

GŁÓWNY URZĄD STATYSTYCZNY
CENTRAL STATISTICAL OFFICE

Ochrona środowiska Environment 2009

WARSZAWA
WARSAW 2009

INFORMACJE I OPRACOWANIA STATYSTYCZNE
STATISTICAL INFORMATION AND ELABORATIONS

Opracowanie publikacji
Preparation of the publication

GUS, Departament Badań Regionalnych
i Środowiska
*CSO, Regional and Environmental Surveys
Division*

kierujący
supervisors

Wiesława Domańska – naczelnik (*chief*)

zespół
team

Hanna Dubieniecka
Danuta Dziel
Katarzyna Karczewska
Agata Kielczykowska
Julita Kulik
Teresa Pawłowska
Maria Stełęgowska
Edyta Walicka
Katarzyna Wilk
Anna Wrzosek
Paulina Wrzosek

Wykresy
Graphs

Halina Sztrantowicz
Zakład Wydawnictw Statystycznych
Statistical Publishing Establishment

Fotografie
Photos

Robert Chmielewski
Lidia Motrenko-Makuch
Anna i Marcin Wrzosek

Projekt okładki
Cover design

Lidia Motrenko-Makuch
Zakład Wydawnictw Statystycznych
Statistical Publishing Establishment

ISSN 0867-3217

Publikacja dostępna na płycie CD oraz w Internecie – www.stat.gov.pl
Publication available on compact disc and in Internet – www.stat.gov.pl

PRZEDMOWA

„Ochrona Środowiska 2009” jest kolejnym, wydawanym corocznie od 1972 r., zbiorczym opracowaniem Głównego Urzędu Statystycznego, a dwudziestą trzecią otwartą edycją publikacji o tematyce ekologicznej, dostępną również (od 2001 r.) na płycie CD ROM. Po raz pierwszy cała publikacja ukazuje się w wersji polsko-angielskiej. Poprzednie ogólnodostępne opracowania z serii „Statystyka Polski - Materiały Statystyczne” nr 3, 12 i 68 zostały wydane za lata 1980, 1981 i 1989. W 1990 r. ukazał się „Raport o stanie, zagrożeniu i ochronie środowiska” wydany w serii „Studia i Analizy Statystyczne”, w latach 1991-1992 publikacje z serii „Materiały i Opracowania Statystyczne”, a od 1993 r. - „Informacje i Opracowania Statystyczne”.

Niniejsze opracowanie zawiera uwagi metodyczne, część tabelaryczną, a także ilustracje graficzne. Układ treści oraz sposoby prezentowania danych zostały podporządkowane dążeniu do możliwie najbardziej pełnego i komunikatywnego naświetlenia złożonych i wielostronnych aspektów działalności człowieka w środowisku, a przede wszystkim przedstawienia charakterystyki skali, tendencji oraz dynamiki ilościowych i jakościowych zmian ekologicznych, a także ich przyczyn i konsekwencji.

Uwagi metodyczne, ogólne i działowe, zawierają omówienie zakresu, źródeł i zasad grupowania danych, metod badań i ich organizacji, a także ważniejsze pojęcia, definicje i interpretacje wielkości oraz wskaźników statystycznych zawartych w publikacji.

Podstawowym źródłem danych, prezentowanych w części tabelarycznej, są materiały oparte na badaniach i sprawozdawczości GUS. Ponadto, w celu możliwie wszechstronnego i obiektywnego przedstawienia wieloaspektowej problematyki ekologicznej, wykorzystano właściwą tematycznie sprawozdawczość ministerstw, ich wewnętrzne systemy informacyjne i dane administracyjne, a także - zwykle po odpowiedniej transformacji w oparciu o metody statystyczne - wyniki pomiarów, kontroli, ocen i analiz laboratoryjnych (monitoring) wykonanych w ramach działalności: Inspekcji Ochrony Środowiska, Państwowej Inspekcji Sanitarnej, służb pomiarów skażeń promieniotwórczych oraz przez specjalistyczne służby: hydrologiczno-meteorologiczne, geologiczne, geodezyjne, leśnictwa i ochrony przyrody. Dodatkowo wykorzystano szereg specjalnych źródeł danych ekologicznych, jak: ekspertyzy, raporty, „czerwone księgi i listy”, atlasy, inwentaryzacje i opracowania autorskie.

Dane z tych źródeł zgrupowano w dziewięciu działach obejmujących: komponenty środowiska (powierzchnię ziemi, gleby i kopaliny; wodę; powietrze; florę i faunę ze szczególnym uwzględnieniem środowiska leśnego i ochrony przyrody); czynniki zagrożeń – odpady przemysłowe i komunalne, hałas i promieniowanie; działalność na rzecz ochrony i kontroli stanu środowiska; ekonomiczne aspekty ochrony środowiska. Charakterystykę koncentracji i zróżnicowania skali degradacji oraz zanieczyszczeń środowiska w ujęciu przestrzennym przedstawiono głównie w układzie województw, a wybrane dane także według: regionów, podregionów, powiatów i miast o dużej skali zagrożenia środowiska.

Ponadto – w oparciu o bazę danych New Cronos EUROSTAT-u, publikacje i dokumenty OEC oraz FAO– ujęto porównania międzynarodowe, obejmujące szeroką problematykę dotyczącą stanu zagrożenia i ochrony środowiska w Polsce w relacji do krajów członkowskich OECD i Unii Europejskiej.

Publikacja została opracowana w Departamencie Badań Regionalnych i Środowiska przez zespół pracowników Wydziału Statystyki Środowiska.

Zastępca Dyrektora
Departamentu Badań
Regionalnych i Środowiska

dr inż. Paweł Bartoszczuk

Warszawa, październik 2009 r.

PREFACE

"Environment 2009" is another collective study of the Central Statistical Office (GUS), published annually since 1972, and the twenty third open edition of the ecological subject matter accessible also (from 2001) on CD-ROM. For the first time whole publication is edited in polish-english version. The previous widely accessible studies from the series "Statistics of Poland -Statistical Materials" numbered 3, 12 and 68 were issued for the years 1980, 1981 and 1989. In 1990 there was issued "Report on condition, hazard and protection of environment" in the series "Statistical Studies and Analyses", in 1991-1992 publications in the series "Statistical Materials and Elaborations" and since 1993 - "Statistical Information and Elaborations".

This study includes methodical notes as well as tables and charts. The arrangement of the contents and data presentation methods have been subordinated to pursue of explanation as fully and communicatively as possible of the complicated and many-sided aspects of the human activities concerning the environment and above all is aimed at showing the scope, trends and dynamics of qualitative and quantitative ecological changes and their reasons and consequences, too.

The general and sectional methodical notes refer to the scope, sources and rules of data assembling, to the methods and organization of surveys as well as main conceptions, definitions and interpretations of indices and statistical categories contained in this publication.

The main source of the data presented in the table part of this volume are materials based on the CSO surveys and reports. Moreover, in order to present the multi-aspect ecological problems as comprehensively and objectively as possible the accessible resort reports, internal information systems and administrative data have been used as well as - usually following an appropriate transformation based on statistical methods - the results of measurements, inspections, evaluation and monitoring carried out under activities of: The Inspectorate of Environmental Protection, The State Sanitary Inspection, measurements of radioactive contamination and by specialistic services: hydrological and meteorological, geological, geodesic, forestry and nature protection. In addition, a number of special sources of ecological data like experts reports, "red lists and books", atlases, diagnoses, stock-takings and authors studies have been used.

The data obtained from these sources have been grouped into nine chapters which cover: environmental components (land area, soil and useful raw materials; water; air; flora and fauna with a special emphasis on the forest environment and nature protection); hazardous factors - industrial and municipal waste, noise and radiation; activities for environment protection and economical aspects of environment protection. The characteristics of a concentration and diversification of the scale of degradation and pollution of the environment, in territorial formulation has been worked out by new voivodeships and selected data also by: regions, subregions, administrative districts, and towns of big scale of threats to the environment.

In addition international comparisons have been inserted based mainly on the New Cronos data base of the Statistical Office of the European Communities (EUROSTAT), as well as publications and documents of OECD and, FAO covering the broad problems on the state, threats to and protection of the environment in Poland in relation to the OECD and European Union Member States.

The publication has been elaborated at the Regional and Environmental Surveys Division by a team of experts of the Environment Statistics Section.

*Deputy Director of Regional
and Environmental Surveys Division*

Paweł Bartoszczuk, Ph. D.

Warsaw, October 2009

SPIS TREŚCI

	Tabl.	Str.
PRZEDMOWA.....	x	3
Uwagi ogólne	x	30
Ważniejsze dane o stanie, zagrożeniu i ochronie środowiska (1990, 1995, 2000, 2005-2008)	I	34
Ważniejsze dane o stanie, zagrożeniu i ochronie środowiska według regionów w 2008 r.	II	40
Ważniejsze dane o stanie, zagrożeniu i ochronie środowiska według województw w 2008 r.	III	42
Ważniejsze dane o stanie, zagrożeniu i ochronie środowiska według podregionów w 2008 r.	IV	56
Ważniejsze dane o stanie, zagrożeniu i ochronie środowiska według powiatów w 2008 r.	V	60

TABLICE

Dział 1. WARUNKI NATURALNE	Tabl.	Str.
Uwagi metodyczne	x	76
Położenie geograficzne Polski	1	78
Układ pionowy powierzchni	2	78
Najwyżej oraz najniżej położone punkty i miejscowości	3	78
Terytorium i granice.....	4	79
Największe głębokości na obszarach morskich Rzeczypospolitej Polskiej	5	80
Wyższe szczyty górskie.....	6	80
Najdłuższe jaskinie.....	7	81
Ważniejsze przełęcze i kulminacje na drogach kołowych.....	8	83
Powierzchnia zlewków i dorzeczy	9	84
Większe rzeki	10	84
Przepływy rzek w głównych profilach wodowskazowych (1951-1995, 1996-2000, 1995, 2000, 2005, 2007, 2008).....	11	86
Większe i głębsze jeziora	12	87
Ważniejsze kanały	13	88
Większe sztuczne zbiorniki wodne	14	88
Temperatury powietrza (1971-2000, 1991-2000, 1996-2000, 2001-2005, 2008, 1971-2008)	15	91
Opady atmosferyczne, prędkość wiatru, usłonecznienie i zachmurzenie (1971-2000, 1991-2000, 1996-2000, 2001-2005, 2008)	16	92
Średnie miesięczne temperatury powietrza (1971-2000, 1991-2000, 1996-2000, 2001-2005, 2008).....	17	93
Miesięczne sumy opadów atmosferycznych (1971-2000, 1991-2000, 1996-2000, 2001-2005, 2008)	18	95
Dział 2. WYKORZYSTANIE I OCHRONA POWIERZCHNI ZIEMI I GLEBY. KOPALINY		
Uwagi metodyczne	x	97
Zmiany struktury użytkowania gruntów (1938, 1946, 1950, 1960, 1970, 1980, 1990, 1995, 2000, 2005, 2006; 2007; 2008)	1(19)	105
Stan geodezyjny, kierunki i zmiany w wykorzystaniu powierzchni kraju (2008, 2009)	2(20)	105
Powierzchnia odłogów i ugorów na gruntach ornych (2000; 2005, 2006; 2007; 2008).....	3(21)	106
Powierzchnia geodezyjna kraju według kierunków wykorzystania i województw w 2009 r.	4(22)	107
Powierzchnia odłogów i ugorów na gruntach ornych według województw (2000, 2005, 2008).....	5(23)	109
Struktura odczynu gleb w Polsce w latach 2005-2008.	6(24)	109
Grunty rolne i leśne wyłączone na cele nierolnicze i nieleśne (2000, 2005, 2006; 2007; 2008)	7(25)	110
Grunty rolne i leśne wyłączone z produkcji rolniczej i leśnej według województw w 2008 r.	8(26)	110
Kierunki wyłączenia gruntów rolnych według województw w 2008r.	9(27)	111
Zmiany powierzchni gruntów rolnych według województw w 2008r.	10(28)	111
Grunty zdewastowane i zdegradowane wymagające rekultywacji i zagospodarowania oraz grunty zrekultywowane i zagospodarowane (2000, 2005, 2006; 2007; 2008).....	11(29)	112
Grunty zdewastowane i zdegradowane wymagające rekultywacji i zagospodarowania oraz zrekultywowane i zagospodarowane według województw w 2008 r.	12(30)	112

	Tabl.	Str.
Grunty zdewastowane i zdegradowane wymagające rekultywacji według Polskiej Klasyfikacji Działalności i województw w 2008 r.	13(31)	113
Rekultywacja i zagospodarowanie gruntów przekształconych działalnością górnictw (2000, 2005, 2006; 2007; 2008)	14(32)	113
Powierzchnia zmeliorowanych użytków rolnych oraz spółki wodne według województw (2000, 2005, 2006; 2007; 2008)	15(33)	114
Zagrożenie potencjalne gleb użytkowanych rolniczo erozją wietrzną według województw	16(34)	114
Zagrożenie gruntów rolnych i leśnych erozją wodną powierzchniową według województw	17(35)	115
Zagrożenie gruntów rolnych i leśnych erozją wąwozową według województw	18(36)	115
Występowanie wąwozów drogowych według województw	19(37)	116
Dorzecza i zlewnie rzek powyżej 500 km ² według 1 i 2 stopnia pilności zagospodarowania wąwozów	20(38)	116
Dostawy pestycydów na zaopatrzenie rolnictwa (2000, 2005, 2006; 2007; 2008)	21(39)	118
Zużycie nawozów sztucznych i wapniowych (w czystym składniku) (1999/00, 2004/05, 2005/06; 2006/07; 2007/08)	22(40)	118
Zużycie nawozów sztucznych, wapniowych i obornika w przeliczeniu na czysty składnik według województw w roku gospodarczym 2007/08.	23(41)	118
Bilans azotu brutto według województw (średnie z lat 2006-2008)	24(42)	119
Potrzeby wapnowania gleb w Polsce w latach 2005-2008	25(43)	119
Zasobność gleb w przyswajalne makroelementy w latach 2005-2008	26(44)	120
Działalność Wojewódzkich Inspektoratów Ochrony Środowiska w zakresie ochrony gleb w 2008r.	27(45)	121
Zasoby ważniejszych kopalin w 2008r.	28(46)	122
Zasoby węgla kamiennego w 2008 r.	29(47)	123
Zasoby węgla brunatnego w 2008 r.	30(48)	123
Zasoby rud miedzi w 2008r.	31(49)	124
Zasoby soli kamiennej w 2008 r.	32(50)	124
Zasoby surowców wapiennych i kruszyw naturalnych w 2008 r.	33(51)	124
Powierzchnia, zasoby i eksploatacja złóż torfów według województw w 2008 r.	34(52)	125
Pożary upraw rolnych, łąk, rżysk i nieużytków według województw w 2008 r.	35(53)	125

Dział 3. ZASOBY, WYKORZYSTANIE, ZANIECZYSZCZENIE I OCHRONA WÓD

Uwagi metodyczne	x	126
Zasoby wód powierzchniowych (1951-1985, 1951-2000, 1991-2000, 1960, 1965, 1970, 1975, 1980, 1985, 1990, 1995, 2000, 2005 - 2008)	1(54)	136
Zasoby wód powierzchniowych według Regionalnych Zarządów Gospodarki Wodnej w 2008 r	2(55)	136
Zasoby wód powierzchniowych według regionów hydrograficznych w 2008 r.	3(56)	137
Zasoby eksploatacyjne wód podziemnych (1990, 1995, 2000, 2005 - 2008)	4(57)	139
Zasoby eksploatacyjne wód podziemnych według województw w 2008 r.	5(58)	139
Zasoby wód leczniczych udokumentowane geologicznie w 2008 r.	6(59)	140
Pobór wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności według źródeł poboru (2000, 2005 - 2008)	7(60)	141
Pobór wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności według źródeł poboru i Regionalnych Zarządów Gospodarki Wodnej w 2008 r	8(61)	141
Pobór wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności według źródeł poboru i regionów hydrograficznych w 2008 r.	9(62)	142
Pobór wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności według źródeł poboru i województw w 2008 r	10(63)	144
Zużycie wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności według Regionalnych Zarządów Gospodarki Wodnej w 2008 r.	11(64)	145
Zużycie wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności według województw w 2008 r.	12(65)	145
Zużycie wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności według regionów hydrograficznych w 2008 r.	13(66)	146
Miasta o decydującym zużyciu wody w gospodarce narodowej w 2008 r.	14(67)	148
Zużycie wody w zakładach i ich wyposażenie w zamknięte obiegi wody według województw w 2008 r.	15(68)	151
Bilans gospodarowania wodą w przemyśle według województw w 2008 r.	16(69)	151

	Tabl.	Str.
Gospodarowanie wodą w przemyśle według Regionalnych Zarządów Gospodarki Wodnej w 2008 r.	17(70)	152
Gospodarowanie wodą w przemyśle według regionów hydrograficznych w 2008 r.	18(71)	153
Gospodarowanie wodą w przemyśle według Polskiej Klasyfikacji Działalności w 2008 r.	19(72)	155
Gospodarowanie wodą w sieci wodociągowej według województw w 2008 r.	20(73)	159
Wody z odwadniania zakładów górniczych oraz obiektów budowlanych i wody zasolone oraz ich wykorzystanie według województw w 2008 r.	21(74)	159
Wody zasolone i ich zagospodarowanie według województw 2008 r.	22(75)	160
Melioracje podstawowe według województw (1990, 1995, 2000, 2005 - 2008)	23(76)	160
Melioracje podstawowe wymagające odbudowy lub modernizacji według województw w 2008 r.	24(77)	161
Obiekty małej retencji wodnej według województw w 2008 r.	25(78)	161
Nawadniane użytki rolne i grunty leśne według sposobu nawadniania i województw w 2008 r.	26(79)	162
Nawodnienia w rolnictwie i leśnictwie oraz uzupełnianie stawów rybnych według wielkości obiektów (2000, 2005 - 2008)	27(80)	162
Nawadniane użytki rolne i grunty leśne oraz napełniane stawy rybne według województw w 2008 r.	28(81)	163
Ścieki przemysłowe i komunalne odprowadzone do wód lub do ziemi (2000, 2005 - 2008)	29(82)	163
Ścieki przemysłowe odprowadzone bezpośrednio do wód lub do ziemi (2000, 2005 - 2008)	30(83)	164
Ścieki przemysłowe i komunalne odprowadzone do wód lub do ziemi według województw w 2008 r.	31(84)	164
Ścieki przemysłowe i komunalne wymagające oczyszczania według województw w 2008 r.	32(85)	165
Ścieki przemysłowe i komunalne wymagające oczyszczania odprowadzone do wód lub do ziemi według Regionalnych Zarządów Gospodarki Wodnej w 2008 r.	33(86)	165
Ścieki przemysłowe i komunalne wymagające oczyszczania odprowadzone do wód według regionów hydrograficznych w 2008 r.	34(87)	166
Miasta o dużej skali zagrożenia ściekami w 2008 r.	35(88)	168
Ścieki przemysłowe oczyszczane i nieoczyszczane według województw w 2008 r.	36(89)	172
Ścieki przemysłowe i komunalne odprowadzone do wód lub do ziemi z uzdrowisk w 2008 r.	37(90)	173
Ścieki przemysłowe oczyszczane i nieoczyszczane według Polskiej Klasyfikacji Działalności w 2008 r.	38(91)	174
Zakłady według wyposażenia w oczyszczalnie ścieków (2000, 2005 - 2008)	39(92)	177
Zakłady według wyposażenia w oczyszczalnie ścieków i województw w 2008 r.	40(93)	178
Zakłady odprowadzające ścieki wymagające oczyszczania bezpośrednio do wód lub do ziemi w 2008 r.	41(94)	178
Ładunki zanieczyszczeń w ściekach komunalnych odprowadzonych po oczyszczeniu do wód lub do ziemi w latach 2000, 2005 - 2008	42(95)	179
Ścieki oczyszczane przemysłowe i komunalne według stopnia redukcji zanieczyszczeń (2000, 2005 - 2008)	43(96)	179
Sieć kanalizacyjna według województw w 2008 r.	44(97)	181
Ścieki odprowadzone siecią kanalizacyjną oczyszczane i nieoczyszczane według województw w 2008 r.	45(98)	181
Miasta i oczyszczalnie ścieków w miastach w 2008 r.	46(99)	182
Miasta obsługiwane przez oczyszczalnie ścieków oraz ścieki komunalne oczyszczane według regionów hydrograficznych w 2008 r.	47(100)	183
Oczyszczalnie ścieków komunalnych według przepustowości i ilości ścieków oczyszczanych w 2008 r.	48(101)	185
Oczyszczalnie ścieków obsługujące miasta i wsie (2000, 2005 - 2008)	49(102)	186
Gminy obsługiwane przez oczyszczalnie ścieków oraz ścieki komunalne oczyszczane według województw w 2008 r.	50(103)	186
Oczyszczalnie ścieków komunalnych według województw w 2008 r.	51(104)	187
Oczyszczalnie ścieków komunalnych typu mechanicznego według województw w 2008 r.	52(105)	188
Oczyszczalnie ścieków komunalnych typu mechanicznego według Regionalnych Zarządów Gospodarki Wodnej w 2008 r.	53(106)	188
Oczyszczalnie ścieków komunalnych typu biologicznego według województw w 2008 r.	54(107)	189
Oczyszczalnie ścieków komunalnych typu biologicznego według Regionalnych Zarządów Gospodarki Wodnej w 2008 r.	55(108)	189
Oczyszczalnie ścieków komunalnych z podwyższonym usuwaniem biogenów według województw w 2008 r.	56(109)	190

	Tabl.	Str.
Oczyszczalnie ścieków komunalnych z podwyższonym usuwaniem biogenów według Regionalnych Zarządów Gospodarki Wodnej w 2008 r.	57(110)	190
Ludność korzystająca z oczyszczalni ścieków według województw w 2008 r.	58(111)	191
Ludność miast i wsi korzystająca z oczyszczalni ścieków według województw w 2008 r.	59(112)	191
Oczyszczalnie ścieków przemysłowych według województw w 2008 r.	60(113)	192
Podczyszczalnie ścieków przemysłowych według województw w 2008 r.	61(114)	193
Osady z przemysłowych i komunalnych oczyszczalni ścieków (2000, 2005 - 2008)	62(115)	193
Osady z oczyszczalni ścieków przemysłowych i komunalnych według województw w 2008 r.	63(116)	195
Miasta obsługiwane przez sieć wodociagową, kanalizacyjną i oczyszczalnie ścieków (1990, 1995, 2000, 2005 - 2008)	64(117)	197
Wsie obsługiwane przez sieć kanalizacyjną i oczyszczalnie ścieków (1995, 2000, 2005 - 2008)	65(118)	197
Działalność Wojewódzkich Inspektoratów Ochrony Środowiska w zakresie ochrony wód (2000, 2005 - 2008)	66(119)	198
Jakość wody dostarczanej ludności do spożycia w latach 2005 - 2008.	67(120)	200
Jakość wody dostarczanej ludności do spożycia w 2008 r.	68(121)	203
Jakość wody ze studni publicznych dostarczanej ludności do spożycia według województw w 2008 r.	69(122)	204
Jakość wody z wodociągów dostarczanej ludności do spożycia według województw w 2008 r.	70(123)	204
Ocena sanitarna ujęć wód powierzchniowych i kąpielisk według województw w 2008 r.	71(124)	205
Stan jednolitych części wód rzek w 2008 r.	72(125)	206
Ocena wód powierzchniowych wykorzystywanych do zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia według Regionalnych Zarządów Gospodarki Wodnej w 2008 r.	73(126)	206
Ocena wrażliwości wód na zanieczyszczenia związkami azotu ze źródeł rolniczych według Regionalnych Zarządów Gospodarki Wodnej w 2008 r.	74(127)	207
Ocena jakości wód przeznaczonych do bytowania ryb łososiowatych i karpowatych według Regionalnych Zarządów Gospodarki Wodnej w 2008 r.	75(128)	207
Wyniki monitoringu jakości wód podziemnych w sieci krajowej w 2008 r.	76(129)	208
Wyniki monitoringu badań stężeń azotanów (NO ₃) w wodach podziemnych w sieci krajowej w 2008 r.	77(130)	208
Wyniki monitoringu badań stężeń azotanów (NO ₃) w wodach podziemnych w 19 obszarach szczególnie narażonych na zanieczyszczenia związkami azotu ze źródeł rolniczych w 2008 r. ..	78(131)	209
Różnice ilości azotu wprowadzonego i odprowadzonego ze środowiska w obrębie obszarów szczególnie narażonych (OSN) na azotany pochodzenia rolniczego w latach 2004 - 2007.	79(132)	209
Zawartość azotu mineralnego w glebie w punktach monitoringowych zlokalizowanych na obszarach szczególnie narażonych (OSN) na azotany pochodzenia rolniczego w 2008 r.	80(133)	211
Stan czystości jezior kontrolowanych w 2007 r.	81(134)	212
Odptyw substancji organicznych i biogennych rzekami do Morza Bałtyckiego (1995, 2000, 2005-2008).	82(135)	213
Ładunki zanieczyszczeń wprowadzone z obszaru Polski do Morza Bałtyckiego w latach hydrologicznych (1990, 1995, 2000, 2005 - 2008)	83(136)	214
Odptyw substancji organicznych i biogennych rzekami do Morza Bałtyckiego w 2008 r.	84(137)	215
Odptyw metali ciężkich rzekami do Morza Bałtyckiego (1995, 2000, 2005-2008)	85(138)	216
Odptyw metali ciężkich rzekami do Morza Bałtyckiego w 2008 r.	86(139)	216

Dział 4. ZANIECZYSZCZENIE I OCHRONA POWIETRZA

Uwagi metodyczne	x	217
Zużycie ogółem nośników energii pierwotnej w gospodarce narodowej (1988, 2000, 2005, 2006, 2007, 2008)	1(140)	228
Zużycie krajowe podstawowych paliw w gospodarce narodowej (2000, 2005, 2006, 2007, 2008).....	2(141)	228
Produkcja i zużycie energii odnawialnej według źródeł wytwarzania (2000, 2005, 2006, 2007, 2008).....	3(142)	228
Całkowita emisja głównych zanieczyszczeń powietrza (2000, 2005, 2006, 2007).....	4(143)	229
Całkowita emisja dwutlenku siarki, tlenków azotu i pyłów (2000, 2005, 2006, 2007)	5(144)	229
Całkowita emisja głównych zanieczyszczeń powietrza według rodzajów działalności w 2007 r. ...	6(145)	230
Całkowita emisja gazów cieplarnianych (1988, 1990, 1995, 2000, 2005, 2006, 2007).....	7(146)	231

	Tabl.	Str.
Całkowita emisja głównych gazów cieplarnianych według źródeł emisji w 2007 r.	8(147)	232
Całkowita emisja metali ciężkich (2000, 2005, 2006, 2007)	9(148)	232
Całkowita emisja metali ciężkich według rodzajów działalności w 2007 r.	10(149)	233
Emisja trwałych zanieczyszczeń organicznych w 2007 r.	11(150)	234
Pojazdy samochodowe i ciągniki (1995, 2000, 2005, 2006, 2007, 2008).	12(151)	234
Pojazdy samochodowe i ciągniki według grup wieku w 2008 r.	13(152)	235
Emisja zanieczyszczeń ze środków transportu (1995, 2000, 2005, 2006, 2007).	14(153)	235
Zużycie paliwa i emisja zanieczyszczeń powietrza według rodzajów środków transportu drogowego w 2007 r.	15(154)	236
Zakłady szczególnie uciążliwe dla czystości powietrza według wielkości emisji (2000, 2008)	16(155)	237
Zakłady szczególnie uciążliwe dla czystości powietrza według stopnia redukcji wytworzonych zanieczyszczeń (2000, 2005, 2006, 2007, 2008).	17(156)	238
Zakłady szczególnie uciążliwe dla czystości powietrza według stopnia neutralizacji zanieczyszczeń gazowych w 2008 r.	18(157)	238
Wyposażenie zakładów w podstawowe urządzenia do redukcji zanieczyszczeń powietrza w 2008 r.	19(158)	239
Zakłady szczególnie uciążliwe emitujące zanieczyszczenia powietrza według wielkości emisji zanieczyszczeń pyłowych i województw w 2008 r.	20(159)	239
Zakłady szczególnie uciążliwe emitujące zanieczyszczenia powietrza według wielkości emisji zanieczyszczeń gazowych i województw w 2008 r.	21(160)	240
A. Bez dwutlenku węgla	21(160)	240
B. Z dwutlenkiem węgla	21(160)	240
Emitory na terenie zakładów szczególnie uciążliwych dla czystości powietrza według wielkości emisji i województw w 2008 r.	22(161)	241
Emisja zanieczyszczeń pyłowych z zakładów szczególnie uciążliwych według województw w 2008 r.	23(162)	241
Emisja zanieczyszczeń gazowych z zakładów szczególnie uciążliwych według województw w 2008 r.	24(163)	242
Emisja zanieczyszczeń z zakładów szczególnie uciążliwych w uzdrowiskach w 2008 r.	25(164)	242
Emisja metali ciężkich z zakładów szczególnie uciążliwych według województw w 2008 r.	26(165)	243
Emisja zanieczyszczeń powietrza z zakładów szczególnie uciążliwych według rodzaju substancji (2000, 2008)	27(166)	243
Zanieczyszczenia zatrzymane i zneutralizowane w urządzeniach oczyszczających według województw w 2008 r.	28(167)	245
Miasta o dużej skali zagrożenia środowiska emisją zanieczyszczeń powietrza z zakładów szczególnie uciążliwych w 2008 r.	29(168)	246
Emisja i redukcja zanieczyszczeń powietrza z zakładów szczególnie uciążliwych według Polskiej Klasyfikacji Działalności w 2008 r.	30(169)	250
Międzynarodowy obrót substancjami zubożającymi warstwę ozonową w 2007 r.	31(170)	252
Całkowita zawartość ozonu w atmosferze (1963, 1965, 1970, 1975, 1980, 1985, 1990, 1995, 2000, 2005, 2006, 2007, 2008).	32(171)	253
Ciśnienie cząstkowe ozonu w atmosferze nad Legionowem k/Warszawy w 2008 r.	33(172)	254
Promieniowanie nadfioletowe (UV-B) w 2008 r.	34(173)	255
Stężenie ozonu w przyziemnej warstwie atmosfery w 2008 r.	35(174)	256
Stężenia dwutlenku siarki według aglomeracji i miast w 2008 r.	36(175)	257
Stężenia dwutlenku azotu według aglomeracji i miast w 2008 r.	37(176)	257
Stężenia tlenku węgla według aglomeracji i miast w 2008 r.	38(177)	258
Stężenia benzenu i ołowiu według aglomeracji i miast w 2008 r.	39(178)	259
Stężenia pyłu zawieszonego PM10 według aglomeracji i miast w 2008 r.	40(179)	260
Skład chemiczny opadów atmosferycznych w rejonach monitoringu tła zanieczyszczenia atmosfery oraz w aglomeracji miejsko-przemysłowej (1995, 2000, 2002- 2008)	41(180)	261
Przebieg roczny składu chemicznego opadów atmosferycznych w rejonach monitoringu tła zanieczyszczenia atmosfery oraz w aglomeracji miejsko-przemysłowej w 2008 r.	42(181)	262
Mokra depozycja siarki, azotu i jonów wodoru w rejonach monitoringu tła zanieczyszczenia atmosfery oraz w aglomeracji miejsko-przemysłowej (1995,2000, 2002-2008)	43(182)	263
Średnie roczne stężenie pyłu, dwutlenku siarki i dwutlenku azotu na terenie uzdrowisk w 2008 r. ...	44(183)	264
Działalność wojewódzkich inspektoratów ochrony środowiska w zakresie ochrony powietrza w 2008 r.	45(184)	265
Poważne awarie według województw w 2008 r.	46(185)	266
Przykłady poważnych awarii według źródeł i województw w 2008 r.	47(186)	267

Dział 5. OCHRONA PRZYRODY I RÓŻNORODNOŚCI BIOLOGICZNEJ

	Tabl.	Str.
Uwagi metodyczne	x	268
Obiekty o szczególnych walorach przyrodniczych prawnie chronione w latach 2000- 2008r.	1(187)	284
Powierzchnia o szczególnych walorach przyrodniczych prawnie chroniona (2000, 2005, 2006, 2007, 2008)	2(188)	284
Obiekty i obszary o szczególnych walorach przyrodniczych prawnie chronione według województw w 2008 r.	3(189)	285
Parki narodowe (2000, 2005, 2006, 2007, 2008)	4(190)	286
Parki narodowe według kategorii gruntów w 2008 r.	5(191)	286
Parki narodowe według kategorii ochronności w 2008 r.	6(192)	287
Parki narodowe według form własności i kategorii użytkowania gruntów w 2008 r.	7(193)	287
Parki narodowe według form własności w 2008 r.	8(194)	288
Turystyka w parkach narodowych w 2008 r.	9(195)	288
Stan liczebny głównych gatunków zwierząt łownych i chronionych w parkach narodowych w 2008 r.	10(196)	289
Ośrodki zachowawczej hodowli zwierząt w 2008 r.	11(197)	290
Liczebność zwierzyny oraz wykonana redukcja ogółem wybranych gatunków zwierząt łownych w parkach narodowych (2000, 2006, 2007, 2008)	12(198)	290
Regulacja populacji zwierząt łownych w parkach narodowych w 2008 r.	13(199)	291
Działalność dydaktyczna parków narodowych w 2008 r.	14(200)	291
Ochrona lasu w parkach narodowych w 2008 r.	15(201)	292
Pozyskanie drewna w parkach narodowych według kategorii cięć w 2008 r.	16(202)	292
Szkodnictwo i ochrona przed szkodnictwem w parkach narodowych w 2008 r.	17(203)	293
Rezerваты przyrody (2000, 2005, 2006, 2007, 2008)	18(204)	293
Rezerваты przyrody według województw w 2008 r.	19(205)	294
Parki krajobrazowe według kategorii gruntów i województw w 2008 r.	20(206)	295
Parki krajobrazowe w 2008 r.	21(207)	295
Obszary chronionego krajobrazu według województw w 2008 r.	22(208)	299
Obszary „Natura 2000” – Obszary specjalnej ochrony ptaków (OSO) według województw w 2008 r.	23(209)	299
Obszary „Natura 2000” – Specjalne obszary ochrony siedlisk (SOO) według województw w 2008 r.	24(210)	302
Charakterystyka trendów dla 123 gatunków ptaków lęgowych objętych monitoringiem obszarów ochrony Natura 2000	25(211)	306
Pomniki przyrody (2000, 2005, 2006, 2007, 2008)	26(212)	309
Pomniki przyrody według województw w 2008 r.	27(213)	310
Indywidualne formy ochrony przyrody według województw w 2008 r.	28(214)	310
Obszary wodno-błotne według „Konwencji o obszarach wodno-błotnych mających znaczenie międzynarodowe, zwłaszcza jako środowisko życia ptactwa wodnego”	29(215)	311
Rezerваты biosfery w Polsce	30(216)	311
Zagrożenie flory według „Polskiej Czerwonej Księgi Roślin”	31(217)	312
Szacunkowe liczby gatunków zwierząt wyższych i wszystkich razem opisanych w skali świata i kraju	32(218)	313
Łączne zestawienie sklasyfikowanych gatunków zwierząt ograniczające się do wyższych jednostek systematycznych	33(219)	313
Status i zagrożenie kręgowców według klasyfikacji „Polskiej Czerwonej Księgi Zwierząt”	34(220)	314
Stan liczebny kręgowców w wydzielonych kategoriach klasyfikacyjnych według „Polskiej Czerwonej Księgi Zwierząt”	35(221)	314
Ważniejsze zwierzęta chronione (2000, 2005, 2006, 2007, 2008)	36(222)	315
Stan liczebny ważniejszych zwierząt chronionych według województw w 2008 r.	37(223)	315
Wydane zezwolenia na redukcję zwierząt chronionych w 2008 r.	38(224)	316
Liczba okazów CITES zatrzymanych przez służby celne w latach 2000, 2006, 2007, 2008	39(225)	317
Wydane zezwolenia na import i (re)eksport określonych w CITES gatunków zwierząt w 2008 r	40(226)	317
Wydane zezwolenia na import określonych w CITES gatunków roślin w 2008 r.	41(227)	318
Decyzje Ministra Środowiska wydane na eksperymentalne uwolnienie do środowiska organizmów genetycznie zmodyfikowanych (GMO) w latach 1999-2009	42(228)	319
Decyzje Ministra Środowiska wydane na zamknięte użycie organizmów genetycznie zmodyfikowanych (GMO) w latach 2002-2009	43(229)	319

	Tabl.	Str.
Koła i członkowie Ligi Ochrony Przyrody (2000, 2005, 2006, 2007, 2008)	44(230)	321
Parki i ogrody historyczne według województw w 2008 r	45(231)	321
Rodzinne ogrody działkowe według województw (2000, 2005, 2006, 2007, 2008).	46(232)	322
Stan pszczelarstwa (2000, 2006, 2007, 2008)	47(233)	322
Tereny zieleni ogólnodostępnej i osiedlowej w miastach i na wsi według województw (2000, 2005, 2006, 2007, 2008)	48(234)	323
Tereny zieleni ogólnodostępnej i lasów gminnych w miastach i na wsi według województw (2000, 2005, 2006, 2007, 2008).....	49(235)	324
Pożary lasów (2000, 2005, 2006, 2007, 2008).....	50(236)	325
Pożary lasów według miesięcy w 2008 r.	51(237)	325
Pożary lasów według województw w 2008 r.	52(238)	325
Monitoring lasu – trendy zmian w stanie uszkodzenia drzew (2000, 2005, 2006, 2007, 2008).....	53(239)	326
Monitoring lasu – ocena stanu defoliacji drzew według gatunków w 2008 r.	54(240)	327
Monitoring lasu – ocena stanu odbarwienia drzew według gatunków w 2008 r.	55(241)	327
Monitoring lasu – ocena stanu uszkodzenia drzew według gatunków w 2008 r.	56(242)	328
Koncentracja gazowych zanieczyszczeń powietrza w lasach według krain przyrodniczo-leśnych w latach 2005- 2008.	57(243)	328
Depozyt niektórych jonów i metali ciężkich w opadzie atmosferycznym według krain przyrodniczo-leśnych w 2008 r.	58(244)	329
Oddziaływanie górnictwa na obszary leśne według Regionalnych Dyrekcji Lasów Państwowych (2000, 2005, 2006, 2007, 2008)	59(245)	329
Powierzchnia lasów ochronnych w zarządzie Lasów Państwowych w latach 2000-2008.....	60(246)	329
Powierzchnia lasów ochronnych według województw w 2008 r.	61(247)	330
Powierzchnia rezerwatów i lasów ochronnych w zarządzie Lasów Państwowych według grup lasów i kategorii ochronności w 2008 r.	62(248)	331
Leśne kompleksy promocyjne w 2008 r.	63(249)	332
Ważniejsze zwierzęta łowne według województw (2005-2008)	64(250)	332
Odstrzał ważniejszych zwierząt łownych (2005/2006-2008/2009)	65(251)	333
Odłów zwierząt łownych(2005/2006-2008/2009)	66(252)	333
Liczba ubytków ważniejszych zwierząt łownych według województw w łowieckim roku hodowlanym 2008/2009	67(253)	333
Zalesienia gruntów w latach 1945-2008.....	68(254)	334
Zadrzewienia według województw (200,2005-2008)	69(255)	334
Odnowienia i zalesienia według województw w 2008 r.	70(256)	335

Dział 6. ODPADY

Uwagi metodyczne	x	336
Odpady wytworzone w ciągu roku (2000, 2005, 2006, 2007, 2008).....	1(257)	342
Zakłady według stopnia odzyskanych odpadów wytworzonych w ciągu roku (2000, 2005, 2006, 2007, 2008)	2(258)	342
Zakłady według stopnia unieszkodliwiania odpadów wytworzonych w ciągu roku (2000, 2005, 2006, 2007, 2008).	3(259)	342
Zakłady według stopnia składowania odpadów wytworzonych w ciągu roku (2000, 2005, 2006, 2007, 2008)	4(260)	342
Zakłady według ilości dotychczas składowanych (nagromadzonych) odpadów (2000, 2005, 2006, 2007, 2008)	5(261)	343
Odpady wytworzone według rodzajów i województw w 2008 r.	6(262)	343
Odpady wytworzone i dotychczas składowane (nagromadzone) według rodzajów w 2008 r.	7(263)	344
Odpady w miejscowościach uzdrowiskowych w 2008 r.	8(264)	344
Odpady wytworzone i dotychczas składowane (nagromadzone) według województw w 2008 r. ...	9(265)	345
Tereny i powierzchnia składowania odpadów według województw w 2008 r.	10(266)	345
Odpady wytworzone i dotychczas składowane (nagromadzone) oraz tereny ich składowania według Polskiej Klasyfikacji Działalności w 2008 r.	11(267)	346
Import odpadów z krajów Unii Europejskiej i krajów EFTA do Polski w 2008 r.	12(268)	349
Import odpadów z krajów Unii Europejskiej i krajów EFTA do Polski według grup odpadów w 2008 r.....	13(269)	349
Import odpadów spoza krajów Unii Europejskiej do Polski w 2008 r.	14(270)	350
Import odpadów spoza krajów Unii Europejskiej do Polski według grup odpadów w 2008 r.	15(271)	350

	Tabl.	Str.
Tranzyt odpadów przez Polskę w 2008 r.	16(272)	351
Tranzyt odpadów przez Polskę według grup odpadów w 2008 r.	17(273)	351
Eksport odpadów z Polski w 2008 r.	18(274)	352
Eksport odpadów z Polski według grup odpadów w 2008 r.	19(275)	352
Osiągnięte poziomy odzysku i recyklingu sprzętu elektrycznego i elektronicznego w 2008 r.	20(276)	353
Opakowania i produkty wprowadzone na rynek oraz osiągnięte poziomy odzysku i recyklingu odpadów opakowaniowych i poużytkowych (2005-2008)	21(277)	353
Opakowania i produkty wprowadzone na rynek oraz osiągnięte poziomy odzysku i recyklingu odpadów opakowaniowych i poużytkowych w 2008 r.	22(278)	354
Osiągnięte poziomy recyklingu odpadów opakowaniowych według województw w 2008 r.	23(279)	355
Osiągnięte poziomy recyklingu odpadów opakowaniowych ze szkła gospodarczego według województw w 2008 r.	24(280)	356
Osiągnięte poziomy recyklingu odpadów opakowaniowych z papieru i tektury według województw w 2008 r.	25(281)	356
Osiągnięte poziomy recyklingu odpadów opakowaniowych z tworzyw sztucznych według województw w 2008 r.	26(282)	357
Odpady komunalne według form własności, miast i wsi w 2008 r.	27(283)	358
Odpady komunalne wytworzone i zebrane (2005 – 2008)	28(284)	358
Odpady komunalne zebrane (2005 – 2008)	29(285)	359
Odpady komunalne zebrane (bez wyselekcjonowanych) według województw w 2008 r.	30(286)	359
Odpady komunalne zebrane selektywnie według województw w 2008 r.	31(287)	360
Odpady komunalne zebrane z gospodarstw domowych według województw w 2008 r.	32(288)	360
Odpady komunalne zebrane i unieszkodliwione według województw w 2008 r.	33(289)	361
Odpady komunalne zebrane i unieszkodliwione według miast w 2008 r.	34(290)	362
Odpady komunalne w uzdrowiskach w 2008 r.	35(291)	364
Składowiska odpadów komunalnych według województw w 2008 r.	36(292)	365
Kontrolowane składowiska czynne według miast i wsi w 2008 r.	37(293)	365
Odgazowywanie składowisk odpadów komunalnych według województw w 2008 r.	38(294)	366
Działalność wojewódzkich inspektoratów ochrony środowiska w zakresie gospodarki odpadami w 2008 r.	39(295)	366
Obrót surowcami wtórnymi w jednostkach produkcyjnych w 2008 r.	40(296)	367
Obrót surowcami wtórnymi w jednostkach handlowych w 2008 r.	41(297)	367
Zużycie i zapasy makulatury (2000, 2005, 2006, 2007, 2008)	42(298)	368
Postępowanie z odpadami pochodzącymi z pojazdów wycofanych z eksploatacji w 2008 r.	43(299)	368

Dział 7. PROMIENIOWANIE. HAŁAS

Uwagi metodyczne	x	369
Moc dawki promieniowania gamma w 2008 r.	1(300)	375
Średnie roczne stężenie cezu 137 oraz strontu 90 w opadzie całkowitym (1970-2008)	2(301)	375
Stężenia radionuklidów w powietrzu w 2008 r.	3(302)	376
Stężenia radionuklidów naturalnych i wartości wskaźników aktywności f1 i f2 w wybranych surowcach i materiałach budowlanych pomierzone w latach 2003 - 2008	4(303)	377
Wartości średnich rocznych dawek skutecznych otrzymanych przez mieszkańców Polski z naturalnych i sztucznych źródeł promieniowania w 1986 oraz 2008 r.	5(304)	379
Stężenie cezu 137 oraz strontu 90 w wybranych rzekach w 2008 r.	6(305)	380
Średnie roczne stężenie cezu 137 w wybranych artykułach żywnościowych (1985-2008)	7(306)	381
Średnie roczne stężenie cezu 137 oraz strontu 90 w mleku (1963-2008)	8(307)	381
Sumaryczna aktywność odpadów składowanych w Centralnej Składnicy Odpadów Promieniotwórczych (1961-2008)	9(308)	382
Odpady promieniotwórcze odebrane przez Zakład Unieszkodliwiania Odpadów Promieniotwórczych w 2008 r.	10(309)	383
Ochrona radiologiczna według rodzaju źródeł promieniowania w 2008 r.	11(310)	383
Ochrona radiologiczna – pomiary skażeń promieniotwórczych w 2008 r.	12(311)	383
Ochrona radiologiczna według rodzaju działalności w 2008 r.	13(312)	384
Ochrona przed polami elektromagnetycznymi o częstotliwości 0 Hz-300 GHz w środowisku pracy w 2008 r.	14(313)	384
Hałas przemysłowy według województw w latach 2007-2008	15(314)	385
Hałas drogowy w dzień w miastach w 2008 r.	16(315)	386

	Tabl.	Str.
Monitoring szczególnych uciążliwości hałasu samochodowego niektórych dróg krajowych i miast w latach 2007-2008	17(316)	389
Dział 8. EKONOMICZNE ASPEKTY OCHRONY ŚRODOWISKA		
Uwagi metodyczne	x	391
Nakłady na ochronę środowiska (nakłady na środki trwałe i koszty bieżące) netto według sektorów i dziedzin ochrony środowiska (2000, 2005-2008)	1(317)	401
Nakłady na środki trwałe służące ochronie środowiska i gospodarce wodnej (2000, 2005-2008) ...	2(318)	402
Efekty rzeczowe uzyskane w wyniku przekazania do użytku inwestycji ochrony środowiska i gospodarki wodnej (2000, 2005-2008).....	3(319)	403
Nakłady na środki trwałe służące ochronie środowiska i gospodarce wodnej według źródeł finansowania i grup inwestorów (2000, 2005-2008)	4(320)	404
Nakłady na środki trwałe służące ochronie środowiska i gospodarce wodnej według Polskiej Klasyfikacji Działalności w 2008 r.	5(321)	405
Nakłady na środki trwałe służące ochronie środowiska według kierunków inwestowania i źródeł finansowania w 2008 r.	6(322)	408
Nakłady na środki trwałe służące ochronie środowiska według źródeł finansowania i województw w 2008 r.	7(323)	416
Nakłady na środki trwałe służące ochronie środowiska według grup inwestorów i województw w 2008 r.	8(324)	416
Nakłady na środki trwałe służące ochronie środowiska według kierunków inwestowania i grup inwestorów w 2008 r.	9(325)	417
Nakłady na środki trwałe służące ochronie środowiska według niektórych kierunków inwestowania oraz województw w 2008 r.	10(326)	420
Nakłady na środki trwałe służące ochronie środowiska według kierunków inwestowania, sektorów, inwestycji „końca rury” i technologii zintegrowanych oraz Polskiej Klasyfikacji Działalności w 2008 r.	11(327)	421
Nakłady na środki trwałe służące ochronie środowiska według rodzaju inwestycji i województw w 2008 r.	12(328)	427
Nakłady na komunalne oczyszczalnie ścieków i efekty rzeczowe według województw w 2008 r. ..	13(329)	428
Efekty rzeczowe oddanych do użytku inwestycji ochrony środowiska według grup inwestorów w 2008 r.	14(330)	429
Niektóre efekty rzeczowe inwestycji ochrony środowiska według województw w 2008 r.	15(331)	434
A. Ochrona powietrza i klimatu oraz gospodarka odpadami	15(331)	434
B. Gospodarka ściekowa i ochrona wód	15(331)	435
Nakłady na środki trwałe służące gospodarce wodnej według kierunków inwestowania i źródeł finansowania w 2008 r.	16(332)	436
Nakłady na środki trwałe służące gospodarce wodnej według kierunków inwestowania i grup inwestorów w 2008 r.	17(333)	436
Nakłady na środki trwałe służące gospodarce wodnej według kierunków inwestowania i województw w 2008 r.	18(334)	437
Nakłady na środki trwałe służące gospodarce wodnej według grup inwestorów i województw w 2008 r.	19(335)	437
Nakłady na środki trwałe służące gospodarce wodnej według źródeł finansowania i województw w 2008 r.	20(336)	438
Efekty rzeczowe oddanych do użytku inwestycji gospodarki wodnej według grup inwestorów w 2008 r.	21(337)	438
Efekty rzeczowe inwestycji gospodarki wodnej według województw w 2008 r.	22(338)	439
Koszty bieżące ochrony środowiska netto według dziedzin ochrony środowiska w sektorze publicznym, gospodarczym i sektorze usług ochrony środowiska (2000, 2005-2008)	23(339)	439
Koszty bieżące ochrony środowiska i przychody według dziedzin ochrony środowiska w poszczególnych sektorach w 2008 r.	24(340)	440
Koszty bieżące ochrony środowiska i przychody według dziedzin ochrony środowiska i sektorów w 2008 r.	25(341)	440
Koszty bieżące ochrony środowiska netto według dziedzin ochrony środowiska, sektorów oraz Polskiej Klasyfikacji Działalności w 2008 r.	26(342)	445
Stan wyposażenia wsi w niektóre urządzenia i obiekty ochrony środowiska i gospodarki wodnej według województw w 2008 r.	27(343)	450

	Tabl.	Str.
Nakłady inwestycyjne na ochronę środowiska i gospodarkę wodną na wsi według województw w 2008 r.	28(344)	451
A. Wodociągi zbiorowe i stacje uzdatniania wody.....	28(344)	451
B. Kanalizacja zbiorcza.....	28(344)	451
C. Oczyszczalnie ścieków zbiorcze.....	28(344)	452
D. Indywidualne wiejskie oczyszczalnie ścieków	28(344)	452
E. Wysypiska odpadów.....	28(344)	453
Efekty rzeczowe inwestycji ochrony środowiska i gospodarki wodnej na wsi według województw w 2008 r.	29(345)	453
A. W zakresie wodociągów zbiorowych i stacji uzdatniania wody.....	29(345)	453
B. W zakresie sieci kanalizacyjnej, oczyszczalni ścieków, wysypisk odpadów.....	29(345)	454
Nakłady inwestycyjne na małą retencję wodną według województw (2000, 2006-2008)	30(346)	454
A. Kierunki inwestowania.....	30(346)	454
B. Źródła finansowania	30(346)	455
Efekty rzeczowe inwestycji małej retencji wodnej według województw w 2008 r.	31(347)	455
Kredyty proekologiczne udzielone przez Bank Ochrony Środowiska S. A. (2000, 2005-2008)	32(348)	456
Kredyty proekologiczne udzielone przez Bank Ochrony Środowiska S.A. we współpracy z WFOŚiGW według województw w 2008 r.	33(349)	456
Preferencyjne kredyty proekologiczne udzielone przez Bank Ochrony Środowiska S.A. we współpracy z Europejskim Funduszem Rozwoju Wsi Polskiej według województw w 2008 r. ...	34(350)	457
Komercyjne kredyty proekologiczne udzielone przez Bank Ochrony Środowiska S.A. według województw w 2008 r.	35(351)	457
Ekofundusz – wpływy z tytułu ekokonwersji według źródeł pochodzenia i kierunki wydatkowania dotacji (2000, 2005-2008).....	36(352)	459
A. Wpływy z ekokonwersji.....	36(352)	459
B. Kierunki wydatkowania dotacji	36(352)	459
Fundusze ochrony środowiska i gospodarki wodnej - źródła, wykorzystanie i stan w 2008 r.	37(353)	460
A. Środki	37(353)	460
B. Dziedziny finansowania.....	37(353)	461
Oplaty za korzystanie ze środowiska i inne wpływy na fundusze ochrony środowiska i gospodarki wodnej i ich redystrybucja według województw w 2008 r.	38(354)	461
Wpływy na wojewódzkie fundusze ochrony środowiska i gospodarki wodnej według województw w 2008 r.	39(355)	462
Wydatki wojewódzkich funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej według województw w 2008 r.	40(356)	463
Kierunki finansowania wojewódzkich funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej według województw w 2008 r.	41(357)	463
Wpływy na fundusze ochrony środowiska i gospodarki wodnej z tytułu kar według województw w 2008 r.	42(358)	464
Redystrybucja wpływów z tytułu kar na fundusze ochrony środowiska i gospodarki wodnej według województw w 2008 r.	43(359)	464
Wpływy oraz należności z tytułu kar wymierzonych za przekroczenia ustalonych warunków korzystania ze środowiska w 2008 r.	44(360)	465
Gospodarowanie powiatowymi funduszami ochrony środowiska i gospodarki wodnej według województw w 2008 r.	45(361)	465
Gospodarowanie gminnymi funduszami ochrony środowiska i gospodarki wodnej według województw w 2008 r.	46(362)	466
Oplaty produktowe – wpływy i redystrybucja według województw w 2008 r.	47(363)	467
Wysokość opłaty produktowej ogółem wpłaconej do urzędów marszałkowskich według województw w 2008 r.	48(364)	468
Wysokość zaległej opłaty produktowej (z odsetkami) oraz dodatkowej opłaty produktowej wpłaconej do urzędów marszałkowskich według województw w 2008 r.	49(365)	468
Wysokość opłaty produktowej od opakowań wpłaconej do urzędów marszałkowskich według województw w 2008 r.	50(366)	469
Wysokość zaległej opłaty produktowej (z odsetkami) od opakowań wpłaconej do urzędów marszałkowskich według województw w 2008 r.	51(367)	469
Formy finansowania z funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej w 2008 r.	52(368)	470
Wykorzystanie środków Funduszu Ochrony Gruntów Rolnych (2000, 2005-2008)	53(369)	471

	Tabl.	Str.
Prace i przedsięwzięcia zrealizowane w oparciu o środki Funduszu Ochrony Gruntów Rolnych (2000, 2005-2008)	54(370)	471
Gromadzenie środków pieniężnych Funduszu Ochrony Gruntów Rolnych według województw w 2008 r.	55(371)	472
Wpływy i gospodarowanie Funduszem Ochrony Gruntów Rolnych w 2008 r.	56(372)	472
Wykorzystanie środków pieniężnych Funduszu Ochrony Gruntów Rolnych w 2008 r.	57(373)	473
Prace i przedsięwzięcia zrealizowane w oparciu o środki Funduszu Ochrony Gruntów Rolnych według województw w 2008 r.	58(374)	474
Ważniejsze straty powodziowe według województw w 2008 r.	59(375)	474
Naprawa szkód górniczych według rodzajów kopalin oraz obiektów i urządzeń w 2008 r.	60(376)	475
Pomoc zagraniczna na ochronę środowiska według źródeł pochodzenia, kierunków i zakresu rzeczowego w latach 2006-2008	61(377)	476
Dział 9. PORÓWNANIA MIĘDZYNARODOWE		
Uwagi metodyczne	x	478
Użytkowanie gruntów w krajach członkowskich Unii Europejskiej i kandydujących do UE	1(378)	480
Zużycie nawozów sztucznych NPK (2000, 2002, 2004, 2005, 2006, 2008)	2(379)	481
Trendy w zużyciu nawozów azotowych i fosforowych (2000, 2002, 2004, 2005, 2006, 2008)	3(380)	482
Zużycie środków ochrony roślin	4(381)	483
Zasoby wód	5(382)	484
Pobór wody	6(383)	485
Pobór wody na zaopatrzenie ludności i gospodarki narodowej (2000, 2007)	7(384)	486
Ludność korzystająca z wodociągów (2000-2007)	8(385)	487
Ludność obsługiwana przez sieć kanalizacyjną (2000-2007)	9(386)	488
Ludność korzystająca z oczyszczalni ścieków (2000, 2005, 2007)	10(387)	489
Osady z komunalnych oczyszczalni ścieków	11(388)	490
Produkcja energii pierwotnej (1996-2006)	12(389)	491
Produkcja energii odnawialnej według źródeł (2000, 2007)	13(390)	492
Emisja tlenków siarki (2000-2005)	14(391)	493
Emisja tlenków azotu (2000-2006)	15(392)	494
Emisja tlenku węgla (2000-2006)	16(393)	495
Emisja niemetalowych lotnych związków organicznych (2000-2006)	17(394)	496
Emisja gazów cieplarnianych (1996-2007)	18(395)	497
Emisja gazów cieplarnianych według rodzajów (1995, 2000, 2006)	19(396)	498
Emisja gazów cieplarnianych według źródeł	20(397)	499
Emisja dwutlenku węgla na 1 mieszkańca (2000 - 2007)	21(398)	500
Wytwarzanie odpadów według wybranych działów Europejskiej Klasyfikacji Działalności.	22(399)	501
Odpady komunalne (2000, 2007)	23(400)	502
Reaktory jądrowe (działające i w budowie) w 2007 r.	24(401)	503
Powierzchnia lasów i innych terenów leśnych w państwach członkowskich ministerialnych konferencji ochrony lasów w Europie (MCPFE)	25(402)	504
Trendy zmian uszkodzenia (defoliacji) drzew w niektórych krajach Europy (2000-2007)	26(403)	505
Ocena stanu uszkodzenia lasów metodą bioindykacyjną (defoliacji) w niektórych krajach Europy w 2008 r.	27(404)	507
Obszary chronione	28(405)	509
Rezerваты biosfery i tereny wodno-błotne.	29(406)	510
Stan i zagrożenie flory według gatunków.	30(407)	511
Stan i zagrożenie fauny według gatunków.	31(408)	512
Trendy populacji ptaków krajobrazu rolniczego (1995, 2000-2006)	32(409)	514
Liczba wprowadzonych do środowiska organizmów zmodyfikowanych genetycznie (GMO) w celach eksperymentalnych w poszczególnych krajach UE w latach 1993-2006	33(410)	515
Udział wydatków na ochronę środowiska (inwestycyjnych i bieżących) sektora publicznego w produkcji krajowym brutto (2000, 2005, 2007)	34(411)	516
Udział wydatków na ochronę środowiska (inwestycyjnych i bieżących) sektora gospodarczego w produkcji krajowym brutto (2000, 2005, 2007)	35(412)	517
Aneks	x	518

WYKRESY

	Str.
Położenie geograficzne Polski	80
Rozkład średnich temperatur powietrza w 2008 r.	80
Rozkład sum opadów atmosferycznych w 2008r.	80
Użytkowanie gruntów w latach 2000 i 2008	112
Powierzchnia odłogów i ugorów na gruntach ornych w latach 1995,2000,2005,2006, 2007,2008	112
Zużycie nawozów sztucznych w kg na 1 ha użytków rolnych w latach gospodarczych 1970/71-2007/08.....	112
Procentowa struktura źródeł przychodowej strony bilansu azotu w glebie w Polsce w latach 2006-2008.....	112
Ocena stanu zakwaszenia gleb użytków rolnych w latach 2005 - 2008	120
Ocena potrzeb wapnowania gleb użytków rolnych w latach 2005 - 2008	120
Ocena zasobności gleb w przyswajalny magnez w latach 2005 – 2008	120
Ocena zasobności gleb w przyswajalny potas w latach 2005 - 2008.....	120
Ocena zasobności gleb w przyswajalny fosfor w latach 2005- 2008.....	120
Opady i odpływy w latach 1975-2008	152
Pobór wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności w latach 1965-2008.....	152
Pobór wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności według województw w 2008 r.	152
Pobór wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności według Regionalnych Zarządów Gospodarki Wodnej w 2008 r.	152
Ścieki przemysłowe i komunalne wymagające oczyszczania odprowadzone do wód lub do ziemi w latach 1970-2008	176
Ścieki przemysłowe i komunalne wymagające oczyszczania według Regionalnych Zarządów Gospodarki Wodnej w 2008 r.	176
Stopień oczyszczania ścieków przemysłowych i komunalnych w 2008 r.	176
Ścieki przemysłowe i komunalne odprowadzone do wód lub do ziemi według województw w 2008 r.	176
Ludność korzystająca z oczyszczalni ścieków w latach 1995-2008	192
Ludność korzystająca z oczyszczalni ścieków i stopień oczyszczania ścieków według województw w 2008 r.	192
Ocena jakości jezior w 2007 r.	192
Postępowanie z osadami z komunalnych oczyszczalni ścieków w latach 2000-2008	192
Postępowanie z osadami z komunalnych oczyszczalni ścieków w 2008 r.	192
Postępowanie z osadami z przemysłowych oczyszczalni ścieków w latach 2000-2008	192
Postępowanie z osadami z przemysłowych oczyszczalni ścieków w 2008 r.	192
Ocena jakości wód powierzchniowych wrażliwych na zanieczyszczenia związkami azotu ze źródeł rolniczych w 2008 r.	208
Klasyfikacja stanu jednolitych części wód rzek w roku 2008.....	208
Ładunki zanieczyszczeń wprowadzone rzekami do Morza Bałtyckiego z dorzeczy Wisły, Odry i rzek przymorza w latach hydrologicznych 1990-2008	216
Całkowita emisja głównych zanieczyszczeń powietrza w latach 2000-2007.....	232
Bilans emisji głównych zanieczyszczeń powietrza w 2007 r.	232
Całkowita emisja gazów cieplarnianych w latach 1988-2007	232
Zagregowana emisja gazów cieplarnianych wyrażona w ekwiwalencie dwutlenku węgla w latach 1988-2007..	232
Całkowita emisja metali ciężkich w latach 2000 -2007	256
Średnie miesięczne całkowitej zawartości ozonu w atmosferze.....	256
Odchylenia średnich miesięcznych całkowitej zawartości ozonu w 2008 r. od średniej z lat 1963-2007	256
Powierzchnia o szczególnych walorach przyrodniczych prawnie chroniona w latach 1980-2008	288
Powierzchnia o szczególnych walorach przyrodniczych prawnie chroniona według kategorii i województw w 2008 r. .	288
Powierzchnia o szczególnych walorach przyrodniczych prawnie chroniona według województw w 2008 r. ...	288
Procentowy udział drzew w klasach defoliacji w latach 1995-2008	288
Parki narodowe w 2008 r.	288
Lokalne formy ochrony przyrody wprowadzone na mocy rozporządzenia Wojewody i uchwały Rady Gminy w 2008 r. .	288
Rezerваты przyrody w latach 1980-2008.....	288
Pomniki przyrody w latach 1960-2008	288
Sieć Natura 2000.....	312
Regionalne zróżnicowanie intensywności gospodarowania w krajobrazie rolniczym	312
Wartości wskaźnika liczebności pospolitych ptaków krajobrazu rolniczego w latach 2000-2008	312
Wskaźnik liczebności 87 najbardziej rozpowszechnionych gatunków ptaków w latach 2000- 2008	312
Leśnictwo w latach 1946-2008.....	328
Wykonanie zalesień w latach 1995-2008	328
Odpady wytworzone w latach 2000-2008	344
Odpady wytworzone według województw w 2008 r.	344
Odpady wytworzone według rodzajów w 2008 r.	344
Tereny składowania odpadów w 2008 r.	344

	Str.
Osiągnięty poziom odzysku i recyklingu odpadów opakowaniowych i poużytkowych w latach 2005-2008	360
Wymagany i osiągnięty poziom odzysku i recyklingu odpadów poużytkowych w 2008 r.	360
Wymagany i osiągnięty poziom recyklingu odpadów opakowaniowych w 2008 r.	360
Wytworzone i zebrane odpady komunalne według województw w 2008 r.	360
Wytworzone i zebrane odpady komunalne na jednego mieszkańca według województw w 2008 r.	360
Udział źródeł promieniowania jonizującego w średniorocznej dawce skutecznej otrzymanej przez statystycznego mieszkańca Polski w 2008 r.	376
Średnie roczne stężenie Cezu-137 w powietrzu w Polsce w latach 1994-2008.....	376
Stężenie Cezu-137 w Wiśle (Warszawa) w latach 1994-2008.....	376
Stałe odpady promieniotwórcze odebrane przez Zakład Unieszkodliwiania Odpadów Promieniotwórczych w latach 1995-2008.....	376
Ciekie odpady promieniotwórcze odebrane przez Zakład Unieszkodliwiania Odpadów Promieniotwórczych w latach 1995-2008.....	376
Elektrownie jądrowe w odległości do 300 km od granic Polski.....	384
Rozkład przekroczeń poziomów dopuszczalnych hałasu dla zakładów przemysłowych.....	384
Udział nakładów na ochronę środowiska w produkcie krajowym brutto w latach 2001-2008.....	416
Nakłady na środki trwałe i koszty bieżące ochrony środowiska (bez sektora gospodarstw domowych) w latach 2001-2008.....	416
Nakłady na środki trwałe służące ochronie środowiska i koszty bieżące przypadające na 1 mieszkańca w latach 2001-2008.....	416
Struktura nakładów na ochronę środowiska według sektorów w 2008 r.	416
Struktura nakładów na środki trwałe służących ochronie środowiska w latach 1995-2008.....	416
Struktura nakładów na środki trwałe służących ochronie środowiska według źródeł finansowania w 2008 r. ...	416
Struktura nakładów na środki trwałe służących gospodarce wodnej w latach 1995-2008.....	416
Struktura nakładów na środki trwałe służących gospodarce wodnej według źródeł finansowania w 2008 r.	416
Fundusze ochrony środowiska i gospodarki wodnej – wpływy z opłat w latach 1995-2008.....	464
Wpływy na fundusze ochrony środowiska i gospodarki wodnej według rodzajów opłat w latach 1995-2008...	464
Fundusze ochrony środowiska i gospodarki wodnej – kary w latach 1995-2008.....	464
Wpływy na fundusze ochrony środowiska i gospodarki wodnej według rodzajów kar w latach 1995-2008	464
Wielkość i struktura finansowania ze środków funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej według beneficjentów w 2008 r.	472
Struktura finansowania ze środków funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej według form finansowania w 2008 r.	472
Pomoc zagraniczna przyznana Polsce na ochronę środowiska w latach 2005-2008.....	472
Środki dyspozycyjne Funduszu Ochrony Gruntów Rolnych w latach 1995-2008.....	472
Wykorzystanie środków Funduszu Ochrony Gruntów Rolnych w latach 1995-2008.....	472
Pobór wody na 1 mieszkańca w 2007 r.	480
Ludność korzystająca z oczyszczalni ścieków w 2007 r.....	480
Energochłonność gospodarki w kg oleju ekwiwalentnego na 1000 Euro PKB.....	480
Emisja dwutlenku węgla na 1 mieszkańca.....	496
Udział elektryczności ze źródeł odnawialnych w całkowitym zużyciu energii elektrycznej.....	496
Odpady komunalne na 1 mieszkańca w 2007 r.	504
Uszkodzenie (defoliacja) drzewostanów w wybranych krajach Europy w 2008 r.	504
Ważniejsze obszary chronione.....	512
Zagrożone gatunki zwierząt w wybranych krajach.....	512
Zagrożone gatunki roślin naczyniowych w wybranych krajach.....	512

CONTENTS

	Table	Page
PREFACE	x	3
General notes	x	30
<i>Major data on environmental state, threat and protection (1990, 1995, 2000, 2005-2008)</i>	<i>I</i>	<i>34</i>
<i>Major data on environmental state, threat and protection by region in 2008</i>	<i>II</i>	<i>40</i>
<i>Major data on environmental state, threat and protection by voivodship in 2008</i>	<i>III</i>	<i>42</i>
<i>Major data on environmental state, threat and protection by subregions in 2008</i>	<i>IV</i>	<i>56</i>
<i>Major data on environmental state, threat and protection by powiats in 2008</i>	<i>V</i>	<i>60</i>

TABLES

Chapter 1. NATURAL CONDITIONS

Methodological notes	x	7
<i>Geographical location of Poland</i>	<i>1</i>	<i>78</i>
<i>Elevations</i>	<i>2</i>	<i>78</i>
<i>Highest and lowest localities and points</i>	<i>3</i>	<i>78</i>
<i>Territory and borders</i>	<i>4</i>	<i>79</i>
<i>Deepest points in marine internal sea waters</i>	<i>5</i>	<i>80</i>
<i>Higher mountain peaks</i>	<i>6</i>	<i>80</i>
<i>Longest caves</i>	<i>7</i>	<i>81</i>
<i>Main mountain passes and culmination automobile routes</i>	<i>8</i>	<i>83</i>
<i>Watershed and river basins area</i>	<i>9</i>	<i>84</i>
<i>Larger rivers</i>	<i>10</i>	<i>84</i>
<i>Flows of rivers in main water-gauge profiles (1951- 1995, 1996-2000 , 1995, 2000, 2005, 2007, 2008)</i>	<i>11</i>	<i>86</i>
<i>Larger and deeper lakes</i>	<i>12</i>	<i>87</i>
<i>Main canals</i>	<i>13</i>	<i>88</i>
<i>Largest water reservoirs and dams</i>	<i>14</i>	<i>88</i>
<i>Air temperatures (1971-2000, 1991-2000, 1996-2000, 2001-2005, 2008, 1971-2008)</i>	<i>15</i>	<i>91</i>
<i>Precipitation, wind velocity, cloudiness and insolation (1971-2000, 1991-2000, 1996-2000, 2001-2005, 2008)</i>	<i>16</i>	<i>92</i>
<i>Average monthly air temperatures (1971-2000, 1991-2000, 1996-2000, 2001-2005, 2008)</i>	<i>17</i>	<i>93</i>
<i>Monthly sums of precipitation (1971-2000, 1991-2000, 1996-2000, 2001-2005, 2008).</i>	<i>18</i>	<i>95</i>

Chapter 2. USE AND PROTECTION OF LAND AND SOIL. USEFUL MINERALS

Methodological notes	x	101
<i>Changes in the land use structure (1938, 1946, 1950, 1960, 1970, 1980, 1990, 1995, 2000, 2005-2008</i>	<i>1(19)</i>	<i>105</i>
<i>Geodesic status, directions and changes of land use (2008, 2009)</i>	<i>2(20)</i>	<i>105</i>
<i>Area of idle and set aside land within arable land (2000, 2005-2008)</i>	<i>3(21)</i>	<i>106</i>
<i>Geodesic area of the country by land use and by voivodship in 2009</i>	<i>4(22)</i>	<i>107</i>
<i>Area of idle and set aside land^a within arable land by voivodship (2000, 2005, 2008)</i>	<i>5(23)</i>	<i>109</i>
<i>Structure of soil reaction in Poland in 2005-2008</i>	<i>6(24)</i>	<i>109</i>
<i>Agricultural land designated for non-agricultural purposes and forest land designated for non-forest purposes (2000, 2005, 2006, 2007, 2008)</i>	<i>7(25)</i>	<i>110</i>
<i>Agricultural land designated for non-agricultural purposes and forest land designated forest for non-forest purposes by voivodship in 2008</i>	<i>8(26)</i>	<i>110</i>
<i>Directions of designation of agricultural land by voivodship in 2008</i>	<i>9(27)</i>	<i>111</i>
<i>Changes in the agricultural land area by voivodship in 2008</i>	<i>10(28)</i>	<i>111</i>
<i>Devastated and degraded land requiring reclamation and management as well as reclaimed and managed land (2000, 2005, 2006, 2007, 2008)</i>	<i>11(29)</i>	<i>112</i>
<i>Devastated and degraded land requiring reclamation and management, as well as reclaimed and managed land by voivodship in 2008</i>	<i>12(30)</i>	<i>112</i>

	Table	Page
<i>Land devastated and degraded requiring reclamation according to the polish classification of activity and by voivodship in 2008</i>	13(31)	113
<i>Reclamation and management of land transformed by mining activity (2000,2005-2008)</i>	14(32)	113
<i>Area of reclaimed agricultural land and water companies by voivodship (2000,2005-2008)</i>	15(33)	114
<i>Agricultural land threatened by potential windy erosion by voivodship</i>	16(34)	114
<i>Agricultural and forest land threatened by surface water erosion by voivodship</i>	17(35)	115
<i>Agricultural and forest land threatened by gully erosion by voivodship</i>	18(36)	115
<i>Road gullies by voivodship</i>	19(37)	116
<i>Drainage basins and drainage areas exceeding 500 km² by 1st and 2nd degree of urgency of gully management</i>	20(38)	116
<i>Supply of pesticides for agriculture (2000,2005-2008)</i>	21(39)	118
<i>Consumption of mineral and lime fertilisers (in pure ingredient). (1999/00, 2004/05, 2005/06; 2006/07; 2007/08)</i>	22(40)	118
<i>Consumption of mineral and lime fertilisers, as well as of manure in terms of pure ingredient by voivodship in the economic year 2007/08</i>	23(41)	118
<i>Gross nitrogen balance by voivodship (average for 2006-2008)</i>	24(42)	119
<i>Soil liming needs in poland in 2005-2008</i>	25(43)	119
<i>Soil resources of absorbable macro-elements in 2005 – 2008</i>	26(44)	120
<i>Activity of the voivodship inspectorates for environmental protection in the field of soil protection in 2008</i>	27(45)	121
<i>Major minerals resources in 2008</i>	28(46)	122
<i>Hard coal resources in 2008</i>	29(47)	123
<i>Lignite resources in 2008</i>	30(48)	123
<i>Copper ores resources in 2008</i>	31(49)	124
<i>Rock-salt resources in 2008</i>	32(50)	124
<i>Limestone and natural aggregate resources in 2008</i>	33(51)	124
<i>Area, resources and exploitation of peat resources by voivodship in 2008</i>	34(52)	125
<i>Fires of agricultural crops, meadows, stubbles and wasteland by voivodship in 2008</i>	35(53)	125

Chapter 3. RESOURCES, USE, POLLUTION AND PROTECTION OF WATERS

Methodological notes	x	131
<i>Resources of surface water (1951-1985, 1951-2000, 1991-2000, 1960, 1965, 1970, 1975, 1980, 1985, 1990, 1995, 2000, 2005 – 2008)</i>	1(54)	136
<i>Resources of surface water by Regional Boards of Water Management in 2008</i>	2(55)	136
<i>Resources of surface water by hydrographic regions in 2008</i>	3(56)	137
<i>Exploitable underground water resources (1990, 1995, 2000, 2005-2008)</i>	4(57)	139
<i>139Exploitable underground water resources by voivodship in 2008</i>	5(58)	139
<i>Gelologically documented resources of therapeutic water in 2008</i>	6(59)	140
<i>Water withdrawal for needs of the national economy and population by sources of withdrawal (2000, 2005 - 2008)</i>	7(60)	141
<i>Water withdrawal for needs of the national economy and population by sources of withdrawal and Regional Boards of Water Management in 2008</i>	8(61)	141
<i>Water withdrawal for needs of the national economy and population by sources of withdrawal and hydrographic regions in 2008</i>	9(62)	142
<i>Water withdrawal for needs of the national economy and population by sources of withdrawal and voivodship in 2008</i>	10(63)	144
<i>Consumption of water for needs of the national economy and population by Regional Boards of Water Management in 2008</i>	11(64)	145
<i>Consumption of water for needs of the national economy and population by voivodship in 2008</i>	12(65)	145
<i>Consumption of water for needs of the national economy and population by hydrographic regions in 2008</i>	13(66)	146
<i>Cities with decisive water consumption in national economy in 2008</i>	14(67)	148
<i>Consumption of water in plants equipped with closed water cycles by voivodship in 2008</i>	15(68)	151
<i>Balance of water management in industry by voivodship in 2008</i>	16(69)	151
<i>Water management in industry by Regional Boards of Water Management in 2008</i>	17(70)	152
<i>Water management in industry by hydrographic regions in 2008</i>	18(71)	153
<i>Water management in industry by Polish Classification of Activities in 2008</i>	19(72)	155

	<i>Table</i>	<i>Page</i>
<i>Water management in water-line system by voivodship in 2008</i>	20(73)	159
<i>Waters from mine drainage and building constructions and saline waters and their use by voivodship in 2007</i>	21(74)	159
<i>Saline waters and their management by voivodship in 2008</i>	22(75)	160
<i>Primary melioration by voivodship</i>	23(76)	160
<i>Primary melioration requiring rebuilding or modernisation by voivodship in 2008</i>	24(77)	161
<i>Small retention objects by voivodship in 2008</i>	25(78)	161
<i>Irrigated agricultural land and forest land by irrigation method and voivodship in 2008</i>	26(79)	162
<i>Irrigation in agriculture and forestry and completion of fishponds by size of objects</i>	27(80)	162
<i>Irrigated agricultural land and forest land and filled fishponds by voivodship in 2008</i>	28(81)	163
<i>Industrial and municipal waste water discharged into waters or into the ground (2000, 2005–2008)</i> ..	29(82)	163
<i>Industrial waste water discharged into waters or into the ground (2000, 2005 – 2008)</i>	30(83)	164
<i>Industrial and municipal waste water discharged into waters or into the ground by voivodship in 2008</i>	31(84)	164
<i>Industrial and municipal waste water requiring treatment by voivodship in 2008</i>	32(85)	165
<i>Industrial and municipal waste water requiring treatment discharged into waters or into the ground by Regional Boards of Water Management in 2008</i>	33(86)	165
<i>Industrial and municipal waste water requiring treatment discharged into waters or into the ground by hydrographic regions in 2008</i>	34(87)	166
<i>Cities with high waste water treat in 2008</i>	35(88)	168
<i>Treated and untreated industrial waste water by voivodship in 2008</i>	36(89)	172
<i>Industrial and municipal waste water discharged into waters or into the ground from health resorts in 2008</i>	37(90)	173
<i>Treated and untreated industrial waste water by Polish Classification of Activities in 2008</i>	38(91)	174
<i>Plants by waste water treatment plants possessed</i>	39(92)	177
<i>Plants by waste water treatment plants possessed and voivodship in 2008</i>	40(93)	178
<i>Plants discharging waste water requiring treatment directly into waters or into the ground in 2008</i> ..	41(94)	178
<i>Pollutant load in municipal waste water discharged after treatment into waters or into ground (2000, 2005 - 2008)</i>	42(95)	179
<i>Treated industrial and municipal waste water by the degree of pollutant reduction (2000, 2005 – 2008)</i> ..	43(96)	179
<i>Sewerage system by voivodship in 2008</i>	44(97)	181
<i>Treated and untreated waste water discharged through sewerage system by voivodship in 2008</i>	45(98)	181
<i>Cities and waste water treatment plants in cities in 2008</i>	46(99)	182
<i>Cities served by waste water treatment plants and treated municipal waste water by hydrographic regions in 2008</i>	47(100)	183
<i>Municipal waste water treatment plants by capacity and amount of treated waste water in 2008</i>	48(101)	185
<i>Waste water treatment plants servicing cities and villages (2000, 2005 - 2008)</i>	49(102)	186
<i>Gminas served by waste water treatment plants and treated municipal waste water by voivodship in 2008</i>	50(103)	186
<i>Municipal waste water treatment plants by voivodship in 2008</i>	51(104)	187
<i>Mechanical municipal waste water treatment plants by voivodship in 2008</i>	52(105)	188
<i>Mechanical municipal waste water treatment plants by Regional Boards of Water Management in 2008</i>	53(106)	188
<i>Biological municipal waste water treatment plants by voivodship in 2008</i>	54(107)	189
<i>Biological municipal waste water treatment plants by Regional Boards of Water Management in 2008</i>	55(108)	189
<i>Municipal waste water treatment plants with increased biogen removal by voivodship in 2008</i>	56(109)	190
<i>Municipal waste water treatment plants with increased biogen removal by Regional Boards of Water Management in 2008</i>	57(110)	190
<i>Population using waste water treatment plants by voivodship in 2008</i>	58(111)	191
<i>Population of cities and villages using waste water treatment plants by voivodship in 2008</i>	59(112)	191
<i>Industrial waste water treatment plants by voivodship in 2008</i>	60(113)	192
<i>Waste water pretreatment plants by voivodship in 2008</i>	61(114)	193
<i>Sewage sludge from industrial and municipal waste water treatment plants (2000, 2005 – 2008)</i>	62(115)	193
<i>Sewage sludge from industrial and municipal waste water treatment plants by voivodship in 2008</i>	63(116)	195
<i>Cities served by water-line system, sewerage system and waste water treatment plants (1990, 1995, 2000, 2005 – 2008)</i>	64(117)	197
<i>Cities served by sewerage system and waste water treatment plants (1990, 1995, 2000, 2005–2008)</i> ..	65(118)	197

	Table	Page
<i>Activity of Voivodship Environmental Protection Inspectorate (2000, 2005–2008)</i>	66(119)	198
<i>Quality of water supplied to population for consumption in the years 2005–2008</i>	67(120)	200
<i>Quality of water supplied to population for consumption in 2008</i>	68(121)	203
<i>Quality of water from public wells supplied to population for consumption by voivodship in 2008</i>	69(122)	204
<i>Quality of water from water-line system supplied to population for consumption by voivodship in 2008</i>	70(123)	204
<i>Sanitary evaluation of surface waters intakes and watering places by voivodship in 2008</i>	71(124)	205
<i>The status of bodies of river waters in 2008</i>	72(125)	206
<i>Evaluation of surface waters used for supplying population intended for consumption by Regional Water Management Boards in 2008</i>	73(126)	206
<i>The assesment of the sensitivity of waters to contamination with nitrogen compounds from agricultural sources by Regional Water Management Boards in 2008</i>	74(127)	207
<i>The assesment of the quality of waters intended for living of salmonidae and cyprinid fish by Regional Water Management Boards in 2008</i>	75(128)	207
<i>The results of monitoring of underground waters quality in domestic network in 2008</i>	76(129)	208
<i>The results of monitoring of nitrate (NO₃) concetration research in underground waters in domestic network in 2008</i>	77(130)	208
<i>The results of monitoring of nitrate (NO₃) concetration research in underground waters in the 19 areas under special threat from agricultural nitrates in 2008</i>	78(131)	209
<i>Differences in quantity of nitrogen introduced into and from the environment within areas under special threat (OSN) from agricultural nitrates in the years 2004 - 2007</i>	79(132)	209
<i>Mineral nitrogen content in soil in monitoring sites located in the areas under special threat (OSN) from agricultural nitrates in 2008</i>	80(133)	211
<i>Purity of lakes inspected in 2007</i>	81(134)	211
<i>The outflow of organic and biogenic substances through the rivers to the Baltic Sea (1995, 2000, 2005 - 2008)</i>	82(135)	213
<i>Contamination loads introduced to the Baltic Sea from the area of Poland in hydrological years (1995, 2000, 2005 -2008)</i>	83(136)	214
<i>The outflow of organic and biogenic substances through the rivers to the Baltic Sea in 2008</i>	84(137)	215
<i>The outflow of heavy metals through the rivers to the Baltic Sea (1995, 2000, 2005 -2008)</i>	85(138)	216
<i>The outflow of heavy metals through rivers to the Baltic Sea in 2008</i>	86(139)	216

Chapter 4. POLLUTION AND PROTECTION OF AIR

Methodological notes	x	223
<i>Total consumption of primary energy commodities in the national economy (1988, 2000, 2005, 2006, 2007, 2008)</i>	1(140)	228
<i>Domestic consumption of basic fuels in the national economy (2000, 2005, 2006, 2007, 2008)</i>	2(141)	228
<i>Production and consumption of renewable energy by generation sources (2000, 2005, 2006, 2007, 2008)</i>	3(142)	228
<i>Total emission of main air pollutants (2000, 2005, 2006, 2007)</i>	4(143)	229
<i>Total emission of sulphur dioxide, nitrogen oxides and particulates (2000, 2005, 2006, 2007)</i>	5(144)	229
<i>Total emission of main air pollutants by kinds of activities in 2007</i>	6(145)	230
<i>Total emission of greenhouse gases (1988, 1990, 1995, 2000, 2005, 2006, 2007)</i>	7(146)	231
<i>Total emission of main greenhouse gases by sources of emission in 2007</i>	8(147)	232
<i>Total emission of heavy metals (2000, 2005, 2006, 2007)</i>	9(148)	232
<i>Total emission of heavy metals by kinds of activity in 2007</i>	10(149)	233
<i>Emission of persistent organic pollutants in 2007</i>	11(150)	234
<i>Road vehicles and tractors (1995, 2000, 2005, 2006, 2007, 2008)</i>	12(151)	234
<i>Road vehicles and tractors by age groups in 2008</i>	13(152)	235
<i>Emission of pollutants from transport facilities(1995, 2000, 2005, 2006, 2007)</i>	14(153)	235
<i>Consumption of fuel and air pollutants emission by types of road transport facilities in 2007</i>	15(154)	236
<i>Plants especially noxious to air purity by emission size 2000, 2008)</i>	16(155)	237
<i>Plants especially noxious to air purity by reduction degree of generated pollutants (2000, 2005, 2006, 2007, 2008)</i>	17(156)	238
<i>Plants especially noxious to air purity by the degree of gaseous pollutants neutralization in 2008</i> ..	18(157)	238
<i>Basic air pollution reduction systems in plants in 2008</i>	19(158)	239

	Table	Page
<i>Plants especially noxious to air purity emitting air pollutants by the size of particulates emission and voivodship in 2008</i>	20(159)	239
<i>Plants especially noxious, emitting air pollutants by quantity of gaseous pollutants emission and voivodships in 2008</i>	21(160)	240
<i>A. Without carbon dioxide</i>	21(160)	240
<i>B. With carbon dioxide.</i>	21(160)	240
<i>Emission sources in plants especially noxious to air purity by emission size and voivodship in 2008</i>	22(161)	241
<i>Particulates pollutants emission from plants especially noxious by voivodship in 2008</i>	23(162)	241
<i>Gaseous pollutants emission from plants especially noxious by voivodship in 2008.</i>	24(163)	242
<i>Pollutants emission from plants especially noxious to air purity in health resorts in 2008</i>	25(164)	242
<i>Emission of heavy metals from plants especially noxious to air purity by voivodship in 2008</i>	26(165)	243
<i>Air pollutants emission from plants especially noxious to air purity by types of substances</i>	27(166)	243
<i>Pollutants retained and neutralized in cleaning devices by voivodship in 2008</i>	28(167)	245
<i>Cities with high environmental threat of air pollutants emission from plants especially noxious in 2008</i>	29(168)	246
<i>Emission and air pollutant reduction from plants especially noxious by polish classification of activities in 2008.</i>	30(169)	250
<i>International trade with substances impoverishing the ozone layer in 2007</i>	31(170)	252
<i>Total ozone content in the atmosphere (1963, 1965, 1970, 1975, 1980, 1985, 1990, 1995, 2000, 2005, 2006, 2007, 2008)</i>	32(171)	253
<i>Partial pressure of ozone in the atmosphere over Legionowo near Warsaw in 2008</i>	33(172)	254
<i>Ultra-violet radiation (UV-B) in 2008</i>	34(173)	255
<i>Ozone concentration in the ground layer of the atmosphere in 2008</i>	35(174)	256
<i>Sulphur dioxide concentration by agglomerations and cities in 2008.</i>	36(175)	257
<i>Nitrogen dioxide concentration by agglomerations and cities in 2008.</i>	37(176)	257
<i>Carbon oxide concentration by agglomerations and cities in 2008.</i>	38(177)	258
<i>Concentration of benzene and lead by agglomerations and cities in 2008.</i>	39(178)	259
<i>Concentration of suspended particulate PM10 by agglomerations and cities in 2008.</i>	40(179)	260
<i>Chemical composition of atmospheric precipitation in the background air pollution monitoring areas as well as in urban -industrial agglomeration (2000, 2005, 2006, 2007, 2008)</i>	41(180)	261
<i>Annual course of the chemical composition of atmospheric precipitation in the background air pollution monitoring areas as well as in urban-industrial agglomeration in 2008.</i>	42(181)	262
<i>Wet depositions of sulphur, nitrogen and hydrogen ions in the background air pollution monitoring areas as well as in urban-industrial agglomeration (1995, 2000, 2002, 2003, 2004, 2005, 2006, 2007, 2008)</i>	43(182)	263
<i>Average annual concentration of particulates, sulphur dioxide and nitrogen dioxide in health resorts in 2008.</i>	44(183)	264
<i>Activity of the voivodship inspectorates for environmental protection in the scope of air protection in 2008</i>	45(184)	265
<i>Major accidents by voivodships in 2008</i>	46(185)	266
<i>Examples of major accidents by sources and voivodships in 2008</i>	47(186)	267

Chapter 5. NATURE AND BIODIVERSITY PROTECTION

Methodological notes	x	276
<i>Establishments of special nature value protected by law (2000, 2005, 2006, 2007, 2008)</i>	1(187)	284
<i>Area of special nature value protected by law (2000, 2005, 2006, 2007, 2008)</i>	2(188)	284
<i>Objects and area of special nature value protected by law by voivodships in 2008</i>	3(189)	285
<i>National parks (2000, 2005, 2006, 2007, 2008)</i>	4(190)	286
<i>National parks by lands categories in 2008</i>	5(191)	286
<i>National parks by protective categories in 2008</i>	6(192)	287
<i>National parks by ownership forms and land use categories in 2008.</i>	7(193)	287
<i>National parks by ownership forms in 2008</i>	8(194)	288
<i>Turism in national parks in 2008</i>	9(195)	288
<i>Number of the main species of beasts of the chase and protected animals in national parks in 2008</i> ..	10(196)	289
<i>Centres of animals conservative breeding in 2008.</i>	11(197)	290
<i>Numerical force of animals and executed reduction of selected species of beasts of the chase in national parks (2000, 2006, 2007, 2008)</i>	12(198)	290
<i>Regulation of population of beasts of the chase in national parks in 2008.</i>	13(199)	291

	Table	Page
<i>Didactic activity of national parks in 2008</i>	14(200)	291
<i>Protection of forest in national parks in 2008</i>	15(201)	292
<i>Wood harvest in national parks by categories of cuttings in 2008</i>	16(202)	292
<i>Pest damage and protection against pest damage in national parks in 2008</i>	17(203)	293
<i>Nature reserves (2000, 2005, 2006, 2007, 2008)</i>	18(204)	293
<i>Nature reserves by voivodships in 2008</i>	19(205)	294
<i>Landscape parks by land categories and voivodships in 2008</i>	20(206)	295
<i>Landscape parks in 2008</i>	21(207)	295
<i>Protected landscape areas by voivodships in 2008</i>	22(208)	299
<i>Natura 2000 areas – areas of special bird protection by voivodships in 2008</i>	23(209)	299
<i>Natura 2000 areas – areas of special habitat protection by voivodships in 2008</i>	24(210)	302
<i>The characterisation of trends for 123 species of breeding birds included in the monitoring of Natura 2000 protection areas</i>	25(211)	306
<i>Monuments of nature (2000, 2005, 2006, 2007, 2008).</i>	26(212)	309
<i>Monuments of nature by voivodships in 2008</i>	27(213)	310
<i>Individual forms of nature protection by voivodships in 2008</i>	28(214)	310
<i>Wetlands by “the convention on wetlands of international importance, especially as waterfowl habitat”</i>	29(215)	311
<i>Biosphere reserves in Poland</i>	30(216)	311
<i>Threat to flora by “the Polish Red Book of Plants”</i>	31(217)	312
<i>Estimated numbers of higher species of animals and all other species described in the world and Poland context</i>	32(218)	313
<i>Total list of classified species of animals restricted to higher systematic units</i>	33(219)	313
<i>Status and threat of vertebrates by classification of “the Polish Red data Book of Animals”</i>	34(220)	314
<i>State of population of vertebrates in separated classification categories by „Polish Red Data Books of Animals”</i>	35(221)	314
<i>Major animals protected (2000, 2005, 2006, 2007, 2008)</i>	36(222)	315
<i>State of population of major protected animals by voivodships in 2008</i>	37(223)	315
<i>Permissions granted for reduction of protected animals in 2008</i>	38(224)	316
<i>Number of of CITES individuals detained by customs officers (2000, 2006, 2007, 2008)</i>	39(225)	317
<i>Permissions granted for imports and (re)exports of animals determined in CITES in 2008</i>	40(226)	317
<i>Permissions granted for imports of plants determined in CITES in 2008</i>	41(227)	318
<i>Decisions granted for experimental reveal into the environment of genetic modifyed organisms (GMO) in the years 1999-2009</i>	42(228)	319
<i>Decisions granted for closed use of genetic modifyed organisms (GMO) in the years 2002-2009</i>	43(229)	319
<i>Clubs and members of the Nature Protection League (2000, 2005, 2006, 2007, 2008)</i>	44(230)	321
<i>Parks and historical gardens by voivodships in 2008</i>	45(231)	321
<i>Family allotment gardens by voivodships (2000, 2005, 2006, 2007, 2008)</i>	46(232)	322
<i>State of bee-keeping (2000, 2005, 2006, 2007)</i>	47(233)	322
<i>Generally accessible and estate green areas in cities and villages by voivodships (2000, 2005, 2006, 2007, 2008)</i>	48(234)	323
<i>Generally accessible green areas and gmina forests in cities and villages by voivodships (2000, 2005, 2006, 2007, 2008)</i>	49(235)	324
<i>Forest fires (2000, 2005, 2006, 2007, 2008).</i>	50(236)	325
<i>Forest fires by months in 2008</i>	51(237)	325
<i>The number and area of forest fires by causes and voivodships in 2008</i>	52(238)	325
<i>Monitoring of forest - trends of changes in state of trees damages (2000, 2005, 2006, 2007, 2008)</i>	53(239)	326
<i>Monitoring of forest - assessment of defoliation state of the trees by species in 2008</i>	54(240)	327
<i>Monitoring of forest - evaluation of discolouration state of trees by species in 2008</i>	55(241)	327
<i>Monitoring of forest - evaluation of damages state of trees by species in 2008</i>	56(242)	328
<i>Concentration of gaseous air pollutants in forests by natural and forest regions in the years 2005-2008</i>	57(243)	328
<i>Deposit of some heavy metal ions in atmospheric precipitation by natural and forest regions in 2008</i>	58(244)	329
<i>Influence of mining on forest areas by regional directorates of state forests (2000, 2005,2006, 2007, 2008)</i>	59(245)	329
<i>Protective forest area managed by state forests in the years 2000-2008</i>	60(246)	329
<i>Protection forests area by voivodships in 2008</i>	61(247)	330
<i>Area of nature reserves and protective forests managed by state forests by forest groups and protection category in 2008</i>	62(248)	331
<i>Promotion forest complexes in 2008</i>	63(249)	332

	Table	Page
<i>Major beasts of the chase by voivodships (2005 – 2008)</i>	64(250)	332
<i>Shot of the main beasts of the chase (2005/2006- 2008/2009)</i>	65(251)	333
<i>Game species trapped (2005/2006- 2008/2009)</i>	66(252)	333
<i>Decrease of major game species by voivodships in the hunting and breeding year 2008/2009.</i>	67(253)	333
<i>Afforestations of land in the years 1945-2008.</i>	68(254)	334
<i>Afforestations by voivodships</i>	69(255)	334
<i>Renewals, afforestation by voivodships in 2008</i>	70(256)	335
 Chapter 6. WASTES		
 Methodological notes	x	339
 <i>Waste generated during a year (2000, 2005, 2006, 2007, 2008).</i>	1(257)	342
<i>Plants by degree of recovered waste generated during a year (2000, 2005, 2006, 2007, 2008)</i>	2(258)	342
<i>Plants by degree of treated waste generated during a year (2000, 2005, 2006, 2007, 2008)</i>	3(259)	342
<i>Plants by degree of landfilled waste generated during a year (2000, 2005, 2006, 2007, 2008)</i>	4(260)	342
<i>Plants by quantity of waste landfilled (accumulated) so far (2000, 2005, 2006, 2007, 2008)</i>	5(261)	343
<i>Waste generated by types and voivodships in 2008</i>	6(262)	343
<i>Waste generated and accumulated so far by types in 2008.</i>	7(263)	344
<i>Waste in health resorts in 2008.</i>	8(264)	344
<i>Waste generated and accumulated so far and their landfilling sites by voivodships in 2008.</i>	9(265)	345
<i>Waste landfill sites and their area by voivodships in 2008</i>	10(266)	345
<i>Waste generated and landfilled (accumulated) so far and their landfill sites according to the Polish Classification of Activities in 2008.</i>	11(267)	346
<i>Imports of waste from the European Union Member States and EFTA Countries to Poland in 2008</i>	12(268)	349
<i>Imports of waste from the European Union Member States and EFTA Countries to Poland by waste groups in 2008.</i>	13(269)	349
<i>Imports of waste from outside the European Union to Poland in 2008.</i>	14(270)	350
<i>Imports of waste from outside the European Union to Poland by waste groups in 2008</i>	15(271)	350
<i>Transit of waste through Poland in 2008.</i>	16(272)	351
<i>Transit of waste through Poland by waste groups in 2008</i>	17(273)	351
<i>Exports of waste from Poland in 2008</i>	18(274)	352
<i>Exports of waste from Poland by waste groups in 2008</i>	19(275)	352
<i>Levels of recovery and recycling of electric and electronic equipment achieved in 2008</i>	20(276)	353
<i>Packaging and products launched into market and levels of recovery and recycling of packaging waste and post-use products achieved in 2005-2008</i>	21(277)	353
<i>Packaging and products launched into market and levels of recovery and recycling of packaging waste and post-use products achieved in 2008</i>	22(278)	354
<i>Achieved levels of recycling of packaging waste by voivodships in 2008</i>	23(279)	355
<i>Levels of recycling of packaging waste from household glass by voivodships achieved in 2008</i>	24(280)	356
<i>Levels of recycling of packaging waste of paper and cardboard by voivodships achieved in 2008</i>	25(281)	356
<i>Levels of recycling of packaging waste of plastics by voivodships achieved in 2008</i>	26(282)	357
<i>Municipal waste by forms of property, cities and villages in 2008</i>	27(283)	358
<i>Municipal waste generated and collected (2005-2008).</i>	28(284)	358
<i>Municipal waste collected (2005-2008).</i>	29(285)	359
<i>Municipal waste collected (without selected) by voivodships in 2008.</i>	30(286)	359
<i>Municipal waste collected selectively by voivodships in 2008</i>	31(287)	360
<i>Municipal waste collected from households by voivodships in 2008.</i>	32(288)	360
<i>Municipal waste collected and treated by voivodships in 2008</i>	33(289)	361
<i>Municipal waste collected and treated by cities in 2008</i>	34(290)	362
<i>Municipal waste in health resorts in 2008.</i>	35(291)	364
<i>Landfill sites of municipal waste by voivodships in 2008</i>	36(292)	365
<i>Controlled landfill sites in operation by cities and villages in 2008.</i>	37(293)	365
<i>Outgassing of municipal waste landfill sites by voivodships in 2008</i>	38(294)	366
<i>Activity of voivodship environment protection inspectorates in the scope of waste management in 2008</i>	39(295)	366
<i>Turnover of secondary raw materials in production units in 2008</i>	40(296)	367
<i>Turnover of secondary raw materials in commercial units in 2008.</i>	41(297)	367
<i>Use and stock of waste paper (2000, 2005, 2006, 2007, 2008)</i>	42(298)	368
<i>Treatment of waste from vehicles withdrawn from operation in 2008</i>	43(299)	368

Chapter 7. RADIATION. NOISE

	Table	Page
Methodological notes	x	372
<i>Dose rate of gamma radiation in 2008</i>	1(300)	375
<i>Average annual caesium-137 and strontium-90 concentration in total fall-out (1970-2008)</i>	2(301)	375
<i>Radionuclides concentrations in the air in 2008</i>	3(302)	376
<i>Natural radionuclides concentrations and values of f_1 and f_2 activity indices in selected raw materials and construction materials (2003-2008)</i>	4(303)	377
<i>Values of average annual individual effective doses received by inhabitants of Poland from natural and man-made sources of radiation in 1986 and 2008</i>	5(304)	379
<i>Concentrations of cesium-137 and strontium-90 in selected rivers in 2008</i>	6(305)	380
<i>Average annual concentration of cesium-137 in selected foodstuffs (1985-2008)</i>	7(306)	381
<i>Average annual concentration of cesium-137 and strontium-90 in milk (1963-2008)</i>	8(307)	381
<i>Summary activity of waste stored in the Central Radioactive Waste Repository (1961-2008)</i>	9(308)	382
<i>Radioactive waste received by The Department of the Neutralisation of Radioactive Waste in 2008</i> ..	10(309)	383
<i>Radiological protection by the radiation sources in 2008</i>	11(310)	383
<i>Radiological protection –radioactive contamination measurements in 2008</i>	12(311)	383
<i>Radioactive protection by the tipe of activity in 2008</i>	13(312)	384
<i>Protection against electromagnetic fields with the frequency of 0 Hz – 300 GHz in working places in 2008</i>	14(313)	384
<i>Industrial noise by voivodships (2007- 2008)</i>	15(314)	385
<i>Traffic noise during a day in the towns in 2008</i>	16(315)	386
<i>Monitoring of traffic noise of special nuisance of selected country roads and towns (2007-2008)</i>	17(316)	389

Chapter 8. ECONOMIC ASPECTS OF ENVIRONMENTAL PROTECTION

Methodological notes	x	396
<i>Net outlays on environmental protection (outlays on fixed assets and current costs) by sectors and fields of environmental protection (2000, 2005-2008)</i>	1(317)	401
<i>Outlays on fixed assets for environmental protection and water management (2000, 2005-2008)</i>	2(318)	402
<i>Tangible effects of complited investments in environmental protection and water management (2000, 2005-2008)</i>	3(319)	403
<i>Outlays on fixed assets for environmental protection and water management by sources of financing and groups of investors (2000, 2005-2008)</i>	4(320)	404
<i>Outlays on fixed assets for environmental protection and water management by the Polish Classification of Activities in 2008</i>	5(321)	405
<i>Outlays on fixed assets for environmental protection by directions of investing and sources of financing in 2008</i>	6(322)	408
<i>Outlays on fixed assets for environmental protection by sources of financing and voivodships in 2008</i>	7(323)	416
<i>Outlays on fixed assets for environmental protection by groups of investors and voivodships in 2008</i> ..	8(324)	416
<i>Outlays on fixed assets for environmental protection by directions of investing and groups of investors in 2008</i>	9(325)	417
<i>Outlays on fixed assets for environmental protection by selected directions of investing and voivodships in 2008</i>	10(326)	420
<i>Outlays on fixed assets for environmental protection by directions of investing, sectors, “end of pipe” investments and integrated technologies and the Polish Classification of Activities in 2008</i> ..	11(327)	421
<i>Outlays on fixed assets for environmental protection by types of investments and voivodships in 2008</i>	12(328)	427
<i>Outlays on municipal waste water treatment plants and tangible effects by voivodships in 2008</i>	13(329)	428
<i>Tangible effects of complited investments in environmental protection by groups of investors in 2008</i>	14(330)	429
<i>Selected tangible effects in investments on environmental protection by voivodships in 2008</i>	15(331)	434
<i>A. Protection of air and climate as well as waste management</i>	15(331)	434
<i>B. Waste water management and protection of water</i>	15(331)	435
<i>Outlays on fixed assets for water management by directions of investing and sources of financing in 2008</i>	16(332)	436
<i>Outlays on fixed assets for water management by directions of investing and groups of investors in 2008</i>	17(333)	436
<i>Outlays on fixed assets for water management by directions of investing and voivodships in 2008</i>	18(334)	437
<i>Outlays on fixed assets for water management by groups of investors and voivodships in 2008</i>	19(335)	437
<i>Outlays on fixed assets for water management by sources of financing and voivodships in 2008</i>	20(336)	438

	Table	Page
<i>Tangible effects of complited investments in water management by groups of investors in 2008.....</i>	<i>21(337)</i>	<i>438</i>
<i>Tangible effects of water management investments by voivodships in 2008 .....</i>	<i>22(338)</i>	<i>439</i>
<i>Current net costs of environmental protection by fields of environmental protection in public, economic sector and sector of environmental protection services (2000, 2005-2008) .....</i>	<i>23(339)</i>	<i>439</i>
<i>Current net costs of environmental protection by fields of environmental protection in individual sectors in 2008.....</i>	<i>24(340)</i>	<i>440</i>
<i>Current net costs of environmental protection and revenues by fields of environmental protection and sectors in 2008.....</i>	<i>25(341)</i>	<i>440</i>
<i>Current net costs of environmental protection by fields of environmental protection, sectors and the Polish Classification of Activities in 2008.....</i>	<i>26(342)</i>	<i>445</i>
<i>Equipment with some appliance and facilities of environmental protection and water management in villages by voivodships in 2008 .....</i>	<i>27(343)</i>	<i>450</i>
<i>Investments outlays on environmental protection and water management in villages by voivodships in 2008 .....</i>	<i>28(344)</i>	<i>451</i>
<i>A. Collective water-line systems and water treatment plants .....</i>	<i>28(344)</i>	<i>451</i>
<i>B. Collective water-line system.....</i>	<i>28(344)</i>	<i>451</i>
<i>C. Collective waste water treatment plants.....</i>	<i>28(344)</i>	<i>452</i>
<i>D. Individual vilage waste water treatment plants.....</i>	<i>28(344)</i>	<i>452</i>
<i>E. Waste landfills .....</i>	<i>28(344)</i>	<i>453</i>
<i>Tangible effects on environmental protection and water management investments in villages by voivodships in 2008.....</i>	<i>29(345)</i>	<i>453</i>
<i>A. Concerning collective water-line systems and water treatment plants.....</i>	<i>29(345)</i>	<i>453</i>
<i>B. Concerning: sewerage system, waste water treatment plants, waste landfills .....</i>	<i>29(345)</i>	<i>454</i>
<i>Investment outlays for small water retention by voivodships in 2000, 2006-2008 .....</i>	<i>30(346)</i>	<i>454</i>
<i>A. Directions of investing .....</i>	<i>30(346)</i>	<i>454</i>
<i>B. Sources of financing .....</i>	<i>30(346)</i>	<i>455</i>
<i>Tangible effects of investments in small water retention by voivodships in 2008 .....</i>	<i>31(347)</i>	<i>455</i>
<i>Pro-ecological loans granted by the Bank Ochrony Środowiska S.A. (2000, 2005-2008) .....</i>	<i>32(348)</i>	<i>456</i>
<i>Pro-ecological credits granted by the Bank Ochrony Środowiska S.A. in cooperation with voivodships environmental protection and water management funds by voivodeships in 2008 ....</i>	<i>33(349)</i>	<i>456</i>
<i>Preferential pro-ecological credits granted by the Bank Ochrony Środowiska S.A in cooperation with the European Fund for the Rural Development of Poland by voivodships in 2008 .....</i>	<i>34(350)</i>	<i>457</i>
<i>Commercial pro-ecological credits granted by the Bank Ochrony Środowiska S.A by voivodships in 2008 .....</i>	<i>35(351)</i>	<i>457</i>
<i>Ecofund – receipts from ecoconversion by sources of origin and directions of grant spending (2000, 2005-2008).....</i>	<i>36(352)</i>	<i>459</i>
<i>A. Receipts from ecoconversion .....</i>	<i>36(352)</i>	<i>459</i>
<i>B. Directions of grant spending .....</i>	<i>36(352)</i>	<i>459</i>
<i>Environmental protection and water management funds – sources, use and balance in 2008 .....</i>	<i>37(353)</i>	<i>460</i>
<i>A. Funds .....</i>	<i>37(353)</i>	<i>460</i>
<i>B. Domains of financing .....</i>	<i>37(353)</i>	<i>461</i>
<i>Payments for use of natural environment and other receipts for the environmental protection and water management funds and their redistribution by voivodships in 2008.....</i>	<i>38(354)</i>	<i>461</i>
<i>Receipts for voivodship environmental protection and water management funds by voivodships in 2008 .....</i>	<i>39(355)</i>	<i>462</i>
<i>Expenditures of voivodship environmental protection and water management funds by voivodships in 2008 .....</i>	<i>40(356)</i>	<i>463</i>
<i>Financing directions of voivodship environmental protection and water management funds by voivodships in 2008.....</i>	<i>41(357)</i>	<i>463</i>
<i>Receipts for voivodship environmental protection and water management funds due to fines by voivodships in 2008.....</i>	<i>42(358)</i>	<i>464</i>
<i>Redistribution of receipts due to fines for voivodship environmental protection and water management funds by voivodships in 2008 .....</i>	<i>43(359)</i>	<i>464</i>
<i>Receipts and dues from fines for transgress of conditions for use of natural environment in 2008 .....</i>	<i>44(360)</i>	<i>465</i>
<i>Management of the powiat environmental protection and water management funds by voivodships in 2008 .....</i>	<i>45(361)</i>	<i>465</i>
<i>Management of the gmina environmental protection and water management funds by voivodships in 2008 .....</i>	<i>46(362)</i>	<i>466</i>
<i>Product payments – receipts and redistribution by voivodships in 2008.....</i>	<i>47(363)</i>	<i>467</i>
<i>The value of total product fee paid to marshals' offices by voivodships in 2008 .....</i>	<i>48(364)</i>	<i>468</i>
<i>The value of due product fee (with interest) as well as additional product fee paid to marshals' offices by voivodships in 2008 .....</i>	<i>49(365)</i>	<i>468</i>
<i>The value of product fee for packages paid to marshals' offices by voivodships in 2008.....</i>	<i>50(366)</i>	<i>469</i>

	Table	Page
<i>The value of due product fee (with interest) for packages paid to marshals' offices by voivodships in 2008</i>	51(367)	469
<i>Forms of financing from the environmental protection and water management funds in 2008</i>	52(368)	470
<i>Te use of resources from the Agricultural Land Protection Fund (2000, 2005-2008)</i>	53(369)	471
<i>Works and undertakings carried out with the use of the money from the Agricultural Land Protection Fund</i>	54(370)	471
<i>Accumulation of money of the Agricultural Land Protection Fund by voivodships in 2008</i>	55(371)	472
<i>Receipts and management of the Agricultural Land Protection Fund in 2008</i>	56(372)	472
<i>The use of money from the Agricultural Land Protection Fund in 2008</i>	57(373)	473
<i>Works and undertakings carried out with the use of the money from the Agricultural Land Protection Fund by voivodships in 2008</i>	58(374)	474
<i>Main flood damages by voivodships in 2008</i>	59(375)	474
<i>The compensation of miner's damages by types of mineral resources as well as facilities and appliances in 2008</i>	60(376)	475
<i>Foreign aid concerning environmental protection by sources of origin, directions and material scope in the years 2006-2008</i>	61(377)	476

Chapter 9. INTERNATIONAL COMPARISONS

Methodological notes	x	479
<i>Land use in the European Union Member States and Candidates Countries</i>	1(378)	480
<i>Use of artificial fertilizers NPK (2000, 2002, 2004, 2005, 2006, 2008)</i>	2(379)	481
<i>Trends in use of nitrogen and phosphorus fertilizers (2000, 2002, 2004, 2005, 2006, 2008)</i>	3(380)	482
<i>Use of pesticides</i>	4(381)	483
<i>Water resources</i>	5(382)	484
<i>Water abstraction</i>	6(383)	485
<i>Water abstraction for population and national economy supply (2000, 2007)</i>	7(384)	486
<i>Population connected to water supply supply (2000-2007)</i>	8(385)	487
<i>Population connected to urban waste water collecting systems (2000-2007)</i>	9(386)	488
<i>Population connected to waste water treatment plants (2000, 2005, 2007)</i>	10(387)	489
<i>Sewage sludge from urban waste water treatment plants</i>	11(388)	490
<i>Production of primary energy (1996-2006)</i>	12(389)	491
<i>Production of renewable energy by sources (2000, 2007)</i>	13(390)	492
<i>Emission of sulphur oxides (2000-2005)</i>	14(391)	493
<i>Emission of nitrogen oxides (2000-2006)</i>	15(392)	494
<i>Emission of carbon oxide (2000-2006)</i>	16(393)	495
<i>Emission of non-methane volatile organic compaunds (2000-2006)</i>	17(394)	496
<i>Emission of greenhouse gases (1996-2007)</i>	18(395)	497
<i>Emission of greenhouse gases by kinds (1995, 2000, 2006)</i>	19(396)	498
<i>Emission of greenhouse gases by sector</i>	20(397)	499
<i>Emission of carbon dioxide per capita (2000 - 2007)</i>	21(398)	500
<i>Generation of waste by chosen divisions of the European Classification of Activities</i>	22(399)	501
<i>Municipal waste (2000, 2007)</i>	23(400)	502
<i>Nuclear reactors in 2007</i>	24(401)	503
<i>Area of forests and other land areas in the Member States of the ministry conference of forest protection in Europe</i>	25(404)	504
<i>Trends of changes of trees damages (defoliation) in selected European countries (2000-2007)</i>	26(403)	505
<i>Evaluation of forests damage with bioindication method (defoliation) in selected European countries in 2008</i>	27(404)	507
<i>Major protected areas</i>	28(405)	509
<i>Biosphere reserves and wetlands</i>	29(406)	510
<i>State and hazard to flora by species</i>	30(407)	511
<i>State and hazard to fauna by species</i>	31(408)	512
<i>Population trends of farmland birds (1995, 2000 – 2006)</i>	32(409)	514
<i>Number of genetic modyified organisms (GMO) introduced experimentally to the environment in the European Union Countries in period 1993-2006</i>	33(410)	515
<i>Environment protection expenditures (investment and current costs) in public sector, share of GDP (2000, 2005, 2007)</i>	34(411)	516
<i>Environment protection expenditures (investment and current costs) in business sector, share of GDP (2000, 2005, 2007)</i>	35(412)	517
<i>Annex</i>	x	518

LIST OF GRAPHS

	<i>Page</i>
<i>Geographical location of Poland</i>	80
<i>Distribution of average air temperature in 2008</i>	80
<i>Distribution of sum of precipitation in 2008</i>	80
<i>Land use in the years 2000 and 2008</i>	112
<i>Area of Idle and set aside land on arable land in period 1995,2000,2005,2006,2007,2008</i>	112
<i>The Use of artyfiical fertilisers in kg per 1 ha of agricultural land in the farming years 1970/71-2007/08</i>	112
<i>Percentage structure of the sources of the receipt side of nintogen balance in soil in Poland in period 2006 - 2008</i>	112
<i>Evaluation of soil acidification state of agricultural land in period 2005- 2008</i>	120
<i>Evaluation of the necessity of liming agricultural land soils in period 2005 - 2008</i>	120
<i>Evaluation of adoptive magnesium soil resources in period 2005 - 2008</i>	120
<i>Evaluation of adoptive potassium soil resources in period 2005 - 2008</i>	120
<i>Evaluation of adoptive phosphorus soil resources in period 2005 - 2008</i>	120
<i>Precipitation and outflow in the years 1975-2008</i>	152
<i>Water withdrawal for the needs of national economy and population in the years 1965-2008</i>	152
<i>Water withdrawal for the needs of national economy and population by voivodships in 2008</i>	152
<i>Water withdrawal for the needs of national economy and population by Regional Water Management Boards in 2008</i>	152
<i>Industrial and municipal waste water requiring treatment discharged into waters or into the ground in years 1970-2008</i>	176
<i>Industrial and municipal waste water requiring treatment by Regional Water Management Boards in 2008</i>	176
<i>The degree of treatment of industrial and municipal waste water in 2008</i>	176
<i>Industrial and municipal waste water discharged to waters or into the ground by voivodships in 2008</i>	176
<i>Population using waste water treatment plants in the years 1995-2008</i>	192
<i>Population using waste water treatment plants and the degree of waste water treatment by voivodships in 2008</i>	192
<i>Evaluation of the quality of lakes in 2007</i>	192
<i>Dealing with sewage sludge from municipal waste-water treatment plants in the years 2000-2008</i>	192
<i>Dealing with sewage sludge from municipal waste-water treatment plants in 2008</i>	192
<i>Dealing with sewage sludge from industrial waste-water treatment plants in the years 2000, 2005-2008</i>	192
<i>Dealing with sewage sludge from industrial waste-water treatment plants in 2008</i>	192
<i>Evaluation of the quality of surface waters susceptible to contamination with nitrogen compounds from agricultural sources in 2008</i>	208
<i>Classification of the state of uniform river bodies in 2008</i>	208
<i>Pollutant loads introduced to the Baltic Sea through rivers from drainage basins of Wisła, Odra and littoral rivers in the hydrological years 1990-2008</i>	216
<i>Total emission of main air pollutants in 2000-2007</i>	232
<i>Balance of main air pollutants emission in 2007</i>	232
<i>Total emission of greenhouse gases in period 1988-2007</i>	232
<i>Aggregative emission of greenhouse gases expressed as carbon dioxide equivalent in period 1988-2007</i>	232
<i>Total emission of heavy metals in period 2000 –2007</i>	256
<i>Monthly average total ozone content in the atmosphere</i>	256
<i>Deviations of monthly average total ozone content in the atmosphere in 2008 in relation to the average from the years 1963-2007</i>	256
<i>Area of special natural values protected by law in the years 1980-2008</i>	288
<i>Area of particular natural values protected by law by categories and voivodships in 2008</i>	288
<i>Area of particular natural values protected by law by voivodships in 2008</i>	288
<i>Percentage share of trees in defoliation classes in the years 1995-2008</i>	288
<i>National parks in 2008</i>	288
<i>Local forms of nature protection introduced under regulation of voivode decree and gmina resolution in 2008</i>	288
<i>Nature reserves in the years 1980-2008</i>	288
<i>Nature monuments in the years 1960-2008</i>	288
<i>In terms of functionality Natura 2000 Network</i>	312
<i>Regional diversification of the intensity of agricultural works in agricultural landscape</i>	312
<i>Value of the farmland bird index (FBI) of agricultural landscape in the years 2000 -2008</i>	312

	<i>Page</i>
<i>Numerical force index of 87 most widespread bird species in the years 2000–2008</i>	312
<i>Forestry in the years 1946–2008</i>	328
<i>Execution of afforestation in the years 1995–2008</i>	328
<i>Waste generated in years 2000–2008</i>	344
<i>Waste generated by voivodships in 2008</i>	344
<i>Waste generated by types in 2008</i>	344
<i>Waste landfill sites in 2008</i>	344
<i>Reached level of recovery and recycling of packaging and end-of-life waste in the years 2005–2008</i>	360
<i>Required and reached level of recovery and recycling of end-of-life waste in 2008</i>	360
<i>Required and reached level of packaging waste recycling in 2008</i>	360
<i>Produced and collected municipal waste by voivodeships in 2008</i>	360
<i>Produced and collected municipal waste per capita by voivodeships in 2008</i>	360
<i>Contribution of radiation sources to the average annual individual effective dose in Poland in 2008</i>	376
<i>Average annual cesium -137 concentration in the air in Poland in the years 1994–2008</i>	376
<i>Caesium -137 concentration in the Vistula river (Warsaw) in the years 1994–2008</i>	376
<i>Solid radioactive waste received by the Radioactive Waste Neutralisation Plant (ZUOP) in the years 1995–2008</i>	376
<i>Liquid radioactive waste received by the Radioactive Waste Neutralisation Plant in the years 1995–2008</i>	376
<i>Nuclear power plants at the distance of up to 300 kilometres from Polish borders</i>	384
<i>Distribution of violations of permissible noise levels for industrial plants</i>	384
<i>The share of outlays on environmental protection in GDP in the years 2001–2008</i>	416
<i>Outlays on fixed assets and current costs of environmental protection (excluding the household sector) in the years 2001–2008</i>	416
<i>Outlays on fixed assets for environmental protection and current costs per capita in the years 2001–2008</i>	416
<i>Structure of outlays for environmental protection by sectors in 2008</i>	416
<i>Structure of outlays on fixed assets in environmental protection in the years 1995–2008</i>	416
<i>Structure of outlays on fixed assets in environmental protection by source of financing in 2008</i>	416
<i>Structure of outlays on fixed assets in water management in the years 1995–2008</i>	416
<i>Structure of outlays on fixed assets in water management by source of financing in 2008</i>	416
<i>Environmental protection and water management funds – revenues from payments in the years 1995–2008</i>	464
<i>Revenues of environmental protection and water management funds by types of payments in the years 1995–2008</i>	464
<i>Environmental protection and water management funds – fines in the years 1995–2008</i>	464
<i>Revenues of environmental protection and water management funds by type of fines in the years 1995–2008</i>	464
<i>The size and structure of financing from environmental protection and water management funds by beneficiaries in 2008</i>	472
<i>The structure of financing from environmental protection and water management funds by forms of financing in 2008</i>	472
<i>Foreign aid granted to Poland for environmental protection in the years 2005–2008</i>	472
<i>Disposable funds of the Agricultural Land Protection Fund in the years 1995–2008</i>	472
<i>Use of the Agricultural Land Protection Fund in the years 1995–2008</i>	472
<i>Water abstraction per capita in 2007</i>	480
<i>Population connected to waste water treatment plants in 2007</i>	480
<i>Energy intensity of the economy in kilogram of oil equivalent per 1 thousand of Euro of GDP</i>	480
<i>Emission of carbon dioxide per one inhabitant</i>	496
<i>Share of electricity generated from renewable energy sources in gross electricity consumption</i>	496
<i>Municipal waste per 1 inhabitant in 2007</i>	504
<i>Damage (defoliation) of timber stand in selected countries of Europe in 2008</i>	504
<i>Major protected areas</i>	512
<i>Threatened animal species in selected countries</i>	512
<i>Threatened species of invertebrates in selected countries</i>	512

UWAGI OGÓLNE

Publikacja zawiera statystyczną charakterystykę ilościowo - jakościową zasobów naturalnych, problemów zagrożenia i ochrony środowiska oraz gospodarki wodnej. Zakres prezentowanych danych odpowiada obowiązującemu w 2008 r. stanowi prawnemu w tej dziedzinie, a w szczególności regulacji wynikającej z ustaw:

- Inspekcji Ochrony Środowiska z dnia 20.VII.1991 r. (tekst jednolity: Dz.U. z 2007, Nr 44, poz. 287);
- o lasach z dnia 28.IX.1991 r. (tekst jednolity Dz.U. z 2005, Nr 45, poz. 435);
- prawo geologiczne i górnicze z dnia 4.II.1994 r. (tekst jednolity: Dz.U. 2005, nr 228, poz. 1947 z późn. zm.);
- o ochronie gruntów rolnych i leśnych z dnia 3.II.1995 r. (tekst jednolity: Dz.U. 2004, Nr 121, poz. 1266 z późn. zm.);
- prawo łowieckie z dnia 13.X.1995r. (tekst jednolity: Dz.U. z 2005, Nr 127, poz. 1066);
- o utrzymaniu czystości i porządku w gminach z dnia 13.IX.1996 r. (tekst jednolity: Dz.U. 2005, nr 236, poz. 2008 z późn. zm.);
- prawo atomowe z dnia 29.XI.2000 r. (tekst jednolity: Dz.U. z 2007, Nr 42, poz. 276 z późn. zm.);
- prawo ochrony środowiska z dnia 27.IV.2001 r. (tekst jednolity: Dz.U. 2008, nr 25, poz. 150 z późn. zm.);
- o odpadach z dnia 27.IV.2001 r. (tekst jednolity: Dz.U. 2007, Nr 39, poz. 251);
- o opakowaniach i odpadach opakowaniowych z dnia 11.V.2001 r. (Dz.U. Nr 63, poz. 638 z późn. zm.);
- o obowiązkach przedsiębiorców w zakresie gospodarowania niektórymi odpadami oraz o opłacie produktowej i opłacie depozytowej z dnia 11.V.2001 r. (tekst jednolity Dz.U. 2007, Nr 90, poz. 607);
- o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków z dnia 7.VI.2001 r. (tekst jednolity: Dz.U. 2006, Nr 123, poz. 858);
- o organizmach genetycznie zmodyfikowanych z dnia 22.VI.2001 r. (tekst jednolity: Dz.U. z 2007, Nr 36, poz. 233);
- prawo wodne z dnia 18.VII.2001 r. (tekst jednolity: Dz.U. 2005, nr 239, poz. 2019 z późn. zm.);
- o ochronie przyrody z dnia 16.IV.2004 r. (Dz.U. z 2004, Nr 92, poz. 880 z późn. zm.);
- o substancjach zubożających warstwę ozonową z dnia 20.IV.2004 r. (Dz.U. z 2004, Nr 121, poz. 1263 z późn. zm.);
- o handlu uprawnieniami do emisji do powietrza gazów cieplarnianych i innych substancji z dnia 22.XII.2004; (Dz.U. z 2004, Nr 281, poz. 2784).
- o międzynarodowym przemieszczaniu odpadów z dnia 29 czerwca 2007 (Dz.U. z 2007, Nr 124, poz. 859);

Podstawowe źródło danych (ok. 50%) stanowią badania statystyczne GUS oparte głównie na sprawozdawczości rocznej. Materiał uzupełniający (ok. 30%) stanowiły dane ze sprawozdawczości ministerstw: Środowiska; Rolnictwa i Rozwoju Wsi; Zdrowia; Gospodarki, Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska oraz z wewnętrznych systemów informacyjnych i źródeł administracyjnych Dyrekcji Generalnej Lasów Państwowych, Wyższego Urzędu Górniczego, Głównego Urzędu Geodezji i Kartografii, Komendy Głównej Straży Granicznej, Komendy Głównej Państwowej Straży Pożarnej, Państwowej Agencji Atomistyki, Krajowego Centrum Inwentaryzacji Emisji, Ligi Ochrony Przyrody .

Ponadto, w celu możliwie wszechstronnego i obiektywnego przedstawienia wielostronnych relacji przyczynowo-skutkowych i złożoności problematyki ekologicznej, wykorzystane zostały - zwykle po odpowiedniej transformacji w oparciu o metody statystyczne - wyniki pomiarów, kontroli, ocen i analiz laboratoryjnych wykonywanych przez organy: Inspekcji Ochrony Środowiska, Państwowej Inspekcji Sanitarnej oraz specjalistyczne służby hydrologiczno-meteorologiczne, geologiczne, geodezyjne, leśnictwa i ochrony przyrody. Dodatkowo, w celu przynajmniej częściowego wypełnienia licznych jeszcze luk w systemie informacji ekologicznej, wykorzystano szereg specjalnych źródeł danych jak: ekspertyzy, inwentaryzacje, raporty, „czerwone księgi” zagrożonych i ginących gatunków flory i fauny, opracowania autorskie oraz dane: Fundacji EKO-FUNDUSZ; Banku Ochrony Środowiska S.A.; Polskiej Akademii Nauk; Instytutu Ochrony Środowiska; Instytutu Meteorologii i Gospodarki Wodnej; Instytutu Badawczego Leśnictwa; Państwowego Instytutu Geologicznego; Wyższego Urzędu Górniczego, Centralnego Laboratorium Ochrony Radiologicznej, Instytutu Transportu Samochodowego; Instytutu Geodezji i Kartografii; Instytutu Medycyny Pracy; Sztabu Generalnego Wojska Polskiego; Biura Urządzania Lasu i Geodezji Leśnej; Instytutu Uprawy, Nawożenia i Gleboznawstwa; Zarządu Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej; Polskiego Związku Łowieckiego; Polskiego Związku Pszczelarskiego; Polskiego Towarzystwa Przyjaciół Przyrody „pro Natura”; Agencji Rynku Energii S.A.; Biura d.s. Usuwania Kłesk Żywiolowych MSWiA; Głównego Inspektoratu Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych; Krajowej Stacji Chemiczno-Rolniczej; Krajowego Ośrodka Badań i Dokumentacji Zabytków; Polskiego Związku Działkowców, Ogólnopolskiego Towarzystwa Ochrony Ptaków.

Zakres prezentowanych wyników badań statystycznych i zasileń z wyżej wymienionych źródeł pozasprawozdawczych dotyczy w szczególności:

- warunków naturalnych (geograficznych, hydrograficznych, meteorologicznych),
- stanu i zmian w wykorzystaniu zasobów powierzchni ziemi, zagrożenia i ochrony gleb oraz kopalin,
- stanu oraz zmian ilościowych i jakościowych zasobów leśnych, ich zagrożenia i ochrony oraz ekologicznych funkcji lasów,

- zasobów, wykorzystania oraz zanieczyszczenia i ochrony wód, w tym oceny sanitarnej wody pobieranej przez ludność; stanu czystości rzek, jezior i wód podziemnych; zagrożenia i ochrony środowiska M. Bałtyckiego,
- zanieczyszczeń i ochrony powietrza (emisje i imisje; gazy cieplarniane i ochrona warstwy ozonowej),
- ochrony przyrody, krajobrazu i różnorodności biologicznej,
- odpadów przemysłowych i komunalnych (w tym odpadów niebezpiecznych),
- promieniowania i hałasu,
- ekonomicznych aspektów ochrony środowiska (nakładów inwestycyjnych i efektów rzeczowych inwestycji ochrony środowiska i gospodarki wodnej; kosztów bieżących ochrony środowiska; opłat, kar i funduszy ekologicznych; źródeł i skali pomocy zagranicznej; strat powodziowych oraz szkód górniczych),
- porównań międzynarodowych.

Zastosowano prezentację danych według: regionów, województw; podregionów; miast o dużej skali zagrożenia środowiska; Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD) oraz Polskiej Klasyfikacji Statystycznej dot. Działalności i Urzędów Związanych z Ochroną Środowiska. Dla niektórych tematów uwzględniono agregację danych według specyficznych klasyfikacji i delimitacji, np. według regionów hydrograficznych, regionalnych zarządów gospodarki wodnej (RZGW), jednostek organizacyjnych leśnictwa, obiektów i obszarów o szczególnych walorach przyrodniczych prawnie chronionych oraz obszarów ochrony uzdrowiskowej.

Przyjęto następujące zasady retrospekcji prezentowanych danych:

- dla tematów podstawowych ujętych w tablicy przeglądowej otwierającej publikację i w syntetycznych tablicach działowych lata: 1990, 1995, 2000, 2005, 2006, 2007, 2008.
- dla tematów szczegółowych w grupowaniach według: województw, miast imiennie; sekcji, działów i grup wg PKD; regionów hydrograficznych; obiektów i obszarów o szczególnych walorach przyrodniczych prawnie chronionych oraz obszarów ochrony uzdrowiskowej w większości za 2008 r.,
- dla tematów opartych na wynikach badań (inwentaryzacji) jednorazowych lub cyklicznych według dat ich realizacji,
- dla porównań międzynarodowych dotyczących Polski na tle krajów członkowskich OECD i Unii Europejskiej zaprezentowano w oparciu o wydane w latach 2005 - 2008 publikacje i opracowania OECD, Biura Statystycznego UE (EUROSTAT).

Przez podmioty gospodarki narodowej rozumie się jednostki prawne, tj.: osoby prawne, samodzielne jednostki organizacyjne nie mające osobowości prawnej oraz osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą.

Pod pojęciem podmiotów gospodarczych rozumie się podmioty prowadzące działalność gospodarczą, tj. produkcyjną i usługową w celach zarobkowych i na własny rachunek podmiotu prowadzącego tę działalność.

Pod pojęciem „przemysłowe”: ścieki, emisja zanieczyszczeń powietrza i odpady należy rozumieć zanieczyszczenia wykazane przez jednostki (podmioty gospodarcze) spełniające określone kryteria uciążliwości ekologicznej, które według Polskiej Klasyfikacji Działalności zostały ujęte w „Przemysle” obejmującym sekcje: „Górnictwo”, „Przetwórstwo Przemysłowe” oraz „Wytwarzanie i zaopatrzenie w energię elektryczną, gaz i wodę”, jak również w pozostałych sekcjach, których udział był niewielki (ścieki – 1,2%, emisja: pyłów – 2,7%, gazów – bez dwutlenku węgla – 0,7%, odpady wytworzone – 2,0%).

Charakterystykę koncentracji i zróżnicowania skali degradacji oraz zanieczyszczeń środowiska w ujęciu przestrzennym przedstawiono w układzie województw, a wybrane dane także według: miast imiennie, przy czym delimitację według regionów oparto na: Nomenklaturze Jednostek Terytorialnych do Celów Statystycznych (NTS), wprowadzonej rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia z dnia 14 listopada 2007 r. (Dz. U. z 2007, Nr 214, poz. 1573).

Liczby względne (wskaźniki, odsetki) obliczono z reguły na podstawie danych bezwzględnych, wyrażonych z większą dokładnością niż podano w tablicach.

Niektóre informacje za ostatni rok zostały podane na podstawie danych nie ostatecznych i mogą ulec zmianie w następnych edycjach publikacji.

Ze względu na elektroniczną technikę przetwarzania danych, w niektórych przypadkach sumy składników mogą się nieznacznie różnić od podanych wielkości „ogółem”.

Mając na względzie pełniejsze i bardziej komunikatywne naświetlenie skali i tendencji zmian ilościowych i jakościowych oraz przestrzennego zróżnicowania degradacji i zanieczyszczeń środowiska zastosowano różne formy prezentacji graficznej, np.: wykresy, mapki i kartogramy, przy czym dotyczy to również ilustracji porównań międzynarodowych Polski z innymi krajami.

Objaśnienia zakresowe i pojęciowe prezentowanych w niniejszym opracowaniu wielkości i wskaźników statystycznych podano w ramach poszczególnych działów publikacji. Informacje statystyczne pochodzące ze źródeł spoza Głównego Urzędu Statystycznego opatrzone odpowiednimi notami.

GENERAL NOTES

The Publication presents a statistical description of quantitative and qualitative natural resources, problems related to threat and protection of the environment as well as water management. The scope of presented data reflects the legal situation in 2008 in this field, and in particular regulations set forth in the following acts:

- *Act on the Inspection of Environmental Protection of 20 July 1991 (consolidated text O. J. 2007, No. 44, item 287);*
- *Act on forests of 28 November 1991 (consolidate text O. J. of 2005 No. 45 item 435 as amended);*
- *Geologic and Mining Act of 4 February 1994 (consolidate text O. J. of 2005, No. 228, item 1947 as amended);*
- *Act on protection of rural and forest areas of 3 February 1995 (consolidated text: O. J. 2004, No.121, item 1266 as amended);*
- *Hunting Act of 13 October 1995 (consolidated text: O. J. of 2005 No. 127 of 1086 item 2005);*
- *Act on maintenance of cleanness and order in communes 13 November 1996 (consolidated text: O. J. 2005, No. 236, item 2008 as amended);*
- *Nuclear Law of 29 November 2000 (consolidated text: O. J. of 2007 No. 42 of 2007 item 276 as amended);*
- *Act on the Environmental Protection of 27 April 2001 (consolidated text O. J. 2008, No. 25, item 150 as amended);*
- *Law on wastes of 27 April 2001 (consolidated text: O. J. of 2007, No. 39, item 251);*
- *Act on packages and packaging waste of 11 May 2001 (O. J. of 2001 No. 63, item 638 as amended);*
- *Act on requirements for entrepreneurs with respect to management of some wastes and product and deposit fees of 11 May 2001 (consolidated text O. J. 2007, no. 90 item 607);*
- *Act on mass water supply and mass sewage discharge of 7 June 2001 (consolidated text: O. J. of 2006 No. 123, item 858);*
- *Act on Genetically Modified Organisms of 22 June 2001 (consolidated text: O. J. of 2007, No. 36, item 233);*
- *Water Act of 18 July 2001 (consolidated text: O. J. of 2005, No. 239, item 2019 as amended);*
- *Act on the Nature Protection of 16 April 2004 (O. J. of 2004, No. 92, item 880 as amended);*
- *Act on substances which damage the ozone layer of 20 April 2004 (O. J. of 2004 No. 121, item 1263 as amended);*
- *Act on trade of rights to emit greenhouse gases and other substances to the atmosphere of 22 December 2004; (O. J. of 2004, No. 281 item 2784).*
- *Act on international transport of waste of 29 June 2007 (O. J. of 2007, No. 124, item 859);*

The main data source (about 50%) comes from statistical surveys of CSO, mainly based on yearly reports. Complementary material (about 30%) is based on reported data from: Ministry of Environment, Ministry of Agriculture and Rural Development, Ministry of Health, Ministry of Economy, The General Director for Environmental Protection and from internal information system and administrative sources, General Directorate of National Forests, State Mining Authority, Chief Office of Geodesy and Cartography, Headquarters of Border Guard, National Headquarters of State Fire Service, National Atomic Energy Agency, National Centre of Emission Inventory, Nature Protection League.

Moreover, in order to enable the presentation of versatile, objective, cause and result relations and complexity of ecological problem, the results of inspections, evaluations and analyses were used (after proper transformation on the basis of statistical methods) by the following organs: Environmental Protection Inspection, National Sanitary Inspectorate, hydrological- meteorological services, geological services, geodesy services, forests services and nature protection services.

Additionally, in order to partly fill in the gaps in ecological information system, a range of special sources was used such as: expertises, inventories, reports, „red books” of endangered and disappearing species of fauna and flora, auteur surveys and data: ECOFUND Foundation; Bank Ochrony Środowiska S.A.; Polish Academy of Sciences; Environmental Protection Institute; Institute of Meteorology and Water Management; Forest Research Institute; National Geological Institute; Higher Mining Authority; Central Laboratory of Radiological protection, Motor Transport Institute; Geodesy and Cartography Institute; Occupational Medicine Institute; General Headquarters of Polish Army; Forestland Water Management Office; Polish Hunting Association; Polish Beekeeping Association; Environment Friendly Society „pro Natura”; The Energy Market Agency; Office for Natural Disasters’ Recovery Ministry of Interior; Agricultural and Food Quality Inspection; National Chemical-Agricultural Station; National Heritage Board of Poland; Polish Plot Association; Polish Bird Protection Association.

The range of presented statistic results and supplies from mentioned sources particularly concerns:

- *natural conditions (geographical, hydrographical, meteorological),*
- *the condition and changes of using natural resources, threats and protection of soil and fossils,*
- *the condition, quantity and quality changes of forests, threat and protection and ecological functions of forests,*
- *resources, use and pollution and protection of waters, including sanitary evaluation of water used by people, condition of river, lake and subterranean water; danger and environmental protection of the Baltic Sea,*
- *environmental, landscape and biological diversity protection,*

- *air pollution and protection (emissions and imissions; greenhouse gases and ozone layer protection),*
- *industrial and municipal waste (including hazardous waste),*
- *radiation and noise*
- *economic aspects of environmental protection (investment and tangible effects of environmental protection and water management; current expenditures of environmental protection, fees and penalties and ecological funds; scale of foreign assistance; flood losses and mining damages,*
- *international comparisons. The data were presented according to: regions, voivodeships, subregions, highly contaminated cities; Polish Statistical Classification of Economic Activity concerning Activity and Equipment related to Environmental Protection. For some issues the aggregation of data was used according to specific classifications and delimitations, for example according to hydrographical regions, Regional Water Management Board, forest organization units, buildings and areas of high natural values protected by law and areas of tourist protection.*

The following principles of presenting the data in retrospect were adopted:

- *for the basic subjects presented in the overview table at the beginning of the publication and in the synthetic section tables for the years: 2000, 2005, 2006, 2007 and 2008;*
- *for detailed subjects grouped by: voivodeships, cities and towns by names; sections, departments and groups by Polish Classification of Economic Activity; hydrographical regions; legally protected facilities and areas of particular natural significance and protected curative areas for 2006;*
- *for subjects based on one-time and cyclical research results (inventory-taking) by dates of performance;*
- *for international comparisons referring to Poland and other OECD and EU Member States, the data were taken from publications and papers published in 2005-2008 by OECD, Statistical Office of the European Communities (EUROSTAT), FAO.*

National Economy entities mean legal entities i.e. legal persons, autonomous organizations without a status of a legal person conducting economic activity and natural persons conducting economic activity.

Business entity means entities which conduct business activity i.e. provide products and services to earn profits on its own behalf.

Industrial wastewater, ambient air pollution emission and wastes mean pollution by (business) entities, which meet specific criteria of ecological burden, which according to Polish Classification of Activity were classified under "Industry", including: "Mining", "Manufacturing Activity" and "Electric Power, gas and water supply" as well as under other sections, the share of which was insignificant (wastewater – 1,2%, emission: dusts – 2,7%, gases – without carbon dioxide – 0,7%, generated wastes – 2,0%).

The characteristics of concentration and diversity of scale of degradation and environmental pollution in geographical perspective were presented by voivodeships, whereas selected data also by: cities (by name), whereas delimitation by regions was based on Nomenclature of Units for Territorial Statistics provided for in the Ordinance of the Council of Ministers, of 14 November 2007 (O. J. of 2007, No. 214, item 1573).

Directed numbers (indicators, interest) were usually calculated on the basis of absolute numbers expressed with accuracy than in the tables.

Some information for the previous year was presented on the basis of non-final data and may be subject to change in the consecutive editions of the publication.

Due to electronic processing of data, the sums of elements may insignificantly differ from the numbers specified in 'total'.

Taking into consideration more complete and transparent presentation of the scale and trends of quantitative and qualitative changes and geographical diversity of degradation and pollution of environment, various forms of graphical presentation e.g. charts, maps, and cartograms were used; however, this applies also to illustrations of international comparisons of Poland and other countries.

Explanations referring to the scope and definitions presented in this work on the quantity and statistical indicators were presented within the framework of particular sections. Statistical information which does not come from the Central Statistical Office was identified with proper notes.

TABL. I. WAŻNIEJSZE DANE O STANIE, ZAGROŻENIU I OCHRONIE ŚRODOWISKA
MAJOR DATA ON ENVIRONMENTAL STATE, THREAT AND PROTECTION

WYSZCZEGÓLNIENIE	1990	1995	2000	2005	2006	2007	2008	SPECIFICATION
WYKORZYSTANIE I OCHRONA ZASOBÓW POWIERZCHNI ZIEMI I GLEBY <i>USE AND PROTECTION OF LAND AND SOIL</i>								
Powierzchnia ogólna kraju^a w tys. ha (stan w dniu 1 I)	31268,5	31268,5	31268,5	31268,3	31267,9	31267,9	31267,9	Total area of the country^a in thous. (as of 1 January)
Użytki rolne.....	18804,7	18689,7	18557,6	19098,8	19069,4	19025,0	18980,7	Agricultural land
Grunty leśne oraz zadrzewione i zakrzewione	8875,8	8936,7	9103,6	9388,5	9400,7	9463,5	9496,1	Forest land as well as woody and bushy land
Grunty pod wodami	825,0	829,7	833,4	636,7	636,3	638,2	640,5	Lands under waters
Grunty zabudowane i zurbanizowane...	1972,5	2034,5	2048,9	1491,0	1494,4	1510,6	1529,4	Built-up and urbanized areas
Użytki ekologiczne	.	.	9,5	28,2	30,2	32,8	33,9	Ecological arable lands
Nie użytki	503,5	505,3	499,8	492,8	488,5	486,8	485,5	Wasteland
Tereny różne	255,0	241,0	215,7	132,3	148,6	111,0	101,9	Miscellaneous land
Grunty zdewastowane i zdegradowane wymagające rekultywacji i zagospodarowania w tys. ha (stan w dniu 31 XII)	93,7	72,2	71,5	65,0	65,1	64,3	63,7	Devastated and degraded land requiring reclamation and management as well as reclaimed and managed land in thous. ha (as of 31 December)
Grunty w tys. ha w ciągu roku:								Land in thous ha during the year:
zrekultywowane	2,7	2,7	2,2	1,9	1,4	1,7	1,3	reclaimed
zagospodarowane.....	2,3	1,9	1,2	1,1	0,7	0,5	0,6	managed
Zużycie nawozów sztucznych (w czystym składniku) w kg/1ha użytków rolnych	163,9	79,7	85,8	102,4	123,3	121,8	132,6	Consumption of artificial fertilizers (in pure ingredient) inkg/1ha agricultural land
Dostawy pestycydów (w subst. aktywnej) in tones	7548	6962	8848	16039	17102	18722	20614	Supply of pesticides (in active substance) in tones
ZASOBY, WYKORZYSTANIE, ZANIECZYSZCZENIE I OCHRONA WÓD <i>RESOURCES, USE, POLLUTION AND PROTECTION OF WATERS</i>								
Zasoby wodne w km³:								Water resources in km³:
opady ^b	203,1	205,0	197,3	181,4	195,1	224,9	202,8	precipitation ^b
odpływy.....	43,3	61,6	71,0	56,7	50,0	56,4	54,4	outflow
w tym z obszaru kraju	37,9	54,4	61,9	48,8	42,2	48,7	46,6	of which from the area of the country
Pobór wody na potrzeby gospodarki narodowej w hm³	14247,7	12065,5	11048,5	10940,3	11806,6	11397,9	10751,9	Water abstraction for needs of the national economy in hm³
na cele:								for the purposes of:
przemysłowe (poza rolnictwem i leśnictwem).....	9549,4	8431,6	7637,9	7734,1	8584,9	8190,4	7499,5	industry (excluding agriculture and
nawodnienia w rolnictwie, leśnictwie oraz uzupełnianie stawów rybnych	1693,7	1176,8	1060,6	1101,0	1093,0	1122,0	1148,9	irrigation in agriculture and forestry as well as filling and completing fishponds
eksploatacja sieci wodociągowej ^c	3004,6	2457,1	2350,1	2105,2	2128,7	2085,6	2103,5	exploitation of water-supply system ^c
Miasta (stan w dniu 31 XII)	830	860	880	887	889	891	892	Cities (as of 31 December)
w tym wyposażone w sieć:								of which possessing:
wodociągową	798	854	877	886	887	889	890	water- supply system
kanalizacyjną	720	793	845	881	886	888	889	sewerage system
obsługiwane przez oczyszczalnie ścieków :	467	643	801	857	868	872	880	Connected to waste water treatment plants
w tym mechaniczne	165	105	30	8	7	3	2	mechanically
biologiczne	302	491	522	450	441	433	422	biologically
z podwyższonym usuwaniem biogenów	.	42	247	399	420	436	456	with increased biogene removal
bez oczyszczalni ścieków	363	217	79	30	21	19	12	without waste water treatment
Ludność korzystająca z oczyszczalni ścieków:								Population connected to waste water treatment plants:
w % ludności ogółem.....	.	41,8 ^d	53,6 ^d	60,2	61,4	62,2	63,1	in % of total population
w tym w miastach w %	.	65,7 ^d	80,0 ^d	85,2	86,2	86,6	86,9	of which in cities in % of

^a Dane dotyczą powierzchni ewidencyjnej, a od danych za 2000 r. powierzchni geodezyjnej (nowa ewidencja gruntów), patrz uwagi metodyczne do działu 2. ^b Łącznie z obszarami zlewni poza granicami kraju. ^c Od 2000 r. zmieniono zakres podmiotowy badania. ^d W latach 1995 i 2000 do przeliczeń przyjęto skorygowaną liczbę ludności uwzględniającą ludność zbilansowaną w oparciu o wyniki Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2002

^a Data concern registered area, and for the data for 2000 geodesic area (new land register), see analytical notes for chapter 2. ^b Including catchment basins outside the borders of the country. ^c from 2000 the subject scope of the survey was changed. ^d In the years 1995 and 2000 corrected number of population including population balanced based on results of Population and Housing Census 2002 were assumed for calculations.

TABL. I. WAŻNIEJSZE DANE O STANIE, ZAGROŻENIU I OCHRONIE ŚRODOWISKA (cd.)

MAJOR DATA ON ENVIRONMENTAL STATE, THREAT AND PROTECTION (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	1990	1995	2000	2005	2006	2007	2008	SPECIFICATION
ZASOBY, WYKORZYSTANIE, ZANIECZYSZCZENIE I OCHRONA WÓD RESOURCES, USE, POLLUTION AND PROTECTION OF WATERS								
Zakłady odprowadzające ścieki.....	4718	3493	2697	2283	2225	2191	2018	Plants discharging waste water
bezpośrednio do wód lub do ziemi ^a ..	2870	1868	1499	1169	1130	1111	1051	<i>directly into waters or into ground^a</i>
wyposażone w oczyszczalnie ścieków.....	2453	1589	1238	1004	965	950	885	connected to waste water treatment plants
o wystarczającej przepustowości	2242	1415	1115	910	865	861	792	<i>with sufficient capacity</i>
o niewystarczającej przepustowości	211	174	123	94	100	89	93	<i>with insufficient capacity</i>
bez oczyszczalni ścieków	417	279	261	165	165	161	166	not connected to waste water treatment plants
do kanalizacji lub do ziemi (bez oczyszczalni ścieków)	1848	1625	1198	1114	1095	1080	967	<i>discharging waste water into sewerage system or into the ground (not possessing waste water treatment plants)</i>
w tym wyposażone w podczyszczalnie ścieków.....	.	579	528	483	483	473	446	<i>of which connected to waste water pretreatment plants</i>
Ścieki przemysłowe i komunalne odprowadzone do wód lub do ziemi w hm³	11368,4	9980,9	9160,7	8981,5	9725,3	9514,9	8807,4	Industrial and municipal waste water discharged into waters or into the ground in hm³
wody chłodnicze	7253,7	6961,3	6659,2	6866,4	7597,5	7364,0	7553,2	<i>cooling water</i>
ścieki wymagające oczyszczania	4114,7	3019,6	2501,5	2115,1	2127,7	2150,9	2236,5	waste water requiring treatment
oczyszczane	2772,1	2319,4	2200,2	1929,4	1960,4	2000,4	2076,9	<i>treated</i>
mechanicznie.....	1458,5	917,3	732,7	576,1	584,6	571,1	656,5	<i>mechanically</i>
chemicznie	217,8	188,0	131,2	109,0	111,7	109,0	99,3	<i>chemically</i>
biologicznie	1095,8	1133,0	875,9	501,8	477,3	487,2	383,4	<i>biologically</i>
z podwyższonym usuwaniem biogenów	.	81,1	460,4	742,5	786,7	833,0	937,6	with increased biogene removal (disposal)
nie oczyszczane	1342,6	700,2	301,3	185,7	167,4	150,6	159,5	untreated
odprowadzone:								<i>discharged:</i>
bezpośrednio z zakładów przemysłowych.....	419,7	105,4	50,8	52,1	57,7	59,2	74,6	<i>directly from the industrial plants</i>
siecią kanalizacji miejskiej.....	922,9	594,8	250,5	133,6	109,7	91,4	84,9	<i>by the municipal sewerage system</i>
ZANIECZYSZCZENIE I OCHRONA POWIETRZA POLLUTION AND PROTECTION OF AIR								
Całkowita emisja^b głównych zanieczyszczeń powietrza w Gg.:								Total emissio^b of main air pollutants in Gg.:
dwutlenek siarki	3210	2376	1511	1145 ^c	1222 ^c	1131	.	<i>sulphur dioxide</i>
tlenki azotu	1280	1120	838	875 ^c	921 ^c	885	.	<i>nitrogen oxides</i>
dwutlenek węgla	368729	366186	320588	318216	329599	328275	.	<i>carbon dioxide</i>
tlenek węgla	.	4547	3463	2521 ^c	2804 ^c	2603	.	<i>carbon oxide</i>
niemetanowe lotne związki organiczne	1121	1076	904	867 ^c	929 ^c	898	.	<i>volatile non-methane organic compounds</i>
źródła antropogeniczne	831	769	599	566 ^c	628 ^c	596	.	<i>anthropogenic sources</i>
przyroda.....	290	307	306	301	302 ^c	301	.	<i>nature</i>
amoniak	550	380	322	271 ^c	287 ^c	292	.	<i>ammonia</i>
pyły ^c	1950	1308	464	430 ^c	458 ^c	436	.	<i>particulates^c</i>
Zakłady szczególnie uciążliwe ogółem (stan w dniu 31XII)	1622	1665	21725	1695	1741	1727	1787	Plants generating substantial air pollution in total (as of 31 December)
Emisja zanieczyszczeń z zakładów szczególnie uciążliwych w tys ton:								Emission of pollutants from plants generating substantial pollution : in thous. t
pyłów	1163,0	432,3	180,5	110,5	102,5	94,8	76,8	particulates
w tym: pyły ze spalania paliw ^d	932,8	362,9	147,9	88,8	80,2	70,8	56	<i>of which: particulates from the combustion of fuels^d</i>

a Odprowadzone do wód powierzchniowych. b Dane szacunkowe, c Patrz „Uwagi metodyczne” do działu 4. d Do 1992 r. popiół lotny.

a Discharged into surface waters. b Estimated data. c See “Analytical notes” for chapter 4. d Until 1992, fly ash,

TABL. I. WAŻNIEJSZE DANE O STANIE, ZAGROŻENIU I OCHRONIE ŚRODOWISKA (cd.)
MAJOR DATA ON ENVIRONMENTAL STATE, THREAT AND PROTECTION (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	1990	1995	2000	2005	2006	2007	2008	SPECIFICATION
ZANIECZYSZCZENIE I OCHRONA POWIETRZA POLLUTION AND PROTECTION OF AIR								
gazów	4114,6	2784,8 ^a	2083,2 ^a	2007,3 ^a	2103,7 ^a	2052,9 ^a	1785,4	<i>gases</i>
		198074,9	203610,6	213706,2	223311,8	223269,5	216319,0	
w tym: dwutlenek siarki	2210,3	1643,3	1040,2	855,5	896,3	828,2	603,6	<i>of which : sulphur dioxide</i>
tlenki azotu	640,2	557,4	370,9	351,1	361,6	360,6	331,1	<i>nitrogen oxides</i>
dwutlenek węgla		195290,2	201527,4	211698,9	221250,2	221216,6	214533,6	<i>carbon dioxide</i>
tlenek węgla	1105,8	467,5	345,3	326,0	363,8	374,8	348,2	<i>carbon oxide</i>
Stopień redukcji wytworzonych zanieczyszczeń w %:								<i>Degree of reduction of generated Pollutants in %:</i>
pyłowych	95,2	97,8	99,0	99,4	99,5	99,5	99,6	<i>particulates</i>
gazowych (bez dwutlenku węgla).....	15,7	27,3	43,7	49,5	49,7	50,5	54,9	<i>gases (without carbon dioxide)</i>
OCHRONA PRZYRODY I RÓŻNORODNOŚCI BIOLOGICZNEJ PROTECTION OF NATURE AND BIODIVERSITY								
Powierzchnia lasów (stan w dniu 31XII) w tys. ha	8693,8	8756,1	8864,8	9000,5	9026,0	9048,4	9065,9	<i>Forest areas (as of 31 December) in thous. ha</i>
w % powierzchni geograficznej ^b ...	27,8	28,0	28,4	28,8	28,9	30,2	29,0	<i>in % of geographic area^b</i>
Powierzchnia o szczególnych walorach przyrodniczych prawnie chroniona ^c								<i>Legally protected areas possessing unique environmental value^c</i>
w tys. ha	6073,1	8146,1	10163,8	10175,9	10042,3	10101,5	10102,0	<i>in thous. ha</i>
w % powierzchni kraju	19,4	26,1	32,5	32,5	32,1	32,3	32,3	<i>in % of area of the country</i>
na 1 mieszkańca w m ²	1591	2110	2630	2667	2634	2650	2649	<i>per capita in m²</i>
Parki narodowe (stan w dniu 31 XII):								<i>National parks (as of 31 December):</i>
liczba obiektów	17	20	22	23	23	23	23	<i>number of objects</i>
w tys. ha	165,9	270,1	306,5	317,2	317,2	317,3	314,5	<i>in thous. ha</i>
w % powierzchni kraju	0,5	0,9	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	<i>in % of area of the country</i>
w tym lasów: w tys. ha	118,8	169,5	190,9	193,7	193,8	194,9	195,0	<i>of which forests: in thous. ha</i>
w % powierzchni lasów kraju	1,37	1,94	2,16	2,15	2,15	2,15	2,15	<i>in % of forest areas of the country</i>
w tym pod ochroną ścisłą: w tys. ha	42,2	58,7	64,3	67,3	67,5	67,5	67,6	<i>of which strictly protected: in thous. ha</i>
w % powierzchni ogólnej parków narodowych.....	25,4	21,7	21,0	21,2	21,3	21,3	21,5	<i>in % of total area of national parks</i>
w tym lasów: w tys. ha	29,4	45,0	50,4	52,4	52,5	52,5	53,7	<i>of which forests: in thous. ha</i>
w % powierzchni lasów kraju	0,34	0,51	0,57	0,58	0,58	0,58	0,59	<i>in % of forest areas of the country</i>
Rezerwaty przyrody (stan w dniu 31 XII):								<i>Nature reserves (as of 31 December):</i>
w tys. ha	117,0	121,3	148,7	165,2	166,9	168,9	173,4	<i>in thous. ha</i>
w % powierzchni kraju	0,37	0,39	0,48	0,53	0,53	0,54	0,55	<i>in % of area of the country</i>
w tym ścisłe ^d :								<i>of which strict^d:</i>
w tys. ha	7,2	4,7	4,0	3,3	3,3	3,5	3,5	<i>in thous. ha</i>
w % powierzchni kraju	0,02	0,02	0,01	0,01	0,01	0,01	0,01	<i>in % of area of the country</i>
Parki krajobrazowe (stan w dniu 31 XII):								<i>Landscape parks (as of 31 December):</i>
liczba obiektów	68	102	120	120	120	120	120	<i>number of objects</i>
w tys. ha	1215,4	1930,8	2446,9	2516,9	2515,0	2515,1	2513,8	<i>in thous. ha</i>
w % powierzchni kraju	3,9	6,2	7,8	8,1	8,0	8,0	8,0	<i>in % of area of the country</i>

a W liczniku - bez dwutlenku węgla, w mianowniku – z dwutlenkiem węgla. b Lesistość. c Bez obszarów sieci Natura 2000. d Rezerwaty w których ochrona ścisła dotyczy całości obiektu.

a In the numerator – without carbon dioxide, in the denominator – with carbon dioxide. b Forest cover. c Excluding Natura 2000 areas. d Strict protection concerns reservations in which integrity of object

TABL. I. WAŻNIEJSZE DANE O STANIE, ZAGROŻENIU I OCHRONIE ŚRODOWISKA (cd.)

MAJOR DATA ON ENVIRONMENTAL STATE, THREAT AND PROTECTION (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	1990	1995	2000	2005	2006	2007	2008	SPECIFICATION
OCHRONA PRZYRODY I RÓŻNORODNOŚCI BIOLOGICZNEJ PROTECTION OF NATURE AND BIODIVERSITY								
Obszary chronionego krajobrazu (stan w dniu 31 XII):								Protected landscapes/seascapes (as of 31 December):
liczba obiektów	214	344 ^a	407 ^a	449 ^a	411 ^a	412 ^a	418 ^b	number of objects
w tys. ha	4574,8	5782,7	7137,7	7044,5	6906,6	6959,8	6969,1	in thous. ha
w % powierzchni kraju	14,6	18,5	22,8	22,5	22,4	22,3	22,3	in % of area of the country
Pomniki przyrody (Stan w dniu 31 XII) :	18876	26423 ^a	33094 ^a	34989 ^a	34549 ^a	35074 ^a	35833 ^a	Monuments of nature (as of 31 December):
Lasy ochronne^b (Stan w dniu 31 XII):								Protective forests^b (as of 31 December):
w tys. ha	2679,2	3311,6	3399,0	3264,5	3277,7	3294,9	3299,1	in thous. ha
w % powierzchni lasów kraju	30,8	37,8	38,4	36,3	36,3	36,4	36,4	in % of forest areas of the country
Powierzchnia objęta zabiegami pielęgnacyjnymi: w tys. ha	449,3	391,7	333,2	316,5	305,5	313,7	305,7	Area subject to tending: in thous. ha
w % powierzchni lasów	5,2	4,5	3,8	3,5	3,4	3,5	3,4	in % of forest areas
Odnowienia i zalesienia ogółem w tys. ha w tym:	66,8	77,8	68,9	62,0	65,7	60,8	55,9	Renewals and afforestations in thous. ha of which:
halizn i płazowin:								blanks and irregularly stocked open
w tys. ha	8,3	11,0	3,5	1,6	1,5	2,3	2,1	stands: in thous. ha
w % ogółem	12,4	14,1	5,1	2,6	2,2	3,8	3,9	in % of grand total
użytków rolnych ^c i nieużytków:								agricultural land ^c and wasteland:
w tys. ha	6,8	15,6	23,4	12,9	16,9	13,3	7,9	in thous. ha
w % ogółem	10,2	20,0	34,0	20,7	34,7	21,9	14,1	in % of grand total
Grunty leśne wyłączone na cele nieleśne^d w tys. ha	0,6	0,4	0,7	0,5	0,6	0,6	0,6	Forest land designated for non-forest^d purposes in thous. ha
Pozyskanie drewna w tys. m³	18676	22492	27659	31945	32384	35935	34273	Removals in thous. m³
w tym grubizna	17617	20651	26025	29725	30228	34146	32407	of which timber
igłasta	13774	15365	19540	21919	22326	26375	24544	coniferous
liściasta	3843	5286	6485	7806	7902	7771	7863	non-coniferous
Ważniejsze zwierzęta chronione (stan w dniu 31 XII):								Major animals protected (as of 31 December):
żubry	550	704	715	901	965	1070	1107	European bison
kozice	191	96	87	138	141	128	150	chamois
niedźwiedzie	78	69	118	164	130	138	156	bears
bobry	5000	12740	24464	43499	49040	51334	58847	beavers
rysy	-	-	285	231	217	230	203	lynxes
wilki	-	-	1086	800	715	759	702	wolves
Ważniejsze zwierzęta łowne w tys. szt. (stan w dniu 31 III):								Major game animals in thous. heads (as of 31 March):
Łosie	5,4	3,1	2,1	3,9	4,6	6,5	7,5	Moose
Daniele	5,4	7,5	9,1	13,1	15,0	17,8	20,7	Deer
Jelenie	92,2	99,8	117,5	140,7	147,4	163,6	176,1	Fallow deer
Sarny	500,8	514,9	597,1	691,6	706,5	760,2	827,5	Roe deer
Dziki	79,9	81,0	118,3	173,5	177,1	211,8	251,0	Wild boars
Lisy	55,8	67,4	145,1	201,2	218,8	209,5	203,3	Foxes
Zające	1153,8	925,7	551,4	475,4	506,9	531,8	562,4	Hares
Bażanty	377,0	312,3	263,7	333,1	361,0	412,7	462,0	Pheasants
Kuropatwy	920,2	960,7	345,6	346,6	366,9	408,2	442,3	Partridges
Zadrzewienia w tys. szt.:								Plantings in thous. pcs:
sadzenie drzew	5300	4101	4200	1983	2799	2078	1956	planting trees
sadzenie krzewów	5654	2057	1506	894	750	501	949	planting bushes
ODPADY WASTE								
Odpady (z wyłączeniem odpadów komunalnych) w mln ton:								Waste (excluding municipal waste) in mln tonnes:
wytworzone w ciągu roku	143,9	122,7	125,5	124,6	123,5	124,4	114,9	generated during the year
poddane odzyskowi	77,0	66,9	96,5	98,8	94,9	95,0	86,1	recovered
unieszkodliwione	0,3	0,3	25,1 ^e	21,9 ^e	23,8 ^e	25,0 ^e	24,9 ^e	treated
składowane	66,5	55,5	22,3	16,7	18,8	19,5	20,3	land-filled
odpady dotychczas składowane (nagromadzone) w mln ton								waste land-filled
(stan w końcu roku)	1637,9	1966,0	2011,0	1752,6	1746,0	1735,2	1731,6	up to now (accumulated) in mln tonnes (end of year)

a Łącznie z obiektami utworzonymi na mocy uchwały rady gminy b W lasach w zarządzie Lasów Państwowych c Zakwalifikowanych do zalesienia i określonych w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego. d W Lasach Państwowych i prywatnych. e Łącznie ze składowaniem.

a Including those created on the basis of gmina resolution. b In forests by State Forests. c Liquidated for afforestation and specified in the local land development plan. d In State Forests and private forests. e Including landfilling.

TABL. I. WAŻNIEJSZE DANE O STANIE, ZAGROŻENIU I OCHRONIE ŚRODOWISKA (cd.)

MAJOR DATA ON ENVIRONMENTAL STATE, THREAT AND PROTECTION (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	1990	1995	2000	2005	2006	2007	2008	SPECIFICATION
ODPADY WASTE								
Powierzchnia niezrekultywowana w ha (stan w dniu 31 XII):								Unreclaimed area in ha (as of 31 December):
składowisk, hałd i wysypisk	6263,3	6916,1	5908,1	5370,8	5268,0	4909,5	4877,8	landfill areas, waste dumps and landfills
stawów osadowych	4920,1	4969,0	5065,0	4236,0	4185,2	4131,9	4179,7	sludge tanks
Powierzchnia zrekultywowana w ciągu roku w ha:								Reclaimed area during the year in ha:
składowisk, hałd i wysypisk	230,1	279,0	327,9	37,7	84,5	207,6	39,7	landfill areas, waste dumps and landfills
stawów osadowych	115,9	51,0	40,7	63,9	38,6	64,9	29,4	sludge tanks
Odpady komunalne w tys. ton:								Municipal wastes in thous. tonnes:
wytworzone	.	.	.	12169	12235	12264	12194	generated
zebrane	11099	10985	12226	9352	9877	10083	10036	collected
EKONOMICZNE ASPEKTY OCHRONY ŚRODOWISKA ECONOMIC ASPECTS OF ENVIRONMENT PROTECTION								
Nakłady na środki trwale służące ochronie środowiska^a (ceny bieżące) w mln złotych:.....	415,2	3170,9	6570,3	5986,5	6877,8	7520,7	8528,6	Outlays on fixed assets for environmental protection^a (current prices) in mln PLN
w tym:								of which:
gospodarka ściekowa i ochrona wód	200,5	1160,5	3341,2	3615,6	3938,6	4477,3	5433,1	waste water management and protection of water
ochrona powietrza atmosferycznego i klimatu	126,8	1692,9	2417,8	1149,5	1804,6	1724,4	1969,2	protection of air and climate
gospodarka odpadami, ochrona gleb, wód podziemnych i powierzchniowych	86,4	300,6	650,6	847,5	724,8	889,2	681,4	waste management, protection of soils and underground waters
ochrona różnorodności biologicznej i krajobrazu	0,9	6,8	4,0	7,6	10,9	6,3	3,0	protection of biodiversity and landscape
zmniejszenie hałasu i wibracji	0,5	9,7	47,3	113,9	76,0	87,6	147,3	reduction of noise and vibration
w % (ceny bieżące):								in % (current prices):
udział w nakładach inwestycyjnych w gospodarce	3,7	6,7	4,9	4,6	4,4	3,9	4,0	share in investment outlays in the national economy
udziału w Produkcie Krajowym Brutto	0,7	1,0	0,9	0,6	0,7	0,6	0,7	share in Gross Domestic Product
na 1 mieszkańca w złotych	11	82	170	157	180	197	224	per 1 resident in zlotys
służące gospodarce wodnej:	252,7	999,4	1652,7	1715,8	2001,6	2245,4	2264,8	for water management:
w tym:								of which:
ujęcie i doprowadzenie wody ..	181,7	765,0	851,8	863,3	1049,3	1133,6	1363,8	water intakes and systems
zbiorniki i stopnie wodne	41,7	165,1	205,8	335,3	282,1	336,3	210,8	water reservoirs and falls
regulacja i zabudowa rzek i potoków	21,8	30,2	154,9	108,5	155,9	196,1	145,9	regulation and management of rivers and streams
obwałowania przeciwpowodziowe i stacje pomp	7,5	39,1	243,5	116,9	156,9	213,0	144,4	flood embankmnets and pump stations
w % (ceny bieżące):								in % (current prices):
udział w nakładach inwestycyjnych w gospodarce	2,4	2,1	1,2	1,3	1,3	1,2	1,1	share in investment outlays in the national economy
udziału w Produkcie Krajowym Brutto	0,4	0,3	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	share in Gross Domestic Product
na 1 mieszkańca w złotych	7	26	43	45	52	59	59	per 1 resident in zlotys
Efekty rzeczowe inwestycji ochrony środowiska:								Tangible effects of investments in environmental protection:
przepustowość oczyszczalni ścieków w dam ³ /dobę:	1002,5	1046,8	1097,9	122,8	325,7	157,0	73,8	capacity of waste water treatment plants in dam ³ /24h:
mechanicznych	641,3	251,1	252,6	27,6	17,1	36,7	29,2	mechanical
chemicznych	267,8	47,3	76,0	3,9	1,2	-	-	chemical
biologicznych	93,4	748,4	405,4	56,1	299,7	60,9	26,6	biological
o podwyższonym usuwaniu biogenów	.	.	363,9	35,2	7,8	59,4	18,1	with increased biogene removal (disposal)

a Do 2005 „Wydatki inwestycyjne”.
a Until 2005 „Investment expenditures”.

TABL. I. WAŻNIEJSZE DANE O STANIE, ZAGROŻENIU I OCHRONIE ŚRODOWISKA (dok.)

TABLE I. MAJOR DATA ON ENVIRONMENTAL STATE, THREAT AND PROTECTION (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	1990	1995	2000	2005	2006	2007	2008	SPECIFICATION
EKONOMICZNE ASPEKTY OCHRONY ŚRODOWISKA (dok.) ECONOMIC ASPECT OF ENVIRONMENT PROTECTION (cont.)								
sieć kanalizacyjna (w km) odprowadzająca: ścieki	.	.	4758	5417	5685	4426	4948	sewerage system (in km) for the transport of: waste water
wody opadowe	.	.	343	352	478	455	637	precipitation waters
zdolność przekazanych do eksploatacji urządzeń w tys. ton/rok:								ability of the systems transferred for exploitation in thous. tonnes/year
do redukcji zanieczyszczeń: pyłowych	435,8	123,5	170,3	238,0	244,1	146,9	77,9	for pollutants reduction : particulates
gazowych	44,5	250,7	176,3	4,3	19,0	40,7	823,5	gaseous
unieszkodliwiania odpadów	604	26645	870	732,1	1079,4	14486,3	838,4	waste treatment
w tym składowania	.	.	631	614,8	100,0	14466,8	448,6	of which land-filling
gospodarczego wykorzystania odpadów	.	.	746	528,4	349,3	286,9	167,0	economic waste manage
rekultywacja terenów składowania odpadów w ha	346	423	77,2	25,6	64,6	94,3	57,9	reclamation of areas used for depositing waste in ha
gospodarki wodnej:								water management:
wydajność ujęć wodnych w dam ³ /dobę ^a	670	708	301	98,4	101,0	101,3	141,3	capacity of water intakes in dam ³ /24h ^a
sieć wodociągowa w km	4492	17637	7837	5576	5869	5169	4979	water- supply system in km
pojemność zbiorników wodnych w hm ³	4,1	91,3	8,1	51,9	4,2	5,3	55,0	capacity of water reservoirs in hm ³
regulacja i zabudowa rzek i potoków w km	699	245	205	280	222	326	416	regulation and management of rivers and streams in km
obwałowania przeciwpowodziowe w km	64	103	204	78	102	95	248	flood embankments in km
Fundusze ochrony środowiska i gospodarki wodnej w mln zł:								Environmental protection and water management funds in mln PLN:
wpływy z tytułu opłat (należność główna) ^b	26,6	1249,2	1413,1	1316,7	1554,1	1688,5	1857,4	Receipts form payments (main claim) ^b
wpływy przekazane na rzecz funduszy:								receipts given to funds:
Narodowego Funduszu OŚiGW	11,3	525,8	435,2	291,5	356,4	370,0	397,0	National Environmental Protection and Water Management Fund voivodship's
wojewódzkich funduszy OŚiGW	.	575,1	653,3	523,4	660,9	685,7	737,1	environmental protection and water
powiatowych funduszy OŚiGW	x	x	142,8	122,2	159,0	165,3	185,9	powiat's environmental protection and water management fund
gminnych funduszy OŚiGW	.	183,2	334,8	306,6	399,7	427,1	531,5	gmina's environmental protection and water management fund
Fundusz Ochrony Gruntów Rolnych w mln zł:								Agricultural Land Protection Fund in mln PLN:
wymierzono	7,0	18,7	69,2	120,4	97,7	132,3	211,0	assessed
wpłynęło	6,3	31,8	72,2	117,9	94,8	128,8	203,7	received

a Bez ujęć w energetyce zawodowej. b Wpływy urzędów marszałkowskich przed przekazaniem do Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej i do funduszy: wojewódzkich, powiatowych i gminnych.

a Excluding intakes in power generating plants. b Receipts of Marshal's Offices before transferring to Environmental Protection and Water Management Fund and to: voivodship, powiat and gmina funds.

TABL. II. WAŻNIEJSZE DANE O STANIE, ZAGROŻENIU I OCHRONIE ŚRODOWISKA WEDŁUG REGIONÓW W 2008R.
MAJOR DATA ON THE ENVIRONMENTAL STATE, THREAT AND PROTECTION BY REGION IN 2008

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	POLSKA POLAND	Centralny Central	Południowy Southern	Wschodni Eastern	Północno- -zachodni Northern- -Western	Południowo- -zachodni Southern- -Western	Północny Northern
Pobór wody w hm³ ..... <i>Water abstraction in hm³</i>	10751,9	3040,9	1068,3	1827,2	3586,9	583,8	644,9
w tym w % ogółem na potrzeby: <i>of which in % in total for needs of:</i>							
przemysłu..... <i>industry</i>	69,8	78,9	43,0	66,4	84,9	26,7	35,2
eksploatacji sieci wodociągowej ^a ..... <i>exploitation of the water- supply system^a</i>	19,6	14,9	43,2	15,6	10,2	39,1	47,7
Ścieki przemysłowe i komunalne wymagające oczyszczania w hm³ ..... <i>Industrial and municipal waste- water requiring treatment in hm³</i>	2236,5	356,5	631,6	242,3	463,1	242,4	300,5
w tym oczyszczane w % ogółem..... <i>of which treated in % of total</i>	92,9	89,4	90,9	94,1	95,5	94,5	94,8
w tym chemicznie ^b , biologicznie i z pod- wyższonym usuwaniem mionogenów..... <i>of which treated chemically^b, biologically and with increased biogen removal</i>	68,4	93,7	49,6	82,7	52,2	68,8	91,3
Ludność korzystająca z oczyszczalni ścieków w % ludności ogółem ..... <i>Population connected to water treatment plants in % of total population</i>	63,1	54,6	63,5	56,6	63,6	72,5	74,6
w tym z biologicznych i z podwyższonym usuwaniem biogenów..... <i>of which biological and with increased biogen removal</i>	62,8	54,6	63,4	56,5	62,6	72,4	74,4
Emisja zanieczyszczeń powietrza z zakładów szczególnie uciążliwych w tys. ton: <i>Emission of air pollutants from plants especially noxious, in thous. tonnes:</i>							
pyłowych..... <i>particulates</i>	76,750	13,529	19,847	11,030	13,008	9,453	9,883
gazowych..... <i>gaseous</i>	216319,0	64087,1	55964,2	21633,1	29541,9	31229,3	13863,5
w tym: <i>of which:</i>							
dwutlenek siarki..... <i>sulphur dioxide</i>	603,6	165,2	129,4	58,7	135,3	66,5	48,3
tlenki azotu ..... <i>nitrogen oxides</i>	331,1	97,6	86,5	36,2	45,1	42,1	23,6
dwutlenek węgla ..... <i>carbon dioxide</i>	214533,6	63785,8	55112,8	21483,8	29309,7	31081,5	13760,0
Zanieczyszczenia powietrza zatrzymane w urzędzeniach do redukcji zanieczyszczeń w % wytworzonych: <i>Air pollutants retained in pollutant reduction systems in % of pollutants generated:</i>							
pyłowe..... <i>particulates</i>	99,6	99,7	99,6	99,5	99,3	99,8	98,9

TABL. II. WAŻNIEJSZE DANE O STANIE, ZAGROŻENIU I OCHRONIE ŚRODOWISKA WEDŁUG REGIONÓW W 2008R.

(dok.)

MAJOR DATA ON ENVIRONMENTAL STATE, THREAT AND PROTECTION BY REGION IN 2008 (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	POLSKA POLAND	Centralny Central	Południowy Southern	Wschodni Eastern	Północno- zachodni Northern- Western	Południowo- zachodni Southern- Western	Północny Northern
gazowe (bez CO ₂) ..... gaseous (excluding carbon dioxide)	54,9	53,5	34,7	64,5	29,7	86,3	43,9
Odpady (z wyłączeniem odpadów komunal- nych) w tys. ton: Waste (excluding municipal waste) in thous. tonnes:							
wytworzone w ciągu roku ..... generated during the year	114938,2	10779,8	43857,3	8507,1	11643,0	34587,5	5563,5
w tym poddane odzyskowi..... of which recovered	86124,8	5404,3	38728,9	7211,8	5498,9	24621,0	4659,9
unieszkodliwione ..... treated	24890,8	5009,0	3381,5	1117,9	5558,6	9155,4	668,4
w tym składowane ^c ..... of which land-filled ^d	20289,7	3147,0	3176,2	988,5	3412,9	9086,7	478,4
Odpady (z wyłączeniem odpadów komunal- nych) dotychczas składowane (nagromadzone^d) w tys. ton – stan na koniec roku Waste (excluding municipal waste) land-filled (accumulated) up to now, in thous. tonnes – as of the end of the year	1731586,5	95877,4	795482,1	36047,4	162761,3	598273,7	43144,6
Odpady komunalne w tys. ton: Municipal waste in thous. tonnes:							
wytworzone ..... generated	12194,4	2913,9	2477,6	1513,7	2085,1	1320,9	1883,2
zebrane ..... collected	10036,4	2308,1	2093,1	1189,9	1731,5	1178,5	1535,3
Powierzchnia o szczególnych walorach przyrodni- czych prawnie chroniona: Legally protected areas possessing unique environmental values:							
w tys. ha ..... in thous. ha	10102,0	1396,8	1063,0	2758,6	1976,2	615,8	2291,7
w % powierzchni ogółem ..... in % of total area	32,3	26,0	38,6	36,8	29,6	21,0	37,9
Pomniki przyrody (obiekty) ..... Nature monuments (objects)	35833	7863	3709	5845	7518	3387	7511
Nakłady na środki trwałe w mln zł służące: Outlays on fixed assets in mln PLN on:							
ochronie środowiska ..... environmental protection	8528,6	2014,7	2222,5	922,8	1450,2	960,7	957,7
gospodarce wodnej ..... water management	2264,8	463,2	447,0	356,2	342,7	349,1	306,5

a Pobór wody na ujęciach, przed wtłoczeniem do sieci. b Od 2003 r. dane o ściekach oczyszczanych chemicznie dotyczą tylko ścieków przemysłowych. c Na terenach własnych zakładów i terenach obcych. d Na terenach zakładów.

a Water withdrawal by intakes before entering the water-line system. Since 2003, data on waste treated chemically concern only industrial waste. c On the grounds of plants and on foreign grounds. d On the grounds of plants.

TABL. III. WAŻNIEJSZE DANE O STANIE, ZAGROŻENIU I OCHRONIE ŚRODOWISKA WEDŁUG WOJEWÓDZTW W 2008R.

MAJOR DATA ON ENVIRONMENTAL STATE, THREAT AND PROTECTION BY VOIVODSHIP IN 2008

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	POLSKA POLAND	Dolno- śląskie	Kujawsko- pomorskie	Lubelskie	Lubuskie	Łódzkie	Małopol- skie	Mazo- wieckie
WYKORZYSTANIE I OCHRONA ZASOBÓW POWIERZCHNI ZIEMI USE AND PROTECTION OF LAND RESOURCES								
Powierzchnia ogólna kraju^a w tys. ha stan w dniu (1.I 2009)	31267,9	1994,7	1797,2	2512,3	1398,8	1821,9	1518,3	3555,8
<i>Total area of the country^a in thous. ha as of 1 January 2009</i>								
w tym: <i>of which:</i>								
Użytki rolne	18980,7	1199,0	1181,6	1785,2	572,5	1302,8	934,8	2455,1
<i>Agricultural land</i>								
w tym: grunty orne, sady, łąki trwałe i pastwiska.....	18243,0	1145,9	1147,1	1706,6	548,2	1249,2	890,3	2354,4
<i>of which: arable land, orchards, permanent meadows and pastures</i>								
grunty rolne zabudowane	530,7	29,6	23,5	58,7	14,6	40,6	40,6	77,9
<i>agricultural build-up areas</i>								
Grunty leśne oraz zadrzewione i zakrzewione	9496,1	619,7	435,3	587,4	714,6	393,2	460,2	836,0
<i>Forest land as well as woody and bushy land</i>								
Grunty pod wodami.....	640,5	17,5	46,9	19,3	24,5	10,8	23,0	40,0
<i>Lands under waters</i>								
w tym: powierzchniowymi	561,2	17,5	46,9	19,3	24,5	10,8	23,0	40,0
<i>of which: surface waters</i>								
płynącymi	490,1	14,8	41,5	10,7	21,2	8,3	17,7	36,7
<i>flowing waters</i>								
stojącymi	71,2	2,7	5,4	8,6	3,3	2,4	5,3	3,3
<i>standing waters</i>								
Grunty zabudowane i zurbanizowane.....	1529,4	132,3	80,8	88,7	59,3	92,2	82,2	180,5
<i>Built-up and urbanised areas</i>								
w tym: tereny mieszkaniowe	268,5	19,5	15,3	8,2	8,0	17,9	15,5	40,5
<i>of which: residential areas</i>								
komunikacyjne	887,6	70,0	48,0	66,2	37,4	51,5	45,2	101,6
<i>transport areas</i>								
użytki kopalne.....	30,0	6,0	0,5	0,7	0,7	2,4	1,1	0,4
<i>minerals</i>								
Użytki ekologiczne	33,9	3,5	5,0	4,3	2,9	1,1	0,6	1,6
<i>Ecological arable land</i>								
Nieużytki.....	485,5	13,0	42,4	23,4	17,7	15,4	11,7	36,1
<i>Wasteland</i>								
Ubytek (-) lub przyrost (+) gruntów ornych, sadów, łąk trwałych i pastwisk w 2009 r. w stosunku do roku 2008 w ha (stan w dniu 1.I.2009r.)	-44362	-2088	-1335	-3660	-1097	-4196	-1947	-9799
<i>Decrease (-) or increase (+) in arable land, orchards, permanent meadows and pastures in 2009 in relation to 2008 in ha (as of 1 January 2009)</i>								
Użytki rolne wyłączone na cele nie- rolnicze w ha^b	3441	378	71	150	58	155	369	267
<i>Arable land designated for nonagricultural purposes in ha^b</i>								
Grunty zdewastowane i zdegradowane wymagające rekultywacji	63,7	7,4	3,8	3,4	1,5	4,6	2,4	4,1
<i>Devastated and degraded land requiring reclamation and management in thous. ha.</i>								
Powierzchnia odlogów i ugorów na gruntach ornym:								
<i>Area of idle and set aside land within arable land:</i>								
w tys. ha	462,8	29,5	9,0	28,2	30,9	34,0	29,6	68,2
<i>in thous. ha.</i>								

**TABL. III. WAŻNIEJSZE DANE O STANIE, ZAGROŻENIU I OCHRONIE ŚRODOWISKA WEDŁUG WOJEWÓDZTW
W 2008R. (cd.)**

MAJOR DATA ON ENVIRONMENTAL STATE, THREAT AND PROTECTION BY VOIVODSHIP IN 2008 (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE <i>SPECIFICATION</i>	Opolskie	Podkar- packie	Podla- skie	Pomor- skie	Śląskie	Święto- krzyskie	Warmińsko- mazurskie	Wielko- polskie	Zachodnio- pomorskie
WYKORZYSTANIE I OCHRONA ZASOBÓW POWIERZCHNI ZIEMI <i>USE AND PROTECTION OF LAND RESOURCES</i>									
Powierzchnia ogólna kraju^a w tys. ha stan w dniu (1.I 2009)	941,2	1784,6	2018,7	1831,0	1233,3	1171,1	2417,3	2982,6	2289,2
<i>Total area^a in thous. ha as of 1 January 2009</i>									
w tym: of which:									
Użytki rolne	605,2	967,3	1223,4	933,2	647,2	757,9	1331,2	1952,0	1132,4
<i>Agricultural land</i>									
w tym: grunty orne, sady, łąki trwałe i pastwiska.....	582,7	915,8	1182,1	899,8	617,1	723,4	1293,0	1885,9	1101,3
<i>of which: arable land, orchards, permanent meadows and pastures</i>									
grunty rolne zabudowane	13,5	42,3	31,9	21,1	19,3	27,2	25,8	42,9	21,1
<i>agricultural build-up areas</i>									
Grunty leśne oraz zadrzewione i zakrzewione	261,5	705,9	635,5	683,9	408,8	343,4	775,7	788,7	846,3
<i>Forest land as well as woody and bushy land</i>									
Grunty pod wodami.....	11,7	20,1	27,4	73,5	17,8	8,0	138,0	42,1	119,9
<i>Lands under waters</i>									
w tym: powierzchniowymi	11,7	20,1	27,4	58,4	17,8	8,0	120,6	42,1	73,2
<i>of which: surface waters</i>									
płynącymi	10,9	18,8	24,1	48,8	12,0	6,9	116,6	34,2	66,7
<i>flowing waters</i>									
stojącymi	0,7	1,3	3,3	9,6	5,8	1,1	4,0	7,9	6,5
<i>standing waters</i>									
Grunty zabudowane i zurbanizowane.....	55,4	74,9	72,9	89,2	138,3	51,3	85,9	149,3	96,2
<i>Built-up and urbanised areas</i>									
w tym: tereny mieszkaniowe	9,1	10,3	7,3	16,9	43,0	7,4	11,8	27,2	10,7
<i>of which: residential areas</i>									
komunikacyjne.....	30,7	48,3	54,7	50,2	50,6	31,5	59,0	86,4	56,3
<i>transport areas</i>									
użytki kopalne.....	2,2	1,5	2,3	0,8	1,0	2,3	1,1	5,4	1,6
<i>minerals</i>									
Użytki ekologiczne	0,4	1,7	1,8	1,9	0,4	0,3	2,2	2,1	4,1
<i>Ecological arable land</i>									
Nie użytki.....	3,9	9,6	55,6	42,3	15,2	8,9	76,9	36,9	76,5
<i>Wasteland</i>									
Ubytek (-) lub przyrost (+) gruntów ornych, sadów, łąk trwałych i pastwisk w 2009 r. w stosunku do roku 2008 w ha (stan w dniu 1.I.2009r.).....	-631	-6523	-1651	-1696	-3735	-145	-1739	-2153	-1965
<i>Decrease (-) or increase (+) in arable land, orchards, permanent meadows and pastures in 2009 in relation to 2008 in ha (as of 1 January 09).</i>									
Użytki rolne wyłączone na cele nie- rolnicze w ha^b	38	189	55	593	449	32	80	192	365
<i>Arable land designated for nonagricultural purposes in ha^b</i>									
Grunty zdewastowane i zdegradowane wymagające rekultywacji.....	3,3	1,9	2,9	2,9	4,7	3,0	4,9	10,1	3,0
<i>Devastated and degraded land requiring reclamation..</i>									
Powierzchnia odlogów i ugorów na gruntach ornym:									
<i>Area of idle and set aside land within arable land:</i>									
w tys. ha	20,0	49,4	14,8	28,3	36,3	17,2	24,0	17,3	26,0
<i>in thous. ha.</i>									

a Powierzchnia geodezyjna. *b* W trybie obowiązujących przepisów o ochronie gruntów rolnych i leśnych.

a Geodetic area. *b* In accordance with the existing legal regulations on the protection of agricultural and forest land.

TABL. III. WAŻNIEJSZE DANE O STANIE, ZAGROŻENIU I OCHRONIE ŚRODOWISKA WEDŁUG WOJEWÓDZTWA W 2008R. (c.d)

MAJOR DATA ON ENVIRONMENTAL STATE, THREAT AND PROTECTION BY VOIVODSHIP IN 2008 (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	POLSKA POLAND	Dolno- śląskie	Kujawsko- pomorskie	Lubelskie	Lubuskie	Łódzkie	Małopol- skie	Mazo- wieckie
WYKORZYSTANIE I OCHRONA ZASOBÓW POWIERZCHNI ZIEMI (cd.) <i>USE AND PROTECTION OF LAND RESOURCES (cont.)</i>								
w % powierzchni gruntów ornych ..... <i>in % of arable land area</i>	3,8	3,8	0,9	2,3	8,7	3,8	6,6	4,7
Pożary w ha: <i>Fires in ha:</i>								
upraw rolnych, łąk i rżysk ..... <i>of agricultural crops, meadows and stubbles</i>	10594	2543	596	663	546	662	156	464
nieużytków ..... <i>of wasteland.</i>	9102	2270	62	706	537	913	615	221
Zużycie nawozów sztucznych NPK (w czystym składniku) w kg/1ha użytków rolnych 2007/2008..... <i>Consumption of mineral N, P, K fertilisers (in pure ingredient) in kg/1 ha of agricultural land in 2007/2008</i>	132,6	171,8	189,8	124,7	140,4	142,1	70,5	115,5
WYKORZYSTANIE, ZANIECZYSZCZENIE I OCHRONA WÓD <i>USE, POLLUTION AND PROTECTION OF WATERS</i>								
Zużycie wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności w hm³ ..... <i>Consumption of water for needs of economy and population in hm³</i>	10233,6	421,3	223,1	347,1	94,0	297,1	524,0	2646,9
przemysł ..... <i>industry</i>	7504,2	127,7	76,0	112,1	12,2	96,3	332,3	2300,0
rolnictwo i leśnictwo ^a ..... <i>agriculture and forestry^a</i>	1148,9	171,3	56,2	166,2	42,9	84,0	75,7	105,5
eksploatacja sieci wodociągowej ..... <i>exploitation of the water- supply system</i>	1580,5	122,4	90,8	68,8	38,9	116,8	116,0	241,4
Ścieki przemysłowe i komunalne odprowadzone do wód powierzchni- owych lub do ziemi w hm³ ..... <i>Industrial and municipal waste-water discharged into surface waters or into the ground in hm³</i>	8807,4	215,0	114,8	148,2	36,0	123,9	543,1	2456,2
w tym wody chłodnicze ..... <i>of which cooling water</i>	7553,2	117,0	49,5	97,4	5,3	25,2	444,0	2255,6
ścieki wymagające oczyszczania ..... <i>waste –water requiring</i>	2236,5	158,4	111,0	71,9	35,5	123,8	268,9	232,7
w tym oczyszczane w % wymagających oczyszczania..... <i>of which waste –water treated in % of total waste requiring treatment</i>	92,9	93,2	100,0	97,3	95,0	92,7	98,9	87,6
ścieki oczyszczane w hm³ ..... <i>waste –water treated in hm³</i>	2076,9	147,7	111,5	69,9	33,7	114,7	265,9	203,9
w tym: mechanicznie ..... <i>of which treated: mechanically</i>	656,5	22,6	19,5	13,4	0,9	16,4	150,5	3,7
biologiczna ..... <i>biologically.</i>	383,4	39,0	38,8	14,1	10,6	11,8	20,3	69,0
z podwyższonym usuwaniem biogenów. .... <i>with increased biogen removal</i>	937,6	63,5	52,2	40,6	21,7	86,4	88,0	130,5
ścieki nieoczyszczane w hm³ ..... <i>untreated waste –water in hm³</i>	159,5	10,8	.	1,9	1,8	9,1	3,1	28,8
w tym odprowadzane siecią kanalizacyjną. .... <i>of which discharged through the sewerage system</i>	84,9	4,3	.	1,6	1,6	8,3	1,4	28,3
Ludność korzystająca z oczyszczalni ścieków w tys. .... <i>Population connected to waste water treatment plants in thous.</i>	24056,2	2185,4	1440,5	1125,7	690,1	1676,0	1789,5	2560,0

TABL. III. WAŻNIEJSZE DANE O STANIE, ZAGROŻENIU I OCHRONIE ŚRODOWISKA WEDŁUG WOJEWÓDZTW W 2008R. (cd.)

MAJOR DATA ON ENVIRONMENTAL STATE, THREAT AND PROTECTION BY VOIVODSHIP IN 2008 (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE <i>SPECIFICATION</i>	Opolskie	Podkar- packie	Podla- skie	Pomor- skie	Śląskie	Święto- krzyskie	Warmińsko- mazurskie	Wielko- polskie	Zachodnio- pomorskie
WYKORZYSTANIE I OCHRONA ZASOBÓW POWIERZCHNI ZIEMI (dok.) <i>USE AND PROTECTION OF LAND RESOURCES (cont.)</i>									
w % powierzchni gruntów ornych..... <i>in % of arable land area</i>	4,0	10,6	2,0	4,7	11,1	4,2	3,7	1,1	3,5
Pożary w ha: <i>Fires in ha:</i>									
upraw rolnych, łąk i rżysk..... <i>of agricultural crops, meadows and stubbles.</i>	153	114	123	399	1429	1488	246	310	702
nieużytków..... <i>wasteland</i>	745	127	120	367	207	701	514	694	303
Zużycie nawozów sztucznych NPK (w czystym składniku) w kg/1ha użytków rolnych.2007/2008..... <i>Consumption of mineral N, P, K fertilisers (in pure ingredients) in kg/1 ha of arable land 2007/2008..</i>	196,2	66,1	94,5	130,4	117,3	105,7	124,4	171,7	130,1
WYKORZYSTANIE, ZANIECZYSZCZENIE I OCHRONA WÓD (cd.) <i>USE, POLLUTION AND PROTECTION OF WATERS (cont.)</i>									
Zużycie wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności w hm³ <i>Consumption of water for the purposes of national economy and population in hm³</i>	108,7	257,8	79,9	228,1	410,4	1060,2	130,2	1718,2	1686,5
przemysł..... <i>industry</i>	41,7	139,2	12,7	122,5	133,8	934,8	30,2	1453,0	1579,6
rolnictwo i leśnictwo ^a ..... <i>agriculture and forestry^a</i>	28,0	58,2	21,8	10,9	71,1	82,8	42,8	105,2	26,4
eksploatacja sieci wodociągowej..... <i>exploitation of the water- supply system</i>	39,1	60,4	45,4	94,8	205,4	42,6	57,2	159,9	80,6
Ścieki przemysłowe i komunalne odprowadzone do wód powierz- chniowych lub do ziemi w hm³..... <i>Industrial and municipal waste-water discharged into surface waters or into the ground in hm³</i>	86,4	191,5	40,6	201,4	364,8	978,5	66,3	1606,8	1634,1
w tym wody chłodnicze..... <i>of which cooling water</i>	57,6	138,4	7,1	109,9	210,2	949,7	19,1	1500,2	1567,0
ścieki wymagające oczyszczania..... <i>waste-water requiring treatment..</i>	84,0	74,4	40,1	139,4	362,7	55,9	50,1	189,7	237,9
w tym oczyszczane w % wymagających oczyszczania..... <i>of which waste-water treated in % of total waste requiring treatment</i>	96,8	95,2	99,7	90,0	85,0	84,3	95,6	97,9	93,7
ścieki oczyszczane w hm³:..... <i>waste-water treated in hm³:</i>	81,3	70,9	40,0	125,5	308,4	47,2	47,9	185,7	222,8
w tym: mechanicznie..... <i>of which treated: mechanically</i>	48,7	10,8	0,8	4,9	138,9	14,5	0,3	79,1	131,6
biologicznie..... <i>biologically</i>	6,5	18,1	8,1	53,2	29,7	17,4	8,9	18,2	19,7
z podwyższonym usuwaniem biogenów..... <i>with increased miogen removal</i>	25,8	35,3	31,1	64,7	122,1	13,7	38,6	88,2	35,2
ścieki nieoczyszczane w hm³..... <i>untreated waste-water in hm³</i>	2,7	3,6	0,1	13,9	54,3	8,8	2,2	4,0	15,1
w tym odprowadzane siecią kanalizacyjną..... <i>of which discharged through the sewage system</i>	0,5	2,6	0,1	12,0	10,2	.	1,7	2,9	14,1
Ludność korzystająca z oczyszczalni ścieków w tys. .... <i>Population connected to waste water treatment plants in thous.</i>	648,0	1256,0	758,9	1791,1	3249,7	667,3	1029,7	2171,4	1017,0

a Obejmuje wodę użytą do nawodnień w rolnictwie i leśnictwie oraz napełniania i uzupełniania stawów rybnych.

a Covers water used for irrigation in agriculture and forestry as well as for filling and completing fish ponds.

TABL. III. WAŻNIEJSZE DANE O STANIE, ZAGROŻENIU I OCHRONIE ŚRODOWISKA WEDŁUG WOJEWÓDZTW W 2008R. (cd.)
MAJOR DATA ON ENVIRONMENTAL STATE, THREAT AND PROTECTION BY VOIVODSHIP IN 2008 (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	POLSKA POLAND	Dolno- śląskie	Kujawsko- pomorskie	Lubelskie	Lubuskie	Łódzkie	Małopol- skie	Mazo- wieckie
WYKORZYSTANIE, ZANIECZYSZCZENIE I OCHRONA WÓD (cd.) USE, POLLUTION AND PROTECTION OF WATERS (cont.)								
w % ludności ogółem ..... in % of total population	63,1	76,0	69,7	52,1	68,4	65,8	54,4	49,2
w tym z oczyszczalni: of which from waste-water treatment plants:								
biologicznych ..... biological treatment plants	16,3	26,5	22,8	12,0	19,6	6,5	12,1	17,7
z podwyższonym usuwaniem biogenów ..... with increased biogen removal	46,6	49,5	46,4	40,0	48,8	59,2	42,2	31,5
ZANIECZYSZCZENIE I OCHRONA POWIETRZA POLLUTION AND PROTECTION OF AIR								
Emisja z zakładów szczególnie uciążliwych w tys. ton Emission of air pollutants from plants especially noxious in thous. tonnes								
pyłów ..... particulates	76,8	6,4	5,2	3,4	1,4	6,8	5,7	6,7
gazów (bez dwutlenku węgla) ..... gases (excluding carbon dioxide)	1785,4	1785,4	1785,4	1785,4	1785,4	1785,4	1785,4	1785,4
w tym dwutlenku siarki..... of which sulphur dioxide	603,6	603,6	603,6	603,6	603,6	603,6	603,6	603,6
Zanieczyszczenia z zakładów szczególnie uciążliwych zatrzymane w urządzeniach do redukcji w tys. t: Air pollutants from plants especially noxious, retailed in pollutant reduction systems in thous. tonnes:.								
pyłowe ..... particulates	19160,7	2428,5	518,1	327,9	90,8	2888,8	876,8	1502,7
gazowe..... gaseous	2177,6	830,7	35,7	213,9	0,2	240,3	128,0	106,5
Stopień redukcji wytworzonych zanie- czyszczeń w zakładach szczególnie uciążliwych w %: Degree of reduction of pollutants generated by plants especially noxious in %:								
pyłowych ..... particulates	99,6	99,7	99,0	99,0	98,5	99,8	99,4	99,6
gazowych..... gaseous	54,9	90,4	37,6	86,6	0,5	62,5	45,0	40,4
OCHRONA PRZYRODY I RÓŻNORODNOŚCI BIOLOGICZNEJ PROTECTION OF NATURE AND BIODIVERSITY								
Powierzchnia o szczególnych walorach przyrodniczych prawnie chroniona^a w tys.ha (stan w dniu 31.XII.) ..... Legally protected area possessing unique environmental values^a in thous. ha (as of 31 December)	10102,0	359,7	575,0	570,4	542,8	3142,6	790,3	1054,1
w % powierzchni ogółem ..... in % of total area	32,3	18,0	32,0	22,7	38,8	18,8	52,1	29,6
na 1 mieszkańca w m ² ..... per 1 capita in m ² .	2649	1250	2780	2639	5380	1344	2404	2025
Parki narodowe w tys. ha ..... National parks in thous. ha	314,5	11,9	–	18,2	13,6	0,1	38,1	38,5
Rezerваты przyrody w tys. ha ..... Natural reserves in thous. ha.	173,6	10,5	17,8	11,5	3,6	7,4	3,3	18,2
Parki krajobrazowe w tys. ha ..... Landscape parks in thous. ha.	2513,8	195,4	215,5	233,6	76,0	95,1	175,8	168,2
Obszary chronionego krajobrazu w tys. ha ..... Protected landscape areas in thous. ha.	6969,1	136,2	333,7	299,2	436,5	228,0	571,8	821,8

TABL. III. WAŻNIEJSZE DANE O STANIE, ZAGROŻENIU I OCHRONIE ŚRODOWISKA WEDŁUG WOJEWÓDZTW W 2008R. (cd.)

MAJOR DATA ON ENVIRONMENTAL STATE, THREAT AND PROTECTION BY VOIVODSHIP IN 2008 (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE <i>SPECIFICATION</i>	Opolskie	Podkar- packie	Podla- skie	Pomor- skie	Śląskie	Święto- krzyskie	Warmińsko- mazurskie	Wielko- polskie	Zachodnio- pomorskie
WYKORZYSTANIE, ZANIECZYSZCZENIE I OCHRONA WÓD (dok.) <i>USE, POLLUTION AND PROTECTION OF WATERS (cont.)</i>									
w % ludności ogółem	62,7	59,8	63,7	80,7	70,0	52,4	72,2	63,9	60,1
<i>in % of total population</i>									
w tym z oczyszczalni: <i>of which from:</i>									
biologicznych	12,2	22,1	12,4	17,7	12,6	26,8	16,3	12,4	19,1
<i>biological treatment plants</i>									
z podwyższonym usuwaniem biogenów	50,4	37,6	51,3	62,9	57,2	25,6	55,8	50,0	40,5
<i>with increased biogene removal</i>									
ZANIECZYSZCZENIE I OCHRONA POWIETRZA (dok.) <i>POLLUTION AND PROTECTION OF AIR (cont.)</i>									
Emisja z zakładów szczególnie uciążliwych w tys. ton <i>Emission of air pollutants from plants especially noxious in thous. tonnes</i>									
pyłów	3,1	2,3	1,3	3,3	14,1	4,0	1,4	6,6	5,1
<i>particulates</i>									
gazów (bez dwutlenku węgla)	59,8	20,8	11,2	34,9	695,2	84,3	9,5	160,1	42,9
<i>gases (excluding carbon dioxide)</i>									
w tym dwutlenku siarki	12,5	10,4	3,7	20,0	94,9	29,1	4,1	110,6	22,0
<i>of which sulphur dioxide</i>									
Zanieczyszczenia z zakładów szcze- gólnie uciążliwych zatrzymane w urządzeniach do redukcji w tys. t: <i>Air pollutants from plants especially noxious, retained in pollutant reduction systems in thous. tonnes:</i>									
pyłowe	2487,2	169,7	83,5	303,6	3702,4	1840,1	83,9	1080,3	776,2
<i>particulates</i>									
gazowe	98,3	8,8	0,7	45,1	323,6	47,6	0,2	64,7	33,4
<i>gaseous</i>									
Stopień redukcji wytworzonych zanieczyszczeń w zakładach szczególnie uciążliwych w %: <i>Degree of reduction of pollutants generated by plants especially noxious in %:</i>									
pyłowe	99,9	98,7	98,4	98,9	99,6	99,8	98,4	99,4	99,4
<i>particulates</i>									
gazowe	62,2	29,6	5,8	56,4	31,8	36,1	2,6	28,8	43,8
<i>gaseous</i>									
OCHRONA PRZYRODY I RÓŻNORODNOŚCI BIOLOGICZNEJ (cd.) <i>PROTECTION OF NATURE AND BIODIVERSITY (cont.)</i>									
Powierzchnia o szczególnych walorach przyrodniczych prawnie chroniona^a w tys. ha (stan w dniu 31XII) <i>Legally protected area possessing unique environmental value^a in thous. ha (as of 31 December)</i>	256,1	794,3	645,1	597,3	272,6	748,7	1119,4	941,7	491,6
w % powierzchni ogółem	27,2	44,5	32,0	32,6	22,1	63,9	46,3	31,6	21,5
<i>in % of total area</i>									
na 1 mieszkańca w m ²	2479	3783	5414	2691	587	5882	7844	2772	2904
<i>per 1 capita in m²</i>									
Parki narodowe w tys. ha ..... <i>National parks in thous. ha</i>	—	46,6	92,1	16,2	—	7,6	—	8,0	13,5
Rezerваты przyrody w tys. ha ..... <i>Natural reserves in thous. ha</i>	0,8	11,0	23,7	8,6	4,1	3,8	30,0	7,0	12,2
Parki krajobrazowe w tys. ha ..... <i>Landscape parks in thous. ha</i>	62,4	272,8	83,5	152,2	227,0	126,6	139,4	174,1	116,2
Obszary chronionego krajobrazu w tys. ha ..... <i>Protected landscape area in thous. ha.</i>	189,6	462,9	444,0	390,3	37,0	610,3	925,4	748,5	334,0

a Bez obszarów sieci Natura 2000. a Excluding areas covered by Natura 2000.

TABL. III. WAŻNIEJSZE DANE O STANIE, ZAGROŻENIU I OCHRONIE ŚRODOWISKA WEDŁUG WOJEWÓDZTW
W 2008R. (cd.)
MAJOR DATA ON ENVIRONMENTAL STATE, THREAT AND PROTECTION BY VOIVODSHIP IN 2008 (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	POLSKA POLAND	Dolno- śląskie	Kujawsko- pomorskie	Lubelskie	Lubuskie	Łódzkie	Małopol- skie	Mazo- wieckie
OCHRONA PRZYRODY I RÓŻNORODNOŚCI BIOLOGICZNEJ (cd.) PROTECTION OF NATURE AND BIODIVERSITY (cont.)								
Stanowiska dokumentacyjne w ha ..... Documentation sites in ha..	0,8	–	0,1	–	–	–	0,1	0,5
Użytki ekologiczne w tys. ha ..... Ecological arable land in thous. ha	45,6	5,1	5,6	7,1	3,3	1,5	1,2	1,8
Zespoły przyrodniczo-krajobrazowe w tys. ha..... Landscape-nature complexes in thous. ha	84,6	0,5	2,4	0,8	9,7	10,5	0,1	5,1
Pomniki przyrody – obiekty (stan w dniu 31.XII) ..... Nature monuments – objects (as of 31 December).	35833	2749	2192	1478	1088	3731	2183	4132
Parki spacerowo-wypoczynkowe (stan w dniu 31 XII): Strolling and recreational parks (as of 31 December):								
liczba obiektów..... number of objects	2499	266	115	106	114	161	122	234
w tys. ha..... in thous. ha	22,3	2,2	1,5	1,1	0,9	1,5	1,3	2,0
Zieleńce (stan w dniu 31 XII): Lawns (as of 31 December):								
liczba obiektów..... number of objects .	14829	1922	622	717	702	583	1114	946
w tys. ha..... in thous. ha	9,7	1,0	0,5	0,5	0,5	0,6	0,6	0,8
ODPADY WASTE								
Odpady ^a wytworzone w ciągu roku na 1 km ² w tonach..... Waste ^a generated during the year per 1 km ² in tonnes.	367,6	1691,4	124,5	177,1	50,5	211,7	563,5	194,7
W % wytworzonych: In % of waste generated:								
poddane odzyskowi ..... recovered.	74,9	70,8	87,2	83,7	64,6	32,0	78,7	60,2
unieszkodliwione ..... treated	21,7	26,9	10,9	15,1	26,1	66,0	14,4	35,6
w tym składowane ..... of which land-filled	17,7	26,7	7,7	14,4	15,9	65,3	13,3	9,1
Odpady ^a dotychczas składowane (nagromadzone) na składowiskach własnych na 1 km ² w tonach..... Waste ^a landfilled (accumulated) up to now on own landfill areas per 1 km ² in tones	5537,9	28834,1	1053,5	630,1	207,7	2662,3	9561,4	1332,3
Tereny składowania odpadów ^a w ha: Waste landfill areas ^a in ha:								
niezrekultywowane (stan w końcu roku) ..... not reclaimed (as of the end of the year)	9057,5	2626,7	259,7	141,2	55,4	530,7	822,4	674,4
zrekultywowane w ciągu roku ..... reclaimed during the year	69,1	1,1	12,6	–	–	13,3	3,3	6,7

TABL. III. WAŻNIEJSZE DANE O STANIE, ZAGROŻENIU I OCHRONIE ŚRODOWISKA WEDŁUG WOJEWÓDZTW W 2008R. (cd.)
MAJOR DATA ON ENVIRONMENTAL STATE, THREAT AND PROTECTION BY VOIVODSHIP IN 2008 (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Opolskie	Podkar- packie	Podla- skie	Pomor- skie	Śląskie	Święto- krzyskie	Warmińsko- mazurskie	Wielko- polskie	Zachodnio- pomorskie
OCHRONA PRZYRODY I RÓŻNORODNOŚCI BIOLOGICZNEJ (dok.) PROTECTION OF NATURE AND BIODIVERSITY (cont.)									
Stanowiska dokumentacyjne w ha ..... Documentation sites in ha	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Użytki ekologiczne w tys. ha ..... Ecological arable land in thous. ha	0,7	1,0	1,7	3,4	0,7	0,3	3,7	2,1	6,4
Zespoły przyrodniczo-krajobrazowe w tys. ha..... Landscape-nature complexes in thous. ha	2,6	—	0,1	16,6	3,9	0,1	20,9	2,1	9,4
Pomniki przyrody – obiekty (stan w dniu 31.XII) ..... Nature monuments – objects (as of 31 December).	638	1531	2184	2728	1526	652	2591	3834	2596
Parki spacerowo-wypoczynkowe (stan w dniu 31 XII): Strolling and recreational parks (as of 31 December):									
liczba obiektów ..... number of objects	65	84	42	132	261	50	97	431	219
w tys. ha ..... in thous. ha	0,8	0,7	0,3	1,1	3,9	0,3	0,4	2,9	1,4
Zieleńce (stan w dniu 31 XII): Lawns (as of 31 December):									
liczba obiektów ..... number of objects .	310	332	239	1269	2478	153	645	1728	1069
w tys. ha..... in thous. ha	0,2	0,2	0,1	1,1	1,5	0,1	0,4	1,1	0,6
ODPADY (cd.) WASTE (cont.)									
Odpady ^a wytworzone w ciągu roku na 1 km ² w tonach ..... Waste ^a generated during the year per 1 km ² in tonnes.	90,2	60,8	41,5	135,9	2862,1	182,3	34,7	167,1	260,0
W % wytworzonych: In % of waste generated:									
poddane odzyskowi ..... recovered.	86,9	83,3	87,0	81,7	90,6	86,8	80,7	58,8	35,5
unieszkodliwione..... treated	11,2	12,6	6,0	15,3	6,1	12,2	5,2	37,7	58,7
w tym składowane..... of which land-filled	10,0	8,3	0,8	12,1	5,8	11,7	0,7	23,4	35,8
Odpady ^a dotychczas składowane (nagromadzone) na składowiskach własnych na 1 km ² w tonach..... Waste ^a land-filled (accumulated) up to now on own landfill areas per 1 km ² in tonnes	2456,4	27,1	118,1	1254,6	52725,1	1481,6	51,3	1669,7	4807,5
Tereny składowania odpadów ^a w ha: Waste landfill areas ^a in ha:									
niezrekultywowane (stan w końcu roku) not reclaimed (as of the end of the year).	230,7	48,6	40,7	196,8	2201,6	115,9	9,2	678,1	425,4
zrekultywowane w ciągu roku..... reclaimed during the year	1,3	-	0,3	4,0	16,2	-	-	3,0	7,3

a Z wyłączeniem odpadów komunalnych.
a Excluding municipal waste.

TABL. III. WAŻNIEJSZE DANE O STANIE, ZAGROŻENIU I OCHRONIE ŚRODOWISKA WEDŁUG WOJEWÓDZTW
W 2008R. (cd.)
MAJOR DATA ON ENVIRONMENTAL STATE, THREAT AND PROTECTION BY VOIVODSHIP IN 2008 (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	POLSKA POLSKA	Dolno- śląskie	Kujawsko- pomorskie	Lubelskie	Lubuskie	Łódzkie	Małopol- skie	Mazo- wieckie
ODPADY (dok.) WASTE (cont.)								
Odpady komunalne wytworzone: ^a <i>Municipal waste generated: ^a</i>								
na 1 mieszkańca w kg	320	359	332	213	355	338	262	394
per capita in kg								
w tysiącach ton	12194	1034	686	461	358	861	860	2052
in thous. tonnes								
Odpady komunalne zebrane: ^a <i>Municipal waste collected: ^a</i>								
na 1 mieszkańca w kg	263	323	248	172	307	245	224	324
per capita in kg								
w tysiącach ton	10036	928	512	372	310	626	735	1682
in thous. tonnes								
NAKŁADY NA ŚRODKI TRWAŁE SŁUŻĄCE OCHRONIE ŚRODOWISKA I GOSPODARCE WODNEJ ORAZ ICH EFEKTY RZECZOWE OUTLAYS ON FIXED ASSETS ON ENVIRONMENTAL PROTECTION AND WATER MANAGEMENT AND THEIR TANGIBLE EFFECTS								
Nakłady na środki trwałe służące ochronie środowiska (ceny bieżące) w mln zł	8528,6	705,1	336,9	206,9	234,5	558,7	582,5	1456,0
<i>Outlays on fixed assets on environmental protection (current prices) in mln PLN</i>								
z tego na: of which on:								
gospodarkę ściekową i ochronę wód	5433,1	437,1	270,6	151,7	168,6	324,6	404,3	826,0
waste-water management and waters protection of water								
w tym na: of which on:								
oczyszczanie ścieków	1382,4	108,5	41,0	42,3	38,0	79,1	106,2	270,0
waste-water treatment plants								
w tym komunalnych	1182,1	96,2	31,1	30,3	20,8	66,9	91,1	234,3
of which municipal								
kanalizację odprowadzającą ścieki	3210,2	281,3	205,1	58,0	109,0	100,9	286,1	482,1
sewerage system discharging waste- water								
ochronę powietrza atmosferycznego i klimatu	1969,2	168,1	36,2	23,5	47,7	139,9	118,7	430,7
protection of air and climate								
w tym na: of which on:								
urządzenia do redukcji zanieczyszczeń pollutant reduction systems	1015,4	27,0	17,7	12,3	19,2	110,2	39,6	399,0
nowe techniki i technologie spalania paliw	550,8	36,1	12,4	10,3	24,0	9,7	12,5	26,3
new techniques and technologies of fuel combustion								
gospodarkę odpadami, ochronę gleb, wód powierzchniowych i podziemnych	612,9	59,7	11,7	12,2	13,2	36,6	42,2	119,4
waste management, protection of soil, under- ground and surface waters protection								
w tym na: of which on:								
unieszkodliwianie odpadów	414,6	9,9	11,2	10,3	11,8	18,9	9,5	104,2
waste treatment								
składowanie odpadów	122,3	16,0	0,4	1,6	0,1	16,7	15,6	13,6
waste land-filling								
ochrona różnorodności biologicznej i krajobrazu	3,0	0,2	-	0,1	0,1	1,0	0,1	-
protection of biodiversity and landscape								

**TABL. III. WAŻNIEJSZE DANE O STANIE, ZAGROŻENIU I OCHRONIE ŚRODOWISKA WEDŁUG WOJEWÓDZTW
W 2008 R. (cd.)**

MAJOR DATA ON ENVIRONMENTAL STATE, THREAT AND PROTECTION BY VOIVODSHIP IN 2008 (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE <i>SPECIFICATION</i>	Opolskie	Podkar- packie	Podla- skie	Pomor- -skie	Śląskie	Święto- krzyskie	Warmińsko- mazurskie	Wielko- polskie	Zachodnio- pomorskie
ODPADY (dok.) <i>WASTE (cont.)</i>									
Odpady komunalne wytworzone: ^a <i>Municipal waste generated: ^a</i>									
na 1 mieszkańca w kg ..... <i>per capita in kg</i>	278	202	297	346	348	216	301	325	368
w tysiącach ton ..... <i>in thous. tonnes</i>	287	424	354	769	1617	275	429	1104	623
Odpady komunalne zebrane: ^a <i>Municipal waste collected: ^a</i>									
na 1 mieszkańca w kg ..... <i>per capita in kg</i>	242	173	207	307	292	162	240	262	315
w tysiącach ton ..... <i>in thous. tonnes</i>	250	364	247	681	1358	207	343	889	533

**NAKLADY NA ŚRODKI TRWAŁE SŁUŻĄCE OCHRONIE ŚRODOWISKA I GOSPODARCE WODNEJ
ORAZ ICH EFEKTY RZECZOWE**

*OUTLAYS ON FIXED ASSETS ON ENVIRONMENTAL PROTECTION AND WATER MANAGEMENT
AND THEIR TANGIBLE EFFECTS*

Nakłady na środki trwałe służące ochronie środowiska (ceny bieżące) w mln zł	255,6	296,0	174,9	481,4	1640,0	245,0	139,4	767,7	448,0
<i>Outlays on fixed assets on environmental protection (current prices) in mln PLN</i>									
z tego na: <i>of which on:</i>									
gospodarkę ściekową i ochronę wód ..... <i>water-water management and waters protection of water</i>	152,2	208,1	45,7	343,2	100,6	53,7	70,4	673,8	297,4
w tym na: <i>of which on:</i>									
oczyszczanie ścieków ..... <i>waste-water treatment plants</i>	11,5	63,1	4,6	133,7	145,7	6,4	4,5	264,6	63,3
w tym komunalnych ..... <i>of which municipal waste</i>	2,6	57,8	1,7	117,6	109,2	3,4	3,6	254,7	60,6
kanalizację odprowadzającą ścieki ... <i>sewerage system for the transport of waste</i>	123,2	119,8	21,2	142,8	691,6	28,9	34,4	310,6	215,2
ochronę powietrza atmosferycznego i klimatu ..... <i>protection of air and climate</i>	61,9	47,8	92,8	96,0	401,0	167,9	25,5	28,4	83,3
w tym na: <i>of which on:</i>									
urządzenia do redukcji zanieczyszczeń <i>pollutant reduction systems</i>	44,1	36,1	4,6	6,7	221,1	39,3	14,8	18,0	5,7
nowe techniki i technologie spalania paliw ..... <i>new techniques and technologies of fuel combustion</i>	12,0	5,6	87,5	22,5	129,5	124,4	6,1	5,2	26,7
gospodarkę odpadami, ochronę gleb, wód powierzchniowych i podziemnych ..... <i>waste management, protection of soil, underground and surface waters</i>	16,8	29,5	16,6	12,3	112,6	11,2	36,7	34,0	48,1
w tym na: <i>of which on:</i>									
unieszkodliwianie odpadów ..... <i>waste treatment.</i>	116,9	21,1	9,9	7,1	99,1	6,8	20,6	21,2	41,5
składowanie odpadów ..... <i>waste land-filling</i>	0,6	8,3	6,6	4,7	4,0	4,4	14,1	9,6	5,9
ochrona różnorodności biologicznej i krajobrazu ..... <i>protection of biodiversity and landscape</i>	0,0	-	-	0,0	0,0	-	0,0	0,0	1,5

a Dane szacunkowe.

a Estimated data

**TABL. III. WAŻNIEJSZE DANE O STANIE, ZAGROŻENIU I OCHRONIE ŚRODOWISKA WEDŁUG WOJEWÓDZTW
W 2008R. (c.d)**
MAJOR DATA ON ENVIRONMENTAL STATE, THREAT AND PROTECTION BY VOIVODSHIP IN 2008 (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE <i>SPECIFICATION</i>	POLSKA POLAND	Dolno- śląskie	Kujawsko- pomorskie	Lubelskie	Lubuskie	Łódzkie	Małopol- skie	Mazo- wieckie
NAKLADY NA ŚRODKI TRWAŁE SŁUŻĄCE OCHRONIE ŚRODOWISKA I GOSPODARCE WODNEJ ORAZ ICH EFEKTY RZECZOWE (cd.) <i>OUTLAYS ON FIXED ASSETS ON ENVIRONMENTAL PROTECTION AND WATER MANAGEMENT AND THEIR TANGIBLE EFFECTS (cont.)</i>								
w tym przyrody i krajobrazu..... <i>of which nature and landscape</i>	2,9	0,2	-	0,1	0,1	1,0	0,1	-
zmniejszanie hałasu i wibracji ..... <i>noise and vibration reduction</i>	147,3	4,0	4,0	9,4	2,8	11,6	4,1	20,7
ochronę przed promieniowaniem jonizującym ..... <i>protection against radiation</i>	-	-	-	-	-	-	-	-
Nakłady na środki trwałe służące gospo- darce wodnej (ceny bieżące) w mln zł .... <i>Outlays on fixed assets on water management (in current prices) in mln PLN</i>	2264,8	290,8	142,8	48,2	54,6	98,3	269,1	365,0
w tym na: <i>of which on:</i>								
ujęcia i doprowadzenia wody ..... <i>water intakes and systems</i>	1363,8	158,9	126,9	35,8	32,8	77,9	115,8	234,4
budowę i modernizację stacji uzdatniania wody ..... <i>construction and modernisation of water treatment plants</i>	399,8	21,7	11,7	6,8	8,2	14,3	7,8	120,9
zbiorniki wodne ..... <i>water reservoirs</i>	210,8	66,2	-	2,6	1,0	1,9	91,7	2,0
regulację i zabudowę rzek i potoków ..... <i>regulation and management of rivers and streams</i>	145,9	36,4	4,1	2,4	4,9	1,7	21,4	4,5
obwałowania przeciwpowodziowe ..... <i>flood embankments</i>	137,7	7,5	-	0,6	6,7	2,5	32,4	3,1
stacje pomp na zawałach i obszarach depresyjnych ..... <i>pump stations behind embankments and depression areas</i>	6,6	0,1	-	0,0	1,0	-	0,0	-
Efekty rzeczowe inwestycji ochrony środowiska: <i>Tangible effects of environmental protection investments:</i>								
przepustowość oczyszczalni ścieków w m³/dobę ..... <i>waste-water treatment plant capacity in m³/24h</i>	73928	5780	97	827	1241	2518	8461	13610
mechanicznych ..... <i>mechanical</i>	29166	5182	-	450	-	1131	432	10932
chemicznych ..... <i>chemical</i>	-	-	-	-	-	-	-	-
biologicznych ..... <i>biological</i>	26574	598	9	377	1241	1387	6589	2678
o podwyższonym usuwaniu biogenów ..... <i>plants with increased biogen removal</i>	18188	-	88	-	-	-	1440	-
indywidualne przydomowe..... <i>individual domestic plants</i>	3075	-	738	417	-	45	20	1419
sieć kanalizacyjna odprowadzająca (w km): <i>sewerage system discharging in (km):</i>								
ścieki ..... <i>waste water</i>	4947,6	370,0	353,6	139,2	78,2	188,5	510,5	399,8
wody opadowe..... <i>precipitation water</i>	636,8	63,7	27,5	24,2	16,1	26,9	8,5	76,2

TABL. III. WAŻNIEJSZE DANE O STANIE, ZAGROŻENIU I OCHRONIE ŚRODOWISKA WEDŁUG WOJEWÓDZTW W 2008R.(cd.)

MAJOR DATA ON ENVIRONMENTAL STATE, THREAT AND PROTECTION BY VOIVODSHIP IN 2008 (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE <i>SPECIFICATION</i>	Opolskie	Podkar- packie	Podla- skie	Pomor- skie	Śląskie	Święto- krzyskie	Warmińsko- mazurskie	Wielko- polskie	Zachodnio- pomorskie
NAKLADY NA ŚRODKI TRWAŁE SŁUŻĄCE OCHRONIE ŚRODOWISKA I GOSPODARCE WODNEJ ORAZ ICH EFEKTY RZECZOWE (cd.) <i>OUTLAYS ON FIXED ASSETS ON ENVIRONMENTAL PROTECTION AND WATER MANAGEMENT AND THEIR TANGIBLE EFFECTS (cont.)</i>									
w tym przyrody i krajobrazu ..... <i>of which nature and landscape</i>	0,0	-	-	-	-	-	-	0,0	1,5
zmniejszanie hałasu i wibracji..... <i>noise and vibration reduction</i>	5,0	1,3	-	25,5	43,4	2,8	0,1	7,6	4,8
ochronę przed promieniowaniem jonizującym..... <i>protection against radiation</i>	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Nakłady na środki trwałe służące gospo- darce wodnej (ceny bieżące) w mln zł . <i>Outlays on fixed assets on water management (in current prices) in mln PLN</i>	58,3	192,0	53,4	87,6	177,8	62,6	76,1	141,4	146,7
w tym na: <i>of which on:</i>									
ujęcia i doprowadzenia wody ..... <i>water intakes and systems</i>	32,2	45,8	24,4	45,0	141,3	29,0	54,6	95,2	114,0
budowę i modernizację stacji uzdatniania wody ..... <i>construction and modernisation of water treatment plants</i>	8,3	108,3	15,3	19,1	8,7	1,0	11,2	21,6	14,9
zbiorniki wodne..... <i>water reservoirs</i>	1,1	2,9	6,9	2,7	5,6	4,8	0,9	17,2	3,3
regulację i zabudowę rzek i potoków ..... <i>regulation and management of rivers and streams</i>	10,5	18,6	6,3	4,3	13,8	5,2	3,2	3,1	5,6
obwałowania przeciwpowodziowe..... <i>flood embankments</i>	5,2	16,6	0,5	13,6	8,5	22,5	5,1	4,3	8,6
stacje pomp na zawalach i obszarach depresyjnych ..... <i>pump stations behind embankments and depression areas</i>	0,9	-	-	2,9	-	0,2	1,1	0,1	0,4
Efekty rzeczowe inwestycji ochrony środowiska: <i>Tangible effects of environmental protection investments:</i>									
przepustowość oczyszczalni ścieków w m ³ /dobę ..... <i>waste-water treatment plant capacity in m³/24h</i>	10120	4702	512	7235	5275	114	5565	6687	1184
mechanicznych ..... <i>mechanical</i>	-	1800	487	50	2228	114	1944	3676	740
chemicznych ..... <i>chemical</i>	-	-	-	-	-	-	-	-	-
biologicznych ..... <i>biological</i>	832	1880	25	6914	1590	-	621	1389	444
o podwyższonym usuwaniu biogenów .... <i>plants with increased biogen removal</i>	9288	1022	-	271	1457	-	3000	1622	-
indywidualne przydomowe ..... <i>individual domestic plants</i>	5	6	103	56	88	25	39	94	20
sieć kanalizacyjna odprowadzająca (w km): <i>sewerage system discharging in (km):</i>									
ścieki ..... <i>waste water</i>	427,6	750,5	48,2	320,6	699,6	50	87,8	261,2	262,3
wody opadowe ..... <i>precipitation water</i>	18,4	41	18,4	30,5	113,6	6,1	15,5	96,1	54,1

TBL. III. WAŻNIEJSZE DANE O STANIE, ZAGROŻENIU I OCHRONIE ŚRODOWISKA WEDŁUG WOJEWÓDZTW W 2008R. (dok.) MAJOR DATA ON ENVIRONMENTAL STATE, THREAT AND PROTECTION BY VOIVODSHIP IN 2008 (cont.)								
WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	POLSKA POLAND	Dolno- śląskie	Kujawsko- pomorskie	Lubelskie	Lubuskie	Łódzkie	Małopol- skie	Mazo- wieckie
NAKŁADY NA ŚRODKI TRWAŁE SŁUŻĄCE OCHRONIE ŚRODOWISKA I GOSPODARCE WODNEJ ORAZ ICH EFEKTY RZECZOWE (doc.) OUTLAYS ON FIXED ASSETS ON ENVIRONMENTAL PROTECTION AND WATER MANAGEMENT AND THEIR TANGIBLE EFFECTS (cont.)								
zdolność (w tonach/rok) zainstalowanych urządzeń do redukcji zanieczyszczeń: pyłowych	77934	3574	51283	998	400	5218	705	1524
ability (in t/year) of installed pollution reduction equipment and installations								
gazowych.....	823479	5400	740715	378	54	6108	15648	453
gaseous								
wykorzystania gospodarczego odpadów (z wyłączeniem komunalnych)	167003	-	-	-	-	36	6	-
economic waste (excluding municipal waste)								
unieszkodliwiania.....	838451	30	3741	2600	2015	2072	15300	138266
treatment								
w tym składowania.....	448594	30	-	-	-	-	14500	138266
of which land-filling								
przeróbki i zagospodarowania osadów z oczyszczalni ścieków	22177	300	-	720	-	1500	-	-
processing and management of sludge from waste water treatment plants								
rekultywacja hałd, wysypisk i stawów osadowych oraz innych terenów zdewastowanych i zdegradowanych w ha	57,9	1,4	-	5,4	7,6	0,6	9,6	2,5
reclamation of waste dumps, landfills and sludge tanks, as well as other devastated or degraded areas in ha								
Efekty rzeczowe inwestycji gospodarki wodnej: Tangible effects of water management investments:								
wydajność ujęć wodnych w tys. m³/dobę capacity of water intakes	141,3	6,1	4,1	6,1	12,0	18,5	6,6	13,2
in thous. m³/ 24 h								
uzdatnianie wody w tys. m³/dobę	104,0	15,2	3,0	2,1	2,1	2,5	0,4	25,6
water treatment in thous. m³/ 24 h								
sieć wodociągowa w km.....	4979,3	238,1	512,2	290,6	107,2	244,7	544,1	990,1
water-line system in km								
zbiorniki wodne: water reservoirs:								
obiekty	13	-	-	1	1	-	-	1
objects								
pojemność w tys. m³	54994,4	-	-	19500,0	0,1	-	-	7,0
capacity in thous. m³								
regulacja i zabudowa rzek i potoków w km.....	415,7	59,5	18,0	5,7	32,3	9,4	120,6	15,2
regulation and management of rivers and streams in km								
obwałowania przeciwpowodziowe w km	248,1	5,6	-	2,5	10,9	-	154,3	10,6
flood embankments in km								
stacje pomp na zawalach i obszarach depresyjnych w szt	11	-	-	-	2	-	-	-
pump stations behind embankments and depression areas in units								

TABL. III. WAŻNIEJSZE DANE O STANIE, ZAGROŻENIU I OCHRONIE ŚRODOWISKA WEDŁUG WOJEWÓDZTW W 2008R. (dok.)

MAJOR DATA ON ENVIRONMENTAL STATE, THREAT AND PROTECTION BY VOIVODSHIP IN 2008 (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE <i>SPECIFICATION</i>	Opolskie	Podkar- packie	Podla- skie	Pomor- skie	Śląskie	Święto- krzyskie	Warmińsko- -mazurskie	Wielko- polskie	Zachodnio- pomorskie
NAKLADY NA ŚRODKI TRWAŁE SŁUŻĄCE OCHRONIE ŚRODOWISKA I GOSPODARCE WODNEJ ORAZ ICH EFEKTY RZECZOWE (doc.) <i>OUTLAYS ON FIXED ASSETS ON ENVIRONMENTAL PROTECTION AND WATER MANAGEMENT AND THEIR TANGIBLE EFFECTS (cont.)</i>									
zdolność (w tonach/rok) zainstalowanych urządzeń do redukcji zanieczyszczeń: pyłowych.....	2175	53	37	485	3571	2770	130	81	4930
<i>ability (in t/year) of installed pollution reduction equipment and installations</i>									
gazowych..... <i>gaseous</i>	-	105	117	10	38295	-	49	8996	7151
wykorzystania gospodarczego odpadów (z wyłączeniem komunalnych)..... <i>economic waste (excluding municipal waste)</i>	-	11849	-	-	155112	-	-	-	-
unieszkodliwiania..... <i>treatment</i>	406320	42859	-	16	20015	30900	-	27014	147303
w tym składowania..... <i>of which land-filling</i>	100000	42167	-	-	-	26991	-	26640	100000
przeróbki i zagospodarowania osadów z oczyszczalni ścieków..... <i>processing and management of sludge from waste water treatment plant</i>	-	2929	13484	-	-	-	-	2849	395
rekultywacja hałd, wysypisk i stawów osadowych oraz innych terenów zdeastowanych i zdegradowa- nych w ha..... <i>reclamation of waste dumps, landfills and sludge tanks, as well as other devastated or degraded areas in ha</i>	7,5	-	-	-	21,1	-	-	2,1	0,1
Efekty rzeczowe inwestycji gospodarki wodnej: <i>Tangible effects of water management investments:</i>									
wydajność ujęć wodnych w tys. m ³ /dobę..... <i>capacity of water intakes in thous. m³/ 24 h</i>	3,3	10,7	8,3	10,5	2,1	13,1	7,2	13,2	6,3
uzdatnianie wody w tys. m ³ /dobę..... <i>water treatment in thous. m³/ 24 h</i>	2,9	6,6	3,6	2,4	0,5	2,2	5,3	2,9	0,7
sieć wodociągowa w km..... <i>water-line system in km</i>	83,5	156,9	134,6	217,5	421,7	168,4	385,5	309,3	174,9
zbiorniki wodne: <i>water reservoirs:</i>									
obiekty..... <i>objects</i>	1	1	2	-	-	2	-	-	4
pojemność w tys. m ³ ..... <i>capacity in thous. m³</i>	96,7	0,3	103,0	-	-	35285,9	-	-	1,4
regulacja i zabudowa rzek i potoków w km..... <i>regulation and management of rivers and streams in km</i>	61,0	1,1	-	18,9	-	9,5	24,4	20,5	19,6
obwałowania przeciwpowodziowe w km..... <i>flood embankments in km</i>	7,4	5,3	-	9,4	1,6	8,2	9,0	7,2	16,1
stacje pomp na zawałach i obszarach depresyjnych w szt..... <i>pump stations behind embankments and depression areas in units</i>	-	1	-	1	-	1	4	2	-

TABL. IV. WAŻNIEJSZE DANE O STANIE, ZAGROŻENIU I OCHRONIE ŚRODOWISKA WEDŁUG PODREGIONÓW W 2008 R.
MAJOR DATA ON ENVIRONMENTAL STATE, THREAT AND PROTECTION BY SUBREGIONS IN 2008

WOJEWÓDZTWA PODREGIONY VOIVODSHIPS SUBREGIONS	Pobór wody Water withdrawal			Ścieki przemysłowe i komunalne wymagające oczyszczania Industrial and municipal waste requiring treatment		Ludność korzystająca z oczyszczalni ścieków w % ludności ogółem Population using water treatment plants total in %	Emisja zanieczyszczeń powietrza z zakładów szczególnie uciążliwych Emission of air pollutants from plants generating substantial pollution					Zanieczy- szczenia pyłowe zatrzy- mane ^b Particu- late pollutants retained ^b
	ogółem w hm ³ total in hm ³	w tym na potrzeby of which for the purposes of					ogółem w hm ³ total in hm ³	w tym oczysz- czane w % ogółem of which treated total in %	pyło- wych particu- lates	gazowych gases		
		prze- my- słu industry	eksplo- atacji sieci wodociąg- wej ^a exploita- tion of the water-line system ^a	ogółem total	w tym of which							
					dwu- tlenek siarki sulphur dioxide					tlen- ki azotu nitric oxides	dwu- tlenek węgla carbon dioxide	
		w % ogółem total in %			w tysiącach ton in thousand tonnes							
P O L S K A POLAND	10751,9	69,8	19,6	2236,6	92,9	63,1	76,8	216319,0	603,6	331,1	214533,6	99,6
Dolnośląskie	461,3	24,3	38,6	158,4	93,2	76,0	6,4	16958,6	54,1	19,0	16870,7	99,7
Podregiony: Subregions:												
jeleniogórski	96,0	32,2	48,9	41,6	82,9	72,3	3,2	13270,1	39,1	12,3	13215,1	99,9
legnicko-głogowski	62,0	20,9	42,1	41,4	98,0	84,1	1,3	1246,1	6,7	2,0	1233,6	98,9
wałbrzyski	30,3	4,1	93,2	21,2	95,8	73,2	0,7	453,4	1,3	0,8	449,6	92,2
wrocławski	167,8	5,9	16,9	19,5	90,1	48,6	0,8	674,9	2,7	1,3	670,1	98,5
m. Wrocław the city of Wrocław	105,2	54,0	46,0	34,7	100,0	100,0	0,4	1314,1	4,2	2,7	1302,3	99,5
Kujawsko-pomorskie	247,3	29,6	47,7	111,0	100,0	69,7	5,2	6966,4	24,2	12,8	6907,3	99,0
Podregiony: Subregions:												
bydgosko-toruński	65,7	14,1	74,1	35,1	100,0	81,5	1,2	1729,9	9,1	3,6	1715,5	98,8
grudziądzki	64,2	36,7	41,3	32,8	97,0	67,2	0,8	511,3	1,9	1,4	506,9	98,9
włocławski	117,4	34,3	36,5	43,1	96,4	59,8	3,2	4725,2	13,2	7,8	4684,9	99,1
Lubelskie	367,9	31,2	23,7	71,9	97,3	52,1	3,4	4905,3	15,6	9,6	4872,4	99,0
Podregiony: Subregions:												
białski	42,3	3,9	25,3	6,5	95,2	47,3	0,2	171,8	0,6	0,2	170,4	88,9
chełmsko-zamojski	73,8	7,7	32,6	13,6	95,6	45,4	0,7	1819,1	2,5	3,7	1809,0	99,7
lubelski	73,6	7,0	44,1	29,1	99,7	66,5	1,1	1009,0	3,6	1,1	1002,9	93,6
puławski	178,2	57,3	11,2	22,6	95,8	43,0	1,3	1905,5	9,0	4,5	1890,0	98,3
Lubuskie	109,6	11,9	48,9	35,5	95,0	68,4	1,4	1842,3	2,7	2,2	1813,2	98,5
Podregiony: Subregions:												
gorzowski	42,9	20,3	46,7	15,6	98,1	75,2	0,4	678,1	1,4	0,9	675,2	98,1
zielonogórski	66,7	6,6	50,3	19,9	92,6	64,3	1,0	1164,2	1,3	1,3	1138,0	98,6
Łódzkie	328,8	29,3	45,2	123,8	92,7	65,8	6,8	36284,7	76,7	51,2	36140,3	99,8
Podregiony: Subregions:												
łódzki	28,3	6,4	80,9	16,3	60,1	59,9	0,3	311,0	1,0	0,4	308,8	96,6
m. Łódź the city of Łódź	42,6	7,2	92,8	50,1	99,1	96,6	0,4	2565,2	10,1	5,3	2549,5	99,8
piotrkowski	145,8	58,5	27,9	37,4	97,8	58,2	4,8	31634,6	62,8	41,7	31520,4	99,8
sieradzki	45,6	6,9	50,7	9,3	96,7	44,0	1,0	1442,6	1,6	3,4	1432,9	97,7
skierniewicki	66,5	4,2	33,7	10,7	91,0	48,3	0,4	331,3	1,2	0,4	328,7	90,7
Małopolskie	582,0	59,9	27,0	268,9	98,9	54,4	5,7	13292,2	34,5	22,0	13136,0	99,4
Podregiony: Subregions:												
krakowski	300,5	90,8	7,7	16,0	89,8	34,2	0,4	1809,2	8,3	3,5	1796,4	99,7
m. Kraków the city of Kraków	77,5	15,6	82,0	50,3	99,9	91,5	2,9	6276,4	9,0	6,7	6225,0	98,7
nowosądecki	28,4	12,1	87,9	17,0	97,0	45,0	0,4	187,0	0,5	0,3	183,6	98,3
oświęcimski	138,9	31,4	20,3	167,2	99,9	48,3	1,5	3671,5	11,6	4,9	3596,5	99,6
tarnowski	36,7	46,4	48,0	18,3	95,8	47,6	0,6	1348,0	5,1	6,6	1334,4	99,5
Mazowieckie	2712,1	84,9	11,2	232,7	87,6	49,2	6,7	27802,4	88,5	46,4	27645,5	99,6
Podregiony: Subregions:												
ciechanowsko-płocki	69,0	39,6	47,0	27,9	98,6	49,8	1,0	6649,4	21,7	7,4	6616,5	82,8
ostrołęcko-siedlecki	605,0	87,8	5,6	25,5	94,2	43,8	1,3	3733,0	7,8	6,0	3708,7	99,5
radomski	1565,2	97,2	1,7	20,3	98,7	54,1	2,1	10446,5	34,3	22,4	10387,1	99,7
m. st. Warszawa the capital city of Warsaw	320,1	65,1	34,9	112,1	75,2	47,3	1,4	6265,6	22,5	9,3	6231,5	99,7
warszawski wschodni	91,0	4,0	71,5	19,9	95,3	46,7	0,4	264,2	0,7	0,5	261,7	93,6
Eastern Warsaw												
warszawski zachodni	61,7	15,2	56,3	27,1	100,0	56,8	0,5	443,7	1,4	1,0	440,0	91,8
Western Warsaw												

a Pobór wody na ujęciach, przed wtłoczeniem do sieci. b W urządzeniach do redukcji zanieczyszczeń w % wytworzonych.
a Water withdrawal by intakes before entering the system. b In facilities for the reduction of pollutants produced in %.

TABL. IV. WAŻNIEJSZE DANE O STANIE, ZAGROŻENIU I OCHRONIE ŚRODOWISKA WEDŁUG PODREGIONÓW W 2008 R. (cd.)
MAJOR DATA ON ENVIRONMENTAL STATE, THREAT AND PROTECTION BY SUBREGIONS IN 2008 (cont.)

WOJEWÓDZTWA VOIVODSHIPS PODREGIONY SUBREGIONS	Zanieczy- szczenia gazowe (bez CO2) zatrzyma- ne ^a Gas pollutants retained (excluding CO2) ^a	Odpady (z wyłączeniem odpadów komunalnych) Waste (excluding municipal waste)					Odpady komunalne zebrane w ciągu roku ^d Municipal waste collected during the year ^d		Nakłady na środki trwale służące Outlays on fixed assets for		Powierzchnia o szczególnych wa- lorach przyrodni- czych prawnie chroniona Legally protected areas possessing unique environmental value		Pom- niki przy- rody (obie- kty) Monu- ments of na- ture (num- ber)
		wytworzone w ciągu roku produced during the year			dotychczas składowa- ne (nagroma- dzone ^e) (stan w końcu roku) landfilled up to now (accumulat- ed ^c ; end of year)	ogółem w tys. ton total in thous. tonnes	w tym unieszkodli- wione w ciągu roku w % zebranych of which treated during the year in % of collected	och- ronie środowiska environ- mental protection	gospo- darce wodnej water manage- ment	w tys. ha in thous. ha	w % po- wierz- chni ogółem in % of the total area		
		ogółem grand total	poddane odczy- skowi reco- vered	w tym of which									
				razem total								w tym składo- wane ^b of which land- filled ^b	
		w tysiącach ton in thousand tonnes											
P O L S K A	54,9	114938,2	86124,8	24890,8	20289,7	1731586,5	9353,9	3,5	8528,6	2264,8	10102,0	32,3	35833
POLAND													
Dolnośląskie	90,4	33738,8	23883,6	9060,4	9001,8	575153,7	867,5	2,3	705,1	290,8	359,7	18,0	2749
Podregiony: Subregions:													
jeleniogórski	36,8	2615,9	2563,9	39,6	14,5	38666,6	164,6	3,3	160,0	56,3	64,8	11,6	808
legnicko-głogowski	98,5	29495,4	19938,1	8874,6	8851,3	509130,7	162,2	0,0	84,1	20,3	86,0	24,8	487
wałbrzyski	3,0	739,0	707,3	17,9	13,0	19078,0	183,5	0,2	115,5	27,2	105,4	25,2	844
wrocławski	23,2	433,6	313,9	96,5	92,5	8050,5	118,7	0,5	165,4	94,5	102,8	16,0	480
m. Wrocław the city of Wrocław	0,6	454,9	360,4	31,8	30,5	227,9	238,4	5,9	180,1	92,4	0,7	2,5	130
Kujawsko-pomorskie	37,6	2237,7	1950,8	244,3	172,6	18933,3	485,1	0,2	336,9	142,8	575,0	32,0	2192
Podregiony: Subregions:													
bydgosko-toruński	10,4	494,5	287,7	180,6	141,3	1856,0	230,5	0,2	232,9	96,2	107,4	36,8	406
grudziądzki	6,1	398,3	383,7	11,8	10,0	1580,2	104,0	0,0	32,0	25,8	343,5	50,5	1097
włocławski	45,5	1344,9	1279,4	51,9	21,3	15497,1	150,6	0,2	72,0	20,7	124,1	15,0	689
Lubelskie	86,6	4449,4	3726,3	670,4	642,7	15830,6	354,0	2,3	206,9	48,2	570,4	22,7	1478
Podregiony: Subregions:													
białski	-	115,6	110,5	3,0	1,5	1,2	49,9	0,0	21,5	5,7	92,4	15,5	397
chełmsko-zamojski	-	776,6	733,9	13,2	1,5	0,0	82,2	0,0	49,9	15,1	211,0	22,7	417
lubelski	1,5	3260,0	2635,9	619,1	618,4	10577,5	148,9	5,4	97,3	15,7	91,8	21,7	225
puławski	93,2	297,2	246,0	35,1	21,3	5251,9	73,1	0,0	38,3	11,6	175,3	31,1	439
Lubuskie	0,5	706,4	456,2	184,6	112,3	2905,3	291,9	5,8	234,5	54,6	542,8	38,8	1088
Podregiony: Subregions:													
gorzowski	0,0	226,2	119,1	100,8	80,5	2867,2	110,6	0,0	54,8	25,5	303,2	49,6	408
zielonogórski	0,6	480,2	337,1	83,8	31,8	38,1	181,3	9,4	179,7	29,1	239,6	30,4	680
Łódzkie	62,5	3857,4	1235,1	2547,6	2517,8	48504,8	579,9	1,2	558,7	98,3	342,6	18,8	3731
Podregiony: Subregions:													
łódzki	0,3	111,0	82,5	26,5	17,0	429,3	97,2	2,2	68,0	15,0	56,9	25,8	532
m. Łódź..... the city of Łódź	2,6	476,1	379,2	91,7	88,2	657,5	234,7	0,3	206,4	38,8	1,7	5,8	286
piotrkowski	67,7	2918,7	469,8	2395,1	2391,6	47381,3	112,2	1,6	144,7	14,6	84,2	14,1	1526
sieradzki	-	130,2	123,6	3,3	1,6	16,1	58,8	1,9	86,0	19,2	131,6	23,2	850
skierniewicki	4,8	221,4	180,0	31,0	19,4	20,6	77,0	1,4	53,5	10,7	68,2	16,7	537
Małopolskie	45,0	8556,3	6730,2	1231,6	1135,1	145170,3	669,7	0,5	582,5	269,1	790,3	52,1	2183
Podregiony: Subregions:													
krakowski	17,7	262,0	231,0	27,4	14,2	4011,2	91,0	0,0	171,9	21,6	147,2	36,3	905
m. Kraków..... the city of Kraków	0,4	2022,8	1393,3	137,6	125,1	40942,6	280,7	0,3	142,2	37,9	4,9	14,9	203
nowosądecki	29,9	470,2	252,8	137,1	90,6	6463,5	117,5	0,9	59,7	35,9	428,4	78,3	382
oświęcimski	60,8	5532,5	4704,8	810,2	794,9	91745,3	114,0	1,1	129,0	151,9	55,6	20,4	427
tarnowski	35,6	268,8	148,3	119,3	110,3	2007,7	66,6	0,0	79,7	21,9	154,4	59,3	266
Mazowieckie	40,4	6922,4	4169,2	2461,4	629,2	47372,6	1560,3	10,6	1456,0	365,0	1054,1	29,6	4132
Podregiony: Subregions:													
ciechanowsko-płocki	14,2	447,3	274,2	124,3	88,7	99,6	118,2	0,3	380,6	17,8	339,3	43,6	634
ostrołęcko-siedlecki	43,8	1040,0	898,4	60,7	10,4	8008,4	116,5	0,0	139,4	38,9	171,6	14,2	850
radomski	51,1	1357,8	946,0	367,2	354,5	27960,7	120,1	0,0	279,0	32,2	149,9	26,0	521
m. st. Warszawa	33,5	3059,0	1176,1	1781,9	98,8	11015,4	814,4	16,0	109,5	122,8	12,0	23,3	467
the capital city of Warsaw													
warszawski wschodni	12,9	591,1	539,4	38,3	1,3	34,1	163,0	2,9	215,8	81,6	219,8	43,1	761
warszawski zachodni	39,2	427,2	335,1	89,0	75,5	254,4	228,1	12,9	331,6	71,8	161,4	37,5	899

a W urządzeniach do redukcji zanieczyszczeń w % wytworzonych. b Na terenach własnych zakładów i terenach obcych. c Na terenach zakładów. d Bez wyselekcjonowanych

a In facilities for the reduction of pollutants produced in %. b On own plant grounds and other land. c On plant grounds. d Without selected.

TABL. IV. WAŻNIEJSZE DANE O STANIE, ZAGROŻENIU I OCHRONIE ŚRODOWISKA WEDŁUG PODREGIONÓW W 2008 R. (dok.)
MAJOR DATA ON ENVIRONMENTAL STATE, THREAT AND PROTECTION BY SUBREGIONS IN 2008(cont.)

WOJEWÓDZTWA PODREGIONY VOIVODSHIPS SUBREGIONS	Pobór wody Water withdrawal			Ścieki przemysłowe i komunalne wymagające oczyszczania Industrial and municipal waste requiring treatment		Ludność korzystająca z oczyszczalni ścieków w % ludności ogółem Population using water treatment plants total in %	Emisja zanieczyszczeń powietrza z zakładów szczególnie uciążliwych Emission of air pollutants from plants generating substantial pollution					Zanieczy- szczenia pyłowe zatrzy- mane ^b Particu- late pollutants retained ^b
	ogółem w hm ³ total in hm ³	w tym na potrzeby of which for the purposes of					pyło- wych particu- lates	gazowych gases				
		prze- my- słu industry	eksplo- atacji sieci wodociąg- wej ^a exploita- tion of the water-line system ^a	ogółem total	w tym of which							
					dwu- tlenek siarki sulphur dioxide			tlen- ki azotu nitric oxides	dwu- tlenek węgla carbon dioxide			
	w % ogółem total in %				w tysiącach ton in thousand tonnes							
Opolskie	122,5	36,0	41,2	84,0	96,8	62,7	3,1	14270,6	12,5	23,1	14210,9	99,9
Podregiony: Subregions:												
nyski	37,2	10,6	52,9	13,1	90,1	60,0	0,6	398,5	1,7	0,6	394,8	87,3
opolski	85,4	47,1	36,1	70,8	98,0	64,5	2,5	13872,2	10,8	22,5	13816,1	99,9
Podkarpackie	287,3	51,5	28,3	74,4	95,2	59,8	2,3	3432,3	10,4	6,0	3411,5	98,7
Podregiony: Subregions:												
krośnieński	20,1	14,2	83,4	13,6	88,9	54,8	0,3	305,2	0,9	0,6	303,1	91,0
przemyski	32,6	2,8	49,0	10,0	95,1	62,8	0,2	299,1	0,5	0,8	297,6	97,0
rzeszowski	32,7	8,0	79,7	19,5	95,7	65,4	0,4	555,3	1,3	0,7	552,3	95,8
tarnobrzeski	202,0	70,1	11,1	31,2	97,7	56,3	1,4	2272,7	7,7	3,8	2258,6	99,1
Podlaskie	93,8	14,0	62,8	40,2	99,7	63,7	1,3	1602,8	3,7	3,0	1591,6	98,4
Podregiony: Subregions:												
białostocki	36,5	7,3	71,0	18,6	99,6	78,5	0,3	897,8	1,9	1,6	893,7	99,0
łomżyński	31,3	23,7	63,2	13,6	100,0	49,3	0,5	377,8	0,9	0,6	373,7	86,3
suwalski	26,1	11,7	51,0	8,0	99,1	58,0	0,5	327,3	0,9	0,9	324,3	99,1
Pomorskie	253,9	49,2	46,5	139,4	90,0	80,7	3,3	5516,1	20,0	8,5	5481,2	98,9
Podregiony: Subregions:												
gdański	31,3	4,8	73,9	15,4	85,8	64,7	0,2	68,2	0,2	0,1	67,4	75,5
śląpski	33,3	13,4	73,8	18,8	96,2	79,3	0,7	325,2	1,1	0,5	322,2	78,2
starogardzki	70,6	63,3	36,7	53,8	98,0	71,3	1,2	1946,7	5,0	2,6	1936,8	99,3
trójmiejski	118,8	62,5	37,5	51,5	80,7	98,7	1,2	3175,9	13,6	5,3	3154,7	99,1
Śląskie	486,3	22,8	62,6	362,7	85,0	70,0	14,1	42672,1	94,9	64,5	41976,9	99,6
Podregiony: Subregions:												
bielski	120,5	4,9	62,8	25,6	90,2	59,1	0,7	1105,3	4,2	1,2	1098,3	99,4
bytomski	37,2	16,6	71,4	38,9	92,6	79,7	0,9	965,8	4,0	1,2	952,6	98,7
częstochoowski	37,6	13,3	70,8	16,9	97,3	58,5	0,8	1610,1	3,3	3,9	1597,9	99,3
gliwicki	25,3	28,0	70,6	37,2	89,2	85,4	1,1	1135,7	5,0	1,8	1038,6	98,4
katowicki	15,8	100,0	0,0	72,2	71,8	74,2	1,2	3116,6	8,9	3,1	3012,5	99,5
rybnicki	36,7	44,6	19,8	38,1	60,3	59,1	2,3	10092,6	28,7	18,9	9936,7	99,8
sosnowiecki	79,8	47,7	52,3	88,2	92,1	77,8	5,6	18513,3	30,8	24,5	18353,0	99,5
tyski	133,3	12,3	81,4	45,6	95,6	67,6	1,6	6132,7	9,9	9,7	5987,3	99,8
Świętokrzyskie	1078,1	87,0	5,3	55,9	84,3	52,4	4,0	11692,6	29,1	17,6	11608,3	99,8
Podregiony: Subregions:												
kielecki	60,9	12,5	68,1	38,4	91,7	62,6	2,0	2400,8	3,8	2,4	2378,8	97,0
sandomiersko-jędrzejowski	1017,2	91,4	1,6	17,5	68,0	36,5	2,0	9291,8	25,3	15,2	9229,5	99,9
Warmińsko - Mazurskie	143,6	20,4	49,8	50,1	95,6	72,2	1,4	1381,0	4,1	2,3	1371,6	98,4
Podregiony: Subregions:												
elbląski	60,9	30,4	44,0	17,8	96,0	69,7	0,5	480,7	1,6	0,8	477,5	98,1
ełcki	20,7	11,3	62,8	8,7	93,5	72,3	0,3	269,7	0,7	0,4	268,0	84,7
olsztyński	62,0	13,6	51,2	23,6	96,2	74,2	0,6	630,7	1,8	1,1	626,1	99,0
Wielkopolskie	1769,0	82,1	11,9	189,8	97,9	63,9	6,6	18264,7	110,6	27,3	18104,5	99,4
Podregiony: Subregions:												
kaliski	65,0	4,7	58,4	16,7	96,7	51,9	0,9	354,8	1,2	0,6	342,1	83,5
koniński	1490,6	95,9	2,4	93,0	99,1	55,7	3,3	14921,2	102,0	19,5	14793,8	99,7
leszczyński	53,5	8,7	60,3	15,8	95,2	55,2	0,6	445,1	1,2	1,5	441,2	91,5
piłski	58,1	7,2	40,6	12,5	99,5	65,8	0,6	532,7	1,2	1,5	528,6	97,0
poznański	78,8	8,9	78,9	16,7	90,4	59,1	0,3	331,6	0,7	0,4	329,0	95,3
m. Poznań	23,1	20,4	79,5	35,0	99,2	99,9	0,9	1679,2	4,2	3,8	1669,7	84,3
the city of Poznań												
Zachodniopomorskie	1708,3	92,4	6,0	238,0	93,6	60,1	5,1	9434,9	22,0	15,6	9392,0	99,4
Podregiony: Subregions:												
koszaliński	44,4	8,7	81,4	22,9	99,5	77,1	1,7	665,5	1,5	0,9	661,6	99,4
stargardzki	40,8	4,4	48,7	12,4	96,4	72,2	0,4	271,3	0,6	0,3	269,8	92,4
m. Szczecin	167,9	97,6	2,4	22,6	36,7	14,9	0,7	1248,3	5,6	2,4	1239,6	99,0
the city of Szczecin												
szczeciński	1455,3	96,8	3,0	180,0	99,8	71,8	2,3	7249,8	14,4	12,0	7221,0	99,5

a Pobór wody na ujęciach, przed wtłoczeniem do sieci. b W urządzeniach do redukcji zanieczyszczeń w % wytworzonych.
a Water withdrawal by intakes before entering the system. b In facilities for the reduction of pollutants produced in %.

TABL. IV. WAŻNIEJSZE DANE O STANIE, ZAGROŻENIU I OCHRONIE ŚRODOWISKA WEDŁUG PODREGIONÓW W 2008 R. (dok)
MAJOR DATA ON ENVIRONMENTAL STATE, THREAT AND PROTECTION BY SUBREGIONS IN 2008 (cont.)

WOJEWÓDZTWA VOIVODSHIPS PODREGIONY SUBREGIONS	Zanieczy- szczenia gazowe (bez CO2) zatrzyma- ne ^a Gas pollutants retained (excluding CO2) ^a	Odpady (z wyłączeniem odpadów komunalnych) Waste (excluding municipal waste)					Odpady komunalne zebrane w ciągu roku ^d Municipal waste collected during the year ^d		Nakłady na środki trwałe służące Outlays on fixed assets for		Powierzchnia o szczególnych wa- lorach przyrodni- czych prawnie chroniona Legally protected areas possessing unique environmental value		Pom- niki przy- rody (obiekt- y) Monu- ments of nature (num- ber)	
		wytworzone w ciągu roku produced during the year				dotychczas składowa- ne (nagroma- dzone ^c) (stan w końcu roku) landfilled up to now (accumulat- ed; end of year)	ogółem w tys. ton total in thous. tons	w tym unieszkodliwione w ciągu roku w % zebranych of which treated during the year in % of collected	och- ronie środ- owiska environ- mental protection	gospo- darce wodnej water manage- ment	w tys. ha in thous. ha	w % po- wier- zchni ogół- em in % of the total area		
		ogółem grand total	w tym of which		razem total									w tym składo- wane ^b of which land- filled ^b
			poddane odzys- kowi reco- vered	unieszkodliwione treated										
		w tysiącach ton in thousand tonnes												
Opolskie	62,2	848,7	737,4	95,0	84,9	23120,0	238,3	0,0	255,6	58,3	256,1	27,2	638	
Podregiony:														
Subregions:														
nyski	-	123,5	110,3	7,9	5,4	5,8	91,0	0,0	78,0	12,0	105,3	24,7	254	
opolski	63,7	725,2	627,1	87,1	79,5	23114,2	147,2	0,0	177,6	46,2	150,8	29,3	384	
Podkarpackie	29,6	1084,2	903,2	136,6	89,9	484,1	333,0	0,0	296,0	192,1	794,3	44,5	1531	
Podregiony:														
Subregions:														
krośnieński.....	30,2	163,6	100,2	42,3	24,9	50,7	77,9	0,0	68,0	30,5	411,4	74,3	330	
przemyski	1,1	41,0	35,0	3,7	0,1	0,0	64,6	0,0	37,2	16,8	204,7	47,7	565	
rzyszowski	4,5	242,6	163,1	66,4	62,1	165,6	92,8	0,0	56,0	98,2	133,4	37,6	292	
tarnobrzeski	35,3	637,0	604,9	24,2	2,8	267,8	97,7	0,0	134,8	46,6	44,8	10,0	344	
Podlaskie.....	5,8	838,3	729,6	50,2	6,3	2383,4	235,9	2,4	174,9	53,4	645,1	32,0	2184	
Podregiony:														
Subregions:														
białostocki	13,1	239,6	174,4	26,1	2,9	2368,4	132,3	0,0	144,5	32,2	154,2	30,0	293	
łomżyński	1,1	324,2	289,2	22,0	3,4	8,9	59,8	0,0	21,0	13,1	190,9	21,7	1576	
suwalski	0,7	274,5	266,0	2,1	0,0	6,1	43,8	12,7	9,4	8,1	300,0	48,1	315	
Pomorskie	56,4	2487,5	2032,6	380,3	300,3	22970,9	645,2	2,1	481,4	87,6	597,3	32,6	2728	
Podregiony:														
Subregions:														
gdański.....	5,5	319,2	289,1	30,1	27,0	161,2	136,2	2,2	151,4	38,6	195,3	44,0	623	
śląski	0,1	399,5	348,4	43,0	35,7	20,9	106,2	0,3	37,8	10,2	214,3	26,2	1309	
starogardzki	25,4	808,9	703,4	77,3	64,5	3290,7	120,9	0,0	80,9	16,8	176,2	33,4	534	
trójmiejski	66,3	959,9	691,7	229,9	173,1	19498,1	281,8	3,6	211,2	22,0	11,5	27,8	262	
Śląskie	31,8	35301,0	31998,7	2149,9	2041,1	650311,8	1261,3	5,8	1640,0	177,8	272,6	22,1	1526	
Podregiony:														
Subregions:														
bielski	35,3	648,5	613,1	13,8	6,8	95,0	127,3	0,0	88,9	38,0	94,4	40,1	455	
bytowski	89,0	1202,7	1158,9	31,6	27,2	4504,8	142,0	0,0	93,2	21,2	28,9	18,3	245	
częstochowski.....	-	670,0	471,0	22,0	8,5	1933,2	105,0	0,0	135,9	16,3	58,9	19,3	155	
gliwicki	6,2	3914,0	3187,4	93,0	90,2	248984,9	155,0	0,0	206,7	10,5	9,2	10,4	61	
katowicki	17,6	5875,7	5679,8	105,9	63,1	32009,1	275,7	23,5	186,3	14,8	0,6	1,6	69	
rybnicki	19,9	10658,8	8837,7	1818,7	1818,7	244174,4	158,6	0,7	258,2	35,2	38,0	28,1	180	
sosnowiecki	36,1	4147,0	3915,1	37,5	12,8	26543,5	209,1	2,4	362,3	29,4	38,3	21,3	225	
tyński	27,4	8184,3	8135,7	27,4	13,8	92066,9	88,6	2,2	308,4	12,6	4,2	4,5	136	
Świętokrzyskie.....	36,1	2135,2	1852,7	260,7	249,6	17349,3	196,8	0,0	245,0	62,6	748,7	63,9	652	
Podregiony:														
Subregions:														
kielecki	1,0	1115,5	1083,7	12,5	10,5	174,3	140,0	0,0	104,7	23,2	413,8	82,3	267	
sandomiersko- jędrzejowski.....	43,2	1019,7	769,0	248,2	239,1	17175,0	56,8	0,0	140,2	39,5	334,9	50,1	385	
Warmińsko - Mazurskie.....	2,6	838,3	676,5	43,8	5,5	1240,4	325,2	0,0	139,4	76,1	1119,4	46,3	2591	
Podregiony:														
Subregions:														
elbląski.....	5,3	374,3	312,3	12,6	2,9	584,8	104,8	0,0	51,2	36,7	315,9	42,1	1343	
elcki	1,7	141,6	104,9	17,4	1,7	8,2	68,6	0,0	21,3	11,2	369,9	58,3	483	
olsztyński.....	0,9	322,4	259,3	13,8	0,9	647,4	151,8	0,0	66,8	28,2	433,6	42,0	765	
Wielkopolskie.....	28,8	4985,4	2929,0	1881,8	1168,5	49803,1	810,0	0,0	767,7	141,4	941,7	31,6	3834	
Podregiony:														
Subregions:														
kaliski	2,3	270,4	210,5	46,5	3,3	0,0	127,2	0,0	104,6	22,6	225,1	38,9	594	
koniński	32,0	2254,0	549,3	1630,9	1141,2	49466,8	144,6	0,0	72,5	13,2	197,4	30,9	433	
leszczyński.....	7,4	1149,5	1042,0	78,3	5,7	10,8	105,1	0,0	44,9	16,0	196,0	32,7	1141	
piłski	1,7	181,2	157,2	23,8	0,4	1,1	88,2	0,0	56,1	13,9	226,5	35,1	599	
poznański.....	14,5	678,5	595,3	79,9	10,4	324,4	141,4	0,0	251,4	48,8	96,4	19,6	1033	
m. Poznań	27,8	451,8	374,7	22,4	7,5	0,0	203,5	0,0	238,1	26,9	0,4	1,4	34	
Zachodniopomorskie.....	43,8	5951,2	2113,7	3492,2	2132,1	110052,9	499,7	2,5	448,0	146,7	491,6	21,5	2596	
Podregiony:														
Subregions:														
koszaliński.....	1,1	351,0	315,6	23,9	21,4	3,1	168,5	7,3	79,1	26,5	272,7	26,2	1426	
stargardzki	0,3	769,6	756,8	7,8	0,0	0,0	93,5	0,0	45,1	14,0	144,2	21,1	604	
m. Szczecin	6,8	208,6	109,4	42,2	6,0	3565,2	146,9	0,0	222,5	86,4	1,7	5,7	27	
the city of Szczecin														
szczeciński.....	53,2	4622,0	931,9	3418,3	2104,7	106484,6	90,8	0,1	101,4	19,9	73,0	13,6	539	

a W urządzeniach do redukcji zanieczyszczeń w % wytworzonych. b Na terenach własnych zakładów i terenach obcych. c Na terenach zakładów. d Bez wyselekcjonowanych. a In facilities for the reduction of pollutants produced in %. b On own plant grounds and other land. c On plant grounds. d Without selected.

TABL. V. WAŻNIEJSZE DANE O STANIE, ZAGROŻENIU I OCHRONIE ŚRODOWISKA WEDŁUG POWIATÓW W 2008 R.

MAJOR DATA ON ENVIRONMENTAL STATE, THREAT AND PROTECTION BY POWIATS IN 2008

POWIATY POWIATS	Pobór wody Water withdrawal			Ścieki przemysłowe i komunalne wymagające oczyszczania Industrial and municipal waste requiring treatment		Ludność korzystająca z oczyszczalni ścieków w % ludności ogółem Population using water treatment plants total in %	Emisja zanieczyszczeń powietrza z zakładów szczególnie uciążliwych Emission of air pollutants from plants generating substantial pollution				
	ogółem w hm ³ total in hm ³	w tym na potrzeby of which for the purposes of		ogółem w hm ³ total in hm ³	w tym oczyszczane w % ogółem of which treated total in %		pyło- wych particu- lates	gazowych gases			
		przemysłu industry	eksploatacji sieci wodociągo- wej ^a exploita- tion of the water-line system ^a					ogółem total	w tym of which		
									dwutlenek siarki sulphur dioxide	tlenki azotu nitric oxides	dwu- tlenek węgla carbon dioxide
P O L S K A	10751,9	69,8	19,6	2236,6	92,9	63,1	76,8	216319,0	603,6	331,1	214533,6
POLAND											
DOLNOŚLĄSKIE.....	461,3	24,3	38,6	158,4	93,2	76,0	6,4	16958,6	54,1	19,0	16870,7
Powiaty:											
Powiaty:											
Bolesławiecki	7,2	20,4	67,6	8,0	31,2	77,2	0,1	51,8	0,2	0,1	51,3
Dzierżoniowski	3,3	2,3	89,8	2,9	100,0	83,8	0,0	24,5	0,1	0,0	24,3
Głogowski	14,3	72,7	27,3	6,2	97,4	88,3	0,2	391,0	4,5	1,0	384,0
Górowski	1,7	10,1	89,9	0,8	79,1	38,5	0,0	0,6	0,0	0,0	0,6
Jaworski	2,6	3,6	82,0	1,6	93,0	74,8	0,1	30,9	0,1	0,0	30,7
Jeleniogórski	14,2	3,5	37,6	1,8	85,0	55,6	0,1	56,5	0,2	0,1	56,1
Kamiennogórski	13,5	1,6	98,4	1,2	98,1	74,8	0,0	18,1	0,1	0,0	18,0
Kłodzki	8,2	7,2	92,8	5,0	96,0	69,6	0,2	66,4	0,2	0,1	65,7
Legnicki	11,6	0,6	15,6	1,5	94,7	62,8	0,0	22,1	0,0	0,0	22,1
Lubański	2,8	9,8	90,2	1,6	100,0	67,7	0,0	22,2	0,1	0,0	21,9
Lubiński	9,5	1,6	62,1	24,4	99,7	94,1	0,6	191,3	0,9	0,3	189,6
Lwówecki	5,8	21,5	31,2	2,1	48,6	55,7	0,0	2,5	0,0	0,0	2,4
Milicki	76,0	0,1	2,5	0,6	86,2	53,9	0,0	0,6	0,0	-	0,6
Oleśnicki	7,6	2,0	66,5	2,9	95,2	64,5	0,0	0,0	-	-	0,0
Oławski	4,1	0,9	79,5	2,3	97,4	72,4	0,0	42,7	0,1	0,0	42,4
Polkowicki	15,2	0,3	36,0	1,9	94,5	79,1	0,4	147,7	0,6	0,4	146,0
Strzeliński	3,1	8,2	90,8	1,0	99,9	35,4	0,0	56,7	0,2	0,1	56,3
Średzki	2,9	7,0	88,4	0,7	89,7	43,8	-	-	-	-	-
Świdnicki	9,9	4,0	96,0	6,2	90,6	65,3	0,3	157,7	0,5	0,3	156,4
Trzebnicki	48,7	-	8,2	1,2	98,0	39,9	-	1,3	-	0,0	1,3
Wałbrzyski	5,5	0,7	99,3	5,6	100,0	85,8	0,2	204,6	0,5	0,4	203,1
Wołowski	12,7	64,2	12,2	8,1	92,0	27,0	0,7	141,8	0,6	0,4	140,4
Wrocławski	12,6	8,5	57,7	2,6	65,7	39,1	0,0	431,7	1,9	0,8	428,9
Ząbkowicki	3,4	4,2	79,0	1,5	91,0	50,6	0,0	0,2	-	0,0	0,2
Zgorzelecki	38,1	70,6	14,5	20,9	99,4	72,6	2,8	12954,4	38,2	12,0	12903,2
Złotoryjski	2,1	3,6	96,4	1,0	100,0	64,0	0,1	45,8	0,0	0,0	43,8
Miasta na prawach powiatu:											
Cities with powiat status:											
Jelenia Góra	9,8	1,1	97,3	3,3	100,0	93,1	0,0	88,0	0,1	0,1	87,6
Legnica	9,7	22,3	77,7	6,4	96,2	100,0	0,1	493,4	0,8	0,3	491,2
Wrocław	105,2	54,0	46,0	34,7	100,0	100,0	0,4	1314,1	4,2	2,7	1302,3
KUJAWSKO-POMORSKIE	247,3	29,6	47,7	111,0	100,0	69,7	5,2	6966,4	24,2	12,8	6907,3
Powiaty:											
Powiaty:											
Aleksandrowski	3,6	2,0	98,0	1,6	95,2	48,4	0,0	9,8	0,0	0,0	9,7
Brodnicki	5,2	3,3	86,0	2,2	88,3	61,0	0,0	31,8	0,1	0,0	31,5
Bydgoski	11,6	5,8	59,1	2,7	86,3	54,6	0,3	97,1	0,4	0,2	96,0
Chełmiński	2,9	11,0	85,0	1,4	88,0	61,9	-	0,4	-	-	0,4
Golubsko-Dobrzyński	2,9	1,5	58,2	0,7	99,4	50,2	-	-	-	-	-
Grudziądzki	5,8	0,7	27,5	0,5	87,1	39,7	-	-	-	-	-
Inowrocławski	32,6	72,3	26,7	23,7	98,3	78,4	1,6	2153,2	11,3	4,0	2124,8
Lipnowski	4,9	6,6	71,6	1,0	98,8	35,0	0,0	7,2	0,0	0,0	7,1
Mogileński	3,5	12,0	75,0	1,2	72,0	55,3	-	-	-	-	-
Nakielski	31,9	0,4	13,4	1,7	96,7	56,6	0,2	60,5	0,2	0,1	60,0
Radziejowski	2,5	20,1	79,9	0,8	98,8	32,1	-	-	-	-	-
Rypiński	3,2	10,4	73,2	1,0	99,9	43,3	0,1	35,3	0,1	0,0	35,0
Sępoleński	1,5	1,4	98,6	0,7	71,1	73,7	-	-	-	-	-
Świecki	30,8	74,3	16,3	20,8	99,2	68,1	0,6	318,2	1,2	1,2	314,9
Toruński	7,4	2,1	47,8	2,5	82,6	32,2	0,1	75,4	0,2	0,1	74,8
Tucholski	7,4	-	29,0	1,0	98,4	70,0	-	-	-	-	-
Wąbrzeski	1,8	4,5	95,5	0,7	100,0	75,1	0,0	9,1	0,0	0,0	9,0
Włocławski	4,8	1,5	95,0	1,0	86,9	29,7	0,0	5,7	0,0	0,6	5,0
Żniński	13,2	38,6	28,9	2,7	85,1	59,1	0,2	1240,3	0,6	2,1	1236,0
Miasta na prawach powiatu:											
Cities with powiat status:											
Bydgoszcz	28,7	28,1	71,9	18,7	100,0	91,3	0,6	1132,3	6,6	2,8	1122,3
Grudziądz	6,0	0,5	99,5	4,8	98,1	85,4	0,1	151,9	0,6	0,2	151,0
Toruń	18,1	2,2	97,8	11,2	98,3	100,0	0,3	425,1	1,8	0,6	422,4
Włocławek	17,2	56,6	43,4	8,4	98,4	95,4	1,1	1213,1	0,9	1,0	1207,3

^a Pobór wody na ujęciach, przed wtłoczeniem do sieci.^a Water withdrawal by intakes before entering the system..

TABL. V. WAŻNIEJSZE DANE O STANIE, ZAGROŻENIU I OCHRONIE ŚRODOWISKA WEDŁUG POWIATÓW W 2008 R. (cd.)
MAJOR DATA ON ENVIRONMENTAL STATE, THREAT AND PROTECTION BY POWIATS IN 2008 (cont.)

POWIATY POWIATS	Zanieczyszczenia powietrza zatrzymane ^a <i>Pollutants retained (excluding CO²)^a</i>		Odpady (z wyłączeniem odpadów komunalnych) <i>Waste (excluding municipal waste)</i>					Odpady komunalne zebrane w ciągu roku ^d <i>Municipal waste collected during the year^d</i>		Nakłady na środki trwałe służące <i>Outlays on fixed assets for</i>		Powierzchnia o szczególnych walorach przyrodniczych prawnie chroniona <i>Legally protected areas possessing unique environmental value</i>		Pomniki przyrody (obiekty) <i>Monuments of nature (number)</i>
			wytworzone w ciągu roku <i>produced during the year</i>			dotychczas składowane (nagromadzone ^c (stan w końcu roku) <i>landfilled up to now (accumulated^c; end of year)</i>								
	pyłowe <i>particulates</i>	gazowe (bez CO ₂) <i>gases (excl. CO₂)</i>	ogółem <i>grand total</i>	w tym of which		w tym nieszkodliwe <i>treated</i>	w tym składowane ^b <i>of which land-filled^b</i>	ogółem w tys. ton <i>total in thous. tons</i>	w tym nieszkodliwe w ciągu roku w % zebranych <i>of which treated during the year in % of collected</i>	ochronie środowiska <i>environmental protection</i>	gospodarce wodnej <i>water management</i>	w tys. ha <i>in thous. ha</i>	w % powierzchni ogółem <i>in % of the total area</i>	
				poddane odzyskowi <i>recovered</i>	razem <i>total</i>									
			w tysiącach ton <i>in thousand tonnes</i>						w mln zł <i>in mln PLN</i>					
P O L S K A POLAND	99,6	54,9	114938,2	86124,8	24890,8	20289,7	1731586,5	9353,9	3,476	8528,6	2264,8	10102,0	32,3	35833
DOLNOŚLĄSKIE	99,7	90,4	33738,8	23884	9060,4	9001,8	575153,7	867,5	2,340	705,1	290,8	359,7	18,0	2749
Powiaty:														
Powiaty:														
Bolesławiecki	91,6	1,6	31,7	23,3	-	-	38665,4	19,9	26,0	21,7	5,8	12,0	9,2	201
Dzierżoniowski	88,8	-	8,7	8,2	0,5	0,5	-	30,0	0,0	10,6	2,2	9,1	18,9	119
Głogowski	99,8	98,9	1184,3	453,9	158,7	141,6	8852,8	27,7	0,0	17,5	1,9	1,2	2,8	41
Górski	80,0	-	-	-	-	-	-	8,1	0,2	7,2	2,3	52,2	70,7	84
Jaworski	82,2	-	5,8	4,8	-	-	-	14,5	0,0	10,4	0,9	15,2	26,2	122
Jeleniogórski	86,0	-	11,0	8,3	1,9	1,9	1,2	22,2	0,0	57,8	15,5	15,7	25,1	78
Kamienogórski	84,6	-	2,5	2,5	-	-	-	17,1	0,0	0,7	0,4	6,3	16,0	37
Kłodzki	88,1	0,7	229,8	214,4	9,6	8,8	-	38,1	0,8	13,6	4,2	62,0	37,7	201
Legnicki	-	-	9,3	9,1	0,2	0,2	-	13,4	0,0	11,0	2,5	9,0	12,1	159
Lubański	87,1	-	27,6	25,7	1,8	1,8	-	12,3	1,7	3,0	1,9	0,7	1,7	171
Lubiński	83,5	-	214,7	203,2	8,7	8,7	495595,7	34,4	0,0	11,2	7,9	1,5	2,1	86
Lwówecki	31,7	-	-	-	-	-	-	12,6	0,0	3,8	4,4	8,9	12,5	46
Milicki	20,0	-	3,8	3,8	-	-	-	5,8	0,1	9,2	1,7	48,4	67,8	38
Oleśnicki	66,7	-	5,9	5,9	-	-	-	21,9	0,4	9,3	1,1	11,0	10,5	53
Oławski	99,8	48,0	30,7	27,5	2,1	-	-	18,5	0,0	21,3	0,6	0,0	0,0	22
Polkowicki	95,4	5,1	27718,8	19075,8	8642,6	8642,6	705,5	18,1	0,2	27,1	2,7	22,0	28,3	37
Strzeliński	80,3	-	93,8	71,7	-	-	-	4,5	0,0	0,8	0,5	1,5	2,4	42
Średzki	-	-	-	-	-	-	-	9,6	1,3	14,0	67,1	0,5	0,7	13
Świdnicki	94,9	-	83,6	70,2	7,5	3,4	1394,2	50,7	0,0	6,7	5,9	4,9	6,6	213
Trzebnicki	-	-	-	-	-	-	-	16,7	0,1	5,8	3,0	21,2	20,7	197
Wałbrzyski	88,2	6,8	58,1	55,7	0,3	0,3	17683,8	53,9	0,0	83,9	13,0	16,8	32,7	227
Wołowski	93,5	45,4	147,5	53,1	94,4	92,5	1422,9	9,3	0,0	73,0	1,7	8,0	11,8	19
Wrocławski	99,9	-	151,9	151,9	-	-	6627,6	32,5	1,2	31,9	18,9	12,2	10,9	96
Ząbkowicki	50,0	-	358,8	358,8	-	-	-	10,7	0,0	0,8	1,9	12,6	15,8	84
Zgorzelecki	99,9	38,1	2222,2	2195,0	25,1	-	-	28,5	0,0	38,0	16,6	0,0	0,1	50
Złotoryjski	40,7	-	302,7	302,7	-	-	-	10,3	0,0	5,4	3,6	4,1	7,1	82
Miasta na prawach powiatu:														
Miasta na prawach powiatu:														
Jelenia Góra	99,0	59,2	12,4	1,6	10,8	10,8	-	27,2	0,0	19,2	7,3	1,8	16,5	21
Legnica	99,9	98,8	368,3	196,1	64,4	58,2	3976,7	60,6	0,0	10,2	3,0	0,0	0,4	80
Wrocław	99,5	0,6	454,9	360,4	31,8	30,5	227,9	238,4	5,9	180,1	92,4	0,7	2,5	130
KUJAWSKO-POMORSKIE	99,0	37,6	2237,7	1950,8	244,3	172,6	18933,3	485,1	0,2	336,9	142,8	575,0	32,0	2192
Powiaty:														
Powiaty:														
Aleksandrowski	35,6	-	-	-	-	-	-	10,9	0,0	9,2	1,0	9,7	20,5	27
Brodnicki	80,7	-	17,9	14,5	2,3	1,1	6,6	14,3	0,0	3,2	0,9	57,4	55,2	83
Bydgoski	84,0	19,8	27,5	10,7	2,6	-	-	26,3	0,0	12,2	5,8	57,2	41,0	197
Chełmiński	100,0	-	4,8	2,0	2,8	2,8	1,0	10,1	0,0	1,8	2,4	20,9	39,7	139
Golubsko-Dobrzyński	-	-	4,3	4,3	-	-	-	6,4	0,0	7,3	1,6	26,5	43,2	40
Grudziądzki	-	-	-	-	-	-	-	4,1	0,0	3,5	12,2	24,3	33,4	205
Inowrocławski	99,1	35,0	966,2	943,6	19,3	11,8	15392,7	39,6	0,0	11,6	1,9	12,9	10,5	125
Lipnowski	76,3	-	-	-	-	-	-	6,0	1,8	4,5	2,0	31,6	31,1	26
Mogileński	-	-	9,4	2,3	-	-	-	7,2	0,0	3,3	0,7	9,6	14,3	82
Nakielski	90,9	-	284,0	282,8	-	-	-	18,7	0,0	5,7	4,8	8,5	7,6	182
Radziejowski	-	-	1,5	1,5	-	-	-	3,0	0,0	2,8	1,4	7,5	12,3	16
Rypiński	75,8	-	2,7	2,7	-	-	-	6,0	1,6	2,1	0,7	9,0	15,4	80
Sępoleński	-	-	-	-	-	-	-	4,7	0,0	4,1	1,0	61,5	77,8	115
Świecki	99,1	3,3	342,3	334,9	5,7	5,1	1572,6	19,1	0,0	5,6	4,8	71,0	48,2	265
Toruński	81,9	6,9	100,4	52,7	47,7	41,0	41,0	17,2	0,0	21,3	12,3	43,4	35,3	83
Tucholski	-	-	-	-	-	-	-	7,6	0,0	4,1	2,1	69,2	64,4	197
Wąbrzeski	88,9	82,1	-	-	-	-	-	5,3	0,0	1,7	0,8	11,4	22,7	29
Włocławski	88,9	-	-	-	-	-	-	7,2	1,8	4,7	4,6	24,9	16,9	44
Żniński	99,9	-	3,3	3,3	-	-	-	14,8	0,0	3,7	0,8	10,4	10,5	106
Miasta na prawach powiatu:														
Miasta na prawach powiatu:														
Bydgoszcz	99,2	9,5	254,4	166,5	77,5	77,0	1324,6	120,5	0,4	107,2	74,4	6,1	34,9	82
Grudziądz	91,9	2,5	29,0	28,0	1,0	1,0	-	32,4	0,0	0,7	0,0	1,3	22,3	24
Toruń	98,9	10,2	112,2	57,8	52,8	23,3	490,4	66,5	0,0	92,2	3,7	0,7	6,2	44
Włocławek	91,1	75,8	77,8	43,2	32,6	9,5	104,4	37,3	0,0	24,4	2,7	0,1	0,8	1

a W urządzeniach do redukcji zanieczyszczeń. *b* Na terenach własnych zakładów i terenach obcych. *c* Na terenach zakładów. *d* Bez wyselekcjonowanych.

a In facilities for the reduction of pollutants. *b* On own plant grounds and other land. *c* On plant grounds. *d* Without selected.

TABL. V. WAŻNIEJSZE DANE O STANIE, ZAGROŻENIU I OCHRONIE ŚRODOWISKA WEDŁUG POWIATÓW W 2008 R. (cd.)
MAJOR DATA ON ENVIRONMENTAL STATE, THREAT AND PROTECTION BY POWIATS IN 2008 (cont.)

POWIATY POWIATS	Pobór wody Water withdrawal			Ścieki przemysłowe i komunalne wymagające oczyszczania Industrial and municipal waste requiring treatment		Ludność korzystająca z oczyszczalni ścieków w % ludności ogółem Population using water treatment plants total in %	Emisja zanieczyszczeń powietrza z zakładów szczególnie uciążliwych Emission of air pollutants from plants generating substantial pollution				
	ogółem w hm ³ total in hm ³	w tym na potrzeby of which for the purposes of		ogółem w hm ³ total in hm ³	w tym oczyszczane w % ogółem of which treated total in %		pyło- wych particu- lates	ogółem total	gazowych gases		
		przemysłu industry	eksploatacji sieci wodociągo- wej ^a exploita- tion of the water-line system ^a						w tym of which		
									dwutlenek siarki sulphur dioxide	tlenki azotu nitric oxides	dwu- tlenek węgla carbon dioxide
LUBELSKIE	367,9	31,2	23,7	71,9	97,3	52,1	3,4	4905,3	15,6	9,6	4872,4
Powiaty:											
Powiaty:											
Bialski	7,5	7,7	44,7	1,6	95,7	33,6	0,0	17,7	0,1	0,0	17,5
Biłgorajski	9,3	1,3	38,6	1,6	91,4	46,9	0,1	21,7	0,1	0,1	21,4
Chełmski	6,8	15,6	29,2	0,5	98,1	27,8	0,1	255,1	1,0	0,8	251,7
Hrubieszowski	4,0	11,6	51,8	1,5	75,7	41,7	0,0	68,7	0,1	0,0	68,5
Janowski	7,5	0,6	18,2	0,5	93,9	26,7	0,0	5,6	0,0	0,0	5,5
Krasnostawski	7,1	15,4	32,2	1,6	98,5	40,4	0,1	130,2	0,3	0,1	129,6
Kraśnicki	22,9	2,2	14,3	1,6	98,7	38,4	0,1	55,9	0,2	0,1	55,4
Lubartowski	35,8	1,1	9,0	1,4	91,8	44,5	0,1	33,1	0,1	0,1	32,7
Lubelski	6,9	6,5	72,0	1,0	100,0	17,3	0,1	39,5	0,3	0,1	39,0
Łęczyński	2,8	26,7	73,3	6,2	100,0	53,0	0,3	55,4	0,4	0,1	54,5
Łukowski	10,7	8,4	46,0	2,5	96,9	35,4	0,1	56,2	0,2	0,1	55,7
Opolski	11,1	3,1	20,4	1,1	93,4	37,8	0,1	28,9	0,1	0,1	28,6
Parczewski	25,1	0,7	5,0	0,5	99,7	40,2	0,0	12,6	0,1	0,0	12,5
Puławski	111,5	89,2	4,6	14,5	98,9	62,4	0,9	1735,5	8,3	4,3	1721,7
Radzyński	4,4	16,1	47,2	1,2	97,1	28,9	0,0	39,5	0,1	0,1	39,1
Rycki	14,5	6,2	20,2	2,4	75,5	44,6	0,1	23,3	0,1	0,0	23,1
Świdnicki	6,0	6,2	54,7	1,9	97,2	49,6	0,1	83,7	0,4	0,1	82,9
Tomaszowski	18,3	5,7	15,3	2,1	98,3	34,6	0,0	19,0	0,1	0,0	18,8
Włodawski	2,8	0,7	58,7	1,1	86,3	60,7	0,0	31,7	0,1	0,0	31,5
Zamojski	17,9	2,9	12,7	0,7	99,3	10,9	0,0	23,6	0,1	0,0	23,4
Miasta na prawach powiatu:											
Cities with powiat status:											
Biała Podlaska	2,5	6,6	93,4	2,2	97,2	88,9	0,1	70,3	0,2	0,1	69,8
Chełm	7,1	15,1	84,9	2,6	100,0	99,4	0,3	1214,7	0,6	2,4	1210,2
Lublin	22,1	14,4	85,6	18,6	99,3	97,9	0,7	797,3	2,3	0,8	793,7
Zamość	3,4	9,2	90,8	2,9	99,7	88,8	0,0	86,1	0,2	0,2	85,5
LUBUSKIE	109,6	11,9	48,9	35,5	95,0	68,4	1,4	1842,3	2,7	2,2	1813,2
Powiaty:											
Powiaty:											
Gorzowski	13,3	31,9	44,7	4,4	99,0	49,5	-	148,2	0,0	0,2	148,0
Krośnieński	21,6	2,0	11,1	1,3	96,9	60,7	0,1	50,4	0,2	0,1	50,0
Międzyrzecki	6,7	3,6	49,9	1,8	93,0	76,8	0,2	34,9	0,1	0,1	34,6
Nowosolski	4,0	7,7	92,3	2,2	85,8	54,9	0,1	27,2	0,2	0,0	26,8
Słubicki	6,7	2,5	44,8	1,3	98,8	69,4	0,0	11,9	0,0	0,0	11,8
Strzelecko-Drezdenecki	5,9	0,8	35,0	1,0	98,6	59,2	0,0	15,1	0,0	0,0	14,9
Sulęciński	2,8	14,2	64,6	1,1	98,9	67,4	0,0	10,6	0,0	0,0	10,4
Świebodziński	4,3	18,0	70,7	2,1	89,8	71,8	0,0	21,7	0,2	0,0	21,4
Wschowski	2,6	13,8	86,2	1,1	97,3	57,0	0,0	2,5	0,0	0,0	2,448
Zielonogórski	5,0	13,2	81,7	2,2	94,8	49,4	0,14	174,1	0,2	0,1	151,5
Żagański	8,0	6,3	52,5	2,3	69,8	43,6	0,14	102,8	0,2	0,1	102,0
Żarski	12,0	7,5	42,9	2,8	97,5	61,6	0,42	251,9	0,1	0,4	250,78
Miasta na prawach powiatu:											
Cities with powiat status:											
Gorzów Wielkopolski	7,5	48,1	51,9	5,9	98,6	98,8	0,1	457,4	1,2	0,6	455,5
Zielona Góra	9,1	4,6	95,4	5,8	100,0	99,9	0,1	533,7	0,2	0,5	533,0
ŁÓDZKIE	328,8	29,3	45,2	123,8	92,7	65,8	6,8	36284,7	76,7	51,2	36140,3
Powiaty:											
Powiaty:											
Bełchatowski	88,2	91,9	7,2	24,0	99,6	65,6	3,7	31001,2	61,3	40,9	30890,6
Brzeziński	1,6	9,5	87,8	0,7	75,5	40,2	0,0	10,3	0,0	0,0	10,3
Kutnowski	7,7	9,6	90,1	3,7	95,3	58,6	0,2	154,6	0,6	0,2	153,4
Łaski	4,2	4,7	58,6	0,9	95,2	42,7	0,0	14,3	0,1	0,0	14,1
Łęczycki	7,7	1,3	40,8	1,2	73,2	36,8	0,0	0,7	0,0	0,0	0,7
Łowicki	38,3	3,0	13,4	2,4	90,5	36,6	0,1	63,8	0,2	0,1	63,4
Łódzki wschodni	7,3	4,0	89,9	1,0	81,9	39,6	0,0	21,2	0,1	0,0	20,9
Opoczyński	7,8	19,5	42,8	2,1	88,4	51,1	0,5	218,7	0,3	0,2	217,8

a Pobór wody na ujęciach, przed wtłoczeniem do sieci.

a Water withdrawal by intakes before entering the system..

TABL. V. WAŻNIEJSZE DANE O STANIE, ZAGROŻENIU I OCHRONIE ŚRODOWISKA WEDŁUG POWIATÓW W 2008 R. (cd.)
MAJOR DATA ON ENVIRONMENTAL STATE, THREAT AND PROTECTION BY POWIATS IN 2008 (cont.)

POWIATY POWIATS	Zanieczyszczenia powietrza zatrzymane ^a <i>Pollutants retained (excluding CO₂)^a</i>		Odpady (z wyłączeniem odpadów komunalnych) <i>Waste (excluding municipal waste)</i>					Odpady komunalne zebrane w ciągu roku ^d <i>Municipal waste collected during the year^d</i>		Nakłady na środki trwałe służące <i>Outlays on fixed assets for</i>		Powierzchnia o szczególnych walorach przyrodniczych prawnie chroniona <i>Legally protected areas possessing unique environmental value</i>		Pomniki przyrody (obiekty) <i>Monuments of nature (number)</i>		
			wytworzone w ciągu roku <i>produced during the year</i>				dotychczas składowane (nagromadzone ^c (stan w końcu roku) <i>landfilled up to now (accumulated^c; end of year)</i>	ogółem w tys. ton <i>total in thous. tons</i>	w tym unieszkodliwione w ciągu roku w % zebranych <i>of which treated during the year in % of collected</i>	ochronie środowiska <i>environmental protection</i>		gospodarce wodnej <i>water management</i>	w tys. ha <i>in thous. ha</i>		w % powierzchni ogółem <i>in % of the total area</i>	
	pyłowe <i>particulates</i>	gazowe (bez CO ₂) <i>gases (excluding CO₂)</i>	ogółem <i>grand total</i>	poddane odzyskowi <i>recovered</i>	w tym <i>of which</i>		razem <i>total</i>	w tym składowane ^b <i>of which land-filled^b</i>	ogółem w tys. ton <i>total in thous. tons</i>	w tym unieszkodliwione w ciągu roku w % zebranych <i>of which treated during the year in % of collected</i>	ochronie środowiska <i>environmental protection</i>	gospodarce wodnej <i>water management</i>	w tys. ha <i>in thous. ha</i>		w % powierzchni ogółem <i>in % of the total area</i>	
					unieszkodliwione <i>treated</i>											
	w % wytworzonych <i>produced in %</i>	w tysiącach ton <i>in thousand tonnes</i>							w mln zł <i>in mln PLN</i>							
LUBELSKIE	99,0	86,6	4449,4	3726,3	670,4	642,7	15830,6	354,0	2,3	206,9	48,2	570,4	22,7	1478		
Powiaty:																
<i>Powiats:</i>																
Bialski	79,2	-	33,7	32,2	1,5	-	-	9,2	0,0	11,2	2,8	24,8	9,0	257		
Biłgorajski	85,8	-	27,5	24,2	2,9	0,3	-	8,8	0,0	6,4	2,0	18,4	10,9	44		
Chełmski	99,8	-	3,9	3,9	-	-	-	5,7	0,0	13,4	3,2	75,0	39,8	79		
Hrubieszowski	89,4	-	352,4	324,6	-	-	-	6,5	0,0	2,8	3,5	24,8	19,5	35		
Janowski	84,8	21,2	3,4	3,4	-	-	-	3,4	0,0	1,2	0,7	55,1	63,0	145		
Krasnostawski	69,1	-	306,4	300,1	5,8	-	-	5,5	0,0	5,4	1,0	25,4	24,6	83		
Kraśnicki	86,6	7,8	34,3	33,6	0,7	0,5	-	11,8	0,0	8,9	2,5	23,7	23,6	73		
Lubartowski	88,6	-	48,7	45,0	1,1	1,1	44,9	11,1	0,0	5,8	0,9	32,5	25,2	35		
Lubelski	97,3	9,7	14,2	14,1	-	-	-	11,4	0,0	2,8	1,8	30,6	18,2	84		
Łęczyński	83,1	4,9	3065,7	2449,2	616,5	616,5	9644,9	10,3	0,0	5,0	2,5	19,2	30,1	47		
Łukowski	91,4	6,1	23,6	15,9	7,7	-	-	19,2	0,0	9,3	2,8	22,4	16,0	64		
Opolski	87,2	-	20,6	20,6	-	-	-	7,7	0,0	3,9	1,6	35,3	43,6	22		
Parczewski	45,2	-	14,9	14,9	-	-	-	3,9	0,0	0,7	1,0	15,7	16,4	40		
Puławski	98,8	93,9	198,9	158,9	26,7	20,8	5251,9	23,4	0,0	12,1	3,2	31,6	33,8	70		
Radzyński	94,4	-	50,5	48,5	-	-	-	10,1	0,0	2,5	0,2	0,8	0,9	45		
Rycki	52,3	-	16,4	13,6	-	-	-	7,5	0,0	2,9	0,8	7,2	11,8	65		
Świdnicki	95,7	-	13,3	13,3	-	-	-	16,1	0,0	11,3	1,7	7,0	14,9	27		
Tomaszowski	83,5	-	12,8	12,8	-	-	-	8,6	0,0	7,3	0,9	15,7	10,5	51		
Włodawski	87,5	-	6,2	5,0	1,1	1,1	1,2	5,0	0,0	2,6	1,0	51,1	40,7	40		
Zamojski	69,9	-	12,9	9,1	3,8	0,5	-	8,6	0,0	3,7	1,8	51,8	27,7	103		
Miasta na prawach powiatu:																
<i>Cities with powiat status:</i>																
Biała Podlaska	87,6	-	10,3	9,9	0,4	0,4	-	21,7	0,0	4,4	0,7	-	-	15		
Chełm	99,8	-	41,0	40,7	0,3	0,3	-	15,5	0,0	4,5	0,7	0,0	0,0	11		
Lublin	94,0	0,1	118,1	114,3	1,5	0,8	887,7	100,1	8,0	72,3	8,8	2,5	17,2	32		
Zamość	87,5	-	19,7	18,5	0,4	0,4	-	22,8	0,0	6,5	2,0	-	-	11		
LUBUSKIE	98,5	0,5	706,4	456,2	184,6	112,3	2905,3	291,9	5,8	234,5	54,6	542,8	38,8	1088		
Powiaty:																
<i>Powiats:</i>																
Gorzowski	-	-	43,3	39,0	4,3	-	-	17,6	0,0	36,0	9,2	67,4	55,5	42		
Krośniński	97,6	-	29,8	25,9	3,9	0,2	-	11,2	0,0	12,6	3,2	37,8	27,2	83		
Międzyrzecki	37,0	-	25,9	9,3	16,6	13,2	13,6	12,9	0,0	1,7	1,3	43,9	31,6	97		
Nowosolski	83,9	-	34,1	5,8	4,2	4,2	29,0	28,0	0,0	20,9	3,0	17,2	22,3	95		
Słubicki	83,0	-	-	-	-	-	-	9,4	0,0	3,2	4,0	39,7	39,7	32		
Strzelecko-Drezdenecki	98,6	-	32,0	19,4	12,6	9,7	49,6	10,7	0,0	5,3	4,0	90,8	72,8	69		
Sulęciński	66,1	-	15,9	15,9	-	-	-	8,1	0,0	4,6	4,4	61,0	51,8	112		
Świebodziński	88,6	-	74,1	62,8	9,0	-	-	15,4	0,0	18,4	2,4	31,1	33,2	61		
Wschowski	66,7	-	6,1	1,4	4,7	-	-	12,9	0,0	7,5	0,6	15,5	24,9	40		
Zielonogórski	96,6	-	79,4	41,9	5,6	2,4	-	24,6	0,0	47,4	9,2	46,2	29,5	215		
Żagański	75,9	-	72,4	72,0	0,1	0,1	-	17,4	0,0	4,7	0,7	29,5	26,0	46		
Żarski	99,3	11,2	124,9	123,8	1,1	1,1	-	30,8	0,0	17,4	2,0	62,3	44,8	102		
Miasta na prawach powiatu:																
<i>Cities with powiat status:</i>																
Gorzów Wielkopolski	99,6	0,1	109,1	35,5	67,3	57,6	2804,0	51,8	0,0	4,0	2,6	0,4	5,1	56		
Zielona Góra	91,4	-	59,4	3,5	55,2	23,8	9,1	41,0	41,5	50,7	7,9	-	-	38		
ŁÓDZKIE	99,8	62,5	3857,4	1235,1	2547,6	2517,8	48504,8	579,9	1,2	558,7	98,3	342,6	18,8	3731		
Powiaty:																
<i>Powiats:</i>																
Bełchatowski	99,9	68,4	2595,7	236,8	2338,0	2336,8	45762,0	26,1	6,5	90,1	3,3	23,0	23,7	92		
Brzeziński	84,6	-	4,8	4,8	-	-	-	4,0	0,0	5,1	0,1	19,6	54,7	64		
Kutnowski	90,2	2,8	128,3	106,9	17,5	17,1	19,6	26,5	0,0	15,2	2,7	4,6	5,2	39		
Łaski	30,4	-	1,5	1,5	-	-	-	9,0	4,1	5,2	2,3	25,4	41,0	72		
Łęczycki	83,3	-	2,5	1,5	-	-	-	6,2	0,0	11,5	0,3	10,7	13,9	27		
Łowicki	50,4	-	25,1	16,0	9,0	1,1	-	13,9	0,1	10,6	3,1	21,7	22,0	42		
Łódzki wschodni	97,1	-	16,8	5,9	9,3	9,3	-	11,2	0,0	23,4	4,6	5,5	11,0	148		
Opoczyński	88,9	-	64,5	59,2	-	-	115,0	8,7	0,0	9,3	1,2	15,0	14,4	247		

a W urządzeniach do redukcji zanieczyszczeń. b Na terenach własnych zakładów i terenach obcych.. c Na terenach zakładów. d Bez wyselekcjonowanych.
a In facilities for the reduction of pollutants. b On own plant grounds and other land. c On plant grounds. d Without selected.

TABL. V. WAŻNIEJSZE DANE O STANIE, ZAGROŻENIU I OCHRONIE ŚRODOWISKA WEDŁUG POWIATÓW W 2008 R. (cd.)
MAJOR DATA ON ENVIRONMENTAL STATE, THREAT AND PROTECTION BY POWIATS IN 2008 (cont.)

POWIATY POWIATS	Pobór wody Water withdrawal			Ścieki przemysłowe i komunalne wymagające oczyszczania Industrial and municipal waste requiring treatment		Ludność korzystająca z oczyszczalni ścieków w % ludności ogółem Population using water treatment plants total in %	Emisja zanieczyszczeń powietrza z zakładów szczególnie uciążliwych Emission of air pollutants from plants generating substantial pollution				
	ogółem w hm ³ total in hm ³	w tym na potrzeby of which for the purposes of		ogółem w hm ³ total in hm ³	w tym oczyszczane w % ogółem of which treated total in %		pyło- wych particu- lates	gazowych gases			
		przemysłu industry	eksploatacji sieci wodociągo- wej ^a exploita- tion of the water-line system ^a					w tym of which			
								ogółem total	dwutlenek siarki sulphur dioxide	tlenki azotu nitric oxides	dwu- tlenek węgla carbon dioxide
		w % ogółem total in %				w tysiącach ton in thousand tonnes					
LÓDZKIE (dok.)											
Powiaty:											
Powiaty:											
Pabianicki	7,0	7,1	87,8	9,9	40,1	62,7	0,1	92,4	0,4	0,2	91,6
Pajęcząński	5,9	17,2	58,1	0,8	99,4	35,4	0,4	1045,0	0,2	2,8	1037,9
Piotrkowski	21,9	0,4	79,7	0,7	94,8	24,7	0,0	4,5	0,0	0,0	4,5
Podębicki	17,1	1,3	11,1	0,6	95,8	29,2	-	-	-	-	-
Radomszczański	18,2	4,4	37,2	2,9	95,8	48,9	0,1	95,6	0,4	0,1	94,8
Rawski	5,2	1,0	47,3	0,9	93,5	42,4	0,0	6,3	0,0	0,0	6,3
Sieradzki	7,6	6,3	79,3	2,3	96,6	42,9	0,2	76,4	0,5	0,1	75,8
Skierniewicki	3,7	4,6	45,5	0,2	46,6	4,1	-	1,3	0,0	0,0	-
Tomaszowski	4,9	21,0	56,5	4,2	92,9	65,6	0,2	183,9	0,4	0,2	182,8
Wieluński	4,5	9,2	87,0	1,5	98,1	43,1	0,1	116,3	0,4	0,1	115,6
Wieruszowski	2,4	10,5	86,3	0,8	90,1	40,4	0,2	104,5	0,0	0,3	103,8
Zduńskowolski	3,9	14,6	85,4	2,5	97,9	66,1	0,1	86,2	0,4	0,1	85,7
Zgierski	12,4	7,0	71,0	4,7	95,0	69,9	0,1	187,0	0,5	0,2	186,0
Miasta na prawach powiatu:											
Cities with powiat status:											
Łódź	42,6	7,2	92,8	50,1	99,1	96,6	0,4	2565,2	10,1	5,3	2549,5
Piotrków Trybunalski	4,8	17,5	82,5	3,6	99,0	96,0	0,2	130,7	0,4	0,2	129,8
Skierniewice	3,8	15,4	78,3	2,4	96,4	98,6	0,1	104,5	0,4	0,2	103,7
MAŁOPOLSKIE	582,0	59,9	27,0	268,9	98,9	54,4	5,7	13292,2	34,5	22,0	13136,0
Powiaty:											
Powiaty:											
Bocheński	3,7	16,6	83,4	2,2	87,5	47,7	0,0	56,9	0,1	0,1	56,6
Brzeski	2,5	61,9	21,3	2,2	99,6	26,7	0,0	30,4	0,0	0,0	30,3
Chrzanowski	25,8	62,3	37,0	19,4	98,9	53,0	0,9	2739,8	8,3	3,2	2726,6
Dąbrowski	0,9	-	100,0	0,6	100,0	39,1	-	-	-	-	-
Gorlicki	1,9	14,4	85,6	2,1	94,0	40,4	0,1	58,6	0,1	0,1	58,3
Krakowski	281,9	96,2	3,8	8,9	88,7	34,1	0,4	1730,6	8,1	3,4	1718,4
Limanowski	3,0	33,2	66,8	2,2	96,1	25,5	0,0	13,7	-	0,0	13,7
Miechowski	4,9	1,7	48,8	0,7	99,5	29,1	0,0	2,3	0,0	0,0	2,3
Myślenicki	2,8	0,7	99,3	1,8	97,7	31,0	0,0	17,3	0,0	0,0	17,1
Nowosądecki	5,9	12,1	87,9	2,7	97,9	29,2	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Nowotarski	4,9	4,1	95,9	3,2	98,5	47,6	0,1	17,8	0,1	0,0	17,6
Olkuski	21,2	70,7	29,3	130,5	100,0	49,8	0,3	269,5	1,1	0,7	266,4
Oświęcimski	70,6	15,8	6,5	13,3	100,0	61,6	0,2	568,4	2,0	0,9	510,2
Proszowicki	4,2	-	43,6	0,4	80,3	27,5	-	-	-	-	-
Suski	2,1	19,4	80,6	1,0	100,0	24,7	-	26,6	-	0,0	26,6
Tarnowski	14,3	1,0	96,0	2,5	79,6	29,1	0,0	39,9	0,1	0,1	38,6
Tatrzański	9,6	5,8	94,2	2,9	93,5	62,7	0,0	5,1	0,0	0,0	5,1
Wadowicki	19,2	5,1	31,9	2,9	99,2	42,7	0,1	67,2	0,2	0,1	66,8
Wielicki	3,1	21,7	78,3	2,0	88,3	30,1	0,0	2,1	0,0	0,0	2,0
Miasta na prawach powiatu:											
Cities with powiat status:											
Kraków	77,5	15,6	82,0	50,3	99,9	91,5	2,9	6276,4	9,0	6,7	6225,0
Nowy Sącz	3,2	22,5	77,5	3,9	100,0	97,5	0,2	91,7	0,3	0,2	88,8
Tarnów	18,9	81,0	12,7	13,0	98,0	99,7	0,5	1277,7	4,9	6,5	1265,6
MAZOWIECKIE	2712,1	84,9	11,2	232,7	87,6	49,2	6,7	27802,4	88,5	46,4	27645,5
Powiaty:											
Powiaty:											
Białobrzeski	3,9	1,7	39,7	0,4	96,4	22,4	0,0	0,0	0,0	-	-
Ciechanowski	5,9	11,2	84,2	3,0	96,8	51,8	0,3	268,0	0,7	0,3	266,6
Garwoliński	10,1	4,7	38,2	2,1	85,8	30,3	0,0	29,4	0,1	0,0	29,1
Gostyniński	3,6	1,8	69,9	0,9	93,3	48,2	0,0	22,9	0,0	0,0	22,8
Grodziski	9,9	1,3	41,8	1,8	100,0	57,7	-	5,0	-	0,0	4,9
Grójecki	12,8	25,8	33,0	4,5	94,1	40,0	0,1	68,8	0,2	0,1	68,4
Kozienicki	1522,2	99,7	0,2	3,4	99,3	58,2	1,6	10099,6	32,8	21,9	10043,3
Legionowski	42,4	1,6	98,4	4,0	100,0	69,6	0,1	64,5	0,2	0,1	64,0
Lipski	1,5	21,4	78,5	0,7	97,0	27,0	0,0	15,1	0,1	0,0	14,9

a Pobór wody na ujęciach, przed wtłoczeniem do sieci.

a Water withdrawal by intakes before entering the system

TABL. V. WAŻNIEJSZE DANE O STANIE, ZAGROŻENIU I OCHRONIE ŚRODOWISKA WEDŁUG POWIATÓW W 2008 R. (cd.)
MAJOR DATA ON ENVIRONMENTAL STATE, THREAT AND PROTECTION BY POWIATS IN 2008 (cont.)

POWIATY POWIATS	Zanieczyszczenia powietrza zatrzymane ^a <i>Pollutants retained (excluding CO²)^a</i>		Odpady (z wyłączeniem odpadów komunalnych) <i>Waste (excluding municipal waste)</i>					Odpady komunalne zebrane w ciągu roku ^d <i>Municipal waste collected during the year^d</i>		Nakłady na środki trwałe służące <i>Outlays on fixed assets for</i>		Powierzchnia o szczególnych walorach przyrodniczych prawnie chroniona <i>Legally protected areas possessing unique environmental value</i>		Pomniki przyrody (obiekty) <i>Monuments of nature (number)</i>	
			wytworzone w ciągu roku <i>produced during the year</i>				dotychczas składowane (nagromadzone ^c (stan w końcu roku) <i>landfilled up to now (accumulated^c; end of year)</i>	ogółem w tys. ton <i>total in thous. tons</i>	w tym unieszkodliwione w ciągu roku w % zebranych <i>of which treated during the year in % of collected</i>	ochronie środowiska <i>environmental protection</i>	gospodarce wodnej <i>water management</i>	w tys. ha <i>in thous. ha</i>	w % powierzchni ogółem <i>in % of the total area</i>		
			ogółem <i>grand total</i>	w tymof which		ogółem w tys. ton <i>total in thous. tons</i>									w tym unieszkodliwione w ciągu roku w % zebranych <i>of which treated during the year in % of collected</i>
	pyłowe <i>particulates</i>	gazowe (bez CO ₂) <i>gases (excluding CO₂)</i>		poddane odzyskowi <i>recovered</i>	nieuszkodliwione <i>treated</i>		razem <i>total</i>	w tym składowane ^b <i>of which land-filled^b</i>	ogółem w tys. ton <i>total in thous. tons</i>	w tym unieszkodliwione w ciągu roku w % zebranych <i>of which treated during the year in % of collected</i>	ochronie środowiska <i>environmental protection</i>	gospodarce wodnej <i>water management</i>	w tys. ha <i>in thous. ha</i>		
	w % wytworzonych <i>produced in %</i>		w tysiącach ton <i>in thousand tonnes</i>							w mln zł <i>in mln PLN</i>					
ŁÓDZKIE (dok.)															
Powiaty:															
Pabianicki	94,2	-	56,6	56,2	0,4	0,4	-	38,0	5,7	14,6	4,2	8,9	18,2	78	
Pajęczński	28,6	-	7,0	6,3	-	-	-	6,0	4,3	31,5	0,6	4,4	5,4	84	
Piotrkowski	98,7	-	15,4	10,6	0,2	0,2	-	10,7	0,5	11,0	5,0	14,0	9,8	320	
Poddębicki	-	-	17,9	17,9	-	-	-	6,2	0,0	6,2	1,8	21,3	24,1	80	
Radomszczański	96,3	0,3	18,0	16,1	1,9	1,9	46,9	24,8	0,0	14,1	3,4	19,6	13,6	169	
Rawski	87,5	-	21,6	20,4	1,2	1,2	1,0	9,5	0,1	5,4	3,0	13,2	20,5	138	
Sieradzki	89,8	-	13,3	12,7	0,5	0,5	-	17,6	1,9	20,2	10,9	36,7	24,6	300	
Skierniewicki	-	-	7,9	2,5	-	-	-	3,4	1,7	5,1	1,6	17,9	23,7	202	
Tomaszowski	96,9	4,8	161,8	103,1	38,9	36,7	1144,4	28,9	0,0	7,3	1,8	11,7	11,4	685	
Wieluński	91,9	-	23,9	22,3	1,6	-	-	7,0	1,6	10,6	1,2	18,3	19,8	149	
Wieruszowski	99,6	-	44,5	42,8	0,9	0,8	16,1	3,6	1,5	10,5	1,6	22,9	39,6	54	
Zduńskowolski	93,9	-	22,1	20,1	0,3	0,3	-	9,3	0,1	1,7	0,9	2,7	7,3	111	
Zgierski	97,6	0,6	32,8	15,6	16,8	7,3	429,3	44,1	0,0	25,0	6,1	22,9	26,7	242	
Miasta na prawach powiatu:															
Cities with powiat status:															
Łódź	99,8	2,6	476,1	379,2	91,7	88,2	657,5	234,7	0,3	206,4	38,8	1,7	5,8	286	
Piotrków Trybunalski	87,9	13,3	63,3	44,0	16,1	16,0	313,0	12,9	0,0	13,0	0,0	1,0	14,8	13	
Skierniewice	93,8	10,3	36,0	32,7	3,3	-	-	17,5	5,7	5,8	0,0	0,0	0,2	89	
MAŁOPOLSKIE	99,4	45,0	8556,3	6730,2	1231,6	1135,1	145170,3	669,7	0,5	582,5	269,1	790,3	52,1	2183	
Powiaty:															
Powiats:															
Bocheński	96,3	19,6	35,1	31,0	4,1	4,1	88,2	15,1	0,0	24,8	5,4	36,3	55,9	137	
Brzeski	90,9	73,6	70,6	68,8	1,8	1,8	-	9,3	0,0	10,5	3,9	44,1	74,7	68	
Chrzanowski	99,7	67,5	2234,0	2036,1	189,5	189,0	43656,1	27,0	0,0	54,6	34,2	8,5	22,9	124	
Dąbrowski	-	-	-	-	-	-	-	5,7	0,0	11,7	0,0	5,3	10,0	24	
Gorlicki	95,2	2,0	13,6	13,2	0,4	0,1	0,3	16,4	0,0	11,7	3,1	59,0	61,1	38	
Krakowski	99,7	17,9	216,3	192,8	20,5	8,1	3923,0	37,3	0,0	97,2	8,1	37,9	30,8	479	
Limanowski	-	-	27,8	22,6	5,2	-	-	10,2	0,0	12,9	4,8	61,9	65,1	60	
Miechowski	-	-	-	-	-	-	-	4,4	0,0	15,1	1,4	58,4	86,4	33	
Myślenicki	93,5	9,2	5,3	2,0	2,7	2,0	-	14,4	0,0	3,5	4,6	7,8	11,6	119	
Nowosądecki	99,1	-	235,5	153,6	81,9	81,8	6443,1	24,8	0,0	8,4	11,6	126,1	81,3	175	
Nowotarski	84,9	-	22,4	8,5	13,7	0,4	18,5	19,8	4,8	11,5	3,5	137,2	93,0	84	
Olkuski	99,2	96,5	1821,0	1735,8	77,3	71,1	41229,2	25,6	0,0	7,2	3,4	20,4	32,9	62	
Oświęcimski	99,4	5,4	1446,5	904,8	541,4	534,7	6852,5	33,9	3,7	18,5	14,8	0,2	0,6	56	
Proszowicki	-	-	-	-	-	-	-	3,2	0,0	0,4	0,2	6,6	15,9	35	
Suski	-	73,5	9,2	7,2	2,0	0,1	7,5	9,6	0,0	9,8	3,8	19,1	27,8	57	
Tarnowski	93,6	-	2,2	2,2	-	-	-	18,4	0,0	29,2	5,1	104,9	74,3	143	
Tatrzański	-	-	29,3	7,4	21,9	7,8	-	19,1	0,5	13,7	1,4	43,7	92,7	14	
Wadowicki	87,9	0,2	21,8	20,9	-	-	-	17,9	0,0	39,0	95,6	7,4	11,5	128	
Wielicki	69,2	-	5,3	5,2	0,1	-	-	16,6	0,0	30,9	1,9	0,2	0,4	102	
Miasta na prawach powiatu:															
Cities with powiat status:															
Kraków	98,7	0,4	2022,8	1393,3	137,6	125,1	40942,6	280,7	0,3	142,2	37,9	4,9	14,9	203	
Nowy Sącz	99,0	33,4	141,6	47,5	14,0	0,5	1,6	27,1	0,0	1,6	11,4	0,4	6,3	11	
Tarnów	99,6	36,8	196,0	77,3	117,5	108,5	2007,7	33,2	0,0	28,4	13,0	0,1	1,0	31	
MAZOWIECKIE	99,6	40,4	6922,4	4169,2	2461,4	629,2	47372,6	1560,3	10,6	1456,0	365,0	1054,1	29,6	4132	
Powiaty:															
Powiats:															
Białobrzegi	-	-	24,4	24,4	-	-	-	5,8	0,0	2,2	1,0	35,0	54,8	49	
Ciechanowski	69,6	0,4	118,9	79,8	0,8	0,4	-	20,8	1,7	22,2	1,2	39,7	37,5	138	
Garwoliński	84,0	-	41,5	15,6	25,9	-	-	13,8	0,0	17,1	6,1	47,2	36,8	96	
Gostyniński	100,0	70,0	13,0	10,4	-	-	-	7,0	0,0	7,7	2,2	26,4	42,9	50	
Grodziski	-	87,5	25,7	4,7	21,0	20,1	113,2	22,3	49,1	30,9	8,0	8,6	23,5	251	
Grójecki	63,1	-	121,9	121,3	0,6	-	-	28,1	0,0	14,7	6,2	29,1	23,0	70	
Kozienicki	99,8	52,3	1155,1	766,8	343,9	340,2	27899,4	11,3	0,0	109,8	3,7	10,5	11,4	104	
Legionowski	87,8	-	454,5	452,7	0,1	0,1	-	21,6	6,5	10,4	38,8	28,1	72,0	101	
Lipski	52,6	-	5,2	0,8	4,4	4,4	-	2,7	0,0	1,9	1,5	15,2	20,6	26	

a W urządzeniach do redukcji zanieczyszczeń. b Na terenach własnych zakładów i terenach obcych. c Na terenach zakładów. d Bez wyselekcjonowanych.
a In facilities for the reduction of pollutants. b On own plant grounds and other land. c On plant grounds. d Without selected.

TABL. V. WAŻNIEJSZE DANE O STANIE, ZAGROŻENIU I OCHRONIE ŚRODOWISKA WEDŁUG POWIATÓW W 2008 R. (cd.)
MAJOR DATA ON ENVIRONMENTAL STATE, THREAT AND PROTECTION BY POWIATS IN 2008 (cont.)

POWIATY POWIATS	Pobór wody Water withdrawal			Ścieki przemysłowe i komunalne wymagające oczyszczania Industrial and municipal waste requiring treatment		Ludność korzystająca z oczyszczalni ścieków w % ludności ogółem Population using water treatment plants total in %	Emisja zanieczyszczeń powietrza z zakładów szczególnie uciążliwych Emission of air pollutants from plants generating substantial pollution				
	ogółem w hm ³ total in hm ³	w tym na potrzeby of which for the purposes of		ogółem w hm ³ total in hm ³	w tym oczyszczane w % ogółem of which treated total in %		pyło- wych particu- lates	gazowych gases			
		przemysłu industry	eksploatacji sieci wodociągo- wej ^a exploita- tion of the water-line system ^a					ogółem total	w tym of which		
									dwutlenek siarki sulphur dioxide	tlenki azotu nitric oxides	dwu- tlenek węgla carbon dioxide
MAZOWIECKIE (dok.)											
Powiaty:											
<i>Powiats:</i>											
Łosicki	3,0	12,9	50,1	0,6	99,7	41,1	0,1	22,5	0,1	0,0	22,1
Makowski	4,9	4,5	39,3	0,7	97,3	31,2	0,0	3,0	0,0	0,0	2,9
Miński	15,8	4,3	34,5	3,0	93,7	45,6	0,1	45,1	0,1	0,1	44,4
Mławski	4,8	10,5	75,2	1,4	99,8	44,7	0,0	15,9	0,1	0,0	15,6
Nowodworski	3,7	1,8	98,2	1,4	100,0	54,2	0,0	41,0	0,1	0,1	40,8
Ostrołęcki	13,0	7,7	13,9	1,2	98,8	14,9	0,0	3,6	0,0	0,0	3,6
Ostrowski	5,2	12,8	78,8	1,9	81,2	34,6	0,2	121,1	0,4	0,1	112,9
Otwocki	6,2	9,4	75,2	2,8	96,8	44,9	0,1	15,1	0,1	0,1	14,8
Piaseczyński	14,1	22,9	58,0	6,9	100,0	56,7	0,1	96,6	0,4	0,5	95,3
Płocki	10,2	1,2	47,2	1,1	89,7	21,5	0,0	1,1	0,0	0,0	1,0
Płoński	5,0	9,6	86,4	1,5	97,9	35,0	0,1	30,8	0,1	0,1	30,5
Pruszkowski	8,1	5,0	45,7	6,1	93,9	73,4	0,1	123,6	0,3	0,2	123,0
Przasnyski	15,6	-	21,9	1,2	99,7	41,7	0,0	31,7	0,1	0,0	31,5
Przysuski	2,8	43,0	48,0	1,3	97,3	21,9	0,2	44,4	0,1	0,1	43,9
Pułtowski	3,7	0,5	64,8	1,3	95,1	33,8	0,0	17,5	0,1	0,0	17,3
Radomski	14,4	0,9	37,7	1,9	91,8	37,0	0,0	2,7	0,0	0,0	2,6
Siedlecki	8,4	3,4	32,2	0,8	95,3	21,4	0,0	10,0	0,0	0,0	10,0
Sierpecki	5,5	18,4	52,2	1,5	96,2	43,6	0,0	38,4	0,0	0,1	38,3
Sochaczewski	6,2	16,4	83,6	2,6	100,0	45,8	0,1	52,3	0,2	0,1	51,7
Sokołowski	5,0	9,5	67,1	2,2	96,6	42,2	0,1	40,7	0,2	0,1	40,1
Szydłowiecki	5,1	0,4	23,1	0,4	100,0	31,7	0,0	18,1	0,1	0,0	17,9
Warszawski Zachodni	6,7	17,4	82,6	3,4	100,0	51,5	0,0	14,1	0,1	0,0	14,0
Węgrowski	5,1	10,6	50,7	1,3	91,6	31,0	-	15,5	-	0,0	15,5
Wołomiński	12,8	8,9	44,6	6,6	88,9	42,9	0,1	69,0	0,2	0,1	68,6
Wyszkowski	6,2	2,0	49,3	1,4	93,1	48,6	0,0	60,5	0,2	0,3	60,0
Zwoleński	1,4	36,4	63,4	0,7	99,8	32,1	0,0	17,0	0,1	0,0	16,7
Żuromiński	3,1	24,7	68,4	0,4	99,9	26,9	0,0	7,7	0,0	0,0	7,5
Żyrardowski	4,0	3,3	96,7	1,9	99,1	64,8	0,1	83,3	0,3	0,2	82,8
Miasta na prawach powiatu:											
<i>Cities with powiat status:</i>											
Ostrołęka	529,9	99,4	0,6	8,6	100,0	98,3	0,7	3274,0	6,3	5,1	3261,0
Płock	30,9	76,7	23,3	18,2	99,9	96,0	0,6	6264,5	20,7	6,9	6234,0
Radom	13,9	8,0	92,0	11,3	99,8	87,1	0,2	249,6	1,1	0,3	247,8
Siedlce	4,9	16,3	83,7	4,2	82,5	94,4	0,1	132,9	0,3	0,2	132,1
m. st. Warszawa	320,1	65,1	34,9	112,1	75,2	47,3	1,4	6265,6	22,5	9,3	6231,5
OPOLSKIE	122,5	36,0	41,2	84,0	96,8	62,7	3,1	14270,6	12,5	23,1	14210,9
Powiaty:											
<i>Powiaty:</i>											
Brzeski.....	6,9	4,3	68,4	3,3	97,0	79,0	0,2	122,9	0,6	0,2	121,8
Głubczycki	2,8	5,4	94,6	1,3	93,4	48,6	0,2	13,7	0,1	0,1	13,1
Kędzierzyńsko-Kozielski	14,5	62,0	38,0	17,1	99,9	79,3	0,6	1356,7	3,1	3,7	1346,0
Kluczborski	5,0	33,0	55,1	1,8	70,4	54,1	0,1	52,7	0,2	0,1	52,2
Krapkowicki	11,3	80,5	19,5	3,9	99,1	63,6	0,5	4333,7	1,7	5,4	4315,1
Namysłowski	12,9	2,8	16,5	1,0	100,0	39,8	0,1	21,8	0,1	0,0	21,5
Nyski	9,1	10,3	82,4	5,3	87,8	57,9	0,1	148,0	0,5	0,2	146,7
Oleski	3,5	18,7	73,4	1,2	95,5	42,4	0,0	11,2	0,0	0,0	11,0
Opolski	36,2	55,4	15,4	31,3	96,3	43,2	0,8	7629,2	5,3	12,5	7607,9
Prudnicki	3,2	21,2	78,8	1,7	99,6	57,1	0,1	53,0	0,2	0,1	52,7
Strzelecki	7,9	6,1	48,8	9,0	99,8	55,4	0,0	47,0	0,1	0,1	46,8
Miasta na prawach powiatu:											
<i>Cities with powiat status:</i>											
Opole	9,3	8,9	91,1	7,0	100,0	99,8	0,3	480,6	0,6	0,7	476,1
PODKARPACKIE	287,3	51,5	28,3	74,4	95,2	59,8	2,3	3432,3	10,4	6,0	3411,5
Powiaty:											
<i>Powiaty:</i>											
Bieszczadzki	1,3	-	100,0	0,4	92,8	48,1	0,0	15,7	0,1	0,0	15,5
Brzozowski	1,0	4,0	96,0	1,0	66,5	28,1	-	-	-	-	-

a Pobór wody na ujęciach, przed wtłoczeniem do sieci.
a Water withdrawal by intakes before entering the system..

TABL. V. WAŻNIEJSZE DANE O STANIE, ZAGROŻENIU I OCHRONIE ŚRODOWISKA WEDŁUG POWIATÓW W 2008 R. (cd.)
MAJOR DATA ON ENVIRONMENTAL STATE, THREAT AND PROTECTION BY POWIATS IN 2008 (cont.)

POWIATY POWIATS	Zanieczyszczenia powietrza zatrzymane ^a <i>Pollutants retained (excluding CO²)^a</i>		Odpady (z wyłączeniem odpadów komunalnych) <i>Waste (excluding municipal waste)</i>					Odpady komunalne zebrane w ciągu roku ^d <i>Municipal waste collected during the year^d</i>		Nakłady na środki trwałe służące <i>Outlays on fixed assets for</i>		Powierzchnia o szczególnych walorach przyrodniczych prawnie chroniona <i>Legally protected areas possessing unique environmental value</i>		Pomniki przyrody (obiekty) <i>Monuments of nature (number)</i>
			wytworzone w ciągu roku <i>produced during the year</i>				dotychczas składowane (nagromadzone ^c (stan w końcu roku) <i>landfilled up to now (accumulated; end of year)</i>							
			ogółem <i>grand total</i>	w tym <i>of which</i>		razem <i>total</i>		w tym składowane ^b of which land-filled ^b						
	pyłowe <i>particulates</i>	gazowe (bez CO ₂) <i>gases (excluding CO₂)</i>		poddane odzyskowi <i>recovered</i>	unieszkodliwione <i>treated</i>									
	w % wytworzonych <i>produced in %</i>	w tysiącach ton <i>in thousand tonnes</i>					ogółem w tys. ton <i>total in thous. tons</i>	w tym nieszkodliwione w ciągu roku w % zebranych of which treated during the year <i>in % of collected</i>	ochronie środowiska <i>environmental protection</i>	gospodarce wodnej <i>water management</i>	w tys. ha <i>in thous. ha</i>	w % powierzchni ogółem <i>in % of the total area</i>		
MAZOWIECKIE (dok.)														
<i>Powiaty:</i>														
<i>Powiats:</i>														
Łosicki	36,5	-	1,3	1,3	-	-	-	3,4	0,0	2,4	1,0	18,1	23,5	81
Makowski	8,7	-	4,1	4,1	-	-	-	5,0	0,0	1,0	4,3	1,0	1,0	91
Miński	85,7	-	26,2	21,5	2,8	-	-	31,7	0,2	12,0	12,4	34,4	29,5	195
Mławski	44,8	-	38,1	34,5	3,5	-	-	13,2	0,0	6,0	1,7	59,4	50,2	62
Nowodworski	74,3	58,4	23,7	23,0	-	-	-	20,3	0,0	9,5	4,1	42,2	60,8	59
Ostrołęcki	-	-	103,3	97,5	5,8	-	-	7,9	0,0	17,7	2,1	0,9	0,4	82
Ostrowski	94,0	27,6	12,4	8,9	3,5	0,2	-	12,2	0,0	7,0	1,5	1,3	1,1	30
Otwocki	45,7	16,5	25,1	15,6	0,5	0,5	-	37,4	1,1	44,2	6,0	48,0	77,9	130
Piaseczyński	77,1	60,8	131,1	116,6	12,7	2,9	134,0	40,1	0,8	214,0	13,0	32,6	52,5	168
Płocki	78,9	-	3,6	3,5	0,1	-	-	11,2	0,0	4,5	3,0	60,3	33,6	186
Płoński	90,9	8,4	78,4	19,0	58,3	58,3	59,8	18,1	0,0	13,5	3,6	49,2	35,7	116
Pruszkowski	79,2	-	87,7	32,4	54,7	52,5	-	52,8	17,6	31,5	17,7	8,6	34,9	103
Przasnyski	45,8	-	107,9	105,0	2,9	-	-	6,5	0,0	7,4	1,5	3,9	3,2	36
Przysuski	79,2	-	18,3	10,3	7,8	-	-	2,3	0,0	5,9	3,1	32,2	40,1	39
Pułtowski	47,4	-	13,0	13,0	-	-	-	6,3	0,0	1,8	3,5	14,0	16,9	45
Radomski	59,3	-	5,5	5,0	0,5	-	-	14,1	0,0	9,7	6,5	33,1	21,6	177
Siedlecki	78,8	6,3	6,0	4,4	-	-	-	5,1	0,0	9,3	9,0	39,2	24,5	111
Sierpecki	94,1	-	25,7	24,8	0,9	-	-	8,6	0,0	4,1	3,0	42,6	50,0	37
Sochaczewski	81,8	-	21,5	21,1	-	-	7,2	22,0	1,2	4,3	7,9	25,2	34,3	81
Sokołowski	85,1	-	252,3	207,1	38,3	-	-	5,4	0,0	7,0	4,1	46,3	40,9	140
Szydłowiecki	95,7	-	1,1	1,1	-	-	-	6,4	0,0	1,4	2,5	17,6	39,0	34
Warszawski Zachodni	85,0	-	19,1	19,1	-	-	-	47,1	17,8	29,1	15,6	24,9	46,7	97
Węgrowski	-	-	22,6	22,6	-	-	-	8,3	0,0	2,3	3,5	46,3	37,9	180
Wołomiński	97,6	2,3	20,1	11,0	9,0	0,7	34,1	38,2	7,2	122,5	14,3	19,8	20,8	180
Wyszkowski	95,5	-	23,8	23,8	-	-	-	9,8	0,0	23,4	2,7	0,1	0,1	-
Zwoleniński	48,3	-	-	-	-	-	-	3,4	0,0	6,8	2,8	6,3	11,0	85
Żuromiński	45,2	-	2,0	2,0	-	-	-	5,3	0,0	2,9	1,8	59,6	73,9	35
Żyrardowski	97,3	-	20,2	19,9	-	-	-	15,6	0,7	7,0	3,3	32,4	60,8	129
<i>Miasta na prawach powiatu:</i>														
<i>Cities with powiat status:</i>														
Ostrołęka	99,7	54,7	424,4	352,1	10,2	10,2	8008,4	14,9	0,0	42,5	1,8	-	-	-
Płock	44,8	14,6	167,6	100,2	60,7	30,0	39,8	34,0	0,0	319,8	1,2	2,0	22,7	10
Radom	97,0	19,5	148,2	137,6	10,6	9,9	61,3	74,2	0,0	141,3	11,1	0,0	0,1	7
Siedlce	94,8	9,7	68,9	58,6	-	-	-	31,4	0,0	17,5	3,8	0,4	13,5	54
m. st. Warszawa	99,7	33,6	3059,0	1176,1	1781,9	98,8	11015,4	814,4	16,0	109,5	122,8	12,0	23,3	467
OPOLSKIE	99,9	62,2	848,7	737,4	95,0	84,9	23120,0	238,3	0,0	255,6	58,3	256,1	27,2	638
<i>Powiaty:</i>														
<i>Powiats:</i>														
Brzeski	86,4	-	17,2	15,8	0,6	0,6	-	22,6	0,0	35,3	4,4	14,8	16,9	109
Głubczycki	69,7	-	6,0	6,0	-	-	-	7,2	0,9	1,3	0,6	8,4	12,5	10
Kędzierzyńsko-Kozielski	99,4	56,0	159,8	110,3	42,2	41,6	18896,3	20,6	0,0	29,7	12,3	4,7	7,5	74
Kluczborski	87,3	-	8,3	8,3	-	-	-	9,7	0,0	10,5	0,3	30,9	36,3	51
Krapkowicki	100,0	66,4	88,1	78,6	7,6	7,1	1167,8	18,7	0,0	35,0	1,1	9,4	21,2	38
Namysłowski	82,6	-	12,4	12,1	0,2	0,2	-	9,2	0,0	1,8	1,8	34,9	46,6	29
Nyski	90,5	-	80,5	72,2	4,4	4,4	-	35,3	0,0	23,4	2,2	23,0	18,8	57
Oleski	66,9	-	1,1	1,1	-	-	-	10,3	0,0	4,0	1,1	8,8	9,0	37
Opolski	99,9	69,3	47,6	45,6	1,8	1,2	2722,5	26,5	0,0	40,3	5,1	88,2	55,6	140
Prudnicki	85,5	-	5,1	1,9	2,7	0,2	5,8	14,3	0,0	7,0	3,3	1,7	2,9	8
Strzelecki	90,0	-	14,3	13,3	0,2	0,2	-	14,3	0,0	8,5	3,2	31,4	42,2	54
<i>Miasta na prawach powiatu:</i>														
<i>Cities with powiat status:</i>														
Opole	99,7	-	408,3	372,2	35,3	29,4	327,6	49,5	0,0	58,8	22,8	-	-	31
PODKARPACKIE	98,7	29,6	1084,2	903,2	136,6	89,9	484,1	333,0	0,0	296,0	192,1	794,3	44,5	1531
<i>Powiaty:</i>														
<i>Powiats:</i>														
Bieszczadzki	44,9	-	4,5	4,5	-	-	-	4,0	0,0	0,3	0,3	113,8	99,9	83
Brzozowski	-	-	13,7	4,5	-	-	-	5,2	0,0	5,5	0,1	26,3	48,7	32

a W urządzeniach do redukcji zanieczyszczeń. b Na terenach własnych zakładów i terenach obcych. c Na terenach zakładów. d Bez wyselekcjonowanych.
a In facilities for the reduction of pollutants. b On own plant grounds and other land. c On plant grounds. d Without selected.

TABL. V. WAŻNIEJSZE DANE O STANIE, ZAGROŻENIU I OCHRONIE ŚRODOWISKA WEDŁUG POWIATÓW W 2008 R. (cd.)
MAJOR DATA ON ENVIRONMENTAL STATE, THREAT AND PROTECTION BY POWIATS IN 2008 (cont.)

POWIATY POWIATS	Pobór wody Water withdrawal			Ścieki przemysłowe i komunalne wymagające oczyszczania Industrial and municipal waste requiring treatment		Ludność korzystająca z oczyszczalni ścieków w % ludności ogółem Population using water treatment plants total in %	Emisja zanieczyszczeń powietrza z zakładów szczególnie uciążliwych Emission of air pollutants from plants generating substantial pollution				
	ogółem w hm ³ total in hm ³	w tym na potrzeby of which for the purposes of		ogółem w hm ³ total in hm ³	w tym oczyszczane w % ogółem of which treated total in %		pyło- wych particu- lates	gazowych gases			
		przemysłu industry	eksploatacji sieci wodociągo- wej ^a exploita- tion of the water-line system ^a					ogółem total	w tym of which		
									dwutlenek siarki sulphur dioxide	tlenki azotu nitric oxides	dwu- tlenek węgla carbon dioxide
		w % ogółem total in %					w tysiącach ton in thousand tonnes				
PODKARPACKIE											
Powiaty:											
<i>Powiats:</i>											
Dębicki	7,2	22,1	71,6	5,3	89,9	50,8	0,1	118,7	0,2	0,1	118,0
Jarosławski	5,7	1,2	98,8	3,3	95,1	67,2	0,1	178,6	0,2	0,7	177,7
Jasielski	4,4	22,6	72,8	3,3	87,4	39,8	0,1	63,8	0,3	0,1	63,2
Kolbuszowski	3,2	0,3	23,7	1,0	96,3	45,7	0,0	15,1	0,0	0,0	14,8
Krośnieński	7,6	9,5	90,5	3,3	84,4	62,0	0,0	55,7	0,1	0,1	55,4
Leski	1,0	25,0	75,0	0,8	88,9	49,3	0,0	0,1	0,0	-	0,1
Leżajski	5,3	58,6	39,8	2,0	95,0	43,8	0,1	387,1	0,2	0,3	386,5
Lubaczowski	5,4	1,2	43,5	1,0	91,1	54,8	-	-	-	-	-
Łańcucki	4,3	6,0	83,1	2,4	98,1	75,2	-	5,5	-	0,0	5,4
Mielecki	9,2	7,9	56,1	4,3	98,2	57,7	0,9	332,1	0,6	0,7	330,1
Niżański	2,9	-	65,9	1,0	99,8	50,8	0,1	27,4	0,1	0,0	27,0
Przemyski	13,8	0,7	7,6	1,0	90,6	39,3	-	-	-	-	-
Przeworski	2,4	2,9	97,1	1,7	91,4	51,8	0,0	9,0	0,0	0,0	8,8
Ropczycko-Sędziszowski	2,8	22,1	77,9	1,3	99,7	36,8	0,1	96,9	0,3	0,2	96,3
Rzeszowski	4,4	7,5	92,0	4,1	89,8	61,6	0,1	12,9	0,1	0,0	12,8
Sanocki	4,5	12,6	81,5	2,3	98,4	63,4	0,1	55,5	0,2	0,1	55,0
Stalowowolski	127,3	94,9	3,3	7,4	99,9	68,2	0,2	1306,0	6,2	2,5	1296,5
Strzyżowski	2,7	0,4	57,4	0,6	99,1	23,4	0,0	0,9	0,0	0,0	0,8
Tarnobrzegi	33,5	3,5	4,2	6,9	99,9	50,3	0,0	19,7	0,0	0,0	19,6
Miasta na prawach powiatu:											
<i>Cities with powiat status:</i>											
Krosno	0,3	100,0	-	2,5	96,8	100,0	0,1	114,3	0,2	0,4	113,7
Przemysł	5,2	11,7	88,3	3,0	100,0	100,0	0,1	111,5	0,3	0,1	111,1
Rzeszów	15,4	9,1	90,9	10,2	96,8	98,9	0,2	423,9	0,9	0,5	422,3
Tarnobrzeg	16,6	85,4	14,6	4,4	100,0	72,6	0,1	81,7	0,3	0,1	81,0
PODLASKIE	93,8	14,0	62,8	40,2	99,7	63,7	1,3	1602,8	3,7	3,0	1591,6
Powiaty:											
<i>Powiats:</i>											
Augustowski	3,5	2,2	96,2	1,3	99,9	55,1	0,0	36,6	0,1	0,1	36,3
Białostocki	31,5	1,4	73,7	3,0	98,8	56,8	0,0	32,4	0,1	0,1	32,0
Bielski	4,2	25,6	63,0	1,8	99,8	54,2	0,1	41,0	0,1	0,1	38,9
Grajewski	4,1	27,3	49,0	1,7	99,8	55,3	0,3	140,2	0,3	0,6	138,4
Hajnowski	2,7	18,7	78,7	1,8	98,1	63,6	0,1	73,9	0,1	0,1	73,6
Kolneński	1,9	23,9	66,9	0,8	99,8	27,6	0,1	31,4	0,1	0,0	31,1
Łomżyński	3,0	20,4	76,2	0,7	100,0	17,6	0,0	11,2	0,0	0,0	11,1
Moniecki	11,1	3,4	18,2	0,8	97,8	40,7	0,0	26,9	0,1	0,0	26,7
Sejneński	1,2	15,5	83,3	0,5	99,4	30,1	-	-	-	-	-
Siemiatycki	4,7	15,1	48,0	1,2	98,8	33,2	-	13,6	0,0	0,0	13,5
Sokołski	3,2	16,8	80,8	1,5	99,1	46,8	0,0	20,3	0,0	0,0	20,1
Suwałski	1,9	5,1	94,7	0,3	100,0	24,4	-	-	-	-	-
Wysokomazowiecki	5,9	24,5	75,0	2,2	100,0	28,1	0,1	60,3	0,1	0,1	59,9
Zambrowski	4,3	12,5	52,6	1,4	97,9	57,6	0,1	40,2	0,1	0,1	39,9
Miasta na prawach powiatu:											
<i>Cities with powiat status:</i>											
Białystok	1,7	100,0	-	14,1	99,9	96,4	0,3	845,1	1,7	1,5	841,5
Łomża	4,5	46,0	54,0	3,7	99,6	99,5	0,1	106,2	0,4	0,2	105,6
Suwałki	4,3	27,5	72,5	3,5	98,6	98,3	0,1	123,6	0,4	0,2	122,9
POMORSKIE	253,9	49,2	46,5	139,4	90,0	80,7	3,3	5516,1	20,0	8,5	5481,2
Powiaty:											
<i>Powiats:</i>											
Bytowski	5,7	20,8	54,4	1,7	98,6	70,9	0,1	23,2	0,1	0,0	22,9
Chojnicki	5,2	5,8	80,7	3,3	84,7	83,4	0,0	37,8	0,1	0,1	37,3
Człuchowski	3,8	21,4	69,6	1,9	93,8	72,2	0,1	25,4	0,1	0,0	25,1
Gdański	4,5	5,9	94,1	3,2	62,4	70,4	-	-	-	-	-
Kartuski	5,4	5,5	94,5	2,3	80,0	43,2	0,1	14,5	0,1	0,0	14,3

^a Pobór wody na ujęciach, przed wtłoczeniem do sieci.

^a Water withdrawal by intakes before entering the system..

TABL. V. WAŻNIEJSZE DANE O STANIE, ZAGROŻENIU I OCHRONIE ŚRODOWISKA WEDŁUG POWIATÓW W 2008 R. (cd.)
MAJOR DATA ON ENVIRONMENTAL STATE, THREAT AND PROTECTION BY POWIATS IN 2008 (cont.)

POWIATY POWIATS	Zanieczyszczenia powietrza zatrzymane ^a <i>Pollutants retained (excluding CO²)^a</i>		Odpady (z wyłączeniem odpadów komunalnych) <i>Waste (excluding municipal waste)</i>					Odpady komunalne zebrane w ciągu roku ^d <i>Municipal waste collected during the year^d</i>		Nakłady na środki trwałe służące <i>Outlays on fixed assets for</i>		Powierzchnia o szczególnych walorach przyrodniczych prawnie chroniona <i>Legally protected areas possessing unique environmental value</i>		Pomniki przyrody (obiekty) <i>Monuments of nature (number)</i>
			wytworzone w ciągu roku <i>produced during the year</i>				dotychczas składowane (nagromadzone ^c (stan w końcu roku) <i>landfilled up to now (accumulated^c; end of year)</i>							
	pyłowe <i>particulates</i>	gazowe (bez CO ₂) <i>gases (excluding CO₂)</i>	ogółem <i>grand total</i>	poddane odzyskowi <i>recovered</i>	nieuszkodliwione <i>treated</i>									
					razem <i>total</i>	w tym składowane ^b <i>of which land-filled^b</i>								
w % wytworzonych <i>produced in %</i>		w tysiącach ton <i>in thousand tonnes</i>					ogółem w tys. ton <i>total in thous. tons</i>	w tym unieszkodliwione w ciągu roku w % zebranych <i>of which treated during the year in % of collected</i>	ochronie środowiska <i>environmental protection</i>	gospodarce wodnej <i>water management</i>	w tys. ha <i>in thous. ha</i>	w % powierzchni ogółem <i>in % of the total area</i>		
													w mln zł <i>in mln PLN</i>	
PODKARPACKIE (dok.)														
<i>Powiaty:</i>														
<i>Powiats:</i>														
Dębicki	94,1	18,0	36,3	23,0	13,3	1,5	35,8	16,3	0,0	30,7	6,5	4,3	5,5	70
Jarosławski	90,9	-	5,2	1,8	2,9	-	-	20,8	0,0	6,7	2,9	24,6	24,0	48
Jasielski	92,6	1,3	53,5	39,1	4,7	0,2	5,2	19,9	0,0	35,9	21,5	30,2	36,3	44
Kolbuszowski	99,8	-	13,6	9,0	4,2	-	-	4,6	0,0	3,3	7,8	38,2	49,4	55
Krośniński	76,6	69,3	7,6	4,0	3,6	-	-	12,8	0,0	6,2	4,6	59,0	63,7	90
Leski	-	-	-	-	-	-	-	5,8	0,0	2,7	0,8	82,0	98,2	25
Leżajski	94,2	87,3	55,8	52,4	3,4	0,3	-	12,1	0,0	12,7	0,3	24,6	42,1	18
Lubaczowski	-	-	-	-	-	-	-	7,5	0,0	3,2	7,4	62,7	47,9	212
Łańcucki	-	7,8	33,5	28,4	2,3	2,3	102,4	8,2	0,0	8,4	0,8	9,5	20,9	20
Mielecki	93,0	34,4	156,4	151,2	3,8	-	-	27,5	0,0	23,1	10,7	11,6	13,2	44
Niżański	90,0	-	3,0	3,0	-	-	-	3,0	0,0	6,3	3,2	0,0	0,0	60
Przemyski	-	-	-	-	-	-	-	6,6	0,0	7,0	0,5	85,8	70,7	186
Przeworski	46,3	7,2	13,2	11,7	0,7	-	-	7,7	0,0	8,9	3,4	31,5	45,2	79
Ropczycko-Sędziszowski	95,1	-	62,3	13,2	49,1	49,1	63,2	5,1	0,0	7,1	0,8	18,3	33,3	55
Rzeszowski	44,7	41,6	25,0	13,8	10,7	10,7	-	17,5	0,0	14,3	9,8	44,3	37,4	100
Sanocki	93,9	33,5	23,9	20,1	1,8	-	-	17,6	0,0	10,5	1,3	100,2	81,8	52
Stalowowolski	99,9	-	321,2	312,0	3,2	0,8	224,3	21,4	0,0	46,2	13,2	4,3	5,2	69
Strzyżowski	40,0	1,2	2,8	2,8	-	-	-	2,0	0,0	1,7	0,3	23,2	46,0	39
Tarnobrzelski	75,6	92,3	24,8	24,5	0,3	-	-	8,1	0,0	4,8	7,8	-	-	44
<i>Miasta na prawach powiatu:</i>														
<i>Cities with powiat status:</i>														
Krosno	86,3	1,6	60,4	28,0	32,2	24,7	45,5	12,7	0,0	6,8	2,0	0,0	0,1	4
Przemyśl	98,1	-	22,6	21,5	0,1	0,1	-	22,0	0,0	11,4	2,6	0,0	0,0	40
Rzeszów	96,1	1,9	105,4	95,9	0,1	-	-	55,3	0,0	21,1	78,6	0,0	0,1	23
Tarnobrzeg	99,0	53,4	39,5	38,8	0,2	0,2	7,7	9,2	0,0	11,0	4,9	-	-	39
PODLASKIE	98,4	5,8	838,3	729,6	50,2	6,3	2383,4	235,9	2,4	174,9	53,4	645,1	32,0	2184
<i>Powiaty:</i>														
<i>Powiats:</i>														
Augustowski	97,5	-	7,7	6,7	1,0	-	-	14,0	0,4	1,5	0,0	110,8	66,8	72
Białostocki	80,1	-	43,2	30,3	7,2	1,9	8,9	28,7	0,0	20,8	8,7	101,0	33,9	214
Bielski	77,0	1,1	5,9	2,9	1,8	0,4	1,5	9,9	0,0	6,8	6,1	4,2	3,0	67
Grajewski	99,3	1,2	110,4	110,3	0,1	-	6,1	6,4	0,0	1,2	5,4	18,9	19,5	19
Hajnowski	66,9	-	11,3	11,2	-	-	-	6,5	0,0	2,6	0,3	95,0	58,5	1286
Kolneński	71,7	-	15,4	15,4	-	-	-	4,3	0,0	0,2	1,1	21,1	22,4	41
Łomżyński	96,5	39,3	169,4	169,4	-	-	-	5,3	0,0	0,9	1,0	35,2	26,0	56
Moniecki	84,3	-	106,2	105,5	0,7	-	-	4,5	0,0	0,8	0,6	43,9	31,8	15
Sejneński	-	-	1,3	1,3	-	-	-	2,2	9,9	0,2	0,1	52,1	60,9	76
Siemiatycki	-	-	17,0	5,8	11,0	0,1	1,7	5,1	0,0	0,8	0,2	31,3	21,5	42
Sokołski	93,1	-	19,2	11,5	-	-	-	9,4	0,0	1,7	2,5	53,2	25,9	70
Suwalski	-	-	12,2	12,2	-	-	-	3,4	9,8	2,5	1,4	73,4	56,1	97
Wysokomazowiecki	87,5	-	19,9	18,6	1,3	-	-	6,5	0,0	2,8	3,0	3,1	2,4	68
Zambrowski	86,6	0,4	11,9	11,5	0,4	-	2,2	6,1	0,0	0,7	0,6	0,3	0,4	4
<i>Miasta na prawach powiatu:</i>														
<i>Cities with powiat status:</i>														
Białystok	99,2	14,7	177,2	132,6	18,9	1,0	2359,5	94,2	0,0	121,9	21,0	0,1	1,0	9
Łomża	92,8	-	73,4	54,4	7,5	2,9	3,5	16,0	0,0	6,1	0,7	0,7	20,7	12
Suwałki	98,5	-	36,7	30,0	0,3	-	-	13,3	37,4	3,1	0,6	1,0	14,7	36
POMORSKIE	98,9	56,4	2487,5	2032,6	380,3	300,3	22970,9	645,2	2,1	481,4	87,6	597,3	32,6	2728
<i>Powiaty:</i>														
<i>Powiats:</i>														
Bytowski	74,2	-	28,3	27,7	0,6	0,6	0,5	9,8	0,0	3,5	4,6	45,6	20,8	321
Chojnicki	74,7	-	16,5	13,5	2,8	-	-	20,4	0,0	7,2	0,9	80,1	58,7	225
Człuchowski	79,7	-	178,7	171,5	2,7	0,2	0,1	10,6	0,0	3,1	0,6	16,7	10,6	92
Gdański	-	-	21,5	21,5	-	-	-	29,1	0,0	61,9	8,6	38,9	49,0	77
Kartuski	37,1	-	8,9	8,9	-	-	-	21,1	0,0	9,4	7,7	54,6	48,7	122

a W urządzeniach do redukcji zanieczyszczeń. b Na terenach własnych zakładów i terenach obcych. c Na terenach zakładów. d Bez wyselekcjonowanych.
a In facilities for the reduction of pollutants. b On own plant grounds and other land. c On plant grounds. d Without selected.

TABL. V. WAŻNIEJSZE DANE O STANIE, ZAGROŻENIU I OCHRONIE ŚRODOWISKA WEDŁUG POWIATÓW W 2008 R. (cd.)
MAJOR DATA ON ENVIRONMENTAL STATE, THREAT AND PROTECTION BY POWIATS IN 2008 (cont.)

POWIATY POWIATS	Pobór wody Water withdrawal			Ścieki przemysłowe i komunalne wymagające oczyszczania Industrial and municipal waste requiring treatment		Ludność korzystająca z oczyszczalni ścieków w % ludności ogółem Population using water treatment plants total in %	Emisja zanieczyszczeń powietrza z zakładów szczególnie uciążliwych Emission of air pollutants from plants generating substantial pollution				
	ogółem w hm ³ total in hm ³	w tym na potrzeby of which for the purposes of		ogółem w hm ³ total in hm ³	w tym oczyszczane w % ogółem of which treated total in %		pyło- wych particu- lates	gazowych gases			
		przemysłu industry	eksploatacji sieci wodociągo- wej ^a exploita- tion of the water-line system ^a					ogółem total	w tym of which		
									dwutlenek siarki sulphur dioxide	tlenki azotu nitric oxides	dwu- tlenek węgla carbon dioxide
		w % ogółem total in %					w tysiącach ton in thousand tonnes				
POMORSKIE (dok.)											
Powiaty:											
Powiaty:											
Kościerski	3,0	20,2	79,8	1,7	96,4	62,9	0,0	42,8	0,1	0,1	42,6
Kwidziński	43,5	90,8	9,2	38,6	99,5	69,6	0,6	1475,9	3,9	2,0	1469,4
Lęborski	4,7	12,4	80,2	3,2	96,8	80,5	0,2	47,8	0,3	0,1	47,2
Malborski	7,1	1,1	98,9	2,2	98,1	95,1	0,2	120,6	0,4	0,2	119,8
Nowodworski	0,5	-	100,0	1,1	99,7	58,0	0,0	3,4	0,0	0,0	3,3
Pucki	12,1	4,1	44,2	3,8	92,8	80,1	0,0	18,5	0,0	0,0	18,3
Słupski	8,5	15,5	67,4	3,7	100,0	64,0	0,1	48,1	0,1	0,1	47,7
Starogardzki	9,5	42,8	57,2	6,0	95,9	60,8	0,2	192,9	0,4	0,2	191,7
Sztumski	2,1	13,4	86,6	1,2	95,4	65,5	0,0	13,6	0,0	0,0	13,6
Tczewski	5,4	3,1	96,9	4,0	88,3	77,9	0,1	100,9	0,3	0,2	99,6
Wejherowski	8,8	5,1	90,3	5,1	94,9	70,0	0,1	31,8	0,1	0,1	31,5
Miasta na prawach powiatu:											
Cities with powiat status:											
Gdańsk	95,7	71,8	28,2	34,0	77,7	97,8	0,9	2359,1	10,6	3,9	2343,2
Gdynia	19,5	28,4	71,6	14,7	88,9	100,0	0,3	816,8	3,0	1,4	811,5
Słupsk	5,4	5,2	94,8	5,0	99,5	100,0	0,2	142,9	0,4	0,2	142,0
Sopot	3,5	0,1	99,9	2,8	74,1	100,0	-	-	-	-	-
ŚLĄSKIE	486,3	22,8	62,6	362,7	85,0	70,0	14,1	42672,1	94,9	64,5	41976,9
Powiaty:											
Powiaty:											
Będziński	23,8	33,2	66,8	4,0	96,3	56,9	1,2	2948,4	13,1	5,8	2929,1
Bielski	69,2	3,8	65,9	5,6	62,4	39,6	0,2	486,3	1,5	0,3	483,9
Bieruńsko-Lędziński	27,0	21,8	78,2	24,4	99,4	64,3	0,2	117,5	0,8	0,2	116,3
Cieszyński	34,5	1,3	47,9	4,8	98,5	58,0	0,1	110,1	0,4	0,1	109,3
Częstochowski	15,9	4,4	58,0	1,8	95,4	28,4	0,2	611,8	0,8	1,7	608,9
Gliwicki	8,2	58,0	37,9	8,1	97,7	53,5	0,2	203,8	1,0	0,3	165,4
Kłobucki	4,5	4,0	96,0	1,1	99,8	33,9	0,0	14,2	0,1	0,0	14,0
Lubliniecki	8,2	7,8	38,1	2,6	85,4	64,6	0,0	9,8	0,0	0,0	9,6
Mikołowski	4,3	86,4	9,9	8,2	80,8	55,9	1,0	5190,3	7,3	8,3	5170,8
Myszkowski	5,3	32,8	67,2	2,2	86,1	55,3	0,1	94,4	0,4	0,1	93,7
Pszczynski	99,7	4,5	87,2	3,1	86,2	59,6	0,2	328,5	0,4	0,4	207,4
Raciborski	6,5	4,2	83,0	2,6	95,8	50,6	0,2	110,0	0,3	0,1	108,0
Rybnicki	3,3	18,1	11,5	5,3	15,3	48,6	0,2	118,3	0,6	0,3	116,8
Tarnogórski	26,1	10,1	89,9	4,3	85,2	72,1	0,1	441,0	1,0	0,2	438,5
Wodzisławski	13,0	28,4	11,3	15,2	33,2	40,2	0,5	442,0	1,1	0,7	413,9
Zawierciański	10,8	18,6	81,4	3,2	89,8	41,6	0,2	302,2	0,5	0,4	299,9
Żywiecki	7,8	31,8	65,5	3,9	93,7	44,3	0,0	42,0	0,1	0,1	41,8
Miasta na prawach powiatu:											
Cities with powiat status:											
Bielsko-Biała	9,1	3,5	93,5	11,3	99,2	89,9	0,3	466,8	2,3	0,6	463,3
Bytom	1,5	100,0	-	27,5	94,3	91,0	0,5	448,9	2,6	0,9	439,1
Chorzów	-	-	-	4,6	99,6	97,3	0,1	1353,6	2,7	1,1	1349,3
Częstochowa	11,9	20,0	80,0	11,9	99,4	84,8	0,5	889,6	2,1	2,1	881,2
Dąbrowa Górnicza	4,9	22,3	77,7	11,0	97,8	90,8	3,7	8464,2	7,9	7,7	8350,0
Gliwice	12,1	13,3	86,7	13,0	73,1	97,8	0,6	506,2	1,9	0,8	467,2
Jastrzębie-Zdrój	0,8	100,0	-	3,8	96,0	78,1	0,2	864,5	3,8	1,5	797,9
Jaworzno	40,3	67,1	32,9	39,5	99,3	94,5	0,3	6635,0	8,9	10,4	6611,5
Katowice	8,4	100,0	-	34,2	71,9	72,5	0,5	1021,3	2,7	0,9	1005,1
Mysłowice	1,2	100,0	-	8,7	73,5	9,7	0,1	111,8	0,2	0,1	74,9
Piekary Śląskie	1,4	100,0	-	4,4	94,0	81,6	0,3	66,2	0,4	0,1	65,5
Ruda Śląska	6,2	100,0	-	12,8	87,9	76,1	0,3	582,1	3,0	0,8	536,8
Rybnik	11,1	97,6	-	9,4	98,1	69,9	1,1	8478,1	22,7	16,2	8423,8
Siemianowice Śląskie	0,0	100,0	-	9,7	29,4	90,0	0,1	9,5	0,4	0,1	8,8
Sosnowiec	0,0	100,0	-	30,5	80,3	97,4	0,2	163,6	0,4	0,2	162,5
Świętochłowice	-	-	-	2,2	98,6	98,3	0,0	38,3	0,1	0,0	37,6
Tychy	2,3	100,0	-	10,0	100,0	83,8	0,0	496,4	1,5	0,9	492,8
Zabrze	5,0	14,1	85,9	16,0	98,1	91,8	0,3	425,6	2,1	0,7	406,0
Żory	2,1	9,1	3,2	1,8	99,9	81,0	0,1	79,7	0,2	0,1	76,3
ŚWIĘTOKRZYSKIE	1078,1	87,0	5,3	55,9	84,3	52,4	4,0	11692,6	29,1	17,6	11608,3

a Pobór wody na ujęciach, przed wtłoczeniem do sieci.

a Water withdrawal by intakes before entering the system..

TABL. V. WAŻNIEJSZE DANE O STANIE, ZAGROŻENIU I OCHRONIE ŚRODOWISKA WEDŁUG POWIATÓW W 2008 R. (cd.)
MAJOR DATA ON ENVIRONMENTAL STATE, THREAT AND PROTECTION BY POWIATS IN 2008 (cont.)

POWIATY POWIATS	Zanieczyszczenia powietrza zatrzymane ^a <i>Pollutants retained (excluding CO²)^a</i>		Odpady (z wyłączeniem odpadów komunalnych) <i>Waste (excluding municipal waste)</i>					Odpady komunalne zebrane w ciągu roku ^d <i>Municipal waste collected during the year^d</i>		Nakłady na środki trwałe służące <i>Outlays on fixed assets for</i>		Powierzchnia o szczególnych walorach przyrodniczych prawnie chroniona <i>Legally protected areas possessing unique environmental value</i>		Pomniki przyrody (obiekty) <i>Monuments of nature (number)</i>
			wytworzone w ciągu roku <i>produced during the year</i>				dotychczas składowane (nagromadzone ^c (stan w końcu roku) <i>landfilled up to now (accumulated^c; end of year)</i>							
	pyłowe <i>particulates</i>	gazowe (bez CO ₂) <i>gases (excluding CO₂)</i>	ogółem <i>grand total</i>	w tymof which		w tym składowane ^b <i>of which land-filled^b</i>								
				poddane odzyskowi <i>recovered</i>	unieszkodliwione <i>treated</i>									
			razem <i>total</i>			ogółem w tys. ton <i>total in thous. tons</i>			ochronie środowiska <i>environmental protection</i>	gospodarce wodnej <i>water management</i>		w % powierzchni ogółem <i>in % of the total area</i>		
			w tysiącach ton <i>in thousand tonnes</i>							w mln zł <i>in mln PLN</i>				
POMORSKIE (dok.).....														
Powiaty:														
Powiaty:														

a W urządzeniach do redukcji zanieczyszczeń. *b* Na terenach własnych zakładów i terenach obcych. *c* Na terenach zakładów. *d* Bez wyselekcjonowanych.
a In facilities for the reduction of pollutants. *b* On own plant grounds and other land. *c* On plant grounds. *d* Without selected.

TABL. V. WAŻNIEJSZE DANE O STANIE, ZAGROŻENIU I OCHRONIE ŚRODOWISKA WEDŁUG POWIATÓW W 2008 R. (cd.)
MAJOR DATA ON ENVIRONMENTAL STATE, THREAT AND PROTECTION BY POWIATS IN 2008 (cont.)

POWIATY POWIATS	Pobór wody Water withdrawal			Ścieki przemysłowe i komunalne wymagające oczyszczania Industrial and municipal waste requiring treatment		Ludność korzystająca z oczyszczalni ścieków w % ludności ogółem Population using water treatment plants total in %	Emisja zanieczyszczeń powietrza z zakładów szczególnie uciążliwych Emission of air pollutants from plants generating substantial pollution				
	ogółem w hm ³ total in hm ³	w tym na potrzeby of which for the purposes of					pyło- wych particu- lates	gazowych gases			
		przemysłu industry	eksploatacji sieci wodociągo- wej ^a exploita- tion of the water-line system ^a	ogółem total	ogółem total			w tym of which			
								dwutlenek siarki sulphur dioxide	tlenki azotu nitric oxides	dwu- tlenek węgla carbon dioxide	
								w % ogółem total in %			w tysiącach ton in thousand tonnes
ŚWIĘTOKRZYSKIE(dok.)											
Powiaty:											
Powiaty:											
Buski	15,5	0,5	10,3	1,6	86,3	37,8	0,0	44,6	1,5	0,1	42,9
Jędrzejowski	16,9	5,6	15,8	1,2	91,1	35,2	0,2	1195,0	0,8	1,5	1188,7
Kazimierski	0,3	-	100,0	0,2	84,6	21,0	0,0	35,1	0,1	0,0	34,8
Kielecki	19,5	16,8	66,8	17,9	68,7	30,2	0,5	1471,7	0,7	1,0	1456,7
Konecki	12,5	3,8	26,9	1,3	92,0	36,2	0,1	52,5	0,2	0,1	51,9
Opatowski	2,3	9,5	90,5	0,7	88,6	31,0	0,3	2115,7	0,7	3,2	2109,1
Ostrowiecki	7,0	28,7	71,3	3,8	98,7	59,9	0,1	364,9	0,6	0,4	363,2
Pińczowski	8,4	7,8	19,9	1,9	95,3	40,3	0,1	69,1	0,1	0,2	68,6
Sandomierski	4,1	4,6	76,9	7,8	36,2	42,0	0,1	142,1	0,1	0,5	141,4
Skarżyski	4,2	15,4	84,6	2,4	94,4	70,1	0,6	106,5	0,4	0,2	105,6
Starachowicki	6,4	0,8	99,2	2,9	99,4	70,8	0,3	126,9	0,7	0,2	125,4
Staszowski	959,6	96,6	0,3	3,1	97,7	41,5	0,9	5187,8	21,7	9,6	5156,1
Włoszczowski	10,1	7,5	15,4	0,9	99,3	34,3	0,3	502,3	0,3	0,2	487,9
Miasta na prawach powiatu:											
Cities with powiat status:											
Kielce	11,4	10,1	89,9	10,0	100,0	100,0	0,4	278,3	1,1	0,5	276,0
WARMIŃSKO- MAZURSKIE	143,6	20,4	49,8	50,1	95,6	72,2	1,4	1381,0	4,1	2,3	1371,6
Powiaty:											
Powiaty:											
Bartoszycki	8,8	1,0	36,9	1,8	97,3	66,1	0,1	26,1	0,1	0,1	25,8
Braniewski	2,2	2,5	97,5	1,4	85,3	66,8	0,2	33,0	0,1	0,1	32,7
Działdowski	7,4	12,9	39,2	1,5	98,0	65,7	0,0	17,0	0,1	0,0	16,7
Elbląski	3,8	17,3	52,6	1,4	100,0	42,8	0,1	33,8	0,1	0,0	33,6
Elcki	4,4	18,8	81,2	2,9	99,0	77,2	0,1	123,0	0,5	0,1	122,2
Giżycki	4,0	18,4	81,6	2,2	86,8	73,6	0,2	62,6	0,1	0,1	62,0
Gołdapski	1,2	3,8	96,2	0,6	98,2	72,2	-	-	-	-	-
Iławski	10,3	6,7	43,0	3,1	89,4	65,2	0,1	57,7	0,2	0,1	57,3
Kętrzyński	3,7	-	96,0	1,9	89,2	74,9	0,0	27,3	0,1	0,0	27,0
Lidzbarski	2,8	24,9	75,1	1,6	98,5	64,7	0,1	53,8	0,1	0,1	53,5
Mragowski	7,8	17,0	30,2	2,3	99,5	67,5	0,1	56,6	0,2	0,1	56,0
Nidzicki	3,2	3,3	38,1	0,7	97,7	73,0	0,0	6,6	0,0	0,0	6,5
Nowomiejski	2,6	1,2	60,3	0,5	98,9	37,5	-	-	-	-	-
Olecki	2,5	11,6	61,1	0,9	96,4	65,8	0,0	1,2	0,0	0,0	1,2
Olsztyński	13,1	7,7	35,1	3,1	94,9	55,0	0,0	4,8	0,0	0,0	4,6
Ostródzki	12,0	21,6	38,9	3,3	96,1	68,7	0,0	66,9	0,1	0,1	66,6
Piski	2,6	16,3	83,7	1,6	87,3	73,0	0,1	77,5	0,1	0,1	77,2
Szczycieński	7,0	11,6	49,2	1,9	92,8	59,0	0,1	28,1	0,1	0,1	27,8
Węgorzewski	5,9	-	20,4	0,5	99,7	58,6	0,0	5,4	0,0	0,0	5,4
Miasta na prawach powiatu:											
Cities with powiat status											
Elbląg	22,6	59,9	40,1	6,6	99,5	100,0	0,1	272,3	1,0	0,5	270,5
Olsztyn	15,6	28,2	71,8	10,2	97,0	99,8	0,2	427,4	1,3	0,8	424,8
WIELKOPOLSKIE	1769,0	82,1	11,9	189,8	97,9	63,9	6,6	18264,7	110,6	27,3	18104,5
Powiaty:											
Powiaty:											
Chodzieński	8,7	3,3	34,6	1,6	100,0	72,8	0,0	14,0	0,0	0,0	14,0
Czarnkowsko-Trzcianecki	12,7	8,1	34,9	2,0	96,3	54,2	0,2	258,0	0,5	0,5	256,1
Gnieźnieński	14,3	5,8	66,7	3,9	94,5	69,5	0,2	59,5	0,4	0,1	58,6
Gostyński	7,1	18,1	68,4	2,7	99,1	44,5	0,1	156,1	0,5	1,1	154,3
Grodziski	7,7	14,1	37,2	1,1	99,7	52,2	-	0,2	-	0,0	0,2
Jarociński	4,6	10,4	86,3	2,4	84,3	72,8	0,1	37,8	0,2	0,1	37,4
Kaliski	8,2	2,2	65,9	0,7	100,0	22,7	0,0	2,6	0,0	0,0	2,6
Kepiński	3,5	0,7	92,6	1,2	98,9	46,5	0,0	19,9	0,1	0,0	19,6
Kolski	7,5	25,6	58,0	2,7	95,3	45,7	0,2	50,3	0,2	0,1	49,9

a Pobór wody na ujęciach, przed wtłoczeniem do sieci.
a *Water withdrawal by intakes before entering the system..*

TABL. V. WAŻNIEJSZE DANE O STANIE, ZAGROŻENIU I OCHRONIE ŚRODOWISKA WEDŁUG POWIATÓW W 2008 R. (cd.)
MAJOR DATA ON ENVIRONMENTAL STATE, THREAT AND PROTECTION BY POWIATS IN 2008 (cont.)

POWIATY POWIATS	Zanieczyszczenia powietrza zatrzymane ^a <i>Pollutants retained (excluding CO₂)^a</i>		Odpady (z wyłączeniem odpadów komunalnych) <i>Waste (excluding municipal waste)</i>					Odpady komunalne zebrane w ciągu roku ^d <i>Municipal waste collected during the year^d</i>		Nakłady na środki trwałe służące <i>Outlays on fixed assets for</i>		Powierzchnia o szczególnych walorach przyrodniczych prawnie chroniona <i>Legally protected areas possessing unique environmental value</i>		Pomniki przyrody (obiekty) <i>Monuments of nature (number)</i>
			wytworzone w ciągu roku <i>produced during the year</i>			dotychczas składowane (nagromadzone ^c (stan w końcu roku) <i>landfilled up to now (accumulated; end of year)</i>	ogółem w tys. ton <i>total in thous. tons</i>	w tym unieszkodliwione w ciągu roku w % zebranych of which treated during the year in % of collected	ochronie środowiska <i>environmental protection</i>	gospodarce wodnej <i>water management</i>	w tys. ha <i>in thous. ha</i>	w % powierzchni ogółem in % of the total area		
													w tym of which	
	pyłowe <i>particulates</i>	gazowe (bez CO ₂) <i>gases (excluding CO₂)</i>	ogółem <i>grand total</i>	poddane odzyskowi <i>recovered</i>	razem <i>total</i>	w tym składowane ^b of which land-filled ^b	ogółem w tys. ton <i>total in thous. tons</i>	w tym unieszkodliwione w ciągu roku w % zebranych of which treated during the year in % of collected	ochronie środowiska <i>environmental protection</i>	gospodarce wodnej <i>water management</i>	w tys. ha <i>in thous. ha</i>	w % powierzchni ogółem in % of the total area		
	w % wytworzonych <i>produced in %</i>		w tysiącach ton <i>in thousand tonnes</i>					w mln zł <i>in mln PLN</i>						
ŚWIĘTOKRZYSKIE (dok.) ..														
Powiaty:														
Powiats:														
Buski	70,9	36,4	-	-	-	-	-	9,9	0,0	5,1	0,9	89,6	92,6	29
Jędrzejowski	100,0	-	2,1	-	-	-	-	8,2	0,0	0,7	1,0	85,1	67,7	61
Kazimierski	84,1	-	5,2	-	-	-	-	2,5	0,0	1,4	2,8	7,5	17,8	9
Kielecki	98,2	0,5	530,3	530,0	0,1	-	-	14,8	0,0	22,6	6,5	202,9	90,3	91
Konecki	89,1	9,3	31,9	29,7	0,2	-	-	9,5	0,0	4,9	4,0	80,9	71,0	25
Opatowski	100,0	-	10,5	8,2	2,3	-	-	4,6	0,0	10,5	0,9	13,1	14,4	88
Ostrowiecki	99,6	-	398,8	395,8	0,1	0,1	-	19,4	0,0	44,0	2,7	45,2	73,3	27
Pińczowski	87,8	-	29,5	29,4	0,1	0,1	99,3	3,9	0,0	1,5	5,9	59,8	97,6	50
Sandomierski	99,9	-	38,1	37,5	0,2	0,2	-	15,4	0,1	3,8	15,4	4,7	7,0	72
Skarżyski	63,9	-	9,1	9,1	-	-	10,0	9,7	0,0	5,9	1,1	30,0	75,9	39
Starachowicki	93,2	-	36,8	27,6	1,8	0,2	-	20,6	0,0	9,8	5,5	46,9	89,6	37
Staszowski	99,8	59,4	825,1	586,3	238,8	238,8	14082,1	9,2	0,0	112,4	10,7	33,0	35,7	51
Włoszczowski	95,6	-	109,2	102,4	6,8	-	2993,6	3,0	0,0	5,0	1,9	42,0	46,3	25
Miasta na prawach powiatu:														
Cities with powiat status:														
Kielce	94,3	3,7	108,6	91,5	10,3	10,2	164,3	65,9	0,0	17,5	3,2	7,9	71,9	48
WARMIŃSKO- MAZURSKIE	98,4	2,6	838,3	676,5	43,8	5,5	1240,4	325,2	0,0	139,4	76,1	1119,4	46,3	2591
Powiaty:														
Powiats:														
Bartoszycki	44,4	-	6,4	6,1	0,3	0,3	-	11,7	0,0	1,1	5,4	25,7	19,7	162
Braniewski	55,0	-	2,1	2,1	-	-	-	8,2	0,0	1,5	0,6	36,4	30,3	194
Działdowski	88,1	-	39,2	38,8	0,1	-	-	9,6	0,0	1,3	1,5	35,9	37,7	107
Elbląski	62,8	-	4,2	4,1	0,1	0,1	-	8,5	0,0	2,1	9,5	57,8	40,8	601
Elcki	89,0	-	39,0	17,7	7,6	-	-	20,9	0,0	11,8	3,2	55,8	50,2	33
Giżycki	82,5	4,8	6,3	5,8	-	-	-	14,6	0,0	3,7	0,9	71,4	63,8	167
Gołdapski	-	-	8,6	8,4	0,2	0,2	-	3,0	0,0	3,2	5,9	60,6	78,5	37
Iławski	95,0	-	62,5	55,5	1,5	0,2	-	13,3	0,0	17,7	3,8	59,4	42,9	163
Kętrzyński	87,6	1,1	6,1	6,1	-	-	-	15,1	0,0	0,4	1,9	26,3	21,7	178
Lidzbarski	99,8	-	1,9	1,9	-	-	-	14,0	0,0	5,3	2,9	22,4	24,2	56
Mragowski	82,6	-	4,4	3,8	0,1	-	-	13,7	0,0	0,6	1,1	64,2	60,3	75
Nidzicki	39,1	25,0	35,0	33,2	1,8	-	-	5,4	0,0	0,9	0,9	55,6	57,9	23
Nowomiejski	-	-	19,1	19,0	-	-	-	2,5	0,0	2,4	1,1	24,2	34,9	35
Olecki	-	-	18,5	13,6	0,9	-	-	6,9	0,0	1,4	0,6	35,0	40,0	42
Olsztyński	-	0,9	36,4	33,9	2,5	-	-	22,8	0,0	5,0	8,4	153,4	54,0	133
Ostródzki	98,1	38,7	75,4	46,3	4,9	2,4	5,7	20,5	0,0	14,5	2,7	98,6	55,8	165
Piski	81,7	-	65,0	57,5	6,4	0,4	-	15,4	0,0	0,8	0,4	102,9	58,0	128
Szczygieński	92,5	-	22,5	14,0	8,5	-	-	12,0	0,0	5,4	0,3	85,5	44,2	121
Węgorzewski	-	-	4,2	1,9	2,3	1,1	8,2	7,7	0,0	0,4	0,2	44,2	63,8	76
Miasta na prawach powiatu:														
Cities with powiat status														
Elbląg	99,6	-	171,8	146,5	6,0	0,2	579,1	42,2	0,0	11,7	17,4	3,6	44,8	78
Olsztyn	98,4	0,6	209,7	160,3	0,6	0,6	647,4	57,0	0,0	48,1	7,5	0,5	5,7	17
WIELKOPOLSKIE	99,4	28,8	4985,4	2929	1881,8	1168,5	49803,1	810,0	0,0	767,7	141,4	941,7	31,6	3834
Powiaty:														
Powiats:														
Chodzieński	85,0	-	-	-	-	-	-	10,5	0,0	2,0	1,5	21,6	31,6	82
Czarnkowsko-Trzcianecki	98,7	-	61,6	61,3	0,1	0,1	-	14,5	0,0	7,9	7,9	79,2	43,9	183
Gnieźnieński	90,1	-	118,7	103,4	14,7	0,5	-	37,7	0,0	11,8	1,1	16,0	12,8	140
Gostyński	89,6	5,9	349,3	330,0	8,2	0,1	1,0	13,9	0,0	5,1	0,8	15,1	18,6	100
Grodziski	100,0	-	26,0	24,4	0,1	0,1	8,7	8,0	0,0	0,5	0,6	0,1	0,1	139
Jarociński	78,8	-	26,2	16,3	9,9	-	-	14,3	0,0	7,9	3,4	11,9	20,3	92
Kaliski	92,8	-	14,1	13,1	1,0	-	-	6,2	0,0	3,5	11,7	28,5	24,5	56
Kępiański	48,1	-	7,8	7,8	-	-	-	7,3	0,0	10,0	0,7	9,5	15,7	25
Kolski	91,8	-	57,5	45,7	6,0	-	677,7	13,0	0,0	4,8	3,0	24,8	24,5	66

a W urządzeniach do redukcji zanieczyszczeń. *b* Na terenach własnych zakładów i terenach obcych. *c* Na terenach zakładów. *d* Bez wyselekcjonowanych.
a In facilities for the reduction of pollutants. *b* On own plant grounds and other land. *c* On plant grounds. *d* Without selected.

TABL. V. WAŻNIEJSZE DANE O STANIE, ZAGROŻENIU I OCHRONIE ŚRODOWISKA WEDŁUG POWIATÓW W 2008 R. (dok.)
MAJOR DATA ON ENVIRONMENTAL STATE, THREAT AND PROTECTION BY POWIATS IN 2008 (cont.)

POWIATY POWIATS	Pobór wody Water withdrawal			Ścieki przemysłowe i komunalne wymagające oczyszczania Industrial and municipal waste requiring treatment		Ludność korzystająca z oczyszczalni ścieków w % ludności ogółem Population using water treatment plants total in %	Emisja zanieczyszczeń powietrza z zakładów szczególnie uciążliwych Emission of air pollutants from plants generating substantial pollution				
	ogółem w hm ³ total in hm ³	w tym na potrzeby of which for the purposes of					pyło- wych particu- lates	gazowych gases			
		przemysłu industry	eksploatacji sieci wodociągo- wej ^a exploita- tion of the water-line system ^a	ogółem w hm ³ total in hm ³	w tym oczyszczane w % ogółem of which treated total in %			ogółem total	w tym of which		
									dwutlenek siarki sulphur dioxide	tlenki azotu nitric oxides	dwu- tlenek węgla carbon dioxide
									w % ogółem total in %		
WIELKOPOLSKIE (dok.)											
Powiaty:											
Powiaty:											
Koniński	7,2	3,8	95,7	34,7	99,9	30,3	0,1	36,4	0,3	0,1	35,4
Kościański	5,8	3,0	81,4	1,9	99,2	60,0	-	-	-	-	-
Krotoszyński	6,4	2,8	75,6	1,9	99,2	54,4	0,1	29,1	0,2	0,1	28,6
Leszczyński	5,0	6,2	77,8	0,7	71,1	47,5	-	-	-	-	-
Międzychodzki	7,0	10,7	29,6	1,2	73,7	53,7	0,0	67,9	0,0	0,0	67,8
Nowotomyski	8,2	2,8	40,2	1,8	92,0	41,9	0,1	55,0	0,2	0,1	54,6
Obornicki	4,4	1,3	69,3	1,1	99,9	49,0	-	-	-	-	-
Ostrowski	20,9	3,3	38,9	3,5	92,6	50,1	0,1	115,6	0,2	0,2	105,2
Ostrzeszowski	10,8	0,3	30,5	1,1	99,2	44,2	0,0	3,5	0,0	0,0	3,4
Pilski	15,4	16,6	56,4	5,7	100,0	77,8	0,3	225,9	0,5	0,9	224,1
Pleszewski	3,8	8,0	92,0	1,0	100,0	44,1	-	-	-	-	-
Poznański	50,9	4,4	91,5	9,9	88,1	59,4	0,0	50,2	0,0	0,1	50,0
Rawicki	5,2	3,4	81,8	1,7	99,9	50,6	0,1	58,4	0,2	0,1	57,8
Słupecki	3,6	15,0	81,1	1,7	82,8	51,9	0,0	32,4	0,0	0,1	32,2
Szamotulski	7,8	14,9	75,3	2,5	86,0	60,2	0,0	172,9	0,0	0,2	171,7
Średzki	4,5	11,0	76,3	1,6	95,5	52,4	0,1	50,7	0,2	0,1	50,3
Śremski	11,1	27,7	28,6	1,7	99,3	71,8	0,2	57,9	0,4	0,1	57,1
Turecki	16,3	61,8	25,3	44,0	100,0	47,7	0,7	4485,1	11,4	6,4	4466,0
Wągrowiecki	17,6	0,2	24,1	1,5	91,9	57,4	-	5,7	-	0,0	5,7
Wolsztyński	4,2	8,9	77,5	1,6	98,0	45,6	0,0	20,9	0,1	0,0	20,7
Wrzesiński	6,4	10,2	68,4	1,5	99,1	53,6	0,1	0,1	0,1	0,0	0,0
Złotowski	3,7	7,6	86,6	1,7	94,2	59,9	0,1	29,1	0,1	0,1	28,8
Miasta na prawach powiatu:											
Cities with powiat status											
Kalisz	6,8	17,1	82,9	4,8	100,0	72,4	0,5	146,3	0,6	0,2	145,2
Konin	1435,2	98,6	0,3	4,5	97,8	95,4	2,1	10257,4	89,6	12,7	10151,6
Leszno	3,4	8,0	92,0	2,9	100,0	99,1	0,2	86,5	0,2	0,2	85,9
Poznań	23,1	20,4	79,5	35,0	99,2	99,9	0,9	1679,2	4,2	3,8	1669,7
ZACHODNIOPOMORSKIE	1708,3	92,4	6,0	238,0	93,6	60,1	5,1	9434,9	22,0	15,6	9392,0
Powiaty:											
Powiaty:											
Białogardzki	3,7	13,4	68,9	1,4	96,3	76,6	0,4	32,6	0,0	0,1	32,3
Choszczeński	6,0	1,6	39,4	1,4	96,6	75,7	0,0	12,5	0,1	0,0	12,4
Drawski	3,8	10,4	72,0	1,8	94,7	70,1	0,2	28,2	0,1	0,0	27,7
Goleniowski	5,8	10,4	77,1	3,1	98,2	67,6	0,2	34,2	0,2	0,1	33,4
Gryficki	4,4	4,4	95,6	2,9	100,0	71,3	0,0	5,2	0,0	0,0	5,1
Gryfiński	1269,9	97,7	2,2	6,0	97,6	61,5	1,0	5607,7	10,4	10,4	5586,2
Kamieński	3,7	0,5	99,5	2,2	99,5	68,1	-	0,2	0,0	0,0	0,2
Kołobrzegi	7,0	3,9	92,4	4,6	99,7	87,2	0,1	95,4	0,4	0,1	94,7
Koszaliński	10,6	2,3	78,8	1,7	100,0	56,5	0,1	14,8	0,0	0,0	14,5
Łobeski	3,6	9,2	45,9	1,1	70,2	51,9	0,1	16,1	0,1	0,0	15,8
Mysliborski	7,2	5,2	41,0	1,9	99,9	67,7	0,1	121,9	0,1	0,1	121,4
Policki	172,8	97,6	2,4	166,4	100,0	76,5	0,6	1536,7	3,4	1,4	1530,9
Pyrzycki	3,3	2,1	62,8	1,0	96,8	73,0	-	-	-	-	-
Stawieński	3,9	1,5	98,5	1,9	98,5	71,6	0,0	8,1	0,0	0,0	8,0
Stargardzki	16,2	4,5	40,6	4,2	98,1	80,0	0,1	115,6	0,3	0,1	115,1
Szczecinecki	5,6	18,7	71,5	2,3	97,0	74,5	0,6	306,9	0,2	0,4	305,8
Świdwiński	3,1	20,5	70,8	1,6	95,9	66,8	0,1	17,9	0,0	0,0	17,8
Wałecki	3,3	14,2	85,8	1,6	99,9	70,9	0,1	34,8	0,1	0,1	34,6
Miasta na prawach powiatu:											
Cities with powiat status											
Koszalin	3,5	6,9	93,1	6,1	100,0	98,9	0,1	126,8	0,5	0,1	126,2
Szczecin	167,9	97,6	2,4	22,6	36,7	14,9	0,7	1248,3	5,6	2,4	1239,6
Świnoujście	3,0	3,1	96,9	2,3	98,7	97,6	0,5	70,9	0,3	0,1	70,3

^a Pobór wody na ujęciach, przed wtłoczeniem do sieci.
^a Water withdrawal by intakes before entering the system..

TABL. V. WAŻNIEJSZE DANE O STANIE, ZAGROŻENIU I OCHRONIE ŚRODOWISKA WEDŁUG POWIATÓW W 2008 R. (dok.)
MAJOR DATA ON ENVIRONMENTAL STATE, THREAT AND PROTECTION BY POWIATS IN 2008 (cont.)

POWIATY POWIATS	Zanieczyszczenia powietrza zatrzymane ^a <i>Pollutants retained (excluding CO²)^a</i>		Odpady (z wyłączeniem odpadów komunalnych) <i>Waste (excluding municipal waste)</i>				Odpady komunalne zebrane w ciągu roku ^d <i>Municipal waste collected during the year^d</i>		Nakłady na środki trwałe służące <i>Outlays on fixed assets for</i>		Powierzchnia o szczególnych walorach przyrodniczych prawnie chroniona <i>Legally protected areas possessing unique environmental value</i>		Pomniki przyrody (obiekty) <i>Monuments of nature (number)</i>		
			wytworzone w ciągu roku <i>produced during the year</i>				dotychczas składowane (nagromadzone) ^c (stan w końcu roku) <i>landfilled up to now (accumulated^c; end of year)</i>	ogółem w tys. ton <i>total in thous. tons</i>	w tym unieszkodliwione w ciągu roku w % zebranych <i>of which treated during the year in % of collected</i>	ochronie środowiska <i>environmental protection</i>	gospodarce wodnej <i>water management</i>	o szczególnych walorach przyrodniczych prawnie chroniona <i>Legally protected areas possessing unique environmental value</i>			
	pyłowe <i>particulates</i>	gazowe (bez CO ₂) <i>(excluding CO₂)</i>	ogółem <i>grand total</i>	poddane odzyskowi <i>recovered</i>	razem <i>total</i>	w tym składowane ^b <i>of which land-filled^b</i>								w tys. ha <i>in thous. ha</i>	w % powierzchni ogółem <i>in % of the total area</i>
w % wytworzonych <i>produced in %</i>		w tysiącach ton <i>in thousand tonnes</i>						w mln zł <i>in mln PLN</i>							
WIELKOPOLSKIE (dok.) ...															
Powiaty:															
Powiats:															
Koniński	75,5	-	18,3	16,0	2,3	2,3	-	11,5	0,0	12,1	1,5	60,3	38,2	62	
Kościański	-	-	111,0	82,7	21,8	-	-	13,7	0,0	4,3	3,1	34,5	47,8	77	
Krotoszyński	85,2	10,9	29,8	13,9	12,4	0,2	-	15,5	0,0	4,7	0,3	32,1	45,0	37	
Leszczyński	-	-	41,4	29,7	11,7	-	1,1	7,6	0,0	7,0	1,8	38,4	47,7	120	
Międzychodzki	-	-	35,3	34,8	0,5	0,5	-	7,8	0,0	1,9	0,8	49,9	67,8	311	
Nowotomyski	82,0	-	60,5	60,5	-	-	-	11,5	0,0	2,9	4,4	14,4	14,2	233	
Obornicki	-	-	21,8	-	21,8	1,2	14,3	7,7	0,0	4,7	7,6	11,0	15,4	190	
Ostrowski	92,3	-	94,8	79,1	8,9	1,4	-	37,2	0,0	21,6	2,5	72,1	62,1	142	
Ostrzeszowski	80,0	80,0	19,8	9,5	8,8	-	-	4,6	0,0	1,9	1,8	64,0	82,8	63	
Piłski	51,1	3,8	114,2	90,5	23,7	0,3	1,1	40,3	0,0	27,6	2,2	57,0	45,0	150	
Pleszewski	-	-	37,8	33,7	3,9	0,3	-	9,0	0,0	12,6	0,9	7,0	9,9	124	
Poznański	97,0	64,5	159,9	105,3	51,8	5,3	174,4	90,8	0,0	222,8	34,2	52,7	27,7	472	
Rawicki	89,6	-	431,8	409,8	15,8	1,3	-	8,0	0,4	6,7	1,5	0,0	0,0	51	
Słupecki	85,4	-	48,5	35,3	9,3	-	-	19,5	0,0	0,5	0,6	41,8	49,9	64	
Szamotulski	54,8	0,2	241,9	241,9	-	-	-	19,0	0,0	6,5	2,5	24,3	21,7	128	
Średzki	91,7	-	177,3	173,1	3,9	3,9	4,2	11,7	0,0	5,3	1,8	1,2	2,0	100	
Śremski	96,0	19,6	77,6	75,0	2,4	-	131,5	12,3	0,0	12,1	2,8	7,2	12,5	143	
Turecki	99,8	-	405,5	7,0	397,9	395,4	16765,2	16,5	0,0	19,7	3,5	38,9	41,8	47	
Wągrowiecki	-	-	2,9	2,9	-	-	-	14,3	0,0	11,4	1,7	15,0	14,4	75	
Wolsztyński	46,1	-	44,0	24,2	15,9	-	-	16,3	0,0	8,3	1,0	43,6	64,1	107	
Wrzesiński	93,6	-	91,5	84,9	6,0	-	-	26,1	0,0	7,2	1,2	15,3	21,8	49	
Złotowski	47,9	-	2,5	2,5	-	-	-	8,6	0,0	7,3	0,7	53,6	32,3	109	
Miasta na prawach powiatu:															
Cities with powiat status															
Kalisz	78,7	-	40,1	37,1	1,6	1,4	-	33,0	0,0	42,5	1,2	0,0	0,1	55	
Konin	99,7	36,2	1514,0	257,0	1194,7	743,0	32023,9	20,3	0,0	16,4	2,2	0,3	3,0	5	
Leszno	95,4	23,3	50,2	45,9	4,3	3,7	-	18,3	0,0	8,1	1,8	-	-	3	
Poznań	84,3	27,7	451,8	374,7	22,4	7,5	-	203,5	0,0	238,1	26,9	0,4	1,4	34	
ZACHODNIOPOMORSKIE	99,4	43,8	5951,2	2113,7	3492,2	2132,1	110052,9	499,7	2,5	448,0	146,7	491,6	21,5	2596	
Powiaty:															
Powiats:															
Białogardzki	99,4	14,7	21,2	19,5	1,7	1,7	-	9,9	0,0	4,2	2,3	0,2	0,3	73	
Choszczeński	83,8	-	11,9	11,9	-	-	-	6,7	0,0	6,4	0,8	72,3	54,4	115	
Drawski	63,3	-	3,6	2,4	0,4	-	-	11,9	0,0	8,0	1,1	76,4	43,3	249	
Goleniowski	50,4	3,3	77,7	57,6	19,9	2,2	7,1	23,0	0,0	19,1	5,7	13,9	8,6	83	
Gryficki	15,0	-	1,5	1,5	-	-	-	18,2	0,1	8,5	4,6	0,5	0,5	73	
Gryfiński	99,8	54,3	608,8	313,6	27,1	27,1	21281,5	19,3	0,7	48,1	4,6	46,1	24,7	290	
Kamiński	-	-	-	-	-	-	-	10,9	0,0	2,4	5,5	7,2	7,2	128	
Kołobrzeski	95,6	-	48,9	29,0	19,7	19,6	-	28,2	35,4	32,8	8,2	5,0	6,9	239	
Koszaliński	86,7	-	1,1	1,1	-	-	-	13,0	0,0	3,2	4,4	33,7	20,2	172	
Łobeski	80,3	1,7	54,6	48,0	5,8	-	-	7,0	0,0	1,1	0,5	3,0	2,8	24	
Mysliborski	97,6	-	225,1	223,5	1,6	-	-	20,8	0,0	17,7	3,4	52,1	44,1	108	
Policki	95,2	55,1	3923,7	548,9	3371,3	2075,4	85196,0	22,1	0,0	22,9	1,1	2,2	3,3	13	
Pyrzycki	-	-	-	-	-	-	-	6,5	0,0	3,4	3,3	0,0	0,1	26	
Sławieński	60,0	-	55,1	55,1	-	-	-	10,2	0,0	4,9	4,5	14,3	13,7	173	
Stargardzki	81,3	-	476,5	471,9	0,4	-	-	34,3	0,0	7,9	1,4	16,3	10,7	258	
Szczecinecki	99,7	-	177,5	176,7	0,4	-	-	18,0	0,0	1,8	1,2	50,6	28,7	147	
Świdwiński	46,5	-	1,4	-	1,4	-	-	11,6	0,0	5,7	2,1	15,4	14,1	221	
Walecki	82,9	-	9,5	9,3	0,2	-	-	21,1	0,0	1,2	0,3	73,4	51,9	93	
Miasta na prawach powiatu:															
Cities with powiat status															
Koszalin	87,7	-	32,7	22,5	0,1	0,1	3,1	44,6	5,0	17,4	2,3	3,7	44,6	59	
Szczecin	99,0	6,7	208,6	109,4	42,2	6,0	3565,2	146,9	0,0	222,5	86,4	1,7	5,7	27	
Świnoujście	37,4	-	11,8	11,8	-	-	-	15,4	0,0	8,9	2,9	3,6	18,3	25	

a W urządzeniach do redukcji zanieczyszczeń. *b* Na terenach własnych zakładów i terenach obcych. *c* Na terenach zakładów. *d* Bez wyselekcjonowanych.
a In facilities for the reduction of pollutants. *b* On own plant grounds and other land. *c* On plant grounds. *d* Without selected.

Dział 1. WARUNKI NATURALNE

Uwagi metodyczne

W dziale przedstawiono informacje o zróżnicowaniu przestrzennym komponentów środowiska naturalnego i położeniu geopolitycznym kraju. Uwzględniono podstawowe charakterystyki kartograficzno-topograficzne oraz wybrane elementy morfologiczne, hydrograficzne i meteorologiczne, które w ogólnym zarysie obrazują warunki naturalne panujące na obszarze Polski.

Poniżej omówiono i zdefiniowano wybrane specjalistyczne pojęcia i zagadnienia występujące w dziale.

Zgodnie z ustawą z dnia 21 marca 1991 r. o obszarach morskich Rzeczypospolitej Polskiej i administracji morskiej (Dz.U. z 2003 r.Nr 153,poz. 1502, z późn. zm.) obszarami morskimi Rzeczypospolitej Polskiej są:

1. Morskie wody wewnętrzne obejmujące:

- część Jeziora Nowowarpieńskiego i część Zalewu Szczecińskiego wraz ze Świną i Dziwną oraz Zalewem Kamieńskim, znajdująca się na wschód od granicy państwowej między Rzeczpospolitą Polską a Republiką Federalną Niemiec, oraz rzeka Odra pomiędzy Zalewem Szczecińskim a wodami portu Szczecin;
- część Zatoki Gdańskiej zamknięta linią podstawową biegnącą od punktu o współrzędnych 54°37'36" szerokości geograficznej północnej i 18°49'18" długości geograficznej wschodniej (na Mierzei Helskiej) do punktu o współrzędnych 54°22'12" szerokości geograficznej północnej i 19°21'00" długości geograficznej wschodniej (na Mierzei Wiślanej);
- część Zalewu Wiślanego, znajdującą się na południowy zachód od granicy państwowej między Rzeczpospolitą Polską a Federacją Rosyjską na tym Zalewie ;
- wody portów określone od strony morza linią łączącą najdalej wysunięte w morze stałe urządzenia portowe, stanowiące integralną część systemu portowego

2. Morze terytorialne

obejmuje obszar wód morskich o szerokości 12 mil morskich, liczonych od linii podstawowej tego morza (czyli linii najniższego stanu wody wzdłuż wybrzeża lub zewnętrznej granicy morskich wód wewnętrznych). Do morza terytorialnego są włączone wody, na których odbywa się normalnie załadunek, wyładunek i kotwiczenie statków, położone całkowicie lub częściowo poza obszarem wód morskich.

3. Wyłączna strefa ekonomiczna

jest położona na zewnątrz morza terytorialnego i przylega do tego morza.

Obejmuje ona wody, dno morza i znajdujące się pod nim wnętrze ziemi.

Zgodnie z ustawą z dnia 12 października 1990r.o ochronie granicy państwowej (Dz.U.Nr 78, poz.461 z późn.zm.), **granica państwowa** to powierzchnia pionowa przechodząca przez linię graniczną, oddzielająca terytorium państwa polskiego od terytoriów innych państw i od morza pełnego. Rozgranicza ona również przestrzeń powietrzną, wody i wnętrze ziemi.

Zlewisko stanowi obszar, z którego wody spływają do jednego morza.

Dorzecze to obszar, który jest odwadniany przez rzekę i jej dopływy (wody powierzchniowe spływają do systemu jednej rzeki i odpływają zeń rzeką główną).

Zlewnia to część dorzecza zamknięta działem wodnym w dowolnym przekroju np. wodowskazowym, zapory, mostu, itp.

Przepływ rzeki - ilość (objętość) wody przepływającej w jednostce czasu przez określony przekrój poprzeczny rzeki w m³ na sekundę.

Sieć obserwacyjno-pomiarowa Instytutu Meteorologii i Gospodarki Wodnej (IMGW) składa się ze Stacji Meteorologicznych i Hydrologiczno-Meteorologicznych (61 w tym 9 Regionalnych Stacji Hydrologiczno-Meteorologicznych, 2 Obserwatoria wysokogórskie, 8 lotniskowych Stacji Meteorologicznych, 219 pozostałych posterunków pomiarowych, 3 stacje sondażu aerologicznego, 8 radarów meteorologicznych).

W 2008r. (stan w dniu 31 XII) obserwacje i pomiary meteorologiczne prowadziło 275 stacji i posterunków meteorologicznych oraz 1040 posterunków opadowych, które prowadziły wyłącznie pomiary opadu atmosferycznego. Pomiary hydrometryczne wykonywano na 904 posterunkach wodowskazowych.

Stacje Hydrologiczno-Meteorologiczne (synoptyczne) prowadzą obserwacje i pomiary elementów meteorologicznych co godzinę, natomiast do obliczeń średnich dobowych i ekstremalnych korzysta się z ośmiu obserwacji na dobę.

Posterunki meteorologiczne prowadzą obserwacje podstawowych elementów meteorologicznych cztery razy na dobę.

Średnie roczne temperatury powietrza zostały wyznaczone na podstawie średnich dobowych wartości liczonych z ośmiu obserwacji na stacjach synoptycznych IMGW, które odzwierciedlają przebieg parametrów meteorologicznych na obszarze Polski.

Roczne sumy opadu atmosferycznego zostały obliczone na podstawie sum dobowych w oparciu o wybrane stacje i posterunki IMGW, które oddają przestrzenne zróżnicowanie przebiegu sum opadu atmosferycznego w kraju.

Wykaz stacji meteorologicznych, z których zaprezentowano dane meteorologiczne uwzględnia stacje IMGW wchodzące w skład Regionalnej Bazowej Sieci Synoptycznej (RBSN) w Europie

Chapter 1. NATURAL CONDITIONS

Methodological notes

This chapter presents information on spatial diversity of elements of the natural environment and geopolitical location of the country. The information encompasses the essential cartographic and topographic features as well as selected morphological, hydrographical and meteorological components, which in general illustrate natural conditions in Poland.

The specialist concepts and issues touched upon in this section have been discussed and defined below.

Pursuant to the Act of 21 March 1991 on maritime areas of the Republic of Poland and the maritime administration (O. J. of 2003, No. 153 item 1502, as amended) the maritime areas of the Republic of Poland shall be:

1. Maritime internal waters:

- The part of Nowe Warpno Lake and the part of the Szczecin Lagoon together with the Ćwina and the Dziwna and the Kamień Lagoon, situated to east of the State frontier between the Republic of Poland and the Federal Republic of Germany, and the Oder River between the Szczecin Lagoon and the waters of the port of Szczecin;
- That part of the Bay of Gdansk closed by a baseline running from a point determined by the coordinates 54° 37' 36'' of north geographic latitude and 18° 49' 18'' of east geographic longitude from the Hel Sandbar to a point determined by the coordinates 54° 22' 12'' of north geographic latitude and 19° 21' 00'' of east geographic longitude (on the Vistula Sandbar);
- The part of the Vistula Lagoon situated south-west of the State frontier between Republic of Poland and Russian Federation on that Bay;
- Harbour waters defined on the sea said by the line connecting the outermost permanent harbour works which form an integral part of the harbour system

2. **The territorial sea** consists of a marine area of 12 nautical miles (22 224 m) wide, measured from the baseline of the sea (baselines of the territorial sea is constituted by the low-water line along the coast or the outer limit of the internal waters). Waters landing totally or partly outside maritime waters are included to territorial sea, on which normal loading, loading out and anchor of ships is carried out.

3. **The exclusive economic zone** is situated beyond and adjacent to the territorial sea. It includes the waters, the seabed and its subsoil.

Pursuant to the Act of 12 October 1990 on protection of the state border (O. J. No. 78 item 461 as amended), **a state border** is a vertical surface on a border line, which divides the territory of Poland from territories of other states and the open sea. It also divides atmosphere, water and interior of the earth.

A catchment area is a region of land where waters go downhill into a sea.

River basin - Area of land from which all surface run-off flows through a sequence of streams, rivers and, possibly, lakes into the sea at a single river mouth, estuary or delta.

Drainage basin – a part of catchment area closed with a drainage divide in any cross-section e.g. (dam, bridge etc.)

River flow – volume (capacity) of water flowing per a unit of time through a particular river section, measured in m³/s.

Observational and measurement network of the Institute of Meteorology and Water Management (IMGW) comprising Meteorological and Hydrological and Meteorological Stations (61 including 9 regional hydrological and meteorological stations, 2 high mountain observation stations, 8 airport meteorological stations, 2191 other measurement posts, 3 aerological stations, 8 meteorological radars).

In 2008 (data as of 31 December) observations and meteorological measurements were carried out by 275 meteorological stations and posts as well as 1040 precipitation posts, which carried out only atmospheric precipitation measurements. Hydrometric measurements were carried out at 904 water level measurement posts.

(Synoptic) Hydrological and Meteorological Stations carry out observations and measurements of meteorological elements every hour; however, average daily and extreme values are calculated on the basis of 8 observations per day.

Meteorological posts carry out observations of basic meteorological elements four times a day.

Average annual air temperatures were determined on the basis of average daily values calculated on the basis of eight observations at Institute of Meteorology and Water Management (IMGW) synoptic stations, which reflect the situation of meteorological parameters in Poland.

Annual atmospheric precipitation total was calculated on the basis of daily data from selected stations and posts of the Institute, which reflect geographical diversity of precipitation in Poland.

A list of meteorological stations, from which the meteorological data were taken, includes IMGW stations covered by Regional Basic Synoptic Network in Europe.

TABL.1. POŁOŻENIE GEOGRAFICZNE POLSKI
. GEOGRAPHIC LOCATION OF POLAND

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Określenie punktu Point Specification	W stop- niach i minutach In degrees and minutes	W km In km
Najdalej wysunięte punkty granicy państwowej: Extreme points of the national border:			
na północ (szerokość geograficzna północna) ..... in the north (northern geographic latitude)	Przylądek Rozewie ..... Cape Rozewie	54°50'	x
na południe (szerokość geograficzna północna) ..... in the south (northern geographic latitude)	Szczyt Opołonok (Bieszczady) ..... Opołonok Peak (Bieszczady)	49°00'	x
na zachód (długość geograficzna wschodnia) ..... in the west (eastern geographic longitude)	Na zachód od Cedyni ..... In the west of Cedynia	14°07'	x
na wschód (długość geograficzna wschodnia) ..... in the east (eastern geographic longitude)	Kolano Bugu na wschód od Strzyżowa . Bug river bend, east of Strzyżów	24°09'	x
Rozciągłość: z południa na północ ..... Extent: from south to north	x	5°50'	649
z zachodu na wschód ..... from west to east	x	10°02'	689

Ź r ó d ł o: dane Instytutu Geodezji i Kartografii.
S o u r c e: data of the Institute of Geodesy and Cartography.

TABL.2. UKŁAD PIONOWY POWIERZCHNI
. ELEVATIONS

WZNIESIENIE NAD POZIOM MORZA ELEVATION ABOVE THE SEA LEVEL	W % powierzchni ogólnej kraju ^a In % of total area of the country ^a	WZNIESIENIE NAD POZIOM MORZA ELEVATION ABOVE THE SEA LEVEL	W % powierzchni ogólnej kraju ^a In % of total area of the country ^a
P O L S K A ..... P O L A N D	100.0	200 - 300	16,2
Poniżej 0 m ..... Below 0 m	0.2	300 - 500	5,6
0 - 100	25.2	500 – 1000	2,9
100 - 200	49.7	Powyżej 1000 m ..... Above 1000 m	0,2

a Patrz uwaga do tabl.4.
U w a g a: Średnie wzniesienie nad poziom morza wynosi 173 m.
Ź r ó d ł o: dane Instytutu Geodezji i Kartografii.
a See note to table 4.
N o t e: Average elevation above the sea level amounts to 173 m.
S o u r c e: data of the Institute of Geodesy and Cartography.

TABL.3. NAJWYŻEJ ORAZ NAJNIŻEJ POŁOŻONE PUNKTY I MIEJSCOWOŚCI
. THE HIGHEST AND THE LOWEST POINTS AND LOCALITIES

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Nazwa Name	Województwo Voivodship	Wzniesienie nad poziom morza w m Elevation above the sea level in m
Najwyżej położony punkt ..... The highest point	Rysy	małopolskie	2499
Najwyżej położony stale zamieszkany punkt ..... The highest permanently occupied point	Obserwatorium Meteorologiczne na Kasprowym Wierchu	małopolskie	1981
Najwyżej położona miejscowość ..... The highest locality	Gubałówka - część m. Zakopanego	małopolskie	1125
Najniżej położony punkt ..... The lowest point	Na terenie wsi Raczki Elbląskie	warmińsko-mazurskie	-1,8
Najniżej położona miejscowość ..... The lowest locality	Żółwiniec	warmińsko-mazurskie	-1,3

Ź r ó d ł o: dane Instytutu Geodezji i Kartografii.
S o u r c e: data of the Institute of Geodesy and Cartography.

TABL.4. TERYTORIUM I GRANICE
TERRITORY AND BORDERS

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	W liczbach bezwzględnych In absolute numbers	W od- setkach In per- cent	WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	W liczbach bezwzględnych In absolute numbers	W od- set- kach In per- cent
Terytorium w km ² ..... Territory in km ²	322575	100,0	Długość granicy państwowej w km (dok.) Length of the national border in km (cont.)		
obszar lądowy (łącznie z wodami śródlądowymi) ..... land area (including inland waters)	311888 ^a	96,7	lądowej (dok.) land border (cont.)		
morskie wody wewnętrzne ..... internal waters	2005 ^a	0,6	ze Słowacją ..... with Slovakia	541	15,4
morze terytorialne..... territorial sea	8682	2,7	z Republiką Czeską ..... with Czech Republic	796	22,7
			z Niemcami. .... with Germany	467	13,3
			morskiej ..... sea border	440	12,5
Powierzchnia wyłącznej strefy ekonomicznej w km ² ..... Area of exclusive economic zone in km ²	22634	x	na morzu ^b ..... at sea ^b	395	11,3
Długość granicy państwowej w km ..... Length of the national border in km	3511	100,0			
lądowej ..... land border	3071	87,5	odcinki rozgraniczające obszar morza terytorialnego: sections demarcating the area of territorial sea:		
w tym na wodach granicznych ..... of which boundary of territorial waters	1295	36,9	z Rosją ..... with Russian Federation	22	0,6
z Rosją ..... with Russian Federation	210	6,0	z Niemcami ..... with Germany	22	0,6
z Litwą ..... with Lithuania	104	3,0	Długość linii brzegowej w km. .... Length of coast in km	770 ^{ac}	x
z Białorusią ..... with Belarus	418	11,9			
z Ukrainą ..... with Ukraine	535	15,2	Na 1 km granicy przypada terytorium w km ² ..... Territory in km ² per 1 km of border	92	x

a Dane uaktualnione w wyniku weryfikacji przebiegu linii brzegowej b Przebiega wzdłuż linii, której każdy punkt jest oddalony o 12 mil morskich od morskiej linii brzegowej, a w Zat. Gdańskiej - od linii podstawowej morza terytorialnego. c W tym Mierzeja Helska - 74 km; łącznie z Zalewem Szczecińskim i Zalewem Wiślanym.

U w a g a: Powierzchnia ogólna kraju przyjęta według podziału administracyjnego wynosi 312679km² i obejmuje obszar lądowy (łącznie z wodami śródlądowymi) - 311888 km² oraz część morskich wód wewnętrznych - 791 km², tj.: część Zalewu Wiślanego wraz z wodami portów, część Jeziora Nowowarpieńskiego i część Zalewu Szczecińskiego wraz ze Świną i Dziwną oraz Zalewem Kamieńskim wraz z wodami portów, Odrę pomiędzy Zalewem Szczecińskim a wodami portu Szczecin oraz wody portów Zatoki Gdańskiej i portów granicznych z wodami morza terytorialnego

Źródło: dane Głównego Urzędu Geodezji i Kartografii oraz Komendy Głównej Straży Granicznej.

a Data updated in result of verification of the coast outline. b Running along the line 12, each point of which is 12 nautical miles from the coast line, and in the Gulf of Gdańsk – from the primary line of territorial sea. c Of which the Hel Peninsula - 74 km; including Szczecin Bay and Wisla Bay.

N o t e: The total area of the country according to the administrative division amounts to 312679 km² and includes the land area (including inland waters) of 311888 km² as well as part of internal waters — 791 km2, i.e.: part of the Wisla Bay including waters of ports, a part of Lake Nowowarpieńskie and a part of Szczecin Bay including Świna and Dziwna as well as Kamiński Bay including waters of ports, Odra between the Szczecin Bay and waters of Szczecin port as well as waters of the Gulf of Gdańsk and ports bordering on territorial sea waters

S o u r c e: data of the Head Office of Geodesy and Cartography as well as the Headquarters of the Border Guard.

TABL.5. NAJWIĘKSZE GŁĘBOKOŚCI NA OBSZARACH MORSKICH RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
THE BIGGEST DEPTHS ON SEA AREAS OF THE REPUBLIC OF POLAND

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Głębokość w m Depth in m	Szerokość geograficzna północna Northern geographic latitude	Długość geograficzna wschodnia Eastern geographic longitude
Zatoka Gdańska ..... Gulf of Gdańsk	108	54° 47'	19°20'
Zalew Wiślany ..... Wisła Bay	4,4	54°27'	19°43'
Zalew Szczeciński ^a ..... Szczecin Bay ^a	7,8	53°47'	14°16'

a Głębokość toru wodnego łączącego port morski w Szczecinie z portem morskim w Świnoujściu waha się od 10,5 m do 14,3 m.
Ź r ó d ł o: dane Sztabu Generalnego Wojska Polskiego.
a The depth of the water course linking Szczecin seaport with Świnoujście seaport fluctuates from 10.5 m to 14.3 m.
S o u r c e: data of the Polish Army General Staff.

TABL.6. WYŻSZE SZCZYT Y GÓRSKIE
HIGHER MOUNTAIN PEAKS

PASMO LUB GRUPA GÓRSKA SZCZYT Y MOUNTAIN RANGE OR GROUP PEAKS	Wzniesienie nad poziom morza w m Elevation above the sea level in m	PASMO LUB GRUPA GÓRSKA SZCZYT Y MOUNTAIN RANGE OR GROUP PEAKS	Wzniesienie nad poziom morza w m Elevation above the sea level in m
KARPATY CARPATHIAN MOUNTAINS		KARPATY (dok.) CARPATHIAN MOUNTAINS (cont.)	
Tatry		Beskid Mały	
Rysy	2499	Czupel	930
Mięguszowiecki Szczyt	2438	Łamana Skała	929
Świnica	2301	Leskowiec	918
Wołowiec.....	2064	Beskid Makowski	
Kasprowy Wierch.....	1987	Mędralowa (Beskidek)	1169
Giewont	1894	Lubomir	904
Beskid Żywiecki		SUDETY SUDETEN MOUNTAINS	
Babia Góra.....	1723	Karkonosze	
Romanka.....	1366	Śnieżka	1602
Bieszczady		Wielki Szyszak	1509
Tarnica	1346	Masyw Śnieżnika	
Halicz.....	1333	Śnieżnik	1425
Gorce		Góry Izerskie	
Turbacz.....	1314	Wysoka Kopa	1126
Beskid Sądecki		Kamienica	973
Radziejowa	1267	Góry Sowie	
Jaworzyna Krynicka	1114	Wielka Sowa	1015
Beskid Śląski		Góry Stołowe	
Skrzyczne.....	1257	Szczeliniec Wielki.....	919
Barania Góra.....		GÓRY ŚWIĘTOKRZYSKIE ŚWIETOKRZYSKIE MOUNTAINS	
Beskid Wyspowy		Łysogóry	
Mogielnica (Mogielica)	1170	Łysica	612
Pieniny		Łysa Góra	594
Wysokie Skałki.....	1050	Pasma Jeleniowskie	
Trzy Korony	982	Szczytniak	554
Beskid Niski		Pasma Klonowskie	
Lackowa	997	Bukowa Góra	484
Cergowa	716		

Ź r ó d ł o: dane Sztabu Generalnego Wojska Polskiego.
S o u r c e: data of the Polish Army General Staff.

TABL. 7. NAJDŁUŻSZE JASKINIE
LONGEST CAVES

JASKINIE CAVES	Długość Length	Głębokość Depth
	w metrach in metres	
REGION WEWNĄTRZKARPACKI INNER CARPATHIAN REGION		
Tatry Zachodnie		
System Wielka Śnieżna - Wielka Litworowa.....	23619	824
Jaskinia Śnieżna Studnia.....	12050	759
System Wysoka - Za Siedmiu Progami.....	11660	435
Jaskinia Miętusia.....	10725	305
Jaskinia Bańdzioch Kominiarski.....	9550	562
Jaskinia Czarna.....	6500	303
System Ptasia Studnia - Lodowa Litworowa.....	6291	352
Jaskinia Zimna.....	4600	176
Jaskinia Mała w Mułowej.....	3760	555
Jaskinia Kozia.....	3470	389
Pieniny		
Jaskinie w Ociemnem.....	196	47
Jaskinia Pienińska.....	101	18
Jaskinia nad Polaną Sosnowką.....	94	16
Jaskinia w Dziurawej Skale.....	70	17
Jaskinia w Szaflarach.....	43	6
Walusiowa Jama.....	32	8
Jaskinia Wyżna.....	30	11
Zbójecka Dziura.....	21	10
Jaskinia w Facimiechu.....	20	.
Jaskinia w Świniej Skale.....	16	14
REGION ZEWNĄTRZKARPACKI OUTER CARPATHIAN REGION		
Jaskinia Miecharska.....	1801	56
Jaskinia w Trzech Kopcach.....	1254	33
Jaskinia Słowiańska – Drwali.....	601	24
Jaskinia Dująca.....	582	18
Jaskinia Głęboka w Stołowie.....	554	20
Jaskinia Zbójecka w Łopieniu.....	433	19
Jaskinia Oblica.....	416	21
Diabla Dziura w Bukowcu.....	365	42
Jaskinia Malinowska Studnia.....	324	18
REGION SUDECKI SUDETEN REGION		
Jaskinia Niedźwiedzia w Kletnie.....	3300	69
Jaskinia z Filarami –Prosta.....	675	.
Jaskinia Radochowska.....	502	.
Szczelina Wojcieszowska.....	440	113
Jaskinia Nowa.....	232	49
Jaskinia na Ścianie.....	205	21
Jaskinia Imieninowa.....	170	58
Jaskinia Błotna.....	155	40
Złota Sztolnia.....	136	26

Uwaga. Zastosowano podział na regiony występowania jaskiń ze względu na ich genezę.

Notice. Regional division of occurrences of caves was applied by their genesis.

TABL. 7. NAJDŁUŻSZE JASKINIE (dok.)
THE LONGEST CAVES (cont.)

JASKINIE CAVES	Długość Length	Głębokość Depth
	w metrach in metres	
REGION SUDECKI (dok.) SUDETEN REGION (cont.) Jaskinia Kryształowa.....	130	30
REGION GÓR ŚWIĘTOKRZYSKICH ŚWIĘTOKRZYSKIE MOUNTAINS REGION System Chelosiowa Jama - Jaskinia Jaworznicka.....	3670	61
Jaskinia Pajęcza.....	1183	25
Jaskinia w Sztolni Zofia na Miedziance.....	279	23
Jaskinia Raj.....	240	10
Szczelina na Kadzielni.....	200	21
Jaskinia Zbójecka w Łagowie.....	160	22
Jaskinia Odkrywców Prochownia.....	111	.
Jaskinia Gwarecka.....	84	21
Jaskinia Wschodnia na Kadzielni.....	80	10
Jaskinia na Wietrzni.....	60	10
REGION WYŻYNY KRAKOWSKO-CZĘSTOCHOWSKIEJ THE POLISH JURA CHAIN REGION Jaskinia Wierna.....	1027	30
Jaskinia Wierzchowska Górna.....	975	25
Jaskinia Szachownica I.....	690	13
Jaskinia Twardowskiego.....	500	17
Jaskinia pod Skipirzepą.....	450	9
Piętrowa Szczelina.....	400	45
Jaskinia Korالowa.....	375	35
Jaskinia Studnisko.....	337	77
Jaskinia Nietoperzowa.....	326	23
REGION NIECKI NIDZIAŃSKIEJ NIDA TROUGH REGION Jaskinia Skorocicka.....	352	5
Jaskinia Sawickiego.....	173	3
Jaskinia w Skorocicach u Ujścia Doliny.....	122	4
Jaskinia Północna Duża.....	115	39
Jaskinia w Gackach.....	115	.
Jaskinia pod Świecami.....	106	7
Jaskinia Dzwonów.....	91	5
Jaskinia Stara.....	86	3
Jaskinia Flisa.....	71	5
Jaskinia w Aleksandrowie.....	67	4

Uwaga. Zastosowano podział na regiony występowania jaskiń ze względu na ich genezę.
Źródło: dane Polskiego Towarzystwa Przyjaciół Nauk o Ziemi.
Notice. Regional division of occurrences of caves was applied by their genesis.
Source: data of the Polish Society of Friends of Earth Sciences.

TABL.8. WAŻNIEJSZE PRZEŁĘCZE I KULMINACJE NA DROGACH KOŁOWYCH
MORE IMPORTANT PASSES AND PEAKS AT ROADS

PRZEŁĘCZ, KULMINACJA <i>PASS, PEAK</i>	Miejsce położenia <i>Location</i>	Województwo <i>Voivodship</i>	Wzniesienie nad poziom morza w m <i>Elevation above the sea level in m</i>	Droga <i>Road</i>
Szklarska	Karkonosze, Góry Izerskie	dolnośląskie	886	Szklarska Poręba-Harrachov
Bierutowicka	Karkonosze	dolnośląskie	820	Karpacz-Sosnówka
Kowarska	Rudawy Janowickie, Karkonosze	dolnośląskie	727	Jelenia Góra-Kamienna Góra
Okraj	Karkonosze	dolnośląskie	1046	Kowary-Trutnov
Widok.....	Góry Kaczawskie	dolnośląskie	613	Jelenia Góra-Świerzawa
Walimska	Góry Sowie	dolnośląskie	750	Walim-Pieszyce
Woliborska.....	Góry Sowie	dolnośląskie	711	Bielawa-Nowa Ruda
Srebrna	Góry Sowie, Góry Bardzkie	dolnośląskie	586	Ząbkowice Śląskie-Nowa Ruda
Lisia	Góry Stołowe	dolnośląskie	786	Kudowa-Zdrój-Radków
Polskie Wrota.....	Góry Stołowe, Góry Orlickie	dolnośląskie	660	Kłodzko-Kudowa-Zdrój
Kubalonka	Beskid Śląski	śląskie	761	Wisła Istebna
Salmopolska	Beskid Śląski	śląskie	934	Wisła-Szczyrk
Koniakowska.....	Beskid Śląski	śląskie	846	Istebna-Żywiec
Kocierska	Beskid Mały	śląskie, małopolskie	718	Andrychów-Żywiec
Krowiarki	Beskid Żywiecki	małopolskie	986	Zawoja-Zakopane
Mały Luboń.....	Beskid Wyspowy	małopolskie	660	Kraków-Zakopane
Obidowa.....	Gorce	małopolskie	810	Kraków-Zakopane
Wierch Poroniec	Tatry	małopolskie	1105	Zakopane-Łysa Polana
Głodówka.....	Tatry	małopolskie	1148	Bukowina-Łysa Polana
Przysłop	Gorce, Beskid Wyspowy	małopolskie	752	Mszana Dolna-Szczawnica
Huta.....	Beskid Sądecki	małopolskie	760	Nowy Sącz-Krynica
Małastowska	Beskid Niski	małopolskie	604	Gorlice-Konieczna
Dukielska	Beskid Niski	podkarpackie	500	Dukla-Swidnik
Góry Słonne	Góry Sanocko-Turczańskie	podkarpackie	638	Przemyśl-Sanok
Wyżnia	Bieszczady	podkarpackie	872	Cisna-Ustrzyki Górne

a) Na granicy z Czechami. b) Na granicy ze Słowacją.
Ź r ó d ł o: dane Instytutu Geodezji i Kartografii.
a) At the border with Czech Republic. b) At the border with Slovakia.
S o u r c e: data of the Institute of Geodesy and Cartography.

TABL.9. POWIERZCHNIA ZLEWISK I DORZECZY
DRAINAGE AREAS AND DRAINAGE BASINS

ZLEWISKA I DORZECZA DRAINAGE AREAS AND DRAINAGE BASINS	Ogółem Total	W tym w Polsce Of which in Poland		
	w tysiącach kilometrów kwadratowych in thousand square kilometres	w % powierzchni ogólnej in % of total area		
		zlewiska lub dorzecza of drainage area or drainage basin	Polski ^a of Poland ^a	
Zlewisko Morza Bałtyckiego ..... Baltic Sea drainage area	1380,9	311,9	22,6	99,7
Dorzecze Odry ..... Odra drainage basin	118,9	106,1	89,2	33,9
Zlewisko Zalewu Szczecińskiego ^b ..... Szczecin Bay drainage area ^b	12,1	2,5	20,4	0,8
Bezpośrednie zlewisko Bałtyku ^c ..... Direct drainage area of Baltic Sea ^c	x	17,3	x	5,5
Dorzecze Wisły ^d ..... Wisła drainage basin ^d	194,4	168,7	86,8	54,0
Zlewisko Zalewu Wiślanego ^e ..... Wisła Bay drainage area ^e	24,2	14,8	60,9	4,7
Dorzecze Niemna ..... Niemen drainage basin	98,1	2,5	2,5	0,8
Zlewisko Morza Północnego ..... North Sea drainage area	519,9	0,2	0,04	0,1
Dorzecze Łaby ..... Łaba drainage basin	146,5	0,2	0,1	0,1
Zlewisko Morza Czarnego ..... Black Sea drainage area	1838,5	0,6	0,03	0,2
Dorzecze Dunaju ..... Dunaj drainage basin	817,0	0,4	0,05	0,1
Dorzecze Dniestru ..... Dniestr drainage basin	72,0	0,2	0,3	0,1

a Powierzchnia lądów i wód śródlądowych. b Bez Odry. c Łącznie z Martwą Wisłą. d Bez delty. e Łącznie z prawostronną częścią delty.

Ź r ó d ł o: dane Instytutu Meteorologii i Gospodarki Wodnej.
a Land area and inland waters. b Excluding the Odra. c Together with the Martwa Wisła. d Excluding the delta. e Together with the right side of the delta.
S o u r c e: data of the Institute of Meteorology and Water Management.

TABL.10. WIĘKSZE RZEKI
PRINCIPAL RIVERS

RZEKI ^a RIVERS ^a	Recypient ^b Recipient ^b	Powierzchnia dorzecza w km ² <i>Drainage basin area in km²</i>		Długość w km <i>Length in km</i>			Wzniesienie nad poziom morza w m <i>Elevation above the sea level in m</i>		Przepływ średni ^c w m ³ na sekundę <i>Mean flow^c in m³ per second</i>
		ogółem <i>total</i>	w tym w Polsce <i>of which in Poland</i>	ogółem <i>grand total</i>	w tym w Polsce <i>of which in Poland</i>		źródła <i>springs</i>	ujścia <i>estuaries</i>	
					razem <i>total</i>	w tym odcinek żeglowny <i>of which sailing sections</i>			
Odra	M. Bałtyckie <i>Baltic Sea</i>	119074	106043	854	742 ^d	711	634	0	567,0
Mała Panew	Odra	2115	2115	132	132	-	354	146	11,2
Nysa Kłodzka.	Odra	4570	3742	182	182	-	975	140	37,7
Kaczawa	Odra	2263	2263	84	84	-	500	95	8,7
Barycz	Odra	5547	5547	133	133	-	126	76	18,8
Bóbr	Odra	5874	5830	272	270	-	600	40	44,8
Nysa Łużycka	Odra	4403	2201	252	198 ^e	15	785	33	31,0
Warta	Odra	54520	54520	808	808	407	384	11	216,0
Widawka	Warta	2418	2418	96	96	-	239	136	13,7
Prosna	Warta	4917	4917	217	217	-	260	70	17,4
Kanał Mosiński ^f	Warta	2503	2503	117	117	-	93	56	5,7
Wełna	Warta	2635	2635	118	118	-	98	45	9,2
Obra ^g	Warta	2760	2760	164	164	-	64	24	9,9
Noteć	Warta	17302	17302	388	388	282	102	21	76,6
Gwda	Noteć	4947	4947	145	145	-	140	48	27,9
Drawa	Noteć	3291	3291	186	186	-	175	30	21,3

TABL.10. WIĘKSZE RZEKI (dok.)
PRINCIPAL RIVERS(cont.)

RZEKI ^a RIVERS ^a	Recypient ^b Recipient ^b	Powierzchnia dorzecza w km ² <i>Drainage basin area in km²</i>		Długość w km <i>Length in km</i>			Wzniesienie nad poziom morza w m <i>Elevation above the sea level in m</i>		Przepływ średni ^c w m ³ na sekundę <i>Mean flow^c in m³ per second</i>
		ogółem <i>total</i>	w tym w Polsce <i>of which in Poland</i>	ogółem <i>grand total</i>	w tym w Polsce <i>of which in Poland</i>		źródła <i>springs</i>	ujścia <i>estuaries</i>	
					razem <i>total</i>	w tym odcinek żeglowny <i>of which sailing sections</i>			
Ina	Odra	2151	2151	129	129	59	110	0,5	13,0
Rega	M. Bałtyckie <i>Baltic Sea</i>	2767	2767	168	168	-	146	0	21,1
Parsęta	M. Bałtyckie <i>Baltic Sea</i>	3084	3084	127	127	-	137	0	29,1
Wieprza	M. Bałtyckie <i>Baltic Sea</i>	2213	2213	112	112	-	154	0	23,8
Wisła	M. Bałtyckie <i>Baltic Sea</i>	193866 ^h	168775 ^h	1047	1047	941	1106	0	1080,0
Przemsza	Wisła	2125	2125	88	88	24	385	229	20,0
Dunajec	Wisła	6796	4838	247 ⁱ	247 ⁱ	30	1500	170	85,5
Poprad	Dunajec	2083	482	170	63 ^k	-	1310	292	24,4
Nida	Wisła	3844	3844	151	151	-	268	165	21,1
Wisłoka	Wisła	4100	4100	164	164	22	600	155	35,5
San	Wisła	16877	14426	443	443 ^l	90	843	141	129,0
Wisłok	San	3538	3538	205	205	-	770	178	24,5
Tanew	San	2338	2338	113	113	-	308	163	13,4
Kamienna	Wisła	2020	2020	138	138	-	355	123	8,9
Wieprz	Wisła	10497	10497	303	303	-	273	107	36,4
Tyśmienica	Wieprz	2750	2750	75	75	-	160	133	9,6
Radomka	Wisła	2111	2111	106	106	-	315	100	9,23
Pilica	Wisła	9258	9258	319	319	-	348	93	47,4
Narew	Wisła	74527	53846	484	448 ^m	300	159	67	313,0
Biebrza	Narew	7092	7067	155	155	84	163	102	35,3
Pisa	Narew	4510	4510	80 ⁿ	80 ⁿ	80	115 ^o	100	26,8
Orzyc	Narew	2134	2134	146	146	-	145	82	9,3
Bug	Narew	38712 ^p	19239 ^p	772	587 ^r	587	310	75	155,0
Krzna	Bug	3273	3273	120	120	-	175	130	11,4
Nurzec	Bug	2087	2086	100	100	-	175	110	10,0
Liwiec	Bug	2763	2763	126	126	-	161	84	12,1
Wkra	Narew	5348	5348	249	249	-	186	69	22,3
Bzura	Wisła	7764	7764	166	166	-	238	64	28,6
Drwęca	Wisła	5697	5697	207	207	-	160	37	30,0
Brda	Wisła	4665	4665	238	238	14	181	30	28,0
Wda (Czarna Woda)....	Wisła	2324	2324	198	198	5	160	23	14,3
Pasłęka	Zalew Wiślany Wisła Bay	2321	2319	169	169	9	156	0	18,6
Lyna i jej dopływy	Pregoła	5990	5722	264	190	-	155	27 ^s	34,7

a W porządku hydrograficznym. b Rzeka lub zbiornik wodny, do którego uchodzi dopływ. c Z lat 1951-2000 w profilu ujścia rzeki.
d W tym odcinek graniczny - 187 km. e Odcinek graniczny. f Za początek Kanału Mosińskiego przyjęto górną Obrę. g Za początek Obry przyjęto początek Północnego Kanału Obry; górna Obra (Kościański Kanał Obry) bifurkuje, tj. rozgałęzia się, kierując większą część wód do kanału Mosińskiego, mniejszą zaś do kanałów Obry; Północnego, Środkowego i Południowego. h Bez delty. i Łącznie z Czarnym Dunajcem; w tym odcinek graniczny - 17 km. k-m) W tym odcinek graniczny: k - 30 km, l - 55 km, m. - 1 km. n Liczona od jeziora Roś. o Przy wypływie z jeziora Roś. p Po ujście do Jeziora Zegrzyńskiego. r W tym odcinek graniczny - 363 km. s Na granicy państwa. t) W profilu granicznym zamykającym zlewnię - 5313 km².

Źródło: dane Instytutu Meteorologii i Gospodarki Wodnej – Atlas Podziału Hydrograficznego Polski –Warszawa 2005
a According to hydrographic order. b River or reservoir, into which the water flows. c From 1951 to 2000 at river estuary. d Of which the border section - 187 km. e Border section. f The Górna Obra was assumed as the beginning of Mosiński Canal. g The beginning of the North Obra Canal was assumed as the beginning of the Obra; the górna Obra (Kościański Canal of the Obra) bifurcates, i.e. divides, directing more than half of waters into Mosiński Canal, and less than half into canals of the Obra; North, Middle and South. h Excluding the delta. i Together with the Czarny Dunajec; of which the border section - 17 km. k-m) Of which the border section: k - 30 km, l - 55 km, m. - 1 km. n Calculated from Lake Roś. o At the outflow from Lake Roś. p Up to Lake Zegrzyńskie. r Of which the border section - 363 km. s At the border of the country. t) At the border enclosing the drainage area - 5313 km².
Source: data of the Institute of Meteorology and Water Management – The Atlas of the Hydrographic Division of Poland –Warsaw 2005

TABL. 11. PRZEPŁYWY RZEK W GŁÓWNYCH PROFILACH WODOWSKAZOWYCH
FLOW OF RIVERS IN PRINCIPAL WATER-GAUGE SITES

RZEKI RIVERS	Posterunek wodowskazowy Water-gauge site	Kilometr biegu rzeki Kilometre of the richness of the river	Powierz chnia zlewni do wodow- skazu w km ² Drainage area to water- gauge in km ²	Przepływ średni w m ³ na s Average flow in m ³ per s						
				1951- 1995	1996- 2000	1995	2000	2005	2007	2008
Odra	Racibórz-Miedonia	55,5	6744,0	64,0	73,2	61,7	66,1	60,0	53,0	57,8
	Ślubice	584,1	53382,0	304,0	355,0	298,0	289,0	248,0	249	240
	Gozdowice	645,3	109729,1	523,0	593,0	498,0	477,0	411,0	475	445
Nysa Kłodzka	Skorogoszcz	7,5	4514,5	36,8	44,2	33,4	30,7	32,4	32,3	32,6
Barycz	Osetno	17,5	4579,3	15,2	18,6	14,2	10,5	10,4	22,9	11,0
Bóbr	Żagań	74,5	4254,3	38,4	39,7	43,0	36,6	35,8	34,4	30,6
Warta	Poznań	243,6	25910,9	100,0	119,0	98,6	105,0	76,8	103,0	123,0
	Gorzów	56,4	52404,3	212,0	227,0	191,0	202,0	162,0	202	186
Prosna	Wielkopolski									
	Bogusław	42,2	4303,5	15,9	18,6	13,3	18,8	11,1	18,0	11,6
Noteć	Nowe Drezdenko	38,0	15970,1	74,5	74,1	70,5	68,5	62,7	70,2	70,9
Rega	Trzebiatów	12,9	2627,6	20,4	21,3	20,2	21,2	18,5	22,6	25,3
Śłupia	Śłupsk	31,6	1450,4	15,5	16,9	16,6	16,1	16,9	17,0	16,7
Wisła	Nowy Bieruń	3,6	1747,4	20,1	26,1	18,8	27,3	21,7	21,7	17,8
	Sandomierz	268,4	31846,5	284,0	341,0	250,0	390,0	293,0	261	261
	Warszawa	504,1	84540,0	561,0	678,0	571,0	722,0	584,0	474	505
	Tczew	908,6	194376,0	1060,0	1260,0	1080,0	1354,0	1020,0	950	899
Przemsza	Jeleń	12,8	1995,9	18,5	21,8	16,4	21,6	15,0	16,0	15,2
Soła	Oświęcim	3,0	1386,0	19,9	25,8	22,4	29,2	24,1	20,4	16,4
Skawa	Wadowice	21,1	835,4	12,0	14,8	11,7	16,2	13,9	14,4	10,7
Raba	Proszówki	21,7	1470,4	16,2	22,0	14,5	22,4	16,0	17,1	14,1
Dunajec	Nowy Sącz	106,8	4341,0	62,4	74,6	66,6	82,1	77,6	67,8	67,9
Nida	Pińczów	56,8	3352,5	18,2	22,7	14,2	21,5	14,1	15,0	12,2
San	Przemyśl	165,9	3686,5	50,3	65,2	49,6	60,0	68,8	47,3	66,0
	Radomyśl	10,3	16823,8	124,0	162,0	120,0	173,0	172,0	109	153
Wisłok	Tryncza	5,8	3516,0	23,6	31,2	21,4	34,6	41,6	21,4	30,2
Kamienna	Kunów	66,2	1106,0	5,9	6,2	4,7	5,0	4,87	3,40	3,74
Wieprz	Kośmin	17,9	10230,6	35,3	40,0	31,1	53,8	35,2	35,1	33,2
Pilica	Białobrzegi	45,3	8664,2	44,5	50,5	37,8	48,5	37,9	34,7	29,1
Narew	Suraż	355,3	3376,5	15,4	15,5	18,0	13,7	14,5	16,7	14,7
	Ostrołęka	146,8	21862,2	111,0	103,0	129,0	94,7	108,0	123	101
Biebrza	Burzyn	8,5	6900,4	34,0	36,6	39,5	31,0	43,2	41,1	36,1
Bug	Włodawa	378,3	14410,0	53,4	64,9	47,2	75,2	63,6	63,9	62,1
	Wyszków	33,8	39119,4	154,0	153,0	152,0	160,0	147,0	161	139
Bzura	Sochaczew	27,7	6281,4	23,5	22,0	19,7	17,9	14,6	21,3	18,1
Łyna	Sępól	89,8	3647,2	25,3	25,2	26,2	27,1	26,9	29,3	23,2
Guber	Prosna	9,3	1567,8	8,8	7,8	8,4	8,40	10,0	10,3	9,0

Ź r ó d ł o: dane Instytutu Meteorologii i Gospodarki Wodnej.
S o u r c e: data of the Institute Meteorology and Water Management.

TABL. 12. WIĘKSZE I GŁĘBSZE JEZIORA
LARGER AND DEEPER LAKES

JEZIORA LAKES	Dorzecze Drainage basin	Województwa Voivodship	Powierzchnia ^a w km ² Area ^a in km ²	Największa głębokość Maximum depth	Wzniesienie nad poziom morza Elevation above the sea level
				w metrach in metres	

WEDŁUG POWIERZCHNI
BY AREA

Śniardwy	Pisa	warmińsko-mazurskie	113,4	23,4	115,6
Mamry ^b	Węgorapa	warmińsko-mazurskie	102,8	43,8	116,2
Łebsko	Łeba	pomorskie	71,4	6,3	0,3
Dąbie	u ujścia Odry	zachodniopomorskie	56,0	4,2	0,1
Miedwie	Płonia	zachodniopomorskie	35,3	43,8	14,1
Jeziorak	Drwęca	warmińsko-mazurskie	32,2	12,0	99,5
Niegocin	Pisa	warmińsko-mazurskie	26,0	39,7	116,0
Gardno	Łupawa	pomorskie	24,7	2,6	0,3
Jamno	Morze Bałtyckie	zachodniopomorskie	22,4	3,9	0,1
Wigry	Czarna Hańcza	podlaskie	21,2	73,0	131,9
Gopło	Noteć	kujawsko-pomorskie	21,5	16,6	76,9
Drawsko	Drawa	zachodniopomorskie	17,8	79,7	128,4
Roś	Pisa	warmińsko-mazurskie	18,9	31,8	115,0
Wielimie	Gwda	zachodniopomorskie	17,5	5,5	132,7
Tały (z jeziorem Ryńskim)	Pisa	warmińsko-mazurskie	18,3	50,8	116,1
Nidzkie	Pisa	warmińsko-mazurskie	18,2	23,7	119,0
Bukowo	Grabowa	zachodniopomorskie	17,5	2,8	0,1

WEDŁUG GŁĘBOKOŚCI
BY DEPTH

Hańcza	Czarna Hańcza	podlaskie	3,1	108,5	229,0
Drawsko	Drawa	zachodniopomorskie	17,8	79,7	128,4
Wielki Staw ^c	Dunajec	małopolskie	0,3	79,3	1664,5
Czarny Staw ^d	Dunajec	małopolskie	0,2	76,4	1580,5
Wigry	Czarna Hańcza	podlaskie	21,2	73,0	131,9
Wdzydze ^e	Wda	pomorskie	14,6	68,7	133,8
Wuksniki	Pasłęka	warmińsko-mazurskie	1,2	68,0	111,4
Babięty Wlk	Krutynia	warmińsko-mazurskie	2,5	65,0	140,7
Morzycko	Słubia	zachodniopomorskie	3,4	60,0	51,4
Ciecz (Trześniowskie)	Pliszka	lubuskie	1,9	58,8	106,0
Piłakno	Krutynia	warmińsko-mazurskie	2,6	56,6	143,0
Ełckie	Ełk	warmińsko-mazurskie	3,8	58,2	120,0
Ożewo(Użewo)	Rospuda	podlaskie	0,6	49,6	191,3

a Zwierciadła wody i wysp na jeziorze. *b* System wodny jeziora Mamry; Mamry, Świącajty, Kirsajty, Dargin, Dobskie, Kisajno.
c W Dolinie Pięciu Stawów w Tatrach. *d* Nad Morskim Okiem w Tatrach. *e* System wodny jeziora Wdzydze: Wdzydze Południowe, Radolne, Jelenie, Gołuń.
Ź r ó d ł o: dane Instytutu Meteorologii i Gospodarki Wodnej –Atlas jezior Polski –Poznań 2006
a Water and island lake level. *b* Water system of Lake Mamry; Mamry, Świącajty, Kirsajty, Dargin, Dobskie, Kisajno.
c In the Valley of the Pięć Stawów Polskich in Tatra Mountains. *d* Above Lake Morskie Oko in the Tatra Mountains. *e* Water system of lake Wdzydze: Wdzydze Południowe, Radolne, Jelenie, Gołuń.
S o u r c e: data of the Institute of Meteorology and Water Management –The Atlas of Polish Lakes –Poznań 2006

TABL. 13. WAŻNIEJSZE KANAŁY
MAJOR CANALS

Kanały Canals	Połączenia Links	Rok uruchomienia Year opened	Długość w km Length in km
Wieprz-Krzna	Wieprz - Krzna Południowa	1961	140,0
Augustowski	Czarna Hańcza - Biebrza	1840	80,0 ^a
Elbląski	Jezioro Drwęckie - jezioro Druzno	1850	62,5
Gliwicki	Kłodnica - Odra ^b	1941	41,2
Ślesiński	Warta - jezioro Gopło	1950	32,0
Notecki	Noteć - Kanał Bydgoski	1892	25,0
Bydgoski	Brda - Noteć	1914	24,5
Żerański	Wisła - Narew	1963	17,6
Łęczański	Wisła - Wisła	1961	17,2

a Długość kanału w granicach Polski wraz z jeziorami i odcinkami cieków naturalnych leżącymi na trasie kanału. *b* Z portem Gliwice.
Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Środowiska.
a Canal's length within the borders of Poland, together with lakes and sections of water along the canal's course. *b* With Port of Gliwice.
S o u r c e: data of Ministry of Environment.

TABL.14. WIĘKSZE SZTUCZNE ZBIORNIKI WODNE
MAJOR ARTIFICIAL RESERVOIRS

ZBIORNIKI WODNE (nazwa i lokalizacja) RESERVOIRS (name and location)	Rzeka River	Rok urucho- mienia Year opened	Pojemność całkowita /zy maksy- malnym piętrzeniu / w hm ³ Total capacity /at maximum accumulatio n/ in hm ³	Powierz- chnia przy maksy- malnym piętrzeniu w km ² Area at maximum accumulation in km ²	Wysokość piętrzenia w m Height of accumulation in m
Solina (woj. podkarpackie)	San	1968	472,4	22,0	60,0
Włocławek ^a (woj. kujawsko-pomorskie)	Wisła	1970	370,0	75,0	12,7
Czorsztyn-Niedzica (woj. małopolskie)	Dunajec	1997	231,9	12,3	54,5
Jezioro (woj. łódzkie)	Warta	1986	202,8	42,3	11,5
Goczałkowice (woj. śląskie)	Mała Wisła	1956	165,6	32,0	13,0
Rożnów (woj. małopolskie)	Dunajec	1942	159,3	16,0	31,5
Dobczyce (woj. małopolskie).....	Raba	1986	141,7	10,7	27,9
Otmuchów (woj.opolskie).....	Nysa Kłodzka	1933	130,5	20,6	18,4
Nysa (woj.opolskie)	Nysa Kłodzka	1971	123,4	20,7	13,3
Turawa (woj. opolskie)	Mała Panew	1938/1948	106,2	20,8	13,6
Tresna (woj. śląskie)	Soła	1967	96,1	9,6	23,8
Dzierżno Duże ^b (woj.śląskie).....	Kłodnica	1964	94,0	6,2	11,2
Dębe ^a (woj. mazowieckie)	Narew	1963	90,0	33,0	7,0
Sulejów (woj. łódzkie)	Pilica	1973	84,1	23,8	11,3
Koronowo (woj. kujawsko-pomorskie).....	Brda	1960	80,6	15,6	22,0
Siemianówka (woj podlaskie)	Narew	1991	79,5	32,5	7,0
Mietków (woj. dolnośląskie).....	Bystrzyca	1986	71,8	9,1	15,3
Dzieńkowice ^b (woj. śląskie).....	woda z Soły	1976	52,5	7,1	14,5
Pilchowice (woj. dolnośl.).....	Bóbr	1912	50,0	2,4	46,7
Kuźnica Warężyńska ^b (woj. śląskie).....	Przemsza	2005	46,3	4,8	2,3
Pakość (woj. kujawsko-pomorskie)	Noteć Zachodnia	1974	45,8	13,0	4,8
Klimkówka (woj. małopolskie).....	Ropa	1994	43,5	3,1	33,3
Słup (woj. dolnośląskie).....	Nysa Szalona	1978	38,7	4,9	19,1
Wióry (woj. świętokrzyskie)	Świślina	2007	35,0	4,1	23,4
Plawniowice ^b (woj. śląskie)	Potok Toszecki	1975	29,1	2,4	2,2

TABL.14. WIĘKSZE SZTUCZNE ZBIORNIKI WODNE (cd)

MAJOR ARTIFICIAL RESERVOIRS (cont)

ZBIORNIKI WODNE (nazwa i lokalizacja) RESERVOIRS (name and location)	Rzeka River	Rok uruchomienia Year opened	Pojemność całkowita /przy maksymalnym piętrzeniu / w hm ³ Total capacity /at maximum accumulation/ in hm ³	Powierzchnia przy maksymalnym piętrzeniu w km ² Area at maximum accumulation in km ²	Wysokość piętrzenia w m Height of accumulation on in m
Porąbka (woj. śląskie).....	Soła	1936	27,2	3,3	21,2
Topola (woj. dolnośląskie).....	Nysa Kłodzka	2003	26,5	3,4	7,8
Chańcza (woj. świętokrzyskie).....	Czarna Staszowska	1985	24,2	4,7	12,8
Rybnik.(woj. śląskie).....	Ruda	1972	23,5	4,6	11,8
Poraj (woj. śląskie).....	Warta	1978	21,8	5,1	12,0
Przeczyce (woj. śląskie).....	Przemsza	1963	20,7	4,7	12,5
Nielisz. (woj. lubelskie).....	Wieprz	1976/1997	19,5	8,3	9,6
Myłof (woj. pomorskie).....	Brda	1848/1972	18,9	26,0	10,4
Bukówka (woj. dolnośląskie).....	Bóbr	1987	16,8	2,0	22,4
Kozielno (woj. dolnośląskie).....	Nysa Kłodzka	2003	16,4	3,5	8,0
Żarnowiec ^c (woj. pomorskie).....	Piaśnica	1983	16,4	0,9	16,0
Żur (woj. kujawsko-pomorskie).....	Wda	1929	16,0	3,0	15,5
Kozłowa Góra (woj. śląskie).....	Brynica	1939	15,2	5,8	6,5
Leśna (woj. dolnośląskie).....	Kwisa	1907	15,0	1,4	35,8
Besko (woj. podkarpackie).....	Wisłok	1978	14,2	1,3	25,0
Sosnowka (woj. dolnośląskie).....	Czerwonka	2002	14,0	1,8	18,0
Domaniów (woj. mazowieckie).....	Radomka	2001	12,9	5,0	8,6
Dzierżno Małe ^b (woj.śląskie).....	Drama	1938	12,6	1,7	13,1
Czchów ^d (woj. małopolskie).....	Dunajec	1949	12,0	3,4	9,5
Pogoria III ^b (woj. śląskie).....	Pogoria	1974	12,0	2,0	1,0
Łąka (woj. śląskie).....	Pszczynka	1986	12,0	3,5	6,9
Pierzchały (woj. warmińsko-mazurskie).....	Paślęka	1916	11,5	2,4	14,0
Dobromierz (woj. dolnośląskie).....	Strzegomka	1987	11,0	1,1	26,7
Złotniki (woj. dolnośląskie).....	Kwisa	1924	10,5	1,2	27,5
Kamienne ^c (woj. zachodniopomorskie).....	Radew	1971	8,9	1,0	79,6
Myczkowce ^d (woj. podkarpackie).....	San	1961	8,6	1,0	15,5
Rosnowo (woj. zachodniopomorskie).....	Radew	1922	8,4	1,5	11,5
Lubachów (woj. dolnośląskie).....	Bystrzyca	1917	8,0	0,5	38,0
Brzeg Dolny ^a (woj.dolnośląskie).....	Odra	1958	8,0	2,1	7,0
Brody Iłżeckie (woj. świętokrzyskie).....	Kamienna	1965	7,3	1,9	8,1
Ciesznowice (woj. łódzkie).....	Luciąża	1997	7,3	2,2	10,7
Mosty (woj. lubelskie).....	Kanał Wieprz-Krzna	1969	6,9	3,9	4,0
Sobieszów (woj. dolnośląskie).....	Kamienna	1909	6,7	2,0	9,7
Sromowce Wyżned (woj.małopolskie).....	Dunajec	1994	6,4	0,9	8,5
Słupca (woj. wielkopolskie).....	Meszna	1965	6,4	2,6	3,4
Żelizna (woj. lubelskie).....	Kanał Wieprz-Krzna	1971	6,3	3,5	4,0
Zemborzyce (woj. lubelskie).....	Bystrzyca	1974	6,3	2,8	7,0
Jastrowie (woj. wielkopolskie).....	Gwda	1931	6,2	1,5	7,2
Niedalino (woj. zachodniopomorskie).....	Radew	1913	5,5	0,9	9,1
Gródek (woj.kujawsko-pomorskie).....	Wda	1923	5,5	1,0	11,0
Kwiecko ^d (woj. zachodniopomorskie).....	Radew	1971	5,2	1,4	4,0
Strzegomino (woj. pomorskie).....	Słupia	1924	5,1	1,0	8,6
Niedów (woj. dolnośląskie).....	Witka	1962	4,9	1,9	12,5
Cieplice (woj. dolnośląskie).....	Wrzosówka	1909	4,9	2,1	7,6
Opole (woj. lubelskie).....	Kanał Wieprz-Krzna	1970	4,8	2,8	5,0
Raduszc Staryd (woj. lubuskie).....	Bóbr	1935	4,7	1,9	5,8
Rejowice (woj. zachodniopomorskie).....	Rega	1924	4,6	2,0	7,3
Zahajki (woj. lubelskie).....	Kanał Wieprz-Krzna	1968	4,4	2,4	5,0

TABL.14. WIĘKSZE SZTUCZNE ZBIORNIKI WODNE (dok.)
MAJOR ARTIFICIAL RESERVOIRS (cont.)

ZBIORNIKI WODNE (nazwa i lokalizacja) RESERVOIRS (name and location)	Rzeka River	Rok uruchomienia Year opened	Pojemność całkowita /przy maksymalnym piętrzeniu / w hm ³ Total capacity /at maximum accumulation/ in hm ³	Powierz- chnia przy maksy- malnym piętrzeniu w km ² Area at maximum accumulation in km ²	Wysokość piętrzenia w m Height of accumulation in m
Szałe (woj. wielkopolskie)	Pokrzywnica	1978	4,4	1,5	4,8
Wisła-Czarne (woj. śląskie)	Mała Wisła	1973	4,9	0,4	34,0
Miedzna (woj. łódzkie)	Wąglanka	1979	4,2	1,8	7,0
Wilcza Wola (woj. podkarpackie).....	Łęg	1989	4,2	4,8	8,0
Ptusza (woj. wielkopolskie)	Gwda	1933	4,0	2,0	6,0
Mirsk ^e (woj. dolnośląskie)	Długi Potok	1910	3,9	1,0	12,5
Podgaje (woj.wielkopolskie).....	Gwda	1930	3,9	1,2	9,3
Mysłakowice ^e (woj. dolnośląskie)	Łomnica	1913	3,6	1,0	3,4
Kamienna (woj. lubuskie)	Drawa	1918	3,5	1,0	7,6
Dychów ^c (woj.lubuskie)	Bóbr	1936	3,4	1,0	10,8
Straszyn (woj. pomorskie).....	Radunia	1910	3,5	0,7	14,1
Pogoria I ^b (woj. śląskie)	Pogoria	1943	3,4	0,7	8,0
Bledzew (woj. lubuskie).....	Obra	1909	3,0	3,2	6,8
Koszyce. (woj. wielkopolskie)	Ruda	1981	2,6	1,0	4,8
Paprocany (woj. śląskie)	Gostynka	1870	2,4	1,2	4,0
Krzywaniec ^a (woj. lubuskie)	Bóbr	1936	2,4	1,0	5,9
Bielkowo (woj. pomorskie).....	Radunia	1924	2,5	0,6	6,9
Jarnołtówek ^e (woj. opolskie)	Złoty Potok	1907	2,4	0,6	14,6
Dobrzyca (woj. wielkopolskie)	Gwda	1912	2,2	0,9	4,8
Smukała (woj. kujawsko- pomorskie)	Brda	1951	2,2	0,9	8,0
Tryszczyn (woj. kujawsko-pomorskie)	Brda	1960	2,2	0,9	7,2
Porąbka – Żar (woj. śląskie)	Soła	1979	2,2	0,2	-
Krzynia (woj. pomorskie)	Słupia	1925	2,0	1,2	3,5
Wrzeszczyn (woj. dolnośląskie)	Bóbr	1927	2,0	0,4	15,0
Zatonie (woj. dolnośląskie)	Plebanka	1968	2,0	0,2	31,5

a Stopień wodny, b Zbiornik w wyrobisku c Zbiornik górny elektrowni pompowej . d Zbiornik wyrównawczy. e Zbiornik powodziowy „suchy”
Uwaga. Dane zweryfikowane przez Instytut Meteorologii i Gospodarki Wodnej - Ośrodek Technicznej Kontroli Zapór.
Ź r ó d ł o: dane: Ministerstwa Środowiska oraz Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

a Flow reservoir, b Excavation reservoir, c Upper reservoir of a power plant . d Compensatory reservoir. e Flood reservoir “dry”.
Notice. Data verified by the Institute of Meteorology and Water Management – Dams Monitoring Centre.
S o u r c e: data: Ministry of the Environment and Ministry of Agriculture and Rural Development.

TABL.15. TEMPERATURY POWIETRZA
AIR TEMPERATURES

STACJE METEOROLOGICZNE METEOROLOGICAL STATIONS	Wzniesie- nie stacji nad po- ziom mo- rza w m <i>Station elevation above the sea level in m</i>	Temperatury w °C <i>Temperatures in °C</i>							
		średnie ^a <i>average^a</i>					skrajne <i>extreme</i>		amplitudy temperatur skrajnych <i>amplitudes of extreme temperatures</i>
		1971- 2000	1991- 2000	1996- 2000	2001- 2005	2008	maksi- mum <i>maximum</i>	mini- mum <i>minimum</i>	
							1971-2008		
Hel.....	1	8,1	8,4	8,3	8,6	9,3	33,7	-18,2	51,9
Łeba	2	7,7	8,0	8,0	8,2	8,9	37,2	-22,3	59,5
Koszalin	33	8,0	8,4	8,4	8,6	9,3	37,1	-25,4	62,5
Suwałki	184	6,3	6,8	6,8	6,9	8,0	35,2	-30,6	65,8
Olsztyn	133	7,3	7,6	7,5	7,8	8,6	36,2	-30,2	66,4
Chojnice	164	7,3	7,6	7,6	7,9	8,6	36,3	-25,7	62,0
Szczecin	1	8,8	9,1	8,9	9,3	10,2	37,8	-30,0	67,8
Białystok.	148	6,9	7,2	7,3	7,4	8,2	35,5	-35,4	70,9
Toruń.....	69	8,1	8,5	8,5	8,7	9,5	37,9	-32,0	69,9
Mława	147	7,3	7,7	7,7	7,9	8,8	36,6	-31,2	67,8
Gorzów Wielkopolski ...	72	8,6	9,0	8,9	9,2	9,9	37,4	-24,6	62,0
Poznań.....	87	8,5	8,8	8,7	9,1	10,2	37,0	-28,5	65,5
Warszawa.....	106	8,1	8,3	8,3	8,6	9,8	36,4	-30,7	67,1
Terespol	133	7,5	7,9	7,9	8,1	9,0	35,3	-34,3	69,6
Zielona Góra	192	8,5	8,8	8,8	9,1	9,8	36,8	-22,2	59,0
Kalisz	138	8,4	8,8	8,8	9,0	10,0	38,0	-28,5	66,5
Łódź	187	8,0	8,3	8,2	8,5	9,6	37,6	-30,3	67,9
Włodawa	177	7,5	7,8	7,8	8,0	9,0	36,0	-34,2	70,2
Lublin.....	238	7,4	7,7	7,7	7,9	8,9	35,3	-33,7	69,0
Wrocław.....	120	8,7	9,1	9,0	9,3	10,2	37,4	-30,0	67,4
Jelenia Góra	342	7,4	7,7	7,6	7,8	8,6	35,8	-31,8	67,6
Kielce	260	7,4	7,7	7,7	7,9	8,9	36,2	-33,9	70,1
Częstochowa	293	8,0	8,2	8,1	8,5	9,6	35,6	-26,6	62,2
Śnieżka.....	1603	0,6	1,0	1,0	1,2	1,7	24,5	-32,1	56,6
Kłodzko.....	356	7,4	7,6	7,6	7,8	8,8	35,1	-29,7	64,8
Katowice	284	8,2	8,6	8,5	8,6	9,7	36,0	-27,4	63,4
Rzeszów	212	7,9	8,2	8,2	8,5	9,6	34,5	-30,9	65,4
Kraków.....	237	8,1	8,5	8,5	8,8	9,4	36,7	-29,9	66,6
Bielsko-Biała.....	398	8,1	8,4	8,4	8,6	9,9	34,2	-27,4	61,6
Nowy Sącz	292	8,2	8,5	8,5	8,7	10,0	36,1	-29,2	65,3
Zakopane.....	855	5,4	5,8	5,8	5,8	6,9	32,5	-27,1	59,6

a Dane za okresy wieloletnie dotyczą średnich rocznych z tych okresów.
Ź r ó d ł o: dane Instytutu Meteorologii i Gospodarki Wodnej.
a Data for multi-year periods include annual averages from these periods.
S o u r c e: data of the Institute of Meteorology and Water Management.

TABL.16. OPADY ATMOSFERYCZNE , PRĘDKOŚĆ WIATRU, USŁONECZNIE NIE I ZACHMURZENIE
ATMOSPHERIC PERCIPITATION, WIND VELOCITY, INSOLATION AND CLOUDINESS

STACJE METEOROLOGICZNE METEOROLOGICAL STATIONS	Wzniesie- nie stacji nad poziom morza w m Station elevation above the sea level in m	Roczne sumy opadów w mm <i>Total annual precipitation in mm</i>				Średnia prędkość wiatru w m na sekundę <i>Average wind velocity in m per second</i>	Usłonecz- nienie w h <i>Insolation in h</i>	Średnie za- chmurzenie w oktantach ^b <i>Average cloudiness in octants ^b</i>	
		średnie ^a <i>average ^a</i>				2008			
		1971- 2000	1991- 2000	1996- 2000	2001- 2005				
Hel.....	1	578	590	622	582	616	3,9	1923	5,1
Łeba.....	2	632	638	680	681	674	5,1	1939	5,4
Koszalin.....	33	717	740	745	766	742	3,6	1995	5,8
Suwałki.....	184	591	575	565	601	592	4,0	1671	5,3
Olsztyn ^c	133	625	623	615	609	668	3,2	-	5,4
Chojnice	164	547	574	601	664	638	4,1	1900	5,5
Szczecin.....	1	530	572	588	530	574	4,1	1710	5,1
Białystok	148	577	573	551	555	602	2,7	1678	5,3
Toruń	69	528	526	542	558	512	2,8	1770	5,2
Mława.....	147	543	573	577	538	564	3,6	1601	5,6
Gorzów Wielkopolski.....	72	531	541	566	553	579	2,8	1859	5,4
Poznań	87	507	555	600	507	494	3,8	1849	5,1
Warszawa	106	519	532	533	529	537	3,9	2241	5,2
Terespol.....	133	512	527	550	483	599	3,1	1893	5,3
Zielona Góra.....	192	572	598	643	553	608	3,3	1747	5,2
Kalisz.....	138	507	505	515	492	415	4,0	1924	5,4
Łódź	187	571	565	629	582	545	3,8	1798	5,5
Włodawa	177	515	518	544	502	627	4,0	1763	5,3
Lublin	238	572	590	628	575	649	3,1	1772	5,3
Wrocław	120	569	522	535	504	470	3,3	1950	5,4
Jelenia Góra.....	342	678	686	744	710	610	2,7	1820	5,6
Kielce	260	600	626	684	670	560	3,0	1692	5,6
Częstochowa.....	293	617	660	711	652	648	2,7	1749	5,3
Śnieżka	1603	1150	1101	1125	1111	983	15,3	1408	6,1
Kłodzko	356	576	596	650	602	497	3,4	1711	5,3
Katowice	284	729	728	808	724	736	2,8	1793	5,3
Rzeszów	212	629	666	728	695	736	3,9	2083	5,3
Kraków.....	237	662	669	740	685	619	2,9	-	5,1
Bielsko-Biała ^c	398	942	879	914	1007	827	3,3	-	5,2
Nowy Sącz	292	696	703	768	768	645	2,1	1708	5,0
Zakopane	855	1107	992	994	1198	1185	1,7	1483	5,5

^a Dane za okresy wieloletnie dotyczą średnich rocznych z tych okresów. ^b Stopień zachmurzenia nieba: od 0 (niebo bez chmur) do 8 całkowicie pokryte chmurami). ^c Stacje nie prowadzą pomiarów usłonecznienia.
Źródło: dane Instytutu Meteorologii i Gospodarki Wodnej.

^a Data for multi-year periods include annual averages from these periods. ^b Level of cloudiness: from 0 (sky without clouds) to 8 (fully covered with clouds). ^c Stations do not record insolation measurements.
Source: data of the Institute of Meteorology and Water Management.

TABL.17. ŚREDNIE MIESIĘCZNE TEMPERATURY POWIETRZA
AVERAGE MONTHLY AIR TEMPERATURES

STACJE METEOROLOGICZNE METEOROLOGICAL STATIONS	Lata ^a Years ^a	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
		w stopniach Celsjusza in Celsius degrees											
Hel.....	1971 - 2000	0,1	0,1	2,2	5,6	10,6	14,6	17,1	17,2	13,6	9,4	4,6	1,8
	1991 - 2000	0,9	0,9	2,6	6,5	10,8	14,8	17,5	17,8	13,8	9,2	4,2	1,5
	1996 -2000	0,3	1,2	2,2	6,7	10,7	15,0	16,9	17,7	13,8	9,4	4,5	1,3
	2001 - 2005	0,4	0,4	2,1	6,1	11,7	14,7	18,2	18,5	14,7	9,5	5,1	1,3
	2008	2,4	3,9	3,5	6,9	11,7	15,8	17,6	17,6	13,5	10,4	6,0	2,7
Łeba	1971-2000	-0,4	0,0	2,3	5,8	10,6	14,1	16,6	16,6	13,0	8,9	4,1	1,2
	1991-2000	0,5	0,7	2,7	6,8	10,6	14,5	16,9	17,0	13,2	8,8	3,7	0,9
	1996-2000	-0, 2	0,9	2,3	7,1	10,5	14,8	16,2	16,9	13,3	9,3	4,0	0,7
	2001-2005	0,1	0,4	2,0	6,3	11,6	14,5	17,7	17,8	13,8	9,1	4,7	0,9
	2008	2,3	4,1	3,6	6,9	10,8	15,0	17,0	17,2	13,0	9,7	5,7	1,8
Koszalin	1971-2000	-0,4	0,1	2,9	6,6	11,8	14,8	16,8	16,8	13,0	8,9	4,0	1,1
	1991-2000	0,6	1,0	3,3	8,0	11,9	15,0	17,3	17,4	13,4	9,0	3,6	0,8
	1996-2000	-0,1	1,3	3,0	8,2	12,0	15,4	16,4	17,4	13,7	9,5	3,9	0,7
	2001-2005	0,0	0,7	2,7	7,6	12,5	15,2	18,1	18,2	13,9	9,2	4,6	0,8
	2008	2,6	4,2	3,7	7,3	12,3	16,1	17,8	17,5	12,9	9,4	5,6	2,0
Suwałki	1971-2000	-4,0	-3,4	0,1	6,0	12,1	15,1	16,6	16,3	11,5	6,6	1,3	-2,2
	1991-2000	-2,7	-2,3	0,5	7,1	12,1	15,6	17,4	17,0	11,8	6,7	0,8	-2,6
	1996-2000	-3,7	-1,9	0,0	7,6	12,2	16,1	16,8	16,8	11,6	7,2	1,5	-2,8
	2001-2005	-3,2	-3,1	0,1	6,9	12,7	14,7	18,9	17,8	12,5	6,8	2,2	-3,2
	2008	-1,0	1,7	2,0	8,1	11,6	15,9	17,6	17,4	11,5	8,2	3,0	-0,3
Olsztyn	1971-2000	-2,5	-1,8	1,6	6,7	12,4	15,4	17,1	16,8	12,3	7,7	2,4	-0,8
	1991-2000	-1,5	-0,9	1,8	7,7	12,3	15,6	17,6	17,3	12,4	7,8	2,0	-1,3
	1996-2000	-2,4	-0,5	1,4	8,0	12,5	16,0	16,8	17,0	12,2	8,2	2,5	-1,4
	2001-2005	-2,0	-1,4	1,6	7,3	13,2	15,2	18,9	18,0	13,1	7,8	3,3	-1,8
	2008	0,5	2,8	2,8	7,8	12,4	16,9	18,2	17,3	11,9	8,8	4,0	0,1
Szczecin	1971-2000	-0,1	0,6	3,8	7,8	13,2	16,0	18,0	17,7	13,6	9,0	4,2	1,4
	1991-2000	0,8	1,6	4,2	8,9	13,2	16,2	18,4	18,1	13,7	8,9	3,7	1,0
	1996-2000	-0,1	2,1	3,7	8,8	13,2	16,2	17,0	17,7	13,6	9,3	3,9	1,0
	2001-2005	0,6	1,2	3,7	8,6	13,9	16,4	18,9	18,8	14,4	9,4	4,8	1,0
	2008	3,3	4,8	4,7	8,4	14,4	17,6	19,2	18,4	13,6	9,8	5,9	2,0
Białystok	1971-2000	-3,5	-2,7	1,0	6,8	12,8	15,7	17,2	16,5	11,9	7,0	1,8	-1,6
	1991-2000	-2,3	-1,6	1,4	7,7	12,7	16,2	17,7	17,0	12,0	7,1	1,4	-2,1
	1996-2000	-3,4	-1,0	1,0	8,2	12,9	16,8	17,2	16,7	11,7	7,6	2,1	-2,3
	2001-2005	-2,7	-2,3	1,3	7,5	13,3	15,3	19,3	17,8	12,4	7,5	2,7	-2,8
	2008	-0,9	1,9	2,4	8,5	11,9	16,2	17,5	17,3	11,7	8,7	3,6	-0,1
Toruń.....	1971-2000	-1,6	-0,8	2,7	7,6	13,3	16,3	18,0	17,8	13,1	8,3	3,1	0,0
	1991-2000	-0,8	0,1	2,9	8,7	13,4	16,6	18,7	18,5	13,5	8,4	2,7	-0,4
	1996-2000	-1,8	0,5	2,5	9,0	13,8	17,1	17,7	18,3	13,5	9,0	3,3	-0,4
	2001-2005	-1,1	-0,2	2,7	8,2	14,3	16,4	19,5	19,1	13,9	8,6	3,9	-0,9
	2008	1,3	3,8	3,7	8,2	13,5	17,7	19,3	18,3	12,8	9,3	5,0	0,8
Gorzów Wielkopolski	1971-2000	-0,8	0,1	3,6	7,9	13,3	16,2	18,1	17,9	13,5	8,7	3,5	0,7
	1991-2000	0,1	1,0	4,0	9,1	13,6	16,6	18,8	18,5	13,8	8,8	3,2	0,3
	1996-2000	-0,9	1,7	3,6	9,3	13,9	16,9	17,5	18,4	13,8	9,3	3,4	0,3
	2001-2005	-0,2	0,7	3,6	8,9	14,4	16,7	19,2	19,2	14,2	9,2	4,1	0,1
	2008	2,5	4,3	4,2	8,5	14,9	18,4	19,4	18,3	13,3	9,1	5,1	1,3
Poznań.....	1971-2000	-1,0	-0,2	3,4	7,9	13,5	16,3	18,1	17,8	13,3	8,6	3,4	0,5
	1991-2000	-0,2	0,5	3,6	9,1	13,6	16,5	18,6	18,3	13,6	8,5	3,1	0,2
	1996-2000	-1,2	1,1	3,2	9,3	14,0	16,9	17,5	18,1	13,6	9,1	3,5	0,3
	2001-2005	-0,7	0,1	3,1	8,8	14,8	17,0	19,5	19,5	14,1	9,1	4,0	-0,3
	2008	2,5	4,	4,4	8,9	14,6	18,8	20,1	18,7	13,4	9,4	5,6	1,4
Warszawa.....	1971-2000	-2,2	-1,2	2,6	7,9	13,7	16,5	18,1	17,7	13,0	8,1	2,8	-0,4
	1991-2000	-1,3	-0,4	2,6	8,7	13,8	16,9	18,7	18,3	13,2	8,1	2,3	-1,1
	1996-2000	-2,3	0,1	2,2	9,1	14,3	17,3	17,8	18,0	12,9	8,6	2,9	-1,2
	2001-2005	-	-1,0	2,4	8,4	14,7	16,5	20,1	19,1	13,8	8,6	3,7	-1,7
	2008	1,1	3,1	3,8	9,4	13,8	18,9	19,4	18,7	12,8	10,1	5,2	1,3

^a Dane za okresy wieloletnie dotyczą średnich miesięcznych z tych okresów.
^a Data for multi-year periods include monthly averages from these periods.

TABL.17. ŚREDNIE MIESIĘCZNE TEMPERATURY POWIETRZA (dok.)
AVERAGE MONTHLY AIR TEMPERATURES (cont.)

STACJE METEOROLOGICZNE METEOROLOGICAL STATIONS	Lata ^a Years ^a	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
		w stopniach Celsjusza in Celsius degrees											
Terespol	1971-2000	-3.1	-2.2	1.8	7.8	13.7	16.4	17.8	17.3	12.6	7.6	2.2	-1.2
	1991-2000	-2.0	-1.2	2.0	8.5	13.7	17.1	18.4	17.8	12.8	7.7	1.9	-1.9
	1996-2000	-3.1	-0.7	1.6	9.0	14.1	17.7	17.9	17.5	12.3	8.0	2.6	-2.1
	2001-2005	-2.4	-1.9	2.1	8.4	14.3	16.1	20.2	18.6	13.0	8.3	3.2	-2.6
	2008	-0.7	2.1	3.3	9.4	12.7	17.2	18.4	18.7	12.3	9.4	4.3	0.6
Zielona Góra	1971-2000	-0.9	0.1	3.6	7.9	13.4	16.2	18.1	18.0	13.6	8.8	3.4	0.5
	1991-2000	-0.2	0.8	3.8	9.1	13.7	16.6	18.8	18.7	13.7	8.8	3.0	0.1
	1996-2000	-1.2	1.5	3.4	9.3	14.0	16.9	17.4	18.5	13.6	9.2	3.4	0.1
	2001-2005	-0.3	0.5	3.5	8.8	14.6	16.9	19.1	19.5	14.3	9.4	4.0	-0.4
	2008	2.5	4.0	3.8	8.4	14.9	18.7	19.1	18.1	13.0	9.2	5.0	1.1
Łódź	1971-2000	-2.0	-1.0	2.8	7.7	13.4	16.1	17.7	17.6	13.0	8.2	2.8	-0.4
	1991-2000	-1.2	-0.4	2.7	8.7	13.6	16.6	18.5	18.3	13.2	8.2	2.5	-1.1
	1996-2000	-2.2	0.0	2.3	8.9	14.1	16.8	17.2	17.8	12.9	8.6	2.9	-1.2
	2001-2005	-1.7	-0.7	2.5	8.3	14.4	16.4	19.6	19.1	13.7	8.7	3.7	-1.4
	2008	1.5	2.9	3.5	8.7	13.5	18.1	19.5	18.2	12.6	9.7	5.2	1.3
Lublin.....	1971-2000	-3.1	-2.0	1.8	7.4	13.1	15.8	17.3	17.0	12.6	7.6	2.1	-1.3
	1991-2000	-2.2	-1.3	1.9	8.1	13.2	16.4	18.0	17.7	12.8	7.7	1.9	-2.0
	1996-2000	-3.1	-0.9	1.4	8.5	13.8	16.8	17.3	17.3	12.3	8.0	2.7	-2.0
	2001-2005	-2.6	-2.1	1.9	8.0	14.1	15.9	19.4	18.5	13.2	8.2	3.2	-2.6
	2008	0.0	1.8	3.1	9.0	12.6	17.2	18.1	18.5	12.2	9.7	4.5	0.6
Wrocław.....	1971-2000	-0.9	0.2	3.9	8.2	13.5	16.3	18.1	17.8	13.6	8.9	3.6	0.7
	1991-2000	-0.1	0.9	4.0	9.1	13.8	17.0	18.9	18.7	14.0	9.0	3.4	0.3
	1996-2000	-1.3	1.5	3.5	9.4	14.3	17.3	17.8	18.4	13.9	9.6	3.9	0.2
	2001-2005	-0.3	0.7	3.7	8.9	14.9	17.3	19.3	19.4	14.1	9.5	4.3	-0.3
	2008	2.8	4.0	4.5	8.8	14.4	18.7	19.8	18.7	13.6	9.7	6.0	1.9
Kielce	1971-2000	-2.9	-1.6	2.1	7.2	12.9	15.7	17.3	16.9	12.4	7.6	2.1	-1.1
	1991-2000	-2.0	-1.0	2.1	8.0	13.1	16.3	18.0	17.6	12.7	7.7	2.0	-1.7
	1996-2000	-3.0	-0.6	1.6	8.4	13.7	16.6	17.1	17.2	12.4	8.1	2.7	-1.7
	2001-2005	-2.4	-1.8	2.0	7.8	14.1	16.0	19.0	18.2	12.8	8.2	3.2	-2.3
	2008	0.5	1.8	3.1	8.4	12.8	17.4	18.4	17.9	12.2	9.1	4.5	0.7
Śnieżka.....	1971-2000	-6.1	-6.4	-4.7	-1.5	3.8	6.4	8.3	8.7	5.2	1.7	-3.0	-5.0
	1991-2000	-5.2	-6.2	-4.7	-0.6	4.1	7.0	9.1	9.4	5.4	1.5	-2.8	-5.1
	1996-2000	-4.9	-6.0	-5.1	-0.2	4.8	7.5	7.7	9.2	5.5	1.6	-2.9	-5.2
	2001-2005	-6.7	-6.5	-4.1	-0.9	5.3	7.3	9.5	10.2	5.2	2.0	-2.0	-5.4
	2008	-4.4	-4.2	-5.4	-0.6	5.4	8.8	9.7	9.4	4.5	3.2	-1.2	-4.9
Katowice	1971-2000	-1.7	-0.4	3.3	8.0	13.3	16.0	17.7	17.4	13.2	8.6	3.1	-0.2
	1991-2000	-1.0	0.1	3.3	8.7	13.6	16.8	18.5	18.2	13.4	8.6	3.2	-0.8
	1996-2000	-2.1	0.6	2.7	9.1	14.2	17.1	17.5	17.7	13.1	9.1	3.9	-0.9
	2001-2005	-1.4	-0.4	3.3	8.6	14.7	16.7	19.0	18.7	13.3	8.9	4.0	-1.6
	2008	1.9	2.9	4.1	8.8	13.8	18.3	18.7	17.9	12.7	9.9	5.5	1.4
Rzeszów	1971-2000	-2.6	-1.3	2.7	8.0	13.4	16.4	17.9	17.4	13.2	8.3	2.8	-0.7
	1991-2000	-1.8	-0.6	2.7	8.5	13.6	17.0	18.6	18.0	13.2	8.4	2.8	-1.4
	1996-2000	-2.7	-0.2	2.0	8.9	14.3	17.4	18.0	17.5	12.6	8.6	3.8	-1.4
	2001-2005	-2.2	-1.6	2.9	8.5	14.8	16.8	19.8	18.9	13.4	8.9	4.1	-2.0
	2008	0.7	2.5	4.0	9.3	13.6	18.0	18.7	18.9	13.0	10.6	5.0	1.2
Kraków.....	1971-2000	-2.3	-0.9	3.1	8.0	13.4	16.2	17.8	17.5	13.2	8.4	2.8	-0.6
	1991-2000	-1.4	-0.2	3.2	8.8	13.9	17.1	18.7	18.4	13.5	8.6	2.8	-1.2
	1996-2000	-2.8	0.3	2.6	9.3	14.6	17.5	17.9	18.0	13.3	9.1	3.6	-1.3
	2001-2005	-1.7	-0.6	3.3	8.9	15.1	17.2	19.6	19.2	13.5	8.9	3.7	-1.9
	2008	1.1	2.2	3.8	9.1	13.6	18.4	18.7	18.2	12.6	9.6	4.7	1.0
Zakopane.....	1971-2000	-3.7	-2.9	0.3	4.8	10.1	12.8	14.5	14.2	10.4	6.1	0.8	-2.5
	1991-2000	-2.8	-2.6	-0.2	5.2	10.3	13.7	15.1	15.1	10.5	6.4	1.1	-3.1
	1996-2000	-3.7	-2.2	-0.6	5.7	11.0	14.2	14.4	14.7	10.1	7.0	2.1	-3.20
	2001-2005	-4.0	-2.9	0.2	5.3	11.7	13.6	15.7	15.5	10.1	6.3	1.8	-3.9
	2008	-0.4	-0.2	0.7	6.2	10.7	15.0	15.2	15.5	9.7	7.6	3.5	-0.5

^a Dane za okresy wieloletnie dotyczą średnich miesięcznych z tych okresów.

Źródło: dane Instytutu Meteorologii i Gospodarki Wodnej.

a Data for multi-year periods include monthly averages from these periods.

S o u r c e: data of the Institute of Meteorology and Water Management.

TABL.18. MIESIĘCZNE SUMY OPADÓW ATMOSFERYCZNYCH
TOTAL MONTHLY ATMOSPHERIC PRECIPITATION

STACJE METEOROLOGICZNE METEOROLOGICAL STATIONS	Lata ^a Years ^a	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
		w milimetrach in millimetres											
Hel.....	1971-2000	37	28	29	31	44	60	69	66	62	56	48	48
	1991-2000	34	33	32	34	55	60	61	66	67	59	41	48
	1996-2000	30	36	28	38	65	66	81	65	51	75	35	53
	2001-2005	43	39	34	34	46	47	75	64	46	60	47	47
	2008	34	17	50	38	22	47	69	163	57	47	44	28
Łeba	1971-2000	38	29	35	31	45	54	70	70	75	74	58	53
	1991-2000	39	35	41	32	50	58	53	78	69	84	48	52
	1996-2000	29	37	33	42	64	65	67	86	61	106	38	53
	2001-2005	42	38	31	30	49	64	71	75	85	89	57	51
	2008	39	26	101	32	24	47	62	115	50	53	88	37
Koszalin	1971-2000	47	35	43	38	53	82	87	74	77	64	62	57
	1991-2000	46	44	55	39	63	82	80	85	79	61	50	56
	1996-2000	31	53	54	45	71	73	93	76	69	78	48	54
	2001-2005	51	43	47	32	57	71	93	81	80	83	61	66
	2008	51	43	101	63	16	64	56	131	35	65	89	29
Suwałki	1971-2000	33	25	34	37	49	74	83	64	53	49	46	43
	1991-2000	32	32	41	45	45	60	73	57	51	45	48	45
	1996-2000	25	34	33	49	49	67	85	51	34	48	50	38
	2001-2005	36	33	36	26	61	60	91	76	45	68	36	34
	2008	64	39	59	23	21	59	60	107	34	52	35	40
Olsztyn	1971-2000	37	27	37	39	52	83	75	64	61	51	49	50
	1991-2000	37	37	44	50	61	67	73	53	61	47	45	48
	1996-2000	27	38	41	49	69	66	94	61	31	53	44	42
	2001-2005	37	33	35	36	42	63	86	66	56	72	40	44
	2008	68	29	67	31	24	33	129	113	19	83	39	31
Szczecin	1971-2000	38	28	36	34	48	62	64	53	44	37	40	45
	1991-2000	35	34	46	34	60	63	76	61	50	36	32	46
	1996-2000	23	42	44	38	67	58	102	50	49	44	29	43
	2001-2005	40	39	29	31	51	48	62	51	54	44	41	39
	2008	62	24	53	92	15	28	59	52	45	68	40	37
Białystok	1971-2000	29	24	31	39	52	72	85	62	57	46	40	39
	1991-2000	26	33	38	52	58	64	69	53	60	42	40	38
	1996-2000	19	32	37	54	61	57	79	56	44	41	41	30
	2001-2005	33	35	29	24	70	55	71	63	52	54	35	37
	2008	63	27	53	44	59	35	98	78	44	33	31	38
Toruń.....	1971-2000	26	23	28	29	48	72	80	61	51	37	35	38
	1991-2000	25	26	34	35	47	51	72	68	65	29	33	40
	1996 -2000	18	34	34	42	55	48	106	66	37	31	35	39
	2001-2005	30	32	34	38	54	44	116	47	46	45	30	42
	2008	53	21	45	35	12	49	19	125	23	68	20	14
Gorzów Wielkopolski	1971-2000	35	28	35	36	49	67	66	53	42	35	39	46
	1991-2000	35	34	46	34	56	54	70	56	41	33	36	45
	1996-2000	28	41	45	40	63	48	88	58	42	42	31	40
	2001-2005	41	38	33	30	46	46	83	60	52	48	36	39
	2008	79	20	55	85	9	22	45	72	62	55	47	28
Poznań.....	1971-2000	29	23	33	31	47	62	76	55	44	35	33	39
	1991-2000	29	31	47	30	57	61	85	57	50	34	32	42
	1996-2000	25	35	43	33	57	60	114	61	55	48	33	35
	2001-2005	38	34	33	26	43	45	78	46	44	43	31	47
	2008	69	23	45	82	10	11	54	75	21	58	22	56
Warszawa	1971-2000	22	22	28	35	51	71	73	59	49	38	36	34
	1991-2000	22	26	32	42	49	64	80	47	55	36	41	37
	1996-2000	16	30	28	41	50	69	110	48	40	37	40	25
	2001-2005	29	37	30	37	50	46	92	60	41	41	33	33
	2008	68	28	39	28	35	22	88	87	61	15	29	37

a Dane za okresy wieloletnie dotyczą średnich miesięcznych z tych okresów.
a Data for multi-year periods include monthly averages from these periods.

TABL.18. MIESIĘCZNE SUMY OPADÓW ATMOSFERYCZNYCH (dok.)
TOTAL MONTHLY ATMOSPHERIC PRECIPITATION (cont.)

STACJE METEOROLOGICZNE METEOROLOGICAL STATIONS	Lata ^a Years ^a	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
		w milimetrach in millimetres											
Terespol.....	1971-2000	23	21	26	38	51	63	71	62	53	38	34	33
	1991-2000	21	28	33	48	50	52	78	51	61	35	37	32
	1996 -2000	17	31	26	51	48	49	111	57	47	35	42	35
	2001-2005	25	32	22	24	61	47	88	54	33	38	29	29
	2008	69	15	52	46	87	46	64	59	64	57	18	22
Zielona Góra.....	1971-2000	36	30	38	41	51	59	77	68	43	39	41	48
	1991-2000	35	36	54	39	52	58	91	73	45	36	35	42
	1996 -2000	30	42	58	48	53	61	124	69	48	49	28	34
	2001-2005	45	41	34	30	38	49	91	55	56	35	41	38
	2008	63	31	62	62	9	30	72	103	34	69	48	27
Łódź.....	1971-2000	29	27	34	36	50	68	88	62	51	40	41	44
	1991-2000	27	33	42	40	50	59	95	40	56	37	41	43
	1996 -2000	28	39	42	39	62	69	142	31	54	44	44	35
	2001-2005	37	42	34	40	72	59	76	46	47	41	45	43
	2008	69	24	46	37	49	8	77	105	34	29	35	34
Lublin.....	1971-2000	27	26	30	43	56	71	76	68	59	44	37	36
	1991-2000	24	33	36	55	57	68	81	52	68	46	37	33
	1996 -2000	19	37	31	64	66	68	112	60	55	41	44	31
	2001-2005	36	37	36	41	48	65	103	49	52	42	35	31
	2008	42	16	69	51	84	33	100	51	83	51	33	36
Wrocław.....	1971-2000	28	24	30	37	57	79	91	64	51	38	37	34
	1991-2000	23	25	42	32	55	63	93	51	48	30	30	30
	1996 -2000	22	29	40	36	58	51	122	46	50	37	26	19
	2001-2005	25	24	30	23	63	39	95	62	41	32	37	34
	2008	51	17	34	75	39	31	49	75	22	36	24	18
Kielce.....	1971-2000	34	28	35	39	53	71	81	76	55	42	40	44
	1991-2000	30	34	43	42	59	80	88	67	59	44	40	39
	1996 -2000	25	38	44	40	64	93	123	81	63	45	41	30
	2001-2005	42	34	38	55	80	60	136	70	37	41	39	37
	2008	52	12	71	38	44	46	98	32	52	37	41	37
Śnieżka.....	1971-2000	87	84	83	89	94	115	138	108	85	72	93	103
	1991-2000	97	87	98	58	76	89	138	77	89	82	81	130
	1996 -2000	70	93	89	61	71	91	168	68	96	109	83	126
	2001-2005	117	109	85	54	58	94	121	106	101	69	93	106
	2008	88	76	132	58	69	41	92	61	74	128	78	86
Katowice.....	1971-2000	39	36	42	53	77	90	103	79	62	53	48	48
	1991-2000	36	39	50	51	69	84	114	68	62	58	54	44
	1996 -2000	35	47	47	47	67	99	158	80	67	64	61	37
	2001-2005	53	45	41	48	76	80	99	77	57	44	44	61
	2008	40	21	48	51	40	56	154	111	91	48	31	46
Rzeszów.....	1971-2000	29	27	31	47	72	82	90	68	62	48	35	39
	1991-2000	28	32	35	58	77	77	88	68	79	55	35	35
	1996 -2000	27	40	33	65	83	83	126	71	73	57	36	35
	2001-2005	36	35	36	55	76	94	106	80	64	45	40	28
	2008	35	11	47	46	105	87	118	55	103	56	25	48
Kraków.....	1971-2000	35	30	35	50	74	94	81	76	60	49	40	38
	1991-2000	34	32	40	54	72	86	94	64	62	55	40	35
	1996 -2000	32	41	36	49	76	112	130	73	58	59	43	31
	2001-2005	45	31	38	57	73	62	127	84	55	39	35	40
	2008	31	18	70	35	27	27	143	42	97	52	37	41
Zakopane.....	1971-2000	44	39	55	85	122	163	168	140	108	70	60	52
	1991-2000	41	47	66	98	118	136	81	120	107	76	59	43
	1996 -2000	41	58	64	107	127	139	48	108	113	86	65	39
	2001-2005	53	59	54	87	146	176	255	112	95	66	51	44
	2008	48	22	70	60	102	83	348	109	121	102	32	89

^a Dane za okresy wieloletnie dotyczą średnich miesięcznych z tych okresów.
Ź r ó d ł o: dane Instytutu Meteorologii i Gospodarki Wodnej.
^a Data for multi-year periods include monthly averages from these periods.
S o u r c e: data of the Institute of Meteorology and Water Management.

Dział 2. WYKORZYSTANIE I OCHRONA POWIERZCHNI ZIEMI I GLEBY. KOPALINY

Uwagi metodyczne

Dane o **stanie i zmianach w ewidencyjnym przeznaczeniu gruntów** opracowano na podstawie rocznych wykazów gruntów wprowadzonych rozporządzeniami Ministrów: Rolnictwa oraz Gospodarki Komunalnej z dnia 20 II 1969 r. w sprawie ewidencji gruntów (MP. Nr 11, poz. 98), od 1997 r. - Gospodarki Przestrzennej i Budownictwa oraz Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej z dnia 17 XII 1996 r. w sprawie ewidencji gruntów i budynków (Dz. U. Nr 158, poz. 813), a od 2002 r. Ministra Rozwoju Regionalnego i Budownictwa z dnia 29 III 2001 r. w sprawie ewidencji gruntów i budynków (Dz.U. Nr 38, poz 454). W kolejnych rozporządzeniach klasyfikacje zaliczenia gruntów do poszczególnych użytków gruntowych były zmieniane m. in. ze względu na potrzebę dostosowywania do standardów międzynarodowych. Od danych za 1997 r. wykazy gruntów sporządzają Główny Urząd Geodezji i Kartografii oraz wojewódzkie wydziały geodezji i gospodarki gruntami. Dane te prezentowane są według powierzchni geodezyjnej.

Ewidencja gruntów z 2001 r. (Dz. U. z 2001 r. Nr 38, poz. 454) wprowadziła różnice zakresowe w stosunku do lat poprzednich polegające głównie na włączeniu do użytków rolnych: gruntów rolnych zabudowanych (dotychczas ujmowanych w pozycji „grunty zabudowane i zurbanizowane”), gruntów pod stawami (ujmowanych w pozycji „wody śródlądowe stojące”) oraz rowów (które stanowiły odrębną pozycję). Dane według wymienionej ewidencji o:

- **użytkach rolnych** dotyczą: gruntów ornych, sadów, łąk i pastwisk trwałych, gruntów rolnych zabudowanych zajętych pod budynki mieszkalne oraz inne budynki i urządzenia budowlane służące produkcji rolniczej, nie wyłączając produkcji rybnej oraz przetwórstwa rolno-spożywczego (kotłownie, komórki, garaże, szopy, stodoły, wiaty, spichlerze, budynki inwentarskie, place składowe i manewrowe w obrębie zabudowy itp.), a także ogródków przydomowych w gospodarstwach rolnych, gruntów pod stawami obejmującymi zbiorniki wodne (z wyjątkiem jezior i zbiorników zaporowych z urządzeniami do regulacji poziomu wód) wyposażone w urządzenia hydrotechniczne, nadające się do chowu, hodowli i przetrzymywania ryb obejmujące powierzchnię ogroblowaną wraz z systemem rowów oraz z terenami przyległymi do stawów i z nimi związane, a należącymi do obiektu stawowego, gruntów pod rowami do których zalicza się otwarte rowy pełniące funkcję urządzeń melioracji wodnych dla gruntów wykorzystywanych do produkcji rolniczej.
- **grunty leśne oraz zadrzewione i zakrzewione** dotyczą:
  - **lasów** do których zalicza się grunty określone jako „las” w ustawie z dnia 28 września 1991 r. o lasach (Dz. U. z 2005 r. Nr 45, poz.435, z późn. zm.).
  - **gruntów zadrzewionych i zakrzewionych**, do których zalicza się grunty porośnięte roślinnością leśną, których pole powierzchni jest mniejsze od 0,1000 ha, a także:śródpolne skupiska drzew i krzewów niezaliczone do lasów, tereny torfowisk, pokrytych częściowo kępami krzewów i drzew karłowatych, grunty porośnięte wikliną w stanie naturalnym i krzewiastymi formami wierzb w dolinach rzek i obniżeniach terenu, przylegające do wód powierzchniowych grunty porośnięte drzewami lub krzewami, stanowiące biologiczną, strefę ochronną cieków i zbiorników wodnych, jary i wąwozy pokryte drzewami i krzewami naturalnie lub sztucznie w celu zabezpieczenia przed erozją, niezaliczone do lasów, wysypiska kamieni i gruzowiska porośnięte drzewami i krzewami, zadrzewione i zakrzewione tereny nieczynnych cmentarzy, poza zwartymi kompleksami lasów, skupiska drzew i krzewów mające charakter parku, niewyposażone w urządzenia i budowle dla rekreacji i wypoczynku.
- **gruntach pod wodami** dotyczą :
  - **gruntów pod morskimi wodami wewnętrznymi**, są to grunty pokryte morskimi wodami wewnętrznymi, do których zalicza się: część Jeziora Nowowarpieńskiego i część Zalewu Szczecińskiego, wraz ze Świną i Dziwną oraz Zalewem Kamińskim, znajdujące się na wschód od granicy państwowej między Rzeczpospolitą Polską a Republiką Federalną Niemiec, oraz rzekę Odrę pomiędzy Zalewem Szczecińskim a wodami portu Szczecin, część Zatoki Gdańskiej zamkniętą linią podstawową biegnącą od punktu o współrzędnych 54°37'36'' szerokości geograficznej północnej i 18°49'18'' długości geograficznej wschodniej (na Mierzei Helskiej) do punktu o współrzędnych 54°22'12'' szerokości geograficznej północnej i 19°21'00'' długości geograficznej wschodniej (na Mierzei Wiślanej), część Zalewu Wiślanego znajdującą się na południowy zachód od granicy państwowej między Rzeczpospolitą Polską a Federacją Rosyjską na tym Zalewie, wody portów określone od strony morza linią łączącą najdalej wysunięte w morze stałe urządzenia portowe, stanowiące integralną część systemu portowego.
  - **gruntów pod wodami powierzchniowymi płynącymi**, do których zalicza się grunty pod wodami płynącymi w rzekach, potokach górskich, kanałach i innych ciekach, o przepływach stałych lub okresowych oraz źródła, z których ciek bierze początek, a także grunty pod wodami znajdującymi się w jeziorach i zbiornikach sztucznych, z których cieki wypływają lub do których wpływają.
  - **gruntów pod wodami powierzchniowymi stojącymi**, do których zalicza się grunty pod wodami w jeziorach i zbiornikach innych niż określone powyżej.
- **gruntach zabudowanych i zurbanizowanych** dotyczą:

- **terenów mieszkaniowych**, do których zalicza się grunty zajęte pod budynki mieszkalne, urządzenia funkcjonalnie związane z budynkami mieszkalnymi (podwórza, dojazdy, przejścia, przydomowe place gier i zabaw itp.), a także ogródki przydomowe,
- **terenów przemysłowych** do których zalicza się grunty zajęte pod budynki i urządzenia służące produkcji przemysłowej, a także ujęcia wody, oczyszczalnie ścieków, stacje transformatorowe, czynne hałdy i wysypiska, urządzenia magazynowo-składowe, bazy transportowe i remontowe itp.,
- **innych terenów zabudowanych** do których zalicza się grunty zajęte pod budynki i urządzenia związane z administracją, służbą zdrowia, handlem, kultem religijnym, rzemiosłem, usługami, nauką, oświatą, kulturą i sztuką, wypoczynkiem, łącznością itp., czynne cmentarze, grzebowiska zwierząt oraz inne grunty zabudowane (nie ujęte w poz. dotyczących terenów mieszkaniowych i przemysłowych),
- **zurbanizowanych terenów niezabudowanych** do których zalicza się grunty niezabudowane, ale przeznaczone w planach zagospodarowania przestrzennego pod zabudowę, wyłączone z produkcji rolniczej i leśnej,
- **terenów rekreacyjno - wypoczynkowych** do których zalicza się nie zajęte pod budynki:
  - tereny ośrodków wypoczynkowych, zabaw dziecięcych, plaże, urządzone parki, skwery, zieleńce (poza pasami ulic),
  - tereny o charakterze zabytkowym: ruiny zamków, grodziska, kurhany, pomniki przyrody itp.,
  - tereny sportowe: stadiony, boiska sportowe, skocznie narciarskie, tory saneczkowe, strzelnice sportowe, kąpieliska itp.,
  - tereny spełniające funkcje rozrywkowe: lunaparki, wesołe miasteczka itp.,
  - ogrody zoologiczne i botaniczne,
  - tereny zieleni nieurządzonej nie zaliczone do lasów oraz gruntów zadrzewionych i zakrzewionych.
- **terenów komunikacyjnych** do których zalicza się grunty zajęte pod:
  - drogi: krajowe, wojewódzkie, powiatowe, gminne, w osiedlach mieszkaniowych, dojazdowe do gruntów rolnych i leśnych oraz do obiektów użyteczności publicznej; place postojowe i manewrowe przy dworcach kolejowych, autobusowych i lotniczych, portach morskich i rzecznych, i innych oraz ogólnodostępne dojazdy do ramp wydładowczych i placów składowych,
  - tereny kolejowe,
  - inne tereny komunikacyjne obejmujące: porty lotnicze i inne budowle oraz urządzenia służące komunikacji lotniczej, urządzenia portowe, przystanie obiekty i budowle służące komunikacji wodnej, naziemne obiekty, budowle i urządzenia górskich kolei linowych, torowiska tramwajowe poza pasami ulic i dróg, a także obiekty i urządzenia związane z komunikacją miejską, urządzone parkingi poza lasami państwowymi, dworce autobusowe, wały ochronne wód przystosowane do ruchu kołowego.
- **użytki kopalne** dotyczą gruntów zajętych przez czynne odkrywkowe kopalnie, w których odbywa się wydobywanie kopalin.
- **użytki ekologiczne** dotyczą prawnie chronionych pozostałości ekosystemów, takich jak: naturalne zbiorniki wodne, śródpolne i śródleśne „oczka wodne”, kępy drzew i krzewów, bagna, torfowiska, wydmy, płaty nieużytkowanej roślinności, starorzeczka, wychodnie skalne, skarpy, kamieńce itp. Użytki ekologiczne określa się na podstawie rozporządzenia właściwego wojewody lub uchwały właściwej rady gminy, podjętych na podstawie przepisów o ochronie przyrody.
- **nieużytki** dotyczą:
  - niezakwalifikowanych do użytków ekologicznych: bagna (błota, topieliska, trzęsawiska, moczary, rojsty), piaski (piaski ruchome, plaże nieurządzone, piaski nadbrzeżne, wydmy), naturalne utwory fizjograficzne, takie jak: urwiska, strome stoki, uskoki, skały, rumowiska,
  - nieprzeznaczone do rekultywacji wyrobiska po wydobywaniu kopalin.
- **tereny różne** dotyczą wszystkich pozostałych gruntów, których nie można zaliczyć do innych użytków, takich jak: grunty przeznaczone do rekultywacji oraz niezagospodarowane grunty zrehabilitowane, wały ochronne nieprzystosowane do ruchu kołowego. Do terenów przeznaczonych do rekultywacji zalicza się zdegradowane lub zdewastowane grunty, takie jak: nieczynne hałdy, wysypiska, zapadliska, tereny po działalności przemysłowej i górniczej oraz po poligonach wojskowych, dla których właściwe organy zatwierdziły projekty rekultywacji.

Klasy bonitacyjne użytków rolnych określają jakość użytku rolnego pod względem jego przydatności do produkcji rolniczej. Klasa I określa najwyższą wartość rolniczą, a klasa VI najniższą. Grunty orne oraz pastwiska zaliczone do klasy VI z odpowiednim symbolem RZ (grunty orne) lub PsZ (pastwiska) są to grunty, które ze względu na niską jakość zostały uznane w toku gleboznawczej klasyfikacji gruntów za nieprzydatne do uprawy i przeznaczone do zalesienia.

Dane o **gruntach rolnych i leśnych wyłączonych na cele nierolnicze i nieleśne** dotyczą gruntów, za które pobrano należności i opłaty: dla gruntów nabytych do 1981 r. - w trybie rozporządzeń Rady Ministrów (Dz.U. 1974, Nr 19, poz. 104; Dz.U. 1977, Nr 33, poz. 145) do ustawy z dnia 26 X 1971 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych oraz rekultywacji (Dz.U. Nr 27, poz. 249); dla gruntów wyłączonych w latach 1982-1994 - w trybie rozporządzenia Rady Ministrów (Dz.U. 1982, Nr 20, poz. 149) do ustawy z dnia 26 III 1982 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych (Dz.U. Nr 11, poz. 79 z późn. zmianami), a dla gruntów wyłączonych od 1995 r. w trybie ustawy z dnia 3 II 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych - tekst jednolity (Dz.U. Nr 121 z 2004 r., poz. 1266).

Ochrona gruntów rolnych i leśnych w myśl tej ustawy polega na:

- ograniczeniu przeznaczania ich na cele nierolnicze lub nieleśne,
- zapobieganiu procesom degradacji i dewastacji gruntów rolnych i leśnych oraz szkodom w produkcji rolniczej lub leśnej oraz w drzewostanach powstającym wskutek działalności nierolniczej lub nieleśnej,
- zapobieganiu procesom degradacji i dewastacji gruntów rolnych oraz szkodom w produkcji rolniczej, powstającym wskutek działalności nierolniczej i ruchów masowych ziemi,
- rekultywacji i zagospodarowaniu gruntów na cele rolnicze,
- zachowaniu torfowisk i oczek wodnych jako naturalnych zbiorników wodnych,

– przywracaniu i poprawianiu wartości użytkowej gruntom, które utraciły charakter gruntów leśnych wskutek działalności nieleśnej, a także na zapobieganiu obniżania produktywności gruntów leśnych.

Dane nie uwzględniają ubytku gruntów rolnych nie związanego ze zmianą właściciela, np. ubytku tych gruntów w ramach rozwoju budownictwa indywidualnego na gruntach własnych gospodarstw rolnych.

Ustawa o ochronie gruntów rolnych i leśnych z dnia 3 II 1995 r. chroni grunty rolne zaliczone do klas I-III oraz grunty rolne klas IV-VI wytworzone z gleb organicznych.

Dane o **gruntach zdewastowanych i zdegradowanych wymagających rekultywacji i zagospodarowania** dotyczą gruntów, które utraciły całkowicie wartość użytkową (grunty zdewastowane) oraz gruntów, których wartość użytkowa rolnicza lub leśna zmalała w wyniku pogorszenia się warunków przyrodniczych lub wskutek zmian środowiska oraz działalności przemysłowej, a także wadliwej działalności rolniczej. Zostały one zaewidencjonowane w oparciu o kryteria i zasady określone w odpowiednich ustawach o ochronie gruntów rolnych i leśnych.

Rekultywacja gruntów polega na nadaniu lub przywróceniu gruntom zdegradowanym lub zdewastowanym wartości użytkowych lub przyrodniczych przez właściwe ukształtowanie rzeźby terenu, poprawienie właściwości fizycznych i chemicznych, uregulowaniu stosunków wodnych, odtworzenie gleb, umocnienie skarp oraz odbudowanie lub zbudowanie niezbędnych dróg. Grunty zrehabilitowane podlegają zagospodarowaniu, czyli rolniczemu, leśnemu lub innemu rodzajowi użytkowania.

Melioracje wodne szczegółowe obejmują: ciekły wodne naturalne i sztuczne odwadniające i nawadniające o szerokości dna do 1,5 m w ich dolnym biegu oraz rurociągi o średnicy do 1 m z wyjątkiem rurociągów o średnicy większej niż 0,4 m na odcinkach przebiegających przez zabudowane tereny wsi i miast, groble na obszarach nawadnianych, drenowania, deszczownie wraz z pompami przenośnymi, stawy rybne i inne podobne urządzenia. Melioracje scharakteryzowano powierzchnią zmeliorowanych gruntów oraz łąk i pastwisk zagospodarowanych według rodzajów melioracji szczegółowych.

Erozja gleb to proces niszczenia (zmywania, żłobienia, wywiewania) wierzchniej warstwy gleby wywołany siłą wiatru i płynącej wody. Erozję gleb przyspiesza działalność gospodarcza człowieka: nadmierny wyręb lasów, niszczenie szaty roślinnej, nieprawidłowa uprawa gruntów i dobór roślin uprawnych, odwadnianie bagien itp. w zależności od bezpośredniego czynnika sprawczego wyróżnia się erozję: wietrzną (eoliczną), wodną, wodno-grawitacyjną (ruchy masowe) oraz uprawową. Masowo występuje erozja wietrzna oraz wodna (powierzchniowa i wąwózowa).

Erozja wietrzna (eoliczna) polega na wywiewaniu odspojonych cząstek gruntu, a następnie ich przemieszczaniu, sortowaniu i osadzaniu.

Zagrożenie gleb erozją wietrzną ocenia się przy pomocy 3-stopniowej skali, uwzględniając rzeźbę terenu, pokrycie powierzchni roślinnością (lesistość) oraz rodzaj gleby. Najbardziej narażone na erozję wietrzną są piaski luźne drobnoziarniste i utwory murszowe, na których silne zagrożenie występuje już nawet w terenie płaskim o lesistości 25%.

Erozja wodna polega na zmywaniu i wymywaniu cząstek gleby. W przypadku, gdy niewielki spływ wody po zboczu powoduje jedynie rozbryzgi i splukiwanie odspojonych frakcji gleby ma miejsce **erozja wodna powierzchniowa**, natomiast gdy przy silnym spływie wody powstają rozmywy o głębokości ponad 2 m mówimy o **erozji wąwózowej**.

Zagrożenie gleb erozją wodną powierzchniową (skala 3-stopniowa) ustala się w oparciu o rodzaje gleb oraz ekspozycję (nachylenie) terenu. Erozji wodnej w pierwszej kolejności ulegają lessy, utwory lessowe oraz gleby pyłowe i piaski luźne. Przy **erozji wąwózowej** kryterium wyróżniania poszczególnych stopni zagrożenia (5 stopni) stanowi gęstość sieci wąwozów wyrażona w km na km²; w pierwszym stopniu zagrożenia (erozja słaba) gęstość wąwozów wynosi od 0,01 do 0,1 km/km², w drugim (erozja umiarkowana) od 0,1 do 0,5, w trzecim (erozja średnia) od 0,5 do 1,0, w czwartym (erozja silna) od 1,0 do 2,0 i w stopniu piątym (erozja bardzo silna) powyżej 2,0 km/km².

Podaż **środków ochrony roślin** na zaopatrzenie rolnictwa obejmuje sprzedaż przez przedsiębiorstwa produkcyjne odbiorcom krajowym powiększoną o import. Do roku 2004 badaniami sprzedaży objęte były wybrane środki ochrony roślin dopuszczone do obrotu i stosowania. Lista środków ochrony roślin była ustalana corocznie w Ministerstwie Rolnictwa i Rozwoju Wsi po konsultacji z Państwową Inspekcją Ochrony Roślin i Nasiennictwa, a wybór był uzasadniony gospodarczym znaczeniem i wielkością sprzedaży danego środka i tak np. w 2003 r. badano sprzedaż 357, a w 2004 r. – 321 środków. Od 2005 roku zgodnie z wymogami UE badane są wszystkie środki ochrony roślin dopuszczone do obrotu. W 2005 r. było ich 974.

Bilanse azotu brutto wykonywane są w Instytucie Uprawy Nawożenia i Gleboznawstwa – Państwowy Instytut Badawczy w Puławach, obligatoryjnie m.in. na potrzeby OECD, metodą na powierzchni pola (Kopiński 2006). Według tej metody określa się różnicę pomiędzy ilością składników mineralnych wnoszonych a wynoszonych z gleb użytków rolnych z plonami.

Dane o **zasobności gleb w przyswajalne makroelementy, odczynie gleb oraz potrzebie wapnowania** pochodzą z badań Krajowej Stacji Chemiczno-Rolniczej. Oceny odczynu i zasobności gleb w składniki mineralne dokonano na podstawie liczb granicznych zawartych w polskich normach: PN-ISO 10390 (pH), PN-R-04023 (fosfor), PN-R-04022 (potas) i PN-R-04020 (magnez).

Dane o **zasobach ważniejszych kopalin** pochodzą z informacyjnego systemu gospodarki i ochrony bogactw mineralnych Polski „MIDAS” prowadzonego przez Państwowy Instytut Geologiczny.

Dane o **zasobach ważniejszych kopalin** dotyczą rodzajów i zasobów udokumentowanych geologicznie złóż, w których kopaliny te występują z uwzględnieniem złóż i zasobów zagospodarowanych oraz ubytków związanych z ich eksploatacją, a także przyrostów uzyskanych w wyniku nowych udokumentowanych badań geologicznych.

Zasoby geologiczne złoża (bilansowe i pozabilansowe) – całkowita ilość kopaliny lub kopalin w granicach złoża.

Zasoby bilansowe – zasoby złoża lub jego części, którego cechy naturalne określone przez kryteria bilansowości

oraz warunki występowania umożliwiają podejmowanie jego eksploatacji.

Zasoby pozabilansowe – zasoby złoża lub jego części, którego cechy naturalne lub warunki występowania powodują, iż jego eksploatacja nie jest możliwa obecnie, ale przewiduje się, że będzie możliwa w przyszłości w wyniku postępu technicznego, zmian gospodarczych itp.

Zasoby przemysłowe – część zasobów bilansowych, która może być przedmiotem ekonomicznie uzasadnionej eksploatacji w warunkach określonych przez projekt zagospodarowania złoża, optymalny z punktu widzenia technicznego i ekonomicznego przy spełnieniu wymagań ochrony środowiska.

Chapter 2. USE AND PROTECTION OF LAND AND SOIL. USEFUL MINERALS

Methodological notes

Data on the condition and changes in the registered intended use of land were developed on the basis of annual reports on land, introduced in the following Regulations: of the Minister of Agriculture and Municipal Management of 20 February 1969 on land register (MP No. 11, item 98), from 1997 – of the Minister of Spatial Economy and Construction and of the Minister of Agriculture and Food Economy 17 December 1996 on register of land and buildings (O. J. No. 158, item 813), and from 2002 of the Minister of Regional Development and Construction of 29 March 2001 on register of land and buildings (O. J. No. 38, item 454). The consecutive regulations, classifications of land were changed inter alia due to adoption of international standards. Beginning with data for 1997 on, the registers of land were prepared by the Chief Office of Geodesy and Cartography as well as voivodeship branches of geodesy and land management. The data are presented, taking into consideration geodesic area.

Land Register (O. J. of 2001 No. 38, item 454) introduced range differences in relation to previous years consisting mainly in classification of built-up rural areas as agricultural land (therefore classified as „built-up and urban areas”), land under ponds (classified as „inland lentic waters”) and ditches (which were classified separately). According to the aforementioned register, data on:

- **Agricultural land:** Arable land, orchards, meadows, permanent pastures, agricultural land occupied by residential and other buildings as well as facilities designed for agricultural production, including fishery production and food-processing industry (boiler houses, shed, garages, shanties, barns, umbrella roofs, granaries, buildings for livestock, stockyards and manoeuvring yards within developed area etc.) as well as gardens adjacent to farms, land under ponds including water reservoirs (excluding lakes and dam reservoirs for water level adjustment) equipped with hydro-technical installations suitable for fish farming and keeping covering dyke areas including ditches and areas adjacent and related to ponds, land under ditches including open ditches acting as land improvement facilities for land used in agricultural production.
- **Forest, wooded and shrubbery areas** refer to:
  - **Forests**, including land identified as “forest” in the Act of 28 September 1991 - on forests (OJ of 2005 No. 45 item 435 as amended).
  - **Forests and other wooded land** – land covered with forest plants and whose surface area is under 0.1000 ha are as well as: groups of trees and shrubs found in the middle of fields and not included in forest land, peat bogs partially covered with groups of shrubs and dwarf trees, natural wicker fields and natural bush formed willow trees located in river beds and depressed land, land covered with trees and shrubs located next to surface water and constituting a biological protective zone against sewage and water reservoirs, ravines and gorges naturally or artificially covered with trees and shrubs in order to protect them against erosion and not counted as forests, stone and rubble dumps covered with trees and shrubs, cemeteries no longer being used and covered with trees and shrubs; with the exception of forest complexes, groups of trees and shrubs constituting a park but not equipped with equipment and buildings used for recreation and relaxation.
- **Land under waters** refer to:
  - **land under internal marine waters**, including: The part of Nowe Warpno Lake and the part of the Szczecin Lagoon gather with the Świna and the Dziwna and the Kamień Lagoon, situated east the State frontier between the Republic of Poland and Germany, and the river Odra between the Szczecin Lagoon and the waters of the port of Szczecin; The part of the Bay of Gdańsk closed by a baseline running from a point having the coordinates 54° 37' 36'' north geographic latitude and 18° 49' 18'' east geographic longitude from the Hel Sandbar to a point having the coordinates 54° 22' 12'' north geographic latitude and 19° 21' 00'' east geographic longitude (on the Vistula Sandbar); The part of the Vistula Lagoon situated south-west of the State frontier between Republic of Poland and Russian Federation on that Bay. Harbor waters defined on the sea said by the line connecting the outermost permanent harbor works which form an integral part of the harbor system.
  - **land under surface flowing waters**, which covers land under waters flowing in rivers, mountain streams, channels, and other water courses, permanently or seasonally and their sources as well as land under lakes and artificial water reservoirs, from or to which the water course flow.
  - **land under surface lentic water**, which covers land under water in lakes and reservoirs other than those described above.
- **Built-up and urban areas** refer to:
  - **Residential areas** include land not used for agricultural and forest production, put under dwelling buildings,

devices functionally related to dwelling buildings (yards, drives, passages, playgrounds adjacent to houses), as well as gardens adjacent to houses.

- **Industrial areas** include land put under buildings and devices serving the purpose of industrial production, as well as water intakes, waste water treatment plants, transformer station, active waste-dumps and landslides, storage devices, transport and repair bases etc.
- **Other built-up areas** include land put under buildings and devices related to administration, health services, commerce, worship, crafts, services, science, education, culture and art., recreation communication etc, graveyards in service, animal cemeteries and other built-overland not listed under residential and industrial areas.
- **Undeveloped urbanised areas** include land that is not built over, allocated in spatial management plans to building development and excluded from agricultural and forest production
- **Recreational and resting areas** comprise the following types of land not put under buildings:
  - Areas of recreational centres, children playgrounds, beaches, arranged parks, squares, lawns (outside street lanes);
  - Areas of historical significance: ruins of castles, strongholds, barrows, natural monuments etc.
  - Sport grounds: stadiums, football fields, ski-jumping take-offs, toboggan-run, sports rifle-ranges, public baths etc.
  - Area for entertainment purposes: amusement, grounds, funfairs etc.,
  - Zoological and botanical gardens;
  - Areas of non-arranged greenery, not listed under woodlands or land planted with trees or shrubbery
- **Transport areas** including land put under:
  - roads: national roads; voivodeship roads; powiat roads; communal roads; roads within housing estates; access roads to agricultural land and woodlands and to facilities of public utility; stopping and manoeuvring yards next to railway stations, bus stations and airports, maritime and river ports and other ports, as well as universal accesses to unloading platforms and storage yards.
  - railway grounds,
  - other transport grounds comprise land put under: airports and other building and devices for air transport; port equipment, piers, facilities and buildings for water transport; on-land mountain facilities, buildings and devices of cable railway; tramway lines outside driving lanes of streets and roads as well as facilities and devices connected with municipal transport; arranged parking lots outside state forests, bus stations ;protective dams fit for road traffic.
- **Mining grounds** comprise land put under active quarries extracting minerals.
- **Ecological areas** comprise legally protected the remains of ecosystems: natural water basins, field and forest ponds, tree and bush clusters, swamps, peat-bogs, dunes, areas of unused flora, old river-beds, rock outcrops, scarps, and gravel-banks. This form of environmental protection is introduced by the virtue of a decision of a voivode or a commune council, in compliance with environmental protection regulations.
- **Wastelands** comprise:
  - land not qualified as ecological grounds: marshes (swamps, whirlpools, sloughs, bogs); sands (quick sands, non-arranged beaches, coastal sands, dunes); natural physiographical formations such as: crags, steep slopes, faults, rocks, rubble.
  - excavations after extraction of minerals not fitted for re-cultivation.
- **Various areas** comprise all other land, which cannot be classified as other usable area such as: Land to be reclaimed and undeveloped reclaimed land, dikes not suitable for vehicle traffic. Land to be reclaimed comprises degraded or devastated land such as: Inactive dumps, landfills, post-industrial zones and post-mining areas, post military range areas, for which appropriate bodies approved land reclamation projects.

Agricultural land valuation class describes the quality of arable land with respect to its suitability for agricultural production. Class 1 describes the highest agricultural value, whereas Class 6 the lowest. Arable land pastures classified in Class 6 with an appropriate symbol RZ (arable land) or PsZ (pastures) cover the land, which owing to its low quality were in the course of soil classification process recognized as unsuitable for cultivation and designed for afforestation.

Data on agricultural and forest areas exempted for non-agricultural and non-forest purposes refer to areas, for which fees were paid: for land purchased by 1981, - pursuant to the Regulation of the Council of Ministers (O. J. 1974, No. 19, item 104; O. J. 1977, No. 33, item 145) to the act of 26 October 1971 on protection of agricultural and forest land and land reclamation (O. J. No. 27, item 249); for land excluded in 1982-1994 - pursuant to Regulation of the Council of Ministers (O. J. 1982, No. 20, item 149) to the Act of 26 March 1982 on protection of agricultural and forest land (O. J. No. 11, item 79 as amended), and for land excluded from 1995 pursuant to the Act of 3 February 1995 on protection of agricultural and forest land – consolidated text (O. J. No. 121 z 2004 r., item 1266).

The protection of agricultural land forests means:

- limiting the conversion of such land to non-agricultural and non-forestry uses;

- the prevention of degradation and devastation of agricultural land and damage to agricultural production caused by non-agricultural or non-forest activities,
- the prevention of degradation and devastation of agricultural land and damage to agricultural production caused by non-agricultural and mass earth movements,
- land reclamation and developing land for agricultural use,
- preservation of peat bogs and small natural water reservoirs.
- enhancing the value of forest lands and preventing decreases in their productivity

The data do not comprise loss of agricultural land not associated with a change of the owner e.g. loss of land due to development of individual constructions on lands owned by farms.

The Law on Agricultural and Forest Land Protection of 3 February 1995 protects all agricultural land included in land quality classes I—III, as well as agricultural land included in quality classes IV—VI.

Data on **devastated and degraded land to be reclaimed and developed** refer to land, which lost its utility value (devastated land) and land the agricultural or forest utility value of which diminished due to deterioration of natural conditions or environmental changes as well as industrial activity and harmful agricultural activity. They were registered on the basis of criteria and principles defined in respective acts on protection of agricultural and forest areas.

Land reclamation means creation or restoration of utility or natural value for degraded or devastated land through proper formation of the landscape, enhancements of physical and chemical properties, regulation of water conditions, and restoration of soil, reinforcement of scarps and reconstruction or construction of indispensable routes. Reclaimed land is subject to development i.e. agricultural, forest or other type of utilization.

Detailed meliorations cover: natural and artificial drainage and irrigation water lower courses of the width of 1.5 m and water pipes of a diameter of up to 1 m, except for pipes the diameter of which exceeds 0.4 m at the sections running through villages, towns and cities, dykes on irrigated areas, drainage, sprinkling machines and mobile pumps, fish ponds and similar equipment. Melioration is characterized by the area of meliorated lands, meadows and pastures developed by types of detailed meliorations.

Soil erosion is a process of destruction (denudation, gauging, and deflation) of the top surface of soil by forces of wind or flowing water. Erosion may be accelerated by human economic activity: excessive forest-cutting, destruction of flora, inappropriate cultivation of land and inappropriate selection of crops, dewatering of swaps, etc. Depending on the direct factor, we identify the following types of erosion: Wind erosion, water erosion, water and gravitational erosion (mass wasting) and crop erosion. The most frequent type of erosion is wind and water erosion (sheet and gully erosion).

Wind erosion (Aeolian process) causes small particles of land to be lifted and therefore moved to another region, sorted and deposited.

Exposure of soils to wind erosion is assessed in 3-degree scale, taking into account the landscape, flora (forestation) and type of soil. The most exposed to wind erosion are: fine-grained loose sands and decay formations, which are highly exposed even on flat area with 25% of forests.

Water erosion means denudation and washing out of soil particles. If a small downhill flow of water causes loose fractions of soil to splash and ash away, it is a sheet erosion, whereas if a strong flow of water causes 2m deep scours, it is a gully erosion.

A level of threat of sheet soil erosion is specified on the basis of the types of soils and exposure (slope) of terrain. Water erosion in the first place affects loess areas, loess formations and dust soils and loose sands. In the case of gully erosion, the criterion of identification of particular threat levels (5) is the density of ravines expressed in km per km²; In the first threat class (weak erosion) density of ravines is from 0.01 to 0.1 km/km², in the second class (moderate erosion) from 0.1 to 0.5. in the third class (medium erosion) from 0.5 to 1.0. in the fourth class (strong erosion) from 1.0 to 2.0 and in the fifth class (very strong erosion) above 2.0 km /km².

Supply of **plant protection products** for agricultural industry covers sale by production companies to domestic customers enlarged by import. By 2004, sales surveys encompassed selected plant protection products admitted to trade and use. The list of plant protection products was specified by the Ministry of Agriculture and Rural Development upon consultation with the Chief Inspectorate of Plant Health and Seed Protection, and the selection was justified by economic significance and the volume of sales of particular products, thus, e.g. in 2003, 357 products were covered by the survey and in 2004, 321 were included. From 2005, pursuant to the EU requirements, all plant protection products admitted to the market are taken into account. In 2005, the number was 974.

Gross nitrogen balances are prepared by the Institute of Soil Science and Plant Cultivation – National Research Institute in Pulawy, obligatorily, as required by OECD, applying the method of field area (Kopiński 2006). According to this method, we may identify a difference between the quantity of mineral elements introduced and obtained from crops.

Data on the **soil abundance in available macro-elements, soil reaction and liming needs** come from National Chemistry and Agricultural Station. The evaluation of reaction and soil abundance in mineral elements was carried out on the basis of limit values provided in Polish standards: PN-ISO 10390 (pH), PN-R-04023 (phosphorus), PN-R-04022 (potassium) i PN-R-04020 (magnesium).

Data on **resources of more significant useful minerals** come from the information system of management and protection of natural resources of Poland "MIDAS" maintained by the National Geological Institute.

Data on resources of more significant useful minerals refer to the types and methods of documented geological deposits, in which the respective minerals occur, taking into consideration developed deposits and resources and losses associated with their exploitation as well as increases obtained as a result of new documented geological research.

Geological deposit resources - a total quantity of minerals within a deposit.

Balance-sheet resources - deposit resources or part thereof, the natural characteristics of which specified by balance criteria and occurrence conditions facilitate their exploitation.

Off-balance-sheet resources – deposit resources or part thereof, the natural characteristics or occurrence conditions of which make the exploitation impossible at present, but it is anticipated that it will be possible in the future as a result of technical progress, economic transformations etc.

Industrial resources – a part of balance-sheet resources, which may be subject to justified economic exploitation under conditions specified by deposit management project, optimal in terms of technology and economy, provided that the requirements on environmental protection are fulfilled.

TABL. 1(19). ZMIANY STRUKTURY UŻYTKOWANIA GRUNTÓW
CHANGES IN THE LAND USE STRUCTURE
Stan w czerwcu / As of June

LATA YEARS	Ogółem <i>Grand total</i>	Użytki rolne <i>Agricultural land</i>		Lasy i zadrzewienia <i>Forests and woody land</i>	Pozostałe <i>Other</i>
		razem <i>total</i>	w tym grunty orne <i>of which arable land</i>		
	w odsetkach <i>in percent</i>				
1938 ^a	100,0	65,9	52,7	21,8	11,4
1946	100,0	65,6	51,3	20,8	13,7
1950	100,0	65,6	51,3	21,9	12,5
1960	100,0	65,5	51,2	24,5	10,0
1970	100,0	62,5	48,3	27,3	10,2
1980	100,0	60,3	46,7	27,7	12,0
1990	100,0	59,3	45,7	28,0	12,7
1995	100,0	57,4	44,4	28,2	14,4
2000	100,0	57,0	43,8	28,8	14,2
2005	100,0	50,9	39,1	29,3	19,8
2006	100,0	51,0	39,8	29,4	19,6
2007	100,0	51,7	38,0	29,5	18,7
2008	100,0	51,7	38,7	29,6	18,7

^a W granicach obecnych.
Źródło : dane dla lat 1938 - 1970 wg Z. Szkurlátowskiego "Przemiany strukturalne w użytkowaniu ziemi w Polsce w latach 1938 – 1982", w "Ekorozwój szansą przetrwania cywilizacji - Polski Klub Ekologiczny", Wydawnictwo Akademii Górniczo-Hutniczej, Kraków 1986; dane od 1980 r. na podstawie spisów rolnych, a między spisami uzupełniające szacunki.
^a Within current borders.
Source: data for 1938 – 1970 according to Z. Szkurlátowski “Structural changes in the land use in Poland in 1938 – 1982” (Polish: "Przemiany strukturalne w użytkowaniu ziemi w Polsce w latach 1938 – 1982"), in “Ecodevelopment as the chance of the civilisation survival – Polish Ecological Club” (Polish: "Ekorozwój szansą przetrwania cywilizacji - Polski Klub Ekologiczny"), Editorial Board of the AGH University of Science and Technology, Kraków 1986, data since 1980 based on the Agricultural Censuses and supplementary estimates in the inter-census periods.

TABL.2(20). STAN GEODEZYJNY, KIERUNKI I ZMIANY W WYKORZYSTANIU POWIERZCHNI KRAJU
GEODESIC STATUS, DIRECTIONS AND CHANGES OF LAND USE
Stan w dniu 1 I / As of 1 January

WYSZCZEGÓLNIENIE	2008		2009			SPECIFICATION
	tys. ha thous. ha	na 1 mieszka- ńca ^a w ha per capita ^a in ha	tys. ha thous. ha	na 1 mieszka- ńca ^a w ha per capita ^a in ha	przyrost (+) lub ubytek (-) w tys. ha w stosunku do roku 2008 increase(+) or decrease (-) in thous. ha in relation to 2008	
POWIERZCHNIA OGÓLNA KRAJU^b	31268	0,82	31268	0,82	-	TOTAL AREA^b
Użytki rolne	19025	0,50	18981	0,50	-44	Agricultural land arable land, orchards, permanent meadows and pastures
grunty orne, sady, łąki i pastwiska trwałe	18287	0,48	18243	0,48	-44	arable land
grunty orne	14027	0,37	14002	0,37	-25	orchards
sady	289	0,01	293	0,01	+4	permanent meadows
łąki trwałe	2315	0,06	2302	0,06	-13	permanent pastures
pastwiska trwałe	1655	0,04	1645	0,04	-10	agricultural built-up areas
grunty rolne zabudowane	530	0,01	531	0,01	+1	lands under ponds
grunty pod stawami	62	0,00	65	0,00	+3	lands under ditches
grunty pod rowami	146	0,00	142	0,00	-4	
Grunty leśne oraz zadrzewione i zakrzewione	9463	0,25	9496	0,25	+33	Forest land as well as woody and bushy land forests woody and bushy land
las	9224	0,24	9251	0,24	+27	
grunty zadrzewione i zakrzewione	239	0,01	245	0,01	+6	
Grunty pod wodami	638	0,02	640	0,02	+2	Lands under waters marine internal surface flowing surface standing
morskimi wewnętrznymi	79	0,00	79	0,00	-	
powierzchniowymi płynącymi	486	0,01	490	0,01	+4	
powierzchniowymi stojącymi	73	0,00	71	0,00	-2	

TABL.2(20). STAN GEODEZYJNY, KIERUNKI I ZMIANY W WYKORZYSTANIU POWIERZCHNI KRAJU (dok)
GEODESIC STATUS, DIRECTIONS AND CHANGES OF LAND USE(cont)
Stan w dniu 1 I / As of 1 January

WYSZCZEGÓLNIENIE		2008		2009		SPECIFICATION
		tys. ha thous. ha	na 1 mieszkań ca ^a w ha per capita ^a in ha	tys. ha thous. ha	na 1 mieszkań ca ^a w ha per capita ^a in ha	przyrost (+) lub ubytek (-) w tys. ha w stosunku do roku 2008 increase(+) or decrease (-) in thous. ha in relation to 2008
Grunty zabudowane i zurbanizowane	1511	0,04	1529	0,04	+18	Built-up and urbanised areas
tereny mieszkaniowe	257	0,01	269	0,01	+12	residential areas
tereny przemysłowe	109	0,00	110	0,00	+1	industrial areas
inne tereny zabudowane.....	111	0,00	117	0,00	+6	other built-up areas
zurbanizowane tereny						urbanised unbuilt
niezabudowane.....	52	0,00	51	0,00	-1	areas
tereny rekreacji i wypoczynku	65	0,00	65	0,00	-	recreational areas
tereny komunikacyjne.....	887	0,02	888	0,02	+1	transport areas
drogi.....	771	0,02	773	0,02	+2	roads
tereny kolejowe	104	0,00	103	0,00	-1	rail areas
inne ^c	12	0,00	12	0,00	-	other ^c
użytki kopalne	30	0,00	30	0,00	-	minerals
Użytki ekologiczne.....	33	0,00	34	0,00	+1	Ecological arable land
Nieużytki	487	0,01	485	0,01	-2	Wasteland
Tereny różne ^d	111	0,00	102	0,00	-9	Miscellaneous land ^d

a Stan ludności w dniu 31 XII, odpowiednio dla lat 2008 i 2009. b Obszar lądowy (łącznie z wodami śródlądowymi) oraz część morskich wód wewnętrznych. c Porty lotnicze, urządzenia portowe, przystanie, obiekty i budowle służące komunikacji wodnej, naziemne obiekty itp. patrz uwagi metodyczne. d Grunty przeznaczone do rekultywacji oraz niezagospodarowane grunty zrekultywowane, wały ochronne nieprzystosowane do ruchu kołowego.
Ź r ó d ł o: dane Głównego Urzędu Geodezji i Kartografii.
a Population as of 31 December for 2008 and 2009, respectively. b Land area (including inland waters) as well as part of internal waters; c Airports, airport devices, harbours, buildings and other objects of water communication, terrestrial objects, etc. see methodological notes. d Land designated for reclamation, unused reclaimed land, embankments, not designated for car traffic.
S o u r c e: data of the Head Office of Geodesy and Cartography.

TABL. 3(21). POWIERZCHNIA ODŁOGÓW I UGORÓW^a NA GRUNTACH ORNYCH
AREA OF IDLE AND SET ASIDE LAND^a WITHIN ARABLE LAND
Stan w czerwcu/ As of June

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2006	2007	2008	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M	1668,2 ^b	1028,6	984,0	413,1	462,8	TOTAL
Sektor prywatny	1006,6	767,0	745,5	349,3	411,0	Private sector
w tym:						of which
gospodarstwa indywidualne	777,6	713,7	703,2	328,2	391,5	private farms
spółdzielnie produkcji rolniczej .	23,5	.	.	.	.	agricultural production cooperatives
Sektor publiczny	661,9	261,6	238,4	63,8	51,7	Public sector
W % POWIERZCHNI GRUNTÓW ROLNYCH ^c IN % OF THE ARABLE LAND AREA ^c						
O G Ó Ł E M	11,9 ^b	8,4	7,9	3,5	3,8	TOTAL
Sektor prywatny	7,7	6,5	6,2	3,0	3,5	Private sector
w tym:						of which
gospodarstwa indywidualne	6,6	6,7	6,4	3,1	3,6	private farms
spółdzielnie produkcji rolniczej .	7,4	.	.	.	.	agricultural production cooperatives
Sektor publiczny	68,5	59,2	57,7	26,9	23,3	Public sector

a Od 2007 r. „Powierzchnia gruntów ugorowanych na gruntach ornych”. b Razem z gruntami różnymi nie stanowiącymi gospodarstw rolnych. c Przyjmując 100% dla każdej formy własności.
a Since 2007 „Area of set aside land within arable land”. b Together with miscellaneous land other than farms. c Assuming 100% for each form of ownership .

TABL. 4 (22). POWIERZCHNIA GEODEZYJNA KRAJU WEDŁUG KIERUNKÓW WYKORZYSTANIA I WOJEWÓDZTW W 2009R.

GEODESIC AREA OF THE COUNTRY BY LAND USE AND BY VOIVODSHIP IN 2009

Stan w dniu 1 I/As of 1 January

WOJEWÓDZTWA VOIVODSHIPS	Ogółem <i>Grand total</i>	Użytki rolne <i>Agricultural land</i>							
		razem <i>in total</i>	grunty orne <i>arable land</i>	sady <i>orchards</i>	łąki trwałe <i>permane nt meadows</i>	pastwiska trwałe <i>permanent pastures</i>	grunty rolne zabudo- wane <i>built-up agricultu -ral land</i>	grunty pod stawami <i>lands under ponds</i>	grunty pod rowami <i>lands under ditches</i>
	w hektarach <i>in hectares</i>								
P O L S K A	31267938	18980740	14002026	293031	2302422	1645483	530671	64733	142373
P O L A N D									
Dolnośląskie.....	1994674	1199034	874414	7198	140686	123599	29619	12950	10568
Kujawsko-pomorskie	1797169	1181581	997366	16226	85172	48350	23454	1802	9211
Lubelskie.....	2512250	1785153	1339959	32795	254556	79299	58670	8089	11785
Lubuskie.....	1398788	572536	407428	2831	101738	36239	14639	3423	6238
Łódzkie	1821888	1302849	1013159	31348	117088	87620	40600	3950	9084
Małopolskie.....	1518279	934812	664807	32394	99472	93628	40634	1223	2654
Mazowieckie	3555819	2455055	1740537	83207	280997	249649	77893	4795	17977
Opolskie	941188	605219	490770	3556	69617	18796	13495	4081	4904
Podkarpackie.....	1784573	967251	629808	11980	119061	154923	42259	3304	5916
Podlaskie.....	2018701	1223448	776246	5703	207184	193012	31911	1427	7965
Pomorskie	1831005	933158	709312	5156	113002	72290	21124	464	11810
Śląskie.....	1233308	647200	463761	8760	91237	53379	19292	7413	3359
Świętokrzyskie.....	1171053	757895	557165	26041	95772	44378	27247	3701	3591
Warmińsko-mazurskie ...	2417346	1331200	892968	2699	166339	231031	25815	1135	11213
Wielkopolskie	2982649	1951979	1576441	17899	208979	82624	42922	5441	17673
Zachodniopomorskie.....	2289248	1132369	867886	5238	151522	76666	21097	1535	8425

(dok.) (cont.)

WOJEWÓDZTWA VOIVODSHIPS	Grunty leśne oraz zadrzewione i zakrzewione <i>Forest land as well as woody and bushy land</i>			Grunty pod wodami <i>Lands under waters</i>			
	razem <i>in total</i>	las <i>forests</i>	grunty zadrzewione i zakrzewione <i>woody and bushy land</i>	razem <i>in total</i>	morskimi wewnętrznymi <i>internal</i>	powierz- chniowymi płynącymi <i>surface and flowing</i>	powierz- chniowymi stojącymi <i>surface and standing</i>
	w hektarach <i>in hectares</i>						
P O L S K A ..... P O L A N D	9496122	9251403	244719	640467	79222	490095	71150
Dolnośląskie.....	619651	606104	13547	17501	-	14841	2660
Kujawsko- pomorskie ...	435319	425207	10112	46910	-	41519	5391
Lubelskie.....	587444	568601	18843	19261	-	10711	8550
Lubuskie.....	714637	706788	7849	24529	-	21245	3284
Łódzkie	393220	386172	7048	10759	-	8311	2448
Małopolskie.....	460241	439126	21115	23013	-	17744	5269
Mazowieckie	835983	802158	33825	40020	-	36696	3324
Opolskie	261501	257858	3643	11671	-	10949	722
Podkarpackie.....	705948	671363	34585	20075	-	18776	1299
Podlaskie	635533	621718	13815	27388	-	24100	3288
Pomorskie	683859	676165	7694	73535	15107	48797	9630
Śląskie	408832	400709	8124	17802	-	12023	5779
Świętokrzyskie.....	343360	331492	11868	8039	-	6917	1122
Warmińsko-mazurskie ...	775657	752146	23511	138034	17438	116610	3986
Wielkopolskie	788668	778863	9805	42053	-	34182	7871
Zachodniopomorskie.....	846269	826934	19335	119877	46677	66673	6527

TABL.4(22). POWIERZCHNIA GEODEZYJNA KRAJU WEDŁUG KIERUNKÓW WYKORZYSTANIA I WOJEWÓDZTW
W 2009R. (cd.)
GEODESIC AREA OF THE COUNTRY BY DIRECTION OF LAND USE AND BY VOIVODSHIP IN 2009 (cont.)
Stan w dniu 1 I/As of 1 January

WOJEWÓDZTWA VOIVODSHIPS	Grunty zabudowane i zurbanizowane <i>Built-up and urbanised areas</i>					
	razem <i>in total</i>	tereny mieszkaniowe <i>residential areas</i>	tereny przemysłowe <i>industrial areas</i>	inne tereny zabudowane <i>other built-up areas</i>	zurbanizo- wane tereny niezabudo- wane <i>urbanised unbuilt areas</i>	tereny rekreacji i wypoczynku <i>recreational areas</i>
	w hektarach <i>in hectares</i>					
P O L S K A	1529364	268510	110041	116820	51240	65209
POLAND						
Dolnośląskie.....	132279	19525	13734	10075	5083	7906
Kujawsko-pomorskie	80815	15329	5783	5540	2504	3210
Lubelskie.....	88670	8161	3752	5868	1749	2305
Lubuskie.....	59339	7992	2947	3621	3275	3358
Łódzkie	92233	17927	5786	7520	4121	2921
Małopolskie.....	82221	15511	6954	7918	2215	3329
Mazowieckie	180458	40506	10752	16496	5669	4998
Opolskie	55379	9059	4814	2887	2180	3544
Podkarpackie.....	74869	10269	4675	5665	1455	3089
Podlaskie	72907	7277	2357	3935	763	1569
Pomorskie	89200	16931	5126	6663	5825	3660
Śląskie.....	138251	42955	20917	11470	3316	7922
Świętokrzyskie.....	51340	7399	3553	4085	919	1545
Warmińsko-mazurskie	85903	11763	2937	5823	2580	2691
Wielkopolskie	149344	27209	8503	10744	4157	6950
Zachodniopomorskie.....	96156	10697	7450	8510	5429	6211

(dok.) (cont.)

WOJEWÓDZTWA VOIVODSHIPS	Grunty zabudowane i zurbanizowane (dok.) <i>Built-up and urbanised areas (cont.)</i>				Użytki Ekologiczne <i>Ecological arable land</i>	Nieużytki <i>Wasteland</i>	Tereny różne <i>Miscellaneous land</i>
	tereny komunikacyjne <i>transport areas</i>			Użytki kopalne <i>Minerals</i>			
	drogi <i>roads</i>	tereny kolejowe <i>railways</i>	inne <i>other</i>				
	w hektarach <i>in hectares</i>						
P O L S K A	773204	102678	11689	29974	33890	485470	101885
POLAND							
Dolnośląskie.....	61225	8526	229	5976	3494	13006	9709
Kujawsko-pomorskie	41220	6328	432	469	4972	42373	5199
Lubelskie.....	59236	6007	935	657	4343	23367	4012
Lubuskie.....	32234	5029	150	733	2875	17663	7209
Łódzkie	44824	6239	472	2423	1093	15361	6373
Małopolskie.....	40277	4416	525	1076	573	11664	5755
Mazowieckie	89134	10518	1945	440	1599	36082	6622
Opolskie	26667	3780	278	2170	392	3915	3111
Podkarpackie.....	42626	4199	1434	1457	1667	9625	5138
Podlaskie	49113	5207	396	2290	1820	55598	2007
Pomorskie	43265	6239	687	802	1871	42313	7068
Śląskie.....	39568	9907	1148	1048	424	15241	5557
Świętokrzyskie.....	26471	4876	193	2299	320	8883	1216
Warmińsko-mazurskie	52208	6394	401	1106	2207	76946	7399
Wielkopolskie	76361	8734	1264	5422	2102	36936	11567
Zachodniopomorskie.....	48775	6279	1200	1605	4138	76496	13943

U w a g a: Dane według nowej ewidencji gruntów (Dz. U. z 2001 r. Nr 38, poz. 454) – patrz „Uwagi metodyczne” do Działu.
Ź r ó d ł o: dane Głównego Urzędu Geodezji i Kartografii.

N o t e: Data of new land file (O. J. 2001, No. 38, item 454) – see “Methodological notes” to chapter.
S o u r c e: data of the Head Office of Geodesy and Cartography.

TABL. 5(23). POWIERZCHNIA ODŁOGÓW I UGORÓW^a NA GRUNTACH ORNYCH WEDŁUG WOJEWÓDZTWAREA OF IDLE AND SET ASIDE LAND^a WITHIN ARABLE LAND BY VOIVODSHIP

Stan w czerwcu / As of June

WOJEWÓDZTWA VOIVODSHIPS	2000			2005			2008		
	ogółem <i>in total</i>	w tym gospodar- stwa indy- widualne <i>of which private farms</i>	z ogółem w % po- wierzchni gruntów ornych <i>of which in % of arable land area</i>	ogółem <i>in total</i>	w tym gospodar- stwa indy- widualne <i>of which private farms</i>	z ogółem w % po- wierzchni gruntów ornych <i>of which in % of arable land area</i>	ogółem <i>in total</i>	w tym gospodar- stwa indy- widualne <i>of which private farms</i>	z ogółem w % po- wierzchni gruntów ornych <i>of which in % of arable land area</i>
	w tysiącach hektarów <i>in thous. ha</i>			w tysiącach hektarów <i>in thous. ha</i>			w tysiącach hektarów <i>in thous. ha</i>		
P O L S K A	1668,2	777,6	11,9	1028,6	713,7	8,4	462,8	391,5	3,8
POLAND									
Dolnośląskie	115,5	35,5	13,0	73,9	39,0	9,1	29,5	21,6	3,8
Kujawsko-pomorskie	59,0	21,7	5,8	19,8	16,9	2,1	9,0	8,3	0,9
Lubelskie	89,0	39,3	6,6	57,2	42,9	4,9	28,2	27,6	2,3
Lubuskie	116,8	36,1	28,6	62,4	27,6	17,0	30,9	16,6	8,7
Łódzkie	83,7	44,0	8,3	55,5	54,1	6,4	34,0	33,7	3,8
Małopolskie	78,4	50,0	13,0	49,8	48,3	11,0	29,6	28,7	6,6
Mazowieckie	172,6	107,8	9,8	141,5	118,5	9,5	68,2	64,6	4,7
Opolskie	21,6	9,4	4,4	33,0	12,0	6,7	20,0	5,5	4,0
Podkarpackie	140,7	94,0	21,8	90,8	70,6	18,1	49,4	48,6	10,6
Podlaskie	58,9	34,4	7,3	36,6	29,7	5,1	14,8	14,1	2,0
Pomorskie	106,0	41,8	14,7	66,7	45,1	10,4	28,3	18,4	4,7
Śląskie	126,7	66,0	27,7	60,5	58,3	16,4	36,3	35,3	11,1
Świętokrzyskie	75,9	44,3	13,5	33,0	32,6	8,0	17,2	17,1	4,2
Warmińsko-mazurskie	166,2	54,6	18,5	84,8	36,1	12,3	24,0	18,7	3,7
Wielkopolskie	82,4	29,4	5,2	37,1	24,0	2,5	17,3	14,0	1,1
Zachodniopomorskie	175,1	69,2	20,1	126,0	58,0	15,4	26,0	19,0	3,5

^a Od 2007 r. „Powierzchnia gruntów ugorowanych na gruntach ornych”.^a Since 2007 „Area of set aside land within arable land”.

TABL. 6(24). STRUKTURA ODCZYNU GLEB W POLSCE W LATACH 2005- 2008

STRUCTURE OF SOIL REACTION IN POLAND IN 2005-2008

WOJEWÓDZTWA VOIVODSHIPS	Liczba próbek <i>Number of samples</i>	Przebadana powierzchnia <i>Area examined</i>	Odczyn gleby <i>Soil reaction</i>				
			bardzo kwaśny pH < 4,5 <i>very acid pH < 4.5</i>	kwaśny pH 4,6 ÷ 5,5 <i>acid pH 4.6 - 5.5</i>	lekko kwaśny pH 5,6 ÷ 6,5 <i>slightly acid pH 5.6 ÷ 6.5</i>	obojętny pH 6,6 - 7,2 <i>neutral pH 6.6 - 7.2</i>	zasadowy pH > 7,2 <i>alkaline pH > 7.2</i>
	w szt <i>in pcs</i>	w tys. ha <i>in thous. ha</i>	w % <i>in %</i>				
P O L S K A	1636172	3635,3	19	29	28	16	8
POLAND							
Dolnośląskie	127233	350,7	15	29	35	14	7
Kujawsko- pomorskie	154333	393,5	8	21	30	25	16
Lubelskie	93123	131,9	21	27	24	15	13
Lubuskie	48498	102,5	13	35	35	12	5
Łódzkie	114737	162,9	34	34	21	8	3
Małopolskie	57776	41,9	32	28	21	13	6
Mazowieckie	145847	247,0	30	31	22	13	4
Opolskie	80333	197,1	6	22	45	22	5
Podkarpackie	87044	97,5	36	30	19	12	3
Podlaskie	55883	116,9	29	36	22	11	2
Pomorskie	99534	257,7	16	36	29	17	2
Śląskie	61375	207,9	21	29	33	13	4
Świętokrzyskie	35188	38,5	19	22	21	20	18
Warmińsko- mazurskie	117291	301,3	18	33	27	17	5
Wielkopolskie	238594	627,7	14	26	32	16	12
Zachodniopomorskie	119383	360,1	13	31	30	16	10

Ź r ó d ł o : dane Krajowej Stacji Chemiczno-Rolniczej.

S o u r c e : data of the National Chemistry-Agriculture Station.

TABL. 7(25). GRUNTY ROLNE I LEŚNE WYLĄCZONE NA CELE NIEROLNICZE I NIELEŚNE
AGRICULTURAL LAND DESIGNATED FOR NON-AGRICULTURAL PURPOSES AND FOREST LAND DESIGNATED FOR NON-FOREST PURPOSES

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2006	2007	2008	SPECIFICATION
	w hektarach <i>in hectares</i>					
O G Ó Ł E M	2894	4520	4662	6111	6018	<i>TOTAL</i>
Użytki rolne	1501	2782	2606	3918	3441	<i>Agricultural land</i>
klasy bonitacyjne:						<i>quality classes:</i>
I-III	1053	1783	1369	2091	1830	<i>I-III</i>
IV	393	858	1092	1608	1486	<i>IV</i>
V i VI	55	141	145	219	125	<i>V and VI</i>
Inne grunty rolne	675	1266	1469	1596	1956	<i>Other arable land</i>
Grunty leśne.	718	472	587	597	621	<i>Forest land</i>
typy siedliskowe lasów						<i>forest habitats</i>
las świeży, wilgotny, łąkowy, górski oraz ols jesionowy i ols górski.....	98	36	48	59	87	<i>forest: fresh, humid, riparian, mountain as well as ash-tree</i>
las mieszany: świeży, wilgotny, bagienny, wyżynny i górski.....	154	57	113	47	84	<i>mixed forest: fresh, humid, marshy, mountain and wet leafy</i>
bór mieszany: świeży, wilgotny, bagienny, wyżynny i górski	175	178	161	159	172	<i>mixed coniferous forest: fresh, humid, marshy, mountain and wet leafy</i>
bór świeży, wilgotny i górski..	271	186	237	307	249	<i>coniferous forest: fresh, humid and mountain</i>
bór suchy i bagienny	20	15	28	24	30	<i>coniferous forest: dry and marshy</i>
w tym WEDŁUG KIERUNKU WYLĄCZENIA ^a				<i>of which BY DIRECTION OF DESIGNATION^a</i>		
R A Z E M	2894	4520	4662	6111	6018	<i>TOTAL</i>
wyłączone:						<i>designated for:</i>
na tereny osiedlowe.....	1121	1663	2222	3251	3205	<i>residential areas</i>
na tereny przemysłowe.....	375	837	775	767	925	<i>industrial areas</i>
pod drogi i szlaki komunikacyjne.....	615	251	265	268	194	<i>roads and communication trails</i>
pod użytki kopalne	304	465	724	777	572	<i>minerals</i>
na inne cele.....	479	1304	675	1048	1123	<i>other purposes</i>

^a Bez użytków rolnych pod zalesienia i zadrzewienia.
Ź r ó d ł o : dane Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi w zakresie gruntów rolnych wyłączonych w trybie przepisów prawnych o ochronie gruntów rolnych i leśnych, a dane o wyłączeniu gruntów leśnych - Ministerstwa Środowiska.
^a Excluding agricultural land designed for afforestation.
S o u r c e : data of the Ministry of Agriculture and Rural Development as regards agricultural land designated in accordance with the legal regulations on the protection of agricultural and forest land, data on designation of forest land – of the Ministry of Environment.

TABL. 8(26). GRUNTY ROLNE I LEŚNE WYLĄCZONE Z PRODUKCJI ROLNICZEJ I LEŚNEJ WEDŁUG WOJEWÓDZTW W 2008 R.
AGRICULTURAL LAND DESIGNATED FOR NON-AGRICULTURAL PURPOSES AND FOREST LAND DESIGNATED FOR NON-FOREST PURPOSES BY VOIVODESHIP IN 2008

WOJEWÓDZTWA VOIVODSHIPS	Ogółem Grand total	Z tego grunty of which land		Kierunki wyłączenia Directions of designation			zbiorniki wodne reservoirs	inne other	
		rolne agricultural	leśne forest	tereny area					
				komunikacyjne transport	osiedlowe residential	przemysłowe industrial			
	w hektarach in hectares								
P O L S K A	6018	5397	621	194	3206	925	572	72	1051
POLAND									
Dolnośląskie.....	426	378	48	16	173	98	42	23	75
Kujawsko-pomorskie	140	71	69	-	40	79	7	-	13
Lubelskie.....	176	159	17	17	99	42	7	2	9
Lubuskie.....	178	139	39	7	114	15	10	17	13
Łódzkie	333	292	41	15	120	128	30	-	41
Małopolskie.....	416	392	24	9	291	42	21	2	50
Mazowieckie	468	398	70	14	237	66	41	-	111
Opolskie	57	43	14	7	18	4	18	-	11
Podkarpackie.....	240	205	35	3	138	8	64	-	28
Podlaskie	159	143	16	8	48	11	75	-	17
Pomorskie	1178	1114	64	39	738	125	63	2	212
Śląskie.....	666	654	12	26	417	55	11	-	156
Świętokrzyskie.....	108	73	35	2	50	8	29	9	11
Warmińsko-mazurskie ..	281	256	25	4	121	55	6	-	94
Wielkopolskie	508	431	77	4	222	106	110	-	66
Zachodniopomorskie.....	684	649	35	23	380	83	38	17	144

Ź r ó d ł o : dane o wyłączonych gruntach rolnych - Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi, a w zakresie gruntów leśnych - Ministerstwa Środowiska.
S o u r c e : data on designated agricultural land – of the Ministry of Agriculture and Rural Development, and as regards forest land – of the Ministry of Environment.

TABL. 9(27). KIERUNKI WYŁĄCZENIA GRUNTÓW ROLNYCH WEDŁUG WOJEWÓDZTW W 2008 R.
DIRECTIONS OF DESIGNATION OF AGRICULTURAL LAND BY VOIVODSHIP IN 2008

WOJEWÓDZTWA VOIVODSHIPS	Ogółem <i>Grand total</i>	Tereny <i>Land</i>			Użytki kopalne <i>Minerals</i>	Zbiorniki wodne <i>Reservoirs</i>	Inne <i>Other</i>
		komunikacyjne <i>transport</i>	osiedlowe <i>residential</i>	przemysłowe <i>industrial</i>			
	w hektarach <i>in hectares</i>						
P O L S K A ..... POLAND	5397	167	3159	815	264	33	959
Dolnośląskie.....	378	16	173	98	25	-	66
Kujawsko-pomorskie	71	-	38	18	3	-	12
Lubelskie.....	159	8	98	42	-	2	9
Lubuskie.....	139	7	112	10	3	1	6
Łódzkie	292	14	114	123	1	-	40
Małopolskie.....	392	9	290	42	-	2	49
Mazowieckie	398	5	218	65	4	-	106
Opolskie	43	6	18	4	4	-	11
Podkarpackie.....	205	3	135	8	36	-	23
Podlaskie	143	8	47	9	64	-	15
Pomorskie	1114	37	730	118	19	2	208
Śląskie.....	654	25	415	55	6	-	153
Świętokrzyskie	73	1	49	8	-	9	6
Warmińsko-mazurskie ..	256	4	121	54	1	-	76
Wielkopolskie	431	3	221	83	82	-	42
Zachodniopomorskie.....	649	21	380	78	16	17	137

Źródło: dane Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

Source: data of the Ministry of Agriculture and Rural Development

TABL. 10(28). ZMIANY POWIERZCHNI GRUNTÓW ROLNYCH WEDŁUG WOJEWÓDZTW W 2008R.
CHANGES IN THE AGRICULTURAL LAND AREA BY VOIVODSHIP IN 2008

CHANGES IN THE AGRICULTURAL LAND AREA BY VOIVODSHIP IN 2008									
WOJEWÓDZTWA VOIVODSHIPS	Przyrost(+) lub ubytek (-) gruntów ornych,sadów, łąk i pastwisk trwałych w 2009 r. w stosunku do 2008 r. według ewidencji geodezyjnej ^a <i>Increase(+) or decrease(-) in arable land, orchards, permanent meadows and pastures in 2008 in relation to 2007 according to geodesic register^a</i>	Grunty rolne wyłączone ogółem ^b <i>Agricultural land designated in total^b</i>	Z ogółem wyłączono <i>Of which designated</i>					Inne grunty <i>Miscela -neous land</i>	
			użytki rolne według klas bonitacji <i>agricultural land by quality class</i>						
			razem <i>in total</i>	mineralne <i>mineral</i>			organiczne <i>organic</i>		
				I - II	III	IV	IV		V - VI
			w hektarach <i>in hectares</i>						
P O L S K A	-44362	5397	3441	337	1493	1432	54	125	1956
POLAND									
Dolnośląskie.....	-2088	378	378	101	233	37	7	-	-
Kujawsko-pomorskie ..	-1335	71	71	5	59	1	1	5	-
Lubelskie.....	-3660	159	150	57	89	2	2	-	9
Lubuskie.....	-1097	139	58	1	12	43	-	2	81
Łódzkie	-4196	292	155	1	40	74	4	36	137
Małopolskie.....	-1947	392	369	75	255	34	3	2	23
Mazowieckie	-9799	398	267	27	176	52	4	8	131
Opolskie.....	-631	43	38	2	34	2	-	-	5
Podkarpackie.....	-6523	205	189	47	129	13	-	-	16
Podlaskie.....	-1651	143	55	-	18	31	5	1	88
Pomorskie	-1696	1114	593	10	134	425	10	14	521
Śląskie.....	-3735	654	449	0	110	334	2	3	205
Świętokrzyskie.....	-145	73	32	3	8	12	5	4	41
Warmińsko-mazurskie	-1739	256	80	-	19	60	-	1	176
Wielkopolskie	-2153	431	192	3	110	45	4	30	239
Zachodniopomorskie...	-1965	649	365	5	67	267	7	19	284

^a Stan w dniu 1 I. Obliczono dla powierzchni geodezyjnej. ^b W trybie przepisów prawnych o ochronie gruntów rolnych.

Źródło: dane Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi, a w zakresie przyrostu lub ubytku gruntów ornych, sadów, łąk i pastwisk trwałych - Głównego Urzędu Geodezji i Kartografii.

^a As of 1 January. Calculated for the geodesic area. ^b In accordance with the legal regulations on the protection of agricultural land.

Source: data of the Ministry of Agriculture and Rural Development as regards the increase or decrease in arable land, orchards, permanent meadows and pastures – the Head Office of Geodesy and Cartography.

TABL. 11(29). GRUNTY ZDEWASTOWANE I ZDEGRADOWANE WYMAGAJĄCE REKULTYWACJI I ZAGOSPODAROWANIA ORAZ GRUNTY ZREKULTYWOWANE I ZAGOSPODAROWANE
DEVASTATED AND DEGRADED LAND REQUIRING RECLAMATION AND MANAGEMENT AS WELL AS RECLAIMED AND MANAGED LAND
Stan w końcu roku
As of the end of the year

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2006	2007	2008	SPECIFICATION
	w hektarach in hectares					
Grunty zdevastowane i zdegradowane	71473	64978	65143	64373	63735	Devastated and degraded land
Grunty zrehabilitowane w ciągu roku.....	2235	1861	1388	1678	1319	Land reclaimed during the year
w tym na cele: rolnicze.....	456	555	672	586	553	of which for agricultural purposes
leśne.....	1345	608	515	445	369	for forest purposes
Grunty zagospodarowane w ciągu roku	1222	1132	715	478	523	Land managed during the year
w tym na cele: rolnicze.....	254	374	480	338	270	of which for agricultural purposes
leśne.....	830	266	179	97	120	for forest purposes

Źródło: dane Min. Rolnictwa i Rozwoju Wsi.
Source: data of the Ministry of Agriculture and Rural Development.

TABL.12(30).GRUNTY ZDEWASTOWANE I ZDEGRADOWANE WYMAGAJĄCE REKULTYWACJI I ZAGOSPODAROWANIA ORAZ ZREKULTYWOWANE I ZAGOSPODAROWANE WEDŁUG WOJEWÓDZTW W 2008R.
DEVASTATED AND DEGRADED LAND REQUIRING RECLAMATION AND MANAGEMENT, AS WELL AS RECLAIMED AND MANAGED LAND BY VOIVODSHIP IN 2008

WOJEWÓDZTWA VOIVODSHIPS	Grunty wymagające rekultywacji Land requiring reclamation			Grunty w ciągu roku Land during the year					
	ogółem in total	zdewa- stowane devastated	zdegra- dowane degraded	zrehabilitowane reclaimed			zagospodarowane managed		
				ogółem in total	w tym na cele of which designated for		ogółem in total	w tym na cele of which designated for	
					rolnicze agricultural purposes	leśne forest purposes		rolnicze agricultural purposes	leśne forest purposes
w hektarach in hectares									
P O L S K A	63735	57854	5881	1319	553	369	523	270	120
P O L A N D									
Dolnośląskie.....	7423	5704	1719	26	16	5	120	-	1
Kujawsko-pomorskie	3843	3796	47	9	6	3	6	6	-
Lubelskie.....	3359	3142	217	54	30	8	18	14	4
Lubuskie.....	1498	796	702	38	6	12	-	-	-
Łódzkie	4604	4378	226	82	25	57	43	5	38
Małopolskie.....	2352	2341	11	190	73	5	56	43	2
Mazowieckie	4110	4093	17	56	12	9	16	-	16
Opolskie	3297	2941	356	55	39	16	20	20	-
Podkarpackie.....	1900	1819	81	82	78	4	48	44	4
Podlaskie	2864	2762	102	20	6	11	10	6	3
Pomorskie	2853	2352	501	52	38	4	2	-	2
Śląskie	4654	3750	904	28	27	1	28	27	1
Świętokrzyskie	2987	2928	59	51	-	48	41	-	39
Warmińsko-mazurskie	4865	4704	161	165	4	161	2	2	-
Wielkopolskie	10133	9947	186	383	186	25	111	101	10
Zachodniopomorskie.....	2993	2401	592	28	7	-	2	2	-

Źródło: dane Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi.
Source: data of the Ministry of Agriculture and Rural Development.

TABL. 13 (31) . GRUNTY ZDEWASTOWANE I ZDEGRADOWANE WYMAGAJĄCE REKULTYWACJI WEDŁUG POLSKIEJ KLASYFIKACJI DZIAŁALNOŚCI I WOJEWÓDZTW W 2008R.

LAND DEVASTATED AND DEGRADED REQUIRING RECLAMATION ACCORDING TO THE POLISH CLASSIFICATION OF ACTIVITY AND BY VOIVODSHIP IN 2008

WOJEWÓDZTWA VOIVODSHIPS	ogółem <i>in total</i>	Z tego w wyniku działalności w zakresie <i>Of which in result of the activity in the field of:</i>				
		górnictwa i kopalnictwa surowców <i>mining and quarrying</i>		produkcji metali <i>manufacture of basic metals</i>	zaopatrywania w energię, gaz i wodę <i>energy, gas and water supply</i>	innej <i>other</i>
		energe- tycznych <i>energy</i>	innych niż energetyczne <i>other than energy</i>			
P O L S K A	63735	12560	27785	213	1052	22125
POLAND						
Dolnośląskie.....	7423	2082	4172	30	38	1101
Kujawsko-pomorskie	3843	-	758	-	-	3085
Lubelskie.....	3359	210	1137	-	-	2012
Lubuskie.....	1498	40	1045	-	42	371
Łódzkie	4604	1331	778	-	-	2495
Małopolskie.....	2352	140	1069	-	39	1104
Mazowieckie	4110	-	1474	-	56	2580
Opolskie	3297	29	2795	8	-	465
Podkarpackie.....	1900	43	1671	-	-	186
Podlaskie	2864	-	2679	-	-	185
Pomorskie	2853	-	1077	-	11	1765
Śląskie	4654	2159	1932	175	178	210
Świętokrzyskie.....	2987	8	2509	-	167	303
Warmińsko-mazurskie	4865	1	1394	-	48	3422
Wielkopolskie	10133	6474	1884	-	226	1549
Zachodniopomorskie.....	2993	43	1411	-	247	1292

Źródło: dane Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

Source: data of the Ministry of Agriculture and Rural Development.

TABL. 14 (32). REKULTYWACJA I ZAGOSPODAROWANIE GRUNTÓW PRZEKSZTAŁCONYCH DZIAŁALNOŚCIĄ GÓRNICZĄ^a

RECLAMATION AND MANAGEMENT OF LAND TRANSFORMED BY MINING ACTIVITY^a

RODZAJ KOPALINY MINERALS TYPE	Grunty pod działalnością górnictwą (stan w dniu31 XII) Land under mining activity (as of 31	Grunty w ciągu roku Land during the year		Grunty zrehabilitowane i zagospodarowane przekazane innym użytkownikom Reclaimed and managed land transferred to other users
		zrehabilitowane reclaimed	zagospodarowane managed	
	w hektarach in hectares			
OGÓŁEM..... 2000	44991	2340	574	1511
TOTAL 2005	39 286	1123	765	1331
2006	38224	736	701	1111
2007	38116	1061	356	591
2008	36315	474	656	636
Węgiel kamienny				
Hard coal	6371	44	8	58
Węgiel brunatny				
Lignite	14450	300	520	483
Rudy miedzi	302	-	1	1
Copper ores				
Rudy cynku i ołowiu	556	3	-	4
Zinc and lead ores				
Siarka	1739	19	44	14
Sulphur				
Sól	168	2	-	1
Salt				
Ropa i gaz ziemny	844	27	22	40
Petroleum and natural gas				
Surowce skalne	11885	79	61	35
Mineral resources				

^a Dotyczy gruntów prawnie przejętych przez przedsiębiorstwa górnicze oraz gruntów innych użytkowników.

Źródło: dane Wyższego Urzędu Górniczego.

^a Concerns land lawfully incorporated by mining enterprises and land of other users.

Source: data of the State Mining Authority.

TABL. 15 (33). POWIERZCHNIA ZMELIOROWANYCH UŻYTKÓW ROLNYCH ORAZ SPÓŁKI WODNE WEDŁUG WOJEWÓDZTW
AREA OF RECLAIMED AGRICULTURAL LAND AND WATER COMPANIES BY VOIVODSHIP
Stan w dniu 31 XII/ As of 31 December

WOJEWÓDZTWA VOIVODSHIPS		Ogółem <i>Grand total</i>		Grunty orne <i>Arable land</i>			Łąki i pastwiska <i>Meadows and pastures</i>			Spółki wodne <i>Water companies</i>	
		w tys. ha <i>in thous. ha</i>	w % ogólnej powie- rzchni użytków rolnych <i>in % of total area of agricultural land</i>	razem <i>in total</i>	w tym <i>of which</i>		razem <i>in total</i>	w tym <i>of which</i>		razem <i>in total</i>	grunty zmelio- rowane w tys. ha <i>reclaimed land in thous. ha</i>
					zdreno- wane <i>drained</i>	nawad- niane <i>watered</i>		zdreno- wane <i>drained</i>	nawad- niane <i>watered</i>		
				w tysiącach hektarów <i>in thous. ha</i>							
P O L S K A	2000	6661,4	36,2	4725,6	3979,7	53,1	1935,8	403,1	400,9	2749	4879,5
POLAND	2005	6647,5	41,8	4720,9	3982,4	50,4	1926,6	401,0	392,7	2450	4506,9
	2006	6426,2	40,3	4629,5	3981,0	48,3	1796,7	400,8	365,9	2430	4441,9
	2007	6421,4	39,7	4630,6	3982,0	48,6	1790,8	400,9	364,6	2380	4351,6
	2008	6421,7	39,8	4630,9	3982,3	48,6	1790,7	401,0	365,0	2298	4589,7
Dolnośląskie.....		442,9	45,9	315,0	240,6	1,5	127,9	37,1	2,5	124	342,3
Kujawsko-pomorskie		462,5	41,8	390,0	347,3	4,0	72,4	7,3	7,8	223	344,6
Lubelskie.....		318,2	20,0	151,0	124,3	0,3	167,2	30,3	47,4	126	178,5
Lubuskie.....		176,2	35,3	105,0	60,1	5,3	71,1	6,0	21,0	45	91,2
Łódzkie		473,8	42,2	401,0	384,1	0,3	72,8	10,8	15,4	175	652,2
Małopolskie.....		204,0	28,3	172,3	148,8	0,2	31,7	9,9	0,7	170	158,1
Mazowieckie.....		775,5	36,3	562,2	512,0	1,2	213,3	25,7	56,1	269	589,0
Opolskie		248,8	43,7	187,0	132,0	1,0	61,8	14,5	4,0	63	150,3
Podkarpackie.....		221,2	28,6	145,6	117,3	0,3	75,6	40,1	6,8	209	148,7
Podlaskie.....		350,4	31,1	185,0	181,3	0,1	165,4	29,7	60,0	104	323,8
Pomorskie		421,8	55,3	286,6	164,3	14,2	135,2	22,5	33,7	70	181,6
Śląskie		213,5	47,9	158,9	144,1	0,0	54,6	19,4	3,6	97	116,9
Świętokrzyskie.....		115,7	20,0	66,0	52,4	0,2	49,6	11,3	9,5	89	89,7
Warmińsko-mazurskie ..		620,6	63,3	401,5	373,1	5,0	219,1	88,1	23,7	68	186,1
Wielkopolskie		971,7	53,7	836,0	759,6	11,4	135,6	12,6	34,1	391	821,5
Zachodniopomorskie.....		405,1	42,0	267,7	240,9	3,6	137,4	35,8	38,6	75	215,2

TABL.17 (35). ZAGROŻENIE GRUNTÓW ROLNYCH I LEŚNYCH EROZJĄ WODNĄ POWIERZCHNIOWĄ
AGRICULTURAL AND FOREST LAND THREATENED BY SURFACE WATER EROSION BY VOIVODSHIP

WOJEWÓDZTWA VOIVODSHIPS	Ogółem powierzchnia zagrożona <i>Area threatened in total</i>		Według stopnia zagrożenia <i>According to the degree of threat</i>					
	w km ² in km ²	w % powierzchni ogólnej in % of total area	słaba <i>weak</i>	średnia <i>average</i>	silna <i>strong</i>	słaba <i>weak</i>	średnia <i>average</i>	silna <i>strong</i>
			w km ² in km ²			w % powierzchni ogólnej in % of total area		
P O L S K A	89074,9	28,5	43019,4	34455,0	11600,5	13,8	11,0	3,7
POLAND								
Dolnośląskie.....	5665,9	28,4	2914,4	2115,7	635,8	14,6	10,6	3,2
Kujawsko-pomorskie	5141,9	28,6	2636,5	2444,8	60,6	14,7	13,6	0,3
Lubelskie.....	7578,0	30,2	3843,1	2208,0	1526,9	15,3	8,8	6,1
Lubuskie.....	3113,0	22,3	1650,1	1435,1	27,8	11,8	10,3	0,2
Łódzkie	3735,9	20,5	2582,0	1058,2	95,7	14,2	5,8	0,5
Małopolskie.....	8572,2	56,6	1455,0	3153,0	3964,2	9,6	20,8	26,2
Mazowieckie	5356,7	15,0	3180,5	1978,4	197,8	8,9	5,6	0,6
Opolskie	1160,2	12,3	833,2	317,7	9,3	8,9	3,4	0,1
Podkarpackie.....	6502,1	36,3	1517,8	1916,4	3067,9	8,5	10,7	17,1
Podlaskie	5561,1	27,6	3528,6	1968,1	64,4	17,5	9,8	0,3
Pomorskie	7507,4	41,0	3259,3	4198,0	50,1	17,8	22,9	0,3
Śląskie.....	5005,4	40,7	2475,0	1672,4	858,0	20,1	13,6	7,0
Świętokrzyskie	4867,6	41,7	2770,2	1175,6	921,8	23,7	10,1	7,9
Warmińsko-mazurskie	7079,0	29,2	3620,6	3438,9	19,5	15,0	14,2	0,1
Wielkopolskie	5023,8	16,8	2627,5	2301,9	94,4	8,8	7,7	0,3
Zachodniopomorskie.....	7204,7	31,5	4125,6	3072,8	6,3	18,0	13,4	0,0

Ź r ó d ł o: dane Instytutu Uprawy, Nawożenia i Gleboznawstwa.

S o u r c e : data of the Institute of Soil Science and Plant Cultivation.

TABL. 18 (36). ZAGROŻENIE GRUNTÓW ROLNYCH I LEŚNYCH EROZJĄ WĄWOZOWĄ WEDŁUG WOJEWÓDZTW
AGRICULTURAL AND FOREST LAND THREATENED BY GULLY EROSION BY VOIVODSHIP

WOJEWÓDZTWA VOIVODSHIPS	Ogółem powierzchnia zagrożona <i>Area threatened in total</i>		Według stopnia zagrożenia <i>According to the degree of threat</i>							
	w km ² in km ²	w % powierzchni ogólnej in % of total area	słaba <i>weak</i>	średnia <i>average</i>	silna <i>strong</i>	bardzo silna <i>very strong</i>	słaba <i>weak</i>	średnia <i>average</i>	silna <i>strong</i>	bardzo silna <i>very strong</i>
			w km ² in km ²				w % powierzchni ogólnej in % of total area			
P O L S K A	54748,5	17,5	32731,9	13295,2	7504,3	1217,1	10,5	4,3	2,4	0,4
POLAND										
Dolnośląskie.....	5298,8	26,6	3366,1	1326,5	587,3	18,9	16,9	6,6	2,9	0,1
Kujawsko-pomorskie	2624,9	14,6	2319,6	218,4	86,9	-	12,9	1,2	0,5	-
Lubelskie.....	4924,7	19,6	1406,3	1754,6	1073,9	689,9	5,6	7,0	4,3	2,7
Lubuskie.....	1939,5	13,9	1859,2	67,8	7,8	4,7	13,3	0,5	0,1	0,0
Łódzkie	766,2	4,2	624,2	119,0	23,0	-	3,4	0,7	0,1	-
Małopolskie.....	7965,8	52,6	1922,0	3708,4	2113,6	221,8	12,7	24,5	14,0	1,5
Mazowieckie	620,5	1,7	473,7	104,4	24,7	17,7	1,3	0,3	0,1	0,0
Opolskie	1097,0	11,7	760,3	336,7	-	-	8,1	3,6	-	-
Podkarpackie.....	4406,4	24,6	97,5	1647,2	2469,6	192,1	0,5	9,2	13,8	1,1
Podlaskie	722,0	3,6	693,1	19,7	9,2	-	3,4	0,1	0,0	-
Pomorskie	4954,1	27,1	4180,1	765,7	8,3	-	22,9	4,2	0,0	-
Śląskie.....	1857,5	15,1	871,0	718,9	267,6	-	7,1	5,8	2,2	-
Świętokrzyskie	2444,3	20,9	812,0	800,2	760,1	72,0	7,0	6,9	6,5	0,6
Warmińsko-mazurskie	8693,6	35,9	7398,8	1266,0	28,8	-	30,6	5,2	0,1	-
Wielkopolskie	1726,6	5,8	1543,0	158,1	25,5	-	5,2	0,5	0,1	-
Zachodniopomorskie.....	4706,6	20,6	4405,0	283,6	18,0	-	19,2	1,2	0,1	-

Ź r ó d ł o: dane Instytutu Uprawy, Nawożenia i Gleboznawstwa.

S o u r c e : data of the Institute of Soil Science and Plant Cultivation.

TABL.19 (37). WYSTĘPOWANIE WĄWOZÓW DROGOWYCH WEDŁUG WOJEWÓDZTW
ROAD GULLIES BY VOIVODSHIP

WOJEWÓDZTWA VOIVODSHIPS	Ogółem Grand total		Gęstość wąwozów drogowych							
			słaba weak		średnia average		silna strong		bardzo silna very strong	
	długość wąwozów km gully length in km	% po- wierzchni ogółem % of total area	długość wąwozów km gully length in km	% po- wierzchni ogółem % of total area	długość wąwozów km gully length in km	% po- wierzchni ogółem % of total area	długość wąwozów km gully length in km	% po- wierzchni ogółem % of total area	długość wąwozów km gully length in km	% po- wierzchni ogółem % of total area
P O L S K A	19126,2	16,9	11206,7	13,3	6411	3,1	1342,6	0,4	166,9	0,1
POLAND										
Dolnośląskie.....	2655,1	28,5	1068,6	19,9	994,2	6,3	512,4	2,1	79,9	0,2
Kujawsko-pomorskie	793,6	15,6	683,1	15	64,5	0,3	46,0	0,3	-	-
Lubelskie.....	1733,4	17,7	968,6	11,6	732,1	6,0	32,7	0,1	-	-
Lubuskie.....	491,5	16,1	467,5	15,8	24,6	0,3	1,1	0,0	-	-
Łódzkie	101,1	1,7	78	1,4	23,3	0,3	-	-	-	-
Małopolskie.....	2911,2	42,6	1377	24,5	1385,6	17,1	272,8	1,0	-	-
Mazowieckie	177,6	0,6	133,2	0,5	14,6	0,1	5,2	0,0	-	-
Opolskie	419,3	16	352	14,6	67,3	1,5	-	-	-	-
Podkarpackie.....	2663,3	18,9	431,2	7,3	1612,1	8,4	409,0	2,9	83,5	0,3
Podlaskie	270,8	3,1	243,8	3,1	21,8	0,0	5,2	0,0	-	-
Pomorskie	1391,1	26,5	1138,8	24,1	250,9	2,4	1,3	0,0	-	-
Śląskie.....	870,9	10,9	461,7	6,4	399,6	4,4	12,7	0,1	-	-
Świętokrzyskie	1119,6	22,1	524,6	13,2	573	8,7	19,7	0,2	3,5	0,0
Warmińsko-mazurskie	1974,2	28,4	1871,3	27,4	117,9	0,9	9,5	0,1	-	-
Wielkopolskie	512,1	6,5	421,7	5,8	77,2	0,6	15,1	0,1	-	-
Zachodniopomorskie.....	1041,4	18,2	985,6	17,8	52,3	0,4	-	-	-	-

Ź r ó d ł o: "Erozja wąwozowa i metody zagospodarowania wąwozów", Instytut Uprawy, Nawożenia i Gleboznawstwa. Biblioteka Monitoringu Środowiska - Warszawa, 1996 r.
S o u r c e: "Gully erosion and gully management methods" (Polish: "Erozja wąwozowa i metody zagospodarowania wąwozów"), The Institute of Soil Science and Plant Cultivation. Environment Monitoring Library – Warsaw, 1996.

TABL. 20(38). DORZECZA I ZLEWNIE RZEK POWYŻEJ 500 KM² WEDŁUG I I 2 STOPNIA PILNOŚCI
ZAGOSPODAROWANIA WĄWOZÓW
DRAINAGE BASINS AND DRAINAGE AREAS EXCEEDING 500 KM² BY 1ST AND 2ND DEGREE OF URGENCY OF
GULLY MANAGEMENT

RZEKI RIVERS	Powierzchnia zlewni w km ² <i>Drainage area in km²</i>	Erozja wąwozowa o stopniu zagrożenia 3 do 5				Stopień pil- ności zagos- podarowania wąwozów <i>Degree of urgency of gully management</i>
		użytki rolne		lasy		
		km ² in km ²	w % powierzchni zlewni <i>in % of drainage area</i>	km ² in km ²	w % powierzchni zlewni <i>in % of drainage area</i>	
DORZECZE WISŁY WISŁA DRAINAGE AREA						
Szreniawa	706,1	408,0	57,8	15,5	2,2	1
Nidzica	708,4	400,2	56,5	11,5	1,6	1
Ropa	974,1	519,3	53,3	69,5	7,1	1
Biała	983,3	469,1	47,7	102,7	10,4	1
Por	590,3	271,6	46,0	63,2	10,7	1
Raba	1537,1	679,1	44,2	289,6	18,8	1
Sanna	606,8	248,3	40,9	26,5	4,4	1
Skawa	1160,1	463,6	40,0	260,9	22,5	1
Wyżnica	508,3	199,4	39,2	11,8	2,3	1
Mlecza	558,5	197,9	35,4	27,9	5,0	1
Koprzywianka	707,4	229,3	32,4	7,0	1,0	1
Wisłok	3528,2	1119,4	31,7	246,4	7,0	1
Wisłoka	4110,2	1291,3	31,4	279,6	6,8	1
Bystrzyca	1315,5	351,6	26,7	19,3	1,5	1
Radunia	837,1	209,4	25,0	38,3	4,6	1
Dunajec	4851,6	1154,9	23,8	534,6	11,0	1
Rata	70,0	15,1	21,6	11,5	16,4	1
Jasiołka	513,2	95,8	18,7	40,1	7,8	1
Poprad	482,8	81,5	16,9	136,5	28,3	1
Wiar	398,6	64,5	16,2	38,3	9,6	1
Ośława	389,1	53,6	13,8	67,2	17,3	1
Łada	507,3	114,1	22,5	4,1	0,8	2

TABL. 20(38). DORZECZA I ZLEWNIE RZEK POWYŻEJ 500 KM² WEDŁUG 1 I 2 STOPNIA PILNOŚCI ZAGOSPODAROWANIA WĄWOZÓW (dok.)
DRAINAGE BASINS AND DRAINAGE AREAS EXCEEDING 500 KM² BY 1ST AND 2ND DEGREE OF URGENCY OF GULLY MANAGEMENT(cont.)

RZEKI RIVERS	Powierzchnia zlewni w km ² <i>Drainage area in km²</i>	Erozja wąwozowa o stopniu zagrożenia 3 do 5				Stopień pilności zagospodarowania wąwozów <i>Degree of urgency of gully management</i>
		użytki rolne		lasy		
		km ² <i>in km²</i>	w % powierzchni zlewni <i>in % of drainage area</i>	km ² <i>in km²</i>	w % powierzchni zlewni <i>in % of drainage area</i>	
DORZECZE WISŁY <i>WISŁA DRAINAGE AREA</i>						
Huczwa.....	1394,3	275,4	19,8	26,3	1,9	2
San.....	14390,0	2547,9	17,7	839,7	5,8	2
Wieprz.....	10415,2	1689,2	16,2	297,5	2,9	2
Mierzawa.....	563,6	79,9	14,2	4,3	0,8	2
Motława.....	1511,3	209,4	13,9	38,3	2,5	2
Martwa Wisła i Śmiała łącznie	1735,6	209,4	12,1	38,3	2,2	2
Kamienna	2007,9	243,9	12,1	22,4	1,1	2
Łabuńka.....	513,5	59,8	11,6	35,3	6,9	2
Bukowa	661,9	74,0	11,2	2,5	0,4	2
Wel	810,1	90,1	11,1	18,8	2,3	2
Soła.....	1390,6	152,9	11,0	38,9	2,8	2
Tanew	2339,0	244,0	10,4	30,6	1,3	2
Nida.....	3865,4	363,2	9,4	59,1	1,5	2
DORZECZE ODRY <i>ODRA DRAINAGE AREA</i>						
Olza.....	479,0	175,3	36,5	11,0	2,3	1
Kłodnica.....	1084,8	180,1	16,6	22,2	2,0	2
Ścinawka.....	405,1	60,3	14,9	18,1	4,5	2
Nysa Kłodzka.....	3744,5	391,6	10,4	228,6	6,1	2
Bóbr	5829,8	546,4	9,4	243,1	4,2	2
Bystrzyca.....	1767,8	124,9	7,0	99,3	5,6	2
Strzegomka	554,7	36,1	6,5	26,8	4,8	2
RZEKI WYPŁYWAJĄCE Z POLSKI <i>RIVERS FLOWING FROM POLAND</i>						
Upa – dopływ Łaby <i>Upa – Łaba tributary .....</i>	18,2	9,4	51,6	6,8	37,4	1
Dniestr – dopływ M Czarnego <i>Dniestr- Black Sea tributary.....</i>	233,2	92,0	39,5	79,2	33,4	1
Morawa – dopływ Dunaju <i>Morawa – Dunaj tributary .....</i>	1,3	0,5	38,5	-	-	1
Skaliczanka – dopływ Wagu <i>Skaliczanka – Wag tributary ....</i>	24,2	5,8	24,0	1,8	7,4	1
Metuje – dopływ Łaby <i>Metuje – Łaba tributary .....</i>	103,2	24,8	24,0	4,7	4,6	1
Łaba – dopływ M Północnego <i>Łaba – North Sea tributary .....</i>	239,8	37,5	15,6	13,4	5,6	2

Źródło: "Erozja wąwozowa i metody zagospodarowania wąwozów", Instytut Uprawy, Nawożenia i Gleboznawstwa. - Warszawa 1996.

Source: "Gully erosion and gully management methods," The Institute of Soil Science and Plant Cultivation. – Warsaw, 1996.

TABL. 21 (39). DOSTAWY PESTYCYDÓW NA ZAOPATRZENIE ROLNICTWA^a
SUPPLY OF PESTICIDES FOR AGRICULTURE^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2006	2007	2008	SPECIFICATION
		w tonach <i>in tonnes</i>				
W MASIE TOWAROWEJ <i>IN COMMODITY MASS</i>						
OGÓŁEM	22164	41135	44130	49256	53347	<i>TOTAL</i>
Owadobójcze.....	2533	1917	1957	2880	3012	<i>Insecticides</i>
Grzybobójcze i zaprawy nasienne	4686	9915	11068	10732	13217	<i>Fungicides and dressings</i>
Chwastobójcze	13233	24455	25936	31645	31766	<i>Herbicides</i>
Regulatory wzrostu	.	2483	2387	1944	2536	<i>Regulators of growth</i>
Gryzoniobójcze	53	249	185	51	107	<i>Rodent poisons</i>
Pozostałe	1659	2116	2597	2004	2709	<i>Other</i>
W SUBSTANCJI AKTYWNEJ <i>IN ACTIVE SUBSTANCE</i>						
OGÓŁEM	8848	16039	17102	18722	20614	<i>TOTAL</i>

a Od 2005 r badaniem są objęte wszystkie środki ochrony roślin dopuszczone do obrotu w Polsce.
a Since 2005, all plant protection products allowed for the use in Poland have been covered in the survey.

TABL. 22 (40). ZUŻYCIENIE NAWOZÓW SZTUCZNYCH I WAPNIOWYCH (w czystym składniku).
CONSUMPTION OF MINERAL AND LIME FERTILISERS (in pure ingredient).

WYSZCZEGÓLNIENIE	1999/00	2004/2005	2005/2006	2006/2007	2007/2008	SPECIFICATION
w tysiącach. ton in thous. tonnes						
Nawozy sztuczne (NPK)	1526,5	1628,4	1966,1	1970,7	2142,0	Mineral fertilisers (NPK)
azotowe (N).....	861,3	895,3	996,5	1056,2	1142,3	nitric (N)
fosforowe (P ₂ O ₅)	296,8	324,3	441,8	411,9	462,3	phosphoric (P ₂ O ₅)
potasowe (K ₂ O).....	368,4	408,8	527,8	502,6	537,4	potassium (K ₂ O)
Nawozy wapniowe (CaO) ^a	1693,9	1455,6	873,7	604,9	622,4	Lime fertilisers (CaO) ^a
Na 1 ha UŻYTKÓW ROLNYCH w kg Per 1 ha of AGRICULTURAL LAND in kg						
Nawozy sztuczne (NPK)	85,8	102,4	123,3	121,8	132,6	Mineral fertilisers (NPK)
azotowe (N).....	48,4	56,3	62,5	65,3	70,7	nitric (N)
fosforowe (P ₂ O ₅)	16,7	20,4	27,7	25,5	28,6	phosphoric (P ₂ O ₅)
potasowe (K ₂ O).....	20,7	25,7	33,1	31,1	33,3	potassium (K ₂ O)
Nawozy wapniowe (CaO) ^a	95,1	91,5	54,8	37,4	38,5	Lime fertilisers (CaO) ^a

a Przeważnie w postaci wapna palonego; łącznie z wapnem defekacyjnym. b Dane z Powszechnego Spisu Rolnego 1996.
a Most frequently in the form of quicklime; including defected lime. b Data from the Agricultural Census 1996.

TABL. 23 (41). ZUŻYCIENIE NAWOZÓW SZTUCZNYCH, WAPNIOWYCH I OBORNIKA W PRZELICZENIU NA CZYSTY SKŁADNIK WEDŁUG WOJEWÓDZTW W ROKU GOSPODARCZYM 2007/08
CONSUMPTION OF MINERAL AND LIME FERTILISERS, AS WELL AS OF MANURE IN TERMS OF PURE INGREDIENT BY VOIVODSHIP IN THE ECONOMIC YEAR 2007/08

WOJEWÓDZTWA VOIVODSHIPS	Sztuczne Mineral fertilisers				Wapniowe ^a (CaO) Lime fertilisers ^a (CaO)	Obornik (NPK) Manure (NPK)
	ogółem (NPK) in total (NPK)	azotowe (N) nitric (N)	fosforowe (P ₂ O ₅) phosphoric (P ₂ O ₅)	potasowe (K ₂ O) potassium (K ₂ O)		
	na 1 ha użytków rolnych w kg per 1 ha of agricultural land in kg					
P O L S K A	132,6	70,7	28,6	33,3	38,5	53,0
POLAND						
Dolnośląskie.....	171,8	93,3	37,0	41,5	51,1	19,2
Kujawsko-pomorskie	189,8	105,2	38,7	45,9	35,9	56,9
Lubelskie.....	124,7	61,0	29,4	34,3	35,9	40,9
Lubuskie.....	140,4	73,9	30,4	36,1	40,7	30,2
Łódzkie	142,1	76,4	30,6	35,1	44,9	57,1
Małopolskie.....	70,5	32,3	18,5	19,7	7,7	58,2
Mazowieckie	115,5	62,3	25,6	27,6	23,3	64,9
Opolskie	196,2	101,4	43,1	51,7	100,4	51,2
Podkarpackie.....	66,1	34,0	16,1	16,0	14,8	34,2
Podlaskie	94,5	46,1	22,7	25,7	13,4	88,7
Pomorskie	130,4	70,7	26,7	33,0	46,1	49,6
Śląskie.....	117,3	62,4	26,1	28,8	36,5	46,8
Świętokrzyskie	105,7	55,6	24,0	26,1	9,9	49,6
Warmińsko-mazurskie	124,4	74,8	23,1	26,5	40,4	56,5
Wielkopolskie	171,7	90,2	35,9	45,6	52,4	69,5
Zachodniopomorskie.....	130,1	76,0	24,2	29,9	77,6	27,6

a Przeważnie w postaci wapna palonego; łącznie z wapnem defekacyjnym.
a Most frequently in the form of quicklime; including defected lime.

TABL 24 (42). BILANS AZOTU BRUTTO WEDŁUG WOJEWÓDZTW (średnia z lat 2006-2008)
GROSS NITROGEN BALANCE BY VOIVODSHIP (average for 2006-2008)

WOJEWÓDZTWA VOIVODSHIPS	Przychód Resource					Rozchód Use	Saldo bilansu brutto (przychód- rozchód) Gross balance sheet (resource-use)	Efektywność (rozchód/ przychód) Efficiency (use/ resource)
	nawożenie fertilisation		materiał siewny i sadzeniaki sowing materials and seed- potatoes	azot nitrogen				
	mine- ralne mine- ral	orga- ni- czne orga- nic		wiązany symbiotycz- nie symbioti- cally fixed	w opadzie z atmosfery in atmospheric precipitation	pobrano z plonami collected with yields		
w kg azotu (N) /ha użytków rolnych in kg of nitrogen (N) /ha of agricultural land								
P O L S K A	67,9	36,0	2,4	5,7	17,0	69,8	59,2	54,1
POLAND								
Dolnośląskie.....	75,9	15,3	2,5	4,8	17,0	71,6	43,9	62,0
Kujawsko- pomorskie ...	99,7	42,5	2,6	6,1	17,0	79,9	88,0	47,6
Lubelskie	59,3	27,1	2,6	6,6	17,0	62,2	50,4	55,2
Lubuskie	69,8	20,0	2,1	5,4	17,0	51,6	62,7	45,1
Łódzkie	76,0	40,5	2,6	5,4	17,0	65,6	75,9	46,4
Małopolskie	35,9	36,6	2,1	6,3	17,0	69,3	28,6	70,8
Mazowieckie	59,5	41,6	2,2	5,6	17,0	65,2	60,6	51,8
Opolskie	88,6	26,4	2,6	5,2	17,0	88,9	50,8	63,6
Podkarpackie	34,6	25,1	2,1	5,2	17,0	60,5	23,5	72,0
Podlaskie	47,1	49,9	2,0	5,2	17,0	81,6	39,6	67,3
Pomorskie	71,3	30,1	2,5	5,8	17,0	69,3	57,3	54,7
Śląskie	59,0	34,5	2,2	5,3	17,0	69,3	48,7	58,7
Świętokrzyskie	55,2	32,4	2,4	6,9	17,0	61,7	52,2	54,1
Warmińsko- mazurskie	76,0	37,1	2,0	5,6	17,0	75,2	62,5	54,6
Wielkopolskie	86,2	59,0	2,6	5,9	17,0	78,4	92,4	45,9
Zachodniopomorskie	74,2	14,4	2,4	5,2	17,0	59,3	53,9	52,4

Ź r ó d ł o : opracowanie Instytut Uprawy Nawożenia i Gleboznawstwa – Państwowy Instytut Badawczy (Jerzy Kopiński) wg danych GUS.
S o u r c e : compilation of the Institute of Soil Science and Plant Cultivation – National Research Institute (Jerzy Kopiński), the CSO data

TABL. 25 (43). POTRZEBY WAPNOWANIA GLEB W POLSCE W LATACH 2005 – 2008
SOIL LIMING NEEDS IN POLAND IN 2005-2008

WOJEWÓDZTWA VOIVODSHIPS	Liczba przebadanych próbek Number of samples examined	Przebadana powierzchnia Area examined	Potrzeby wapnowania Liming needs				
			konieczne required	potrzebne needed	wskazane recommended	ograniczone local	zbędne needless
	w szt in pcs	w tys. ha in thous. ha	w % in %				
P O L S K A	1636172	3635,3	26	16	16	14	28
POLAND							
Dolnośląskie	127233	350,7	30	17	18	15	20
Kujawsko- pomorskie	154333	393,5	12	11	13	15	49
Lubelskie	93123	131,9	28	14	13	14	31
Lubuskie	48498	102,5	16	18	20	19	27
Łódzkie	114737	162,9	35	20	16	12	17
Małopolskie	57776	41,9	49	13	11	11	16
Mazowieckie	145847	247,0	36	16	14	11	23
Opolskie	80333	197,1	16	17	25	23	19
Podkarpackie	87044	97,5	49	15	11	10	15
Podlaskie	55883	116,9	27	21	16	11	25
Pomorskie	99534	257,7	23	20	19	15	23
Śląskie	61375	207,9	36	17	18	15	14
Świętokrzyskie	35188	38,5	25	11	11	12	41
Warmińsko- mazurskie ...	117291	301,3	27	18	16	14	25
Wielkopolskie	238594	627,7	16	13	16	18	37
Zachodniopomorskie	119383	360,1	17	16	17	16	34

Ź r ó d ł o : dane Krajowej Stacji Chemiczno-Rolniczej.
S o u r c e : data of the National Chemistry-Agriculture Station.

TABL 26 (44). ZASOBNOŚĆ GLEB W PRZYSWAJALNE MAKROELEMENTY W LATACH 2005 - 2008
SOIL RESOURCES OF ABSORBABLE MACRO-ELEMENTS IN 2005 – 2008

WOJEWÓDZTWA VOIVODSHIPS	Liczba przebadanych próbek w szt <i>Number of samples examined</i>	Bardzo niska <i>Very low</i>	Niska <i>Low</i>	Średnia <i>Average</i>	Wysoka <i>High</i>	Bardzo wysoka <i>Very high</i>																				
		w % badanych próbek <i>in % of samples surveyed</i>																								
P O L S K A POLAND Dolnośląskie ..... Kujawsko- pomorskie ..... Lubelskie ..... Lubuskie ..... Łódzkie ..... Małopolskie ..... Mazowieckie ..... Opolskie ..... Podkarpackie ..... Podlaskie ..... Pomorskie ..... Śląskie ..... Świętokrzyskie ..... Warmińsko- mazurskie ..... Wielkopolskie ..... Zachodniopomorskie	1633755 125292 154333 93080 48483 114736 57776 145845 80313 87042 55883 99534 61138 35177 117291 238485 119347	10 11 3 12 4 10 33 8 5 26 11 5 17 24 9 4 4	23 22 16 29 18 32 24 26 21 29 32 21 23 27 25 18 22	25 23 23 28 31 26 15 26 26 19 26 27 20 17 26 31	18 16 20 17 24 13 10 17 19 15 19 27 15 11 18 21 22	24 28 38 14 23 19 18 23 29 16 28 25 21 22 30 21																				
							FOSFOR <i>PHOSPHOR</i>																			
							P O L S K A POLAND Dolnośląskie ..... Kujawsko- pomorskie ..... Lubelskie ..... Lubuskie ..... Łódzkie ..... Małopolskie ..... Mazowieckie ..... Opolskie ..... Podkarpackie ..... Podlaskie ..... Pomorskie ..... Śląskie ..... Świętokrzyskie ..... Warmińsko- mazurskie ..... Wielkopolskie ..... Zachodniopomorskie	1633755 125292 154333 93080 48483 114736 57776 145845 80313 87042 55883 99534 61138 35177 117291 238485 119347	17 9 12 19 10 26 32 33 8 20 19 11 28 21 8 15 8	27 18 27 29 23 36 23 33 18 28 32 27 25 30 20 29 25	30 34 31 29 29 22 25 20 38 28 30 32 31 25 35 30 35	13 16 15 11 18 9 8 7 17 11 15 10 11 19 14 18	13 23 15 12 20 7 12 7 19 13 7 15 6 13 18 12 14													
														POTAS <i>POTASSIUM</i>												
														P O L S K A POLAND Dolnośląskie ..... Kujawsko- pomorskie ..... Lubelskie ..... Lubuskie ..... Łódzkie ..... Małopolskie ..... Mazowieckie ..... Opolskie ..... Podkarpackie ..... Podlaskie ..... Pomorskie ..... Śląskie ..... Świętokrzyskie ..... Warmińsko- mazurskie ..... Wielkopolskie ..... Zachodniopomorskie	1633755 125292 154333 93080 48483 114736 57776 145845 80313 87042 55883 99534 61138 35177 117291 238485 119347	14 13 11 29 13 18 7 19 10 17 19 19 8 8 13 13	20 19 23 25 18 20 10 22 19 13 16 19 19 15 17 22	27 27 31 20 29 26 25 25 35 16 31 25 21 28 32 32	18 17 18 13 18 18 20 20 14 20 17 15 18 22 18 19	21 24 17 13 22 18 38 19 47 23 22 22 38 25 15 15						
																					MAGNEZ <i>MAGNESIUM</i>					

Ź r ó d ł o : dane Krajowej Stacji Chemiczno-Rolniczej.
S o u r c e : data of the National Chemistry-Agriculture Station.

TABL. 27 (45). DZIAŁALNOŚĆ WOJEWÓDZKICH INSPEKTORATÓW OCHRONY ŚRODOWISKA W ZAKRESIE OCHRONY GLEB W 2008R.

ACTIVITY OF THE VOIVODSHIP INSPECTORATES FOR ENVIRONMENTAL PROTECTION IN THE FIELD OF SOIL PROTECTION IN 2008

WOJEWÓDZTWA VOIVODSHIPS	Sta- nowi- ska po- mia- rowe <i>Meas- uring posi- tions</i>	Pobrane próbki pierwotne <i>Primary samples collected</i>					Wykonane oznaczenia <i>Tests performed</i>							
		ogó- łem <i>in total</i>	z tego w ramach: <i>of which as part of:</i>				ogółem <i>in total</i>	w ramach monitoringu <i>as part of monitoring</i>		w ramach kontroli <i>as part of control</i>		w ramach prac własnych i pozostałych ^a <i>as part of own works and others^a</i>		w ramach akcji związa- nych z powa- żnymi awa- riami <i>as part of activi- ties related to serious break- downs</i>
			mo- nito- ringu <i>Mo- ni- to- ring</i>	kon- troli <i>con- trol</i>	akcji związa- nych z poważ- nymi awa- riami <i>activi- ties related to serious break- downs</i>	prac włas- nych i pozos- tałych ^a <i>own works and others^a</i>		ogółem <i>in total</i>	w tym wskaż- ników fizyko- chemi- cznych <i>of which physio- chemi- cal indica- tors</i>	ogółem <i>in total</i>	w tym wskaż- ników fizyko- chemi- cznych <i>of which physio- chemi- cal indica- tors</i>	ogółem <i>in total</i>	w tym wskaż- ników fizyko- chemi- cznych <i>of which physio- chemi- cal indica- tors</i>	
POLSKA.....	314	3150	506	719	135	1790	28267	6048	6048	4548	4540	17249	17157	422
POLAND														
Dolnośląskie	167	263	185	45	-	33	4751	2072	2072	241	241	2438	2438	-
Kujawsko-pomorskie	-	54	-	26	4	24	377	-	-	146	146	223	223	8
Lubelskie	36	271	210	41	-	20	3279	2700	2700	88	88	491	489	-
Lubuskie	-	22	-	17	2	3	126	-	-	100	100	22	22	4
Łódzkie	71	255	71	25	-	159	4887	996	996	87	87	3804	3764	-
Małopolskie	-	287	-	30	17	240	1953	-	-	278	278	1658	1658	17
Mazowieckie.....	-	350	-	205	77	68	2125	-	-	1415	1415	478	478	232
Opolskie.....	-	3	-	-	3	-	47	-	-	-	-	2	2	45
Podkarpackie	-	98	-	26	3	69	752	-	-	130	122	616	566	6
Podlaskie.....	-	194	-	42	-	152	2488	-	-	194	194	2294	2294	-
Pomorskie	-	332	-	14	1	317	472	-	-	-	-	430	430	42
Śląskie.....	-	242	-	45	25	172	1714	-	-	811	811	854	854	49
Świętokrzyskie.....	40	164	40	69	-	55	840	280	280	420	420	140	140	-
Warmińsko-mazurskie	-	25	-	15	-	10	98	-	-	59	59	39	39	-
Wielkopolskie.....	-	296	-	115	3	178	1701	-	-	568	568	1114	1114	19
Zachodniopomorskie	-	294	-	4	-	290	2657	-	-	11	11	2646	2646	-

^a Prace zlecone (inne niż monitoring) i prace własne prowadzone w laboratoriach.

Źródło: dane Inspekcji Ochrony Środowiska

^a Works commissioned (other than monitoring) and own works conducted in laboratories.

Source: data of the Environment Protection Inspection.

TABL. 28 (46). ZASOBY WAŻNIEJSZYCH KOPALIN W 2008 R.

MAJOR MINERALS RESOURCES IN 2008

Stan w dniu 31 XII As of 31 December

KOPALINY MINERALS	Liczba złóż Number of deposits		Zasoby bilansowe złóż geologicznie udokumentowane Geologically documented balance deposit resources			Wydobycie Production
	ogółem in total	w tym zagospoda- rowane of which exploited	ogółem in total	w tym zagospoda- rowane of which exploited	przyrost “+” lub ubytek “-” w stosunku do 2006 r. increase “+” or decrease “-” in relation to 2006	
SUROWCE ENERGETYCZNE FUELS						
Ropa naftowa	84	68	23,42	20,58	+0,29	0,74
Crude petroleum						
Gaz ziemny	271	188	140,56	108,60	+1,74	5,10
Natural gas						
Metan pokładów węgla	51	22	99,04	25,81	+0,40	0,59
Coal bed methane						
Węgle brunatne	77	13	13562,99	1743,73	-66,03	59,50
Lignite						
Węgle kamienne.....	138	47	43200,62	16081,73	+118,96	77,99
Hard coal						
SUROWCE METALICZNE METALLIC RAW MATERIALS						
Rudy cynku i ołowiu.....	21	3	94,36	24,04	-46,49	4,06
Zinc and lead ores						
Rudy miedzi.....	14	6	1818,65	1468,58	+274,86	22,75
Copper ores						
SUROWCE CHEMICZNE CHEMICAL RAW MATERIALS						
Siarka	18	5	515,50	29,62	-5,23	0,78
Sulphur						
Sól kamienna.....	19	4	85390,15	12561,76	+878,43	3,03
Rock-salt						
Sole potasowo-magnezowe.....	5	1	669,11	72,08	-	-
Potassic-magnesium salt						
Baryt.....	5	-	5,66	-	-	-
Barite						
SUROWCE SKALNE MINERAL RESOURCES						
Bentonity i ily bentonitowe.....	8	1	2,72	0,50	0,00	0,00
Bentonites and bentonite loam						
Dolomity	12	4	353,35	155,18	+6,03	3,29
Dolomite						
Gipsy i anhydryty.....	15	5	260,68	128,89	-1,46	1,48
Gypsum and anhydrite						
Gliny ceramiczne	28	5	142,60	13,95	-0,54	0,35
Ceramic clay.						
Gliny ogniotrwałe	17	3	55,01	5,13	-0,14	0,15
Fire-resistant clay.						
Kamienie łamane i bloczne(d.kamienie drogowe i budowlane)	660	278	9202,66	4329,73	+471,90	50,88
Crushed and block stones (road and construction stones)						
Kreda.....	197	35	198,35	13,83	+0,43	0,13
Chalk						
Kwarcyty ogniotrwałe.....	19	-	6,88	-	-20,51	-
Refractory quartzite						
Kwarc żyłowy	7	3	6,56	5,35	-	-
Vein quartz						
Magnezyty	6	1	14,75	4,55	-0,06	0,06
Magnesites						
Piaski formierskie.....	77	8	341,62	77,97	-1,77	1,18
Moulding sand						
Piaski i żwiry (d. Kruszywo naturalne)	6625	2476	15648,66	3931,69	+626,35	150,03
Sand and gravel (Natural aggregate)						
Piaski kwarcowe do produkcji cegły i betonów . Quartz sand for the production of bricks and concrete	159	44	731,95	134,75	+14,48	2,11
Piaski podsadzkowe	33	8	4484,99	767,41	-22,59	10,88
Filling sand						
Surowce ilaste ceramiki budowlanej.....	1228	269	4008,48	517,60	+45,84	6,53
Argillaceous raw materials for construction ceramics						

TABL. 28 (46). ZASOBY WAŻNIEJSZYCH KOPALIN W 2008 R.(dok.)

MAJOR MINERALS RESOURCES IN 2008 (cont).

Stan w dniu 31 XII As of 31 December

KOPALINY MINERALS	Liczba złóż Number of deposits		Zasoby bilansowe złóż geologicznie udokumentowane Geologically documented balance deposit resources			Wydobycie Production
	ogółem in total	w tym zagospoda- rowane of which exploited	ogółem in total	w tym zagospoda- rowane of which exploited	przyrost “+” lub ubytek “-” w stosunku do 2006 r. increase “+” or decrease “-” in relation to 2006	
			w mln t (gaz w mld m ³) in mln t (gas in bln m ³)			
Surowce ilaste do produkcji kruszywa lekkiego. Argillaceous raw materials for the production of light aggregate	48	2	339,36	33,92	-44,94	0,32
Surowce kaolinowe ..... Kaolin raw materials	14	2	213,94	81,28	-0,32	0,32
Surowce skaleniowe..... Feldspar raw materials	11	2	137,22	10,72	+17,81	0,21
Surowce szklarskie..... Glass materials	31	8	640,64	211,53	-2,24	2,21
Wapienie i margle ^{a)} ..... Limestone and marls ^{a)}	181	34	18128,01	5978,54	-54,73	38,41

a Dla przemysłu wapienniczego i cementowego.

Źródło: dane Państwowego Instytutu Geologicznego.

a For cement and lime industry.

Source: data of the Polish Geological Institute.

TABL. 29 (47). ZASOBY WĘGLA KAMIENNEGO W 2008 R.

HARD COAL RESOURCES IN 2008

Stan w dniu 31 XII As of 31 December

ZASOBY ZŁÓŻ DEPOSIT RESOURCES	Złoża geologicznie udokumentowane Geologically documented deposit							
	liczba number				zasoby w mln ton resources in mln t			
	ogółem in total	zagospo- daro- wane exploited	nie zagospo- daro- wane not exploited	których eksploata- cji zanie- chano no longer exploited	ogółem in total	zagospo- daro- wane exploited	nie zagospo- daro- wane not exploited	których eksploata- cji zanie- chano no longer exploited
OGÓŁEM ..... IN TOTAL	138	47	50	41	43201	16082	26493	626
Górnośląskie Zagłębie Węglowe Upper Silesian Coal Basin.....	120	46	40	34	33920	15261	18032	626
Lubelskie Zagłębie Węglowe Lublin Coal Basin.....	11	1	10	-	9282	821	8460	-
Dolnośląskie Zagłębie Węglowe Lower Silesian Coal Basin.....	7	-	-	7	-	-	-	-

Źródło: dane Państwowego Instytutu Geologicznego.

Source: data of the Polish Geological Institute.

TABL. 30(48). ZASOBY WĘGLA BRUNATNEGO W 2008 R

LIGNITE RESOURCES IN 2008

Stan w dniu 31 XII As of 31 December

ZASOBY ZŁÓŻ	Liczba złóż Number of deposits	Zasoby w mln ton Resources in mln t			DEPOSIT RESOURCES
		bilansowe balance resources	poza- bilansowe off- balance resources	przemysłowe industrial resources	
Udokumentowane geologicznie	77	13562,99	4599,28	1371,29	Geologically documented
w tym:					of which:
zagospodarowane	13	1743,73	104,32	1371,29	exploited
w zakładach czynnych	12	867,03	90,31	751,45	in active enterprises
w budowie.....	1	876,70	1401	619,84	in construction
nie zagospodarowane.....	59	11809,98	4490,69	-	not exploited
rozpoznane: szczegółowo	29	2790,84	714,64	-	identified: in detail
wstępnie	30	9019,14	3776,05	-	preliminarily
Których eksploatacji zaniechano	5	9,28	4,27	-	No longer exploited

Źródło: dane Państwowego Instytutu Geologicznego.

Source: data of the Polish Geological Institute.

TABL. 31 (49). ZASOBY RUD MIEDZI W 2008R.
COPPER ORES RESOURCES IN 2008
Stan w dniu 31 XII   As of 31 December

ZASOBY ZŁÓŻ	Liczba złóż Number of deposits	Zasoby w przeliczeniu na metal w mln ton Resources in terms of metal in mln t			DEPOSIT RESOURCES
		bilansowe balance resources	poza- bilansowe off- balance resources	przemysłowe industrial resources	
Udokumentowane geologicznie	14	36,2	14,2	24,9	Geologically documented
w tym:					of which:
zagospodarowane (w zakładach czynnych)	6	29,7	0,4	24,9	exploited (in active enterprises
nie zagospodarowane.....	6	5,7	13,7	-	not exploited
w tym rozpoznane: szczegółowo	3	2,5	0,3	-	of which identified: in detail
wstępnie.....	3	3,2	13,4	-	preliminarily
Których eksploatacji zaniechano.....	2	0,8	0,1	-	No longer exploited

Źródło: dane Państwowego Instytutu Geologicznego.
Source: data of the Polish Geological Institute.

TABL. 32 (50). ZASOBY SOLI KAMIENNEJ W 2008 R.
ROCK-SALT RESOURCES IN 2008
Stan w dniu 31 XII   As of 31 December

ZASOBY ZŁÓŻ	Liczba złóż Number of deposits	Zasoby w mln ton Resources in mln t		DEPOSIT RESOURCES
		bilansowe balance resources	poza- bilansowe off-balance resources	
Udokumentowane geologicznie	19	85390	20678	Geologically documented
Zagospodarowane	4	15562	8	Exploited
Nie zagospodarowane	12	72640	20483	Not exploited
Których eksploatacji zaniechano.....	3	188	187	No longer exploited

Źródło: dane Państwowego Instytutu Geologicznego.
Source: data of the Polish Geological Institute.

TABL. 33 (51). ZASOBY SUROWCÓW WAPIENNYCH I KRUSZYW NATURALNYCH W 2008R.
LIMESTONE AND NATURAL AGGREGATE RESOURCES IN 2008
Stan w dniu 31 XII   As of 31 December

ZASOBY ZŁÓŻ DEPOSIT RESOURCES	Surowce wapienne Limestone			Kruszywa naturalne Natural aggregate		
	liczba złóż number of deposits	zasoby geologiczne w mln ton geological resources in mln t		liczba złóż number of deposits	zasoby geologiczne w mln ton geological resources in mln t	
		bilansowe balance resources	poza- bilansowe off-balance		bilansowe balance resources	poza- bilansowe off-balance
Udokumentowane geologicznie.....	181	18128	1775	6625	15649	366
Geologically documented						
w tym						
of which:						
zagospodarowane.....	34	5979	81	2476	3932	60
exploited						
nie zagospodarowane.....	101	11888	1645	2587	10567	229
not exploited						
w tym rozpoznane.						
of which identified						
szczegółowo.....	69	5704	753	2249	3800	95
in detail						
wstępnie.....	32	6184	892	338	6767	134
preliminarily						
których eksploatacji zaniechano.....	46	261	49	1562	1150	77
no longer exploited						

Źródło: dane Państwowego Instytutu Geologicznego.
Source: data of the Polish Geological Institute.

TABL. 34 (52) . POWIERZCHNIA, ZASOBY I EKSPLOATACJA ZŁÓŻ TORFÓW WEDŁUG WOJEWÓDZTW W 2008 R.
AREA, RESOURCES AND EXPLOITATION OF PEAT RESOURCES BY VOIVODSHIP IN 2008

WOJEWÓDZTWA VOIVODSHIPS	Zasoby Resources				W tym Of which									
					trwałe użytki zielone (z) według kompleksów glebowo-rolniczych permanent grassland (g) by soil-agricultural complexesa						inne użytki rolne other agricultural land		nieużytki rolnicze wasteland	
	ogółem in total		eksploatowane exploited		1z 1g		2z 2g		3z 3g					
	udoku- mento- wane w ha docu- mented in ha	szacun- kowe w mln m3 estima- ted in m3	w ha in ha	w mln m3 in mln m3	razem in total	eks- plo- ato- wane explo- ited	razem in total	eks- plo- ato- wane explo- ited	razem in total	eks- plo- ato- wane explo- ited	razem in total	eks- plo- ato- wane explo- ited	razem in total	eks- plo- ato- wane explo- ited
P O L S K A..... POLAND	955412	12775,6	3410	48,5	23270	-	425871	824	301634	1381	50191	299	154446	906
Dolnośląskie.....	7214	59,8	11	-	-	-	1410	-	3188	-	1939	-	677	11
Kujawsko-pomorskie.....	37586	558,9	31	0,1	5	-	21641	15	11070	1	684	-	4186	15
Lubelskie.....	104085	1566,7	21	-	544	-	62365	-	32076	21	745	-	8355	-
Lubuskie.....	37783	529,6	-	-	266	-	21510	-	12553	-	715	-	2739	-
Łódzkie.....	23768	190,1	-	-	822	-	9776	-	10713	-	683	-	1774	-
Małopolskie.....	2224	32,7	14	0,2	160	-	218	-	337	-	68	-	1441	14
Mazowieckie.....	40651	481,8	61	0,2	1167	-	22251	4	13397	-	1369	1	2467	56
Opolskie.....	2644	-	-	-	5	-	1950	-	624	-	65	-	-	-
Podkarpackie.....	9134	-	5	-	-	-	5970	-	2072	-	411	5	681	-
Podlaskie.....	187549	2589,0	1629	16,2	562	-	70339	621	64894	673	16946	273	34808	62
Pomorskie.....	51272	1005,5	17	0,5	22	-	25567	-	14263	-	1614	6	9806	11
Śląskie.....	3398	101,0	4	-	470	-	1697	-	708	4	396	-	127	-
Świętokrzyskie.....	8330	87,3	-	-	11	-	4278	-	3026	-	21	-	994	-
Warmińsko-mazurskie.....	139576	1821,0	241	6,0	8750	-	43740	-	58535	-	8006	-	20545	241
Wielkopolskie.....	44951	487,0	479	-	-	-	7691	2	29751	2	669	-	6840	475
Zachodniopomorskie.....	255247	3265,2	897	25,3	10486	-	125468	182	44427	680	15860	14	59006	21

a Określonych na podstawie waloryzacji rolniczej przestrzeni produkcyjnej opracowanej przez Instytut Uprawy Nawożenia i Gleboznawstwa.

Źródło: dane Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi.
a Defined on the basis of the agricultural valorisation of production space, developed by the the Institute of Soil Science and Plant Cultivation.

S o u r c e : data of the Ministry of Agriculture and Rural Development.

TABL. 35 (53). POŻARY^a UPRAW ROLNYCH ŁĄK, RŻYSK I NIEUŻYTKÓW WEDŁUG WOJEWÓDZTW W 2008R.
FIRES^a OF AGRICULTURAL CROPS, MEADOWS, STUBBLES AND WASTELAND BY VOIVODSHIP IN 2008

WOJEWÓDZTWA VOIVODSHIPS	Liczba pożarów Number of fires		Powierzchnia pożarów w ha Area of fires in ha	
	upraw rolnych, łąk, rżysk of agricultural crops, meadows, stubbles	nieużytków of wasteland	upraw rolnych, łąk, rżysk of agricultural crops, meadows, stubbles	nieużytków of wasteland
P O L S K A POLAND	7603	19343	10594	9102
Dolnośląskie.....	1196	3624	2543	2270
Kujawsko-pomorskie.....	480	327	596	62
Lubelskie.....	758	889	663	706
Lubuskie.....	222	954	546	537
Łódzkie.....	815	2434	662	913
Małopolskie.....	256	1718	156	615
Mazowieckie.....	384	522	464	221
Opolskie.....	193	1614	153	745
Podkarpackie.....	158	206	114	127
Podlaskie.....	129	393	123	120
Pomorskie.....	156	867	399	367
Śląskie.....	958	505	1429	207
Świętokrzyskie.....	379	1422	1488	701
Warmińsko-mazurskie....	280	1558	246	514
Wielkopolskie.....	362	1299	310	694
Zachodniopomorskie.....	877	1011	702	303

a Powstałe w wyniku wypalania pozostałości roślinnych.
Źródło: dane Komendy Głównej Państwowej Straży Pożarnej
a Resulting from the burning down of plant remains.
S o u r c e : data of the National Headquarters of the State Fire Services

Dział 3. ZASOBY, WYKORZYSTANIE, ZANIECZYSZCZENIE I OCHRONA WÓD

Uwagi metodyczne

W dziale zawarto informacje dotyczące: zasobów wodnych i głównych kierunków ich wykorzystania, ścieków przemysłowych i komunalnych oraz stopnia ich oczyszczania, wyposażenia miast i wsi w instalacje wodne i oczyszczalnie ścieków, a także stanu czystości wód powierzchniowych (rzek i jezior oraz M. Bałtyckiego) oraz wód podziemnych.

Dane dotyczące **opadów** określone zostały na podstawie pomiarów dobowych sum opadów w oparciu o sieć opadową.

Odpiły wód obliczono na podstawie stanów wody w rzekach i pomiarów hydrometrycznych wykonanych na sieci wodowskazowej Instytutu Meteorologii i Gospodarki Wodnej.

Zasoby eksploatacyjne wód podziemnych to część zasobów, które z uwzględnieniem zasad ich ochrony i warunków technicznych mogą być pobierane z określonego poziomu wodonośnego bez naruszania równowagi hydrogeologicznej.

Przyrost zasobów wód podziemnych jest to ilość wody dodatkowo udokumentowana w wyniku prowadzonych w danym roku prac hydrogeologiczno-studiennych przy budowie ujęć wód podziemnych i przekazana do wykorzystania.

Zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 14 lutego 2006 r. (Dz.U. z 2006 r. Nr 32, poz. 220, z późn. zm.) **wody lecznicze** to wody podziemne niezanieczyszczone pod względem chemicznym i mikrobiologicznym, o naturalnej zmienności cech fizycznych i chemicznych, spełniające co najmniej jeden z następujących warunków:

- zawartość rozpuszczonych składników mineralnych stałych – nie mniej niż 1000 mg/dm³;
- zawartość jonu żelazawego – nie mniej niż 10 mg/dm³ (wody żelaziste);
- zawartość jonu fluorkowego – nie mniej niż 2,0 mg/dm³ (wody fluorkowe),
- zawartość jonu jodkowego – nie mniej niż 1 mg/dm³ (wody jodkowe),
- zawartość siarki dwuwartościowej – nie mniej niż 1 mg/dm³ (wody siarczkowe),
- zawartość kwasu metakrzemowego – nie mniej niż 70 mg/dm³ (wody krzemowe),
- zawartość radonu – nie mniej niż 74 Bq (wody radonowe),
- zawartość dwutlenku węgla niezwiązanego – nie mniej niż 250 mg/dm³ (250-999 mg/dm³ wody kwasowęglowe, od 1000 mg/dm³ szczawa).

Do wód termalnych zalicza się wody podziemne występujące we wszystkich jednostkach geologicznych, z których wydobywana woda ma na wypływie z ujęcia temperaturę co najmniej 20°C, z wyjątkiem wód odprowadzanych z odwadniania czynnych zakładów górniczych i odwadniania nieczynnych wyrobisk.

Wody mineralne to wody lecznicze zawierające co najmniej 1000 mg/dm³ rozpuszczonych składników stałych.

Zestawienia bilansowe zasobów wód leczniczych, mineralnych i termalnych zawierają dane o zasobach dyspozycyjnych i eksploatacyjnych, udokumentowanych zgodnie z obowiązującymi przepisami i zatwierdzonych przez Ministra Środowiska. Wody te są użytkowane dla potrzeb uzdrowisk (wody lecznicze, termalne), mają charakter potencjalnego surowca leczniczego (wody o właściwościach leczniczych), stanowią nośnik energii cieplnej (wody termalne) lub surowiec do produkcji soli i pierwiastków chemicznych (jod, brom). **Zestawienie bilansowe zasobów wód termalnych** uwzględnia wody podziemne, które mają określone zastosowanie dla celów energetyki cieplnej oraz dla celów leczniczych.

Za zasoby wód leczniczych udokumentowanych geologicznie uznano zasoby udokumentowane zgodnie z przepisami „Prawa geologicznego i górniczego” (Dz. U. z 2005 r. Nr 228, poz. 1947) i zatwierdzone przez Ministra Środowiska.

Informacje o **poborze wody** dotyczą:

1. w pozycji „**na cele produkcyjne (poza rolnictwem, łowiectwem, leśnictwem oraz rybołówstwem i rybactwem)**” - jednostek: do 1985 r. państwowych, spółdzielni oraz organizacji społecznych, politycznych i związków zawodowych zużywających rocznie co najmniej 40 dam³ wody łącznie z wodą używaną przez elektrownie ciepłe w zbiornikowych układach chłodzenia skraplaczy turbin; od 1986 r. - wszystkich jednostek organizacyjnych wnoszących opłaty za pobór z ujęć własnych rocznie 5 dam³ i więcej wody podziemnej albo 20 dam³ i więcej wody powierzchniowej lub odprowadzających rocznie 20 dam³ i więcej ścieków (udział jednostek nieprzemysłowych w zużyciu wody w 2008 r. wynosił 0,6 %). Dane o poborze wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności nie obejmują wód pochodzących z odwadniania zakładów górniczych oraz obiektów budowlanych odprowadzonych do odbiornika bez wykorzystania.
2. w pozycji „**nawodnienia w rolnictwie i leśnictwie oraz napelnianie i uzupełnianie stawów rybnych**” - jednostek organizacyjnych rolnictwa, leśnictwa i rybactwa zużywających wodę na potrzeby nawadniania gruntów rolnych i leśnych o powierzchni od 20 ha oraz na potrzeby eksploatacji stawów rybnych o powierzchni od 10 ha.
3. w pozycji „**eksploatacja sieci wodociągowej**” – do 1998 r. przedsiębiorstw i zakładów wodociągowo-kanalizacyjnych, dla których organem założycielskim jest wojewoda oraz pozostających w zarządzie samorządów terytorialnych; od 1999 r. wszystkich jednostek nadzorujących pracę sieci wodociągowej (w tym również spółdzielni mieszkaniowych, spółek wodnych, zakładów usług wodnych, zakładów pracy itp.).

Regionalne Zarządy Gospodarki Wodnej (RZGW) to państwowe jednostki zarządzania gospodarką wodną dostosowane do hydrograficznego podziału kraju. RZGW istnieją od 1991 r. (M.P. z 1991 r. Nr 6, poz.38). Od 1 stycznia 2000 r. do końca 2002 r. działały one na mocy rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 29 listopada 1999 r. w sprawie organizacji i zakresu działania regionalnych zarządów gospodarki wodnej (Dz. U. Nr 101, poz. 1180). Od dnia 1 stycznia 2003 r. do 29 lipca 2006 roku działały na mocy Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 10 grudnia 2002 r. w sprawie przebiegu granic obszarów dorzeczy, przyporządkowania zbiorników wód podziemnych do właściwych obszarów dorzeczy, utworzenia regionalnych

zarządów gospodarki wodnej oraz podziału obszarów dorzeczy na regiony wodne (Dz. U. Nr 232, poz. 1953). Z dniem 29 lipca 2006 r. działają na mocy Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 27 czerwca 2006 r. w sprawie przebiegu granic obszarów dorzeczy i regionów wodnych (Dz. U. Nr 126, poz. 878).

Dane o **recyrkulacji wody w przemyśle** dotyczą zakładów przemysłowych wyposażonych w zamknięte obiegi wody oraz udziału wody zużytej w obiegach zamkniętych w ogólnym zużyciu wody na cele produkcyjne.

Przez **obieg zamknięty** rozumie się układ, w którym woda raz użyta nie jest odprowadzana do odbiornika, lecz zawracana do punktu bezpośredniego podawania wody do obiegu celem powtórnych rotacji i wykorzystania.

Wskaźnik ujęcia pobieranej wody w obiegi zamknięte obliczono dzieląc ilość wody pobieranej w ciągu roku na uzupełnienie obiegów zamkniętych z tytułu strat wody (bezwrotnych i w sieci), zrzutów wód zanieczyszczonych, np. dla odświeżenia obiegu zamkniętego itp. przez ilość wody zużytej w ciągu roku na cele produkcyjne. Wyrażona w procentach wartość tego wskaźnika może być zawarta w granicach od zera (obieg otwarty) do 100 (wartość teoretyczna w warunkach całkowitego zamknięcia obiegów i braku uzupełniającego poboru wody).

Z uwagi na to, że część zakładów pobierających wodę i odprowadzających ścieki nie posiadała urządzeń pomiarowych, bądź też nie dokonywała pomiarów z wystarczającą częstotliwością, dane pochodzące z tych zakładów były ustalane pośrednio, na podstawie wydajności pomp, ilości wody zużytej na jednostkę produkcji itp., a zatem częściowo szacunkowo.

Informacje charakteryzujące **wody zasolone**, prezentowane są od 1998 r. i dotyczą ilości i sposobu zagospodarowania oraz ładunków soli w nich zawartych.

Zasolone wody to wody z odwadniania zakładów górniczych jak też powstające w procesach technologicznych, np. z instalacji odsiarczania spalin, w których stężenie sumy jonów $\text{Cl}^- + \text{SO}_4^{2-}$ przekracza 1800 mg/l.

Utylizacja termiczna polega na wytrąceniu względnie wykrystalizowaniu z wody składników mineralnych.

Zatłaczanie do górotworu polega na gromadzeniu wód zasolonych w głębszych utworach geologicznych.

Recyrkulacja polega na wtłaczaniu wód zasolonych do drenowanych przez wyrobiska górnicze utworów wodonośnych poza obrębem robót górniczych.

Zagospodarowanie wód zasolonych metodami innymi obejmuje użycie ich do produkcji nawozów, do podsadzania wyrobisk górniczych itp. wykorzystanie.

Ścieki przemysłowe to ścieki nie będące ściekami bytowymi albo wodami opadowymi lub roztopowymi, powstałe w związku z prowadzoną przez zakład działalnością handlową, przemysłową, składową, transportową lub usługową, a także będące ich mieszaniną ze ściekami innego podmiotu, odprowadzane urządzeniami kanalizacyjnymi tego zakładu.

Dane o ściekach przemysłowych dotyczą ścieków odprowadzonych z jednostek określonych w pkt 1 - które według Polskiej Klasyfikacji Działalności zostały ujęte w „Przemśle” obejmującym sekcje „Górnictwo”, „Przetwórstwo przemysłowe” oraz „Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz i wodę”, jak również w pozostałych sekcjach, których udział w ilości odprowadzanych ścieków jest niewielki – w 2008 r. stanowił 1,2 %. Do tych samych jednostek odnoszą się dane o poborze wód i wyposażeniu w oczyszczalnie ścieków.

Jako ścieki przemysłowe wymagające oczyszczania przyjęto ścieki odprowadzone siecią kanałów lub rowów otwartych bezpośrednio do wód, do ziemi lub do sieci kanalizacyjnej z jednostek produkcyjnych (łącznie z zanieczyszczonymi wodami z odwadniania zakładów górniczych i zanieczyszczonymi wodami wykorzystanymi w przemyśle do celów chłodniczych).

Wody chłodnicze są to ścieki o podwyższonej temperaturze powstałe w wyniku użycia wód do celów chłodzenia w procesach technologicznych.

Za wody chłodnicze nie wymagające oczyszczania uznaje się wody, które spełniają następujące warunki:

- są odprowadzane do wód wydzielonym dla nich systemem kanalizacji i nie następuje mieszanie ich z innymi ściekami wymagającymi oczyszczania,
- ładunki zanieczyszczeń w wodach chłodniczych (po procesie produkcyjnym) nie są większe od ładunków zanieczyszczeń w wodach pobranych do celów chłodzenia,
- temperatura określona w pozwoleniu wodno-prawnym dla wód chłodniczych odprowadzanych do:
  - jezior oraz ich dopływów nie przekracza $+26^{\circ}\text{C}$ albo naturalnej temperatury wody w przypadku gdy jest ona wyższa niż $+26^{\circ}\text{C}$,
  - pozostałych wód, z wyjątkiem morza terytorialnego, nie przekracza $+35^{\circ}\text{C}$.

Dane o **ściekach oczyszczanych** dotyczą ścieków oczyszczanych mechanicznie, chemicznie, biologicznie oraz o podwyższonym usuwaniu biogenów i odprowadzonych do wód lub do ziemi.

Przez **ścieki oczyszczane mechanicznie** rozumie się ścieki poddane procesowi usuwania jedynie zanieczyszczeń nierozpuszczalnych, tj. ciał stałych i tłuszczów ulegających osadzeniu lub flotacji, przy użyciu krat, sit, piaskowników, odtłuszczaczy współpracujących z osadnikami Imhoffa.

Chemiczne oczyszczanie ścieków polega na wytrącaniu niektórych związków rozpuszczalnych względnie ich neutralizację metodami chemicznymi, takimi jak koagulacja, sorpcja na węglu aktywnym itp.

Biologiczne oczyszczanie ścieków następuje w procesie mineralizacji przez drobnoustroje w środowisku wodnym w sposób naturalny (np. przez rolnicze wykorzystanie ścieków, zraszanie pól, stawy rybne) lub w urządzeniach sztucznych (złoża biologiczne, osad czynny) i polega na usuwaniu ze ścieków zanieczyszczeń organicznych oraz związków biogenych i refrakcyjnych.

Podwyższone usuwanie biogenów w ściekach następuje w oczyszczalniach ścieków o wysoko efektywnych technologiach oczyszczania (głównie biologicznych, a także chemicznych) umożliwiających zwiększoną redukcję azotu i fosforu. Badania statystyczne oczyszczalni z podwyższonym usuwaniem biogenów rozpoczęto w 1995 r.

Kilkustopniowe oczyszczanie ścieków, np. oczyszczanie ścieków mechaniczne i biologiczne lub mechaniczno-chemiczno-biologiczne zakwalifikowano do wyższego stopnia oczyszczania (biologicznego lub chemicznego).

Ścieki bytowe są to ścieki z budynków mieszkalnych, zamieszkania zbiorowego oraz użyteczności publicznej, powstające w wyniku ludzkiego metabolizmu lub funkcjonowania gospodarstw domowych oraz ścieki o zbliżonym składzie pochodzące z tych budynków.

Ścieki komunalne to ścieki bytowe lub mieszanina ścieków bytowych ze ściekami przemysłowymi albo wodami opadowymi lub roztopowymi, odprowadzane urządzeniami służącymi do realizacji zadań własnych gminy w zakresie kanalizacji i oczyszczania ścieków komunalnych.

Dane o **ściekach komunalnych** obejmują ścieki odprowadzone siecią kanalizacyjną przez jednostki będące w gestii przedsiębiorstw i zakładów wodociągowo-kanalizacyjnych, dla których organem założycielskim jest wojewoda (lub będących pod zarządem samorządów terytorialnych) oraz od 1994 r. wszystkich jednostek nadzorujących pracę zbiorowego odprowadzania ścieków poprzez sieć kanalizacyjną (w tym również spółdzielni mieszkaniowych, spółek wodnych, zakładów usług wodnych, zakładów pracy itd.). Ścieki te przed odprowadzeniem do odbiornika powinny być w całości poddane procesom oczyszczania, stąd w statystyce zostały ujęte jako **ścieki wymagające oczyszczania**. Dane te nie obejmują wód opadowych i infiltracyjnych odprowadzanych siecią kanalizacyjną.

Oczyszczalnie ścieków komunalnych obejmują do 1993 r. jednostki (oczyszczalnie) **pracujące na sieci kanalizacyjnej**, będące w gestii przedsiębiorstw i zakładów wodociągowo-kanalizacyjnych oraz tzw. oczyszczalnie zbiorcze należące do spółek wodnych, a od 1994 r. wszystkie oczyszczalnie pracujące na sieci kanalizacyjnej. Nie są objęte badaniami statystycznymi oczyszczalnie przydomowe (przyszagrodowe) lub oczyszczające ścieki wyłącznie dowożone (czyli oczyszczalnie nie pracujące na sieci kanalizacyjnej).

Dane o **ściekach oczyszczanych odprowadzonych kanalizacją** obejmują ścieki oczyszczane w oczyszczalniach mechanicznych, mechaniczno-biologicznych oraz z podwyższonym usuwaniem biogenów.

Większa ilość ścieków miejskich i wiejskich oczyszczanych od odprowadzonych siecią kanalizacyjną może występować w następujących przypadkach:

- oczyszczalnia otrzymuje ścieki oddzielnym kolektorem z zakładu lub do kolektora zakładowego odprowadzone są ścieki socjalno-bytowe z miast/wsi,
- kolektor zakładowy pełni rolę sieci kanalizacyjnej, lecz nie został przejęty przez jednostki prowadzące działalność wodociągowo-kanalizacyjną,
- ścieki są dowożone do oczyszczalni,
- stosowania metody określania ścieków komunalnych odprowadzanych siecią kanalizacyjną opartej głównie na odczytach wodomierzy, przyjmując ilość ścieków równą ilości dostarczanej wody i informacjach o ryczałtowych ilościach odprowadzonych ścieków.

Stopień obciążenia oczyszczalni jest to wyrażony w procentach stosunek ilości ścieków oczyszczanych do przepustowości urządzeń oczyszczalni. Wskaźnik wyższy od 100% oznacza przeciążenie urządzeń oczyszczalni.

Ładunek zanieczyszczeń w ściekach to masa zanieczyszczeń zawartych w ściekach odprowadzona w jednostce czasu, równa iloczynowi natężenia przepływu ścieków i stężenia zanieczyszczeń.

Biochemiczne zapotrzebowanie tlenu (BZT₅) jest to ilość tlenu zużyta w ciągu 5 dni w procesie biochemicznego utleniania substancji (głównie organicznych) zawartych w ściekach, przy użyciu żywych bakterii i enzymów pozakomórkowych. Pięciodniowe dlatego, że procesy mineralizacji najbardziej intensywnie przebiegają w ciągu pierwszych 5 dni.

Chemiczne zapotrzebowanie tlenu (ChZT) jest to ilość tlenu pobrana w procesie chemicznego utleniania ścieków.

Zawiesiny w ściekach to nierozpuszczone, zawieszone substancje i materiały o różnym stopniu rozdrobnienia.

Stopień redukcji zanieczyszczeń w ściekach jest to wyrażona w procentach redukcja ładunków zanieczyszczeń w ściekach w wyniku zastosowania procesów oczyszczania.

Równoważna liczba mieszkańców (RLM) wyraża wielokrotność ładunku zanieczyszczeń w ściekach w stosunku do jednostkowego ładunku w ściekach odprowadzonych od jednego mieszkańca w ciągu doby (określonego jako BZT₅), równego 60 g O₂ na dobę.

Informacje o stanie jednolitych części wód rzek prezentuje się zgodnie z rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 20 sierpnia 2008 r. w sprawie sposobu klasyfikacji stanu jednolitych części wód powierzchniowych (Dz. U. z 2008 roku Nr 162, poz. 1008). Rozporządzenie to, dokonuje wdrożenia Ramowej Dyrektywy Wodnej - dyrektywy 2000/60/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 października 2000r. (Dz. Urz. WE L 327 z 22.12.2000, str.1).

Jednolita część wód powierzchniowych oznacza oddzielny i znaczący element wód powierzchniowych takich jak: jezioro, zbiornik, strumień, rzeka lub kanał, część strumienia, rzeki lub kanału, wody przejściowe lub pas wód przybrzeżnych.

Stan jednolitych części wód rzek ocenia się jako dobry lub zły porównując wyniki klasyfikacji stanu ekologicznego jednolitych części wód z wynikami klasyfikacji stanu chemicznego.

Wojewódzkie Inspektoraty Ochrony Środowiska, na podstawie rozporządzeń Ministra Środowiska:

- z dnia 27 listopada 2002 r. w sprawie wymagań, jakim powinny odpowiadać wody powierzchniowe wykorzystywane do zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia (Dz. U. nr 204, poz. 1728);
- z dnia 4 października 2002r. w sprawie wymagań, jakim powinny odpowiadać wody śródlądowe będące środowiskiem życia ryb w warunkach naturalnych (Dz. U. nr 176, poz. 1455),
- z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie kryteriów wyznaczania wód wrażliwych na zanieczyszczenie związkami azotu ze źródeł rolniczych (Dz. U. nr 241, poz. 2093),

przeprowadziły w 2008 r. pomiary w przekrojach badawczych na obszarach tzw. chronionych, wyznaczonych przez Regionalne Zarządy Gospodarki Wodnej. Do obszarów takich zaliczono m. in. cieki i zbiorniki wodne wykorzystywane do poboru wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi, wody przeznaczone do bytowania ryb łososiowatych i karpiniowatych, wody wrażliwe na zanieczyszczenie związkami azotu ze źródeł rolniczych.

Za wody wrażliwe na zanieczyszczenie związkami azotu ze źródeł rolniczych uznaje się wody zanieczyszczone oraz wody zagrożone zanieczyszczeniem, jeśli nie zostaną podjęte działania ograniczające bezpośredni lub pośredni zrzut do tych wód azotanów i innych związków azotowych mogących przekształcić się w azotany, pochodzących z działalności rolniczej.

Dla lat 2004-2007 wyznaczono w Polsce 21 **obszarów szczególnie narażonych na azotany pochodzenia rolniczego** (tzw. OSN), z których odpływ azotu ze źródeł rolniczych do wód należy ograniczyć. Obszary te zostały umocowane prawnie za pomocą rozporządzeń dyrektorów poszczególnych Regionalnych Zarządów Gospodarki Wodnej (RZGW). OSN zajmowały ok. 2 % powierzchni kraju, a ich powierzchnia łączna wynosiła 6264,35 km².

W 2008 r. na terenach poszczególnych RZGW dokonano weryfikacji granic obszarów szczególnie narażonych. W latach 2008 - 2011 na terenie kraju występować będzie 19 OSN o łącznej powierzchni 4623,14 km², co stanowi ok. 1,5 % powierzchni kraju.

Wody powierzchniowe, które są lub mogą być wykorzystane jako surowiec do produkcji wody do spożycia są podzielone na trzy kategorie: A1, A2 i A3. Do **kategorii A1** zalicza się wody najczystsze, wymagające prostego uzdatniania fizycznego, przede wszystkim, filtracji i dezynfekcji. **Kategoria A2** obejmuje wody gorszej jakości, wymagające wielostopniowego uzdatniania fizycznego i chemicznego, w szczególności występowania utleniania, koagulacji, flokulacji, dekantacji, filtracji i dezynfekcji. **Wody kategorii A3** to wody najbardziej zanieczyszczone, wymagające wysoko sprawnego uzdatniania fizycznego i chemicznego.

Nowa klasyfikacja dla prezentowania stanu wód powierzchniowych obejmuje pięć klas jakości tych wód, z uwzględnieniem kategorii jakości wody A1, A2 i A3, określonych w przepisach w sprawie wymagań, jakim powinny odpowiadać wody powierzchniowe wykorzystywane do zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia:

- **Klasa I** – wody o bardzo dobrej jakości – spełniające wymagania określone dla wód powierzchniowych wykorzystywanych do zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia, w przypadku ich uzdatniania sposobem właściwym dla kategorii A1 oraz wody, w których wartości wskaźników jakości wody nie wskazują na żadne oddziaływanie antropogeniczne;
- **Klasa II** – wody dobrej jakości – spełniające w odniesieniu do większości wskaźników jakości wymagania określone dla wód powierzchniowych wykorzystywanych do zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia, w przypadku ich uzdatniania sposobem właściwym dla kategorii A2 oraz wody, w których wartości biologicznych wskaźników jakości wody wykazują niewielki wpływ oddziaływań antropogenicznych;
- **Klasa III** – wody zadowalającej jakości – spełniające wymagania określone dla wód powierzchniowych wykorzystywanych do zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia, w przypadku ich uzdatniania sposobem właściwym dla kategorii A2 oraz wody, w których wartości biologicznych wskaźników jakości wody wykazują umiarkowany wpływ oddziaływań antropogenicznych;
- **Klasa IV** – wody niezadowalającej jakości – spełniające wymagania określone dla wód powierzchniowych wykorzystywanych do zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia, w przypadku ich uzdatniania sposobem właściwym dla kategorii A3 oraz wody, w których wartości biologicznych wskaźników jakości wody wykazują, na skutek oddziaływań antropogenicznych, zmiany jakościowe i ilościowe w populacjach biologicznych;
- **Klasa V** – wody złej jakości – nie spełniające wymagań jakościowych dla wód powierzchniowych wykorzystywanych do zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia oraz wody, w których wartości biologicznych wskaźników jakości wykazują, na skutek oddziaływań antropogenicznych, zmiany polegające na zaniku występowania znacznej części populacji biologicznych.

Informacje o stanie czystości jezior podano na podstawie wyników badań monitoringowych. Badania jezior wykonywane są dwukrotnie w ciągu roku: w czasie cyrkulacji wiosennej i podczas stagnacji letniej. Corocznie badana jest inna zbiorowość jezior. W 2007 r. podstawę określenia klas czystości wód w jeziorach (pięć klas czystości wód) stanowiło rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 11 II 2004 r. w sprawie klasyfikacji dla prezentowania stanu wód powierzchniowych i podziemnych, sposobu prowadzenia monitoringu oraz sposobu interpretacji wyników i prezentacji stanu tych wód (Dz. U. Nr 32, poz. 284), mimo że straciło moc prawną.

Sieć wodociągowa i kanalizacyjna to przewody wodociągowe i kanalizacyjne wraz z uzbrojeniem i urządzeniami, którymi jest dostarczana woda lub którymi doprowadzane są ścieki.

Do miast wyposażonych w wodociąg zaliczono te miasta, w których sieć wodociągowa rozdzielcza (uliczna) wynosiła co najmniej 250 m i równocześnie obsługiwała 5 budynków mieszkalnych posiadających co najmniej 25 mieszkań lub 2 źródła uliczne.

Do miast wyposażonych w kanalizację zaliczono te miasta w których sieć kanalizacyjna (uliczna) ogólnospławna i na ścieki gospodarcze wynosiła co najmniej 250 m - od której prowadzi co najmniej 5 połączeń do budynków mieszkalnych lub do wpustów podwórzowych oraz miasta posiadające sieć na wody opadowe, jeżeli do tej sieci są odprowadzane również ścieki gospodarcze.

Do miast obsługiwanych przez oczyszczalnie ścieków zaliczono te miasta z których ścieki komunalne przed odprowadzeniem ich do odbiornika były poddawane procesom oczyszczania mechanicznego, biologicznego lub z podwyższonym usuwaniem biogenów. W przypadku wyposażenia miasta w kilka oczyszczalni o różnym sposobie oczyszczania, o klasyfikacji miasta do obsługiwanego przez poszczególne rodzaje oczyszczalni ścieków decydowała przewaga ilości ścieków oczyszczanych mechanicznie, biologicznie lub z podwyższonym usuwaniem biogenów.

Dane o ludności korzystającej w miastach z wodociągów i kanalizacji obejmują ludność zamieszkałą w budynkach mieszkalnych podłączonych do określonej sieci oraz ludność korzystającą z wodociągów przez źródła podwórzowe i uliczne, a z kanalizacji przez wpusty kanalizacyjne.

Dane o ludności miast i wsi korzystającej z oczyszczalni ścieków podano w oparciu o szacunek liczby ludności obsługiwanej przez oczyszczalnie pracujące na sieci kanalizacyjnej.

Przez **osady ściekowe** rozumie się pochodzące z oczyszczalni ścieków osady z komór fermentacyjnych oraz innych instalacji służących do oczyszczania ścieków. Ilość i skład osadów uzależnione są od sposobu i stopnia oczyszczania ścieków.

Za **wykorzystanie osadów do celów rolniczych** uważa się zastosowanie osadów ściekowych do uprawy wszystkich płodów rolnych wprowadzanych do obrotu handlowego, włączając w to uprawy przeznaczone do produkcji pasz.

Unieszkodliwianie osadów ściekowych polega na ich usuwaniu lub ograniczeniu uciążliwości poprzez spalanie, pirolizę (odgazowanie), utlenianie na mokro, neutralizację chemiczną, chlorowanie lub inne metody, których efektem jest zmniejszenie lub likwidacja uciążliwości osadów.

Przez **osady ściekowe nagromadzone** należy rozumieć osady nagromadzone na terenie oczyszczalni na składowiskach, poletkach, lagunach i w stawach osadowych, w okresie sprawozdawczym i w latach poprzednich.

Wody podziemne to wody występujące pod powierzchnią ziemi w wolnych przestrzeniach skał skorupy ziemskiej, tworzące, w zależności od głębokości występowania wody, przypowierzchniowe oraz głębsze użytkowe poziomy wodonośne.

Klasyfikacja jakości wód podziemnych oparta jest na wynikach badań prowadzonych przez Państwowy Instytut Geologiczny w ramach monitoringu jakości wód podziemnych w sieci krajowej. Monitoringiem objęto jednolite części wód (o zwierciadle swobodnym lub napiętym). **Jednolita część wód podziemnych** oznacza określoną objętość wód podziemnych, występującą w obrębie warstwy wodonośnej lub zespołu warstw wodonośnych.

Zwierciadło wód podziemnych to granica stref aeracji (napowietrzenia) i saturacji (nasylenia). **Zwierciadło swobodne** to takie, które pozostaje pod ciśnieniem atmosferycznym, co oznacza, że nad zwierciadłem wody w tej samej warstwie przepuszczalnej występuje przestrzeń bez wody umożliwiająca jego podnoszenie się. Natomiast **zwierciadło napięte** pozostaje pod ciśnieniem wyższym od atmosferycznego. Jego położenie jest wymuszone przez wyżej leżące utwory nieprzepuszczalne, które uniemożliwiają wzrost poziomu zwierciadła wody. Występuje na granicy warstwy wodonośnej i warstwy nieprzepuszczalnej.

Klasy jakości wód podziemnych w 2008 r. określono w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 23.VII.2008r. w sprawie kryteriów i sposobu oceny wód podziemnych (Dz.U. Nr 143, poz. 896). Wyróżnia się pięć klas jakości oznaczających dobry lub słaby stan rych wód. **Dobrym stanem wód podziemnych** (klasy jakości I, II i III) jest taki stan chemiczny wód, w którym stężenia substancji zanieczyszczających:

- nie wykazują efektów odpływu wód słonych ani innych wód o jakości zagrażającej zanieczyszczeniem,
- nie przekraczają standardów jakości ustalonych dla wód podziemnych w przepisach odrębnych,
- zmiany w przewodności elektrolitycznej nie wskazują na odpływ wód słonych ani innych wód o jakości zagrażającej zanieczyszczeniem wód podziemnych.

Słabym stanem wód podziemnych (klasy jakości IV i V) jest taki stan chemiczny wód, w którym nie jest spełniony co najmniej jeden z warunków określonych dla dobrego stanu wód podziemnych.

Informacje o **ocenie sanitarnej wodociągów i studni oraz jakości wody** pobieranej z tych urządzeń opracowane są w ujęciu zgodnym z rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 29 marca 2007 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi. (Dz. U. z 2007 r. Nr 61, poz. 417);. Ponadto warunki zaopatrzenia w wodę i jakość wody określa ustawa z dnia 7 czerwca 2001r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków (tekst jednolity: Dz.U. z 2006r. Nr 123, poz. 858).

Informacje dotyczące **oceny sanitarnej obiektów wczasowo-turystycznych, terenów rekreacyjnych, ujęć wód powierzchniowych i kąpielisk** opracowano w oparciu o rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 16 X 2002 r. w sprawie wymagań, jakim powinna odpowiadać woda w kąpieliskach (Dz.U. Nr 183, poz. 1530) i rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 27 XI 2002 r. w sprawie wymagań, jakim powinny odpowiadać wody powierzchniowe wykorzystywane do zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia (Dz. U. Nr 204, poz. 1728.). Dane opracowano na podstawie wyników badań terenowo-laboratoryjnych wykonywanych przez stacje sanitarno-epidemiologiczne.

Kontrola wodociągów przeprowadzana jest w reprezentatywnych punktach charakterystycznych dla danego wodociągu, uzgodnionych między odpowiednią powiatową stacją sanitarno-epidemiologiczną a zarządcą wodociągu. Wodociągi pogrupowano według ich wydajności dobowej. Na podstawie wyników analiz fizyczno-chemicznych i badań bakteriologicznych wyróżnia się dwie kategorie urządzeń – dostarczających wodę odpowiadającą wymaganiom sanitarnym i dostarczających wodę nie spełniającą wymagań sanitarnych.

W zakresie jakości wody ze studni kontrolą objęte zostały studnie publiczne. Oceniano próbki wody.

Wodociągi – zespoły urządzeń rozprowadzających wodę w sposób ciągły, których głównym przeznaczeniem jest zaopatrywanie w wodę gospodarstw domowych na zasadzie powszechnej dostępności.

Studnie – urządzenia służące do ujmowania i pionowego czerpania wody.

Ładunki zanieczyszczeń odprowadzonych z obszaru Polski do Morza Bałtyckiego są określane na podstawie wyników pomiarów jakości wód w rzekach oraz przepływów w przyujściowych przekrojach badawczych zlokalizowanych na Wiśle, Odrze oraz 10-ciu rzekach Przymorza (Ina, Rega, Parsęta, Grabowa, Wieprza, Słupia, Łupawa, Łeba, Reda, Pasłęka) w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska w części monitoringu jakości wód w rzekach. Badanie ładunków zanieczyszczeń odpływających z obszaru kraju do morza jest realizowane w ramach międzynarodowych zobowiązań Rzeczypospolitej Polskiej, wynikających z podpisania i ratyfikowania Konwencji Helsińskiej o ochronie środowiska morskiego Bałtyku.

Rok hydrologiczny obejmuje okres od 1 listopada do 31 października roku kalendarzowego.

Chapter 3. RESOURCES, USE, POLLUTION AND PROTECTION OF WATERS

Methodological notes

The chapter presents information on: water resources and major trends in their consumption, industrial and municipal wastewaters and their treatment level, water installations in urban and rural areas and water treatment plants as well as the state of surface waters (rivers, lakes, the Baltic Sea) and underground waters.

The data on **precipitations** have been determined on the basis of daily sums of precipitation measurements on the basis of a precipitation network.

Water outflow was measured on the basis of water levels in rivers and hydrometric measurements in water-level indicating network of Institute of Meteorology and Water Management.

Exploitable underground water resources constitute a part of resources, which upon consideration of their protection and technical conditions may be extracted from a particular water level without interference with hydro-geological balance.

The increment of underground water resources means a volume of water documented in the course of hydro-geological research during construction of underground water intakes and their commissioning.

Pursuant to the Ordinance of the Council of Ministers of 14 February (O. J. of 2006 No. 32, item 220 as amended) medicinal waters are underground and uncontaminated waters in terms of chemical and microbiological constitution of natural variability of physical and chemical characteristics, which comply with at least one of the conditions:

- the content of dissolved permanent mineral elements is at least equal or exceeds 1,000 mg/dm³;
- the content of iron ions is at least equal or exceeds 10 mg/dm³ (ferruginous waters)
- the content of fluorine ions is at least equal or exceeds 2.0 mg/dm³ (fluoride waters),
- the content of iodine ions is at least equal or exceeds 1 mg/dm³ (iodine waters),
- the content of bivalent sulphur is at least equal or exceeds 1 mg/dm³ (sulphide waters),
- the content of metasilicic acid is at least equal or exceeds 70 mg/dm³ (silicon waters),
- the content of radon is at least equal or exceeds 1 Bq (radon waters),
- the content of unbound carbon dioxide is at least equal or exceeds 250 mg/dm³ (250-999 mg/dm³ – carbon-dioxide water; 1,000 mg/dm³ oxalate).

Thermal waters include underground waters, which occur in all geological units from which the extracted water temperature is at least 20°C upon outflow at water intake, except for water discharged from active mining plants and dehydration of inactive excavations.

Mineral waters are medicinal waters which have at least 1,000 mg/dm³ of dissolved permanent components.

Balance sheets for curative, mineral and thermal waters contain data on attainable and exploitable resources, documented in compliance with the regulations approved by the Minister of Environment. The waters are used by health resorts (therapeutic and thermal waters) or as a natural medicine (medical waters); they might also serve as a thermal energy carrier (thermal waters) or as a raw material for the production of salt and chemical elements (iodine, brome). The balance sheet for thermal water resources covers underground waters, which have specific uses in thermal power engineering or therapy.

Geologically documented therapeutic water reserves are the reserves documented in compliance with the provisions of Geological and Mining Act (O. J. of 2005, No. 228 item 1947) and approved by the Minister of Environment.

Information on **water withdrawal** refer to:

1. under “**water delivered for production purposes (excluding agriculture, hunting, forestry, fishery and fish culture)**” – the units: since 1985 state, co-operatives and social and political organizations and trade unions, which annually use at least 40 dam³ of water, including water used by power and heating plants in container systems for cooling turbine condensers; since 1986 all organizational entities which make payments for extraction of underground water from private intakes in the volume of 5 dam³ or more or surface water in the volume of 20 m³ and more or annually discharge water or sewage in the amount of 20 dam³ (the share of non-industrial entities in water consumption in 2008 was 0,6 %). Data on water withdrawal for the needs of national economy and population do not include waters from dehydration of mines and construction facilities discharged to tanks without using it.
2. under “**irrigation in agriculture and forestry as well as filling and refilling of fish ponds**” – agricultural, forestry and fishery organizational entities using water for irrigation of agricultural and forest land of the area exceeding 20 ha or to meet the needs related to functioning of fish ponds exceeding 10 ha.
3. under “**exploitation of water supply system**” - before 1998 water supply and sewage companies and plants established by a voivode and those managed by territorial self-local governments; from 1999 all units supervising water supply networks (including housing cooperatives, water companies, water service plants, enterprises etc.)

Regional Water Management Boards (RZGW) are the state entities for water management adjusted to hydrographical division of the country. **Regional Water Management Boards** have been operating since 1991(1991 No. 6 item 38). Since 1 January 2000 by the end of 2002, they acted pursuant to the Ordinance of the Minister of Environment of 29 November 1999 on the organization and the scope of activity of Regional Water Management Boards (O. J. No. 101 item 1180). Since 1 January 2003, by 29 July 2006, they functioned by the virtue of the Ordinance of the Council of Ministers of 10 December

2002 on the borderlines of river basins, assignment of underground waters to particular river basins, establishment of water management boards and division of river basins in the water regions (O. J. No. 232 item 1953). From 29 July 2006, they act pursuant to the Ordinance of the Council of Ministers of 27 June 2006 on the border lines of river basins and water regions (O. J. No. 126 item 878).

Data on **recirculation of water in the industry** refer to industrial plants equipped with closed circulation of water and a share of used water in closed circulations in the total volume of water used for production purposes.

Closed circulation is a system, in which water which was once used is not discharged to the receiver but returned to the direct water supply point to be reused and recirculated.

The **indicator of water used to fill closed circulation** was calculated by dividing the volume of water used throughout the year to refill closed circulations due to (non-returnable and network) water losses, contaminated water discharges e.g. to refresh closed circulation etc. by the volume of water used for production purposes within a year. The value of this indicator expressed as a percentage can vary from zero (open circulation) to 100 (theoretical value in the conditions of absolute closure and lack of water intake).

Due to the fact that some of the plants, which take water and discharge sewage do not have the measurement devices or do not take measurements frequently enough, data from these plants were determined directly on the basis of efficiency of pumps, the volume of water used per a unit of production etc. hence, to some extent by the way of estimation.

The information on **brines** are presented from 1998 and refer to the volume and manner of water management and salt content in brines.

Saline mine waters mean waters from dehydration of mines and from technological processes e.g. from fumes desulphurization installations, in which the concentration of chloride and sulphate ions exceeds 1800mg/l.

Thermal treatment means precipitation or crystallization of mineral elements from water.

Pumping to the organic root consists in gathering of brines in deeper geological formations.

Recirculation means pumping salted water into water bearing formations drained by mining excavations outside the mining works.

Other slated water management means use of the water to produce fertilizers, stope filling etc.

Industrial waste water includes sewage which is not residential sewage or rainwater produced as a result of commercial, industrial, storage, transportation or service activity as well as water mixed with sewage produced by Rother entities discharged by sewage network owned by this plant.

Data on industrial wastewater refer to sewage discharged by the entities determined in 1), which according to Polish Classification of Activity were included under "Industry" covering "Mining", "Industrial Processing" and "Production and supply of electric power, gas and water" as well as other sections, whose share in the volume of discharged sewage is insignificant – in 2008 the value was 1,2%. The same entities are covered by data on water intake and waste water installations.

Industrial wastewater requiring treatment means sewage discharged via a network of open canals or ditches directly to waters, earth or sewage network from production entities (including water contaminated as a result of dehydration of mines and contaminated waters used in industry for cooling).

Cooling water means water used in production processes, mainly in heat and power generating plants for cooling. This is usually hot water, which causes so-called thermal pollution of water.

Cooling water, including water coming from cooling cycles, not requiring treatment, has to meet the following conditions:

- it is drained off to surface waters via a separate drainage system and are not mixed with other waste water which requires treatment,
- quantity of pollutants in cooling water (after the production process) is not greater than the amount of pollutants in water collected for cooling purposes,
- the temperature specified in legal water permit for cooling water drained off to:
  - lakes and their tributaries does not exceed +26 degrees centigrade or the natural temperature of water in case it is higher than +26 degrees centigrade;
  - other waters, except territorial sea, does not exceed +35 degrees centigrade.

Data on **treated waste water** refer to mechanically, chemically and biologically treated sewage as well as to increased biogene removal and discharged to waters or soil.

Mechanically purified waste water means wastewater purified with mechanical methods, using grates, filters, grit chambers, grease traps and sedimentation tanks. Mechanical treatment of waste water is removing only non-soluble pollutants, i.e. solid bodies and easily settling fats as well as fats and oils.

Chemical waste water treatment covers chemical methods, such as coagulation, absorption using active carbon and other methods, resulting in precipitation of certain soluble chemical compounds or in neutralisation of waste water.

Biological water treatment is effected through a mineralization process by micro-organisms in a water environment in a natural way (e.g. through agricultural use of wastewater, sprinkling of fields, fish ponds) or in artificial facilities (bio filters, activated sludge) and consists in removal of organic pollutants, biogenic and refractive compounds from wastewater.

Waste water treatment with increased biogene removal takes place at water treatment plants with highly efficient treatment technologies (mostly biological and also chemical) allowing for an increased reduction in nitrogen and phosphorus content. Statistical surveys of waste water treatment plants with increased biogene removal began in 1995.

Multi-stage sewage treatment e.g. mechanical and biological sewage treatment or mechanical-chemical-biological sewage treatment classified as a higher rank sewage treatment (biological and chemical).

Household wastewater means sewage from residential buildings, housing estates and service areas arising mainly from human metabolism and households and similar sewage from these buildings.

Municipal wastewater means residential or municipal sewage including industrial sewage or the mixture of residential sewage with rainwater or the mixture of residential sewage with industrial sewage and rainwater disposed of by a commune through sewage water system and wastewater treatment plants.

Data on **municipal wastewaters** cover sewage discharged via a sewerage system by the units managed by water supply and sewerage companies and plants established by a voivode (or managed by territorial self-local governments) and from 1994 all units supervising collective discharge of sewage via sewerage network (including housing cooperatives, water companies, water service plants, enterprises etc.) Prior to discharge to the recipient, all the sewage should be treated. Thus, in the statistics, the waste water was included as the **wastewater requiring treatment**. The data do not include rainwater and infiltration water discharged via sewerage network.

Municipal wastewater treatment plants cover (from 1993) waste water treatment plants **operating within a sewerage network** managed by water supply and sewerage companies and plants and so-called collective water treatment plants owned by water companies, and from 1994 all water treatment plants within a sewerage network. The statistical surveys do not include household wastewater treatment facilities or plants which treat only transported wastewater (i.e. wastewater treatment plants which operate outside the sewerage network).

Data on **treated wastewater discharge via sewerage system** include wastewater treated in mechanical, mechanical and biological waste water treatment plants and waste water treatment plant with increased bio gene removal.

A **larger volume of municipal and rural treated wastewater discharged** via sewerage system may exist in the following circumstances:

- wastewater treatment plant receives sewerage from a separate interceptor from a plant or residential wastewater from cities and villages are discharges to an industrial interceptor,
- industrial interceptor fulfils a role of a sewerage network; however, it has not managed by water supply and sewage discharge entities,
- the waste water is transported to wastewater treatment plants,
- the use of the method of estimating the municipal wastewater discharged via sewerage network based mainly on water meter readouts, adopting the volume of wastewater equalling the volume of supplied water and information on lump-sum quantities of discharged wastewater.

The degree of **wastewater treatment plant burden** is expressed as a percentage ratio of the volume of treated wastewater to the throughout of waste water plant facilities. An indicator exceeding 100% means overload of the plant facilities.

Pollutants mass in waste water discharged to waste water treatment plant devices in time unit equals a product of intensity of waste water flow and concentration of pollutants in it.

Biochemical oxygen demand (BOD) refers to the amount of oxygen used within 5 days' time for the aerobic oxidation of organic matter, contained in water or sewage, by live bacteria and extracellular enzymes. Biochemical oxidation of organic matters takes about 20 days, and it is the most intensive during the first five days.

Chemical oxygen demand (COD) is a conventional concept referring to the amount of oxygen used in the chemical process of oxidization of waste water by using potassium dichromate.

Suspension in waste water means non-dissolved, suspended substances and materials of various degree of break-up.

Degree of pollutants reduction in waste water is the reduction of charge of pollutants due to treatment expressed as a percentage.

Population equivalent (P.E.) is a number expressing the ratio of the sum of the pollution load produced during 24 hours by industrial facilities and services to the individual pollution load in household sewage produced by one person in the same time. In Poland, the BOD₅ load from 1 person is assumed to be equal 60 g O₂ per 24 hours.

Information on the **status of uniform bodies of river waters** are presented in accordance with the decree of the Minister of Environment of 20 VIII 2008 on the method of classifying the status of uniform bodies of surface water (Journal of Laws No . 162, item 1008). This decree implements the Framework Water Directive – Directive 2000/60/EC of the European Parliament and Council of 23 X 2000 (Official Journal EC L 327, page 1).

The uniform body of surface water means a discrete and significant element of surface waters such as: a lake, a reservoir, a stream, river or canal, part of stream, river or canal, a transitional water or a stretch of coastal waters. The status of uniform bodies of surface water is evaluated as good or bad by comparing results of classification of ecological uniform surface water body status with results of the classification of their chemical status.

Voivodship Inspectorates of Environmental Protection, pursuant to the Ordinances of the Minister of Environment:

- of 27 November 2002 on the quality required of surface water intended for the abstraction of drinking water (O. J. No. 204 item 1728);
- of 4 October 2002 on the quality required of inland waters providing living conditions for fish in their natural environment (O. J. No. 176 item 1455),
- of 23 December 2002 on the criteria of identifying waters sensitive to contamination with nitrogen compounds from agriculture (O. J. No. 241 item 2093),

conducted in 2008 research measurements on the so-called “protected areas” determined by Regional Water Management Boards. These areas include water courses and reservoirs used for abstraction of drinking water, water intended as a living environment for salmons and cyprinids, waters sensitive to contamination with nitrogen compounds from agriculture.

Waters sensitive to contamination with nitrogen compounds from agriculture mean contaminated waters or waters endangered with contamination unless the measures are taken to prevent direct or indirect discharge of agricultural nitrates or other nitrogen compounds which may turn into nitrates to theses waters.

For the years 2004-2007 in Poland 21 areas were designated as **areas under special threat from agricultural nitrates** (the so called OSN), whose outflow of nitrogen to waters should be limited. These areas were secured by law by means of

decrees of directors of particular Regional Water Management Boards (RZGW), OSN occupied nearly 2% of the country's area, and their total area amounted to 6264.35 km².

In 2008 within particular RZGW, borders of particular areas under special threat were verified. In the years 2008 - 2011 there will be 19 OSN with the total area of 4623.14 km², which provides for approximately 1.5 % of the country's area.

Surface waters, which are or may be used as raw waters for production of drinking water are divided in three categories: A1, A2 and A3. **Category A1** includes the purest waters which require simple physical treatment and disinfection, e. g. rapid filtration and disinfection. **Category A2** includes waters of worse quality, which require gradual physical treatment, chemical treatment and disinfection, e.g. pre-chlorination, coagulation, flocculation, decantation, filtration, disinfection (final chlorination). **Category A3** includes the most polluted waters, which require intensive physical and chemical treatment.

New classification for presenting the condition of surface waters includes five classes of water quality, which account for water quality classes A1, A2 and A3 specified in regulations concerning the quality required of surface water intended for the abstraction of drinking water:

- **Class I** – very good quality waters – which comply with requirements for surface waters, in case of their treatment, applying methods suitable for A1 category and waters for which water quality indicators do not reflect any human interference;
- **Class II** – good quality waters – which comply with most requirements for surface waters, in case of their treatment, applying methods suitable for A2 category and waters for which biological water quality indicators reflect insignificant human interference;
- **Class III** – satisfactory quality waters – which comply with requirements for surface waters, in case of their treatment, applying methods suitable for A2 category and waters for which biological water quality indicators reflect moderate human interference;
- **Class IV** – unsatisfactory quality waters – which comply with requirements for surface waters, in case of their treatment, applying methods suitable for A3 category and waters for which biological water quality indicators reflect qualitative and quantitative changes in biological populations, due to human interference;
- **Class V** – poor quality waters – which do not comply with requirements for surface waters and waters for which biological water quality indicators reflect a significant decline in the number of biological populations, due to human interference;

Information on the condition of lakes has been prepared on the basis of monitoring research. The research is carried out twice a year: During spring circulation and during summer stagnation periods. The basis for determining quality classes of water in lakes in 2007 (five water quality classes) was constituted by the decree of the Minister of Environment dated 11 II 2004 on classification used in presentation of the state of surface and underground water, method of conducting monitoring and method of interpretation and presentation of the state of the waters (Journal of Laws No 32, item 284), although it became null and void

Water supply and sewage networks are water supply and sewage conduits as well as related equipment for water supply and sewage discharge.

The **cities with water supply system** include those cities, where the (street) water-line distribution network was at least 250 m long and at the same time it served 5 residential buildings, with at least 25 flats or 2 street outlets.

The **cities with sewage system** include those cities, where the (street) combined sewage network was at least 250 m long and from which there area at least 5 connections to residential buildings or to yard inlets as well as cities with rainwater network, if the network is used for discharge of household wastewater as well.

The **cities served by wastewater treatment plants** include those cities, in which the municipal wastewater underwent mechanical or biological treatment or treatment with increased biogene removal prior to its transfer to a receiver. In the case of cities served by various types of wastewater treatment plants, the classification of a city as a city served by a particular type of wastewater treatment plant was determined on a basis of the volume of wastewater treated mechanically, biologically or in water treatment plants with increased bio gene removal.

Data on urban population connected to water supply and sewage systems comprise population inhabiting residential buildings connected to a particular network as well as population using water supply systems via street and yard outlets and sewage system via sewage inlets.

Data on urban and rural population connected to wastewater treatment plants area presented on a basis of a number of people served by wastewater treatment plants operating within a sewage system.

Sludge means sediment from wastewater treatment plants, sludge digestion chambers or other installations for wastewater treatment. The quantity and composition of sludge depend on the method and degree of wastewater treatment.

The use of sludge for agricultural purposes means the use of sludge for cultivation of crops sold on the market, including crops used in production of feed.

Sludge treatment means disposal or reduction of burden through combustion, pyrolysis (degasification), wet oxidation, chemical treatment or other methods resulting in reduction or liquidation of the sludge burden.

Accumulated sludge means sludge at the premises of a wastewater treatment plant in the storage yards, fields, lagoons or ponds, in a reporting period and in previous years.

Underground waters mean waters under the ground surface in empty spaces between rocks of the soil crust, forming, depending on the depth of water deposits, surface waters and deeper, water-bearing levels of aquifer fit for use.

Classification of underground water quality, is based on the Polish Geological Institute research conducted as part of underground water quality monitoring in domestic network. The monitoring included uniform water bodies (with unconfined and confined water table). **The uniform body of groundwater** means a distinct volume of groundwater within an aquifer or aquifers.

Underground water table is a border between aeration and saturation zones. **Unconfined water table** is under atmospheric pressure, which means that there is a space without water in the same permeable layer above the water table, which allows its elevation. **Confined water table** is under pressure higher than atmospheric pressure. Its location is forced by impermeable formations lying above, which prevents the water table from elevating. It is located at the border of the aquifer and the impermeable layer.

Classes of underground water quality in 2008 were stated in the decree of the Minister of Environment of 23 VII 2008 on the criteria and method of evaluation of the status of underground waters (Journal of Laws No. 143, item 896). There are five quality classes distinguished, indicating the good or the poor status of these waters.

The good status of underground waters (quality classes I-III) is a water chemical status, in which pollutant concentrations:

- do not result in the outflow of salt waters and any other waters of pollution threatening quality,
- do not exceed quality standards specified for underground waters by separate regulations,
- changes in electrolyte conductivity do not indicate the outflow of salt waters and any other waters of quality threatening underground waters with pollution.

The poor status of underground waters (IV and V quality classes) is a water chemical status in which at least one condition specified for the good status of underground waters has not been met.

Information on **sanitary assessment of water supply systems and wells and quality of water** taken from these facilities has been elaborated in a way which prevents comparison with previous years and complies with the Ordinance of the Minister of Health of March.29.2007 on quality required of drinking water (O.J. No.61, item 417). Furthermore, the requirements of water supply and water quality are set forth in the act of 7 June 2001 on mass water supply and mass sewage discharge (consolidated text: O.J. of 2006 No. 123, item 858).

The information concerning **sanitary evaluation of vacation resorts, recreation areas, water intakes and baths** was done according to the regulation of the Minister of Health of 16.10.2002 on the requirements of bathing water quality (O.J. No. 183, item 1530) and the regulation of the Minister of Environment of 27.11.2002 on the requirements on surface water delivered for population consumption (O.J. No 204, item 1728.). Data were based on the field-laboratory research done by State Sanitary Inspectorate services.

Supervision of water supply systems is carried out in representative points characteristic for particular water supply, arranged with the proper Sanitary and Epidemiological Service and the Administrator of water supply system. Water supply systems are classified according to their 24 hour efficiency. There are two categories of devices supplying with water according to the physical-chemical analysis: supplying with water which meets the sanitary requirements and supplying with water which does not meet the sanitary requirements.

Quality of water from wells was analysed for public weels. Water samples were tested.

Water supply systems - sets of devices used for continuous distribution of water, designed to supply water to households according to the principle of common availability.

Wells - the devices used for intake of water and drawing water vertically.

Mass of pollutants discharged from Poland to the Baltic Sea is determined on the basis of measurements of the quality of water in rivers and flows in estuary area cross-sections located on the Vistula and Oder Rivers as well as on 10 coastal rivers (Ina, Rega, Parsęta, Grabowa, Wieprza, Ślupia, Łupawa, Łeba, Reda, Pasłęka) as a part of the National Environmental Monitoring System, and river water quality monitoring in particular. The examination of mass of pollutants discharged from the territory of Poland to the sea is conducted in compliance with international commitments of the Republic of Poland stemming from conclusion and ratification of the Helsinki Convention on the environmental protection of the Baltic Sea.

A hydrological year is a year from the 1 November to 31 October of the calendar year.

TABL. 1(54). ZASOBY WÓD POWIERZCHNIOWYCH
RESOURCES OF SURFACE WATER

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Opady ^a <i>Precipitation^a</i>			Odpływy wód <i>Water outflow</i>				
				ogółem ^b <i>total^b</i>		w tym z obszaru kraju <i>of which from the area of the country</i>		
	w mm <i>in mm</i>	w km ³ <i>in km³</i>		z 1 km ^{2 c} <i>from 1 km^{2 c}</i>	na 1 mieszkańca <i>per capita</i>	w km ³ <i>in km³</i>	z 1 km ² <i>from 1 km²</i>	na 1 mieszkańca <i>per capita</i>
				w dam ³ <i>in dam³</i>			w dam ³ <i>in dam³</i>	
1951 - 1985 ^d	617,6	193,1	63,1	202	x	54,8	177	x
Dorzecze Wisły	630,7	106,4	34,6	205	x	29,7	176	x
<i>Wisla drainage basin</i>								
Dorzecze Odry	592,1	62,8	18,5	174	x	15,1	142	x
<i>Odra drainage basin</i>								
Bezpośrednie zlewisko Bałtyku ^e	688,7	11,9	5,3	307	x	5,3	307	x
<i>Direct drainage area of Baltic Sea^e</i>								
Pozostałe obszary ^f	581,2	12,0	4,7	228	x	4,7	228	x
<i>Other areas^f</i>								
1951 – 2000 ^d	617,4	195,8	62,4	200	x	54,3	175	x
1991 – 2000 ^d	621,6	196,5	61,9	198	x	54,1	173	x
1960	707,0	219,4	.	.	.	46,3	148	1,6
1965	651,0	205,8	.	.	.	55,6	178	1,8
1970	764,0	227,8	.	.	.	60,5	194	1,9
1975	631,3	221,7	87,9	281	2,6	76,1	243	2,2
1980	764,1	268,4	89,0	285	2,5	77,7	248	2,2
1985	610,5	214,4	59,4	190	1,6	51,2	164	1,4
1990	578,4	203,1	43,3	139	1,1	37,9	121	1,0
1995	655,7	205,0	61,6	197	1,6	54,4	174	1,4
2000	630,9	197,3	71,0	227	1,8	61,9	198	1,6
2005	580,3	181,4	56,7	181	1,5	48,8	156	1,3
2006	624,1	195,1	50,0	160	1,3	42,2	135	1,1
2007	719,2	224,9	56,4	180	1,5	48,7	156	1,3
2008	648,6	202,8	54,4	174	1,4	46,6	149	1,2

a Dla okresu 1951-1985, dla obszaru kraju; dla poszczególnych lat łącznie z obszarami zlewni poza granicami kraju. b Łącznie z dopływami z zagranicy. c Powierzchni kraju. d Średnie roczne z wielolecia. e Łącznie z dorzeczem Martwej Wisły. f Zlewnie Zalewu Szczecińskiego i Zalewu Wiślanego oraz fragmenty zlewni Niemna, Dunaju, Dniestru i Łaby.

Ź r ó d ł o: dane Instytutu Meteorologii i Gospodarki Wodnej.

a For the period 1951-1985, for the area of the country; for individual years together with catchment basins outside the borders of the country. b Together with foreign tributaries. c Area of the country. d Annual average from multi-year periods e Together with the Martwa Wisła drainage basin. f Catchment basin of the Szczecin Bay and the Wisła Bay and fragments of the Niemen, Dunaj, Dniestr and Łeba catchment basins.

S o u r c e: data of the Institute of Meteorology and Water Management.

TABL. 2(55). ZASOBY WÓD POWIERZCHNIOWYCH WEDŁUG REGIONALNYCH ZARZĄDÓW GOSPODARKI
WODNEJ W 2008 R.
RESOURCES OF SURFACE WATER BY REGIONAL BOARDS OF WATER MANAGEMENT IN 2008

REGIONALNE ZARZĄDY GOSPODARKI WODNEJ REGIONAL BOARDS OF WATER MANAGEMENT	Powierzchnia Area	Opady na obszar RZGW Precipitation on the area of RZGW	Dopływ wód spoza RZGW Water inflow outside RZGW	Odpływ z obszaru RZGW Outflow from the area of RZGW		Łączne zasoby wód płynących Total resources of flowing waters
				mln m ³	mm	
	km ²	mm	mln m ³	mln m ³	mm	mln m ³
Gdańsk	35466,1	632,6	25880,9	6708,8	189,2	32589,7
Gliwice	7775,7	760,7	1555,0	1491,1	191,8	3046,1
Kraków	43768,8	774,6	2322,1	10662,7	243,6	12984,8
Poznań	54528,7	587,0	-	6120,2	112,2	6120,2
Szczecin	20473,9	709,4	14281,7	5030,1	245,7	19311,8
Warszawa	111113,2	601,3	15621,1	12338,3	111,0	27959,4
Wrocław	39551,0	623,5	3186,6	4244,0	107,3	7430,6

Ź r ó d ł o: dane Instytutu Meteorologii i Gospodarki Wodnej.
S o u r c e: data of the Institute of Meteorology and Water Management

Tabl. 3(56). ZASOBY WÓD POWIERZCHNIOWYCH WEDŁUG REGIONÓW HYDROGRAFICZNYCH W 2008R.
RESOURCES OF SURFACE WATER BY HYDROGRAPHIC REGIONS IN 2008

REGIONY HYDROGRAFICZNE HYDROGRAPHIC REGIONS	Powierzchnia Area			Opady Precipitation		Odpływy Outflow	
	Ogółem Total	w tym obszar kraj of which the area of the country	poza granicami kraj outside the borders of the country	ogółem total	w tym na obszar kraj of which per the area of the country	ogółem total	w tym z obszaru kraj of which from the area of the country
	km ²			mm		mln m ³	
OGÓŁEM..... TOTAL	351207,7	312677,4	38530,3	648,6	640,3	54350,2	46595,1
Dorzecze górnej i środkowej Odry do ujścia Warty..... Drainage basin of the upper and middle Odra up to the Warta estuary	53536,1	44279,5	9256,6	658,3	631,4	7611,3	4920,3
w tym dorzecza: of which drainage basins of:							
Nysy Kłodzkiej.....	4565,7	3744,5	821,2	717,7	698,3	1042,6	583,8
Baryczy	5534,5	5534,5	x	511,7	511,7	420,4	420,4
Bobru.....	5876,1	5829,8	46,3	717,6	716,6	2249,0	2230,0
Nysy Łużyckiej.....	4297,0	2196,7	2100,3	738,8	697,3	725,0	221,5
Dorzecze Warty	54528,7	54528,7	x	587,0	587,0	6120,2	6120,2
Warta drainage basin							
w tym dorzecza: of which drainage basins of:							
Proсны.....	4924,7	4924,7	x	492,7	492,7	419,8	419,8
Noteci	17330,5	17330,5	x	635,5	635,5	2433,0	2433,0
Dorzecze dolnej Odry od Warty do ujścia do Zalewu Szczecińskiego..... Drainage basin of the lower Odra from the Warta up to the Szczecin Bay	10796,2	7248,3	3547,9	615,4	613,8	15521,9	1079,7
w tym dorzecze Iny	2189,4	2189,4	x	641,5	641,5	438,6	438,6
of which Ina drainage basin							
DORZECZE ODRY	118861,0	106056,5	12804,5	621,7	607,4	15521,9	12120,2
ODRA DRAINAGE BASIN							
ZLEWISKO ZALEWU SZCZECIŃSKIEGO	x	2467,7	x	700,6	700,6	652,7	652,7
DRAINAGE AREA OF THE SZCZECIN BAY							
ZLEWISKO BAŁTYKU (od Dziw- nej do ujścia Wisły)..... DRAINAGE AREA OF BALTIC SEA (from the Dziwna up to the Wisła estuary)	17308,2	17308,2	x	755,3	755,3	5752,4	5752,4
w tym dorzecza: of which drainage basins of:							
Regi	2724,9	2724,9	x	801,4	801,4	829,7	829,7
Parsety	3150,9	3150,9	x	776,5	776,5	1028,4	1028,4
Wieprzy	2169,9	2169,9	x	815,0	815,0	759,1	759,1
Słupi	1623,0	1623,0	x	731,0	731,0	574,6	574,6
Łeby	1801,2	1801,2	x	739,0	739,0	650,8	650,8
Dorzecze górnej Wisły do ujścia Sanu	33458,0	31505,6	1952,4	748,7	740,0	8671,1	7814,1
Drainage basin of the upper Wisła up to the San estuary							
w tym dorzecza: of which drainage basins of:							
Przemszy	2121,5	2121,5	x	732,7	732,7	510,9	510,9
Soły	1390,6	1390,6	x	950,1	950,1	520,3	520,3
Skawy.....	1160,1	1160,1	x	862,4	862,4	467,3	467,3
Raby	1537,1	1537,1	x	810,6	810,6	466,1	466,1
Dunajca	6804,0	4851,6	1952,4	858,4	846,0	3028,5	2171,5
Wisłoki	4110,2	4110,2	x	838,7	838,7	1255,3	1255,3

Tabl. 3(56). ZASOBY WÓD POWIERZCHNIOWYCH WEDŁUG REGIONÓW HYDROGRAFICZNYCH W 2008R. (dok.)
RESOURCES OF SURFACE WATER BY HYDROGRAPHIC REGIONS IN 2008 (cont.)

REGIONY HYDROGRAFICZNE HYDROGRAPHIC REGIONS	Powierzchnia Area			Opady Precipitation		Odpływy Outflow	
	ogółem total	w tym obszar kraju of which the area of the country	poza granicami kraju outside the borders of the country	ogółem total	w tym na obszar kraju of which per the area of the country	ogółem total	w tym z obszaru kraju of which from the area of the country
	km ²			mm		młn m ³	
Dorzecze Sanu..... San drainage basin	16861,3	14390,0	2471,3	851,2	858,1	4849,0	4262,8
w tym dorzecze Wisłoka..... of which Wisłoka drainage basin	3528,2	3528,2	x	880,5	880,5	958,3	958,3
Dorzecze środkowej Wisły od Sanu do ujścia Narwi..... Drainage basin of the middle Wisła from the San up to the Narew estuary	34767,3	34767,3	x	608,3	608,3	16072,6	2552,5
w tym dorzecza: of which drainage basins of:							
Wieprza.....	10415,2	10415,2	x	661,3	661,3	1068,8	1068,8
Pilicy.....	9273,0	9273,0	x	601,0	601,0	984,9	984,9
Dorzecze Narwi..... Narew drainage basin	75175,2	53873,1	21302,1	626,5	607,8	9146,0	6235,8
w tym dorzecza: of which drainage basins of:							
Biebrzy.....	7057,4	7051,3	6,1	606,6	606,6	1167,5	1166,7
Bugu.....	39420,3	19284,2	20136,1	658,9	640,1	4429,3	1685,2
Wkry.....	5322,1	5322,1	x	543,1	543,1	457,7	457,7
Dorzecze dolnej Wisły od Narwi do ujścia..... Drainage basin of the lower Wisła from the Narew up to the estuary	34162,6	34162,6	x	565,0	565,0	28435,6	3217,1
w tym dorzecza: of which drainage basins of:							
Bzury.....	7787,5	7787,5	x	535,8	535,8	705,7	705,7
Drwęcy.....	5343,5	5343,5	x	575,5	575,5	821,1	821,1
Brdy.....	4627,2	4627,2	x	636,4	636,4	825,5	825,5
DORZECZE WISŁY..... WISŁA DRAINAGE BASIN	194424,4	168698,6	25725,8	653,0	645,3	28435,6	24082,2
ZLEWISKO ZALEWU WIŚLA- NEGO..... DRAINAGE AREA OF THE WISŁA BAY	x	14779,2	x	x	664,9	3081,1	3081,1
w tym dorzecza: of which drainage basins of:							
Pasłęki.....	x	2294,5	x	x	696,4	615,6	615,6
Łyny.....	x	5719,0	x	x	652,7	1116,1	1116,1
DORZECZE NIEMNA..... NIEMEN DRAINAGE BASIN	x	2511,6	x	x	612,0	536,3	536,3
DORZECZE ŁABY..... ŁABA DRAINAGE BASIN	x	239,8	x	x	912,3	79,4	79,4
DORZECZE DUNAJU..... DUNAJ DRAINAGE BASIN	x	382,6	x	x	810,6	148,5	148,5
DORZECZE DNIESTRU..... DNIESTR DRAINAGE BASIN	x	233,2	x	x	1041,6	142,3	142,3

a Powierzchnia ogółem zgodna z podziałem hydrograficznym Polski z 1975 r. Opracowywana obecnie w IMiGW aktualizacja podziału hydrograficznego będzie pokrywać się z ogólną powierzchnią kraju według podziału administracyjnego (tj. 312685 km²).
Ź r ó d ł o: dane Instytutu Meteorologii i Gospodarki Wodnej.

a Total area according to hydrographic division of Poland of 1975. Updating of hydrographic division currently in preparation by the Institute of Meteorology and Water Management will correspond to total area of the country by administrative division (i.e. 312685 km²).
S o u r c e: data of the Institute of Meteorology and Water Management.

TABL. 4(57). ZASOBY EKSPLOATACYJNE WÓD PODZIEMNYCH
Stan w dniu 31 XII
EXPLOITABLE UNDERGROUND WATER RESOURCES
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	1990	1995	2000	2005	2006	2007	2008	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M.....	14039,6	15393,2	16050,2	16575,6	16728,5	16864,4	16941,5	TOTAL
z utworów geologicznych:								from geological formations of the:
Czwartorzędowych	9125,7	9993,6	10570,4	10931,0	11023,6	11112,6	11203,8	Quaternary period
Trzeciorzędowych	1544,4	1643,1	1626,6	1682,3	1704,0	1725,1	1750,7	Tertiary period
Kredowych	1825,1	2105,8	2179,1	2260,4	2286,0	2299,8	2316,0	Cretaceous period
Starszych	1544,4	1650,7	1674,1	1701,9	1715,0	1726,8	1670,9	Older

Ź r ó d ł o: dane Państwowego Instytutu Geologicznego.
S o u r c e: data of the State Geological Institute.

TABL. 5(58). ZASOBY EKSPLOATACYJNE WÓD PODZIEMNYCH WEDŁUG WOJEWÓDZTW W 2008 R.
Stan w dniu 31 XII
EXPLOITABLE UNDERGROUND WATER RESOURCES BY VOIVODSHIP IN 2008
As of 31 XII

WOJEWÓDZTWA VOIVODSHIPS	Ogółem Total		Z utworów geologicznych From geological formations of the			
	stan w dniu 31 XII as of 31 XII	przyrost lub ubytek (-) w stosunku do 2007 r. increase or decrease (-) in relation to 2007	czwartorzędowych quaternary period	trzeciorzędowych tertiary period	kredowych cretaceous period	starszych older
	w hektometrach sześciennych in cubic hectometers					
P O L S K A	16941,5	78,4	11203,8	1750,7	2316,0	1670,9
POLAND						
Dolnośląskie.....	775,6	3,9	526,5	176,6	28,1	44,3
Kujawsko-pomorskie	1356,5	30,5	1069,7	222,1	52,5	12,2
Lubelskie.....	1170,4	9,8	189,6	108,9	864,9	7,1
Lubuskie.....	810,0	7,0	752,5	57,3	0,1	-
Łódzkie	1388,3	19,3	545,4	61,4	517,7	263,9
Małopolskie.....	613,1	11,8	340,3	71,9	111,5	89,4
Mazowieckie	2057,1	42,9	1596,3	156,1	217,2	87,5
Opolskie.....	475,8	0,5	208,1	126,9	16,8	124,0
Podkarpackie.....	503,9	0,7	452,8	38,2	12,6	0,3
Podlaskie	663,1	1,8	644,7	17,9	0,3	0,1
Pomorskie	1432,3	2,5	1185,3	139,9	106,7	0,4
Śląskie.....	919,3	-68,7	194,8	20,0	37,7	666,7
Świętokrzyskie.....	529,4	2,6	59,7	36,8	124,0	308,9
Warmińsko-mazurskie	1138,6	2,6	1076,9	60,4	1,3	-
Wielkopolskie	1600,5	6,5	971,8	391,8	211,5	25,5
Zachodniopomorskie.....	1507,6	4,8	1389,3	64,5	13,0	40,7

Ź r ó d ł o: dane Państwowego Instytutu Geologicznego.
S o u r c e: data of the State Geological Institute.

TABL. 6(59). ZASOBY WÓD LECZNICZYCH UDOKUMENTOWANE GEOLOGICZNIE W 2008 R.
GEOLOGICALLY DOCUMENTED RESOURCES OF THERAPEUTIC WATER IN 2008

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Liczba złóż Number of deposits	Zasoby eksploatacyjne w m ³ na h Exploitable resources in m ³ per h	Pobór wód w tys. m ³ na rok Water withdrawal in thous. m ³ per year
O G Ó Ł E M TOTAL	86	4 172,2	7 380,8
WOJ. DOLNOŚLĄSKIE			
Wody mineralne..... Mineral water	7	172,0	82,4
Wody mineralne i słabo zmineralizowane..... Mineral and low-mineralised water	4	76,2	403,2
Wody słabo zmineralizowane..... Low-mineralised water	2	11,1	10,7
Wody termalne i słabo zmineralizowane..... Thermal and low-mineralised water	2	116,4	396,8
Wody mineralne, słabo zmineralizowane i termalne.. Mineral, low-mineralised and thermal water	2	113,5	321,8
WOJ. KUJAWSKO-POMORSKIE			
Wody mineralne..... Mineral water	1	27,0	7,3
Wody mineralne i termalne..... Mineral and thermal water	2	499,0	113,6
WOJ. LUBELSKIE			
Wody słabo zmineralizowane..... Low-mineralised water	1	96,0	91,6
WOJ. LUBUSKIE			
Wody mineralne i termalne..... Mineral and thermal water	1	5,0	-
WOJ. ŁÓDZKIE			
Wody termalne..... Thermal water	3	332,6	361,0
WOJ. MAŁOPOLSKIE			
Wody mineralne..... Mineral water	17	137,5	202,0
Wody mineralne i słabo zmineralizowane..... Mineral and low-mineralised water	3	137,2	219,0
Wody słabo zmineralizowane..... Low-mineralised water	1	2,9	-
Wody mineralne i termalne..... Mineral and thermal water	10	1334,2	3362,2
WOJ. MAZOWIECKIE			
Wody mineralne..... Mineral water	1	9,1	4,2
Wody termalne..... Thermal water	1	60,0	283,5
WOJ. PODKARPACKIE			
Wody mineralne..... Mineral water	4	30,5	20,9
Wody mineralne i słabo zmineralizowane..... Mineral and low-mineralised water	1	29,4	10,0
Wody słabo zmineralizowane..... Low-mineralised water	1	26,4	-
WOJ. POMORSKIE			
Wody mineralne..... Mineral water	2	75,0	32,1
Wody termalne..... Thermal water	1	44,7	-
WOJ. ŚLĄSKIE			
Wody mineralne..... Mineral water	4	11,3	6,7
WOJ. ŚWIĘTOKRZYSKIE			
Wody mineralne..... Mineral water	5	31,8	74,9
WOJ. WIELKOPOLSKIE			
Wody mineralne i termalne..... Mineral and thermal water	2	75,7	-
WOJ. ZACHODNIOPOMORSKIE			
Wody mineralne..... Mineral water	6	177,7	28,3
Wody termalne..... Thermal water	2	540,0	1333,8

Ź r ó d ł o: dane Państwowego Instytutu Geologicznego.
 S o u r c e: data of the State Geological Institute.

TABL. 7(60). POBÓR WODY NA POTRZEBY GOSPODARKI NARODOWEJ I LUDNOŚCI WEDŁUG ŹRÓDEŁ POBORU
WATER WITHDRAWAL FOR NEEDS OF THE NATIONAL ECONOMY AND POPULATION BY SOURCES OF
WITHDRAWAL

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2006	2007	2008	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M	11048,5	10940,3	11806,6	11397,9	10751,9	TOTAL
Wody powierzchniowe.....	9150,6	9205,7	9888,2	9665,3	9022,8	Surface waters
Wody podziemne	1747,3	1640,4	1826,1	1641,3	1649,1	Underground waters
Wody z odwadniania zakładów górniczych oraz obiektów budowlanych (użyte do produkcji).....	150,6	94,2	92,3	91,4	79,9	Water from mine drainage and building constructions (used for production)
Cele produkcyjne ^a	7637,9	7734,1	8584,9	8190,4	7499,5	Production purposes ^a
Wody powierzchniowe.....	7221,5	7420,9	8121,2	7885,5	7211,8	Surface waters
Wody podziemne	265,8	219,0	371,4	213,5	207,7	Underground waters
Wody z odwadniania zakładów górniczych oraz obiektów budowlanych (użyte do produkcji) ^b	150,6	94,2	92,3	91,4	79,9	Water from mine drainage and building constructions (used for production) ^b
Nawodnienia w rolnictwie i leśnictwie						Irrigation in agriculture and forestry
oraz napelnianie i uzupełnianie stawów rybnych...	1060,6	1101,0	1093,0	1122,0	1148,9	and filling and completing fishponds
Wody powierzchniowe.....	1060,6	1101,0	1093,0	1122,0	1148,9	Surface waters
Eksploatacja sieci wodociągowej ^c	2350,1	2105,2	2128,7	2085,6	2103,5	Exploitation of water-line system ^c
Wody powierzchniowe.....	868,5	683,8	674,0	657,8	662,1	Surface waters
Wody podziemne	1481,5	1421,4	1454,7	1427,8	1441,4	Underground waters

a Poza rolnictwem i leśnictwem - z ujęć własnych. b Do 1999 r. wykazywane jako wody kopalniane. c Pobór wody na ujęciach, przed wtłoczeniem do sieci; od 1999 r. rozszerzono zakres podmiotowy badania – patrz uwagi metodyczne pkt. 3.
a Excluding agriculture and forestry – from own intakes. b Up to 1999 classified as mining water. c Water withdrawal by intakes, before entering the water system; since 1999 the subject scope of the survey has been extended – see methodological notes point 3.

TABL. 8(61). POBÓR WODY NA POTRZEBY GOSPODARKI NARODOWEJ I LUDNOŚCI WEDŁUG ŹRÓDEŁ POBORU
I REGIONALNYCH ZARZĄDÓW GOSPODARKI WODNEJ W 2008R.
WATER WITHDRAWAL FOR NEEDS OF THE NATIONAL ECONOMY AND POPULATION BY SOURCES OF
WITHDRAWAL AND REGIONAL BOARDS OF WATER MANAGEMENT IN 2008

REGIONALNE ZARZĄDY GOSPODARKI WODNEJ REGIONAL BOARDS OF WATER MANAGEMENT	Ogółem Grand total		Na cele For purposes of							
			produkcyjne (poza rolnictwem i leśnictwem - z ujęć własnych) production (excluding agriculture and forestry – from own intakes)			nawodnień w rolnictwie i leśnictwie ^b irrigation in agriculture and forestry ^b	eksploatacji sieci wodociągowej ^a exploitation of water-line system ^a			
			razem total	w tym wody of which waters			razem total	wody waters		
				powierz- chniowe surface	podziemne underground			powierz- chniowe surface	podziemne underground	
		w hm ³ in hm ³	na 1 km ² w dam ³ per 1 km ² in dam ³	w hektometrach sześciennych in cubic hectometres						
POLSKA	10751,9	34,4	7499,5	7211,8	207,7	1148,9	2103,5	662,1	1441,4	
<i>POLAND</i>										
Gdańsk	464,1	13,2	186,7	162,6	23,9	52,4	225,1	29,8	195,3	
Gliwice	434,7	56,1	124,4	54,9	18,2	94,4	215,9	146,5	69,4	
Kraków	1924,8	44,0	1416,3	1374,5	21,9	196,1	312,4	196,8	115,7	
Poznań	2114,8	38,3	1587,4	1545,7	40,2	162,8	364,5	33,5	331,1	
Szczecin	1705,1	82,5	1577,9	1569,1	8,6	31,0	96,2	24,1	72,1	
Warszawa	3406,0	30,6	2452,0	2376,8	72,3	366,5	587,5	164,5	423,0	
Wrocław	702,5	18,1	154,9	128,2	22,6	245,7	301,9	67,0	234,9	

a Pobór wód na ujęciach, przed wtłoczeniem do sieci. b oraz napelnianie i uzupełnianie stawów rybnych.
a Water withdrawal by intakes, before entering the water system. b and filling and completing fishponds.

TABL. 9(62). POBÓR WODY NA POTRZEBY GOSPODARKI NARODOWEJ I LUDNOŚCI WEDŁUG ŹRÓDEŁ POBORU
I REGIONÓW HYDROGRAFICZNYCH W 2008R.
WATER WITHDRAWAL FOR NEEDS OF THE NATIONAL ECONOMY AND POPULATION BY SOURCES OF
WITHDRAWAL AND HYDROGRAPHIC REGIONS IN 2008

REGIONY HYDROGRAFICZNE HYDROGRAPHIC REGIONS	Ogółem Grand total		Na cele For purposes of						
			produkcyjne (poza rolnictwem i leśnictwem-z ujęć własnych) production (excluding agriculture and forestry – from own intakes)			nawodnień w rolnictwie i leśnictwie ^b irrigation in agriculture and forestry ^b	eksploatacji sieci wodociągowej ^a exploitation of water-line system ^a		
							razem total	w tym wody of which waters	
			powierzchniowe surface	podziemne under-ground	powierzchniowe surface	podziemne under-ground			
		w hm ³ in hm ³	na 1 km ² w dam ³	w hektometrach sześciennych in cubic hectometres					
O G Ó Ł E M ..... TOTAL	10751,9	34,4	7499,5	7211,8	207,7	1148,9	2103,5	662,1	1441,4
DORZECZE WISŁY ..... WISŁA DRAINAGE BASIN	5831,8	34,8	3998,1	3827,2	109,7	659,2	1174,6	527,0	647,6
Wisła od źródeł do ujścia Dunajca ..... Wisla from the source up to the Dunajec	862,6	67,7	399,2	327,8	17,5	118,9	344,5	272,0	72,5
Dorzecze Dunajca ..... Dunajec drainage basin	56,0	11,1	18,5	16,0	2,5	1,6	35,9	24,6	11,4
Wisła od ujścia Dunajca do ujścia Wisłoki ..... Wisla from the Dunajec estuary up to the Wisłoka estuary	1041,0	151,2	932,8	926,3	3,3	73,5	34,7	1,4	33,3
Dorzecze Wisłoki ..... Wisłoka drainage basin	26,2	6,4	4,7	2,9	1,8	3,1	18,4	11,3	7,1
Wisła od ujścia Wisłoki do ujścia Sanu..... Wisla from the Wisłoka estuary up to the San estuary	60,2	22,6	16,3	13,1	2,1	34,9	9,0	-	9,0
Dorzecze Sanu..... San drainage basin	229,3	15,2	128,4	123,6	4,8	38,1	62,8	32,1	30,7
Wisła od ujścia Sanu do ujścia Wieprza..... Wisla from the San estuary up to the Wieprz estuary	165,9	24,3	104,0	96,9	7,1	30,8	31,2	0,1	31,1
Dorzecze Wieprza ..... Wieprz drainage basin	154,4	14,8	10,3	1,1	7,9	95,8	48,4	0,4	47,9
Wisła od ujścia Wieprza do ujścia Pilicy ..... Wisla from the Wieprz estuary up to the Pilica estuary	1567,5	364,5	1521,0	1517,8	3,1	21,5	25,0	0,1	24,8
Dorzecze Pilicy ..... Pilica drainage basin	76,2	8,9	7,2	0,7	6,5	28,4	40,6	0,1	40,5
Wisła od ujścia Pilicy do ujścia Narwi ..... Wisla from the Pilica estuary up to the Narew estuary	371,5	84,5	214,5	205,1	8,8	20,6	136,3	110,0	26,3
Narew od źródeł do ujścia Biebrzy..... Narew from the source up to the Biebrza	49,5	7,8	3,8	-	3,8	16,7	29,0	10,1	19,0
Dorzecze Biebrzy ..... Biebrza drainage basin	18,5	2,7	3,1	-	3,1	1,8	13,7	-	13,7
Narew od ujścia Biebrzy do ujścia Bugu..... Narew from the Biebrza estuary up to the Bug estuary	607,1	41,9	534,3	527,8	6,5	40,9	31,8	0,0	31,8
Dorzecze Bugu..... Bug drainage basin	94,1	5,2	9,6	0,1	8,8	34,9	49,7	0,4	49,3
Narew od ujścia Bugu do ujścia Wisły ..... Narew from the Bug estuary up to the Wisla estuary	79,6	11,8	5,0	0,7	3,9	6,3	68,3	38,1	30,2
Wisła od ujścia Narwi do ujścia Bzury włącznie. Wisla from the Narew estuary up to and including the Bzura estuary	111,1	13,9	6,5	0,4	6,1	51,2	53,5	0,3	53,1
Wisła od ujścia Bzury do ujścia Drwęcy ..... Wisla from the Bzura estuary up to the Drwęca estuary	82,9	12,2	35,1	32,0	3,1	10,6	37,2	5,7	31,5
Dorzecze Drwęcy ..... Drwęca drainage basin	36,3	6,2	4,0	1,7	2,3	12,6	19,7	-	19,7

TABL. 9(62). POBÓR WODY NA POTRZEBY GOSPODARKI NARODOWEJ I LUDNOŚCI WEDŁUG ŹRÓDEŁ POBORU
I REGIONÓW HYDROGRAFICZNYCH W 2008R. (cd)
WATER WITHDRAWAL FOR NEEDS OF THE NATIONAL ECONOMY AND POPULATION BY SOURCES OF WITHDRAWAL
AND HYDROGRAPHIC REGIONS IN 2008 (cont.)

REGIONY HYDROGRAFICZNE HYDROGRAPHIC REGIONS	Ogółem Grand total		Na cele For purposes of						
			produkcyjne (poza rolnictwem i leśnictwem-z ujęć własnych) production (excluding agriculture and forestry – from own intakes)			nawodnień w rolnictwie i leśnictwie ^b irrigation in agriculture and forestry ^b	eksploatacji sieci wodociągowej ^a exploitation of water-line system ^a		
			razem total	w tym wody of which waters		razem total	wody waters		
	powierz- chniowe surface	pod- ziemne under- ground		powierz- chniowe surface	pod- ziemne under- ground				
	w hm ³ in hm ³	na 1 km ² w dam ³	w hektometrach sześciennych in cubic hectometres						
Wisła od ujścia Drwęcę do ujścia Brdy włącznie Wisła from the Drwęca estuary up to and including the Brda estuary	77,1	11,6	11,6	7,6	4,0	10,0	55,5	20,0	35,4
Wisła od ujścia Brdy do ujścia do Morza Bałtyckiego	64,8	10,3	28,3	25,6	2,7	7,2	29,4	0,4	29,0
Wisła from the Brda estuary up to the Baltic Sea									
DORZECZE ODRY	4549,2	42,3	3357,6	3261,8	77,2	453,6	738,0	124,0	614,0
ODRA DRAINAGE BASIN									
Odra od granicy Państwa do ujścia Nysy Kłodzkiej.....	173,0	20,3	75,0	45,6	15,4	23,1	74,9	1,3	73,7
Odra from the border of the country up to the Nysa Kłodzka estuary									
Dorzecze Nysy Kłodzkiej.....	31,6	7,5	1,8	0,8	0,8	11,5	18,2	6,1	12,2
Nysa Kłodzka drainage basin									
Odra od ujścia Nysy Kłodzkiej do ujścia Bobru.. Odra from the Nysa Kłodzka estuary up to the Bóbr estuary	462,9	20,4	87,1	73,8	13,0	200,0	175,8	39,9	135,9
Odra from the Nysa Kłodzka estuary up to the Bóbr estuary									
Dorzecze Bobru.....	72,0	11,7	5,0	1,0	1,5	19,8	47,2	17,7	29,5
Bóbr drainage basin									
Odra od ujścia Bobru do ujścia Warty.....	52,0	15,5	27,2	26,9	0,3	13,2	11,7	2,3	9,4
Odra from the Bóbr estuary up to the Warta estuary									
Warta od źródeł do ujścia Prosny	1718,8	102,5	1523,4	1503,1	19,1	53,5	141,9	12,3	129,6
Warta from the source up to the Prosna estuary									
Dorzecze Prosny	34,5	7,8	2,8	0,5	2,3	4,6	27,1	-	27,1
Prosna drainage basin									
Warta od ujścia Prosny do ujścia Noteci	184,4	13,0	16,8	6,9	9,9	44,5	123,1	19,4	103,7
Warta from the Prosna estuary up to the Noteć estuary									
Dorzecze Noteci	147,2	8,4	36,1	29,3	6,6	56,7	54,5	1,3	53,2
Noteć drainage basin									
Warta od ujścia Noteci d ujścia do Odry	25,4	11,3	8,3	6,0	2,3	5,6	11,5	-	11,5
Warta from the Noteć estuary up to the Odra									
Odra od ujścia Warty do ujścia do Zalewu Szczecińskiego	1647,4	220,4	1574,3	1568,1	6,1	21,1	52,0	23,7	28,3
Odra from the Warta estuary up to the Szczecin Bay									
DORZECZA RZEK PRZYMORZA	361,1	10,4	142,3	122,9	19,3	35,3	183,5	9,1	174,4
DRAINAGE BASINS OF COASTAL RIVERS									
Zlewnia Zalewu Szczecińskiego (bez dorzecza Odry).....	4,1	3,3	0,1	0,0	0,1	-	4,0	-	4,0
Szczecin Bay catchment basin (excluding Odra drainage basin)									
Dorzecze rzek Pomorza Zachodniego do ujścia Wisły	217,5	12,1	80,8	66,9	13,7	14,7	122,1	8,9	113,2
Drainage basin of rivers in Western Pomerania up to the Wisła estuarv									
Zlewnia Zalewu Wiślanego (bez dorzecza Wisły) Wisła Bay catchment basin (excluding Wisła drainage basin)	94,8	13,3	55,0	52,4	2,6	10,7	29,0	0,1	29,0
Wisła Bay catchment basin (excluding Wisła drainage basin)									
Dorzecze Pregoly	44,7	5,5	6,4	3,6	2,9	9,9	28,4	0,1	28,2
Pregola drainage basin									
POZOSTAŁE DORZECZA	9,0	3,0	1,5	-	1,5	0,0	7,4	2,1	5,3
OTHER DRAINAGE BASINS									

TABL. 9(62). POBÓR WODY NA POTRZEBY GOSPODARKI NARODOWEJ I LUDNOŚCI WEDŁUG ŹRÓDEŁ POBORU I REGIONÓW HYDROGRAFICZNYCH W 2008R. (dok.)
WATER WITHDRAWAL FOR NEEDS OF THE NATIONAL ECONOMY AND POPULATION BY SOURCES OF WITHDRAWAL AND HYDROGRAPHIC REGIONS IN 2008 (cont.)

REGIONY HYDROGRAFICZNE HYDROGRAPHIC REGIONS	Ogółem Grand total		Na cele For purposes of						
			produkcyjne (poza rolnictwem i leśnictwem-z ujęć własnych) production (excluding agriculture and forestry – from own intakes)			nawodnień w rolnictwie i leśnictwie ^b irrigation in agriculture and forestry ^b	eksploatacji sieci wodociągowej ^a exploitation of water-line system ^a		
			razem total	w tym wody of which waters			razem total	wody waters	
				powierzchniowe surface	podziemne under-ground			powierzchniowe surface	podziemne under-ground
		w hm ³ in hm ³	na 1 km ² w dam ³	w hektometrach sześciennych in cubic hectometres					
Dorzecze Niemna ..... Niemen drainage basin	6,7	3,1	1,5	-	1,5	0,0	5,2	-	5,2
Dorzecze Dniestru ..... Dniestr drainage basin	1,2	2,6	-	-	-	-	1,2	1,2	0,0
Dorzecze Dunaju ..... Dunaj drainage basin	0,1	0,5	0,0	-	0,0	-	0,1	0,1	-
Dorzecze Łaby ..... Łaba drainage basin	0,9	25,9	-	-	-	-	0,9	0,8	0,1

a Pobór wód na ujęciach, przed wtłoczeniem do sieci. *b* oraz napełnianie i uzupełnianie stawów rybnych.
a Water withdrawal by intakes, before entering the water system. *b* and filling and completing fishponds.

TABL. 10(63). POBÓR WODY NA POTRZEBY GOSPODARKI NARODOWEJ I LUDNOŚCI WEDŁUG ŹRÓDEŁ POBORU I WOJEWÓDZTW W 2008R.
WATER WITHDRAWAL FOR NEEDS OF THE NATIONAL ECONOMY AND POPULATION BY SOURCES OF WITHDRAWAL AND VOIVODSHIP IN 2008

WOJEWÓDZTWA VOIVODSHIPS	Ogółem Grand total		Na cele For purposes of						
			produkcyjne (poza rolnictwem i leśnictwem - z ujęć własnych) production (excluding agriculture and forestry – from own intakes)		nawodnień w rolnictwie i leśnictwie ^b irrigation in agriculture and forestry ^b	eksploatacji sieci wodociągowej ^a exploitation of water-line system ^a			
								razem total	w tym wody of which waters
						razem total	powierz- chniowe surface		podziemne underground
	powierz- chniowe surface	podziemne underground	powierz- chniowe surface	podziemne underground					
	w hm ³ in hm ³	na 1 km ² w dam ³ per 1 km ² in dam ³	w hektometrach sześciennych in cubic hectometres						
POLSKA									
POLAND	10751,9	34,4	7499,5	7211,8	207,7	1148,9	2103,5	662,1	1441,4
Dolnośląskie	461,3	23,1	111,9	101,6	7,6	171,3	178,1	59,5	118,6
Kujawsko-pomorskie	247,3	13,8	73,1	65,0	8,0	56,2	118,0	22,3	95,7
Lubelskie	367,9	14,6	114,6	96,7	16,1	166,2	87,1	0,0	87,1
Lubuskie	109,6	7,8	13,1	6,3	6,8	42,9	53,6	3,8	49,8
Łódzkie	328,8	18,0	96,2	79,9	15,2	84,0	148,6	12,1	136,6
Małopolskie	582,0	38,3	348,9	307,3	10,7	75,7	157,4	104,4	53,0
Mazowieckie	2712,1	76,3	2301,7	2272,4	28,4	105,5	304,8	153,1	151,7
Opolskie	122,5	13,0	44,1	29,9	11,1	28,0	50,4	4,1	46,3
Podkarpackie	287,3	16,1	147,9	139,3	7,6	58,2	81,2	43,1	38,1
Podlaskie	93,8	4,6	13,1	1,5	11,7	21,8	58,9	10,1	48,9
Pomorskie	253,9	13,9	124,9	108,9	15,8	10,9	118,1	9,1	109,1
Śląskie	486,3	39,4	110,8	54,6	22,1	71,1	304,3	194,6	109,7
Świętokrzyskie	1078,1	92,1	937,8	927,7	6,9	82,8	57,6	1,4	56,2
Warmińsko-mazurskie	143,6	5,9	29,3	19,7	9,5	42,8	71,6	0,1	71,4
Wielkopolskie	1769,0	59,3	1453,1	1431,9	21,0	105,2	210,7	20,7	190,0
Zachodniopomorskie	1708,3	74,6	1578,9	1569,3	9,5	26,4	103,0	23,8	79,2

a Pobór wód na ujęciach, przed wtłoczeniem do sieci. *b* oraz napełnianie i uzupełnianie stawów rybnych.
a Water withdrawal by intakes, before entering the water system. *b* and filling and completing fishponds.

TABL. 11(64). ZUŻYCIE WODY NA POTRZEBY GOSPODARKI NARODOWEJ I LUDNOŚCI WEDŁUG REGIONALNYCH ZARZĄDÓW GOSPODARKI WODNEJ W 2008 R.
CONSUMPTION OF WATER FOR NEEDS OF THE NATIONAL ECONOMY AND POPULATION BY REGIONAL BOARDS OF WATER MANAGEMENT IN 2008

REGIONALNE ZARZĄDY GOSPODARKI WODNEJ REGIONAL BOARDS OF WATER MANAGEMENT	Ogółem <i>Total</i>	Przemysł <i>Industry</i>	Rolnictwo i leśnictwo ^a <i>Agriculture and forestry^a</i>	Eksploatacja sieci wodociągowej ^b <i>Exploitation of water-line system^b</i>	Przemysł <i>Industry</i>	Rolnictwo i leśnictwo ^a <i>Agriculture and forestry^a</i>	Eksploatacja sieci wodociągowej ^b <i>Exploitation of water-line system^b</i>
	w hektometrach sześciennych <i>in cubic hectometres</i>				w odsetkach ogółem <i>in total percent</i>		
POLSKA ..... POLAND	10233,6	7504,2	1148,9	1580,5	73,3	11,2	15,4
Gdańsk	415,1	184,9	52,4	177,9	44,5	12,6	42,8
Gliwice	418,1	140,7	94,4	183,0	33,7	22,6	43,8
Kraków	1785,1	1385,9	196,1	203,1	77,6	11,0	11,4
Poznań	2046,9	1597,7	162,8	286,5	78,1	8,0	14,0
Szczecin	1685,2	1578,5	31,0	75,7	93,7	1,8	4,5
Warszawa	3265,6	2446,9	366,5	452,2	74,9	11,2	13,8
Wrocław	617,6	169,7	245,7	202,2	27,5	39,8	32,7

^a Woda zużyta do nawadniania w rolnictwie i leśnictwie oraz napełniania i uzupełniania stawów rybnych. ^b Bez zużycia wody na cele przemysłowe przez wodociągi stanowiące własność gmin, wojewódzkich zakładów usług wodnych i spółek wodnych.
^a Water consumed for irrigation in agriculture and forestry as well as filling and completing fishponds. ^b Excluding consumption of water for industrial purposes by water-line systems owned by gminas, voivodship waterworks and water companies.

TABL. 12(65). ZUŻYCIE WODY NA POTRZEBY GOSPODARKI NARODOWEJ I LUDNOŚCI WEDŁUG WOJEWÓDZTW W 2008R.
CONSUMPTION OF WATER FOR NEEDS OF THE NATIONAL ECONOMY AND POPULATION BY VOIVODSHIP IN 2008

WOJEWÓDZTWA VOIVODSHIPS	Ogółem <i>Total</i>	Przemysł <i>Industry</i>	Rolnictwo i leśnictwo ^a <i>Agriculture and forestry^a</i>	Eksploatacja sieci wodociągowej ^b <i>Exploitation of water-line system^b</i>	Przemysł <i>Industry</i>	Rolnictwo i leśnictwo ^a <i>Agriculture and forestry^a</i>	Eksploatacja sieci wodociągowej ^b <i>Exploitation of water-line system^b</i>
	w hektometrach sześciennych <i>in cubic hectometres</i>				w odsetkach ogółem <i>in total percent</i>		
POLSKA ..... POLAND	10233,6	7504,2	1148,9	1580,5	73,3	11,2	15,4
Dolnośląskie	421,3	127,7	171,3	122,4	30,3	40,7	29,0
Kujawsko-pomorskie	223,1	76,0	56,2	90,8	34,1	25,2	40,7
Lubelskie	347,1	112,1	166,2	68,8	32,3	47,9	19,8
Lubuskie	94,0	12,2	42,9	38,9	13,0	45,7	41,4
Łódzkie	297,1	96,3	84,0	116,8	32,4	28,3	39,3
Małopolskie	524,0	332,3	75,7	116,0	63,4	14,5	22,1
Mazowieckie	2646,9	2300,0	105,5	241,4	86,9	4,0	9,1
Opolskie	108,7	41,7	28,0	39,1	38,3	25,7	36,0
Podkarpackie	257,8	139,2	58,2	60,4	54,0	22,6	23,4
Podlaskie	79,9	12,7	21,8	45,4	15,9	27,2	56,8
Pomorskie	228,1	122,5	10,9	94,8	53,7	4,8	41,5
Śląskie	410,4	133,8	71,1	205,4	32,6	17,3	50,1
Świętokrzyskie	1060,2	934,8	82,8	42,6	88,2	7,8	4,0
Warmińsko-mazurskie	130,2	30,2	42,8	57,2	23,2	32,9	43,9
Wielkopolskie	1718,2	1453,0	105,2	159,9	84,6	6,1	9,3
Zachodniopomorskie	1686,5	1579,6	26,4	80,6	93,7	1,6	4,8

^a Woda zużyta do nawadniania w rolnictwie i leśnictwie oraz napełniania i uzupełniania stawów rybnych. ^b Bez zużycia wody na cele przemysłowe przez wodociągi stanowiące własność gmin, wojewódzkich zakładów usług wodnych i spółek wodnych.
^a Water consumed for irrigation in agriculture and forestry as well as filling and completing fishponds. ^b Excluding consumption of water for industrial purposes by water-line systems owned by gminas, voivodship waterworks and water companies.

TABL. 13(66). ZUŻYCIE WODY NA POTRZEBY GOSPODARKI NARODOWEJ I LUDNOŚCI WEDŁUG REGIONÓW
HYDROGRAFICZNYCH W 2008 R.
CONSUMPTION OF WATER FOR NEEDS OF THE NATIONAL ECONOMY AND POPULATION BY HYDROGRAPHIC
REGIONS IN 2008

REGIONY HYDROGRAFICZNE HYDROGRAPHIC REGIONS	Ogółem Total	Przemysł Industry	Rolnictwo i leśnictwo ^a Agriculture and forestry ^a	Eksplotacja sieci wodo- ciągowej ^b Exploitation of water-line system ^b	Przemysł Industry	Rolnictwo i leśnictwo ^a Agriculture and forestry ^a	Eksplotacja sieci wodo- ciągowej ^b Exploitation of water-line system ^b
	w hektometrach sześciennych in cubic hectometres				w odsetkach ogółem in total percent		
OGÓŁEM	10233,6	7504,2	1148,9	1580,5	73,3	11,2	15,4
TOTAL							
DORZECZE WISŁY	5467,7	3979,2	659,2	829,3	72,8	12,1	15,2
WISŁA DRAINAGE BASIN							
Wisła od źródeł do ujścia Dunajca	716,9	398,9	118,9	199,1	55,6	16,6	27,8
Wisła from the source up to the Dunajec estuary							
Dorzecze Dunajca	38,9	16,8	1,6	20,5	43,3	4,2	52,6
Dunajec drainage basin							
Wisła od ujścia Dunajca do ujścia Wisłoki	1032,3	931,1	73,5	27,7	90,2	7,1	2,7
Wisła from the Dunajec estuary up to the Wisłoka estuary							
Dorzecze Wisłoki	21,1	4,1	3,1	13,8	19,7	14,6	65,7
Wisłoka drainage basin							
Wisła od ujścia Wisłoki do ujścia Sanu	56,5	13,5	34,9	8,2	23,9	61,7	14,4
Wisła from the Wisłoka estuary up to the San estuary							
Dorzecze Sanu	206,2	122,2	38,1	46,0	59,2	18,5	22,3
San drainage basin							
Wisła od ujścia Sanu do ujścia Wieprza	155,1	102,7	30,8	21,7	66,2	19,8	14,0
Wisła from the San estuary up to the Wieprz estuary							
Dorzecze Wieprza	144,7	9,2	95,8	39,7	6,3	66,2	27,5
Wieprz drainage basin							
Wisła od ujścia Wieprza do ujścia Pilicy	1562,9	1520,9	21,5	20,6	97,3	1,4	1,3
Wisła from the Wieprz estuary up to the Pilica estuary							
Dorzecze Pilicy	58,7	6,9	28,4	23,4	11,8	48,4	39,9
Pilica drainage basin							
Wisła od ujścia Pilicy do ujścia Narwi	367,5	213,8	20,6	133,1	58,2	5,6	36,2
Wisła from the Pilica estuary up to the Narew estuary							
Narew od źródeł do ujścia Biebrzy	43,5	3,7	16,7	23,1	8,4	38,5	53,1
Narew from the source up to the Biebrza estuary							
Dorzecze Biebrzy	15,5	3,0	1,8	10,7	19,4	11,5	69,2
Biebrza drainage basin							
Narew od ujścia Biebrzy do ujścia Bugu	600,0	534,3	40,9	24,8	89,1	6,8	4,1
Narew from the Biebrza estuary up to the Bug estuary							
Dorzecze Bugu	80,6	8,7	34,9	37,0	10,8	43,2	45,9
Bug drainage basin							
Narew od ujścia Bugu do ujścia Wisły	37,0	5,2	6,3	25,5	14,0	17,0	68,9
Narew from the Bug estuary up to the Wisła estuary							
Wisła od ujścia Narwi do ujścia Bzury włącznie. Wisła from the Narew estuary up to and including the Bzura estuary	101,9	6,5	51,2	44,2	6,3	50,3	43,4
Wisła od ujścia Bzury do ujścia Drwęcy	73,3	34,5	10,6	28,2	47,1	14,4	38,5
Wisła from the Bzura estuary up to the Drwęca estuary							
Dorzecze Drwęcy	33,1	4,2	12,6	16,3	12,7	38,0	49,3
Drwęca drainage basin							
Wisła od ujścia Drwęcy do ujścia Brdy włącznie Wisła from the Drwęca estuary up to and including the Brda estuary	63,4	11,1	10,0	42,3	17,6	15,8	66,6
Wisła od ujścia Brdy do ujścia do Morza Bałtyckiego	58,5	28,0	7,2	23,3	47,9	12,2	39,9
Wisła from the Brda estuary up to the Baltic Sea							

**TABL. 13(66). ZUŻYCIE WODY NA POTRZEBY GOSPODARKI NARODOWEJ I LUDNOŚCI WEDŁUG REGIONÓW
HYDROGRAFICZNYCH W 2008 R. (dok)**
*CONSUMPTION OF WATER FOR NEEDS OF THE NATIONAL ECONOMY AND POPULATION BY
HYDROGRAPHIC REGIONS IN 2008(cont.)*

REGIONY HYDROGRAFICZNE HYDROGRAPHIC REGIONS	Ogółem <i>Total</i>	Przemysł <i>Industry</i>	Rolnictwo i leśnictwo ^a <i>Agriculture and forestry^a</i>	Eksplotacja sieci wodo- ciagowej ^b <i>Exploitation of water-line system^b</i>	Przemysł <i>Industry</i>	Rolnictwo i leśnictwo ^a <i>Agriculture and forestry^a</i>	Eksplotacja sieci wodo- ciagowej ^b <i>Exploitation of water-line system^b</i>
	w hektometrach sześciennych <i>in cubic hectometres</i>				w odsetkach ogółem <i>in total percent</i>		
DORZECZE ODRY..... ODRA DRAINAGE BASIN	4438,1	3382,7	453,6	601,7	76,2	10,2	13,6
Odra od granicy Państwa do ujścia Nysy Kłodzkiej.....	193,3	72,7	23,1	97,5	37,6	11,9	50,4
<i>Odra from the border of the country up to the Nysa Kłodzka estuary</i>							
Dorzecze Nysy Kłodzkiej.....	26,9	1,8	11,5	13,6	6,7	42,7	50,6
<i>Nysa Kłodzka drainage basin</i>							
Odra od ujścia Nysy Kłodzkiej do ujścia Bobru.. Odra from the Nysa Kłodzka estuary up to the Bóbr estuary	439,1	104,4	200,0	134,7	23,8	45,5	30,7
Dorzecze Bobru.....	46,8	5,0	19,8	21,9	10,7	42,4	46,9
<i>Bóbr drainage basin</i>							
Odra od ujścia Bobru do ujścia Warty.....	47,0	25,9	13,2	7,9	55,1	28,0	16,9
<i>Odra from the Bóbr estuary up to the Warta estuary</i>							
Warta od źródeł do ujścia Prosny	1704,3	1531,3	53,5	119,5	89,9	3,1	7,0
<i>Warta from the source up to the Prosna estuary</i>							
Dorzecze Prosny	28,5	2,4	4,6	21,5	8,4	16,2	75,4
<i>Prosna drainage basin</i>							
Warta od ujścia Prosny do ujścia Noteci	153,8	16,9	44,5	92,4	11,0	28,9	60,1
<i>Warta from the Prosna estuary up to the Noteć estuary</i>							
Dorzecze Noteci.....	137,8	39,5	56,7	41,7	28,6	41,1	30,2
<i>Noteć drainage basin</i>							
Warta od ujścia Noteci d ujścia do Odry	21,6	7,5	5,6	8,5	34,6	26,1	39,2
<i>Warta from the Noteć estuary up to the Odra</i>							
Odra od ujścia Warty do ujścia do Zalewu Szczecińskiego	1638,8	1575,2	21,1	42,5	96,1	1,3	2,6
<i>Odra from the Warta estuary up to the Szczecin Bay</i>							
DORZECZA RZEK PRZYMORZA ..... DRAINAGE BASINS OF COASTAL RIVERS	320,4	140,8	35,3	144,2	44,0	11,0	45,0
Zlewnia Zalewu Szczecińskiego (bez dorzecza Odry).....	3,2	0,1	-	3,1	4,3	-	95,7
<i>Szczecin Bay catchment basin (excluding Odra drainage basin)</i>							
Dorzecze rzek Pomorza Zachodniego do ujścia Wisły	191,5	79,5	14,7	97,4	41,5	7,7	50,8
<i>Drainage basin of rivers in Western Pomerania up to the Wisła estuary</i>							
Zlewnia Zalewu Wiślanego (bez dorzecza Wisły)	86,9	55,0	10,7	21,2	63,3	12,3	24,4
<i>Wisła Bay catchment basin (excluding Wisła drainage basin)</i>							
Dorzecze Pregoly	38,7	6,2	9,9	22,6	16,0	25,6	58,4
<i>Pregoła drainage basin</i>							
POZOSTAŁE DORZECZA..... OTHER DRAINAGE BASINS	6,7	1,4	0,0	5,3	20,8	0,3	78,9
Dorzecze Niemna	5,6	1,4	0,0	4,2	24,8	0,4	74,8
<i>Niemen drainage basin</i>							
Dorzecze Dniestru.....	0,5	-	-	0,5	-	-	100,0
<i>Dniestr drainage basin</i>							
Dorzecze Dunaju.....	0,1	0,0	-	0,1	17,1	-	82,9
<i>Dunaj drainage basin</i>							
Dorzecze Łaby	0,6	-	-	0,6	-	-	100,0
<i>Łaba drainage basin</i>							

a Woda zużyta do nawadniania w rolnictwie i leśnictwie oraz napełniania i uzupełniania stawów rybnych. *b* Bez zużycia wody na cele przemysłowe przez wodociągi stanowiące własność gmin, wojewódzkich zakładów usług wodnych i spółek wodnych.

a Water consumed for irrigation in agriculture and forestry as well as filling and completing fishponds. *b* Excluding consumption of water for industrial purposes by water-line systems owned by gminas, voivodship waterworks and water companies.

TABL. 14(67). MIASTA O DECYDUJĄCYM ZUŻYCIU WODY W GOSPODARCE NARODOWEJ W 2008 R.
CITIES WITH DECISIVE WATER CONSUMPTION IN THE NATIONAL ECONOMY IN 2008

MIASTA CITIES	Zużycie wody Water consumption							
	Ogółem Grand total	na cele przemysłowe ^a for industrial purposes ^a				na cele eksploatacji sieci wodociągowej ^b for purposes of exploitation of water-line system ^b		
		razem total	w tym do produkcji of which for production		z zakupu from purchase	razem total	w tym gospodarstwa domowe of which households	
			z ujęć własnych zakładu from plant's own intakes	z sieci wodociągowej from water-line system				
w hektometrach sześciennych in cubic hectometers							na 1 mieszkań- ca w m ³ per capita in m ³	
P O L S K A ..... POLAND	9084,7	7504,2	7378,4	31,2	149,9	1580,5	1212,2	31,8
w tym MIASTA of which CITIES								
R A Z E M..... TOTAL	4759,7	3622,1	3513,0	28,0	110,7	1137,6	840,5	36,1
w tym 119 miast uszeregowanych od największego zużycia wody w których koncentrowało się 47,2 % krajowego zużycia wody na cele przemysłowe oraz na cele komunalne of which 119 cities listed starting with the one of the largest water consumption amounting to 47,2 % of national water consumption for industrial and municipal purposes								
R A Z E M.....	4337,9	3540,1	3448,7	24,5	102,2	797,8	581,9	38,4
Konin	1418,7	1415,3	1415,1	0,0	0,3	3,4	2,6	33,2
Ostrołęka	529,2	526,9	526,8	-	13,7	2,3	1,6	30,4
m.st Warszawa	320,8	208,4	205,5	1,0	1,8	112,3	85,0	49,7
Skawina.....	271,7	270,4	270,2	0,0	0,2	1,4	0,9	37,9
Szczecin	187,9	164,8	162,8	0,9	1,2	23,1	16,4	40,2
Police	170,7	168,8	168,8	-	0,4	1,8	1,2	36,2
Stalowa Wola	118,2	115,6	115,5	0,1	3,9	2,5	2,2	33,7
Puławy	99,8	97,7	97,3	-	-	2,1	1,6	33,2
Wrocław	92,1	57,1	56,2	0,2	0,6	34,9	26,8	42,3
Gdańsk	90,3	68,2	66,9	0,1	0,3	22,1	17,9	39,2
Kraków.....	59,3	11,2	6,3	0,4	0,9	48,1	35,9	47,5
Łódź	47,9	3,3	2,4	0,3	0,5	44,5	33,0	44,1
Kwidzyn.....	40,2	38,4	38,2	-	0,2	1,8	1,2	30,4
Poznań.....	39,5	5,2	4,1	0,4	0,5	34,4	23,8	42,6
Płock	28,8	23,3	22,8	-	0,1	5,5	4,2	33,0
Jaworzno	28,5	23,9	22,5	0,7	3,0	4,6	3,0	31,2
Katowice	26,8	8,4	6,5	0,5	1,7	18,4	11,8	38,2
Bogatynia	26,8	25,7	25,5	-	0,3	1,1	0,6	34,2
Bydgoszcz	25,5	7,6	6,5	0,1	0,3	18,0	13,2	36,7
Świecie.....	23,4	22,4	22,2	-	0,0	1,0	0,8	32,3
Częstochowa	23,1	11,3	10,6	0,0	11,2	11,9	9,6	39,9
Elbląg	21,2	14,4	0,4	0,8	1,1	6,8	4,7	37,4
Tarnów	19,9	13,6	12,9	0,5	0,7	6,3	4,2	36,8
Lublin.....	19,5	2,7	1,9	0,1	0,2	16,8	13,5	38,4
Inowrocław	18,3	14,6	14,5	-	0,0	3,7	2,4	31,5
Dąbrowa Górnicza	17,7	12,8	10,1	0,0	16,9	4,9	3,9	30,6
Łaziska Górne	17,5	14,5	12,3	2,1	12,4	3,0	0,7	32,2
Gdynia.....	16,9	4,9	3,9	0,0	0,1	12,0	9,4	37,8
Białystok	15,6	1,5	1,2	0,0	0,1	14,1	10,1	34,4
Włocławek	15,3	9,6	8,2	-	0,1	5,7	4,0	33,6
Tarnobrzeg	14,9	13,2	2,7	-	0,4	1,8	1,4	27,6
Rybnik.....	14,3	9,3	8,7	0,0	0,0	5,0	3,9	27,6
Ruda Śląska.....	13,9	7,4	5,3	1,1	1,8	6,5	4,5	31,6
Olsztyn	13,5	4,1	3,6	0,1	0,2	9,4	6,5	37,2
Trzebinia	12,5	10,1	2,8	7,2	7,3	2,4	0,6	30,5
Toruń.....	11,5	0,5	0,3	0,1	0,1	11,0	7,6	37,0
Kielce	11,5	0,5	0,3	0,1	0,1	11,0	7,8	38,1

TABL. 14(67). MIASTA O DECYDUJĄCYM ZUŻYCIU WODY W GOSPODARCE NARODOWEJ W 2008 R. (cd.)
CITIES WITH DECISIVE WATER CONSUMPTION IN THE NATIONAL ECONOMY IN 2008 (cont.)

MIASTA CITIES	Zużycie wody Water consumption							
	Ogółem Grand total	na cele przemysłowe ^a for industrial purposes ^a				na cele eksploatacji sieci wodociągowej ^b for purposes of exploitation of water-line system ^b		
		razem total	w tym do produkcji of which for production		z zakupu from purchase	razem total	w tym gospodarstwa domowe of which households	
			z ujęć własnych zakładu from plant's own intakes	z sieci wodociągowej from water-line system				
w hektometrach sześciennych in cubic hectometers							na 1 mieszkań- ca w m ³ per capita in m ³	
Tychy	11,3	2,6	1,4	1,0	1,1	8,7	4,9	37,9
Radom	11,0	1,1	0,9	0,0	0,1	9,8	8,0	35,8
Sosnowiec	10,8	0,2	0,0	0,1	0,2	10,6	8,2	37,0
Gliwice	10,7	1,5	1,1	0,0	1,1	9,2	6,6	33,7
Będzin	10,4	8,0	7,5	0,2	0,2	2,4	2,0	34,4
Kędzierzyn-Koźle	10,3	7,4	6,7	0,0	3,1	2,9	2,3	34,7
Turek	10,3	9,0	9,0	-	0,2	1,3	1,1	37,0
Rzeszów	10,3	1,1	0,5	0,4	0,7	9,2	6,8	39,9
Bukowno	10,2	9,8	7,0	-	-	0,3	0,3	27,6
Bielsko-Biała.....	10,1	0,7	0,3	0,4	0,8	9,4	6,3	35,8
Bytom.....	9,8	1,8	1,4	0,1	0,4	8,0	5,7	30,9
Zabrze	9,3	1,3	0,6	0,5	0,8	8,1	5,6	29,9
Opole.....	8,4	1,3	0,8	0,4	0,5	7,0	4,8	37,7
Janikowo	8,1	7,8	7,5	-	-	0,4	0,4	40,0
Gorzów Wielkopolski	8,0	3,0	2,6	0,0	0,4	5,0	4,1	32,8
Zdzieszowice.....	7,5	7,1	6,9	-	-	0,4	0,4	27,7
Chorzów	7,5	-	-	-	-	7,5	3,5	30,9
Jastrzębie-Zdrój.....	7,3	2,5	1,1	1,0	1,9	4,7	2,9	31,0
Brzeg Dolny	7,0	6,5	6,5	-	0,8	0,5	0,4	33,5
Zielona Góra	6,9	0,5	0,3	0,0	0,0	6,5	4,3	36,4
Kalisz	6,4	1,2	1,0	0,0	0,1	5,2	3,9	36,5
Koszalin	6,1	0,2	0,1	-	-	5,9	4,3	40,4
Oświęcim	5,9	4,0	3,8	0,0	0,0	1,9	1,5	37,0
Knurów	5,6	4,2	3,2	0,2	0,5	1,4	1,2	31,2
Mysłowice.....	5,4	1,6	0,9	0,2	0,3	3,9	2,7	36,5
Wałbrzych	5,3	-	-	-	-	5,3	3,8	30,8
Grudziądz	5,2	0,2	0,0	0,1	0,2	5,0	3,4	33,8
Słupsk.....	5,0	0,3	0,2	0,0	0,0	4,7	3,8	38,8
Zawiercie.....	4,8	1,5	1,3	0,0	0,1	3,3	1,7	32,5
Starogard Gdański	4,8	3,0	2,7	0,0	0,0	1,8	1,4	28,3
Legnica.....	4,7	0,1	0,1	0,0	0,2	4,7	3,3	31,9
Ostrowiec Świętokrzyski.....	4,7	1,8	1,4	0,0	0,0	2,9	2,3	31,8
Kostrzyn nad Odrą	4,7	3,8	3,7	0,0	0,1	0,8	0,6	32,3
Siedlce.....	4,7	0,8	0,5	-	0,0	3,9	3,3	42,7
Żywiec	4,6	1,8	1,7	0,0	0,1	2,9	1,0	31,8
Śrem	4,4	3,1	3,1	-	0,1	1,3	0,9	31,5
Jelenia Góra	4,2	0,3	0,0	0,1	0,2	4,0	2,9	34,1
Piotrków Trybunalski.....	4,2	0,8	0,7	0,0	0,1	3,4	2,7	34,8
Łomża	4,2	2,0	1,8	0,1	0,1	2,2	1,7	27,4
Piła	4,1	0,8	0,6	0,0	0,0	3,3	2,6	34,4
Tomaszów Mazowiecki.....	4,1	1,0	0,5	0,3	0,4	3,1	2,2	33,6
Nowy Sącz	4,0	0,7	0,4	-	0,0	3,4	2,8	33,6
Łędziny	4,0	1,8	0,4	-	-	2,2	0,5	30,0
Piekary Śląskie	3,9	1,5	0,9	-	0,1	2,4	1,9	32,9
Czechowice-Dziedzice	3,7	1,8	1,3	0,4	0,6	1,9	1,2	34,1
Dębica	3,7	1,5	1,2	0,1	0,3	2,2	1,4	29,1
Suwałki	3,6	1,1	0,9	0,0	0,1	2,5	2,0	28,2

TABL. 14(67). MIASTA O DECYDUJĄCYM ZUŻYCIU WODY W GOSPODARCE NARODOWEJ W 2008 R. (dok.)
CITIES WITH DECISIVE WATER CONSUMPTION IN THE NATIONAL ECONOMY IN 2008 (cont.)

MIASTA CITIES	Zużycie wody Water consumption							
	Ogółem Grand total	na cele przemysłowe ^a for industrial purposes ^a				na cele eksploatacji sieci wodociągowej ^b for purposes of exploitation of water-line system ^b		
		razem total	w tym do produkcji of which for production		z zakupu from purchase	razem total	w tym gospodarstwa domowe of which households	
			z ujęć własnych zakładu from plant's own intakes	z sieci wodociągowej from water-line system				
w hektometrach sześciennych in cubic hectometers							na 1 mieszkań- ca w m ³ per capita in m ³	
Przemysł.....	3,6	0,7	0,0	0,0	0,1	2,9	2,1	32,0
Lubin.....	3,5	0,1	-	0,1	0,1	3,4	2,7	36,0
Głogów.....	3,4	0,7	0,7	-	-	2,7	2,2	32,3
Pabianice.....	3,4	0,5	0,2	0,1	0,1	2,9	2,3	33,3
Stargard Szczeciński	3,3	0,2	0,1	0,1	0,1	3,1	2,4	33,7
Kutno	3,3	0,6	0,2	-	0,1	2,8	1,5	32,7
Kołobrzeg.....	3,3	0,2	0,1	0,0	0,0	3,1	1,9	41,8
Piaseczno.....	3,3	1,1	1,0	0,0	0,1	2,2	1,7	42,4
Elk.....	3,3	0,8	0,7	0,0	0,0	2,5	2,2	37,9
Siemianowice Śląskie.....	3,2	0,0	0,0	-	0,0	3,2	2,5	34,9
Ostrów Wielkopolski	3,1	0,3	0,2	0,0	0,1	2,8	2,3	31,4
Krosno.....	3,1	0,7	0,3	0,3	0,5	2,4	1,4	29,1
Ciechanów.....	3,1	0,7	0,3	0,2	0,2	2,4	1,9	40,7
Gniezno	3,1	0,2	0,1	-	0,0	2,9	2,2	32,2
Zamość.....	3,1	0,3	0,0	0,0	0,0	2,8	2,0	30,7
Chełm.....	3,0	0,8	0,6	0,0	0,0	2,3	1,8	27,0
Świdnica.....	3,0	0,1	0,0	-	0,0	2,9	2,2	36,8
Jasło	3,0	1,1	0,7	0,3	0,5	1,9	1,0	27,8
Skierniewice.....	3,0	0,6	0,5	0,0	0,0	2,3	1,9	39,1
Bieruń.....	2,9	1,8	1,4	0,2	0,5	1,0	0,6	31,6
Koło	2,8	1,7	1,4	0,0	0,0	1,0	0,9	40,6
Leszno	2,7	0,2	0,2	-	0,0	2,5	2,0	31,4
Racibórz	2,7	0,3	0,2	0,0	0,1	2,4	1,7	29,7
Tczew.....	2,7	0,0	0,0	-	-	2,6	2,1	35,2
Pruszków.....	2,6	0,2	0,1	-	0,0	2,5	2,1	37,0
Zakopane.....	2,6	0,6	0,4	0,0	0,1	2,1	1,2	43,3
Zgierz.....	2,6	0,2	0,1	0,0	0,1	2,4	2,0	34,2
Tarnowskie Góry.....	2,6	0,2	0,0	0,0	0,1	2,4	1,8	28,9
Radomsko	2,6	0,5	0,4	0,0	0,0	2,1	1,6	32,8
Lębork.....	2,6	0,8	0,4	0,1	0,2	1,8	1,2	34,1
Mielec	2,6	0,0	0,0	-	0,6	2,5	2,2	35,5
Żary.....	2,5	0,8	0,7	0,1	0,1	1,7	1,3	32,5
Myszków.....	2,5	1,4	0,9	0,1	0,1	1,1	1,0	29,2
Sopot.....	2,5	0,0	0,0	-	-	2,5	1,9	49,4
Żory.....	2,5	-	-	-	-	2,5	2,1	34,4

^a Poza rolnictwem i leśnictwem. ^b Bez zużycia wody na cele przemysłowe przez wodociągi stanowiące własność gmin, wojewódzkich zakładów usług wodnych i spółek wodnych.

^a Excluding agriculture and forestry. ^b Excluding consumption of water for industrial purposes by water-line systems owned by gminas, voivodship waterworks and water companies.

TABL. 15(68). ZUŻYCIE WODY W ZAKŁADACH I ICH WYPOSAŻENIE W ZAMKNIĘTE OBIEGI WODY WEDŁUG WOJEWÓDZTW W 2008 R.
CONSUMPTION OF WATER IN PLANTS EQUIPPED WITH CLOSED WATER CYCLES BY VOIVODSHIP IN 2008

WOJEWÓDZTWA VOIVODSHIPS	Zużycie wody na cele produkcyjne <i>Consumption of water for production purposes</i>		Zakłady wyposażone w obiegi zamknięte <i>Plants equipped with closed water cycles</i>					
	Ogółem w hm ³ <i>Total in hm³</i>	w tym w obiegach zamkniętych w % ogółem <i>of which in closed cycles in % of total</i>	w % zakładów ogółem ^a <i>in % of total plants^a</i>	według wskaźnika ujęcia w obiegi zużywanej wody <i>by indicator of withdrawal to fill used water</i>				
				Poniżej 10% <i>below 10%</i>	10,1- -50,0	50,1- -90,0	90,1- -99,0	99,1% i więcej <i>99.1% and more</i>
POLSKA..... POLAND	7409,6	4,1	47,3	467	181	65	26	46
Dolnośląskie	125,2	43,1	42,9	20	6	2	4	4
Kujawsko-pomorskie	72,2	17,0	57,8	28	10	5	1	3
Lubelskie	109,5	8,1	57,7	45	12	4	—	—
Lubuskie	9,8	12,5	29,6	13	5	2	—	1
Łódzkie	91,7	69,8	39,4	36	7	4	2	4
Małopolskie	322,3	6,3	47,5	27	11	5	1	4
Mazowieckie.....	2292,8	1,1	41,3	58	20	5	1	2
Opolskie.....	39,5	66,3	66,7	12	5	4	3	6
Podkarpackie.....	126,0	1,7	62,5	25	12	4	2	2
Podlaskie.....	11,0	12,1	58,7	24	9	3	1	—
Pomorskie	117,6	1,2	30,3	24	6	1	1	1
Śląskie.....	118,3	59,0	63,9	34	32	18	6	15
Świętokrzyskie.....	933,6	0,4	57,4	18	7	5	—	1
Warmińsko-mazurskie	14,4	9,2	36,9	23	6	—	1	—
Wielkopolskie	1448,8	0,7	41,8	55	26	2	3	2
Zachodniopomorskie.....	1576,8	0,1	45,6	25	7	1	—	1

a Zużywających wodę do produkcji.
a Using water for production.

TABL. 16(69). BILANS GOSPODAROWANIA WODĄ W PRZEMYSŁE WEDŁUG WOJEWÓDZTW W 2008 R.
BALANCE OF WATER MANAGEMENT IN INDUSTRY BY VOIVODSHIP IN 2008

WOJEWÓDZTWA VOIVODSHIP	Przychód wody Income of water					
	ogółem grand total	z ujęć własnych from own intakes				
		razem total	w tym wody of which waters			z zakupu od innych jednostek from purchase from other entities
			powierzchniowe surface	podziemne underground	z odwadniania zakładów górnictwowych oraz obiektów budowlanych from mine drainage and building constructions	
	w hektometrach sześciennych in cubic hectometres					
P O L S K A ..... POLAND	7649,4	7499,5	7211,8	207,7	79,9	149,9
Dolnośląskie.....	144,0	111,9	101,6	7,6	2,8	32,0
Kujawsko-pomorskie	77,9	73,1	65,0	8,0	0,2	4,8
Lubelskie.....	115,0	114,6	96,7	16,1	1,9	0,4
Lubuskie.....	14,0	13,1	6,3	6,8	—	0,9
Łódzkie	97,9	96,2	79,9	15,2	1,1	1,7
Małopolskie.....	359,5	348,9	307,3	10,7	30,9	10,6
Mazowieckie	2318,8	2301,7	2272,4	28,4	1,0	17,1
Opolskie	48,3	44,1	29,9	11,1	3,1	4,2
Podkarpackie.....	155,5	147,9	139,3	7,6	1,1	7,6
Podlaskie	13,7	13,1	1,5	11,7	—	0,5
Pomorskie	125,9	124,9	108,9	15,8	0,2	1,0
Śląskie	169,4	110,8	54,6	22,1	34,1	58,6
Świętokrzyskie	940,9	937,8	927,7	6,9	3,2	3,1
Warmińsko-mazurskie	31,1	29,3	19,7	9,5	—	1,8
Wielkopolskie	1456,5	1453,1	1431,9	21,0	0,3	3,4
Zachodniopomorskie.....	1581,1	1578,9	1569,3	9,5	0,1	2,1

TABL. 16(69). BILANS GOSPODAROWANIA WODĄ W PRZEMYSŁE WEDŁUG WOJEWÓDZTW W 2008 R. (dok.)
BALANCE OF WATER MANAGEMENT IN INDUSTRY BY VOIVODSHIP IN 2008 (cont.)

WOJEWÓDZTWA VOIVODSHIPS	Rozchód wody Outcome of water					
	ogółem grand total	zużycie na potrzeby zakładów consumption for plants ' needs			sprzedaż sale	straty w sieci losses in system
		razem total	w tym do produkcji of which for production			
			razem total	w tym z sieci wodociągowej of which from water-line system		
	w hektometrach sześciennych in cubic hectometres					
P O L S K A ..... POLAND	7649,4	7504,2	7409,6	31,2	131,5	13,7
Dolnośląskie.....	144,0	127,7	125,2	0,9	15,4	0,9
Kujawsko-pomorskie	77,9	76,0	72,2	0,6	1,5	0,4
Lubelskie.....	115,0	112,1	109,5	0,2	2,4	0,5
Lubuskie.....	14,0	12,2	9,8	0,2	1,7	0,1
Łódzkie	97,9	96,3	91,7	0,9	1,4	0,2
Małopolskie.....	359,5	332,3	322,3	9,0	25,1	2,0
Mazowieckie	2318,8	2300,0	2292,8	2,1	17,9	0,9
Opolskie	48,3	41,7	39,5	0,9	5,4	1,3
Podkarpackie	155,5	139,2	126,0	1,5	14,7	1,5
Podlaskie	13,7	12,7	11,0	0,3	0,9	0,1
Pomorskie	125,9	122,5	117,6	0,4	1,9	1,6
Śląskie	169,4	133,8	118,3	9,9	33,3	2,3
Świętokrzyskie	940,9	934,8	933,6	0,4	5,2	0,9
Warmińsko-mazurskie	31,1	30,2	14,4	1,1	0,4	0,5
Wielkopolskie	1456,5	1453,0	1448,8	1,9	3,0	0,4
Zachodniopomorskie.....	1581,1	1579,6	1576,8	1,0	1,3	0,2

TABL. 17(70) . GOSPODAROWANIE WODĄ W PRZEMYSŁE WEDŁUG REGIONALNYCH ZARZĄDÓW GOSPODARKI WODNEJ W 2008 R.
WATER MANAGEMENT IN INDUSTRY BY REGIONAL BOARDS OF WATER MANAGEMENT IN 2008

REGIONALNE ZARZĄDY GOSPODARKI WODNEJ REGIONAL BOARDS OF WATER MANAGEMENT	Pobór wód <i>Water withdrawal</i>		Zakup wody <i>Purchase of water</i>		Zużycie wody <i>Water consum ption</i>	Zakłady <i>Plants</i>	
	w tym <i>of which</i>		razem <i>total</i>	w tym z sieci wodociągowej na cele produkcyjne <i>of which from water-line system for production purposes</i>		zużywające wodę <i>using water</i>	odprowadzające ścieki wymagające oczyszczania <i>discharging waste water requiring treatment</i>
	Powierz- chniowych <i>surface</i>	podziemnych <i>underground</i>					
W HEKTOMETRACH SZEŚCIENNYCH IN CUBIC HECTOMETRES							
P O L S K A..... POLAND	7211,8	207,7	149,9	31,2	7504,2	2277	1051
Gdańsk.....	162,6	23,9	3,5	1,8	184,9	274	103
Katowice.....	54,9	18,2	57,3	16,9	140,7	148	109
Kraków	1374,5	21,9	14,1	3,8	1385,9	285	166
Poznań	1545,7	40,2	19,4	2,2	1597,7	473	191
Szczecin-	1569,1	8,6	2,1	1,0	1578,5	116	45
Warszawa	2376,8	72,3	19,4	3,2	2446,9	737	305
Wrocław	128,2	22,6	34,1	2,3	169,7	244	132

TABL. 18(71). GOSPODAROWANIE WODĄ W PRZEMYŚLE WEDŁUG REGIONÓW HYDROGRAFICZNYCH W 2008 R.
WATER MANAGEMENT IN INDUSTRY BY HYDROGRAPHIC REGIONS IN 2008

REGIONY HYDROGRAFICZNE HYDROGRAPHIC REGIONS	Pobór wody z ujęć własnych Water withdrawn from own intakes			Zużycie wody przez zakłady Water consumption by plants		
	ogółem grand total	w tym wody of which waters		ogółem grand total	w tym do produkcji of which for production	
		powierzchniowe surface	podziemne underground		razem total	w tym z sieci wodociągowej of which from water-line system
	w hektometrach sześciennych in cubic hectometres					
O G Ó Ł E M..... TOTAL	7499,5	7211,8	207,7	7504,2	7409,6	31,2
DORZECZE WISŁY ..... WISŁA DRAINAGE BASIN	3998,1	3827,2	109,7	3979,2	3928,0	20,6
Wisła od źródeł do ujścia Dunajca..... Wisła from its source up to the Dunajec estuary	399,2	327,8	17,5	398,9	381,4	14,4
Dorzecze Dunajca..... Dunajec drainage basin	18,5	16,0	2,5	16,8	15,8	0,6
Wisła od ujścia Dunajca do ujścia Wisłoki..... Wisła from the Dunajec estuary up to the Wisłoka estuary	932,8	926,3	3,3	931,1	930,6	0,3
Dorzecze Wisłoki ..... Wisłoka drainage basin	4,7	2,9	1,8	4,1	3,6	0,6
Wisła od ujścia Wisłoki do ujścia Sanu ..... Wisła from the Wisłoka estuary up to the San estuary	16,3	13,1	2,1	13,5	2,9	0,1
Dorzecze Sanu ..... San drainage basin	128,4	123,6	4,8	122,2	119,9	0,9
Wisła od ujścia Sanu do ujścia Wieprza ..... Wisła from the San estuary up to the Wieprz estuary	104,0	96,9	7,1	102,7	101,5	0,1
Dorzecze Wieprza ..... Wieprz drainage basin	10,3	1,1	7,9	9,2	7,8	0,1
Wisła od ujścia Wieprza do ujścia Pilicy ..... Wisła from the Wieprz estuary up to the Pilica estuary	1521,0	1517,8	3,1	1520,9	1520,2	0,0
Dorzecze Pilicy ..... Pilica drainage basin	7,2	0,7	6,5	6,9	6,0	0,3
Wisła od ujścia Pilicy do ujścia Narwi ..... Wisła from the Pilica estuary up to the Narew estuary	214,5	205,1	8,8	213,8	210,6	1,2
Narew od źródeł do ujścia Biebrzy ..... Narew from the source up to the Biebrza estuary	3,8	—	3,8	3,7	3,0	0,1
Dorzecze Biebrzy ..... Biebrza drainage basin	3,1	—	3,1	3,0	2,6	0,0
Narew od ujścia Biebrzy do ujścia Bugu ..... Narew from the Biebrza estuary up to the Bug estuary	534,3	527,8	6,5	534,3	533,0	0,2
Dorzecze Bugu ..... Bug drainage basin	9,6	0,1	8,8	8,7	7,4	0,1
Narew od ujścia Bugu do ujścia do Wisły ..... Narew from the Bug estuary up to the Wisła estuary	5,0	0,7	3,9	5,2	4,0	0,3
Wisła od ujścia Narwi do ujścia Bzury włącznie ..... Wisła from the Narew estuary up to and including the Bzura estuary	6,5	0,4	6,1	6,5	4,9	0,6
Wisła od ujścia Bzury do ujścia Drwęcy ..... Wisła from the Bzura estuary up to the Drwęca estuary	35,1	32,0	3,1	34,5	32,3	—
Dorzecze Drwęcy ..... Drwęca drainage basin	4,0	1,7	2,3	4,2	3,8	0,1
Wisła od ujścia Drwęcy do ujścia Brdy włącznie ..... Wisła from the Drwęca estuary up to and including the Brda estuary	11,6	7,6	4,0	11,1	10,0	0,4
Wisła od ujścia Brdy do ujścia do Morza Bałtyckiego /bez delty/ ..... Wisła from the Brda estuary up to the Baltic Sea /excluding the delta/	28,3	25,6	2,7	28,0	26,9	0,2
DORZECZE ODRY ..... ODRA DRAINAGE BASIN	3357,6	3261,8	77,2	3382,7	3358,9	9,4

TABL. 18(71). GOSPODAROWANIE WODĄ W PRZEMYSŁE WEDŁUG REGIONÓW HYDROGRAFICZNYCH
W 2008 R. (dok.)
WATER MANAGEMENT IN INDUSTRY BY HYDROGRAPHIC REGIONS IN 2008 (cont.)

REGIONY HYDROGRAFICZNE HYDROGRAPHIC REGIONS	Pobór wody z ujęć własnych Water withdrawal from own intakes			Zużycie wody przez zakłady Water consumption by plants		
	ogółem grand total	w tym wody of which waters		ogółem grand total	w tym do produkcji of which for production	
		powierzchniowe surface	podziemne underground		razem total	w tym z sieci wodociągowej of which from water-line system
w hektometrach sześciennych in cubic hectometres						
Odra od źródeł do ujścia Nysy Kłodzkiej ..... Odra from the source up to the Nysa Kłodzka estuary	75,0	45,6	15,4	72,7	65,3	4,3
Dorzecze Nysy Kłodzkiej ..... Nysa Kłodzka drainage basin	1,8	0,8	0,8	1,8	1,6	0,1
Odra od ujścia Nysy Kłodzkiej do ujścia Bobru ..... Odra from the Nysa Kłodzka estuary up to the Bóbr estuary	87,1	73,8	13,0	104,4	101,4	1,5
Dorzecze Bobru ..... Bóbr drainage basin	5,0	1,0	1,5	5,0	4,2	0,2
Odra od ujścia Bobru do ujścia Warty ..... Odra from the Bóbr estuary up to the Warta estuary	27,2	26,9	0,3	25,9	25,6	0,0
Warta od źródeł do ujścia Prosny ..... Warta from the source up to the Prosna estuary	1523,4	1503,1	19,1	1531,3	1526,4	0,8
Dorzecze Prosny ..... Prosna drainage basin	2,8	0,5	2,3	2,4	2,0	0,2
Warta od ujścia Prosny do ujścia Noteci..... Warta from the Prosna estuary up to the Noteć estuary	16,8	6,9	9,9	16,9	14,8	1,0
Dorzecze Noteci ..... Noteć drainage basin	36,1	29,3	6,6	39,5	37,4	0,2
Warta od ujścia Noteci do ujścia Odry ..... Warta from the Noteć estuary up to the Odra estuary	8,3	6,0	2,3	7,5	6,6	0,0
Odra od ujścia Warty do ujścia do Zalewu Szczecińskiego ... Odra from the Warta estuary up to the Szczecin Bay	1574,3	1568,1	6,1	1575,2	1573,6	1,0
DORZECZA RZEK PRZYMORZA ..... DRAINAGE BASINS OF COASTAL RIVERS	142,3	122,9	19,3	140,8	121,5	1,2
Zlewnia Zalewu Szczecińskiego /bez dorzecza Odry/ ..... Szczecin Bay catchment basin /excluding Odra drainage basin/	0,1	0,0	0,1	0,1	0,0	—
Dorzecza rzek Przymorza Zachodniego do ujścia Wisły .... Drainage basin of rivers in Western Pomerania up to the Wisła estuary	80,8	66,9	13,7	79,5	75,1	0,3
Zlewnia Zalewu Wiślanego / bez dorzecza Wisły/ ..... Wisła Bay catchment basin /excluding Wisła drainage basin/	55,0	52,4	2,6	55,0	41,1	0,8
Dorzecze Pregoty..... Pregola drainage basin	6,4	3,6	2,9	6,2	5,3	0,1
POZOSTAŁE DORZECZA ..... OTHER DRAINAGE BASINS	1,5	—	1,5	1,4	1,2	0,0
Dorzecze Niemna ..... Niemen drainage basin	1,5	—	1,5	1,4	1,2	0,0
Dorzecze Dniestru ..... Dniestr drainage basin	—	—	—	—	—	—
Dorzecze Dunaju ..... Dunaj drainage basin	0,0	—	0,0	0,0	0,0	—
Dorzecze Łaby..... Łaba drainage basin	—	—	—	—	—	—

TABL. 19(72). GOSPODAROWANIE WODĄ W PRZEMYSŁE WEDŁUG POLSKIEJ KLASYFIKACJI DZIAŁALNOŚCI ^a W 2008 R. WATER MANAGEMENT IN INDUSTRY BY POLISH CLASSIFICATION OF ACTIVITIES IN 2008													
Poziom Level of		WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Przychód wody Income of water					Rozchód wody Outcome of water					
			ogółem grand total	z ujęć własnych from own intakes			z odwadniania zakładów górnictwowych oraz budowlanych from mine drainage and building constructions	zużycie na potrzeby zakładu consumption for plant's needs		sprzedaż sale			
				w tym of which				w tym do produkcji of which for production					
działu division	grupy group		razem total	powie- rzchnio- wych surface	podziem- nych under- ground	razem total		razem total	w tym z sieci wodo- ciągowej of which from water- line system				
			w hektometrach sześciennych in cubic hectometres										
10	10.1 10.2	OGÓŁEM..... TOTAL	7649,4	7499,5	7211,8	207,7	79,9	7504,2	7409,6	31,2	131,5		
		SEKCJA C+D+E ..... SECTION C+D+E	7580,9	7437,9	7193,3	172,0	72,6	7457,0	7394,5	29,4	111,8		
		SEKCJA C ..... SECTION C	84,7	69,5	12,9	6,4	50,2	62,9	53,0	4,1	21,2		
		PODSEKCJA CA.. SUBSECTION CA.	48,7	39,4	3,2	4,7	31,5	40,5	30,9	4,1	7,8		
			48,7	39,3	3,2	4,6	31,5	40,4	30,9	4,1	7,8		
			47,5	38,4	3,2	4,5	30,7	39,3	30,6	4,1	7,6		
			1,2	0,9	—	0,1	0,8	1,1	0,3	—	0,1		
		PODSEKCJA CB.. SUBSECTION CB	36,0	30,1	9,6	1,8	18,7	22,5	22,1	0,1	13,4		
		13	13.2		13,7	13,7	—	—	13,7	2,3	2,2	—	11,5
					13,7	13,7	—	—	13,7	2,3	2,2	—	11,5
14	14.2		22,2	16,4	9,6	1,8	5,0	20,2	19,9	0,1	2,0		
			9,3	9,2	4,4	1,2	3,6	7,5	7,3	0,0	1,8		
		klasa 14.21 ..... class 14.21	8,4	8,4	4,4	1,2	2,7	6,6	6,5	—	1,8		
	14.3		3,1	0,9	0,4	0,0	0,5	3,1	3,1	0,0	0,0		
	14.4		8,4	4,9	4,8	0,2	—	8,4	8,4	0,0	—		
15	15.1 15.2 15.3 15.4 15.5 15.8 15.9	SEKCJA D ..... SECTION D	745,1	650,3	492,1	136,3	21,8	701,8	667,1	13,8	34,7		
		PODSEKCJA DA . SUBSECTION DA	100,7	89,5	10,0	79,5	—	95,8	86,4	9,1	4,0		
			100,5	89,3	10,0	79,3	—	95,7	86,4	9,1	4,0		
			16,8	13,1	—	13,1	—	16,2	14,0	3,1	0,6		
			0,7	0,7	—	0,7	—	0,7	0,5	0,0	0,0		
			18,6	16,6	1,3	15,2	—	17,7	15,9	1,1	0,8		
			1,6	0,7	0,0	0,7	—	1,6	1,5	0,4	0,0		
			1,6	0,7	0,0	0,7	—	1,6	1,5	0,4	0,0		
			3,0	2,5	1,7	0,9	—	3,0	3,0	0,5	0,0		
			26,3	25,5	0,0	25,5	—	25,8	24,3	0,7	0,3		
17	17.1 17.2 17.3- -17.7		6,8	6,0	1,4	4,6	—	6,1	5,2	0,7	0,5		
			2,5	2,2	1,4	0,8	—	2,2	1,6	0,1	0,3		
			23,4	20,8	2,7	18,0	—	21,5	19,4	2,4	1,7		
			10,5	8,6	2,4	6,3	—	10,0	9,4	1,9	0,5		
			7,1	6,3	1,6	4,6	—	6,0	5,5	0,4	1,0		
			6,7	5,8	1,6	4,3	—	5,6	5,1	0,3	1,0		
			0,7	0,5	0,0	0,5	—	0,6	0,6	0,1	0,0		
		2,0	1,9	1,4	0,4	—	2,0	1,8	0,1	0,0			
		4,0	3,5	0,1	3,3	—	2,9	2,7	0,2	1,0			

TABL. 19(72). GOSPODAROWANIE WODĄ W PRZEMYSŁE WEDŁUG POLSKIEJ KLASYFIKACJI DZIAŁALNOŚCI^a
W 2008 R. (cd.)

WATER MANAGEMENT IN INDUSTRY BY POLISH CLASSIFICATION OF ACTIVITIES IN 2008 (cont.)

Poziom Level of		WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Przychód wody Income of water					Rozchód wody Outcome of water			
działu division	grupy group		ogółem grand total	z ujęć własnych from own intakes				zużycie na potrzeby zakładu consumption for plant's needs		sprzedaż sale	
				w tym of which							
				razem total	powie- rchnio- wych surface	podziem- nych under- ground	z odwadniania zakładów górnictwowych budowlanych from mine drainage and building constructions	razem total	w tym do produkcji of which for production		
			razem total						w tym z sieci wodo- ciągowej of which from water- line system		
w hektometrach sześciennych in cubic hectometres											
18			0,5	0,4	0,0	0,4	—	0,5	0,4	0,0	—
	18.2		0,4	0,4	—	0,4	—	0,4	0,4	0,0	—
	18.3		0,1	0,1	0,0	0,0	—	0,1	0,1	0,0	—
		PODSEKCJA DC.. SUBSECTION DC	0,7	0,6	0,2	0,4	—	0,7	0,6	0,1	0,0
19			0,7	0,6	0,2	0,4	—	0,7	0,6	0,1	0,0
	19.1		0,7	0,6	0,2	0,4	—	0,7	0,6	0,1	0,0
		PODSEKCJA DD . SUBSECTION DD	6,1	5,8	3,0	2,8	—	5,9	5,0	0,2	0,2
20			6,1	5,8	3,0	2,8	—	5,9	5,0	0,2	0,2
	20.2		5,6	5,3	3,0	2,3	—	5,4	4,6	0,2	0,2
		PODSEKCJA DE.. SUBSECTION DE	86,4	72,1	68,0	4,1	—	84,1	83,4	0,2	1,1
21			86,4	72,1	68,0	4,1	—	84,0	83,4	0,2	1,1
	21.1		83,1	69,0	66,6	2,3	—	81,3	80,9	0,2	0,6
	21.2		3,3	3,1	1,4	1,7	—	2,7	2,5	0,0	0,5
		PODSEKCJA DF.. SUBSECTION DF	41,0	35,2	32,3	3,0	—	39,4	38,4	0,1	1,2
23			41,0	35,2	32,3	3,0	—	39,4	38,4	0,1	1,2
	23.1		13,9	8,2	6,0	2,2	—	13,2	12,9	0,1	0,7
	23.2		27,1	27,0	26,3	0,7	—	26,1	25,5	0,0	0,5
		PODSEKCJA DG . SUBSECTION DG	367,6	364,0	350,6	13,3	0,1	353,3	349,4	0,9	11,5
24			367,6	364,0	350,6	13,3	0,1	353,3	349,4	0,9	11,5
	24.1		360,0	357,4	347,1	10,3	—	346,4	343,2	0,0	10,9
		klasa 24.13... class 24.13	23,1	23,1	22,2	0,9	—	23,0	22,7	0,0	0,1
		klasa 24.14... class 24.14	33,1	31,1	26,1	5,0	—	26,3	25,4	0,0	5,0
		klasa 24.15... class 24.15	284,2	283,7	280,5	3,2	—	283,1	282,6	0,0	1,1
	24.2		0,0	—	—	—	—	0,0	0,0	0,0	0,0
	24.3		1,0	0,9	0,7	0,1	0,1	0,9	0,7	0,1	0,1
	24.4		4,6	3,7	2,4	1,4	—	4,2	3,9	0,7	0,3
	24.5		0,6	0,5	0,2	0,4	—	0,5	0,4	0,0	0,0
	24.6		1,4	1,4	0,3	1,1	—	1,2	1,1	0,0	0,1
		PODSEKCJA DH . SUBSECTION DH	6,8	6,3	5,9	0,4	—	6,1	5,5	0,0	0,3
25			6,8	6,3	5,9	0,4	—	6,1	5,5	0,0	0,3
	25.1		5,8	5,4	5,2	0,2	—	5,2	4,6	0,0	0,1
	25.2		1,1	0,9	0,7	0,2	—	0,9	0,8	0,0	0,1

TABL. 19(72). GOSPODAROWANIE WODĄ W PRZEMYŚLE WEDŁUG POLSKIEJ KLASYFIKACJI DZIAŁALNOŚCI ^a W 2008 R. (cd.) WATER MANAGEMENT IN INDUSTRY BY POLISH CLASSIFICATION OF ACTIVITIES IN 2008 (cont.)											
Poziom Level of		WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Przychód wody Income of water					Rozchód wody Outcome of water			
			ogółem grand total	z ujęć własnych from own intakes				zużycie na potrzeby zakładu consumption for plant's needs		sprzedaż sale	
				w tym of which							
działu division	grupy group		razem total	powie- rzchnio- wych surface	podziem- nych under- ground	z odwadniania zakładów górnich budowlanych from mine drainage and building constructions	razem total	w tym do produkcji of which for production			
								razem total	w tym z sieci wodo- ciągowej of which from water- line system		
w hektometrach sześciennych in cubic hectometres											
26		PODSEKCJA DI... SUBSECTION DI	21,3	18,5	1,6	9,8	7,1	18,6	16,6	1,3	2,4
			21,3	18,5	1,6	9,8	7,1	18,6	16,6	1,3	2,4
	26.1		4,0	2,5	0,9	1,6	—	3,3	2,9	0,7	0,6
	26.2		1,4	1,0	—	1,0	—	1,2	1,0	0,1	0,2
	26.5		8,2	8,2	0,4	2,1	5,6	7,1	6,6	—	1,1
		klasa 26.51 ..... class 26.51	5,2	5,2	0,4	1,6	3,2	4,2	3,8	—	1,0
		klasa 26.52 ..... class 26.52	1,9	1,9	—	0,5	1,4	1,8	1,7	—	0,1
	26.6		2,9	2,7	0,1	2,4	0,2	2,6	2,2	0,0	0,3
27		PODSEKCJA DJ... SUBSECTION DJ	59,2	35,0	13,0	7,3	14,7	47,1	35,7	0,4	10,9
			57,4	33,8	12,9	6,2	14,7	45,7	34,8	0,2	10,6
	27.1		35,1	12,5	8,9	3,6	—	28,3	20,9	0,0	5,9
	27.2		0,2	0,2	0,1	0,1	—	0,1	0,1	0,0	0,0
	27.3		0,8	0,7	0,5	0,2	—	0,8	0,7	0,0	0,0
	27.4		17,1	16,7	0,3	1,8	14,6	12,5	9,4	0,0	4,6
		klasa 27.43 ..... class 27.43	15,4	15,4	—	1,3	14,1	10,9	8,0	—	4,5
		klasa 27.44 ..... class 27.44	0,6	0,4	0,3	0,1	—	0,5	0,5	0,0	0,0
	27.5		4,1	3,6	3,1	0,4	0,1	4,0	3,8	0,1	0,1
28		klasa 27.51 ..... class 27.51	3,8	3,3	3,1	0,2	—	3,7	3,6	0,1	0,0
			1,8	1,2	0,1	1,1	—	1,4	0,9	0,1	0,3
	28.1		0,3	0,2	—	0,2	—	0,2	0,1	0,1	0,1
	28.2		0,1	0,1	—	0,1	—	0,1	0,1	0,0	0,0
	28.4		0,4	0,1	0,0	0,1	—	0,3	0,2	0,0	0,1
	28.3, 28.5- 28.7		1,0	0,8	0,1	0,7	—	0,8	0,6	0,0	0,1
	28.6		0,1	0,1	—	0,1	—	0,1	0,1	—	0,0
	28.7		0,6	0,5	0,1	0,4	—	0,5	0,4	0,0	0,1
29		PODSEKCJA DK . SUBSECTION DK	4,5	3,7	0,9	2,8	—	2,3	1,4	0,1	1,2
			4,5	3,7	0,9	2,8	—	2,3	1,4	0,1	1,2
	29.1		1,6	1,5	0,3	1,2	—	0,9	0,6	0,0	0,3
	29.5		0,3	0,3	—	0,3	—	0,1	0,1	0,0	0,1
	29.2 - 29.4, 29.6, 29.7		2,6	1,9	0,6	1,3	—	1,3	0,8	0,1	0,8
	29.3		0,1	0,1	—	0,1	—	0,1	0,1	—	0,0
	29.7		0,6	0,2	—	0,2	—	0,5	0,3	0,1	0,0

TABL. 19(72). GOSPODAROWANIE WODĄ W PRZEMYSŁE WEDŁUG POLSKIEJ KLASYFIKACJI DZIAŁALNOŚCI^a
W 2008 R. (dok.)
WATER MANAGEMENT IN INDUSTRY BY POLISH CLASSIFICATION OF ACTIVITIES IN 2008 (cont.)

Poziom Level of		WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Przychód wody Income of water					Rozchód wody Outcome of water			
działu division	grupy group		ogółem grand total	z ujęć własnych from own intakes				zużycie na potrzeby zakładu consumption for plant's needs		sprzedaż sale	
				w tym of which				razem total	w tym do produkcji of which for production		
				razem total	powie- rzhnio- wych surface	podziem- -nych under- ground	z odwadniania zakładów górnictwowych oraz obiektów budowlanych from mine drainage and building constructions		razem total		razem total
			w hektometrach sześciennych in cubic hectometres								
31	31.1 31.5	PODSEKCJA DL.. SUBSECTION DL	3,6	2,9	0,1	2,8	—	3,4	2,3	0,5	0,2
			2,3	1,6	0,1	1,6	—	2,1	1,3	0,5	0,1
			0,1	0,0	0,0	—	—	0,1	0,0	0,0	—
			0,6	0,6	0,0	0,5	—	0,5	0,4	—	0,1
32 30, 33			1,1	1,1	—	1,1	—	1,1	1,0	0,0	0,0
			0,2	0,2	—	0,2	—	0,1	0,1	0,0	0,0
			10,6	10,0	4,8	5,2	—	9,7	7,7	0,5	0,5
			1,7	1,2	0,0	1,1	—	1,2	0,8	0,4	0,2
35	34.1 35.1 35.2	PODSEKCJA DM.. SUBSECTION DM	0,7	0,5	—	0,5	—	0,4	0,3	0,3	0,1
			8,9	8,8	4,7	4,1	—	8,5	6,9	0,1	0,3
			8,0	8,0	4,6	3,4	—	7,7	6,6	0,0	0,3
			0,8	0,7	0,1	0,7	—	0,7	0,3	0,0	0,1
36	36.1	PODSEKCJA DN... SUBSECTION DN	29,4	0,4	0,2	0,3	—	29,3	29,1	0,1	0,1
			0,4	0,3	0,1	0,3	—	0,3	0,2	0,1	0,1
			0,4	0,3	0,1	0,3	—	0,3	0,2	0,1	0,1
			0,4	0,3	0,1	0,3	—	0,3	0,2	0,1	0,1
40	40.1 40.3	SEKCJA E..... SECTION E	6751,1	6718,2	6688,4	29,2	0,6	6692,3	6674,4	11,5	56,0
			6741,5	6712,4	6687,5	24,4	0,6	6691,1	6673,4	11,4	48,8
			6387,4	6361,7	6346,2	15,5	0,0	6357,9	6354,7	10,5	29,2
			353,9	350,6	341,3	8,7	0,6	333,0	318,6	0,9	19,6
41			9,6	5,7	0,9	4,9	—	1,2	1,1	0,1	7,2
			13,1	12,4	10,4	0,9	1,1	11,5	0,6	0,1	1,5
			13,1	12,4	10,4	0,9	1,1	11,5	0,6	0,1	1,5
			1,0	0,8	0,0	0,8	—	0,7	0,2	—	0,3
45	45.2	SEKCJA F..... SECTION F	2,1	1,8	0,2	1,7	—	1,6	1,5	0,3	0,5
			5,1	4,6	0,0	4,5	—	4,6	0,1	0,0	0,4
			11,6	9,8	0,2	9,6	—	10,6	1,6	0,4	0,9
			7,7	6,6	5,4	1,2	0,1	1,5	0,9	0,1	6,0
90 91- -93		SEKCJA O ..... SECTION O	6,4	5,5	5,4	0,2	—	0,4	0,2	0,0	5,9
			1,3	1,1	—	1,0	0,1	1,2	0,8	0,1	0,1
			28,9	26,3	2,4	17,8	6,1	17,4	10,4	1,0	—
			POZOSTAŁE SEKCJE..... OTHER SECTIONS			28,9	26,3	2,4	17,8	6,1	17,4

^a Patrz Aneks, str. 518
^a See Annex, page 518

TABL. 22(75). WODY ZASOLONE I ICH ZAGOSPODAROWANIE WEDŁUG WOJEWÓDZTW W 2008 R.
SALINE WATERS AND THEIR MANAGEMENT BY VOIVODSHIP IN 2008

WOJEWÓDZTWA VOIVODSHIPS	Ogółem Grand total	Odprowadzone do wód powierzchniowych Discharged into surface waters	Zagospodarowane Managed			Ładunek sumy jonów Cl ⁻ +SO ₄ ²⁻ w wodach zasolonych Charge of sum of ions Cl ⁻ +SO ₄ ²⁻ in saline waters		
			razem total	w tym metodami of which by methods of		ogółem total	odprowadzo- nych do wód powierzchniowych discharged into surface waters	zagospoda- rowanych managed
				utyliczacji termicznej thermal treatment	recyrkulacji recirculation			
W DEKAMETRACH SZĘŚCIENNYCH IN CUBIC DECAMETRES						W TONACH NA ROK IN TONNES PER YEAR		
P O L S K A..... POLAND	199008	170045	28963	940	—	3145542	2743861	401681
Dolnośląskie	34394	19978	14416	—	—	540440	313273	227167
Kujawsko-pomorskie	17826	17677	149	149	—	1084737	1074314	10423
Małopolskie	11708	11708	—	—	—	43475	43475	—
Podkarpackie.....	4255	4255	—	—	—	21991	21991	—
Śląskie.....	130655	116257	14398	791	—	1452159	1288068	164091
Świętokrzyskie.....	134	134	—	—	—	2740	2740	—
Wielkopolskie	36	36	—	—	—	—	—	—

TABL. 23(76). MELIORACJE PODSTAWOWE WEDŁUG WOJEWÓDZTW
Stan w dniu 31 XII
PRIMARY MELIORATION BY VOIVODSHIP
As of 31 XII

L A T A WOJEWÓDZTWA YEARS VOIVODSHIPS	Rzeki i kanały <i>Rivers and canals</i>		Wały <i>Rollers</i>		Pojemność użytkowa zbiorników wodnych w dam ³ <i>Usable capacity of water reservoirs in dam³</i>	Stacje pomp odwadniających <i>Drainage pump stations</i>	
	długość <i>length</i>	w tym rzeki uregulowane <i>of which regulated</i>	długość <i>length</i>	obszar chroniony w tys ha <i>protected area in thous. ha</i>		liczba <i>number</i>	obszar oddziaływania w tys. ha <i>area of interaction in thous. ha</i>
P O L S K A ..... 1990 POLAND	72577	37923	8148	1004,3	163408	609	571,4
1995	74462	38402	8392	1021,4	222749	589	535,7
2000	74717	39019	8448	1063,4	234743	585	576,6
2005	73900	40113	8469	1086,2	284971	572	596,9
2006	74074	40112	8467	1086,3	238768	579	599,4
2007	74125	40297	8481	1081,8	250071	584	599,2
2008	74111	40399	8509	1092,7	269703	585	599,6
Dolnośląskie.....	6178	3932	1333	155,0	4444	33	18,0
Kujawsko-pomorskie	3281	1988	179	40,9	13690	29	41,6
Lubelskie.....	4888	3487	199	27,3	66433	23	18,9
Lubuskie.....	3979	1795	816	129,9	7041	44	77,8
Łódzkie	3823	2277	163	10,6	12397	-	0,0
Małopolskie.....	3678	1484	1016	108,5	420	23	37,0
Mazowieckie	7941	4418	671	117,4	13829	25	70,0
Opolskie.....	2915	2090	369	42,4	3695	5	6,0
Podkarpackie.....	3692	1915	630	71,5	8840	6	4,6
Podlaskie	4214	3013	31	7,7	59488	14	18,8
Pomorskie	4618	1583	656	141,0	0	95	111,6
Śląskie.....	2389	1507	342	20,3	4402	3	1,7
Świętokrzyskie.....	2536	1309	347	50,1	5760	8	3,3
Warmińsko-mazurskie	6463	2756	442	37,9	3654	93	43,3
Wielkopolskie	7067	3563	766	76,7	57782	50	64,1
Zachodniopomorskie.....	6449	3282	549	55,6	7828	134	83,1

Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi.
S o u r c e: data of the Ministry of Agriculture and Rural Development.

TABL. 24(77). MELIORACJE PODSTAWOWE WYMAGAJĄCE ODBUDOWY LUB MODERNIZACJI WEDŁUG WOJEWÓDZTW W 2008 R. Stan w dniu 31 XII
PRIMARY MELIORATION REQUIRING REBUILDING OR MODERNISATION BY VOIVODSHIP IN 2008. As of 31 XII

WOJEWÓDZTWA VOIVODSHIP	Melioracje podstawowe Primary melioration					Powierzchnia użytków rolnych z urządzeniami wymagającymi odbudowy lub modernizacji Area of agricultural area with equipment requiring rebuilding or modernisation		
	rzeki rivers	wały rollers	zbiorniki w tys. m ³ reservoirs in thous. m ³	stacje pomp w sztukach pump stations in units	wydajność stacji pomp w l/s capacity of pump stations in l/s	ogółem total	w tym of which	
	w kilometrach in kilometres						grunty orne arable land	użytki zielone grassland
						w tysiącach hektarów in thousands of hectares		
P O L S K A	15476	3331	38732	176	245112	1419,8	849,7	570,1
POLAND								
Dolnośląskie.....	1535	609	-	8	6172	170,0	111,5	58,4
Kujawsko-pomorskie	1283	88	959	2	800	108,9	84,5	24,4
Lubelskie.....	1494	124	21187	2	2450	61,4	8,8	52,6
Lubuskie.....	918	403	-	10	45700	34,8	17,8	17,0
Łódzkie	1621	53	-	0	-	44,7	27,1	17,6
Małopolskie.....	543	289	420	6	17910	8,1	5,7	2,4
Mazowieckie	1370	270	-	4	21150	81,4	22,9	58,5
Opolskie	699	48	-	3	2183	54,9	42,3	12,7
Podkarpackie.....	519	327	425	1	3760	13,1	8,2	5,0
Podlaskie	860	18	20	6	8498	85,3	12,2	73,2
Pomorskie	389	204	-	35	42110	111,6	71,1	40,5
Śląskie	457	140	707	0	-	50,1	36,6	13,6
Świętokrzyskie.....	119	132	1165	2	1620	19,0	6,5	12,4
Warmińsko-mazurskie	1128	153	-	52	40675	188,0	122,2	65,8
Wielkopolskie	1780	371	6649	25	40794	301,8	227,8	74,1
Zachodniopomorskie.....	761	102	7200	20	11290	86,6	44,6	41,9

Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi.
S o u r c e: data of the Ministry of Agriculture and Rural Development.

TABL. 25(78). OBIEKTY MAŁEJ RETENCJI WODNEJ WEDŁUG WOJEWÓDZTW Stan w dniu 31 XII 2008 r.
SMALL RETENTION OBJECTS BY VOIVODSHIP As of 31 XII 2008

WOJEWÓDZTWA VOIVODSHIP	Liczba obiektów Number of objects	Pojemność w dam ³ Capacity in dam ³	W tym Of which							Powierz- chnia nawodnień w ha Area of irrigation in ha
			piętrzenie jezior damming of lakes		sztuczne zbiorniki wodne artificial reservoirs		stawy rybne fishponds		budowle piętrzące objekty buildings damming objects	
			objekty objects	dam ³	objekty objects	dam ³	objekty objects	dam ³		
P O L S K A	30563	694912,6	365	226548,2	3330	135349,6	7370	304012,5	18626	152414,6
POLAND										
Dolnośląskie	3798	155159,4	27	8984,2	279	27159,2	2311	110065,2	959	1728,0
Kujawsko-pomorskie	687	14130,0	73	12868,0	19	313,0	512	117,1	83	1899,1
Lubelskie	67	7521,6	1	65,0	23	6987,5	2	60,2	39	705,7
Lubuskie	4882	38115,0	84	16019,0	854	6222,5	515	15623,0	3361	29176,0
Łódzkie	664	12412,0	-	-	6	12397,0	-	0,0	658	2940,0
Małopolskie	852	4679,2	-	-	27	945,6	698	3733,3	58	0,0
Mazowieckie	4752	30589,1	2	1504,6	401	5124,9	171	20205,6	4097	24593,5
Opolskie	955	33960,4	-	-	88	3239,0	644	30682,0	158	515,0
Podkarpackie	80	971,8	-	-	29	934,6	28	27,6	5	60,0
Podlaskie	285	1935,0	-	-	118	1590,0	33	106,0	111	1743,0
Pomorskie	63	15536,4	45	15340,1	7	134,7	4	14,8	4	346,6
Śląskie	1662	29246,9	-	-	68	111,3	797	26632,6	735	100,5
Świętokrzyskie	71	4698,5	-	-	29	4551,1	29	142,4	13	155,0
Warmińsko-mazurskie	2362	118387,9	67	87332,0	144	5896,3	243	23264,0	1752	11494,0
Wielkopolskie	6039	175567,3	38	64888,0	982	49121,9	1106	55435,2	3853	52917,2
Zachodniopomorskie	3344	52002,0	28	19547,3	256	10621,0	277	17903,6	2740	24041,0

Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi.
S o u r c e: data of the Ministry of Agriculture and Rural Development.

TABL. 26(79). NAWADNIANE UŻYTKI ROLNE I GRUNTY LEŚNE WEDŁUG SPOSOBU NAWADNIANIA I WOJEWÓDZTW W 2008 R.

IRRIGATED AGRICULTURAL LAND AND FOREST LAND BY IRRIGATION METHOD AND VOIVODSHIP IN 2008										
WOJEWÓDZTWA VOIVODSHIPS	Powierzchnia nawadniana w ha <i>Irrigated area in ha</i>					Pobór wody ^a do nawodnień w dam ³ <i>Water withdrawal^a for irrigation in dam³</i>				
	ogółem <i>total</i>	według sposobu nawadniania <i>by irrigation method</i>				ogółem <i>total</i>	według sposobu nawadniania <i>by irrigation method</i>			
		podsiąk <i>ascent</i>	deszczo- wnie <i>sprinkling machines</i>	zalew <i>flooding</i>	stokowe <i>declivity</i>		podsiąk <i>ascent</i>	deszczo- wnie <i>sprinkling machines</i>	zalew <i>flooding</i>	sto- kowe <i>declivity</i>
P O L S K A	80709	74830	5722	130	27	103657	97239	5918	499	1
POLAND										
Dolnośląskie.....	418	228	190	-	-	516	443	73	-	-
Kujawsko-pomorskie	2777	2570	207	-	-	13286	12723	563	-	-
Lubelskie.....	7924	7892	32	-	-	4697	4677	20	-	-
Lubuskie.....	1500	803	697	-	-	2200	1917	283	-	-
Łódzkie	626	181	445	-	-	2450	257	2193	-	-
Małopolskie.....	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Mazowieckie.....	13502	13462	40	-	-	35712	35696	16	-	-
Opolskie	1481	118	1363	-	-	1494	370	1124	-	-
Podkarpackie.....	1826	1826	-	-	-	4241	4241	-	-	-
Podlaskie	15704	15704	-	-	-	1579	1579	-	-	-
Pomorskie	7478	7478	-	-	-	8047	8047	-	-	-
Śląskie	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Świętokrzyskie.....	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Warmińsko-mazurskie	3363	3343	20	-	-	8930	8905	25	-	-
Wielkopolskie	22005	20117	1731	130	27	19760	17733	1527	499	1
Zachodniopomorskie.....	2105	1108	997	-	-	745	651	94	-	-

a Łącznie z poborem ścieków.
a Including waste water withdrawal.

TABL. 27(80). NAWODNIENIA W ROLNICTWIE I LEŚNICTWIE ORAZ UZUPEŁNIANIE STAWÓW RYBNYCH WEDŁUG WIELKOŚCI OBIEKTÓW IRRIGATION IN AGRICULTURE AND FORESTRY AND COMPLETION OF FISHPONDS BY SIZE OF OBJECTS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2006	2007	2008	SPECIFICATION
UŻYTKI ROLNE I GRUNTY LEŚNE AGRICULTURAL LAND AND FOREST LAND						
Powierzchnia nawadniana w tys. ha	99,1	77,9	78,8	80,0	80,7	<i>Irrigated area in thous. ha</i>
Obiekty nawadniane.....	821	706	717	752	663	<i>Irrigated objects</i>
o powierzchni w ha:						<i>with area in ha:</i>
20-25	113	115	121	133	98	20-25
26-50	244	221	237	256	217	26-50
51-100	216	177	171	173	157	51-100
101-200	128	105	103	105	99	101-200
201-500	91	67	62	62	69	201-500
501-750	13	7	8	8	9	501-750
751-1000	8	6	7	7	6	751-1000
1001 ha i więcej	8	8	8	8	8	1001 ha i więcej
Pobór wody w hm ³	112,6	94,9	91,5	100,2	103,7	<i>Water withdrawal in hm³</i>
w tym ścieków	2,2	2,1	1,9	2,2	1,7	<i>of which waste water</i>
STAWY RYBNE FISHPONDS						
Powierzchnia napelniana w tys. ha	44,8	47,7	47,9	48,8	48,7	<i>Filled area in thous. ha</i>
Obiekty napelniane.....	688	743	752	768	779	<i>Filled objects</i>
o powierzchni w ha:						<i>with area in ha:</i>
10-25	253	273	282	291	299	10-25
26-50	183	194	196	201	205	26-50
51-75	78	88	85	86	93	51-75
76-100	53	65	63	61	61	76-100
101-150	67	67	68	71	59	101-150
151-200	21	24	26	25	27	151-200
201-500	25	25	25	26	28	201-500
501 ha i więcej	8	7	7	7	7	501 ha i więcej
Pobór wody w hm ³	950,3	1008,1	1003,4	1023,9	1046,9	<i>Water withdrawal in hm³</i>

TABL. 28(81). NAWADNIANE UŻYTKI ROLNE I GRUNTY LEŚNE ORAZ NAPEŁNIANE STAWY RYBNE WEDŁUG WOJEWÓDZTW W 2008 R.

IRRIGATED AGRICULTURAL LAND AND FOREST LAND AND FILLED FISHPONDS BY VOIVODSHIP IN 2008

WOJEWÓDZTWA VOIVODSHIPS	Nawadniane użytki rolne i grunty leśne ^a <i>Irrigated agricultural land and forest land</i>	Napełniane stawy rybne ^b <i>Filled fishponds^b</i>		Pobór wody ^c <i>Water withdrawal^c</i>						
		razem <i>total</i>	w tym leśne <i>of which forest</i>	ogółem <i>grand total</i>	do nawodnień użytków rolnych i gruntów leśnych <i>for irrigation of agricultural land and forest land</i>			do napełniania stawów rybnych <i>for filling fishponds</i>		
					razem <i>total</i>	w tym ścieków <i>of which waste water</i>	na 1 ha <i>per 1 ha</i>	razem <i>total</i>	w tym leśnych <i>of which forest</i>	na 1 ha <i>per 1 ha</i>
	w hektarach <i>in hectares</i>			w dekametrach sześciennych <i>in cubic decametres</i>						
P O L S K A	80709	48698	3944	1150572	103657	1662	1,3	1046915	51251	21,5
POLAND										
Dolnośląskie.....	418	8645	599	171276	516	-	1,2	170760	7558	19,8
Kujawsko-pomorskie	2777	962	-	56207	13286	-	4,8	42921	-	44,6
Lubelskie.....	7924	6603	125	166175	4697	20	0,6	161478	3652	24,5
Lubuskie.....	1500	2456	923	42951	2200	54	1,5	40751	11110	16,6
Łódzkie	626	2839	142	84249	2450	266	3,9	81799	1583	28,8
Małopolskie.....	-	3053	43	75733	-	-	-	75733	430	24,8
Mazowieckie	13502	3351	36	105524	35712	-	2,6	69812	3343	20,8
Opolskie	1481	1816	1276	29050	1494	1094	1,0	27556	16878	15,2
Podkarpackie.....	1826	2730	-	58198	4241	-	2,3	53957	-	19,8
Podlaskie.....	15704	1449	186	21761	1579	-	0,1	20182	2243	13,9
Pomorskie	7478	123	-	10897	8047	-	1,1	2850	-	23,2
Śląskie	-	4303	575	71142	-	-	-	71142	3702	16,5
Świętokrzyskie	-	2593	-	82768	-	-	-	82768	-	31,9
Warmińsko-mazurskie	3363	1582	14	42815	8930	-	2,7	33885	144	21,4
Wielkopolskie	22005	4893	25	105429	19760	193	0,9	85669	608	17,5
Zachodniopomorskie.....	2105	1300	-	26397	745	35	0,4	25652	-	19,7

a Obiekty o powierzchni co najmniej 20 ha. *b* Obiekty o powierzchni co najmniej 10 ha. *c* Łącznie z poborem do nawodnień ścieków.

a Objects with the area of at least 20 ha. *b* Objects with the area of at least 10 ha. *c* Including withdrawal for waste water irrigation.

TABL. 29(82). ŚCIEKI PRZEMYSŁOWE I KOMUNALNE ODPROWADZONE DO WÓD LUB DO ZIEMI

INDUSTRIAL AND MUNICIPAL WASTE WATER DISCHARGED INTO WATERS OR INTO THE GROUND

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2006	2007	2008	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M	9160,7	8981,5	9725,3	9514,9	8807,6	TOTAL
przemysłowe^b	7666,7	7707,9	8460,1	8249,4	7553,2	industrial^b
w tym wody chłodnicze	6659,2	6866,4	7597,5	7364,0	6571,0	<i>of which cooling water</i>
komunalne^c	1494,0	1273,6	1265,2	1265,5	1254,4	municipal^c
Ścieki wymagające oczyszczania	2501,5	2115,1	2127,7	2150,9	2236,6	Waste water requiring treatment
oczyszczane	2200,2	1929,4	1960,4	2000,4	2077,0	treated
mechanicznie	732,7	576,1	584,6	571,1	656,5	<i>mechanically</i>
chemicznie	131,2	109,0 ^d	111,7 ^d	109,0	99,3	<i>chemically</i>
biologicznie	875,9	501,8	477,3	487,2	383,4	<i>biologically</i>
z podwyższonym usuwaniem biogenów ^e	460,4	742,5	786,7	833,0	937,6	<i>with increased biogen removal^e</i>
nieoczyszczane	301,3	185,7	167,4	150,6	159,6	untreated
odprowadzone:						<i>discharged</i>
bezpośrednio z zakładów przemysłowych...	50,8	52,1	57,7	59,2	74,6	<i>directly from industrial plants</i>
siecią kanalizacyjną	250,5	133,6	109,7	91,4	85,0	<i>through sewerage system</i>

a Odprowadzone do wód powierzchniowych. *b* Łącznie z wodami chłodniczymi i zanieczyszczonymi wodami z odwadniania zakładów górniczych oraz obiektów budowlanych. *c* Patrz uwagi metodyczne do działu. *d* Dotyczy ścieków przemysłowych. *e* W przypadku wystąpienia zjawiska przed 1995 r. ścieki wykazywano jako oczyszczane biologicznie.

a Discharged into surface waters. *b* Including cooling water and polluted water from mine drainage and building constructions. *c* See methodological notes to the chapter. *d* Concerns industrial waste water. *e* If before 1995, waste water indicated as treated biologically.

TABL. 30(83). ŚCIEKI PRZEMYSŁOWE ODPROWADZONE BEZPOŚREDNIO DO WÓD LUB DO ZIEMI
INDUSTRIAL WASTE WATER DISCHARGED INTO WATERS OR INTO THE GROUND

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2006	2007	2008	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M.....	7666,7	7707,9	8460,1	8249,4	7553,2	TOTAL
Wody chłodnicze	6659,2	6866,4	7597,5	7364,0	6571,0	Cooling water
Ścieki wymagające oczyszczania ^b	1007,5	841,5	862,6	885,4	982,2	Waste water requiring treatment ^b
oczyszczane	956,8	789,4	804,9	826,2	907,6	treated
mechanicznie.....	647,9	526,2	536,4	560,2	653,3	mechanically
chemicznie	128,9	109,0	111,7	109,0	99,3	chemically
biologicznie	170,1	134,6	135,9	136,0	134,9	biologically
z podwyższonym usuwaniem biogenów	9,9	19,5	20,8	21,1	20,0	with increased biogen removal
nieoczyszczane	50,8	52,1	57,7	59,1	74,6	untreated

a Odprowadzone do wód powierzchniowych. b Łącznie z zanieczyszczonymi wodami chłodniczymi i z odwadniania zakładów górniczych oraz obiektów budowlanych.
a Discharged into surface water. b Including polluted cooling water and water from mine drainage and building constructions.

TABL. 31(84). ŚCIEKI PRZEMYSŁOWE I KOMUNALNE ODPROWADZONE DO WÓD LUB DO ZIEMI WEDŁUG WOJEWÓDZTW W 2008 R.
INDUSTRIAL AND MUNICIPAL WASTE WATER DISCHARGED INTO WATERS OR INTO THE GROUND BY VOIVODSHIP IN 2008

WOJEWÓDZTWA VOIVODSHIPS	Ogółem <i>Grand total</i>	Bezpośrednio z zakładów ^a <i>Directly from plants^a</i>		Siecią kanalizacyjną <i>through sewerage system</i>
		razem <i>total</i>	w tym wody chłodnicze <i>of which cooling water</i>	
	w hektometrach sześciennych <i>in cubic hectometres</i>			
P O L S K A	8807,6	7553,2	6571,0	1254,4
POLAND				
Dolnośląskie.....	215,0	117,0	56,5	97,9
Kujawsko-pomorskie	114,8	49,5	3,9	65,4
Lubelskie.....	148,2	97,4	76,4	50,8
Lubuskie.....	36,0	5,3	0,5	30,7
Łódzkie	123,9	25,2	0,1	98,7
Małopolskie.....	543,1	444,0	274,1	99,0
Mazowieckie	2456,2	2255,6	2223,5	200,6
Opolskie	86,4	57,6	2,4	28,8
Podkarpackie.....	191,5	138,4	117,0	53,0
Podlaskie	40,6	7,1	0,5	33,6
Pomorskie	201,4	109,9	62,0	91,5
Śląskie	364,8	210,2	2,0	154,5
Świętokrzyskie	978,5	949,7	922,6	28,8
Warmińsko-mazurskie	66,3	19,1	16,2	47,2
Wielkopolskie	1606,8	1500,2	1417,1	106,6
Zachodniopomorskie.....	1634,2	1567,0	1396,2	67,2

a Łącznie z wodami chłodniczymi, wodami z odwadniania zakładów górniczych oraz obiektów budowlanych, a także z zanieczyszczonymi wodami opadowymi.
a Including cooling water, water from mine drainage and building structures as well as polluted precipitation water.

TABL. 32(85). ŚCIEKI PRZEMYSŁOWE I KOMUNALNE WYMAGAJĄCE OCZYSZCZANIA^a WEDŁUG WOJEWÓDZTW W 2008 R.
INDUSTRIAL AND MUNICIPAL WASTE WATER REQUIRING TREATMENT^a BY VOIVODSHIPS IN 2008

WOJEWÓDZTWA VOIVODSHIP	Ogółem <i>Grand total</i>	Oczyszczane <i>Treated</i>					Nieoczyszczane <i>Untreated</i>	
		razem <i>total</i>	mechanicznie <i>mechanically</i>	chemicznie ^b <i>chemically^b</i>	biologicz- nie <i>biologically</i>	z podwyż- szonym usuwan- iem miogenów <i>with increased biogen removal</i>	razem <i>total</i>	w tym odprowadzone siecią kanalizacyjną <i>of which discharged through sewerage system</i>
	w hektometrach sześciennych <i>in cubic hectometres</i>							
P O L S K A	2236,6	2077,0	656,5	99,3	383,4	937,6	159,6	85,0
POLAND								
Dolnośląskie.....	158,4	147,7	22,6	22,6	39,0	63,5	10,8	4,3
Kujawsko-pomorskie	111,0	111,5	19,5	1,0	38,8	52,2	.	.
Lubelskie.....	71,9	69,9	13,4	1,8	14,1	40,6	1,9	1,6
Lubuskie.....	35,5	33,7	0,9	0,5	10,6	21,7	1,8	1,6
Łódzkie	123,8	114,7	16,4	0,2	11,8	86,4	9,1	8,3
Małopolskie.....	268,9	265,9	150,5	7,1	20,3	88,0	3,1	1,4
Mazowieckie	232,7	203,9	3,6	0,7	69,0	130,5	28,8	28,3
Opolskie	84,0	81,3	48,7	0,3	6,5	25,8	2,7	0,5
Podkarpackie.....	74,4	70,9	10,8	6,7	18,1	35,3	3,6	2,6
Podlaskie	40,2	40,0	0,8	-	8,1	31,1	0,1	0,1
Pomorskie	139,4	125,5	4,9	2,7	53,2	64,7	13,9	12,0
Śląskie.....	362,7	308,4	138,9	17,7	29,7	122,1	54,3	10,2
Świętokrzyskie	55,9	47,2	14,5	1,6	17,4	13,7	8,8	.
Warmińsko-mazurskie	50,1	47,9	0,3	0,0	8,9	38,6	2,2	1,7
Wielkopolskie	189,8	185,7	79,1	0,2	18,2	88,2	4,0	2,9
Zachodniopomorskie.....	238,0	222,8	131,6	36,3	19,7	35,2	15,2	14,1

a Odprowadzone do wód lub do ziemi. b Dotyczy ścieków przemysłowych.
a Discharged into waters or into the ground. b Concerns industrial waste water.

TABL. 33(86) ŚCIEKI PRZEMYSŁOWE I KOMUNALNE WYMAGAJĄCE OCZYSZCZANIA ODPROWADZONE DO WÓD LUB DO ZIEMI WEDŁUG REGIONALNYCH ZARZĄDÓW GOSPODARKI WODNEJ W 2008 R.
INDUSTRIAL AND MUNICIPAL WASTE WATER REQUIRING TREATMENT DISCHARGED INTO WATERS OR INTO THE GROUND BY REGIONAL BOARDS OF WATER MANAGEMENT IN 2008

REGIONALNE ZARZĄDY GOSPODARKI WODNEJ REGIONAL BOARDS OF WATER MANAGEMENT	Ogółem Grand total	Oczyszczane Treated					Nieoczyszczane Untreated	
		razem total	mechanicznie mechanically	chemicznie ^a chemically ^a	biologicznie biologically	z podwyższonym usuwaniem biogenów with increased biogen removal	razem total	w tym odprowa- dzone siecią kanalizacyjną of which discharged through sewerage system

W HEKTOMETRACH SZEŚCIENNYCH
IN CUBIC HECTOMETRES

P O L S K A	2236,6	2077,0	656,5	99,3	383,4	937,6	159,6	85,0
POLAND								
Gdańsk	229,6	222,5	5,3	3,8	89,6	124,0	7,1	3,5
Gliwice	486,3	434,8	278,1	19,0	28,4	109,3	51,6	8,6
Kraków	254,9	239,5	45,4	13,3	53,2	127,6	15,4	2,5
Poznań	352,0	337,9	117,1	0,6	38,7	181,5	14,1	10,8
Szczecin	233,6	219,0	131,6	36,3	18,7	32,4	14,6	13,6
Warszawa	420,3	379,9	19,5	2,6	103,1	254,7	40,5	38,8
Wrocław	259,7	243,4	59,5	23,8	51,9	108,2	16,3	7,2

a Dotyczy ścieków przemysłowych.
a Concerns industrial waste water.

REGIONY HYDROGRAFICZNE HYDROGRAPHIC REGIONS	Ogółem <i>Grand total</i>	Oczyszczane <i>Treated</i>					Nieoczyszczane <i>Untreated</i>		
		razem <i>total</i>	mecha- nicznie <i>mecha- nically</i>	chemi- cznie ^b <i>chemi- cally^b</i>	biolo- gicznie <i>bio- logi- cally</i>	z podwyż- szonym usuwaniem biogenów <i>with increased biogen removal</i>	razem <i>total</i>	odprowadzane <i>discharged</i>	
								z zakła- dów <i>from plants</i>	siecią kanali- zacyjną <i>through sewerage system</i>
	w hektometrach sześciennych <i>in cubic hectometres</i>								
O G Ó Ł E M	2236,6	2077,0	656,5	99,3	383,4	937,6	159,6	74,6	85,0
TOTAL									
DORZECZE WISŁY	1097,0	1017,7	290,1	28,2	215,1	484,3	79,2	37,7	41,5
WISŁA DRAINAGE BASIN									
Wisła od źródeł do ujścia Dunajca	451,5	419,5	244,6	11,6	33,6	129,6	32,0	23,0	9,0
Wisła from the source up to the Dunajec estuary									
Dorzecze Dunajca	28,3	27,5	0,7	4,7	5,6	16,5	0,8	0,4	0,4
Dunajec drainage basin									
Wisła od ujścia Dunajca do ujścia Wisłoki	37,2	33,6	11,8	1,6	15,3	5,0	.	.	.
Wisła from the Dunajec estuary up to the Wisłoka estuary									
Dorzecze Wisłoki.....	17,2	16,0	2,1	0,9	3,9	9,1	1,2	0,4	0,7
Wisłoka drainage basin									
Wisła od ujścia Wisłoki do ujścia Sanu.....	20,4	15,3	4,6	5,7	1,7	3,3	5,1	4,9	0,1
Wisła from the Wisłoka estuary up to the San									
Dorzecze Sanu.....	48,5	46,0	6,1	0,1	13,6	26,2	2,6	0,5	2,1
San drainage basin									
Wisła od ujścia Sanu do ujścia Wieprza.....	28,8	28,2	8,6	1,8	6,1	11,7	0,6	0,1	0,5
Wisła from the San estuary up to the Wieprz									
Dorzecze Wieprza	39,4	38,6	5,7	0,0	6,7	26,2	0,8	0,0	0,8
Wieprz drainage basin									
Wisła od ujścia Wieprza do ujścia Pilicy	19,8	19,5	1,7	0,1	15,7	2,0	0,4	0,0	0,4
Wisła from the Wieprz estuary up to the Pilica estuary									
Dorzecze Pilicy	16,9	15,6	0,2	0,1	4,9	10,4	1,2	0,5	0,8
Pilica drainage basin									
Wisła od ujścia Pilicy do ujścia Narwi.....	128,8	101,4	0,3	-	9,7	91,5	27,3	0,3	27,0
Wisła from the Pilica estuary up to the Narew estuary									
Narew od źródeł do ujścia Biebrzy.....	20,4	20,3	0,6	-	3,0	16,7	0,1	0,0	0,1
Narew from the source up to the Biebrza estuary									
Dorzecze Biebrzy.....	8,0	7,9	0,1	-	1,0	6,8	0,1	-	0,1
Biebrza drainage basin									
Narew od ujścia Biebrzy do ujścia Bugu.....	25,9	25,1	1,2	-	11,2	12,7	0,8	0,0	0,8
Narew from the Biebrza estuary up to the Bug estuary									
Dorzecze Bugu.....	30,3	28,3	0,3	-	4,9	23,1	2,0	0,3	1,7
Bug drainage basin									
Narew od ujścia Bugu do ujścia Wisły.....	21,0	20,3	0,1	-	8,0	12,2	0,7	0,1	0,6
Narew from the Bug estuary up to the Wisła estuary									
Wisła od ujścia Narwi do ujścia Bzury włącznie.....	29,8	30,0	0,2	-	7,7	22,1	.	.	.
Wisła from the Narew estuary up to and including the Bzura estuary									
Wisła od ujścia Bzury do ujścia Drwęcy.....	33,6	33,0	0,3	1,6	21,7	9,4	0,6	0,0	0,6
Wisła from the Bzura estuary up to the Drwęca estuary									
Dorzecze Drwęcy.....	11,0	10,3	0,1	-	5,2	5,0	0,6	0,2	0,5
Drwęca drainage basin									
Wisła od ujścia Drwęcy do ujścia Brdy włącznie.....	39,1	42,0	0,0	0,0	5,2	36,7	.	.	.
Wisła from the Drwęca estuary up to and including the Brda estuary									
Wisła od ujścia Brdy do ujścia do Morza Bałtyckiego	40,9	39,2	0,7	-	30,5	8,0	1,7	0,0	1,7
Wisła from the Brda estuarv up to the Baltic Sea									

TABL. 34(87). ŚCIEKI PRZEMYSŁOWE I KOMUNALNE WYMAGAJĄCE OCZYSZCZANIA ODPROWADZONE DO WÓD^a WEDŁUG REGIONÓW HYDROGRAFICZNYCH W 2008 R. (dok)
INDUSTRIAL AND MUNICIPAL WASTE WATER REQUIRING TREATMENT DISCHARGED INTO WATERS^a BY HYDROGRAPHIC REGIONS IN 2008 (cont.)

REGIONY HYDROGRAFICZNE HYDROGRAPHIC REGIONS	Ogółem <i>Grand total</i>	Oczyszczane <i>Treated</i>					Nieoczyszczane <i>Untreated</i>		
		razem <i>total</i>	mecha- nicznie <i>mecha- nically</i>	chemi- cznie ^b <i>chemi- cally^b</i>	biolo- gicznie <i>biolo- gically</i>	z podwyż- szonym usuwan- iem biogenów <i>with increased biogen removal</i>	razem <i>total</i>	odprowadzane <i>discharged</i>	
								z zakła- dów <i>from plants</i>	siecią kanali- zacyjną <i>through sewerage system</i>
	w hektometrach sześciennych <i>in cubic hectometres</i>								
DORZECZE ODRY..... ODRA DRAINAGE BASIN	952,7	886,1	361,9	68,4	108,6	347,3	66,5	34,4	32,2
Odra od granicy Państwa do ujścia Nysy Kłodzkiej... <i>Odra from the border of the country up to the Nysa Kłodzka estuary</i>	198,6	174,1	90,1	8,5	13,1	62,3	24,5	22,7	1,8
Dorzecze Nysy Kłodzkiej..... <i>Nysa Kłodzka drainage basin</i>	12,1	11,1	0,1	0,1	4,1	6,7	1,0	0,6	0,4
Odra od ujścia Nysy Kłodzkiej do ujścia Bobru..... <i>Odra from the Nysa Kłodzka estuary up to the Bóbr estuary</i>	140,0	135,1	18,4	9,2	38,2	69,3	4,9	0,8	4,1
Dorzecze Bobru..... <i>Bóbr drainage basin</i>	24,3	16,6	0,0	0,5	3,2	12,9	7,7	6,3	1,4
Odra od ujścia Bobru do ujścia Warty..... <i>Odra from the Bóbr estuary up to the Warta</i>	23,6	23,4	4,6	13,3	2,0	3,5	0,2	-	0,2
Warta od źródeł do ujścia Prosny..... <i>Warta from the source up to the Prosna estuary</i>	199,3	191,0	87,9	0,4	13,0	89,7	8,4	1,0	7,4
Dorzecze Prosny ..... <i>Prosna drainage basin</i>	12,4	12,2	0,4	-	1,4	10,4	0,2	0,1	0,1
Warta od ujścia Prosny do ujścia Noteci..... <i>Warta from the Prosna estuary up to the Noteć estuary</i>	71,6	68,3	3,2	0,1	10,1	54,8	3,3	0,9	2,4
Dorzecze Noteci..... <i>Noteć drainage basin</i>	54,7	53,2	25,0	0,1	9,8	18,2	1,5	1,3	0,3
Warta od ujścia Noteci d ujścia do Odry..... <i>Warta from the Noteć estuary up to the Odra</i>	11,4	11,2	0,7	-	3,5	7,0	0,1	-	0,1
Odra od ujścia Warty do ujścia do Zalewu Szczecińskiego ..... <i>Odra from the Warta estuary up to the Szczecin Bay</i>	204,8	190,1	131,5	36,3	10,0	12,3	14,7	0,6	14,1
DORZECZA RZEK PRZYMORZA ..... DRAINAGE BASINS OF COASTAL RIVERS	181,6	167,8	4,5	2,8	59,1	101,4	13,8	2,5	11,3
Zlewnia Zalewu Szczecińskiego (bez dorzecza Odry) <i>Szczecin Bay catchment basin (excluding Odra drainage basin)</i>	2,8	2,7	0,1	-	0,5	2,2	0,0	0,0	0,0
Dorzecze rzek Pomorza Zachodniego do ujścia Wisły ..... <i>Drainage basin of rivers in Western Pomerania up to the Wisła estuary</i>	104,0	91,5	2,3	2,7	14,3	72,1	12,5	2,2	10,3
Zlewnia Zalewu Wiślanego (bez dorzecza Wisły) ..... <i>Szczecin Bay catchment basin (excluding Odra drainage basin)</i>	54,5	53,9	2,1	0,0	39,9	11,8	0,6	0,0	0,6
Dorzecze Pregoly ..... <i>Pregola drainage basin</i>	20,3	19,6	-	-	4,4	15,3	0,7	0,3	0,4
POZOSTAŁE DORZECZA..... OTHER DRAINAGE BASINS	5,4	5,3	-	-	0,7	4,6	0,1	-	0,1
Dorzecze Niemna..... <i>Niemen drainage basin</i>	4,2	4,1	-	-	0,4	3,7	0,1	-	0,1
Dorzecze Dniestru..... <i>Dniestr drainage basin</i>	0,3	0,3	-	-	-	0,3	0,0	-	0,0
Dorzecze Dunaju..... <i>Dunaj drainage basin</i>	0,4	0,4	-	-	0,3	0,1	0,0	-	0,0
Dorzecze Łaby ..... <i>Łaba drainage basin</i>	0,5	0,5	-	-	-	0,5	-	-	-

a Lub do ziemi. b Dotyczy ścieków przemysłowych.
a Or into the ground. b Concerns industrial waste water.

TABL. 35(88). MIASTA O DUŻEJ SKALI ZAGROŻENIA ŚCIEKAMI W 2008 R.
CITIES WITH HIGH WASTE WATER THREAT IN 2008.

MIASTA CITIES	Ścieki przemysłowe i komunalne wymagające oczyszczania odprowadzone do wód lub do ziemi <i>Industrial and municipal waste water requiring treatment discharged into waters or into the ground</i>								
	ogółem <i>grand total</i>	oczyszczane <i>treated</i>					nieoczyszczane <i>untreated</i>		
		razem <i>total</i>	mecha- nicznie <i>mecha- nically</i>	chemi- cznie ^a <i>chemically^a</i>	biolo- gicznie <i>biologically</i>	z podwyż- szonym usuwan- iem miogenów <i>with increased biogen removal</i>	razem <i>total</i>	odprowadzane <i>discharged</i>	
								bezpośrednio z zakładów przemysłowych <i>directly from industrial plants</i>	siecią kanalizacji miejscowej <i>through sewerage system</i>
w dekametrach sześciennych <i>in cubic decametres</i>									
P O L S K A ..... <i>POLAND</i>	2236585	2076951	656519	99347	383445	937640	159634	74625	85009
w tym MIASTA <i>of which CITIES</i>									
R A Z E M ..... <i>TOTAL</i>	1859771	1747296	482595	92616	294903	877182	112475	44813	67662
w tym 198 miast o dużej skali zagrożenia środowiska ściekami które odprowadziły 72,7% krajowej ilości ścieków wymagających oczyszczania oraz 66,2% ścieków nie oczyszczonych <i>of which 198 cities with high waste water threat that have discharged 72,7% of national waste water requiring treatment and 66,2 % of untreated waste water</i>									
R A Z E M ..... <i>TOTAL</i>	1625302	1519558	479935	90859	208409	740355	105744	43011	62733
Police.....	165174 ^b	165182 ^b	127870	35957	-	1355	.	.	.
Bukowno	128037	128036	125673	2120	243	-	1	-	1
m.st Warszawa.....	112103	84271	6	-	774	83491	27832	8	27824
Kraków	50330	50290	1007	9	1099	48175	40	39	1
Łódź	50051	49600	2	23	-	49575	451	68	383
Jaworzno	39534	39264	36344	374	93	2453	270	136	134
Kwidzyn	37908	37908	2029	-	35879	-	-	-	-
Poznań	35019	34752	2874	70	158	31650	267	20	247
Wrocław	34692	34690	631	137	13357	20565	2	1	1
Katowice	34210	24590	10379	56	1901	12254	9620	6201	3419
Gdańsk.....	34049	26463	1577	2635	2732	19519	7586	190	7396
Sosnowiec	30464	24472	15627	-	96	8749	5992	5261	731
Bytom.....	27538	25964	11188	8055	190	6531	1574	1502	72
Szczecin.....	22611	8306	307	142	7857	-	14305	522	13783
Świecie	19162	19162	-	-	19162	-	-	-	-
Bogatynia	18725	18725	4563	13294	186	682	-	-	-
Bydgoszcz	18710 ^c	22716 ^c	-	-	383	22333	.	.	.
Lublin	18575	18439	-	-	-	18439	136	-	136
Płock.....	18158	18132	303	573	17182	74	26	-	26
Zabrze.....	16045	15740	9102	-	335	6303	305	259	46
Lędziny.....	15825	15825	15013	-	640	172	-	-	-
Gdynia.....	14667	13041	424	91	-	12526	1626	1461	165
Białystok	14088	14068	156	-	-	13912	20	-	20
Puławy.....	13046	13003	7354	1821	1890	1938	43	-	43
Gliwice	13032	9531	1490	66	396	7579	3501	3496	5
Tarnów	12980	12725	273	4678	40	7734	255	255	-
Ruda Śląska	12838	11284	6363	-	185	4736	1554	1220	334
Inowrocław	12065	11654	8516	-	-	3138	411	411	-
Częstochowa.....	11917	11851	1418	-	2	10431	66	43	23
Radom	11349	11328	-	-	11328	-	21	-	21
Bielsko-Biała.....	11322	11232	822	30	132	10248	90	90	-
Toruń.....	11209	11013	-	-	36	10977	196	95	101
Dąbrowa Górnicza.....	10989	10751	5343	281	1781	3346	238	59	179
Olśtyn	10180	9877	-	-	-	9877	303	303	-
Rzeszów	10162	9838	804	-	237	8797	324	208	116
Kielce	10001 ^b	12738 ^b	-	-	12689	49	.	.	.
Tychy	9979b	10095b	46	1234	901	7914	-	-	-
Janikowo	9869	9869	9869	-	-	-	-	-	-
Siemianowice Śląskie.....	9707	2854	-	-	-	2854	6853	6827	26

TABL. 35(88). MIASTA O DUŻEJ SKALI ZAGROŻENIA ŚCIEKAMI W 2008 R. (cd.)

CITIES WITH HIGH WASTE WATER THREAT IN 2008. (cont.)

MIASTA CITIES	Ścieki przemysłowe i komunalne wymagające oczyszczania odprowadzone do wód lub do ziemi <i>Industrial and municipal waste water requiring treatment discharged into waters or into the ground</i>								
	ogółem <i>grand total</i>	oczyszczane <i>treated</i>					nieoczyszczane <i>untreated</i>		
		razem <i>total</i>	mecha- nicznie <i>mecha- nically</i>	chemi- cznie ^a <i>chemically^a</i>	biolo- gicznie <i>biologically</i>	z podwyż- szonym usuwaniem miogenów <i>with increased biogen removal</i>	razem <i>total</i>	odprowadzane <i>discharged</i>	
								bezpośrednio z zakładów przemysłowych <i>directly from industrial plants</i>	siecią kanalizacji miejskiej <i>through sewerage system</i>
Libiąż	9415	9415	8759	-	344	312	-	-	-
Rybnik	9361	9182	4359	-	485	4338	179	-	179
Pabianice	8933	3277	-	-	-	3277	5656	28	5628
Mysłowice	8688	6385	5255	61	1041	28	2303	-	2303
Ostrołęka	8600 ^b	8648 ^b	1010	-	5164	2474	.	.	.
Włocławek.....	8427	8293	-	981	37	7275	134	-	134
Bieruń.....	8274	8135	19	6435	818	863	139	136	3
Strzelce Opolskie.....	8066	8066	7026	-	-	1040	-	-	-
Trzebinia	7673	7637	6073	-	83	1481	36	-	36
Oświęcim.....	7425 ^b	7428 ^b	-	-	-	7428	.	.	.
Brzeg Dolny	7245	6656	-	-	6656	-	589	113	476
Stalowa Wola	7240	7240	4772	-	2468	-	-	-	-
Knurów.....	7034	6937	5490	-	533	914	97	-	97
Opole.....	7025	7025	584	-	-	6441	-	-	-
Elbląg	6639	6604	110	43	-	6451	35	-	35
Legnica.....	6449	6204	1	1718	674	3811	245	-	245
Kędzierzyn-Koźle.....	6199	6199	2046	-	960	3193	-	-	-
Koszalin.....	6128	6128	-	-	-	6128	-	-	-
Gorzów Wielkopolski.....	5895	5811	641	-	46	5124	84	-	84
Zielona Góra.....	5806	5805	-	-	-	5805	1	-	1
Głogów	5678	5678	6	3147	-	2525	-	-	-
Słupsk	5033	5007	-	-	-	5007	26	-	26
Czerwionka-Leszczyny ...	4992	512	-	-	512	-	4480	4457	23
Łaziska Górne	4869	3432	2714	-	718	-	1437	1142	295
Kalisz	4823 ^b	4918 ^b	78	-	-	4840	.	.	.
Nowa Dęba.....	4807	4807	188	4206	-	413	-	-	-
Grudziądz	4762	4672	90	-	4582	-	90	-	90
Starogard Gdański	4737	4534	-	-	2612	1922	203	-	203
Wałbrzych	4659	4657	-	-	4622	35	2	-	2
Chorzów	4629	4609	-	-	4609	-	20	-	20
Konin.....	4457	4360	1064	-	284	3012	97	-	97
Piekary Śląskie	4412	4146	2338	-	1808	-	266	-	266
Tarnobrzeg	4401	4401	1404	1455	-	1542	-	-	-
Siedlce	4248	3506	-	-	-	3506	742	-	742
Turek	4144	4144	1624	-	144	2376	-	-	-
Czechowice-Dziedzice	4042	2193	549	40	640	964	1849	1702	147
Nowy Sącz.....	3873	3873	275	-	152	3446	-	-	-
Jastrzębie-Zdrój	3805	3651	-	-	776	2875	154	-	154
Skawina	3731	3731	2553	-	-	1178	-	-	-
Łomża.....	3703	3687	16	-	1338	2333	16	16	-
Dębica	3686	3651	1269	-	85	2297	35	35	-
Ostrowiec Świętokrzyski ..	3628	3579	792	-	-	2787	49	-	49
Mielec.....	3624	3624	430	39	615	2540	-	-	-
Piotrków Trybunalski	3586	3551	52	-	-	3499	35	21	14
Kostrzyn nad Odrą.....	3569	3569	24	-	2242	1303	-	-	-
Piła	3507 ^b	3800 ^b	-	-	-	3800	.	.	.
Suwałki.....	3467	3418	-	-	-	3418	49	-	49
Tomaszów Mazowiecki ...	3379	3334	-	-	11	3323	45	45	-
Rydułtowy	3356	2670	2027	-	-	643	686	686	-

TABL. 35(88). MIASTA O DUŻEJ SKALI ZAGROŻENIA ŚCIEKAMI W 2008 R. (cd.)
CITIES WITH HIGH WASTE WATER THREAT IN 2008. (cont.)

MIASTA CITIES	Ścieki przemysłowe i komunalne wymagające oczyszczania odprowadzone do wód lub do ziemi <i>Industrial and municipal waste water requiring treatment discharged into waters or into the ground</i>								
	ogółem <i>grand total</i>	oczyszczane <i>treated</i>					nieoczyszczane <i>untreated</i>		
		razem <i>total</i>	mecha- nicznie <i>mecha- nically</i>	chemi- cznie ^a <i>chemically^a</i>	biolo- gicznie <i>biologically</i>	z podwyż- szonym usuwaniam miogenów <i>with increased biogen removal</i>	razem <i>total</i>	odprowadzane <i>discharged</i>	
								bezpośrednio z zakładów przemysłowych <i>directly from industrial plants</i>	siecią kanalizacji miejskiej <i>through sewerage system</i>
w dekametrach sześciennych <i>in cubic decametres</i>									
Jelenia Góra.....	3343	3342	-	-	-	3342	1	-	1
Brzeszcze.....	3282	3282	2949	-	-	333	-	-	-
Lubin	3180	3180	21	-	-	3159	-	-	-
Kołobrzeg	3052	3046	-	-	-	3046	6	6	-
Stargard Szczeciński.....	3030	2985	-	-	-	2985	45	-	45
Przemysł.....	2988	2988	9	-	9	2970	-	-	-
Pruszków	2955	2881	-	-	-	2881	74	-	74
Zamość	2945	2935	-	-	11	2924	10	-	10
Jasło	2926	2548	-	48	707	1793	378	378	-
Tczew	2917	2479	-	-	-	2479	438	-	438
Leszno	2912	2911	-	-	-	2911	1	-	1
Ząbki	2909	2366	-	-	-	2366	543	-	543
Ostrów Wielkopolski.....	2822	2730	5	-	17	2708	92	89	3
Świdnica.....	2821	2742	-	-	-	2742	79	-	79
Legionowo.....	2792	2589	-	-	-	2589	203	-	203
Sopot	2789	2067	-	-	1228	839	722	7	715
Kutno.....	2750	2668	94	-	-	2574	82	-	82
Gniezno	2710	2605	-	-	-	2605	105	-	105
Elk	2685	2668	-	-	-	2668	17	-	17
Starachowice	2613	2613	-	-	-	2613	-	-	-
Chełm	2580	2580	8	-	21	2551	-	-	-
Krosno	2540	2457	96	-	-	2361	83	82	1
Sandomierz.....	2535	2534	1591	-	-	943	1	-	1
Ciechanów.....	2477	2423	1	-	-	2422	54	54	-
Skierniewice	2444	2355	-	-	-	2355	89	-	89
Zawiercie.....	2417	2198	297	-	11	1890	219	-	219
Będzin	2396	2310	240	218	-	1852	86	51	35
Racibórz	2352	2253	-	35	44	2174	99	96	3
Żywiec.....	2350	2341	328	-	-	2013	9	-	9
Świnoujście	2325	2295	53	-	21	2221	30	30	-
Radomsko.....	2267	2208	-	93	-	2115	59	-	59
Piaseczno.....	2213 ^b	3480 ^b	-	-	3480	-	.	.	.
Bełchatów.....	2192	2105	-	-	-	2105	87	87	-
Skarżysko-Kamienna.....	2178	2056	111	-	-	1945	122	-	122
Świętochłowice	2175	2144	-	-	2144	-	31	-	31
Chojnice	2157	1728	5	-	1723	-	429	-	429
Łowicz.....	2151	2150	-	-	-	2150	1	1	-
Biała Podlaska	2151	2091	-	-	-	2091	60	-	60
Brzeg	2108	2108	245	-	-	1863	-	-	-
Nysa	2096	2096	-	-	-	2096	-	-	-
Tarnowskie Góry.....	2090	2024	258	64	1702	-	66	36	30
Koło.....	2060	2047	-	-	155	1892	13	13	-
Jarosław	2055	1930	-	-	3	1927	125	-	125
Zgierz	2031	1993	-	-	7	1986	38	-	38
Łuków	2016	2003	14	-	-	1989	13	-	13
Zakopane	1992	1991	-	-	1086	905	1	-	1
Żary	1987	1957	-	461	177	1319	30	-	30
Zduńska Wola	1945	1912	67	-	13	1832	33	13	20
Ilawa.....	1935	1632	22	-	-	1610	303	169	134

TABL. 35(88). MIASTA O DUŻEJ SKALI ZAGROŻENIA ŚCIEKAMI W 2008 R. (dok.)

CITIES WITH HIGH WASTE WATER THREAT IN 2008. (cont.)

MIASTA CITIES	Ścieki przemysłowe i komunalne wymagające oczyszczania odprowadzone do wód lub do ziemi <i>Industrial and municipal waste water requiring treatment discharged into waters or into the ground</i>								
	ogółem <i>grand total</i>	oczyszczane <i>treated</i>					nieoczyszczane <i>untreated</i>		
		razem <i>total</i>	mecha- nicznie <i>mecha- nically</i>	chemi- cznie ^a <i>chemically^a</i>	biolo- gicznie <i>biologically</i>	z podwyż- szonym usuwaniem miogenów <i>with increased biogen removal</i>	razem <i>total</i>	odprowadzane <i>disharged</i>	
								bezpośrednio z zakładów przemysłowych <i>directly from industrial plants</i>	siecią kanalizacji miejskiej <i>through sewerage system</i>
w dekametrach sześciennych <i>in cubic decametres</i>									
Lębork	1931	1931	-	-	-	1931	-	-	-
Nowogrodziec	1855	71	25	-	46	-	1784	1753	31
Myszków	1845	1540	-	-	-	1540	305	305	-
Wejherowo	1838	1824	10	-	-	1814	14	5	9
Zdzieszowice	1815	1815	-	-	-	1815	-	-	-
Świdnik	1809	1740	273	7	136	1324	69	-	69
Sieradz.....	1800	1791	16	-	-	1775	9	9	-
Żory.....	1796	1795	-	-	-	1795	1	-	1
Malbork	1770	1758	-	-	-	1758	12	-	12
Bolesławiec	1768	1768	-	-	-	1768	-	-	-
Brzesko.....	1765	1765	-	-	1765	-	-	-	-
Luboń	1762	940	-	-	-	940	822	822	-
Sanok.....	1755	1755	35	-	93	1627	-	-	-
Chrzanów	1752	1752	-	-	-	1752	-	-	-
Kęty.....	1751	1751	916	160	-	675	-	-	-
Mragowo	1722	1706	-	-	-	1706	16	-	16
Cieszyn.....	1698	1695	11	-	32	1652	3	-	3
Szczecinek.....	1692	1658	-	-	-	1658	34	-	34
Oleśnica.....	1690	1689	1	-	-	1688	1	-	1
Pruszcz Gdański	1677	1173	33	-	-	1140	504	75	429
Rumia	1659	1659	-	-	-	1659	-	-	-
Sokołów Podlaski.....	1646	1646	-	-	-	1646	-	-	-
Giżycko	1618	1349	-	-	-	1349	269	-	269
Ryki.....	1600	1091	-	-	1091	-	509	-	509
Wysokie Mazowieckie	1587 ^b	1698 ^b	-	-	-	1698	.	.	.
Nowa Sól.....	1584	1444	34	-	1410	-	140	-	140
Bielsk Podlaski	1580	1579	456	-	177	946	1	-	1
Ostróda	1557	1554	-	-	-	1554	3	-	3
Warka	1543	1380	-	-	-	1380	163	11	152
Leżajsk	1526	1431	-	-	-	1431	95	95	-
Mińsk Mazowiecki	1520	1513	48	-	-	1465	7	-	7
Otwock	1510	1470	-	-	-	1470	40	-	40
Gorlice.....	1489	1489	301	2	9	1177	-	-	-
Hajnówka	1486	1470	-	-	1	1469	16	-	16
Wołomin.....	1480	1480	-	-	1480	-	-	-	-
Żyrardów	1479	1477	-	-	1477	-	2	2	-
Sochaczew	1476	1394	26	-	65	1303	82	-	82
Grajewo	1475	1475	118	-	-	1357	-	-	-
Gostyń	1462	1451	-	-	-	1451	11	11	-
Brodnica	1433	1258	-	-	1258	-	175	-	175
Bochnia	1426	1193	-	-	17	1176	233	222	11
Zgorzelec.....	1421	1421	-	-	-	1421	-	-	-
Kraśnik	1411	1411	-	-	64	1347	-	-	-
Szczytno	1407	1311	-	-	-	1311	96	-	96
Opoczno	1403	1373	-	-	-	1373	30	30	-
Konstancin-Jeziorna	1403 ^b	1852 ^b	-	-	1852	-	.	.	.

^a Dotyczy ścieków przemysłowych. ^b Większa ilość ścieków oczyszczanych od odprowadzonych – patrz „Uwagi metodyczne” do działu 3.

^a Concerns industrial waste water. ^b Larger volume of waste water treated than discharged – see methodological notes to chapter 3.

TABL. 36(89). ŚCIEKI PRZEMYSŁOWE OCZYSZCZANE I NIEOCZYSZCZANE WEDŁUG WOJEWÓDZTW W 2008 R.
TREATED AND UNTREATED INDUSTRIAL WASTE WATER BY VOIVODSHIP IN 2008

WOJEWÓDZTWA VOIVODSHIP	Ścieki odprowadzone ^{a)} Waste water discharged ^{a)}				W tym ścieki wymagające oczyszczania odprowadzone bezpośrednio do wód lub do ziemi Of which waste water requiring treatment discharged directly into waters or into the ground						
	ogółem grand total	bezpośrednio do wód lub do ziemi directly into waters or into the ground		zawierające substancje szczególnie szkodliwe dla środowiska wodnego containing substances especially harmful to water environment	razem grand total	oczyszczone treated					nie oczy- szcza- ne untreated
		razem total	w tym wody chłodni- cze of which cooling water			razem total	mecha- nicznie mecha- nically	chemi- cznie chemi- cally	biolo- gi- cznie bio- logi- cally	z podwyż- szonym usuwa- niem biogenów with increased biogen removal	
w hektometrach sześciennych in cubic hectometres											
P O L S K A ..... POLAND	7659,1	7553,2	6571,0	310,9	982,2	907,6	653,3	99,3	134,9	20,0	74,6
Dolnośląskie.....	119,9	117,0	56,5	8,5	60,5	54,1	22,6	22,6	8,3	0,6	6,4
Kujawsko-pomorskie ..	56,0	49,5	3,9	23,8	45,6	42,9	19,2	1,0	20,8	1,9	2,8
Lubelskie.....	103,8	97,4	76,4	0,2	21,0	20,7	13,3	1,8	5,2	0,3	0,3
Lubuskie.....	8,6	5,3	0,5	0,3	4,8	4,6	0,9	0,5	3,2	0,0	0,2
Łódzkie	33,2	25,2	0,1	0,6	25,1	24,3	16,4	0,2	6,9	0,8	0,8
Małopolskie.....	455,2	444,0	274,1	9,2	169,9	168,2	150,4	7,1	3,8	6,9	1,7
Mazowieckie	2270,4	2255,6	2223,5	14,5	32,1	31,6	3,6	0,7	26,0	1,3	0,5
Opolskie	59,5	57,6	2,4	2,5	55,2	53,0	48,7	0,3	1,4	2,6	2,2
Podkarpackie.....	144,6	138,4	117,0	9,8	21,4	20,5	10,8	6,7	2,9	0,2	0,9
Podlaskie	10,8	7,1	0,5	0,1	6,6	6,6	0,8	—	3,3	2,5	0,0
Pomorskie	118,0	109,9	62,0	36,5	47,9	46,0	4,9	2,7	38,1	0,3	1,9
Śląskie	220,8	210,2	2,0	38,0	208,2	164,1	138,5	17,7	7,7	0,1	44,1
Świętokrzyskie	952,1	949,7	922,6	0,0	27,1	16,8	14,5	1,6	0,7	0,1	10,3
Warmińsko-mazurskie	25,1	19,1	16,2	0,7	2,9	2,4	0,3	0,0	1,2	0,9	0,5
Wielkopolskie	1510,6	1500,2	1417,1	2,1	83,2	82,1	77,1	0,2	3,5	1,3	1,1
Zachodniopomorskie...	1570,5	1567,0	1396,2	164,1	170,8	169,8	131,4	36,3	1,9	0,3	1,0

a Łącznie z zanieczyszczonymi wodami z odwadniania zakładów górniczych oraz obiektów budowlanych - dane obejmują również wody chłodnicze używane przez elektrownie w zbiornikowych układach chłodzenia skraplaczy turbin.
a Including polluted water from mine drainage and building constructions – data include also cooling water used by power plants in tank cooling systems of turbine condensers.

TABL. 37(90). ŚCIEKI PRZEMYSŁOWE I KOMUNALNE ODPROWADZONE DO WÓD LUB DO ZIEMI Z UZDROWISK W 2008 R.

INDUSTRIAL AND MUNICIPAL WASTE WATER DISCHARGED INTO WATERS OR INTO THE GROUND FROM HEALTH RESORTS IN 2008

UZDROWISKA HEALTH RESORTS	Ogółem w dam ³ Grand total in dam ³	Ścieki komu- nalne <i>Municipal waste water</i>	Oczyszczane <i>Treated</i>				Nieoczyszczane <i>Untreated</i>			
			razem <i>total</i>	mecha- nicznie <i>mecha- nically</i>	chemi- cznie <i>chemi- cally</i>	biologicznie i z podwyższonym usuwaniem biogenów <i>biologically and with increased biogen removal</i>	razem w dam ³ <i>total in dam³</i>	odprowadzane <i>discharged</i>		
								bezpośrednio z zakładów przemysłowych <i>directly from industrial plants</i>	siecią kanalizacyjną <i>through sewerage system</i>	
										w % ogółem <i>in % of grand total</i>
Augustów	1183,0	100,0	100,0	-	-	100,0	-	-	-	-
Busko-Zdrój	1296,0	88,6	83,4	8,1	-	75,3	215,0	-	-	100,0
Ciechocinek	909,0	100,0	100,0	-	-	100,0	-	-	-	-
Duszniki-Zdrój	264,0	100,0	100,0	-	-	100,0	-	-	-	-
Goczałkowice-Zdrój ^{a)}	357,0	96,1	95,5	-	-	95,5	16,0	87,5	-	12,5
Gołdap	470,0	100,0	99,8	-	-	99,8	1,0	-	-	-
Horyniec ^{a)}	150,0	77,3	76,7	-	-	76,7	35,0	97,1	-	2,9
Inowrocław	12065,0	26,0	96,6	70,1	-	26,0	411,0	100,0	-	-
Iwonicz-Zdrój	254,0	92,9	87,8	-	-	87,8	31,0	-	-	100,0
Jedlina-Zdrój	110,0	100,0	100,0	-	-	100,0	-	-	-	-
Kamień Pomorski	404,0	96,5	100,0	-	-	100,0	-	-	-	-
Kołobrzeg	3052,0	99,8	99,8	-	-	99,8	6,0	100,0	-	-
Konstancin Jeziorna	1403,0	61,4	132,0	-	-	100,0	-	-	-	-
Krasnobród	84,0	100,0	100,0	-	-	100,0	-	-	-	-
Krynica	845,0	100,0	100,0	-	-	100,0	-	-	-	-
Kudowa-Zdrój	529,0	100,0	100,0	-	-	100,0	-	-	-	-
Lądek-Zdrój	313,0	100,0	99,7	-	-	99,7	1,0	-	-	-
Muszyzna	216,0	100,0	99,5	-	-	99,5	1,0	-	-	-
Nałęczów	349,0	100,0	99,4	-	-	99,4	2,0	-	-	100,0
Piwniczna	125,0	80,8	100,0	-	8,8	91,2	-	-	-	-
Polanica-Zdrój	442,0	83,9	100,0	-	16,1	83,9	-	-	-	-
Połczyn-Zdrój	535,0	100,0	100,0	-	-	100,0	-	-	-	-
Rabka Zdrój	480,0	100,0	100,0	-	-	100,0	-	-	-	-
Rymanów-Zdrój	98,0	100,0	99,0	-	-	99,0	1,0	-	-	-
Solec-Zdrój ^{a)}	71,0	100,0	91,5	-	-	91,5	6,0	-	-	100,0
Sopot	2789,0	99,7	74,1	-	-	74,1	722,0	1,0	-	99,0
Supraśl	207,0	100,0	96,6	-	-	96,6	7,0	-	-	-
Szczawnica	229,0	100,0	99,6	-	-	99,6	1,0	-	-	-
Szczawno-Zdrój	285,0	100,0	100,0	-	-	100,0	-	-	-	-
Świeradów-Zdrój	214,0	99,5	100,0	0,5	-	99,5	-	-	-	-
Świnoujście	2325,0	93,5	98,7	1,6	-	96,4	30,0	100,0	-	-
Ustka	1055,0	98,2	99,7	-	-	99,7	3,0	100,0	-	-
Ustroń	824,0	100,0	96,8	-	-	96,8	26,0	-	-	100,0

^a Dane liczbowe dotyczą terenu gminy.^a Data concern gminas.

TABL. 38(91). ŚCIEKI PRZEMYSŁOWE OCZYSZCZANE I NIEOCZYSZCZANE WEDŁUG POLSKIEJ KLASYFIKACJI DZIAŁALNOŚCI^a W 2008 R.
TREATED AND UNTREATED INDUSTRIAL WASTE WATER BY POLISH CLASSIFICATION OF ACTIVITIES IN 2008

Poziom		WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ścieki odprowadzone ^b Discharged waste water ^b	W tym ścieki wymagające oczyszczania odprowadzane bezpośrednio do wód lub do ziemi Of which waste water requiring treatment discharged directly into waters or into the ground						
działu division	grupy group			razem grand total	oczyszczone treated					nieoczyszczane untreated
					razem total	mechanicznie mechanically	chemicznie chemically	biologicznie biologically	z podwyższonym usuwaniem biogenów with increased biogen removal	
w hektometrach sześciennych in cubic hectometres										
10	10.1	OGÓŁEM..... TOTAL	7659,1	982,2	907,6	653,3	99,3	134,9	20,0	74,6
		SEKCJA C+D+E..... SECTION C+D+E	7566,9	912,8	859,0	629,6	90,0	127,9	11,5	53,8
		SEKCJA C..... SECTION C	284,6	280,3	242,6	211,5	22,9	8,2	—	37,7
		PODSEKCJA CA.. SUBSECTION CA	251,2	247,0	216,2	193,4	14,8	7,9	—	30,9
		251,2	247,0	216,2	193,4	14,8	7,9	—	30,9	
		160,5	156,4	125,5	116,5	6,4	2,6	—	30,9	
		90,7	90,6	90,6	76,9	8,4	5,3	—	—	
		PODSEKCJA CB.. SUBSECTION CB	33,4	33,3	26,4	18,1	8,1	0,3	—	6,8
		5,3	5,3	5,3	5,2	—	0,1	—	—	
		5,3	5,3	5,3	5,2	—	0,1	—	—	
		28,0	27,9	21,1	12,9	8,1	0,2	—	6,8	
		13,1	13,1	11,2	11,2	—	0,0	—	1,9	
		klasa 14.21 ..... class 14.21	10,4	10,4	10,2	10,2	—	0,0	—	0,2
		0,3	0,3	0,3	0,3	—	—	—	0,0	
		0,2	0,1	0,0	—	—	0,0	—	0,1	
		SEKCJA D ..... SECTION D	754,0	556,6	543,8	361,9	53,0	117,5	11,4	12,8
		PODSEKCJA DA.. SUBSECTION DA	81,0	36,6	34,1	1,3	0,1	26,2	6,5	2,5
		80,8	36,5	34,1	1,3	0,1	26,1	6,5	2,5	
		15.1	14,0	5,1	5,0	0,2	0,1	4,1	0,6	0,1
		15.2	0,5	0,0	0,0	—	0,0	—	—	—
		15.3	15,5	6,2	6,0	0,1	0,0	5,0	0,9	0,2
13	13.2	klasa 15.31 ..... class 15.31	1,5	0,8	0,8	—	—	0,3	0,5	0,0
		2,5	0,6	0,6	0,3	—	—	0,3	—	
		25,1	14,4	14,2	0,0	—	9,9	4,3	0,2	
		7,3	4,0	3,2	0,2	—	2,9	0,0	0,8	
		klasa 15.83 ..... class 15.83	4,2	2,9	2,7	0,1	—	2,6	0,0	0,2
		12,1	3,3	3,0	0,4	0,0	2,3	0,2	0,3	
		klasa 15.96 ..... class 15.96	7,0	1,5	1,4	0,0	—	1,4	—	0,0
		PODSEKCJA DB.. SUBSECTION DB	6,4	0,8	0,6	—	—	0,6	—	0,2
		5,9	0,8	0,6	—	—	0,6	—	0,2	
		0,3	0,1	—	—	—	—	—	0,1	
14	14.2	17.1	1,8	0,5	0,5	—	—	0,5	—	0,0
		17.2	3,8	0,2	0,1	—	—	0,1	—	0,1
		17.3- -17.7	0,5	—	—	—	—	—	—	—
		18.2	0,4	—	—	—	—	—	—	—
		18.3	0,1	—	—	—	—	—	—	—
15	15.3	PODSEKCJA DC ..... SUBSECTION DC	0,7	0,4	0,4	0,1	—	0,4	—	0,0
		0,7	0,4	0,4	0,1	—	0,4	—	0,0	
		0,7	0,4	0,4	0,1	—	0,4	—	0,0	
17	17.1	19.1	0,7	0,4	0,4	0,1	—	0,4	—	0,0
		0,7	0,4	0,4	0,1	—	0,4	—	0,0	
		0,7	0,4	0,4	0,1	—	0,4	—	0,0	

TABL. 38(91). ŚCIEKI PRZEMYSŁOWE OCZYSZCZANE I NIEOCZYSZCZANE WEDŁUG POLSKIEJ KLASYFIKACJI DZIAŁALNOŚCI^a W 2008 R. (cd)

TREATED AND UNTREATED INDUSTRIAL WASTE WATER BY POLISH CLASSIFICATION OF ACTIVITIES IN 2008 (cont.)

Poziom		WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ścieki odpro- wadzone ^b <i>Dis- charged waste water^b</i>	W tym ścieki wymagające oczyszczania odprowadzane bezpośrednio do wód lub do ziemi <i>Of which waste water requiring treatment discharged directly into waters or into the ground</i>						
działu <i>divi sion</i>	grupy <i>group</i>			razem <i>grand total</i>	oczyszczone <i>treated</i>					nieoczysz- czane <i>untreated</i>
					razem <i>total</i>	mechanicznie <i>mechanically</i>	chemicz- nie <i>chemically</i>	biologicznie <i>biologically</i>	z podwyż- szonym usuwan- iem biogenów <i>with increased biogen removal</i>	
w hektometrach sześciennych <i>in cubic hectometres</i>										
20	20.2	PODSEKCJA DD.. SUBSECTION DD	3,9	1,6	1,6	0,7	0,5	0,4	—	0,0
			3,9	1,6	1,6	0,7	0,5	0,4	—	0,0
			3,4	1,4	1,4	0,6	0,5	0,3	—	0,0
21	21.1 21.2	PODSEKCJA DE.. SUBSECTION DE	74,8	63,5	63,1	2,4	0,0	60,6	—	0,4
			74,7	63,5	63,1	2,4	0,0	60,6	—	0,4
			73,2	62,2	61,9	2,4	—	59,5	—	0,3
23	23.1 23.2	PODSEKCJA DF.. SUBSECTION DF	22,9	20,9	20,9	1,2	4,0	14,3	1,4	—
			22,9	20,9	20,9	1,2	4,0	14,3	1,4	—
			4,7	2,7	2,7	0,0	0,3	1,0	1,4	—
24	24.1	PODSEKCJA DG.. SUBSECTION DG	319,5	213,6	211,8	155,7	40,7	12,1	3,3	1,9
			319,5	213,6	211,8	155,7	40,7	12,1	3,3	1,9
			312,4	209,2	207,8	155,4	40,6	9,0	2,9	1,4
25	24.2 24.3 24.4 24.5 24.6 25.1 25.2	klasa 24.13 ... class 24.13	19,5	19,1	18,7	18,1	0,4	0,2	—	0,4
		klasa 24.14 ... class 24.14	13,4	9,8	9,7	2,0	—	6,7	1,0	0,1
		klasa 24.15 ... class 24.15	265,8	177,1	176,3	135,2	39,2	1,9	—	0,8
			0,2	0,2	0,1	—	0,1	—	—	0,1
			1,3	0,5	0,5	0,1	—	0,3	—	0,0
			4,3	2,9	2,8	0,1	0,0	2,7	0,1	0,0
			0,4	0,1	0,1	—	—	0,1	—	0,0
			0,9	0,8	0,5	0,0	0,0	0,0	0,4	0,4
		PODSEKCJA DH.. SUBSECTION DH	5,8	3,0	1,9	1,4	—	0,5	—	1,0
			5,8	3,0	1,9	1,4	—	0,5	—	1,0
			4,6	1,9	1,3	1,2	—	0,1	—	0,6
			1,2	1,1	0,6	0,2	—	0,5	—	0,5
26	26.1 26.2 26.5	PODSEKCJA DI..... SUBSECTION DI	55,1	50,0	46,1	45,4	—	0,6	0,1	3,9
			55,1	50,0	46,1	45,4	—	0,6	0,1	3,9
			4,5	2,5	2,4	2,3	—	0,2	—	0,0
27	26.5 26.6 27.1 27.2 27.3		1,2	0,7	0,7	0,6	—	0,1	—	—
			35,2	33,9	31,1	30,9	—	0,1	0,1	2,8
		klasa 26.51 ..... class 26.51	11,7	10,5	9,5	9,3	—	0,1	0,1	1,0
		klasa 26.52 ..... class 26.52	22,4	22,3	21,6	21,6	—	0,1	—	0,7
			1,7	1,4	1,3	1,2	—	0,1	—	0,2
		PODSEKCJA DJ..... SUBSECTION DJ	147,2	139,5	139,1	135,5	3,1	0,4	—	0,4
			145,5	138,6	138,3	135,1	2,9	0,3	—	0,3
			11,2	8,2	8,1	8,1	—	—	—	0,0
	0,2	0,1	0,1	—	—	0,1	—	—		
	0,4	0,3	0,1	—	0,1	0,0	—	0,2		

TABL. 38(91). ŚCIEKI PRZEMYSŁOWE OCZYSZCZANE I NIEOCZYSZCZANE WEDŁUG POLSKIEJ KLASYFIKACJI DZIAŁALNOŚCI^a W 2008 R. (cd)
TREATED AND UNTREATED INDUSTRIAL WASTE WATER BY POLISH CLASSIFICATION OF ACTIVITIES IN 2008 (cont.)

Poziom		WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ścieki odpro- wadzone ^b Dis- charged waste water ^b	W tym ścieki wymagające oczyszczania odprowadzane bezpośrednio do wód lub do ziemi Of which waste water requiring treatment discharged directly into waters or into the ground						
działu divi sion	grupy group			razem grand total	oczyszczone treated					nieoczysz- czane untreated
					razem total	mechanicznie mechanically	chemicz- nie chemically	biologicznie biologically	z podwyż- szonym usuwaniem biogenów with increased biogen removal	
w hektometrach sześciennych in cubic hectometres										
27	27.4	(dok)	130,1	129,7	129,7	126,8	2,8	0,1	—	0,0
		klasa 27.43 ..... class 27.43	128,4	128,3	128,3	125,7	2,6	0,0	—	—
		klasa 27.44 ..... class 27.44	0,5	0,3	0,3	0,2	0,1	0,0	—	0,0
	27.5		3,5	0,2	0,2	0,2	0,0	0,0	—	0,0
		klasa 27.51 ..... class 27.51	3,1	0,0	0,0	0,0	—	0,0	—	0,0
28			1,7	0,9	0,8	0,4	0,2	0,2	—	0,1
	28.1		0,3	0,2	0,2	0,1	0,1	0,1	—	0,0
	28.2		0,1	0,0	0,0	0,0	—	—	—	—
	28.4		0,3	0,2	0,2	0,2	—	—	—	—
	28.3, 28.5- 28.7		1,0	0,5	0,4	0,2	0,2	0,1	—	0,1
	28.6		0,1	0,0	0,0	0,0	—	—	—	—
	28.7		0,6	0,3	0,3	0,2	0,2	0,0	—	—
		PODSEKCJA DK.. SUBSECTION DK	3,2	1,2	0,9	0,5	0,1	0,3	—	0,3
29			3,2	1,2	0,9	0,5	0,1	0,3	—	0,3
	29.1		1,3	0,1	0,1	0,1	—	0,0	—	—
	29.5		0,4	0,2	0,1	0,1	—	—	—	0,1
	29.2 - 29.4, 29.6, 29.7		1,6	1,0	0,7	0,4	0,1	0,2	—	0,3
	29.3		0,1	—	—	—	—	—	—	—
	29.7		0,3	0,1	0,1	0,0	0,1	0,0	—	—
		PODSEKCJA DL..... SUBSECTION DL	3,1	1,0	0,9	0,4	0,1	0,4	—	0,1
31			1,8	0,9	0,8	0,4	0,1	0,4	—	0,1
	31.1		0,1	0,0	—	—	—	—	—	0,0
	31.5		0,3	0,0	0,0	0,0	—	—	—	—
32			1,0	0,0	0,0	—	—	0,0	—	—
30, 33			0,2	0,1	0,1	0,0	0,0	0,0	—	0,0
		PODSEKCJA DM ..... SUBSECTION DM	9,9	3,8	1,9	1,2	0,0	0,6	0,1	1,9
34			1,3	0,6	0,5	0,4	0,0	0,2	—	0,0
	34.1		0,6	0,2	0,2	0,1	—	0,1	—	—
35			8,6	3,3	1,3	0,8	—	0,4	0,1	1,9
	35.1		7,4	2,7	0,9	0,6	—	0,2	0,0	1,9
	35.2		1,1	0,5	0,5	0,2	—	0,3	0,0	0,0
		PODSEKCJA DN ..... SUBSECTION DN	20,7	20,6	20,5	16,2	4,2	0,1	—	0,1
36			0,3	0,2	0,2	—	0,0	0,1	—	0,0
	36.1		0,3	0,2	0,2	—	0,0	0,1	—	0,0
		SEKCJA E ..... SECTION E	6528,3	75,9	72,6	56,2	14,1	2,2	0,1	3,4
40			6522,5	70,2	66,8	50,5	14,1	2,2	0,1	3,4
	40.1		6193,7	58,3	57,1	48,3	7,7	1,1	—	1,3
	40.3		328,8	11,8	9,8	2,2	6,5	1,1	0,1	2,1
41			5,8	5,8	5,8	5,8	—	—	—	—

TABL. 38(91). ŚCIEKI PRZEMYSŁOWE OCZYSZCZANE I NIEOCZYSZCZANE WEDŁUG POLSKIEJ KLASYFIKACJI DZIAŁALNOŚCI^a W 2008 R. (dok.)

TREATED AND UNTREATED INDUSTRIAL WASTE WATER BY POLISH CLASSIFICATION OF ACTIVITIES IN 2008 (cont.)

Poziom		WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ścieki odprowadzone ^b <i>Discharged waste water^b</i>	W tym ścieki wymagające oczyszczania odprowadzane bezpośrednio do wód lub do ziemi <i>Of which waste water requiring treatment discharged directly into waters or into the ground</i>						
działu <i>division</i>	grupy <i>group</i>			razem <i>grand total</i>	oczyszczone <i>treated</i>					nieoczyszczane <i>untreated</i>
					razem <i>total</i>	mechanicznie <i>mechanically</i>	chemicznie <i>chemically</i>	biologicznie <i>biologically</i>	z podwyższonym usuwaniami biogenów <i>with increased biogen removal</i>	
w hektometrach sześciennych <i>in cubic hectometres</i>										
45	45.2	SEKCJA F	12,8	12,3	7,3	2,9	4,2	0,3	—	5,0
		SECTION F	12,8	12,3	7,3	2,9	4,2	0,3	—	5,0
90 91- -93		SEKCJA G.....	0,7	0,3	0,3	0,0	—	0,3	—	0,1
		SECTION G	6,7	6,2	1,2	0,1	0,0	0,1	1,0	5,0
		SEKCJA L	5,1	1,7	1,6	0,1	0,0	1,4	0,0	0,2
		SECTION L	10,9	2,0	1,8	0,2	0,1	1,5	—	0,2
		SEKCJA N	25,4	23,3	13,9	0,4	4,7	1,9	6,9	9,4
		SECTION N	24,5	23,2	13,8	0,4	4,7	1,8	6,9	9,4
		SEKCJA O	0,8	0,1	0,1	0,0	—	0,1	—	0,0
		SECTION O	31,4	23,9	22,9	20,0	0,3	1,9	0,7	1,1
		POZOSTAŁE SEKCJE								
OTHER SECTIONS										

^a Patrz Aneks, Str. 518 ^b Łącznie z zanieczyszczonymi wodami z odwadniania zakładów górniczych oraz obiektów budowlanych, dane obejmują również wody chłodnicze używane przez elektrownie ciepłe w zbiornikowych układach skraplaczy turbin.

^a See Annex, page 518 ^b Including polluted water from mine drainage and building constructions – data also include cooling water used by power plants in tank cooling systems of turbine condensers.

TABL. 39(92). ZAKŁADY^a WEDŁUG WYPOSAŻENIA W OCZYSZCZALNIE ŚCIEKÓW

PLANTS^a BY WASTE WATER TREATMENT PLANTS POSSESSED

ZAKŁADY	2000	2005	2006	2007	2008		PLANTS
	w liczbach bezwzględnych in absolute numbers					w odsetkach in percent	
O G Ó Ł E M	2697	2283	2225	2191	2018	100,0	TOTAL
Posiadające oczyszczalnie	1238	1004	965	950	885	43,9	With waste water treatment plants
o wystarczającej przepustowości	1115	910	865	861	792	39,2	with sufficient capacity
o niewystarczającej przepustowości	123	94	100	89	93	4,6	with insufficient capacity
Bez oczyszczalni ścieków	1459	1279	1260	1241	1133	56,1	Without waste water treatment plants
odprowadzające ścieki do: wód lub do ziemi	261	165	165	161	166	8,2	discharging waste water into: waters or into the ground ^b
kanalizacji lub do ziemi	1198	1114	1095	1080	967	47,9	sewerage system or into the ground
w tym wyposażone w podczyszczalnie ścieków	528	482	483	473	446	22,1	of which equipped with waste water treatment plants

^a Zróżnicowane kryteria ustalania badanej zbiorowości do 1985 r. i od 1986 r. podano w uwagach metodycznych. ^b do wód powierzchniowych.

^a Diverse criteria of establishing the surveyed group since up to 1985 and since 1986 are given in methodological notes. ^b into surface water.

TABL. 40(93). ZAKŁADY WEDŁUG WYPOSAŻENIA W OCZYSZCZALNIE ŚCIEKÓW I WOJEWÓDZTW W 2008 R.
PLANTS BY WASTE WATER TREATMENT PLANTS POSSESSED AND VOIVODSHIP IN 2008

WOJEWÓDZTWA VOIVODSHIPS	Ogółem Grand total	Odprowadzające ścieki Discharging waste water					
		bezpośrednio do wód lub do ziemi wymagające oczyszczania directly into waters or into the groundrequiring treatment					do sieci kanalizacyjnej (bez oczyszczalni) into sewerage system (without waste water treatment plant)
		razem total	wyposażone w oczyszczalnie ścieków equipped with waste water treatment plants			bez oczysz- czalni ścieków without waste water treatment plant	
			razem total	o wystarczającej przepustowości with sufficient capacity	o niewystarczającej przepustowości with insufficient capacity		
P O L S K A..... POLAND	2018	1051	885	792	93	166	967
Dolnośląskie	101	60	55	49	6	5	41
Kujawsko-pomorskie	97	53	39	35	4	14	44
Lubelskie	143	69	63	61	2	6	74
Lubuskie	97	39	33	33	—	6	58
Łódzkie.....	175	93	71	66	5	22	82
Małopolskie	122	72	61	55	6	11	50
Mazowieckie.....	283	131	119	113	6	12	152
Opolskie.....	50	37	33	29	4	4	13
Podkarpackie	94	67	58	49	9	9	27
Podlaskie.....	75	27	26	25	1	1	48
Pomorskie	136	52	39	30	9	13	84
Śląskie.....	189	140	107	83	24	33	49
Świętokrzyskie.....	65	38	32	28	4	6	27
Warmińsko-mazurskie ...	91	27	23	21	2	4	64
Wielkopolskie.....	198	96	82	80	2	14	102
Zachodniopomorskie	102	50	44	35	9	6	52

TABL. 41(94). ZAKŁADY ODPROWADZAJĄCE ŚCIEKI WYMAGAJĄCE OCZYSZCZANIA BEZPOŚREDNIO DO WÓD
LUB DO ZIEMI W 2008 R.
PLANTS DISCHARGING WASTE WATER REQUIRING TREATMENT DIRECTLY INTO WATERS OR INTO THE
GROUND IN 2008

ZAKŁADY PLANTS	Zakłady odprowadzające ścieki do wód lub do ziemi Plants discharging waste water into waters or into the ground		Ścieki wymagające oczyszczania Waste water requiring treatment		
	wymagające oczyszczania requiring treatment	nieoczysz- czane untreated	razem total w hektometrach sześciennych in cubic hectometres	w tym nieoczyszczane of this untreated	
				w % razem in % of total	
O G Ó Ł E M..... TOTAL	1051	259	982,2	74,6	7,6
Odprowadzające ścieki wymagające oczyszczania w ilości: Discharging waste water requiring treatment in the amount of:					
40 dam ³ /rok i mniej	520	141	7,5	1,5	20,2
40 dam ³ /year and less					
41 – 100	202	40	13,1	2,2	16,5
101 – 200	90	18	13,1	1,5	11,8
201 – 500	92	25	29,8	5,3	17,8
501 – 1000	42	9	31,4	5,4	17,1
1001 – 5000	61	16	140,6	36,8	26,2
5001 – 10000	27	9	190,1	22,0	11,6
10001 dam ³ /rok i więcej	17	1	556,8	0,0	0,0
10001 dam ³ /year and more					

TABL. 42(95). ŁADUNKI ZANIECZYSZCZEŃ W ŚCIEKACH KOMUNALNYCH ODPROWADZONYCH PO OCZYSZCZENIU DO WÓD LUB DO ZIEMI^a
POLLUTANT LOAD IN MUNICIPAL WASTE WATER DISCHARGED AFTER TREATMENT INTO WATERS OR INTO THE GROUND^a

LATA YEARS	BZT ₅	ChZT	Zawiesina Suspension	Azot ogólny Nitrogen	Fosfor ogólny Phosphorus
	w tys. ton na rok in thous. tonnes per year				
2000	57,7	149,9	61,0	36,8	5,1
2005	27,2	101,5	36,1	28,2	2,7
2006	24,2	97,7	31,2	27,9	2,4
2007	17,1	86,1	25,2	24,2	2,2
2008	13,5	76,0	18,9	21,4	1,7

a Do 1998 r. odprowadzone do wód powierzchniowych.
a Up to 1998 discharged into surface water.

TABL. 43(96). ŚCIEKI OCZYSZCZANE PRZEMYSŁOWE I KOMUNALNE WEDŁUG STOPNIA REDUKCJI ZANIECZYSZCZEŃ
TREATED INDUSTRIAL AND MUNICIPAL WASTE WATER BY THE DEGREE OF POLLUTANT REDUCTION

LATA RODZAJE ZANIECZYSZCZEŃ YEARS POLLUTANT TYPES	Ogółem ścieki oczyszczane Total treated waste water	O stopniu redukcji zanieczyszczeń With the degree of pollutant reduction of							
		nie określonym (brak analiz) not defined (analyses not available)	30,0% i mniej 30.0% and less	30,1-50,0	50,1-60,0	60,1-75,0	75,1-90,0	90,1-95,0	95,1% i więcej 95.1% and less

O G Ó Ł E M w hm ³ TOTAL in hm ³										
BZT ₅	2000	2200,2	520,0	162,2	86,2	45,0	136,3	186,6	272,0	792,0
	2005	1929,4	468,3	134,5	64,3	8,2	15,5	51,3	147,0	1040,3
	2006	1960,4	475,7	114,4	53,7	23,2	20,9	52,7	115,1	1104,6
	2007	2059,5	510,5	108,9	14,7	16,9	20,5	91,7	117,6	1119,6
	2008	2151,6	464,8	203,2	38,5	44,6	34,8	40,3	70,5	1180,1
ChZT	2000	2200,2	538,2	129,0	76,9	148,6	127,3	368,4	546,7	265,3
	2005	1929,4	292,9	221,0	98,5	19,1	20,2	267,2	547,2	463,2
	2006	1960,4	314,5	201,9	67,2	20,6	70,7	250,4	432,1	602,8
	2007	2059,5	321,9	192,9	51,6	24,7	55,7	288,4	495,2	569,9
	2008	2151,6	438,6	64,9	29,8	13,3	54,9	174,1	477,5	824,0
Zawiesina Suspension	2000	2200,2	391,6	81,4	123,5	57,2	177,8	422,4	436,0	510,4
	2005	1929,4	387,6	36,0	68,3	34,3	86,9	166,9	353,8	795,5
	2006	1960,4	367,2	14,6	45,7	57,8	93,5	185,9	254,5	941,1
	2007	2059,5	403,1	14,8	44,6	47,3	53,0	226,3	300,5	910,7
	2008	2151,6	384,6	37,5	13,3	23,8	45,5	130,1	150,0	1292,2

TABL. 43(96). ŚCIEKI OCZYSZCZANE PRZEMYSŁOWE I KOMUNALNE WEDŁUG STOPNIA REDUKCJI ZANIECZYSZCZEŃ (dok.)
TREATED INDUSTRIAL AND MUNICIPAL WASTE WATER BY THE DEGREE OF POLLUTANT REDUCTION (cont.)

LATA RODZAJE ZANIECZYSZCZEŃ YEARS POLLUTANT TYPES		Ogółem ścieki oczyszczane Total treated waste water	O stopniu redukcji zanieczyszczeń With the degree of pollutant reduction of							
			nie określonym (brak analiz) not defined (analyses not available)	30,0% i mniej 30.0% and less	30,1- 50,0	50,1- 60,0	60,1- 75,0	75,1- 90,0	90,1- 95,0	95,1% i więcej 95.1% and less
ŚCIEKI PRZEMYSŁOWE w hm ³ INDUSTRIAL WASTE WATER in hm ³										
BZT ₅	2000.....	956,8	496,6	129,3	72,0	11,0	35,4	66,5	61,1	84,9
	2005.....	789,4	448,4	133,7	22,4	2,5	9,6	27,5	42,8	102,4
	2006.....	804,9	455,2	113,5	13,3	15,6	14,6	34,5	32,9	125,2
	2007.....	885,4	490,5	107,6	14,0	10,9	13,3	33,1	68,8	88,1
	2008.....	982,2	442,2	201,6	36,1	43,3	23,7	27,8	29,0	103,8
ChZT	2000.....	956,8	498,4	93,9	56,4	62,2	71,5	82,7	34,6	57,2
	2005.....	789,4	273,3	219,1	57,1	12,0	9,5	146,1	36,1	36,0
	2006.....	804,9	294,9	200,8	31,0	13,2	55,4	81,5	26,1	101,9
	2007.....	885,4	302,6	191,4	42,8	23,7	44,0	99,2	82,8	39,7
	2008.....	982,2	416,3	63,5	27,8	7,4	43,4	99,2	47,1	203,0
Zawiesina Suspension	2000.....	956,8	367,5	48,5	44,7	55,0	129,8	153,9	66,1	91,2
	2005.....	789,4	368,5	32,5	30,3	31,8	72,5	71,1	78,8	103,8
	2006.....	804,9	344,3	13,5	44,6	19,3	86,1	94,8	51,7	150,6
	2007.....	885,4	381,0	14,2	42,8	46,6	43,7	112,2	27,7	158,0
	2008.....	982,2	359,5	35,8	12,3	22,8	40,3	83,3	38,0	315,7
ŚCIEKI KOMUNALNE w hm ³ MUNICIPAL WASTE WATER in hm ³										
BZT ₅	2000.....	1243,4	23,4	32,9	14,2	34,0	100,9	120,1	210,9	707,1
	2005.....	1140,0	19,9	0,8	41,9	5,7	5,9	23,8	104,2	937,9
	2006.....	1155,5	20,5	0,9	40,4	7,6	6,3	18,2	82,2	979,4
	2007.....	1174,1	20,0	1,3	0,7	6,0	7,2	58,6	48,8	1031,5
	2008.....	1169,4	22,6	1,6	2,4	1,3	11,1	12,5	41,5	1076,3
ChZT	2000.....	1243,4	39,8	35,1	20,5	86,4	55,8	285,7	512,1	208,1
	2005.....	1140,0	19,6	1,9	41,4	7,1	10,7	121,1	511,1	427,2
	2006.....	1155,5	19,6	1,1	36,2	7,4	15,3	168,9	406,0	500,9
	2007.....	1174,1	19,3	1,5	8,8	1,0	11,7	189,2	412,4	530,2
	2008.....	1169,4	22,3	1,4	2,0	5,9	11,5	74,9	430,4	621,0
Zawiesina Suspension	2000.....	1243,4	24,1	32,9	78,8	2,2	48,0	268,5	369,9	419,2
	2005.....	1140,0	19,1	3,5	38,0	2,5	14,4	95,8	275,0	691,7
	2006.....	1155,5	22,9	1,1	1,1	38,5	7,4	91,1	202,8	790,5
	2007.....	1174,1	22,1	0,6	1,8	0,7	9,3	114,1	272,8	752,7
	2008.....	1169,4	25,1	1,7	1,0	1,0	5,2	46,8	112,0	976,5

TABL. 44(97). SIEĆ KANALIZACYJNA WEDŁUG WOJEWÓDZTW W 2008 R.
SEWERAGE SYSTEM BY VOIVODSHIP IN 2008

WOJEWÓDZTWA VOIVODSHIP	Długość sieci kanalizacyjnej ^a w km <i>Length of sewerage system^a in km</i>	Połączenia prowadzące do budynków mieszkalnych ^b w tys. sztuk <i>Connections leading to residential buildings^a in thous. of units</i>	Miasta <i>Cities</i>			Ścieki odprowadzone w hm ³ <i>Discharged waste water in hm³</i>
			obsługiwane przez sieć kanalizacyjną <i>served by sewerage system</i>	ludność korzystająca z sieci kanalizacyjnej <i>population using sewerage system</i>		
				w tysiącach <i>in thousands</i>	w % ludności miast ogółem <i>in % of total urban population</i>	
P O L S K A	94791,6	2088,9	889	19908,1	85,5	1254,4
POLAND						
Dolnośląskie	7584,0	156,5	91	1723,6	85,0	97,9
Kujawsko-pomorskie.....	5666,8	112,8	52	1095,1	86,9	65,4
Lubelskie	3979,7	90,5	41	860,9	85,6	50,8
Lubuskie.....	2465,6	50,8	42	557,5	86,7	30,7
Łódzkie.....	4329,8	102,3	43	1365,4	83,3	98,7
Małopolskie.....	8697,2	186,9	57	1357,9	84,0	99,0
Mazowieckie	8905,5	228,3	85	2848,4	84,7	200,6
Opolskie	2908,3	71,9	35	472,7	87,3	28,8
Podkarpackie	10477,5	178,0	46	724,2	84,3	53,0
Podlaskie	2303,1	69,5	36	628,4	88,5	33,6
Pomorskie.....	6764,3	143,8	42	1372,5	93,0	91,5
Śląskie	9763,3	237,6	70	2938,8	80,8	154,5
Świętokrzyskie	2953,2	69,0	31	481,3	83,5	28,8
Warmińsko-mazurskie..	4472,1	69,0	49	789,2	92,3	47,2
Wielkopolskie.....	8528,9	223,7	107	1640,9	85,7	106,6
Zachodniopomorskie	4992,3	98,3	62	1051,2	90,3	67,2

a Ogólnospławnej i na ścieki gospodarcze. b Łącznie z połączeniami prowadzącymi do budynków zbiorowego zamieszkania.
a Main sewerage system. b Including connections leading to collective accommodation facilities.

TABL. 45(98). ŚCIEKI ODPROWADZONE SIECIĄ KANALIZACYJNĄ OCZYSZCZANE I NIEOCZYSZCZANE WEDŁUG WOJEWÓDZTW W 2008 R.
TREATED AND UNTREATED WASTE WATER DISCHARGED THROUGH SEWERAGE SYSTEM BY VOIVODSHIP IN 2008

WOJEWÓDZTWA VOIVODSHIP	Ogółem <i>Grand total</i>	Oczyszczane <i>Treated</i>				Nie- oczy- szczane <i>Untreated</i>	Oczyszczane <i>Treated</i>		Nie- oczysz- czane <i>Untreated</i>
		razem <i>total</i>	mecha- nicznie <i>mecha- nically</i>	biolo- gicznie <i>biologi- cally</i>	z podwyż- szonym usuwan- iem biogenów <i>with increased biogen removal</i>		razem <i>total</i>	w tym biologicznie i z podwyż- szonym usuwan- iem biogenów <i>of which biologically and with increased biogen removal</i>	
	w hektometrach sześciennych <i>in cubic hectometres</i>						w % ogółem <i>in % of total</i>		
P O L S K A	1254,4	1169,4	3,3	248,5	917,6	85,0	93,2	93,0	6,8
TOTAL									
Dolnośląskie	97,9	93,6	0,0	30,7	62,8	4,3	95,6	95,6	4,4
Kujawsko-pomorskie.....	65,4	68,6	0,3	18,0	50,3	.	.	.	.
Lubelskie	50,8	49,2	0,0	8,9	40,3	1,6	96,8	96,8	3,2
Lubuskie.....	30,7	29,1	0,0	7,4	21,7	1,6	94,8	94,7	5,2
Łódzkie.....	98,7	90,4	0,0	4,9	85,5	8,3	91,6	91,6	8,4
Małopolskie.....	99,0	97,7	0,1	16,5	81,1	1,4	98,6	98,5	1,4
Mazowieckie	200,6	172,3	0,0	43,0	129,2	28,3	85,9	85,9	14,1
Opolskie	28,8	28,3	0,0	5,0	23,2	0,5	98,2	98,1	1,8
Podkarpackie	53,0	50,4	0,1	15,2	35,1	2,6	95,0	94,9	5,0
Podlaskie	33,6	33,4	-	4,8	28,6	0,1	99,7	99,7	0,3
Pomorskie.....	91,5	79,5	0,0	15,0	64,5	12,0	86,9	86,9	13,1
Śląskie	154,5	144,4	0,4	21,9	122,0	10,2	93,4	93,2	6,6
Świętokrzyskie	28,8	30,3	-	16,7	13,6	.	.	.	.
Warmińsko-mazurskie.....	47,2	45,5	0,0	7,7	37,7	1,7	96,4	96,4	3,6
Wielkopolskie.....	106,6	103,7	2,0	14,8	86,9	2,9	97,3	95,4	2,7
Zachodniopomorskie	67,2	53,0	0,2	17,9	34,9	14,1	78,9	78,6	21,1

TABL. 46(99). MIASTA I OCZYSZCZALNIE ŚCIEKÓW W MIASTACH W 2008 R.
Stan w dniu 31 XII
CITIES AND WASTE WATER TREATMENT PLANTS IN CITIES
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2008								SPECIFICATION
	ogółem <i>total</i>	miasta o liczbie ludności <i>cities with the number of population of</i>							
		poni- żej 2000 <i>below 2000</i>	2000- -4999	5000- -9999	10000- -19999	20000- -49999	50000- -99999	100000 i więcej <i>100000 and more</i>	
Miasta	892	48	256	188	180	134	47	39	Cities
obsługiwane przez oczysz- czalnie ścieków	880	47	248	188	177	134	47	39	<i>served by sewerage system</i>
w tym:									<i>of which:</i>
mechaniczne.....	2	-	1	1	-	-	-	-	<i>mechanically</i>
biologiczne	422	39	187	108	50	26	6	6	<i>biologically</i>
z podwyższonym usuwaniem biogenów ^a	456	8	60	79	127	108	41	33	<i>with increased biogen removal^a</i>
nie obsługiwane przez oczyszczalnie ścieków.....	12	1	8	-	3	-	-	-	<i>not served by sewerage system</i>
Oczyszczalnie ścieków obsługujące miasta.....	929	46	229	181	178	130	57	108	Waste water plants servicing cities
w tym:									<i>of which:</i>
mechaniczne	9	-	1	2	-	-	-	6	<i>mechanically</i>
biologiczne.....	501	40	188	117	61	31	14	50	<i>biologically</i>
z podwyższonym usuwa- niem biogenów ^a	419	6	40	62	117	99	43	52	<i>with increased biogen removal^a</i>
Ludność w miastach korzystająca z oczyszczalni ścieków:									Population in cities using waste water treatment plants:
w tysiącach	20238,0	63,3	677,6	1137,7	2331,6	3863,7	2960,7	9203,3	<i>in thousands</i>
w tym z oczyszczalni:									<i>of which waste water treatment plants</i>
mechanicznych	62,0	-	0,3	9,2	-	-	-	52,5	<i>mechanical</i>
biologicznych.....	4016,1	51,7	503,0	619,0	609,3	676,6	334,1	1222,3	<i>biological</i>
z podwyższonym usuwaniem biogenów ^a	1601,0	11,6	174,3	509,5	1722,3	3187,1	2626,5	7928,5	<i>with increased biogen removal^a</i>
w % ogółu ludności danej grupy miast	86,9	79,8	79,8	84,6	88,2	92,2	92,2	83,9	<i>in % of total population in a given group of cities</i>

TABL. 47(100). MIASTA OBSŁUGIWANE PRZEZ OCZYSZCZALNIE ŚCIEKÓW WEDŁUG REGIONÓW
HYDROGRAFICZNYCH W 2008 R (cd)

CITIES SERVED BY WASTE WATER TREATMENT PLANTS BY HYDROGRAPHIC REGIONS IN 2008 (cont.)

REGIONY HYDROGRAFICZNE HYDROGRAPHIC REGIONS	Miasta (stan z 31.XII.) Cities (as of 31 XII)					Oczyszczalnie ścieków obsługujące miasta Waste water treatment plants servicing cities			
	ogółem grand total	w tym obsługiwane przez oczyszczalnie ścieków of which served by waste water treatment plants				razem total	mecha- niczne me- cha- nical	biolo- giczne biolo- gical	z podwyż- szonym usuwaniem biogenów with increased biogen removal
		razem total	mecha- liczne mecha- nical	biolo- giczne biolo- gical	z podwyż- szonym usuwaniem biogenów with increased biogen removal				
Wisła od ujścia Drwęcę do ujścia Brdy włącznie. Wisła from the Drwęca estuary up to and including the Brda estuary	11	11	-	4	7	15	-	6	9
Wisła od ujścia Brdy do ujścia do Morza Bałtyckiego..... Wisła from the Brda estuary up to the Baltic Sea	16	15	-	7	8	14	-	7	7
DORZECZE ODRY ..... ODRA DRAINAGE BASIN	385	374	1	169	204	406	6	212	188
Odra od granicy Państwa do ujścia Nysy Kłodzkiej	47	47	-	19	28	73	2	42	29
Odra from the border of the country up to the Nysa Kłodzka estuary									
Dorzecze Nysy Kłodzkiej..... Nysa Kłodzka drainage basin	20	20	-	9	11	13	-	7	6
Odra od ujścia Nysy Kłodzkiej do ujścia Bobru... Odra from the Nysa Kłodzka estuary up to the Bóbr estuary	89	83	-	37	46	79	-	37	42
Dorzecze Bobru..... Bóbr drainage basin	28	26	-	10	16	32	1	15	16
Odra od ujścia Bobru do ujścia Warty	12	12	-	7	5	12	-	7	5
Odra from the Bóbr estuary up to the Warta estuary									
Warta od źródeł do ujścia Prosny	44	43	-	19	24	44	-	21	23
Warta from the source up to the Prosna estuary									
Dorzecze Prosny..... Prosna drainage basin	12	12	-	3	9	10	-	4	6
Warta od ujścia Prosny do ujścia Noteci	52	51	-	23	28	51	1	24	26
Warta from the Prosna estuary up to the Noteć estuary									
Dorzecze Noteci	53	53	1	29	23	55	1	33	21
Noteć drainage basin									
Warta od ujścia Noteci do ujścia do Odry	6	6	-	3	3	8	-	5	3
Warta from the Noteć estuary up to the Odra									
Odra od ujścia Warty do ujścia do Zalewu Szczecińskiego..... Odra from the Warta estuary up to the Szczecin Bay	22	21	-	10	11	29	1	17	11
DORZECZA RZEK PRZYMORZA ..... DRAINAGE BASINS OF COASTAL RIVERS	83	83	-	38	45	74	-	38	36
Zlewnia Zalewu Szczecińskiego (bez dorzecza Odry)..... Szczecin Bay catchment basin (excluding Odra drainage basin)	3	3	-	2	1	3	-	2	1
Dorzecze rzek Pomorza Zachodniego do ujścia Wisły..... Drainage basin of rivers in Western Pomerania up to the Wisła estuary	45	45	-	16	29	38	-	16	22
Zlewnia Zalewu Wiślanego (bez dorzecza Wisły) Wisła Bay catchment basin (excluding Wisła drainage basin)	19	19	-	11	8	19	-	12	7

TABL. 47(100). MIASTA OBSŁUGIWANE PRZEZ OCZYSZCZALNIE ŚCIEKÓW WEDŁUG REGIONÓW
HYDROGRAFICZNYCH W 2008 R (dok.)
CITIES SERVED BY WASTE WATER TREATMENT PLANTS BY HYDROGRAPHIC REGIONS IN 2008 (cont.)

REGIONY HYDROGRAFICZNE HYDROGRAPHIC REGIONS	Miasta (stan z 31.XII.) Cities (as of 31 XII)					Oczyszczalnie ścieków obsługujące miasta Waste water treatment plants servicing cities			
	ogółem grand total	w tym obsługiwane przez oczyszczalnie ścieków of which served by waste water treatment plants				razem total	mecha- niczne me- cha- nical	biolo- giczne biolo- gical	z podwyż- szonym usuwaniem biogenów with increased biogen removal
		razem total	mecha- liczne mecha- nical	biolo- giczne biolo- gical	z podwyż- szonym usuwaniem biogenów with increased biogen removal				
Dorzecze Pregoly	16	16	-	9	7	14	-	8	6
Pregola drainage basin									
POZOSTAŁE DORZECZA	4	4	-	-	4	4	-	-	4
OTHER DRAINAGE BASINS									
Dorzecze Niemna	2	2	-	-	2	2	-	-	2
Niemen drainage basin									
Dorzecze Dniestru	1	1	-	-	1	1	-	-	1
Dniestr drainage basin									
Dorzecze Dunaju	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Dunaj drainage basin									
Dorzecze Łaby	1	1	-	-	1	1	-	-	1
Łaba drainage basin									

TABL. 48(101). OCZYSZCZALNIE ŚCIEKÓW KOMUNALNYCH WEDŁUG PRZEPUSTOWOŚCI I ILOŚCI ŚCIEKÓW
OCZYSZCZANYCH W 2008 R.
MUNICIPAL WASTE WATER TREATMENT PLANTS BY CAPACITY AND AMOUNT OF TREATED WASTE WATER IN
2008

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Oczyszczalnie ścieków Waste water treatment plants				Ścieki oczyszczane ^a w dam ³ Treated waste water ^a in dam ³			
	ogółem total	mecha- liczne mechanically	biologi- czne biologically	z podwyż- szonym usuwaniem biogenów with increased biogen removal	ogółem total	mecha- liczne mechanically	biologi- czne biologically	z podwyż- szonym usuwaniem biogenów with increased biogen removal
O G Ó Ł E M	3090	60	2233	797	1728459	3008	383970	1341481
TOTAL								
O przepustowości w m ³ na dobę With capacity in m ³ per 24 hours								
poniżej 50.....	548	31	480	37	2874	161	2461	252
below 50								
51 – 100	316	11	272	33	4579	113	3963	503
101 – 500	1167	15	949	203	55533	444	44785	10304
501 – 1000	362	2	265	95	90236	247	77312	12677
1001 – 5000	377	-	200	177	172283	-	72115	100168
5001 – 10000	154	-	40	114	213040	-	48403	164637
10001 – 25000	95	-	18	77	285164	-	46634	238530
25001 – 50000	41	-	5	36	256129	-	31917	224212
50001 – 100000	21	1	3	17	302570	2043	42844	257683
100001 i więcej	9	-	1	8	346051	-	13536	332515
100001 and more								

a Łącznie z wodami opadowymi i infiltracyjnymi, bez ścieków oczyszczonych przez oczyszczalnie przemysłowe.
a Including precipitation and infiltration water, excluding waste water treated by industrial waste water treatment plants.

TABL. 49(102). OCZYSZCZALNIE ŚCIEKÓW OBSŁUGUJĄCE MIASTA I WSIE (Stan w dniu 31 XII)
WASTE WATER TREATMENT PLANTS SERVICING CITIES AND VILLAGES (As of 31 XII)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	ogółem grand total	Miasta Cities				Wieś Villages			
		razem total	mecha- liczne mechan ically	biolo- giczne biologi cally	z podwyż- szonym usuwan iem biogenów with increased biogen removal	razem total	mecha- liczne mechan ically	biolo- giczne biologi cally	z podwyż- szonym usuwan iem biogenów with increased biogen removal
P O L S K A .....2000 POLAND	2475	965	53	656	256	1510	86	1254	170
2005	2993	949	17	546	386	2044	71	1624	349
2006	3063	950	16	530	404	2113	57	1693	363
2007	3101	933	14	516	403	2168	55	1735	378
2008	3142	929	9	501	419	2213	52	1772	389
Dolnośląskie	205	88	1	43	44	117	-	94	23
Kujawsko-pomorskie.....	148	52	1	34	17	96	1	78	17
Lubelskie	260	42	-	25	17	218	9	197	12
Lubuskie	98	42	-	23	19	56	1	42	13
Łódzkie.....	147	42	-	18	24	105	1	87	17
Małopolskie	243	68	1	41	26	175	-	148	27
Mazowieckie	276	86	-	55	31	190	3	152	35
Opolskie	68	28	-	14	14	40	2	28	10
Podkarpackie	212	46	-	25	21	166	2	150	14
Podlaskie	114	34	-	17	17	80	-	63	17
Pomorskie.....	215	36	-	15	21	179	4	147	28
Śląskie	227	120	4	62	54	107	1	76	30
Świętokrzyskie	105	30	-	16	14	75	-	52	23
Warmińsko-mazurskie.....	224	40	-	20	20	184	3	133	48
Wielkopolskie.....	314	107	1	54	52	207	4	162	41
Zachodniopomorskie	286	68	1	39	28	218	21	163	34

TABL. 50(103). GMINY OBSŁUGIWANE PRZEZ OCZYSZCZALNIE ŚCIEKÓW ORAZ ŚCIEKI KOMUNALNE OCZYSZCZANE WEDŁUG WOJEWÓDZTW W 2008 R.
GMINAS SERVED BY WASTE WATER TREATMENT PLANTS AND TREATED MUNICIPAL WASTE WATER BY VOIVODSHIP IN 2008

WOJEWÓDZTWA VOIVODSHIP	Gminy (stan z 31 XII.) Gminas (as of 31 XII)					Ścieki komunalne z gmin oczyszczane ^a w dam ³ Treated ^a municipal waste water from gminas in dam ³			
	ogółem grant total	w tym obsługiwane przez oczyszczalnie ścieków of which served by waste water treatment plants				razem total	mecha- nicznie mechanically	biolo- gicznie biologically	z podwyż- szonym usuwan iem biogenów with increased biogen removal
		razem total	w tym typu of which						
			mechani- cznego mecha- nical	biolo- licznego biologi- cal	z podwyż- szonym usuwan iem biogenów with increased biogen removal				
P O L S K A ..... POLAND	2172	1689	18	1112	559	123687	677	65977	57033
Dolnośląskie	133	99	0	56	43	7450	14	3948	3488
Kujawsko-pomorskie.....	127	114	2	81	31	7355	24	4730	2601
Lubelskie	193	142	3	117	22	5056	39	3724	1293
Lubuskie.....	74	56	0	34	22	2742	10	1492	1240
Łódzkie.....	159	100	1	82	17	3731	13	2434	1284
Małopolskie.....	168	141	1	91	49	11741	18	6986	4737
Mazowieckie	279	163	4	121	38	12027	49	5322	6656
Opolskie	68	56	1	23	32	4546	31	1691	2824
Podkarpackie	143	129	1	94	34	13537	54	9582	3901
Podlaskie	105	73	0	45	28	2661	0	1500	1161
Pomorskie.....	98	93	0	57	36	10620	27	5220	5373
Śląskie	118	92	0	51	41	9139	7	3662	5470
Świętokrzyskie	97	71	0	43	28	3278	0	1855	1423
Warmińsko-mazurskie.....	100	94	0	54	40	5111	11	2647	2453
Wielkopolskie.....	207	173	2	111	60	14592	179	6867	7546
Zachodniopomorskie	103	93	3	52	38	10101	201	4317	5583

a Bez wód opadowych i infiltracyjnych. a Excluding precipitation and infiltration water.

TABL. 51(104). OCZYSZCZALNIE ŚCIEKÓW KOMUNALNYCH WEDŁUG WOJEWÓDZTW W 2008 R.
MUNICIPAL WASTE WATER TREATMENT PLANTS BY VOIVODSHIP IN 2008

WOJEWÓDZTWA VOIVODSHIP	Liczba oczyszczalni Number of waste water treatment plants			Wielkość oczyszczalni Size of waste water treatment plant				Ludność korzystająca z oczyszczalni ścieków w tys. ^a Number of population using waste water treatment plants in thous. ^a	
	ogółem total	w tym of which		przepustowość w m³ na dobę capacity in m³ per 24 hours			równo- ważna liczba miesz- kańców (RLM) w tys. equivalent number of inhabitants (RLM) in thous.		
		biolo- gicz- nych biolo- gical	z pod- wyższo- nym usuwa- niem bioge- nów with increas- ed biogen removal						
				ogółem total	biolo- gicz- nych biological	z podwyż- szonym usuwan- iem biogenów with increased biogen removal		razem total	w tym z oczyszczalni biologicznych i z podwyższonym usuwan- iem bio- genów of which biological waste water treatment plants and with increased biogen removal
P O L S K A ..... POLAND	3090	2233	797	9018566	1998284	6945093	44175,5	24056,2	23964,9
Dolnośląskie	203	135	67	798667	280610	517265	3530,4	2185,4	2185,3
Kujawsko-pomorskie.....	146	111	34	449040	111834	337086	2249,6	1440,5	1430,2
Lubelskie	252	214	29	346927	75687	270713	2174,9	1125,7	1123,8
Lubuskie	97	64	32	243118	59482	183603	1317,6	690,1	690,0
Łódzkie	144	103	40	568860	41330	527420	2726,5	1676,0	1675,4
Małopolskie.....	236	183	52	899296	166860	724486	3003,0	1789,5	1786,4
Mazowieckie	269	202	64	1110796	314060	796584	6023,7	2560,0	2558,8
Opolskie	65	41	22	238986	46301	192550	1152,6	648,0	646,0
Podkarpackie	210	174	34	407207	97635	309295	2187,9	1256,0	1253,0
Podlaskie	112	79	33	234700	38296	196404	1249,3	758,9	758,9
Pomorskie.....	214	161	49	628434	110176	518163	3725,1	1791,1	1790,3
Śląskie	221	132	84	1374570	250029	1122703	5283,6	3249,7	3245,0
Świętokrzyskie	102	66	36	229945	112317	117628	1047,8	667,3	667,3
Warmińsko-mazurskie.....	224	153	68	319346	65489	253671	1886,8	1029,7	1029,1
Wielkopolskie.....	311	214	92	749561	103054	585224	4248,9	2171,4	2117,5
Zachodniopomorskie	284	201	61	419113	125124	292298	2367,7	1017,0	1008,1

a Łącznie z ludnością korzystającą z oczyszczalni przemysłowych.
a Including population using industrial waste water treatment plants.

TABL. 52(105). OCZYSZCZALNIE ŚCIEKÓW KOMUNALNYCH ^a TYPU MECHANICZNEGO WEDŁUG WOJEWÓDZTW W 2008 R.
MECHANICAL^a MUNICIPAL WASTE WATER TREATMENT PLANTS BY VOIVODSHIP IN 2008

WOJEWÓDZTWA VOIVODSHIPS	Oczyszczalnie (stan w dniu 31.XII.) Waste water treatment plants (as of 31 XII)		Wielkość oczyszczalni Size of waste water treatment plant		Ścieki komunalne w dam ³ Municipal waste water in dam ³		
	ogółem total	nie posia- dające pozwoleń wodno- prawnych not holding water and legal permits	w m ³ na dobę in m ³ per 24 hours	równo- ważna liczba mieszkańców (RLM) equivalent number of inhabitants (RLM)	dopły- wające do oczy- szczalni entering waste water treatment plants	w tym oczyszczone mechanicznie ^b of which treated mechanically ^b	
						razem total	w tym bez wód opadowych i infiltra- cyjnych of which excluding precipitation and infiltration water
P O L S K A..... POLAND	60	31	75189	361041	3286	3286	2965
Dolnośląskie	1	1	792	375	6	6	1
Kujawsko-pomorskie	1	-	120	600	287	287	283
Lubelskie	9	2	527	2726	43	43	39
Lubuskie	1	1	33	200	10	10	10
Łódzkie	1	-	110	1466	28	28	13
Małopolskie	1	1	7950	3200	78	78	78
Mazowieckie.....	3	3	152	1250	24	24	24
Opolskie.....	2	-	135	1248	31	31	31
Podkarpackie	2	-	277	1546	61	61	54
Podlaskie.....	-	-	-	-	-	-	-
Pomorskie	4	3	95	970	27	27	27
Śląskie	5	3	1838	5017	164	164	142
Świętokrzyskie.....	-	-	-	-	-	-	-
Warmińsko-mazurskie	3	1	186	589	11	11	10
Wielkopolskie.....	5	2	61283	335402	2278	2278	2017
Zachodniopomorskie	22	14	1691	6452	238	238	236

a Miejskich i wiejskich. b Łącznie ze ściekami komunalnymi oczyszczanymi przez oczyszczalnie przemysłowe.
a Urban and rural. b Including municipal waste water treated by industrial waste water treatment plants.

TABL. 53(106). OCZYSZCZALNIE ŚCIEKÓW KOMUNALNYCH ^a TYPU MECHANICZNEGO WEDŁUG REGIONALNYCH ZARZĄDÓW GOSPODARKI WODNEJ W 2008 R.
MECHANICAL^a MUNICIPAL WASTE WATER TREATMENT PLANTS BY REGIONAL BOARDS OF WATER MANAGEMENT IN 2008

REGIONALNE ZARZĄDY GOSPODARKI WODNEJ REGIONAL BOARDS OF WATER MANAGEMENT	Oczyszczalnie (stan w dniu 31.XII.) Waste water treatment plants (as of 31 XII)		Wielkość oczyszczalni Size of waste water treatment plant		Ścieki komunalne w dam ³ Municipal waste water in dam ³		
	Ogółem Total	nie posiadają- ce pozwoleń wodno- prawnych not holding water and legal permits	w m ³ na dobę in m ³ per 24 hours	równoważna liczba mieszkańców (RLM) equivalent number of inhabitants (RLM)	dopły- wające do oczy- szczalni entering waste water treatment plants	w tym oczyszczone mechanicznie ^b of which treated mechanically ^b	
						razem plants	w tym bez wód opadowych i infiltracyjnych of which excluding precipitation and infiltration water
P O L S K A	60	31	75189	361041	3286	3286	2965
Gdańsk.....	6	4	316	1571	37	37	36
Gliwice	5	3	1180	5017	164	164	142
Kraków	3	1	8227	4746	139	139	132
Poznań	5	2	61266	335350	2561	2561	2297
Szczecin.....	22	14	1691	6452	238	238	236
Warszawa	15	5	874	6030	105	105	85
Wrocław	4	2	1635	1875	42	42	37

a Miejskich i wiejskich. b Łącznie ze ściekami komunalnymi oczyszczanymi przez oczyszczalnie przemysłowe.
a Urban and rural. b Including municipal waste water treated by industrial waste water treatment plants.

TABL. 54(107). OCZYSZCZALNIE ŚCIEKÓW KOMUNALNYCH^a TYPU BIOLOGICZNEGO WEDŁUG WOJEWÓDZTW W 2008 R.

BIOLOGICAL^a MUNICIPAL WASTE WATER TREATMENT PLANTS BY VOIVODSHIP IN 2008

WOJEWÓDZTWA VOIVODSHIP	Oczyszczalnie (stan w dniu 31.XII.) Waste water treatment plants (as of 31 XII)		Wielkość oczyszczalni ^b Size of waste water treatment plant ^b		Ścieki komunalne w dam ³ Municipal waste water in dam ³				
	ogółem total	nie posia- dające pozwoleń wodno- prawnych not holding water and legal permits	w m ³ na dobę in m ³ per 24 hours	równo- ważna liczba mieszkań- ców (RLM) equivalent number of inhabitants (RLM)	dopły- wające do oczyszcza- larni entering waste water treatment plants	w tym oczyszczane ^c of treated ^c			
						mechanicznie mechanically		biologicznie biologically	
						razem total	w tym bez wód opado- wych i infil- trakcyjnych of which excluding precipitation n and infiltration water	razem total	w tym bez wód opado- wych i infil- trakcyjnych of which excluding precipitation and infiltration water
P O L S K A..... POLAND	2233	105	1998284	10122600	396019	941	286	391758	248515
Dolnośląskie	135	7	280610	1121325	93417	175	14	93211	30742
Kujawsko-pomorskie	111	5	111834	708126	23446	-	-	23243	18023
Lubelskie	214	-	75687	519393	11614	1	1	11613	8869
Lubuskie	64	3	59482	341992	10169	-	-	10169	7373
Łódzkie	103	2	41330	251313	7156	-	-	7156	4892
Małopolskie	183	2	166860	680687	36301	455	21	35824	16503
Mazowieckie.....	202	6	314060	1793337	53767	-	-	53765	43013
Opolskie.....	41	-	46301	180847	6660	-	-	6597	5026
Podkarpackie	174	13	97635	562256	20041	-	-	20038	15214
Podlaskie.....	79	1	38296	231685	6578	-	-	6578	4793
Pomorskie	161	21	110176	662136	20743	-	-	17827	15102
Śląskie	132	9	250029	778155	35009	297	232	34673	21957
Świętokrzyskie.....	66	2	112317	483811	18961	-	-	18955	16695
Warmińsko-mazurskie	153	10	65489	368565	10248	1	5	10225	7747
Wielkopolskie	214	5	103054	707895	19594	7	6	19574	14704
Zachodniopomorskie	201	19	125124	731077	22315	5	7	22310	17862

a Miejskich i wiejskich. *b* Części biologicznej. *c* Łącznie ze ściekami komunalnym oczyszczanymi przez oczyszczalnie przemysłowe.
a Urban and rural. *b* Of a biological part. *c* Including municipal waste water treated by industrial waste water treatment plants.

TABL. 55 (108). OCZYSZCZALNIE ŚCIEKÓW KOMUNALNYCH^a TYPU BIOLOGICZNEGO WEDŁUG REGIONALNYCH ZARZĄDÓW GOSPODARKI WODNEJ W 2008 R.

BIOLOGICAL^a MUNICIPAL WASTE WATER TREATMENT PLANTS BY REGIONAL BOARDS OF WATER MANAGEMENT IN 2008

REGIONALNE ZARZĄDY GOSPODARKI WODNEJ <i>REGIONAL BOARDS OF WATER MANAGEMENT</i>	Oczyszczalnie (stan w dniu 31.XII.) <i>Waste water treatment plants (as of 31 XII)</i>		Wielkość oczyszczalni ^b <i>Size of waste water treatment plant ^b</i>		Ścieki komunalne w dam ³ <i>Municipal waste water in dam ³</i>				
	ogółem <i>total</i>	nie posia- dające pozwoleń wodno- prawnych <i>not holding water and legal permits</i>	w m ³ na dobę <i>in m³ per 24 hours</i>	równo- ważna liczba mieszkań- ców (RLM) <i>equivalent number of inhabitants (RLM)</i>	dopły- wające do oczyszcza- larni <i>entering waste water treatmen t plants</i>	w tym oczyszczane ^c <i>of which treated ^c</i>			
						mechanicznie <i>mechanically</i>		biologicznie <i>biologically</i>	
						razem <i>total</i>	w tym bez wód opado- wych i infil- trakcyjnych <i>of which excluding precipitation and infiltration water</i>	razem <i>total</i>	w tym bez wód opado- wych i infil- trakcyjnych <i>of which excluding precipitation and infiltration water</i>
P O L S K A ..... POLAND	2233	105	1998284	10122600	396019	941	286	391758	248515
Gdańsk.....	286	33	207740	1257112	40788	1	5	37668	30685
Gliwice.....	105	7	240859	659341	32623	-	-	32584	20686
Kraków.....	431	18	356323	1612513	72109	455	21	71623	46603
Poznań.....	345	8	189553	1171475	35958	7	6	35938	26287
Szczecin.....	201	19	114633	742864	20346	5	7	20341	16911
Warszawa	644	12	511313	3038314	85429	1	1	85404	65896
Wrocław	221	8	377863	1640981	108766	472	246	108200	41447

a Miejskich i wiejskich. *b* Części biologicznej. *c* Łącznie ze ściekami komunalnymi oczyszczanymi przez oczyszczalnie przemysłowe.
a Urban and rural. *b* Of a biological part. *c* Including municipal waste water treated by industrial waste water treatment plants.

TABL. 56(109). OCZYSZCZALNIE ŚCIEKÓW KOMUNALNYCH ^a Z PODWYŻSZONYM USUWANIEM BIOGENÓW WEDŁUG WOJEWÓDZTW W 2008 R.
MUNICIPAL^a WASTE WATER TREATMENT PLANTS WITH INCREASED BIOGEN REMOVAL BY VOIVODSHIP IN 2008

WOJEWÓDZTWA VOIVODSHIPS	Oczyszczalnie (stan w dniu 31.XII.) Waste water treatment plants (as of 31 XII)		Wielkość oczyszczalni Size of waste water treatment plant		Ścieki komunalne w dam ³ Municipal waste water in dam ³		
	ogółem total	nie posia- dające pozwoleń wodno- prawnych not holding water and legal permits	w m ³ na dobę in m ³ per 24 hours	równo- ważna liczba mieszkańców (RLM) equivalent number of inhabitants (RLM)	dopły- wające do oczy- szczalni entering waste water treatment plants	w tym oczyszczane z podwyższonym usuwaniem biogenów ^b of which treated with increased biogen removal ^b	
						razem total	w tym bez wód opadowych i infiltracyjnych of which excluding precipitation and infiltration water
P O L S K A ..... POLAND	797	14	6945093	33691822	1354365	1351402	917598
Dolnośląskie	67	2	517265	2408743	108059	108004	62753
Kujawsko-pomorskie.....	34	2	337086	1540886	66628	66515	50293
Lubelskie	29	-	270713	1652807	51736	51736	40291
Lubuskie	32	1	183603	975397	33209	33209	21721
Łódzkie	40	-	527420	2473691	122335	120551	85536
Małopolskie	52	-	724486	2319131	136086	135450	80809
Mazowieckie	64	1	796584	4229086	151774	151753	129239
Opolskie	22	-	192550	970514	35842	35840	23274
Podkarpackie	34	1	309295	1624102	63356	63213	35123
Podlaskie	33	-	196404	1017638	44073	44073	28646
Pomorskie.....	49	1	518163	3062011	85683	85625	64463
Śląskie	84	1	1122703	4500414	203991	203865	122302
Świętokrzyskie	36	-	117628	563987	21990	21990	13623
Warmińsko-mazurskie.....	68	1	253671	1517641	48291	48288	37732
Wielkopolskie.....	92	-	585224	3205635	123559	123537	86864
Zachodniopomorskie.....	61	4	292298	1630139	57753	57753	34929

a Miejskich i wiejskich. b Łącznie ze ściekami komunalnymi oczyszczanymi przez oczyszczalnie przemysłowe.
a Urban and rural. b Including municipal waste water treated by industrial waste water treatment plants.

TABL. 57(110). OCZYSZCZALNIE ŚCIEKÓW KOMUNALNYCH ^a Z PODWYŻSZONYM USUWANIEM BIOGENÓW WEDŁUG REGIONALNYCH ZARZĄDÓW GOSPODARKI WODNEJ W 2008 R.
MUNICIPAL^a WASTE WATER TREATMENT PLANTS WITH INCREASED BIOGEN REMOVAL BY REGIONAL BOARDS OF WATER MANAGEMENT IN 2008

REGIONALNE ZARZĄDY GOSPODARKI WODNEJ REGIONAL BOARDS OF WATER MANAGEMENT	Oczyszczalnie (stan w dniu 31.XII.) Waste water treatment plants (as of 31 XII)		Wielkość oczyszczalni Size of waste water treatment plant		Ścieki komunalne w dam ³ Municipal waste water in dam ³		
	Ogółem Total	nie posia- dające pozwoleń wodno- prawnych not holding water and legal permits	w m ³ na dobę in m ³ per 24 hours	równo- ważna liczba mieszkańców (RLM) equivalent number of inhabitants (RLM)	dopły- wające do oczy- szczalni entering waste water treatment plants	w tym oczyszczane z podwyższonym usuwaniem biogenów ^b of which treated with increased biogen removal ^b	
						razem total	w tym bez wód opadowych i infiltracyjnych of which excluding precipitation and infiltration water
P O L S K A ..... POLAND	797	14	6945093	33691822	1354365	1351402	917598
Gdańsk.....	85	2	837725	4650426	153670	153497	116547
Gliwice	62	1	1011317	4112453	176713	176713	108659
Kraków	108	1	1054442	4117562	206456	205677	120059
Poznań	160	3	1194003	5974361	258040	256108	179927
Szczecin.....	53	3	263668	1498304	53268	53268	32084
Warszawa	210	2	1683818	9086212	328842	328820	254671
Wrocław	119	2	900120	4252504	177376	177319	105651

a Miejskich i wiejskich. b Łącznie ze ściekami komunalnymi oczyszczanymi przez oczyszczalnie przemysłowe.
a Urban and rural. b Including municipal waste water treated by industrial waste water treatment plants.

TABL. 58(111). LUDNOŚĆ KORZYSTAJĄCA Z OCZYSZCZALNI ŚCIEKÓW^a WEDŁUG WOJEWÓDZTW W 2008 R.
POPULATION USING WASTE WATER TREATMENT PLANTS^a BY VOIVODSHIP IN 2008

WOJEWÓDZTWA VOIVODSHIPS	Ogółem <i>Grand total</i>	Z oczyszczalni <i>Plants</i>			Ogółem <i>Grand total</i>	Z oczyszczalni <i>Plants</i>		
		mecha- licznych <i>mechanical</i>	biolo- licznych <i>biological</i>	z podwyż- szonym usuwaniem biogenów <i>with increased biogene removal</i>		mecha- licznych <i>mechanical</i>	biolo- licznych <i>biological</i>	z podwyż- szonym usuwaniem biogenów <i>with increased biogene removal</i>
	w tysiącach <i>in thousand</i>				w % ogólnej liczby ludności <i>in % of total population</i>			
P O L S K A ..... <i>POLAND</i>	24056,2	91,3	6212,6	17752,3	63,1	0,2	16,3	46,6
Dolnośląskie	2185,4	0,2	762,0	1423,3	76,0	0,0	26,5	49,5
Kujawsko-pomorskie	1440,5	10,3	470,7	959,5	69,7	0,5	22,8	46,4
Lubelskie	1125,7	1,8	260,2	863,7	52,1	0,1	12,0	40,0
Lubuskie	690,1	0,2	197,5	492,4	68,4	0,0	19,6	48,8
Łódzkie	1676,0	0,7	166,6	1508,7	65,8	0,0	6,5	59,2
Małopolskie	1789,5	3,1	397,7	1388,7	54,4	0,1	12,1	42,2
Mazowieckie.....	2560,0	1,2	921,9	1636,9	49,2	0,0	17,7	31,5
Opolskie.....	648,0	2,0	125,8	520,2	62,7	0,2	12,2	50,4
Podkarpackie	1256,0	3,0	464,6	788,4	59,8	0,1	22,1	37,6
Podlaskie	758,9	-	148,1	610,8	63,7	-	12,4	51,3
Pomorskie	1791,1	0,8	393,9	1396,4	80,7	0,0	17,7	62,9
Śląskie	3249,7	4,7	585,9	2659,1	70,0	0,1	12,6	57,2
Świętokrzyskie	667,3	-	341,6	325,8	52,4	-	26,8	25,6
Warmińsko-mazurskie.....	1029,7	0,6	233,1	796,0	72,2	0,0	16,3	55,8
Wielkopolskie.....	2171,4	53,9	420,1	1697,4	63,9	1,6	12,4	50,0
Zachodniopomorskie	1017,0	8,9	323,0	685,1	60,1	0,5	19,1	40,5

a Na podstawie szacunków. a Estimated data.

TABL. 59(112). LUDNOŚĆ MIAST I WSI KORZYSTAJĄCA Z OCZYSZCZALNI ŚCIEKÓW^a WEDŁUG WOJEWÓDZTW
W 2008 R.
POPULATION OF CITIES AND VILLAGES USING WASTE WATER TREATMENT PLANTS^a BY VOIVODSHIP IN 2008

WOJEWÓDZTWA VOIVODSHIPS	Ogółem <i>Grand total</i>	Miasta <i>Cities</i>					Wsie <i>Villages</i>	Miasta <i>Cities</i>			Wsie <i>Villages</i>
		razem <i>total</i>	ludność korzystająca z oczyszczalni ścieków <i>population using waste water treatment plants</i>			razem <i>total</i>		ludność korzystająca z oczyszczalni ścieków <i>population using waste water treatment plants</i>			
			mecha- ni- cznych <i>mecha- nical</i>	chemi- cznych i biolo- licznych <i>chemical and biological</i>	z podwyż- szonym usuwan- iem biogenów <i>with increased biogene removal</i>			chemi- cznych i biolo- gicznych <i>chemical and biological</i>	z podwyż- szonym usuwan- iem biogenów <i>with increased biogene removal</i>		
	w tysiącach <i>in thousand</i>							w % ogólnej liczby ludności <i>in % of total population of</i>			
							miast <i>cities</i>		wsi <i>villages</i>		
P O L S K A	24056,2	20234,1	62,0	4013,1	16159,1	3822,1	86,9	17,2	69,4	25,7	
POLAND											
Dolnośląskie.....	2185,4	1949,2	0,2	626,0	1323,1	236,2	96,1	30,9	65,2	27,8	
Kujawsko-pomorskie	1440,5	1164,9	9,1	309,1	846,8	275,6	92,5	24,5	67,2	34,1	
Lubelskie.....	1125,7	943,3	-	115,9	827,5	182,3	93,8	11,5	82,3	15,8	
Lubuskie.....	690,1	598,1	-	143,9	454,2	92,0	93,0	22,4	70,6	25,2	
Łódzkie	1676,0	1554,6	-	72,5	1482,2	121,4	94,9	4,4	90,4	13,3	
Małopolskie.....	1789,5	1440,7	0,3	192,2	1248,2	348,7	89,1	11,9	77,2	20,9	
Mazowieckie	2560,0	2245,6	-	740,3	1505,4	314,3	66,7	22,0	44,7	17,1	
Opolskie	648,0	515,9	-	74,9	441,0	132,1	95,2	13,8	81,4	26,9	
Podkarpackie.....	1256,0	794,1	-	144,8	649,3	461,9	92,4	16,9	75,5	37,2	
Podlaskie	758,9	665,8	-	86,5	579,3	93,1	93,8	12,2	81,6	19,3	
Pomorskie	1791,1	1454,8	-	222,8	1232,0	336,4	98,6	15,1	83,5	45,2	
Śląskie	3249,7	2982,0	4,5	469,3	2508,2	267,7	82,0	12,9	69,0	26,5	
Świętokrzyskie.....	667,3	549,8	-	273,5	276,3	117,5	95,4	47,5	47,9	16,9	
Warmińsko-mazurskie	1029,7	839,5	-	128,2	711,3	190,2	98,2	15,0	83,2	33,3	
Wielkopolskie	2171,4	1734,1	47,0	196,8	1490,3	437,3	90,6	10,3	77,8	29,5	
Zachodniopomorskie.....	1017,0	801,7	1,0	216,6	584,2	215,3	68,9	18,6	50,2	40,7	

a Na podstawie szacunków. a Estimated data.

TABL. 60(113). OCZYSZCZALNIE ŚCIEKÓW PRZEMYSŁOWYCH WEDŁUG WOJEWÓDZTW W 2008 R.
INDUSTRIAL WASTE WATER TREATMENT PLANTS BY VOIVODSHIP IN 2008

WOJEWÓDZTWA VOIVODSHIPS	Ogółem Grand total	Mechaniczne Mechanical			Chemiczne Chemical		
		liczba number	przepustowość projektowa organic design capacity	ścieki oczyszczane treated waste water	liczba number	przepustowość projektowa organic design capacity	ścieki oczyszczane treated waste water
			m ³ na dobę in m ³ per 24 hours			w m ³ na dobę in m ³ per 24 hours	
POLSKA POLAND	1154	391	5556339	1662014	110	1225457	374218
Dolnośląskie.....	88	21	351882	89063	19	224630	122419
Kujawsko-pomorskie	55	20	260227	60402	4	26320	3151
Lubelskie.....	68	16	63525	35044	4	23465	5037
Lubuskie.....	40	9	30412	3211	3	989	3216
Łódzkie	76	18	24734	1026	3	2240	497
Małopolskie.....	79	30	781397	418494	6	143812	21032
Mazowieckie	129	14	58053	8950	9	53287	15739
Opolskie	41	18	827424	77257	3	1784	736
Podkarpackie	71	28	385067	30659	10	303626	18456
Podlaskie	30	6	119627	2157	—	—	—
Pomorskie	39	9	7222	2962	4	7298	1437
Śląskie.....	170	79	789807	328139	30	204880	76800
Świętokrzyskie	37	18	187036	32153	2	6810	4278
Warmińsko-mazurskie	25	9	43409	1214	1	700	191
Wielkopolskie	106	38	682835	211720	7	6241	2134
Zachodniopomorskie	100	58	943682	359563	5	219375	99095

(dok.)
(doc.)

WOJEWÓDZTWA VOIVODSHIPS	Biologiczne Biological			Z podwyższonym usuwaniem biogenów With increased biogene removal		
	liczba number	przepustowość projektowa organic design capacity	ścieki oczyszczane treated waste water	liczba number	przepustowość projektowa organic design capacity	ścieki oczyszczane treated waste water
		w m ³ na dobę in m ³ per 24 hours			w m ³ na dobę in m ³ per 24 hours	
P O L S K A	598	931048	450506	55	223218	69816
POLAND						
Dolnośląskie.....	45	49959	26192	3	3850	1241
Kujawsko-pomorskie	30	108254	60309	1	6500	5156
Lubelskie.....	46	44521	14634	2	2640	1030
Lubuskie.....	26	25086	9326	2	15072	3848
Łódzkie	52	39437	22574	3	4544	2308
Małopolskie.....	40	36352	13765	3	122160	18088
Mazowieckie	98	223865	114990	8	5778	3637
Opolskie	15	29077	10867	5	25538	14522
Podkarpackie.....	31	33392	8641	2	793	550
Podlaskie	20	28371	18171	4	9750	8175
Pomorskie	21	195291	104821	5	2060	1902
Śląskie.....	60	61538	22666	1	600	285
Świętokrzyskie	15	5911	2151	2	1845	837
Warmińsko-mazurskie	10	5442	3516	5	3476	2462
Wielkopolskie	56	27338	11300	5	14297	3613
Zachodniopomorskie.....	33	17214	6583	4	4315	2162

TABL. 61(114). PODCZYSZCZALNIE ŚCIEKÓW PRZEMYSŁOWYCH WEDŁUG WOJEWÓDZTW W 2008 R.
WASTE WATER PRETREATMENT PLANTS BY VOIVODSHIP IN 2008

VOIVODSHIPS	Ogółem <i>Grand total</i>	Mechaniczne <i>Mechanical</i>		Chemiczne <i>Chemical</i>		Biologiczne <i>Biological</i>	
		liczba <i>number</i>	ścieki podczyszczane w m ³ na dobę <i>pre-treated waste water in m³ per 24 hours</i>	liczba <i>number</i>	ścieki podczyszczane w m ³ na dobę <i>pre-treated waste water in m³ per 24 hours</i>	liczba <i>number</i>	ścieki podczyszczane w m ³ na dobę <i>pre-treated waste water in m³ per 24 hours</i>
P O L S K A..... <i>POLAND</i>	1007	641	1037628	253	100039	113	52821
Dolnośląskie	52	39	3201	9	8644	4	8
Kujawsko-pomorskie..	45	31	55020	13	13119	1	—
Lubelskie	109	87	10367	14	13020	8	656
Lubuskie	14	6	2650	5	1166	3	104
Łódzkie.....	61	36	10730	16	3572	9	4009
Małopolskie	102	56	691517	20	8357	26	6537
Mazowieckie	98	56	42375	28	15730	14	20654
Opolskie	27	13	60857	13	8568	1	2459
Podkarpackie	94	61	9774	21	4064	12	1373
Podlaskie	17	11	23665	5	1944	1	634
Pomorskie.....	55	23	9392	29	3273	3	1654
Śląskie	122	82	57886	30	5711	10	9429
Świętokrzyskie	35	21	36011	11	1014	3	65
Warmińsko-mazurskie	21	12	8399	7	3144	2	1930
Wielkopolskie.....	59	27	10849	18	4885	14	3194
Zachodniopomorskie ..	96	80	4935	14	3828	2	115

TABL. 62 (115). OSADY Z PRZEMYSŁOWYCH I KOMUNALNYCH OCZYSZCZALNI ŚCIEKÓW
SEWAGE SLUDGE FROM INDUSTRIAL AND MUNICIPAL WASTE WATER TREATMENT PLANTS

WYSZCZEGÓLNIENIE <i>SPECIFICATION</i>	2000	2005	2006	2007	2008
	w tys. ton suchej masy <i>in thousand t of dry solid</i>				

OGÓŁEM TOTAL

Osady wytworzone w ciągu roku ogółem..... Total sewage sludge generated during the year	1063,1	1124,4	1064,7	1088,8	978,9
w tym: of which:					
stosowane w rolnictwie ^a	.	98,2	106,8	134,3	151,7
<i>applied in agriculture^a</i>					
stosowane do rekultywacji terenów, w tym gruntów na cele rolne.....	.	324,9	287,2	335,3	232,7
<i>applied in land reclamation including reclamation of land for agricultural purposes</i>					
stosowane do uprawy roślin przeznaczonych do produkcji kompostu.....	28,1	29,6	31,0	29,5	28,1
<i>applied in cultivation of plants intended for compost production</i>					
przekształcone termicznie	34,1	37,4	39,3	33,7	44,5
<i>thermally transformed</i>					
składowane.....	474,5	399,1	381,3	297,2	208,7
<i>landfilled</i>					
Osady nagromadzone na terenie oczyszczalni^b – stan w końcu roku..... Sewage sludge accumulated on the waste water treatment plants^b as of end of year	.	9342,8	8710,5	8295,	1025,9

TABL. 62 (115). OSADY Z PRZEMYSŁOWYCH I KOMUNALNYCH OCZYSZCZALNI ŚCIEKÓW (dok.)
SEWAGE SLUDGE FROM INDUSTRIAL AND MUNICIPAL WASTE WATER TREATMENT PLANTS (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2000	2005	2006	2007	2008
	w tys. ton suchej masy in thousand t of dry solid				

Z OCZYSZCZALNI PRZEMYSŁOWYCH
FROM INDUSTRIAL WASTE WATER TREATMENT PLANTS

Osady wytworzone w ciągu roku ogółem..... Total sewage sludge generated during the year	703,3	638,2	563,4	555,4	411,6
w tym: <i>of which:</i>					
stosowane w rolnictwie ^a ..... <i>applied in agriculture^a</i>	.	32,3	26,3	36,2	39,7
stosowane do rekultywacji terenów, w tym gruntów na cele rolne..... <i>applied in land reclamation including reclamation of land for agricultural purposes</i>	.	204,4	177,5	216,7	126,9
stosowane do uprawy roślin przeznaczonych do produkcji kompostu..... <i>applied in cultivation of plants intended for compost production</i>	2,5	2,2	2,9	4,1	0,6
przekształcone termicznie ..... <i>thermally transformed</i>	28,2	31,1	34,9	32,0	38,5
składowane..... <i>landfilled</i>	322,9	248,4	234,2	172,6	117,1
Osady nagromadzone na terenie oczyszczalni^b – stan w końcu roku..... Sewage sludge accumulated on the waste water treatment plants^b as of end of year	.	8560,1	7919,6	7541,8	842,7

Z OCZYSZCZALNI KOMUNALNYCH
FROM MUNICIPAL WASTE WATER TREATMENT PLANTS

Osady wytworzone w ciągu roku ogółem..... Total sewage sludge generated during the year	359,8	486,1	501,3	533,4	567,3
w tym: <i>of which:</i>					
stosowane w rolnictwie ^a ..... <i>applied in agriculture^a</i>	.	66,0	80,6	98,2	112,0
stosowane do rekultywacji terenów, w tym gruntów na cele rolne..... <i>applied in land reclamation including reclamation of land for agricultural purposes</i>	.	120,6	109,7	118,5	105,8
stosowane do uprawy roślin przeznaczonych do produkcji kompostu..... <i>applied in cultivation of plants intended for compost production</i>	25,5	27,4	28,1	25,5	27,5
przekształcone termicznie ..... <i>thermally transformed</i>	5,9	6,2	4,5	1,7	6,0
składowane..... <i>landfilled</i>	151,6	150,7	147,1	124,5	91,6
Osady nagromadzone na terenie oczyszczalni^b – stan w końcu roku..... Sewage sludge accumulated on the waste water treatment plants^b as of end of year	675,0	782,7	790,9	753,3	183,2

^a Rozumianym jako uprawa wszystkich płodów rolnych wprowadzanych do obrotu handlowego, włączając w to uprawy przeznaczone do produkcji pasz. ^b Na składowiskach, poletkach, lagunach i w stawach osadowych.

^a Meaning cultivation of all crops marketed, including crops designed to produce fodder. ^b On landfill areas, fields, lagoons and sludge tanks.

TABL. 63 (116). OSADY Z OCZYSZCZALNI ŚCIEKÓW PRZEMYSŁOWYCH I KOMUNALNYCH WEDŁUG WOJEWÓDZTW W 2008 R.
SEWAGE SLUDGE FROM INDUSTRIAL AND MUNICIPAL WASTE WATER TREATMENT PLANTS BY VOIVODSHIP IN 2008

WOJEWÓDZ-TWA VOIVODSHIPS	Osady wytworzone w ciągu roku <i>Waste generated during the year</i>								Osady dotych- czas (nagroma- dzone) na terenie własnym zakładu ^d <i>Sewage sludge landfilled (accumula- ted) up to now on the plant premises^d</i>	Osady wykorzystane z dotychczas składowanych (nagroma- dzonych) do 01.01.2007 r. <i>Sewage sludge used from so far landfilled (accumulated) sewage sludge up to 01.01.2007</i>	
	ogółem <i>grand total</i>	w tym <i>of which</i>						inne <i>other</i>			
		stosowane <i>applied</i>			przek- ształ- cone ter- mi- cznie <i>ther- mally trans- for- med</i>	składowane <i>landfilled</i>					maga- zyno- wane czaso- wo tem- pora- ryly stored
		do rekulty- wacji terenów ^a <i>in land recla- mation^a</i>	w rol- nic- twie ^b <i>in agri- cul- ture^a</i>	do uprawy roślin ^c <i>in cultiva- tion of plants^c</i>		razem <i>total</i>	w tym na terenie zakładu <i>of which on the plant pre- mises</i>				
w tys. ton suchej masy <i>in thousand tonnes of dry solid</i>											

OGÓŁEM *T O T A L*

P O L S K A	978,9	232,7	151,7	28,1	44,5	208,7	146,9	73,1	240,0	7032,7	1025,9
Dolnośląskie.....	57,0	14,1	7,7	0,2	0,2	23,9	8,8	1,4	9,5	95,7	3,6
Kujawsko- pomorskie.....	47,8	5,0	13,3	0,4	2,1	14,1	12,0	3,0	9,8	924,8	624,3
Lubelskie.....	41,5	14,2	9,3	1,0	0,4	12,8	11,0	1,7	2,0	281,0	14,9
Lubuskie.....	22,9	2,5	3,0	3,4	2,2	3,5	2,4	0,2	8,0	64,3	0,7
Łódzkie	77,2	1,1	17,6	0,3	0,0	40,1	36,8	6,4	11,6	162,7	24,7
Małopolskie.....	90,0	1,9	4,3	2,9	1,7	23,1	20,6	1,6	54,4	4224,0	76,5
Mazowieckie	92,4	17,5	9,6	0,9	0,1	3,0	1,5	17,0	44,4	71,0	17,5
Opolskie	27,3	3,1	8,9	-	0,2	7,3	2,2	0,6	7,1	212,3	3,0
Podkarpackie.....	57,2	4,7	4,1	0,1	0,2	28,7	27,7	1,6	17,7	80,5	15,0
Podlaskie	25,1	4,5	5,8	0,1	1,9	1,5	0,8	9,4	1,9	20,8	8,8
Pomorskie	59,7	0,7	4,0	1,9	15,9	19,1	4,5	9,9	8,3	65,4	29,5
Śląskie.....	94,9	21,8	10,0	3,7	11,4	12,3	7,4	5,4	30,3	272,7	170,6
Świętokrzyskie...	18,7	3,2	3,9	2,4	2,3	4,9	1,8	1,6	0,5	30,4	0,8
Warmińsko- mazurskie	33,7	0,5	11,3	1,2	0,6	3,7	3,0	9,6	6,7	23,1	16,3
Wielkopolskie	125,9	60,3	24,6	6,4	0,2	6,4	3,2	2,5	25,4	56,1	15,2
Zachodnio- pomorskie.....	107,5	77,4	14,2	3,1	5,0	4,4	3,1	1,2	2,3	448,0	4,5

OSADY Z OCZYSZCZALNI ŚCIEKÓW PRZEMYSŁOWYCH
FROM INDUSTRIAL WASTE WATER TREATMENT PLANT

P O L S K A	411,6	126,9	39,7	0,6	38,5	117,1	92,8	20,3	68,5	6433,9	842,7
Dolnośląskie.....	18,9	0,0	4,3	0,0	0,2	12,9	3,6	0,5	0,9	41,1	0,4
Kujawsko- pomorskie.....	19,3	0,2	6,0	0,3	2,1	10,5	10,5	0,0	0,1	869,9	621,9
Lubelskie.....	18,9	6,1	1,5	0,0	0,2	11,1	10,2	0,0	0,1	166,7	11,2
Lubuskie.....	3,7	1,0	0,0	-	2,2	0,1	0,1	0,1	0,3	32,8	0,0
Łódzkie	39,2	0,3	8,3	0,0	0,0	18,0	17,4	4,7	7,9	27,1	23,7
Małopolskie.....	45,1	0,5	0,2	-	0,3	20,6	20,0	0,2	23,2	4205,5	0,8
Mazowieckie	24,8	1,5	2,3	0,2	0,0	1,6	1,3	7,8	11,3	47,7	0,7
Opolskie	9,1	0,1	2,0	-	0,2	1,4	0,6	0,0	5,4	209,8	0,1
Podkarpackie.....	30,3	0,0	0,3	-	0,2	27,1	27,1	0,1	2,6	79,4	13,4
Podlaskie	8,3	2,1	1,3	0,0	0,9	0,0	0,0	4,0	0,0	0,0	6,3
Pomorskie	25,4	0,0	0,4	-	12,7	10,1	0,5	0,0	2,2	60,3	0,0
Śląskie.....	26,9	3,0	0,1	-	11,3	1,6	0,9	2,5	8,4	251,5	163,6
Świętokrzyskie...	4,7	0,0	1,3	0,0	2,3	0,7	0,3	0,3	0,1	0,5	0,1
Warmińsko- mazurskie	3,4	0,0	2,4	-	0,6	0,2	0,1	0,0	0,1	0,3	0,0
Wielkopolskie	52,7	37,9	8,3	0,0	0,2	0,9	0,1	0,0	5,4	1,1	0,4
Zachodnio- pomorskie.....	80,8	74,0	1,0	-	5,0	0,3	0,0	0,1	0,5	440,1	0,0

TABL. 63 (116). OSADY Z OCZYSZCZALNI ŚCIEKÓW PRZEMYSŁOWYCH I KOMUNALNYCH WEDŁUG WOJEWÓDZTW W 2008 R. (dok.)
SEWAGE SLUDGE FROM INDUSTRIAL AND MUNICIPAL WASTE WATER TREATMENT PLANTS BY VOIVODSHIP IN 2008 (cont.)

WOJEWÓDZ-TWA VOIVODSHIPS	Osady wytworzone w ciągu roku <i>Waste generated during the year</i>								Osady dotych- czas (nagroma- dzone) na terenie własnym zakładu ^d <i>Sewage sludge landfilled (accumula- ted) up to now on the plant premises^d</i>	Osady wykorzystane z dotychczas składowanych (nagroma- dzonych) do 01.01.2007 r. <i>Sewage sludge used from so far landfilled (accumulated) sewage sludge up to 01.01.2007</i>	
	ogółem <i>grand total</i>	w tym <i>of which</i>						inne <i>other</i>			
		stosowane <i>applied</i>			przek- ształ- czone ter- mi- cznie <i>ther- mally trans- for- med</i>	składowane <i>landfilled</i>					maga- zyno- wane czaso- wo <i>tem- pora- rily stored</i>
		do rekulty- wacji terenów ^a <i>in land recla- mation^a</i>	w rol- nic- twie ^b <i>in agri- cul- ture^a</i>	do uprawy roślin ^c <i>in cultiva- tion of plants^c</i>		razem <i>total</i>	w tym na terenie zakładu <i>of which on the plant pre- mises</i>				
w tys. ton suchej masy <i>in thousand t of dry solid</i>											

OSADY Z OCZYSZCZALNI ŚCIEKÓW KOMUNALNYCH
FROM MUNICIPAL WASTE WATER TREATMENT PLANTS

P O L S K A	567,3	105,8	112,0	27,5	6,0	91,6	54,1	52,9	171,5	598,8	183,2
Dolnośląskie.....	38,1	14,1	3,4	0,1	-	11,0	5,2	0,9	8,6	54,6	3,2
Kujawsko-pomorskie.....	28,5	4,9	7,3	0,1	0,0	3,5	1,5	3,0	9,8	54,9	2,4
Lubelskie.....	22,6	8,2	7,9	1,0	0,2	1,7	0,8	1,6	1,9	114,3	3,7
Lubuskie.....	19,2	1,6	3,0	3,4	-	3,3	2,4	0,2	7,7	31,6	0,7
Łódzkie	38,1	0,8	9,3	0,3	-	22,1	19,4	1,8	3,8	135,6	1,0
Małopolskie.....	44,9	1,4	4,1	2,9	1,4	2,5	0,6	1,4	31,2	18,5	75,8
Mazowieckie	67,6	16,0	7,2	0,7	0,1	1,3	0,3	9,2	33,1	23,3	16,8
Opolskie	18,2	3,0	6,9	-	-	6,0	1,6	0,6	1,7	2,5	2,8
Podkarpackie	26,9	4,7	3,9	0,1	-	1,6	0,6	1,6	15,1	1,1	1,6
Podlaskie	16,8	2,4	4,5	0,1	1,0	1,5	0,8	5,4	1,9	20,7	2,5
Pomorskie	34,3	0,7	3,6	1,9	3,2	9,0	4,1	9,9	6,1	5,0	29,5
Śląskie	68,0	18,7	10,0	3,7	0,1	10,7	6,5	2,9	21,9	21,2	7,0
Świętokrzyskie ...	14,0	3,2	2,5	2,4	0,0	4,2	1,5	1,3	0,4	29,9	0,7
Warmińsko-mazurskie	30,3	0,5	8,8	1,2	0,0	3,6	2,9	9,6	6,6	22,8	16,3
Wielkopolskie	73,2	22,4	16,3	6,4	-	5,5	3,1	2,5	20,0	55,1	14,8
Zachodnio-pomorskie.....	26,7	3,4	13,2	3,1	0,0	4,2	3,1	1,1	1,8	7,9	4,4

a W tym gruntów na cele rolne. b Rozumianym jako uprawa wszystkich płodów rolnych wprowadzanych do obrotu handlowego, włączając w to uprawy przeznaczone do produkcji pasz. c Przeznaczonych do produkcji kompostu. d Na składowiskach, poletkach, lagunach i stawach osadowych (stan w końcu roku).

a Including land for agricultural purposes. b Meaning cultivation of all crops marketed, including crops designed to produce fodder. c Designed to produce compost. d On landfill areas, fields, lagoons and sludge tanks.

TABL. 64(117). MIASTA OBSŁUGIWANE PRZEZ SIEĆ WODOCIĄGOWĄ, KANALIZACYJNĄ I OCZYSZCZALNIE ŚCIEKÓW
CITIES SERVED BY WATER--LINE SYSTEM, SEWERAGE SYSTEM AND WASTE WATER TREATMENT PLANTS

LATA YEARS	Liczba miast ogółem Total number of cities	Miasta obsługiwane przez Cities served by										
		sieć wodociągową water-line system			sieć kanalizacyjną sewerage system			oczyszczalnie ścieków ^a waste water treatment plants ^a				
		razem total	ludność w miastach korzystająca z sieci wodociągowej urban population using a water- -line system		razem total	ludność w miastach korzystająca z sieci kanalizacyjnej urban population using a sewerage system		razem total	ludność w miastach korzystająca z oczyszczalni ścieków urban population using waste water treatment plants			
			w tys. in thousand	w % ludności miast ogółem in % of total urban popula- tion		w tys. in thousand	w % ludności miast ogółem in % of total urban popula- tion		w tys. in thousand	razem total	w tym of which	
											biolo- gicznych waste water treatment plants	z pod- wyższo- nym usu- waniem biogenów plants with increased biogene removal
1990	830	798	21256	90,0	720	19152	81,1	467	13494 ^b	55,6 ^b	.	.
1995	860	854	21748	91,1	793	19551	82,1	643	15555	65,7 ^c	46,4	4,6
2000	880	877	21889	91,7	845	19828	83,0	801	18928	80,0 ^c	43,6 ^c	31,0 ^c
2005	887	886	22219	94,9	881	19792	84,5	857	19955	85,2	26,1	55,9
2006	889	887	22186	94,9	886	19820	84,8	868	20144,9	86,2	27,0	58,3
2007	891	889	22154	95,0	888	19830	85,0	872	20192,6	86,6	24,7	61,2
2008	892	890	22160	95,2	889	19908	85,5	880	20234,1	86,9	17,2	69,4

^a Pracujące na sieci kanalizacyjnej. ^b Dane dotyczą 1991 r. ^c Do przeliczeń przyjęto skorygowaną liczbę ludności uwzględniającą ludność zbilansowaną w oparciu o wyniki Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2002.
^a Working on sewerage system. ^b Data concern the year 1991. ^c The corrected number of population including balanced population on the basis of the results of the National Population and Housing Census 2002 was used in calculations.

TABL. 65(118). WSIE OBSŁUGIWANE PRZEZ SIEĆ KANALIZACYJNĄ I OCZYSZCZALNIE ŚCIEKÓW
CITIES SERVED BY SEWERAGE SYSTEM AND WASTE WATER TREATMENT PLANTS

LATA YEARS	Długość sieci kanaliza- cyjnej ogólno- spławnej ^a w km Length of the main sewerage system ^a in km	Połączenia prowadzące do budynków mieszkalnych w tys. Connections leading to residential buildings in thous.	Oczyszczalnie ścieków ^b obsługujące wsie Waste water treatment plants ^b serving villages		Ludność ^c wsi Rural population					
			razem total		ogółem w tys. total in thous.	w tym w % ogółem of which total number in %				
						korzystająca z oczyszczalni ścieków ^{b)} using waste water treatment plants ^{b)}				
						korzy- stająca z sieci kanaliza- cyjnej ^d using sewerage system	razem total	mecha- licznych mecha- nical	biologicz- nych biological	z podwyż- szonym usuwa- niem biogenów with increased biogene removal
1995	5359	73,4	433	407	14721	5,9	3,1	0,2	2,5	0,3
2000	16222	259,4	1452	1353	14584 ^e	11,5	10,8 ^e	0,3 ^e	8,2 ^e	2,4 ^e
2005	36821	598,0	2044	1973	14733	19,0	20,4	0,4	12,3	7,7
2006	40281	654,6	2113	2056	14757	20,2	22,0	0,3	13,3	8,5
2007	43536	716,9	2168	2113	14799	21,3	23,8	0,2	14,3	9,3
2008	46943	781,0	2213	2161	14848	22,6	25,7	0,2	14,8	10,8

^a Kolektory i sieć uliczna; bez połączeń do budynków i bez sieci na wody opadowe. ^b Pracujące na sieci kanalizacyjnej i oczyszczające ścieki dowożone. ^c Stan na koniec roku. ^d Dane szacunkowe. ^e Do przeliczeń przyjęto skorygowaną liczbę ludności uwzględniającą ludność zbilansowaną w oparciu o wyniki Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2002.
^a Collectors and street network; excluding connections to buildings and the system for the transport of waste water basins.
^b Working on sewerage system and transported sewage. ^c As of the end of the year. ^d Estimated data. ^e The corrected number of population including balanced population on the basis of the results of the National Population and Housing Census 2002 was used in calculations.

TABL. 66(119) DZIAŁALNOŚĆ WOJEWÓDZKICH INSPEKTORATÓW OCHRONY ŚRODOWISKA W ZAKRESIE OCHRONY WÓD												
ACTIVITY OF VOIVODSHIP ENVIRONMENTAL PROTECTION INSPECTORATE												
WOJEWÓDZTWA VOIVODSHIPS	Monitoring <i>Monitoring of</i>						Pobrane próbki <i>Collected samples</i>					
	rzek <i>rivers</i>	jezior <i>lakes</i>		zbiorników zaporowych <i>barrier reservoirs</i>		wód przej- ściowych, przybrzeż- nych i Morza Bałtyckiego <i>transitional, coastal and Baltic Sea water</i>	wód pod- ziem- nych <i>un- der- gro- und wa- ters</i>	ogółem <i>total</i>	w tym w ramach <i>of which in the framework of</i>			
	stano- wiska pomiar- owe <i>test stations</i>	je- ziora zba- dane <i>inves- tigated lakes</i>	stano- wiska pomiar- owe <i>test stations</i>	zbior- niki zba- dane <i>inves- tigated reser- voirs</i>	stano- wiska pomiar- owe <i>test stations</i>				monito- ringu <i>monito- ring</i>	kontroli <i>inspec- tion</i>	akcji zwią- zanych z powa- żnymi awariami <i>activities resulting from serious technical failures</i>	prac włas- nych i pozo- stałych ^a <i>own and other works</i>
P O L S K A..... 2000 <i>POLAND</i>	1993	218	817	.	.	.	.	63061	36698	25769	594	.
2005	2070	147	638	32	82	.	858	67959	43898	4807	572	.
2006	1907	140	557	22	63	.	832	63069	38086	4397	485	.
2007	1604	112	534	21	54	42	551	65762	34481	3812	691	26778
2008	1689	114	226	26	68	46	555	72539	37437	3538	420	31144
Dolnośląskie	127	-	-	-	-	-	181	3146	1423	166	-	1557
Kujawsko-pomorskie...	98	20	51	-	-	-	8	6224	4419	245	-	1560
Lubelskie	111	8	9	1	4	-	32	3609	1537	392	10	1670
Lubuskie	77	16	33	-	-	-	1	2050	936	36	37	1041
Łódzkie	126	-	-	4	7	-	165	5922	1823	261	-	3838
Małopolskie	78	-	-	6	6	-	-	5723	3267	252	3	2201
Mazowieckie	181	4	8	-	-	-	6	7131	2900	714	90	3427
Opolskie	54	-	-	-	-	-	-	462	341	31	10	80
Podkarpackie	98	-	-	3	3	-	-	3773	1359	95	4	2315
Podlaskie	68	5	14	1	3	-	10	3561	1222	112	-	2227
Pomorskie.....	91	8	19	-	-	19	33	3532	2508	110	5	909
Śląskie	214	-	-	11	24	-	115	4841	3028	158	206	1449
Świętokrzyskie	34	-	-	-	-	-	-	1135	425	45	-	665
Warmińsko-mazurskie.	60	23	46	-	-	9	4	6584	4217	122	-	2245
Wielkopolskie.....	201	20	26	-	21	-	-	12522	6180	600	5	5737
Zachodniopomorskie ...	71	10	20	-	-	18	-	2324	1852	199	50	223

**TABL. 66(119) DZIAŁALNOŚĆ WOJEWÓDZKICH INSPEKTORATÓW OCHRONY ŚRODOWISKA W ZAKRESIE
OCHRONY WÓD (dok.)**
ACTIVITY OF VOIVODSHIP ENVIRONMENTAL PROTECTION INSPECTORATE (cont.)

WOJEWÓDZTWA VOIVODSHIPS	Wykonane oznaczenia Performed markings									
	Ogółem Grand total	w tym w ramach of which within								
		monitoringu monitoring				kontroli			akcji związanych z poważnymi awariami activities resulting from serious technical failures	
		razem total	z tego wskaźniki of which indicators			razem total	w tym wskaźników of which indicators		razem total	w tym wska- źników fizyko- chemicznych of which physico- chemical indicators
			fizy- koche- miczne physico- chemical	hydro- biolo- giczne hydro- logical	bakte- riolo- giczne bac- terio- logical		fizyko- chemi- cznych physico- chemical	bakte- riologi- cznych bac- terio- logical		
P O L S K A.....2000 <i>POLAND</i>	1287641	780535	722663	27679	30193	502083	490750	4765	5023	4681
2005	1308464	877918	809541	23021	45356	41019	40385	403	3323	3190
2006	1274094	823077	758144	22035	42898	34868	34219	424	3498	3413
2007	1099400	629340	592914	10683	25743	29822	29469	186	3528	3507
2008	1099718	634947	596350	12286	26311	26862	26420	216	3157	3088
Dolnośląskie.....	91289	35596	34632	183	781	1208	1208	-	-	-
Kujawsko-pomorskie	57463	43776	40210	1647	1919	2238	2194	25	-	-
Lubelskie.....	76274	51324	47961	535	2828	1865	1831	34	64	64
Lubuskie.....	23334	16681	15731	293	657	274	274	-	170	168
Łódzkie	180824	48942	46201	646	2095	2911	2826	39	-	-
Małopolskie.....	86466	47699	44469	1003	2227	1239	1226	13	9	9
Mazowieckie	89824	62193	56353	1176	4664	5894	5796	8	959	957
Opolskie	18479	12470	11467	358	645	670	669	1	195	195
Podkarpackie.....	44388	30016	28711	112	1193	738	704	23	57	54
Podlaskie	70435	27121	25085	752	1284	638	629	9	-	-
Pomorskie	53944	38454	36 412	738	1304	867	867	-	426	416
Śląskie.....	98087	73849	73236	347	266	899	899	-	890	872
Świętokrzyskie.....	13715	10286	9623	185	478	395	375	20	-	-
Warmińsko-mazurskie ...	59074	37196	35722	1307	167	483	483	-	-	-
Wielkopolskie	81909	58530	52791	1326	4413	5048	5020	22	5	5
Zachodniopomorskie.....	54213	40814	37746	1678	1390	1495	1419	22	382	348

a Prace zlecone (inne niż monitoring) i prace własne prowadzone w laboratoriach.

Ź r ó d ł o: dane Inspekcji Ochrony Środowiska.

a Commissioned works (other than monitoring) and works carried out in laboratories.

Source: data of the Inspectorate for Environmental Protection.

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Wodociągi o wydajności w m ³ /d Waterworks with a capacity of m ³ /24 h						Studnie Wells	
		razem total	poniżej 100 below 100	100 - 1000	1001 - 10000	10001 - 100000	powyżej 100000 ^a over 100000 ^a	publiczne public	inne other
OGÓŁEM TOTAL									
Obiekty w ewidencji..... <i>Facilities in the register</i>	2005	17274	11834	4677	689	68	6	1999	537
	2006	15619	10144	4719	684	65	7	1977	1109
	2007	12640	7365	4543	665	63	4	1609	.
	2008	10971	6327	3944	636	59	5	1785	74
w tym skontrolowane..... <i>of which inspected facilities</i>	2005	14809	9389	4660	686	68	6	1070	340
	2006	13677	8247	4679	681	63	7	1010	362
	2007	12226	6983	4511	665	63	4	967	.
	2008	10738	6112	3927	635	59	5	633	156^c
Jakość wody w % obiektów skontrolowanych: <i>Quality of water in % of the inspected facilities</i>									
odpowiadająca wymaganiom..... <i>meeting the requirements</i>	2005	80,8	79,5	82,6	84,8	89,7	100,0	21,6	55,3
	2006	81,8	80,0	83,8	87,6	92,1	85,7	24,9	73,2
	2007	82,0	79,7	84,8	85,9	93,7	75,0	.	.
	2008	82,0	79,4	85,1	86,9	91,5	80,0	-	-
nie odpowiadająca wymaganiom..... <i>not meeting the requirements</i>	2005	19,2	20,5	17,4	15,2	10,3	—	78,4	44,7
	2006	18,2	20,0	16,2	12,4	7,9	14,3	75,1	26,8
	2007	18,0	20,3	15,2	14,1	6,3	25,0	.	.
	2008	18,0	20,6	14,9	13,1	8,5	20,0	-	-
% ludności zaopatrywanej w wodę: <i>% of population supplied with water</i>									
odpowiadająca wymaganiom..... <i>meeting the requirements</i>	2005	89,1	83,1	83,7	87,4	92,0	100,0	28,5	97,9
	2006	90,6	82,9	85,1	90,6	93,8	98,4	27,9	72,1
	2007	90,5	83,9	86,1	88,9	94,7	98,2	.	.
	2008	90,9	84,7	86,0	90,5	93,5	98,3		
nie odpowiadająca wymaganiom..... <i>not meeting the requirements</i>	2005	10,9	16,9	16,3	12,6	8,0	—	71,5	2,1
	2006	9,4	17,1	14,9	9,4	6,2	1,6	87,3	12,7
	2007	9,5	16,1	13,9	11,1	5,3	1,8	.	.
	2008	9,1	15,3	14,0	9,5	6,5	1,7	-	-

TABL. 67(120). JAKOŚĆ WODY DOSTARCZANEJ LUDNOŚCI DO SPOŻYCIA W LATACH 2005 – 2008 (cd.)
QUALITY OF WATER SUPPLIED TO POPULATION FOR CONSUMPTION IN THE YEARS 2005-2008 (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Wodociągi o wydajności w m³/d Waterworks with a capacity of m³/24 h						Studnie Wells	
		razem total	poniżej 100 below 100	100 - 1000	1001 - 10000	10001 - 100000	powyżej 100000 ^a over 100000 ^a	publiczne public	inne other
MIASTA CITIES									
Obiekty w ewidencji..... Registered facilities	2005	3093	1613	866	543	65	6	1696	140
	2006	2772	1305	853	545	62	7	1690	232
	2007	2269	914	756	533	62	4	1289	.
	2008	2067	783	698	523	58	5	1579	26
w tym skontrolowane..... of which inspected facilities	2005	2703	1232	857	543	65	6	891	78
	2006	2417	972	834	543	61	7	842	97
	2007	2196	854	743	533	62	4	746	.
	2008	2019	742	692	522	58	5	533	39 ^c
Jakość wody w % obiektów skontrolowanych: Quality of water in % of the inspected facilities									
odpowiadająca wymaganiom..... meeting the requirements	2005	83,5	82,9	83,2	84,7	89,2	100,0	18,4	48,7
	2006	84,7	81,9	85,4	87,6	91,8	85,7	21,1	75,3
	2007	85,3	83,1	86,7	85,9	93,5	75,0	.	.
	2008	82,0	81,6	84,8	86,2	91,4	80,0	-	-
nie odpowiadająca wymaganiom..... not meeting the requirements	2005	16,5	17,1	16,8	15,3	10,8	—	81,6	51,3
	2006	15,3	18,1	14,6	12,4	8,2	14,3	78,9	24,7
	2007	14,7	16,9	13,3	14,1	6,5	25,0	.	.
	2008	18,0	18,4	15,2	13,8	8,6	20,0	-	-
% ludności zaopatrywanej w wodę: % of population supplied with water									
odpowiadająca wymaganiom..... meeting the requirements	2005	91,5	86,8	84,1	87,8	92,2	100,0	22,6	75,4
	2006	93,1	82,4	87,0	90,9	93,6	98,4	24,7	99,6
	2007	92,3	86,4	84,1	88,9	94,7	98,2	.	.
	2008	87,0	86,4	83,0	90,5	93,5	98,3	.	.
nie odpowiadająca wymaganiom..... not meeting the requirements	2005	8,5	13,2	15,9	12,2	7,8	—	77,4	24,6
	2006	6,9	17,6	13,0	9,1	6,4	1,6	75,3	0,4
	2007	7,7	13,6	15,9	11,1	5,3	1,8	.	.
	2008	13,0	13,6	17,0	9,5	6,5	1,7	-	-

TABL. 67(120). JAKOŚĆ WODY DOSTARCZANEJ LUDNOŚCI DO SPOŻYCIA W LATACH 2005 – 2008 (dok.)
QUALITY OF WATER SUPPLIED TO POPULATION FOR CONSUMPTION IN THE YEARS 2005-2008 (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Wodociągi o wydajności w m³/d Waterworks with a capacity of m3/24 h						Studnie Wells	
		razem total	poniżej 100 below 100	100 - 1000	1001 - 10000	10001 - 100000	powyżej 100000 ^a over 100000 ^a	publiczne public	inne other
WSIE VILLAGES									
Obiekty w ewidencji.....	2005	14181	10221	3811	146	3	x	303	397
Registered facilities	2006	12847	8839	3866	139	3	x	287	877
	2007	10371	6451	3787	132	1	x	320	.
	2008	8904	5544	3246	113	1	x	206	48
w tym skontrolowane.....	2005	12106	8157	3803	143	3	x	179	262
of which inspected facilities	2006	11242	7257	3845	138	2	x	168	265
	2007	10030	6129	3768	132	1	x	221	.
	2008	8719	5370	3235	113	1	x	100	117 ^c
Jakość wody w % obiektów skontrolowanych: Quality of water in % of the inspected facilities									
odpowiadająca wymaganiom.....	2005	80,2	79,0	82,5	85,3	100,0	x	37,4	57,3
meeting the requirements	2006	81,1	79,8	83,5	87,7	100,0	x	43,7	72,5
	2007	81,3	79,2	84,4	85,6	100,0	x	.	.
	2008	81,5	79,1	85,1	90,3	100,0	x	-	-
nie odpowiadająca wymaganiom	2005	19,8	21,0	17,5	14,7	—	x	62,6	42,7
not meeting the requirements	2006	18,9	20,2	16,5	12,3	—	x	56,3	27,3
	2007	18,7	20,8	15,6	14,4	—	x	.	.
	2008	18,5	20,9	14,9	9,7	—	x	-	-
% ludności zaopatrywanej w wodę: % of population supplied with water									
odpowiadająca wymaganiom.....	2005	83,4	82,9	83,6	84,2	69,4	100,0 ^b	63,6	98,1
meeting the requirements	2006	85,2	82,9	84,7	87,8	98,4		58,0	82,6
	2007	86,4	83,8	86,6	88,4	94,4		.	.
	2008	87,0	84,6	86,8	91,0	94,4		-	-
nie odpowiadająca wymaganiom	2005	16,6	17,1	16,4	15,8	30,6	—	36,4	1,9
not meeting the requirements	2006	14,8	17,1	15,3	12,2	1,6	—	42,0	17,4
	2007	13,6	16,2	13,4	11,6	5,6	—	.	.
	2008	13,0	15,4	13,2	9,0	5,6	-	-	-

^a Dla terenów wiejskich obiekty wykazane w ewidencji dotyczącej miast. ^b Dotyczy 65,8 tys. ludności wsi województwa śląskiego w 2005 r., 68,5 tys. w 2006 r. oraz 99,3 tys. w 2007 r. oraz 94,5 tys. w 2008 r. zaopatrywanej z wodociągów miejskich. ^c liczba urządzeń skontrolowanych jest większa od liczby urządzeń będących w ewidencji ze względu na dokonane kontrole na urządzeniach nie będących w rejestrach stacji

Źródło: dane Ministerstwa Zdrowia oraz raport „Stan sanitarny kraju w roku 2008” Główny Inspektorat Sanitarny, Warszawa 2009.

^a For villages - registered facilities concerning cities. ^b Concerns 65.8 thous. of population of villages in the Śląskie Voivodship in 2005, 68.5 thous. in 2006 and 99.3 thous. in 2007 and 94,5 thous. in 2008 supplied from municipal waterworks ^c the number of inspected facilities is higher than the number of facilities in the register because of controls carried out on unregistered facilities

Source: data of the Ministry of Health and report “Sanitary state of the country in 2008” Chief Sanitary Inspectorate in Warsaw, Warsaw 2009

TABL. 68(121). JAKOŚĆ WODY DOSTARCZANEJ LUDNOŚCI DO SPOŻYCIA W 2008 R.
QUALITY OF WATER SUPPLIED TO POPULATION FOR CONSUMPTION IN 2008

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Urządzenia w ewidencji (stan w dniu 31 XII) <i>Registered facilities (as of 31 XII)</i>	Dostarczające wodę <i>Supplying water</i>				Ludność zaopatrywana w wodę <i>Population supplied with water</i>	
		w tym skontro- lowane <i>of which inspected</i>	odpowia- dającą wymaga- niom <i>compliant with requirements</i>	nie odpowiadająca wymaganiom <i>non-compliant with requirements</i>		odpowia- dającą wymaga- niom <i>compliant with require- ments</i>	nie odpowia- dającą wymaga- niom <i>non- compliant with require- ments</i>
				razem <i>total</i>	w tym pod względem bakterio- logicznym ^a <i>of which in terms of bacteriology^a</i>		
w % skontrolowanych <i>inspected in %</i>							

OGÓŁEM
TOTAL

Wodociągi o wydajności w m ³ /d Water-line systems with capacity in m ³ /d							
poniżej 100 ..... below 100	6327	6112	79,4	20,6	1,7	84,7	15,3
100-1000.....	3944	3927	85,1	14,9	1,0	86,0	14,0
1001-10000.....	636	635	86,9	13,1	1,9	90,5	9,5
10001-100000.....	59	59	91,5	8,5	-	93,5	6,5
powyżej 100000..... above 100000	5	5	80,0	20,0	20,0	98,3	1,7

MIASTA
CITIES

Wodociągi o wydajności w m ³ /d Water-line systems with capacity in m ³ /d							
poniżej 100 ..... below 100	783	742	81,6	18,4	2,4	86,4	13,6
100-1000.....	698	692	84,8	15,2	1,3	83,0	17,0
1001-10000.....	523	522	86,2	13,8	2,3	90,5	9,5
10001-100000.....	58	58	91,4	8,6	-	93,5	6,5
powyżej 100000..... above 100000	5	5	80,0	20,0	20,0	98,3	1,7

WSIE
VILLAGES

Wodociągi o wydajności w m ³ /d Water-line systems with capacity in m ³ /d							
poniżej 100 ..... below 100	5544	5370	79,1	20,9	1,6	84,6	15,4
100-1000.....	3246	3235	85,1	14,9	0,9	86,8	13,2
1001-10000.....	113	113	90,3	9,7	—	91,0	9,0
10001-100000.....	1	1	100,0	—	—	94,4	5,6
powyżej 100000 ^b ..... above 100000 ^b	x	x	x	x	x	100,0 ^c	-

^a Udział obliczono z liczby skontrolowanych urządzeń razem. ^b Urządzenia ujęte w ewidencji dotyczącej miast. ^c Dotyczy 99,3 tys. ludności wsi województwa śląskiego zaopatrywanej z wodociągów miejskich.

Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Zdrowia.

^a The share calculated from the total number of facilities. ^b Facilities included in the register concerning cities. ^c Pertains to 99.3 thous. of population of villages of Śląskie Voivodship supplied by municipal water-line systems.

S o u r c e: data of the Ministry of Health.

TABL. 69(122). JAKOŚĆ WODY ZE STUDNI PUBLICZNYCH DOSTARCZANEJ LUDNOŚCI DO SPOŻYCIA WEDŁUG WOJEWÓDZTW W 2008 R.
QUALITY OF WATER FROM PUBLIC WELLS SUPPLIED TO POPULATION FOR CONSUMPTION BY VOIVODSHIPS IN 2008

WOJEWÓDZTWA VOIVODSHIPS	Miasto Town				Wieś Village			
	urządzenia facilities		próbki wody water samples		urządzenia facilities		próbki wody water samples	
	według ewidencji registered	w tym skontro- lowane of which inspected	zbadane ogółem total analysed	nie odpo- wiadające wymaga- niom w % non- compliant with requirement s in %	według ewidencji registered	w tym skontro- lowane of which inspected	zbadane ogółem total analysed	nie odpo- wiadające wymaga- niom w % non- compliant with requirement s in %
P O L S K A	1579	533	751	60,19	206	100	152	48,7
POLAND								
Dolnośląskie.....	99	11	18	55,6	22	2	4	25,0
Kujawsko-pomorskie	17	-	-	-	1	-	-	-
Lubelskie.....	4	4	6	50,0	4	4	7	57,1
Lubuskie.....	27	27	27	100,0	4	2	2	50,0
Łódzkie	286	75	123	59,3	1	1	1	100,0
Małopolskie.....	504	137	151	64,2	74	23	29	37,9
Mazowieckie	34	32	105	19,0	7	2	7	14,3
Opolskie	1	1	2	-	-	-	-	-
Podkarpackie.....	343	54	54	35,2	3	3	3	33,3
Podlaskie	-	-	-	-	3	2	2	50,0
Pomorskie	48	32	25	-	9	2	5	80,0
Śląskie.....	5	4	16	68,8	3	3	4	25,0
Świętokrzyskie.....	-	-	-	-	4	4	8	100,0
Warmińsko-mazurskie	54	41	31	80,6	49	47	74	50,0
Wielkopolskie	19	7	9	77,8	13	3	4	75,0
Zachodniopomorskie.....	138	108	184	87,0	9	2	2	-

Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Zdrowia.
S o u r c e : data of the Ministry of Health.

TABL. 70(123). JAKOŚĆ WODY Z WODOCIĄGÓW DOSTARCZANEJ LUDNOŚCI DO SPOŻYCIA WEDŁUG WOJEWÓDZTW W 2008 R.
QUALITY OF WATER FROM WATER-LINE SYSTEMS SUPPLIED TO POPULATION FOR CONSUMPTION BY VOIVODSHIPS IN 2008

WOJEWÓDZTWA VOIVODSHIPS	% ludności zaopatrywanej w wodę z wodociągów o wydajności w m ³ /d % of population supplied with water from water-line systems with capacity in m ³ /d									
	poniżej 100 below 100	100- 1000	1001- 10000	10001- 100000	ponyżej 100000 above 100000	poniżej 100 below 100	100- 1000	1001- 10000	10001- 100000	ponyżej 100000 above 100000
	odpowiadającą wymaganiom compliant with requirements					nie odpowiadającą wymaganiom non-compliant with requirements				

MIASTA CITIES										
P O L S K A	86,4	83,0	90,5	93,5	98,3	13,6	17,0	9,5	6,5	1,7
POLAND										
Dolnośląskie.....	99,4	86,3	84,8	100,0	-	0,6	13,7	15,2	-	-
Kujawsko-pomorskie	100,0	57,7	75,3	100,0	-	-	42,3	24,7	-	-
Lubelskie.....	78,0	91,2	94,9	100,0	-	22,0	8,8	5,1	-	-
Lubuskie.....	62,4	67,0	100,0	57,4	-	37,6	33,0	-	42,6	-
Łódzkie	99,8	74,0	89,5	100,0	-	0,2	26,0	10,5	-	-
Małopolskie.....	100,0	100,0	98,9	79,0	100,0	-	-	1,1	21,0	-
Mazowieckie	81,3	83,5	89,5	46,6	95,2	18,7	16,5	10,5	53,4	4,8
Opolskie	100,0	85,5	84,8	100,0	-	-	14,5	15,2	-	-
Podkarpackie.....	67,7	90,8	94,6	100,0	-	32,3	9,2	5,4	-	-
Podlaskie	80,0	94,2	89,0	100,0	-	20,0	5,8	11,0	-	-
Pomorskie	68,2	91,6	81,0	100,0	-	31,8	8,4	19,0	-	-
Śląskie.....	98,0	93,4	98,4	100,0	100,0	2,0	6,6	1,6	-	-
Świętokrzyskie.....	92,8	85,8	90,2	79,7	-	7,2	14,2	9,8	20,3	-
Warmińsko-mazurskie	85,8	72,7	83,8	100,0	-	14,2	27,3	16,2	-	-
Wielkopolskie	74,1	77,8	89,2	78,1	100,0	25,9	22,2	10,8	21,9	-
Zachodniopomorskie.....	92,5	86,6	95,5	99,3	-	7,5	13,4	4,5	0,7	-

TABL. 70(123). JAKOŚĆ WODY Z WODOCIĄGÓW DOSTARCZANEJ LUDNOŚCI DO SPOŻYCIA WEDŁUG WOJEWÓDZTW W 2008 R. (dok.)
QUALITY OF WATER FROM WATER-LINE SYSTEMS SUPPLIED TO POPULATION FOR CONSUMPTION BY VOIVODSHIPS IN 2008 (cont.)

WOJEWÓDZTWA VOIVODSHIPS	% ludności zaopatrywanej w wodę z wodociągów o wydajności w m³/d % of population supplied with water from water-line systems with capacity in m³/d									
	poniżej 100 below 100	100- 1000	1001- 10000	10001- 100000	powyżej 100000 above 100000	poniżej 100 below 100	100- 1000	1001- 10000	10001- 100000	powyżej 100000 above 100000
	odpowiadającą wymaganiom compliant with requirements					nie odpowiadającą wymaganiom non-compliant with requirements				
WIEŚ VILLAGE										
P O L S K A	84,6	86,8	91,0	94,4	100,0	15,4	13,2	9,0	5,6	-
POLAND										
Dolnośląskie.....	85,8	90,8	95,3	-	-	14,2	9,2	4,7	-	-
Kujawsko-pomorskie	82,9	85,4	81,3	-	-	17,1	14,6	18,7	-	-
Lubelskie.....	90,6	90,5	86,7	-	-	9,4	9,5	13,3	-	-
Lubuskie.....	75,9	81,5	100,0	-	-	24,1	18,5	-	-	-
Łódzkie	91,0	89,3	80,5	-	-	9,0	10,7	19,5	-	-
Małopolskie.....	98,7	98,1	100,0	-	-	1,3	1,9	-	-	-
Mazowieckie	45,8	26,1	-	100,0 ^a	-	54,2	73,9	-	-	-
Opolskie	81,0	89,3	87,0	100,0 ^a	-	19,0	10,7	13,0	-	-
Podkarpackie.....	77,0	80,9	96,4	-	-	23,0	19,1	3,6	-	-
Podlaskie	80,7	85,6	100,0	100,0 ^a	-	19,3	14,4	-	-	-
Pomorskie	74,0	77,9	84,2	90,6	-	26,0	22,1	15,8	9,4	-
Śląskie	99,0	92,2	91,1	100,0 ^a	100,0 ^a	1,0	7,8	8,9	-	-
Świętokrzyskie	96,8	94,8	100,0	-	-	3,2	5,2	-	-	-
Warmińsko-mazurskie	83,2	79,9	-	-	-	16,8	20,1	-	-	-
Wielkopolskie	81,8	82,5	94,1	-	-	18,2	17,5	5,9	-	-
Zachodniopomorskie.....	83,1	88,1	100,0	-	-	16,9	11,9	-	-	-

^a Dotyczy ludności zaopatrywanej w wodę z wodociągów zlokalizowanych na terenach miast. Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Zdrowia.

^a Pertains to population supplied with water from water-line systems situated in urban areas. S o u r c e: data of the Ministry of Health.

TABL. 71(124). OCENA SANITARNA UJĘĆ WÓD POWIERZCHNIOWYCH I KĄPIELISK WEDŁUG WOJEWÓDZTW W 2008R.
SANITARY EVALUATION OF SURFACE WATERS INTAKES AND WATERING PLACES BY VOIVODSHIPS IN 20008

WOJEWÓDZTWA VOIVODSHIPS	Ujęcia wód powierzchniowych <i>Surface waters intakes</i>					Kąpieliska <i>Watering places</i>				
	obiekty w ewi- dencji Stan w dniu 31 XII. <i>registered facilities As of 31 XII</i>	w tym skontro- lowane <i>of which inspected</i>	w których jakość wody odpowiada wymaganiom w % skon- trolowanych <i>in which the quality of water is compliant with requirements in % of the inspected</i>	% ludności korzysta- jącej z ujęć wodociągo- wych w których woda <i>% of population using water-line intakes in which the water</i>		obiekty w ewi- dencji ^a <i>register- ed facilities</i>	w tym skontro- lowane <i>of which inspected</i>	nie odpowiadające klasie czystości wód w % obiektów skontrolowanych <i>non-compliant with water purity classes in % of facilities inspected</i>		
				odpowiada wyma- ganiom <i>complies with require- ments</i>	nie odpo- wiada wy- maganiom <i>does not comply with require- ments</i>			razem <i>total</i>	pod względem <i>in terms of</i>	
					fizykoche- micznym <i>physico- chemical properties</i>				biologi- cznym <i>biological properties</i>	
PO L S K A	318	287	91,64	99,07	0,93	1348	1323	15,7	10,4	7,9
POLAND										
Dolnośląskie.....	84	65	93,8	99,8	0,2	40	35	8,6	8,6	-
Kujawsko -pomorskie	3	3	100,0	100,0	-	105	102	3,9	-	3,9
Lubelskie.....	-	-	-	-	-	57	50	14,0	6,0	10,0
Lubuskie.....	1 ^b	1 ^b	-	-	-	85	85	2,4	-	2,4
Łódzkie	1	1	100,0	100,0	-	45	44	40,9	22,7	34,1
Małopolskie.....	102	96	100,0	99,9	0,1	51	50	28,0	10,0	24,0
Mazowieckie	4	4	100,0	100,0	-	69	65	36,9	20,0	29,2
Opolskie	5	5	100,0	100,0	-	22	21	19,0	9,5	14,3
Podkarpackie.....	60	54	88,9	98,3	1,7	30	30	6,7	-	6,7
Podlaskie	1	1	-	-	-	39	38	-	-	-
Pomorskie	1	1	100,0	100,0	-	251	251	28,7	27,1	2,4
Śląskie	52	52	75,0	94,3	5,7	64	62	22,6	8,1	17,7
Świętokrzyskie	1	1	100,0	100,0	-	35	35	8,6	5,7	5,7
Warmińsko-	-	-	-	-	-	228	228	7,9	7,0	3,1
Wielkopolskie	-	-	-	-	-	113	113	17,7	8,8	8,8
Zachodniopomorskie..	3	3	100,0	100,0	-	114	114	2,6	-	2,6

Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Zdrowia.

S o u r c e: data of the Ministry of Health.

TABL. 72(125) STAN JEDNOLITYCH CZĘŚCI WÓD RZEK^a W 2008 R.
THE STATUS OF BODIES OF RIVER WATERS^a IN 2008^a

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Jednolite części rzek Uniform Bodies of river waters		
	wydzielone reazem divided total	w tym o stanie of which with the status	
		dobrym good	złym bad
OGÓŁEM ..... TOTAL	4481	223	3826
w tym dorzecze: of which river basin:			
Wisły	2618	145	2290
Odry	1673	67	1383
Dniestru.....	3	-	2
Dunaju.....	11	3	7
Jarft	6	-	5
Łaby	8	-	-
Niemna.....	39	4	28
Pregoły	119	4	107
Świeżej.....	4	-	4
Ucker.....	-	-	-

a Patrz uwagi metodyczne do działu.
Źródło: dane Inspekcji Ochrony Środowiska – wyniki Państwowego Monitoringu Środowiska w zakresie Monitoringu Wód.
a See methodological notes to the chapter.
Source: data of the Inspectorate for Environmental Protection – results of the State Environmental Monitoring concerning Water Quality Monitoring.

TABL. 73(126) OCENA WÓD POWIERZCHNIOWYCH WYKORZYSTYWANYCH DO ZAOPATRZENIA LUDNOŚCI W WODĘ PRZEZNACZONĄ DO SPOŻYCIA WEDŁUG REGIONALNYCH ZARZĄDÓW GOSPODARKI WODNEJ W 2008 R^a.
EVALUATION OF SURFACE WATERS USED FOR SUPPLYING POPULATION INTENDED FOR CONSUMPTION BY REGIONAL WATER MANAGEMENT BOARDS IN 2008^a

REGIONALNE ZARZĄDY GOSPODARKI WODNEJ REGIONAL WATER MANAGEMENT BOARDS	Ilość punktów pomiaru jakości wód w kategoriach jakości wody Number of points of water quality measurement in water quality categories				
	ogółem total	A1	A2	A3	woda nie spełnia wymagań the water does not comply with requirements
POLSKA	126	7	45	39	35
Gdańsk.....	3	-	2	1	-
Gliwice	24	-	6	11	7
Kraków	76	7	32	19	18
Poznań	2	-	-	-	2
Szczecin.....	5	-	2	3	-
Warszawa	4	-	-	-	4
Wrocław	12	-	3	5	4

a Na podstawie rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 27 listopada 2002 r. w sprawie wymagań, jakim powinny odpowiadać wody powierzchniowe wykorzystywane do zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia (Dz. U. Nr 204, poz. 1728).
Źródło: dane Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska opracowane w Ośrodku Monitoringu Jakości Wód IMGW w Katowicach w oparciu o wyniki Państwowego Monitoringu Środowiska realizowanego przez WIOŚ i IMGW.
a Pursuant to the decree of the Minister of Environment of 27 November 2002 on the requirements which should be met by surface waters used for supplying population with water intended for consumption (Journal of Laws No. 204, item 1728).
Source: data of the Main Inspectorate for Environmental Protection prepared in the Water Quality Monitoring Centre of IMGW in Katowice on the basis of the results of the National Environmental Monitoring carried out by WIOŚ and IMGW.

TABL. 74(127) OCENA WRAŻLIWOŚCI WÓD NA ZANIECZYSZCZENIA ZWIĄZKAMI AZOTU ZE ŹRÓDEŁ ROLNICZYCH WEDŁUG REGIONALNYCH ZARZĄDÓW GOSPODARKI WODNEJ W 2008 R^a.
THE ASSESSMENT OF THE SENSITIVITY OF WATERS TO CONTAMINATION WITH NITROGEN COMPOUNDS FROM AGRICULTURAL SOURCES BY REGIONAL WATER MANAGEMENT BOARDS IN 2008^a

REGIONALNE ZARZĄDY GOSPODARKI WODNEJ REGIONAL WATER MANAGEMENT BOARDS	Ilość punktów pomiaru jakości wody wyznaczonych do monitoringu wód wrażliwych na zanieczyszczenia związkami azotu <i>Number of points of water quality measurement designated for monitoring sensitivity of waters to contamination with nitrogen compounds</i>		
	ogółem <i>total</i>	z wodami niewrażliwymi <i>with non-sensitive waters</i>	z wodami wrażliwymi <i>with sensitive waters</i>
P O L S K A	65	6	59
POLAND			
Gdańsk.....	14	1	13
Gliwice	-	-	-
Kraków	-	-	-
Poznań.....	14	0	14
Szczecin.....	10	3	7
Warszawa	13	1	12
Wrocław	14	1	13

a Na podstawie rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 23 grudnia 2002 roku w sprawie kryteriów wyznaczania wód wrażliwych na zanieczyszczenia związkami azotu ze źródeł rolniczych (Dz. U. Nr 241, poz. 2093).
Ź r ó d ł o: dane Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska opracowane w Ośrodku Monitoringu Jakości Wód IMGW w Katowicach w oparciu o wyniki Państwowego Monitoringu Środowiska realizowanego przez WIOŚ i IMGW.

a Pursuant to the decree of the Minister of Environment of 23 December 2002 on the criteria of determining waters sensitive to contamination with nitrogen compounds from agricultural sources (Journal of Laws No. 241, item 2093).
Source: data of the Main Inspectorate for Environmental Protection prepared in the Water Quality Monitoring Centre of IMGW in Katowice on the basis of the results of the National Environmental Monitoring carried out by WIOŚ and IMGW.

TABL. 75(128) OCENA JAKOŚCI WÓD PRZEZNACZONYCH DO BYTOWANIA RYB ŁOSOSIOWATYCH I KARPIOWATYCH WEDŁUG REGIONALNYCH ZARZĄDÓW GOSPODARKI WODNEJ W 2008 R^a.
THE ASSESSMENT OF THE QUALITY OF WATERS INTENDED FOR LIVING OF SALMONIDAE AND CYPRINID FISH BY REGIONAL WATER MANAGEMENT BOARDS IN 2008

REGIONALNE ZARZĄDY GOSPODARKI WODNEJ REGIONAL WATER MANAGEMENT BOARDS	Ilość punktów pomiaru jakości wody <i>Number of points of water quality measurement</i>				
	ogółem <i>total</i>	w tym do bytowania <i>of which for the living of</i>			
		ryb łososiowatych <i>salmonidae</i>		ryb karpowatych <i>cyprinid</i>	
		pozytywne <i>positive</i>	negatywne <i>negative</i>	pozytywne <i>positive</i>	negatywne <i>negative</i>
P O L S K A	899	3	896	27	872
POLSKA					
Gdańsk	81	0	81	1	80
Gliwice.....	44	0	44	0	44
Kraków.....	164	2	162	12	152
Poznań.....	172	1	171	2	170
Szczecin	45	0	45	3	42
Warszawa.....	250	0	250	7	243
Wrocław.....	143	0	143	2	141

a Na podstawie rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 4 października 2002 r. w sprawie wymagań, jakim powinny odpowiadać wody śródlądowe będące środowiskiem życia ryb w warunkach naturalnych (Dz. U. Nr 176, poz. 1455).
Ź r ó d ł o: dane Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska opracowane w Ośrodku Monitoringu Jakości Wód IMGW w Katowicach w oparciu o wyniki Państwowego Monitoringu Środowiska realizowanego przez WIOŚ i IMGW.

a Pursuant to the decree of the Minister of Environment of 4 October 2002 on requirements pertaining to inland waters constituting the living environment of fish in natural conditions (Journal of Laws No. 176, item 1455).
S o u r c e: data of the Main Inspectorate for Environmental Protection prepared in the Water Quality Monitoring Centre of IMGW in Katowice on the basis of the results of the National Environmental Monitoring carried out by WIOŚ and IMGW.

TABL. 76(129).WYNIKI MONITORINGU JAKOŚCI WÓD PODZIEMNYCH W SIECI KRAJOWEJ W 2008 R.
THE RESULTS OF MONITORING OF UNDERGROUND WATERS QUALITY IN DOMESTIC NETWORK IN 2008

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Liczba punktów pomiarowych Numer of measurement points	Wody o klasie jakości ^a Waters by quality class ^a				
		dobrej good			słabej weak	
		I	II	III	IV	V
LICZBA PUNKTÓW NUMER POINTS						
OGÓŁEM ..... TOTAL	316	-	79	142	47	48
o zwierciadle swobodnym ..... with water table	153	-	33	62	30	28
o zwierciadle napiętym ..... with confined groundwater surface	163	-	46	80	17	20
% BADANYCH PRÓB % OF TESTED SAMPLES						
OGÓŁEM ..... TOTAL	316	-	25,0	44,9	14,9	15,2
o zwierciadle swobodnym ..... with water table	153	-	21,6	40,5	19,6	18,3
o zwierciadle napiętym ..... with confined groundwater surface	163	-	28,2	49,1	10,4	12,3

a Według klasyfikacji jakości wód podziemnych dla potrzeb monitoringu środowiska – patrz uwagi metodyczne do działu III.
Ź r ó d ł o: dane Inspekcji Ochrony Środowiska.

a According to the classification of underground waters for the purposes of environmental monitoring – see methodological notes to section III.

S o u r c e: data of the Inspectorate for Environmental Protection.

TABL. 77(130).WYNIKI MONITORINGU BADAŃ STĘŻEŃ AZOTANÓW (NO₃) W WODACH PODZIEMNYCH W SIECI KRAJOWEJ W 2008 R.
THE RESULTS OF MONITORING OF NITRATE (NO₃) CONCETRATION RESEARCH IN UNDERGROUND WATERS IN DOMESTIC NETWORK IN 2008

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Liczba punktów pomiarowych <i>Numer of measurement points</i>	Wody o klasie jakości ^a <i>Waters by quality class^a</i>				
		dobrej <i>good</i>			słabej <i>weak</i>	
		I	II	III	IV	V
LICZBA PUNKTÓW <i>NUMER POINTS</i>						
OGÓŁEM ..... <i>TOTAL</i>	316	256	23	25	8	4
o zwierciadle swobodnym ..... <i>with water table</i>	153	101	18	22	8	4
o zwierciadle napiętym ..... <i>with confined groundwater surface</i>	163	155	5	3	-	-
% BADANYCH PRÓB <i>% OF TESTED SAMPLES</i>						
OGÓŁEM ..... <i>TOTAL</i>	316	81,0	7,3	7,9	2,5	1,3
o zwierciadle swobodnym ..... <i>with water table</i>	153	66,0	11,8	14,4	5,2	2,6
o zwierciadle napiętym ..... <i>with confined groundwater surface</i>	163	95,1	3,1	1,8	-	-

a Według klasyfikacji jakości wód podziemnych dla potrzeb monitoringu środowiska – patrz uwagi metodyczne do działu III.
Ź r ó d ł o: dane Inspekcji Ochrony Środowiska.

a According to the classification of underground waters for the purposes of environmental monitoring – see methodological notes to section III.

S o u r c e: data of the Inspectorate for Environmental Protection.

TABL. 78(131).WYNIKI MONITORINGU BADAŃ STĘŻEŃ AZOTANÓW (NO₃) W WODACH PODZIEMNYCH W 19 OBSZARACH SZCZEGÓLNIIE NARAŻONYCH^a NA ZANIECZYSZCZENIA ZWIĄZKAMI AZOTU ZE ŹRÓDEŁ ROLNICZYCH W 2008 R.
THE RESULTS OF MONITORING OF NITRATE (NO₃) CONCETRATION IN UNDERGROUND WATERS IN THE 19 AREAS UNDER SPECIAL THREAT FROM AGRICULTURAL NITRATES IN 2008

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Sieć monitoringu Monitoring net	Liczba punktów pomiarowych <i>Numer of measurement points</i>	Ilość punktów o stężeniu NO ₃ [mg/dm ³] <i>Number of points with NO₃ Concentration [in mg/dm³]</i>			
			<24.99	25.00 – 39.99	40 - 50	>50
LICZBA PUNKTÓW <i>NUMER POINTS</i>						
OGÓŁEM <i>TOTAL</i>	razem	102	85	2	2	13
o zwierciadle swobodnym <i>with water table</i>	krajowa	12	9	1	-	2
	regionalna	38	25	1	1	11
o zwierciadle napiętym	krajowa	32	32	-	-	-
	regionalna	20	19	-	1	-
% PUNKTÓW O STĘŻENIU NO ₃ <i>% OF POINTS WITH NO₃ CONCENTRATION</i>						
OGÓŁEM <i>TOTAL</i>	razem	102	83,3	2,0	2,0	12,7
o zwierciadle swobodnym <i>with water table</i>	krajowa	12	75,0	8,3	-	16,7
	regionalna	38	65,8	2,6	2,6	29,0
o zwierciadle napiętym <i>with confined groundwater surface</i>	krajowa	32	100,0	-	-	-
	regionalna	20	95,0	-	5,0	-

a Według podziału na lata 2008-2012.
Ź r ó d ł o: dane Krajowego Zarządu Gospodarki Wodnej.
a According to the division in years 2008 – 2012
S o u r c e.: data of the National Water Management Board

TABL. 79(132). RÓŻNICE ILOŚCI AZOTU WPROWADZONEGO I ODPROWADZONEGO ZE ŚRODOWISKA W OBRĘBIE OBSZARÓW SZCZEGÓLNIIE NARAŻONYCH (OSN) NA AZOTANY POCHODZENIA ROLNICZEGO W LATACH 2004 – 2007
DIFFERENCES IN QUANTITY OF NITROGEN INTRODUCED INTO AND FROM THE ENVIRONMENT WITHIN AREAS UNDER SPECIAL THREAT (OSN) FROM AGRICULTURAL NITRATES IN THE YEARS 2004 – 2007

Obszar szczególnie narażony Area under special threat	Region wodny Water region	Powierzchnia OSN w km ² OSN area In km ²	Różnice ilości azotu wprowadzonego i odprowadzonego ze środowiska Diferences in quantity of nitrogen introduced into and from the environment	
			Z hodowli zwierząt From animal breeding	Wyłącznie z uprawy Only from breeding
			tys. ton/rok thous. tons/year	
Zlewnia rzeki Kotomierzycza	Gdańsk	272,37	0,658	0,814
Kotomierzycza river basin				
Zlewnia rzeki Struga Żaki, Jeziora Kornatowskiego	Gdańsk	330,00	0,896	0,730
Struga Żaki river basin, Kornatowskie Lake basin				
Zlewnia Jezior: Płużnickiego, Wieczno Północne, Wieczno Południowe	Gdańsk	119,33	0,349	0,246
Płużnickie, Wieczno Północne and Wieczno Południowe lake basin				
Wody podziemne w zlewniach rzek: Troja, Psina, Cisek	Gliwice	317,14	0,249	0,234
Underground waters in Troja, Psina and Cisek river basins				
Zlewnia rzeki Kopel	Poznań	322,80	0,140	0,190
Kopel river basin				

TABL. 79(132). RÓŻNICE ILOŚCI AZOTU WPROWADZONEGO I ODPROWADZONEGO ZE ŚRODOWISKA W OBRĘBIE
OBSZARÓW SZCZEGÓLNIE NARAŻONYCH (OSN) NA AZOTANY POCHODZENIA ROLNICZEGO
W LATACH 2004 – 2007 (dok.)
DIFFERENCES IN QUANTITY OF NITROGEN INTRODUCED INTO AND FROM THE ENVIRONMENT WITHIN
AREAS UNDER SPECIAL THREAT (OSN) FROM AGRICULTURAL NITRATES IN THE YEARS 2004 – 2007 (cont.)

Obszar szczególnie narażony <i>Area under special threat</i>	Region wodny <i>Water region</i>	Powierzc hnia OSN w km ² <i>OSN area In km²</i>	Różnice ilości azotu wprowadzonego i odprowadzonego ze środowiska <i>Differences in quantity of nitrogen introduced into and from the environment</i>	
			Z hodowli zwierząt <i>From animal breeding</i>	Wyłącznie z uprawy <i>Only from breeding</i>
			tys. ton/rok <i>thous. tons/year</i>	
Zlewnia rzek: Pogona i Dąbrówka..... <i>Pogona and Dąbrówka river basin</i>	Poznań	127,10	0,500	0,130
Zlewnia rzeki Olszynka..... <i>Olszynka river basin</i>	Poznań	54,50	0,070	0,060
Zlewnia rzek: Samica Stęszewska i Mogilnica..... <i>Samica Stęszewska and Mogilnica river basin</i>	Poznań	162,60	0,150	0,110
Zlewnia rzeki Rów Rococki..... <i>Rów Rococki river basin</i>	Poznań	26,20	0,002	0,020
Zlewnia rzeki Oszczyńca (w tym jezioro Chrzypskie i Radziszewskie)..... <i>Oszczyńca river basin (including Chrzypskie and Radziszewskie lake)</i>	Poznań	21,60	0,039	0,020
Zlewnia rzeki Sama..... <i>Sama river basin</i>	Poznań	14,10	0,014	0,020
Zlewnia rz. Płonia..... <i>Płonia river basin</i>	Szczecin	1098,70	1,225	0,416
Zlewnia studni nr 17, w miejscowości Pniewnik, gmina Korytnica..... <i>Well basin no. 17, in Pniewnik locality, Korytnica gmina</i>	Warszawa	6,79	0,024	0,010
Zlewnia studni nr 848, w miejscowości Doba, gmina Giżycko..... <i>Well basin no. 848, in Doba locality, Giżycko gmina</i>	Warszawa	4,64	0,016	.
Zlewnia studni nr 162, w miejscowości Ludwin, gmina Ludwin..... <i>Well basin no. 162, in Ludwin locality, Ludwin gmina</i>	Warszawa	0,13	0,000	0,000
Zlewnia studni nr 838, Przegaliny Duże, gmina Komarówka Podlaska..... <i>Well basin no. 838, Przegaliny Duże, Komarówka Podlaska gmina</i>	Warszawa	32,00	0,119	0,086
Zlewnia rzeki Sona z dopływem Przedwojewa..... <i>Sona river basin with Przedwojew tributary</i>	Warszawa	406,64	1,612	0,926
Zlewnia rzeki Zgłowiączka..... <i>Zgłowiączka river basin</i>	Warszawa	125,3	0,958	0,476
Zlewnia rzeki Orla..... <i>Orla river basin</i>	Wrocław	1546,50	1,674	1,689
Zlewnia rzeki Rów Polski..... <i>Rów Polski river basin</i>	Wrocław	827,61		
Wody podziemne w zlewni Mała Panew (GZWP 327)..... <i>Underground waters in Mała Panew river basin (GZWP 327)</i>	Wrocław	449,20	0,058	0,136

Źródło: dane Regionalnych Zarządów Gospodarki Wodnej / Krajowego Zarządu Gospodarki Wodnej
Source: data of the Regional Water Management Boards / National Water Management Board

**TABL. 80(133). ZAWARTOŚĆ AZOTU MINERALNEGO W GLEBIE W PUNKTACH MONITORINGOWYCH
ZLOKALIZOWANYCH NA OBSZARACH SZCZEGÓLNIE NARAŻONYCH (OSN) NA AZOTANY
POCHODZENIA ROLNICZEGO W 2008 R**
*MINERAL NITROGEN CONTENT IN SOIL IN MONITORING SITES LOCATED IN THE AREAS UNDER SPECIAL
THREAT (OSN) FROM AGRICULTURAL NITRATES IN 2008*

Obszar szczególnie narażony <i>Areas Under Special Threat</i>	Region wodny <i>Water region</i>	Średnia zawartość azotu mineralnego w glebie w kg/ha <i>Average mineral nitrogen content in soil in kg/ha</i>			
		Wiosna <i>Spring</i>		Jesień <i>Autumn</i>	
		warstwa 0-60cm <i>0-60 cm layer</i>	warstwa 0-90cm <i>0-90 cm layer</i>	warstwa 0-60cm <i>0-60 cm layer</i>	warstwa 0-90cm <i>0-90 cm layer</i>
Zlewnia rzeki Kotomierzycza ..... <i>Kotomierzycza river basin</i>	Gdańsk	51,1	89,0	141,4	176,5
Zlewnia rzeki Struga Żaki, Jeziora Kornatowskiego i Jeziora Czyste..... <i>Struga Żaki river basin, Kornatowskie Lake basin and Czyste lake basin</i>	Gdańsk	79,3	127,9	141,3	189,3
Zlewnia rzeki Tażyna..... <i>Tażyyna river basin</i>	Gdańsk	70,5	121,7	100,2	136,1
Zlewnia rzeki Kopel..... <i>Kopel river basin</i>	Poznań	70,3	93,7	193,4	246,3
Zlewnia rzek: Pogona i Dąbrówka..... <i>Pogona and Dąbrówka river basin</i>	Poznań	104,1	135,2	88,6	119,0
Zlewnia rzeki Olszynka..... <i>Olszynka river basin</i>	Poznań	96,6	130,6	207,7	264,3
Zlewnia rzek: Samica Sęszewska i Mogilnica..... <i>Samica Sęszewska and Mogilnica river basin</i>	Poznań	97,4	131,9	99,8	129,4
Zlewnia rzeki Rów Rocoeki..... <i>Rów Rocoeki river basin</i>	Poznań	81,0	111,6	98,4	138,4
Zlewnia rzeki Oszczyńnica (w tym jezioro Chrzypskie Radziszewskie)..... <i>Oszczyńnica river basin (including Chrzypskie Radziszewskie Lake)</i>	Poznań	46,6	64,1	93,0	119,7
Zlewnia rzeki Sama..... <i>Sama river basin</i>	Poznań	93,1	109,5	94,1	118,2
Zlewnia rzek: Giszka i Ciemna..... <i>Giszka and Ciemna river basin</i>	Poznań	148,7	223,6	162,2	220,2
Zlewnia rzeki Płonia..... <i>Płonia river basin</i>	Szczecin	109,9	155,3	91,7	129,3
Zlewnia rzeki Zgłowiączka..... <i>Zgłowiączka river basin</i>	Warszawa	77,4	109,2	140,1	186,0
Zlewnia studni nr 848, w miejscowości Doba, gmina Giżycko..... <i>Well basin no. 848 in Doba locality, Giżycko gmina</i>	Warszawa	78,0	97,9	70,8	106,1
Zlewnia rzeki Sona z dopływem Przedwojewa..... <i>Sona river basin with Przedwojew tributary</i>	Warszawa	169,6	238,8	217,4	303,9
Zlewnia studni nr 17, Pniewnik, gmina Korytnica..... <i>Well basin no. 17, Pniewnik, Korytnica gmina</i>	Warszawa	110,4	153,3	80,5	114,7
Zlewnia studni nr 838, Przegaliny Duże, gmina Komarówka Podlaska..... <i>Well no. 838 basin, Przegaliny Duże, Komarówka Podlaska gmina</i>	Warszawa	37,2	55,2	117,3	140,2
Zlewnia rzeki Orla..... <i>Orla river basin</i>	Wrocław	87,8	128,9	139,2	180,1
Zlewnia rzeki Rów Polski..... <i>Rów Polski river basin</i>	Wrocław	92,9	139,1	122,9	148,2

Źródło: dane Krajowej Stacji Chemiczno-Rolniczej
S o u r c e: data of the National Chemical and Agricultural Station

TABL. 81(134). STAN CZYSTOŚCI JEZIOR KONTROLOWANYCH W 2007 R.
PURITY OF LAKES INSPECTED IN 2007

JEZIORA (nazwa i lokalizacja) LAKES (name and location)	Powierzchnia zwierciadła wody w ha Surface area in ha	Objętość jeziora w hm ³ Volume in hm ³	Głębokość maksymalna w m Maximum depth in m	Klasa czystości wód Water quality class
Gopło (kujawsko-pomorskie)	2154,5	78,5	16,6	V
Dobskie (warmińsko-mazurskie)	1776,0	140,0	22,5	I
Powidzkie Małe (wielkopolskie)	1035,9	131,3	45,4	II
Dadaj (warmińsko-mazurskie)	976,8	120,8	39,8	IV
Łaśmiady (warmińsko-mazurskie)	882,1	84,6	43,7	II
Sławskie (lubuskie)	817,3	42,7	12,3	IV
Zbąszyńskie (wielkopolskie)	742,5	26,2	9,6	V
Płaskie (warmińsko-mazurskie)	620,4	15,3	5,7	III
Mikołajskie (warmińsko-mazurskie)	497,9	55,7	25,9	III
Bartężek (warmińsko-mazurskie)	377,9	19,6	15,0	V
Zdworskie (mazowieckie)	355,3	7,6	5,0	IV
Morzycko (zachodnio-pomorskie)	342,7	49,8	60,0	V
Jasień Płd. (pomorskie)	336,7	26,1	22,6	IV
Wąsosze (zachodnio-pomorskie)	326,4	11,3	8,5	V
Rakutowskie (kujawsko-pomorskie)	300,5	3,2	2,8	I
Wiżajny (podlaskie)	293,1	7,7	15,3	II
Rańskie (warmińsko-mazurskie)	291,3	11,2	7,8	II
Rogowskie (kujawsko-pomorskie)	285,3	12,4	14,3	IV
Sławianowskie (wielkopolskie)	277,6	18,3	15,0	IV
Chełmżyńskie (kujawsko-pomorskie)	271,1	16,5	27,1	IV
Będgoszcz (zachodnio-pomorskie)	264,3	15,8	13,0	III
Zioło (kujawsko-pomorskie)	248,7	14,7	17,9	V
Radodzierz (kujawsko-pomorskie)	246,4	12,3	9,5	II
Jasień Płn. (pomorskie)	240,5	22,0	32,2	II
Blizno (podlaskie)	238,5	24,2	28,8	II
Chobienickie (wielkopolskie)	230,3	4,2	3,4	V
Sawinda Wielka (warmińsko-mazurskie)	224,8	10,6	9,5	II
Pauzeńskie (warmińsko-mazurskie)	211,8	1,6	2,0	IV
Borówno (wielkopolskie)	207,7	12,6	18,5	IV
Lucieńskie (mazowieckie)	201,3	16,8	20,0	IV
Kłęckie (wielkopolskie)	178,9	8,4	12,5	V
Borzymowskie (kujawsko-pomorskie)	175,0	7,4	10,5	II
Mochel (kujawsko-pomorskie)	172,2	11,9	12,8	V
Tonka (warmińsko-mazurskie)	162,3	3,7	4,2	III
Stelchno (kujawsko-pomorskie)	154,5	8,0	10,3	I
Białe (mazowieckie)	150,2	14,9	31,3	I
Stromek (warmińsko-mazurskie)	150,2	1,4	2,5	I
Zaleskie (zlewnia Głomii) (wielkopolskie)	148,9	6,8	12,8	IV
Kiersztanowskie (warmińsko-mazurskie)	148,6	18,1	32,5	III
Jezuickie (kujawsko-pomorskie)	146,7	5,1	10,6	I
Dybowskie (warmińsko-mazurskie)	141,7	6,8	17,3	II
Symsar (warmińsko-mazurskie)	135,5	6,6	9,6	III
Piłwąg (warmińsko-mazurskie)	135,1	2,0	3,6	IV
Skąpe (pomorskie)	132,2	9,4	20,1	II
Głowińskie (kujawsko-pomorskie)	130,5	8,9	18,5	II
Sumin (kujawsko-pomorskie)	129,5	5,4	8,5	II
Jegocin (warmińsko-mazurskie)	127,4	11,4	36,1	I
Głębokie k/Międzyrzecz (lubuskie)	124,9	11,5	25,3	I
Wukśniki (warmińsko-mazurskie)	117,1	27,4	68,0	II
Śremskie (wielkopolskie)	115,8	24,0	43,0	II
Sunia (warmińsko-mazurskie)	111,6	4,4	8,8	III
Sumowo (podlaskie)	110,3	8,3	12,8	I
Białe Włodawskie (lubelskie)	106,4	15,0	33,6	I
Januszewskie (warmińsko-mazurskie)	104,0	1,2	2,0	III
Kuc (warmińsko-mazurskie)	98,8	7,9	43,7	II
Sumińskie (pomorskie)	95,4	3,2	7,0	III
Gorzuchowskie (wielkopolskie)	94,3	2,4	5,0	V
Ołówka (Haleckie) (warmińsko-mazurskie)	93,5	3,2	7,2	II
Tarnowskie Duże (lubuskie)	91,6	3,5	7,5	II
Kortowskie (warmińsko-mazurskie)	90,4	5,8	17,2	IV
Ławickie (wielkopolskie)	90,1	6,5	17,2	III
Orłowskie (kujawsko-pomorskie)	89,7	8,1	32,2	II
Lubieńskie (kujawsko-pomorskie)	89,0	3,5	12,8	V

TABL. 81(134). STAN CZYSTOŚCI JEZIOR KONTROLOWANYCH W 2007 R. (dok.)
PURITY OF LAKES INSPECTED IN 2007 (cont.)

JEZIORA (nazwa i lokalizacja) LAKES (name and location)	Powierzchnia zwierciadła wody w ha Surface area in ha	Objętość jeziora w hm ³ Volume in hm ³	Głębokość maksymalna w m Maximum depth in m	Klasa czystości wód Water quality class
Mąkolno (wielkopolskie)	87,3	2,1	5,7	II
Tuczno (kujawsko-pomorskie)	80,4	4,5	9,4	V
Długie Wigierskie (podlaskie)	80,0	5,9	14,8	I
Lipy Duże (Lubie) (lubuskie)	79,4	3,6	8,9	III
Białowięsne (Białogóry) (podlaskie)	78,2	5,0	15,1	I
Gant (warmińsko-mazurskie)	75,3	7,1	28,3	III
Krępsko Długie (wielkopolskie)	73,9	5,6	15,1	II
Człuchowskie Urzędowe (pomorskie)	72,8	5,6	16,9	V
Kamionkowskie (kujawsko-pomorskie)	71,4	5,4	15,0	I
Kursko (lubuskie)	71,3	3,0	8,5	V
Wielgie (kujawsko-pomorskie)	70,9	8,1	47,0	IV
Szwałk Mały (warmińsko-mazurskie)	70,4	3,0	6,7	II
Boruja Duża (pomorskie)	65,1	3,3	10,3	I
Chłop k/Rybakowa (lubuskie)	64,3	4,2	16,0	III
Zaleskie (zlewnia Wyrwy) (kujawsko-pomorskie)	62,8	1,1	3,1	V
Sztabinki (podlaskie)	60,0	3,4	27,8	I
Gremzdel (podlaskie)	59,3	2,0	10,0	I
Zagłębocze (lubelskie)	59,0	4,3	23,3	II
Jemieliste (podlaskie)	58,8	4,4	23,2	II
Boczne k/Przerośla (podlaskie)	58,3	8,9	33,5	I
Klasztorne Duże (pomorskie)	57,5	2,8	8,5	V
Wierzysko (pomorskie)	57,5	2,6	7,6	V
Łukcze (lubelskie)	57,0	2,0	8,9	II
Samińskie (kujawsko-pomorskie)	55,6	1,5	5,0	IV
Ożewo (podlaskie)	55,0	10,0	55,5	I
Rekąty (warmińsko-mazurskie)	53,4	1,2	5,5	IV
Błędzimskie (kujawsko-pomorskie)	52,8	4,7	34,2	II
Krzywe Filipowskie (podlaskie)	51,2	4,0	19,9	I
Lichwińskie (wielkopolskie)	50,3	1,4	5,1	I
Schodno (pomorskie)	50,2	1,4	5,2	III
Zajezierskie (pomorskie)	50,1	3,4	24,6	V
Przechodnie (podlaskie)	25,5	0,8	5,3	II
Pereszpa (lubelskie)	24,3	0,8	6,2	II
Czarne Włodawskie (lubelskie)	23,6	0,7	11,4	II
Płotycze (lubelskie)	16,6	0,4	8,1	II

Ź r ó d ł o: dane Inspekcji Ochrony Środowiska.
S o u r c e: data of the Inspectorate for Environmental Protection.

TABL. 82(135). ODPLYW SUBSTANCJI ORGANICZNYCH I BIOGENNYCH RZEKAMI DO MORZA BAŁTYCKIEGO
THE OUTFLOW OF ORGANIC AND BIOGENIC SUBSTANCES THROUGH RIVERS TO THE BALTIC SEA

RODZAJE ZANIECZYSZCZEŃ	1995	2000	2005	2006	2007	2008	TYPES OF CONTAMINATION
	w tysiącach ton na rok in thous. tons per year						
BZT ₅	230,7	214,0	174,3	180,8	167,6	137,0	BOD ₅
ChZT _{CR}	1492,5	1781,2	1086,9	1338,6	1524,4	647,6	COD test using chromium
Azot ogólny	204,7	187,9	133,6	145,0	163,6	133,2	Total nitrogen
Azot azotanowy	121,7	119,0	78,8	89,0	107,2	77,9	Nitrate nitrogen
Azot organiczny	71,8	51,2	48,6	47,1	51,3	50,5	Organic nitrogen
Fosfor ogólny	13,2	12,1	8,2	9,7	9,1	7,4	Total phosphorus
Fosfor fosforanowy	6,3	5,2	3,2	3,2	3,4	2,4	Phosphate phosphorus

Ź r ó d ł o: "Wyniki Państwowego Monitoringu Środowiska w zakresie Monitoringu Wód" - Inspekcja Ochrony Środowiska.
S o u r c e: "Results of the National Environmental Monitoring in the scope of Water Monitoring" - the Inspectorate for Environmental Protection.

TABL. 83(136). ŁADUNKI ZANIECZYSZCZEŃ^a WPROWADZONE Z OBSZARU POLSKI DO MORZA BAŁTYCKIEGO
W LATACH HYDROLOGICZNYCH
CONTAMINATION LOADS^a INTRODUCED TO THE BALTIC SEA FROM THE AREA OF POLAND IN
HYDROLOGICAL YEARS

RODZAJE ZANIECZYSZCZEŃ	1990	1995	2000	2005	2006	2007	2008	TYPES OF CONTAMINATION
	w tysiącach ton na rok in thous. tons per year							
BZT ₅	209,8	244,2	216,0	177,6	177,9	158,0	144,6	Biochemical Oxygen Demand (BOD) ₅
ChZT-Mn	345,6	446,5	552,3	322,7	299,2	294,0	319,7	Chemical Oxygen Demand test using permanganate
ChZT-Cr.....	1234,3	1540,9	1680,9	1164,9	1253,1	1480,0	1295,5	COD test using chromium
Chlorki	4905,5	5473,2	4942,6	4691,2	5065,7	6091,4	5012,0	Chlorides
Siarczany	2619,6	4282,6	4005,1	2789,3	2902,5	2992,8	2849,8	Sulfates
Substancje rozpuszczalne ogólne	20072,6	26122,7	26410,1	22127,5	22730,2	24242,2	22495,8	Total soluble substances
Zawiesina ogólna	805,2	1008,5	1021,7	814,7	753,1	630,3	634,6	Total slurry
Wapń.....	2978,8	4569,2	4854,3	3628,7	3253,2	3555,2	3721,8	Calcium
Magnez.....	444,1	596,7	652,7	501,8	510,7	495,8	529,9	Magnesium
Azot amonowy	19,9	11,5	18,4	5,6	8,6	3,5	6,8	Ammonium nitrogen
Azot azotanowy.....	42,7	121,8	121,9	82,9	85,7	100,7	85,9	Nitrate nitrogen
Azot Kjeldahla	60,8	83,8	71,7	55,3	53,2	54,4	56,3	Kjeldahl nitrogen
Azot ogólny.....	104,4	206,6	194,2	136,6	139,7	155,8	140,8	Total nitrogen
Fosforany	17,2	20,6	17,0	10,0	9,7	9,5	8,4	Phosphates
Fosfor ogólny	11,6	13,7	12,5	8,8	9,1	8,7	8,1	Total phosphorus
Żelazo ogólne.....	17,3	27,1	6,9	2,7	3,2	2,5	5,1	Total ferrum
Mangan	5,8	6,2	1,3	12,0	1,3	0,3	2,2	Manganese
Cynk ^b	2075,0	851,6	706,0	307,5	249,0	202,2	462,6	Zinc ^b
Kadm ^b	19,0	9,4	5,0	6,2	9,4	10,2	0,86 ^c	Cadmium ^b
Miedź ^b	261,0	134,9	110,0	139,0	134,2	124,2	106,9	Copper ^b
Ołów ^b	223,0	127,0	39,0	30,0	31,7	68,3	10,5 ^c	Lead ^b
Fenole lotne ^b	217,0	166,7	166,0	43,2	73,3	49,2	8,8 ^c	Volatile phenols

^a Określone w przekrojach bilansowych rzek objętych Monitoringiem Powierzchniowych Wód Płynących. ^b Ładunki wykazano w t/rok. ^c W 2008 roku w ppk Kiezmak na Wiśle nie wykonywano pomiarów metali oraz fenoli wielkości ładunków lotnych..

Ź r ó d ł o: Wyniki Państwowego Monitoringu Środowiska w zakresie Monitoringu Wód w latach hydrologicznych - dane Inspekcji Ochrony Środowiska.

^a Stated in the balance breakdowns of rivers included in the Monitoring of Surface Flowing Waters. ^b Loads presented in t/year. ^c In 2008 loads of metals and Volatile phenols in Kiezmak measurement-control point on Wisła river wasn't measure.

S o u r c e: The results of the National Environmental Monitoring in the scope of Water Monitoring in the hydrological years – data of the Inspectorate for Environmental Protection.

TABL. 84(137). ODPLYW SUBSTANCJI ORGANICZNYCH I BIOGENNYCH RZEKAMI DO MORZA BAŁTYCKIEGO
W 2008 R.
THE OUTFLOW OF ORGANIC AND BIOGENIC SUBSTANCES THROUGH RIVERS TO THE BALTIC SEA IN 2008

RODZAJE ZANIE- CZY- SZCZEŃ TYPES OF CONTAMIN ATION a - ładunek roczny w tys. ton na rok a – annual load in thous. tons per year b – ładunek jednostkowy w kg na km ² na rok b- unit load in kg per km ² per year		Ogółem Total	Odra Through Odra	Ina Through Ina	Rega Through Rega	Par- sętą Through Parsęta	Grabo- wą Through Grabowa	Wie- przą Through Wieprza	Słupią Through Słupia	Łupa- wą Through Łupawa	Łebą Through Łeba	Redą Through Reda	Wisłą Through Wisła	Pas- Łęką Through Pasłęka
BZT ₅	a	137,02	61,79	1,66	0,728	0,997	0,483	0,838	1,977	1,147	1,535	0,378	63,76	1,720
BOD ₅	b	x	606,45	771,49	268,69	345,475	1053,29	539,31	1236,83	1420,43	1416,30	783,22	377,84	741,91
ChZT _{CR} ..	a	647,58	571,53	24,23	18,224	17,554	4,671	11,376	-	-	-	-	-	-
COD test using chro- mium	b	x	5609,29	11265,84	6722,97	6082,37	10187,34	7321,08	-	-	-	-	-	-
Azot ogólny	a	133,18	51,46	1,90	1,695	1,750	0,471	0,922	0,815	0,805	0,989	0,291	69,51	2,583
Total nitrogen	b	x	505,02	882,48	625,32	606,25	1027,38	593,53	509,64	996,66	912,71	603,11	411,86	1114,13
Azot azotano- wy	a	77,90	35,35	1,279	1,138	1,168	0,277	0,624	0,530	0,550	0,649	0,134	34,72	1,476
Nitrate nitrogen	b	x	346,96	594,73	419,98	404,789	604,03	401,33	331,30	680,62	598,88	278,14	205,73	636,38
Azot organicz- ny	a	50,53	15,13	0,523	0,502	0,524	0,144	0,221	0,322	0,248	0,313	0,132	31,70	0,772
Organic nitrogen	b	x	148,46	243,17	185,10	181,656	313,64	142,08	201,13	307,40	288,43	274,27	187,84	333,10
Fosfor ogólny	a	7,44	2,50	0,097	0,084	0,142	0,046	0,092	0,055	0,038	0,054	0,025	4,18	0,127
Total phospho- rus	b	x	24,53	45,14	31,09	49,272	99,85	59,07	34,70	46,72	50,20	51,77	24,79	54,98
Fosfor fosfora- nowy.....	a	2,43	0,54	0,034	0,041	0,052	0,019	0,038	0,037	0,022	0,034	0,009	1,51	0,089
Phosho- rate phospho- rus	b	x	5,27	16,01	15,28	17,90	41,18	24,67	23,31	27,81	31,20	18,78	8,97	38,41

Ź r ó d ł o: "Wyniki Państwowego Monitoringu Środowiska w zakresie Monitoringu Wód" - Inspekcja Ochrony Środowiska.
S o u r c e: "Results of the National Environmental Monitoring in the scope of Water Monitoring" - the Inspectorate for Environmental Protection.

TABL. 85(138). ODPŁYW METALI CIĘŻKICH RZEKAMI DO MORZA BAŁTYCKIEGO
THE OUTFLOW OF HEAVY METALS THROUGH RIVERS TO THE BALTIC SEA

RODZAJE ZANIECZYSZCZEŃ	1995	2000	2005	2006	2007	2008 ^a	TYPES OF CONTAMINATION
	w tonach na rok <i>in tons per year</i>						
Cynk.....	801,4	680,7	305,7	243,0	243,8	95,8	<i>Zinc</i>
Miedź	127,8	85,6	142,0	137,5	131,5	37,6	<i>Copper</i>
Ołów.....	124,7	37,7	35,0	31,6	68,9	9,4	<i>Lead</i>
Nikiel	121,2	132,9	155,1	161,6	117,9	29,7	<i>Nickel</i>
Chrom	48,7	2,4	22,2	18,5	15,6	2,2	<i>Chromium</i>
Rtęć	9,3	35,0	11,4	9,2	17,8	0,6	<i>Mercury</i>
Kadm.....	9,0	4,6	8,0	9,3	10,3	0,7	<i>Cadmium</i>

a W 2008 roku nie wykonano pomiarów metali w ppk Kiezmarm na Wiśle i ppk Mrzezino na Redzie.
Ź r ó d ł o: "Wyniki Państwowego Monitoringu Środowiska w zakresie Monitoringu Wód" - Inspekcja Ochrony Środowiska.
a In 2008 loads of metals in Kiezmarm measurement-control point on Wisła river and in Mrzezino measurement-control point on Reda river wasn't measure.
S o u r c e: "Results of the National Environmental Monitoring in the scope of Water Monitoring" - the Inspectorate for Environmental Protection.

TABL. 86(139). ODPŁYW METALI CIĘŻKICH RZEKAMI DO MORZA BAŁTYCKIEGO W 2008 R.
THE OUTFLOW OF HEAVY METALS THROUGH RIVERS TO THE BALTIC SEA

RODZAJE ZANIECZYSZCZEŃ TYPES OF CONTAMINATION														
a - ładunek roczny w tonach na rok a – annual load in tons per year		Ogółem Total	Odra Through Odra	Ina Through Ina	Rega Through Rega	Par- sęta Through Parsęta	Grabo- wą Through Grabowa	Wie- prza Through Wieprza	Ślupią Through Ślupia	Łupa- wą Through Łupawa	Łeba Through Łeba	Reda Through Reda	Wisła Through Wisła	Pas- łęka Through Pasłęka
b - ładunek jednostkowy w kg na km ² na rok b – unit load in kg per km ² per year														
Cynk.....	a	95,82	74,21	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	4,76	2,34	3,75	-	-	10,76
Zinc	b	x	0,73	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	2,98	2,90	3,46	-	-	4,64
Miedź	a	37,58	28,29	0,40	1,58	1,50	0,39	0,58	1,65	0,47	0,83	-	-	1,90
Copper	b	x	0,28	0,19	0,58	0,52	0,85	0,37	1,03	0,58	0,76	-	-	0,82
Ołów.....	a	9,41	2,40	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	2,87	1,53	2,61	-	-	0,00
Lead	b	x	0,02	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	1,80	1,89	2,41	-	-	0,00
Nikiel	a	29,71	22,52	0,18	0,00	0,00	0,00	0,00	2,87	1,53	2,61	-	-	0,00
Nickel	b	x	0,22	0,08	0,00	0,00	0,00	0,00	1,80	1,89	2,41	-	-	0,00
Chrom	a	2,18	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,96	0,47	0,75	-	-	0,00
Chromium	b	x	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,60	0,58	0,69	-	-	0,00
Rtęć	a	0,64	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,31	0,14	0,19	-	-	0,00
Mercury	b	x	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,19	0,17	0,17	-	-	0,00
Kadm.....	a	0,68	0,18	0,00	0,06	0,00	0,00	0,00	0,18	0,10	0,16	-	-	0,00
Cadmium	b	x	0,00	0,00	0,02	0,00	0,00	0,00	0,11	0,12	0,14	-	-	0,00

Ź r ó d ł o: "Wyniki Państwowego Monitoringu Środowiska w zakresie Monitoringu Wód" - Inspekcja Ochrony Środowiska.
S o u r c e: "Results of the National Environmental Monitoring in the scope of Water Monitoring" - the Inspectorate for Environmental Protection.

Dział 4. ZANIECZYSZCZENIE I OCHRONA POWIETRZA

Uwagi metodyczne

Zawarte w tym dziale informacje charakteryzują źródła, rozmiary i strukturę zanieczyszczeń powietrza atmosferycznego oraz przedsięwzięcia mające na celu jego ochronę przed nadmiernym zanieczyszczeniem, w szczególności stan wyposażenia i efekty eksploatacji zainstalowanych urządzeń do ochrony powietrza.

Na początku działu przedstawiono dane o **zużyciu nośników energii pierwotnej** w gospodarce narodowej, tj.: węgla kamiennego, węgla brunatnego, ropy naftowej, gazu ziemnego, torfu i drewna opałowego, paliw odpadowych stałych oraz innych surowców pozyskanych z naturalnych zasobów krajowych oraz nośników zakupionych za granicą.

Zużycie ogółem nośników energii stanowi sumę zużycia bezpośredniego i zużycia na wsad przemian. **Zużycie bezpośrednie** równa się sumie nośników energii, jaka została zużyta w odbiornikach końcowych, bez dalszego przetwarzania (przemiany) na inne nośniki energii. Ujmowane są tu także straty i ubytki naturalne nośników energii u odbiorców. **Zużycie na wsad przemian** równa się sumie zużycia poszczególnych nośników energii wykorzystanych jako surowiec wsadowy, tzn. poddany przetwarzaniu na inne nośniki energii w procesach technologicznych uznanych za przemiany energetyczne.

Przez **zanieczyszczanie powietrza** rozumie się wprowadzanie przez człowieka, bezpośrednio lub pośrednio, do powietrza substancji stałych, ciekłych lub gazowych w takich ilościach, które mogą zagrażać zdrowiu człowieka, ujemnie wpływać na klimat, przyrodę żywą, glebę lub wodę, a także spowodować inne szkody w środowisku.

Przez **źródło emisji zanieczyszczeń powietrza** należy rozumieć miejsce, w którym następuje wprowadzenie (wyemitowanie) do powietrza substancji zanieczyszczających. Źródłami zanieczyszczeń są: zakłady energetyczne (elektrownie i elektrociepłownie), zakłady przemysłowe, kotłownie komunalne, paleniska indywidualne (domowe), środki transportu, źródła wtórne powstałe w wyniku wydalanania oraz utylizacji ścieków i odpadów (np. hałdy lub wysypiska), rolnictwo (np. rozsiewanie nawozów sztucznych czy stosowanie środków ochrony roślin), a także przemiany i reakcje chemiczne zachodzące w zanieczyszczonej atmosferze oraz źródła naturalne (np. pożary lasów, burze pyłowe, pyły kosmiczne).

Wielkość emisji z poszczególnych źródeł i rodzajów zanieczyszczeń (określonych prawnie) może być ustalona albo na drodze pomiarów, albo na drodze obliczeń z bilansu surowcowo-paliwowego w oparciu o charakterystyczne wskaźniki emisji zanieczyszczeń dla procesów technologicznych. Statystyka wykorzystuje oba źródła danych z tego zakresu, co znajduje odzwierciedlenie w niniejszej publikacji.

Prezentowane dane dotyczące **emisji całkowitej głównych zanieczyszczeń powietrza, niemetanowych lotnych związków organicznych, gazów cieplarnianych, metali ciężkich oraz trwałych zanieczyszczeń organicznych (TZO) pochodzą z Krajowego Centrum Inwentaryzacji Emisji.**

Dane o **emisji całkowitej dwutlenku węgla, tlenków azotu i pyłu** z podziałem na źródła emisji (energetyka zawodowa i przemysłowa, technologie przemysłowe, źródła stacjonarne: kotłownie lokalne, paleniska domowe, warsztaty rzemieślnicze, rolnictwo oraz źródła mobilne) są danymi szacunkowymi wyliczonymi na podstawie zużycia paliw i wskaźników technologicznych. Wielkości emisji całkowitej od roku 2004 zostały przeliczone według zmienionej metodyki inwentaryzacji emisji, dlatego różnią się od publikowanych w poprzedniej edycji, a także ich porównywalność z danymi za lata poprzednie jest ograniczona. W 2004 r. nastąpił znaczny spadek emisji dwutlenku siarki ze źródeł mobilnych w wyniku zmniejszenia ilości siarki w paliwach ciekłych dla tej kategorii.

Ponadto w publikacji zamieszczono wyniki inwentaryzacji emisji zanieczyszczeń powietrza opracowane w układzie **klasyfikacji SNAP97** (SNAP – *Selected Nomenclature for Air Pollution*) oraz od 2001 roku w nowej klasyfikacji NFR (*Nomenclature for Reporting*). SNAP jest europejską systematyką **rodzajów działalności** zagregowanych w jedenaście głównych kategorii, wykorzystywaną do celów inwentaryzacji emisji zanieczyszczeń. Przedstawione w tabeli dane o całkowitej emisji zanieczyszczeń według rodzajów działalności, obejmują sześć rodzajów zanieczyszczeń: dwutlenek siarki, tlenki azotu (wyrażone w NO₂), tlenek węgla, niemetanowe lotne związki organiczne (NMLZO), amoniak oraz pyły. Dane za lata 2005, 2006 są inne niż publikowane w poprzednich edycjach ze względu na zmiany w klasyfikacji poszczególnych sektorów i podsektorów, spowodowane koniecznością ujednolicenia z klasyfikacjami SNAP i NFR oraz bazą danych EUROSTAT.

Wielkości **emisji gazów cieplarnianych** pochodzą z Krajowego Centrum Inwentaryzacji Emisji i są zatwierdzone przez Ministerstwo Środowiska. Zaprezentowana została inwentaryzacja emisji trzech podstawowych gazów cieplarnianych: dwutlenku węgla, metanu i podtlenku azotu oraz emisja gazów przemysłowych: fluorowęglowodorów HFCs, perfluorowęglowodorów PFCs oraz sześćofluorku siarki SF₆. Inwentaryzację emisji gazów cieplarnianych sporządzono zgodnie z metodologią zalecaną przez Konferencję Stron Ramowej konwencji Narodów Zjednoczonych w sprawie zmian klimatu. Źródła emisji są podzielone na grupy według klasyfikacji **IPCC (Intergovernmental Panel Climate Change – Międzyrządowy Zespół do spraw Zmian Klimatu)** obejmującej 6 głównych kategorii: energia; procesy przemysłowe; użytkowanie rozpuszczalników i innych produktów; rolnictwo; użytkowanie gruntów, zmiana użytkowania gruntów i leśnictwo; odpady. IPCC powołany został w 1988 r. pod auspicjami Programu Środowiska Narodów Zjednoczonych (UNEP) oraz Światowej Organizacji Meteorologicznej (WMO) jako odrębna, specjalistyczna

struktura organizacyjna, zajmująca się problemem zmian klimatu. Zespół ten został uznany przez Konferencję Stron Ramowej Konwencji Narodów Zjednoczonych w sprawie zmian klimatu za podstawowy naukowo-techniczny organ wspomagający tę konwencję. Metodologia krajowych inwentaryzacji emisji gazów cieplarnianych (określana przez IPCC) podlega od 1991 roku udoskonalaniu. W latach 2006, 2007 i 2008 wykonane zostały aktualizacje inwentaryzacji emisji gazów cieplarnianych za lata 1988-2006 zgodnie z metodyką przedstawioną w publikacji IPCC *Revised 1996 IPCC Guidelines, Good Practice Guidance and Uncertainty Management* oraz *2006 IPCC Guidelines for National Greenhouse Gas Inventories*. Zaktualizowane wyniki zostały zgłoszone do sekretariatu Konwencji Klimatycznej, a w niniejszej publikacji zastąpiły wcześniej prezentowane dane.

Przedstawiono także **wielkości emisji gazów cieplarnianych wyrażone w ekwiwalencie dwutlenku węgla**. W rozumieniu ustawy o handlu uprawnieniami do emisji do powietrza gazów cieplarnianych i innych substancji przez **ekwiwalent** rozumie się jeden megagram (1 Mg) dwutlenku węgla lub ilość innego gazu cieplarnianego stanowiącą odpowiednik 1 Mg dwutlenku węgla, obliczoną z wykorzystaniem współczynników ocieplenia.

Dane dotyczące **emisji metali ciężkich** zostały oszacowane w oparciu o wskaźniki emisji i dane o wielkości produkcji i zużyciu materiałów według poszczególnych rodzajów działalności, zgodnie z systematyką SNAP97 oraz NFR. Przedstawiono także emisję metali ciężkich w układzie wojewódzkim.

Dane o **emisji trwałych zanieczyszczeń organicznych (TZO)** dotyczą emisji grupy dioksyn i furanów (PCDD/F) oraz wielopierścieniowych węglowodorów aromatycznych (WWA), których bilans emisji obejmuje sumę 4 WWA: benzo(a)pirenu, benzo(b)fluorantenu, benzo(k)fluorantenu i indeno(1,2,3-cd)pirenu. Toksyczność całego ładunku dioksyn i furanów oszacowana i wyrażona została tzw. **równoważnikiem toksyczności I-TEQ (Toxic Equivalent)**. Jest to wskaźnik toksyczności względnej w odniesieniu do najbardziej toksycznej dioksyny, tj. 2,3,7,8-TCDD, której przypisano wartość 1. W latach 2000-2005 dokonano korekty stosowanych wcześniej wskaźników emisji i uwzględniono nowe źródła, dla których brakowało danych potrzebnych do oszacowania wielkości emisji. Korekta i uzupełnienie wskaźników przeprowadzone zostały na podstawie wyników krajowych pomiarów TZO, ocen eksperckich, informacji z zakładów przemysłowych oraz analizy porównawczej wskaźników stosowanych do inwentaryzacji w Polsce i innych krajach.

Dane o **emisji zanieczyszczeń ze środków transportu** napędzanych silnikami spalinowymi zostały oszacowane przez Instytut Transportu Samochodowego. Wszystkie rodzaje środków transportu zostały pogrupowane w 7 działach: transport lotniczy, drogowy, kolejowy, żegluga śródlądowa, żegluga morska, rolnictwo oraz inne rodzaje transportu.

Dla lat 2005, 2006 określono emisję tylko z jednego działu transportu, tj. środków transportu drogowego (w tym: samochody osobowe, samochody o masie całkowitej do 3500 kg, samochody ciężarowe o masie całkowitej powyżej 3500 kg, autobusy o masie całkowitej powyżej 3500 kg, motocykle, motorowery oraz ciągniki rolnicze). Emisję oszacowano bądź jako iloczyn zużycia paliwa i wskaźnika emisji właściwej określającego średnią masę danego zanieczyszczenia wydzielaną w wyniku spalania jednostki masy paliwa, bądź też jako iloczyn całkowitego rocznego przebiegu pojazdów danego rodzaju (tzw. pojazdokilometrów) i wskaźnika emisji drogowej określającego średnią masę danego zanieczyszczenia wydzielaną na przebiegu 1 km. Wskaźniki emisji dla transportu drogowego zostały określone na podstawie badań i analiz własnych ITS (dla emisji CO₂, CO, NMVOC, NO_x oraz PM), danych z literatury (dla CH₄ oraz N₂O) oraz badań sektora naftowego (dla zawartości siarki i ołowiu w paliwach).

Dane o **emisji z zakładów szczególnie uciążliwych dla czystości powietrza** pochodzą z corocznej sprawozdawczości GUS i dotyczą zanieczyszczeń wprowadzonych w sposób zorganizowany (tzn. z wszelkiego rodzaju urządzeń technologicznych i ogrzewczych za pośrednictwem emitorów-kominów, wyrzutni wentylacyjnych) oraz w sposób niezorganizowany (z hałd, składowisk, w toku przeładunku substancji sypkich lub lotnych, z hal produkcyjnych itp.).

Zakłady szczególnie uciążliwe dla czystości powietrza to tzw. punktowe źródła emisji zanieczyszczeń, do których zaliczono w latach 1971 – 1985 zakłady przemysłowe (w tym również zakłady energetyki zawodowej) uznane za szczególnie uciążliwe dla środowiska przez właściwe terenowo organa administracji rządowej. Od 1986 roku badanie statystyczne rozszerzono na wszystkie jednostki organizacyjne ustalone przez ówczesnego Ministra Ochrony Środowiska i Zasobów Naturalnych na podstawie określonej wysokości opłat wniesionych w 1986 r. za roczną emisję substancji zanieczyszczających powietrze według stawek określonych w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 13 stycznia 1986 r. w sprawie opłat za gospodarcze korzystanie ze środowiska i wprowadzanie w nim zmian (Dz. U. Nr 7, poz. 40 z późn. zmianami). Ustalona w ten sposób zbiorowość jednostek sprawozdawczych (zakładów) utrzymywana jest corocznie, co m.in. zapewnia zachowanie ciągłości i porównywalności wyników badania. Zbiorowość ta może być powiększona jedynie w szczególnych wypadkach, np. o jednostki nowouruchomione lub rozbudowane o wysokiej skali progowej emisji zanieczyszczeń.

Należy podkreślić, że wyniki tego badania nie charakteryzują całkowitej emisji zanieczyszczeń powietrza, lecz dotyczą sektora energetyczno-przemysłowego decydującego o skali i strukturze emisji (60-70%).

Wielkość emisji zanieczyszczeń pyłowych dotyczy ilości zanieczyszczeń pyłowych odprowadzonych przez dany zakład do atmosfery w ciągu roku i obejmuje: pyły ze spalania paliw, cementowo-wapiennicze i materiałów ogniotrwałych, krzemowe, nawozów sztucznych, węglowo-grafitowe, sadzy i pozostałe. Dane dotyczące pyłów pozostałych obejmują Pyły pozostałe ujęte pod pozycją 51 Załącznika do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 20 grudnia 2005 r. w sprawie opłat za korzystanie ze środowiska (Dz. U. Nr 260, poz. 2176 z późn. zm.) oraz szczególnie niebezpieczne zanieczyszczenia pyłowe takie jak chrom, rtęć, ołów, kadm i inne ujęte imiennie w w/w akcie prawnym.

Wielkość emisji zanieczyszczeń gazowych dotyczy ilości zanieczyszczeń gazowych odprowadzonych przez jednostkę sprawozdawczą do atmosfery w ciągu roku i obejmuje: dwutlenek siarki, tlenki azotu (wyrażone w dwutlenku

azotu – NO₂), tlenek węgla, dwutlenek węgla, węglowodory i inne emitowane przez dany zakład zanieczyszczenia gazowe określone w rozporządzeniu Rady Ministrów w sprawie opłat za korzystanie ze środowiska. Wielkość emisji zanieczyszczeń pyłowych, oraz dwutlenku siarki określana jest zazwyczaj metodami pomiarowymi, a w przypadku braku urządzeń pomiarowych dokonuje się oszacowania wielkości emisji. Wielkości emisji pozostałych rodzajów zanieczyszczeń gazowych opierają się przeważnie na ustaleniach szacunkowych, przy czym część sprawozdawców nie jest w stanie dokonać oszacowania wszystkich emitowanych do powietrza i objętych badaniem statystycznym rodzajów zanieczyszczeń. Dane pochodzące z badania GUS mają zatem charakter orientacyjny i niepełny, dają obraz w pewnym stopniu zaniżony w stosunku do rzeczywistych rozmiarów sumarycznej emisji zanieczyszczeń do atmosfery. Dotyczy to m. in. danych o wielkości emisji **dwutlenku węgla (CO₂)**, który objęty został badaniami statystycznymi od 1993 r. Ze względu na to, że wielkość emisji CO₂ charakteryzuje się dużymi bezwzględnymi wartościami, prezentowany w publikacji **wskaźnik dotyczący stopnia redukcji zanieczyszczeń gazowych** został wyliczony i przedstawiony podobnie, jak w latach poprzednich, **bez uwzględnienia wielkości emisji CO₂**.

Mimo powyższych zastrzeżeń, jednolita metodologia określania emisji poszczególnych rodzajów zanieczyszczeń i w miarę stabilna w kolejnych latach zbiorowość zakładów pozwala na ogólną ocenę skali zjawisk oraz tendencji i dynamiki zmian zagrożenia atmosfery ze strony głównych przemysłowych i energetycznych źródeł zanieczyszczeń powietrza.

Ochrona powietrza polega na zapewnieniu jak najlepszej jego jakości, w szczególności przez utrzymanie poziomów substancji w powietrzu poniżej dopuszczalnych dla nich poziomów lub co najmniej na tych poziomach oraz przez zmniejszanie poziomów substancji w powietrzu co najmniej do dopuszczalnych, gdy nie są one dotrzymane. Źródła zanieczyszczeń są obowiązane prawnie do stosowania metod, technologii i środków technicznych chroniących powietrze przed zanieczyszczeniem.

Dane **o ilości zatrzymanych i zneutralizowanych zanieczyszczeń** pyłowych oraz gazowych (według rodzajów) obrazują rozmiary zanieczyszczeń zredukowanych w urządzeniach do ochrony powietrza, zainstalowanych w zakładach uznanych za szczególnie uciążliwe dla atmosfery. **Skuteczność** działania urządzeń oczyszczających, określana jako **stopień redukcji zanieczyszczeń**, jest wielkością charakterystyczną dla urządzeń i wskazuje, jaki procent całkowitej ilości danego zanieczyszczenia wprowadzonego do urządzenia został przez to urządzenie zatrzymany. Wskaźnik ten wyraża się procentowym stosunkiem ilości zanieczyszczenia zatrzymanego do ilości zanieczyszczenia wytworzonego, tj.: zatrzymanego i wyemitowanego. Wartość tego wskaźnika może wahać się od 0 do 100%. Im bliższa jest 100%, tym większy jest potencjał ochronny danego źródła zanieczyszczeń.

Przy klasyfikacji urządzeń według poziomu skuteczności przyjmuje się, za Biurem Projektowym „OPAM” następujące przedziały jako średnie dla najczęściej stosowanych technologii oraz dla średniego stężenia zanieczyszczeń na wlocie do urządzenia:

RODZAJ URZĄDZEŃ	Skuteczność eksploatacyjna w %		
	niska	średnia	wysoka
Cyklony	poniżej 70	70 - 80	powyżej 80
Multicyklony	„ 75	75 - 85	„ 85
Filtry tkaninowe	„ 93	93 - 98	„ 98
Elektrofiltry	„ 90	90 - 95	„ 95
Urządzenia mokre	„ 85	85 - 95	„ 95

Rzeczywista skuteczność działania urządzenia jest równa lub mniejsza od zakładanej skuteczności eksploatacyjnej, uwzględnia bowiem warunki pracy urządzenia (np. skład chemiczny przepływających pyłów i gazów, skład ziarnowy pyłu, przepływ gazu, temperaturę, wilgotność oraz ciśnienie gazu i inne), także jego dyspozycyjność.

Dane **o emitorach** na terenie zakładów szczególnie uciążliwych dla czystości powietrza przedstawiają ilość oraz udział emitorów w ogólnej emisji zorganizowanej z podziałem według ich wysokości.

Informacje **o całkowitej zawartości ozonu w atmosferze** pochodzą z Instytutu Geofizyki Polskiej Akademii Nauk. Są one wynikiem systematycznych pomiarów ozonu atmosferycznego, wykonywanych od 1963 r. w Centralnym Obserwatorium Geofizycznym IGF PAN w Belsku k. Grójca, za pomocą spektrofotometru Dobsona (od 1992 roku również przy pomocy spektrofotometru Brewera). Pozwalają one na wyznaczenie zawartości ozonu w pionowym słupie powietrza rozciągającym się nad przyrządem poprzez całą atmosferę.

Jednostką całkowitej zawartości ozonu w atmosferze jest **atmocentymetr** (atm-cm). Całkowita zawartość ozonu wynosi 1 atm-cm, jeśli grubość warstwy ozonu zawartego w pionowej kolumnie powietrza o podstawie 1 cm² po sprowadzeniu go do warunków normalnych ciśnienia (760 mm Hg) i temperatury (0 stopni Celsjusza) wynosi 1 cm. Tysięczna część atmocentymetru (mili atm-cm) nazywana jest **dobsonem** [D].

Pomiary całkowitej zawartości ozonu w Belsku wykonywane są systematycznie pięciokrotnie (w lecie) lub trzykrotnie (w zimie) w ciągu dnia – w zależności od stanu pogody: w bezpośrednim promieniowaniu Słońca (najdokładniejszy pomiar) lub w świetle rozproszonym z zenitu bezchmurnego lub zachmurzonego. Opady deszczu lub śniegu wykluczają wykonanie pomiaru. Wartości średnich miesięcznych całkowitej zawartości ozonu obliczane są z wartości średnich dziennych wyznaczonych zgodnie z rekomendacją Światowej Organizacji Meteorologicznej (WMO) z pomiarów o możliwie największej do uzyskania w danym dniu dokładności. W 2001 i 2005 roku spektrofotometr Dobsona z Belska uczestniczył w Międzynarodowych Porównaniach zorganizowanych pod auspicjami

WMO, w trakcie których wykonano kalibracje i wzorcowania przyrządu. W rezultacie tych prac stwierdzono, że należy uwzględnić nowe wyniki wzorcowań do wyznaczenia całkowitej zawartości ozonu. W związku z tym dotychczasowe dane dla stacji w Belsku zostały zrewaloryzowane.

Ciśnienie cząstkowe ozonu jest to część całkowitego ciśnienia mieszaniny gazów atmosferycznych wywieranego przez ozon. Pomiary ciśnienia cząstkowego ozonu w pionowym przekroju atmosfery (do maksymalnej wysokości 35 km) prowadzone są od 1979 r. w Instytucie Meteorologii i Gospodarki Wodnej w Ośrodku Aerologii w Legionowie. Pomiary te wykonywane są raz w tygodniu (w środę), a w przypadku występowania większych zmian ozonu, 2-3 razy w tygodniu. Stosowana jest elektrochemiczna sonda ozonowa. W czasie lotu sonda podwieszona jest do balonu i współpracuje ze standardowym systemem pomiaru temperatury, ciśnienia, wilgotności i wiatru. Dane przekazywane są drogą radiową do stacji naziemnej. Wartości średniego ciśnienia cząstkowego ozonu w miesiącach przedstawiono dla powierzchni ziemi oraz dla wybranych powierzchni izobarycznych w troposferze (700-300 hPa) i stratosferze (200 - 10 hPa. **Powierzchnia izobaryczna** jest definiowana jako powierzchnia, na której wartość ciśnienia jest jednakowa we wszystkich jej punktach. W meteorologii ciśnienie atmosferyczne podaje się w **hektopaskalach (hPa)** przy czym 1hPa = 100 Pa. **Paskal (Pa)** jest to ciśnienie występujące na powierzchni płaskiej 1 m², na którą działa prostopadłe siła 1 N (niutona).

Od 2007 roku prezentowane dane dotyczące ciśnienia cząstkowego ozonu rozszerzone są o nowy element statystyczny – standaryzowane odchylenie średnich miesięcznych roku względem średnich miesięcznych z wielolecia. Stało się to możliwe, gdyż Instytut dysponuje już wystarczająco długą serią pomiarową - od 1993 roku pomiary prowadzone są jednym typem czujnika –ECC. Standaryzowane odchylenie pozwala w łatwy sposób wykryć anomalne zawartości ozonu w atmosferze – wskazują na to wartości odchylenia przekraczające +2 lub -2.

Promieniowanie nadfioletowe (UV) jest to promieniowanie elektromagnetyczne o fali długości od 10 do 400 nm nie wywołujące wrażeń wzrokowych. Obszar promieniowania nadfioletowego dzieli się umownie na cztery części: zakres A o długości fali 315-400 nm, zakres B – 280-315 nm i zakres C – 200-280 nm oraz zakres nadfioletu próżniowego (dalekiego) – 10-200 nm. Najsilniejszym naturalnym źródłem promieniowania nadfioletowego jest Słońce. Do powierzchni Ziemi dociera jedynie promieniowanie UV-A i UV-B (promieniowanie UV-C jest całkowicie pochłaniane przez ozon i inne gazy w atmosferze). Promieniowanie w zakresie B jest w większości absorbowane przez warstwę ozonu atmosferycznego i do powierzchni Ziemi dociera jego nieznaczna część. Promieniowanie w obu zakresach jest silnie pochłaniane przez chmury i rozpraszane przez zanieczyszczenia atmosferyczne.

Wyniki pomiarów promieniowania nadfioletowego Słońca pochodzą z dwóch źródeł. Pierwszym z nich są trzy stacje Instytutu Meteorologii i Gospodarki Wodnej, zlokalizowane w Łebie, Legionowie i Zakopanem. Pomiary prowadzone są w nich szerokopasmowym (280-320 nm) miernikiem UV-Biometr 501, wyskalowanym w **jednostkach MED (Minimal Erythema Dose)**, dla I typu skóry człowieka. Wartość energii UV (1 MED) wywołująca w ciągu godziny rumień na skórze, nieekspozowanej wcześniej na słońce, zależy od wrażliwości indywidualnej skóry człowieka.

Podstawowe typy skóry dla populacji europejskiej i odpowiadające im wartości 1 MED wg normy DIN-5050:

Typ skóry	Kolor skóry	Włosy	Oczy	Opalenizna	Oparzenia	1 MED
I	Bardzo jasna	Rude	Niebieskie	Nigdy	Zawsze	200 J/m ²
II	Jasna	Blond	Zielone lub niebieskie	Słaba	Często	250 J/m ²
III	Jasnobrązowa	Brązowe	Szare lub brązowe	Wyrazista	Rzadko	350 J/m ²
IV	Brązowa lub oliwkowa	Czarne	Brązowe	Mocna	Nigdy	450 J/m ²

Przy niepełnych danych na danej stacji, dawkę miesięczną obliczono uzupełniając brakujące dni średnią ze wszystkich pomiarów. Drugim źródłem są wyniki monitoringu prowadzonego od 1976 r. w Centralnym Obserwatorium Geofizycznym PAN w Belsku k. Grójca. Pomiary wykonywane są za pomocą UV-Biometru 501A, który również wyskalowany jest w jednostkach fotobiologicznych MED.

Pomiary całkowitej zawartości ozonu, ciśnienia cząstkowego ozonu w pionowym przekroju atmosfery oraz promieniowania nadfioletowego (UV) pozyskiwane są od 1991 roku w ramach Państwowego Monitoringu i są finansowane ze środków Narodowego Funduszy Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.

Dane dotyczące **międzynarodowego obrotu substancjami zubożającymi warstwę ozonową** pochodzą z Ministerstwa Środowiska i obejmują okres od 1 stycznia do 31 grudnia 2007 r. W związku z wejściem Polski do Unii Europejskiej od 1 maja 2004 r. nie jest limitowany obrót substancjami kontrolowanymi pomiędzy państwami członkowskimi, dlatego też jest on określany jako przywóz (do Polski z terenu Unii Europejskiej) i wywóz (z Polski na teren Unii). Natomiast w świetle rozporządzeń europejskich "import" oznacza przywóz spoza UE, a "eksport" polega na wywozie poza obszar UE. Zarówno import, jak i eksport w stosunku do Unii Europejskiej jest regulowany na podstawie pozwoleń i autoryzacji zgodnie z rozporządzeniem (WE) Nr 2037/2000 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 29 września 2000 r w sprawie substancji zubożających warstwę ozonową (Dz. U. WE L 244 z 29 września 2000 r.). Prezentowane dane opracowane zostały w uzgodnieniu z Instytutem Chemii Przemysłowej w Warszawie – Biurem

Ochrony Warstwy Ozonowej i Klimatu, które gromadzi dane związane z obowiązującą w Polsce ewidencją substancji kontrolowanych.

Dane o **imisji zanieczyszczeń** przygotowano na podstawie wyników pomiarów prowadzonych w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska w 2008 r., pochodzących z systemów oceny jakości powietrza wojewódzkich inspektoratów ochrony środowiska.

Pod pojęciem **imisja** (stężenie zanieczyszczeń) należy rozumieć ilość danego zanieczyszczenia pyłowego lub gazowego w jednostce objętości powietrza.

Stężenia zanieczyszczeń służą do oceny stopnia zanieczyszczenia powietrza poprzez porównanie ich ze stężeniami dopuszczalnymi. **Normy dopuszczalne zanieczyszczeń powietrza** zostały ustalone w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 3 marca 2008 r. w sprawie poziomów niektórych substancji w powietrzu (Dz. U. Nr 47, poz. 281), i w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 5 grudnia 2002 r. w sprawie wartości odniesienia dla niektórych substancji w powietrzu (Dz.U. Nr 1, poz. 12 z 2003 r.).

Normy zanieczyszczeń obejmują 172 substancje. Określane są w $\mu\text{g}/\text{m}^3$ powietrza w rozbiciu na obszary: ochrony uzdrowskiej, parków narodowych, leśnych kompleksów promocyjnych i pozostałe oraz w rozbiciu na stężenia 30 minutowe (tzw. chwilowe), 1 godzinne, 24-godzinne (średniodobowe), średnioroczne (w roku kalendarzowym).

Jeżeli dopuszczalna wartość stężenia substancji zanieczyszczającej odniesiona do 1 godziny nie jest przekraczana przez 99,8 percentyl obliczony ze stężeń tych substancji odniesionych do 1 godziny, występujących w roku kalendarzowym, należy uznać, że nie nastąpiło przekroczenie dopuszczalnej wartości. Nie nastąpiła ona również w odniesieniu do 24 godzin, jeżeli nie jest przekraczana przez 98 percentyl obliczony ze stężeń tych substancji odniesionych do 24 godzin.

Percentyl wskazuje wartość cechy, poniżej której mieści się dany procent populacji – powyżej tej wartości mieści się dopełniający do 100 procent jej odsetek. Przyjmuje wartości w przedziale od 0 do 1. Specyficznymi przypadkami percentyli są: **decyl** (percentyl 0,1) – wartość cechy, dla której 10% populacji mieści się poniżej tej wartości; **kwartyl** (percentyl 0,25) – wartość cechy, poniżej której mieści się 25% populacji; **mediana** (percentyl 0,5, wartość środkowa) – wartość cechy, dla której po 50% populacji mieści się w przedziałach powyżej i poniżej wartości mediany.

Percentyle uwzględnione w zestawieniach wynikają z dozwolonej liczby przypadków przekroczeń poziomów dopuszczalnych stężeń 1-godz. lub 24-godz. danego zanieczyszczenia. Podane w tabelach wartości stężeń: minimalne, średnie i maksymalne odnoszą się do zbioru wartości określonego parametru uzyskanych z pomiarów w 2005 roku na wszystkich stanowiskach (uwzględnionych w ocenie jakości powietrza za 2005 r.) w danym mieście lub aglomeracji.

Agglomerację stanowi miasto lub kilka miast o wspólnych granicach administracyjnych, o liczbie mieszkańców powyżej 250 tysięcy (ustawa Prawo ochrony środowiska - tekst jednolity Dz. U. z 2008 r. Nr 25, poz. 150 z późn. zmianami).

Dane o **stężeniach ozonu w przyziemnej warstwie atmosfery** pochodzą z Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska. Są to wyniki pomiarów uzyskane w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska z 46 stanowisk pomiarowych. Wszystkie stacje wyposażone są w automatyczne analizatory stężeń ozonu spełniające wymagania określone w dyrektywie ozonowej (2002/3/WE).

Wartość **parametru AOT40** określa się jako sumę różnic pomiędzy stężeniem średnim jednogodzinnym wyrażonym w $\mu\text{g}/\text{m}^3$ a wartością $80 \mu\text{g}/\text{m}^3$, dla każdej godziny w ciągu doby pomiędzy godziną 8.00 a 20.00 czasu środkowoeuropejskiego, dla której stężenie jest większe niż $80 \mu\text{g}/\text{m}^3$.

Dane dotyczące średnich rocznych stężeń pyłu, dwutlenku siarki i dwutlenku azotu na terenie **uzdrowisk** opracowane zostały w Narodowym Instytucie Zdrowia Publicznego – Państwowym Zakładzie Higieny na podstawie wyników pomiarów na stacjach monitoringu zanieczyszczeń powietrza Państwowej Inspekcji Sanitarnej.

Dane dotyczące monitoringu **składu chemicznego opadów atmosferycznych oraz mokrej depozycji siarki, azotu i jonów wodoru** są danymi Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska pochodzącymi również z badań prowadzonych w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska. Stacje: Łeba, Warszawa-Bielany, Jarczew, Śnieżka obsługiwane są przez Instytut Meteorologii i Gospodarki Wodnej, natomiast Stacja Kompleksowego Monitoringu Środowiska Puszcza Borecka prowadzona jest przez Instytut Ochrony Środowiska.

Próbki **opadów atmosferycznych** pobierane są zgodnie z polską normą dotyczącą badań zanieczyszczeń opadów atmosferycznych PN-91/C-04642.02. Są to próbki dobowe, tzw. opadowe, tj. takie, których pobór rozpoczyna się o godz. 6 czasu Greenwich i trwa całą dobę. Próbkę pobiera się do sterylnej czystego polietylenowego zbiornika, z powierzchnią wlotową na wysokości 1,5 m nad poziomem gruntu. Pobrane próbki są analizowane w laboratoriach przy zastosowaniu różnych metod analitycznych. Laboratoria są systematycznie testowane, biorąc udział w międzylaboratoryjnych badaniach porównawczych w systemach obserwacyjnych WMO/GAW oraz EMEP. Wartość stężenia średniego za dany okres oblicza się jako średnią ważoną, gdzie wagą jest dobową suma opadów. Wartość średniego pH za dany okres wyznaczona została dla średniej ważonej wartości stężenia jonów wodoru (H^+), gdzie wagą jest dobową suma opadów, stężenie jonów wodoru w pojedynczej próbce wyznaczane jest ze zmierzonej wartości pH.

Depozycja mokra jest to ładunek substancji lub pierwiastka wprowadzany do podłoża wraz z opadem atmosferycznym. Depozycję mokrą w miesiącu oblicza się jako iloczyn średniego stężenia substancji i miesięcznej sumy opadów. Roczną depozycję mokrą oblicza się z sum miesięcznych.

W dziale zaprezentowano także dane dotyczące wyników **monitoringu** oraz kontroli wojewódzkich inspektoratów ochrony środowiska w zakresie czystości powietrza oraz działalności Inspekcji Ochrony Środowiska związanej z przeciwdziałaniem **poważnym awariom**.

Monitoring zanieczyszczeń powietrza wykorzystuje następujące metody: pasywną, aspiracyjną i izolacyjną.

Metoda pasywna – polega na miesięcznej ekspozycji specjalnie przygotowanych próbników zawieszonych na wysokości ok. 3 m. Próbniki zawierają krążek absorbcyjny wykonany z bibuły nasyczonej 0,1 ml 20% wodnego roztworu trietanolaminy. Badane gazy: NO₂ i SO₂ przenikają na drodze dyfuzji do wnętrza próbника, gdzie są pochłaniane przez krążek absorbcyjny. Próbniki po okresie ekspozycji badane są na chromatografie jonowym.

Metoda aspiracyjna – zasadą tej metody jest przepuszczanie znanej objętości badanego powietrza przez odpowiednio dobrane ciekłe lub stałe substancje pochłaniające zwane sorbentami. Stosuje się ją w razie małego stężenia zanieczyszczeń w miejscach poboru.

Metoda izolacyjna – polega na pobraniu do naczynia określonej objętości powietrza, którą następnie poddaje się analizie. Stosuje się ją w razie występowania dużych stężeń zanieczyszczeń

Poważna awaria – to zgodnie z ustawą Prawo Ochrony Środowiska zdarzenie, w szczególności emisja, pożar lub eksplozja, powstałe w trakcie procesu przemysłowego, magazynowania lub transportu, w których występuje jedna lub więcej niebezpiecznych substancji, prowadzące do natychmiastowego powstania zagrożenia życia lub zdrowia ludzi lub środowiska lub powstania takiego zagrożenia z opóźnieniem.

Podstawowym zadaniem Inspekcji Ochrony Środowiska w sprawach **poważnych awarii** jest tworzenie warunków mających na celu przeciwdziałanie powstawaniu poważnych awarii oraz usuwanie ich skutków i przywracanie środowiska do stanu właściwego.

Ustawowym obowiązkiem Inspekcji Ochrony Środowiska jest prowadzenie **rejestrów potencjalnych sprawców poważnych awarii**. Przepisy dotyczące poważnych awarii zawarte są w ustawie o Inspekcji Ochrony Środowiska (tekst jednolity Dz. U. z 2007 r. Nr 44, poz.287), a także w ustawie Prawo Ochrony Środowiska i uwzględniają postanowienia Dyrektywy Rady 96/82/WE z 9 grudnia 1996 r.– w sprawie kontroli niebezpieczeństwa poważnych awarii związanych z substancjami niebezpiecznymi, zwanej dyrektywą o przeciwdziałaniu poważnym awariom lub Dyrektywą Seveso II.

Chapter 4. POLLUTION AND PROTECTION OF AIR

Methodological notes

Information presented in this chapter describes sources, sizes and structure of pollution of air as well as undertakings targeted at its protection against excessive pollution, in particular condition of equipment and effects of exploitation of equipment installed for the purpose of air protection.

At the beginning of the chapter, one may find data on the **consumption of primary energy carriers** in domestic economy i.e.: hard coal, brown coal, crude oil, natural gas, peat and firewood, solid waste fuels as well as other raw materials obtained from natural domestic resources and energy carriers purchased abroad.

Total consumption of energy carriers is the sum of direct consumption and consumption of transformation input. **Direct consumption** is the sum of energy carriers used by the end-user without conversion to other energy carriers. The category includes also natural losses of energy carriers with users. **Consumption of transformation input** is the sum of consumption of particular energy carriers used as feed i.e. converted to other energy carriers in technological processes recognized as energy transformations.

Air pollution means direct or indirect release of solid, liquid or gaseous substances into the atmosphere by human in quantities which may threaten human life, affect climate, animate nature, soil or water or cause other harms to the environment.

Air pollution emission source means a place, where release (emission) of pollutants to the air takes place. The pollution sources include: Energy plants (power plants and heat and power plants), industrial plants, municipal boiler houses, home furnaces, means of transport, secondary sources created as a result of disposal or treatment of wastewater and wastes (e.g. heaps, landfills) agriculture (e.g. chemical fertilizers or crop protection products) as well as chemical conversions and reactions taking place in the polluted atmosphere and natural sources (e.g. forest fires, dust storms, cosmic dust).

Volume of emission from particular sources and types of pollutions (specified in regulations) may be fixed or determined through measurements or through calculations of raw materials and fuels balance, on the basis of the characteristic indices of pollution emission for technological processes. The statistics employ both data sources for this period, which is reflected in this publication.

Presented data pertain to **total emission of major air pollutants, non-methane organic volatile compounds, greenhouse gases, heavy metals and permanent organic pollutions come from the National Emission Centre.**

Data on **total emission of SO₂, NO_x and dust** divided by emission types (professional and industrial power engineering, industrial technologies, stationary sources: local boiler houses, home furnaces, workshops, agriculture and mobile sources) are estimates calculate on the basis of fuel consumption and technological indicators. Data on total emission after 2005 have been recalculated according to verified methodology, so they are different that those published in the former edition and not completely comparable with data from previous years. Decline of emission of sulphur dioxide from mobile sources in 2004 results from the substantial decline of the volume of sulphur in liquid fuels in this category..

Furthermore, the results of stock-taking of air pollution emission elaborated according to **SNAP97** (SNAP – Selected Nomenclature for Air Pollution) and from 2001 according to a new classification - **NFR** (Nomenclature for Reporting). SNAP is a European nomenclature system of the **types of activity** aggregated in 11 main categories, used for stock taking of pollution emission. Data on the total pollution emission presented in the table by types cover six types of pollution: sulphur dioxide, nitrogen dioxide (expressed as NO₂), carbon oxide, non-methane volatile organic compounds, ammonia and dust.

The volumes of **emission of greenhouse gases** come from the National Emission Centre and approved by the Minister of Environment. Emissions of three main greenhouse gases: carbon dioxide, methane, nitrous oxide and emission of industrial gases: HFCs, PFCs and SF₆ are presented. The inventory-taking of greenhouse gas emissions was conducted in accordance with the methodology recommended by the United Nations Framework Convention on Climate Change. The source of emissions are grouped according to **Intergovernmental Panel Climate Change, covering 6 main categories**: Energy; industrial processes; use of solvents and other products; agriculture; land use and change of land use and forestry; wastes. **IPCC** was established in 1988 by United Nations Environment Programme (UNEP) and the World Meteorological Organization (WMO) as an autonomous professional organizational structure dealing with the issue of climate change. The team has been acknowledged by the United Nations Framework Convention on Climate Change as the key scientific and technical body supporting this convention. The methodology of domestic inventory-taking of greenhouse gas emission, an IPCC methodology has been subject to improvement since 1991. In 2006, 2007 and 2008 the greenhouse gas emission taking inventory for the years 1988-2006 was updated in compliance with Revised 1996 IPCC Guidelines and Good Practice Guidance and Uncertainty Management. The updated results were submitted to the Secretariat of UNFCCC and replaced the formerly published data.

The publication presents also the **volume of greenhouse gas emissions measured in carbon dioxide equivalent**. Pursuant to the Act on trade of rights to emit greenhouse gases and other substances to the atmosphere **equivalent** means 1Mg of carbon dioxide or an amount of other greenhouse gas, which corresponds to 1 Mg of carbon dioxide, calculated using the warming factor.

Data on **heavy metals emission** have been estimated on the basis of emission indicators and data on the volume of production and consumption of materials by particular types of activity, according to SNAP97 and NFR. The publication presents also heavy metals emissions by voivodships.

Data on **persistent organic pollutants (POP)** refer to emission of dioxins and furans (PCDD/F) as well as polycyclic aromatic hydrocarbons (PAH), whose balance of emission encompasses 4 PAH: Benzopyrene, benzo (b) fluoranten, benzo(k)floranten and indeo (1,2,3-cd) pyrene. The toxicity of the total mass of dioxins and furans has been estimated and expressed with a so-called **Toxic Equivalent Indicator- I-TEQ**. This is an indicator of relative toxicity with respect to the most toxic dioxin i.e. 2,3,7,8-TCDD, which has been assigned the value 1. In 2000-2003 the former emission indicators were adjusted, taking into consideration new sources, for which data necessary to estimate the volume of emission did not exist. Adjustment and completion of indicators were conducted on the basis of domestic POP measurements, expertises, information from industrial plants and comparative analysis of indicators used in Poland and other countries.

Data on **pollutant emissions from means of transport** with combustion engines have been estimated by the Motor Transport Institute. All types of the means of transport were classified into 7 categories: Air transport, road transport, railway transport, inland navigation, agriculture and other means of transport. For the years 2005-2006, the emissions for only one type of transport i.e. road transport (including passenger cars, cars of the total weight of up to 3500 kg, trucks of the total weight exceeding 3500 kg, buses of the total weight exceeding 3500 kg, motorcycles, mopeds and agricultural tractors).

The emission was estimated either as a product of fuel consumption and the proper emission indicator specifying an average weight of pollution emitted as a result of combustion of a unit of fuel or as a product of a total annual mileage of vehicle of particular type and the indicator of vehicle emission specifying an average weight of particular pollutants emitted for 1 km of mileage. The indicators for road transport have been determined on the basis of examination and analyses of ITS (for the emission of CO₂, CO, NMVOC, NO_x and PM), literature (for CH₄ and N₂O) and oil sector research (for the content of sulphur and lead in fuel).

Data on **emission from plants especially noxious to air cleanness** come from annual CSO reports and pertain to organized emission (i.e. technological and heating devices, through emitters – chimneys, exhausts etc.) as well as non-organized emission (heaps, storage yards, in the course of reloading of loose and volatile materials, production halls etc.).

Plants especially noxious to air cleanness are the so-called point sources of pollution emission which in 1971-1985 included industrial plants (including professional power engineering plants) recognized as especially burdensome for environment by competent local government bodies. From 1986 on, the scope of statistical studies included all organizational units specified by the Minister of Environment Protection and Natural Resources on the basis of the amount of fees paid in 1986 for an annual emission of air pollutants according to rates specified in the Regulation of the Council of Ministers of 13 January 1986 on fees for economic use of the environment and introduction of changes (O. J. no.7 item 40 as amended). Thus, a fixed set of reporting units (plants) is maintained annually, which enables to preserve continuity and comparability of research results. The set may be enlarged only in particular cases e.g. newly launched entities or expanded entities of a high threshold pollution emission.

It must be stressed that the result of the research do not characterize the entire emission of air pollution but pertain to energy and industrial sector, which accounts for the scale and structure of emission (60-70%).

The volume of dust pollution refers to the volume of dust pollutants discharged by a particular plant to the atmosphere: dust from combustion of fuels, cement and lime dust, fire-proof materials, silicon dust, chemical fertilizers, carbon and graphite, soot and other. Data concerning other particulates cover the volume of emission of other particulates complying with pos.51 of Appendix to the Regulation of the Council of Ministers of 20 December 2005 on fees for using the environment (O. J. No. 196 item 1217 as amended). and different hasardous dust pollutants like chromium, mercury, lead, cadmium and so on.

The volume of gas pollution refers to the volume of gas pollutants discharged by a particular reporting entity to the atmosphere: Sulphur dioxide, nitric oxides (expressed as nitrogen dioxide – NO₂), carbon oxide, hydrocarbons and other gaseous pollutants emitted by a particular plant and specified in the Regulation of the Council of Ministers on fees for using the environment. The volume of dust pollution and sulphur dioxide emission is determined through measurements and in the case of measurement equipment, the estimation is made on the basis of the volume of emission. The volume of emission of other types of gas pollution is based on estimations, whereas some reporting entities are not able to estimate all the emitted pollutants included in statistical surveys. Data from the CSO surveys are therefore approximate and incomplete and present a somewhat understated picture of the factual volume of air pollutants emission. This refers also to data on the volume of **carbon dioxide (CO₂)**, which has been covered by statistical surveys since 1993. Due to the fact that the volume of emission of CO₂ is characterized by large absolute values presented in the publication, **the indicator pertaining to the degree of gaseous pollution reduction** has been calculated and presented as in the previous years, **without the volume of CO₂ emission**.

Despite the above reservations, a consolidated methodology of determining the emission of particular types of pollutants and relatively stable set of plants in the consecutive years allows to present an overall assessment of the

scale of developments, tendencies and dynamics of changes of threat to the atmosphere from the major industrial and energy sources of air pollution.

Air pollution protection means ensuring the highest possible quality of air, in particular through maintaining the level of substances contained in air below permissible limits or at worst equal to such limits and reducing the level of substances in the air, at worst to permissible levels, if the level of such substances exceeds permitted levels.

The sources of pollution are required by law to apply methods, technologies and technical measures to protect air against pollution.

Data **on the volume of contained or neutralized dust and gaseous pollution** (by type) illustrate volume of pollution reduced in devices designed for protection of atmosphere, installed at plants recognized as especially burdensome for atmosphere. **Efficiency** of cleaning devices determined as the **level of pollution reduction** is the characteristic figure for equipment and shows what percentage of the total pollution has been retained in the device. The indicator is represented as a percentage ratio of the volume of retained pollution and the volume of produced pollution i.e. retained and emitted. The value of this indicator is between 0 and 100%. The closer to 100% is the value, the bigger is the protection potential of a particular source of pollution.

In classification of devices according to the level of efficiency, the following ranges as average values for the applied technologies and for the average concentration of pollutants at the inlet of a device were adopted (in line with "OPAM" Design Office recommendations):

TYPE OF EQUIPMENT	Efficiency in %		
	Low	Medium	High
Cyclones	Below 70	70 - 80	Above 80
Multicyclones	„ 75	75 - 85	„ 85
Cloth filter	„ 93	93 - 98	„ 98
Ecofilters	„ 90	90 - 95	„ 95
Wet equipment	„ 85	85 - 95	„ 95

The actual effectiveness of the device operation is equal to or lower than the assumed operating effectiveness. This is because the device operation conditions (e.g. chemical composition of the flowing particulates and gases, grain composition of particulates, flow of gas, temperature, humidity and pressure of gas and other) as well as its availability. It is a product of operating effectiveness and availability of the device expressed in number of working hours per year.

Data concerning stationary point-sources located within plants especially burdensome for air cleanness show number of this devices and emission from them according to their high.

Information on the **total content of ozone in the atmosphere** come from the Institute of Geophysics of the Polish Academy of Science. They are the result of systematic atmospheric ozone measurements taken since 1963 by the Central Geophysics Observatory IGF PAN in Belsk near Grójec, with the help of Dobson spectrophotometer (Since 1992, with the help of Brewer spectrophotometer as well). They enable to identify the content volume of ozone in a vertical column of air above the device along the entire atmosphere.

The unit of a total content of ozone in the atmosphere is **atmo-centimetre** (atm-cm). The total content of ozone is 1 atm-cm if the thickness of the ozone layer in a vertical column of air of the base of 1 cm² in the normal pressure conditions (760 mm Hg) and temperature (0 Celsius degrees) is 1 cm. One thousandth of atom-centimetre (mili atm-cm) is called **dobson** [D].

The measurements of the total content of ozone in Belsk are conducted systematically five times a year (in summer) or three times (in winter) a day – depending on weather conditions: in direct solar radiation (the most accurate measurement) or in dispersed light with clear or overcast sky. Rainfall or snowfall prevent measurements. The values of average monthly total ozone content calculated on the basis of daily average values, determined in accordance with the recommendations of the World Meteorological Organization (WMO), from the possibly most accurate measurements on a particular day. In 2001 and 2005, the Dobson spectrophotometer in Belsk participated in International Comparisons organized by WMO, during which calibration and rating of the device took place. As a result, it was acknowledged that new rating results should be taken into consideration to identify the total content of ozone. Hence, the previous data for the Belsk stations were re-estimated.

Ozone partial pressure is a part of the total pressure of the mixture of atmospheric gases exerted by ozone. Ozone partial pressure measurements in a vertical cross-section of the atmosphere (up to the maximum height of 35 km) have been conducted since 1979 in the Institute of Meteorology and Water Management, in Aerologic Centre in Legionowo. The measurements are taken once a week (on Wednesdays), and in the case of more significant changes of ozone content, 2 or 3 times a week. The measurements are taken with the help of electrochemical ozone probe. During the flight, the probe is attached to a balloon and functions together with a standard system for temperature, pressure, humidity and wind measurements. The data are transferred via radio waves to a ground-based station. The value of an average ozone partial pressure in months has been presented for the earth surface and for selected isobaric layers in a troposphere (700-300 hPa) and atmosphere (200-10 hPa). An **isobaric surface** is defined as the surface on which the value of pressure is identical for all its points. In meteorology, atmospheric pressure is measured in

hectopascals (hPa), where 1hPa = 100 Pa. **Pascal (pa)** measure of perpendicular force per unit area i.e. equivalent to one Newton per square meter.

Since 2007 the presented data pertaining to ozone partial pressure have been enriched with new statistical element – a standardised deviation of monthly average values with respect to long-term monthly average values. It was possible, since the Institute possesses a sufficiently long measurement series - since 1993 the measurements have been taken Comparisons organized by WMO, during which calibration and rating of the device took place. As a result, it was with one type of sensor – ECC. Standardised deviation fosters detection of abnormal ozone content in the atmosphere – this is shown by the deviation values exceeding +2 or -2.

Ultraviolet (UV) radiation is an electromagnetic radiation of the wave length from 10 to 400 nm, which is shorter than visible light. The area of ultraviolet radiation is divided into four parts: range A of the way length 315-400 nm, range B – 280-315 nm and range C – 200-280 nm as well as vacuum ultraviolet range – 10-200 nm. The most intensive source of the ultraviolet radiation is the Sun. Only UV-A and UV-B rays reach the surface of the Earth (UV-C is totally absorbed by the ozone and other atmospheric gases). UV-B radiation is mostly absorbed by the layer of atmospheric ozone and only a part of it reaches the surface of the Earth. Both types of radiation are absorbed by clouds and dispersed by atmospheric pollutants.

The results for the solar ultraviolet radiation come from two sources: First: three the Institute of Meteorology and Water Management stations located in Leba, Legionowo and Zakopane, The measurements taken in these stations are conducted with a help of a UV-Biometr 501 broadband meter, scaled in **MED (Minimal Erythema Dose) units**, for type 1 of human skin. The value of UV energy (1 MED) which within 1 hour causes erythema on the skin which had not been exposed to the sun depends on the individual sensitivity of human skin.

Basic types of skin for European population and corresponding 1 MED values, in line with DIN-5050

Type of skin	Colour of skin	Hair	Eyes	Tan	Burns	1 MED
I	Very fair	Red	Blue	Never	Always	200 J/m ²
II	Fair	Blonde	Green or Blue	Weak	Frequently	250 J/m ²
III	Light brown	brown	Grey or brown	Apparent	Rarely	350 J/m ²
IV	Brown or olive	Black	Brown	Strong	Never	450 J/m ²

For incomplete data on a particular station, a monthly dose was calculated by complementing the lacking days with average values for all measurements. The second source are the results of monitoring activities conducted since 1976 in the Central Geophysics Observatory IGF PAN in Belsk near Grójec. The measurements are taken with a help of UV-Biometr 501 broadband meter, scaled in photo-biological MED units.

Measurements of total content of ozone partial pressure in a vertical cross-section of atmosphere and ultraviolet radiation have been obtained since 1991 within a framework of the State Monitoring and are financed from the funds of the National Fund for Environmental Protection and Water Management.

Data on **international trade in ozone depleting substances** come from the Ministry of Environment and cover the period from 1 January to 31 December 2007. Upon Poland’s accession to the EU, from 1 May 2004 the trade in controlled substances among the Member States is not limited, therefore it is referred to as import (to Poland from the EU) and export (from Poland to the EU). In the light of European regulations “import” means delivery from outside the EU, whereas “export” means shipment outside the EU. Both EU import and export issues are governed by the permits and authorizations, pursuant to Regulation (EC) No 2037/2000 of the European Parliament and of the Council of 29 June 2000 on substances that deplete the ozone layer (O. J. EC L 244 of 29 September 2000). The presented data were elaborated in cooperation with the Industrial Chemistry Research Institute – Office for Ozone Layer and Climate Protection, which collects data related to the Polish register of controlled substances.

Data on **air pollution** were prepared on the basis of the results of measurements carried out within a framework of National Environment Monitoring System in 2008, from the systems of air quality evaluation managed by the Voivodship Inspectorates of Environmental Protection.

Air pollution means an amount of a given particulate or gas pollutant per volume unit of air (also known as pollution concentration).

Pollution concentrations are used to estimate the level of air pollution by comparing them with permissible levels of substances in the air. **Admissible air pollution standards** were established by the virtue of the Ordinance of the Minister of Environment of 3 March 2008 on levels of some substances in the atmosphere (O. J. No. 47 item 281) as well as the Ordinance of the Minister of Environment of 5 December 2002 on the reference values for some substances in the atmosphere (O. J. 1, item 12).

Pollution standards cover 172 substances. The substances are determined in w µg/m³ of air by areas: of curative protection, national parks, Forest Promotional Complexes and by30 minutes (so-called temporary) concentrations, 1 hour concentrations, 14 hour concentrations (daily average), and annual average (calendar year) concentrations.

If the admissible value of concentration of pollutants which is mapped to 1 hour does not exceed 99.8 percentile calculated from concentrations of these substances mapped to 1 hour, occurring in a calendar year, it must be

acknowledged that the admissible value was not exceeded. It does not take place with respect to 24 hours, if it is not exceeded by 98 percentile calculated on the basis of concentrations of these substances with regard to 24 hours.

Percentile shows the value of a characteristic, below which a given percentage of population fits - above this value, one may find the percentage needed to complement the value to 100%. It takes values from 0 to 1. The specific example of percentiles are: **decile** (percentile 0.1) – the value of a characteristic for which 10% of population fits below this value; **quartile** (percentile 0.25) – the value of a characteristic below which 25% of population fits; **median** (percentile 0.5, mean value) – the value of a characteristic for which each 50% of population fits into the ranges above and below the median value.

Percentiles included in the sheets result from a permitted number of cases of exceeding the admissible levels of concentration in 1 h or 24 h for a particular pollutant. The value of concentrations presented in the tables: Minimum, average and maximum pertain to a set of values of a specific parameter, obtained from measurements in 2005 at all posts (covered by the air quality assessment for 2005) in a given city or agglomeration.

Agglomeration is a city or several cities with common administrative boundaries with a population exceeding 250 thousand (Act on the Environmental Protection – consolidation text: O.J. of 2008, No 25, item 150 as amended).

Data on **ozone concentration in the lowest layer of atmosphere** come from the Central Inspectorate of Environmental Protection. The results are obtained from 46 measurement stations covered by the National Environmental Monitoring System. All the stations are equipped with automatic analyzers of ozone concentration, which meet the requirements set forth in the ozone directive (2002/3/EC).

The value of **AOT40 parameter** is calculated as a sum of remainders between 1 h average concentration expressed in $\mu\text{g}/\text{m}^3$ and the value of $80 \mu\text{g}/\text{m}^3$ for each hour per day between 8.00 and 20.00 CET, for which the concentration exceeds $80 \mu\text{g}/\text{m}^3$.

Data concerning year's average concentration of dust, sulphur dioxide and nitrogen dioxide within **health resorts** area come from National Institute of Public Health – National Hygiene Institute, and was based on measurements carried out on air pollution monitoring stations belonging to National Health Inspectorate.

Data on the monitoring of **chemical composition of atmospheric precipitation and wet deposition of sulphur, nitrogen and hydrogen ions** come from the Central Inspectorate of Environmental Protection, and also from surveys conducted within a framework of the National Environment Monitoring System. Stations: Łeba, Warszawa-Bielany, Jarczew, Śnieżka are managed by the Institute of Meteorology and Water Management, whereas IM Station Puszcza Borecka is run by the Institute of Environmental Protection.

Atmospheric precipitation samples collected in accordance with a Polish Standard on atmospheric precipitation examination PN-91/C-04642.02. These are 24 h samples, so-called precipitation samples, the sampling of which starts at 6.00 GMT and lasts for 24 h. The samples are collected into sterile PE container, with an inlet are at the height of 1.5 m above the ground. Collected samples are analysed in the laboratories with various analytical methods. The laboratories are systematically tested through participation in inter-laboratory comparative surveys under WM/GAW and EMEP observation systems. The value of concentration for a particular period is calculated as a weighted average, where the weight is a 24 h sum of precipitation. The value of an average pH for a given period has been determined for the weighted average of hydrogen ions concentration (H^+), where the weight is the 24 h sum of precipitation, the concentration of hydrogen ions in a single sample is specified from a measured value of pH.

Wet deposition is the mass of substances or a chemical element introduced to the surface together with atmospheric precipitation. A monthly wet deposition is calculated as a product of an average concentration of a substance and a monthly sum of precipitation. An annual wet deposition is calculated on the basis of monthly sums.

- The publication presents also the results of monitoring as well as the evaluation of quality of air by the voivodship inspectorates and activity of Inspectorate for Environmental Protection to prevent **major accidents**.

In **air pollution monitoring** are used methods: passive method, aspiration method, isolation method.

Passive method of monitoring consist of 1-month exposition of special samplers hang on 3 m above ground. Samplers contain absorptive disk made from blotting paper saturated 0,1 ml, 20% triethanolamine water solution. Monitored gases: NO_2 , SO_2 penetrate (by diffusion) into sampler where are absorbed on disk. After the exposition period samplers are analysed on ion chromatograph.

In **aspiration method** well known air quantity is intaken and passed through liquid or solid sorbent. It is used in case of low concentration of pollution.

In **isolation method** defined air quantity is taken into container and next analysed. It is used in case of high concentration of pollution.

Major accident – according to the Environmental Protection Law it is an event, in particular emission, fire or explosion, resulting from an industrial process, storage or transport, in which one or more hazardous substances occur, leading to an immediate danger to life or environment or occurrence of such danger with delay.

The Basic task of the Inspectorate for Environmental Protection in case of major-accidents is creation of conditions targeted at counter-acting major accidents and removal of their effects and restoration of the proper environment conditions.

The Inspectorate for Environmental Protection is legally bound to maintain a **register of potential initiators of major-accidents**. Regulations concerning major accidents have been set forth in the Act on the Inspection of Environmental Protection (consolidated text O.J. 2007 No.44, item 287), and in the Environmental Protection Law taking into consideration the provision of the Directive 96/82/EC of the European Parliament and of the Council of 9 December 1996 – on the control of major-accident hazards involving dangerous substances, a so-called Directive on prevent major accidents or Seveso II Directive..

TABL.1(140). ZUŻYCIE OGÓŁEM NOŚNIKÓW ENERGII PIERWOTNEJ W GOSPODARCE NARODOWEJ
TOTAL CONSUMPTION OF PRIMARY ENERGY COMMODITIES IN THE NATIONAL ECONOMY

WYSZCZEGÓLNIENIE	1988 ^a	2000	2005	2006	2007	2008	SPECIFICATION
	w teradžulach			in terajoules			
OGÓŁEM.....	5353466	3847603	3970438	4198835	4152725	4203248	TOTAL
Węgiel kamienny.....	3628603	1940687	1907363	2031810	2015571	1960986	Hard coal
Węgiel brunatny	592337	507526	532820	526910	499591	532682	Lignite
Ropa naftowa.....	618685	768502	772833	852112	851014	894157	Crude oil
Gaz ziemny.....	436920	452713	551007	557695	553600	563172	Natural gas
Torf i drewno opałowe	35231	123405	131474	136224	129013	147038	Peat and fuel wood
Energia wody, wiatru, słoneczna, geotermalna	6455	7723	8888	8842	10867	11950	Hydro, wind, solar, geothermal energy and heat pumps
Paliwa odpadowe stałe i inne surowce ^b	35235	47047	66053	85242	87011	93263	Solid waste fuels and other sources ^b

a Rok bazowy do oceny zobowiązań Polski wynikających z Ramowej Konwencji Narodów Zjednoczonych w sprawie zmian klimatu.
b Półprodukty rafineryjne niebędące produktami przerobu ropy naftowej (alkohole, dodatki uszlachetniające itp.), gaz gnilny (biogaz), paliwa odpadowe stałe przemysłowe i komunalne oraz pozostała biomasa.
a The base year for evaluation of Poland's commitments resulting from the United Nations Framework Convention on Climate Change.
b Refinery non-oil semi-products (alcohols, fuel additives, etc.), sewage gas (biogas), solid waste fuels and other biomass.

TABL.2(141). ZUŻYCIE KRAJOWE PODSTAWOWYCH PALIW W GOSPODARCE NARODOWEJ
DOMESTIC CONSUMPTION OF BASIC FUELS IN THE NATIONAL ECONOMY

WYSZCZEGÓLNIENIE	Jednostka miary <i>Unit of measure</i>	2000	2005	2006	2007	2008	<i>SPECIFICATION</i>
		w liczbach bezwzględnych <i>in absolute numbers</i>					
Węgiel kamienny	tys. t <i>thous. t</i>	83372	78722	83693	84605	80415	<i>Hard coal</i>
Węgiel brunatny.....	tys. t <i>thous. t</i>	59487	61589	60801	57528	59371	<i>Lignite</i>
Ropa naftowa	tys. t <i>thous. t</i>	18080	18165	20045	20113	20803	<i>Crude oil</i>
Gaz ziemny wysokometanowy	hm ³	10509	12694	12841	12727	13036	<i>High-methane natural gas</i>
Gaz ziemny zaazotowany.....	hm ³	3114	3514	3441	3535	3386	<i>Nitrified natural gas</i>
Koks i półkoks	tys. t <i>thous. t</i>	5762	3467	3890	4023	3426	<i>Coke and semi-coke</i>
Gaz koksowniczy	hm ³	3905	3554	3978	4360	4207	<i>Coke oven gas</i>
Gaz wielkopiecowy.....	hm ³	11346	6948	8693	9822	8506	<i>Gas manufactured from coal</i>
Benzyna ^a	tys. t <i>thous. t</i>	5174	4065	4158	4144	4416	<i>Gasoline ^a</i>
Oleje napędowe.....	tys. t <i>thous. t</i>	6000	7489	8527	9623	10509	<i>Diesel oil</i>
Oleje opałowe (łącznie z gudronem)....	tys. t <i>thous. t</i>	4422	4199	3518	3180	3013	<i>Fuel oil (including gudron)</i>

a Bez lotniczych i paliw odrzutowych.
a Excluding aviation gasoline and jet fuel.

TABL.3(142). PRODUKCJA I ZUŻYCIE ENERGII ODNAWIALNEJ WEDŁUG ŹRÓDEŁ WYTWARZANIA
PRODUCTION AND CONSUMPTION OF RENEWABLE ENERGY BY GENERATION SOURCES

LATA YEARS	Produkcja energii ogółem <i>Total production of energy</i>	Zużycie energii ogółem <i>Total consumption of energy</i>	Produkcja energii odnawialnej <i>Production of renewable energy</i>					Udział produkcji energii odnawialnej <i>Share of production of renewable energy</i>	
			razem <i>total</i>	w tym <i>of which</i>				w produkcji energii ogółem w % <i>in total production of energy in %</i>	w zużyciu energii ogółem w % <i>in total consumption of energy in %</i>
				geo-termalnej <i>geothermal</i>	biomasy <i>biomass</i>	wiatrowej <i>wind</i>	wodnej <i>hydro</i>		
	w tysiącach toe ^a <i>in thousand toe^a</i>								
2000	80070	90050	3801	3	3587	0,46	181	4,75	4,22
2005	78447	94832	4263	11	3898	12	189	5,43	4,50
2006	77699	97835	4863	13	4588	22	176	6,26	4,97
2007	72615	97590	5034	10	4709	45	202	6,93	5,16
2008	71240	98537	5155	13	4739	72	185	7,24	5,23

a Toe – tona oleju ekwiwalentnego (umownego) – ton of oil equivalent – stosowana w bilansach międzynarodowych jednostka miary energii. Oznacza ilość energii, jaka może zostać wyprodukowana ze spalania jednej metrycznej tony ropy naftowej. Jedna tona oleju umownego równa jest 41,868 GJ lub 11,63 MWh.
a Toe – tone of oil equivalent – a unit of measure of energy used in international balances. It indicates the amount of energy that can be produced from combustion of one metric tone of crude oil. One tone of oil equivalent amounts to 41.868 GJ or 11,63 MWh.

TABL.4(143). CAŁKOWITA EMISJA " GŁÓWNYCH ZANIECZYSZCZEŃ POWIETRZA
TOTAL EMISSION^d OF MAIN AIR POLLUTANTS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005 ^c	2006 ^c	2007	SPECIFICATION
	w gigagramach <i>in gigagrams</i>				
Dwutlenek siarki.....	1511	1145	1222	1131	<i>Sulphur dioxide</i>
Tlenki azotu ^b	844 ^c	875	921	885	<i>Nitrogen oxides^b</i>
Dwutlenek węgla ^c	320588	318216	329599	328172	<i>Carbon dioxide^c</i>
Tlenek węgla	3472 ^c	2521	2804	2603	<i>Carbon oxide</i>
Niemetanowe lotne związki organiczne	904	867	929	898	<i>Volatile non-methane organic compounds</i>
źródła antropogeniczne	599	566	628	596	<i>anthropogenic sources</i>
przyroda.....	306	301	302	301	<i>nature</i>
Amoniak	322	271	287	292	<i>Ammonia</i>
Pyły	464	430	458	436	<i>Particulates</i>

a Dane szacunkowe. b Wyrażone w NO₂ c Dane zmienione (zrekalkulowane) w stosunku do opublikowanych w poprzedniej edycji publikacji.
Ź r ó d ł o: dane Krajowego Centrum Inwentaryzacji Emisji zatwierdzone przez Ministerstwo Środowiska.
a Estimated data b Expressed in NO₂ c. Data changed (re-calculated) in relation to the data published in the previous edition.
S o u r c e: data of the National Emission Centre approved by the Ministry of Environment.

TABL.5(144). CAŁKOWITA EMISJA" DWUTLENKU SIARKI, TLENKÓW AZOTU I PYŁÓW
TOTAL EMISSION^d OF SULPHUR DIOXIDE, NITROGEN OXIDES AND PARTICULATES

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005 ^d	2006 ^d	2007	SPECIFICATION
	w gigagramach <i>in gigagrams</i>				
DWUTLENEK SIARKI SULPHUR DIOXIDE					
OGÓŁEM.....	1511	1145	1222	1131	TOTAL
Energetyka zawodowa	805	673	717	668	Power generating plants
Energetyka przemysłowa	265	102	110	88	Industrial power plants
Technologie przemysłowe	91	56	56	57	Industrial technologies
Inne źródła stacjonarne ^c	309	312	337	316	Other stationary sources ^c
Źródła mobilne.....	41	2 ^E	2 ^E	2 ^E	Mobile sources
TLENKI AZOTU ^b NITROGEN OXIDES ^b					
OGÓŁEM.....	844 ^d	875	921	885	TOTAL
Energetyka zawodowa	237	246	253	249	Power generating plants
Energetyka przemysłowa	99	93	102	101	Industrial power plants
Technologie przemysłowe	75	54	67	73	Industrial technologies
Inne źródła stacjonarne ^c	120	116	122	113	Other stationary sources ^c
Źródła mobilne.....	313	366	377	349	Mobile sources
PYŁY PARTICULATES					
OGÓŁEM.....	464	430	458	436	TOTAL
Energetyka zawodowa	64	39	38	36	Power generating plants
Energetyka przemysłowa	19	13	9	16	Industrial power plants
Technologie przemysłowe	72	53	57	60	Industrial technologies
Inne źródła stacjonarne ^c	248	257	276	248	Other stationary sources ^c
Źródła mobilne.....	61	68	78	76	Mobile sources

a Dane szacunkowe wyliczone na podstawie zużycia paliw i wskaźników technologicznych. b Wyrażone w NO₂. c Kotłownie lokalne, paleniska domowe, warsztaty rzemieślnicze, rolnictwo i inne. d Dane zrekalkulowane, nieporównywalne z latami poprzednimi
e Patrz "Uwagi metodyczne".
Ź r ó d ł o: dane Krajowego Centrum Inwentaryzacji Emisji zatwierdzone przez Ministerstwo Środowiska.
a Estimated data calculated on the basis of the consumption of fuels and technological indicators. b Expressed in NO₂. c Local boiler plants, household furnaces, trade workshops, agriculture and others. d Data re-calculated, not comparable with the previous years.
e See "Methodological notes"
S o u r c e: data of the National Emission Centre approved by the Ministry of Environment

TABL.6(145). CAŁKOWITA EMISJA GŁÓWNYCH ZANIECZYSZCZEŃ POWIETRZA WEDŁUG RODZAJÓW
 DZIAŁALNOŚCI W 2007 R.
 TOTAL EMISSION OF MAIN AIR POLLUTANTS BY KINDS OF ACTIVITY IN 2008

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Dwutlenek siarki <i>Sulphur dioxide</i>	Tlenki azotu <i>Nitrogen oxides</i>	Tlenek węgla <i>Carbon oxide</i>	Niemetanowe lotne związki organiczne ^a <i>Volatile non- methane organic compounds^a</i>	Amoniak <i>Ammonia</i>	Pyły ^b <i>Particulates^b</i>
	w gigagramach <i>in gigagrams</i>					
O G Ó Ł E M	1131,03	884,67	2603,13	596,37	291,98	435,61
<i>TOTAL</i>						
Procesy spalania w sektorze produkcji i transformacji energii	795,23	298,72	46,77	15,26	—	44,98
<i>Combustion in energy production and transformation industries</i>						
Elektrownie i elektrociepłownie zawodowe..... <i>Public power plants and thermal power plants</i>	668,69	248,71	28,96	13,42	—	35,45
Ciepłownie rejonowe	94,38	35,15	4,27	0,94	—	3,32
<i>District heating plants</i>						
Rafinerie	26,05	9,10	0,96	0,13	—	1,29
<i>Refineries</i>						
Przemiany paliw stałych	4,19	5,14	11,87	0,23	—	1,09
<i>Solid fuels transformations</i>						
Kopalnictwo surowców energetycznych..... <i>Mining of power raw materials</i>	1,93	0,63	0,72	0,54	—	3,83
Procesy spalania w sektorze komunalnym i mieszkaniowym	221,91	76,75	1588,07	99,70	—	158,58
<i>Combustion in municipal and housing sector</i>						
Sektor usług	19,13	12,73	13,64	1,31	—	5,73
<i>Commercial and institutional plants</i>						
Gospodarstwa domowe	172,00	56,08	1 314,88	82,66	—	128,68
<i>Residential plants</i>						
Rolnictwo, leśnictwo i inne..... <i>Agriculture, forestry, and other</i>	30,78	7,94	259,56	15,73	—	24,17
Procesy spalania w przemyśle	98,39	138,20	97,41	9,81	—	50,91
<i>Combustion in industry</i>						
Spalanie w kotłach, turbinach gazowych i silnikach	55,53	18,99	11,71	1,98	—	9,75
<i>Combustion in boilers, gas turbines and engines</i>						
Procesy spalania bez kontaktu	—	66,84	71,28	7,82	—	20,97
<i>Combustion processes without contact</i>						20,20
Procesy spalania z kontaktem	42,86	52,37	14,42	—	—	—
<i>Combustion processes with contact</i>						
Procesy produkcyjne	13,94	20,76	21,73	70,30	4,92	18,54
<i>Production processes</i>						
Wydobycie i dystrybucja paliw kopalnych	—	—	—	36,78	—	33,76
<i>Extraction and distribution of fossil fuels</i>						
Zastosowanie rozpuszczalników i innych produktów	—	—	—	195,41	—	—
<i>Solvent and other product use</i>						
Transport drogowy	1,03	249,34	711,19	97,41	—	66,95
<i>Road transport</i>						
Samochody osobowe	0,46	93,65	532,81	55,99	—	3,29
<i>Passenger cars</i>						
Samochody ciężarowe < 3,5 t	0,15	27,75	94,60	11,76	—	2,01
<i>Light duty vehicles < 3.5 t</i>						
Samochody ciężarowe > 3,5 t	0,41	127,81	71,68	23,11	—	11,43
<i>Heavy duty vehicles > 3.5 t</i>						
Motorowery i motocykle.....	0,00	0,14	12,10	6,55	—	0,00
<i>Moped and motorcycles</i>						
Zużycie opon, hamulców i nawierzchni dróg..... <i>Automobile tyre and brake wear and road abrasion</i>	—	—	—	—	—	50,22
Inne pojazdy i urządzenia	0,54	99,25	113,03	37,57	—	9,38
<i>Other vehicles and machinery</i>						

TABL.6(145). CAŁKOWITA EMISJA GŁÓWNYCH ZANIECZYSZCZEŃ POWIETRZA WEDŁUG RODZAJÓW DZIAŁALNOŚCI W 2007 R. (dok.)
TOTAL EMISSION OF MAIN AIR POLLUTANTS BY KINDS OF ACTIVITY IN 2008 (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Dwutlenek siarki <i>Sulphur dioxide</i>	Tlenki azotu <i>Nitrogen oxides</i>	Tlenek węgla <i>Carbon oxide</i>	Niemetanowe lotne związki organiczne ^a <i>Volatile non- methane organic compounds ^a</i>	Amoniak <i>Ammonia</i>	Pyły ^b <i>Parti- culates ^b</i>
	w gigagramach <i>in gigagrams</i>					
Zagospodarowanie odpadów ..... <i>Waste management</i>	–	–	24,92	3,24	3,20	17,70
w tym: spalanie odpadów	–	–	–	2,21	–	15,96
<i>of which: waste incineration</i>						
otwarte spalanie odpadów rolniczych	–	–	24,92	0,74	–	1,74
<i>open burning of agricultural wastes</i>						
Rolnictwo..... <i>Agriculture</i>	–	–	–	30,89	283,85	32,17
w tym: uprawy z zastosowaniem nawozów	–	–	–	30,72	77,66	–
<i>of which: cultures with fertilizers</i>						
wypalanie ściernisk, spalanie słomy	–	–	–	0,17	–	0,28
<i>on-field burning of stubble, straw</i>						
gospodarka odchodami	–	–	–	–	206,20	31,89
<i>manure management</i>						
Inne źródła emisji i pochłaniania zanieczyszczeń..... <i>Other sources of pollutant emission and absorption</i>	–	–	–	301,27	–	2,64
w tym: pożary lasów	–	–	–	1,78	–	0,63
<i>of which forest fires</i>						

a Ze źródeł antropogenicznych. *b* Pyły, jako całkowity pył zawieszony (TSP).
Ź r ó d ł o: dane Krajowego Centrum Inwentaryzacji Emisji, zatwierdzone przez Min. Środowiska.
a From anthropogenic sources. *b* Particulates as Total Suspended Particulates (TSP).
S o u r c e: data of the National Emission Centre approved by the Ministry of Environment.

TABL.7(146). CAŁKOWITA EMISJA ^{a b} GAZÓW CIEPLARNIANYCH
TOTAL EMISSION ^{a b} OF GREENHOUSE GASES

WYSZCZEGÓLNIENIE	1988	1990	1995	2000	2005	2006	2007	SPECIFICATION
	w gigagramach <i>in gigagrams</i>							
Dwutlenek węgla ^c	469604	368729	366186	320588	318216	329599	328172	<i>Carbon dioxide ^c</i>
Metan ^c	2578	2272	2079	1857	1765	1773	1765	<i>Methane ^c</i>
Podtlenek azotu ^c	131	122	99	93	91	95	97	<i>Nitrous oxide ^c</i>

WYRAŻONA W EKWIWALENCIE DWUTLENKU WĘGLA
EXPRESSED AS CARBON DIOXIDE EQUIVALENT

O G Ó Ł E M ^c	564405	454314	440954	389357	386837	399445	398905	<i>TOTAL ^c</i>
Dwutlenek węgla ^c	469604	368729	366186	320588	318216	329599	328172	<i>Carbon dioxide ^c</i>
Metan ^c	54136	47715	43649	39004	37063	37230	37066	<i>Methane ^c</i>
Podtlenek azotu ^c	40665	37870	30820	28889	28252	29472	30032	<i>Nitrous oxide ^c</i>
Chlorowcowęglowodory:								<i>Hydrocarbon halides:</i>
HFC _s	–	–	16	603	3018	2844	3327	<i>HFC_s</i>
PFC _s	–	–	252	249	260	270	277	<i>PFC_s</i>
SF ₆	–	–	31	24	28	30	32	<i>SF₆</i>

a Dane szacunkowe opracowane zgodnie z metodologią IPCC (patrz „Uwagi metodyczne”). *b* Dane zmienione (zrekalkulowane) w stosunku do opublikowanych w poprzedniej edycji publikacji. *c* Dane bez uwzględnienia emisji i pochłaniania z sektora „Użytkowanie gruntów, zmiany użytkowania gruntów i leśnictwo”.
Ź r ó d ł o: dane Krajowego Centrum Inwentaryzacji Emisji zatwierdzone przez Ministerstwo Środowiska.
a Estimated data compiled in accordance with Intergovernmental Panel Climate Change (IPCC) methodology (see “Methodological notes”). *b* Data have been changed (re-calculated) in relation to the data published in the previous edition of the publication. *b* Data excluding emission and absorption from the sector “Land use, land use change and forestry”.
S o u r c e: data of the National Emission Centre approved by the Ministry of Environment.

TABL.8(147). CAŁKOWITA EMISJA ^{a b} GŁÓWNYCH GAZÓW CIEPLARNIANYCH WEDŁUG ŹRÓDEŁ EMISJI W 2007 R.
TOTAL EMISSION ^{a b} OF GREENHOUSE GASES BY EMISSION SOURCES IN 2007

WYSZCZEGÓLNIENIE	Dwutlenek węgla <i>Carbon dioxide</i>	Metan <i>Methane</i>	Podtlenek azotu <i>Nitrous oxide</i>	SPECIFICATION
	w gigagramach <i>in gigagrams</i>			
O G Ó Ł E M.....	285287	1879	97	TOTAL
Energia łącznie	302825	768	6	Total energy
Spalanie paliw.....	302626	128	6	Combustion of fuels
w tym: przemysł energetyczny	181993	3	3	of which: power industry
przemysł wytwórczy i budownictwo	344664	4	1	manufacturing industry and construction
transport	38213	5	1	transport
Emisja lotna z paliw	197	640	0	Volatile emission from fuels
Procesy przemysłowe.....	24427	20	16	Industrial processes
Produkty mineralne.....	10400	-	-	Mineral products
Przemysł chemiczny	4244	13	15	Chemical industry
Produkcja metali	8826	7	0	Manufacture of metals
Inne procesy przemysłowe.....	957	-	-	Other industrial processes
Użytkowanie rozpuszczalników i innych produktów	609	-	0	Solvent and other product use
Rolnictwo.....	-	618	71	Agriculture
Fermentacja jelitowa.....	-	443	-	Intestinal fermentation
Odchody zwierzęce.....	-	174	20	Animal manure
Gleby rolne	-	-	52	Agricultural soil
Spalanie odpadów rolnych.....	-	1	0	Agricultural waste incineration
Użytkowanie gruntów, zmiany użytkowania gruntów i leśnictwo	-42885	114	0	Land use, land use change and forestry
Odpady	312	358	4	Waste
Składowanie odpadów stałych.....	-	308	4	Solid waste storage
Gospodarka ściekami.....	-	50	0	Water waste management
Spalanie odpadów.....	312	-	-	Waste incineration

a Dane szacunkowe opracowane zgodnie z metodologią IPCC (patrz „Uwagi metodyczne”). *b* Emisja netto, tj. z uwzględnieniem emisji i pochłaniania z sektora „Użytkowanie gruntów, zmiany użytkowania gruntów i leśnictwo”.

Ź r ó d ł o: dane Krajowego Centrum Inwentaryzacji Emisji zatwierdzone przez Ministerstwo Środowiska.
a Estimated data compiled in accordance with IPCC methodology (see “Methodological notes”). *b* Net emission i.e. including emission and absorption from the sector “Land use , land use change and forestry”.

S o u r c e: data of the National Emission Centre approved by the Ministry of Environment.

TABL.9(148). CAŁKOWITA EMISJA METALI CIĘŻKICH
TOTAL EMISSION OF HEAVY METALS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2006	2007	SPECIFICATION
	w megagramach in megagrams				
Arsen	50,5	49,5	46,3	44,9	Arsenic
Chrom.....	84,3	54,3	46,8	49,3	Chromium
Cynk	2173,0	1349,7	1303,2	1517,6	Zinc
Kadm	50,4	46,0	42,2	39,7	Cadmium
Miedź	374,5	355,9	344,7	367,4	Copper
Nikiel.....	251,4	237,3	177,5	177,9	Nickel
Ołów	647,5	536,5	524,2	573,4	Lead
Rtęć	25,6	20,1	21,3	15,9	Mercury

Ź r ó d ł o: dane Krajowego Centrum Inwentaryzacji Emisji, zatwierdzone przez Min. Środowiska.
S o u r c e: data of the National Emission Centre approved by the Ministry of Environment.

TABL.10(1149). CAŁKOWITA EMISJA METALI CIĘŻKICH WEDŁUG RODZAJÓW DZIAŁALNOŚCI W 2007 R.
TOTAL EMISSION OF HEAVY METALS BY KINDS OF ACTIVITY IN 2007

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Arsen <i>Arsenic</i>	Chrom <i>Chromium</i>	Cynk <i>Zinc</i>	Kadm <i>Cadmium</i>	Miedź <i>Copper</i>	Nikiel <i>Nickel</i>	Ołów <i>Lead</i>	Rtęć <i>Mercury</i>
	w megagramach <i>in megagrams</i>							
O G Ó Ł E M..... TOTAL	44,88	49,32	1517,60	39,65	367,44	177,89	573,42	15,88
Procesy spalania w sektorze produkcji i transfer- macji energii	5,35	6,81	99,40	3,89	21,15	37,79	29,53	9,18
Combustion in energy production and transformation industries								
Elektrownie i elektrociepłownie zawodowe	2,74	3,41	25,53	0,22	8,78	7,13	10,55	8,13
<i>Public power plants and thermal power plants</i>								
Ciepłownie rejonowe.....	1,31	1,80	51,99	2,08	7,28	7,24	12,83	0,80
<i>District heating plants</i>								
Rafinerie	0,73	0,88	0,73	0,73	2,07	19,90	0,91	0,00
<i>Refineries</i>								
Przemiany paliw stałych.....	0,11	0,14	4,41	0,17	0,61	0,55	1,09	0,05
<i>Solid fuels transformations</i>								
Kopalnictwo surowców energetycznych	0,47	0,58	16,75	0,68	2,41	2,97	4,15	0,20
<i>Mining of power raw materials</i>								
Procesy spalania w sektorze komunalnym i miesz- kaniowym	14,78	17,67	521,37	22,45	77,54	78,32	130,07	1,29
Combustion in municipal and housing sector								
Sektor usług.....	1,05	1,35	40,95	1,61	5,94	5,28	10,22	0,25
<i>Commercial and institutional plants</i>								
Gospodarstwa domowe.....	11,43	13,72	406,17	16,48	60,54	63,19	101,46	0,88
<i>Residential plants</i>								
Rolnictwo, leśnictwo i inne	2,30	2,60	74,24	4,36	11,07	9,85	18,39	0,16
<i>Agriculture, forestry, and others</i>								
Procesy spalania w przemyśle.....	23,68	9,18	709,28	9,93	245,32	48,01	296,19	4,33
Combustion in industry								
Spalanie w kotłach, turbinach gazowych i silnikach....	1,09	1,40	41,37	1,68	5,88	6,95	10,26	0,48
<i>Combustion in boilers, gas turbines and engines</i>								
Procesy spalania bez kontaktu	3,29	4,46	106,13	5,07	15,30	37,95	27,05	1,11
<i>Combustion processes without contact</i>								
Procesy spalania z kontaktem	19,31	3,32	561,78	3,18	224,13	3,12	258,88	2,74
<i>Combustion processes with contact</i>								
Procesy produkcyjne	1,06	13,62	186,68	2,86	19,67	7,69	98,68	1,03
Production processes								
Procesy w przemyśle metali żelaznych.....	1,06	8,94	186,67	2,57	19,67	7,69	98,28	0,83
<i>Processes in iron and steel industries</i>								
Procesy w przemyśle metali nieżelaznych.....	-	4,68	0,01	0,01	-	0,01	0,40	0,00
<i>Processes in non-ferrous metal industries</i>								
Procesy w przemyśle chemii nieorganicznej	-	-	-	0,28	-	-	-	0,20
<i>Processes in inorganic chemical industries</i>								
Transport drogowy	0,00	2,00	0,00	0,31	3,08	5,13	17,23	0,00
Road transport								
Inne pojazdy i urządzenia	0,00	0,03	0,00	0,09	0,57	0,94	0,27	0,00
Other vehicles and machinery								
Zagospodarowanie odpadów	0,00	0,01	0,87	0,12	0,12	0,00	1,44	0,05
Waste management								
Spalanie odpadów komunalnych	0,00	0,01	0,87	0,12	0,12	0,00	1,44	0,05
<i>Municipal waste incineration</i>								

Ź r ó d ł o : dane Krajowego Centrum Inwentaryzacji Emisji, zatwierdzone przez Min. Środowiska.
S o u r c e : data of the National Emission Centre approved by the Ministry of Environment.

TABL.11(150). EMISJA TRWAŁYCH ZANIECZYSZCZEŃ ORGANICZNYCH W 2007 R.
EMISSION OF PERSISTENT ORGANIC POLLUTANTS IN 2007

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Dioksyny i furany (PCDD/F) <i>Dioxins and furans (PCDD/F)</i>		Polichlorowane bifenyle (PCB) <i>Polychlorinated biphenyls (PCB)</i>		Wielopierścieniowe węglowodory aromatyczne (WWA) <i>Polycyclic aromatic hydrocarbons (PAH)</i>			
	w mg I-TEQ ^a <i>in mg I-TEQ ^a</i>	w odsetkach <i>in percent</i>	w kilo- gramach <i>in kilograms</i>	w odsetkach <i>in percent</i>	ogółem ^b <i>total ^b</i>		w tym benzo(a)piren <i>of which benzo(a)pyrene</i>	
					w kilo- gramach <i>in kilograms</i>	w odsetkach <i>in percent</i>	w kilo- gramach <i>in kilograms</i>	w odsetkach <i>in percent</i>
O G Ó Ł E M ..... TOTAL	441564,2	100,0	2227,6	100,0	152981,5	100,0	44942,0	100,0
Procesy spalania w sektorze produkcji i transformacji energii ..... <i>Combustion in energy production and transformation industries</i>	8 728,3	2,0	120,2	5,4	146,0	0,1	6,0	0,0
Procesy spalania w sektorze komunalnym i mieszkaniowym ..... <i>Combustion in municipal and housing sector</i>	188 317,4	42,6	332,6	14,9	128 366,0	83,9	34 220,2	76,1
Procesy spalania w przemyśle ..... <i>Combustion in industry</i>	41 838,7	9,5	9,4	0,4	691,6	0,5	6,6	0,0
Procesy produkcyjne ..... <i>Production processes</i>	18 598,1	4,2	36,7	1,6	21 314,8	13,9	8 259,9	18,4
Zastosowanie rozpuszczalników..... <i>Solvent use</i>	-	-	1 632,0	73,3	10,6	0,0	4,2	0,0
Transport drogowy ..... <i>Road transport</i>	686,0	0,2	95,8	4,3	1 907,8	1,2	1 902,1	4,2
Inne pojazdy i urządzenia ..... <i>Other vehicles and machinery</i>	85,0	0,0	-	-	544,7	0,4	543,0	1,2
Zagospodarowanie odpadów ..... <i>Waste management</i>	72 455,4	16,4	1,0	0,0	-	-	-	-
Rolnictwo ..... <i>Agriculture</i>	299,7	0,1	-	-	-	-	-	-
Inne źródła emisji ..... <i>Other sources of emission</i>	110 555,6	25,0	-	-	-	-	-	-

a I-TEQ – równoważnik toksyczności, *Toxic Equivalent* (patrz „Uwagi metodyczne”). b Dotyczy 4 WWA.
Ź r ó d ł o: dane Krajowego Centrum Inwentaryzacji Emisji, zatwierdzone przez Min. Środowiska.
a I-TEQ - *Toxic Equivalent* (see “*Methodological notes*”). b *Concerns 4 PAH.*
S o u r c e: data of the National Emission Centre approved by the Ministry of Environment.

TABL.12(151). POJAZDY SAMOCHODOWE I CIĄGNIKI ^a
ROAD VEHICLES AND TRACTORS ^a

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	1995	2000	2005	2006	2007	2008	
	w tysiącach sztuk <i>in thousand units</i>						2007 = 100
O G Ó Ł E M ..... TOTAL	11186	14106	16816	18035	19472	21337	109,6
W tym: Of which							
samochody osobowe ..... <i>passenger cars</i>	7517	9991	12339	13384	14589	16080	110,2
autobusy ..... <i>buses</i>	85	82	80	83	88	92	104,5
samochody ciężarowe ^b ..... <i>lorries^b</i>	1354	1879	2305	2393	2521	2710	107,5
motocykle i skutery ..... <i>motorcycles and scooters</i>	929	803	754	784	825	909	110,2
ciągniki rolnicze ..... <i>agricultural tractors</i>	1212	1253	1242	1287	1338	1422	106,3

a Na podstawie danych starostw powiatowych (dla Warszawy – dzielnic) ujętych w systemie „Pojazd”. b Łącznie z ciągnikami siodłowymi i samochodami ciężarowo-osobowymi.
a On the basis of data of powiat starosta offices (for Warszawa – districts) included in the system „Pojazd”. Including road tractors and vans.

TABL.13(152). POJAZDY SAMOCHODOWE I CIĄGNIKI ^a WEDŁUG GRUP WIEKU W 2008 R.
ROAD VEHICLES AND TRACTORS ^a BY AGE GROUPS IN 2008

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Samochody osobowe Passenger cars		Autobusy Buses		Samochody ciężarowe ^b Lorries		Ciągniki siodłowe Road tractors	
	w sztukach in units	w % in %	w sztukach in units	w % in %	w sztukach in units	w % in %	w sztukach in units	w % in %
OGÓŁEM..... TOTAL	16079533	100,0	92401	100,0	2511677	100,0	198020	100,0
W wieku: do 2 lat..... Aged to: up to 2 years	838834	5,2	4897	5,3	167750	6,7	34103	17,2
3 do 5 lat ..... 3 to 5 years	1101054	6,8	5245	5,7	276059	11,0	26634	13,5
6 do 10 lat ..... 6 to 10 years	3202169	19,9	13511	14,6	593909	23,6	55382	28,0
11 do 15 lat ..... 11 to 15 years	4435291	27,6	15744	17,0	445196	17,7	32428	16,4
16 do 20 lat ..... 16 to 20 years	2699360	16,8	18812	20,4	307218	12,2	25130	12,7
21 do 30 lat ..... 21 to 30 years	2876709	17,9	27534	29,8	469442	18,7	19639	9,9
31 lat i starsze ..... 31 years and more	926116	5,8	6658	7,2	252103	10,1	4704	2,3

^a Na podstawie danych starostw powiatowych (dla Warszawy – dzielnic) ujętych w systemie „Pojazd”. ^b Łącznie z samochodami ciężarowo-osobowymi.
^a On the basis of data of powiat starosta offices (for Warszawa – districts) included in the system „Pojazd”. Including vans.

TABL.14(153). EMISJA ZANIECZYSZCZEŃ ZE ŚRODKÓW TRANSPORTU
POLLUTANTS EMISSION FROM TRANSPORT FACILITIES

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	1995	2000		2005 ^a	2006 ^a	2007 ^a
		ogółem total	w tym drogowy of which road			
	w gigagramach in gigagrams					
Dwutlenek węgla ..... Carbon dioxide	32280	37173	28942	32734	34637	36116
Metan ..... Methane	9,55	5,97	4,20	3,63	3,81	4,25
Podtlenek azotu ..... Nitrous oxide ^b	1,59	2,41	1,93	2,24	2,36	2,45
Tlenek węgla ..... Carbon oxide	1219,3	860,2	717,5	601,3	687,0	711,2
Niemetanowe lotne związki organiczne ..... Volatile non-methane organic compounds	301,6	199,3	148,2	98,8	100,3	96,9
Tlenki azotu ..... Nitrogen oxides	449,8	385,5	251,5	224,1	243,5	249,4
Cząstki stałe ..... Solid particles	28,73 ^b	29,35	17,90	15,79	16,52	17,76
Dwutlenek siarki ..... Sulphur dioxide	24,97 ^b	44,20	14,98	1,09	1,16	1,20
Ołów ..... Lead	0,42	0,043	0,041	0,019	0,020	0,020

^a Emisja tylko ze środków transportu drogowego. ^b Bez żeglugi morskiej.
Ź r ó d ł o: dane Instytutu Transportu Samochodowego.
^a Emission only from road transport. facilities ^b Excluding maritime shipping.
S o u r c e: data of the Motor Transport Institute.

TABL.15(154). ZUŻYCIE PALIWA I EMISJA ZANIECZYSZCZEŃ POWIETRZA WEDŁUG RODZAJÓW ŚRODKÓW TRANSPORTU DROGOWEGO W 2007 R.
CONSUMPTION OF FUEL AND AIR POLLUTANTS EMISSION BY TYPES OF ROAD TRANSPORT FACILITIES IN 2007

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Zużycie paliwa Consumption of fuel	Emisja Emission								
		CO ₂	CH ₄	N ₂ O	CO	NMVOC	NO _x	PM	SO ₂	Pb
	w gigagramach in gigagrams									
O G Ó Ł E M..... TOTAL	12032,1	36116	4,25	2,454	711,2	96,9	249,4	17,76	1,20	0,020
Samochody osobowe ..... Passenger cars	6119,0	18006	2,82	1,598	532,8	51,3	93,6	2,91	0,61	0,017
napędzane silnikami starszej generacji: powered by older generation engines:										
czterosuwowymi ^a ..... four-stroke ^a	1029,7	2847	1,16	0,160	155,5	28,8	30,8	1,58	0,11	0,002
dwusuwowymi ^b ..... two-stroke ^b	2,1	5	0,00	0,000	0,5	0,4	0,0	0,00	0,00	0,000
niskoemisyjne ^a ..... low emission ^a	5087,2	15156	1,65	1,438	376,7	22,0	62,8	1,33	0,51	0,015
Samochody inne, niż osobowe, o masie całkowitej do 3500 kg..... Cars other than passenger ones with total mass up to 3500 kg	1749,4	5271	0,54	0,404	94,6	10,4	27,8	2,48	0,17	0,002
napędzane silnikami czterosuwowymi, starszej generacji ^a ..... powered by four-stroke older generation engines ^a	323,9	945	0,23	0,055	30,6	5,4	8,1	1,14	0,03	0,000
niskoemisyjne ^a ..... low emission ^a	1425,5	4326	0,32	0,349	64,0	5,0	19,7	1,33	0,15	0,002
Samochody ciężarowe o masie całkowitej powyżej 3500 kg..... Lorries with total mass over 3500 kg	3359,1	10401	0,66	0,354	48,5	24,6	97,5	9,63	0,34	0,000
starszej generacji ^c ..... older generation ^c	1071,4	3257	0,43	0,171	34,8	13,4	56,8	6,43	0,11	0,000
niskoemisyjne ^d ..... low emission ^d	2287,7	7144	0,23	0,183	13,7	11,2	40,7	3,20	0,23	0,000
Autobusy o masie całkowitej powyżej 3500 kg..... Buses with total mass over 3500 kg	463,3	1434	0,08	0,046	8,5	2,9	13,8	1,11	0,04	0,000
starszej generacji ^d ..... older generation ^d	121,7	364	0,05	0,019	6,8	1,9	6,9	0,73	0,01	0,000
niskoemisyjne ^d ..... low emission ^d	341,6	1070	0,03	0,027	1,7	1,0	6,9	0,38	0,03	0,000
Motocykle ^b ..... Motocycles ^b	20,0	36	0,06	0,000	9,6	3,6	0,1	0,00	0,00	0,000
Motorowery ^b ..... Mopeds ^b	5,0	7	0,01	0,000	2,5	1,5	0,0	0,00	0,00	0,000
Ciągniki rolnicze ^d ..... Agricultural tractors ^d	316,4	960	0,06	0,051	14,6	2,5	16,5	1,65	0,03	0,000

^a Zasilane benzynami silnikowymi, gazem płynnym i olejami napędowymi. ^b Zasilane benzynami silnikowymi. ^c Zasilane benzynami silnikowymi i olejami napędowymi. ^d Zasilane olejami napędowymi.
Ź r ó d ł o: dane Instytutu Transportu Samochodowego.
^a Powered by motor gasoline, liquid gas and diesel oil. ^b Powered by motor gasoline. ^c Powered by motor gasoline and diesel oil. ^d Powered by diesel oil.
S o u r c e: data of the Motor Transport Institute.

TABL.16(155). ZAKŁADY SZCZEGÓLNIIE UCIAŹLIWE DLA CZYSTOŚCI POWIETRZA WEDŁUG WIELKOŚCI EMISJI ^a
PLANTS GENERATING SUBSTANTIAL AIR POLLUTION BY EMISSION SIZE ^a

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	Wielkość emisji w tonach/rok Emission size in tonnes/year									
		25 i mniej 25 and less	26- -100	101- -500	501- -1000	1001- -2000	2001- -5000	5001- -10000	10001- -20000	20001- -50000	50001 i więcej 50001 and more
ZANIECZYSZCZENIA PYŁOWE PARTICULATES POLLUTANTS											
Zakłady: w liczbach bezwzględnych Plants: in absolute numbers											
2000	1554	710	516	269	29	18	10	2	—	—	—
2008	1420	904	388	104	17	3	4	—	—	—	—
w odsetkach in percent											
2000	100,0	45,7	33,2	17,3	1,9	1,2	0,6	0,1	—	—	—
2008	100,0	63,7	27,3	7,3	1,2	0,2	0,3	—	—	—	—
Emisja: w tysiącach ton Emission: in thousand tonnes											
2000	180,5	6,4	27,4	56,4	20,8	23,8	31,0	14,8	—	—	—
2008	76,8	7,5	19,8	21,0	12,2	4,258	11,9	—	—	—	—
w odsetkach in percent											
2000	100,0	3,5	15,2	31,2	11,5	13,2	17,2	8,2	—	—	—
2008	100,0	9,8	25,8	27,3	15,9	5,5	15,6	—	—	—	—
ZANIECZYSZCZENIA GAZOWE (bez dwutlenku węgla) GASEOUS POLLUTANTS (excluding carbon dioxide)											
Zakłady: w liczbach bezwzględnych Plants: in absolute numbers											
2000	1675	392	432	576	117	50	43	27	15	14	9
2008	1688	582	420	473	67	38	41	27	20	12	8
w odsetkach in percent											
2000	100,0	23,4	25,8	34,4	7,0	3,0	2,6	1,6	0,9	0,8	0,5
2008	100,0	34,5	24,9	28,0	4,0	2,3	2,4	1,6	1,2	0,7	0,5
Emisja: w tysiącach ton Emission: in thousand tonnes											
2000	2083,2	3,9	25,8	133,9	80,5	69,5	150,2	194,6	203,5	376,1	845,3
2008	1785,4	5,4	23,7	104,6	45,3	53,9	131,1	201,1	268,2	361,8	590,1
w odsetkach in percent											
2000	100,0	0,2	1,2	6,4	3,9	3,3	7,2	9,3	9,8	18,1	40,6
2008	100,0	0,3	1,3	5,9	2,5	3,0	7,3	11,3	15,0	20,3	33,1
ZANIECZYSZCZENIA GAZOWE (z dwutlenkiem węgla) GASEOUS POLLUTANTS (including carbon dioxide)											
Zakłady: w liczbach bezwzględnych Plants: in absolute numbers											
2000	1706	135	119	151	89	104	201	195	239	233	240
2008	1769	170	116	146	105	150	199	190	239	214	240
w odsetkach in percent											
2000	100,0	7,9	7,0	8,9	5,2	6,1	11,8	11,4	14,0	13,6	14,1
2008	100,0	9,6	6,6	5,9	5,9	8,5	11,2	10,7	13,5	12,1	13,6
Emisja: w tysiącach ton Emission: in thousand tonnes											
2000	203610,6	1,4	7,1	38,7	64,8	152,1	689,5	1385,2	3507,2	7251,1	190513,4
2008	216319,0	1,6	6,6	38,5	76,6	216,0	676,1	1339,3	3420,3	6920,6	203623,4
w odsetkach in percent											
2000	100,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1	0,3	0,7	1,7	3,6	93,6
2008	100,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1	0,3	0,6	1,6	3,2	94,1

a Stan w dniu 31 XII
a As of 31 XII

TABL.17(156). ZAKŁADY SZCZEGÓLNIIE UCIAŹLIWE DLA CZYSTOŚCI POWIETRZA WEDŁUG STOPNIA REDUKCJI WYTWORZONYCH ZANIECZYSZCZEŃ
PLANTS ESPECIALLY NOXIOUS TO AIR PURITY BY REDUCTION DEGREE OF GENERATED POLLUTANTS

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2000	2005	2006	2007	2008
Zakłady emitujące zanieczyszczenia pyłowe ogółem ..... Total plants emitting particulates pollutants	1554	1387	1407	1378	1420
posiadające urządzenia do redukcji zanieczyszczeń	1353	1228	1217	1185	1233
with pollutant reduction systems					
o stopniu redukcji wytworzonych zanieczyszczeń:					
with the degree of pollutant reduction of:					
10,0 % i mniej.....	22	26	29	34	26
10.0 % and less					
10,1 - 30,0.....	58	44	48	37	37
30,1 - 50,0.....	196	168	157	156	192
50,1 - 70,0.....	102	67	78	68	54
70,1 - 90,0.....	555	434	410	387	381
90,1% i więcej	420	489	495	503	543
90.1% and more					
nieposiadające urządzeń do redukcji zanieczyszczeń	201	159	190	193	187
without pollutant reduction system					
Zakłady emitujące zanieczyszczenia gazowe ogółem ..... Total plants emitting gaseous pollutants	1706	1682	1727	1710	1769
posiadające urządzenia do redukcji zanieczyszczeń	235	233	236	236	258
with pollutant reduction systems					
o stopniu redukcji wytworzonych zanieczyszczeń:					
with the degree of pollutant reduction of:					
10,0% i mniej.....	63	40	43	41	46
10.0% and less					
10,1 - 30,0.....	49	49	55	63	55
30,1 - 50,0.....	50	55	58	49	62
50,1 - 70,0.....	36	27	22	21	22
70,1 -90,0.....	23	34	33	37	42
90,1% i więcej	14	28	25	25	31
90.1% and more					
nieposiadające urządzeń do redukcji zanieczyszczeń	1471	1449	1491	1474	1511
without pollutant reduction system					

TABL. 18(157). ZAKŁADY SZCZEGÓLNIIE UCIAŹLIWE DLA CZYSTOŚCI POWIETRZA WEDŁUG STOPNIA NEUTRALIZACJI ZANIECZYSZCZEŃ GAZOWYCH W 2008 R.
PLANTS ESPECIALLY NOXIOUS TO AIR PURITY BY THE DEGREE OF GASEOUS POLLUTANTS NEUTRALIZATION IN 2008

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Dwutlenek siarki Sulphur dioxide	Tlenki azotu Nitrogen oxides	Tlenek węgla Carbon oxide	Węglowodory Hydrocarbons
Zakłady emitujące zanieczyszczenia ..... Plants emitting pollutants	1169	426	1347	463
posiadające urządzenia do redukcji zanieczyszczeń	116	60	52	83
with pollutant reduction systems				
o stopniu redukcji wytworzonych zanieczyszczeń:				
with the degree of pollutant reduction of:				
10,0% i mniej.....	6	9	1	7
10.0% and less				
10,1 - 30,0.....	15	7	8	15
30,1 - 50,0.....	37	27	22	15
50,1 - 70,0.....	14	8	4	8
70,1 - 90,0.....	23	6	7	14
90,1% i więcej	21	3	10	24
90.1% and more				
nieposiadające urządzeń do redukcji zanieczyszczeń	1053	1366	1295	380
without pollutant reduction systems				

TABL.19(158). WYPOSAŻENIE ZAKŁADÓW W PODSTAWOWE URZĄDZENIA DO REDUKCJI ZANIECZYSZCZEŃ POWIETRZA W 2008 R. ^a
BASIC AIR POLLUTION REDUCTION SYSTEMS IN PLANTS IN 2008 ^a

URZĄDZENIA	Ogółem <i>Total</i>	Urządzenia o skuteczności <i>Equipment efficiency</i>			<i>EQUIPMENT</i>
		niskiej <i>low</i>	średniej <i>moderate</i>	wysokiej <i>high</i>	
Cyklony	3580	471	1030	2079	<i>Cyclones</i>
Multicyklony	954	141	305	508	<i>Multicyclones</i>
Filtry tkaninowe.	5119	460	1340	3319	<i>Fabric filters</i>
Elektrofiltry	591	25	75	491	<i>Electrofilters</i>
Urządzenia mokre.....	1465	510	441	514	<i>Wet air cleaners</i>

^a Stan w dniu 31 XII
^a As of 31 XII

TABL.20(159). ZAKŁADY SZCZEGÓLNIE UCIAŹLIWE EMITUJĄCE ZANIECZYSZCZENIA POWIETRZA WEDŁUG WIELKOŚCI EMISJI ZANIECZYSZCZEŃ PYŁOWYCH I WOJEWÓDZTW W 2008 R. ^a
PLANTS ESPECIALLY NOXIOUS TO AIR PURITY EMITTING AIR POLLUTANTS BY THE SIZE OF PARTICULATES EMISSION AND VOIVODSHIP IN 2008 ^a

WOJEWÓDZTWA <i>VOIVODSHIP</i>	Zakłady szczególnie uciążliwe dla czystości powietrza ^a <i>Plants generating substantial air pollution^a</i>			O emisji zanieczyszczeń pyłowych <i>With particulates pollutants emission</i>						
	ogółem <i>total</i>	emitujące zanieczyszczenia pyłowe <i>emitting particulates pollutants</i>	posiadające urządzenia do redukcji zanieczyszczeń pyłowych <i>with particulates pollutant reduction systems</i>	25 ton i mniej 25 tonnes and less	26 – 100	101 – 500	501 – 1000	1001 – 2000	2001 – 5000	5001 ton i więcej 5001 tonnes and more
P O L S K A ..... POLAND	1787	1420	1233	904	388	104	17	3	4	-
Dolnośląskie	127	98	87	67	24	5	1	-	1	-
Kujawsko-pomorskie.....	85	67	63	36	20	8	3	-	-	-
Lubelskie	105	85	70	60	20	4	1	-	-	-
Lubuskie	57	39	26	23	14	2	-	-	-	-
Łódzkie.....	110	88	84	54	25	8	-	-	1	-
Małopolskie	145	111	100	79	26	4	1	-	1	-
Mazowieckie	153	110	85	77	25	4	3	1	-	-
Opolskie	99	83	59	57	18	8	-	-	-	-
Podkarpackie	85	65	62	45	17	2	1	-	-	-
Podlaskie	58	50	44	32	15	3	-	-	-	-
Pomorskie.....	72	62	54	36	18	7	1	-	-	-
Śląskie	366	279	250	183	72	20	2	1	1	-
Świętokrzyskie	65	64	56	32	25	6	1	-	-	-
Warmińsko-mazurskie.....	43	37	33	19	15	3	-	-	-	-
Wielkopolskie.....	122	100	90	53	33	12	1	1	-	-
Zachodniopomorskie	95	82	70	51	21	8	2	-	-	-

^a Stan w dniu 31 XII
^a As of 31 XII

TABL.21(160). ZAKŁADY SZCZEGÓLNIIE UCIAŹLIWE EMITUJĄCE ZANIECZYSZCZENIA POWIETRZA WEDŁUG WIELKOŚCI EMISJI ZANIECZYSZCZEŃ GAZOWYCH I WOJEWÓDZTW W 2008 R. ^a
PLANTS ESPECIALLY NOXIOUS EMITTING AIR POLLUTANTS BY THE QUANTITY OF GASEOUS POLLUTANTS EMISSION AND VOIVODSHIP IN 2008 ^a

WOJEWÓDZTWA VOIVODSHIPS	Zakłady szczególnie uciążliwe dla czystości powietrza ^a <i>Plants generating substantial air pollution^a</i>			O emisji zanieczyszczeń gazowych <i>With gaseous pollutants emission</i>									
	ogółem <i>total</i>	emitujące zanieczysz- czenia gazowe <i>emitting gaseous pollutants</i>	posiadające urządzenia do redukcji zanie- czyszczeń gazowych <i>with gaseous pollutant reduction systems</i>	25 ton i mniej 25 <i>tonnes and less</i>	26 - 100	101 - 500	501- 1000	1001- 2000	2001- 5000	5001- 10000	10001 -20000	20001 -50000	50001 ton i więcej 5001 <i>tonnes and more</i>

A. BEZ DWUTLENKU WĘGLA   EXCLUDING CARBON DIOXIDE

P O L S K A ..... POLAND	1787	1688	258	582	420	473	67	38	41	27	20	12	8
Dolnośląskie	127	119	20	48	27	31	5	2	3	2	-	-	1
Kujawsko-pomorskie.....	85	79	13	22	22	20	5	2	4	4	-	-	-
Lubelskie	105	101	9	36	28	29	4	-	3	-	1	-	-
Lubuskie	57	51	3	15	19	13	2	1	-	-	-	1	-
Łódzkie.....	110	103	12	29	37	28	4	-	1	3	-	-	1
Małopolskie	145	140	27	70	32	22	5	3	2	1	3	1	1
Mazowieckie	153	149	30	41	41	56	4	1	-	2	1	2	1
Opolskie	99	92	6	41	19	20	5	2	1	2	2	-	-
Podkarpackie	85	82	22	34	16	25	5	1	-	1	-	-	-
Podlaskie	58	58	6	18	16	21	-	2	1	-	-	-	-
Pomorskie.....	72	69	9	13	20	28	4	-	1	3	-	-	-
Śląskie	366	336	54	114	78	75	9	18	19	4	10	6	3
Świętokrzyskie	65	63	7	12	12	29	3	1	1	2	2	1	-
Warmińsko-mazurskie...	43	42	6	9	8	22	1	2	-	-	-	-	-
Wielkopolskie.....	122	117	22	40	24	37	6	3	3	2	1	-	1
Zachodniopomorskie	95	87	12	40	21	17	5	-	2	1	-	1	-

B. Z DWUTLENKIEM WĘGLA   INCLUDING CARBON DIOXIDE

P O L S K A ..... POLAND	1787	1769	258	170	116	146	105	150	199	190	239	214	240
Dolnośląskie	127	127	20	7	13	16	6	12	10	19	13	16	15
Kujawsko-pomorskie.....	85	84	13	8	4	5	4	8	14	5	9	10	17
Lubelskie	105	104	9	11	5	10	7	17	13	4	16	10	11
Lubuskie	57	57	3	3	4	2	7	6	8	9	7	6	5
Łódzkie.....	110	109	12	11	11	5	5	8	13	11	15	15	15
Małopolskie	145	143	27	27	12	7	8	10	18	17	18	15	11
Mazowieckie	153	153	30	13	12	8	9	10	18	18	28	21	16
Opolskie	99	98	6	8	5	15	14	7	10	9	7	10	13
Podkarpackie	85	85	22	13	4	9	4	5	9	7	12	7	15
Podlaskie	58	58	6	5	4	4	-	5	7	8	11	8	6
Pomorskie.....	72	71	9	3	4	9	3	4	5	14	11	9	9
Śląskie	366	360	54	34	19	38	24	31	35	30	47	45	57
Świętokrzyskie	65	65	7	1	4	3	2	3	8	8	15	9	12
Warmińsko-mazurskie...	43	43	6	2	2	1	1	2	4	7	5	15	4
Wielkopolskie.....	122	120	22	12	9	9	1	6	17	14	19	12	21
Zachodniopomorskie	95	92	12	12	4	5	10	16	10	10	6	6	13

^a Stan w dniu 31 XII
^a As of 31 XII

TABL.22(161). EMITORY NA TERENIE ZAKŁADÓW SZCZEGÓLNIE UCIAŹLIWYCH DLA CZYSTOŚCI POWIETRZA WEDŁUG WIELKOŚCI EMISJI I WOJEWÓDZTW W 2008 R.
EMISSION SOURCES IN PLANTS ESPECIALLY NOXIOUS TO AIR PURITY BY EMISSION SIZE AND VOIVODSHIP IN 2008

WOJEWÓDZTWA VOIVODSHIPS	Liczba emitorów Number of emission sources				Emisja zanieczyszczeń w tysiącach ton Pollutants emission in thousand tonnes					
	ogółem total	o wysokości with the height of			pyłowych z emitorów o wysokości particulates from emission sources with the height of			gazowych z emitorów o wysokości gaseous from emission sources with the height of		
		do 50 m up to 50 m	51-99	od 100 m from 100 m	do 50 m up to 50 m	51-99	od 100 m from 100 m	do 50 m up to 50 m	51-99	od 100 m from 100 m
P O L S K A ..... POLAND	32286	31199	769	318	22,5	18,2	32,4	18163,4	21961,7	175922,4
Dolnośląskie	2333	2259	39	35	1,1	1,2	3,4	657,8	618,6	15655,9
Kujawsko-pomorskie.....	1872	1809	49	14	1,0	2,4	1,7	778,0	2975,4	3212,3
Lubelskie	1296	1237	44	15	1,0	1,1	1,2	1185,7	1789,8	1929,5
Lubuskie	778	748	20	10	0,9	0,3	0,1	1271,6	200,5	370,2
Łódzkie.....	1861	1815	26	20	1,0	0,9	4,6	742,0	940,3	34602,0
Małopolskie	3274	3197	52	25	2,1	1,2	1,9	1231,0	3694,1	8346,1
Mazowieckie	2232	2142	63	27	1,3	1,0	4,4	2530,1	2057,5	23213,4
Opolskie	2276	2190	65	21	1,5	0,6	0,8	1443,6	2026,6	10797,6
Podkarpackie	3221	3188	27	6	1,5	0,5	0,3	1370,6	699,3	1352,3
Podlaskie	292	269	18	5	0,5	0,5	0,2	273,8	423,3	905,6
Pomorskie.....	1106	1063	33	10	1,0	0,9	1,3	451,5	489,6	4568,3
Śląskie	5502	5253	172	77	3,3	3,5	6,0	2564,6	3418,5	36644,6
Świętokrzyskie	1254	1194	44	16	1,7	0,8	1,4	1068,0	751,2	9873,3
Warmińsko-mazurskie.....	655	636	15	4	0,7	0,4	0,3	337,4	516,9	526,8
Wielkopolskie.....	2654	2576	61	17	2,0	1,3	3,2	1195,7	758,5	16310,2
Zachodniopomorskie	1680	1623	41	16	1,8	1,3	1,6	1062,0	601,8	7614,2

TABL.23(162). EMISJA ZANIECZYSZCZEŃ PYŁOWYCH Z ZAKŁADÓW SZCZEGÓLNIE UCIAŹLIWYCH WEDŁUG WOJEWÓDZTW W 2008 R.
PARTICULATES POLLUTANTS EMISSION FROM PLANTS ESPECIALLY NOXIOUS BY VOIVODSHIP IN 2008

WOJEWÓDZTWA VOIVODSHIPS	Ogółem Total	W tym Of which							
		ze spalania paliw from the combustion of fuel	cementowo- wapienni- cze i materiałów ogniotrwa- łych ceramic and lame particulates as well as fire resistant materials	krzemowe silicate	nawozów sztucznych artificial fertilizers	środków powie- rzchniowo- czynnych surface active agents	węglowo- grafitowe, sadza carbon and graphite, soot	polimerów polymers	węgla brunatnego lignite
		w tysiącach ton in thousand tonnes							
P O L S K A ..... POLAND	76,750	56,024	2,845	0,817	1,587	0,018	0,862	0,243	0,086
Dolnośląskie	6,350	4,997	0,175	0,025	-	0,007	0,030	-	-
Kujawsko-pomorskie.....	5,188	3,462	0,207	0,005	0,492	-	0,026	0,170	-
Lubelskie	3,379	2,335	0,289	0,073	0,535	-	0,031	-	-
Lubuskie	1,353	1,138	-	0,069	-	-	0,008	0,014	0,036
Łódzkie.....	6,833	5,846	0,332	0,055	-	-	0,037	0,004	0,022
Małopolskie	5,723	2,682	0,155	0,029	0,106	-	0,127	0,016	-
Mazowieckie	6,696	6,184	0,024	0,210	-	0,010	0,028	0,005	0,009
Opolskie	3,103	1,873	0,589	0,016	0,230	-	0,036	0,005	-
Podkarpackie	2,311	1,910	0,076	0,001	0,003	-	0,029	0,003	-
Podlaskie	1,324	1,047	-	0,017	-	-	0,019	-	-
Pomorskie.....	3,300	2,471	0,012	0,032	0,017	-	0,024	-	-
Śląskie	14,124	8,837	0,149	0,142	0,002	0,001	0,208	0,026	-
Świętokrzyskie	4,016	2,764	0,825	0,070	-	-	0,121	-	-
Warmińsko-mazurskie.....	1,395	1,300	0,010	-	-	-	0,014	-	0,011
Wielkopolskie.....	6,594	5,691	0,001	0,071	0,001	-	0,091	-	0,008
Zachodniopomorskie	5,061	3,487	0,001	0,002	0,201	-	0,033	-	-

TABL.24(163). EMISJA ZANIECZYSZCZEŃ GAZOWYCH Z ZAKŁADÓW SZCZEGÓLNIIE UCIAŹLIWYCH WEDŁUG WOJEWÓDZTW W 2008 R.
GASEOUS POLLUTANTS EMISSION FROM PLANTS ESPECIALLY NOXIOUS BY VOIVODSHIP IN 2008

WOJEWÓDZTWA VOIVODSHIPS	Ogółem Grand total	W tym <i>Of which</i>							
		dwutlenek siarki <i>sulphur dioxide</i>			tlenki azotu <i>nitrogen oxides</i>			tlenek węgla <i>carbon oxide</i>	dwutlenek węgla <i>carbon dioxide</i>
		razem <i>total</i>	ze spalania paliw <i>from the combustion of fuel</i>	z procesów techno- logicznych <i>from technologi- cal processes</i>	razem <i>total</i>	ze spalania paliw <i>from the combustion of fuel</i>	z procesów techno- logicznych <i>from technologi- cal processes</i>		
w tysiącach ton <i>in thousand tonnes</i>									
P O L S K A	216319,0	603,6	577,8	25,8	331,1	287,9	43,1	348,2	214533,6
POLAND									
Dolnośląskie	16958,6	54,1	49,2	4,8	19,0	18,1	0,8	9,3	16870,7
Kujawsko-pomorskie.....	6966,4	24,2	23,6	0,6	12,8	9,6	3,2	15,7	6907,3
Lubelskie	4905,3	15,6	15,5	0,1	9,6	5,6	4,0	6,3	4872,4
Lubuskie	1842,3	2,7	2,6	0,2	2,2	2,1	0,1	23,7	1813,2
Łódzkie.....	36284,7	76,7	76,5	0,2	51,2	48,3	2,9	16,0	36140,3
Małopolskie	13292,2	34,5	33,3	1,2	22,0	15,7	6,4	41,2	13136,0
Mazowieckie	27802,4	88,5	85,8	2,8	46,4	45,0	1,4	18,3	27645,5
Opolskie	14270,6	12,5	11,3	1,2	23,1	17,6	5,5	21,2	14210,9
Podkarpackie	3432,3	10,4	10,0	0,4	6,0	4,3	1,8	3,4	3411,5
Podlaskie	1602,8	3,7	3,7	-	3,0	3,0	-	4,0	1591,6
Pomorskie.....	5516,1	20,0	18,7	1,3	8,5	7,9	0,6	4,8	5481,2
Śląskie	42672,1	94,9	87,5	7,4	64,5	56,4	8,1	129,9	41976,9
Świętokrzyskie	11692,6	29,1	25,4	3,7	17,6	11,7	5,9	36,9	11608,3
Warmińsko-mazurskie	1381,0	4,1	4,1	-	2,3	2,2	0,1	2,8	1371,6
Wielkopolskie.....	18264,7	110,6	110,3	0,3	27,3	25,7	1,6	10,9	18104,5
Zachodniopomorskie	9434,9	22,0	20,4	1,6	15,6	14,7	0,8	3,8	9392,0

TABL.25(164). EMISJA ZANIECZYSZCZEŃ Z ZAKŁADÓW SZCZEGÓLNIIE UCIAŹLIWYCH W UZDROWISKACH W 2008 R.
POLLUTANTS EMISSION FROM PLANTS ESPECIALLY NOXIOUS TO AIR PURITY IN HEALTH RESORTS IN 2008

UZDROWISKA HEALTH RESORTS	Zanieczyszczenia Pollutants								
	pyłowe particulates		gazowe gaseous					zatrzymane w urządzeniach do redukcji w % zanieczyszczeń wytworzonych retained in reduction systems in % of pollutants produced	
	razem total	w tym ze spalania paliw from the combustion of fuel	razem total	w tym of which					
				dwutlenek siarki sulphur dioxide	tlenki azotu nitrogen oxides	tlenek węgla carbon oxide	dwutlenek węgla carbon dioxide		
	w tonach in tonnes								pyłowe particulates
Augustów	43	35	36610	132	80	53	36333	97,5	-
Busko-Zdrój	38	36	19120	75	31	76	18938	72,5	-
Ciechocinek	2	2	4997	3	6	17	4971	-	-
Duszniki-Zdrój	-	-	825	-	1	-	824	-	-
Inowrocław	628	522	929704	4754	1780	4264	917953	99,3	0,1
Kamień Pomorski	-	-	238	7	1	-	230	-	-
Konstancin-Jeziorna	79	75	54295	318	96	211	53661	79,3	-
Kołobrzeg	95	93	93932	426	109	166	93231	95,6	-
Kudowa-Zdrój	-	-	4677	1	4	-	4672	-	-
M. Świnoujście	456	336	70935	314	129	150	70298	37,4	-
Polanica-Zdrój	-	-	1677	-	2	-	1675	99,4	-
Szczawno-Zdrój	1	1	1636	13	1	82	1540	66,7	-
Ustka	39	38	25457	55	42	214	25146	83,5	-
Ustroń	7	5	4407	15	6	15	4371	90,3	-

TABL.26(165). EMISJA METALI CIĘŻKICH Z ZAKŁADÓW SZCZEGÓLNIIE UCIAŹLIWYCH WEDŁUG WOJEWÓDZTW W 2008 R.

EMISSION OF HEAVY METALS FROM PLANTS ESPECIALLY NOXIOUS TO AIR PURITY BY VOIVODSHIP IN 2008

WOJEWÓDZTWA VOIVODSHIP	Arsen <i>Arsenic</i>	Chrom <i>Chromium</i>	Cyna <i>Tin</i>	Cynk <i>Zinc</i>	Kadm <i>Cadmium</i>	Kobalt <i>Cobalt</i>	Mangan <i>Manganese</i>	Molibden <i>Molybdenum</i>	Nikiel <i>Nickel</i>	Ołów <i>Lead</i>	Rtęć <i>Mercury</i>
	w kilogramach na rok <i>in kilograms per year</i>										
POLSKA ..... POLAND	1476	7053	1025	86127	1077	113	15491	-	3171	41887	290
Dolnośląskie	1399	17	99	2841	51	-	870	-	10	5794	80
Kujawsko-pomorskie	-	138	7	115	1	-	49	-	78	123	5
Lubelskie	1	71	-	-	14	-	17	-	26	24	24
Lubuskie	-	-	-	-	-	-	38	-	3	-	-
Łódzkie	-	37	35	1570	3	-	113	-	179	100	10
Małopolskie	12	790	32	3780	32	-	4758	-	108	1028	36
Mazowieckie	-	120	35	6042	12	2	199	-	1628	161	6
Opolskie	1	159	144	152	31	3	95	-	63	180	30
Podkarpackie	4	569	222	1501	33	15	842	-	23	134	-
Podlaskie	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Pomorskie	-	3	-	894	1	1	2894	-	7	55	-
Śląskie	48	4834	444	55717	773	84	4422	-	924	33287	1
Świętokrzyskie	6	207	-	13164	120	1	838	-	85	880	90
Warmińsko-mazurskie	-	51	-	-	-	-	47	-	7	-	-
Wielkopolskie	5	47	7	191	6	-	166	-	28	98	8
Zachodniopomorskie	-	10	-	160	-	7	143	-	2	23	-

TABL.27(166). EMISJA ZANIECZYSZCZEŃ POWIETRZA Z ZAKŁADÓW SZCZEGÓLNIIE UCIAŹLIWYCH WEDŁUG RODZAJU SUBSTANCJI

AIR POLLUTANTS EMISSION FROM PLANTS ESPECIALLY NOXIOUS TO AIR PURITY BY TYPES OF SUBSTANCES

WYSZCZEGÓLNIENIE	Emisja zanieczyszczeń w tonach <i>Pollutants emission in tonnes</i>		SPECIFICATION
	2000	2008	
Akrylonitryl (aerozol)	0	0	<i>Acrylonitrile (aerosol)</i>
Aldehydy alifatyczne i ich pochodne	184	446	<i>Aliphatic aldehydes and their derivatives</i>
Aldehydy pierścieniowe, aromatyczne i ich pochodne	20	5	<i>Polycyclic, aromatic aldehydes and their derivatives</i>
Alkohole alifatyczne i ich pochodne	3012	3012	<i>Aliphatic alcohols and their derivatives</i>
Alkohole pierścieniowe, aromatyczne i ich pochodne	113	134	<i>Polycyclic, aromatic alcohols and their derivatives</i>
Aminy i ich pochodne	32	35	<i>Amines and their derivatives</i>
Amoniak	3141	5499	<i>Ammonia</i>
Arsen ^a	1	1	<i>Arsenic^a</i>
Azbest	-	-	<i>Asbestos</i>
Benzen	57	46	<i>Benzene</i>
Benzo(a)piren	9	5	<i>Bezno(a)pyrene</i>
Bismut ^a	1	0	<i>Bismuth^a</i>
Cer ^a	-	0	<i>Cerium^a</i>
Chlorek winylu (w fazie gazowej)	45	24	<i>Vinyl chloride (in the gas chase)</i>
Chlorowcopochodne węglowodorów: CFC-11, CFC-12, CFC-13, CFC-111, CFC-112, CFC-113, CFC-114, CFC-115, CFC-211, CFC-212, CFC-213, CFC-214, CFC-215, CFC-216, CFC-217	0	22	<i>Halogen-derived hydrocarbons: CFC-11, CFC-12, CFC-13, CFC-111, CFC-112, CFC-113, CFC-114, CFC-115, CFC-211, CFC-212, CFC-213, CFC-214, CFC-215, CFC-216, CFC-217</i>
Chlorowcopochodne węglowodorów: związki typu HCFC	23	72	<i>Halogen-derived hydrocarbons: compounds as HCFC</i>
Chrom ^a	8	7	<i>Chromium^a</i>
Cyna ^a	0	1	<i>Tin^a</i>
Cynk ^a	136	86	<i>Zinc^a</i>
Czterochlorek węgla	2	0	<i>Carbon tetrachloride</i>

TABL.27(166). EMISJA ZANIECZYSZCZEŃ POWIETRZA Z ZAKŁADÓW SZCZEGÓLNIIE UCIAŹLIWYCH WEDŁUG RODZAJU SUBSTANCJI (dok.)
AIR POLLUTANTS EMISSION FROM PLANTS ESPECIALLY NOXIOUS TO AIR PURITY BY TYPES OF SUBSTANCES (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Emisja zanieczyszczeń w tonach <i>Pollutants emission in tonnes</i>		SPECIFICATION
	2000	2008	
Dwusiarczek węgla.....	168	45	Carbon disulphide
Dwutlenek siarki.....	1040184	603600	Sulphur dioxide
Dwutlenek węgla.....	201527376	214533645	Carbon dioxide
Etery i ich pochodne.....	182	126	Ethers and their derivatives
Halony: 1211, 1301, 2402.....	1	-	Halocarbons: 1211, 1301, 2402
Halony ^b	2	-	Halocarbons ^b
Kadm ^a	4	1	Cadmium ^a
Ketony i ich pochodne.....	601	538	Ketones and their derivatives
Kobalt ^a	0	0	Cobalt ^a
Kwasy nieorganiczne, ich sole i bezwodniki.....	2126	1595	Inorganic acids, their salts and anhydrides
Kwasy organiczne, ich związki i pochodne ^b	677	510	Organic acids, their compounds and derivatives ^b
Mangan ^a	15	15	Manganese ^a
Metan.....	293169	474267	Methane
Molibden ^a	0	-	Molybdenum ^a
Nikiel ^a	2	3	Nickel ^a
Oleje (mgła olejowa).....	30	21	Oils (oil fog)
Ołów ^a	117	42	Lead ^a
Organiczne pochodne związków siarki.....	30	57	Organic derivatives of sulphur compounds
Pierwiastki metaliczne i ich związki ^c	1164	1773	Metallic elements and their compounds ^c
Pierwiastki niemetaliczne.....	916	980	Non-metallic elements
Polichlorodibenzo-p-dioksyny i polichlorodibenzofurany ^d	0	-	Polychlordibenzo-p-dioxin and polychlorodibenzofurans ^d
Polichlorowane bifenyle.....	-	-	Polychlorinated biphenyls
Pyły cementowo-wapiennicze i materiałów ogniotrwałych.....	6468	2845	Ceramic and lame particulates as well as fire resistant materials
Pyły krzemowe (powyżej 30% wolnej krzemionki).....	1566	817	Silicate particulates (over 30% of free silica)
Pyły nawozów sztucznych.....	1878	1587	Particulates of artificial fertilizers
Pyły polimerów.....	158	243	Polymer particulates
Pyły środków powierzchniowo czynnych.....	20	18	Particulates of surface active agents
Pyły węgla brunatnego.....	162	86	Lignite particulates
Pyły węglowo grafitowe, sadza.....	1193	862	Carbon and graphite particulates and soot
Pyły ze spalania paliw.....	147919	56024	Particulates from the combustion of fuel
Pyły pozostałe ^e	20904	14268	Other particulates ^e
Rtęć ^a	0	0	Mercury ^a
Sole niemetalu ^b	31	2	Salts of non-metals
Substancje organiczne.....	x	844	Organic substances
Tlenek węgla.....	345287	348233	Carbon oxide
Tlenki azotu (w przeliczeniu na NO ₂).....	370913	331070	Nitrogen oxides (in terms of NO ₂)
Tlenki niemetalu ^b	687	2178	Non-metal oxides ^b
1,1,1-trójkloroetan.....	0	3	1,1,1-trichloroethane
Węglowodory alifatyczne i ich pochodne ^b	11966	5855	Aliphatic hydrocarbons and their derivatives ^b
Węglowodory pierścieniowe, aromatyczne i ich pochodne ^b	5787	3987	Polycyclic, aromatic hydrocarbons and their derivatives ^b
Związki azowe, azoksy, nitrowe i nitrozowe.....	4	3	Azoxy, nitric and nitroso nitrogen compounds
Związki heterocykliczne.....	13	29	Heterocyclic compounds
Związki izocykliczne.....	11	2	Isocyclic compounds

^a Związki w przeliczeniu na masę pierwiastka. ^b Z wyjątkiem wymienionych w innych pozycjach. ^c Z wyjątkiem wymienionych w innych pozycjach, w przeliczeniu na masę pierwiastka występującego w związku. ^d Ilość po przeliczeniu wskaźnika toksyczności. ^e Patrz „Uwagi metodyczne”.

^a Compounds in terms of element mass. ^b Excluding listed in other points. ^c Excluding listed in other points, in terms of mass of the element being a part of the compound. ^d Amount in terms of toxicity indicator. ^e See “Methodological notes”

TABL.28(167). ZANIECZYSZCZENIA ZATRZYMANE I ZNEUTRALIZOWANE W URZĄDZENIACH OCZYSZCZAJĄCYCH WEDŁUG WOJEWÓDZTW W 2008 R.

POLLUTANTS RETAINED AND NEUTRALIZED IN CLEANING DEVICES BY VOIVODSHIP IN 2008

WOJEWÓDZTWA VOIVODSHIP	Pyły <i>Particulates</i>		Dwutlenek siarki <i>Sulphur dioxide</i>		Tlenki azotu <i>Nitrogen oxides</i>		Tlenek węgla <i>Carbon oxide</i>		Węglowodory <i>Hydrocarbons</i>		Inne ^a <i>Other ^a</i>	
	w tonach <i>in tonnes</i>	w % zanieczyszczeń wytworzonych <i>in % of pollutants produced</i>	w tonach <i>in tonnes</i>	w % zanieczyszczeń wytworzonych <i>in % of pollutants produced</i>	w tonach <i>in tonnes</i>	w % zanieczyszczeń wytworzonych <i>in % of pollutants produced</i>	w tonach <i>in tonnes</i>	w % zanieczyszczeń wytworzonych <i>in % of pollutants produced</i>	w tonach <i>in tonnes</i>	w % zanieczyszczeń wytworzonych <i>in % of pollutants produced</i>	w tonach <i>in tonnes</i>	w % zanieczyszczeń wytworzonych <i>in % of pollutants produced</i>
P O L S K A ..... POLAND	19160672	99,6	1391730	69,7	84173	20,3	382702	52,4	19141	61,2	299839	37,9
Dolnośląskie	2428494	99,7	505848	90,3	17	0,1	314601	97,1	734	51,0	9463	65,9
Kujawsko-pomorskie..	518142	99,0	85	0,3	2684	17,3	941	5,7	274	39,0	31687	84,3
Lubelskie	327879	99,0	610	3,8	44524	82,3	77	1,2	5	1,9	168663	99,3
Lubuskie	90752	98,5	2	0,1	-	-	1	0,0	-	-	147	22,3
Łódzkie	2888843	99,8	238637	75,7	26	0,1	36	0,2	31	9,6	1526	83,8
Małopolskie	876844	99,4	109050	76,0	6336	22,3	1990	4,6	4774	70,5	5894	9,5
Mazowieckie	1502734	99,6	91018	50,7	2090	4,3	3627	16,5	6725	72,7	3062	74,1
Opolskie	2487211	99,9	66855	84,3	5910	20,4	3558	14,4	298	42,0	21664	89,4
Podkarpackie	169724	98,7	1302	11,2	80	1,3	184	5,1	1277	65,2	5914	94,5
Podlaskie	83472	98,4	589	13,8	41	1,3	56	1,4	-	-	-	-
Pomorskie	303591	98,9	2391	10,7	77	0,9	41	0,8	1410	57,2	41203	98,7
Śląskie	3702415	99,6	238366	71,5	22312	25,7	57296	30,6	1926	55,5	3711	0,9
Świętokrzyskie	1840134	99,8	46971	61,8	19	0,1	100	0,3	-	-	519	56,9
Warmińsko-mazurskie	83887	98,4	212	4,9	-	-	16	0,6	21	7,0	-	-
Wielkopolskie	1080306	99,4	62498	36,1	32	0,1	147	1,3	1117	53,5	868	7,7
Zachodniopomorskie ..	776244	99,4	27296	55,3	25	0,2	31	0,8	549	54,5	5518	84,7

^a Głównie amoniak, dwusiarczek węgla, fluor, siarkowodór, związki chloroorganiczne.

^a Mostly ammonia, carbon disulphide, fluorine, hydrogen sulphide, organochlorine compounds.

TABL.29(168). MIASTA O DUŻEJ SKALI ZAGROŻENIA ŚRODOWISKA EMISJĄ ZANIECZYSZCZEŃ POWIETRZA
Z ZAKŁADÓW SZCZEGÓLNIIE UCIAŹLIWYCH W 2008 R.
CITIES WITH HIGH ENVIRONMENTAL THREAT OF AIR POLLUTANTS EMISSION FROM PLANTS ESPECIALLY
NOXIOUS IN 2008

MIASTA CITIES	Emisja zanieczyszczeń Pollutants emission					Zanieczyszczenia zatrzymane w urządzeniach do redukcji Pollutants retained in reduction systems	
	pyłowych particu- lates	gazowych gaseous					
		ogółem total	w tym of which				
			dwutlenek siarki sulphur dioxide	tlenek azotu nitrogen oxide	dwutlenek węgla carbon dioxide		
						pyłowych particulates	gazowych (bez dwu- tlenku węgla) gaseous (excluding carbon dioxide)
w tysiącach ton in thousand tonnes							
P O L S K A..... POLAND	76,8	216319,0	603,6	331,1	214533,6	19160,7	2177,6
W tym miasta o dużej skali zagrożenia powietrza (150 miast, na terenie których koncentrowało się 67,7 % krajowej emisji zanieczyszczeń pyłowych i 64,4 % zanieczyszczeń gazowych Of which cities with high air threat (150 cities with 67,7 % of national particulates pollutants emission and 64,4 % of gaseous pollutants							
Razem ..... Total	52,0	139379,7	441,0	208,5	138146,4	11223,9	1741,8
Bogatynia.....	2,8	12930,7	38,1	11,9	12879,6	2167,1	31,5
Konin.....	2,1	10257,4	89,6	12,7	10151,6	698,4	59,9
Rybnik.....	1,1	8478,1	22,7	16,2	8423,8	1047,8	37,5
Dąbrowa Górnicza.....	3,7	8464,2	7,9	7,7	8350,0	282,3	2,6
Jaworzno.....	0,3	6635,0	8,9	10,4	6611,5	707,2	74,3
Kraków.....	2,9	6276,4	9,0	6,7	6225,0	213,5	0,2
M.st.Warszawa.....	1,4	6265,6	22,5	9,3	6231,5	473,0	17,2
Płock.....	0,6	6264,5	20,7	6,9	6234,0	0,5	5,2
Łaziska Górne.....	0,8	5097,2	7,0	8,1	5079,4	609,0	53,4
Turek.....	0,7	4485,1	11,4	6,4	4466,0	336,8	-
Ostrołęka.....	0,7	3274,0	6,3	5,1	3261,0	245,1	15,7
Będzin.....	1,2	2926,3	13,0	5,8	2907,1	178,9	13,7
Trzebinia.....	0,8	2626,8	7,8	3,0	2614,5	295,9	27,3
Łódź.....	0,4	2565,2	10,1	5,3	2549,5	210,4	0,4
Gdańsk.....	0,9	2359,1	10,6	3,9	2343,2	92,2	41,7
Zdzieszowice.....	0,2	2036,4	0,8	2,4	2028,8	4,1	36,6
Puławy.....	0,9	1733,7	8,3	4,3	1719,9	73,4	213,7
Skawina.....	0,3	1722,7	8,1	3,4	1710,6	148,2	2,7
Poznań.....	0,9	1679,2	4,2	3,8	1669,7	4,9	3,7
Police.....	0,6	1536,7	3,4	1,4	1530,9	12,4	7,1
Kwidzyn.....	0,6	1475,9	3,9	2,0	1469,4	146,1	2,7
Chorzów.....	0,1	1353,6	2,7	1,1	1349,3	108,5	14,4
Wrocław.....	0,4	1314,1	4,2	2,7	1302,3	76,6	0,1
Stalowa Wola.....	0,2	1306,0	6,2	2,5	1296,5	126,1	-
Kędzierzyn Koźle.....	0,5	1286,5	2,9	3,7	1276,3	106,8	13,6
Tarnów.....	0,5	1277,7	4,9	6,5	1265,6	120,5	7,0
Szczecin.....	0,7	1248,3	5,6	2,4	1239,6	71,1	0,6
Chełm.....	0,3	1214,7	0,6	2,4	1210,2	172,5	-
Włocławek.....	1,1	1213,1	0,9	1,0	1207,3	11,6	18,4
Małogoszcz.....	0,2	1188,4	0,8	1,5	1182,1	463,9	-
Janikowo.....	0,9	1143,8	6,3	2,1	1127,7	92,3	15,3
Bydgoszcz.....	0,6	1132,3	6,6	2,8	1122,3	73,7	1,0
Katowice.....	0,5	1021,3	2,7	0,9	1005,1	87,2	7,7
Inowrocław.....	0,6	929,7	4,8	1,8	918,0	88,6	0,0

**TABL.29(168). MIASTA O DUŻEJ SKALI ZAGROŻENIA ŚRODOWISKA EMISJĄ ZANIECZYSZCZEŃ POWIETRZA
Z ZAKŁADÓW SZCZEGÓLNIIE UCIAŹLIWYCH W 2008 R. (c.d.)**
CITIES WITH HIGH ENVIRONMENTAL THREAT OF AIR POLLUTANTS EMISSION FROM PLANTS ESPECIALLY
NOXIOUS IN 2008 (cont.)

MIASTA CITIES	Emisja zanieczyszczeń <i>Pollutants emission</i>					Zanieczyszczenia zatrzymane w urządzeniach do redukcji <i>Pollutants retained in reduction systems</i>	
	pyłowych <i>particu- lates</i>	gazowych <i>gaseous</i>					
		ogółem <i>total</i>	w tym <i>of which</i>				
			dwutlenek siarki <i>sulphur dioxide</i>	tlenek azotu <i>nitrogen oxide</i>	dwutlenek węgla <i>carbon dioxide</i>		
						pyłowych <i>particulates</i>	gazowych (bez dwu- tlenku węgla) <i>gaseous (excluding carbon dioxide)</i>
w tysiącach ton <i>in thousand tonnes</i>							
Częstochowa	0,5	889,6	2,1	2,1	881,2	31,0	-
Jastrzębie Zdrój	0,2	864,5	3,8	1,5	797,9	96,5	-
Białystok	0,3	845,1	1,7	1,5	841,5	31,2	0,6
Gdynia	0,3	816,8	3,0	1,4	811,5	47,0	0,0
Lublin	0,7	797,3	2,3	0,8	793,7	10,3	0,0
Ruda Śląska	0,3	582,1	3,0	0,8	536,8	46,7	-
Zielona Góra	0,1	533,7	0,2	0,5	533,0	0,6	-
Gliwice	0,6	506,2	1,9	0,8	467,2	27,4	5,2
Tychy	0,2	496,4	1,5	0,9	492,8	53,8	1,5
Legnica	0,1	493,4	0,8	0,3	491,2	43,1	185,3
Opole	0,3	480,6	0,6	0,7	476,1	94,9	-
Czechowice-Dziedzice.....	0,2	473,2	1,4	0,3	471,0	44,6	3,8
Bielsko-Biała	0,3	466,8	2,3	0,6	463,3	50,3	0,0
Gorzów Wielkopolski	0,1	457,4	1,2	0,6	455,5	14,9	0,0
Bytom	0,5	448,9	2,6	0,9	439,1	23,9	0,5
Siechnice.....	0,0	431,2	1,9	0,8	428,5	29,0	-
Oświęcim	0,1	428,2	1,7	0,8	424,3	33,5	2,1
Olsztyn.....	0,2	427,4	1,3	0,8	424,8	13,5	0,0
Zabrze	0,3	425,6	2,1	0,7	406,0	26,4	1,2
Toruń	0,3	425,1	1,8	0,6	422,4	24,6	0,3
Rzeszów	0,2	423,9	0,9	0,5	422,3	4,3	0,0
Głogów	0,2	391,0	4,5	1,0	384,0	62,9	611,6
Ostrowiec Świętokrzyski	0,1	359,8	0,6	0,4	358,0	26,0	-
Miasteczko Śląskie	0,0	348,4	0,7	0,1	346,5	36,8	106,4
Mielec	0,9	332,1	0,6	0,7	330,1	11,5	1,0
Nowa Sarzyna.....	0,0	329,4	-	0,2	329,1	0,5	4,5
Świecie	0,6	318,0	1,2	1,2	314,9	73,6	0,1
Szczecinek	0,5	305,0	0,2	0,4	303,9	190,6	-
Zawiercie	0,2	291,0	0,4	0,3	288,9	23,7	0,0
Kielce.....	0,4	278,3	1,1	0,5	276,0	7,1	0,1
Elbląg.....	0,1	272,3	1,0	0,5	270,5	22,0	-
Radlin	0,2	255,7	0,4	0,4	243,2	10,2	-
Rejowiec Fabryczny	0,1	254,4	1,0	0,8	250,9	59,1	-
Żary.....	0,4	251,9	0,1	0,4	250,7	61,3	0,1
Czarnków	0,2	250,9	0,5	0,4	249,1	18,2	-
Radom.....	0,2	249,6	1,1	0,3	247,8	7,9	0,4
Wałbrzych.....	0,2	197,1	0,5	0,3	195,7	1,6	0,1
Opoczno.....	0,5	196,5	0,3	0,2	195,7	2,8	-
Lubin.....	0,2	183,1	0,9	0,3	181,8	3,2	-
Jarosław	0,1	178,6	0,2	0,7	177,7	0,6	-
Knurów	0,1	176,7	0,9	0,3	138,6	12,0	-

TABL.29(168). MIASTA O DUŻEJ SKALI ZAGROŻENIA ŚRODOWISKA EMISJĄ ZANIECZYSZCZEŃ POWIETRZA
Z ZAKŁADÓW SZCZEGÓLNIIE UCIAŹLIWYCH W 2008 R. (cd.)
CITIES WITH HIGH ENVIRONMENTAL THREAT OF AIR POLLUTANTS EMISSION FROM PLANTS ESPECIALLY
NOXIOUS IN 2008 (cont.)

MIASTA CITIES	Emisja zanieczyszczeń <i>Pollutants emission</i>					Zanieczyszczenia zatrzymane w urządzeniach do redukcji <i>Pollutants retained in reduction systems</i>	
	pyłowych <i>particu- lates</i>	gazowych <i>gaseous</i>					
		ogółem <i>total</i>	w tym <i>of which</i>				
			dwutlenek siarki <i>sulphur dioxide</i>	tlenek azotu <i>nitrogen oxide</i>	dwutlenek węgla <i>carbon dioxide</i>		
						pyłowych <i>particulates</i>	gazowych (bez dwu- tlenku węgla) <i>gaseous (excluding carbon dioxide)</i>
	w tysiącach ton <i>in thousand tonnes</i>						
Tomaszów Mazowiecki	0,2	172,7	0,4	0,2	171,6	5,5	0,1
Sosnowiec	0,2	163,6	0,4	0,2	162,5	2,1	0,0
Grudziąć	0,1	151,9	0,6	0,2	151,0	1,4	0,0
Gostyń	0,1	149,2	0,5	1,1	147,5	1,0	0,1
Kostrzyn nad Odrą	-	147,8	0,0	0,2	147,6	-	-
Kalisz	0,5	146,3	0,6	0,2	145,2	1,8	-
Polkowice	0,3	146,4	0,6	0,3	145,1	9,0	0,0
Słupsk	0,2	142,9	0,4	0,2	142,0	0,8	-
Brzeg Dolny	0,7	141,8	0,6	0,4	140,4	9,6	1,2
Grajewo	0,3	140,1	0,3	0,6	138,3	40,8	0,0
Sandomierz	0,1	135,0	0,1	0,5	134,4	0,4	-
Siedlce	0,1	132,9	0,3	0,2	132,1	2,2	0,1
Piotrków Trybunalski	0,2	130,7	0,4	0,2	129,8	1,5	0,1
Piła	0,1	127,5	0,3	0,2	126,8	0,2	0,1
Koszalin	0,1	126,8	0,5	0,1	126,2	0,8	-
Starachowice	0,3	123,8	0,7	0,2	122,4	3,3	-
Suwałki	0,1	123,6	0,4	0,2	122,9	5,6	-
Pruszków	0,1	123,5	0,3	0,2	122,9	0,4	-
Elk	0,1	123,0	0,5	0,1	122,2	0,8	-
Malbork	0,2	120,6	0,4	0,2	119,8	1,0	-
Starogard Gdański	0,1	118,5	0,2	0,1	117,9	3,8	0,6
Czerwionka-Leszczyny	0,2	118,3	0,6	0,3	116,8	2,1	-
Stargard Szczeciński	0,1	115,6	0,3	0,1	115,1	0,5	-
Krosno	0,1	114,3	0,2	0,4	113,7	0,5	0,0
Mysłowice	0,1	111,8	0,2	0,1	74,9	8,1	0,0
Przemysł	0,1	111,5	0,3	0,1	111,1	5,6	-
Łomża	0,1	106,2	0,4	0,2	105,6	1,6	-
Racibórz	0,1	105,5	0,3	0,1	103,5	14,1	1,1
Barlinek	0,1	105,3	0,0	0,1	104,9	3,0	-
Wieruszów	0,2	104,5	0,0	0,3	103,8	35,5	-
Skierniewice	0,1	104,5	0,4	0,2	103,7	1,8	0,1
Brzeg	0,1	101,4	0,5	0,1	100,5	1,0	-
Skarżysko-Kamienna	0,5	100,6	0,4	0,2	99,9	0,9	-
Dębica	0,1	100,3	0,2	0,1	99,7	1,4	-
Pszów	0,2	99,9	0,3	0,2	94,8	18,0	-
Radomsko	0,1	95,6	0,4	0,1	94,8	2,9	0,0
Kołobrzeg	0,1	93,9	0,4	0,1	93,2	2,1	-
Pabianice	0,1	92,4	0,4	0,2	91,6	2,2	-
Myszków	0,1	92,2	0,4	0,1	91,6	1,5	-
Nowy Sącz	0,2	91,7	0,3	0,2	88,8	20,5	1,4
Ciechanów	0,1	91,5	0,2	0,1	91,0	0,1	0,0

**TABL.29(168). MIASTA O DUŻEJ SKALI ZAGROŻENIA ŚRODOWISKA EMISJĄ ZANIECZYSZCZEŃ POWIETRZA
Z ZAKŁADÓW SZCZEGÓLNIIE UCIAŹLIWYCH W 2008 R. (dok.)**
CITIES WITH HIGH ENVIRONMENTAL THREAT OF AIR POLLUTANTS EMISSION FROM PLANTS ESPECIALLY
NOXIOUS IN 2008 (cont.)

MIASTA CITIES	Emisja zanieczyszczeń Pollutants emission					Zanieczyszczenia zatrzymane w urządzeniach do redukcji Pollutants retained in reduction systems	
	pyłowych particu- lates	gazowych gaseous					
		ogółem total	w tym of which				
			dwutlenek siarki sulphur dioxide	tlenek azotu nitrogen oxide	dwutlenek węgla carbon dioxide		
						pyłowych particulates	gazowych (bez dwu- tlenku węgla) gaseous (excluding carbon dioxide)
w tysiącach ton in thousand tonnes							
Bukowno.....	0,1	89,8	0,5	0,1	88,4	32,3	85,3
Cieszyn	0,0	88,1	0,3	0,1	87,5	0,8	-
Jelenia Góra	0,0	88,0	0,1	0,1	87,6	2,7	0,5
Leszno.....	0,2	86,5	0,2	0,2	85,9	3,9	0,2
Zduńska Wola.....	0,1	86,2	0,4	0,1	85,7	1,7	-
Zamość	0,0	86,1	0,2	0,2	85,5	0,2	-
Bieruń	0,1	85,3	0,5	0,1	84,5	0,7	0,1
Konieczpol.....	0,1	84,9	0,6	0,2	84,0	2,5	-
Zgierz.....	0,0	84,7	0,2	0,1	84,4	3,4	-
Kutno	0,1	83,9	0,3	0,1	83,1	1,4	0,0
Ropczyce	0,1	83,8	0,2	0,1	83,3	2,2	-
Świdnik.....	0,1	83,1	0,4	0,1	82,3	1,4	-
Ujście.....	0,1	82,1	0,1	0,6	81,3	0,0	-
Tarnobrzeg.....	0,1	81,7	0,3	0,1	81,0	10,5	0,8
Żory	0,1	79,7	0,2	0,1	76,3	0,3	-
Brzeszcze	0,0	77,3	0,1	0,0	23,6	0,2	-
Sieradz	0,2	76,4	0,5	0,1	75,8	1,5	-
Kruszwica	0,1	75,4	0,2	0,1	74,9	0,4	-
Świdnica	0,1	75,2	0,3	0,1	74,6	1,5	-
Czarna Woda	0,2	74,4	0,3	0,1	73,8	1,6	-
Hajnówka.....	0,1	73,9	0,1	0,1	73,6	0,2	-
Świnoujście.....	0,5	70,9	0,3	0,1	70,3	0,3	-
Tarnowskie Góry	0,1	70,4	0,3	0,1	69,9	4,6	0,0
Biała Podlaska	0,1	70,3	0,2	0,1	69,8	0,4	-
Sieraków	0,0	67,9	0,0	0,0	67,8	-	-
Chełmża.....	0,1	67,2	0,2	0,1	66,6	0,3	-
Piekary Śląskie.....	0,3	66,2	0,4	0,1	65,5	1,3	0,0
Pisz	0,0	65,2	0,0	0,1	65,0	0,2	-
Łowicz	0,1	63,8	0,2	0,1	63,4	0,1	-
Jasło	0,1	63,8	0,3	0,1	63,2	0,9	0,0
Legionowo	0,1	63,6	0,2	0,1	63,2	0,4	-
Wołomin	0,1	63,1	0,1	0,1	62,8	4,2	0,0
Chrzanów	0,1	61,2	0,2	0,1	60,8	0,4	0,0
Krasnystaw	0,1	61,1	0,1	0,1	60,9	0,3	-

TABL.30(169). EMISJA I REDUKCJA ZANIECZYSZCZEŃ POWIETRZA Z ZAKŁADÓW SZCZEGÓLNIIE UCIAŹLIWYCH WEDŁUG POLSKIEJ KLASYFIKACJI DZIAŁALNOŚCI " W 2008 R.
EMISSION AND AIR POLLUTANT REDUCTION FROM PLANTS ESPECIALLY NOXIOUS BY POLISH CLASSIFICATION OF ACTIVITIES " IN 2008

Poziom Level of		WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Emisja zanieczyszczeń w tysiącach ton Pollutants emission in thousand tonnes						Zanieczyszczenia zatrzymane w urządzeniach do redukcji w tys. ton Pollutants retained in reduction systems in thous. tonnes	
			pyłowe particulates		gazowe gaseous					
			ogółem total	w tym ze spalania paliw of which from the combustion of fuel	ogółem total	w tym of which				
dwutlenek siarki sulphur dioxide	tlenek węgla carbon oxide	dwutlenek węgla carbon dioxide				pyłowe particulates	gazowe gaseous			
działu division	grupy group		76,8	56,0	216319,0	603,6	348,2	214533,6	19160,7	2177,6
			1,5	0,3	785,4	2,5	3,8	343,9	45,3	201,8
10		PODSEKCJA CA / SUBSECTION CA	0,6	0,2	597,4	0,6	0,9	161,5	35,5	0,0
	10.1		0,6	0,2	595,9	0,6	0,9	159,9	35,5	0,0
			0,5	0,1	560,0	0,3	0,2	125,3	35,1	0,0
		PODSEKCJA CB / SUBSECTION CA	0,8	0,1	188,0	2,0	2,8	182,4	9,8	201,8
	13		0,4	0,0	73,3	0,4	0,6	71,7	0,1	200,8
		13.2	0,4	0,0	73,3	0,4	0,6	71,7	0,1	200,8
	14		0,4	0,1	114,7	1,6	2,2	110,7	9,7	1,0
		14.1	0,2	0,0	56,2	0,0	2,1	54,1	3,8	-
	14.2	0,1	0,1	19,7	0,0	0,0	19,5	2,6	0,0	
	14.3	0,0	-	25,5	1,4	0,0	23,9	-	1,0	
15	14.4-									
	14.5	0,1	0,0	13,4	0,1	0,1	13,2	3,3	-	
		SEKCJA D / SECTION D	32,8	14,0	54421,3	103,7	283,2	53922,5	5927,8	1185,5
		PODSEKCJA DA / SUBSECTION CA	5,3	4,6	2989,7	9,3	9,2	2966,5	33,2	0,4
			5,2	4,6	2962,7	9,3	9,1	2939,5	29,9	0,4
		15.1	0,5	0,4	204,5	0,6	0,8	202,8	2,1	0,0
	15.3	0,8	0,8	386,2	1,4	1,2	382,9	5,1	-	
	15.4	0,1	0,1	142,2	0,4	0,2	141,1	0,6	-	
	15.5	1,4	1,2	700,9	2,2	2,9	694,7	6,4	0,2	
	15.9	0,2	0,2	207,8	0,2	0,4	206,9	4,9	0,0	
16	15.2,									
	15.6-									
	15.8	2,2	1,9	1320,9	4,4	3,8	1311,1	10,9	0,1	
	15.83	1,4	1,3	1175,6	4,0	3,3	1166,9	8,9	0,1	
			0,0	0,0	27,1	0,0	0,0	27,0	3,2	-
		PODSEKCJA DB / SUBSECTION DB	0,3	0,3	147,4	0,6	0,5	146,1	0,8	0,4
	17		0,3	0,3	147,4	0,6	0,5	146,1	0,8	0,4
		17.1	0,0	-	0,6	-	-	0,6	-	-
	17.2	0,2	0,2	94,2	0,4	0,3	93,4	0,5	0,1	
	18		-	-	-	-	-	-	-	-
18.2		-	-	-	-	-	-	-	-	
18.3	-	-	-	-	-	-	-	-		
19		PODSEKCJA DC / SUBSECTION DC	0,0	0,0	14,8	0,1	0,0	14,7	0,2	0,0
			0,0	0,0	14,8	0,1	0,0	14,7	0,2	0,0
	19.1	0,0	0,0	3,5	0,0	-	3,5	-	0,0	
	19.3	0,0	0,0	11,3	0,1	0,0	11,2	0,2	-	
20		PODSEKCJA DD / SUBSECTION DD	3,2	1,8	1520,8	2,0	3,9	1510,8	452,2	1,3
			3,2	1,8	1520,8	2,0	3,9	1510,8	452,2	1,3
20.2			2,8	1,6	1379,1	2,0	3,4	1370,1	440,0	0,3
		PODSEKCJA DE / SUBSECTION DE	1,6	0,4	2217,1	5,9	1,7	2205,1	230,8	4,9
21			1,6	0,4	2212,5	5,9	1,7	2200,8	230,8	3,2
		PODSEKCJA DF / SUBSECTION DF	1,9	0,9	10664,1	29,8	10,5	10608,5	62,0	82,3
23			1,9	0,9	10664,1	29,8	10,5	10608,5	62,0	82,3
	23.1	0,9	0,1	3245,9	4,0	9,5	3227,1	62,0	39,1	
23.2	0,9	0,9	7418,2	25,7	1,1	7381,4	-	43,2		
		PODSEKCJA DG / SUBSECTION DG	4,8	2,3	8498,3	29,9	15,1	8423,8	600,2	285,9

TABL.30(169). EMISJA I REDUKCJA ZANIECZYSZCZEŃ POWIETRZA Z ZAKŁADÓW SZCZEGÓLNIIE UCIAŹLIWYCH WEDŁUG POLSKIEJ KLASYFIKACJI DZIAŁALNOŚCI " W 2008 R. (cd.)
EMISSION AND AIR POLLUTANT REDUCTION FROM PLANTS ESPECIALLY NOXIOUS BY POLISH CLASSIFICATION OF ACTIVITIES "IN 2008 (cont.)

Poziom Level of		WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Emisja zanieczyszczeń w tysiącach ton Pollutants emission in thousand tonnes						Zanieczyszczenia zatrzymane w urządzeniach do redukcji w tys. ton Pollutants retained in reduction systems in thous. tonnes	
			pyłowe particulates		gazowe gaseous					
			ogółem total	w tym ze spalania paliw of which from the combustion of fuel	ogółem total	w tym of which				
dwu- tlenek siarki sul- phur dio- xide	tlenek węgla carbon oxide	dwutle- nek węgla carbon dioxide				pyłowe particu- lates	gazowe gaseous			
dzia- łu divi- sion	grupy group									
24			4,8	2,3	8498,3	29,9	15,1	8423,8	600,2	285,9
	24.1		4,6	2,3	8374,1	29,5	14,8	8301,2	528,0	285,2
	24.13		1,5	1,3	2053,8	10,8	10,7	2026,2	179,9	15,3
	24.14		0,8	0,4	2154,3	7,3	3,2	2133,1	225,8	22,3
	24.15		1,6	0,5	3132,8	11,3	0,5	3113,5	99,9	222,4
	24.2		-	-	0,2	-	-	0,2	1,1	0,0
	24.4		0,0	0,0	32,3	0,0	0,0	31,9	0,4	0,3
	24.7		0,0	0,0	2,0	0,0	0,0	2,0	-	0,0
		PODSEKCJA DH / SUBSECTION DH.....	0,4	0,2	430,6	1,2	0,5	427,0	13,5	4,7
25			0,4	0,2	430,6	1,2	0,5	427,0	13,5	4,7
	25.1		0,3	0,1	354,1	1,0	0,3	351,2	13,0	0,0
	25.2		0,1	0,1	76,5	0,1	0,2	75,8	0,5	4,7
		PODSEKCJA DI / SUBSECTION DI.....	5,2	1,3	15222,1	8,6	90,8	15092,9	3891,8	8,3
26			5,2	1,3	15222,1	8,6	90,8	15092,9	3891,8	8,3
	26.1		1,1	0,4	1322,3	1,2	1,3	1311,9	3,3	4,7
	26.2		0,2	0,0	168,0	0,1	0,3	167,4	5,0	0,1
	26.5		2,4	0,1	12377,2	5,0	53,2	12300,0	2971,7	-
	26.51		1,6	0,0	10684,0	4,6	26,0	10634,8	2882,8	-
	26.52		0,8	0,0	1656,9	0,4	27,1	1629,0	89,0	-
		PODSEKCJA DJ / SUBSECTION DJ.....	7,5	0,8	11937,6	14,4	143,4	11767,8	558,4	792,0
27			7,1	0,6	11810,9	14,2	142,8	11642,6	554,2	791,5
	27.1		5,8	0,3	10579,6	7,8	134,9	10428,0	372,8	-
	27.3		0,0	0,0	50,7	0,1	0,1	50,4	0,6	0,1
	27.4		0,4	0,0	959,5	5,7	6,4	945,9	153,3	790,4
	27.44		0,2	-	455,7	4,5	2,4	447,7	106,2	596,2
28			0,4	0,2	126,7	0,2	0,6	125,2	4,2	0,5
	28.1		0,1	0,1	12,4	0,0	0,1	12,0	0,3	0,0
	28.2		0,1	0,0	7,7	0,0	0,0	7,6	1,5	0,0
	28.4		0,0	0,0	56,1	0,0	0,0	56,0	0,2	-
	28.3; 28,5 - 28.7		0,2	0,1	50,5	0,1	0,4	49,6	2,3	0,5
		PODSEKCJA DK / SUBSECTION DK.....	1,0	0,8	230,0	0,8	1,1	226,5	5,9	0,1
29			1,0	0,8	230,0	0,8	1,1	226,5	5,9	0,1
	29.1		0,2	0,1	51,8	0,2	0,5	50,7	3,5	0,0
	29.3		0,0	0,0	4,4	0,0	0,0	4,0	0,0	0,0
	29.5		0,1	0,0	18,1	0,1	0,1	17,6	0,6	0,0
	29.2-4. 29.6-7		0,7	0,6	160,1	0,6	0,5	158,1	1,9	0,0
		PODSEKCJA DL / SUBSECTION DL.....	0,3	0,1	153,0	0,2	3,4	148,3	31,9	3,0
31			0,2	0,1	110,4	0,1	3,3	106,3	31,3	3,0
	31.1		0,0	0,0	5,0	0,0	0,1	4,8	0,4	0,0
	31.5		0,0	0,0	54,4	0,0	0,0	54,2	0,1	0,1
	31.2-4 31.6		0,1	0,0	51,1	0,1	3,2	47,4	30,9	2,9
30; 32,3			0,1	0,1	42,5	0,1	0,1	42,0	0,5	0,1

TABL.30(169). EMISJA I REDUKCJA ZANIECZYSZCZEŃ POWIETRZA Z ZAKŁADÓW SZCZEGÓLNIIE UCIAŹLIWYCH WEDŁUG POLSKIEJ KLASYFIKACJI DZIAŁALNOŚCI " W 2008 R. (dok.)
EMISSION AND AIR POLLUTANT REDUCTION FROM PLANTS ESPECIALLY NOXIOUS BY POLISH CLASSIFICATION OF ACTIVITIES ^a IN 2008 (cont.)

Poziom Level of		WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Emisja zanieczyszczeń w tysiącach ton Pollutants emission in thousand tonnes						Zanieczyszczenia zatrzymane w urządzeniach do redukcji w tys. ton Pollutants retained in reduction systems in thous. tonnes	
			pyłowe particulates		gazowe gaseous					
			ogółem total	w tym ze spalania paliw of which from the combustion of fuel	ogółem total	w tym of which				
dwutle- nek siarki sul- phur dio- xide	tlenek węgla carbon oxide					dwutle- nek węgla carbon dioxide	pyłowe particu- lates	gazowe gaseous		
dzia- łu divi- sion	grupy group									
34		PODSEKCJA DM / SUBSECTION DM	0,7	0,4	282,9	0,6	1,2	275,0	3,0	2,1
			0,3	0,2	170,1	0,3	0,8	165,3	1,3	1,8
	34.1		0,1	0,0	60,0	0,0	0,4	57,6	0,4	1,7
35	34.2		0,0	0,0	0,8	0,0	0,0	0,7	0,0	0,0
			0,4	0,2	112,7	0,3	0,4	109,7	1,8	0,3
	35.1		0,2	0,1	30,5	0,0	0,1	29,0	0,5	0,2
36	35.2		0,2	0,1	81,2	0,3	0,3	79,7	1,2	0,1
	35.3		0,0	-	1,1	-	0,0	1,0	0,1	0,0
			0,7	0,1	112,9	0,3	1,8	109,7	43,8	0,3
37			0,2	0,1	30,7	0,1	0,5	29,1	9,7	0,1
	36.1		0,2	0,1	29,7	0,1	0,5	28,3	9,6	0,1
			0,5	-	82,2	0,2	1,3	80,6	34,1	0,2
40	37.2		0,5	-	2,3	-	0,0	2,3	0,0	-
		SEKCJA E / SECTION E	40,4	40,0	160314,0	494,7	54,6	159481,4	13163,4	783,4
			40,2	39,8	160245,9	494,4	54,2	159414,2	13162,8	783,4
41	40.1		20,2	20,1	128292,0	378,0	30,3	127689,0	11566,7	763,2
	40.3		20,1	19,7	31873,0	116,4	23,8	31673,3	1596,1	20,2
			0,2	0,2	68,1	0,3	0,4	67,3	0,6	-
45		SEKCJA F / SECTION F	0,2	0,1	42,9	0,1	0,4	42,2	16,1	1,6
			0,2	0,1	42,9	0,1	0,4	42,2	16,1	1,6
		SEKCJA O / SECTION O	0,0	0,0	43,4	0,0	0,1	42,7	0,6	0,4
90			0,0	0,0	42,0	0,0	0,1	41,2	0,6	0,4
91-			0,0	-	1,4	-	-	1,4	0,0	-
		SEKCJE POZOSTAŁE ..... OTHER SECTIONS	1,8	1,6	711,9	2,4	6,2	700,9	7,5	4,8

^a Patrz Aneks str. 518
^a See Annex, page 518

TABL.31(170). MIĘDZYNARODOWY OBRÓT SUBSTANCJAMI ZUBOŻAJĄCYMI WARSTWĘ OZONOWĄ W 2007 R. ^a
INTERNATIONAL TRADE WITH SUBSTANCES IMPOVERISHING THE OZONE LAYER IN 2007 ^a

RODZAJE SUBSTANCJI	Przywóz do Polski z terenu UE <i>Imports to Poland from EU</i>	Import spoza UE do Polski <i>Imports from outside EU to Poland</i>	Wywóz z Polski na teren UE <i>Exports from Poland to EU</i>	Eksport z Polski poza UE <i>Exports from Poland outside EU</i>	TYPES OF SUBSTANCES
	w tonach <i>in tonnes</i>				
Halon-1211	0,116	0,020	1,487	0,001	<i>Halocarbon-1211</i>
Halon-1301	42,969	0,051	10,277	—	<i>Halocarbon-1301</i>
1,1,1-trichloroetan	<0,001	—	—	—	<i>1,1,1-trichloroethane</i>
Czterochlorek węgla	22,881	—	—	—	<i>Carbon tetrachloride</i>
Substancje HCFCs ogółem.....	830,131	—	3,028	—	<i>Total HCFCs substances</i>
w tym: HCFC-22	767,246	—	3,028	—	<i>of which HCFC-22</i>
HCFC-123	0,330	—	—	—	HCFC-123
HCFC-124	5,213	—	—	—	HCFC-124
HCFC-141b	55,920	—	—	—	HCFC-141b
HCFC-142b	1,422	—	—	—	HCFC-142b
Bromometan.	<0,001	34,000	—	—	<i>Bromomethane</i>

^a Dane dotyczą okresu od 1 stycznia do 31 grudnia 2007 r.
Źródło: dane Ministerstwa Środowiska.
^a Data concern the period from the 1 January up to 31 December 2007.
Source: data of the Ministry of Environment.

TABL.32(171). CAŁKOWITA ZAWARTOŚĆ OZONU W ATMOSFERZE
TOTAL OZONE CONTENT IN THE ATMOSPHERE

LATA YEARS	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
	w dobsonach in dobsons											
ŚREDNIE MIESIĘCZNE MONTHLY AVERAGE												
1963.....	—	—	404	382	385	382	339	317	292	290	285	309
1965.....	350	398	416	402	393	357	331	326	297	282	311	356
1970.....	334	442	420	417	378	373	345	328	319	305	305	320
1975.....	331	348	378	394	357	351	337	315	289	288	294	293
1980.....	341	358	402	425	404	374	373	331	305	296	298	326
1985.....	373	399	376	377	364	368	339	302	299	280	291	323
1990.....	314	328	350	383	368	356	—	—	320	276	296	307
1995.....	321	339	378	363	347	331	323	307	295	270	281	292
2000.....	314	341	346	340	335	324	328	298	286	261	258	306
2005.....	343	362	368	380	353	350	325	305	279	272	291	322
2006.....	304	389	393	394	372	344	326	333	288	269	277	260
2007.....	324	361	381	360	356	342	332	311	301	284	283	272
2008.....	300	322	288	370	364	341	330	305	293	272	272	284

ZWIĘKSZENIE (+) LUB ZMNIĘSZENIE (-) W STOSUNKU DO ŚREDNICH WIELOLETNICH
INCREASE (+) OR DECREASE (-) IN RELATION TO LONG-TERM AVERAGES

1965 do 1963-64.....	+27	+26	+29	+10	+10	-1	-3	+5	+3	-8	+30	+52
1965 to 1963-64												
1970 do 1963-69.....	-38	+57	+20	+26	+4	+18	+9	+4	+22	+22	+15	-18
1970 to 1963-69												
1975 do 1963-74.....	-27	-40	-19	-1	-18	-11	0	-6	-12	-5	0	-35
1975 to 1963-74												
1980 do 1963-79.....	-15	-26	+11	+28	+29	+14	+32	+8	+3	+5	+5	+2
1980 to 1963-79												
1985 do 1963-84.....	+21	+19	-15	-19	-13	+6	-4	-22	-4	-12	0	+1
1985 to 1963-84												
1990 do 1963-89.....	-36	-53	-41	-12	-8	-7	-10	-11	+19	-13	+5	-15
1990 to 1963-89												
1995 do 1963-94.....	-24	-38	-8	-29	-28	-28	-18	-15	-7	-19	-9	-25
1995 to 1963-94												
1997 do 1963-96.....	-32	-25	-35	-34	-29	-14	-7	-11	-16	+4	-12	-51
1997 to 1963-96												
1998 do 1963-97.....	-17	-50	0	-9	-3	-17	+3	+2	+9	+5	-1	-18
1998 to 1963-97												
1999 do 1963-98.....	-15	+28	+3	-27	-5	-22	-20	-8	-19	-3	-19	-15
1999 to 1963-98												
2000 do 1963-99.....	-27	-33	-36	-48	-36	-33	-12	-23	-15	-28	-30	-7
2000 to 1963-99												
2001 do 1963-2000.....	-17	-21	-11	-12	-20	0	11	-14	+8	-19	-3	+11
2001 to 1963-2000												
2002 do 1963-2001.....	-23	-24	-18	+3	-32	-9	-17	-2	+5	+13	+13	-14
2002 to 1963-2001												
2003 do 1963-2002.....	+30	+13	-14	0	-9	-8	-7	+2	+4	+12	+5	-22
2003 to 1963-2002												
2004 do 1963-2003.....	+12	+3	-5	-13	+4	-3	-11	-7	-4	-9	+4	-4
2004 to 1963-2003												
2005 do 1963-2004.....	+3	-11	-14	-7	-17	-7	-15	-16	-22	-17	+2	+10
2005 to 1963-2004												
2006 do 1963-2005.....	-35	+17	+12	+9	+4	-11	-13	+12	-12	-18	-10	-51
2006 to 1963-2005												
2007 do 1963-2006.....	-16	-11	0	-26	-13	-13	-7	-9	1	-3	-5	-40
2007 to 1963-2006												
2008 do 1963-2007.....	-4	-50	7	-16	-4	-14	-9	-15	-7	-15	-16	-28
2008 to 1963-2007												

Ź r ó d ł o: dane Instytutu Geofizyki PAN uzyskane w ramach systemu Państwowego Monitoringu Środowiska.
S o u r c e: data of the Geophysical Institute of Polish Academy of Science (PAN) derived from the National Environment Monitoring system.

TABL.33(172). CIŚNIENIE CZĄSTKOWE OZONU W ATMOSFERZE NAD LEGIONOWEM K/WARSZAWY W 2008 R.
PARTIAL PRESSURE OF OZONE IN THE ATMOSPHERE OVER LEGIONOWO NEAR WARSZAWA IN 2008

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Powierzchnie izobaryczne w hPa (licznik) i średnia wysokość w km (mianownik) <i>Isobaric levels in hPa (numerator) and average high in km (denominator)</i>											
		<u>1000</u>	<u>700</u>	<u>500</u>	<u>300</u>	<u>200</u>	<u>150</u>	<u>100</u>	<u>70</u>	<u>50</u>	<u>30</u>	<u>20</u>	<u>10</u>
		0,1	3,0	5,5	9,9	12,0	13,5	16,0	18,5	20,5	23,5	26,5	31,0
Styczeń	a	13	33	27	17	52	50	68	96	139	142	111	53
January	b	10	32	25	24	60	75	103	146	156	141	103	51
	c	0,8	0,6	1,7	-1,0	-0,4	-1,5	-1,3	-2,1	-1,1	0,1	1,3	0,3
Luty	a	15	37	30	18	54	45	67	125	145	120	103	61
February	b	19	33	27	27	70	95	119	159	163	146	110	60
	c	-0,5	1,2	1,2	-1,0	-1,0	-2,0	-1,8	-1,1	-1,2	-2,8	-0,7	0,2
Marzec	a	33	36	30	64	117	117	181	179	177	150	111	60
March	b	33	38	30	32	84	97	122	146	162	137	106	63
	c	0,0	-0,9	0,0	2,7	2,3	1,3	2,6	1,7	1,1	1,1	0,7	-0,5
Kwiecień.....	a	40	44	37	35	95	91	79	151	151	140	113	66
April	b	41	43	35	36	93	100	113	140	155	135	108	70
	c	-0,1	0,4	0,6	-0,1	0,1	-0,6	-2,2	0,7	-0,3	0,5	0,6	-0,6
Maj	a	46	42	31	23	74	88	98	137	143	137	110	72
May	b	45	45	36	35	89	90	95	120	146	130	111	74
	c	0,2	-1,0	-1,8	-1,3	-0,8	-0,1	0,2	0,9	-0,3	1,0	-0,2	-0,3
Czerwiec.....	a	50	42	44	29	48	53	79	111	136	133	117	73
June	b	45	44	38	36	72	80	81	107	133	130	118	76
	c	0,9	-0,6	1,5	-0,6	-1,2	-1,6	-0,1	0,4	0,5	0,4	-0,1	-0,8
Lipiec.....	a	37	40	37	28	59	55	80	86	124	136	111	71
July	b	42	43	37	32	71	65	72	99	126	130	118	73
	c	-0,5	-0,6	0,0	-0,5	-0,6	-0,7	1,5	-1,4	-0,3	1,0	-1,3	-0,5
Sierpień.....	a	36	37	31	20	23	38	59	84	111	120	98	67
August	b	42	43	37	26	50	54	72	100	121	120	115	71
	c	-0,9	-1,7	-1,3	-1,8	-1,7	-1,6	-1,3	-1,8	-2,1	0,0	-3,0	-0,9
Wrzesień.....	a	53	37	26	18	18	35	66	72	110	109	88	68
September	b	30	39	33	24	35	46	74	104	119	118	102	64
	c	3,1	-0,7	-2,3	-1,7	-1,8	-1,3	-0,9	-3,4	-2,0	-0,9	-1,4	0,8
Październik	a	17	35	26	14	29	29	43	79	99	99	92	-
October	b	19	36	29	25	36	42	66	100	117	115	94	59
	c	-0,3	-0,3	-1,8	-1,1	-0,6	-1,5	-1,8	-1,4	-2,7	-1,6	-0,3	-
Listopad	a	5	37	23	14	52	66	54	114	121	125	84	50
November	b	13	33	26	20	39	48	83	109	122	125	98	50
	c	-1,6	1,7	-1,8	-1,2	1,2	1,7	-2,1	0,5	-0,1	0,0	-1,4	0,0
Grudzień	a	4	30	25	30	38	71	106	119	132	122	100	44
December	b	9	33	25	22	42	56	85	115	135	129	100	48
	c	-1,3	-1,6	0,0	1,3	-0,3	1,2	1,1	0,3	-0,2	-0,8	0,0	-0,8

a – średnie miesięczne (10^{-4} Pa) w 2008
b – średnie miesięczne wieloletnie (10^{-4} Pa) z lat 1993-2007
c – standaryzowane odchylenie: $(a-b)/\sigma$, gdzie σ jest odchyleniem standardowym śr. mies. z lat 1993-2007
Ź r ó ł o: dane Instytutu Meteorologii i Gospodarki Wodnej uzyskane w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska.

a – monthly average (10^{-4} Pa) in 2008
b – long-term monthly average (10^{-4} Pa) from the years 1993-2007
c – standardized deviations: $(a-b)/\sigma$, where σ is a standard deviation of monthly average from the years 1993-2007
S o u r c e: data of the Institute of Meteorology and Water Management derived from the National Environment Monitoring system

TABL.34(173). PROMIENIOWANIE NADFIOLETOWE (UV-B) W 2008 R.
ULTRAVIOLET RADIATION (UV-B) IN 2008

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
	w jednostkach MED ^a in MED units ^a											
ŁEBA												
Liczba dni objętych pomiarem ..... <i>Number of days included in the measurement</i>	31	29	31	30	31	30	31	31	30	31	30	31
Dawki promieniowania: <i>Radiation dose:</i>												
średnie dobowe ..... <i>one-day averages</i>	0.5	1.3	3.4	6.9	14.6	16.6	15.4	10.5	7.0	3.1	1.0	0.4
maksymalne dobowe ..... <i>one-day maximum</i>	0.9	3.1	7.4	11.9	18.9	20.4	21.6	15.5	12.0	5.7	2.2	0.8
minimalne dobowe ..... <i>one-day minimum</i>	0.2	0.2	0.6	1.0	6.8	7.9	5.6	3.6	1.9	0.3	0.2	0.1
miesięczne ..... <i>monthly</i>	14.6	38.0	105.3	208.0	452.2	498.4	477.0	324.5	209.1	96.3	28.8	13.0
LEGIONOWO												
Liczba dni objętych pomiarem ..... <i>Number of days included in the measurement</i>	31	29	31	30	31	30	31	31	30	31	30	31
Dawki promieniowania: <i>Radiation dose:</i>												
średnie dobowe ..... <i>one-day averages</i>	1.3	2.5	4.6	7.4	12.7	16.4	14.3	10.3	5.6	3.0	1.2	0.8
maksymalne dobowe ..... <i>one-day maximum</i>	2.9	5.1	9.5	12.3	20.9	22.6	22.3	15.9	11.8	5.3	2.5	1.4
minimalne dobowe ..... <i>one-day minimum</i>	0.3	0.9	1.3	2.4	4.2	10.3	4.8	3.4	1.9	1.1	0.4	0.3
miesięczne ..... <i>monthly</i>	39.1	73.0	142.2	222.9	393.4	492.4	444.6	319.9	168.2	94.1	37.0	23.6
ZAKOPANE												
Liczba dni objętych pomiarem ..... <i>Number of days included in the measurement</i>	31	29	31	29	30	29	31	31	30	31	30	31
Dawki promieniowania: <i>Radiation dose:</i>												
średnie dobowe ..... <i>one-day averages</i>	1.3	3.0	5.5	7.9	10.2	13.2	12.6	12.1	6.7	3.9	1.8	0.8
maksymalne dobowe ..... <i>one-day maximum</i>	2.9	6.2	10.5	13.5	20.3	23.1	22.1	18.4	13.9	7.1	3.3	1.4
minimalne dobowe ..... <i>one-day minimum</i>	0.6	0.5	1.8	2.0	3.1	4.5	1.2	2.0	0.7	0.7	0.5	0.2
miesięczne ..... <i>monthly</i>	40.9	85.8	172.0	236.2 ^b	315.7 ^b	396.2 ^b	389.5	374.5	200.6	120.1	52.8	25.8
BELSK												
Liczba dni objętych pomiarem ..... <i>Number of days included in the measurement</i>	31	29	31	30	31	30	31	31	30	31	30	31
Dawki promieniowania: <i>Radiation dose:</i>												
średnie dobowe ..... <i>one-day averages</i>	0,6	1,4	3,0	5,7	10,2	15,0	12,9	10,1	5,2	2,7	0,8	0,4
maksymalne dobowe ..... <i>one-day maximum</i>	1,4	3,2	6,6	10,1	18,6	20,6	19,5	16,3	11,6	5,1	2,2	0,8
minimalne dobowe ..... <i>one-day minimum</i>	0,1	0,3	0,6	1,9	2,9	10,5	3,7	2,3	1,1	1,1	0,2	0,1
miesięczne ..... <i>monthly</i>	17,0	42,1	93,9	169,9	317,4	448,6	400,5	313,3	156,6	83,3	24,9	13,2

^a MED – Minimal Erythema Dose (patrz „Uwagi metodyczne”). ^b Przy braku danych w poszczególnych dniach, uzupełniono je przez średnią obliczoną z pozostałych dni.

Źródło: dane Instytutu Meteorologii i Gospodarki Wodnej, dla Belska – dane Instytutu Geofizyki PAN uzyskane w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska.

^a MED - Minimal Erythema Dose (see “Methodological notes”). ^b If there was no data on individual days, they were complemented by the average calculated on the basis of the remaining days.

Source: data of the Institute of Meteorology and Water Management, for Belsk – data of the Geophysical Institute of Polish Academy of Science derived from the National Environment Monitoring system.

TABL.35(174). STĘŻENIE OZONU W PRZYZIEMNEJ WARSTWIE ATMOSFERY W 2008 R.
OZONE CONCENTRATION IN THE GROUND LAYER OF THE ATMOSPHERE IN 2008

Lokalizacja stanowisk pomiarowych <i>Location of measurement stations</i>		Stężenie maksymalne <i>Maximum concentration</i>		Liczba dni z przekroczeniami stężenia docelowego ^c <i>Number of days with exceeded target concentration^c</i>	AOT40 ^d z okresu maj-lipiec <i>AOT40^d from the period May-July</i>	
		1-godzinne <i>1-hour</i>	8-godzinne ^b <i>8-hour^b</i>			
		µg/m ³			µg/m ³ *h	
Dolnośląskie.....	Czarna Góra ^a	164	156	50	23017	
	Czarniawa ^a	160	154	29	22080	
	Jeleniów ^a	173	165	29	22978	
	Jelenia Góra Ciepl.	184	176	47	-	
	Śnieżka ^a	171	162	47	27360	
	Wałbrzych	151	148	17	-	
	Wrocław, ul. Korzeniowskiego	182	172	18	-	
Kujawsko-pomorskie	Bydgoszcz	165	154	3	-	
Lubelskie.....	Biały Słup ^a	145	134	2	5570	
	Jarczew ^a	137	130	7	11732	
	Lublin	174	159	25	-	
Lubuskie.....	Gorzów Wlkp.	155	146	8	-	
	Smolary Bytnickie ^a	182	173	29	23921	
	Świebodzin	141	137	2	-	
	Zielona Góra	171	163	14	-	
Łódzkie	Gajew ^a	158	149	26	21057	
	Łódź	158	151	26	-	
	Piotrków Tryb	169	156	29	-	
Małopolskie.....	Kraków	124	115	-	-	
Mazowieckie	Belsk ^a	161	147	24	20411	
	Radom	147	134	5	-	
	Tłuszcz ^a	142	138	17	13391	
	Warszawa, ul. Podleśna	147	125	2	-	
	Warszawa, ul. Krucza	158	139	16	-	
	Warszawa Ursynów	154	143	23	-	
	Podlaskie	Siemiatycze	179	159	29	-
Pomorskie	Słupsk	153	145	19	-	
	Gdynia, ul. Porębskiego	138	126	4	-	
	Gdańsk, ul. Leczkowa	130	120	1	-	
	Gdańsk, ul.Kopernika	146	134	4	-	
	Łeba ^a	140	135	10	14016	
	Śląskie.....	Bielsko-Biała	170	163	35	-
	Częstochowa	139	122	1	-	
Śląskie.....	Dąbrowa Górnicza	186	163	9	-	
	Katowice	176	162	25	-	
	Tychy	163	149	25	-	
	Ustroń	178	162	47	-	
	Wodzisław Śląski	-	156	19	-	
	Zabrze	148	130	3	-	
	Złoty Potok, gm. Janów ^a	164	157	36	23836	
	Warmińsko-mazurskie	Olsztyn	153	143	13	-
	Wielkopolskie	Poznań	166	155	8	-
Mścigniew ^a		170	166	13	15669	
Krzyżówka ^a		173	162	32	25004	
Zachodniopomorskie.....	Widuchowa ^a	176	171	28	22113	
	Szczecin	156	145	6	-	

a Stanowiska podmiejskie i pozamiejskie. *b* Wartość maksymalnej średniej ośmiogodzinnej spośród średnich kroczących, obliczanych ze średnich jednogodzinnych w ciągu doby. *c* Poziom docelowy dla ozonu ustanowiony ze względu na ochronę zdrowia ma wartość 120µg/m³ (ze względu na ochronę roślin 18000µg/m³) i jest to maksymalna średnia ośmiogodzinna spośród średnich kroczących, obliczanych ze średnich jednogodzinnych w ciągu doby. *d* Parametr AOT40 oblicza się dla stacji podmiejskich i pozamiejskich – patrz „Uwagi metodyczne”.

Ź r ó d ł o: dane Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska uzyskane w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska.

a Suburban and rural stations. *b* Value of maximum 8-hour average from moving averages calculated on the basis of 1-hour averages during 24 hours. *c* The ozone target level established due to health protection amounts to 120µg/m³ (due to plant protection 18000µg/m³) and it constitutes a maximum 8-hour average from moving averages calculated on the basis of 1-hour averages during 24 hours. *d* The AOT40 parameter is calculated for suburban and rural stations - see “Methodological notes”.

S o u r c e: data of the Inspectorate for Environmental Protection derived from the National Environment Monitoring.

TABL.36(175). STĘŻENIA DWUTLENKU SIARKI WEDŁUG AGLOMERACJI I MIAST W 2008 R.
SULPHUR DIOXIDE CONCENTRATION BY AGGLOMERATIONS AND CITIES IN 2008

AGLOMERACJA/ /MIASTO AGGLOMERATION/CITY	Stężenia 1-godz. 1-h concentration				Stężenia 24-godz. 24-h concentration				Stężenia średnie roczne Average annual concentration			
	liczba stano- wisk num- ber of sta- tions	wartość normowanego percentyla $S_{99,726}$ w $\mu\text{g}/\text{m}^3$ (wartość dopuszczalna: $350 \mu\text{g}/\text{m}^3$) value of standardized percentile $S_{99,726}$ in $\mu\text{g}/\text{m}^3$ (acceptable value: $350 \mu\text{g}/\text{m}^3$)			liczba stano- wisk num- ber of sta- tions	wartość normowanego percentyla $S_{99,178}$ $\mu\text{g}/\text{m}^3$ (wartość dopuszczalna: $125 \mu\text{g}/\text{m}^3$) value of standardized percentile $S_{99,178}$ in $\mu\text{g}/\text{m}^3$ (acceptable value: $125 \mu\text{g}/\text{m}^3$)			liczba stano- wisk num- ber of sta- tions	wartość stężenia średniego rocznego w $\mu\text{g}/\text{m}^3$ value of average annual concentration in $\mu\text{g}/\text{m}^3$		
		mini- malne mini- mum	średnie average	maksy- malne maxi- mum		mini- malne mini- mum	średnie average	maksy- malne maximum		mini- malne mini- mum	średnie average	maksy- malne maximum
Aglomeracja Białostocka..... Białystok agglomeration	2	27.1	28.0	28.9	2	13.0	13.6	14.2	2	2.6	3.6	4.6
Aglomeracja Bydgoska..... Bydgoszcz agglomeration	1	74.2	74.2	74.2	5	3.0	14.2	40.0	5	0.6	2.8	10.5
Aglomeracja Górnośląska..... Górny Śląsk agglomeration	7	66.0	81.4	100.0	7	44.9	53.8	67.4	7	11.2	14.4	16.9
Aglomeracja Krakowska ..... Kraków agglomeration	3	45.2	53.9	63.0	4	26.5	38.1	55.0	4	8.1	10.3	16.0
Aglomeracja Lubelska..... Lublin agglomeration	2	37.7	41.6	45.6	2	24.1	25.2	26.3	4	1.4	4.0	6.6
Aglomeracja Łódzka..... Łódź agglomeration	4	63.5	76.1	85.7	11	17.0	29.9	50.8	11	1.9	7.7	21.8
Aglomeracja Poznańska..... Poznań agglomeration	2	38.4	43.1	47.8	2	21.4	25.7	29.9	2	4.5	4.5	4.6
Aglomeracja Rybnicko- Jastrzębska ..... Rybnik-Jastrzębie Zdrój agglomeration	1	114.0	114.0	114.0	1	60.9	60.9	60.9	1	16.0	16.0	16.0
Aglomeracja Szczecińska ..... Szczecin agglomeration	3	27.4	44.7	56.3	3	11.4	21.0	28.6	3	3.1	4.7	7.0
Aglomeracja Trójmiejska ..... Trójmiejska agglomeration	6	27.2	38.1	58.9	10	7.0	13.9	26.2	14	1.1	3.3	6.2
Aglomeracja Warszawska .... Warszawa agglomeration	3	40.2	59.5	96.5	3	21.2	27.3	37.1	3	7.4	8.7	11.3
Aglomeracja Wrocławska..... Wrocław agglomeration	-	-	-	-	1	41.1	41.1	41.1	1	10.7	10.7	10.7
Gorzów Wielkopolski.....	1	32.0	32.0	32.0	1	21.5	21.5	21.5	3	1.4	3.2	6.4
Kielce	1	39.0	39.0	39.0	3	17.0	21.3	27.0	3	2.7	5.0	9.0
Olsztyn	-	-	-	-	2	2.0	3.7	5.4	2	0.5	0.6	0.7
Opole.....	1	49.0	49.0	49.0	1	30.0	30.0	30.0	1	5.8	5.8	5.8
Rzeszów	-	-	-	-	1	10.1	10.1	10.1	1	2.0	2.0	2.0
Toruń.....	-	-	-	-	-	-	-	-	1	6.6	6.6	6.6
Zielona Góra.....	1	44.4	44.4	44.4	1	27.6	27.6	27.6	1	10.1	10.1	10.1

Ź r ó d ł o: dane Inspekcji Ochrony Środowiska
S o u r c e: data of the Inspectorate for Environmental Protection.

TABL.37(176). STĘŻENIA DWUTLENKU AZOTU WEDŁUG AGLOMERACJI I MIAST W 2008 R.
NITROGEN DIOXIDE CONCENTRATION BY AGGLOMERATIONS AND CITIES IN 2008

AGLOMERACJA/ /MIASTO AGGLOMERATION/CITY	Stężenia 1-godz. 1-h concentration				Stężenia średnie roczne Average annual concentration			
	liczba stanowisk number of stations	wartość normowanego percentyla $S_{99,794}$ w $\mu\text{g}/\text{m}^3$ (wartość dopuszczalna: $200 \mu\text{g}/\text{m}^3$) value of standardized percentile $S_{99,794}$ in $\mu\text{g}/\text{m}^3$ (acceptable value: $200 \mu\text{g}/\text{m}^3$)			liczba stanowisk number of stations	wartość normowanego stężenia średniego rocznego w $\mu\text{g}/\text{m}^3$ (wartość dopuszczalna: $40 \mu\text{g}/\text{m}^3$) value of standardized average annual concentration in $\mu\text{g}/\text{m}^3$ (acceptable value: $40 \mu\text{g}/\text{m}^3$)		
		minimalne minimum	średnie average	maksymalne maximum		minimalne minimum	średnie average	maksymalne maximum
Aglomeracja Białostocka..... Białystok agglomeration	2	47.5	59.0	70.5	2	8.8	11.6	14.5
Aglomeracja Bydgoska..... Bydgoszcz agglomeration	2	67.6	83.4	99.2	8	11.0	18.4	30.2
Aglomeracja Górnośląska..... Górny Śląsk agglomeration	6	78.6	90.9	111.5	6	21.1	25.5	33.9
Aglomeracja Krakowska ..... Kraków agglomeration	3	94.0	122.3	156.0	4	25.9	38.2	64.7

TABL.37(176). STĘŻENIA DWUTLENKU AZOTU WEDŁUG AGLOMERACJI I MIAST W 2008 R. (dok.)
NITROGEN DIOXIDE CONCENTRATION BY AGGLOMERATIONS AND CITIES IN 2008 (cont.)

AGLOMERACJA/ /MIASTO AGGLOMERATION/CITY	Stężenia 1-godz. 1-h concentration				Stężenia średnie roczne Average annual concentration			
	liczba stanowisk number of stations	wartość normowanego percentyla S _{99,794} w µg/m ³ (wartość dopuszczalna: 200 µg/m ³) value of standardized percentile S _{99,794} in µg/m ³ (acceptable value: 200 µg/m ³)			liczba stanowisk number of stations	wartość normowanego stężenia średniego rocznego w µg/m ³ (wartość dopuszczalna: 40 µg/m ³) value of standardized average annual concentration in µg/m ³ (acceptable value: 40 µg/m ³)		
		minimalne minimum	średnie average	maksymalne maximum		minimalne minimum	średnie average	maksymalne maximum
Aglomeracja Lubelska	2	72.6	76.9	81.1	5	13.8	21.6	28.9
Lublin agglomeration								
Aglomeracja Łódzka	4	79.4	90.4	105.1	12	19.1	28.5	48.9
Łódź agglomeration								
Aglomeracja Poznańska	2	89.5	98.9	108.3	2	22.9	25.0	27.0
Poznań agglomeration								
Aglomeracja Rybnicko- Jastrzębska	1	106.0	106.0	106.0	1	26.5	26.5	26.5
Rybnik-Jastrzębie Zdrój agglomeration								
Aglomeracja Szczecińska	3	54.0	63.0	81.1	4	10.9	17.1	27.5
Szczecin agglomeration								
Aglomeracja Trójmiejska	7	52.8	76.9	91.7	16	13.5	22.0	42.6
Trójmiejska agglomeration								
Aglomeracja Warszawska ...	7	92.4	108.7	163.0	7	19.6	29.3	61.6
Warszawa agglomeration								
Aglomeracja Wrocławska	2	63.3	77.9	92.5	2	15.9	21.4	26.8
Wrocław agglomeration								
Gorzów Wielkopolski	1	72.9	72.9	72.9	3	12.8	15.3	18.2
Kielce	1	84.1	84.1	84.1	3	23.2	25.9	28.5
Olsztyn	1	66.1	66.1	66.1	3	14.0	17.8	25.3
Opole	1	91.6	91.6	91.6	1	23.1	23.1	23.1
Rzeszów	1	76.6	76.6	76.6	3	17.6	22.0	28.6
Toruń	-	-	-	-	5	14.4	16.4	19.6
Zielona Góra	1	70.3	70.3	70.3	2	12.7	14.7	16.8

Ź r ó d ł o: dane Inspekcji Ochrony Środowiska
S o u r c e: data of the Inspectorate for Environmental Protection.

TABL.38(177). STĘŻENIA TLENKU WĘGLA WEDŁUG AGLOMERACJI I MIAST W 2008 R.
CARBON OXIDE CONCENTRATION BY AGGLOMERATIONS AND CITIES IN 2008

AGLOMERACJA/ /MIASTO AGGLOMERATION/CITY	Stężenia 8-godz. 8-h concentration				Stężenia średnie roczne Average annual concentration			
	liczba stanowisk number of stations	maksimum dzienne ze stężeń 8-godz. (wartość dopuszczalna: 10 000 µg/m ³) daily maximum from 8-h concentration (acceptable value: 10 000 µg/m ³)			liczba stanowisk number of stations	wartość stężenia średniego rocznego w µg/m ³ value of average annual concentration in µg/m ³		
		minimalne minimum	średnie average	maksymalne maximum		minimalne minimum	średnie average	maksymalne maximum
Aglomeracja Bydgoska	2	4 374	6 150	7 927	2	710	825	941
Bydgoszcz agglomeration								
Aglomeracja Górnośląska	3	1 993	2 380	2 833	3	448	524	568
Górny Śląsk agglomeration								
Aglomeracja Krakowska	1	4 360	4 360	4 360	1	687	687	687
Kraków agglomeration								
Aglomeracja Lubelska	1	3 152	3 152	3 152	1	518	518	518
Lublin agglomeration								
Aglomeracja Łódzka	4	1 745	3 056	3 858	4	447	551	632
Łódź agglomeration								
Aglomeracja Poznańska	2	2 275	3 128	3 981	2	352	373	393
Poznań agglomeration								
Aglomeracja Rybnicko- Jastrzębska	1	6 209	6 209	6 209	1	782	782	782
Rybnik-Jastrzębie Zdrój agglomeration								
Aglomeracja Szczecińska	2	1 350	1 814	2 277	2	201	318	435
Szczecin agglomeration								
Aglomeracja Trójmiejska	5	1 543	2 095	2 910	5	304	345	436
Trójmiejska agglomeration								

TABL.38(177). STĘŻENIA TLENKU WĘGLA WEDŁUG AGLOMERACJI I MIAST W 2008 R. (dok.)
CARBON OXIDE CONCENTRATION BY AGGLOMERATIONS AND CITIES IN 2008 (cont.)

AGLOMERACJA/ /MIASTO AGGLOMERATION/CITY	Stężenia 1-godz. 1-h concentration				Stężenia średnie roczne Average annual concentration			
	liczba stano-wisk number of stations	maksimum dzienne ze stężeń 8-godz. (wartość dopuszczalna: 10 000 µg/m³) daily maximum from 8-h concentration (acceptable value: 10 000 µg/m³)			liczba stano- wisk number of stations	wartość stężenia średniego rocznego w µg/m³ value of average annual concentration in µg/m³		
		minimalne minimum	średnie average	maksymalne maximum		minimalne minimum	średnie average	maksymalne maximum
Aglomeracja Warszawska ..... Warsaw agglomeration	3	1 897	3 595	5 726	3	463	633	974
Aglomeracja Wrocławska..... Wrocław agglomeration	1	2 031	2 031	2 031	1	395	395	395
Gorzów Wielkopolski.....	1	2 845	2 845	2 845	1	412	412	412
Olsztyn	1	1 600	1 600	1 600	1	388	388	388
Rzeszów	1	2 764	2 764	2 764	1	348	348	348
Toruń	-	-	-	-	1	1 160	1 160	1 160
Zielona Góra.....	1	1 834	1 834	1 834	1	282	282	282

Ź r ó d ł o: dane Inspekcji Ochrony Środowiska
S o u r c e: data of the Inspectorate for Environmental Protection.

TABL.39(178). STĘŻENIA BENZENU I OŁOWIU WEDŁUG AGLOMERACJI I MIAST W 2008 R.
CONCENTRATION OF BENZENE AND LEAD BY AGGLOMERATIONS AND CITIES IN 2008

AGLOMERACJA/ /MIASTO AGGLOMERATION/CITY	Stężenia średnie roczne benzenu Average annual benzene concentration				Stężenia średnie roczne ołowiu Average annual lead concentration			
	liczba stanowisk number of stations	wartość normowanego stężenia średniego rocznego w µg/m³ (wartość dopuszczalna: 5 µg/m³) value of standardized average annual concentration in µg/m³ (acceptable value: 5 µg/m³)			liczba stanowisk number of stations	wartość normowanego stężenia średniego rocznego w µg/m³ (wartość dopuszczalna: 0,5 µg/m³) value of standardized average annual concentration in µg/m³ (acceptable value: 0.5 µg/m³)		
		minimalne minimum	średnie average	maksy- malne maximum		minimalne minimum	średnie average	maksymalne maximum
Aglomeracja Białostocka..... Białystok agglomeration	-	-	-	-	1	0.008	0.008	0.008
Aglomeracja Bydgoska..... Bydgoszcz agglomeration	4	1.48	2.72	4.12	3	0.003	0.016	0.026
Aglomeracja Górnośląska..... Górny Śląsk agglomeration	2	1.93	2.32	2.71	5	0.050	0.055	0.059
Aglomeracja Krakowska ..... Kraków agglomeration	1	4.96	4.96	4.96	2	0.058	0.082	0.105
Aglomeracja Lubelska..... Lublin agglomeration	3	1.64	1.87	2.29	3	0.009	0.019	0.025
Aglomeracja Łódzka..... Łódź agglomeration	2	1.32	1.64	1.97	3	0.010	0.015	0.019
Aglomeracja Poznańska..... Poznań agglomeration	1	1.41	1.41	1.41	2	0.004	0.005	0.006
Aglomeracja Rybnicko-Jastrzębska... Rybnik-Jastrzębie Zdrój agglomeration	1	0.34	0.34	0.34	4	0.033	0.036	0.038
Aglomeracja Szczecińska ..... Szczecin agglomeration	3	0.99	1.38	1.90	1	0.010	0.010	0.010
Aglomeracja Trójmiejska ..... Trójmiejska agglomeration	2	0.99	1.46	1.94	2	0.026	0.031	0.036
Aglomeracja Warszawska ..... Warszawa agglomeration	2	2.36	2.42	2.48	1	0.010	0.010	0.010
Aglomeracja Wrocławska..... Wrocław agglomeration	4	1.48	2.72	4.12	1	0.032	0.032	0.032
Gorzów Wielkopolski.....	2	1.93	2.32	2.71	1	0.026	0.026	0.026
Kielce	1	4.96	4.96	4.96	1	0.059	0.059	0.059
Opole	-	-	-	-	1	0.082	0.082	0.082
Olsztyn	1	1.78	1.78	1.78	1	0.004	0.004	0.004
Rzeszów	-	-	-	-	1	0.022	0.022	0.022
Toruń	1	0.46	0.46	0.46	2	0.003	0.014	0.026
Zielona Góra.....	-	-	-	-	1	0.030	0.030	0.030

Ź r ó d ł o: dane Inspekcji Ochrony Środowiska
S o u r c e: data of the Inspectorate for Environmental Protection.

TABL.40(179). STĘŻENIA PYŁU ZAWIESZONEGO PM10 WEDŁUG AGLOMERACJI I MIAST W 2008 R.
CONCENTRATION OF SUSPENDED PARTICULATE PM10 BY AGGLOMERATIONS AND CITIES IN 2008

AGLOMERACJA/ /MIASTO AGGLOMERATION/CITY	Stężenia 24-godz. 24-h concentration				Stężenia średnie roczne Average annual concentration			
	liczba stanowisk umber of stations	wartość normowanego percentyla S _{90,411} w µg/m ³ (wartość dopuszczalna: 50 µg/m ³) value of standardized percentile S _{90,411} in µg/m ³ (acceptable value: 50 µg/m ³)			liczba stanowisk number of stations	wartość normowanego stężenia średniego rocznego w µg/m ³ (wartość dopuszczalna: 40 µg/m ³) value of standardized average annual concentration in µg/m ³ (acceptable value: 40 µg/m ³)		
		minimalne minimum	średnie average	maksymalne maximum		minimalne minimum	średnie average	maksymalne maximum
Aglomeracja Białostocka..... Białystok agglomeration	1	40.0	40.0	40.0	1	23.9	23.9	23.9
Aglomeracja Bydgoska..... Bydgoszcz agglomeration	3	27.0	43.2	51.5	3	15.3	25.7	31.8
Aglomeracja Górnośląska..... Górny Śląsk agglomeration	5	56.6	72.2	87.1	5	35.3	40.5	45.4
Aglomeracja Krakowska ..... Kraków agglomeration	3	96.0	124.7	152.3	3	49.9	63.5	80.9
Aglomeracja Lubelska..... Lublin agglomeration	4	37.2	45.2	53.1	4	23.1	27.2	31.2
Aglomeracja Łódzka..... Łódź agglomeration	7	39.3	50.6	62.0	7	25.0	30.1	35.0
Aglomeracja Poznańska..... Poznań agglomeration	4	48.2	51.3	54.4	4	27.4	29.3	30.3
Aglomeracja Rybnicko- Jastrzębska ..... Rybnik-Jastrzębie Zdrój agglomeration	1	105.9	105.9	105.9	1	54.4	54.4	54.4
Aglomeracja Szczecińska ..... Szczecin agglomeration	3	23.9	32.9	38.1	4	14.3	20.3	24.5
Aglomeracja Trójmiejska ..... Trójmiejska agglomeration	9	21.4	35.8	57.3	10	11.7	20.7	33.8
Aglomeracja Warszawska ..... Warszawa agglomeration	7	45.0	53.0	75.4	8	21.8	30.6	47.4
Aglomeracja Wrocławska..... Wrocław agglomeration	1	59.5	59.5	59.5	2	17.1	26.0	34.9
Gorzów Wielkopolski.....	2	40.1	55.7	71.2	2	20.2	31.4	42.6
Kielce	2	46.4	51.2	56.0	2	27.4	30.0	32.5
Olsztyn	2	35.1	35.6	36.1	2	19.6	20.4	21.3
Opole	1	57.6	57.6	57.6	2	31.0	31.8	32.7
Rzeszów	3	42.0	50.3	61.8	3	25.7	30.1	34.7
Toruń	2	40.0	43.5	47.0	4	21.7	27.6	33.9
Zielona Góra.....	2	34.4	36.7	39.0	2	19.7	21.8	23.9

Ź r ó d ł o: dane Inspekcji Ochrony Środowiska
S o u r c e: data of the Inspectorate for Environmental Protection.

TABL.41(180). SKŁAD CHEMICZNY OPADÓW ATMOSFERYCZNYCH W REJONACH MONITORINGU TŁA
ZANIECZYSZCZENIA ATMOSFERY ORAZ W AGLOMERACJI MIEJSKO-PRZEMYSŁOWEJ
CHEMICAL COMPOSITION OF ATMOSPHERIC PRECIPITATION IN THE BACKGROUND AIR POLLUTION
MONITORING AREAS AS WELL AS IN URBAN-INDUSTRIAL AGGLOMERATION

PUNKTY POMIAROWE MEASUREMENT POINTS	1995	2000	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
STEŻENIE JONÓW SIARCZANOWYCH (SO ₄ ⁻²) w mg S/dm ³ SULPHATE IONS CONCENTRATION (SO ₄ ⁻²) in mg S/dm ³									
Łeba.....	0,89	0,57	0,52	0,52	0,43	0,56	0,46	0,39	0,43
Puszcza Borecka, Diabla Góra	0,85	0,61	0,54	0,45	0,53	0,50	0,67	0,53	0,50
Warszawa-Bielany.....	1,16	1,11	0,75 ^b	0,78	0,90	0,75	0,82	0,86	0,82
Jarczew	1,12	0,82	0,66	0,72	0,74	0,69	0,58	0,78	0,63
Śnieżka	1,54	0,69	0,76	0,85	0,76	0,70	0,97	0,84	0,91
STEŻENIE JONÓW AZOTANOWYCH (NO ₃ ⁻¹) w mg N/dm ³ NITRATE IONS CONCENTRATION (NO ₃ ⁻¹) in mg N/dm ³									
Łeba.....	0,51	0,43	0,44	0,42	0,40	0,51	0,45	0,39	0,44
Puszcza Borecka, Diabla Góra	0,46	0,39	0,42	0,34	0,42	0,42	0,45	0,45	0,42
Warszawa-Bielany.....	0,48	0,43	0,45 ^b	0,46	0,55	0,51	0,50	0,59	0,53
Jarczew	0,53	0,44	0,44	0,47	0,49	0,46	0,39	0,50	0,42
Śnieżka	0,78	0,80	0,87	1,04	0,80	0,72	0,92	0,74	0,77
STEŻENIE JONÓW AMONOWYCH (NH ₄ ¹⁺) w mg N/dm ³ AMMONIUM IONS CONCENTRATION (NH ₄ ¹⁺) in mg N/dm ³									
Łeba.....	0,51	0,43	0,48	0,46	0,38	0,48	0,48	0,38	0,41
Puszcza Borecka, Diabla Góra	0,76	0,53	0,51	0,43	0,48	0,50	0,53	0,52	0,45
Warszawa-Bielany.....	0,59	0,60	0,62 ^b	0,68	0,81	0,70	0,74	0,83	0,73
Jarczew	0,69	0,64	0,66	0,78	0,72	0,71	0,56	0,80	0,66
Śnieżka	0,87	0,52	0,42	0,46	0,38	0,35	0,46	0,38	0,50
pH									
Łeba.....	4,45	4,71	4,68	4,72	4,67	4,58	4,73	4,70	4,69
Puszcza Borecka, Diabla Góra ^a	4,46 ^b	4,72	4,79	4,81	4,71	4,78	4,78	4,86	4,77
Warszawa-Bielany.....	4,51	4,84	4,88 ^b	4,77	4,74	4,69	4,81	4,85	4,89
Jarczew	4,43	4,73	4,73	4,80	4,61	4,64	4,72	4,71	4,85
Śnieżka	4,30	4,56	4,57	4,63	4,55	4,57	4,47	4,48	4,50
WYSOKOŚĆ OPADU w mm HEIGHT OF PRECIPITATION in mm									
Łeba.....	560,5	786,6	746,0	569,6	826,5	478,6	579,3	775,2	674,2
Puszcza Borecka, Diabla Góra	699,1	756,5	654,4	580,4	723,9	690,2	557,3	827,2	760,8
Warszawa-Bielany.....	594,3	620,2	571,6	504,6	603,1	495,9	523,6	629,3	554,6
Jarczew	557,6	675,2	560,4	440,2	561,5	489,2	534,2	562,4	664,9
Śnieżka	1420,1	1258,2	1243,6	757,7	1035,9	1273,3	1072,3	1272,5	982,5
LICZBA DNI Z OPADEM ≥ 0,1 mm NUMBER OF DAYS WITH PRECIPITATION ≥ 0,1 MM									
Łeba.....	175	191	183	159	189	171	163	182	196
Puszcza Borecka, Diabla Góra	183	183	156	152	188	153	131	182	201
Warszawa-Bielany.....	163	178	159	150	173	156	164	173	157
Jarczew	191	202	160	160	190	166	149	167	156
Śnieżka	236	277	239	207	258	227	225	243	257

^a Pomiar pH na stacji po pobraniu próbki. ^b Średnia z niepełnego okresu pomiarowego.
Ź r ó d ł o: dane Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska z badań prowadzonych w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska, uzyskane przez Instytut Meteorologii i Gospodarki Wodnej oraz Instytut Ochrony Środowiska, finansowane przez Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej
^a Measurement of pH in the station after a sample is taken. ^b Average from incomplete measurement period.
S o Ź r ó d ł o: data of the Inspectorate for Environmental Protection derived from research conducted as a part of the National Environment Monitoring by the Institute of Meteorology and Water Management and by the Institute of Environmental Protection funded by the National Fund for Environmental Protection and Water Management

TABL.42(181). PRZEBIEG ROCZNY SKŁADU CHEMICZNEGO OPADÓW ATMOSFERYCZNYCH W REJONACH MONITORINGU TŁA ZANIECZYSZCZENIA ATMOSFERY ORAZ W AGLOMERACJI MIEJSKO-PRZEMYSŁOWEJ W 2008 R.
ANNUAL COURSE OF THE CHEMICAL COMPOSITION OF ATMOSPHERIC PRECIPITATION IN THE BACKGROUND AIR POLLUTION MONITORING AREAS AS WELL AS IN URBAN-INDUSTRIAL AGGLOMERATION IN 2008

PUNKTY POMIAROWE MEASUREMENT POINTS	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
STĘŻENIE JONÓW SIARCZANOWYCH (SO₄²⁻) w mg S/dm³ <i>SULPHATE IONS CONCENTRATION (SO₄²⁻) in mg S/dm³</i>												
Łeba.....	0,57	0,63	0,26	0,91	0,68	0,43	0,26	0,26	0,61	0,38	0,50	0,52
Puszcza Borecka, Diabla Góra ..	0,53	0,71	0,45	1,04	0,39	0,49	0,44	0,44	0,31	0,44	0,44	0,42
Warszawy-Bielany	0,56	0,75	0,87	1,05	0,76	1,29	1,10	0,76	0,62	0,73	0,80	0,60
Jarczew	0,60	0,95	0,47	0,87	0,48	0,69	0,72	0,79	0,52	0,84	0,50	0,50
Śnieżka	0,87	0,71	0,83	0,94	0,86	1,11	0,98	1,23	1,29	0,91	0,82	0,60
STĘŻENIE JONÓW AZOTANOWYCH (NO₃⁻¹) w mg N/dm³ <i>NITRATE IONS CONCENTRATION (NO₃⁻¹) in mg N/dm³</i>												
Łeba.....	0,67	0,95	0,35	0,90	0,67	0,51	0,33	0,25	0,46	0,40	0,24	0,83
Puszcza Borecka, Diabla Góra ..	0,64	0,87	0,49	0,87	0,26	0,27	0,31	0,25	0,29	0,42	0,40	0,31
Warszawy-Bielany	0,41	0,66	0,65	0,92	0,64	1,23	0,44	0,38	0,40	0,52	0,57	0,36
Jarczew	0,45	0,83	0,44	0,57	0,25	0,44	0,40	0,34	0,47	0,60	0,42	0,29
Śnieżka	0,85	0,88	0,74	0,57	0,72	0,65	0,68	1,00	0,74	0,74	0,94	0,69
STĘŻENIE JONÓW AMONOWYCH (NH₄¹⁺) w mg N/dm³ <i>AMMONIUM IONS CONCENTRATION (NH₄¹⁺) in mg N/dm³</i>												
Łeba.....	0,42	1,20	0,26	0,96	0,76	0,56	0,30	0,27	0,61	0,38	0,22	0,27
Puszcza Borecka, Diabla Góra ..	0,35	0,94	0,48	1,25	0,48	0,39	0,37	0,34	0,27	0,34	0,26	0,14
Warszawy-Bielany	0,45	0,88	0,79	1,33	0,82	1,54	0,71	0,64	0,59	0,64	0,81	0,42
Jarczew	0,55	1,29	0,57	1,13	0,55	0,72	0,73	0,58	0,68	0,73	0,66	0,35
Śnieżka	0,46	0,36	0,38	0,42	0,40	0,50	0,45	0,54	0,58	0,74	0,59	0,53
pH												
Łeba.....	4,39	4,74	4,71	4,40	4,70	4,80	4,88	5,05	4,85	4,73	4,74	4,23
Puszcza Borecka, Diabla Góra ^a	4,57	4,59	4,68	4,59	5,40	4,82	4,80	4,96	5,30	4,70	4,80	4,70
Warszawy-Bielany	4,77	5,06	4,85	4,65	5,41	5,83	4,88	6,44	4,51	4,91	5,03	4,67
Jarczew	4,57	4,66	4,76	5,38	5,56	4,90	5,11	4,86	4,80	4,46	4,82	4,9
Śnieżka	4,46	4,43	4,42	4,48	4,48	4,46	4,39	4,32	4,40	4,83	4,65	4,89
WYSOKOŚĆ OPADU w mm <i>HEIGHT OF PRECIPITATION in mm</i>												
Łeba.....	38,8	26,2	101,1	32,1	23,9	46,8	61,9	115,3	50,1	53,2	87,9	36,9
Puszcza Borecka, Diabla Góra ..	79,6	42,6	79,2	52,5	61,4	57,6	61,9	126,1	32,1	69,9	53,5	44,4
Warszawy-Bielany	72,1	29,3	51,5	36,0	32,1	28,1	85,5	84,0	44,3	20,5	27,9	43,3
Jarczew	64,1	22,9	61,2	40,1	87,8	55,8	62,6	75,4	67,3	32,3	50,8	44,6
Śnieżka	88,4	75,7	131,6	58,1	69,3	41,0	92,1	61,1	73,6	127,6	78,0	86,0
LICZBA DNI Z OPADEM ≥ 0,1 mm <i>NUMBER OF DAYS WITH PRECIPITATION ≥ 0,1 MM</i>												
Łeba.....	17	20	19	11	5	13	14	22	20	19	17	19
Puszcza Borecka, Diabla Góra ..	20	17	21	13	11	12	14	18	18	21	20	16
Warszawy-Bielany	16	9	18	15	11	7	13	14	15	13	15	11
Jarczew	16	14	21	17	11	7	14	8	17	9	13	9
Śnieżka	28	18	23	22	16	17	21	19	22	21	25	25

^a Pomiar pH na stacji po pobraniu próbki.

Źródło: dane Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska z badań prowadzonych w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska, uzyskane przez Instytut Meteorologii i Gospodarki Wodnej oraz Instytut Ochrony Środowiska, finansowane przez Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej

^a Measurement of pH in the station after a sample is taken.

Source: data of the Inspectorate for Environmental Protection derived from research conducted as a part of the National Environment Monitoring by the Institute of Meteorology and Water Management and by the Institute of Environmental Protection funded by the National Fund for Environmental Protection and Water Management

TABL.43(182). MOKRA DEPOZYCJA SIARKI, AZOTU I JONÓW WODORU W REJONACH MONITORINGU TŁA
ZANIECZYSZCZENIA ATMOSFERY ORAZ W AGLOMERACJI MIEJSKO-PRZEMYSŁOWEJ
WET DEPOSITIONS OF SULPHUR, NITROGEN AND HYDROGEN IONS IN THE BACKGROUND AIR POLLUTION
MONITORING AREAS AS WELL AS IN URBAN-INDUSTRIAL AGGLOMERATION

PUNKTY POMIAROWE MEASUREMENT POINTS	1995	2000	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
SIARKA SIARCZANOWA (S-SO ₄ ²⁻) w g/m ² SULPHATE SULPHUR (SO ₄ ²⁻) (S-SO ₄ ²⁻) in g/m ²									
Łeba.....	0,50	0,34	0,39	0,30	0,36	0,27	0,27	0,30	0,29
Puszcza Borecka, Diabla Góra	0,59	0,35	0,36	0,26	0,38	0,35	0,37	0,44	0,38
Warszawa-Bielany.....	0,72	0,59	0,43	0,40	0,54	0,37	0,43	0,54	0,45
Jarczew	0,64	0,48	0,37	0,32	0,42	0,34	0,31	0,44	0,42
Śnieżka	2,19	0,71	0,94	0,64	0,79	0,89	1,04	1,07	0,89
AZOT AZOTANOWY (N-NO ₃ ¹⁻) w g/m ² NITRATE NITROGEN (N-NO ₃ ¹⁻) in g/m ²									
Łeba.....	0,29	0,30	0,33	0,24	0,33	0,24	0,26	0,30	0,30
Puszcza Borecka, Diabla Góra	0,32	0,26	0,28	0,20	0,30	0,29	0,25	0,37	0,33
Warszawa-Bielany.....	0,30	0,30	0,26	0,24	0,33	0,25	0,269	0,37	0,29
Jarczew	0,30	0,29	0,25	0,21	0,28	0,22	0,21	0,28	0,28
Śnieżka	1,10	1,11	1,08	0,78	0,83	0,92	0,99	0,94	0,76
AZOT AMONOWY (N-NH ₄ ¹⁺) w g/m ² AMMONIUM NITROGEN (N-NH ₄ ¹⁺) in g/m ²									
Łeba.....	0,28	0,30	0,36	0,26	0,31	0,23	0,28	0,29	0,28
Puszcza Borecka, Diabla Góra	0,55	0,31	0,33	0,25	0,35	0,34	0,30	0,43	0,34
Warszawa-Bielany.....	0,38	0,45	0,35	0,34	0,49	0,35	0,39	0,52	0,40
Jarczew	0,39	0,42	0,37	0,34	0,40	0,35	0,30	0,45	0,44
Śnieżka	1,23	0,47	0,52	0,35	0,39	0,45	0,49	0,48	0,49
JONY WODORU (H ¹⁺) w mg/m ² HYDROGEN IONS (H ¹⁺) in mg/m ²									
Łeba.....	19,9	13,6	15,6	11,0	17,6	12,6	10,8	15,6	13,9
Puszcza Borecka, Diabla Góra	24,0	20,4	10,7	9,0	14,1	11,5	9,4	11,1	13,2
Warszawa-Bielany.....	18,6	11,0	7,5	8,3	10,9	10,1	8,2	8,8	7,1
Jarczew	21,0	14,3	10,3	7,0	13,7	11,4	10,3	11,0	9,4
Śnieżka	72,3	35,7	33,3	17,8	29,4	34,2	36,7	42,2	30,8

Ź r ó d ł o: dane Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska z badań prowadzonych w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska, uzyskane przez Instytut Meteorologii i Gospodarki Wodnej oraz Instytut Ochrony Środowiska, finansowane przez Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.
S o u r c e: data of the Inspectorate for Environmental Protection derived from research conducted as a part of the National Environment Monitoring by the Institute of Meteorology and Water Management and by the Institute of Environmental Protection funded by the National Fund for Environmental Protection and Water Management

TABL.44(183). ŚREDNIE ROCZNE STĘŻENIE PYŁU, DWUTLENKU SIARKI I DWUTLENKU AZOTU NA TERENIE
UZDROWISK W 2008 R.
AVERAGE ANNUAL CONCENTRATION OF PARTICULATES, SULPHUR DIOXIDE AND NITROGEN DIOXIDE IN
HEALTH RESORTS IN 2008

UZDROWISKA HEALTH RESORTS	Pył Particulates			Dwutlenek siarki Sulphur dioxide	Dwutlenek azotu Nitrogen dioxide
	ogółem total	R ^a	PM10		
	w µg /m ³ in µg /m ³				
Iowrocław Zdnrój	—	—	22,1	0,9	13,8
Wieniec Zdrój	—	8,8	—	0,7	6,4
Ciechocinek	25,8	—	—	—	3,0
Nałęczów	—	9,4	—	1,6	15,9
Krasnobród	—	6,9	—	4,1	—
Swoszowice	—	28,1	—	15,9	25,8
Krynica	—	8,4	—	1,1	13,8
Muszyzna	—	15,8	—	2,3	13,9
Konstancin	—	—	—	0,0	18,0
Iwonicz Zdrój	—	3,3	21,0	4,4	7,0
Rymanów Zdrój	—	4,8	—	4,0	8,1
Czarna	—	1,9	—	5,3	3,8
Polańczyk	—	2,8	—	3,5	4,5
Horyniec Zdrój	—	11,2	—	2,2	14,0
Sopot	—	6,5	—	0,9	21,7
Ustka	—	4,7	—	0,6	12,7
Łeba	—	5,9	—	5,2	7,1
Jastrzębie Zdrój	38,5	—	32,5	—	—
Busko Zdrój	—	1,8	—	1,8	29,2
Kołobrzeg	—	—	—	—	10,1
Kamień Pomorski	—	—	—	—	6,7
Świnoujście	—	—	14,1	—	—

^a Pył zawieszony badany metodą reflektometryczną.
Ź r ó d ł o: dane Głównego Inspektoratu Sanitarnego opracowane w Narodowym Instytucie Zdrowia Publicznego – Państwowym Zakładzie Higieny.
^a Suspended particulates researched by the reflectometric measurement method.
S o u r c e: data of the Chief Sanitary Inspectorate compiled in the National Institute of Public Health - National Institute of Hygiene.

TABL.45(184). DZIAŁALNOŚĆ WOJEWÓDZKICH INSPEKTORATÓW OCHRONY ŚRODOWISKA W ZAKRESIE
OCHRONY POWIETRZA W 2008 R.
ACTIVITY OF THE VOIVODSHIP INSPECTORATES FOR ENVIRONMENTAL PROTECTION IN THE SCOPE OF AIR
PROTECTION IN 2008

WOJEWÓDZTWA VOIVODHIPS	Stanowiska pomiarowe Measurement stations					Pobrane próbki pierwotne Original samples taken			
	monitoring powietrza air monitoring				moni- toring chemizmu opadów atmosfe- rycznych monitoring of atmospheric precipitation chemism	ogółem total	z tego w ramach: of which within:		
	metody aspira- cyjne ^a aspira- tory methods ^a	z tego: of which:		metody pasywne ^a passive methods ^a			moni- toringu monitoring	kontroli inspe- ction	prac własnych i pozo- stałych ^a own and other works ^a
		stano- wiska automa- tyczne automatic stations	stano- wiska manu- alne manual stations						
POLSKA	224	136	88	999	32	303056	292191	3464	7392
POLAND									
Dolnośląskie	28	18	10	166	7	32740	32593	77	70
Kujawsko-pomorskie	21	18	3	259	1	30323	29568	443	304
Lubelskie	17	4	13	—	4	13438	13000	118	320
Lubuskie	6	6	—	—	2	13366	12875	229	262
Łódzkie	12	10	2	219	2	48373	47189	255	929
Małopolskie	17	12	5	38	2	17528	16868	131	529
Mazowieckie	14	10	4	31	1	26133	25548	283	302
Opolskie	6	3	3	46	—	5573	5573	—	—
Podkarpackie	14	6	8	9	1	13715	13174	23	517
Podlaskie	5	5	—	—	2	7422	6838	145	439
Pomorskie	10	5	5	94	3	10376	10355	21	—
Śląskie	43	17	26	63	2	35488	34498	632	358
Świętokrzyskie	7	4	3	—	1	2669	2630	21	18
Warmińsko-mazurskie	5	5	—	—	1	14398	14085	4	309
Wielkopolskie	12	8	4	40	2	22646	19211	473	2962
Zachodniopomorskie	7	5	2	34	1	8868	8186	609	73

^a Patrz „Uwagi metodyczne” do działu.
Ź r ó ł o: dane Inspekcji Ochrony Środowiska.
^a See “Methodological notes” to the chapter.
S o u r c e: data of the Inspection for Environmental Protection

TABL.45(184). DZIAŁALNOŚĆ WOJEWÓDZKICH INSPEKTORATÓW OCHRONY ŚRODOWISKA W ZAKRESIE
OCHRONY POWIETRZA W 2008 R. (c.d.)
ACTIVITY OF THE VOIVODSHIP INSPECTORATES FOR ENVIRONMENTAL PROTECTION IN THE SCOPE OF AIR
PROTECTION IN 2008 (cont.)

WOJEWÓDZTWA VOIVODHIPS	Liczba wykonanych oznaczeń Number of markings conducted									
	ogółem grand total	w ramach monitoringu within monitoring			w ramach kontroli within inspection			w ramach prac własnych i pozostałych ^a within own and other works ^a		
		ogółem total	z tego wskaźników: of which indicators:		ogółem total	z tego wskaźników: of which indicators:		ogółem total	z tego wskaźników: of which indicators:	
			fizyko- chemi- cznych physicoche- mical	bakte- rio- logicz- nych bacterio- logical		fizyko- chemi- cznych physioc- hemical	bakte- rio- logicz- nych bacterio- logical		fizyko- chemi- cznych physioc- hemical	bakte- rio- logicz- nych bacterio- logical
POLSKA	581982	515147	514660	487	12375	12373	–	54451	54423	23
POLAND										
Dolnośląskie	85370	73102	73102	–	295	295	–	11973	11973	–
Kujawsko-pomorskie	56231	49688	49201	487	924	924	–	5611	5611	–
Lubelskie	22842	19811	19811	–	291	291	–	2740	2734	6
Lubuskie	28579	26585	26585	–	1155	1155	–	839	839	–
Łódzkie	65427	54118	54118	–	1522	1522	–	9787	9787	–
Małopolskie	39658	35741	35741	–	2061	2061	–	1856	1856	–
Mazowieckie	49289	47817	47817	–	685	685	–	787	777	10
Opolskie	18156	17994	17994	–	–	–	–	162	162	–

TABL.45(184). DZIAŁALNOŚĆ WOJEWÓDZKICH INSPEKTORATÓW OCHRONY ŚRODOWISKA W ZAKRESIE OCHRONY POWIETRZA W 2008 R. (dok.)
ACTIVITY OF THE VOIVODSHIP INSPECTORATES FOR ENVIRONMENTAL PROTECTION IN THE SCOPE OF AIR PROTECTION IN 2008 (cont.)

WOJEWÓDZTWA VOIVODHIPS	Liczba wykonanych oznaczeń Number of markings conducted									
	ogółem grand total	w ramach monitoringu within monitoring			w ramach kontroli within inspection			w ramach prac własnych i pozostałych ^a within own and other works ^a		
		ogółem total	z tego wskaźników: of which indicators:		ogółem total	z tego wskaźników: of which indicators:		ogółem total	z tego wskaźników: of which indicators:	
			fizyko- chemi- cznych physico- chemical	bakte- rio- logicz- nych bacterio logical		fizyko- chemi- cznych physico- chemi- cal	bakte- rio- logicz- nych bacterio logical		fizyko- chemi- cznych physico- chemi- cal	bakte- rio- logicz- nych bacterio logical
Podkarpackie	19583	15957	15957	–	327	325	–	3298	3286	7
Podlaskie	14315	12282	12282	–	376	376	–	1657	1657	–
Podlaskie	14315	12282	12282	–	376	376	–	1657	1657	–
Pomorskie	14934	13606	13606	–	41	41	–	1287	1287	–
Śląskie	79204	75686	75686	–	1166	1166	–	2352	2352	–
Świętokrzyskie	3070	3000	3000	–	43	43	–	27	27	–
Warmińsko-mazurskie...	27312	26275	26275	–	8	8	–	1029	1029	–
Wielkopolskie	26884	19263	19263	–	1062	1062	–	6559	6559	–
Zachodniopomorskie	31128	24222	24222	–	2419	2419	–	4487	4487	–

^a Prace zlecone (inne niż monitoring) i prace własne prowadzone w laboratoriach.
Źródło: dane Inspekcji Ochrony Środowiska.
^a Commissioned works (other than monitoring) and own works conducted in the laboratories.
Source: data of the Inspection for Environmental Protection.

TABL. 46(185) POWAŻNE AWARIE WE DŁUG WOJEWÓDZTW W 2008 R.
MAJOR ACCIDENTS BY VOIVODSHIPS IN 2008

WOJEWÓDZTWA VOIVODSHIPS	Potencjalni sprawcy poważnych awarii Potential initiators of major accidents				Przypadki wystąpienia poważnych awarii ^a Cases of major accidents ^a
	ogółem (stan w dniu 31 XII) Total (as of 31 XII)	w tym of which			
		zakłady plants		pozostali other	
		dużego ryzyka with high risk	zwiększonego ryzyka with increased risk		
P O L S K A..... POLAND	1173	161	195	817	109
Dolnośląskie	77	15	19	43	8
Kujawsko – pomorskie	95	13	9	73	11
Lubelskie	82	13	7	62	5
Lubuskie	12	4	3	5	1
Łódzkie.....	88	5	20	63	1
Małopolskie	85	11	8	66	14
Mazowieckie	138	11	33	94	18
Opolskie	43	9	9	25	6
Podkarpackie	74	13	11	50	2
Podlaskie	49	10	6	33	1
Pomorskie	51	11	12	28	10
Śląskie	107	15	23	69	9
Świętokrzyskie	18	7	5	6	2
Warmińsko-mazurskie	70	3	7	60	6
Wielkopolskie.....	115	12	16	87	4
Zachodniopomorskie	69	9	7	53	11

^a Odpowiadające definicji zawartej w art. 3 pkt. 23 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska (Dz.U. z 2008 r. Nr 25, poz. 150 z późn. zm.).
Źródło: dane Inspekcji Ochrony Środowiska.
^a Corresponding to the definition in art. 3 point 23 of the Act of 27 April 2001 – Environmental Protection Law (Journal of Laws of 2008 No. 25, item 150, as amended).
Source: data of the Inspectorate for Environmental Protection.

TABL. 47(186). PRZYKŁADY POWAŻNYCH AWARII ^a WEDŁUG ŹRÓDEŁ I WOJEWÓDZTW W 2008 R.EXAMPLES OF MAJOR ACCIDENTS ^a BY SOURCES AND VOIVODSHIPS IN 2008

WOJEWÓDZTWA VOIVODSHIPS	Miejscowość i gmina Locality and gmina	Źródło/miejsce awarii Source/place of accident	Rodzaj awarii Type of accident	Skutki poważnych awarii Results of major accidents	Rodzaj (ilość) Zanieczyszczeń Type (quantity) of pollutants	Ofiary awarii Victims of accidents	
						ogółem total	śmier- telne fatal
Dolnośląskie	Ząbkowice Śląskie	ujęcie wody water intake	emisja emission	zanieczyszczenie wód podziemnych underground water contamination	tri-, tetra- chloroetylen tri-, tetra- chloroethylene	-	-
Małopolskie	Chrzanów	transport drogowy road transport	emisja emission	zanieczyszczenie powietrza, ewakuacja osób air contamination, evacuation of persons	propan-butan propane-butane	-	-
Mazowieckie	Dębe Wielkie	zakład przemysłowy industrial plant	pożar fire	zanieczyszczenie powietrza air contamination	propan-butan propane-butane	6	1
	Płock	zakład dużego ryzyka high-risk plant	pożar fire	zanieczyszczenie powietrza air contamination	propan-butan propane-butane	2	2
Opolskie	Chorula gmina Gogolin	zakład przemysłowy industrial plant	pożar fire	zanieczyszczenie powietrza ,straty materialne air contamination, financial losses	produkty spalania combustion products	-	-
Śląskie	Ruda Śląska	zakład przemysłowy industrial plant	wybuch explosion	zanieczyszczenie powietrza air contamination	acetylen acetylene	3	2
	Skoczów	stacja gazu płynnego liquid gas station	emisja emission	zanieczyszczenie powietrza, ewakuacja osób air contamination, evacuation of persons	propan-butan propane-butane	-	-
Warmińsko-Mazurskie	Gołdap	ujęcie wody water intake	emisja emission	zanieczyszczenie wód podziemnych underground water contamination	tri-, tetra- chloroetylen tri-, tetra- chloroethylene	-	-
Zachodniopomorskie	Gryfino	ujęcie wody water intake	emisja emission	zanieczyszczenie wód podziemnych underground water contamination	tri-, tetra- chloroetylen tri-, tetra- chloroethylene	-	-
	Wolin	gazociąg gas pipe	emisja emission	zanieczyszczenie powietrza, ewakuacja osób air contamination, evacuation of persons	gaz ziemny natural gas	-	-

^a Spełniają kryteria określone w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 30 grudnia 2002 r. w sprawie poważnych awarii objętych obowiązkiem zgłoszenia do Głównego Inspektora Ochrony Środowiska (Dz.U. z 2003 r. Nr 5, poz. 58).

Ź r ó d ł o: dane Inspekcji Ochrony Środowiska.

^a Meet the criteria defined in the decree of the Minister of Environment of 30 December 2002 on major accidents covered with the duty of reporting them to the Central Inspectorate for Environmental Protection (Journal of Laws of 2003 No. 5, item 58).

S o u r c e: data of the Inspectorate for Environmental Protection.

Dział 5. OCHRONA PRZYRODY I RÓŻNORODNOŚCI BIOLOGICZNEJ

Uwagi metodyczne

W dziale zawarto statystyczną charakterystykę zagadnień dotyczących obszarów, obiektów, gatunków roślin i zwierząt objętych ochroną prawną, organizmów genetycznie zmodyfikowanych, stanu zasobów leśnych oraz zagrożeń i ochrony środowiska leśnego, a także terenów zieleni, parków i ogrodów historycznych oraz rodzinnych ogrodów działkowych.

Ochrona przyrody polega na zachowaniu, zrównoważonym użytkowaniu oraz odnawianiu zasobów, tworów i składników przyrody: dziko występujących roślin, zwierząt i grzybów; roślin, zwierząt i grzybów objętych ochroną gatunkową; zwierząt prowadzących wędrowny tryb życia; siedlisk przyrodniczych; siedlisk zagrożonych wyginięciem, rzadkich i chronionych gatunków roślin, zwierząt i grzybów; tworów przyrody żywej i nieożywionej oraz kopalnych szczątków roślin i zwierząt; krajobrazu; zieleni w miastach i wsiach; zadrzewień.

Różnorodność biologiczna (bioróżnorodność) to zróżnicowanie żywych organizmów występujących w ekosystemach, w obrębie gatunku i między gatunkami oraz zróżnicowanie ekosystemów.

Ochrona krajobrazowa oznacza zachowanie cech charakterystycznych danego krajobrazu.

Ochrona ścisła oznacza całkowite i trwałe zaniechanie bezpośredniej ingerencji człowieka w stan ekosystemów, tworów i składników przyrody oraz w przebieg procesów przyrodniczych na obszarach objętych ochroną, a w przypadku gatunków – całoroczną ochronę należących do nich osobników i stadiów ich rozwoju.

Ochrona częściowa oznacza ochronę gatunków roślin, zwierząt i grzybów dopuszczającą możliwość redukcji liczebności populacji oraz pozyskiwania osobników tych gatunków lub ich części.

Otulina to strefa ochronna granicząca z formą ochrony przyrody i wyznaczona indywidualnie dla formy ochrony przyrody w celu zabezpieczenia przed zagrożeniami zewnętrznymi wynikającymi z działalności człowieka.

Formami ochrony przyrody są:

- parki narodowe;
- rezerваты przyrody;
- parki krajobrazowe;
- obszary chronionego krajobrazu;
- obszary Natura 2000;
- pomniki przyrody;
- stanowiska dokumentacyjne;
- użytki ekologiczne;
- zespoły przyrodniczo-krajobrazowe;
- ochrona gatunkowa roślin, zwierząt i grzybów.

Park narodowy obejmuje obszar wyróżniający się szczególnymi wartościami przyrodniczymi, naukowymi, społecznymi, kulturowymi i edukacyjnymi, o powierzchni nie mniejszej niż 1000 ha, na którym ochronie podlega cała przyroda oraz walory krajobrazowe. Park narodowy tworzy się w celu zachowania różnorodności biologicznej, zasobów, tworów i składników przyrody nieożywionej i walorów krajobrazowych, przywrócenia właściwego stanu zasobów i składników przyrody oraz odtworzenia zniekształconych siedlisk: przyrodniczych, roślin, zwierząt lub grzybów. Utworzenie parku narodowego, zmiana jego granic lub likwidacja następuje w drodze rozporządzenia Rady Ministrów. Nadzór nad parkami narodowymi sprawuje minister właściwy do spraw środowiska.

Polska przyjęła definicję parku narodowego określoną na X (w New Delhi w 1969 roku) i XI (w Beuff w 1972 roku) Ogólnym Zgromadzeniu Światowej Unii Ochrony Przyrody i Jej Zasobów (IUCN - WCU). Stąd wszystkie polskie parki narodowe, jako odpowiadające wymogom IUCN znalazły się na jej liście, w tym 15 uzyskało II kategorię, 5 najmłodszych parków (Biebrzański, Bory Tucholskie, Gór Stołowych, Narwiański i Magurski) nie było jeszcze przez IUCN – WCU klasyfikowane, a 2 parki uzyskały V kategorię (Ojcowski i Wigierski).

Ponadto 6 parków narodowych UNESCO wpisało na listę rezerwatów biosfery (Babiogórski, Białowieski, Bieszczadzki, Karkonoski, Słowiński, Tatrzański), w tym 1 (Białowieski) został uznany przez UNESCO za obiekt dziedzictwa światowego. Również 6 parków (Biebrzański, Słowiński od 1995 roku oraz Narwiański, Poleski, część Karkonoskiego i Wigierski od 2005 roku) objętych zostało konwencją RAMSAR (Konwencja o obszarach wodno-błotnych mających znaczenie międzynarodowe, zwłaszcza jako środowisko życiowe ptactwa wodnego).

Dane za 2008 rok dotyczące powierzchni Wolińskiego Parku Narodowego pochodzące z badania GUS różnią się od danych z Ministerstwa Środowiska, różnica danych wynika z wyłączenia powierzchni Zatoki Pomorskiej z badań GUS.

Rezerwat przyrody obejmuje obszary zachowane w stanie naturalnym lub mało zmienionym, ekosystemy, ostoje i siedliska przyrodnicze, a także siedliska roślin, siedliska zwierząt i siedliska grzybów oraz twory i składniki przyrody nieożywionej, wyróżniające się szczególnymi wartościami przyrodniczymi, naukowymi, kulturowymi lub walorami krajobrazowymi. Uznanie obszaru za rezerwat następuje w drodze rozporządzenia wojewody.

W zestawieniach tabelarycznych przyjęto klasyfikację rezerwatów zgodnie z dotychczas stosowanym ich podziałem na 9 typów, opracowanym przez Z. Czubińskiego.

Park krajobrazowy obejmuje obszar chroniony ze względu na wartości przyrodnicze, historyczne i kulturowe oraz walory krajobrazowe w celu zachowania, popularyzacji tych wartości w warunkach zrównoważonego rozwoju. Utworzenie parku krajobrazowego lub powiększenie jego obszaru następuje w drodze rozporządzenia wojewody.

Obszar chronionego krajobrazu obejmuje tereny chronione ze względu na wyróżniający się krajobraz o zróżnicowanych ekosystemach, wartościowe ze względu na możliwość zaspokajania potrzeb związanych z turystyką i wypoczynkiem lub pełnioną funkcją korytarzy ekologicznych. Wyznaczenie obszaru chronionego krajobrazu następuje w drodze rozporządzenia wojewody lub na mocy uchwały rady gminy.

Sieć obszarów Natura 2000 to spójna funkcjonalnie europejska sieć ekologiczna, tworzona w celu zachowania siedlisk przyrodniczych oraz gatunków ważnych dla Wspólnoty Europejskiej. Obowiązek podjęcia takich działań wynika z postanowień Konwencji o różnorodności biologicznej przyjętej w dniu 5 czerwca 1992 r. w Rio de Janeiro (tzw. Konwencja z Rio). Podstawą prawną tworzenia sieci Natura 2000 są dwa akty prawne: Dyrektywa Rady 79/409/EWG z 2 kwietnia 1979 roku: w sprawie ochrony dzikiego ptactwa (zwana Dyrektywą Ptasia) oraz Dyrektywa Rady 92/43/EWG z 21 maja 1992 roku w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory (zwana Dyrektywą Siedliskową). Przewidują one stworzenie systemu obszarów połączonych korytarzami ekologicznymi, czyli fragmentami krajobrazu zagospodarowanymi w sposób umożliwiający migrację, rozprzestrzenianie i wymianę puli genetycznej gatunków. Zadaniem sieci jest utrzymanie różnorodności biologicznej przez ochronę nie tylko najcenniejszych i najrzadszych elementów przyrody, ale też najbardziej typowych, wciąż jeszcze powszechnych układów przyrodniczych charakterystycznych dla regionów biogeograficznych (np. alpejskiego, atlantyckiego, kontynentalnego). Jej tworzenie jest obowiązkiem każdego kraju członkowskiego UE a wybór sposobu ochrony poszczególnych elementów sieci pozostawia się danemu państwu.

Sieć obszarów Natura 2000 obejmuje:

Obszary specjalnej ochrony ptaków (OSO) to obszary wyznaczone, zgodnie z przepisami prawa Unii Europejskiej, w celu ochrony populacji dziko występujących gatunków ptaków, w granicach których ptaki mają korzystne warunki bytowania w ciągu całego życia, w dowolnym jego okresie albo stadium rozwoju.

Specjalne obszary ochrony siedlisk (SOO) to obszary wyznaczone, zgodnie z przepisami prawa Unii Europejskiej, w celu trwałej ochrony siedlisk przyrodniczych lub populacji zagrożonych wyginięciem gatunków roślin lub zwierząt w celu odtworzenia właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych lub właściwego stanu ochrony gatunków.

Obszar Natura 2000 może obejmować swym zasięgiem część lub całość obszarów i obiektów objętych innymi formami przyrody. Wyznaczenie obszaru Natura 2000, zmiana jego granic lub likwidacja następuje w drodze rozporządzenia ministra właściwego do spraw środowiska w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw rolnictwa, ministrem właściwym do spraw rozwoju wsi oraz z ministrem właściwym do spraw gospodarki wodnej.

Dotychczas zostało wyznaczonych 141 obszarów specjalnej ochrony ptaków (OSO) (rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 21 lipca 2004 r. w sprawie Obszarów Specjalnej Ochrony Ptaków Natura 2000 (Dz. U. Nr 229, poz. 2313 z późn. Zm.) oraz 364 specjalne obszary ochrony siedlisk (SOO). Są to dane przekazane 31 sierpnia 2007 r. przez Rząd Polski do Komisji Europejskiej.

Dane za **2008** rok dotyczące powierzchni OSO i SOO dla Polski „ogółem” różnią się od powierzchni obszarów OSO i SOO pochodzącej z sumowania powierzchni województw. Różnica danych jest wynikiem różnych analiz powyższych obszarów.

Bezwzględna powierzchnia przekazana do Komisji Europejskiej OSO wynosi 5511820 ha, a dla SOO 2891138 ha i jest wynikiem analiz przestrzennych w oprogramowaniu należącym do systemów informacji przestrzennej.

Natomiast powierzchnie OSO 5511570 ha i SOO 2890625 ha pochodzą z sumy powierzchni względem granic administracyjnych województw. W momencie, gdy do analiz wykorzystuje się warstwy pochodzące z dwóch różnych źródeł (w tym wypadku granice administracyjne państwa i granice Natura 2000) mogą pojawić się mikro-nieścisłości wynikające z niedoskonałości danych, które mogą ujawnić się podczas ich przetwarzania.

Prace nad doprecyzowaniem przebiegu granic wyznaczonych obszarów Natura 2000 nadal trwają, dlatego powierzchnie wyznaczonych obszarów mogą w przyszłości ulec zmianie.

Dane z zakresu form ochrony przyrody dotyczą stanu w dniu 31 XII.

System Monitoringu Ptaków realizowany w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska pochodzi z materiałów do raportu dla Komisji Europejskiej z wdrażania Dyrektywy Ptasiej w Polsce w latach 2006-2008 w części dotyczącej monitoringu, sporządzanego raz na 3 lata. Dane zgromadzone w ramach ww. systemu pozwalają na oszacowanie średniego rocznego tempa zmian liczebności populacji dla 111 gatunków ptaków lęgowych, w oparciu o 8-letnie (w kilku przypadkach 7- lub 6-letnie) serie pomiarowe. Analogiczny parametr, szacujący tempo zmian wielkości zasiedlonego arealu (rozpowszechnienia) został oszacowany dla 122 gatunków. Dla pozostałych 121 gatunków lęgowych trendy nie zostały określone, z uwagi na jedną z niżej podanych przyczyn:

- są to gatunki zbyt rzadko notowane w granicach powierzchni próbnych, co nie pozwala na uzyskanie wiarygodnych (wystarczająco precyzyjnych) oszacowań wskaźników rocznych;
- ich populacje były monitorowane dopiero od roku 2007, co nie pozwala jeszcze na określanie trendów;
- ich populacje nie zostały objęte obecnie realizowanym systemem monitoringu.

W obu przypadkach oszacowania trendów mają postać średniego rocznego tempa zmian stosownego parametru (liczebności lub rozpowszechnienia), obliczanego jako współczynnik λ (lambda) stosownego modelu wykładniczego

$$N_t = \lambda * N_{t-1}$$

dopasowanego do 8-letniej serii pomiarów. Jako takie, mierzą one stosunek wielkości danego parametru N (liczebności, względnie rozpowszechnienia) w roku bieżącym (t) do wartości w roku ubiegłym ($t - 1$). Wartości λ mniejsze od 1.00 mówią o spadku liczebności lub zmniejszaniu areалу występowania, a wartości większe od 1.00 świadczą o wzroście liczebności lub ekspansji terytorialnej, np. w przypadku trendu liczebności wynoszącego 0.97, populacja zmniejszała się w tempie 3% rocznie, zaś populacja rosnąca w tempie 5% rocznie ma stosowną wartość trendu równą 1.05. Różna liczba gatunków z oszacowaniami trendu liczebności i rozpowszechnienia wynika z zakresu zmienności tych parametrów w dostępnych danych, określających możliwości uzyskania wiarygodnych ocen. Zmienność rozpowszechnienia jest z reguły mniejsza niż wskaźnika liczebności, co pozwala w większej liczbie przypadków uzyskać zadowalające oszacowania tendencji wieloletniej.

Wskaźnik liczebności pospolitych ptaków krajobrazu rolniczego (FBI – Farmland Bird Index) jest zagregowanym indeksem liczebności populacji wybranej grupy ptaków lęgowych, które są charakterystyczne dla krajobrazu rolniczego. Wskaźnik powstał poprzez sumowanie informacji o indeksach liczebności 23 gatunków składowych. Listę tę tworzą: potrzaszcz, skowronek, świergotek łąkowy, makolągwa, bocian biały, gawron, trznadel, ortolan, pustułka, dzierlatka, dymówka, gąsiorek, rycyk, pliszka żółta, mazurek, pokląskwa, kłaskawka, kulczyk, turkawka, szpak, cierniówka, dudek oraz czajka. Dane o tych gatunkach są agregowane zarówno w skali poszczególnych krajów, jak i na poziomie międzynarodowym dostarczając informacji o generalnych zmianach zachodzących w skali całej Europy, w szczególności UE. Są one prezentowane przez Biuro Statystyczne Unii Europejskiej (Eurostat). Posługiwanie się indeksem agregującym dane o liczebności wielu gatunków pozwala na uzyskanie obrazu tendencji zmian w zgrupowaniu ptaków krajobrazu rolniczego, a tym samym odzwierciedla wielkoskalowe zmiany w krajobrazie rolniczym.

W 2004 roku Komisja Europejska zatwierdziła FBI jako jeden ze wskaźników strukturalnych UE (w dziale „Środowisko”) mierzących postęp krajów członkowskich we wdrażaniu Strategii Lizbońskiej (program gospodarczy – społeczny UE przyjęty przez Radę Europejską na posiedzeniu w Lizbonie w 2000 r.).

Wskaźnik został opracowany na podstawie danych gromadzonych w ramach programu Monitoringu Pospolitych Ptaków Lęgowych (MPPL) organizowanego przez Ogólnopolskie Towarzystwo Ochrony Ptaków od roku 2000. Wartość wskaźnika w 2000 r. przyjęto jako 1 (100%). Przy obliczaniu wskaźników nie uwzględniono danych dla gawrona głównie z uwagi na niewystarczające dane o liczebności polskich populacji tego gatunku.

W roku 2007 MPPL został włączony do Państwowego Monitoringu Środowiska realizowanego przez Główny Inspektorat Ochrony Środowiska.

Pomnikami przyrody są pojedyncze twory przyrody żywej i nieożywionej lub ich skupiska o szczególnej wartości przyrodniczej, naukowej, kulturowej, historycznej lub krajobrazowej oraz odznaczające się indywidualnymi cechami, wyróżniającymi je wśród innych tworów, okazałych rozmiarów drzewa, krzewy gatunków rodzimych lub obcych, źródła, wodospady, wywierzyska, skałki, jary, głązy narzutowe oraz jaskinie.

Ustanowienie pomnika przyrody następuje w drodze rozporządzenia wojewody lub uchwały rady gminy.

Stanowiskami dokumentacyjnymi są niewyodrębniające się na powierzchni lub możliwe do wyodrębnienia, ważne pod względem naukowym i dydaktycznym, miejsca występowania formacji geologicznych, nagromadzeń skamieniałości lub tworów mineralnych, jaskinie lub schroniska podskalne wraz z namuliskami oraz fragmenty eksploatowanych lub nieczynnych wyrobisk powierzchniowych i podziemnych. Stanowiskami dokumentacyjnymi mogą być także miejsca występowania kopalnych szczątków roślin lub zwierząt.

Ustanowienie stanowiska dokumentacyjnego następuje w drodze rozporządzenia wojewody lub uchwały rady gminy.

Użytkami ekologicznymi są zasługujące na ochronę pozostałości ekosystemów mających znaczenie dla zachowania różnorodności biologicznej - naturalne zbiorniki wodne, śródpolne i śródleśne oczka wodne, kępy drzew i krzewów, bagna, torfowiska, wydmy, płaty nieużytkowanej roślinności, starorzecza, wychodnie skalne, skarpy, kamieńce, siedliska przyrodnicze oraz stanowiska rzadkich lub chronionych gatunków roślin, zwierząt i grzybów, ich ostoje oraz miejsca rozmnażania lub miejsca sezonowego przebywania.

Ustanowienie użytku ekologicznego następuje w drodze rozporządzenia wojewody lub uchwały rady gminy.

Zespołami przyrodniczo-krajobrazowymi są fragmenty krajobrazu naturalnego i kulturowego zasługujące na ochronę ze względu na ich walory widokowe lub estetyczne.

Ustanowienie zespołu przyrodniczo-krajobrazowego następuje w drodze rozporządzenia wojewody lub uchwały rady gminy.

Ochrona gatunkowa roślin, zwierząt i grzybów ma na celu zapewnienie przetrwania i właściwego stanu ochrony dziko występujących roślin, zwierząt i grzybów oraz ich siedlisk, gatunków rzadko występujących, endemicznych, podatnych na zagrożenia i zagrożonych wyginięciem oraz objętych ochroną na podstawie umów międzynarodowych, a także zachowanie różnorodności gatunkowej i genetycznej. Ochronę gatunkową roślin i zwierząt wprowadza się w drodze rozporządzenia ministra właściwego do spraw środowiska w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw rolnictwa. Rozporządzenie to określa listę gatunków objętych ochroną, sposoby wykonywania ochrony oraz stosowane ograniczenia, zakazy i nakazy przewidziane odpowiednimi przepisami. Decyzje dotyczące ochrony gatunkowej mogą być podjęte także w drodze rozporządzenia wojewody.

Zagrożenie roślin przedstawiono według kategorii "Polskiej Czerwonej Księgi Roślin – paprotniki i rośliny kwiatowe", która opiera się na klasyfikacji zagrożeń wprowadzonej w 1994 roku przez Światową Unię Ochrony Przyrody (IUCN). Przypisanie taksonu do danej kategorii zagrożenia oparte jest na szczegółowych kryteriach jakościowych i ilościowych. Klasyfikacja wyróżnia następujące kategorie:

1. Taksony **wymarłe i prawdopodobnie wymarłe**, które mogą być zakwalifikowane do jednej z dwóch kategorii:
  - gatunki całkowicie wymarłe (EX)
  - gatunki wymarłe w warunkach naturalnych (EW)
 } należą tu gatunki, które utraciły wszystkie naturalne stanowiska na terenie Polski.
2. Grupa taksonów **wysokiego ryzyka** obejmuje:
  - gatunki krytycznie zagrożone (CR) – należą tu rośliny o bardzo izolowanych, często reliktowych stanowiskach. Wiele gatunków zaliczonych do tej kategorii ma w Polsce nieliczne stanowiska leżące na krańcach ich zasięgu. Ta grupa roślin wymaga szczególnej opieki; niekiedy konieczna jest ochrona czynna.
  - gatunki zagrożone (EN) – gatunki, które zwykle mają w Polsce jeszcze dość liczne stanowiska, ale stają się coraz rzadsze, głównie na skutek utraty siedlisk. Dalsza egzystencja roślin z tej grupy jest w zasadniczym stopniu uzależniona od zachowania ich siedlisk.
  - gatunki narażone (VU) – wymagają one obserwacji ze strony botaników i służb ochrony przyrody, aby w porę móc podjąć działania zabezpieczające, gdyby okazało się, że stopień ich zagrożenia wzrasta.
3. Gatunki **niższego ryzyka (LR)**.
4. Gatunki, których stopień zagrożenia jest trudny do określenia z powodu **braku dostatecznej informacji (DD)** - gatunki te wymagają dalszych obserwacji, aby można ocenić ich status.

Zagrożenie zwierząt przedstawiono według kategorii "Polskiej Czerwonej Księgi Zwierząt – kręgowce". Przyjęta w niej klasyfikacja wyróżnia następujące kategorie:

Gatunki całkowicie wymarłe (EX), które na obszarze państwa polskiego utrzymały się najdłużej i miały tu swe ostatnie (tur) lub jedno z ostatnich ostoi na świecie (tarpan).

Gatunki zanikłe lub prawdopodobnie zanikłe (EXP), których występowania w Polsce nie potwierdzono mniej więcej od półwiecza (np. norka europejska, jesiotr zachodni), lub które były notowane jeszcze później, ale nie ma wątpliwości, że co najmniej od dekady wygasły w kraju ich ostatnie stanowiska i wyginęły ostatnie rozmnażające się osobniki (np. susel moręgowany, drop). Kategoria ta nie uwzględnia prób hodowli w ogrodach zoologicznych lub innych krajowych ośrodkach nie włączonych do programów restytucji.

Gatunki skrajnie zagrożone (CR), których liczebność w stanie dzikim zmalała w kraju do poziomu krytycznego (tj. rzędu wielkości od jednostek do setek osobników), bądź takie, których tempo zanikania (w sensie liczebności i/lub areału) mieści się w odpowiedniej skali wartości przyjętej przez IUCN. Uratowanie gatunków należących do tej kategorii zagrożeń jest raczej niemożliwe bez specjalnej aktywnej ochrony, skierowanej również na usuwanie przyczyn wymierania. Typowe przykłady: orlik grubodzioby, kraska, wąż Eskulapa.

Gatunki bardzo wysokiego ryzyka, silnie zagrożone (EN) wyginęciem w kraju ze względu na małą populację (mniej więcej na poziomie lub poniżej populacji minimalnej zdolnej do przeżycia), porozrywany zasięg i/lub niepokojące tempo zanikania populacji (w sensie liczebności i/lub areału). Zaliczone tu taksony w niedalekiej przyszłości mogą się znaleźć w kategorii CR, jeśli nadal będą oddziaływać czynniki powodujące ich zanikanie. Typowe przykłady: susel perełkowany, cietrzew, strzebla błotna.

Gatunki wysokiego ryzyka, narażone na wyginiecie (VU) ze względu na postępujący spadek liczebności populacji (choćby tylko lokalny), straty siedliskowe lub nadmierną eksploatację; zanotowany lub prognozowany dla tych gatunków proces zanikania jest jednak odpowiednio wolniejszy niż dla taksonów poprzednich kategorii. Do kategorii tej mogą należeć gatunki, których populacje są jeszcze stosunkowo liczne, ale niemające dobrych perspektyw rozwoju. Ich dalszy regres może nasilać się, jeśli nie zostaną usunięte przyczyny zagrożenia. Typowe przykłady: sowa błotna, wodniczka, gniewosz.

Gatunki niższego ryzyka, ale bliskie zagrożenia (NT) – to gatunki, które nie kwalifikują się jeszcze do kategorii taksonów bezpośrednio zagrożonych, chociaż przejawiają oznaki spadku populacyjnego i wymagają specjalnego nadzoru. W wyniku nasilenia się niekorzystnych czynników mogą one w niedalekiej przyszłości znaleźć się w kategorii gatunków zagrożonych (VU). Typowe przykłady: ryś, podróżniczek, piskorz.

Gatunki w kraju nie wykazujące na razie regresu populacyjnego i nie należące do zbyt rzadkich, a nawet lokalnie i/lub czasowo zwiększające swój stan posiadania, a także takie, które reprezentowane są przez populacje marginalne, ledwie zaznaczające się i nietrwałe (**LC**). Ich obecność w Księdze wynika jednak ze spełnienia przez nie przynajmniej jednego z następujących warunków:

- a) niejasna lub zła sytuacja gatunku w otoczeniu Polski,
- b) gatunek jest reprezentowany przez słabe populacje brzeżne i wyspowe, ale poza krajem jeszcze dość bezpieczny,
- c) w Polsce znajdują się jego centra występowania i osiąga on co najmniej 10% całego stanu liczebnego,
- d) jest endemitem, reliktem lub taksonem unikatowym,
- e) gatunek jest objęty międzynarodowymi konwencjami i/lub programami ochronnymi.

Typowe przykłady: mroczek posrebrzany, orlik krzykliwy, traszka karpacka, morświn.

Zestawienie danych dotyczących **wydanых zezwoleń na redukcję zwierząt chronionych** wykonano w oparciu o przysłane do Ministerstwa Środowiska sprawozdania właściwych wojewodów oraz w oparciu o spis zezwoleń wydanych bezpośrednio przez Ministra Środowiska.

Konwencja o **międzynarodowym handlu dzikimi zwierzętami i roślinami gatunków zagrożonych wyginieciem (CITES)**, sporządzona została w Waszyngtonie dnia 3 marca 1973 r. (Dz. U. z 1991 r. Nr 27, poz. 112 i z 2000 r. Nr 66, poz. 802). W rozumieniu niniejszej konwencji, jeżeli z treści nie wynika inaczej **gatunek** - oznacza każdy gatunek, podgatunek bądź odrębną geograficzną populację, **okaz** - oznacza:

- każde zwierzę lub roślinę, żywe lub martwe;
- w odniesieniu do zwierząt - gdy chodzi o gatunki objęte załącznikami I i II - każdą łatwo rozpoznawalną ich część lub produkt otrzymany ze zwierzęcia, a gdy chodzi o gatunki objęte załącznikiem III - każdą łatwo rozpoznawalną ich część lub produkt otrzymany ze zwierzęcia, jeżeli zostały one objęte tym załącznikiem, oraz
- w odniesieniu do roślin - gdy chodzi o gatunki objęte załącznikiem I - każdą łatwo rozpoznawalną ich część lub produkt otrzymany z rośliny, a gdy chodzi o gatunki objęte załącznikami II i III - każdą łatwo rozpoznawalną ich część lub produkt otrzymany z rośliny, jeżeli są one objęte tymi załącznikami;

Handel - oznacza eksport, reeksport, import i sprowadzenie z morza, **reeksport** - oznacza eksport każdego okazu, który został uprzednio wwieziony.

Załącznik I obejmuje wszystkie gatunki zagrożone wyginieciem, które są lub mogą być przedmiotem handlu. Handel okazami tych gatunków powinien być poddany szczególnie ścisłej reglamentacji w celu zapobieżenia dalszemu zagrożeniu ich istnienia i może być dozwolony jedynie w wyjątkowych okolicznościach.

Załącznik II obejmuje:

- wszystkie gatunki, które wprawdzie niekoniecznie już teraz są zagrożone wyginieciem, nie mniej mogą stać się takimi, jeżeli handel okazami tych gatunków nie zostanie poddany ścisłej reglamentacji mającej zapobiec eksploatacji nie dającej się pogodzić z ich utrzymaniem, oraz
- niektóre gatunki, które powinny być przedmiotem reglamentacji w celu poddania skutecznej kontroli handlu okazami gatunków objętych załącznikiem II.

Załącznik III obejmuje wszystkie gatunki, co do których jedna ze Stron uzna swoją właściwość do objęcia ich reglamentacją mającą na celu zapobieżenie lub ograniczenie eksploatacji tych gatunków i wymagającą współpracy innych Stron w zakresie kontroli handlu.

Polskie świadectwo reeksportu - zezwolenie na dokonanie wywozu okazów przywiezionych uprzednio na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, wydawane wyłącznie dla okazów, które zostały przywiezione zgodnie z postanowieniami konwencji.

Polskie zezwolenie eksportowe - zezwolenie na dokonanie wywozu okazów, które zostały pozyskane ze środowiska przyrodniczego, wyhodowane albo wytworzone na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, wydawane wyłącznie dla okazów, które zostały pozyskane, wyhodowane lub wytworzone bez naruszenia przepisów o ochronie przyrody.

Polskie zezwolenie importowe - zezwolenie na dokonanie przywozu okazów.

Polskie zezwolenie eksportowe, polskie zezwolenie importowe oraz polskie świadectwo reeksportu wydaje się na pisemny wniosek zainteresowanego i po przedłożeniu odpowiednich dokumentów.

Organizm genetycznie zmodyfikowany (GMO) - to organizm inny niż organizm człowieka, w którym materiał genetyczny został zmieniony w sposób niezachodzący w warunkach naturalnych wskutek krzyżowania lub naturalnej rekombinacji w szczególności przy zastosowaniu:

- a) technik rekombinacji DNA z użyciem wektorów, w tym tworzenia materiału genetycznego poprzez włączenie do wirusa, plazmidu lub każdego innego wektora cząsteczek DNA wytworzonych poza organizmem i włączenie ich do organizmu biorcy,
- b) technik stosujących bezpośrednie włączenie materiału dziedzicznego przygotowanego poza organizmem, a w szczególności: mikroiniekcji, makroiniekcji i mikrokapsułkowania,
- c) nie występujących w przyrodzie metod dla połączenia materiału genetycznego co najmniej dwóch różnych komórek,

Produkt GMO - to GMO lub każdy wyrób składający się z GMO lub zawierający GMO lub kombinację GMO, który jest wprowadzany do obrotu lub wywożony za granicę bądź przewożony tranzytem przez terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

Zamknięte użycie GMO – to każde działanie polegające na modyfikacji genetycznej organizmów lub hodowaniu, przechowywaniu, transportowaniu, niszczeniu, usuwaniu lub wykorzystywaniu GMO w jakikolwiek inny sposób, podczas którego są stosowane zabezpieczenia, w szczególności w postaci zamkniętej instalacji, pomieszczenia lub innej fizycznej bariery, w celu efektywnego ograniczenia kontaktu GMO z ludźmi i środowiskiem.

Zamierzone uwolnienie GMO do środowiska – to każde działanie polegające na zamierzonym wprowadzeniu do środowiska GMO albo ich kombinacji, bez zabezpieczeń ograniczających rozprzestrzenianie, takich jak bariery fizyczne lub połączenie barier fizycznych z barierami chemicznymi lub biologicznymi, mających na celu ograniczenie kontaktu GMO z ludźmi i środowiskiem.

Wprowadzeniu GMO do obrotu - to zamierzone uwolnienie do środowiska polegające na dostarczeniu lub udostępnieniu osobom trzecim, odpłatnie lub nieodpłatnie, produktu GMO, w tym wprowadzenie na rynek w wyniku produkcji lub dopuszczenie do obrotu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w ramach obrotu handlowego; wprowadzenie do obrotu nie dotyczy udostępnienia osobom trzecim produktu GMO, który ma być wykorzystany w działaniach zamkniętego użycia.

Dane dotyczące **parków i ogrodów historycznych** pochodzą z badań zabytkowych założeń zieleni Krajowego Ośrodka Badań i Dokumentacji Zabytków. Dane od 2004 r. odbiegają od dotychczas publikowanych ze względu na zmianę zasady prowadzenia ewidencji zabytków. Zgodnie z Ustawą z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. z 2003 r. Nr 162, poz. 1568 z późn. zmianami) oraz rozporządzeniem Ministra Kultury z dnia 14 maja 2004 r. w sprawie prowadzenia rejestru zabytków, krajowej, wojewódzkiej i gminnej ewidencji zabytków oraz krajowego wykazu zabytków skradzionych lub wywiezionych za granicę niezgodnie z prawem (Dz. U. z 2004 r. Nr 124, poz. 1305), krajowa ewidencja zabytków obejmuje tylko obiekty dla których wykonano karty ewidencyjne. Obiekty nierozpoznane, zachowane częściowo itp., dla których jeszcze nie opracowano właściwej dokumentacji, pozostają aktualnie poza krajową ewidencją i mogą być ewentualnie zarejestrowane w postaci kart adresowych poza krajową ewidencją w gminnej ewidencji zabytków. Z tego względu liczba zabytkowych założeń zieleni od 2004 r. jest niższa niż w latach poprzednich.

Rodzinnym ogrodem działkowym jest wydzielony obszar gruntu będący we władaniu Polskiego Związku Działkowców, podzielony na tereny ogólne i działki oraz wyposażony w infrastrukturę niezbędną do jego prawidłowego funkcjonowania (Ustawa z dnia 8 lipca 2005 r. o rodzinnych ogrodach działkowych; Dz. U. z 2005 r. Nr 169, poz. 1419 z późn. zmianami). Rodzinny ogród działkowy powinien obejmować co najmniej 50 działek o powierzchni od 300 do 500 m². Rodzinne ogrody działkowe są urządzeniami użyteczności publicznej, służącymi zaspokajaniu wypoczynkowych, rekreacyjnych i innych potrzeb socjalnych członków społeczności lokalnych poprzez zapewnienie im powszechnego dostępu do terenów rodzinnych ogrodów działkowych oraz działek dających możliwość prowadzenia upraw ogrodniczych na własne potrzeby, a także podniesienia standardów ekologicznych otoczenia. Jako tereny zielone podlegają ochronie przewidzianej w przepisach o ochronie gruntów rolnych i leśnych oraz w przepisach dotyczących ochrony przyrody i ochrony środowiska.

Tereny zieleni to tereny wraz z infrastrukturą techniczną i budynkami funkcjonalnie z nimi związanymi, pokryte roślinnością, znajdujące się w granicach wsi o zwartej zabudowie lub miast, pełniące funkcje estetyczne, rekreacyjne, zdrowotne lub osłonowe, a w szczególności parki, zieleńce, promenady, bulwary, ogrody botaniczne, zoologiczne, jordanowskie i zabytkowe, a także zieleń towarzyszącą ulicom, placom, zabytkowym fortyfikacjom, budynkom, składowiskom, lotniskom oraz obiektom kolejowym i przemysłowym.

Parki spacerowo-wypoczynkowe są to tereny zieleni z roślinnością wysoką i niską o powierzchni co najmniej 2 ha, urządzone i konserwowane z przeznaczeniem na cele wypoczynkowe ludności, wyposażone w drogi, aleje spacerowe, ławki, place zabaw itp. Do powierzchni parków wliczane są również wody znajdujące się na terenie tych obiektów (np. stawy) oraz tereny sportów wodnych, otwartych kąpielisk, boisk, placów gier itp., o ile są dostępne do użytku powszechnego.

Do kategorii **zieleńce** zaliczono obiekty o powierzchni poniżej 2 ha, w których funkcji dominuje wypoczynek np. występują alejki z ławkami, place zabaw itp.). Do tej kategorii obiektów należy zaliczyć również zieleń przy budynkach użyteczności publicznej (o ile udostępniona jest do użytku powszechnego), pomnikach itp., bulwary i promenady oraz tereny sportów wodnych, otwartych kąpielisk, boisk, placów gier itp., o ile są dostępne do użytku powszechnego. Zieleńce mogą tworzyć kompozycje zieleni niskiej (trawniki, kwietniki) towarzyszące obiektom architektonicznym oraz tworzyć kompozycje zieleni miejskiej o charakterze parkowym, z elementami nasadzeń drzew i krzewów.

Przez **zieleń uliczną** rozumie się pasy zieleni (drzewa i krzewy lub ich skupiska wraz z pozostałymi składnikami szaty roślinnej) wzdłuż dróg, ulic, ciągów komunikacji miejskiej itp.

Tereny zieleni osiedlowej występują przy zabudowie mieszkaniowej, pełnią funkcję wypoczynkową, izolacyjną i estetyczną.

Do **powierzchni gruntów leśnych w rozumieniu ustawy o lasach**, zalicza się grunty:

- o zwartej powierzchni co najmniej 0,10 ha pokryte roślinnością leśną (powierzchnia zalesiona), lub przejściowo jej pozbawione (powierzchnia niezalesiona). Są to grunty przeznaczone do produkcji lub stanowiące rezerваты przyrody, wchodzące w skład parków narodowych lub wpisane do rejestrów zabytków. Są one definiowane określeniem "**powierzchnia lasów**" (do 1991r. "powierzchnia leśna"); dane o powierzchni lasów prezentowane do 1993 r. obejmują również szkółki leśne,
- związane z gospodarką leśną, zajęte pod wykorzystywane dla potrzeb gospodarki leśnej: budynki i budowle, linie podziału przestrzennego lasu, drogi leśne, szkółki leśne, miejsca składowania drewna itp.

Powierzchnia zalesiona obejmuje grunty pokryte uprawami, młodnikami i starszymi drzewostanami oraz plantacjami: topoli, nasiennymi i drzew szybko rosnących.

Powierzchnia niezalesiona obejmuje grunty:

- znajdujące się w produkcji ubocznej (np. plantacje choinek, poletka łowieckie);
- przejściowo pozbawione drzewostanu i przewidywane do odnowienia w najbliższych latach, tj. zręby, halizny, płazowiny;
- przewidziane do objęcia ochroną prawną (np. śródlęsne oczka wodne, hale, połoniny);
- przeznaczone do wyłączenia z produkcji grunty leśne wylesione (np. zalewiska i zapadliska na obszarze szkód górniczych).

Zręby są to grunty leśne pozbawione drzewostanu w okresie ostatnich 2 lat.

Halizny to grunty przejściowo pozbawione drzewostanu dłużej niż 2 lata oraz uprawy i młodniki I klasy wieku o zadrzewieniu niższym niż 0,5 (pełne zadrzewienie 1,0), przewidywane do odnowienia w najbliższych latach.

Plazowiny są to grunty leśne pokryte drzewostanem II klasy wieku (21-40 lat) o zadrzewieniu do 0,3 włącznie albo III i wyższych klas wieku (41 lat i więcej) o zadrzewieniu do 0,2 włącznie (z wyjątkiem klasy odnowienia i do odnowienia).

Przestoje są to drzewa od II klasy wieku wzwyż na gruntach leśnych niezalesionych i w uprawach nie zaliczane do składu gatunkowego oraz drzewa powyżej II klasy wieku rozmieszczone pojedynczo lub grupami w drzewostanach i przeznaczone do usunięcia.

Drzewostany w klasie odnowienia są to drzewostany rębne i przeszlębne podlegające jednocześnie użytkowaniu i odnowieniu, w których co najmniej 50% powierzchni (w przypadku rębni złożonych – 30%) zostało odnowione naturalnie lub sztucznie oraz drzewostany młodszych klas wieku wymagające przebudowy za pomocą rębni złożonych ze względu na złe efekty produkcyjne.

Drzewostany w klasie do odnowienia obejmują drzewostany rębne i przeszlębne użytkowane rębniami złożonymi, które wymagają uprzedniego odnowienia jako bezwzględnego warunku kontynuacji cięć tymi rębniami.

Grubizna jest to drewno okrągłe wielkowymiarowe i średniowymiarowe. Drewno wielkowymiarowe jest to drewno o średnicy górnej od 14 cm (bez kory) mierzone w pojedynczych sztukach. Drewno średniowymiarowe jest to drewno o średnicy (mierzonej bez kory): górnej od 5 cm wzwyż i dolnej do 24 cm – mierzone w pojedynczych sztukach, w sztukach grupowo i stosach. Drewno małowymiarowe (drobnica) to drewno okrągłe o średnicy dolnej do 5 cm (bez kory) mierzone w sztukach grupowo lub w stosach.

Odnowienie lasu polega na zakładaniu młodego drzewostanu w miejsce drzewostanu usuwanego lub usuniętego.

Zalesienia polegają na zakładaniu drzewostanów na gruntach pozostających dotychczas poza uprawą leśną (nie zaliczone do powierzchni leśnej).

Pod pojęciem **typu siedliskowego lasu** należy rozumieć kategorię siedlisk równoważnych pod względem przyrodniczym dla produkcji leśnej i charakteryzujących się określonym kompleksem elementów glebowo-gatunkowych, składem gatunkowym roślin dna lasu oraz doбором składu gatunkowego drzewostanu.

Monitoring lasu jest systemem ciągłego zbierania informacji o stanie środowiska leśnego i stanie zdrowotnym drzewostanów. Stanowi on integralną część Państwowego Monitoringu Środowiska, jest ponadto zharmonizowany z międzynarodowym programem IPC-Forest „Ocena i monitoring wpływu zanieczyszczeń powietrza na lasy”.

Stan zdrowotny lasu jest pojęciem biologicznym, określającym stopień sprawności fizjologicznej i naturalnej odporności drzew, będących wypadkową czynników wewnętrznych (genetycznych) oraz zewnętrznych (środowiskowych). O stanie zdrowotnym lasu decyduje udział drzew żywych w strukturze drzewostanów.

Stan sanitarny lasu jest pojęciem gospodarczym określającym aktualny poziom higieny lasu, wyrażający się występowaniem w nim drzew zamierających i martwych.

Metoda bioindykacyjna służy do oceny stanu uszkodzenia lasu; przyjmuje ona jako decydujące kryterium ubytku (defoliacji) i odbarwienia aparatu asymilacyjnego koron drzew. Kryteria te odpowiadają metodyce przyjętej w międzynarodowym programie ONZ (UNEP i EKG) badania wpływu zanieczyszczeń powietrza na lasy.

Ocenę stanu uszkodzenia drzew metodą bioindykacyjną przeprowadzono w Polsce po raz pierwszy w 1988 r. równocześnie z inwentaryzacją stanu zdrowotnego i sanitarnego w zarządzie Lasów Państwowych, natomiast od 1989 r. obserwacje za pomocą tej metody są prowadzone w ramach monitoringu leśnego na stałych powierzchniach obserwacyjnych (SPO).

Wyniki szacowania defoliacji i odbarwień pogrupowano wg gatunków i wszystkie gatunki łącznie w klasy:

klasa 0 – od 0 do 10%,
klasa 1 – od 11 do 25%,
klasa 2 – od 26 do 60%,
klasa 3 – powyżej 60%,
klasa 4 – drzewa martwe,

oraz w dwie grupy:

grupa I – klasy 2, 3, 4,
grupa II – klasy 1, 2, 3, 4.

Powyższy podział obowiązuje w Międzynarodowym Programie Wpływu Zanieczyszczeń na Lasy – ICP Forest.

W oparciu o frekwencję drzew w 10-cio procentowych przedziałach obliczono wskaźnik defoliacji i odbarwienia dla każdego gatunku oddzielnie i dla wszystkich gatunków razem.

Wskaźnik defoliacji i odbarwienia obliczono jako średnie ważone wg wzoru:

$$X = (n \times 1 + \dots + n \times 10) : N$$

gdzie: n – liczba drzew w 10-cio procentowych przedziałach,

N – liczba wszystkich drzew,

1,..., 10 – numery przedziałów.

Ponadto wyróżniono klasy uszkodzeń drzewostanów przyjmując, że klasa uszkodzenia stanowi kombinację klasy defoliacji i klasy odbarwienia wg schematu:

Klasy defoliacji	Klasy odbarwienia			
	0	1	2	3
	Klasy uszkodzenia			
0	0	0	1	2
1	1	1	2	2
2	2	2	3	3
3	3	3	3	3

gdzie:

- 0 - klasa bez uszkodzeń,
- 1 - klasa ostrzegawcza,
- 2 - klasa lekkich i średnich uszkodzeń,
- 3 - klasa dużych uszkodzeń,
- 4 - drzewa martwe.

Za uszkodzone przyjmuje się drzewa występujące łącznie w klasach 2 – 3.

Lasy ochronne (lasy szczególnie chronione) to obszary leśne podlegające ochronie ze względu na spełniane funkcje. Za lasy ochronne mogą być uznane lasy, które ochronią glebę przed zmywaniem lub wyjałowieniem; powstrzymują usuwanie się ziemi, obrywanie się skał lub lawin; chronią brzegi wód przed obrywaniem się, a źródła rzek przed zasypaniem; ograniczają powstawanie lub rozprzestrzenianie się lotnych piasków; stanowią drzewostany uszkodzone na skutek działalności przemysłu; stanowią drzewostany nasienne lub ostoje zwierząt podlegających ochronie gatunkowej; mają szczególne znaczenie przyrodniczo-naukowe lub dla obronności i bezpieczeństwa Państwa; są położone w granicach administracyjnych miast i w odległości do 10 km od granic administracyjnych miast liczących ponad 50 tys. mieszkańców; w strefach ochronnych wokół sanatoriów i uzdrowisk; w strefie górnej granicy lasów.

Leśne Kompleksy Promocyjne zostały ustanowione m.in. w celu trwałego zachowania lub odtwarzania naturalnych walorów lasu metodami racjonalnej gospodarki leśnej, prowadzonej na podstawach ekologicznych oraz integrowania celów trwałej gospodarki leśnej i aktywnej ochrony przyrody. Leśne Kompleksy Promocyjne utworzone zostały na mocy zarządzeń Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych.

Chapter 5. NATURE AND BIODIVERSITY PROTECTION

Methodological notes

The chapter presents statistical description of issues concerning areas, objects, genres of plants and animals protected by law, genetically modified organisms, condition of forest resources as well as environmental threats and environmental protection, and also green areas, parks, historical gardens and family allotments.

Nature Protection consists in preservation, sustainable use and restoration of resources, formations and elements of nature: wild plants, animals and mushrooms; protected species of plants, animals and mushrooms; migratory animals; nature habitats; habitats of endangered, rare and protected species of plants, animals and mushrooms; nature formations of living and animate worlds as well as fossil plants and animals; rural and urban landscapes; afforestation.

Biodiversity means diversity of living organisms inhabiting ecosystems, within a scope of species and among different species as well as diversity of ecosystems.

Landscape protection means preservation of characteristics of a particular landscape.

Strict protection means total and permanent abandonment of direct human interference with the condition of ecosystems, and also formations and elements of nature as well as with the course of natural processes in the areas under protection and in the case of species – an all-year-long protection of their representatives and stages of their growth.

Partial protection means protection of species of plants, animals and mushrooms, allowing for reduction of population number and procurement of these specimen or part of them.

Protection zone means buffer zone bordering on a form of environmental protection and determined individually for the form of environmental protection to protect against external threats stemming from human activity.

The forms of environmental protection include:

- national parks;
- nature reserves;
- landscape parks;
- protected landscape area;
- Nature 2000 areas;
- nature monuments;
- documentation sites;
- ecological areas;
- natural and scenic complexes;
- plant, animal and fungi species protection.

National park comprises protected areas with particularly outstanding scientific, natural, social, cultural and educational characteristics, not smaller than 1000 hectares where the environment as a whole, including landscape characteristics, is protected. A national park is established to preserve biodiversity, resources, formations and elements of inanimate nature and landscape values, restoration of a proper state of resources and elements of nature as well as reconstruction of distorted habitats: of plants, animals and fungi species. A national park is established, its area widened or limited by the virtue of a regulation of the Council of Ministers. National parks are supervised a minister for environmental issues.

Poland adopted the definition of a national park specified during the 10th (New Delhi, 1969) and 11th (Beuff, 1972) meeting of **International Union for the Conservation of Nature and Natural Resources** (IUCN - WCU). Thus, since all the Polish national parks comply with IUCN requirements, have been put on the list; 15 parks were assigned to the second category, 5 newest parks (Biebrzański, Bory Tucholskie, Gór Stołowych, Narwiański and Magurski) have not been classified by IUCN – WCU yet and two parks (Ojcowski and Wigierski) were awarded fifth class. In addition, 6 national parks (Babiogórski, Białowiecki, Bieszczadzki, Karkonoski, Słowiński, Tatrzański) have been acknowledged by UNESCO as biosphere reserves, whereas Białowieża National Park has been recognized as world heritage site. Moreover 6 parks (Biebrzański, Słowiński since 1995 and Narwiański, Poleski, a part of Karkonoski and Wigierski since 2005) have been covered by RAMSAR convention (a convention on wetlands of international significance, especially the ones which fulfil the role of a living environment for waterfowl).

Data for 2008 on the area of Wolińskiego Natinal Park becoming from survey carried out by CSO are different than data becoming from the Ministry of the Environment, difference results from omitting surface of Zatoki Pomorskiej in research data GUS.

A **natural reserve** is an area in which natural or insignificantly altered ecosystems are maintained, including natural habitats, as well as defined species of flora and fauna and elements of inanimate nature, having significant scientific, natural, cultural or scenic value. An area is recognized as a reserve by the virtue of an ordinance issued by a voivode (province governor).

The tables present classification of reserves in accordance with hitherto applied division into 9 types (elaborated by Z. Czubiński).

Landscape park is the area protected due to environmental, historical and cultural values. The purpose of establishing a scenic park is preservation, popularisation and dissemination of such the values in the conditions of sustainable development. A landscape park is established, its area widened or limited by the virtue of a regulation of a voivode.

A **protected landscape area** is an area protected due to particularly outstanding landscape features of the area of diversified ecosystems, valuable especially owing to the potential for satisfying needs connected with tourism and recreation, or owing to the existing or restored ecological corridors. A protected landscape area is determined by the virtue of an ordinance of a voivode or a regulation of a commune council.

In terms of functionality Natura 2000 Network is a consistent ecological network created in order to preserve natural habitats and important species within the European Community. The obligation to such a network of protected areas results from the provisions of the Convention on Biological Diversity (co-called Rio Convention, prepared in Rio de Janeiro in 1992). The legal basis for Natura 2000 Network has been stipulated in two legal acts: Council Directive on the conservation of wild birds, called the Birds Directive (Council Directive 79/409/EEC of 2 April 1979) and Council Directive on the conservation of natural habitats and of wild fauna and flora, called a Habitats Directive (Council Directive 92/43/EEC. of 21 May 1992). The regulations provide for establishment of areas linked with ecological corridors i.e. fragments of landscape managed in a way that fosters migration, dissemination and exchange of genetic pool of species. The network is intended to preserve biological diversity through the protection of not only the most valuable and rare elements of nature but also the most typical and still widely common ecosystems characteristic for biogeographical regions (e.g. the Alpine, Atlantic or the Continental region). The obligations bind all the EU Member States but they are relatively free to choose the way the network will be managed and protected.

Nature 2000 Network encompasses:

Special Protection Areas of birds are the sites established according to the EU regulations for the protection of population of wild birds of one or more species, where the birds enjoy favourable conditions throughout their entire lifecycle, at any stage of their growth.

Special Areas of Conservation of habitats are sites established according to the to the EU regulations for the preservation of natural habitats or populations of endangered plant and animal species or for the purpose of restoration of a proper condition of natural habitats or proper condition of protection of these species.

Natura 2000 sites may overlap other conservation forms. A Natura 2000 site is established, and its borders may be changed the site may be deleted by the virtue of an ordinance of a minister for environmental issues in consultation with a minister for agricultural issues, a minister competent for development of rural areas and minister responsible for water management issues.

Hitherto, 141 Special Protection Areas birds (Regulation of the Minister of Environment of 21 July 2004, O. J. No. 229 item 2313 as amended) and 364 Special Areas of Conservation of habitats have been established. These data were passed on to the European Commission by the Polish Government in August 2007.

Data for 2008 concerning OSO and SOO „total” area for Poland differ from data for OSO and SOO area that come from summation of voivodships’ area. Data discrepancy is a result of different analysis of these areas.

Absolute OSO surface area transferred to the European Commission amount to 5511820 ha, but for SOO it amounts to 2891138 ha and results from spatial analysis by Geographic Information System (GIS) software.

Whereas surface areas of OSO 5511570 ha and SOO 2890625ha are the sums of surface areas in respect to administrative borders of voivodships. In case when layers coming from two different sources are used (in this case state’s administrative borders and borders of Natura 2000 sites) micro discrepancies may occur due to data imperfection during data processing.

The work on detailed delimitation of Natura 2000 sites’ borders is still being carried out. Therefore, the borders of selected sites may be a subject to change in the future.

They concern data from range of form of protection of nature in day state 31 XII.

Bird Monitoring, implemented as part of the State Environmental Monitoring, is based on the referential materials used in the report for the European Commission, compiled every three years, concerning implementation of the Birds Directive in Poland in the years 2006 to 2008, with respect to monitoring. The data collected within the above mentioned monitoring allow for estimating the annual average rate of changes in the population number for 111 species of breeding birds, on the basis of 8-year (or in certain cases 7-year or 6-year) measurement series. The analogical parameter, estimating the rate of changes in the size of the inhabited land (expansion) was estimated for 122 species. No trends were defined with respect to other 121 breeding species, for one of the following reasons:

- the species are registered too rarely within the boundaries of the sample area, which does not allow for obtaining reliable (and sufficiently accurate) estimates of annual indicators;
- populations of the species have been monitored only since 2007, which does not yet allow for any trend identification;
- populations of the species have not been covered by any monitoring programme currently implemented.

In both cases, trend estimates are expressed by the annual average rate of changes in the applicable parameter (either the population number or the population expansion), calculated as the λ (lambda) coefficient of the relevant exponential model:

$$N_t = \lambda * N_{t-1}$$

adjusted to the 8-year measurement series. As such, they are used to measure the ratio of the value of a given N parameter (population number or possibly expansion) in the current year (t) to its value in the preceding year ($t - 1$). The values of λ below 1.00 indicate the decline in the population number or in the area of occurrence, while the values above 1.00 reflect the growth in the population number or in the territorial expansion. For instance, if the trend in the population number amounts to 0.97, it means that the population has been declining at the annual rate of 3%, while the population growth at the annual rate of 5%, corresponds to the trend value equaling 1.05. Different number of species in relation to the population number and expansion trend estimates results from the scope of variability of these parameters in available data defining the possibility of obtaining reliable estimates. The expansion variability is, in principle, lower than the population indicator variability, which allows for obtaining satisfactory estimates of a multiannual tendency in a larger number of cases.

An **indicator of a number of common birds of a rural landscape** (Farmland Bird Index, FBI) is an aggregated index of population estimates of a selected group of breeding bird species, characteristic for a rural landscape. The indicator is elaborated through compilation of information on indices of populations of 23 bird species i.e.: Corn Bunting, Skylark, Meadow Pipit, Linnet, White Stork, Rook, Yellowhammer, Ortolan Bunting, Common Kestrel, Crested Lark, Barn Swallow, Red-backed Shrike, Black-tailed Godwit, Yellow Wagtail, Tree Sparrow, Whinchat, Stonechat, Serin, Turtle Dove, European Starling, Common Whitethroat, Hoopoe, Northern Lapwing. Data on species are aggregated on national and international level, thus providing information on changes within the entire Europe and in particular within the EU. They are presented by the Statistical Office of the European Union (Eurostat). The use of an indicator which aggregates data on the size of many species enables to portray a trend of changes in farmland birds, thus reflecting large-scale changes in rural landscape.

In 2004, the European Commission approved FBI as one of the structural indicators of the EU ("Environment" Section), measuring the progress of the EU Member States in implementation of the Lisbon Strategy (an economic and social programme of the EU adopted by the European Council during a meeting in Lisbon in 2000).

Indicator has been elaborated on the base of data gathered under the programme of the Common Breeding Bird Monitoring organized by the Polish Society for the Protection of Birds since 2000. The value of indicator in 2000 has been accepted as 1 (100%). Data for Rook have not been regarded mainly due to the fact that data on the number of population of this species have not been sufficient enough.

In 2007 Common Breeding Bird Monitoring was included into the State Environmental Monitoring executed by the Chief Inspectorate for Environmental Protection.

Nature monuments are individual objects of animate and inanimate nature, or their clusters, of scientific, cultural, historic and commemorative values as well as unique landscape characteristics distinguishing them among other objects, especially aged and grand trees and bushes of native or alien species, springs, waterfalls, exurgences, rocks, ravines, erratic boulders, caves.

A nature monument is specified by the virtue of an ordinance of a voivode or a resolution of a commune council.

Documentation sites are sites where geological formations, fossil accumulations or mineral objects occur as well as exploited and discarded opencast and underground workings which are not visible on the surface or can be rendered accessible and are important for scientific and educational reasons. Documentation sites include also sites of fossil plants or animals.

A documentation site is specified by the virtue of an ordinance of a voivode or a resolution of a commune council.

Ecological areas comprise the remains of ecosystems which are worthy of protection and having a significance in maintaining unique gene pools and environment types, such as: natural water basins, field and forest ponds, tree and bush clusters, swamps, peat-bogs, dunes, areas of unused flora, old river-beds, rock outcrops, scarps, gravel-banks and localities of rare or protected species of plants and animals, including places of their seasonal stay or breeding.

An ecological area is specified by the virtue of an regulation of a voivode or a resolution of a commune council.

Natural and scenic complexes are created for the purpose of protecting extremely valuable fragments of the natural and cultural environment and preserving their aesthetic values.

A natural and scenic complex is specified by the virtue of an regulation of a voivode or a resolution of a commune council.

Plant, animal and fungi species protection is targeted at ensuring preservation and proper condition of protection of wild plants, animals and fungi as well as habitats, rare endemic endangered or protected species, specified in international agreements, and also preservation of specific and genetic diversity. Species protection of animals and plants is introduced by the virtue of regulation of a minister responsible for environmental issues in consulting with the minister for agricultural issues. The ordinance specifies a list of protected species, ways of protection as well as applied limitations, bans and obligations set forth in relevant regulations. Decision on species protection can be made by the virtue of an regulation of a voivode as well.

Endangered plants have been presented according to „Polish Red Book of Plants – Pteridophytes and flower plants” based on classification of endangered species introduced in 1994 by International Union for the Conservation of Nature (IUCN). Assignment of a talon to a particular category of endangerment is based on detailed qualitative and quantitative criteria. The classification specifies the following categories:

1. **Extinct and probably extinct taxa**, which may classified in one of the two categories:

- Totally extinct species (EX)
  - extinct species in natural conditions (EW)
- } all species, which lost their natural habitats in Poland.
2. **High risk group of taxa includes:**
- Critically endangered species (CR) – the category includes plants growing in isolated and frequently relict habitats. Many species included in this category in Poland live at the extremes of their geographical scope. This group of plants requires particular care; sometimes active protection is indispensable.
  - endangered species (EN) – species, which have Quite a lot of habitats but are becoming increasingly scarce, mainly due to loss of habitats. Further existence of plants from his group is primarily dependant on preservation of their habitats.
  - vulnerable species (VU) – species which require observation by botanists and nature protection services to take protection measures in case the degree of their endangerment is increasing.

3. Low risk species (LR).

4. Species, whose degree of endangerment is difficult to specify due to **lack of sufficient information (DD)** – these species require further observation in order to evaluate their status.

Endangerment of animals has been presented by categories „Polish Red Book of Animals – Vertebrates”. The adopted classification specifies the following categories:

Totally extinct species (EX), which lived longest in Poland and have their last (aurochs) or some of the last (tarpan) refuges here.

Extinct or probably extinct species (EXP), whose existence in Poland has not been confirmed for at least the last fifty years (e.g. *Mustela lutreola*, *Acipenser sturio*), or recorded after 1954 but there is no doubt that their last habitats disappeared at least ten years ago and the last breeding individuals died out (e.g. *Spermophilus citellus*, *Otis tarda*). The category does not take into consideration attempts of breeding these species in zoological gardens and other domestic centres not included in restitution programmes.

CR (Critically Endangered) – Critically endangered species, whose numbers have decreased to a critical level (from a few to some hundreds of individuals), which persists at single localities, or whose rate of decline (in the sense of numbers and/or area) is within the range of values established by the IUCN. The survival of species belonging to this category is rather unlikely without active protection focused, among others, on elimination of causes of extinction. Typical examples include: *Aquila Langa*, *Coracias garrulus*, *Elaphe longissima*.

Endangered Species, High risk species (EN) - species facing a very high risk of extinction because of small populations, fragmented, insular range and/or quick rate of population decline (in the sense of numbers and/or area). Taxa classified in this category are believed to be likely to move into the Critically Endangered category, if the causal factors persist. Typical examples include: *Spermophilus suslicus*, *Tetrao tetrix*, *Eupallasella perenurus*).

Vulnerable species, high risk species (VU) – species facing a high risk of extinction due to continuing population decline (even on a local scale), habitat loss or over-exploitation; however, the observed or prognosticated rate of their decline is slower than in the case of taxa assigned to the higher categories of threat. As Vulnerable one can list species whose populations are still relatively numerous and/or stable but with poor prospects for the future. Their regress may occur and intensify if factors responsible for their decline, identified in Poland and neighbouring countries, persist. Typical examples include: *Asio flammeus*, *Acrocephalus paludicola*, *Coronella austriaca*.

Lower risk species/close to endangerment (NT) – species which do not qualify the categories of directly endangered taxa), although they show symptoms of population decline but which require special supervision. As a result of unfavourable factors, they may be classified as vulnerable species (VU) in the near future. Typical examples include: *Lynx*, *Luscinia svecica*, *Misgurnus fossilis*.

Domestic species which do not show population regress and are not very rare or may even increase in number or are represented by marginal populations, barely present or impermanent (LC). Their presence in the Book results from compliance with one of the following conditions:

- a) unclear or unfavourable conservation status of species in the neighbouring countries,
- b) species is represented by unstable marginal populations
- c) the centres of existence of species are situated in Poland and the species reaches 10% of its total number,
- d) endemic species, scarce relict species or unique taxon,
- e) species is covered by international conventions and/or conservation programs

Typical examples include: *Vespertilio murinus*, *Aquila pomarina*, *Lissotriton montandoni*, *Phocoena phocoena*.

Data on issued permits for reduction of protected species have been elaborated on the basis of reports sent by respective voivodes to the Ministry of Environment as well as on the basis of permits issued directly by the Minister of Environment.

The Convention on International Trade in Endangered Species of Wild Fauna and Flora (CITES) is an international agreement concluded in Washington on 3 March 1973 (O. J. 1991, No. 27, item 112 and 2000 No. 66, item 802).

Pursuant to the convention unless the context otherwise requires: **species** means any species, subspecies, or geographically separate population thereof; whereas **specimen** means:

- any animal or plant, whether alive or dead;
- in the case of an animal: for species included in Appendices I and II, any readily recognizable part or derivative thereof; and for species included in Appendix III, any readily recognizable part or derivative thereof specified in Appendix III in relation to the species; and

- in the case of a plant: for species included in Appendix I, any readily recognizable part or derivative thereof; and for species included in Appendices II and III, any readily recognizable part or derivative thereof specified in Appendices II and III in relation to the species;

Trade means export, re-export, import and introduction from the sea, whereas **re-export** means export of any specimen that has previously been imported;

Appendix I lists species that are the most endangered or which are or may be subject to commercial activity. Trade in these species should be under particular supervision in order to prevent further threat to their existence and may be permitted only in exceptional circumstances.

Appendix II lists:

- all species that are not necessarily now threatened with extinction but that may become so unless trade is closely controlled to prevent exploitation which cannot be reconciled with their preservation and
- some specimen, which should be subject to supervision for the purpose of efficient control of trade in species enlisted in Appendix II.

Appendix III is a list of species included at the request of a Party that already regulates trade in the species and that needs the cooperation of other countries to prevent unsustainable or illegal exploitation.

Polish re-export certificate – a permit to export specimen which had been previously exported to the territory of the Republic of Poland, issued exclusively with respect to specimen, which were imported pursuant to the provisions of the Convention.

Polish export permit – a permit to export species obtained from natural environment, raised or produced on the territory of the Republic of Poland issued exclusively with respect to specimen, which were obtained from natural environment, raised or produced pursuant to the provisions of the Convention.

Polish import permit – a permit to import specimen.

Polish export permit, Polish import permit and Polish re-export certificate are issued on a written request of an interested party or after suitable documents have been presented.

Information on **decisions pertaining to genetically modified organisms (GMO)**, including: planned release of a genetically modified organisms to environment, contained usage of GMO, admission of GMOs for research, launching GMOs on the market has been elaborated on the basis of the register of the Minister of Environment on the basis of the act of 22nd June 2001 on genetically modified organisms (O. J. No. 76 item 811, as amended). Consolidated text – O. J. No. 36 item 233 of 12 February 2007.

Genetically modified organism (GMO) - Other than human organism, in which genetic material was modified in ways not occurring in natural conditions, in result of crossing or natural recombination. Especially using:

- a) DNA recombination techniques using vectors, including creation of genetic material through introducing the DNA molecules created outside the body into the virus, plasmoid, or any other vector, and then incorporating these molecules into the body of the recipient,
- b) techniques involving direct incorporation of the hereditary material prepared outside the body, and in particular: microinjection, macroinjection and microcapsuling,
- c) such methods for connecting genetic material of at least two different cells, which are not found in the nature,

GMO product - product consisting of organisms that have been genetically modified or contain fragments or combinations of DNA or proteins of genetically modified organisms and which have been introduced onto the market or exported abroad or are being transported by transit through the Republic of Poland.

Contained use of GMO – means each activity consisting of genetically modifying an organism as well as procedures pursuant to which GMO are bred, stored, transported, destroyed, removed or used in any other manner during which special procedures to ensure limited contact between GMOs' and people or the environment must be used.

Deliberate release of GMO into environment – means each activity consisting of deliberate introducing GMOs or a combination thereof into the environment without any limitations on their dispersion, e.g., physical or joint physical and chemical or biological barriers, aimed at reducing the contact of GMOs' with people or the environment.

Placing GMOs on the market – means deliberate release of GMOs into the environment and consisting of delivering or making available, free or charge or otherwise, GMO products, including placing such products on the market as the result of production or permitting such products to be sold within the Polish customs zone as part of market trade. Placing of GMOs on the market does not pertain to release of GMO products to third parties for the purpose of contained use.

Data on **historical parks and gardens** come from heritage surveys National Heritage Board of Poland. Data from 2004 on diverge from theretofore published data due to a change of principles of maintaining register of heritage. Pursuant to the Act of 23 July 2003 on heritage protection and care (O. J. 2003, No. 162 item 1568, as amended) as well as the Ordinance of the Minister of Culture of 14 May 2004 on maintenance of heritage records in national, provincial and communal registers and a national register of stolen monuments or monuments illegally taken abroad (O. J. of 2004 No. 124, item 1305), the national heritage register covers only those items, for which the registration cards were issued. Not recognized items, partially retained items etc. for which no suitable documentation was prepared are temporarily outside the national register and may be registered in the form of address cards in communal register, outside the national register. Therefore, from 2004 on, the number of heritage green areas is lower than in previous years.

A **family allotment garden** is an apportioned area of land managed by Polish Union of Allotment Gardeners, divided into general areas and allotments and equipped with essential infrastructure for its proper functioning (An Act of 8 July 2005 on family allotment gardens; O. J. of 2005 No. 168, item 1419 as amended) A family allotment garden

shall encompass at least 50 plots of the area of 300- 500m². Family allotment garden public utilities designer to meet leisure, recreational and other social needs of the members of local communities through ensuring common access to the areas of family allotment gardens and plots facilitating horticultural cultivation for one's own use as well as enhance ecological standards of the surroundings. As green areas, they are subject to protection provided for in regulations on protection of rural and forest areas and provisions of law pertaining to nature protection and environment protection.

Green areas mean areas including technical infrastructure and adjacent auxiliary buildings, covered with plants, within village areas with dense buildings or towns, which fulfil aesthetic, recreational, therapeutic or shelter functions in particular: parks, lawns, promenades, boulevards, botanic gardens, zoological gardens, children's playgrounds and heritage gardens as well as plants in the streets, squares, heritage fortifications, buildings, storage areas, air ports, railway and industrial zones.

Strolling-recreational parks are areas with high and low growing plants, at least 2 ha in size, maintained for the recreational needs of the population, featuring roads, squares, walkways, benches, etc. The area of parks includes water areas in these objects (e.g. ponds) and water sports areas, open swimming areas, sports fields, playgrounds, etc., provided they are generally accessible.

Lawns are green areas less than 2 ha big, whose predominating function is recreation (e.g. there alleys with benches, playgrounds, etc.). This category also includes green areas near public utility buildings (if made available to public use), monuments, etc., boulevards and promenades and water sports areas, open swimming areas, sports fields, playgrounds, etc., provided they are generally accessible. Lawns can form low greenery (lawns, flower beds) nearby architectural objects and arrangements of town greenery of park character, with planted trees and bushes..

Green belts mean areas located near municipal communication infrastructure - strips of greenery, lawns, bushes, trees, located along roads, arteries, etc

Public and settlement green areas are adjacent to housing settlements, serving recreation, isolation and aesthetic purposes.

Within the meaning of the forest law **forest lands** are:

- of compact area of at least 0.10 ha, covered by forest vegetation (wooded area) or temporarily devoid of forest vegetation (non-forested area). These areas are designated for silviculture production or constitute nature reserves comprising portions of national parks or are registered as nature monuments. The category is defined as "forests area"; data on "forests area" presented since 1993 include also forest nurseries,
- connected with silviculture includes land used for purposes of forest management: and structures, spatial division lines in forests, forest roads, forest nurseries, wood stockpiling areas etc.

Afforested area includes land covered with forestry, young stands and older stands as well as plantations of: poplars, seed trees and fast growing trees.

Non-forested area covers lands:

- Of secondary production (e.g. evergreen tree plantations, hunting areas);
- temporarily devoid of tree stands and intended to be restored in the years to come i.e. felling sites, blanks, Irregularly stocked open stands;
- Intended to be covered with legal protection (e.g. forest ponds, alps, mountain pastures);
- Deforested forest areas intended to be exempted from production (e.g. overflow lands and cavities in mining areas).

Felling sites are areas temporarily devoid of tree stands within the past two years.

Blanks - Forest land temporarily devoid of the forest stand for longer than 2 years and 1st age class (0-20 years) woodland crops and greenwoods with the afforestation lower than 0.5 (full afforestation - 1.0), designated for renewal in the coming years.

Irregularly stocked open stands are areas planted with trees in the II age category (21-40 years) with planting of up to 0,3 inclusive, or planted with trees in the III or higher, age category (41 years and more) with plantings of up to 0,2 inclusive, excluding tree stands in the renewal and to be renewed classes.

Standstills are trees from 2nd class of age and up growing on non-forested forest areas and plantations not included in specific complex and trees above 2nd class of age situated individually or in groups as stands and intended for cutting.

Restoration stands include final crop and cut stands which are simultaneously exploited and restored, where at least 50% of area (in case of complex felling – 30%) was either naturally or artificially restored and younger stands which require restructuring through forest cutting due to poor production effects.

Stands to be restored include final crop and cut stands exploited through complex forest cutting, which require restoration as a critical condition for continuation of forest cutting.

Timber includes round big-size and medium -size timber wood. Big-size timber is the timber of an upper diameter from 14 cm (without bark) measured individually. Medium-size timber is the timber of a diameter (without bark) of: 5 cm at the top and 24 cm at the bottom – measured individually, in groups or in piles. Small-size timber (slash) is the timber of a bottom diameter from 5 cm (without bark) measured in groups or in piles.

Forest restoration means planting young trees which are to replace removed stands.

Afforestation means painting new stands on the land which hitherto was beyond the forest cultivation (not included in forest area).

Forest habitat type – a generalised concept of the group of stands on sites of similar environmental suitability for forest production and showing characteristic features of soils and occurring species of forest plants and specific composition of tree stands.

Forest monitoring is a system of continuous collection of information on the condition of forest environment and forest health. It is an integrated part of the National Environment Monitoring and is harmonized within IPC-Forest “Assessment and monitoring of the impact of air pollution on forests”.

Forest Health – is a biological concept which specifies the degree of physiological effectiveness and natural immunity of trees, which is the result of internal (genetic) and external (environmental) factors. The forest health depends on the area of living trees within the structure of stands.

Sanitary condition of forest is an economic concept which specifies the current level of forest hygiene, which manifests itself through existence of dead and living trees.

Bioindicative methods are used for assessment of a degree of forest damage; the main criterion of loss (defoliation) and decolourization of assimilation apparatus of tree crowns. The criteria meet the methodology adopted within the international UN programme (UNEP/EKG) of examination of the influence of air pollution on forests.

The assessment of the condition of tree damage with bioindicative method was carried out first in 1988 together with stock-taking of forest health and sanitary condition of forests managed by National Forests, whereas since 1989, the observations with the use of this method are carried out within a framework of forest monitoring on regular observations areas.

Estimates of defoliation and decolourisation are grouped by species whereas all species in total by classes:

- class 0 – from 0 to 10%,
- class 1 – from 11 to 25%,
- class 2 – from 26 to 60%,
- class 3 – above 60%,
- class 4 – deadwood,

And two groups:

- group I classes 2,3,4,
- group II classes 1,2,3,4,

The above division is binding pursuant to International Co-operative Programme on Assessment and Monitoring of Air Pollution Effects on Forests.

Based on the frequency of trees, a defoliation and decolourisation indicator in 10% ranges was calculated separately for each species and for all species together.

The indicator of defoliation and decolourisation was calculated as a weighted average according to an equation:

$$X = (n \times 1 + \dots + n \times 10) : N$$

where: N – number of trees in 10% ranges

N- total number of trees

1,..., 10 – numbers of ranges.

In addition, there were identified classes of stands, assuming that a damage class is a combination of defoliation class and decolourization class according to a scheme:

Defoliation classes	Decolourisation classes			
	0	1	2	3
	Damage classes			
0	0	0	1	2
1	1	1	2	2
2	2	2	3	3
3	3	3	3	3

where:

- 0 - no damage class
- 1 - Alert class
- 2 - Small and medium damage class
- 3 - Serious damage class
- 4 - Deadwood

Trees from classes 2-3 are considered as damaged:

Protective forests - wood lands which are protected because of their functions. Forests are considered protective if: they protect the soil from eluviation or depletion; they prevent soil removal, slumps or avalanches; they protect the watersides from falling and the river sources from being sanded; they reduce formation or expansion of quick sands; they constitute forest stands damaged by industrial activity; they constitute seed stands or wildlife refuge for animal species under conservation; they have critical natural/scientific significance or are critical for defence and security of the State; are located: within the administrative boundaries of urban areas and up to 10 km from administrative boundaries of cities with population larger than 50 thousands; in protective zones around sanatoria and health resorts; in the tree-line.

Forrest Promotional Complexes were established for permanent preservation or restoration of natural values of forests through rational forest management, carried out on ecological principles as well as integration of sustainable forest management objectives and active environmental protection. Forest Promotional Complexes were established pursuant to resolutions of the Chief Director of National Forests.

TABL. 1(187). OBIEKTY O SZCZEGÓLNYCH WALORACH PRZYRODNICZYCH PRAWNIE CHRONIONE^a
W LATACH 2000- 2008
ESTABLISHMENTS OF SPECIAL NATURE VALUE PROTECTED BY LAW^a IN 2000-2008

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2006	2007	2008	SPECIFICATION
Parki narodowe ^b	23	23	23	23	23	National parks ^b
Rezerваты przyrody	1307	1395	1407	1423	1441	Nature reserves
Parki krajobrazowe	120	120	120	120	120	Landscape parks
Obszary chronionego krajobrazu	407	449	411	412	418	Protected landscape areas
Pozostałe formy ^c	6386	6724	6996	7046	7176	Other forms ^c

a Bez obszarów sieci Natura 2000. b Patrz „Uwagi metodyczne”. c Stanowiska dokumentacyjne, użytki ekologiczne, zespoły przyrodniczo-krajobrazowe.

a Excluding areas within the Natura 2000 network. b See „Methodological notes”. c Documentation sites, ecological arable lands, landscape-nature complexes.

TABL. 2(188). POWIERZCHNIA O SZCZEGÓLNYCH WALORACH PRZYRODNICZYCH PRAWNIE CHRONIONA^a
AREA OF SPECIAL NATURE VALUE PROTECTED BY LAW^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2006	2007	2008			SPECIFICATION	
	w tysiącach hektarów in thousand hectares				w odset- kach in percent	w % powierzchni ogólnej kraju in % of total area of the country	na 1 miesz- kańca w m ² per capita in m ²		
O G Ó Ł E M	10163,8	10175,9	10042,3	10101,5	10102,0	100,0	32,3	2649	T O T A L
Parki narodowe ^b	306,5	317,2	317,2	317,3	314,5	3,1	1,0	83	National parks ^b
Rezerваты przyrody	148,7	165,2	166,9	168,8	173,6	1,7	0,6	46	Nature reserves
Parki krajobrazowe ^c	2446,9 ^e	2516,9 ^e	2515,0 ^e	2515,1 ^e	2513,8 ^e	24,9	8,0	659	Landscape parks ^c
Obszary chronionego krajobrazu ^c	7137,7 ^e	7044,5 ^e	6906,6 ^{efg}	6959,8 ^{eg}	6969,1 ^{eg}	69,0	22,3	1827	Protected landscape areas ^c
w tym utworzone uchwałą rady gminy	58,2	52,7	59,5	63,7	69,5	0,8	0,2	18	of which established on the basis of gmina resolution
Pozostałe formy ^d	124,0	132,1	136,6	140,4	131,0	1,3	0,4	34	Other forms ^d
w tym utworzone uchwałą rady gminy	52,8	44,4	48,7	48,4	38,4	0,4	0,1	10	of which established on the basis of gmina resolution

a Bez obszarów sieci Natura 2000. b Patrz „Uwagi metodyczne”. c Od 1995 r. bez rezerwatów przyrody w celu wyeliminowania podwójnego liczenia tej samej powierzchni (dotyczyło to ok. 1% powierzchni obszarów prawnie chronionych). d Stanowiska dokumentacyjne, użytki ekologiczne, zespoły przyrodniczo-krajobrazowe. e Bez pozostałych form ochrony przyrody – patrz notka d. f Zmniejszenie powierzchni obszarów chronionego krajobrazu wynika z rozporządzenia Wojewody Małopolskiego z dnia 24. 11. 2006 r. w sprawie Południowo małopolskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu (o powierzchni 362402,0 ha), który zastąpił Obszar Chronionego Krajobrazu Województwa Nowosądeckiego (o powierzchni 470352,6 ha) g Bez czterech obszarów chronionego krajobrazu województwa podkarpackiego o łącznej powierzchni 56006,6 ha, gdyż nie został uregulowany ich stan prawny

a Excluding areas within the Natura 2000 network. b See „Methodological notes”. c From 1995 nature reserves were not included in order to eliminate double counting of one area (it pertained to approx. 1% of legally protected areas). d Documentation sites, ecological arable lands, landscape-nature complexes. e Excluding other forms of nature protection – see note d. f The decrease of the area of protected landscape results from the resolution of the Voivod of Malopolska of 24.11.2006 on the South-Malopolska Protected Landscape (with the area of 362402.0 ha), which replaced the Nowosądeckie Voivodship of Protected Landscape (with the area of 470352.6 ha) g As from not reporting four areas of protected landscape of the Podkarpackie Voivodship with the total area of 56006.6 ha since their legal status has not been settled.

TABL. 3(189). OBIEKTY I OBSZARY O SZCZEGÓLNYCH WALORACH PRZYRODNICZYCH PRAWNIE CHRONIONE^a WEDŁUG WOJEWÓDZTW W 2008 R.
OBJECTS AND AREA OF SPECIAL NATURE VALUE PROTECTED BY LAW^a BY VOIVODSHIPS IN 2008

WOJEWÓDZTWA VOIVODSHIPS	Liczba obiektów <i>The number of objects</i>								pomniki przyrody <i>monuments of nature</i>	
	parki narodowe <i>national parks</i>	rezer- waty <i>reserves</i>	parki krajob- razowe <i>land- scape parks</i>	obszary chronionego krajobrazu <i>protected landscape areas</i>	użytki ekolo- giczne <i>ecological arable lands</i>	stano- wiska dokumenta- cyjne <i>documenta- tion sites</i>	zespoły przyrodniczo krajobrazowe <i>landscape- nature complexes</i>	ogółem <i>total</i>	w tym wprowadzone uchwałą rady gminy <i>of which introduced on the basis of gmina resolutions</i>	
P O L S K A	23	1441	120	418	6798	164	214	35833	7603	
P O L A N D										
Dolnośląskie.....	2	66	12	25 ^e	143	-	11	2749	1243	
Kujawsko-pomorskie	—	95	8	45	1854	1	14	2192	484	
Lubelskie.....	2	85	16 ^f	19	193	4	7	1478	89	
Lubuskie.....	2	55	7 ^e	43	353	4	7	1088	394	
Łódzkie	— ^g	89	6 ^h	15 ^{eg}	380	4	25	3731	290	
Małopolskie.....	5 ^f	85	9 ⁱ	10	33	80	4	2183	188	
Mazowieckie	1	180	5 ^{jkl}	28 ^l	880	6	32	4132	199	
Opolskie	—	35	3	9	94	9	14	638	209	
Podkarpackie	2	94	7 ^{lm}	13	370	26	1	1531	454	
Podlaskie	4	93	3	13 ⁿ	249	2	1	2184	17	
Pomorskie	2	128	7 ^m	44 ^{no}	748	7	15	2728	743	
Śląskie	— ^m	64	7 ^k	9	71	6	18	1526	712	
Świętokrzyskie	1	71	9	19 ^{g m}	95	10	9	652	123	
Warmińsko-mazurskie ..	—	104	6 ^j	66 ^p	113	1	12	2591	144	
Wielkopolskie	1 ^q	99	10 ^{qr}	35 ^o	145	1	3	3834	828	
Zachodniopomorskie.....	1 ^q	98	5 ^q	25 ^{e p}	1077	3	41	2596	1486	

(dok.)

(cont.)

WOJEWÓDZTWA VOIVODSHIPS	Powierzchnia Area									
	ogółem total			parki naro- dowe ^{bc} national parks ^{bc}	rezerwy przyrody ^c nature reserves ^c	parki krajob- razowe ^{cd} landscape parks ^{cd}	obszary chronionego krajobrazu ^d protected landscape areas ^d	użytki ekolo- giczne ecologi- cal arable lands	stano- wiska doku- menta- cyjne documen- tation sites	zespoły przyrod- niczo krajob- razowe landscape- nature complexes
	w hektarach in hectares	w % po- wierzchni woje- wództwa in % of the area of the voivodship	na 1 miesz- kańca w m ² per capita in m ²							
P O L S K A	10101985,7	32,3	2649	314477,4	173593,9	2513761,9	6969107,5	45587,0	813,0	84645,0
P O L A N D										
Dolnośląskie.....	359688,8	18,0	1250	11920,9	10504,3	195437,4	136228,2	5136,5	-	461,5
Kujawsko-pomorskie	574957,8	32,0	2780	-	17788,6	215461,9	333690,4	5560,3	93,5	2363,1
Lubelskie.....	570428,4	22,7	2639	18247,1	11549,6	233595,4	299169,5	7093,5	4,5	768,8
Lubuskie.....	542824,4	38,8	5380	13642,8	3636,3	76039,4	436481,6	3296,6	16,5	9711,2
Łódzkie	342640,1	18,8	1344	72,4	7427,1	95086,1	228039,1	1468,7	12,8	10533,9
Małopolskie.....	790348,6	52,1	2404	38114,1	3298,8	175811,6	571803,7	1156,4	57,7	106,3
Mazowieckie	1054110,3	29,6	2025	38476,1	18221,9	168150,1	821809,5	1816,3	521,3	5115,1
Opolskie	256064,3	27,2	2479	-	811,9	62407,1	189554,6	688,5	18,7	2583,5
Podkarpackie.....	794328,8	44,5	3783	46611,7	10989,8	272818,5	462857,0	1034,6	15,9	1,3
Podlaskie.....	645103,9	32,0	5414	92089,8	23684,0	83531,9	444021,0	1720,6	0,5	56,1
Pomorskie	597337,8	32,6	2691	26185,9	8572,5	152188,9	390329,6	3440,2	29,8	16590,9
Śląskie	272637,8	22,1	587	-	4076,7	227005,0	36962,8	702,2	7,0	3884,1
Świętokrzyskie	748709,1	63,9	5882	7626,4	3803,5	126579,1	610293,1	323,8	29,4	53,8
Warmińsko-mazurskie ..	1119438,8	46,3	7844	-	30013,3	139399,0	925425,6	3655,8	2,0	20943,1
Wielkopolskie	941719,2	31,6	2772	7961,7	7038,3	174084,6	748465,6	2068,3	0,1	2100,6
Zachodniopomorskie.....	491647,6	21,5	2904	13528,5	12177,3	116165,9	333976,2	6424,7	3,3	9371,7

^a Łącznie z obiektami utworzonymi na mocy uchwały rady gmin, bez obszarów sieci Natura 2000. ^b Patrz „Uwagi metodyczne”. ^c Bez otuliny. ^d Bez rezerwatów i pozostałych form ochrony przyrody położonych na terenie parków krajobrazowych i obszarów chronionego krajobrazu. ^{e-r} Obiekt wykazano w województwie: ^e wielkopolskim, ^f podkarpackim, ^g mazowieckim, ^h świętokrzyskim, ⁱ śląskim, ^j kujawsko-pomorskim, ^k łódzkim, ^l lubelskim, ^m podlaskim, ⁿ małopolskim, ^o zachodniopomorskim, ^p pomorskim, ^q lubuskim, ^r dolnośląskim.

^a Including objects created on the basis of gmina resolutions; excluding Natura 2000 areas. ^b See „Methodological notes”. ^c Excluding protection zones. ^d Excluding nature reserves and other forms of nature protection situated in the area of landscape parks and protected landscape areas. ^{e-r} The object was found in voivodship: ^e wielkopolskie, ^f podkarpackie, ^g mazowieckie, ^h świętokrzyskie, ⁱ śląskie, ^j kujawsko-pomorskie, ^k łódzkie, ^l lubelskie, ^m podlaskie, ⁿ małopolskie, ^o zachodniopomorskie, ^p pomorskie, ^q lubuskie, ^r dolnośląskie.

TABL. 4(190). PARKI NARODOWE^a
NATIONAL PARKS^a

L A T A PARKI NARODOWE YEARS NATIONAL PARKS	Rok utworzenia Year of foundation	Kategoria według IUCN Category according to IUCN	Powierzchnia w hektarach <i>Area in hectares</i>			
			ogółem total	w tym lasów of which forests	z ogółem pod ochroną ścisłą of total under strict protection	
					razem total	w tym lasów of which forests
O G Ó Ł E M ... 2000	x	x	306494,1	190893,4	64321,9	50400,6
T O T A L 2005	x	x	317233,8	193710,9	67294,8	52414,7
2006	x	x	317233,7	193756,4	67516,3	52495,4
2007	x	x	317299,3	194857,0	67535,7	52495,5
2008	x	x	314477,4	195056,1	67660,8	53692,2
Biebrzański	1993	—	59223,0	15745,7	4472,2	3757,9
Kampinoski	1959	II	38548,5	28258,8	4636,0	4130,2
Bieszczadzki	1973	II	29176,5	24701,0	18557,4	16871,2
Słowiński	1967	II	21572,9 ^e	6181,2	5928,9	2630,1
Tatrzański	(1947) ^b , 1954	II	21197,3	16290,0	12449,1	7956,8
Magurski	1995	—	19438,9	18571,7	2407,7	2407,7
Wigierski	1989	V	14999,5	9410,4	623,2	283,0
Drawieński	1990	II	11342,0	9548,0	569,0	443,3
Białowiecki	(1932) ^c , 1947	II	10517,3	9974,0	5726,1	5531,0
Poleski	1990	II	9764,3	4784,7	116,0	115,1
Roztoczański	1974	II	8482,8	8101,7	805,9	805,9
Woliński	1960	II	8133,1	4641,7	500,2	416,4
Ujście Warty	2001	—	8074,0	81,7	681,9	-
Świętokrzyski	1950	II	7626,4	7212,0	1715,2	1696,6
Wielkopolski	1957	II	7583,9	4707,1	259,7	114,5
Narwiański	1996	—	7350,0	93,0	-	-
Gorczański	1981	II	7030,8	6591,5	3609,3	3596,0
Gór Stołowych	1993	—	6340,4	5778,2	428,3	406,3
Karkonoski	1959	II	5580,5	4021,8	1726,1	294,1
Bory Tucholskie	1996	—	4613,0	3935,7	324,3	278,4
Babiogórski	1954	II	3390,5	3232,3	1124,5	1023,8
Pieniński	(1932) ^d , 1954	II	2346,2	1665,2	749,0	683,1
Ojcowski	1956	V	2145,6	1528,7	250,8	250,8

^a Patrz „Uwagi metodyczne”. ^b Jednostka Lasów Państwowych "Park Tatrzański". ^c Leśnictwo Park Narodowy w Białowieży. ^d Jednostka Lasów Państwowych "Park Narodowy w Pieninach". ^e Bez wód przybrzeżnych Morza Bałtyckiego, których powierzchnia wynosi 11171,1ha
a See “Methodological notes”. b The National Forests Unit “Park Tatrzański”. c Forestry National Park in Białowieża. d The National Forests Unit “Park Narodowy w Pieninach”. e Excluding coastal water of the Baltic Sea, whose area amounts to 11171.1 ha

TABL. 5(191). PARKI NARODOWE^a WEDŁUG KATEGORII GRUNTÓW W 2008 R.
NATIONAL PARKS^a BY LAND CATEGORIES IN 2008

PARKI NARODOWE NATIONAL PARKS	Ogółem Total	Grunty Land				Wody Water	Tereny pozostałe Other areas
		leśne forest		rolne agricultural	zadrzewione i zakrzewione woody and bushy		
		razem total	w tym niezalesione of which nonwooded areas				
	w hektarach in hectares						
O G Ó Ł E M..... T O T A L	314477,4	195056,1	3398,4	44370,0	2793,9	20188,6	52068,8
Biebrzański	59223,0	15745,7	165,1	14050,5	496,8	960,6	27969,4
Kampinoski	38548,5	28258,8	771,6	7762,5	294,7	154,8	2077,7
Bieszczadzki	29176,5	24701,0	1270,9	2252,6	88,5	82,2	2052,2
Słowiński	21572,9 ^b	6181,2	178,0	1975,6	177,1	10218,9	3020,1
Tatrzański	21197,3	16290,0	218,6	443,8	1,6	158,2	4303,7
Magurski	19438,9	18571,7	118,3	770,9	8,7	38,1	49,5
Wigierski	14999,5	9410,4	47,0	2299,7	8,7	2805,6	475,1
Drawieński	11342,0	9548,0	39,3	492,1	24,8	923,1	354,0
Białowiecki	10517,3	9974,0	234,5	15,3	1,5	19,2	507,3
Poleski	9764,3	4784,7	220,2	2369,5	395,3	477,0	1737,8
Roztoczański	8482,8	8101,7	46,9	203,6	2,2	52,8	122,5
Woliński	8133,1	4641,7	24,2	85,6	32,0	1977,3	1396,5
Ujście Warty	8074,0	81,7	-	6166,0	220,0	579,1	1027,2
Świętokrzyski	7626,4	7212,0	0,5	328,4	2,8	1,7	81,5
Wielkopolski	7583,9	4707,1	-	2065,2	7,3	461,3	343,0
Narwiański	7350,0	93,0	-	719,0	177,0	668,0	5693,0
Gorczański	7030,8	6591,5	12,7	418,4	0,9	19,0	1,0
Gór Stołowych	6340,4	5778,2	17,4	458,6	0,7	3,0	99,9
Karkonoski	5580,5	4021,8	0,7	417,0	849,2	10,9	281,6
Bory Tucholskie	4613,0	3935,7	4,7	70,6	0,8	530,4	75,5
Babiogórski	3390,5	3232,3	-	30,7	-	3,4	124,1
Pieniński	2346,2	1665,2	24,5	510,7	0,3	31,0	139,0
Ojcowski	2145,6	1528,7	3,3	463,7	3,0	13,0	137,2

^a Patrz „Uwagi metodyczne”. ^b Bez wód przybrzeżnych Morza Bałtyckiego, których powierzchnia wynosi 11171,1ha.
a See “Methodological notes”. b Excluding coastal water of the Baltic Sea, whose area amounts to 11171.1 ha

TABL. 6(192). PARKI NARODOWE^a WEDŁUG KATEGORII OCHRONNOŚCI W 2008 R.
NATIONAL PARKS^a BY PROTECTIVE CATEGORIES IN 2008

PARKI NARODOWE NATIONAL PARKS	Powierzchnia w hektarach <i>Area in hectares</i>					strefy ochronnej <i>of the protection zone</i>	
	parku narodowego <i>of the national park</i>						
	ogółem <i>grand total</i>	w tym pod ochroną <i>of which under protection</i>			częściową <i>partial</i>		krajobrazową <i>of landscape</i>
		ściśle <i>strict</i>					
		razem <i>total</i>	w tym grunty leśne				
OGÓŁEM TOTAL	314477,4	67660,8	53692,2	189309,9	51354,7	447839,0	
Biebrzański	59223,0	4472,2	3757,9	26433,1	28317,7	66824,0	
Kampinoski.....	38548,5	4636,0	4130,2	27246,2	6666,1	37756,5	
Bieszczadzki.	29176,5	18557,4	16871,2	10533,6	85,5	55783,0	
Słowiński	21572,9 ^b	5928,9	2630,1	14701,8	132,9	30220,0	
Tatrzański	21197,3	12449,1	7956,8	5973,4	2774,8	181,0	
Magurski.....	19438,9	2407,7	2407,7	16924,7	57,0	22969,0	
Wigierski	14999,5	623,2	283,0	11445,6	2930,7	11283,8	
Drawieński.....	11342,0	569,0	443,3	10269,0	504,0	40890,0	
Białowieski	10517,3	5726,1	5531,0	4439,2	352,0	3224,3	
Poleski	9764,3	116,0	115,1	8149,1	1499,2	14041,9	
Roztoczański.....	8482,8	805,9	805,9	7320,5	356,4	38095,9	
Woliński.....	8133,1	500,2	416,4	7569,0	63,9	3368,6	
Ujście Warty	8074,0	681,9	-	4015,4	3376,7	10453,9	
Świętokrzyski	7626,4	1715,2	1696,6	5588,4	322,8	20780,4	
Wielkopolski.....	7583,9	259,7	114,5	6387,4	936,8	7256,3	
Narwiański.....	7350,0	-	-	2057,0	-	15408,0	
Gorczański	7030,8	3609,3	3596,0	2884,5	537,0	16646,6	
Gór Stołowych	6340,4	428,3	406,3	5200,7	711,4	10514,3	
Karkonoski.....	5580,5	1726,1	294,1	3829,6	24,8	11265,0	
Bory Tucholskie.....	4613,0	324,3	278,4	4209,8	78,9	12980,5	
Babiogórski.....	3390,5	1124,5	1023,8	2081,6	184,4	8437,0	
Pieniński	2346,2	749,0	683,1	586,3	1010,9	2682,0	
Ojcowski.....	2145,6	250,8	250,8	1464,0	430,8	6777,0	

a Patrz „Uwagi metodyczne”. b Bez wód przybrzeżnych Morza Bałtyckiego, których powierzchnia wynosi 11171,1ha.
a See “Methodological notes”. b Excluding coastal water of the Baltic Sea, whose area amounts to 11171.1 ha

TABL. 7(193). PARKI NARODOWE^a WEDŁUG FORM WŁASNOŚCI I KATEGORII UŻYTKOWANIA GRUNTÓW W 2008 R.
NATIONAL PARKS^a BY OWNERSHIP FORMS AND LAND USE CATEGORIES IN 2008

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem ^b Total ^b		Własność Ownership			SPECIFICATION
			Skarbu Państwa of the State Treasury		prywatna i pozostała private and other	
	w hektarach in hectares	w % in %	w zarządzie parku in the manager- ment board of the park	w innym zarządzie in a different manager- ment board		
			w hektarach in hectares			
O G Ó Ł E M	317281,2	100,0	265915,9	4730,6	46634,7	TOTAL
Grunty leśne	195554,6	62,0	187746,2	306,8	7501,6	Forest land
w tym nie zalesione	3744,4	1,0	3733,6	6,0	4,8	of which wooded
Grunty rolne	44683,2	14,0	23004,3	927,5	20751,5	Agricultural land
Grunty zadrzewione i zakrzaczone	2791,7	1,0	2014,4	58,2	719,1	Woody and bushy land
Wody	23006,3	7,0	21664,9	1173,7	167,7	Water
Nie użytki	45342,4	14,0	28137,7	1281,3	15923,4	Wasteland
Tereny pozostałe	5903,0	2,0	3348,5	983,1	1571,4	Other areas

a Patrz „Uwagi metodyczne”. b Bez wód przybrzeżnych Morza Bałtyckiego wchodzących w skład Słowińskiego Parku Narodowego, których powierzchnia wynosi 11171,1 ha.

Źródło: dane Ministerstwa Środowiska

a See “Methodological notes”. b Excluding coastal water of the Baltic Sea being a part of the Słowiński National Park, whose area amounts to 11171.1 ha

Source: data of the Ministry of Environment.

TABL. 8(194). PARKI NARODOWE^a WEDŁUG FORM WŁASNOŚCI W 2008 R.
NATIONAL PARKS^a BY OWNERSHIP FORMS IN 2008

PARK NARODOWY NATIONAL PARK	Ogółem Total	Własność Ownership			Tereny pozostałe Other areas
		Skarbu Państwa Of the State Treasury		prywatna private	
		w zarządzie parku in the management board of the park	w innym zarządzie in a different management board		
	w hektarach in hectares				
OGÓŁEM ..... TOTAL	317281,2	265916,0	4730,6	41834,5	4800,1
Babiogórski	3390,5	3252,8	16,5	21,2	100,0
Białowieski	10517,3	10517,0	–	0,3	–
Biebrzański	59223,0	32719,0	1722,0	24076,0	706,0
Bieszczadzki	29176,4	29033,9	99,0	1,3	42,2
Bory Tucholskie	4613,0	4599,4	11,0	1,8	0,8
Drawieński	11342,0	11133,0	179,0	29,0	1,0
Gorczański	7031,0	6581,0	6,0	363,0	81,0
Gór Stołowych	6340,4	6184,4	64,1	71,6	20,3
Kampinoski	38548,0	32707,0	432,0	5143,0	266,0
Karkonoski	5580,5	5563,3	3,2	0,5	13,5
Magurski	19439,0	19351,0	76,0	12,0	–
Narwiański	7350,0	1642,0	415,0	5293,0	–
Ojcowski	2145,6	1387,5	18,9	656,6	82,6
Pieniński	2346,2	1327,3	46,6	729,0	243,3
Poleski	9764,0	8417,0	14,0	1247,0	86,0
Roztoczański	8482,8	8337,1	54,1	91,6	–
Słowiński	21572,9 ^b	20790,5	545,1	104,5	132,8
Świętokrzyski	7626,4	7462,0	33,4	120,2	10,8
Tatrzański	21197,4	17866,6	105,6	360,5	2864,7
Ujście Warty	8074,0	7232,6	692,3	149,1	–
Wielkopolski	7583,9	6622,7	120,0	706,2	135,0
Wigierski	14999,5	12337,0	5,6	2656,9	–
Woliński	10937,4	10851,9	71,2	0,2	14,1

a Patrz „Uwagi metodyczne”. b Bez wód przybrzeżnych Morza Bałtyckiego, których powierzchnia wynosi 11171,1 ha.
Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Środowiska.
a See “Methodological notes”. b Excluding coastal water of the Baltic Sea, whose area amounts to 11171.1 ha.
Source: data of the Ministry of Environment.

TABL. 9(195). TURYSTYKA W PARKACH NARODOWYCH W 2008 R.
TOURISM IN NATIONAL PARKS IN 2008

PARK NARODOWY NATIONAL PARK	Schro- niska Shel- ters	Domy wczas- owe Holi- day hostess	Kemping, biwaki camping sites,tent camp sites	Schrony przeciw desz- czowe Rain shelters	Narto- strady w km Ski- slopes in km	Sta- diony Sta- diums	Kolejki linowe Cable rail -ways	Wy- ciagi Lifts	Trasy wyczy- nowe Profes- sional router	Szlaki turystyczne w km		Liczba turystów The number of tourists	
										Tourist routes in km		w tys. in thous.	na 1 ha per 1 ha
										ogółem total	do remontu for reno- vation		
OGÓŁEM .... TOTAL	29	17	48	266	30,1	4	10	14	6	3084,3	737,1	10690,9	1459,5
Babiogórski	1	—	1	10	6,0	—	—	—	—	53,0	5,0	52,0	15,0
Białowieski	1	—	—	—	—	—	—	—	—	38,5	38,0	82,3	7,8
Biebrzański	—	—	5	4	—	—	—	—	—	483,1	78,2	32,0	0,5
Bieszczadzki	3	—	3	7	0,4	—	—	1	—	245,0	10,0	273,0	0,9
Bory Tucholskie	—	—	—	—	—	—	—	—	—	75,0	—	60,0	13,0
Drawieński	—	—	6	6	—	—	—	—	—	101,0	—	23,0	2,0
Gorczański	—	—	2	3	1,2	—	—	—	—	105,1	37,1	60,0	8,5
Gór Stołowych ...	2	—	—	10	—	—	—	—	—	175,1	10,0	354,0	55,8
Kampinoski	1	—	—	53	—	—	—	—	—	360,0	360,0	1000,0	26,0
Karkonoski	10	—	—	11	19,7	—	3	10	1	117,6	43,7	2000,0	358,0
Magurski	—	—	—	8	—	—	—	—	—	85,0	—	50,0	2,6
Narwiański	—	—	2	—	—	—	—	—	—	58,0	—	8,6	1,2
Ojcowski	—	—	1	—	—	—	—	—	—	40,7	2,0	400,0	186,4
Pieniński	—	—	—	3	—	—	—	—	—	35,2	1,5	756,0	322,0
Poleski	—	—	3	20	—	—	—	—	—	67,5	0,5	15,4	1,6
Roztoczański	—	—	—	4	—	1	—	—	—	61,1	1,5	120,0	14,1
Słowiński	—	—	—	24	—	—	—	—	—	144,3	25,0	275,4	12,8
Świętokrzyski	2	—	1	8	—	—	—	—	—	41,0	20,0	210,5	27,6
Tatrzański	8	14	3	—	2,8	3	7	3	5	275,0	12,0	2078,7	98,0
Ujście Warty	—	—	—	—	—	—	—	—	—	12,6	12,6	20,0	2,5
Wielkopolski	—	—	1	15	—	—	—	—	—	215,0	—	1200,0	158,2
Wigierski	1	3	20	69	—	—	—	—	—	245,4	80,0	120,0	8,0
Woliński	—	—	—	11	—	—	—	—	—	50,1	—	1500,0	137,0

Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Środowiska.
S o u r c e: data of the Ministry of Environment.

TABL. 10(196). STAN LICZEBNY GŁÓWNYCH GATUNKÓW ZWIERZĄT ŁOWNYCH I CHRONIONYCH W PARKACH NARODOWYCH W 2008 R.
NUMBER OF THE MAIN SPECIES OF BEASTS OF THE CHASE AND PROTECTED ANIMALS IN NATIONAL PARKS IN 2008

PARKI NARODOWE NATIONAL PARKS	Łoś Mo- ose	Jeleń Deer	Sarna Roe- deer	Dzik Wild boar	Nieź- wiedź Bear	Wilk Wolf	Ryś Lynx	Żubr European bison	Bóbr Beaver	Kozica Chamois	Świstak Alpine marmot	Wydra Otter	Borsuk Badger	Lis Fox
O G Ő L E M ..... T O T A L	1096	5211	10739	4251	27	68	45	489	1532	167	230	64	606	2475
Babiogórski	—	90	25	8	1 ^a	6 ^a	5	—	—	—	—	4	12	30
Białowiecki	1	298	34	130	—	6	3	456	8	—	—	— ^b	1	— ^b
Biebrzański	680	520	1140	440	—	16	— ^b	—	— ^b	—	—	— ^b	100	700
Bieszczadzki	— ^b	220	80	90	9	11	6	16	170	—	—	44	13	110
Bory Tucholskie ..	—	93	136	51	—	—	—	—	20	—	—	16	14	30
Drawieński	—	553	840	392	—	—	—	—	98	—	—	54	58	105
Gorczański	—	296	73	57	—	4	5	—	—	—	—	5	10	50
Gór Stołowych	—	209	230	316	—	—	1	—	—	—	—	—	22	58
Kampinoski	298	124	2562	787	—	—	5	17	25	—	—	1	119	455
Karkonoski	—	115	45	30	—	—	—	—	—	—	—	—	12	54
Magurski	8 ^c	1175	1705	150 ^c	3 ^c	18 ^c	8 ^c	—	50 ^c	—	—	20 ^c	30 ^c	200 ^c
Narwiański	14	5	37	60	—	—	—	—	225	—	—	7	9	17
Ojcowski	—	—	230	100	—	—	—	—	24	—	—	3	9	25
Pieniński	—	20	29	44	—	2 ^a	3	—	— ^a	—	—	5	— ^b	— ^b
Poleski	70	69	1192	174	—	3	—	—	291	—	—	40	38	202
Roztoczański	2	190	550	60	—	10	4	—	4	—	—	2	60	30
Słowiński	—	527	325	194	—	—	—	—	90	—	—	28	26	75
Świętokrzyski	—	9	239	93	—	—	—	—	24	—	—	5	12	183
Tatrzański	—	210	70	—	18	14	4	—	—	167	230	4	—	80
Ujście Warty	—	54	359	231	—	—	—	—	240	—	—	9	— ^b	30
Wielkopolski	—	178	525	654	—	—	—	—	63	—	—	4	46	128
Wigierski	31	139	199	120	—	4	1	—	250	—	—	45	45	113
Woliński	—	117	114	220	—	—	—	—	2 ^d	—	—	3 ^d	8 ^d	75 ^c

(dok.) (cont.)

PARKI NARODOWE NATIONAL PARKS	Orlik krzykliwy Lesser spotted eagle	Orlik grubodzioby Greater spotted eagle	Bielik Sea eagle	Orzeł przedni Golden eagle	Głuszc Woodgrouse	Cietrzew Black grouse	Bocian czarny Black stork
O G Ő L E M ..... T O T A L	119	30	78	10	110	216	122
Babiogórski	—	—	—	—	30 ^d	4 ^d	—
Białowiecki	2	—	— ^e	—	—	—	2
Biebrzański	20	30 ^f	14	— ^a	—	99	22
Bieszczadzki	14	—	—	— ^b	—	—	15
Bory Tucholskie ..	—	—	4	—	—	—	1
Drawieński	—	—	6	—	—	—	— ^b
Gorczański	4	—	—	2	20	— ^b	4
Gór Stołowych	—	—	—	—	—	—	8
Kampinoski	4 ^d	—	4 ^d	—	—	—	24 ^d
Karkonoski	—	—	—	—	—	35	—
Magurski	52	—	—	2	—	—	12
Narwiański	1	—	—	—	—	—	—
Ojcowski	—	—	—	—	—	—	—
Pieniński	4	—	—	2	—	—	6
Poleski	4 ^d	—	2 ^d	—	—	38 ^d	10 ^d
Roztoczański	12	—	10 ^a	2 ^a	—	—	2
Słowiński	2	—	8	—	—	—	—
Świętokrzyski	—	—	—	—	—	—	4
Tatrzański	—	—	—	2	60	40	2
Ujście Warty	— ^b	— ^b	2	—	—	—	2
Wielkopolski	—	—	6	—	—	—	8
Wigierski	— ^a	—	6 ^d	—	—	—	— ^a
Woliński	—	—	8	—	—	—	—

a Pojawiające się przechodnio, migrujące. b Występują, brak danych liczbowych (w 2008r. nie inwentaryzowano). c Tylko ślady bytowania. d Wyznaczone strefy ochronne e Przeloty. f Wyłącznie z parami mieszanymi z orlikiem krzykliwym.

Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Środowiska.

a Transitory, migrating. b Occuring, no numeric dat (w 2008r. not included in the inventory). c Traces of dwelling only d. Indicated protection zone. e passage of birds f With cauples from exclusively scratch f Lesser spotted eagle

S o u r c e: data of the Ministry of Environment.

TABL. 11(197). OŚRODKI ZACHOWAWCZEJ HODOWLI ZWIERZĄT W 2008 R.
CENTRES OF ANIMALS CONSERVATIVE BREEDING IN 2008

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Żubry <i>European bison</i>			Konik polski	Żubronie <i>cross between wisent and domestic cow</i>	Łosie <i>Moose</i>	Jele- nie <i>Deer</i>	Sarny <i>Roe deer</i>	Dziki <i>Wild boar</i>	Wilki <i>Wolf</i>	Koń hucul- ski <i>Hucul pony</i>
	razem <i>total</i>	samce <i>male</i>	samice <i>female</i>								
OHŻ Smardzewice (Kampinoski PN) ... <i>The European Bison Breeding Centre in Smardzewice (the Kampinoski National Park)</i>	17	7	10	–	–	–	–	–	–	–	–
OHŻ Białowiecki Park Narodowy: hodowla rezerwatowa i zagroda pokazowa ..... <i>The European Bison Breeding Centre in the Białowiecki National Park: reserve breeding and display enclosure</i>	33	9	24	8	2	1	5	8	9	5	–
Woliński PN zagroda pokazowa ^a ..... <i>The Woliński National Park – display enclosure</i>	4	–	4	–	–	–	2	1	3	–	–
Roztoczański Park Narodowy: <i>The Rostoczański National Park:</i>											
hodowla zamknięta ..... <i>closed breeding</i>	–	–	–	37	–	–	–	–	–	–	–
hodowla rezerwatowa ..... <i>reserve breeding</i>	–	–	–	19	–	–	–	–	–	–	–
ORZ Biebrzański Park Narodowy ..... <i>The Animal Rehabilitation Centre in the Biebrzański National Park</i>	–	–	–	–	–	2	1	–	1	1	–
OHŻ Biebrzański Park Narodowy ..... <i>The Animal Breeding Centre in the Biebrzański National Park</i>	–	–	–	38	–	–	–	–	–	–	–
Bieszczadzki Park Narodowy: <i>The Bieszczadzki National Park:</i>											
hodowla zamknięta w OZHZ ..... <i>closed breeding in the Closed Animal Breeding Centre</i>	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	75

a W zagrodzie pokazowej Wolińskiego Parku Narodowego również: 5 bielików i 2 puchacze.
Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Środowiska.
a In the display enclosure of the Woliński National Park there are also: 5 sea eagles and 2 eagle owls.
S o u r c e: data of the Ministry of Environment.

TABL. 12(198). LICZEBNOŚĆ ZWIERZYN I ORAZ WYKONANA REDUKCJA OGÓŁEM WYBRANYCH GATUNKÓW
ZWIERZĄT ŁOWNYCH W PARKACH NARODOWYCH
NUMERICAL FORCE OF ANIMALS AND EXECUTED REDUCTION OF SELECTED SPECIES OF BEASTS OF THE
CHASE IN NATIONAL PARKS

GATUNKI SPECIES	2000		2006		2007		2008	
	liczebność <i>number</i>	redukcja <i>reduction</i>	liczebność <i>number</i>	redukcja ^a <i>reduction</i>	liczebność <i>number</i>	redukcja ^b <i>reduction</i>	liczebność <i>number</i>	redukcja ^c <i>reduction</i>
Łoś ..... <i>Moose</i>	844	1	1132	38	1129	43	1096	6
Jeleń ..... <i>Deer</i>	3731	435	5219	437	5156	386	5211	344
Sarna ..... <i>Roe deer</i>	7442	441	8702	417	8870	320	10739	236
Dzik ..... <i>Wild boar</i>	2563	558	3546	797	3852	767	4151	916

a Ponadto w 2006 r. stwierdzono: 31 upadków łosi, 138 upadków jeleni, 191 upadków saren, 94 upadki dzików. b Ponadto w 2007 r. stwierdzono: 33 upadków łosi, 72 upadków jeleni, 92 upadków saren, 57 upadków dzików c Ponadto w 2008 r. stwierdzono: 40 upadków łosi, 90 upadków jeleni, 73 upadków saren, 98 upadków dzików
Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Środowiska
a Moreover, in 2006 deaths of the following species were recorded: moose (31), deer (138), roe deer (191), wild boar (94). b Moreover, in 2007 deaths of the following species were recorded: moose (33), deer (72), roe deer (92), wild boar (57) b Moreover, in 2007 deaths of the following species were recorded: moose (40), deer (90), roe deer (73), wild boar (98)
S o u r c e: data of the Ministry of Environment.

TABL. 13(199). REGULACJA POPULACJI ZWIERZĄT ŁOWNYCH W PARKACH NARODOWYCH W 2008 R.
REGULATION OF POPULATION OF BEASTS OF THE CHASE IN NATIONAL PARKS IN 2008

PARKI NARODOWE NATIONAL PARKS	Łoś <i>Moose</i>		Jeleń <i>Deer</i>		Sarna <i>Roe deer</i>		Dzik <i>Wild boar</i>	
	odstrzał <i>shot</i>	stwierdzone upadki (zgony) <i>deaths recorded</i>	odstrzał <i>shot</i>	stwierdzone upadki(zgony) <i>deaths recorded</i>	odstrzał <i>shot</i>	stwierdzone upadki (zgony) <i>deaths recorded</i>	odstrzał <i>shot</i>	stwierdzone upadki (zgony) <i>deaths recorded</i>
OGÓŁEM	6	40	344	90	236	73	916	98
TOTAL								
Babiogórski	—	—	—	5	—	5	—	—
Białowiecki	—	—	—	4	—	3	—	—
Biebrzański	—	21	3	3	—	3	91	3
Bieszczadzki	—	—	—	11	—	—	—	—
Bory Tucholskie	—	—	19	—	—	—	—	—
Drawieński	—	—	83	4	35	1	70	4
Gorczański	—	—	8	18	—	5	—	2
Gór Stołowych	—	—	37	1	—	—	—	2
Kampinoski	6 ^a	17 ^b	—	—	57	14	438	11
Karkonoski	—	—	23	2	8	1	—	—
Magurski	—	—	112	3	69	—	—	—
Narwiański	—	2	—	—	—	2	—	4
Ojcowski	—	—	—	—	—	—	35	2
Pieniński	—	—	—	3	—	4	14	3
Poleski	—	—	4	1	46	4	33	2
Roztoczański	—	—	2	2	—	7	2	1
Słowiński	—	—	—	2	—	—	—	—
Świętokrzyski	—	—	—	—	—	—	—	—
Tatrzański	—	—	—	20	—	4	—	—
Ujście Warty	—	—	—	1	—	7	29	24
Wielkopolski	—	—	37	4	16	8	145	19
Wigierski	—	—	15	4	5	3	44	—
Woliński	—	—	1	2	—	2	15	21

a W tym 6 sztuk odstrzał sanitarny osobników potrąconych przez pojazdy mechaniczne b W tym 9 sztuk padłych w wypadkach komunikacyjnych.
Źródło: dane Ministerstwa Środowiska.
a Of which 6 arts sanitary shooting of specimen hit by motor vehicles. b Of which 9 arts dead in communication accidents.
Source: data of the Ministry of Environment.

TABL. 14(200). DZIAŁALNOŚĆ DYDAKTYCZNA PARKÓW NARODOWYCH W 2008 R.
DIDACTIC ACTIVITY OF NATIONAL PARKS IN 2008

PARKI NARODOWE NATIONAL PARKS	Liczba <i>The number of</i>				Biblioteki (liczba pozycji księgozbioru) <i>Libraries (the number of items in the collection)</i>
	osób zwiedzających muzea <i>persons visiting museums</i>	imprez dydaktycznych <i>didactic events</i>	ścieżek dydaktycznych <i>didactic routes</i>	nowych wydawnictw popularnonaukowych <i>new popular science publications</i>	
OGÓŁEM	910147	3032	132	105	124851
TOTAL					
Babiogórski	11687	99	8	7	10998
Białowiecki	82303	43	4	3	11499
Biebrzański ^a	8000	12	14	2	1589
Bieszczadzki	32030	14	12	4	3528
Bory Tucholskie	—	55	4	4	4426
Drawieński	—	14	5	—	4436
Gorczański ^a	1805	274	9	1	4535
Gór Stołowych ^a	11543	140	4	2	2215
Kampinoski	29250	735	7	5	9903
Karkonoski	2642 ^b	54 ^b	9	8	2900
Magurski	20607	200	2	1	900
Narwiański ^a	5708	23	3	1	1210
Ojcowski	— ^c	219	4	1	16108
Pieniński	420580	148	—	1	4474
Poleski	11656	18	5	4	3276
Roztoczański ^b	30220	71	9	6	11164
Słowiński	29932	467	5	13	5100
Świętokrzyski	104565	114	4	—	5059
Tatrzański	30000	26	3	38	8121
Ujście Warty	—	185	4	—	1458
Wielkopolski	11637	3	4	—	3303
Wigierski ^a	26624	149	6	3	3715
Woliński	42000	23	7	1	4934

a Sala ekspozycyjna w Dyrekcji Parku lub w innym obiekcie. b Ponadto 12789 osób zwiedzających ośrodek dydaktyczny i 131 imprez dydaktycznych w Karkonoskim Centrum Edukacji Ekologicznej w Szklarskiej Porębie. c Ośrodek Edukacyjno-Muzealny 9640osób zwiedzających.
Źródło: dane Ministerstwa Środowiska
a Display room in the Head Office of the Park or in other facility. b Apart from that, 12789 persons visiting the didactic facility and 131 didactic events in the Karkonoskie Centre of Ecological Education in Poręba. c The Education and Museum Facility 9640 persons visiting.
Source: data of the Ministry of Environment.

TABL. 15(201). OCHRONA LASU W PARKACH NARODOWYCH W 2008 R.
PROTECTION OF FOREST IN NATIONAL PARKS IN 2008

PARKI NARODOWE NATIONAL PARKS	Zabezpieczanie upraw przed zwierzyną w ha ^a <i>Protecting crops against wild animals in ha^a</i>	Skrzynki lęgowe <i>Nest boxes</i>		Pułapki <i>Traps</i>		Próbne poszukiwanie owadów w ściółce (liczba prób) <i>Test searching for insects in the bedding (the number of tests)</i>
		nowe <i>new</i>	istniejące <i>existing</i>	tradycyjne <i>traditional</i>	feromonowe <i>feromone</i>	
		w sztukach <i>in units</i>				
OGÓŁEM	1523,4	645	9424	1691	4625	1664
TOTAL						
Babiogórski	45,1	—	207	63	214	160
Białowiecki	—	—	—	6	60	—
Biebrzański	9,7	—	—	22	60	76
Bieszczadzki	59,0	45	20	20	110	—
Bory Tucholskie	0,3	200	583	—	30	140
Drawieński	181,0	—	3777	—	360	229
Gorczański	278,6	120	655	60	1095	90
Gór Stołowych	71,9	10	210	601	588	70
Kampinoski	11,3	—	174	11	51	508
Karkonoski	154,4	—	948	186	882	60
Magurski	435,8	—	—	—	—	—
Narwiański	—	—	12	1	2	2
Ojcowski	11,9	—	—	2	5	3
Pieniński	16,6	—	70	12	100	19
Poleski	—	—	359	365	262	44
Roztoczański	70,4	—	—	—	57	40
Słowiński	0,8	—	145	—	220	79
Świętokrzyski	—	—	—	—	92	7
Tatrzański	60,0	—	462	290	91	—
Ujście Warty	—	—	—	—	—	—
Wielkopolski	25,5	270	762	38	65	44
Wigierski	91,0	—	1040	14	267	57
Woliński	0,1	—	—	—	14	36

a Zabezpieczenie upraw przed zwierzyną: chemiczne, mechaniczne i grodzenia.
Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Środowiska.
a *Protecting crops against wild animals: chemical, mechanical and enclosures.*
S o u r c e: data of the Ministry of Environment.

TABL. 16(202). POZYSKANIE DREWNA W PARKACH NARODOWYCH WEDŁUG KATEGORII CIĘĆ W 2008 R.
WOOD HARVEST IN NATIONAL PARKS BY CATEGORIES OF CUTTINGS IN 2008

PARKI NARODOWE NATIONAL PARKS	Ogółem ^a Total ^a	W tym grubizna <i>Of which timber</i>							
		iglasta <i>coniferous</i>				liściasta <i>non-coniferous</i>			
		razem <i>total</i>	w tym cięcia <i>of which felling</i>			razem <i>total</i>	w tym cięcia <i>of which felling</i>		
			rębne <i>chopping</i>	sanitarne <i>sanitary</i>	trzebieże <i>thinning</i>		rębne <i>chopping</i>	sanitarne <i>sanitary</i>	trzebieże <i>thinning</i>
	w tysiącach m ³ <i>in thousand m³</i>								
OGÓŁEM	259,3	225,9	16,4	141,8	67,4	27,0	5,5	11,1	10,1
TOTAL									
Babiogórski	20,5	19,1	0,1	19,0	—	0,2	0,1	0,1	—
Białowiecki	0,4	0,3	—	0,3	—	0,1	—	0,1	—
Biebrzański	6,8	5,9	—	1,0	4,9	0,8	—	0,6	0,2
Bieszczadzki	3,7	2,5	0,1	1,8	0,6	1,2	0,3	0,4	0,5
Bory Tucholskie	2,8	2,8	0,3	0	2,4	—	—	—	—
Drawieński	22,8	17,8	3,8	1,1	12,9	3,2	0,3	1,5	1,4
Gorczański	7,4	7,1	—	7,1	—	0,3	—	0,3	—
Gór Stołowych	26,4	26,1	—	25,8	0,3	0,2	—	0,1	0,1
Kampinoski	24,8	21,9	—	4,9	17	2,9	—	0,8	2,1
Karkonoski	5,8	3,5	0,9	0,9	1,7	—	—	—	—
Magurski	14,3	5,4	2,3	2,8	0,3	8,7	4,6	2,9	1,2
Narwiański	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Ojcowski	0,8	0,7	—	0,7	—	0,1	—	0,1	—
Pieniński	0,5	0,5	—	0,5	—	—	—	—	—
Poleski	4,5	3,3	—	0,9	2,4	1	—	0,4	0,6
Roztoczański	17,8	14,3	—	3,9	10,4	2,9	—	0,8	2,1
Słowiński	1,7	1,5	—	0,7	0,8	0,2	—	0,1	0,1
Świętokrzyski	1,6	1,3	—	1	0,3	0,3	—	0,2	0,1
Tatrzański	70,3	70,3	7,8	59,6	2,8	0,3	—	—	—
Ujście Warty	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Wielkopolski	11,1	7,2	0,3	3,6	3,3	3,9	0,2	2,5	1,2
Wigierski	9,5	8,7	—	6,2	2,4	0,6	—	0,2	0,4
Woliński	5,8	5,7	0,8	—	4,9	0,1	—	—	0,1

a Łącznie z drewnem pozyskanym do mineralizacji.
Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Środowiska
a *Including wood removed for mineralisation.*
S o u r c e: data of the Ministry of Environment.

TABL. 17(203). SZKODNICTWO I OCHRONA PRZED SZKODNICTWEM W PARKACH NARODOWYCH W 2008 R.
PEST DAMAGE AND PROTECTION AGAINST PEST DAMAGE IN NATIONAL PARKS IN 2008

PARKI NARODOWE NATIONAL PARKS	Liczba fun- cjonariuszy Straży Parku Narodowego The number of National Park guards	Liczba spraw The number of cases			Windy- kacja należności w zł Collection of charges in zł	Kradzieże drewna Cases of wood theft			Liczba przypadków kłusownictwa The number of cases of poaching
		wszczę- tych started	zakończonych closed			liczba przypad- ków the number of cases	skradzione drewno stolen wood		
			razem total	w tym wyrokami skazującymi of which with verdicts of guilty			masa w m ³ mass in m ³	wartość w zł value in zł	
OGÓŁEM	104	238	203	39	16353,9	217	409,9	53598,9	83
TOTAL									
Babiogórski	3	—	—	—	—	2	1,9	500,0	—
Białowiecki	3	—	—	—	—	—	—	—	—
Biebrzański	10	11	8	3	2200,0	3	7,5	299,6	8
Bieszczadzki	4	3	3	3	—	1	2,6	303,0	5
Bory Tucholskie ..	2	—	—	—	—	—	—	—	—
Drawieński	3	1	1	1	—	—	—	—	1
Gorczański	3	17	17	1	352,0	8	6,9	1092,7	2
Gór Stołowych	3	5	5	—	—	3	9,3	1155,1	—
Kampinoski	12	—	—	—	—	12	26,2	4043,9	2
Karkonoski	4	3	3	—	—	1	0,9	61,9	—
Magurski	3	12	11	1	2474,0	12	16,0	1724	—
Narwiański	4	1	1	1	—	—	—	—	1
Ojcowski	4	1	1	—	—	3	2,6	161	—
Pieniński	4	1	1	1	—	2	2,1	307,6	2
Poleski	4	9	7	3	1873,5	4	5,9	561,1	28
Roztoczański	4	8	8	4	—	8	6,6	569,4	—
Słowiński	4	7	6	6	—	7	23,5	2281,4	1
Świętokrzyski	6	130	112	10	3277,9	130	241,3	32835,7	1
Tatrzański	10	17	16	4	2308,8	10	39,9	5337,4	8
Ujście Warty	3	1	1	1	—	—	—	—	—
Wielkopolski	3	8	—	—	—	6	7,6	935,0	13
Wigierski	5	—	—	—	3867,7	3	7,8	1322,7	8
Woliński	3	3	2	—	—	2	1,3	107,4	3

Źródło: dane Ministerstwa Środowiska.
Source: data of the Ministry of Environment.

TABL. 18(204). REZERWATY PRZYRODY
NATURE RESERVES

L A T A YEARS REZERWATY RESERVES	Obiekty <i>Number</i>	Powierzchnia w ha <i>Area in ha</i>			
		ogółem <i>total</i>	przeciętna 1 obiektu <i>average of 1 establishment</i>	z ogółem ściśle <i>of total strict</i>	
OGÓŁEM	2000	1307	148732	113	3952
<i>TOTAL</i>	2005	1395	165245	119	3331
	2006	1407	166901	119	3279
	2007	1423	168798	119	3469
	2008	1441	173594	120	3468
Faunistyczne					
<i>Fauna</i>		142	39256	276	462
Krajobrazowe					
<i>Landscape</i>		112	39942	357	473
Leśne					
<i>Forest</i>		719	64344	89	1479
Torfowiskowe					
<i>Peat-bog</i>		149	17082	115	817
Florystyczne					
<i>Flora</i>		175	5547	32	201
Wodne					
<i>Water</i>		33	4615	140	5
Przyrody nieożywionej					
<i>Inanimate nature</i>		72	2240	31	25
Stepowe					
<i>Steppe</i>		35	517	15	7
Słonoroślowe					
<i>Halophyte</i>		4	51	13	-

Źródło: do 1989 r. dane b. Ministerstwa Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa.
Source: since 1989 data from the Ministry of Environment, Natural Resources and Forestry.

TABL. 19(205). REZERWATY PRZYRODY WEDŁUG WOJEWÓDZTW W 2008 R.
NATURE RESERVES BY VOIVODSHIPS IN 2008

WOJEWÓDZTWA VOIVODSHIPS	Obiekty ogółem <i>Grand total establish- ments</i>	Powierzchnia rezerwatów <i>The area of reserves ogółem total</i>								
		w hektarach <i>in hectares</i>	w % powierzchni geograficznej <i>in % of the geographical area</i>	przeciętna 1 obiektu w hektarach <i>average of one establishment in hectares</i>	w tym ścisłych <i>of which strict</i>					
					w hektarach <i>in hectares</i>	w % powierzchni rezerwatów ogółem <i>in % of the total area of reserves</i>				
P O L S K A ..... <i>P O L A N D</i>	1441	173593,9	0,56	120,5	3467,5	2,0				
Dolnośląskie.....	66	10504,3	0,53	159,2	340,5	3,2				
Kujawsko-pomorskie	95	17788,6	0,99	187,2	159,5	0,9				
Lubelskie.....	85	11549,6	0,46	135,9	457,7	4,0				
Lubuskie.....	55	3636,3	0,26	66,1	77,0	2,1				
Łódzkie	89	7427,1	0,41	83,5	36,6	0,5				
Małopolskie.....	85	3298,8	0,22	38,8	381,2	11,6				
Mazowieckie	180	18221,9	0,51	101,2	-	-				
Opolskie	35	811,9	0,09	23,2	5,1	0,6				
Podkarpackie.....	94	10989,8	0,62	116,9	15,6	0,1				
Podlaskie	93	23684,0	1,17	254,7	952,0	4,0				
Pomorskie	128	8572,5	0,47	67,0	73,3	0,9				
Śląskie.....	64	4076,7	0,33	63,7	202,3	5,0				
Świętokrzyskie	71	3803,5	0,32	53,6	50,8	1,3				
Warmińsko-mazurskie	104	30013,3	1,24	288,6	131,1	0,4				
Wielkopolskie	99	7038,3	0,24	71,1	82,0	1,2				
Zachodniopomorskie.....	98	12177,3	0,53	124,3	502,8	4,1				
(dok.)						<i>(cont.)</i>				
WOJEWÓDZTWA VOIVODSHIPS	Powierzchnia rezerwatów (dok.) <i>The area of reserves (cont.)</i>									
	według rodzajów <i>by types</i>									
	faunisty- cznych <i>fauna</i>	krajobra- zowych <i>landscape</i>	leśnych <i>forest</i>	torfowis- kowych <i>peat-bog</i>	florysty- cznych <i>flora</i>	wodnych <i>water</i>	stepowych <i>steppe</i>	przyrody nieoży- wionej <i>inanimate nature</i>	słono- roślowych <i>halophyte</i>	
	w hektarach <i>in hectares</i>									
P O L S K A ..... <i>P O L A N D</i>	39256,3	39942,1	64343,5	17081,6	5547,2	4615,1	516,8	2240,4	50,9	
Dolnośląskie.....	6436,3	630,8	2357,5	856,1	102,7	-	-	120,9	-	
Kujawsko-pomorskie	846,5	12604,3	2252,6	619,6	236,5	928,1	49,0	250,2	1,8	
Lubelskie.....	1086,4	636,7	6166,1	3134,3	153,8	203,0	156,3	13,0	-	
Lubuskie.....	532,9	-	1782,1	560,8	544,3	125,0	91,2	-	-	
Łódzkie	2350,6	187,8	3635,9	503,0	221,4	487,0	-	20,7	20,7	
Małopolskie.....	36,5	797,0	2027,2	114,7	197,5	6,7	21,3	97,9	-	
Mazowieckie	5626,7	2511,0	7261,6	1055,6	643,5	662,8	0,9	459,8	-	
Opolskie	-	-	633,5	74,6	86,2	-	5,9	11,7	-	
Podkarpackie.....	825,6	4093,2	5325,4	148,4	391,6	-	-	205,6	-	
Podlaskie	2115,1	1421,6	18284,2	1212,6	236,7	332,3	12,0	69,5	-	
Pomorskie	1718,6	1446,0	1118,2	3144,9	776,8	331,5	3,7	5,0	27,8	
Śląskie.....	787,2	164,2	2889,8	40,6	82,7	48,0	-	64,2	-	
Świętokrzyskie	1177,3	63,8	1239,0	449,2	8,4	-	80,7	784,5	0,6	
Warmińsko-mazurskie	13526,9	7875,6	5113,8	1764,0	228,9	1467,7	12,4	24,0	-	
Wielkopolskie	164,5	4559,8	1736,3	312,0	256,2	9,5	-	-	-	
Zachodniopomorskie.....	2025,2	2950,3	2520,3	3091,2	1380,0	13,5	83,4	113,4	-	

TABL. 20(206). PARKI KRAJOBRAZOWE WEDŁUG KATEGORII GRUNTÓW I WOJEWÓDZTW W 2008 R.
LANDSCAPE PARKS BY LAND CATEGORIES AND VOIVODSHIPS IN 2008

WOJEWÓDZTWA VOIVODSHIPS	Liczba obiektów <i>The number of estab- lishments</i>	Powierzchnia parku krajobrazowego <i>The area of the landscape park</i>						
		ogółem <i>total</i>		w tym <i>of which</i>			z ogółem rezerwy i pozostałe formy ochrony przyrody <i>of total reserves and other forms of nature protection</i>	strefy ochronnej <i>protection zone</i>
		w hektarach <i>in hectares</i>	w % powierzchni geograficznej ^a <i>in % of the geographical area ^a</i>	lasy <i>forests</i>	użytki rolne <i>arable lands</i>	wody <i>water</i>		
P O L S K A	120	2601699,1	8,32	1308541,3	809965,1	102063,8	87937,2	1502391,3
P O L A N D								
Dolnośląskie.....	12	206320,9	10,34	111521,1	67103,3	9408,1	10883,5	78236,4
Kujawsko-pomorskie ..	8	232762,8	12,95	92103,4	117632,5	12423,3	17300,9	20568,0
Lubelskie.....	16 ^b	241182,0	9,60	114380,2	105647,6	4192,7	7586,6	210341,0
Lubuskie.....	7 ^c	76606,8	5,48	37574,1	27854,2	5082,3	567,4	57192,7
Łódzkie	6 ^d	97945,2	5,38	48613,2	40110,2	3718,6	2859,1	87472,1
Małopolskie.....	9 ^e	178289,7	11,74	— ^m	— ^m	— ^m	2478,1	106968,0
Mazowieckie	5 ^{fgh}	173297,0	4,87	96959,8	59061,9	3964,4	5146,9	112414,9
Opolskie	3	62590,5	6,65	45745,0	14783,9	895,5	183,4	11407,0
Podkarpackie.....	7 ^{hi}	279652,7	15,67	193279,8	60334,5	3671,3	6834,2	72216,0
Podlaskie.....	3	88084,5	4,36	63681,0	10909,0	1265,0	4552,6	73182,5
Pomorskie	7 ^{fi}	167855,3	9,17	107792,9	38780,2	11820,3	15666,4	193278,8
Śląskie.....	7 ^g	229669,0	18,62	128631,5	55558,5	893,0	2664,0	85122,0
Świętokrzyskie	9	128876,1	11,01	64638,5	54959,7	2435,1	2297,0	145333,6
Warmińsko-mazurskie	6 ^f	144931,4	6,00	79044,8	33282,0	24618,5	5532,4	84694,8
Wielkopolskie	10 ^{kl}	174848,6	5,86	61203,5	87408,8	9201,4	764,0	29354,5
Zachodniopomorskie...	5 ^k	118786,6	5,19	63372,5	36538,8	8474,3	2620,7	134609,0

a Wskaźniki obliczono uwzględniając powierzchnię rezerwatów przyrody, użytków ekologicznych, stanowisk dokumentacyjnych i zespołów przyrodniczo-krajobrazowych. b – l Obiekt wykazano w województwie: b podkarpackim, c wielkopolskim, d świętokrzyskim, e śląskim, f kujawsko-pomorskim, g łódzkim, h lubelskim, i małopolskim, j warmińsko-mazurskim, k lubuskim, l dolnośląskim. m Brak aktualnych pomiarów geodezyjnych.

a Indices calculated including the area of nature reserves, ecological land, documentation sites and nature-landscape complexes. b – l The establishment recorded in the following voivodships: b podkarpackie, c wielkopolskie, d świętokrzyskie, e śląskie, f kujawsko-pomorskie, g łódzkie, h lubelskie, i małopolskie, j warmińsko-mazurskie, k lubuskie, l Dolnośląskie. m No valid geodetic measurements.

TABL. 21(207). PARKI KRAJOBRAZOWE W 2008 R.
LANDSCAPE PARKS IN 2008

NAZWA I LOKALIZACJA NAME AND LOCATION	Powierzchnia parku krajobrazowego <i>The area of the landscape park</i>					
	ogółem <i>total</i>	w tym <i>of which</i>			z ogółem rezerwy i pozostałe formy ochrony przyrody <i>of total reserves and other forms of nature protection</i>	strefa ochronna ogółem <i>total protection zone</i>
		lasy <i>forests</i>	użytki rolne <i>arable lands</i>	wody <i>waters</i>		
	w hektarach <i>in hectares</i>					
P O L S K A	2601699,1	1308541,3	809965,1	102063,8	87937,2	1502391,3
<i>P O L A N D</i>						
Zespół Parków Krajobrazowych Województwa						
Śląskiego (śląskie).....	229669,0	128631,5	55558,5	893,0	2664,0	85122,0
Cysterskie Kompozycje Kraj. Rud Wielkich.....	49387,0	28840,0	16806,0	659,0	420,2	14010,0
Orlich Gniazd.....	47965,0	20403,0	25684,0	-	680,1	494,0
Lasy nad Górną Liswartą	38731,0	-	-	-	260,9	12403,0
Beskidu Śląskiego	38620,0	33771,0	4800,0	49,0	603,7	22285,0
Żywiecki	35870,0	29415,0	5375,0	185,0	552,1	21790,0
Beskidu Małego	16540,0	13926,7	2613,3	-	95,0	10243,0
Stawki	1732,0	1732,0	-	-	32,3	-
Załęczański.....	824,0	543,8	280,2	-	19,7	3897,0
Zespół Parków Krajobrazowych Województwa						
Wielkopolskiego (wielkopolskie).....	174848,6	61203,5	87408,8	9201,4	764,0	29354,5
Sierakowski.....	30413,0	9898,0	15881,0	2254,0	72,7	-
Powidzki	25785,3	8350,1	12568,0	2469,8	-	-
Przemęcki.....	18067,4	6830,0	9080,0	1411,0	118,4	-
PK im. gen. D. Chłapowskiego	17220,0	2343,9	13249,2	113,1	-	-
Dolina Baryczy.....	17000,0	6600,0	5800,0	1200,0	45,9	-

TABL. 21(207). PARKI KRAJOBRAZOWE W 2008 R. (c.d.)
LANDSCAPE PARKS IN 2008 (cont.)

NAZWA I LOKALIZACJA NAME AND LOCATION	Powierzchnia parku krajobrazowego <i>The area of the landscape park</i>					strefa ochronna ogółem <i>total protection zone</i>
	ogółem <i>total</i>	w tym <i>of which</i>			z ogółem rezerwaty i pozostałe formy ochrony przyrody <i>of total reserves and other forms of nature protection</i>	
		las <i>forests</i>	użytki rolne <i>arable lands</i>	wody <i>waters</i>		
Żerkowsko-Czeszewski.....	15640,0	6129,0	8194,0	160,0	245,5	-
Nadwarciański.....	13428,0	1463,0	10348,0	393,0	-	-
Rogaliński	12645,8	6539,1	3796,7	302,4	162,8	-
Puszcza Zielonka.....	11999,6	10687,8	897,2	158,0	60,9	10969,5
Lednicki	7652,5	734,8	6415,9	339,1	-	-
Pszczewski	2920,0	189,0	640,0	346,0	-	14625,0
Park Krajobrazowy Promno	2077,0	1438,8	538,8	55,0	57,8	3760,0
Zespół Parków Krajobrazowych w Przemyślu (podkarpackie).....	141750,0	89548,0	41356,0	1586,0	2761,9	-
Pogórze Przemyskiego	61862,0	37255,0	20048,0	895,0	1042,1	-
Gór Słonnych	55976,0	35490,0	15557,0	503,0	1438,9	-
Południoworoztockański	16237,0	10882,0	4853,0	42,0	194,6	-
Puszczy Solskiej.....	7675,0	5921,0	898,0	146,0	86,3	-
Zespół Karpackich Parków Krajobrazowych w Krośnie (podkarpackie)	130761,5	100140,4	16700,0	1019,0	3579,2	34392,0
Cisniańsko-Wetliński	50971,5	45129,0	1049,0	330,0	512,5	-
Dolina Sanu.....	28718,0	23562,4	3039,0	331,0	715,9	-
Czarnorzecko-Strzyżowski.....	25784,0	12320,0	10846,0	222,0	314,9	34392,0
Jaśliński.....	25288,0	19129,0	1766,0	136,0	2035,9	-
Zespół Świętokrzyskich i Nadnidziańskich Parków Krajobrazowych (świętokrzyskie).....	119711,0	58922,5	51590,7	2380,7	1963,2	132285,0
Nadnidziański.....	23164,0	2270,0	18253,2	347,5	99,7	26011,0
Suchedniowsko-Oblęgorski.....	21407,0	19513,0	1664,0	230,0	650,8	25681,0
Cisowsko-Orłowiński.....	20706,0	13214,0	6246,0	1066,0	500,9	23748,0
Chęcińsko-Kielecki	20505,0	7423,0	9652,2	157,0	373,3	11123,0
Sieradowicki.....	12106,0	9803,0	1890,0	413,0	264,7	16236,0
Szaniecki	10915,0	1091,5	8830,2	54,6	12,4	12859,0
Kozubowski	6613,0	2513,0	4047,1	16,6	19,4	6036,0
Jeleniowski.....	4295,0	3095,0	1008,0	96,0	42,0	10591,0
Dolnośląski Zespół Parków Krajobrazowych (dolnośląskie)	94753,0	42009,0	34565,0	7511,0	6418,4	7450,0
Dolina Baryczy.....	70040,0	29699,0	26165,0	6279,0	5431,6	-
Dolina Bystrzycy.....	8570,0	2162,0	4923,0	1000,0	-	-
Ślęzański	8190,0	5569,0	2220,0	14,0	265,3	7450,0
Dolina Jezierzycy	7953,0	4579,0	1257,0	218,0	721,5	-
Zespół Zamojskich Parków Krajobrazowych (lubelskie)	90411,0	38475,0	49784,0	200,0	611,8	45245,0
Skierbieszowski.....	35488,0	5173,0	29216,0	60,0	295,3	12479,0
Puszczy Solskiej.....	21305,0	18884,0	2394,0	27,0	105,0	1972,0
Szczebrzeszyński.....	20209,0	5625,0	13811,0	-	-	-
Krasnobrodzki	9390,0	5693,0	3636,0	61,0	207,7	30794,0
Południoworoztockański	4019,0	3100,0	727,0	52,0	3,8	-
Zespół Parków Krajobrazowych Województwa Lubuskiego (lubuskie).....	74606,8	35574,1	27854,2	5082,3	567,4	57192,7
Ujście Warty	18734,0	1161,7	13201,0	1205,0	15,1	-
Łuk Mużakowa.....	18200,0	10614,0	5779,0	625,0	-	-
Barlinecko-Gorzowski	12142,8	8665,2	1065,0	1021,6	104,8	11713,2
Pszczewski	9300,0	5984,2	2184,2	1095,1	249,4	18455,0
Krzesiński	8546,0	3547,0	4392,0	571,0	-	-
Łagowski.....	4929,0	3216,0	1149,0	381,6	198,1	6612,0
Gryżyński.....	2755,0	2386,0	84,0	183,0	-	20412,5
Zespół Jurajskich Parków Krajobrazowych (małopolskie)	70375,4	-	-	-	1698,1	-
Dolinki Krakowskie	20686,1	-	-	-	683,3	13017,0

TABL. 21(207). PARKI KRAJOBRAZOWE W 2008R. (c.d.)

LANDSCAPE PARKS IN 2008 (cont.)

NAZWA I LOKALIZACJA NAME AND LOCATION	Powierzchnia parku krajobrazowego The area of the landscape park					
	ogółem total	w tym of which			z ogółem rezerwaty i pozostałe formy ochrony przyrody of total reserves and other forms of nature protection	strefa ochronna ogółem total protection zone
		las forests	użytki rolne arable lands	wody waters		
w hektarach in hectares						
Tenczyński	13658,1	.	.	.	140,0	13413,9
Orlich Gniazd	12842,2	.	.	.	716,4	18752,0
Dłubniański	10959,6	.	.	.	-	11684,7
Bieleńsko-Tyniecki	6415,5	.	.	.	50,4	9996,3
Rudniański	5813,9	.	.	.	108,0	6713,0
Zespół Opolskich Parków Krajobrazowych (opolskie)	62590,5	45745,0	14783,9	895,5	183,4	11407,0
Stobrawski	52636,5	41558,0	10000,9	789,5	64,1	-
Góra Świętej Anny	5051,0	1030,0	3553,0	46,0	32,3	6374,0
Góry Opawskie	4903,0	3157,0	1230,0	60,0	87,0	5033,0
Zespół Lubelskich Parków Krajobrazowych (lubelskie)	56569,0	19726,0	31934,0	1995,0	329,0	84380,0
Kazimierski	14961,0	3130,0	10039,0	441,0	106,3	24189,0
Krzczonowski	12421,0	3075,0	9169,0	9,0	83,0	13854,0
Pojezierze Łęczyńskie	11816,0	3781,0	6014,0	1182,0	92,6	14095,0
Nadwięprzański	6261,0	2509,0	3481,0	127,0	-	11185,0
Kozłowiecki	6121,0	5315,0	364,0	195,0	47,1	7432,0
Wrzeliński	4989,0	1916,0	2867,0	41,0	-	13625,0
Zespół Parków Krajobrazowych Chełmińskiego i Nadwiślańskiego (kujawsko-pomorskie)	55642,5	9370,9	38370,6	3098,6	336,2	-
Chełmiński	22336,0	-	-	-	-	-
Nadwiślański	33306,5	-	-	-	-	-
Zespół Parków Krajobrazowych Pogórza w Tarnowie (małopolskie)	44472,2	.	.	.	127,9	-
Ciężkowicko-Roznowski	17633,9	.	.	.	126,4	-
Wiśnicko-Lipnicki	14311,0	.	.	.	1,5	-
Pasma Brzanki	12527,3	.	.	.	-	-
Zespół Parków Krajobrazowych Polesia (lubelskie)	43596,0	24493,0	11611,0	1210,6	2623,4	48818,0
Chełmski	16457,0	8125,0	5358,0	160,6	625,4	10878,0
Strzelecki	12026,0	7488,0	2053,0	40,0	108,7	11486,0
Sobiborski	10000,0	8500,0	700,0	245,0	1889,3	9500,0
Poleski	5113,0	380,0	3500,0	765,0	-	16954,0
Zespół Parków Krajobrazowych Brudzeńskiego i Gostyńskiego-Włocławskiego (kujawsko-pomorskie, mazowieckie)	42121,0	26082,0	12449,0	1360,0	2733,6	18592,0
Gostyńsko-Włocławski	38950,0	24280,0	11460,0	1285,0	2329,6	14195,0
Brudzeński	3171,0	1802,0	989,0	75,0	404,0	4397,0
Zespół Sieradzkich Parków Krajobrazowych (łódzkie)	38653,0	13561,0	21893,0	843,0	758,1	8431,0
Międzyrzecze Warty i Widawki	25330,0	6225,0	16700,0	533,0	613,9	-
Załęczański	13323,0	7336,0	5193,0	310,0	144,2	8431,0
Zespół Nadpiliczych Parków Krajobrazowych (łódzkie)	35292,0	23179,0	8365,0	2798,0	1526,1	66784,0
Sulejowski	16707,0	11200,0	2700,0	2360,0	428,7	39569,0
Spalski	12875,0	7442,0	4630,0	300,0	502,6	23192,0
Przedborski	5710,0	4537,0	1035,0	138,0	594,8	4023,0
Zespół Parków Krajobrazowych Pojezierza Iławskiego i Wzgórz Dylewskich (warmińsko-mazurskie)	29555,9	17330,7	6309,2	4619,8	573,6	31301,7
Pojezierza Iławskiego	22404,7	13383,9	3580,8	4601,9	539,9	16419,1
Wzgórz Dylewskich	7151,2	3946,8	2728,4	17,9	33,7	14882,0

a Brak aktualnych pomiarów geodezyjnych dla parków krajobrazowych województwa małopolskiego
a No valid geodetic measurements for landscape parks of the Małopolskie Voivodship.

TABL. 21(207). PARKI KRAJOBRAZOWE W 2008 R. (dok.)
LANDSCAPE PARKS IN 2008 (cont.)

NAZWA I LOKALIZACJA NAME AND LOCATION	Powierzchnia parku krajobrazowego <i>The area of the landscape park</i>					
	ogółem <i>total</i>	w tym <i>of which</i>			z ogółem rezerwaty i pozostałe formy ochrony przyrody <i>of total reserves and other forms of nature protection</i>	strefa ochronna ogółem <i>total protection zone</i>
		lasy <i>forests</i>	użytki rolne <i>arable lands</i>	wody <i>waters</i>		
Parki nie wchodzące w skład zespołów : <i>Parks not constituting a part of complexes:</i>						
Puszczy Knyszyńskiej (podlaskie)	74447,0	60864,0	4862,0	381,0	3898,4	52255,0
Nadbużański (mazowieckie)	74136,5	26777,5	40970,0	2561,5	819,2	39535,2
Krajeński (kujawsko-pomorskie)	73850,0	19223,0	49373,0	2604,0	1441,4	-
Popradzki (małopolskie)	54392,7	-	-	-	613,9	21768,8
Mazurski (warmińsko-mazurskie)	53655,0	26140,0	8100,0	18015,0	3321,9	18608,0
Drawski (zachodniopomorskie).....	41430,0	17059,4	19057,8	4967,3	428,6	22212,0
Lasy Janowskie (lubelskie, podkarpackie)	39150,0	30417,0	7218,0	1384,0	4341,8	60500,0
Dolina Słupi (pomorskie)	37040,0	26560,0	7700,0	2330,0	97,5	83170,0
Tucholski (kujawsko-pomorskie, pomorskie)	36983,0	31810,0	3410,1	827,4	2768,3	15946,0
Zaborski (pomorskie)	34026,0	21541,0	8008,0	3575,0	467,2	-
Kaszubski (pomorskie).....	33202,0	11230,0	16712,0	3430,0	13579,9	32494,0
Podlaski Przełom Bugu (lubelskie, mazowieckie)	30904,0	10292,1	10749,7	823,2	337,8	17131,0
Cedyński (zachodniopomorskie)	30850,0	19130,0	8520,0	880,0	975,1	53120,0
Śnieżnicki (dolnośląskie)	28800,0	21302,0	7475,0	23,0	360,8	14869,0
Górznieńsko-Lidzbarski (kujawsko-pomorskie, mazowieckie, warmińsko-mazurskie)	27720,1	18223,4	7774,5	898,4	460,8	-
Kozienicki (mazowieckie).....	26233,9	24033,2	895,0	115,0	1639,8	36009,6
Bolimowski (łódzkie, mazowieckie)	23130,0	14109,0	5607,6	49,2	570,5	10787,2
Przemkowski (dolnośląskie).....	22340,0	10714,0	4711,9	1100,6	3549,4	15467,0
Welski (warmińsko-mazurskie).....	20444,0	7973,2	9608,7	1022,2	362,8	3895,1
Trójmiejski (pomorskie).....	19930,0	18324,0	1323,0	145,0	228,1	16542,0
Wdecki (kujawsko-pomorskie)	19177,1	13347,0	5212,0	618,0	1556,2	4609,0
Wdzydzki (pomorskie).....	17832,0	11370,0	2120,0	1915,0	59,5	15208,0
Iński (zachodniopomorskie).....	17763,0	9342,0	5446,0	1527,0	112,9	26240,0
Brodnicki (kujawsko-pomorskie, warmińsko- mazurskie).....	16685,0	10517,1	3251,2	2173,6	443,5	-
Chełmy (dolnośląskie).....	15990,8	7711,2	7341,5	110,2	266,6	12470,8
Mazowiecki (mazowieckie)	15709,8	11290,9	2534,7	79,8	394,6	7992,0
Rudawski (dolnośląskie)	15705,0	8884,0	5659,0	183,0	-	6600,0
Puszczy Rominckiej (warmińsko-mazurskie)	14620,0	10534,3	2341,3	228,3	760,6	7942,0
Wysoczyzny Elbląskiej (warmińsko-mazurskie).....	13732,0	7003,3	5080,8	137,3	307,0	22948,0
Dolina Bobru (dolnośląskie)	12295,0	4782,0	6158,0	429,0	21,0	11465,0
Barlinecko-Gorzowski (zachodniopomorskie)	11840,1	10819,4	720,8	115,0	226,6	20055,0
Wzniesień Łódzkich (łódzkie).....	10747,2	3664,4	6642,2	45,9	149,3	3020,0
Nadgoplański (kujawsko-pomorskie).....	9982,7	613,4	7019,6	2349,7	9982,7	-
Przedborski (świętokrzyskie)	9165,1	5716,0	3369,0	54,4	333,8	13048,6
Szczeciński (zachodniopomorskie)	9096,0	6742,0	1616,0	251,0	521,8	11842,0
Beskidu Małego (małopolskie).....	9049,4	^a	^a	^a	38,2	11622,3
Sowiogórski (dolnośląskie)	8140,7	7917,4	219,2	4,1	28,8	-
Nadmorski (pomorskie).....	7452,0	3518,0	1285,0	-	959,2	17540,0
Łomżyński-Doliny Narwii (podlaskie).....	7353,5	1341,0	2263,0	242,0	221,4	12310,5
Chojnowski (mazowieckie).....	6795,7	5090,0	950,0	130,0	254,1	4727,0
Sudetów Wałbrzyskich (dolnośląskie)	6493,0	5721,5	739,3	32,2	-	2894,6
Suwalski (podlaskie)	6284,0	1476,0	3784,0	642,0	432,8	8617,0
Doliny Dolnej Odry (zachodniopomorskie)	6009,0	220,0	80,0	642,0	101,4	1140,0
Mierzeja Wiślana (pomorskie)	4410,0	3330,0	186,0	-	109,5	22703,0
Książański (dolnośląskie).....	3155,4	2780,0	360,4	15,0	238,5	5933,0
Pasma Brzanki (podkarpackie).....	3086,2	986,4	1958,5	6,3	-	-
Pojezierza Iławskiego (pomorskie)	2640,3	2349,9	46,2	215,3	-	1618,9
Przemęcki (lubuskie).....	2000,0	2000,0	-	-	-	-
Ujście Warty (zachodniopomorskie).....	1798,5	59,7	1098,2	92,0	142,7	-

a Brak aktualnych pomiarów geodezyjnych dla parków krajobrazowych województwa małopolskiego
a No valid geodetic measurements for landscape parks of the Małopolskie Voivodship.

TABL. 22(208). OBSZARY CHRONIONEGO KRAJOBRAZU WEDŁUG WOJEWÓDZTW W 2008 R.
PROTECTED LANDSCAPE AREAS BY VOIVODSHIPS IN 2008

WOJEWÓDZTWA VOIVODSHIPS	Liczba obiektów <i>The number of establishments</i>		Powierzchnia <i>Area</i>			W tym według kategorii gruntów <i>Of which by land category</i>			Z ogółem rezerwy i pozostałe formy ochrony przyrody <i>of total reserves and other forms of nature protection</i>
	ogółem <i>total</i>	w tym wprowadzone uchwałą rady gminy <i>of which established on the basis of gmina resolution</i>	ogółem <i>total</i>	w tym <i>of which</i>		lasy <i>forests</i>	użytki rolne <i>arable lands</i>	wody <i>waters</i>	
				wprowadzone uchwałą rady gminy <i>established on the basis of gmina resolution</i>	w % powierzchni ogólnej ^a <i>in % of the total area^a</i>				
			w hektarach <i>in hectares</i>			w hektarach <i>in hectares</i>			
P O L S K A	418	75	7057791,9	69475,2	22,6	2285414,4 ^b	2727655,0 ^b	187141,3 ^b	88684,4
POLAND									
Dolnośląskie.....	25	11	136627,8	2169,5	6,8	81491,1	51071,5	1950,2	399,6
Kujawsko-pomorskie	45	15	338506,2	5590,5	18,8	183734,3	142781,0	11588,9	4815,8
Lubelskie.....	19	2	301992,7	21,9	12,0	82991,8	193453,6	8124,9	2823,2
Lubuskie.....	43	5	438535,5	82,1	31,4	222390,1	181335,4	22501,3	2053,9
Łódzkie	15	3	231212,3	158,3	12,7	68142,0	100127,5	8594,4	3173,2
Małopolskie.....	10	-	572517,0	-	37,7	^b	^b	^b	713,3
Mazowieckie	28	1	834828,3	1593,0	23,5	238497,1	517452,2	25840,7	13018,8
Opolskie	9	2	191774,1	381,6	20,4	103112,0	71144,2	7649,3	2219,5
Podkarpackie.....	13	-	466411,0	-	26,1	221656,1	218244,8	7593,0	3554,0
Podlaskie	13	-	462717,3	-	22,9	202721,5	216529,1	15811,0	18696,3
Pomorskie	44	3	393722,7	1009,7	21,5	211596,7	143272,0	19956,0	3393,1
Śląskie	9	7	36962,8	1739,8	3,0	10700,3	25505,5	198,8	-
Świętokrzyskie	19	3	611163,7	13673,2	52,2	179251,3	381701,3	4730,1	870,6
Warmińsko-mazurskie	66	1	949567,2	4,0	39,3	^b	4,0	^b	24141,6
Wielkopolskie	35	12	753554,5	24871,8	25,3	347052,2	328500,9	23181,4	5088,9
Zachodniopomorskie.....	25	10	337698,8	18179,8	14,8	132077,9	156532,0	29421,3	3722,6

^a Wskaźniki obliczono uwzględniając powierzchnię rezerwatów przyrody, użytków ekologicznych, stanowisk dokumentacyjnych i zespołów przyrodniczo – krajobrazowych. ^b Brak aktualnych pomiarów geodezyjnych dla obiektów ustanowionych rozporządzeniem wojewody w województwach: małopolskim i warmińsko-mazurskim.

a The indiced were calculated with the consideration of the area of nature reserves, ecological arable lands, documentation sites and nature-landscape complexes. b No valid geodetic measurements for establishments created on the basis of the Voivod resolution in Małopolskie and Warmińsko-Mazurskie Voivodships.

TABL. 23(209). OBSZARY NATURA 2000 – OBSZARY SPECJALNEJ OCHRONY PTAKÓW (OSO) WEDŁUG
WOJEWÓDZTW W 2008 R.
NATURA 2000 AREAS – AREAS OF SPECIAL BIRD PROTECTION BY VOIVODSHIPS IN 2008

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Powierzchnia w ha ^a Area in ha ^a	WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Powierzchnia w ha ^a Area in ha ^a
POLSKA	5511820	Kujawsko-pomorskie	157619
POLAND		Bagienna Dolina Drwęcy	3366
Dolnośląskie	240154	Błota Rakutowskie	4438
Bory Dolnośląskie	125379	Bory Tucholskie	108970
Dąbrowy Krotoszyńskie	6	Dolina Dolnej Wisły	22688
Dolina Baryczy	42261	Dolina Środkowej Noteci i Kanału Bydgoskiego	11457
Dolina Środkowej Odry	75	Ostoja Nadgoplańska	6534
Góry Stołowe	19814	Żwirownia Skoki	166
Grądy Odrzańskie	12113	Lubelskie	335558
Karkonosze	18576	Bagno Budnow	2188
Łęgi Odrzańskie	17498	Chełmskie Torfowiska Węglanowe	4309
Stawy Przemkowskie	3234	Dolina Dolnego Bugu	7913
Zbiornik Mietkowskiego	1194	Dolina Górnej Łabuńki	1907
Zbiornik Otmuchowski	4		

^a Patrz „Uwagi metodyczne”.
^a See “Methodological notes”.

TABL. 23(209). OBSZARY NATURA 2000 – OBSZARY SPECJALNEJ OCHRONY PTAKÓW (OSO) WEDŁUG WOJEWÓDZTW W 2008 R. (cd.)
NATURA 2000 AREAS – AREAS OF SPECIAL BIRD PROTECTION BY VOIVODSHIPS IN 2008 (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Powierzchnia w ha ^a Area in ha ^a	WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Powierzchnia w ha ^a Area in ha ^a
Lubelskie		Mazowieckie	423086
Dolina Sołokiji	13668	Bagno Całowanie	4215
Dolina Szyszły	2557	Dolina Dolnego Bugu.....	53305
Dolina Środkowego Bugu.....	27975	Dolina Dolnej Narwi	17437
Dolina Środkowej Wisły.....	3209	Dolina Kostrzynia	14376
Dolina Tyśmienicy	7364	Dolina Liwca	27432
Lasy Janowskie.....	33702	Dolina Pilicy	33026
Lasy Łukowskie	11094	Dolina Środkowej Wisły	27569
Lasy Parczewskie	14024	Dolina Omulwi i Płodownicy	31348
Lasy Strzeleckie.....	8749	Doliny Wkry i Miławki	21879
Małopolski Przełom Wisły	2694	Lasy Łukowskie	394
Ostoja Nieliska	3135	Małopolski Przełom Wisły	2336
Ostoja Tyszowiecka.....	11029	Ostoja Kozienicka	68301
Polesie	18031	Puszcza Biała	83780
Puszcza Solska	68109	Puszcza Kampinowska.....	37640
Roztocze	81724	Puszcza Piska	48
Staw Boćków.....	326	Opolskie	14162
Uroczysko Mosty- Zahajki	5062	Grądy Odrzańskie.....	7886
Zbiornik Podedworze	284	Jezioro Turawskie	2125
Zlewnia Górnej Huczwy	6505	Zbiornik Nyski	2128
Lubuskie	294176	Zbiornik Otmuchowski	2023
Bory Dolnośląskie	46714	Podkarpackie	507600
Dolina Dolnej Noteci.....	24944	Beskid Niski	87049
Dolina Dolnej Odry	14	Bieszczady	111484
Dolina Środkowej Odry.....	33603	Góry Slonne	55034
Jeziora Pszczewskie i Doliny Obry..	8036	Lasy Janowskie	26533
Lasy Puszczy nad Drawą.....	53939	Pogórze Przemyskie.....	65366
Łęgi Odrzańskie.....	502	Puszcza Sandomierska	129116
Ostoja Witnicko- Dębniańska	15935	Puszcza Solska	11240
Pojezierze Sławskie	17284	Roztocze.....	21779
Puszcza Barlinecka.....	16452	Podlaskie	579415
Puszcza Notecka	42066	Bagienna Dolina Narwi	23471
Stawy Przemkowskie.....	1371	Bagno Wizna.....	14471
Ujście Warty	33297	Dolina Dolnego Bugu.....	13095
Łódzkie	38154	Dolina Dolnej Narwi	9091
Dolina Pilicy	2330	Dolina Górnego Nurca	3995
Dolina Środkowej Warty	4275	Dolina Górnej Narwi.....	18384
Pradolina Warszawsko- Berlińska ..	21953	Ostoja Biebrzańska.....	148509
Zbiornik Jeziorsko	9596	Przełomowa Dolina Narwi	7649
Małopolskie	133398	Puszcza Augustowska	134371
Babia Góra.....	4914	Puszcza Białowieska	63148
Beskid Niski	64915	Puszcza Knyszyńska	139590
Dolina Dolnej Skawy.....	7082	Puszcza Piska	3644
Dolina Dolnej Soły	3555	Pomorskie	424738
Gorce	6825	Bielawskie Błota	1101
Pasmo Policy	1190	Bory Tucholskie	213565
Pieniny.....	2336	Dolina Dolnej Wisły.....	10871
Puszcza Niepołomska.....	11762	Dolina Słupi	37472
Stawy w Brzeszczach	1589	Lasy Hławskie	2582
Tatry	21011	Lasy Lęborskie.....	8565
Torfowiska Orawsko-Nowotarskie..	8218	Lasy Mirachowskie	8232

a Patrz „Uwagi metodyczne”.
a See “Methodological notes”.

TABL. 23(209). OBSZARY NATURA 2000 – OBSZARY SPECJALNEJ OCHRONY PTAKÓW (OSO) WEDŁUG WOJEWÓDZTW W 2008 R. (dok.)
NATURA 2000 AREAS – AREAS OF SPECIAL BIRD PROTECTION BY VOIVODSHIPS IN 2008 (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Powierzchnia w ha ^a Area in ha ^a	WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Powierzchnia w ha ^a Area in ha ^a
Pomorskie (dok.)		Wielkopolskie	
Ostoja Drawska	23	Dolina Środkowej Warty	52829
Ostoja Słowińska	21771	Jeziora Pszczewskie i Dolina Obry	6757
Puszcza Darżłubska	6453	Jezioro Zgierzynieckie	553
Ujście Warty	1748	Lasy Puszczy nad Drawą	15375
Wielki Sandr Brdy	37106	Nadnoteckie Łęgi	16058
Zalew Wiślany	12817	Ostoja Nadgoplańska	3282
Zatoka Pucka	62430	Ostoja Rogalińska	21763
Śląskie	62588	Pojezierze Sławskie	21861
Babia Góra	1	Pradolina Warszawsko-Berlińska	1459
Beskid Żywiecki	34988	Puszcza nad Gwdą	50188
Dolina Dolnej Soły	468	Puszcza Notecka	136190
Dolina Górnej Wisły	24740	Wielki Łęg Obrzański	23431
Stawy w Brzeszczach	1477	Zbiornik Jeziorsko	591
Stawy Wielikąt i Las Tworkowski	914	Zbiornik Wonieść	2802
Świętokrzyskie	21899	Zachodniopomorskie	692849
Dolina Nidy	19956	Bagna Rozwarowskie	4250
Małopolski Przełom Wisły	1943	Delta Świny	8286
Warmińsko-mazurskie	574128	Dolina Dolnej Odry	61634
Bagna Nietlickie	4081	Jeziora Wełyńskie	2811
Dolina Pasłęki	20670	Jezioro Miedwie i okolice	16511
Dolina Omulwi i Płodownicy	3038	Jezioro Świdwie	7196
Doliny Wkry i Mławki	6873	Lasy Puszczy nad Drawą	120965
Jezioro Dobskie	6985	Łąki Skoszewskie	9083
Jezioro Družno	5996	Ostoja Cedyńska	20871
Jezioro Łuknajno	1380	Ostoja Drawska	153883
Jezioro Oświn i okolice	2516	Ostoja Ińska	87711
Lasy Iławskie	22637	Ostoja Witnicko- Dębniańska	31040
Lasy Skaliskie	12644	Ostoja Wkrzańska	14576
Ostoja Polygon Orzysz	21208	Puszcza Barlinecka	10054
Ostoja Warmińska	142015	Puszcza Goleniowska	25039
Puszcza Borecka	18963	Puszcza nad Gwdą	275491
Puszcza Napiwodzko-Ramudzk	116605	Ujście Warty	0
Puszcza Piska	169101	Wybrzeże Trzebiatowskie	31746
Zalew Wiślany	19407	Zalew Kamieński i Dziwna	47195
Wielkopolskie	425493	Zalew Szczeciński	47195
Dąbrowy Krotoszyńskie	34239	Obszary morskie	
Dolina Baryczy	13255	Sea areas	586554
Dolina Małej Wełny pod Kiszkowem	1252	Ławica Słupska	80050
Dolina Samicy	2391	Przybrzeżne wody Bałtyku	194627
Dolina Środkowej Noteci i Kanału		Zatoka Pomorska	311877
Bydgoskiego	21215		

a Patrz „Uwagi metodyczne”.

Ź r ó d ł o: dane Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska.

a See “Methodological notes”.

TABL. 24(210). OBSZARY NATURA 2000 – SPECJALNE OBSZARY OCHRONY SIEDLISK (SOO) WEDŁUG
WOJEWÓDZTW W 2008 R.
NATURA 2000 AREAS – AREAS OF SPECIAL HABITAT PROTECTION BY VOIVODSHIPS IN 2008

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Powierzchnia w ha ^a Area in ha ^a	WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Powierzchnia w ha ^a Area in ha ^a
POLSKA POLAND	2891138	Dolnośląskie(dok.)	
Dolnośląskie	299082	Stawy w Borowej	189
Biała Łędecka	73	Sztolnia w Młotach	12
Bierutów	224	Sztolnie w Leśnej	9
Buczyna Szprotawsko-Piotrowicka ..	580	Torfowiska Gór Izerskich.....	1424
Chłodnia w Cieszkowie	19	Torfowisko pod Zieleńcem	226
Czarne Urwisko koło Lutyni	36	Uroczyśka Borów Dolnośląskich	5004
Dąbrowy Krotoszyńskie	6	Wrzosowiska	
Dębnińskie Mokradła.....	4960	Świętoszowsko-Ławszowskie	10138
Dobromierz.....	1162	Wrzosowisko Przemkowskie.....	6664
Dolina Dolnej Kwisy	4392	Wzgórza Kielczyńskie.....	404
Dolina Łachy	991	Zagórzyckie Łąki	360
Dolina Widawy.....	1050	Żwirownie w Starej Olesznej	42
Dzika Orlica	286	Kujawsko-pomorskie	51524
Góry Bradzkie	3380	Ciechocinek.....	13
Góry Bielskie i Góry Śnieżnika	17887	Cyprianka	109
Góry i Pogórze Kaczawskie.....	33251	Cytadela Grudziądz	223
Góry Kamienne	24095	Dolina Drwęcy	2508
Góry Orlickie.....	2797	Dolina Noteci	11846
Góry Stołowe.....	10983	Dolina Brdy i Stążki w Borach	
Grądy w Dolinie Odry	7658	Tucholskich	3948
Grodczyn i Homole koło Dusznik ...	288	Dolna Wisła.....	25
Irysowy Zagon koło Gromadzynia ..	39	Dybowska Dolina Wisły	1392
Kamionki.....	88	Forty w Toruniu	13
Korkonosze.....	18205	Jezioro Gopło	10176
Kopalnie w Żłotym Stoku.....	170	Krzewiny.....	233
Kościół w Konradowie	0	Nieszawska Dolina Wisły	3892
Las Pilczycki	120	Ostoja Lidzbarska.....	1999
Łęgi Odrzańskie.....	17501	Pojezierze Gnieźnieńskie.....	3235
Masyw Chełmca	379	Sandr Wdy	4716
Masyw Ślęży	5059	Solecka Dolina Wisły	7030
Muszkowicki Las Bukowy	206	Torfowisko Linie.....	5
Nowosolska Dolina Odry	75	Torfowisko Mieleńskie	146
Ostoja nad Baryczą.....	66221	Zamek Świecie.....	16
Ostoja nad Bobrem	15373	Lubelskie	99026
Ostoja Nietoperzy Gór Sowich.....	21325	Chmiel.....	26
Ostrzyca Proboszczowicka	74	Czarny Las	20
Panińskie Skały.....	11	Dąbrowy Seroczyńskie.....	1
Pasmo Krowiarki.....	5423	Debry	179
Pątnów Legnicki.....	313	Dobromyśl.....	466
Piekielna Dolina koło Polanicy.....	143	Dobryń	88
Przełom Nysy Kłodzkiej koło		Dobużek	199
Morzyszowa	331	Dolina Łętowni	1135
Przełomowa Dolina Nysy			
Łużyckiej.....	1625	Dolina Sieniochy.....	2693
Przełomy Pełcnicy pod Książem....	240	Dolina Szyszły	981
Przeplatki nad Bystrzycą	835	Dolina Środkowego Wieprza	1523
Rudawy Janowickie.....	6635	Dolny Wieprz.....	8182
Skałki Stoleckie	6	Gliniska	17
Stawy Sobieszowskie	99	Gościeradów.....	819
		Hubale.....	34

^a Patrz „Uwagi metodyczne”.
^a See “Methodological notes”.

TABL. 24(210). OBSZARY NATURA 2000 – SPECJALNE OBSZARY OCHRONY SIEDLISK (SOO) WEDŁUG

WOJEWÓDZTW W 2008 R. (cd.)

NATURA 2000 AREAS – AREAS OF SPECIAL HABITAT PROTECTION BY VOIVODSHIPS IN 2008 (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Powierzchnia w ha ^a Area in ha ^a	WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Powierzchnia w ha ^a Area in ha ^a
Lubelskie (dok.)		Lubuskie (dok.)	
Izbicki Przełom Wieprza	1778	Nietoperek	7377
Jeziora Uściwierskie	2066	Nowosolska Dolina Odry	5965
Kąty	24	Torfowisko Sulowskie	44
Krowie Bagno	535	Torfowisko Chłopiny	498
Lasy Sobiborskie	9709	Torfowisko Młodno	239
Niedzieliska	18	Ujście Ilanki	908
Olszanka	11	Ujście Noteci	3995
Opole Lubelskie	2724	Ujście Warty	33297
Ostoja Nadbużańska	6870	Uroczyska Borów Dolnośląskich	7223
Ostoja Poleska	10159	Uroczyska Puszczy Drawskiej	29509
		Wrzosowiska Świętoszowsko- Ławszowskie	4
Pastwiska nad Huczwą	150	Łódzkie	41725
Płaskowyż Nałęczowski	1081	Dąbrowa Grotnicka	101
Podpakule	11	Dąbrowa Świetlista w Pernie	40
Poleska Dolina Bugu	8124	Dolina Dolnej Pilicy	3782
Popówka	56	Dolina Rawki	2254
Przełom Wisły w Małopolsce	7473	Dolina Środkowej Pilicy	3787
Puławy	1157	Lasy Spalskie	2016
Roztocze Środkowe	8473	Łąka Bęczkowska	191
Stawska Góra	5	Niebieskie Źródła	25
Suśle Wzgórza	27	Ostoja Przedborska	3631
Sztolnie w Senderkach	81	Pradolina Bzury-Neru	16584
Świdnik	123	Załęczański Łuk Warty	9312
Święty Roch	202	Małopolskie	130982
Terespol	25	Babia Góra	3350
Torfowiska Chełmskie	2090	Bednarka	1052
Torfowisko Sobowice	103	Beskid Mały	1115
Uroczyska Lasów Janowskich	4271	Cerkiw w Łosiu koło Ropy	0
Uroczyska Puszczy Solskiej	13164	Czarna Orawa	184
Wodny Dół	188	Czerna	76
Wygon Grabowiecki	8	Dolina Białki	716
Zachodniowołyńska Dolina Bugu	1534	Dolina Prądnika	1866
Zarośle	392	Dolinki Jurajskiej	887
Żurawce	30	Grota Zbójnicka na Łopieniu	28
Lubuskie	126064	Jaroszowiec	585
Buczyna Szprotawsko- Piotrowicka	843	Kalina- Lisiniec	6
Buczyny Łagowsko-Sulęcińskie	6771	Koło Grobli	600
Dolina Dolnej Kwisy	1580	Kostrza	36
Dolina Ilanki	2233	Krynica	164
Dolina Leniwej Obry	7138	Lipówka	25
Dolina Pliszki	4839	Luboń Wielki	34
Dolna Odra	14	Łabowa	3251
Jeziora Pszczewskie i Dolina Obry	8542	Małe Pieniny	1876
Jezioro Kozie	18	Michałowiec	13
Kargowskie Zakola Odry	3070	Na Policy	77
Lasy Bierzwnickie	580	Nawojowa	1223
Łęgi Odrzańskie	502	Opactwo Cystersów w Szczyrzycu	7
Łęgi Słubickie	825	Ostoja Gorczańska	17998
Mopkowy tunel koło Krzystkowic	48		

^a Patrz „Uwagi metodyczne”.^a See “Methodological notes”.

TABL. 24(210). OBSZARY NATURA 2000 – SPECJALNE OBSZARY OCHRONY SIEDLISK (SOO) WEDŁUG WOJEWÓDZTW W 2008 R. (cd.)

NATURA 2000 AREAS – AREAS OF SPECIAL HABITAT PROTECTION BY VOIVODSHIPS IN 2008 (cont.)			
WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Powierzchnia w ha ^a Area in ha ^a	WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Powierzchnia w ha ^a Area in ha ^a
Małopolskie (dok.)		Podkarpackie (dok.)	
Ostoja Magurska.....	1980	Kołacznia	0
Ostoja Popradzka.....	57926	Łysa Góra.....	2744
Ostoja Środkowojurajska.....	1969	Ostoja Jaśliska.....	29278
Ostoje Nietoperzy okolic Bukowca ..	20	Ostoja Magurska	18104
Pieniny.....	2334	Ostoja Przemyska.....	39645
Podkowce w Szczawnicy.....	569	Rymanów	5182
Polana Biały Potok	53	Rzeka San.....	1375
Pustynia Błędowska.....	1682	Sztolnie w Węglówce.....	37
Sterczów-Ścianka	6	Trzciana.....	2286
Tatry	21011	Uroczyska Lasów Janowskich.....	72
Torfowiska Orawsko-Nowotarskie..	8254	Uroczyska Puszczy Solskiej.....	2394
Wały	9	Podlaskie	495082
Mazowieckie	112697	Dolina Biebrzy	121003
Bagno Całowanie.....	3448	Jeleniewo.....	0
Baranie Góry	181	Narwiańskie Bagna	6823
Dąbrowa Radziejowska	52	Ostoja Knyszyńska.....	136084
Dąbrowy Seroczyńskie	551	Ostoja Nadbużańska.....	5758
Dolina Dolnej Pilicy	28040	Ostoja Suwalska	6350
Dolina Rawki.....	271	Ostoja w Dolinie Górnej Narwi	20307
Dolina Wkry	24	Ostoja Wigierska.....	15076
Dolina Zwolenki.....	2379	Pojezierze Sejneńskie.....	7008
Forty Modlińskie	157	Przełomowa Dolina Narwi	7649
Kantor Stary	97	Puszcza Augustowska	105759
Krogulec	113	Puszcza Białowieska	63148
Łęgi Czarnej Strugi.....	39	Schrony Brzeskiego Rejonu	
Olszyny Rumockie	150	Umocnionego	117
Ostoja Lidzbarska.....	318	Pomorskie	144343
Ostoja Nadbużańska	33409	Bagna Izbickie.....	786
Pakośław.....	669	Białe Błoto	43
Przełam Wisły w Małopolsce	2907	Białogóra.....	1124
Puszcza Kampinoska	37640	Bór Chrobotkowy	41
Sikórz	205	Bunkier w Oliwie	0
Uroczyska Łąckie	1620	Bytowskie Jeziora Lobeliowe.....	2490
Wydmy		Dolina Górnej Łeby.....	2550
Lucynowsko- Mostowieckie.....	428	Dolina Grabowej	48
Opolskie	6655	Dolina Kłodawy	11
Forty Nyskie	55	Dolina Łupawy.....	5509
Góra Świętej Anny	4985	Dolina Reknicy	68
Grądy w Dolinie Odry	10	Dolina Stropnej	963
Kamień Śląski.....	832	Dolina Środkowej Wietcisy.....	431
Ostoja Sławniowicko-Burgrabicka ..	761	Dolina Wieprzy i Studnicy	10116
Załęczański Łuk Warty.....	55	Dolna Wisła.....	9847
Podkarpackie	265221	Górowski Las	99
Bednarka.....	237	Hopowo.....	8
Bieszczady.....	111484	Jar Rzeki Raduni	88
Fort Salis Saglio	52	Jeziora Lobeliowe koło Soszycy	132
Góry Słone.....	46016	Jeziora Wdzydzkie	12813
Horyniec	5630	Jeziorka Chościńskie	214
Jasiołka.....	687	Jezioro Bobięcińskie	801

a Patrz „Uwagi metodyczne”.
a See “Methodological notes”.

TABL. 24(210). OBSZARY NATURA 2000 – SPECJALNE OBSZARY OCHRONY SIEDLISK (SOO) WEDŁUG

WOJEWÓDZTWO W 2008 R. (cd.)

NATURA 2000 AREAS – AREAS OF SPECIAL HABITAT PROTECTION BY VOIVODSHIPS IN 2008 (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Powierzchnia w ha ^a Area in ha ^a	WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Powierzchnia w ha ^a Area in ha ^a
Pomorskie (dok.)		Świętokrzyskie (dok.)	
Jezioro Krasne	96	Łysogóry	5574
Jezioro Piasek	55	Ostoja Nidziańska	26516
Krzewiny	266	Ostoja Przedborska.....	7974
Kurze Grzędy	1587	Przełom Wisły w Małopolsce.....	4736
Lubnia	1	Warmińsko-mazurskie	88042
Łebskie Bagna	211	Bieńkowo	123
Mawra-Bagno Biała.....	295	Budwity	451
Mechowiska Sulęczyńskie.....	46	Dolina Drwęcy	4423
Miasteczkie Jeziora Lobeliowe	1372	Gązwa	499
Mierzeja Sarbska	1876	Gierłoż	57
Orle.....	270	Jezioro Drużno	3089
Ostoja Słowińska.....	31251	Jezioro Karaś.....	815
Ostoja w Ujściu Wisły.....	591	Mamerki.....	162
Pelcznica.....	253	Ostoja Borecka.....	25340
Piaśnickie Łąki	1080	Ostoja Lidzbarska.....	5081
Pływające wyspy pod Rekowem	108	Ostoja Welska	1592
Przymorskie Błota	1588	Przełomowa Dolina Rzeki Wel	1104
Przywidz.....	3	Puszcza Romincka	14753
Sandr Brdy.....	6879	Rzeka Pasłęka	6682
Sandr Wdy.....	1605	Zalew Wiślany i Mierzeja Wiślana	23872
Staniszewskie Błoto.....	917	Wielkopolskie	190990
Studzienickie Torfowiska	175	Bagno Chlebowo.....	465
Torfowisko PoblOCKie.....	112	Barłóżnia Wolsztyńska.....	22
Trzy Młyny.....	766	Biedrusko	9642
Twierdza Wiślouljście	16	Dąbrowy Krotoszyńskie	34219
Waćmierz	22	Dąbrowy Obrzyckie	885
Widowo	92	Diabelskie Pustacie	2
Zalew Wiślany i Mierzeja Wiślana..	16977	Dolina Noteci	38686
Zatoka Pucka i Półwysep Helski	26751	Dolina Piławy.....	4
Śląskie	83522	Dolina Rurzyca	1308
Beskid Mały	6071	Fortyfikacje w Poznaniu.....	137
Beskid Śląski	26404	Huby Grzebienickie	6
Beskid Żywiecki.....	35275	Jeziora Pszczewskie i Dolina Obry	6763
Cieszyńskie Źródła Tufowe.....	267	Jezioro Brenno	80
Graniczny Meander Odry	155	Jezioro Gopło	3284
Kościół w Górkach Wielkich	0	Jezioro Kubek	1049
Kościół w Radziechowach.....	0	Kopanki.....	1
Ostoja Olsztyńsko-Mirowska	2211	Ostoja nad Baryczą	15806
Ostoja Środkowojurajska.....	3799	Ostoja Nadwarciańska.....	26653
Ostoja Złotopotocka	2748	Ostoja Wielkopolska	8427
Pierściec	1702	Ostoja Zgierzyniecka.....	575
Podziemia Tarnogórsko-		Pojezierze Gnieźnieńskie	11228
Bytomskie.....	3491	Poligon w Okonku.....	2180
Pustynia Błędowska.....	282	Pradolina Bzury-Neru	1113
Stawy Łęczczok	586	Puszcza Bieniszewska.....	954
Suchy Młyn	518	Rogalińska Dolina Warty	14754
Szachownica	13	Sieraków	1
Świętokrzyskie	65860	Torfowisko Rzeczińskie.....	236
Dolina Krasnej.....	1940	Uroczyska Puszczy Drawskiej	7017
Lasy Suchedniowskie	19121		

^a Patrz „Uwagi metodyczne”.^a See “Methodological notes”.

TABL. 24(210). OBSZARY NATURA 2000 – SPECJALNE OBSZARY OCHRONY SIEDLISK (SOO) WEDŁUG WOJEWÓDZTW W 2008 R. (cd.)

NATURA 2000 AREAS – AREAS OF SPECIAL HABITAT PROTECTION BY VOIVODSHIPS IN 2008 (cont.)			
WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Powierzchnia w ha ^a Area in ha ^a	WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Powierzchnia w ha ^a Area in ha ^a
Wielkopolskie (dok.)		Zachodniopomorskie (dok.)	
Zachodnie Pojezierze Krzywińskie..	5495	Jezioro Śmiadowo	213
Zachodniopomorskie	366627	Jezioro Wielki Bytyń.....	2011
Bagno i Jezioro Ciemino	787	Karsibórz Świdwiński	588
Bobolickie Jeziora Lobeliowe	4759	Kemy Rymańskie	2645
Brzeźnicka Węgorza.....	592	Lasy Bierzwnickie.....	8213
Diabelskie Pustacie.....	3230	Mirosławiec.....	6567
Dolina Grabowej	8207	Ostoja Goleniowska	8419
Dolina Iny koło Recza	4467	Pojezierze Myśliborskie	4296
Dolina Krapieli.....	233	Police- kanały	100
Dolina Piławy	2183	Poligon w Okonku.....	0
Dolina Płoni i Jezioro Miedwie	20744	Przymorskie Błota	101
Dolina Radwi Chocieli i Chotli	21862	Słowińskie Błoto	193
Dolina Rurzycy.....	458	Strzeliny koło Tuczna.....	17
Dolina Wieprzy i Studnicy	4234	Trzebiatowsko-Kołobrzeski Pas Nadmorski.....	17454
Dolina Odry.....	29326	Ujście Odry i Zalew Szczeciński	52611
Dorzecze Parsęty	27710	Ujście Warty.....	0
Gogolice- Kosa.....	1425	Uroczyska Puszczy Drawskiej.....	29290
Janiewickie Bagno.....	162	Uroczyska w Lasach Stepnickich	2750
Jeziora Czaplineckie.....	31949	Warnie Bagno.....	565
Jeziora Szczecineckie	6479	Wolin i Uznam	30792
Jezioro Bobięcińskie.....	2582	Wzgórza Bukowe	11748
Jezioro Bukowo	3261	Obszary morskie	
Jezioro Kozie.....	162	Sea areas	323183
Jezioro Lubie i Dolina Drawy.....	13241	Ławica Słupska	80050
		Ostoja na Zatoce Pomorskiej.....	243133

^a Patrz „Uwagi metodyczne”.
Ź r ó d ł o: dane Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska

^a See “Methodological notes”.
S o u r c e: data of the General Directorate for Environmental Protection

TABL. 25(211). CHARAKTERYSTYKA TRENDÓW DLA 123 GATUNKÓW PTAKÓW LĘGOWYCH OBJĘTYCH MONITORINGIEM^a OBSZARÓW OCHRONY NATURA 2000

THE CHARACTERISATION OF TRENDS FOR 123 SPECIES OF BREEDING BIRDS INCLUDED IN THE MONITORING ^a OF NATURA 2000 PROTECTION AREAS				
NAZWA GATUNKU NAME OF THE SPECIES	Liczebność populacji lęgowej w Polsce w tyś. The number of population of breeding birds in Poland in thous.	Średnie roczne tempo zmian liczebności populacji Average annual rate of changes in the number of population	% powierzchni kraj zasiedlony przez gatunek % of the country area settled by a given species	Roczne tempo zmian rozpowszechniania Annual rate of changes in spreading
Kormoran (Phalacrocorax carbo)	12,5	·	2,6	0,894
Bąk (Botaurus stellaris)	4,1-4,8	1,013	31,4	1,002
Czapla siwa (Ardea cinerea)	9,0-10,0	0,9291	9,5	0,959
Bocian czarny (Ciconia nigra)	1,2-1,4	·	48,9	0,871
Bocian biały (Ciconia ciconia)	40,0-42,0	0,9716	96,8	1,001
Łabędź niemy (Cygnus olor)	6,5-7,0	1,087	70,9	0,979
Gęgawa (Anser anser)	3,2-3,6	·	16,4	1,058
Krzyżówka (Anas platyrhynchos)	200,0-400,0	1,0121	82,6	1,027
Trzmielojad (Pernis apivorus)	3,6	·	40,8	0,884

^a Patrz „Uwagi metodyczne”.
^a See “Methodological notes”.

TABL. 25(211). CHARAKTERYSTYKA TRENDÓW DLA 123 GATUNKÓW PTAKÓW LĘGOWYCH OBJĘTYCH MONITORINGIEM^a OBSZARÓW OCHRONY NATURA 2000 (cd.)
THE CHARACTERISATION OF TRENDS FOR 123 SPECIES OF BREEDING BIRDS INCLUDED IN THE MONITORING^a OF NATURA 2000 PROTECTION AREAS (cont.)

NAZWA GATUNKU NAME OF THE SPECIES	Liczebność populacji lęgowej w Polsce w tyś. <i>The number of population of breeding birds in Poland in thous.</i>	Średnie roczne tempo zmian liczebności populacji <i>Average annual rate of changes in the number of population</i>	% powierzchni kraju zasiedlony przez gatunek <i>% of the country area settled by a given species</i>	Roczne tempo zmian rozpowszechniania <i>Annual rate of changes in spreading</i>
Bielik (<i>Haliaeetus albicilla</i>)	0,9	1,083	10,7	0,949
Błotniak stawowy (<i>Circus aeruginosus</i>)	6,5-8,0	1,004	66,1	0,993
Błotniak łąkowy (<i>Circus pygargus</i>)	2,3-3,5	1,0452	16,6	1,055
Jastrząb (<i>Accipiter gentili</i>)	5,0-10,0	.	81,3	0,937
Krogulec (<i>Accipiter nisus</i>)	2,5-9,9	1,0255	60,9	1,02
Myszołów (<i>Buteo buteo</i>)	50,0-80,0	0,9892	99,1	1,001
Orlik krzykliwy (<i>Aquila pomarina</i>)	1,8	.	27,4	0,853
Orlik grubodzioby (<i>Aquila Langa</i>)	0,015	1,022	0,4	1,021
Orzeł przedni (<i>Aquila chrysaetos</i>)	0,027	1,024	0,4	1,046
Rybołów (<i>Pandion haliaetus</i>)	0,037	0,963	3,3	0,989
Pustułka (<i>Falco tinnunculus</i>)	5,0-10,0	1,018	57,5	1,067
Kobuz (<i>Falco subbuteo</i>)	3,0-5,0	.	54,9	0,993
Kuropatwa (<i>Perdix perdix</i>)	300,0-600,0	1,0119	88,2	0,992
Przepiórka (<i>Coturnix coturnix</i>)	100,0-150,0	0,9645	42,7	0,982
Bażant (<i>Phasianus colchicus</i>)	150,0-200,0	1,0988	65,3	1,095
Derkacz (<i>Crex crex</i>)	20,0-30,0	0,9343	42,3	0,941
Kokoszka (<i>Gallinula chloropus</i>)	10,0-19,9	.	58,7	0,926
Łyska (<i>Fulica atra</i>)	100,0-249,9	1,0352	86,0	1,007
Żuraw (<i>Grus grus</i>)	14,0-15,0	1,0725	53,4	1,016
Czajka (<i>Vanellus vanellus</i>)	100,0-150,0	0,9402	95,6	1,012
Kszyk (<i>Gallinago gallinago</i>)	15,0-30,0	.	68,3	0,93
Rycyk (<i>Limosa limosa</i>)	5,0-6,0	0,8916	29,3	1,058
Samotnik (<i>Tringa ochropus</i>)	5,0-10,0	.	35,3	0,925
Mewa czarnogłowa (<i>Larus melanocephalus</i>)	0,096	1,064	0,4	.
Siniak (<i>Columba oenas</i>)	10,0-19,9	0,9982	35,7	0,972
Grzywacz (<i>Columba palumbus</i>)	400,0-600,0	1,0137	99,8	1,012
Sierpówka (<i>Streptopelia decaocto</i>)	200,0-400,0	1,0125	92,4	1,037
Turkawka (<i>Streptopelia tortur</i>)	40,0-70,0	0,9852	86,5	0,963
Kukułka (<i>Cuculus canorus</i>)	150,0-200,0	0,9842	99,1	0,992
Jerzyk (<i>Apus apus</i>)	100,0-300,0	1,0434	83,1	1,018
Dudek (<i>Upupa epos</i>)	10,0-15,0	1,034	55,1	1,056
Krętogłów (<i>Jynx torquilla</i>)	8,0-20,0	1,093	71,4	1,089
Dzięcioł zielonosiwy (<i>Picus canus</i>)	2,0-3,0	0,9471	13,6	0,971
Dzięcioł czarny (<i>Dryocopus Martusi</i>)	40,0-90,0	1,0421	83,3	0,988
Dzięcioł duży (<i>Dendrocopos major</i>)	400,0-800,0	1,0083	99,3	1,003
Dzięciołek (<i>Dendrocopos minor</i>)	20,0-40,0	1,0802	78,7	1,093
Dzierłatka (<i>Galerida cristata</i>)	7,0-10,0	0,9537	21,4	0,934
Lerka (<i>Lullula arborea</i>)	80,0-110,0	1,0758	63,1	1,019
Skowronek (<i>Alauda arvensis</i>)	4000,0-7000,0	1,0168	99,7	1,001
Dymówka (<i>Hirundo rustica</i>)	1800,0-2700,0	1,0131	99,9	1,007
Oknówka (<i>Delichon urbica</i>)	350,0-600,0	0,9978	98,7	1,016
Świergotek polny (<i>Anthus campestris</i>)	10,0-20,0	0,9211	44,7	0,896

^a Patrz „Uwagi metodyczne”.

^a See “Methodological notes”.

TABL. 25(211). CHARAKTERYSTYKA TRENDÓW DLA 123 GATUNKÓW PTAKÓW LĘGOWYCH OBJĘTYCH MONITORINGIEM^a OBSZRÓW OCHRONY NATURA 2000 (cd.)
THE CHARACTERISATION OF TRENDS FOR 123 SPECIES OF BREEDING BIRDS INCLUDED IN THE MONITORING^a OF NATURA 2000 PROTECTION AREAS (cont.)

NAZWA GATUNKU NAME OF THE SPECIES	Liczebność populacji lęgowej w Polsce w tys. <i>The number of population of breeding birds in Poland in thous.</i>	Średnie roczne tempo zmian liczebności populacji <i>Average annual rate of changes in the number of population</i>	% powierzchni kraj zasiedlony przez gatunek <i>% of the country area settled by a given species</i>	Roczne tempo zmian rozpowszechniania <i>Annual rate of changes in spreading</i>
Świergotek drzewny (Anthus trivialis)	500,0-800,0	0,992	97,0	0,983
Świergotek łąkowy (Anthus pratensis)	150,0-300,0	0,9537	88,7	0,976
Pliszka żółta (Motacilla flava)	400,0-800,0	0,9656	93,7	0,996
Pliszka siwa (Motacilla alba)	150,0-300,0	1,0283	99,9	1,031
Strzyżyk (Troglodytes troglodytes)	400,0-1000,0	1,0013	94,9	0,963
Pokrzywnica (Prunella modularis)	150,0-300,0	1,003	74,8	0,972
Rudzik (Erithacus rubecula)	1000,0-1500,0	0,9933	99,4	1,013
Słownik szary (Luscinia luscinia)	200,0-400,0	0,9897	77,4	0,98
Słownik rdzawy (Luscinia megarhynchos)	100,0-150,0	1,0129	35,0	1,01
Kopciuszek (Phoenicurus ochruros)	250,0-400,0	1,014	97,8	1,022
Pleszka (Phoenicurus phoenicurus)	80,0-150,0	1,0553	62,4	1,047
Pokląska (Saxicola rubetra)	400,0-600,0	1,0045	96,7	0,997
Kląskawka (Saxicola torquata)	25,0-35,0	1,0537	19,4	1,139
Białorzytka (Oenanthe oenanthe)	20,0-50,0	1,0777	69,0	1,033
Kos (Turdus merula)	1000,0-2000,0	0,9834	99,7	0,994
Kwiczół (Turdus pilaris)	200,0-400,0	0,9634	92,8	1,007
Śpiewak (Turdus philomelos)	500,0-800,0	1,0197	99,5	1,01
Paszkot (Turdus viscivorus)	50,0-100,0	1,0674	48,9	1,007
Świerszczak (Locustella naevia)	100,0-200,0	1,0431	52,5	0,996
Strumieniówka (Locustella fluviatilis)	50,0-80,0	0,9911	58,2	1,000
Rokitniczka (Acrocephalus schoenobaenus)	60,0-120,0	1,0292	69,3	1,039
Łozówka (Acrocephalus palustris)	400,0-600,0	0,9891	90,7	0,971
Trzcinniczek (Acrocephalus scirpaceus)	40,0-200,0	.	75,2	1,014
Trzciniak (Acrocephalus arundinaceus)	20,0-50,0	1,0564	75,3	1,087
Zaganiacz (Hippolais icterina)	200,0-400,0	0,9975	95,3	0,99
Jarzębata (Sylvia nisoria)	20,0-50,0	0,9544	47,7	0,89
Pieczę (Sylvia curruca)	300,0-500,0	0,9865	96,4	1,001
Ciemiówka (Sylvia communis)	1000,0-2000,0	0,9853	98,9	0,995
Gajówka (Sylvia borin)	300,0-500,0	0,9669	94,3	0,957
Kapturka (Sylvia atricapilla).....	1200,0-2000,0	1,0269	98,0	1,008
Świstunka leśna (Phylloscopus sibilatrix)	700,0-1000,0	1,0078	95,3	1,003
Pierwiosnek (Phylloscopus collybita)	1000,0-1500,0	1,0076	99,3	1,008
Piecuszek (Phylloscopus trochilus)	1000,0-2000,0	1,0304	98,2	1,013
Muchołówka żałobna (Ficedula hypoleuca)	100,0-300,0	0,9818	75,2	0,966
Muchołówka szara (Muscicapa striata)	100,0-300,0	0,9766	93,5	0,982
Mysikrólik (Regulus reguluj)	300,0-600,0	0,965	76,9	0,985
Zniczek (Regulus ignicapillus)	60,0-100,0	1,1491	14,3	1,076
Raniuszek (Aegithalos caudatus)	30,0-80,0	0,9608	68,4	0,992
Sikora uboga (Parus palustris)	100,0-200,0	0,9141	82,4	0,964
Sikora czarnogłówka (Parus montanus)	200,0-300,0	0,9324	83,7	0,982
Czubatka (Parus cristatus)	100,0-200,0	1,0093	73,4	0,969
Sosnowka (Parus ater)	200,0-400,0	1,0266	80,2	0,994
Modraszka (Parus caeruleus)	500,0-1000,0	1,0275	98,7	1,004

^a Patrz „Uwagi metodyczne”.
^a See “Methodological notes”.

TABL. 25(211). CHARAKTERYSTYKA TRENDÓW DLA 123 GATUNKÓW PTAKÓW LĘGOWYCH OBJĘTYCH MONITORINGIEM^a OBSZRÓW OCHRONY NATURA 2000 (dok.)
THE CHARACTERISATION OF TRENDS FOR 123 SPECIES OF BREEDING BIRDS INCLUDED IN THE MONITORING^a OF NATURA 2000 PROTECTION AREAS (cont.)

NAZWA GATUNKU NAME OF THE SPECIES	Liczebność populacji lęgowej w Polsce w tys. The number of population of breeding birds in Poland in thous.	Średnie roczne tempo zmian liczebności populacji Average annual rate of changes in the number of population	% powierzchni kraju zasiedlony przez gatunek % of the country area settled by a given species	Roczne tempo zmian rozpowszechniania Annual rate of changes in spreading
Bogatka (Parus major)	1000,0-3000,0	0,9897	99,9	1,003
Kowalik (Sitta europaea)	300,0-400,0	1,0021	93,9	1,002
Pelzacz leśny (Certhia familiaris)	200,0-300,0	1,0032	79,7	0,952
Pelzacz ogrodowy (Certhia brachydactyla)	50,0-150,0	0,9262	54,6	0,931
Wilga (Oriolus oriolus)	80,0-150,0	1,0211	97,1	1,007
Gąsiorek (Lanius collurio)	200,0-400,0	1,0115	97,2	0,999
Srokosz (Lanius excubitor)	10,0-20,0	1,0808	51,2	1,02
Sójka (Garrulus glandarius)	200,0-400,0	1,0581	98,1	1,018
Sroka (Pica pica)	200,0-500,0	1,0253	98,7	1,026
Kawka (Corvus monedula)	100,0-300,0	1,0219	90,9	0,998
Gawron (Corvus frugilegus)	150,0-200,0	0,976	56,6	1,024
Wrona siwa (Corvus corone)	50,0-150,0	0,9478	96,6	0,985
Kruk (Corvus corax)	10,0-19,9	1,006	92,3	1,002
Szpak (Sturnus vulgaris)	1500,0-3000,0	1,0166	99,9	1,002
Mazurek (Passer montanus)	500,0-999,9	0,9556	96,8	1,015
Wróbel (Passer domesticus)	2500,0-4999,9	0,9785	99,8	1,001
Zięba (Fringilla coelebs)	5000,0-10000,0	0,9925	100,0	0,998
Kulczyk (Serinus serinus)	150,0-250,0	0,9875	85,6	1,023
Dzwoniec (Carduelis chloris)	400,0-700,0	1,018	98,9	1,000
Szczygieł (Carduelis carduelis)	400,0-800,0	0,9228	98,7	0,961
Czyż (Carduelis spinus)	10,0-19,9	1,1737	46,3	1,131
Makolągwa (Carduelis cannabina)	300,0-600,0	0,9515	96,6	0,973
Krzyżodziób świerkowy (Loxia curvirostra)	2,5-9,9	.	2,7	1,161
Gil (Pyrrhula pyrrhula)	50,0-100,0	0,9457	69,4	0,928
Grubodziób (Coccothraustes coccothraustes)	200,0-400,0	0,9797	89,6	0,943
Trznadel (Emberiza citrinella)	2000,0-4000,0	0,9809	99,9	0,998
Ortolan (Emberiza hortulana)	120,0-230,0	0,9583	66,1	0,997
Potrzos (Emberiza schoeniclus)	200,0-500,0	0,9938	93,9	0,998
Potrzeszcz (Miliaria kalandra)	150,0-400,0	1,0406	68,6	1,023

a Patrz „Uwagi metodyczne”.
Źródło: dane Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska uzyskane w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska.

a See “Methodological notes”.
Source: data of the Main Inspectorate for Environmental Protection within the National Environmental Monitoring.

TABL. 26(212). POMNIKI PRZYRODY^a
MONUMENTS OF NATURE^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2006	2007	2008	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M	33094	34989	34549	35074	35833	TOTAL
Pojedyncze drzewa	25940	27331	26972	27379	28070	Single trees
Grupy drzew	4501	4878	4804	4879	4905	Groups of trees
Aleje	772	817	824	855	876	Alleys
Głazy narzutowe	1104	1202	1201	1207	1223	Erratic boulders
Skalki, grotty, jaskinie i inne	777	761	260 ^b	263 ^b	267 ^b	Stones, grottos, caves and other
Pozostałe ^c	.	.	488	491	492	Other

a Od 1995 r. łącznie z obiektami utworzonymi na mocy uchwały rady gminy. b Bez grot i innych. c W pozostałych: krzewy (21), źródła, wodospady, wywierzyska (54) oraz inne – w tym grotty (417).
Źródło: do 1989 r. – dane Ministerstwa Środowiska

a Since 1995 together with establishments created on the basis of gmina resolution. b excluding grottos and other. c In “other” there are bushes (21), springs, waterfalls, exurgents (54) and other – including grottos (417).
Source: since 1989 – data of the Ministry of Environment.

TABL. 27(213). POMNIKI PRZYRODY WEDŁUG WOJEWÓDZTW W 2008 R.
 MONUMENTS OF NATURE BY VOIVODSHIPS IN 2008

WOJEWÓDZTWA VOIVODSHIPS	Ogółem <i>Total</i>	W tym wprowa- dzone uchwałą rady gminy <i>Of which established on the basis of gmina resolution</i>	Pojedyncze drzewa <i>Single trees</i>	Grupy drzew <i>Groups of trees</i>	Aleje <i>Alleys</i>	Głazy <i>Erratic</i>	Skalki, jaskinie <i>Stones, caves</i>	Pozostałe <i>Other</i>
P O L S K A <i>P O L A N D</i>	35833	7603	28070	4905	876	1223	267	492
Dolnośląskie.....	2749	1243	2334	223	77	41	36	38
Kujawsko-pomorskie	2192	484	1328	675	67	87	-	35
Lubelskie.....	1478	89	1046	272	40	43	7	70
Lubuskie.....	1088	394	837	172	28	35	-	16
Łódzkie	3731	290	3526	124	57	11	1	12
Małopolskie.....	2183	188	1619	285	29	19	140	91
Mazowieckie	4132	199	3097	692	123	192	-	28
Opolskie	638	209	517	85	23	11	1	1
Podkarpackie.....	1531	454	1158	280	51	13	10	19
Podlaskie	2184	17	1931	120	27	104	-	2
Pomorskie	2728	743	2036	424	34	184	1	49
Śląskie.....	1526	712	1238	182	34	26	30	16
Świętokrzyskie.....	652	123	393	107	8	31	41	72
Warmińsko-mazurskie	2591	144	1892	370	112	209	-	8
Wielkopolskie	3834	828	2968	636	101	103	-	26
Zachodniopomorskie.....	2596	1486	2150	258	65	114	-	9

TABL. 28(214) INDYWIDUALNE FORMY OCHRONY PRZYRODY WEDŁUG WOJEWÓDZTW W 2008 R.
 INDIVIDUAL FORMS OF NATURE PROTECTION BY VOIVODSHIP IN 2008

WOJEWÓDZTWA VOIVODSHIPS	Stanowiska dokumentacyjne <i>Documentation sites</i>			Użytki ekologiczne <i>Ecological arable lands</i>			Zespoły przyrodniczo–krajobrazowe <i>Nature-landscape complexes</i>		
	obiekty <i>establish ments</i>	w tym wprowa- dzone uchwałą rady gminy <i>of which introduced on the basis of gmina resolution</i>	powierz- chnia w hektarach <i>area in hectares</i>	obiekty <i>establish ments</i>	w tym wprowa- dzone uchwałą rady gminy <i>of which introduced on the basis of gmina resolution</i>	powierz- chnia w hektarach <i>area in hectares</i>	obiekty <i>establish ments</i>	w tym wprowa- dzone uchwałą rady gminy <i>of which introduced on the basis of gmina resolution</i>	powierz- chnia w hektarach <i>area in hectares</i>
P O L S K A <i>P O L A N D</i>	164	31	813,0	6798	2014	45587,0	214	100	84645,0
Dolnośląskie.....	-	-	-	143	110	5136,5	11	10	461,5
Kujawsko-pomorskie	1	-	93,5	1854	21	5560,3	14	9	2363,1
Lubelskie.....	4	-	4,5	193	45	7093,5	7	5	768,8
Lubuskie.....	4	4	16,5	353	43	3296,6	7	6	9711,2
Łódzkie	4	2	12,8	380	8	1468,7	25	5	10533,9
Małopolskie.....	80	-	57,7	33	16	1156,4	4	2	106,3
Mazowieckie	6	-	521,3	880	47	1816,3	32	3	5115,1
Opolskie	9	8	18,7	94	14	688,5	14	6	2583,5
Podkarpackie.....	26	3	15,9	370	62	1034,6	1	1	1,3
Podlaskie	2	1	0,5	249	3	1720,6	1	1	56,1
Pomorskie	7	-	29,8	748	407	3440,2	15	5	16590,9
Śląskie.....	6	4	7,0	71	20	702,2	18	15	3884,1
Świętokrzyskie.....	10	6	29,4	95	14	323,8	9	-	53,8
Warmińsko-mazurskie	1	-	2,0	113	17	3655,8	12	-	20943,1
Wielkopolskie	1	-	0,1	145	145	2068,3	3	2	2100,6
Zachodniopomorskie.....	3	3	3,3	1077	1042	6424,7	41	30	9371,7

TABL. 29(215). OBSZARY WODNO-BŁOTNE WEDŁUG „KONWENCJI O OBSZARACH WODNO-BŁOTNYCH MAJĄCYCH ZNACZENIE MIĘDZYNARODOWE, ZWŁASZCZA JAKO ŚRODOWISKO ŻYCIA PTACTWA WODNEGO”
WETLANDS BY “THE CONVENTION ON WETLANDS OF INTERNATIONAL IMPORTANCE, ESPECIALLY AS WATERFOWL HABITAT”

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Data zgłoszenia Date of application	Województwo Voivodship	Powierzchnia w ha Area in ha
RAZEM TOTAL	x	x	145066
Biebrzański Park Narodowy	1995 - 10 - 27	Podlaskie	59223
Słowiński Park Narodowy	1995 - 10 - 27	Pomorskie	32744
Wigierski Park Narodowy	2002 - 10 - 29	Podlaskie	15085
Poleski Park Narodowy	2002 - 10 - 29	Lubelskie	9762
Narwiański Park Narodowy.....	2002 - 10 - 29	Podlaskie	7350
Rezerwat Stawy Milickie.....	1995 - 10 - 27	Dolnośląskie	5325
Park Narodowy Ujście Warty (dawniej Rezerwat Słońsk).....	1984 - 01 – 03	Lubuskie	7956
Rezerwat Jezioro Drużno.....	2002 - 10 - 29	Warmińsko-mazurskie	3068
Rezerwat Jezioro Siedmiu Wysp	1984 - 01 - 03	Podlaskie, Warmińsko-	1618
Rezerwat Jezioro Świdwie.....	1984 - 01 - 03	Zachodnio - pomorskie	891
Rezerwat Jezioro Karaś	1984 - 01 - 03	Warmińsko - mazurskie	815
Rezerwat Jezioro Łuknajno	1977 - 11 - 22	Podlaskie	1189
Subalpejskie torfowiska w Karkonoskim Parku Narodowym.....	2002 - 10 – 29	Dolnośląskie	40

Ź r ó d ł o: dane Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska
S o u r c e: data of the General Director for Environmental Protection

TABL. 30(216). REZERWATY BIOSFERY W POLSCE
BIOSPHERE RESERVES IN POLAND

REZERWATY BIOSFERY BIOSPHERE RESERVES	Data powołania Date of foundation	Powierzchnia Area							
		ogółem total		w tym strefa of which the zones					
				centralna central		buforowa buffer		prześciowa intermediate	
		w ha in ha	w % in %	w ha in ha	w % in %	w ha in ha	w % in %	w ha in ha	w % in %
Babia Góra	1976	11829	100,0	1062	9,0	2330	19,7	8437	71,6
Białowieża	1976	10502	100,0	4747	45,2	5585	53,2	170	1,6
Karpaty Wschodnie	1992 ^a /1998 ^b	213211	100,0	24130	11,3	33310	15,6	155771	73,1
The Eastern Carpathians									
w tym: Polska		113846	53,4	18425	16,2	10776	9,5	84645	74,4
of which Poland									
Słowacja	1992	40778	19,1	2643	6,5	14373	35,2	23762	58,3
Slovakia									
Ukraina		58587	27,5	3062	5,2	8161	13,9	47364	80,8
Ukraine									
Karkonosze	1992	60362	100,0	10149	16,8	31783	52,7	18430	30,5
w tym: Czechy									
of which the Czech Republic		54787	90,8	8432	15,4	27925	51,0	18430	33,6
Polska		5575	9,2	1717	30,8	3858	69,2	–	–
Poland	1976	1410	100,0	710	50,4	700	49,6	–	–
Łuknajno									
Puszcza Kampinowska ...		76232	100,0	5675	7,4	31969	41,9	38588	50,6
The Kampinos Forest									
Słowiński	1976	20790	100,0	5619	27,0	15171	73,0	–	–
Tatrzański		123566	100,0	56992	46,1	30012	24,3	36562	29,6
w tym: Polska		17906	14,5	7548	42,2	6371	35,6	3987	22,3
of which Poland									
Słowacja	1992	105660	85,5	49444	46,8	23641	22,4	32575	30,8
Slovakia									
Polesie Zachodnie		139917	100,0	5225	3,7	43215	30,9	91478	65,4
The Western Polesie									

a W listopadzie 1992 r. UNESCO zatwierdziło transgraniczny rezerwat dwustronny Karpaty Wschodnie (Polska-Słowacja).
b Zatwierdzony zostaje pierwszy trójpąństwowy Międzynarodowy Rezerwat Biosfery Karpaty Wschodnie (Polska-Słowacja-Ukraina).
Ź r ó d ł o: UNESCO – MAB Biosphere Reserves Directory
a In November 1992 UNESCO approved the cross-boundary bilateral reserve “the Eastern Carpathians” (Poland-Slovakia). b The first three-
nation International Biosphere Reserve the Eastern Carpathians (Poland-Slovakia-Ukraine).
S o u r c e: UNESCO - MAB Biosphere Reserves Directory.

TABL. 31(217). ZAGROŻENIE FLORY WEDŁUG „POLSKIEJ CZERWONEJ KSIĘGI ROŚLIN”
THREAT TO FLORA BY “THE POLISH RED BOOK OF PLANTS”

GRUPY SYSTEMATYCZNE SYSTEMATIC GROUPS	Liczba gatunków zagrożonych ogółem <i>The number of species in the total number of endangered species</i>	Z ogółem w kategoriach zagrożenia <i>Of total in the categories of threat</i>						
		EX ^a	EW ^b	CR ^c	EN ^d	VU ^e	LR ^f	DD ^g
OGÓŁEM ..... <i>TOTAL</i>	296	31	7	74	59	102	21	2
Paprotniki ..... <i>Pteridophyta</i>	19	3	2	9	4	1	–	–
Nagozależkowe ..... <i>Gymnospermae</i>	3	–	–	–	–	3	–	–
Okrytozależkowe ..... <i>Angiospermae</i>	274	28	5	65	55	98	21	2
Dwuliścienne ..... <i>Dicotyledonae</i>	174	15	4	41	33	67	14	1
w tym: baldaszkowate ..... <i>of which: Apiaceae</i>	9	1	–	5	2	–	1	–
dzwonkowate ..... <i>Campanulaceae</i>	3	–	–	–	2	1	–	–
goryczkowate ..... <i>Gentianaceae</i>	1	–	–	–	–	1	–	–
goździkowate ..... <i>Caryophyllaceae</i>	12	4	–	4	–	4	–	–
jaskrowate ..... <i>Ranunculaceae</i>	16	–	1	2	1	9	3	–
motylkowate ..... <i>Fabaceae</i>	12	2	–	1	3	6	–	–
pierwiosnkowate ..... <i>Primulaceae</i>	5	1	1	2	–	–	1	–
rózowate ..... <i>Rosaceae</i>	12	1	–	1	2	7	1	–
trędownikowate ..... <i>Scrophulariaceae</i>	10	1	–	3	2	3	1	–
złożone ..... <i>complex</i>	18	–	1	7	–	4	5	1
pozostałe ..... <i>other</i>	76	5	1	16	21	32	2	–
Jednoliścienne: ..... <i>Monocotyledons</i>	100	13	1	24	22	31	7	1
w tym: liliowate ..... <i>of which: liliaceae</i>	7	1	–	4	–	2	–	–
storzycowate ..... <i>orchidaceae</i>	24	3	–	4	9	7	1	–
turzycowate ..... <i>cyperaceae</i>	35	5	–	6	8	11	4	–
trawy ..... <i>grasses</i>	16	1	–	4	1	7	2	1
pozostałe ..... <i>other</i>	18	3	1	6	4	4	–	–

a EX – gatunki całkowicie wymarłe *b* EW – wymarłe w warunkach naturalnych. *c* CR – krytycznie zagrożone. *d* EN – zagrożone. *e* VU – narażone. *f* LR – niższego ryzyka. *g* DD – których stopień zagrożenia jest trudny do określenia z powodu braku dostatecznej informacji.
Źródło: "Polska Czerwona Księga Roślin – paprotniki i rośliny kwiatowe", Instytut Botaniki im. W. Szafera PAN, Kraków 2001.

a EX – species extinct. *b* EW – extinct in the wild. *c* CR – critical endangered. *d* EN – endangered. *e* VU – vulnerable. *f* LR – lower risk. *g* DD – data deficient.
Source: The Polish Red Data Book of Plants – pteridophyta and spermatophyte”, W. Szafer Institute of Botany Polish Academy of Sciences, Kraków 2001.

TABL. 32(218).SZACUNKOWE LICZBY GATUNKÓW ZWIERZĄT WYŻSZYCH I WSZYSTKICH RAZEM OPISANYCH W SKALI ŚWIATA I KRAJU
ESTIMATED NUMBERS OF HIGHER SPECIES OF ANIMALS AND ALL OTHER SPECIES DESCRIBED IN IN THE WORLD AND POLAND CONTEXT

GROMADY	Świat The world		Polska Poland		CLASS
	dane UNEP UNEP data	dane polskie Polish data	gatunki zarejestrowane ^a registered species ^a	gatunki występujące i prawdopodobnie występujące existing species and probably existing species	
Ssaki	4000	4500	105	92	Mammals
Ptaki	9040 ^b	8600	421 ^c	395 ^d	Birds
Gady	6300	6000	9	8	Reptiles
Płazy	4180	2200	18	18	Amphibians
Ryby	18990	21650	130 ^e	129 ^e	Fish
Smoczkouste	.	.	4	4	Cyclostomes
Kręgowce	42510	42950	687	646	Vertebrates
Strunowce	45000	45170	692	651	Chordates
Zwierzęta	1320000	1357830	33000	47000	Animals

^a Wliczono tu taksony występujące w kraju historycznie i współcześnie, w tym pojawiające się jedynie sporadycznie i nieregularnie.
^b Wg encyklopedii ptaków Ch.M.Perrinsa i in. (1990) – 9300 gatunków. ^c Za opracowaniem pt. „Ptaki Palearktyki Zachodniej – nazewnictwo i status krajowy”, bez uwzględnienia gatunków, których pojawy dotyczą uciekinierów z niewoli. ^d W tym 232 gatunki lęgowe.
^e Uwzględniono tu gatunki słodkowodne, dwuśrodowiskowe i morskie.
Ź r ó d ł o: „Czerwona lista zwierząt ginących i zagrożonych w Polsce”, Instytut Ochrony Przyrody PAN, Kraków 2002

^a Including taxons occurring in the country historically and nowadays, of which occurring only sporadically and irregularly. ^b According to The Encyclopedia of Birds by Ch. M. Perrins et al. (1990) – 9300 species. ^c According to the study entitled “Birds of the Western Palearctic – nomenclature and national status”, excluding species occurring as fugitives from captivity. ^d Of which 232 breeding species. ^e Including freshwater, two-environment, marine species.
S o u r c e: “The red list of threatned animals in Poland”, Institute of Nature Conservation, Polish Academy of Sciences. Kraków 2002.

TABL. 33(219). ŁĄCZNE ZESTAWIENIE SKLASYFIKOWANYCH GATUNKÓW ZWIERZĄT OGRANICZAJĄCE SIĘ DO WYŻSZYCH JEDNOSTEK SYSTEMATYCZNYCH
TOTAL LIST OF CLASSIFIED SPECIES OF ANIMALS RESTRICTED TO HIGHER SYSTEMATIC UNITS

GRUPA	Ogółem Total	Kategorie zagrożenia Threat categories							GROUP
		EX/EXP ^a EX/EXP ^a	CR ^b CR ^b	EN ^c EN ^c	VU ^d VU ^d	NT ^e NT ^e	LC ^f LC ^f	DD ^g DD ^g	
OGÓŁEM	2769	213	174	382	585	322	329	764	TOTAL
Kręgowce	151	16	22	24	15	30	23	21	Vertebrates
Mięczaki	129	1	17	8	36	48	1	18	Molluscs
Stawonogi	2477	196	135	350	533	240	304	719	Arthropods
w tym: owady	2174	196	133	258	393	228	304	661	of which: insects
pajęczaki	286	–	–	90	138	–	–	58	arachnids
skorupiaki	18	–	2	2	2	12	–	–	crustaceans
Pierścienice	12	–	–	–	1	4	1	6	Annelids

^a EX/EXP – wymarłe i zanikłe / prawdopodobnie zanikłe w granicach Polski w ostatnich czterech stuleciach (XVII-XX w.).
^b CR – krytycznie zagrożone. ^c EN – silnie zagrożone. ^d VU – umiarkowanie zagrożone, inaczej narażone. ^e NT – niższego ryzyka, ale bliskie zagrożenia. ^f LC – niższego ryzyka – najmniejszej troski. ^g DD – o statusie słabo rozpoznanym i zagrożeniu stwierdzonym, ale bliżej nieokreślonym.
Ź r ó d ł o: „Czerwona lista zwierząt ginących i zagrożonych w Polsce”, Instytut Ochrony Przyrody PAN, Kraków 2002
^a EX/EXP – extinct and declined/probably extinct in Poland within the last four centuries (the 17th -20th century). ^b CR – critical. ^d EN – endangered. ^e VU – moderately endangered, vulnerable in other way. ^e NT - lower risk, but near threatened. ^f LR – low risk – the lowest care. ^g DD – with status barely recognised and threat determined but not evaluated.
S o u r c e: “The red list of threatned animals in Poland”, Institute of Nature Conservation, Polish Academy of Sciences. Kraków 2002.

TABL. 34(220). STATUS I ZAGROŻENIE KRĘGOWCÓW WEDŁUG KLASYFIKACJI „POLSKIEJ CZERWONEJ KSIĘGI ZWIERZĄT”
STATUS AND THREAT OF VERTEBRATES BY CLASSIFICATION OF “THE POLISH RED DATA BOOK OF ANIMALNS”

GATUNKI	Ogółem Total	Ssaki Mammals	Ptaki Birds	Gady Reptiles	Płazy Amphibians	Ryby Fish	Kragłouste Cyclostomes	SPECIES
Notowane we współczesnych granicach Polski od XVII (S)	680 ^a	105	414	9	18	130 ^a	4	Recorded within contemporary Poland since the 17 th century (S)
Obecnie występujące (S')	646	92	395(380) ^b	8(9)	18	129(73) ^c	4	Currently occurring (S')
Obecnie rozmnażające się w kraju (regularnie lub nieregularnie) (REPR)	455 ^a	(87)89	232	8	18	104	4	Currently reporducting in the country (regularly or irregularly)(REPR)
Introdukowane, zawleczone i pochodzące z niewoli (INTR)	45 ^a	7	15 ^a	–	–	23 ^d	–	Introduced, carried and originating from captivity (INTR)
Wyłącznie wędrujące, zimujące i zalatujące (MIGR) ...	190 ^a	3(5)	160 ^a	–	–	25 ^a	–	Only migrating, wintering and visiting (MIGR)

a Wartości przybliżone i nietrwale. *b* Liczba taksonów po odliczeniu 8 gatunków ptaków sprowadzonych i uznanych za zbiegłe z niewoli oraz 7 gatunków o niepewnym statusie. *c* Taksony słodkowodne, w tym także o randze podgatunku. *d* Dotyczy gatunków słodkowodnych i dwuśrodowiskowych.

Ź r ó d ł o : "Polska Czerwona Księga Zwierząt", PWRiL, Warszawa 2001 r.

a Aproximate and impermanent values. *b* Number of taxons after excluding 8 birds species imported and recognised as escaped from captivity and 7 species with uncertain status. *c* Freshwater taxons, of which also with the rank of subspecies. *d* Concerns freshwater and two-environment species

S o u r c e: “The Polish red data book of animals”, PWRiL, Warszawa 2001.

TABL. 35(221). STAN LICZEBNY KRĘGOWCÓW W WYDZIELONYCH KATEGORIACH KLASYFIKACYJNYCH WEDŁUG „POLSKIEJ CZERWONEJ KSIĘGI ZWIERZĄT”
STATE OF POPULATION OF VERTEBRATES IN SEPARATED CLASSIFICATION CATEGORIES BY „POLISH RED DATA BOOKS OF ANIMALS”

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem Total	Według kategorii zagrożeń By threat category							SPECIFICATION
		EX ^a	EXP ^b	CR ^c	EN ^d	VU ^e	NT ^f	LC ^g	
O G Ó Ł E M	130	2	14	22	24	15	30	23	TOTAL
Ssaki	32	2	2	2	10	1	9	6	Mammals
Ptaki	70	–	10	16	8	10	10	16	Birds
Gady	4	–	1	1	1	1	–	–	Reptiles
Płazy	3	–	–	–	–	–	2	1	Amphibians
Ryby	17	–	1	3	4	2	7	–	Fish
Kragłouste	4	–	–	–	1	1	2	–	Cyclostomes

a Gatunki całkowicie wymarłe. *b* Gatunki zanikłe lub prawdopodobnie zanikłe. *c* Gatunki skrajnie zagrożone. *d* Gatunki bardzo wysokiego ryzyka, silnie zagrożone. *e* Gatunki wysokiego ryzyka, narażone na wyginięcie. *f* Gatunki niższego ryzyka, ale bliskie zagrożenia. *g* Gatunki w kraju nie wykazujące na razie regresu populacyjnego i nie należące do zbyt rzadkich, a nawet lokalnie i/lub czasowo zwiększające swój stan posiadania, a także takie, które reprezentowane są przez populacje marginalne, ledwie zaznaczające się i nietrwale.

Ź r ó d ł o : "Polska Czerwona Księga Zwierząt", PWRiL, Warszawa 2001 r.

a Species extinct. *b* Species declined or probably extinct. *c* Species critically endangered. *d* Species of high risk, endangered. *e* Species of high risk, vulnerable to extinction. *f* Species of lower risk, but near threatened. *g* Species in the country with no population regression or not too rare, even locally and/or temporarily increasing its number, and those represented by marginal population, barerly evident and impermanent.

S o u r c e: “The Polish red data book of animals”, PWRiL, Warszawa 2001.

TABL. 36(222). WAŻNIEJSZE ZWIERZĘTA CHRONIONE ^a
MAJOR ANIMALS PROTECTED ^a

ZWIERZĘTA CHRONIONE	2000	2005	2006	2007	2008	ANIMALS PROTECTED
	w sztukach <i>in units</i>					
Żubry	715	901	965	1070	1107	<i>European bison</i>
Kozice	87	138	141	128	150	<i>Chamois</i>
Niedźwiedzie	118	164	130	138	156	<i>Bears</i>
Bobry	24464	43499	49040	51334	58847	<i>Beavers</i>
Rysie	285	231	217	230	203	<i>Lynxes</i>
Wilki	1086	800	715	759	702	<i>Wolves</i>

^a Dane szacunkowe.
Ź r ó d ł o : dane Ministerstwa Środowiska.

^a Estimated data.
S o u r c e : data of the Ministry of Environment.

TABL. 37(223). STAN LICZEBNY^a WAŻNIEJSZYCH ZWIERZĄT CHRONIONYCH WEDŁUG WOJEWÓDZTW W 2008 R.
Stan w dniu 31 XII
STATE^a OF POPULATION OF MAJOR PROTECTED ANIMALS BY VOIVODSHIPS IN 2008
As of 31 XII

WOJEWÓDZTWA VOIVODSHIP	Żubry European bisons				Kozice Chamois	Nie- dźwie- dzie Bears	Bobry Beavers	Wilki Wolves	Głuszce Woodgr ouses	Cietrze- wie Black grouse	Rysie Lynxes
	ogółem total	z tego of which									
		stada wolne free herds	w ośrodkach zamkniętych in closed centres								
			ogrodach zoolo- gicznych zoologica l gardens	ośrod- kach hodowli farming centres							
	w sztukach in units										
POLSKA ..... POLAND	1107	948	39	120	150	156	58847	702	607	1191	203
Dolnośląskie	5	—	5	—	20	—	1100	6	—	300	—
Kujawsko-pomorskie.....	7	—	7	—	—	—	4000	3	—	—	2
Lubelskie	—	—	—	—	—	—	5200	153	170	60	—
Lubuskie	—	—	—	—	—	—	5100	9	—	—	—
Łódzkie	20	—	3	17	—	—	754	—	—	3	—
Małopolskie	21	—	—	21	130	23	2000	63	190	350	35
Mazowieckie	5	—	5	—	—	—	3900	3	—	4	17
Opolskie	—	—	—	—	—	—	200	—	—	—	—
Podkarpackie	286	286	—	—	—	126	5600	220	—	—	90
Podlaskie	562	524	2	36	—	—	15000	130	62	158	30
Pomorskie	6	—	6	—	—	—	340	—	—	—	2
Śląskie	40	—	6	34	—	7	210	20	185	6	17
Świętokrzyskie	—	—	—	—	—	—	3200	—	—	60	—
Warmińsko-mazurskie	79	79	—	—	—	—	6000	70	—	250	10
Wielkopolskie	13	—	5	8	—	—	3900	8	—	—	—
Zachodniopomorskie	63	59	—	4	—	—	2343	17	—	—	—

^a Dane szacunkowe..
Ź r ó d ł o : dane Ministerstwa Środowiska.

^a Estimated data.
S o u r c e : data of the Ministry of Environment.

TABL. 38(224). WYDANE ZEZWOLENIA^a NA REDUKCJĘ ZWIERZĄT CHRONIONYCH W 2008 R.
PERMISSIONS GRANTED^a FOR THE REDUCTION OF PROTECTED ANIMALS IN 2008

GATUNKI	Liczba wydanych zezwoleń <i>The number of permission granted</i>	Liczba osobników sztukach <i>The number of specimens</i>	Przyczyna redukcji <i>The reason for reduction</i>	SPECIES
O G Ó Ł E M	88	53377		TOTAL
Ssaki	5	145		Mammals
ryjówka aksamitna	2	55	do badań <i>for research</i>	<i>Eurasian shrew</i>
ryjówka malutka	1	20	do badań <i>for research</i>	<i>Eurasian pygmy shrew</i>
rzęšorek rzeczek	1	20	do badań <i>for research</i>	<i>Eurasian water shrew</i>
rzęšorek mniejszy	1	10	do badań <i>for research</i>	<i>Mediterranean water shrew</i>
żubr.....	–	40	eliminacja <i>elimination</i>	<i>European bison</i>
Ptaki	1	186		Birds
sikora bogatka.....	1	186	do badań <i>for research</i>	<i>Great tit</i>
Ryby	4	280		Fish
kiełb Kesslera	2	140	do badań <i>for research</i>	<i>Kessler's gudgeon</i>
kiełb białopłetwy	2	140	do badań <i>for research</i>	<i>White-finned gudgeon</i>
Pijawki	10	34000		Leech
pijawka lekarska	10	34000	do celów medycznych <i>for medical purposes</i>	<i>European medical leech</i>
Owady	19	9236		Insects
w tym: biegacz.....	5	8796	do badań <i>for research</i>	<i>Carabus</i>
żukowate.....	1	50	do badań <i>for research</i>	<i>Scarabaeidae</i>
tęcznik mniejszy	1	30	do badań <i>for research</i>	<i>Calosoma inquisitor</i>
wynurt.....	1	30	do badań <i>for research</i>	<i>Wynurt</i>
zmorsznik białowieski	1	30	do badań <i>for research</i>	<i>Stictoleptura variicornis</i>
zmorsznik olbrzymi	1	30	do badań <i>for research</i>	<i>Macroleptura thoracica</i>
ponurek Schneidera	1	30	do badań <i>for research</i>	<i>Boros schneideri</i>
pachnica dębowa.....	1	30	do badań <i>for research</i>	<i>Osmoderma eremite</i>
konarek tajgowy	1	30	do badań <i>for research</i>	<i>Phryganophilus ruficollis</i>
zagłębek bruzdkowany	1	30	do badań <i>for research</i>	<i>Rhysodes sculcatus</i>
zgniotek cynobrowy.....	1	30	do badań <i>for research</i>	<i>Cucujus cinnaberinnus</i>
zgniotek szkarłatny	1	30	do badań <i>for research</i>	<i>Cucujus haematodes</i>
modraszek arion.....	1	30	do badań <i>for research</i>	<i>Maculinea arion</i>
modraszek arkon.....	1	30	do badań <i>for research</i>	<i>Maculinea arcon</i>
modraszek Rebela.....	1	30	do badań <i>for research</i>	<i>Maculinea Rebel</i>

^a Przez Ministra Środowiska.
Uwaga: Zestawienie wykonano w oparciu o przysłane do Ministerstwa Środowiska sprawozdania właściwych wojewodów oraz w oparciu o spis zezwoleń wydanych bezpośrednio przez Ministra Środowiska.
Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Środowiska.

^a By the Minister of Environment.
Note: The compilation was made on the basis of reports sent to the Ministry of Environment by relevant voivods as well as on the basis of the record of permission issued directly by the Minister of Environment.
S o u r c e: data of the Ministry of Environment.

S o u r c e: data of the Ministry of Environment.

Source: data of the Ministry of Environment.

S o u r c e: data of the Ministry of Environment.

TABL. 40(226). WYDANE ZEZWOLENIA NA IMPORT I (RE)EKSPORT OKREŚLONYCH W CITES GATUNKÓW ZWIERZĄT W 2008 R. (dok.)
PERMISSIONS GRABTED FOR IMPORTS AND (RE)EXPORTS OF ANIMALS DETERMINED IN CITES IN 2008(cont.)

GROMADY LATA	Liczba okazów wg załączników CITES <i>The number of specimens according to the annexes to CITES</i>			Rodzaje okazów CITES według kodów ^a <i>Types of CITES specimens by codes^a</i>						Liczba krajów <i>The number of countries</i>		CLASSES YEARS
	I	II	III	LIV	BOD	TRO	SKI	LPS	pozostałe ^b <i>other</i>	pochodzenia <i>of origin</i>	(re)eksportu/ przeznaczenia <i>of (re)export/ destination</i>	
				sztuki <i>the number of animals</i>								
(RE)EKSPORT <i>(RE)EXPORT</i>												
Ssaki	8	691	–	64	–	–	632	–	3	6	9	<i>Mammals</i>
Ptaki	4	4	–	8	–	–	–	–	–	3	4	<i>Birds</i>
Gady	–	135	–	12	–	–	–	123	–	4	4	<i>Reptiles</i>
Ryby	–	4850	–	1800	–	–	–	–	3050	1	2	<i>Fish</i>

a Zgodnie z aneksem VII Rozporządzeniem Komisji (WE) Nr 865/2006: LIV – żywe zwierzęta. BOD – całe, martwe zwierzęta, włączając w to świeże lub przetworzone ryby, wypchane żółwie, spreparowane motyle, gady w alkoholu, całe wypchane trofea myśliwskie. TRO – trofeum (myśliwskie) – wszystkie części jednego zwierzęcia będące trofeami, jeżeli są one eksportowane razem. SKI – całe skóry, surowe lub garbowane. LPS – drobny wyrób skórzany np. paski, siodełka do rowerów, okładki na książeczki czekowe lub karty kredytowe, torebki, etui na klucze, notatniki, portmonetki, buty, portfele, paski do zegarków. *b* Ujęte w aneksie VII Rozporządzenia Komisji (WE) Nr 865/2006. *c* Ponadto 60kg.

Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Środowiska.

a According to the annex to the 7th Resolution of the Commission (EC) No. 865/2006: LIV – live animals, BOD – whole, dead animals, including fresh or processed fish, stuffed turtles, prepared butterflies, reptiles in alcohol, whole stuffed hunting trophies. TRO – (hunting) trophies – all parts of one animal constituting a trophie, if they are exported together. SKI – whole skins, raw or tanned. LPS – small leather products, e.g. belts, bicycle saddles, covers for checkbooks or credit cards, bags, etui for keys, notebooks, purses, belts for watches. *b* Included in the Annex to the Resolution of the Commission (EC) No. 865/2006. *c* Moreover 60 kg.

S o u r c e: data of the Ministry of Environment.

TABL. 41(227). WYDANE ZEZWOLENIA NA IMPORT OKREŚLONYCH W CITES GATUNKÓW ROŚLIN W 2008 R.
PERMISSIONS GRANTED FOR IMPORTS OF PLANTS DETERMINED IN CITES IN 2008

LATA RODZINY	Liczba okazów wg załączników CITES <i>The number of specimens according to the annexes to CITES</i>			Rodzaje okazów CITES według kodów ^a <i>Types of CITES specimens by codes^a</i>			Liczba krajów <i>The number of countries</i>		YEARS FAMILIES
	I I	II II	III III	EXT	LIV	LVS	pochodzenie <i>of origin</i>	(re)eksportu/ przeznaczenia <i>of (re)export/ destination</i>	
				kg	sztuki <i>pieces</i>				
					IMPORT <i>IMPORTS</i>				
Agawowate.....	—	1	—	—	1	—	1	1	<i>Agavaceae</i>
Kaktusowate	10	9	—	—	19	—	1	1	<i>Cactaceae</i>
Sagowcowate.....	—	129000	—	—	—	129000	1	1	<i>Cycadaceae</i>
Storczykowate	—	2618	—	—	2618	—	5	5	<i>Orchidaceae</i>

a DPL – suszone rośliny, np. okazy zielnikowe, EXT – ekstrakt (wyciąg), LIV – żywe rośliny, STE – łodygi roślin, TIM – surowe drewno za wyjątkiem okrągłego drewna tartacznego i tarcicy, LVS – liście. *b* W kilogramach.

Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Środowiska.

a DPL – dried plants, e.g. herbarium specimens, EXT – extract. LIV – live plants, STE – plant stems, TIM – raw wood, except for round sawmill wood and timber, LVS – leaves. *b* In kilograms.

S o u r c e: data of the Ministry of Environment.

TABL. 42(228). DECYZJE MINISTRA ŚRODOWISKA WYDANE NA EKSPERYMENTALNE UWOLNIENIE DO ŚRODOWISKA ORGANIZMÓW GENETYCZNIE ZMODYFIKOWANYCH (GMO) W LATACH 1999-2009^a
DECISIONS GRANTED FOR EXPERIMENTAL REVEAL INTO THE ENVIRONMENT OF GENETIC MODYFIED ORGANISMS (GMO) IN PERIOD 1999-2009^a

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Rok wydania decyzji The year of passing the decision	Liczba decyzji ^b The number of decisions	WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Rok wydania decyzji The year of passing the decision	Liczba decyzji ^b The number of decisions
OGÓŁEM..... TOTAL	x	43			
Burak cukrowy..... Sugar beet	1999	4	Ziemniaki..... Potatoes	1999	1
	2000	6		2000	2
	2001	1		2001	1
Burak pastewny..... Mangold wurzel				2002	1
Kukurydza..... Corn	1999	1			
	1999	3		2005	1
	2000	1		2007	1
	2001	1	Ogórek..... Cucumber	2001	1
	2005	2		2002	1
	2008	1		2003	2
	2009	1		2008	1
Rzepak ozimy..... Winter rapeseed	1999	2	Śliwa..... Plum	2002	1
	2000	2			
Rzepak jary..... Spring rapeseed	1999	1	Len..... Flax	2002	1
	2001	1	Pszenżyto..... Triticale	2007	1
				2008	1

a Do dnia: 2009-05-25. b W tym dopuszczenie do badań polowych i laboratoryjnych
Źródło: dane Ministerstwa Środowiska
a Until 25 May 2009. b Including approval for field and laboratory tests.
Source: data of the Ministry of Environment

TABL.43(229). DECYZJE MINISTRA ŚRODOWISKA WYDANE NA ZAMKNIĘTE UŻYCIE ORGANIZMÓW GENETYCZNIE ZMODYFIKOWANYCH (GMO) W LATACH 2002-2009^a
DECISIONS GRANTED FOR CLOSED USE OF GENETIC MODYFIED ORGANISMS (GMO) IN PERIOD 2002-2009^a

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Rok wydania decyzji The year of passing the decision	Liczba decyzji The number of decisions	WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Rok wydania decyzji The year of passing the decision	Liczba decyzji The number of decisions
OGÓŁEM..... TOTAL	x	341			
Ziemniak..... Potato	2002	2	Rośliny transgeniczne..... Transgenic plants	2007	1
	2004	1		2008	1
	2005	1	Róża..... Rose	2005	1
Rośliny sadownicze i ozdobne..... Fruit-growing and decorative plants	2002	1	Salata..... Lettuce	2005	3
Rzepak, Ziemniak..... Rapessed, potato	2003	1	Fasola..... Beans	2005	1
Kukurydza..... Corn	2004	1		2007	1
Ogórek..... Cucumber	2004	1	Rzodkiewnik (Arabidopsis) Arabidopsis	2005	1
Papryka..... Pepper	2004	1		2006	2
Rośliny transgeniczne..... Transgenic plants	2004	4		2007	2
	2005	6		2008	2
	2006	1			

a Do dnia: 2009-05-25. .
Uwaga: niektóre decyzje dotyczą kilku gatunków
Źródło: dane Ministerstwa Środowiska.
a Until 25.05.2009.
Note: Some decisions pertain to several species.
Source: data of the Ministry of Environment

TABL.43(229). DECYZJE MINISTRA ŚRODOWISKA WYDANE NA ZAMKNIĘTE UŻYCIE ORGANIZMÓW GENETYCZNIE ZMODYFIKOWANYCH (GMO) W LATACH 2002-2009^a(dok.)
DECISIONS GRANTED FOR CLOSED USE OF GENETIC MODYFIED ORGANISMS (GMO) IN PERIOD 2002-2009^a(cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Rok wydania decyzji The year of passing the decision	Liczba decyzji The number of decisions	WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Rok wydania decyzji The year of passing the decision	Liczba decyzji The number of decisions
Pomidor, Ogórek, Ziemniak, Tytoń, Rzodkiewnik (<i>Arabidopsis</i>)	2006	1	Muszka owocowa (<i>Drosophila</i>)	2007	1
Tomato, Cucumber, Potato, Tobacco, <i>Arabidopsis</i>			<i>Drosophila melanogaster</i>	2002	1
Jęczmień, Rzodkiewnik (<i>Arabidopsis</i>)....	2006	1	Grzyby.....		
Barley, <i>Arabidopsis</i>			<i>Mushrooms</i>	2004	2
Pomidor	2006	1	Mikroorganizmy ^b	2005	34
Tomato			<i>Microoorganisms</i>		
Ostropest plamisty	2006	1		2006	19
<i>Silybum marianum</i>				2007	29
Rośliny kapustne.....	2006	1		2008	26
<i>Brassicas</i>				2009	7
	2008	1			
Rzepak, Rzodkiewnik (<i>Arabidopsis</i>).....	2007	1	Inne ^c	2002	1
Rapeseed, <i>Arabidopsis</i>			<i>Other</i>	2003	6
Tytoń.....	2007	1		2004	4
Tobacco				2005	18
Ogórek, Pomidor.....	2007	1		2006	38
Cucumber, tomato				2007	27
Rośliny owadożerne (<i>Drosera capensis</i> , <i>Dionaea muscipula</i>)	2007	1		2008	24
Insectivores (<i>Drosera capensis</i> , <i>Dionaea muscipula</i>)				2009	3
Pomidor, Tytoń	2008	1			
Tomato, tobacco			Żywność, pasze	2004	2
Rzodkiewnik, Wilec (Pharbitis)	2008	1	<i>Food, feeds</i>	2005	5
<i>Arabidopsis, Pharbitis</i>				2006	5
Świnia	2003	1		2007	2
Pig			Materiał roślinny	2004	1
	2006	3	<i>Plant material</i>		
Cielęta, króliki.....	2004	1			
Calves, rabbits					
Myszy laboratoryjne.....	2006	1			
Laboratory mice					
	2007	12			
	2008	12			
	2009	3			
Myszy, szczury.....	2006	1			
Mice, rats					
	2007	2			
Gryzonie laboratoryjne.....	2007	2			
Laboratory rodents					
	2006	1			

^a Do dnia: 2009-05-25, ^b bakterie, wirusy, drożdże, pierwotniaki. ^c Kultury komórek i tkanek zwierzęcych i roślinnych, białka jądra komórkowego, plazmidy, szczepionki, enzymy, hormony.

Uwaga: niektóre decyzje dotyczą kilku gatunków
Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Środowiska.

^a Until 25.05.2009, ^b Bacteria, viruses, yeast, protozoons. ^c Cultures of cells as well as animal and plant cells, proteins of the cell nucleus, plasmides, vaccines, enzymes, hormones.

Note: Some decisions pertain to several species.
S o u r c e; data of the Ministry of Environment.

TABL. 44(230). KOŁA I CZŁONKOWIE LIGI OCHRONY PRZYRODY ^a
CLUBS AND MEMBERS OF THE NATURE PROTECTION LEAGUE^a

L A T A WOJEWÓDZTWA YEARS VOIVODSHIPS	Koła Circles	Członkowie kół Members of circles	
		ogółem total	w tym młodzież of which youth
P O L S K A 2000 <i>POLAND</i>	4303	260573	243003
2005	3912	152054	144121
2006	3663	131623	124353
2007	3354	128988	122016
2008	3020	111972	105738
Dolnośląskie	217	12741	12489
Kujawsko-pomorskie.....	81	2600	2368
Lubelskie	144	5207	4992
Lubuskie	74	1939	1620
Łódzkie.....	218	8371	8159
Małopolskie	341	11155	10820
Mazowieckie	234	12365	11904
Opolskie	88	2005	458
Podkarpackie	164	6124	5859
Podlaskie	—	—	—
Pomorskie	225	4901	4696
Śląskie	394	22915	22419
Świętokrzyskie	298	6976	6853
Warmińsko-mazurskie	17	393	343
Wielkopolskie.....	206	6712	6113
Zachodniopomorskie	319	7568	6645

^a Ewidencja niepełna.
^a Incomplete register.
Ź r ó d ł o: dane Zarządu Głównego Ligi Ochrony Przyrody
S o u r c e: data of the Main Board of the League for Environmental Protection

TABL. 45(231). PARKI I OGRODY HISTORYCZNE WEDŁUG WOJEWÓDZTW W 2008 R.^a
PARKS AND HISTORICAL GARDENS BY VOIVODSHIPS IN 2008^a

WOJEWÓDZTWA VOIVODSHIPS	Ogółem Total				Obiekty według rodzajów Establishments by type					
	obiekty number			powierz- chnia wpisana do rejestru zabytków w ha area entered into the register of monu-ments in ha	dwor- skie estate	pała- cowe i zam- kowe palace and castle	miejskie, uzdro- wiskowe i szpitalne urban, health- resort and hospital	klas- torne i koś- cielne monasti- c and church	ogrody przydo- mowe gardens ad- joining to houses	inne ^c other ^c
	zewiden- cjonowa- ne ^b register- red ^b	wpisane do rejestru zabytków entered into the register of monuments	wpisane do rejestru, bez określonej powierzchni entered into the register, without a specified area							
P O L S K A	9485	6954	3338	20788	3200	2079	245	107	607	716
<i>P O L A N D</i>										
Dolnośląskie	1391	833	611	1194	117	464	32	8	70	142
Kujawsko-pomorskie....	481	406	81	1316	292	81	10	3	13	7
Lubelskie	650	398	121	1985	207	93	7	15	52	24
Lubuskie	259	194	88	446	38	105	5	0	32	14
Łódzkie	518	385	250	545	250	49	18	6	17	45
Małopolskie	556	408	106	1958	235	56	21	27	47	22
Mazowieckie	1030	925	603	1723	445	143	31	10	182	114
Opolskie	222	215	16	2106	70	117	17	1	4	6
Podkarpackie	327	295	88	1353	186	50	5	7	36	11
Podlaskie	319	112	23	755	72	10	9	3	3	15
Pomorskie	658	265	220	239	140	69	5	2	32	17
Śląskie	218	194	148	172	48	73	11	4	36	22
Świętokrzyskie	254	223	203	73	106	33	3	6	1	74
Warmińsko-mazurskie..	447	418	190	1008	216	97	14	2	14	75
Wielkopolskie	1189	978	467	2496	456	329	26	12	46	109
Zachodniopomorskie ..	966	705	123	3419	322	310	31	1	22	19

^a Stan w dniu 31.XII.. ^b Bez obiektów zachowanych szczątkowo w trakcie rozpoznania. ^c Łącznie: ogrody szkolne, przyfabryczne, botaniczne, arboreta, parki leśne, zielen towarzysząca itp.
Ź r ó d ł o: dane Krajowego Ośrodka Badań i Dokumentacji Zabytków
^a As of 31 XII ^b Excluding objects of which only parts remained during the analysis. ^c In total: school gardens, gardens adjoining to companies, botanical, arboreta, accompanying green areas, etc.
S o u r c e: data of the National Centre for Research and Documentation of Monuments.

TABL. 46(232). RODZINNE OGRODY DZIAŁKOWE WEDŁUG WOJEWÓDZTW
FAMILY ALLOTMENT GARDENS BY VOIVODSHIPS

WOJEWÓDZTWA VOIVODSHIPS	Ogrody Gardens		Działki Parcels	
	obiekty number	powierzchnia w ha area in ha	liczba number	powierzchnia w ha area in ha
P O L S K A..... 2000 P O L A N D	5285	43951,5	965355	33224,1
2005	5169	43706,1	968407	33660,5
2006	4972	43662,6	967508	33625,2
2007	4971	43574,5	965795	33586,7
2008	4970	43517,9	964682	33577,0
Dolnośląskie	546	6503,7	155332	4953,9
Kujawsko-pomorskie	419	2913,2	58844	2192,3
Lubelskie	181	1462,6	33328	1123,2
Lubuskie	194	2139,2	45665	1742,9
Łódzkie	316	2084,5	45756	1543,7
Małopolskie	281	1509,0	32478	1136,4
Mazowieckie	507	3852,1	86351	2949,4
Opolskie	112	1725,1	40543	1387,6
Podkarpackie	205	1588,5	34925	1192,6
Podlaskie	104	1089,6	22489	799,1
Pomorskie	283	2952,7	66736	2335,9
Śląskie	688	4487,9	107255	3609,6
Świętokrzyskie	80	830,3	19162	618,9
Warmińsko-mazurskie	257	2357,7	48894	1721,6
Wielkopolskie	531	4383,8	93737	3359,1
Zachodniopomorskie	266	3637,9	73187	2910,7

Ź r ó d ł o: dane Polskiego Związku Działkowców.
S o u r c e: data of the Polish Gardeners Association.

TABL. 47(233). STAN PSZCZELARSTWA
STATE OF BEE-KEEPING

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2000	2006	2007	2008
W LICZBACH BEZWZGLĘDNYCH IN ABSOLUTE NUMBERS				
Szacunkowa liczba pszczelarzy	40381	39893	40486	39018
Estimated number of apiculturists				
Szacunkowa liczba rodzin pszczelich	838344	857704	863805	857764
Estimated number of bee families				
W ODSETKACH IN PERCENT				
Struktura pasiek: do 5 pni	9,8	9,4	10,0	9,2
The structure of below 5 hives apiaries				
od 6 do 10 pni	23,5	23,6	22,3	19,5
6 – 10 hives				
od 11 do 20 pni	26,3	24,9	26,3	26,8
11 – 20 hives				
od 21 do 50 pni	26,6	28,2	27,9	30,6
21-50 hives				
od 51 do 80 pni	10,7	10,5	10,0	10,6
51 – 80 hives				
od 81 do 150 pni	2,4	2,7	2,9	2,6
81 – 150 hives				
powyżej 150 pni	0,7	0,7	0,6	0,7
above 150 hives				
W KILOGRAMACH IN KILOGRAMS				
Średnia ilość miodu pozyskiwana z 1 rodziny pszczelej w pasiekach powyżej 80 pni.....	24	25	30	26
The average quantity of honey obtained from 1 bee family in apiaries above 80 hives				
w pozostałych pasiekach	13	12	18	15
in other apiaries				

Ź r ó d ł o: dane Polskiego Związku Pszczelarskiego.
S o u r c e: data of the Polish Apiarian Association.

TABL. 48(234). TERENY ZIELENI OGÓLNODOSTĘPNEJ I OSIEDLOWEJ W MIASTACH I NA WSI WEDŁUG WOJEWÓDZTW
GENERALLY ACCESSIBLE AND ESTATE GREEN AREAS IN CITIES AND VILLAGES BY VOIVODSHIPS

WOJEWÓDZTWA VOIVODSHIPS		Parki spacerowo–wypoczynkowe Strolling and recreational parks			Zieleńce Lawns			Zieleń uliczna Street greenery	Tereny zieleni osiedlowej Estate green belts	
		obiekty number	powierz– chnia area	przeciętna powierz– chnia 1 obiektu average area of 1 facility	obiekty number	powierz– chnia area	przeciętna powierz– chnia 1 obiektu average area of 1 facility			
										w hektarach in hectares
P O L S K A <i>P O L A N D</i>		2000 ^a	1574	16428,1	10,4	10140	6663,9	0,7	9053,4	23721,2
		2005	2316	21329,1	9,2	13443	8907,6	0,7	10914,6	22507,3
		2006	2396	21664,8	9,0	13909	9127,8	0,7	11281,0	22467,4
		2007	2470	22361,8	9,1	14556	9545,5	0,7	11123,9	24759,9
		2008	2499	22316,6	8,9	14829	9714,8	0,7	11648,0	24367,7
OGÓŁEM W MIASTACH I NA WSI TOTAL IN CITIES AND VILLAGES										
Dolnośląskie		266	2203,0	8,3	1922	1029,2	0,5	1206,8	1646,7	
Kujawsko-pomorskie		115	1534,2	13,3	622	529,6	0,9	590,2	1233,5	
Lubelskie		106	1128,0	10,6	717	489,0	0,7	567,4	1377,9	
Lubuskie		114	871,3	7,6	702	501,4	0,7	202,3	564,9	
Łódzkie		161	1495,4	9,3	583	578,2	1,0	312,1	1802,9	
Małopolskie		122	1298,0	10,6	1114	573,9	0,5	766,7	1517,4	
Mazowieckie		234	1985,0	8,5	946	760,2	0,8	1637,3	2996,3	
Opolskie		65	770,6	11,9	310	206,0	0,7	289,9	1003,4	
Podkarpackie		84	661,3	7,9	332	217,2	0,7	362,6	739,6	
Podlaskie		42	348,9	8,3	239	119,8	0,5	281,0	639,9	
Pomorskie		132	1103,6	8,4	1269	1054,0	0,8	933,9	1187,5	
Śląskie		261	3859,1	14,8	2478	1526,0	0,6	1926,6	4068,0	
Świętokrzyskie		50	316,0	6,3	153	122,1	0,8	278,7	828,2	
Warmińsko-mazurskie		97	446,0	4,6	645	362,1	0,6	257,3	2429,8	
Wielkopolskie		431	2908,0	6,7	1728	1093,3	0,6	1352,6	1522,4	
Zachodniopomorskie		219	1388,2	6,3	1069	552,8	0,5	682,6	809,3	
W TYM MIASTA OF WHICH CITIES										
R A Z E M										
T O T A L			1680	17142,0	10,2	11601	7391,7	0,6	10645,4	23850,1
Dolnośląskie		204	1748,6	8,6	1508	716,6	0,5	984,7	1532,2	
Kujawsko-pomorskie		92	1429,5	15,5	539	478,3	0,9	585,5	1206,0	
Lubelskie		57	850,3	14,9	584	408,3	0,7	513,4	1350,0	
Lubuskie		75	497,0	6,6	490	325,5	0,7	130,6	519,3	
Łódzkie		104	1170,2	11,3	469	486,8	1,0	307,5	1783,1	
Małopolskie		106	1171,7	11,1	982	480,6	0,5	756,5	1495,9	
Mazowieckie		185	1592,8	8,6	778	661,3	0,9	1521,9	2952,4	
Opolskie		46	631,6	13,7	262	177,3	0,7	283,4	994,2	
Podkarpackie		58	455,2	7,8	297	180,3	0,6	359,0	721,3	
Podlaskie		39	320,7	8,2	217	108,1	0,5	281,0	635,9	
Pomorskie		74	817,3	11,0	637	509,5	0,8	848,8	1136,9	
Śląskie		234	3520,0	15,0	2332	1441,9	0,6	1832,8	4025,4	
Świętokrzyskie		43	270,2	6,3	126	110,7	0,9	273,4	823,2	
Warmińsko-mazurskie		70	364,7	5,2	569	310,7	0,5	254,6	2422,9	
Wielkopolskie		185	1410,9	7,6	1071	600,7	0,6	1059,0	1474,4	
Zachodniopomorskie		108	891,3	8,3	740	395,1	0,5	653,3	777,0	

^a Do 2003 r. inwentaryzacja obejmowała tylko miasta.

^a Until 2003 the inventory included only cities.

TABL. 49(235). TERENY ZIELENI OGÓLNODOSTĘPNEJ I LASÓW GMINNYCH W MIASTACH I NA WSI WEDŁUG WOJEWÓDZTWA
GENERALLY ACCESSIBLE GREEN AREAS AND GMINA FORESTS IN CITIES AND VILLAGES BY VOIVODSHIPS

WOJEWÓDZTWA VOIVODSHIPS	Powierzchnia parków, zieleńców i terenów zieleni osiedlowej <i>The area of parks, lawns and estate green belts</i>			Żywo- płoty w tysiącach metrów bieżących <i>Hedges in thousand current metres</i>	Nasadzenia <i>Plantations</i>		Ubytki <i>Losses</i>		Lasy gminne (mienie komu- nalne) w ha <i>Gmina forests (municipal property) in ha</i>
	w hektarach <i>in hectares</i>	w % powierz- chni ogólnej ^b <i>in % of the total area^b</i>	na 1 miesz- kańca w m ² ^c <i>per capita in m²</i>		drzew <i>trees</i>	krzewów <i>bushes</i>	drzew <i>trees</i>	krzewów <i>bushes</i>	
					w tysiącach sztuk <i>in thousand pieces</i>				
POLSKA <i>POLAND</i> ..... 2000 ^a	46813,2	2,2	19,6	5423,9	244,4	1276,9	85,1	84,3	79576,1
2005	52744,0	0,2	13,8	6886,8	280,7	993,7	137,7	208,5	81831,3
2006	53260,0	0,2	14,0	6891,5	235,6	1358,6	133,0	159,2	82000,9
2007	56667,2	0,2	14,9	6928,2	221,2	1126,9	150,3	187,5	82472,7
2008	56399,1	0,2	14,8	6987,3	227,2	1225,9	194,7	195,4	84024,7

OGÓŁEM W MIASTACH I NA WSI
TOTAL IN CITIES AND VILLAGES

Dolnośląskie	4878,9	0,2	17,0	825,5	12,2	133,7	8,5	7,0	7158,9
Kujawsko-pomorskie	3297,3	0,2	15,9	330,6	27,1	132,3	12,2	18,1	3532,8
Lubelskie	2994,9	0,1	13,9	320,5	6,4	29,4	4,6	2,4	1043,4
Lubuskie	1937,6	0,1	19,2	233,7	7,4	41,5	7,2	3,5	1989,0
Łódzkie	3876,5	0,2	15,2	278,2	13,6	51,4	16,6	3,6	3354,7
Małopolskie	3389,3	0,2	10,3	462,3	8,3	83,5	11,4	25,0	11711,6
Mazowieckie	5741,5	0,2	11,0	915,8	18,6	229,9	22,1	11,3	2915,4
Opolskie	1980,0	0,2	19,2	230,5	6,2	25,5	6,7	2,0	1488,1
Podkarpackie	1618,1	0,1	7,7	129,3	6,9	18,6	2,7	3,7	27994,9
Podlaskie	1108,6	0,1	9,3	217,2	4,3	11,7	1,7	4,8	1309,6
Pomorskie	3345,1	0,2	15,1	461,2	31,7	107,3	18,3	18,6	3316,5
Śląskie	9453,1	0,8	20,3	1306,6	30,7	153,9	40,6	51,3	3862,6
Świętokrzyskie	1266,3	0,1	9,9	151,6	4,1	13,7	1,7	0,2	849,9
Warmińsko-mazurskie	3237,9	0,1	22,7	227,5	10,0	34,3	9,7	7,8	3432,2
Wielkopolskie	5523,7	0,2	16,3	684,5	27,6	135,0	17,5	23,5	5638,6
Zachodniopomorskie	2750,3	0,1	16,2	212,2	12,0	24,1	13,0	12,6	4426,5

W TYM MIASTA
OF WHICH CITIES

RAZEM	48383,8	2,3	20,8	6818,1	148,4	1120,7	125,6	147,1	32145,8
<i>TOTAL</i>									
Dolnośląskie	3997,4	1,8	19,7	811,5	9,3	125,1	5,3	6,6	3833,3
Kujawsko-pomorskie	3113,8	3,8	24,7	326,1	21,2	120,9	8,7	16,0	2123,5
Lubelskie	2608,6	2,7	25,9	315,0	3,7	19,9	4,3	2,3	307,7
Lubuskie	1341,8	2,1	20,9	211,3	5,3	34,1	3,0	0,9	1166,6
Łódzkie	3440,1	3,0	21,0	274,1	8,0	43,4	5,9	2,7	2102,9
Małopolskie	3148,2	1,9	19,5	458,0	5,0	78,6	8,9	23,4	3449,0
Mazowieckie	5206,5	2,4	15,5	899,2	14,4	220,9	17,5	10,1	1770,4
Opolskie	1803,1	2,4	33,3	228,1	4,4	23,4	3,9	1,0	556,6
Podkarpackie	1356,8	1,2	15,8	127,7	5,7	16,4	2,1	3,6	1287,2
Podlaskie	1064,7	1,2	15,0	216,6	4,2	11,1	1,6	2,8	507,2
Pomorskie	2463,7	2,2	16,7	437,8	8,6	91,5	7,3	12,0	2515,2
Śląskie	8987,3	2,4	24,7	1293,7	28,3	151,2	35,2	49,5	2679,8
Świętokrzyskie	1204,1	1,8	20,9	151,3	3,9	12,7	1,1	0,2	421,1
Warmińsko-mazurskie	3098,3	5,2	36,2	225,5	6,1	33,0	6,7	6,4	2575,8
Wielkopolskie	3486,0	2,3	18,2	635,3	12,9	118,6	10,0	7,1	3301,5
Zachodniopomorskie	2063,4	1,5	17,7	207,0	7,4	19,9	4,4	2,6	3548,0

^a Do 2003 r. inwentaryzacja obejmowała tylko miasta – z wyjątkiem lasów gminnych. ^b Do 2003 r. w % powierzchni miast. ^c Do 2003 r. na 1 mieszkańca miasta w m².
a Until 2003 the inventory included only cities –excluding gmina forests. B Until 2003 in % of city area. C Until 2003 per one inhabitant of a city in m².

TABL. 51(237). POŻARY LASÓW^a WEDŁUG MIESIĘCY W 2008 R.
FOREST FIRES BY MONTHS IN 2008

TABL. 52(238). POŻARY LASÓW WEDŁUG WOJEWÓDZTW W 2008 R.
FOREST FIRES BY VOIVODSHIPS IN 2008

TABL. 53(239). MONITORING LASU – TRENDY ZMIAN W STANIE USZKODZENIA DRZEW^a
MONITORING OF FOREST - TRENDS OF CHANGES IN STATE OF TREES DAMAGES^a

L A T A YEARS GRUPY KLAS GROUPS OF CLASSES	Gatunki Species								
	ogółem grand total	iglaste coniferous				liściaste non-coniferous			
		razem total	sosna pine	świerk spruce	jodła fir	razem total	dąb oak	buk beech	brzoza birch
	w % liczby drzew badanych								
W KLASACH DEFOLIACJI IN CLASSES OF DEFOLIATION									
Klasy 1–3 (powyżej 10%) <i>Classes 1-3 (above 10%)</i>									
2000.....	89,2	90,0	89,6	90,3	96,3	86,6	94,6	81,3	83,0
2005.....	87,2	87,1	86,9	89,4	85,6	87,3	93,4	81,3	86,5
2006 ^b	73,0	75,9	78,2	62,0	66,4	66,7	83,5	46,0	72,4
2007.....	74,8	76,7	78,1	72,3	60,5	71,0	84,5	58,5	74,6
2008.....	75,3	76,9	78,2	73,7	60,8	72,1	85,4	56,5	76,8
Klasy 2–3 (powyżej 25%) <i>Classes 2-3 (above 25%)</i>									
2000.....	31,5	31,6	29,1	39,5	55,8	31,2	46,1	19,6	26,6
2005.....	30,1	29,0	27,6	31,7	47,7	33,5	46,2	20,2	32,6
2006 ^b	20,1	21,1	20,9	22,0	23,2	18,1	29,8	9,9	17,4
2007.....	19,4	18,3	18,5	25,4	18,9	20,1	30,4	13,7	20,8
2008.....	17,7	17,2	16,4	25,4	20,3	18,8	27,9	10,0	20,4
W KLASACH ODBARWIENIA IN CLASSES OF DISCOLOURATION									
Klasy 1–3 (powyżej 10%) <i>Classes 1-3 (above 10%)</i>									
2000.....	0,7	0,5	0,3	2,0	1,2	2,0	4,7	0,3	0,9
2005.....	2,9	3,6	3,5	5,2	0,8	0,8	1,9	0,1	0,3
2006 ^b	1,7	1,8	1,4	4,2	4,2	1,6	0,8	1,0	3,4
2007.....	1,3	0,8	0,7	1,5	2,7	2,2	3,1	3,0	2,2
2008.....	1,0	0,7	0,5	2,4	1,4	1,4	2,9	1,6	1,5
Klasy 2–3 (powyżej 25%) <i>Classes 2-3 (above 25%)</i>									
2000.....	0,2	0,1	0,0	0,7	0,0	0,9	2,4	0,1	0,2
2005.....	1,0	1,2	1,1	2,2	0,2	0,2	0,5	0,0	0,1
2006 ^b	0,3	0,4	0,4	0,4	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
2007.....	0,2	0,1	0,1	0,5	0,5	0,3	0,4	0,6	0,3
2008.....	0,3	0,2	0,1	1,0	0,0	0,5	0,8	0,5	0,4
W KLASACH USZKODZENIA IN CLASSES OF DAMAGES									
Klasy 1–3 (powyżej 10%) <i>Classes 1-3 (above 10%)</i>									
2000.....	89,2	90,0	89,6	90,3	96,3	86,6	94,6	81,3	83,0
2005.....	87,2	87,1	86,9	89,4	85,6	87,3	93,4	81,3	86,5
2006 ^b	73,0	75,9	78,2	62,0	66,4	66,7	83,5	46,0	72,4
2007.....	74,8	76,8	78,2	72,3	60,5	71,0	84,6	58,4	74,6
2008.....	75,3	60,8	78,2	73,7	60,8	72,2	85,5	56,5	76,9
Klasy 2–3 (powyżej 25%) <i>Classes 2-3 (above 25%)</i>									
2000.....	31,5	31,6	29,1	39,6	55,8	31,2	46,2	19,6	26,6
2005.....	30,3	29,3	28,0	31,7	47,7	33,5	46,2	20,2	32,6
2006 ^b	20,2	21,1	20,9	22,0	23,2	18,1	29,8	9,9	17,4
2007.....	18,4	19,1	18,5	25,5	18,9	20,1	30,5	13,7	20,9
2008.....	17,8	17,2	16,4	25,5	20,3	18,9	28,1	10,1	20,5

^a W drzewostanach w wieku: do 2005 r. – powyżej 40 lat, w 2006 r. powyżej 20 lat. ^b Dane nie są porównywalne z wynikami z lat poprzednich – w 2006 r. zmianie uległa lokalizacja powierzchni obserwacyjnych i sposób ich zakładania, badaniem objęto lasy wszystkich własności oraz drzewostany w wieku 20–40 lat.

Ź r ó d ł o: opracowania Instytutu Badawczego Leśnictwa za lata 2005–2008 – "Stan uszkodzenia lasów w Polsce na podstawie badań monitoringowych".

^a In tree stands of the age: until 2005 – above 40, in 2006 above 20 years. ^b Data are not comparable with the results from previous years – in 2006 the location of observation areas and the manner of establishing them changed, the analysis included forests of all property types and tree stands aged 20-40 years.

S o u r c e: analyses of the Research Institute of Forestry for the years 2005-2008 – "The state of damage of forests in Poland on the basis of monitoring analyses."

TABL. 54 (240). MONITORING LASU – OCENA STANU DEFOLIACJI DRZEW^a WEDŁUG GATUNKÓW W 2008 R.
MONITORING OF FOREST - ASSESSMENT OF DEFOLIATION^a STATE OF THE TREES BY SPECIES IN 2008

GRUPY RODZAJOWE DRZEW	Drzewa w klasach defoliacji w % <i>Trees in defoliation classes in %</i>								Średnia defo- liacja w % <i>Aver- age defolia- tion in %</i>	TYPE GROUPS OF TREES	
	0 (bez defo- liacji) <i>(none defolia- tion)</i>	1 (lekka defolia- cja) <i>(slight defolia- tion)</i>	2 (średnia defolia- cja) <i>(moderate defolia- tion)</i>	3 (duża de- foliacja) <i>(severe defolia- tion)</i>	4 (drzewa martwe) <i>(dead trees)</i>	razem klasy <i>total classes</i>					
						1-3	2-3	2-4			3-4
O G Ó Ł E M.....	24,45	57,54	17,14	0,60	0,27	75,28	17,74	18,01	0,87	19,91	TOTAL
Drzewa iglaste	22,88	59,67	16,68	0,53	0,24	76,88	17,21	17,45	0,77	20,00	Coniferous trees
sosna	21,62	61,81	15,99	0,37	0,21	78,17	16,36	16,57	0,58	19,95	pine
świerk	25,80	48,26	23,15	2,25	0,54	73,66	25,40	25,94	2,79	22,22	spruce
jodła	39,13	40,50	19,94	0,32	0,11	60,76	20,26	20,37	0,43	17,63	fir
pozostałe	38,92	45,81	14,28	0,74	0,25	60,83	15,02	15,27	0,99	17,27	others
Drzewa liściaste...	27,55	53,33	18,03	0,75	0,34	72,11	18,78	19,12	1,09	19,73	Broadleaved trees
dąb	14,46	57,52	27,35	0,52	0,15	85,39	27,87	28,02	0,67	22,84	oak
buk	43,47	46,56	9,65	0,32	—	56,53	9,97	9,97	0,32	15,44	beech
brzoza	22,73	56,41	19,73	0,69	0,44	76,83	20,42	20,86	1,13	20,80	birch
olsza	35,08	51,96	11,74	0,61	0,61	64,31	12,35	12,96	1,22	17,60	alder
pozostałe	32,35	49,19	16,57	1,54	0,35	67,30	18,11	18,46	1,89	19,45	others

^a W drzewostanach w wieku powyżej 20 lat.
Ź r ó d ł o: Instytut Badawczy Leśnictwa – "Stan uszkodzenia lasów w Polsce w 2008 roku na podstawie badań monitoringowych", Biblioteka Monitoringu Środowiska, Sękocin Stary 2009.

^a Tree stands aged over 20 years.
S o u r c e: Forest Research Institute – “State of tree damages in Poland in 2008 on the basis of monitoring research”, Environmental Monitoring Library, Sękocin Stary 2009.

TABL. 55(241). MONITORING LASU – OCENA STANU ODBARWIENIA DRZEW^a WEDŁUG GATUNKÓW W 2008 R.
MONITORING OF FOREST - EVALUATION OF DISCOLOURATION^a STATE OF TREES BY SPECIES IN 2008

GRUPY RODZAJOWE DRZEW	Drzewa w klasach odbarwienia w % <i>Trees in decolouration classes in %</i>									TYPE GROUPS OF TREES
	0 (bez odbar- wieni) <i>(none decoloura- -tion)</i>	1 (lekkie odbar- wienie) <i>(slight decoloura- -tion)</i>	2 (średnie odbar- wienie) <i>(mode- rate decolou- ration)</i>	3 (duże odbar- wienie) <i>(severe decolou- ration)</i>	4 (drzewa martw) <i>(dead trees)</i>	razem klasy <i>total classes</i>				
						1–3	2–3	2–4	3–4	
O G Ó Ł E M.....	98,72	0,73	0,20	0,08	0,27	1,01	0,28	0,55	0,35	TOTAL
Drzewa iglaste	99,07	0,52	0,12	0,05	0,24	0,69	0,17	0,41	0,29	Coniferous trees
sosna	99,27	0,41	0,07	0,04	0,21	0,52	0,11	0,32	0,25	pine
świerk	97,06	1,42	0,74	0,24	0,54	2,40	0,98	1,52	0,78	spruce
jodła	98,52	1,37	–	–	0,11	1,37	–	0,11	0,11	fir
pozostałe	99,51	0,24	–	–	0,25	0,24	–	0,25	0,25	others
Drzewa liściaste.....	98,29	0,79	0,35	0,22	0,35	1,36	0,57	0,92	0,57	Broadleaved trees
dąb	96,91	2,12	0,78	0,04	0,15	2,94	0,82	0,97	0,19	oak
buk	98,39	1,09	0,26	0,26	–	1,61	0,52	0,52	0,26	beech
brzoza	98,05	1,15	0,26	0,10	0,44	1,51	0,36	0,80	0,54	birch
olsza	98,73	0,33	0,17	0,16	0,61	0,66	0,33	0,94	0,77	alder
pozostałe	98,29	0,79	0,35	0,22	0,35	1,36	0,57	0,92	0,57	others

^a W drzewostanach w wieku powyżej 20 lat.
Ź r ó d ł o: Instytut Badawczy Leśnictwa – "Stan uszkodzenia lasów w Polsce w 2008 roku na podstawie badań monitoringowych", Biblioteka Monitoringu Środowiska, Sękocin Stary 2009.

^a Tree stands aged over 20 years.
S o u r c e: Forest Research Institute – “State of tree damages in Poland in 2008 on the basis of monitoring research”, Environmental Monitoring Library, Sękocin Stary 2009.

TABL. 56(242). MONITORING LASU – OCENA STANU USZKODZENIA DRZEW^a WEDŁUG GATUNKÓW W 2008 R.
MONITORING OF FOREST - EVALUATION OF DAMAGES STATE OF TREES^a BY SPECIES IN 2007

GRUPY RODZAJOWE DRZEW	Drzewa w klasach defoliacji w % <i>Trees in defoliation classes in %</i>									TYPE GROUPS OF TREES
	0 (bez defo- liacji) <i>(none)</i>	1 (lekka de- foliacja) <i>(slight defolia- tion)</i>	2 (średnia de- foliacja) <i>(moderate defolia- tion)</i>	3 (duża de- foliacja) <i>(severe defoliate on)</i>	4 (drzewa martw) <i>(dead trees)</i>	razem klasy <i>total classes</i>				
						1–3	2–3	2–4	3–4	
O G Ó Ł E M.....	25,78	58,18	15,09	0,64	0,31	73,91	15,73	16,04	0,95	TOTAL
Drzewa iglaste	23,51	60,32	15,36	0,53	0,28	76,21	15,89	16,17	0,81	Coniferous trees
sosna	21,75	62,36	15,22	0,40	0,27	77,98	15,62	15,89	0,67	pine
świerk	23,51	60,32	15,36	0,53	0,28	76,21	15,89	16,17	0,81	spruce
jodła.....	53,28	35,25	11,47	–	–	46,72	11,47	11,47	–	fir
pozostałe	45,35	42,25	11,24	0,77	0,39	54,26	12,01	12,40	1,16	others
Drzewa liściaste....	30,09	54,11	14,58	0,86	0,36	69,55	15,44	15,80	1,22	Broadleaved trees
dąb	20,34	61,84	17,27	0,46	0,09	79,57	17,73	17,82	0,55	oak
buk	57,39	34,90	6,85	0,86	–	42,61	7,71	7,71	0,86	beech
brzoza	24,39	58,70	15,83	0,73	0,35	75,26	16,56	16,91	1,08	birch
olsza.....	34,11	53,61	10,87	0,91	0,50	65,39	11,78	12,28	1,41	alder
pozostałe	35,73	46,33	15,98	1,38	0,58	63,69	17,36	17,94	1,96	others

^a W drzewostanach w wieku powyżej 20 lat.
Ź r ó d ł o: Instytut Badawczy Leśnictwa – "Stan uszkodzenia lasów w Polsce w 2008 roku na podstawie badań monitoringowych", Biblioteka Monitoringu Środowiska, Sękocin Stary 2009

^a Tree stands aged over 20 years.
S o u r c e: Forest Research Institute – “State of tree damages in Poland in 2008 on the basis of monitoring research”, Environmental Monitoring Library, Sękocin Stary 2009.

TABL. 57(243). KONCENTRACJA GAZOWYCH ZANIECZYSZCZEŃ POWIETRZA W LASACH WEDŁUG KRAIN
PRZYRODNICZO-LEŚNYCH W LATACH 2005–2008
CONCENTRATION OF GASEOUS AIR POLLUTANTS IN FORESTS BY NATURAL AND FOREST REGIONS IN THE YEARS 2005-2008

KRAINY PRZYRODNICZO-LEŚNE <i>NATURAL AND FOREST REGIONS</i>	Dwutlenek siarki – SO ₂ <i>Sulphur dioxide - SO₂</i>				Dwutlenek azotu – NO ₂ <i>Nitrogen dioxide - NO₂</i>			
	2005	2006	2007	2008	2005	2006	2007	2008
	w µg /m ³ /rok <i>in µg /m³/year</i>							
Bałtycka	2,23	2,06	1,30	0,92	6,06	6,61	6,26	6,56
Mazursko–Podlaska	1,58	1,29	0,77	0,80	3,49	4,47	3,47	4,24
Wielkopolsko–Pomorska	3,62	3,54	1,69	1,58	8,18	9,29	8,04	9,16
Mazowiecko–Podlaska	3,42	3,06	1,81	1,47	6,86	6,96	6,99	6,94
Śląska	4,65	4,00	2,83	2,54	8,69	8,51	8,46	9,39
Małopolska	5,53	4,72	2,72	2,88	6,96	8,06	7,27	8,15
Sudecka	3,03	2,10	1,50	1,39	4,87	5,08	4,78	4,99
Karpacka	3,97	2,85	1,97	1,76	5,01	4,92	4,25	3,94

Ź r ó d ł o: Instytut Badawczy Leśnictwa – "Stan uszkodzenia lasów w Polsce w 2008 roku na podstawie badań monitoringowych", Biblioteka Monitoringu Środowiska, Sękocin Stary 2009.

S o u r c e: Forest Research Institute – “State of tree damages in Poland in 2008 on the basis of monitoring research”, Environmental Monitoring Library, Sękocin Stary 2009.

TABL. 58(244). DEPOZYT NIEKTÓRYCH JONÓW I METALI CIĘŻKICH W OPADZIE ATMOSFERYCZNYM WEDŁUG KRAIN PRZYRODNICZO–LEŚNYCH W 2008 R.
DEPOSIT OF SOME HEAVY METAL IONS IN ATMOSPHERIC PRECIPITATION BY NATURAL AND FOREST REGIONS IN 2008

KRAINY PRZYRODNICZO– LEŚNE NATURAL AND FOREST REGIONS	Suma opadów w okresie wegetacyjnym total precipitation in the growing season		Wielkość depozytu Deposit size									
	w mm in mm	w % normy in % of standard	jony ions								metale ciężkie heavy metals	
			Ca ²⁺	Mg ²⁺	K ⁺	Na ⁺	N– NH ₄ ⁺	N– NO ₃ [–]	S– SO ₄ ^{2–}	Cl [–]	Cd	Pb
			w kg/ha/rok in kg/ha/year									
OGÓŁEM..... TOTAL	368	106	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
Bałtycka.....	327	327	6,57	1,42	8,46	4,89	8,84	3,71	5,13	9,07	0,0023	0,0103
Mazursko-Podlaska	337	337	6,25	1,13	4,35	3,10	7,93	2,52	6,72	5,79	0,0014	0,0112
Wielkopolsko-Pomorska.....	292	292	7,37	1,07	4,78	4,89	11,37	4,66	6,98	8,05	0,0033	0,0412
Mazowiecko-Podlaska	343	343	6,87	1,25	8,25	2,53	15,05	3,45	7,80	5,23	0,0009	0,0097
Śląska	330	330	32,72	3,25	14,12	5,22	12,69	7,22	18,08	12,23	0,0025	0,0130
Małopolska	401	401	41,60	3,70	15,34	7,22	9,13	5,24	12,25	12,91	0,0018	0,0116
Sudecka	345	345	6,03	0,91	2,70	2,71	6,81	5,03	6,07	4,41	0,0051	0,0091
Karpacka.....	823	823	61,27	9,30	13,44	7,69	13,12	4,96	15,29	11,30	0,0028	0,0207

Ź r ó d ł o: Instytut Badawczy Leśnictwa – "Stan uszkodzenia lasów w Polsce w 2008 roku na podstawie badań monitoringowych", Biblioteka Monitoringu Środowiska, Sękocin Stary 2009.

S o u r c e: Forest Research Institute – “State of tree damages in Poland in 2008 on the basis of monitoring research”, Environmental Monitoring Library, Sękocin Stary 2009.

TABL. 59(245). ODDZIAŁYWANIE GÓRNICCTWA NA OBSZARY LEŚNE^a WEDŁUG REGIONALNYCH DYREKCJI LASÓW PAŃSTWOWYCH^b
INFLUENCE OF MINING ON FOREST AREAS^a BY REGIONAL DIRECTORATES OF STATE FORESTS^b

LATA YEARS REGIONALNE DYREKCJE LASÓW PAŃSTWOWYCH ^b REGIONAL DIRECTORATES OF STATE FORESTS ^b	Powierzchnia lasów w ha, na której obserwuje się: <i>Forest area in ha with:</i>			
	osiadanie terenu <i>land subsidence</i>	zawodnienie terenu <i>water saturation of land</i>		osuszanie terenów leśnych <i>drainage of forest areas</i>
		razem <i>total</i>	w tym wyłączonych z produkcji leśnej <i>of which excluded from silviculture production</i>	
OGÓŁEM 2000				
TOTAL				
2005	22532	1972	417	18331
2006	17556	2022	376	18391
2007	17579	1967	389	18391
2008	17291	1994	311	11519
2008	15406	2688	1000	18510
Katowice.....	10335	1925	250	9950
Łódź.....	—	711	711	8500
Poznań	—	39	39	—
Radom.....	25	3	—	—
Wrocław.....	5046	10	—	60

a W lasach w zarządzie Lasów Państwowych. b Wyszczególniono tylko te Regionalne Dyrekcje Lasów Państwowych, które gospodarują terenami, w których zjawisko wystąpiło.
a In forests managed by State Forests. b Only those Regional Directorates of State Forests that manage land were specified, where the phenomenon occurred.

TABL. 60(246). POWIERZCHNIA LASÓW OCHRONNYCH W ZARZĄDZIE LASÓW PAŃSTWOWYCH
PROTECTIVE FOREST AREA MANAGED BY STATE FORESTS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2006	2007	2008	SPECIFICATION
OGÓŁEM	3399,0	3264,5	3277,7	3294,9	3299,1	TOTAL
2000=100.	100,0	96,0	96,4	96,9	97,1	2000=100.

Ź r ó d ł o: dane Biura Urządzania Lasu i Geodezji Leśnej według stanu w dniu 1 I
S o u r c e: data of the Forest Management and Geodesy Bureau as of 1 I

TABL. 61(247). POWIERZCHNIA LASÓW OCHRONNYCH WEDŁUG WOJEWÓDZTW W 2008 R.
PROTECTIVE FOREST AREA BY VOIVODSHIPS IN 2008

WOJEWÓDZTWA VOIVODSHIPS	Ogółem Total		Lasy ^a Forests ^a			W zarządzie Lasów Państwowych ^b Managed by State Forests ^b		
			pry- watne private	gminne municipal				
	w hekta- rach in hectares	w % powie- rzchni lasów in % of forest area		razem total	w tym w miastach i wokół miast of which in cities and around cities	razem total	glebo- chronne soil- protecting	wodo- chronne water- protecting
w hektarach in hectares								
POLSKA ..... P O L A N D	3398180	37,5	73278	25764	19473	3 299 138	324 578	1 466 768
Dolnośląskie.....	365062	62,4	339	2850	2706	361 873	36 507	171 465
Kujawsko-pomorskie	180094	42,4	1183	903	870	178 008	44 180	51 041
Lubelskie	127850	22,5	884	46	46	126 920	12 834	65 587
Lubuskie.....	208049	30,8	4	58	36	207 987	13 606	93 785
Łódzkie	128393	33,8	219	1508	1507	126 666	4 994	29 750
Małopolskie.....	201644	46,7	15375	2354	927	183 915	39 805	85 036
Mazowieckie	163152	21,0	14623	809	762	147 720	17 744	54 700
Opolskie	150936	60,1	629	766	474	149 541	1 259	59 350
Podkarpackie.....	409288	62,0	8197	4358	349	396 733	30 619	261 931
Podlaskie	126189	20,6	10599	260	250	115 330	3 029	49 592
Pomorskie	185089	28,1	103	2137	2036	182 849	28 489	80 808
Śląskie	292323	74,6	15910	2028	1959	274 385	11 611	49 671
Świętokrzyskie	145948	42,0	887	113	113	144 948	9 157	71 305
Warmińsko-mazurskie	152811	20,9	258	1951	1942	150 602	13 194	76 832
Wielkopolskie	313451	41,4	3827	3041	2978	306 583	37 499	152 427
Zachodniopomorskie.....	247902	31,1	242	2582	2521	245 078	20 051	113 488
(dok.)								(cont.)

(dok.) (cont.)

WOJEWÓDZTWA VOIVODSHIPS	W zarządzie Lasów Państwowych <i>Managed by State Forests</i>							
	w strefie oddziały- wania przemysłu <i>within the influence zone of industry</i>	w miastach i wokół miast <i>in cities and around cities</i>	uzdrowis- kowe <i>healtresort</i>	obronne <i>defensive</i>	ostoje zwierząt <i>animal sanctuaries</i>	na stałych powierz- chniach badaw- czych <i>in the permanent research areas</i>	cenne pod względem przyrodni- czym <i>environmen tally valuable</i>	nasienne <i>seedling</i>
	w hektarach <i>in hectares</i>							
	P O L S K A	468768	652929	62361	137643	75224	46469	50712
POLAND								
Dolnośląskie	47662	53001	19538	19209	6288	4499	2828	876
Kujawsko-pomorskie	10071	66335	1041	629	2036	1664	583	428
Lubelskie	6323	20659	586	5807	4153	1446	9146	379
Lubuskie	10585	56643	272	20667	5276	5649	583	921
Łódzkie	41862	41689	116	2047	1252	2582	2171	203
Małopolskie	25409	15279	11712	451	2406	2910	29	878
Mazowieckie	19465	44864	—	5872	2146	1647	753	529
Opolskie	66629	16348	—	3949	781	883	254	88
Podkarpackie	39207	33672	2374	15587	4987	1913	5792	651
Podlaskie	—	22890	15685	5498	8568	3493	5350	1225
Pomorskie	—	56600	1630	4378	4555	3828	1238	1323
Śląskie	177580	24515	3243	2069	616	3316	690	1074
Świętokrzyskie	14508	45128	1034	—	1605	87	1352	772
Warmińsko-mazurskie	—	28777	513	12237	10930	4523	1496	2100
Wielkopolskie	9467	72400	411	8157	5876	4430	14797	1119
Zachodniopomorskie	—	54129	4206	31086	13749	3599	3650	1120

a Stan w dniu 31 XII. b Stan w dniu 1 I.
Ź r ó d ł o: w zakresie Lasów Państwowych – dane Dyrekcji Generalnej Lasów Państwowych (opracowanie Biura Urządzania Lasu i Geodezji Leśnej "Wyniki aktualizacji stanu powierzchni leśnej i zasobów drzewnych w Lasach Państwowych – na dzień 1 stycznia 2009 r.)

a As of 31 XII. b As of 1 I.
S o u r c e: in the scope of State Forests – data of the General Directorate of State Forests (prepared by the Forest Management and Geodesy Bureau "Results of updating of forest area and growing stock in State Forests – as of 1 January 2009)

TABL. 62(248). POWIERZCHNIA REZERWATÓW I LASÓW OCHRONNYCH W ZARZĄDZIE LASÓW PAŃSTWOWYCH
WEDŁUG GRUP LASÓW I KATEGORII OCHRONNOŚCI W 2008 R
Stan w dniu 1 I
AREA OF NATURE RESERVES AND PROTECTIVE FORESTS MANAGED BY STATE FORESTS BY FOREST
GROUPS AND PROTECTION CATEGORY IN 2008
As of 1 I

WYSZCZEGÓLNIENE SPECIFICATION	Powierz- chnia lasów ogółem Total forest area	W tym na powierzchni zalesionej drzewostany według klas Of which in wooded area tree stands by classes								
		klasy wieku age groups								
		razem total	I (1–20) lat years	II (21–40)	III (40–60)	IV (60–80)	V (81– 100)	VI (101– 120)	VII i wyższych (121lat i więcej) and higher (years and more)	klasa odnowienia, klasa do odnowienia i o budowie przerebowej renewal class, class for renewal and with throughfell construction
		w tysiącach hektarów in thousand hectares								
OGÓŁEM..... TOTAL	7059,9	6969,6	777,5	1140,3	1753,8	1355,1	951,0	398,9	199,3	393,7
Rezerваты ..... Nature reserves	85,2	84,0	3,1	8,4	11,8	15,5	14,0	11,1	18,1	2,0
Lasy ochronne Protective forests	3299,1	3269,9	358,5	561,0	726,0	655,4	453,9	218,3	93,5	203,3
kategorie ochronności: protection category:										
glebochronne..... soil-protecting	324,6	322,4	29,1	47,6	64,5	73,4	47,8	25,0	10,2	24,7
wodochronne..... water-protecting	1466,8	1453,1	161,5	257,6	324,2	286,8	194,9	87,7	34,2	106,2
uzdrowiskowe ..... health resort	62,4	62,0	4,7	9,7	13,4	12,8	9,4	4,5	2,1	5,5
w strefie oddziały- wania przemysłu ..... within the influence zone of industry	468,8	464,8	67,2	83,0	99,5	90,7	62,3	28,4	11,3	22,4
w miastach i wokół miast..... in cities and around cities	652,9	649,1	67,3	111,3	156,4	135,6	91,8	42,4	12,5	31,9
obronne ..... defensive	137,6	134,0	15,1	26,8	38,3	22,8	17,4	6,9	4,0	2,7
ostoje zwierząt animal sancturaries	75,2	74,5	6,6	12,0	14,3	13,5	12,2	7,1	4,3	4,5
na stałych powierz- chniach badawczych in permanent research areas	46,5	46,1	3,9	7,7	8,4	9,8	7,7	4,6	1,4	2,7
cenne pod względem przyrodniczym ..... environmentally valuable	50,7	50,3	3,0	5,2	7,1	9,4	8,5	6,7	8,2	2,2
nasienne ..... seedling	13,7	13,6	0,1	0,1	0,1	0,4	1,9	5,1	5,5	0,5
Lasy pozostałe ..... Other forests	3675,5	3615,6	415,8	570,8	1016,0	684,2	483,1	169,6	87,7	188,4

Źródło: dane Biura Urządzania Lasu i Geodezji Leśnej.
Source: data of the Forest Management and Geodesy Bureau.

TABL. 63(249). LEŚNE KOMPLEKSY PROMOCYJNE W 2008 R.^a
PROMOTION FOREST COMPLEXES IN 2008^a

LEŚNE KOMPLEKSY PROMOCYJNE FOREST PROMOTIONAL COMPLEXES	Położenie Location		Powierzchnia w hektarach Area in hectares
	Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych Regional Directorate of State Forests	nadleśnictwo forestry management	
OGÓŁEM..... TOTAL	x	x	999237
Puszcza Białowieska.....	Białystok	Białowieża, Browsk, Hajnówka	52637
Bory Tucholskie.....	Toruń	Tuchola, Osie, Dąbrowa, Woziwoda, Trzebciny	84140
Lasy Gostynińsko-Włocławskie.....	Toruń	Włocławek	25122
	Łódź	Gostynin, Łąck	27971
Puszcza Kozienicka.....	Radom	Kozienice, Zwoleń, Jedlnia	30435
Lasy Janowskie.....	Lublin	Janów Lubelski	31620
Bory Lubuskie.....	Zielona Góra	Lubsko	32135
Lasy Beskidu Śląskiego.....	Katowice	Bielsko, Ustroń, Wisła, Węgierska Górka	39883
Lasy Oliwsko-Darżlubskie.....	Gdańsk	Gdańsk, Wejherowo	40907
Puszcze Szczecińskie.....	Szczecin	Kliniska, Gryfino, Trzebież, Lasy miejskie Szczecin	61070
Lasy Rychtańskie.....	Poznań	Antonin, Syców, Leśny zakład doświadczalny AR w Poznaniu	47992
Lasy Birczańskie.....	Krosno	Bircza	29578
Lasy Mazurskie.....	Olsztyn		51613
	Białystok		64830
	Stacja Badawcza Rolnictwa i Hodowli Zachowawczej Zwierząt PAN w Popielnie Agriculture Research and Animal Preservation Breeding Station of the Polish Academy of Sciences in Popielno		1773
Lasy Spalsko Rogowskie.....	Łódź	Brzeziny, Spała, Leśny Zakład Doświadczalny SGGW w Warszawie	34950
Lasy Warcińsko-Polanowskie.....	Szczecinek	Warcino, Polanów	37335
Sudety Zachodnie.....	Wrocław	Szklarska Poręba, Świeradów	22866
Puszcza Świętokrzyska.....	Radom	Kielce, Łagów, Suchedniów, Zagnańsk, Skarżysko, Daleszyce	76885
Puszcza Notecka.....	Piła	Potrzebowice, Wronki, Krucz	56185
	Szczecin	Karwin, Międzychód	46046
	Poznań	Bucharzewo, Sieraków, Oborniki	35042
Lasy Beskidu Sądeckiego.....	Kraków	Piwniczna, Leśny Zakład Doświadczalny AR w Krakowie	19650
Lasy Warszawskie.....	Warszawa	Drewnica, Jabłonna, Celestynów, Chojnów	48572

^a Stan w dniu 31 XII.
Ź r ó d ł o: dane Dyrekcji Generalnej Lasów Państwowych.
^a As of 31 XII.
S o u r c e: data of the General Directorate of State Forests.

TABL. 64(250). WAŻNIEJSZE ZWIERZĘTA ŁOWNE^a WEDŁUG WOJEWÓDZTW^b
MAJOR BEASTS OF THE CHASE^a BY VOIVODSHIPS^b

WOJEWÓDZTWA VOIVODSHIPS	Łosie Moose	Daniele Fallow deer	Muflony Mouflons	Jelenie Deer	Sarny Roe deer	Dziki Wild boars	Lisy Foxes	Zające Hares	Bażanty Pheasants	Kuropa- twy Partridges
	w sztukach in heads			w tys. sztuk in thous. heads						
POLSKA..... 2005 POLAND	3896	13115	1684	140,7	691,6	173,5	201,2	475,4	333,1	346,6
2006	4620	14966	1935	147,4	706,5	177,1	218,8	506,9	361,0	366,9
2007	5414	15432	1811	154,2	705,8	178,6	215,4	515,8	367,6	374,0
2008	7515	20667	2595	176,1	827,5	251,0	203,3	562,4	462,0	442,3
Dolnośląskie.....	–	962	1061	12,3	84,7	22,9	11,5	18,5	26,3	20,3
Kujawsko-pomorskie.....	203	1685	42	6,8	41,0	10,8	11,2	43,6	31,8	11,3
Lubelskie.....	1269	69	–	4,5	46,4	12,8	17,6	49,6	38,2	42,9
Lubuskie.....	–	583	–	9,8	50,3	16,4	8,0	9,9	13,2	7,6
Łódzkie.....	105	607	1	3,6	40,3	7,2	9,7	77,4	53,7	69,8
Małopolskie.....	18	79	–	4,3	28,8	4,0	10,5	36,8	57,1	23,5
Mazowieckie.....	1247	223	–	4,1	47,0	13,5	19,9	91,7	59,6	77,7
Opolskie.....	–	1087	37	8,4	34,4	10,6	6,1	7,5	14,1	6,3
Podkarpackie.....	182	239	34	8,0	39,5	7,7	11,7	17,8	26,9	21,2
Podlaskie.....	1959	–	–	5,8	22,7	9,2	10,5	39,5	3,6	29,9
Pomorskie.....	39	851	113	13,8	51,5	16,7	12,2	15,5	5,0	8,3
Śląskie.....	62	1061	2	7,9	33,9	9,0	7,9	17,7	32,9	17,2
Świętokrzyskie.....	109	53	–	1,9	14,9	3,7	6,8	31,0	27,0	48,0
Warmińsko-mazurskie.....	1391	1267	27	15,4	56,3	23,3	17,4	25,0	3,6	9,9
Wielkopolskie.....	71	4794	354	14,4	88,6	24,1	19,4	48,9	40,5	27,3
Zachodniopomorskie.....	13	1656	18	22,4	85,8	35,9	12,8	14,6	13,5	11,6

^a Dane szacunkowe, dotyczą populacji wiosennych, stan w dniu 31 III. ^b Dane według województw nie obejmują ośrodków hodowlanych zwierzyny zarządzanych przez Lasy Państwowe.
Ź r ó d ł o: dane Agencji Nieruchomości Rolnych, Dyrekcji Generalnej Lasów Państwowych i Zarządu Głównego Polskiego Związku Łowieckiego.
^a Estimated data concern spring population, as of 31 III. ^b Data by voivodship do not include game breeding centres managed by State Forests.
S o u r c e: data of the Agricultural Property Agency, General Directorate of State Forests and the Main Board of Polish Hunting Association.

TABL. 65(251). ODSTRZAŁ^a WAŻNIEJSZYCH ZWIERZĄT ŁOWNYCH
SHOT^a OF THE MAIN BEASTS OF THE CHASE

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005/ 2006	2006/ 2007	2007/ 2008	2008/ 2009	SPECIFICATION
	w tysiącach sztuk		in thousand heads		
Jelenie	41	40	41	46	Deer
Daniele.....	3,3	3,5	3,6	4,3	Fallow deer
Sarny.....	147	134	141	157	Roe deer
Dziki	138	118	149	226	Wild boars
Lisy	175	142	147	146	Foxes
Zające.....	30	16	23	18	Hares
Bażanty	102	96	113	146	Pheasants
Kuropatwy	18	13	14	15	Partridges

^a Dane dotyczą łowieckiego roku hodowlanego liczonego od 1 IV danego roku do 31 III roku następnego.
Ż r ó d ł o: dane Ministerstwa Środowiska, Agencji Nieruchomości Rolnych i Zarządu Głównego Polskiego Związku Łowieckiego

^a Data concern the hunting year calculated from 1 April of a given year to 31 March of the following year.
^{S o u r c e}: data of the Ministry of Environment, Agricultural Property Agency, and the Main Board of Polish Hunting Association.

TABL. 66(252). ODŁÓW ZWIERZĄT ŁOWNYCH^a
GAME SPECIES TRAPPED^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005/ 2006	2006/ 2007	2007/ 2008	2008/ 2009	SPECIFICATION
W SZTUKACH					
IN HEADS					
Daniele	–	35	20	28	Fallow deer
Dziki	–	56	102	449	Wild boars
Kuropatwy	–	–	–	15	Partridges
Zające	1243	47	163	441	Hares
W TYSIĄCACH SZTUK					
IN THOUSAND HEADS					
Bażanty ^b	98,8	118,2	101,1	96,5	Pheasants ^b

^a W łowieckim roku hodowlanym liczonym od 1 IV danego roku do 31 III roku następnego. ^b Dane dotyczą zasiedlenia w obwodach wydzierżawionych.
Ż r ó d ł o: dane Ministerstwa Środowiska, Agencji Nieruchomości Rolnych i Zarządu Głównego Polskiego Związku Łowieckiego.

^a In the hunting and breeding year calculated from 1 April of a given year to 31 March of the following year. ^b Data concern species stocked in leased districts.
^{S o u r c e}: data of the Ministry of Environment, Agricultural Property Agency, and the Main Board of Polish Hunting Association.

TABL. 67(253). LICZBA UBYTKÓW^a WAŻNIEJSZYCH ZWIERZĄT ŁOWNYCH WEDŁUG WOJEWÓDZTW^b
W ŁOWIECKIM ROKU HODOWLANYM^c 2008/2009
DECREASE^a OF MAJOR GAME SPECIES BY VOIVODSHIPS^b IN THE HUNTING AND BREEDING YEAR 2008/2009

WOJEWÓDZTWA VOIVODSHIPS	Łosie Moose	Daniele Fallow deer	Muflony Mouflons	Jelenie Deer	Sarny Roe deer	Dziki Wild boars
	w sztukach in heads					
P O L S K A	114	271	26	2629	9637	2032
P O L A N D						
Dolnośląskie	–	11	12	166	641	118
Kujawsko-pomorskie	12	13	2	88	401	63
Lubelskie	24	8	–	85	675	98
Lubuskie	–	4	–	109	236	61
Łódzkie	1	16	–	52	629	73
Małopolskie	1	4	–	121	856	70
Mazowieckie	35	1	–	63	724	124
Opolskie	–	11	1	79	215	31
Podkarpackie	–	–	–	204	1010	50
Podlaskie	7	–	–	45	297	36
Pomorskie	–	9	–	93	164	48
Śląskie	2	20	–	105	576	81
Świętokrzyskie	2	1	–	54	379	45
Warmińsko-mazurskie	12	34	–	191	423	138
Wielkopolskie	–	49	8	131	876	175
Zachodniopomorskie	–	22	–	322	660	277

^a Wynikające z przyczyn innych niż odstrzał i odłow, np. z kłusownictwa, wypadków drogowych, drapieżnictwa, itp. ^b Dane według województw nie obejmują ośrodków hodowli zwierzyny zarządzanych przez Lasy Państwowe. ^c Liczonym od 1 IV danego roku do 31 III roku następnego, dane dotyczą wyłącznie obwodów wydzierżawionych.
Ż r ó d ł o: dane Agencji Nieruchomości Rolnych, Dyrekcji Generalnej Lasów Państwowych i Zarządu Głównego Polskiego Związku Łowieckiego.

^a Resulting from reasons other than species shot and trapped, e.g. poaching, road traffic accidents, predation, etc. ^b Data by voivodship do not include the game breeding centres managed by State Forests. ^c Calculated from 1 April of a given year to 31 March of the following year, data concern exclusively leased districts.
^{S o u r c e}: data of the Agricultural Property Agency, General Directorate of State Forests and the Main Board of Polish Hunting Association.

TABL. 68(254). ZALESIENIA GRUNTÓW^a W LATACH 1945 – 2008
AFFORESTATIONS OF LAND^a IN THE YEARS 1945-2008

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	Lasy Forests		Grunty zalesione Wooded land	
		Skarbu Państwa owned by the State Treasury	nie stanowiące własności Skarbu Państwa not owned by the State Treasury	przeciętnie w roku annual average	maksymalnie w roku annual maximum
		w tysiącach hektarów in thousand hectares			
1945–1949	67,0	58,4	8,6	13,4	.
1950–1955	185,7	93,1	92,6	30,9	46,1
1956–1960	226,5	114,5	112,0	45,3	62,1 ^c
1961–1965	277,6	152,1	125,5	55,5	56,4
1966–1970	176,7	106,0	70,7	35,3	48,6
1971–1975	94,1	55,5	38,6	18,8	21,8
1976–1980	78,5	47,5	31,0	15,7	17,7
1981–1985	31,7	21,2	10,5	6,3	7,2
1986–1990	35,9	21,6	14,3	7,2	8,6
1991–1995	53,4	35,2	18,2	10,7	15,6
1996–2000	95,7	58,2	37,5	19,1	23,4
1995–2004 ^b	193,8	110,2	83,6	19,4	26,5
1945–2005	1418,2	809,6	608,6	23,5	62,1 ^c
1945–2006	1435,1	814,1	621,0	23,8	62,1 ^c
1945–2007	1448,4	817,1	631,3	23,0	62,1 ^c
1945–2008	1456,3	820,0	636,3	22,8	62,1 ^c

^a Użytków rolnych nieprzystatnych do produkcji rolnej oraz nieużytków. ^b Realizacja "Krajowego Programu Zwiększania Lesistości".
^c Zalesienia wykonane w 1960 r.
Źródło: opracowanie Ministerstwa Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa "Krajowy Program Zwiększania Lesistości" – Warszawa, lipiec 1995 r. oraz dane GUS dla lat 1991–2008.
^a Agricultural land useless to agricultural production and wasteland. ^b Implementation of “National programme for increasing forest cover”. ^c Afforestation conducted in 1960.
Source: “National programme for increasing forest cover” prepared by the Ministry of Environmental Protection, Natural Resources and Forestry – Warszawa, July 1995, and data of the CSO for the years 1991–2008.

TABL. 69(255). ZADRZEWIENIA WEDŁUG WOJEWÓDZTW
AFFORESTATIONS BY VOIVODSHIPS

WOJEWÓDZTWA VOIVODSHIPS	Szkółki zadrzewie- niowe Nurseries	Powierzchnia produkcyjna szkółek w ha Production area of nurseries in ha	Sadzenie Plantings						Pozyskanie drewna ^a Wood harvest ^a
			ogółem total		w tym of which				ogółem total
					na gruntach prywatnych on private land		na nieużytkach poprzemysłowych postindustrial wasteland		
					drzewa trees	krzewy bushes	drzewa trees	krzewy bushes	
			w tysiącach sztuk in thousand units				w m ³ in m ³		
POLSKA .....2000 POLAND	89	345	4199,7	1506,4	735,4	422,3	2876,0	355,9	390606
2005	94	411	1983,4	893,8	430,3	185,0	1067,2	244,5	544760
2006	127	499	2798,8	750,2	347,4	161,2	1950,0	317,6	571843
2007	136	571	2078,0	501,1	379,5	157,1	1274,2	103,3	619280
2008	117	482	1955,8	948,9	329,7	158,5	1251,3	202,9	727287
Dolnośląskie	8	47	117,9	94,2	5,7	6,4	77,5	27,7	52687
Kujawsko-pomorskie	2	6	137,0	69,3	89,2	34,9	6,7	1,0	54515
Lubelskie	12	20	35,1	24,1	6,6	5,4	–	0,2	96198
Lubuskie	2	6	12,7	66,8	0,3	0,1	2,9	–	18908
Łódzkie	10	109	817,8	113,5	8,5	3,3	795,0	99,7	49280
Małopolskie	6	19	88,5	28,9	68,8	11,1	6,9	3,4	45197
Mazowieckie.....	4	3	34,9	102,4	10,4	15,5	1,6	0,0	83596
Opolskie.....	–	–	115,1	18,1	10,4	5,9	77,7	4,0	18905
Podkarpackie.....	2	7	50,8	20,7	33,8	13,1	1,0	–	35751
Podlaskie.....	–	–	9,4	4,8	3,8	1,1	–	–	28523
Pomorskie	8	19	54,1	73,8	16,4	29,9	12,7	8,9	35166
Śląskie.....	27	41	148,1	113,9	11,1	10,5	120,4	14,0	33357
Świętokrzyskie.....	–	–	26,0	19,2	3,4	3,3	0,9	3,0	19763
Warmińsko-mazurskie	3	7	37,3	31,3	19,7	8,2	–	–	48364
Wielkopolskie	23	149	214,7	111,2	17,4	8,1	148,2	41,7	62877
Zachodniopomorskie	10	49	56,6	56,6	24,1	1,7	0,1	–	44200

^a Dane szacunkowe; nie uwzględniono w danych o ogólnym pozyskaniu drewna (grubizny) z lasów.
^a Estimated data; excluded from data on general removals (timber) from forests.

TABL. 70(256). ODNOWIENIA I ZALESIENIA WEDŁUG WOJEWÓDZTW W 2008 R.
RENEWALS, AFFORESTATION BY VOIVODSHIP IN 2008

WOJEWÓDZTWA VOIVODSHIP	Ogółem Grand total	Lasy publiczne Public forests					Lasy prywatne Private forests
		razem total	Skarbu Państwa owned by the State Treasury			własność gmin owned by gminas	
			razem total	w tym w zarządzie of which managed by			
				Lasów Państwowych State Forests	parków narodowych national parks		
O G Ó Ł E M TOTAL							
P O L S K A ..... POLAND	55937,2	48868,0	48307,6	47937,4	142,9	560,4	7069,2
Dolnośląskie	4711,5	4422,2	4395,2	4264,5	78,0	27,0	289,3
Kujawsko-pomorskie	2656,9	2378,1	2373,2	2366,2	–	4,9	278,8
Lubelskie	2122,7	1684,2	1682,6	1672,6	5,0	1,6	438,5
Lubuskie	5933,6	5653,2	5646,3	5646,3	–	6,9	280,4
Łódzkie	2166,9	1799,3	1790,5	1777,5	–	8,8	367,6
Małopolskie	1866,3	1384,8	1152,8	1099,8	16,0	232,0	481,5
Mazowieckie.....	3676,9	2931,2	2928,5	2898,5	9,4	2,7	745,7
Opolskie.....	1859,3	1770,6	1754,4	1743,4	–	16,2	88,7
Podkarpackie.....	3411,9	2960,8	2783,3	2750,8	27,5	177,5	451,1
Podlaskie.....	2425,1	2007,2	2007,2	2003,2	–	–	417,9
Pomorskie	4121,6	3838,0	3803,7	3799,7	2,0	34,3	283,6
Śląskie.....	2958,1	2729,9	2710,8	2706,8	–	19,1	228,2
Świętokrzyskie.....	1829,6	1396,1	1396,1	1396,1	–	–	433,5
Warmińsko-mazurskie	6227,2	4694,1	4678,5	4677,5	–	15,6	1533,1
Wielkopolskie	4576,0	4108,7	4099,9	4035,9	1,0	8,8	467,3
Zachodniopomorskie	5393,6	5109,6	5104,6	5098,6	4,0	5,0	284,0
w tym ZALESIENIA of which AFFORESTATIONS							
P O L S K A ..... POLAND	7876,1	2929,4	2852,6	2773,4	7,9	76,8	4946,7
Dolnośląskie	651,4	380,2	380,2	327,5	–	–	271,2
Kujawsko-pomorskie	319,1	97,2	97,2	97,2	–	–	221,9
Lubelskie	256,1	25,6	25,6	25,6	–	–	230,5
Lubuskie	493,9	234,8	231,3	231,3	–	3,5	259,1
Łódzkie	270,2	43,5	43,5	43,5	–	–	226,7
Małopolskie	116,2	14,8	14,8	5,8	–	–	101,4
Mazowieckie.....	565,4	87,2	86,5	78,5	2,4	0,7	478,2
Opolskie.....	172,2	100,3	96,4	96,4	–	3,9	71,9
Podkarpackie.....	500,4	179,3	138,3	132,8	5,5	41,0	321,1
Podlaskie.....	454,4	210,2	210,2	208,2	–	–	244,2
Pomorskie	341,8	249,7	232,7	232,7	–	17	92,1
Śląskie.....	71,8	16,5	9,8	7,8	–	6,7	55,3
Świętokrzyskie.....	322,0	10,1	10,1	10,1	–	–	311,9
Warmińsko-mazurskie	2073,5	640,5	640,5	640,5	–	–	1433,0
Wielkopolskie	442,6	83,9	81,9	81,9	–	2,0	358,7
Zachodniopomorskie	825,1	555,6	553,6	553,6	–	2,0	269,5

Dział 6. ODPADY

Uwagi metodyczne

Przedstawione w dziale dane charakteryzują ilościową i jakościową skalę zagrożenia dla środowiska oraz uciążliwości spowodowane wytwarzaniem odpadów przemysłowych, komunalnych i innych, w tym odpadów niebezpiecznych, a także przedsięwzięcia podejmowane w zakresie przeciwdziałania tym zagrożeniom. Uciążliwość dla środowiska przejawia się przede wszystkim zanieczyszczeniem odpadami wód i gleb, skażeniem powietrza, niszczeniem walorów estetycznych i krajobrazowych oraz wyłączeniem z użytkowania terenów rolnych i leśnych zajmowanych pod składowanie odpadów.

Prezentowane **informacje o odpadach za lata 1990-1997** dotyczą **odpadów przemysłowych uciążliwych dla środowiska** i obejmują zakłady wytwarzające rocznie co najmniej 1 tys. ton lub posiadające nagromadzone na swoim terenie 1 mln ton i więcej odpadów, bez względu na ilość odpadów wytworzonych w ciągu roku.

Informacje o odpadach za lata 1998-2001 opracowane zostały w oparciu o ustawę z dnia 27 czerwca 1997 r. o odpadach (Dz. U. 1997, Nr 96, poz. 592 z późn. zmianami) oraz zgodnie z **Klasyfikacją odpadów** wprowadzoną rozporządzeniem Ministra Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa z dnia 24 grudnia 1997 r. (Dz. U. 1997, Nr 162, poz. 1135).

Dane o odpadach za lata 2002-2008 opracowano w oparciu o ustawę z dnia 27 kwietnia 2001 r. o odpadach (tekst jednolity Dz. U. 2007, Nr 39, poz. 251), która weszła w życie w dniu 1 października 2001 r. oraz o **Katalog odpadów**, wprowadzony w życie dnia 1 stycznia 2002 r. rozporządzeniem Ministra Środowiska (Dz. U. 2001, Nr 112, poz. 1206).

Dane za lata 2002-2008 dotyczą jednostek wytwarzających w ciągu roku sumarycznie powyżej 1 tys. ton odpadów, z wyłączeniem odpadów komunalnych, lub posiadających 1 mln ton i więcej odpadów nagromadzonych.

Wspomniany powyżej katalog odpadów dzieli odpady na grupy, podgrupy i rodzaje ze względu na źródło ich powstawania. Prezentowane w dziale dane o odpadach innych, niż komunalne obejmują pierwsze 19 grup katalogu:

- GRUPA 1: Odpady powstające przy poszukiwaniu, wydobywaniu, fizycznej i chemicznej przeróbce rud oraz innych kopalin
- GRUPA 2: Odpady z rolnictwa, sadownictwa, upraw hydroponicznych, rybołówstwa, leśnictwa, łowiectwa oraz przetwórstwa żywności
- GRUPA 3: Odpady z przetwórstwa drewna oraz z produkcji płyt i mebli, masy celulozowej, papieru i tektury
- GRUPA 4: Odpady z przemysłu skórzanego, futrzarskiego i tekstylnego
- GRUPA 5: Odpady z przeróbki ropy naftowej, oczyszczania gazu ziemnego oraz pirolitycznej przeróbki węgla
- GRUPA 6: Odpady z produkcji, przygotowania, obrotu i stosowania produktów przemysłu chemii nieorganicznej
- GRUPA 7: Odpady z produkcji, przygotowania, obrotu i stosowania produktów przemysłu chemii organicznej
- GRUPA 8: Odpady z produkcji, przygotowania, obrotu i stosowania powłok ochronnych (farb, lakierów, emalii ceramicznych), kitu, klejów, szczeliw i farb drukarskich
- GRUPA 9: Odpady z przemysłu fotograficznego i usług fotograficznych
- GRUPA 10: Odpady z procesów termicznych
- GRUPA 11: Odpady z chemicznej obróbki i powlekania powierzchni metali oraz innych materiałów i z procesów hydrometalurgii metali nieżelaznych
- GRUPA 12: Odpady z kształtowania oraz fizycznej i mechanicznej obróbki powierzchni metali i tworzyw sztucznych
- GRUPA 13: Oleje odpadowe i odpady ciekłych paliw (z wyłączeniem olejów jadalnych oraz grup 05, 12 i 19)
- GRUPA 14: Odpady z rozpuszczalników organicznych, chłodziw i propelentów (z wyłączeniem grup 07 i 08)
- GRUPA 15: Odpady opakowaniowe; sorbenty, tkaniny do wycierania, materiały filtracyjne i ubrania ochronne nieujęte w innych grupach
- GRUPA 16: Odpady nieujęte w innych grupach
- GRUPA 17: Odpady z budowy, remontów i demontażu obiektów budowlanych oraz infrastruktury drogowej (włączając glebę i ziemię z terenów zanieczyszczonych)
- GRUPA 18: Odpady medyczne i weterynaryjne
- GRUPA 19: Odpady z instalacji i urządzeń służących zagospodarowaniu odpadów, z oczyszczalni ścieków oraz z uzdatniania wody pitnej i wody do celów przemysłowych

Dane o odpadach komunalnych (grupa 20 katalogu, ostatnia) badane są i prezentowane w niniejszej publikacji oddzielnie.

Zawarte w dziale informacje o odpadach innych niż komunalne, prezentują ilości i rodzaje:

- odpadów wytworzonych w ciągu roku, z określeniem ilości odpadów poddanych odzyskowi, unieszkodliwionych, w tym składowanych na składowiskach (wysypiskach, hałdach, w stawach osadowych) własnych i innych, unieszkodliwionych termicznie, kompostowanych oraz magazynowanych czasowo,

- odpadów dotychczas składowanych (nagromadzonych) na terenach zakładów, tj. zalegających na składowiskach (wysypiskach, hałdach, w stawach osadowych).

Ponadto w dziale zamieszczone są informacje o powierzchni składowisk (wysypisk, hałd, stawów osadowych) niezrekultywowanych i zrekultywowanych w ciągu roku.

Odpady oznaczają każdą substancję lub przedmiot należący do jednej z kategorii, określonych w załączniku nr 1 do ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. o odpadach, których posiadacz pozbywa się, zamierza pozbyć się lub do ich pozbycia się jest obowiązany. Przez **wytwórcę odpadów** rozumie się każdego, którego działalność lub bytowanie powoduje powstawanie odpadów oraz każdego, kto przeprowadza wstępne przetwarzanie, mieszanie lub inne działania powodujące zmianę charakteru lub składu tych odpadów.

Przez **odzysk odpadów** rozumie się wszelkie działania, niestwarzające zagrożenia dla życia, zdrowia ludzi lub dla środowiska, polegające na wykorzystaniu odpadów w całości lub w części, lub prowadzące do odzyskania z odpadów substancji, materiałów lub energii i ich wykorzystania. **Recykling** to taki odzysk, który polega na powtórным przetwarzaniu substancji lub materiałów zawartych w odpadach w procesie produkcyjnym w celu uzyskania substancji lub materiału o przeznaczeniu pierwotnym lub o innym przeznaczeniu.

Unieszkodliwianie odpadów polega na poddaniu odpadów procesom przekształceń biologicznych, fizycznych lub chemicznych w celu doprowadzenia ich do stanu, który nie stwarza zagrożenia dla życia, zdrowia ludzi lub dla środowiska. Do **procesów unieszkodliwiania** odpadów zalicza się m.in. składowanie na składowiskach, obróbkę w glebie i ziemi, retencję powierzchniową (np. umieszczanie odpadów na poletkach osadowych lub lagunach), termiczne przekształcanie odpadów. Przez **termiczne przekształcanie** odpadów rozumie się procesy spalania odpadów przez ich utlenianie, oraz inne procesy, w tym: zgazowanie, proces plazmowy, rozkład pirolityczny, prowadzone w przeznaczonych do tego instalacjach lub urządzeniach (m.in. spalarniach odpadów) na zasadach określonych w przepisach szczegółowych.

Składowisko odpadów jest to obiekt budowlany przeznaczony do składowania odpadów. Wyróżnia się trzy typy składowisk odpadów: składowisko odpadów niebezpiecznych, składowisko odpadów obojętnych oraz składowisko odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne. Przez **odpady składowane** należy rozumieć odpady usunięte na składowiska (wysypiska, hałdy, stawy osadowe) własne zakładów lub obce.

Magazynowanie odpadów jest to czasowe przetrzymywanie lub gromadzenie odpadów przed ich transportem, odzyskiem lub unieszkodliwianiem. Odpady przeznaczone do odzysku lub unieszkodliwiania, z wyjątkiem składowania, mogą być magazynowane, jeżeli konieczność magazynowania wynika z procesów technologicznych lub organizacyjnych i nie przekracza terminów uzasadnionych zastosowaniem tych procesów, nie dłużej jednak niż przez okres 3 lat. Odpady przeznaczone do składowania mogą być magazynowane jedynie w celu zebrania odpowiedniej ich ilości do transportu na składowisko odpadów, nie dłużej jednak niż przez okres 1 roku. Magazynowanie może odbywać się na terenie, do którego posiadacz odpadów ma tytuł prawny. Miejsce magazynowania odpadów nie wymaga wyznaczenia w trybie przepisów o zagospodarowaniu przestrzennym.

Dane o **odpadach dotychczas składowanych (nagromadzonych)** dotyczą ilości odpadów zdeponowanych na terenach własnych zakładów w wyniku składowania w roku sprawozdawczym i w latach poprzednich.

Przez **zrekultywowane tereny składowania odpadów** należy rozumieć tereny, których eksploatacja została zakończona i na których zostały przeprowadzone prace polegające na nadaniu lub przywróceniu im wartości użytkowych poprzez, m.in. właściwe ukształtowanie rzeźby terenu, poprawienie właściwości fizycznych i chemicznych oraz uregulowanie stosunków wodnych.

Informacje dotyczące **międzynarodowego obrotu odpadami** niebezpiecznymi i innymi niż niebezpieczne pochodzą z Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska. Zagadnienie importu i eksportu odpadów od drugiej połowy 2007 roku regulują przepisy Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady nr 1013/2006 z dnia 14 czerwca 2006 r. w sprawie przemieszczania odpadów (Dz. Urz. UE L 190 z 12.07.2006 z późn. zm.), wprowadzone do polskiego prawa ustawą z dnia 29 czerwca 2007 r. o **międzynarodowym przemieszczaniu odpadów** (Dz. U. 2007, Nr 124, poz. 859 z późn. zmianami). W publikacji prezentowane są dane dotyczące zezwoleń na import odpadów do Polski z krajów Unii Europejskiej i krajów EFTA oraz spoza nich, na eksport odpadów z Polski oraz na tranzyt odpadów przez terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

Surowce wtórne są to użyteczne materiały odpadowe (z odzysku) powstające w procesach produkcyjnych (odpady poprodukcyjne) oraz wyroby zużyte (odpady poużytkowe), które nie mogą być racjonalnie wykorzystane przez ich posiadacza, a nadają się do celowego wykorzystania przez innego użytkownika, np. w procesie produkcyjnym zastępują pierwotny. Dane o obrocie surowcami wtórnymi metalicznymi i niemetalicznymi obejmują obrót w jednostkach handlowych i produkcyjnych.

Informacje o **zużyciu i zapasach makulatury** dotyczą przedsiębiorstw dużych, tj. zatrudniających powyżej 50 osób, które zajmują się zużyciem (przerobem) makulatury, a od 2002 r. także przedsiębiorstw średnich, tj. zatrudniających powyżej 10 osób. **Wskaźnik zużycia makulatury** charakteryzuje wykorzystanie (odzysk) makulatury i określa ilość (w kg) zużytej makulatury na wytworzenie 1 tony papieru i tektury.

Dane pochodzące z Ministerstwa Środowiska dotyczące **pojazdów wycofanych z eksploatacji** zostały opracowane zgodnie z rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 24 października 2005 r. w sprawie obliczania poziomów odzysku i recyklingu pojazdów wycofanych z eksploatacji (Dz. U. 2005, Nr 212, poz. 1774 z późn. zmianami). Postępowanie z pojazdami wycofanymi z eksploatacji określa ustawa z dnia 20 stycznia 2005 r. o recyklingu pojazdów wycofanych z eksploatacji (Dz. U. 2005, Nr 25, poz. 202, z późn. zmianami).

Dane dotyczące **osiągniętych poziomów odzysku i recyklingu sprzętu elektrycznego i elektronicznego** pochodzą z bazy danych o sprzęcie i zużytych sprzęcie elektrycznym i elektronicznym, określonej rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 25 stycznia 2006 r. w sprawie bazy danych o sprzęcie i zużytych sprzęcie (Dz. U. 2006, Nr 21, poz. 161) i prowadzonej przez Główny Inspektorat Ochrony Środowiska na podstawie art. 15 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o zużytych sprzęcie elektrycznym i elektronicznym (Dz. U. 2005, Nr 180, poz. 1495 z późn. zmianami).

Prezentowane w publikacji dane o **opakowaniach i produktach wprowadzonych na rynek oraz o osiągniętych poziomach odzysku i recyklingu odpadów opakowaniowych i poużytkowych** opracowano w oparciu o dane Ministerstwa Środowiska. Wymagane **poziomy odzysku i recyklingu** regulowane są rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie rocznych poziomów odzysku i recyklingu odpadów opakowaniowych i poużytkowych (Dz. U. 2007, Nr 109, poz. 752). Wysoki wskaźnik poziomu odzysku i recyklingu w latach 2003-2006 (przewyższający 100%) wynika z uwzględnienia – oprócz odpadów poddanych odzyskowi i recyklingowi w danym roku sprawozdawczym – również tzw. nadwyżkę z roku poprzedniego. Nadwyżka ta oznacza osiągniętą przez przedsiębiorców i organizacje odzysku wielkość odzysku i recyklingu przekraczającą wymagany w danym roku poziom. Oznacza to, że przedstawiony w publikowanych tablicach osiągnięty poziom odzysku i recyklingu liczony jest jako stosunek wielkości odpadów **poddanych odzyskowi/recyklingowi ogółem** (a nie faktycznie poddanych odzyskowi/recyklingowi w danym roku sprawozdawczym) do wielkości wprowadzonych na rynek odpadów opakowaniowych **podlegających obowiązkowi** odzysku/recyklingu. Informacje o odzysku i recyklingu odpadów opakowaniowych dla lat 2007 i 2008 dotyczą wyłącznie odpadów opakowaniowych przekazanych do odzysku i recyklingu w latach 2007-2008 nie obejmując ww. nadwyżki.

Odpady komunalne są to odpady powstające w gospodarstwach domowych, a także odpady niezawierające odpadów niebezpiecznych, pochodzące od innych wytwórców odpadów, które ze względu na swój charakter lub skład są podobne do odpadów powstających w gospodarstwach domowych.

Dane o odpadach komunalnych dotyczą ilości zebranych stałych odpadów komunalnych, które przedstawiono w wagowych jednostkach miary (tony). Przy ustalaniu ilości odpadów uwzględniono pojemność taboru służącego do wywozu odpadów oraz ilość kursów. Pojemność taboru do wywozu odpadów stałych i nieczystości ciekłych jest określona przez producenta lub ustalona przez przedsiębiorstwo (zakład) oczyszczania. Przedstawiono także dane dotyczące: rodzajów wyselekcjonowanych stałych odpadów komunalnych, odpadów zebranych z gospodarstw domowych, ilości unieszkodliwionych odpadów w kompostowniach i spalarniach odpadów oraz zdeponowanych na składowiskach, liczby i powierzchni zorganizowanych składowisk czynnych (tj. takich, na które w roku sprawozdawczym były wywożone odpady) oraz zamkniętych, a także informacje o odgazowywaniu składowisk.

Składowisko z instalacją odgazowywania to takie, na którym zainstalowano urządzenia do ujmowania gazu wysypiskowego w celu jego unieszkodliwienia przez spalanie lub przetworzenie na energię (cieplną, elektryczną).

W dziale dodatkowo zaprezentowano dane za rok 2008 dotyczące wyników kontroli wojewódzkich inspektoratów ochrony środowiska w zakresie gospodarki odpadami, a także wyniki z działalności inspekcji ochrony środowiska dotyczącej mogilników.

Mogilnik to rodzaj składowiska dla najbardziej niebezpiecznych substancji: nierozkładalnych odpadów trujących lub promieniotwórczych, przeterminowanych środków ochrony roślin, środków farmaceutycznych, skażonych opakowań, itp., zabezpieczonych przed kontaktem ze środowiskiem.

Chapter 6. WASTES

Methodological notes

Data presented in this chapter portray quantitative and qualitative scale of environmental hazards and burdens caused by production of industrial, municipal and other waste including hazardous waste as well as undertakings targeted at counter-acting these hazards. Environmental burdens manifest themselves mainly as pollution of water and soil by waste, air contamination, degradation of aesthetic and landscape values as well as exemption of rural and forest areas occupied by waste from usage.

Presented information on waste in 1990-1997 pertains to **industrial waste which is burdensome for the environment** and take into account plants which produce at least 1000 tons of waste per year or their premises host 1 million tons or more of accumulated waste, regardless of the waste produced annually.

Information on waste in 1998-2001 has been elaborated on the basis of the Act of 27 June 1997 on waste (O. J. No. 96, item 592, as amended) and pursuant to **Waste Classification** introduced by the virtue of the Regulation of the Minister of Environment Protection, Natural Resources and Forestry of 24 December 1997 (O. J. No. 162 item 1135).

Data on waste in 2002-2008 have been elaborated on the basis of the Act of 27 April 2001 on waste (consolidated text, O. J. 2007, No. 39 item 251), which entered into force on 1 October 2001 as well as **Waste Classification** introduced on 1 January 2002 by the virtue of the Regulation of the Minister of Environment (O. J. 2001, No. 112 item 1206).

Data from 2002-2008 pertain to entities which produce a total of more than 1000 tons of waste per year, excluding municipal waste or have more than 1 million of accumulated waste.

The aforementioned waste classification divides of waste into groups, subgroups and types with respect to the formation process. The data presented in this section pertain the first 19 groups of the catalogue, which encompass waste other than municipal:

- GROUP 1: Wastes resulting from exploration, mining, quarrying, physical and chemical treatment of minerals and quarry
- GROUP 2: Wastes from agriculture, horticulture, aquaculture, fishing, forestry, hunting, and food preparation and processing
- GROUP 3: Wastes from wood processing and the production of panels and furniture, pulp, paper and cardboard
- GROUP 4: Wastes from the leather, fur and textile industries
- GROUP 5: Wastes from petroleum refining, natural gas purification and pyrolytic treatment of coal
- GROUP 6: Wastes from inorganic chemical processes
- GROUP 7: Wastes from organic chemical processes
- GROUP 8: Wastes from the manufacture, formulation, supply and use (MFSU) of coatings (paints, varnishes and vitreous enamels), adhesives, sealants and printing inks
- GROUP 9: Wastes from the photographic industry
- GROUP 10: Wastes from thermal processes
- GROUP 11: Wastes from chemicals surface treatment and the coating of metals and other materials; non-ferrous hydro-metallurgy
- GROUP 12: Wastes from shaping and physical and mechanical surface treatment of metals and plastics
- GROUP 13: Oil wastes and wastes of liquid fuel (except edible oils, 05, 12 and 19)
- GROUP 14: Waste organic solvents, refrigerants and propellants (except 07 and 08)
- GROUP 15: Waste packaging; absorbents, wiping cloths, filter materials and protective clothing not otherwise specified
- GROUP 16: Wastes not otherwise specified in the list
- GROUP 17: Construction and demolition wastes (including excavated soil from contaminated sites)
- GROUP 18: Wastes from human or animal health care and/or related research
- GROUP 19: Wastes from waste management facilities, off-site waste water treatment plants and the preparation of water intended for human consumption and water for industrial use

Data on municipal wastes (Group no. 20 of the list) are built and presented in this publication separately.

The data on wastes other than municipal wastes, which are presented in this section show quantities and types of:

- wastes produced annually, identifying quantities of recycled and disposed wastes, including waste deposited in repositories (landfills, heaps, ponds) incinerated, composted and temporarily stored,
- wastes hitherto stored (accumulated) at the premises of plants i.e. accrued at landfills (dumps, heaps, ponds).

In addition, the section presents information on the area of reclaimed and non-reclaimed landfills (dumps, heaps, ponds) within a year.

Waste shall mean any substance or object in one of the categories listed in Annex I to the Act of 27 April 2001 on Waste (consolidated text, O. J. 2007 No. 39 item 251), which the holder thereof discards or intends or is required

to discard. **Waste producer** shall mean anyone whose activities and existence produce waste and anyone who carries out pre-treatment, mixing or other operations resulting in a change in the nature or composition of this waste.

Recovery shall mean any operations which do not endanger human life and health or the environment, consisting in the use of waste in whole or in part, or leading to extraction and use of substances, materials or energy.

Recycling shall mean such recovery as consists in reprocessing of substances or materials contained in waste through a production process to recover substances or materials for their original or different uses.

Waste disposal shall mean the submission of waste to the processes of biological, physical or chemical treatment as a result of which the nature of waste does not pose risks to human life and health or the environment. **Processes of waste disposal** include storage at landfills, processing in soil and ground, surface retention (e.g. storage of waste in the fields and lagoons), and incineration of waste. **Incineration of waste** shall mean waste oxidation processes, including burning, gasification or decomposition of waste, including pyrolytic decomposition, performed at dedicated facilities or facilities (including waste incineration plants) on principles set out in detailed regulations.

Waste landfill shall mean a built structure designed to landfill waste. We identify three types of waste landfills: hazardous waste landfill, inert waste landfills and a landfill of waste other than hazardous and inert waste. **Stored waste** shall mean waste disposed of to landfills (dumps, heaps, ponds) owned by the plants themselves or other entities.

Waste storage shall mean temporary waste storage or collection prior to its transport, recovery or disposal. Waste intended for recovery or disposal, except storage, can be stored if the necessity for storage results from technological or organizational processes and does not violate time limits justified by these processes, however, not longer than for 3 years. Waste intended for storage can be stored only for the purpose of gathering its sufficient quantity for transport to a waste landfill, however, not longer than for 1 year. Waste can be stored at the premises legally owned by the waste holder. Waste storage area does not need to be specified in compliance with land utilization planning regulations.

Data on **hitherto stored (accumulated) waste** pertain to the quantity of wastes stored at the premises owned by plants as a result storage in a reporting year and previous years.

Reclaimed waste landfills shall mean areas, the exploitation of which has come to an end, and where the works targeted at creating or restoring their usability through proper relief of the land, enhancement of physical and chemical features as well as regulation of water conditions.

Information pertaining to the **international trade in hazardous and other than hazardous waste** comes from the Central Inspectorate of Environmental Protection. Since the second half of 2007 the issues of import and export of waste regulates decree of the European Parliament and Council Regulation No 1013/2006 of 14 June 2006 on shipments of waste (O. J. EC L. No. 190 of 12.07.2006, as amended), which provisions have been incorporated in Polish Law by the Act of 29 June 2007 on international shipments of waste (O. J. 2007, No. 124, item 859). The publication presents data pertaining to permissions for waste import to Poland from the EU and EFTA Member States and outside, permissions for export from Poland and permissions for transit through the territory of the Republic of Poland.

Recyclables are (recycled) useful waste materials from production processes (post-production wastes and used products (post-usage wastes) which cannot be reasonably used by their holders, but may be deliberately used by other users e.g. in production process. Data on trade in metallic and non-metallic recyclables encompass trade among commercial and production entities.

Information on **usage and stock of scrap paper** pertains to large companies i.e. the ones which employ more than 50 workers and which deal in use (processing) of scrap paper and from 2002 also medium-sized companies i.e. the ones which employ more than 10 workers. **Scrap paper usage ratio** describes usage (recovery) of scrap paper and determines quantity (in kg) of scrap paper used per 1 ton of produced paper or cardboard.

Data concerning **discarded vehicles** are presented according to regulation of the Minister of the Environment of 24 October 2005 of calculating recovery and recycling levels of discarded vehicles (O.J. No. 212 item 1774, as amended) and Act of 20 January 2005 of recycling discarded vehicles (O.J. No. 25, item 202, as amended).

Data presented in the publication, **concerning packages and products launched at the market as well as achieved recovery levels and recycling of packaging and post-usage waste** have been prepared on the basis of data from the Minister of Environment. Required recovery and recycling levels are governed by the Regulation of the Minister of Environment of 14 June 2007 on annual levels of recovery and recycling of packaging and post-usage waste (O. J. No. 109 item 752). High level of recovery and recycling (exceeding 100%) between year 2003 and 2006 results from taking into consideration – except for recovered and recycled wastes in a particular reporting year – the excess from the previous year as well. The excess means the quantity of recovery and recycling exceeding the level for a particular year and produced by producers and waste recovery plants. This means that the achieved level of recovery and recycling presented in the published tables is measured as a ratio of the quantity of recovered and recycled waste (not the actual recovered and recycled waste in a particular reporting year) and the quantities of packaging wastes to be recovered/recycled brought to the market. Information on recovery and recycling of packaging waste for the 2007 and 2008 apply only to packaging waste sent for recovery and recycling in the years 2007-2008 do not include the above surplus.

Municipal wastes are the wastes produced in households as well as waste which does not contain hazardous substances, from other producers of wastes, which on account of their nature or composition resemble household wastes.

Data on municipal wastes pertain to quantities of collected municipal wastes, which have been presented as weight measurement units (tons). In determining the quantity of wastes, the capacity of rolling stock used for removal of waste

and a number of rides were taken into account. The capacity of a rolling stock for removal of solid waste and is determined by producer or by waste treatment company (plant). There are also data concerning: types of selected municipal wastes, household wastes, quantities of wastes treated at composting and waste incineration plants as well as disposed at landfills, a number and area of working (i.e. the ones where the waste was taken to in the reporting year) and closed landfills as well as information on degasification of landfills.

A landfill with a degasification equipment is a landfill where equipment for capturing landfill gases was installed for the purpose of its neutralization through incineration or processing resulting in (thermal, electric) energy production.

The section also presents data for 2008 on the results of provincial control of environmental inspectorates in the field of waste management, and the results of environmental inspection activities on the waste burial grounds.

Waste burial ground *is a kind of landfill site for the most hazardous substances: non-decomposing poisonous or radioactive waste, expired pesticides, pharmaceutical agents, contaminated packages, etc., secured from contact with environment.*

TABL. 1(257). ODPADY WYTWORZONE W CIĄGU ROKU
WASTE GENERATED DURING A YEAR

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2006	2007	2008	SPECIFICATION
	w tysiącach ton <i>in thous. tonnes</i>					
O G Ó Ł E M.....	137710	133956	133340	134497	124974	T O T A L
z tego:						<i>of which</i>
odpady (z wyłączeniem odpadów komunalnych)	125484	124602	123463	124414	114938	<i>waste (excluding municipal waste)</i>
odpady komunalne ^a	.	12169	12235	12264	12195	<i>municipal waste ^a</i>

a Dane szacunkowe. a Estimated data.

TABL. 2(258). ZAKŁADY WEDŁUG STOPNIA ODZYSKANYCH ODPADÓW ^a WYTWORZONYCH W CIĄGU ROKU
PLANTS BY DEGREE OF RECOVERED WASTE ^a GENERATED DURING A YEAR

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2006	2007	2008	SPECIFICATION
Zakłady wytwarzające odpady	1393	1573	1686	1822	1794	Plants generating waste
w tym odzyskujące odpady	1290	1402	1507	1640	1595	of which those recovering the waste
wg stopnia odzyskanych odpadów:						by degree of waste recovery
5,0% i mniej	14	25	28	29	15	5.0% and less
5,1-10,0.....	17	16	20	25	21	5.1-10.0
10,1-25,0.....	27	35	31	30	41	10.1-250
25,1-50,0.....	92	70	75	83	68	25.1-50.0
50,1-70,0.....	112	75	85	94	84	50.1-70.0
70,1-80,0.....	93	67	64	54	65	70.1-80.0
80,1-90,0.....	145	136	125	121	111	80.1-90.0
90,1-95,0.....	123	90	97	84	102	90.1-95.0
95,1% i więcej	667	888	982	1120	1088	95.1% and more

a Z wyłączeniem odpadów komunalnych. a Excluding municipal waste.

TABL. 3(259). ZAKŁADY WEDŁUG STOPNIA UNIESZKODLIWIANIA ODPADÓW ^a WYTWORZONYCH W CIĄGU ROKU
PLANTS BY DEGREE OF TREATED WASTE ^a GENERATED DURING A YEAR

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2006	2007	2008	SPECIFICATION
Zakłady wytwarzające odpady	1393	1573	1686	1822	1794	Plants generating waste
w tym unieszkodliwiające odpady	805	622	640	634	625	of which those treating the waste
wg stopnia unieszkodliwienia odpadów:						by degree of waste treatment
5,0% i mniej	224	123	131	135	150	5.0% and less
5,1-10,0.....	107	73	74	65	63	5.1-10.0
10,1-20,0.....	121	80	70	65	77	10.1-20.0
20,1-30,0.....	66	43	46	36	32	20.1-30.0
30,1% i więcej	287	303	319	333	303	30.1% and more

a Z wyłączeniem odpadów komunalnych. a Excluding municipal waste

TABL. 4(260). ZAKŁADY WEDŁUG STOPNIA SKŁADOWANIA ODPADÓW ^a WYTWORZONYCH W CIĄGU ROKU
PLANTS BY DEGREE OF LANDFILLED WASTE ^a GENERATED DURING A YEAR

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2006	2007	2008	SPECIFICATION
Zakłady wytwarzające odpady	1393	1573	1686	1822	1794	Plants generating waste
w tym składowujące odpady	738	417	407	395	375	of which those landfilling the waste
wg stopnia składowania odpadów:						by degree of waste landfilling
5,0% i mniej	239	125	115	123	133	5,0% and less
5,1-10,0.....	107	67	60	55	45	5.1-10.0
10,1-25,0.....	153	84	76	66	56	10.1-25.0
25,1-50,0.....	99	45	54	47	37	25.1-50.0
50,1-70,0.....	35	21	15	20	20	50.1-70.0
70,1-80,0.....	16	9	10	7	9	70.1-80.0
80,1-90,0.....	13	8	8	10	12	80.1-90.0
90,1-95,0.....	9	8	9	7	7	90.1-95.0
95,1% i więcej	67	50	60	60	56	95.1% and more

a Z wyłączeniem odpadów komunalnych. a Excluding municipal waste

TABL. 5(261). ZAKŁADY WEDŁUG IŁOŚCI DOTYCHCZAS SKŁADOWANYCH (NAGROMADZONYCH) ODPADÓW ^a
PLANTS BY QUANTITY OF WASTE ^a LANDFILLED (ACCUMULATED) SO FAR

WYSZCZEGÓLNIENIE <i>SPECIFICATION</i>	2000		2005		2006		2007		2008	
	zakłady <i>plants</i>	odpady nagroma- dzone w mln ton waste accumu- lated <i>in mln. t.</i>	zakłady <i>plants</i>	odpady nagroma- dzone w mln ton waste accumu- lated <i>in mln. t.</i>	zakłady <i>plants</i>	odpady nagroma- dzone w mln ton waste accumu- lated <i>in mln. t.</i>	zakłady <i>plants</i>	odpady nagroma- dzone w mln ton waste accumu- lated <i>in mln. t.</i>	zakłady <i>plants</i>	odpady nagroma- dzone w mln ton waste accumu- lated <i>in mln. t.</i>
O GÓŁEM TOTAL	1408	x	1596	x	1686	x	1848	x	1794	x
w tym zakłady posiadające na swoim terenie odpady dotychczas składowane (nagromadzone)	391	2011	292	1753	279	1746	268	1735	235	1732
<i>of which plants having on the premises waste so far landfilled (accumulated)</i>										
w ilości: <i>quantity:</i>										
10,0 tys. ton i mniej	110	0	84	0	76	0	68	0	57	0
<i>10.0 thous. t and less</i>										
10,1-50,0	71	2	32	1	36	1	36	1	31	1
50,1-100,0	24	2	24	2	19	1	17	1	13	1
100,1-500,0	48	11	38	9	42	9	43	9	34	8
500,1-1000,0	12	8	11	7	10	7	9	6	9	6
1000,1-2000,0	31	46	26	37	24	34	21	30	16	24
2000,1-5000,0	33	102	24	77	23	76	25	81	25	79
5000,1-10000,0	22	160	16	115	13	92	15	108	16	114
10000,1-20000,0	15	215	19	268	18	256	16	231	15	204
20000,1 tys. ton i więcej	25	1465	18	1237	18	1270	18	1268	19	1295
<i>20000.1 thous. tonnes and more</i>										
<i>a Z wyłączeniem odpadów komunalnych. a Excluding municipal waste</i>										

TABL. 6(262). ODPADY ^a WYTWORZONE WEDŁUG RODZAJÓW I WOJEWÓDZTW W 2008 R.
WASTE ^a GENERATED BY TYPES AND VOIVODSHIPS IN 2008

WOJEWÓDZTWA <i>VOIVODSHIPS</i>	Ogółem <i>Total</i>	Odpady z flota- cyjnego wzbogaca- nia rud metali nieżelaz- nych <i>Waste from floatation dressing of non-ferrous metal ores</i>	Odpady powstające przy płukaniu i oczysz- czaniu kopalin <i>Waste generated at washing and cleaning minerals</i>	Mieszanki popiołowo- żużłowe z mokrego odprowa- dzania odpadów palenisko- wych <i>Dust-slag compounds from wet treatment of furnace waste</i>	Popioły lotne z węgla <i>Coal fly ash</i>	Mieszanki popiołów lotnych i opa- dów stałych z wapniowych metod odsiar- czania gazów odlotowych <i>Mixtures of fly ash and solid waste origina- ting from lime- stone methods of desulphuri- sation of waste gases</i>	Odpady z wydo- bywania kopalin innych niż rud metali <i>Waste from mineral non- metalli- ferrous excavation</i>	Żużle, popioły palenisko- we i pyły z kotłów <i>Slag, furnace ash and particula- tes from boilers</i>	Pozostałe <i>Other</i>
	w tysiącach ton <i>in thous. tonnes</i>								
POLSKA POLAND	114938,2	29962,7	28560,3	7355,8	4178,0	4025,4	2409,0	2132,7	36314,3
Dolnośląskie	33738,8	27671,2	110,6	95,1	99,0	2167,1	922,7	133,8	2539,3
Kujawsko-pomorskie	2237,7	—	—	237,3	180,7	17,8	—	86,8	1715,1
Lubelskie	4449,4	—	3056,8	91,5	124,0	—	—	71,2	1105,9
Lubuskie	706,4	—	2,3	43,5	0,4	—	16,4	8,2	635,6
Łódzkie	3857,4	—	99,6	2547,6	270,7	4,2	—	82,6	852,7
Małopolskie	8556,3	2291,5	1628,3	876,9	188,1	256,5	128,8	103,3	3082,9
Mazowieckie	6922,4	—	—	628,4	1030,9	159,5	—	112,3	4991,3
Opolskie	848,7	—	—	116,2	84,5	—	—	243,8	404,2
Podkarpackie	1084,2	—	—	61,7	84,0	—	—	62,4	876,1
Podlaskie	838,3	—	—	34,5	27,2	—	—	35,2	741,4
Pomorskie	2487,5	—	—	241,8	28,9	4,7	—	25,3	2186,8
Śląskie	35301,0	—	23662,7	460,3	1489,6	1392,8	825,7	733,3	6736,6
Świętokrzyskie	2135,2	—	—	275,7	1,4	—	514,8	263,5	1079,8
Warmińsko-mazurskie	838,3	—	—	12,3	126,7	2,3	—	40,2	656,8
Wielkopolskie	4985,4	—	—	1177,6	441,9	20,5	—	62,5	3282,9
Zachodniopomorskie	5951,2	—	—	455,4	—	—	0,6	68,3	5426,9

a Z wyłączeniem odpadów komunalnych. a Excluding municipal waste.

TABL. 7(263). ODPADY ^a WYTWORZONE I DOTYCHCZAS SKŁADOWANE (NAGROMADZONE) WEDŁUG RODZAJÓW W 2008 R.
WASTE ^a GENERATED AND ACCUMULATED SO FAR BY TYPES IN 2008

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Odpady wytworzone w ciągu roku Waste generated during the year					Odpady dotychczas składowane (nagro- madzone ^c stan w końcu roku w mln ton Waste landfilled (accumulated ^c), as of the end of the year in mln tonnes
	ogółem w mln ton grand total in mln tonnes	poddane odzyskowi recovered	unieszkodliwione treated		magazyno- wane czasowo tempora- rily stored	
			razem total	w tym składowane ^b of which landfilled ^b		
				w % wytworzonych		
OGÓŁEM ..... TOTAL	114,9	74,9	21,7	17,7	3,4	1731,6
w tym: of which:						
Odpady z flotacyjnego wzbogacania rud metali nieżelaznych..... Waste from floatation dressing of non-ferrous metal ores	30,0	70,5	29,5	29,5	–	594,4
Odpady powstające przy płukaniu i oczyszczaniu kopalin..... Waste generated at washing and cleaning minerals	28,6	89,7	8,0	8,0	2,3	566,4
Mieszanki popiołowo-żużłowe z mokrego odprowadzania odpadów paleniskowych ..... Dust-slag compounds from wet treatment of furnace waste	7,4	28,2	65,1	65,0	6,7	243,1
Popioły lotne z węgla ..... Coal fly ash	4,2	90,0	8,0	–	2,0	18,7
Mieszaniny popiołów lotnych i odpadów stałych z wapnio- wych metod odsiarczania gazów odlotowych ..... Mixtures of fly ash and solid waste originating from lime- stone methods of desulphurisation of waste gases	4,0	99,9	0,1	0,1	–	–
Odpady z wydobywania kopalin innych niż rudy metali..... Waste from mineral non-metalliferous excavation	2,4	96,6	2,4	2,4	1,0	44,3
Żużle, popioły paleniskowe i pyły z kotłów ..... Slag, furnace ash and particulates from boilers	2,1	94,9	1,3	0,7	3,8	17,5
Żużle z procesów wytapiania (wielkopiecowe, stalownicze) ... Melting slag (blast-furnace, steelmaking)	2,1	75,1	1,3	1,3	23,6	7,5
Fosfogipsy wymieszane z żużłami, popiołami paleniskowy- mi i pyłami z kotłów ..... Phosphogypsums mixed with slags, bottom ash and boiler- dust	2,0	–	100,0	100,0	–	16,4

a Z wyłączeniem opadów komunalnych. b Na składowiskach (wysypiskach, hałdach, stawach osadowych) własnych i innych.
c Na składowiskach (wysypiskach, hałdach, stawach osadowych) własnych.
a Excluding municipal waste. b On own and other landfills (dumps, slag heaps, tailing ponds). c On own landfills (dumps, slag heaps, tailing ponds).

TABL. 8(264). ODPADY ^a W MIEJSCOWOŚCIACH UZDROWISKOWYCH W 2008 R.
WASTE ^a IN HEALTH RESORTS IN 2008.

MIEJSCOWOŚCI UZDROWISKOWE HEALTH RESORTS	Odpady wytworzone w ciągu roku Waste generated during the year					Odpady dotychczas składowane (nagromadzone ^c), stan w końcu roku Waste lanfilled (accumulated) so far as of the end of the year
	ogółem grand total	poddane odzyskowi recovered	unieszkodliwione treated		magazy- nowane czasowo temporarily stored	
			razem total	w tym składowane ^b of which landfilled ^b		
	w tysiącach ton in thousand tonnes					
Augustów.....	7,7	6,7	1,0	—	—	—
Gołdap	8,6	8,4	0,2	0,2	—	—
Inowrocław	325,4	323,3	0,8	0,8	1,3	12067,3
Kołobrzeg	36,9	17,0	19,7	19,6	0,2	—
Konstancin-Jeziorna.....	24,0	21,6	2,4	2,4	—	127,2
Piwniczna-Zdrój.....	83,4	1,6	81,8	81,8	—	1985,8
Połczyn-Zdrój	1,4	—	1,4	—	—	—
Sopot.....	69,7	69,7	—	—	—	—
Świnoujście.....	11,8	11,8	—	—	—	—
Ustka.....	6,0	1,3	4,7	4,7	—	—
Ustroń	1,2	1,2	0,0	0,0	0,0	0,0

a Z wyłączeniem odpadów komunalnych. b Na składowiskach (wysypiskach, hałdach, stawach osadowych) własnych i innych.
c Na składowiskach (wysypiskach, hałdach, stawach osadowych) własnych.
a Excluding municipal waste. b On own and other landfills (dumps, slag heaps, tailing ponds). c On own landfills (dumps, slag heaps, tailing ponds).

TABL. 9(265). ODPADY ^a WYTWORZONE I DOTYCHCZAS SKŁADOWANE (NAGROMADZONE) WEDŁUG WOJEWÓDZTW W 2008 R.

WASTE ^a GENERATED AND ACCUMULATED SO FAR BY VOIVODSHIP IN 2008.

WASTE GENERATED AND ACCUMULATED SO FAR BY VOIVODSHIPS IN 2008.									
WOJEWÓDZTWA VOIVODSHIPS	Zakłady (stan w dniu 31 XII) Plants (as of 31 December)	Odpady wytworzone w ciągu roku <i>Waste generated during the year</i>							Odpady dotychczas składowane (nagromadzone ^c) (stan w końcu roku) <i>Waste landfilled (accumulated) so far (as of the end of the year)</i>
		ogółem <i>total</i>	poddane odzys- kowi <i>recove- red</i>	unieszkodliwione <i>treated</i>				magazy- nowane czasowo <i>tempo- rarily stored</i>	
				razem <i>total</i>	w tym <i>of which</i>				
					termi- cznie <i>thermal</i>	kompos- towane <i>composted</i>	składo- wane ^b <i>landfilled ^b</i>		
w tysiącach ton <i>in thous. tonnes</i>									
POLSKA ..... POLAND	1815	114938,2	86124,8	24890,8	335,4	225,9	20289,7	3922,6	1731586,5
Dolnośląskie	117	33738,8	23883,6	9060,4	2,4	—	9001,8	794,8	575153,7
Kujawsko-pomorskie.....	68	2237,7	1950,8	244,3	9,9	55,2	172,6	42,6	18933,3
Lubelskie	78	4449,4	3726,3	670,4	15,8	2,2	642,7	52,7	15830,6
Lubuskie	59	706,4	456,2	184,6	17,7	6,0	112,3	65,6	2905,3
Łódzkie	113	3857,4	1235,1	2547,6	6,5	10,2	2517,8	74,7	48504,8
Małopolskie	129	8556,3	6730,2	1231,6	18,2	20,8	1135,1	594,5	145170,3
Mazowieckie	207	6922,4	4169,2	2461,4	57,3	26,6	629,2	291,8	47372,6
Opolskie	43	848,7	737,4	95,0	1,9	1,7	84,9	16,3	23120,0
Podkarpackie	109	1084,2	903,2	136,6	22,1	2,9	89,9	44,4	484,1
Podlaskie	58	838,3	729,6	50,2	25,0	9,3	6,3	58,5	2383,4
Pomorskie	118	2487,5	2032,6	380,3	31,3	9,7	300,3	74,6	22970,9
Śląskie	258	35301,0	31998,7	2149,9	10,0	17,8	2041,1	1152,4	650311,8
Świętokrzyskie	60	2135,2	1852,7	260,7	9,5	1,3	249,6	21,8	17349,3
Warmińsko-mazurskie...	72	838,3	676,5	43,8	18,1	8,3	5,5	118,0	1240,4
Wielkopolskie	252	4985,4	2929,0	1881,8	56,9	51,7	1168,5	174,6	49803,1
Zachodniopomorskie	74	5951,2	2113,7	3492,2	32,8	2,2	2132,1	345,3	110052,9

a Z wyłączeniem odpadów komunalnych. *b* Na składowiskach (wysypiskach, hałdach, stawach osadowych) własnych i innych
c Na składowiskach (wysypiskach, hałdach, stawach osadowych) własnych.

a Excluding municipal waste. *b* On own and other landfills (dumps, slag heaps, tailing ponds). *c* On own landfills (dumps, slag heaps, tailing ponds).

TABL. 10(266). TERENY I POWIERZCHNIA SKŁADOWANIA ODPADÓW ^a WEDŁUG WOJEWÓDZTW W 2008 R.

WASTE ^a LANDFILL SITES AND THEIR AREA BY VOIVODSHIP IN 2008.

WOJEWÓDZTWA VOIVODSHIPS	Zakłady składujące odpady ^a (stan w dniu 31 XII) <i>Plants landfilling waste ^a (as of 31 December)</i>	Odpady składowane ^b <i>Waste landfilled ^b</i>					Powierzchnia terenów składowania odpadów <i>Area of waste landfill sites</i>	
		ogółem <i>total</i>	w stawach osadowych <i>in tailing ponds</i>	na składowiskach ^c <i>on landfills ^c</i>			niezrekul- tywowana (stan w końcu roku) <i>not cultivated (as of the end of the year)</i>	zrekulty- wowana w ciągu roku <i>cultivated (as of the end of the year)</i>
				własnych <i>own</i>	międzyza- kładowych (centralnych) <i>c(central)</i>	komunal- nych <i>municipal</i>		
w tysiącach ton <i>in thous. tonnes</i>							w hektarach <i>in ha</i>	
P O L S K A ..... P O L A N D	375	20289,7	3271,5	6745,1	9359,0	708,3	9057,5	69,1
Dolnośląskie.....	35	9001,8	172,8	114,4	8639,7	63,4	2626,7	1,1
Kujawsko-pomorskie.....	20	172,6	28,5	67,4	0,8	74,9	259,7	12,6
Lubelskie	12	642,7	1,5	638,0	0,1	3,1	141,2	–
Lubuskie	17	112,3	0,3	46,9	12,8	52,3	55,4	–
Łódzkie.....	23	2517,8	2373,8	127,2	9,7	6,8	530,7	13,3
Małopolskie.....	31	1135,1	373,3	110,6	545,2	24,2	822,4	3,3
Mazowieckie	33	629,2	1,0	475,0	27,7	125,5	674,4	6,7
Opolskie	18	84,9	6,8	12,1	24,3	32,6	230,7	1,3
Podkarpackie	13	89,9	1,0	28,1	–	11,7	48,6	–
Podlaskie	8	6,3	1,3	3,2	–	1,7	40,7	0,3
Pomorskie	33	300,3	58,3	47,4	–	187,3	196,8	4,0
Śląskie	54	2041,1	8,7	1865,4	86,3	40,7	2201,6	16,2
Świętokrzyskie	11	249,6	240,2	0,5	–	8,3	115,9	–
Warmińsko-mazurskie.....	11	5,5	1,1	–	–	4,3	9,2	–
Wielkopolskie	43	1168,5	2,0	1111,9	9,7	44,2	678,1	3,0
Zachodniopomorskie	13	2132,1	0,9	2097,0	2,7	27,3	425,4	7,3

a Z wyłączeniem odpadów komunalnych. *b* Na składowiskach (wysypiskach, hałdach, stawach osadowych) własnych i innych.
c Wysypiskach i hałdach.

a Excluding municipal waste. *b* On own and other landfills (dumps, slag heaps, tailing ponds). *c* Dumps and slag heaps.

TABL. 11(267). ODPADY ^a WYTWORZONE I DOTYCHCZAS SKŁADOWANE (NAGROMADZONE) ORAZ TERENY ICH SKŁADOWANIA WEDŁUG POLSKIEJ KLASYFIKACJI DZIAŁALNOŚCI ^b W 2008 R.

WASTE GENERATED AND LANDFILLED (ACCUMULATED) SO FAR AND THEIR LANDFILL SITES ACCORDING TO THE POLISH CLASSIFICATION OF ACTIVITIES ^b IN 2008.

Poziom Level of		WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Odpady wytworzone w ciągu roku Waste generated during the year						Odpady dotychczas składowane (nagrodza- dzone ^d) – stan w końcu roku Waste landfilled (accumula- ted ^d) so far(as of the end of the year)
działu sector	grupy group		ogółem grand total	poddane odzyskowi recovered	unieszkodliwione treated		maga- zyno- wane czaso- wo tempo- rarirly stored		
					razem total	w tym of which			
						termicz- nie thermal		składo- wane ^c land- filled ^c	
w tysiącach ton in thous. tonnes									
10	10.1	O G Ó Ł E M..... TOTAL	114938,2	86124,8	24890,8	335,4	20289,7	3922,6	1731586,5
		SEKCJA C ..... SECTION C	33939,6	30441,8	2760,0	0,8	2757,6	737,8	734830,4
		PODSEKCJA CA ..... SUBSECTION CA	30918,1	27660,4	2549,6	0,8	2547,2	708,1	600500,0
			30911,0	27660,4	2542,5	0,8	2541,7	708,1	600500,0
			30860,8	27633,0	2541,1	–	2541,1	686,7	600499,4
			50,2	27,4	1,4	0,8	0,6	21,4	0,6
		PODSEKCJA CB ..... SUBSECTION CB	3021,5	2781,4	210,4	–	210,4	29,7	134330,4
			847,6	719,0	128,2	–	128,2	0,4	119499,0
			847,6	719,0	128,2	–	128,2	0,4	119499,0
			2173,9	2062,4	82,2	–	82,2	29,3	14831,4
14	14.1		1272,1	1188,0	81,8	–	81,8	2,3	8015,0
		klasa / class 14.11	1262,8	1178,7	81,8	–	81,8	2,3	8015,0
		klasa / class 14.12	9,3	9,3	–	–	–	–	–
			536,4	509,4	–	–	–	27,0	6244,5
			362,4	362,0	0,4	–	0,4	–	3,3
			3,0	3,0	–	–	–	–	568,6
		SEKCJA D ..... SECTION D	54333,5	38744,7	13772,8	275,2	11748,7	1816,0	695999,1
		PODSEKCJA DA ..... SUBSECTION DA	6733,4	6097,8	481,3	118,0	151,9	154,3	856,4
			6713,0	6081,4	477,3	116,4	151,6	154,3	856,4
			764,9	597,9	150,0	102,5	1,8	17,0	–
15	15.3		435,9	368,7	61,2	0,6	16,0	6,0	106,5
			1103,5	1064,8	37,9	–	2,0	0,8	–
			3073,0	2819,0	136,0	9,9	122,5	118,0	749,9
		klasa / class 15.83	2867,9	2644,8	126,0	–	122,4	97,1	749,9
			20,4	16,4	4,0	1,6	0,3	–	–
		PODSEKCJA DB ..... SUBSECTION DB	8,0	7,7	0,3	–	0,3	–	1,2
			8,0	7,7	0,3	–	0,3	–	1,2
			5,8	5,7	0,1	–	0,1	–	1,2
		PODSEKCJA DC ..... SUBSECTION DC	58,4	41,4	16,9	–	5,2	0,1	12,7
			58,4	41,4	16,9	–	5,2	0,1	12,7
19	19.1		56,5	39,5	16,9	–	5,2	0,1	12,7
			1,9	1,9	–	–	–	–	–

^a Z wyłączeniem odpadów komunalnych. ^b Patrz Aneks 1 str. 518 ^c Na składowiskach (wysypiskach, hałdach, stawach osadowych) własnych i innych. ^d Na składowiskach (wysypiskach, hałdach, stawach osadowych) własnych.

^a Excluding municipal waste. ^b See Annex, page 518 ^c On own and other landfills (dumps, slag heaps, tailing ponds). ^d On own and other landfills (dumps, slag heaps, tailing ponds).

TABL. 11(267). ODPADY ^a WYTWORZONE I DOTYCHCZAS SKŁADOWANE (NAGROMADZONE) ORAZ TERENY ICH SKŁADOWANIA WEDŁUG POLSKIEJ KLASYFIKACJI DZIAŁALNOŚCI ^b W 2008 R.(cd)

WASTE GENERATED AND LANDFILLED (ACCUMULATED) SO FAR AND THEIR LANDFILL SITES ACCORDING TO THE POLISH CLASSIFICATION OF ACTIVITIES ^b IN 2008.(cont.)

Poziom Level of		WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Odpady wytworzone w ciągu roku Waste generated during the year						Odpady dotychczas składowane (nagroda- dzone ^d) – stan w końcu roku Waste landfilled (accumula- ted ^d) so far(as of the end of the year)		
działu sector	grupy group		ogółem grand total	poddane odzyskowi recovered	unieszkodliwione treated		maga- zyno- wane czaso- wo tempo- rarirly stored				
					razem total	w tym of which					
						termicz- nie thermal		składo- wane ^c land- filled ^c			
w tysiącach ton in thous. tonnes											
20	20.2	PODSEKCJA DD ..... SUBSECTION DD	1885,3	1732,5	83,9	75,4	3,1	68,9	258,3		
			1885,3	1732,5	83,9	75,4	3,1	68,9	258,3		
			623,1	563,8	24,3	16,8	3,0	35,0	258,3		
		PODSEKCJA DE ..... SUBSECTION DE	1222,5	1062,1	90,1	1,4	72,1	70,3	5190,3		
21	21.1		1133,0	976,8	85,9	1,1	72,1	70,3	5190,3		
			947,7	811,4	67,9	0,8	66,1	68,4	4959,0		
		PODSEKCJA DF ..... SUBSECTION DF	51,7	37,6	11,2	1,4	6,3	2,9	1076,9		
23	23.1 23.2		51,7	37,6	11,2	1,4	6,3	2,9	1076,9		
			29,5	18,4	9,0	–	6,1	2,1	1076,9		
			22,2	19,2	2,2	1,4	0,2	0,8	–		
		PODSEKCJA DG ..... SUBSECTION DG	5390,0	1686,1	3656,9	20,8	2315,0	47,0	138513,5		
24	24.1		5390,0	1686,1	3656,9	20,8	2315,0	47,0	138513,5		
			5285,8	1613,1	3642,5	12,3	2312,2	30,2	138450,1		
		klasa / class 24.13	554,4	517,6	31,6	–	31,6	5,2	23008,0		
		klasa / class 24.14	363,8	172,0	183,7	2,3	181,4	8,1	9080,7		
		klasa / class 24.15	4209,2	803,4	3389,0	–	2093,1	16,8	106316,7		
		klasa / class 24.16	51,9	36,0	15,9	10,0	5,7	–	44,7		
		24.3	6,1	4,9	1,2	–	1,2	–	22,1		
		24.4	11,0	8,8	2,1	0,5	1,2	0,1	–		
		24.7	1,7	1,7	–	–	–	–	–		
		PODSEKCJA DH ..... SUBSECTION DH	200,5	183,5	11,5	4,3	1,5	5,5	680,1		
		25	25.1		200,5	183,5	11,5	4,3	1,5	5,5	680,1
					154,7	151,0	2,9	2,4	–	0,8	667,4
klasa / class 25.11	134,0			132,3	1,6	1,5	–	0,1	667,4		
25.2	45,8			32,5	8,6	1,9	1,5	4,7	12,7		
26	26.1 26.2 26.5 26.6	PODSEKCJA DI ..... SUBSECTION DI	660,1	587,7	53,0	3,5	35,0	19,4	3223,4		
			660,1	587,7	53,0	3,5	35,0	19,4	3223,4		
			241,0	210,9	28,2	0,1	24,6	1,9	–		
			68,7	62,1	4,3	–	3,2	2,3	5,7		
			61,3	57,0	3,6	2,8	0,8	0,7	2993,6		
		klasa / class 26.51	29,5	25,2	3,6	2,8	0,8	0,7	–		
		klasa / class 26.52	13,4	13,4	–	–	–	–	2993,6		
			63,2	53,5	2,0	0,6	1,4	7,7	–		
		PODSEKCJA DJ ..... SUBSECTION DJ	36100,2	25595,6	9157,1	3,1	9071,7	1347,5	100272,9		
		27	27.1 27.2 27.3		35844,7	25392,1	9141,4	1,2	9060,0	1311,2	98372,6
					4372,4	3666,4	107,1	0,1	94,8	598,9	45981,1
					105,6	78,0	27,6	0,2	27,4	–	–
	40,2			33,5	6,7	–	5,8	–	135,1		

^a Z wyłączeniem odpadów komunalnych. ^b Patrz Aneks 1 str. 518 ^c Na składowiskach (wysypiskach, hałdach, stawach osadowych) własnych i innych. ^d Na składowiskach (wysypiskach, hałdach, stawach osadowych) własnych.

^a Excluding municipal waste. ^b See Annex, page 518 ^c On own and other landfills (dumps, slag heaps, tailing ponds). ^d On own and other landfills (dumps, slag heaps, tailing ponds).

TABL. 11(267). ODPADY ^a WYTWORZONE I DOTYCHCZAS SKŁADOWANE (NAGROMADZONE) ORAZ TERENY ICH SKŁADOWANIA WEDŁUG POLSKIEJ KLASYFIKACJI DZIAŁALNOŚCI ^b W 2008 R. (dok).

WASTE GENERATED AND LANDFILLED (ACCUMULATED) SO FAR AND THEIR LANDFILL SITES ACCORDING TO THE POLISH CLASSIFICATION OF ACTIVITIES ^b IN 2008.(cont.)

Poziom Level of		WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Odpady wytworzone w ciągu roku Waste generated during the year						Odpady dotychczas składowane (nagroda- dzone ^d) – stan w końcu roku Waste lanfilled (accumula- ted ^d) so far(as of the end of the year)
działu sector	grupy group		ogółem grand total	poddane odzyskowi recovered	unieszkodliwione treated		maga- zyno- wane czaso- wo tempo- rarirly stored		
					razem total	w tym of which			
						termicz- nie thermal		składo- wane ^c land- filled ^c	
w tysiącach ton in thous. tonnes									
28	27.4	PODSEKCJA DJ (cd). SUBSECTION DJ (cont.)	30912,2	21300,3	8925,7	0,7	8860,0	686,2	50690,1
		klasa / class 27.43	1720,2	1638,9	73,4	–	73,4	7,9	38183,4
		klasa / class 27.44	29118,3	18599,5	8843,5	–	8779,1	675,3	12504,1
	27.5		414,3	313,9	74,3	0,2	72,0	26,1	1566,3
			255,5	203,5	15,7	1,9	11,7	36,3	1900,3
29	28.1		27,7	24,4	0,1	–	–	3,2	1794,0
		PODSEKCJA DK	385,2	318,8	51,1	0,4	47,4	15,3	227,4
		SUBSECTION DK							
			385,2	318,8	51,1	0,4	47,4	15,3	227,4
	29.1		203,5	159,6	37,1	0,4	34,9	6,8	–
31	29.5		80,8	75,6	4,3	–	4,3	0,9	216,7
		klasa / class 29.52	41,6	39,0	1,7	–	1,7	0,9	216,7
		PODSEKCJA DL	98,4	95,8	2,4	–	1,0	0,2	1,1
		SUBSECTION DL							
			60,8	59,7	0,9	–	0,4	0,2	1,1
34	31.1		22,8	22,4	0,4	–	0,4	–	–
	31.5		15,6	15,2	0,4	–	–	–	1,1
		PODSEKCJA DM	517,6	430,5	84,0	4,0	14,0	3,1	15,9
		SUBSECTION DM							
			312,0	291,0	20,9	3,5	2,2	0,1	–
35	34.1		120,7	116,4	4,3	1,6	0,1	–	–
			205,6	139,5	63,1	0,5	11,8	3,0	15,9
	35.1		157,5	100,9	54,0	0,4	8,9	2,6	6,8
	35.2		46,3	36,9	9,0	0,1	2,9	0,4	9,1
		PODSEKCJA DN	1022,2	867,6	73,1	42,9	24,2	81,5	445669,0
37		SUBSECTION DN							
			720,7	617,1	27,8	–	23,9	75,8	445669,0
	37.2		228,3	218,9	8,7	–	8,7	0,7	442288,9
		SEKCJA E.....	21772,5	13756,7	7210,4	22,6	4861,9	805,4	235985,0
		SECTION E							
40			18244,3	12403,6	5153,7	6,3	4658,1	687,0	234855,1
	40.1		14759,6	9784,0	4488,7	6,3	4016,7	486,9	222462,8
	40.3		3484,7	2619,6	665,0	–	641,4	200,1	12392,3
			3528,2	1353,1	2056,7	16,3	203,8	118,4	1129,9
		SEKCJA F.....	1008,5	664,2	253,2	1,3	228,0	91,1	7,7
45		SECTION F							
			1008,5	664,2	253,2	1,3	228,0	91,1	7,7
	45.2		880,1	552,5	236,8	–	225,9	90,8	–
		SEKCJA O	1617,1	690,9	846,0	25,6	669,2	80,2	38518,6
		SECTION O							
90			1617,1	690,9	846,0	25,6	669,2	80,2	38518,6
		POZOSTAŁE SEKCJE	2267,0	1826,5	48,4	9,9	24,3	392,1	26245,7
		OTHER SECTIONS							

^a Z wyłączeniem odpadów komunalnych. ^b Patrz Aneks 1 str. 518 ^c Na składowiskach (wysypiskach, hałdach, stawach osadowych) własnych i innych. ^d Na składowiskach (wysypiskach, hałdach, stawach osadowych) własnych.

^a Excluding municipal waste. ^b See Annex, page 518 ^c On own and other landfills (dumps, slag heaps, tailing ponds). ^d On own and other landfills (dumps, slag heaps, tailing ponds).

TABL. 12(268). IMPORT ODPADÓW Z KRAJÓW UNII EUROPEJSKIEJ I KRAJÓW EFTA DO POLSKI W 2008 R.
IMPORTS OF WASTE FROM THE EUROPEAN UNION MEMBER STATES AND EFTA COUNTRIES
TO POLAND IN 2008.

KRAJ ZGŁASZAJĄCY APPLICANT COUNTRY	Liczba zakończonych postępowań <i>Number of completed proceedings</i>			Wnioskowana ilość odpadów importowanych <i>Applied quantity of imported waste</i>		
	ogółem <i>total</i>	w tym <i>of which</i>		ogółem <i>total</i>		w tym na mocy wydanego zezwoleń w tonach <i>of which based on issued permission in tonnes</i>
		wydane zezwoleń <i>issued permissions</i>	wydane sprzeciw <i>issued objections</i>	w tonach <i>in tonnes</i>	w metrach sześcienne <i>in m³</i>	
OGÓŁEM..... GRAND TOTAL	368	317	51	6628263	2000	6115992
W TYM WNIOSKI ZGŁASZAJĄCE IMPORT JEDNEJ GRUPY ODPADÓW OF WHICH APPLICATIONS FOR A SINGLE GROUP OF WASTE						
RAZEM..... TOTAL	306	265	41	3320803	2000	3106232
Austria / Austria	3	2	1	6600	—	6500
Belgia / Belgium	8	7	1	6900	—	5700
Cypr / Cyprus	1	—	1	6	—	—
Czechy / Czech Republic	44	41	3	1405139	—	1396774
Dania / Denmark	2	2	—	15000	—	15000
Estonia / Estonia	3	1	2	1500	—	500
Finlandia / Finland	1	1	—	4000	—	4000
Francja / France	1	1	—	2000	—	2000
Holandia / Netherlands.....	38	34	4	128350	—	109450
Litwa / Lithuania.....	9	8	1	28395	—	16395
Łotwa / Latvia	3	3	—	5450	—	5450
Niemcy / Germany	144	125	19	1114228	2000	987478
Norwegia / Norway	1	—	1	3000	—	—
Rumunia / Romania.....	3	3	—	16060	—	16060
Słowacja / Slovakia	15	13	2	453245	—	437745
Słowenia / Slovenia	2	2	—	9000	—	9000
Szwecja / Sweden	11	9	2	75550	—	60300
Węgry / Hungary	5	4	1	27600	—	22600
Wielka Brytania / United Kingdom ..	3	3	—	1380	—	1380
Włochy / Italy.....	9	6	3	17400	—	9900

Źródło: dane Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska. Source: Data of the Inspection of Environmental Protection.

TABL. 13(269). IMPORT ODPADÓW Z KRAJÓW UNII EUROPEJSKIEJ I KRAJÓW EFTA DO POLSKI WEDŁUG GRUP
ODPADÓW^a W 2008 R.
IMPORTS OF WASTE FROM THE EUROPEAN UNION MEMBER STATES AND EFTA COUNTRIES TO POLAND BY
WASTE GROUPS^a IN 2008.

GRUPA ODPADÓW GROUP OF WASTE	Liczba zakończonych postępowań <i>Number of completed proceedings</i>			Wnioskowana ilość odpadów importowanych <i>Applied quantity of imported waste</i>		
	ogółem <i>total</i>	w tym <i>of which</i>		ogółem <i>total</i>		w tym na mocy wydanego zezwoleń w tonach <i>of which based on issued permission in tonnes</i>
		wydane zezwoleń <i>issued permissions</i>	wydane sprzeciw <i>issued objections</i>	w tonach <i>in tonnes</i>	w metrach sześcienne <i>in m³</i>	
OGÓŁEM..... GRAND TOTAL	368	317	51	6628263	2000	6115992
W TYM WNIOSKI ZGŁASZAJĄCE IMPORT JEDNEJ GRUPY ODPADÓW OF WHICH APPLICATIONS FOR A SINGLE GROUP OF WASTE						
RAZEM..... TOTAL	306	265	41	3320803	2000	3106232
Grupa / Group 02.....	2	—	2	4000	—	—
Grupa / Group 03.....	2	2	—	56000	—	56000
Grupa / Group 04.....	4	4	—	1155	—	1155
Grupa / Group 05.....	2	2	—	1300	—	1300
Grupa / Group 07.....	1	1	—	2000	—	2000
Grupa / Group 10.....	17	16	1	77380	—	77130
Grupa / Group 11.....	14	11	3	14160	—	12160
Grupa / Group 12.....	19	15	4	132725	—	129360
Grupa / Group 13.....	2	2	—	5850	—	5850
Grupa / Group 15.....	14	12	2	54500	—	41000
Grupa / Group 16.....	33	30	3	44190	—	35184
Grupa / Group 17.....	121	110	11	2044508	—	1992158
Grupa / Group 19.....	59	46	13	727500	2000	615400
Grupa / Group 20.....	16	14	2	155535	—	137535

^a Podział na grupy odpadów zgodny z Katalogiem odpadów – patrz: Uwagi metodyczne.

Źródło: dane Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska.

^a Classification into groups according to the Catalogue of Waste – see: Methodological notes.

Source: Data of the Inspection of Environmental Protection.

TABL. 14(270). IMPORT ODPADÓW SPOZA KRAJÓW UNII EUROPEJSKIEJ DO POLSKI W 2008 R.
IMPORTS OF WASTE FROM OUTSIDE THE EUROPEAN UNION TO POLAND IN 2008.

KRAJ ZGŁASZAJĄCY APLICANT COUNTRY	Liczba zakończonych postępowań Number of completed proceedings			Wnioskowana ilość odpadów importowanych w tonach Applied quantity of imported waste in tonnes	
	ogółem total	w tym of which		ogółem total	w tym na mocy wydanego zezwoleń of which based on issued permission
		wydane zezwoleń issued permissions	wydane sprzeciw issued objections		
O G Ó Ł E M..... T O T A L	26	23	3	233394	227987
Białoruś / Belarus	7	5	2	47800	42400
Chiny / China.....	1	1	—	200	200
Kazachstan / Kazakhstan	1	1	—	2400	2400
Rosja / Russian Federation	4	4	—	13000	13000
Szwajcaria / Switzerland	3	2	1	2207	2200
Turcja / Turkey.....	1	1	—	400	400
Ukraina / Ukraine	7	7	—	166997	166997
Stany Zjednoczone Ameryki / United States of America	1	1	—	300	300
Zjednoczone Emiraty Arabskie / United Arab Emirates.....	1	1	—	90	90

Ź r ó d ł o: dane Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska.
Source: Data of the Inspection of Environmental Protection.

TABL. 15(271). IMPORT ODPADÓW SPOZA KRAJÓW UNII EUROPEJSKIEJ DO POLSKI WEDŁUG GRUP ODPADÓW ^a W 2008 R.
IMPORTS OF WASTE FROM OUTSIDE THE EUROPEAN UNION TO POLAND BY WASTE GROUPS^a IN 2008.

GRUPA ODPADÓW GROUP OF WASTE	Liczba zakończonych postępowań Number of completed proceedings			Wnioskowana ilość odpadów importowanych w tonach Applied quantity of imported waste in tonnes	
	ogółem total	w tym of which		ogółem total	w tym na mocy wydanego zezwoleń of which based on issued permission
		wydane zezwoleń issued permissions	wydane sprzeciw issued objections		
O G Ó Ł E M..... T O T A L	26	23	3	233394	227987
Grupa / Group 02.....	1	1	3	997	997
Grupa / Group 03.....	1	—	—	5000	—
Grupa / Group 04.....	2	2	1	600	600
Grupa / Group 10.....	11	11	—	166700	166700
Grupa / Group 11.....	2	2	—	2200	2200
Grupa / Group 12.....	1	1	—	90	90
Grupa / Group 15.....	1	1	—	9000	9000
Grupa / Group 16.....	5	3	2	40407	40000
Grupa / Group 17.....	2	2	—	8400	8400

^a Podział na grupy odpadów zgodny z Katalogiem odpadów – patrz: Uwagi metodyczne.
Ź r ó d ł o: dane Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska

^a Classification into groups according to the Catalogue of Waste – see: Methodological notes.
Source: Data of the Inspection of Environmental Protection.

TABL. 16(272). TRANZYT ODPADÓW PRZEZ POLSKĘ W 2008 R.
TRANSIT OF WASTE THROUGH POLAND IN 2008.

KRAJ ZGŁASZAJĄCY <i>APPLICANT COUNTRY</i>	Liczba zakończonych postępowań <i>Number of completed proceedings</i>				Wnioskowana ilość odpadów przewożonych przez Polskę w tonach <i>Applied quantity of waste transported through Poland in tonnes</i>		
	ogółem <i>total</i>	w tym <i>of which</i>			ogółem <i>total</i>	w tym na mocy <i>of which based on</i>	
		wydane zezwolenia <i>issued permissions</i>	milcząca zgoda ^a <i>silent agreement^a</i>	wydane sprzeciwu <i>issued objections</i>		wydanego zezwolenia <i>issued permissions</i>	milczącej zgody ^a <i>silent agreement^a</i>
O G Ó Ł E M..... GRAND TOTAL	48	16	28	4	76450	16790	51400
W TYM WNIOSKI ZGŁASZAJĄCE TRANZYT JEDNEJ GRUPY ODPADÓW <i>OF WHICH APPLICATIONS FOR A GROUP OF WASTE TRANSIT</i>							
RAZEM..... TOTAL	45	15	28	2	76040	16640	51400
Belgia / <i>Belgium</i>	6	4	2	–	7700	3700	4000
Białoruś / <i>Belarus</i>	1	–	1	–	900	–	900
Czechy / <i>Czech Republic</i>	1	–	–	1	1000	–	–
Holandia / <i>Netherlands</i>	1	–	1	–	200	–	200
Kazachstan / <i>Kazakhstan</i>	1	1	–	–	700	700	–
Litwa / <i>Lithuania</i>	9	5	4	–	18590	4940	13650
Łotwa / <i>Latvia</i>	1	1	–	–	2400	2400	–
Niemcy / <i>Germany</i>	13	–	12	1	26750	–	19750
Rosja / <i>Russian Federation</i>	1	1	–	–	2000	2000	–
Ukraina / <i>Ukraine</i>	10	2	8	–	14900	2000	12900
Węgry / <i>Hungary</i>	1	1	–	–	900	900	–

^a Brak sprzeciwu w terminie 30 dni.

Ź r ó d ł o: dane Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska.

^a No objection within time limit of 30 days.

Source: Data of the Inspection of Environmental Protection.

TABL. 17(273). TRANZYT ODPADÓW PRZEZ POLSKĘ WEDŁUG GRUP ODPADÓW^a W 2008 R.
TRANSIT OF WASTE THROUGH POLAND BY WASTE GROUPS^a IN 2008.

GRUPA ODPADÓW <i>GROUP OF WASTE</i>	Liczba zakończonych postępowań <i>Number of completed proceedings</i>				Wnioskowana ilość odpadów przewożonych przez Polskę w tonach <i>Applied quantity of waste transported through Poland in tonnes</i>		
	ogółem <i>total</i>	w tym <i>of which</i>			ogółem <i>total</i>	w tym na mocy <i>of which based on</i>	
		wydane zezwolenia <i>issued permissions</i>	milcząca zgoda ^b <i>silent agreement^b</i>	wydane sprzeciwu <i>issued objections</i>		wydanego zezwolenia <i>issued permissions</i>	milczącej zgody ^b <i>silent agreement^b</i>
O G Ó Ł E M..... GRAND TOTAL	48	16	28	4	76450	16790	51400
W TYM WNIOSKI ZGŁASZAJĄCE TRANZYT JEDNEJ GRUPY ODPADÓW <i>OF WHICH APPLICATIONS FOR A GROUP OF WASTE</i>							
RAZEM..... TOTAL	45	15	28	2	76040	16640	51400
Grupa / <i>Group</i> 02	1	–	1	–	2000	–	2000
Grupa / <i>Group</i> 07	3	2	1	–	7100	1100	6000
Grupa / <i>Group</i> 08	1	1	–	–	300	300	–
Grupa / <i>Group</i> 10	19	6	13	–	23800	5700	18100
Grupa / <i>Group</i> 13	1	1	–	–	2400	2400	–
Grupa / <i>Group</i> 14	1	1	–	–	200	200	–
Grupa / <i>Group</i> 16	5	3	2	–	9140	4940	4200
Grupa / <i>Group</i> 17	2	1	1	–	3000	2000	1000
Grupa / <i>Group</i> 19	9	–	7	2	26100	–	18100
Grupa / <i>Group</i> 20	3	–	3	–	2000	–	2000

^a Podział na grupy odpadów zgodny z Katalogiem odpadów – patrz: Uwagi metodyczne. ^b Brak sprzeciwu w terminie 30 dni.

Ź r ó d ł o: dane Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska.

^a Classification into groups according to the Catalogue of Waste – see: Methodological notes. ^b No objection within time limit of 30 days.

Source: Data of the Inspection of Environmental Protection.

TABL. 18(274). EKSPORT ODPADÓW Z POLSKI W 2008 R.
EXPORTS OF WASTE FROM POLAND IN 2008.

KRAJ ODBIORU <i>RECEIVING COUNTRY</i>	Liczba zakończonych postępowań <i>Number of completed proceedings</i>			Wnioskowana ilość odpadów eksportowanych <i>Applied quantity of waste exported</i>			
	ogółem <i>total</i>	w tym <i>of which</i>		ogółem <i>total</i>		w tym na mocy wydanego zezwolenia <i>of which based on issued permission</i>	
		wydane zezwolenia <i>issued permissions</i>	wydane sprzeciwy <i>issued objections</i>	w tonach <i>in tonnes</i>	w litrach <i>in litres</i>	w tonach <i>in tonnes</i>	w litrach <i>in litres</i>
OGÓŁEM..... <i>GRAND TOTAL</i>	101	83	18	812725	375000	774781	375000
W TYM WNIOSKI ZGŁASZAJĄCE EKSPORT JEDNEJ GRUPY ODPADÓW <i>OF WHICH APPLICATIONS FOR A GROUP OF WASTE</i>							
RAZEM..... <i>TOTAL</i>	81	63	18	161175	375000	123231	375000
Austria / <i>Austria</i>	1	1	—	4100	—	4100	—
Belgia / <i>Belgium</i>	4	4	—	1106	—	1106	—
Białoruś / <i>Belarus</i>	2	2	—	960	—	960	—
Bułgaria / <i>Bulgaria</i>	2	2	—	2000	—	2000	—
Estonia / <i>Estonia</i>	1	—	1	1500	—	—	—
Finlandia / <i>Finland</i>	1	1	—	1000	—	1000	—
Izrael / <i>Israel</i>	1	—	1	360	—	—	—
Litwa / <i>Lithuania</i>	1	—	1	8000	—	—	—
Niemcy / <i>Germany</i>	31	25	6	51482	375000	40758	375000
Słowacja / <i>Slovakia</i>	18	16	2	58576	—	55076	—
Słowenia / <i>Slovenia</i>	1	—	1	2000	—	—	—
Szwecja / <i>Sweden</i>	11	8	3	4691	—	131	—
Turcja / <i>Turkey</i>	1	—	1	1000	—	—	—
Ukraina / <i>Ukraine</i>	5	3	2	23300	—	17000	—
Wenezuela / <i>Venezuela</i>	1	1	—	1100	—	1100	—

Ź r ó d ł o: dane Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska. *Source: Data of the Inspection of Environmental Protection.*

TABL. 19(275). EKSPORT ODPADÓW Z POLSKI WEDŁUG GRUP ODPADÓW ^a W 2008 R.
EXPORTS OF WASTE FROM POLAND BY WASTE GROUPS ^a IN 2008

GRUPA ODPADÓW <i>GROUP OF WASTE</i>	Liczba zakończonych postępowań <i>Number of completed proceedings</i>			Wnioskowana ilość odpadów eksportowanych <i>Applied quantity of waste exported</i>			
	ogółem <i>total</i>	w tym <i>of which</i>		ogółem <i>total</i>		w tym na mocy wydanego zezwolenia <i>of which based on issued permission</i>	
		wydane zezwolenia <i>issued permissions</i>	wydane sprzeciwy <i>issued objections</i>	w tonach <i>in tonnes</i>	w litrach <i>in litres</i>	w tonach <i>in tonnes</i>	w litrach <i>in litres</i>
OGÓŁEM..... <i>GRAND TOTAL</i>	101	83	18	812725	375000	774781	375000
W TYM WNIOSKI ZGŁASZAJĄCE EKSPORT JEDNEJ GRUPY ODPADÓW <i>OF WHICH APPLICATIONS FOR A SINGLE GROUP OF WASTE</i>							
RAZEM..... <i>TOTAL</i>	81	63	18	161175	375000	123231	375000
Grupa / <i>Group</i> 02.....	2	2	—	2100	—	2100	—
Grupa / <i>Group</i> 04.....	1	1	—	3000	—	3000	—
Grupa / <i>Group</i> 06.....	1	1	—	90	—	90	—
Grupa / <i>Group</i> 07.....	2	2	—	4	375000	4	375000
Grupa / <i>Group</i> 08.....	2	2	—	550	—	550	—
Grupa / <i>Group</i> 10.....	3	3	—	24960	—	24960	—
Grupa / <i>Group</i> 11.....	6	5	1	4386	—	3386	—
Grupa / <i>Group</i> 12.....	2	1	1	1524	—	1500	—
Grupa / <i>Group</i> 13.....	5	4	1	17500	—	17000	—
Grupa / <i>Group</i> 14.....	2	2	—	70	—	70	—
Grupa / <i>Group</i> 15.....	3	2	1	18001	—	12001	—
Grupa / <i>Group</i> 16.....	26	15	11	44253	—	17493	—
Grupa / <i>Group</i> 17.....	15	14	1	26450	—	26150	—
Grupa / <i>Group</i> 19.....	11	9	2	18287	—	14927	—

^a Podział na grupy odpadów zgodny z Katalogiem odpadów – patrz: Uwagi metodyczne.

Ź r ó d ł o: dane Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska.

^a Classification into groups according to the Catalogue of Waste – see: Methodological notes.

Source: Data of the Inspection of Environmental Protection.

TABL. 20(276). OSIĄGNIĘTE POZIOMY ODZYSKU I RECYKLINGU SPRZĘTU ELEKTRYCZNEGO I ELEKTRONICZNEGO W 2008 R.
LEVELS OF RECOVERY AND RECYCLING OF ELECTRIC AND ELECTRONIC EQUIPMENT ACHIEVED IN 2008.

WYSZCZEGÓLNIENIE	Masa w tonach <i>Mass in tonnes</i>	SPECIFICATION
Masa zebranego zużytego sprzętu	56426	Mass of accumulated used equipment
Masa przetworzonego zużytego sprzętu.....	49790	Mass of processed used equipment
Masa odpadów powstałych z zużytego sprzętu w tym:		<i>Mass of waste generated from used equipment of which:</i>
poddanego procesowi recyklingu.....	22138	<i>exposed to the process of recycling</i>
poddanego innemu niż recykling procesowi odzysku	629	<i>exposed to a recovery process other than recycling</i>

Ź r ó d ł o: dane Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska z bazy danych o zużytych sprzęcie elektrycznym i elektronicznym.
Source: data of the Inspection of Environmental Protection coming from the electric and electronic equipment database.

TABL. 21(277). OPAKOWANIA I PRODUKTY WPROWADZONE NA RYNEK ORAZ OSIĄGNIĘTE POZIOMY ODZYSKU I RECYKLINGU ODPADÓW OPAKOWANIOWYCH I POUŻYTKOWYCH W LATACH 2005-2008
PACKAGING AND PRODUCTS LAUNCHED INTO THE MARKET AND LEVELS OF RECOVERY AND RECYCLING OF PACKAGING WASTE AND POST-USE PRODUCTS ACHIEVED IN 2005-2008

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Wielkość wprowadzonych na rynek opakowań i produktów <i>Size of packaging and products launched into the market</i>			Odpady poddane <i>Waste exposed to</i>		Osiągnięty poziom ^a <i>Achieved level of^a</i>	
		ogółem <i>total</i>	podlegających obowiązkowi <i>under the obligation of</i>		odzyskowi <i>recovering</i>	recyklingowi <i>recycling</i>	odzysku <i>recovery</i>	recyklingu <i>recycling</i>
			odzysku <i>recovering</i>	recyklingu <i>recycling</i>			w procentach <i>in percent</i>	
w tysiącach ton <i>in thousand tonnes</i>								
Opakowania	2005	3174,1	—	2878,4	—	1342,8	—	46,7
Packaging	2006	2982,5	3254,2	2655,4	1772,9	1659,3	54,5	62,5
	2007	3133,7	3122,5	2561,1	1874,8	1235,5	60,0	48,2
	2008	4181,9	3655,4	4173,6	2216,0	1794,4	60,6	43,0
Oleje smarowe	2005	196,8	196,7	190,6	99,8	65,1	50,8	34,1
Gear oils	2006	185,6	185,6	179,5	96,6	69,7	52,1	38,8
	2007	181,6	181,6	179,2	102,8	76,0	56,6	42,4
	2008	166,7	166,7	166,7	85,9	65,0	51,5	39,0
Opony	2005	147,8	146,0	145,1	120,3	23,6	82,4	16,2
Tyres	2006	185,7	183,4	183,4	167,5	36,0	91,3	19,7
	2007	195,5	195,5	195,5	178,3	46,3	91,2	23,7
	2008	188,5	184,4	184,4	151,6	42,4	82,2	23,0
w sztukach <i>in units</i>								
Akumulatory niklowo-kadmowe	2005	2021458	2009182	2020460	1711732	2158155	85,2	106,8
Nickel-cadmium accumulators	2006	3215207	3214127	3214127	2213755	2205955	68,9	68,6
	2007	4531476	4531476	4531476	2695798	2635359	59,5	58,2
	2008	5849758	5842055	5837510	2066050	2061265	35,4	35,3
Baterie i ogniwa galwaniczne	2005	194561647	194367868	10782229	28941229	2649101	14,9	24,6
Batteries and galvanic batteries	2006	205400902	205400008	19897130	38822845	2797204	18,9	14,1
	2007	262491780	262491780	13759063	76536256	4460203	29,2	32,4
	2008	307089999	306694948	24015157	42211319	2696780	13,8	11,2
Lampy wyładowcze	2005	22190958	22190958	22190958	5789843	5786085	26,1	26,1
Discharge lamps	2006	22516842	22513246	22513246	8705245	8644043	38,7	38,4
	2007	6891422	6891422	6891422	4917499	4741647	71,4	68,8
	2008	.	.	.	.	.	.	.

^a Sposób obliczania poziomu odzysku i recyklingu, patrz „Uwagi metodyczne”.

Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Środowiska.

^a Method of calculating the level of recovery and recycling, see “Methodological notes”.

Source: data of the Ministry of the Environment.

TABL. 22(278). OPAKOWANIA I PRODUKTY WPROWADZONE NA RYNEK ORAZ OSIĄGNIĘTE POZIOMY ODZYSKU I RECYKLINGU ODPADÓW OPAKOWANIOWYCH I POUŻYTKOWYCH W 2008 R.
PACKAGING AND PRODUCTS LAUNCHED INTO THE MARKET AND LEVELS OF RECOVERY AND RECYCLING OF PACKAGING WASTE AND POST-USE PRODUCTS ACHIEVED IN 2008.

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Wielkość wprowadzonych na rynek opakowań i produktów <i>Size of packaging and products launched into the market</i>			Odpady poddane <i>Waste exposed to</i>		Osiągnięty poziom ^a w procentach <i>Achieved level ^a of in percent</i>	
	ogółem <i>total</i>	podlegających obowiązkowi		odzyskowi <i>recovering</i>	recyklingowi <i>recycling</i>	odzysku <i>recovery</i>	recyklingu <i>recycling</i>
		odzysku <i>recovering</i>	recyklingu <i>recycling</i>				
w tonach <i>in tonnes</i>							
Opakowania razem..... <i>Total packaging</i>	4181889	3655368	4173658	2215960	1794432	60,6	43,0
opakowania z tworzyw sztucznych ..... <i>plastic packaging</i>	669932	—	667891	—	159845	—	23,9
opakowania z aluminium ..... <i>aluminium packaging</i>	81412	—	80905	—	49263	—	60,9
opakowania ze stali, w tym z blachy stalowej ..... <i>steel packaging, of which steel sheet packaging</i>	167185	—	165968	—	44058	—	26,5
opakowania z papieru i tektury ..... <i>paper and cardboard packaging</i>	1237032	—	1235267	—	830309	—	67, 2
opakowania ze szkła gospodarczego, poza ampułkami..... <i>household glass packaging excluding ampoules</i>	1018969	—	1017608	—	446451	—	43,9
opakowania z materiałów naturalnych (drewna i tekstyliów) ..... <i>packaging made of natural materials (wood and textiles)</i>	1007359	—	1006018	—	264505	—	26,3
Oleje..... <i>Oils</i>	166730	166730	166702	85890	65055	51,5	39,0
w tym: <i>of which:</i>							
oleje smarowe przepracowane poddane regeneracji ..... <i>used and regenerated gear oils</i>	166702	166702	166702	85890	65055	51,5	39,0
Opony ..... <i>Tyres</i>	188515	184446	184424	151632	42362	82,2	23,0
w tym: <i>of which:</i>							
opony nowe pneumatyczne ..... <i>new pneumatic tyres</i>	186424	184782	184782	160296	41389	86,8	22,4
opony używane ..... <i>used tyres</i>	5381	5381	5381	9979	3211	185,4	59,7
opony bieżnikowane ..... <i>camelback tyres</i>	3746	3746	3746	8043	1722	214,7	46,0
w sztukach <i>in units</i>							
Akumulatory niklowo-kadmowe ..... <i>Nickel-cadmium accumulators</i>	5849758	5842055	5837510	2066050	2061265	35,4	35,3
wielkogabarytowe (>2000g) ..... <i>large-size (>2000g)</i>	26591	26591	26591	24420	24420	91,8	91,8
małogabarytowe razem ..... <i>small-size in total</i>	5823167	5815464	5810919	2041630	2036845	35,1	35,0
w tym o masie: <i>of which those with a mass of:</i>							
do 50 g ..... <i>up to 50 g</i>	4360804	4365349	4360804	1650365	1645580	37,8	37,7
51-150 g ..... <i>51-150 g</i>	926423	921386	921386	178875	178875	19,4	19,4
151-750 g ..... <i>151-750 g</i>	469125	461914	461914	185638	185638	40,2	40,2
751-2000 g ..... <i>751-2000 g</i>	66815	66815	66815	26752	26752	40,0	40,0
Baterie i ogniwa galwaniczne..... <i>Batteries and galvanic batteries</i>	307089999	306694948	24015157	42211319	2696780	13,8	11,2

^a Sposób obliczania poziomu odzysku i recyklingu, patrz „Uwagi metodyczne”.
Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Środowiska.

*a Method of calculating the level of recovery and recycling, see “Methodological notes”.
Source: data of the Ministry of the Environment.*

TABL. 23(279). OSIĄGNIĘTE POZIOMY RECYKLINGU ODPADÓW OPAKOWANIOWYCH WEDŁUG WOJEWÓDZTW W 2008 R.

ACHIEVED LEVELS OF RECYCLING OF PACKAGING WASTE BY VOIVODSHIP IN 2008.

WOJEWÓDZTWA <i>VOIVODSHIPS</i>	Wielkość opakowań wprowadzonych na rynek <i>Size of packaging and products launched into the market</i>		Odpady przeznaczone do recyklingu <i>Waste destined for recycling</i>		Osiągnięty poziom recyklingu w % ^a <i>Achieved level of recycling in %^a</i>
	ogółem <i>grand total</i>	w tym podlegających obowiązkowi recyklingu <i>of which waste to be recycled</i>	razem <i>total</i>	w tym faktycznie poddane w roku sprawozdawczym <i>of which waste actually recycled in the reporting year</i>	
	w tonach <i>in tonnes</i>				
P O L S K A..... <i>P O L A N D</i> w tym opakowania: <i>of which packaging made of:</i>	4181889	4173658	2978798	1794432	43,0
ze szkła gospodarczego..... <i>household glass</i>	1018969	1017608	572352	446451	43,9
z papieru i tektury ..... <i>paper and cardboard</i>	1237032	1235267	1429239	830309	67,2
z tworzyw sztucznych..... <i>plastics</i>	669932	667891	248024	159845	23,9
Dolnośląskie	305952	305607	189680	126301	41,3
Kujawsko-pomorskie	5394	5394	7697	5034	93,3
Lubelskie	4554	4554	4130	3039	66,7
Lubuskie	2612	2320	4164	2098	90,4
Łódzkie.....	8855	8853	10224	3690	41,7
Małopolskie	1059724	1056960	889945	457423	43,3
Mazowieckie	2327814	2322840	1357993	938264	40,4
Opolskie	2189	2189	3132	2464	112,6
Podkarpackie	25968	25933	15506	11605	44,8
Podlaskie	353	353	444	271	76,8
Pomorskie.....	100854	100854	70407	44000	43,6
Śląskie	150709	150601	115444	60710	40,3
Świętokrzyskie	1493	1485	2388	1831	123,3
Warmińsko-mazurskie.....	5831	5831	7412	4055	69,5
Wielkopolskie.....	38737	38734	24405	15060	38,9
Zachodniopomorskie	140850	140850	275828	118857	84,4

^a Sposób obliczania poziomu odzysku i recyklingu, patrz „Uwagi metodyczne”.

Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Środowiska.

a Method of calculating the level of recovery and recycling, see “Methodological notes”.

Source: data of the Ministry of the Environment.

TABL. 24(280). OSIĄGNIĘTE POZIOMY RECYKLINGU ODPADÓW OPAKOWANIOWYCH ZE SZKŁA GOSPODARCZEGO WEDŁUG WOJEWÓDZTW W 2008 R.
LEVELS OF RECYCLING OF PACKAGING WASTE FROM HOUSEHOLD GLASS BY VOIVODSHIP ACHIEVED IN 2008

WOJEWÓDZTWA VOIVODSHIPS	Wielkość opakowań wprowadzonych na rynek <i>Size of packaging launched into the market</i>		Odpady przeznaczone do recyklingu <i>Waste destined for recycling</i>		Osiągnięty poziom recyklingu w % ^a <i>Achieved level of recycling in %^a</i>
	ogółem <i>grand total</i>	w tym podlega- jących obowiązkowi recyklingu <i>of which waste to be recycled</i>	razem <i>total</i>	w tym faktycznie poddane w roku sprawozdawczym <i>of which waste actually recycled in the reporting year</i>	
	w tonach <i>in tonnes</i>				
P O L S K A..... P O L A N D	1018970	1017608	572351	446451	43,9
Dolnośląskie.....	32676	32676	26304	10804	33,1
Kujawsko-pomorskie.....	0,0	0,0	—	—	—
Lubelskie.....	0,0	0,0	—	—	—
Lubuskie.....	2	2	—	—	—
Łódzkie.....	695	695	689	600	86,3
Małopolskie.....	244313	243445	149165	102564	42,1
Mazowieckie.....	697065	696627	348589	305267	43,8
Opolskie.....	—	—	—	—	—
Podkarpackie.....	1931	1931	1268	851	44,1
Podlaskie.....	0,002	0,0	—	—	—
Pomorskie.....	5465	5465	4502	2952	54,0
Śląskie.....	29546	29490	24124	13900	47,1
Świętokrzyskie.....	—	—	—	—	—
Warmińsko-mazurskie.....	7	7	3	2	28,6
Wielkopolskie.....	962	962	426	379	39,4
Zachodniopomorskie.....	6308	6308	17281	9137	144,9

^a Sposób obliczania poziomu odzysku i recyklingu, patrz „Uwagi metodyczne”.
Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Środowiska.
a Method of calculating the level of recovery and recycling, see “Methodological notes”.
Source: data of the Ministry of the Environment.

TABL. 25(281). OSIĄGNIĘTE POZIOMY RECYKLINGU ODPADÓW OPAKOWANIOWYCH Z PAPIERU I TEKTURY WEDŁUG WOJEWÓDZTW W 2008 R.
LEVELS OF RECYCLING OF PACKAGING WASTE FROM PAPER AND CARDBOARD BY VOIVODSHIP ACHIEVED IN 2008.

WOJEWÓDZTWA VOIVODSHIPS	Wielkość opakowań wprowadzonych na rynek <i>Size of packaging launched into the market</i>		Odpady przeznaczone do recyklingu <i>Waste destined for recycling</i>		Osiągnięty poziom recyklingu w % ^a <i>Achieved level of recycling in % ^a</i>
	ogółem <i>grand total</i>	w tym podlega- jących obowiązkowi recyklingu <i>of which waste to be recycled</i>	razem <i>total</i>	w tym faktycznie poddane w roku sprawozdawczym <i>of which waste actually recycled in the reporting year</i>	
w tonach <i>in tonnes</i>					
P O L S K A..... <i>P O L A N D</i>	1237032	1235267	1429239	830309	67,2
Dolnośląskie	120877	120877	106195	74863	61,9
Kujawsko-pomorskie.....	3649	3649	4810	3541	97,0
Lubelskie	2666	2666	3419	2409	90,4
Lubuskie	1794	1538	3049	1666	108,3
Łódzkie.....	3989	3988	7227	1599	40,1
Małopolskie	291517	291266	325145	191842	65,9

^a Sposób obliczania poziomu odzysku i recyklingu, patrz „Uwagi metodyczne”.
a Method of calculating the level of recovery and recycling, see “Methodological notes”.

TABL. 25(281). OSIĄGNIĘTE POZIOMY RECYKLINGU ODPADÓW OPAKOWANIOWYCH Z PAPIERU I TEKSTURY WEDŁUG WOJEWÓDZTW W 2008 R (dok.).
LEVELS OF RECYCLING OF PACKAGING WASTE FROM PAPER AND CARDBOARD BY VOIVODSHIP ACHIEVED IN 2008 (cont.).

WOJEWÓDZTWA VOIVODSHIPS	Wielkość opakowań wprowadzonych na rynek <i>Size of packaging launched into the market</i>		Odpady przeznaczone do recyklingu <i>Waste destined for recycling</i>		Osiągnięty poziom recyklingu w % ^a <i>Achieved level of recycling in %^a</i>
	ogółem <i>grand total</i>	w tym podlega- jących obowiązkowi recyklingu <i>of which waste to be recycled</i>	razem <i>total</i>	w tym faktycznie poddane w roku sprawozdawczym <i>of which waste actually recycled in the reporting year</i>	
w tonach <i>in tonnes</i>					
Mazowieckie	640841	639618	663130	407490	63,7
Opolskie	1421	1421	1880	1370	96,4
Podkarpackie	6386	6386	7262	6181	96,8
Podlaskie	127	127	120	73	57,5
Pomorskie.....	38622	38622	43332	23372	60,5
Śląskie	61150	61119	61322	33804	55,3
Świętokrzyskie	854	854	1739	1286	150,6
Warmińsko-mazurskie.....	2538	2538	2220	1257	49,5
Wielkopolskie.....	16304	16301	14787	9245	56,7
Zachodniopomorskie	44298	44298	183601	70314	158,7

^a Sposób obliczania poziomu odzysku i recyklingu, patrz „Uwagi metodyczne”.

Źródło: dane Ministerstwa Środowiska.

^a Method of calculating the level of recovery and recycling, see “Methodological notes”.

Source: data of the Ministry of the Environment.

TABL. 26(282). OSIĄGNIĘTE POZIOMY RECYKLINGU ODPADÓW OPAKOWANIOWYCH Z TWORZYW SZTUCZNYCH WEDŁUG WOJEWÓDZTW W 2008 R.
LEVELS OF RECYCLING OF PACKAGING WASTE FROM PLASTICS BY VOIVODSHIPS ACHIEVED IN 2008.

WOJEWÓDZTWA VOIVODSHIPS	Wielkość opakowań wprowadzonych na rynek <i>Size of packaging launched into the</i>		Odpady przeznaczone do recyklingu <i>Waste destined for recycling</i>		Osiągnięty poziom recyklingu w % ^a <i>Achieved level of recycling in %^a</i>
	ogółem <i>grand total</i>	w tym podlega- jących obowiązkowi recyklingu	razem <i>total</i>	w tym faktycznie poddane w roku sprawozdawczym <i>of which waste actually recycled in the reporting year</i>	
w tonach <i>in tonnes</i>					
P O L S K A.....	669932	667891	248024	159845	23,9
P O L A N D					
Dolnośląskie	44913	44913	11968	6903	15,4
Kujawsko-pomorskie	961	961	2300	1002	104,3
Lubelskie	538	538	316	237	44,1
Lubuskie	485	449	1049	378	84,2
Łódzkie	2406	2404	1561	958	39,9
Małopolskie	182588	181412	62353	37558	20,7
Mazowieckie	353355	352838	96328	76568	21,7
Opolskie	261	261	1073	940	360,2
Podkarpackie	6728	6728	3843	2327	34,6
Podlaskie	209	209	324	198	94,7
Pomorskie	18692	18692	8493	6525	34,9
Śląskie	29041	29021	18758	8080	27,8
Świętokrzyskie	409	408	941	689	168,9
Warmińsko-mazurskie	1302	1302	3150	836	64,2
Wielkopolskie	8293	8293	3274	2114	25,5
Zachodniopomorskie	19750	19750	32700	14788	74,9

^a Sposób obliczania poziomu odzysku i recyklingu, patrz „Uwagi metodyczne”. Źródło: dane Ministerstwa Środowiska.

^a Method of calculating the level of recovery and recycling, see “Methodological notes”. Source: data of the Ministry of the Environment

TABL. 27(283). ODPADY KOMUNALNE WEDŁUG FORM WŁASNOŚCI, MIAST I WSI W 2008 R.
MUNICIPAL WASTE BY FORMS OF PROPERTY, CITIES AND VILLAGES IN 2008.

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem <i>Grand total</i>	Sektory <i>Sectors</i>		Z ogółem <i>Of total</i>		SPECIFICATION
		publiczny <i>public</i>	prywatny <i>private</i>	miasta <i>cities</i>	obszary wiejskie <i>rural areas</i>	
Wytworzone ^a w tys. ton	12194,4	x	x	x	x	<i>Generated in thous. tonnes</i>
Zebrane ^a w tys. ton	10036,4	4242,9	5792,6	7658,8 ^b	1695,1 ^b	<i>Collected in thous. tonnes</i>
w tym unieszkodliwione w tys. ton.....	9018,4	3812,1	5205,4	7358,1	1660,3	<i>of which treated in thous. tonnes</i>
termicznie (w spalarniach)	62,7	62,7	-	59,5	3,2	<i>thermal (in incineration plants)</i>
biologicznie (w kompostowniach)	262,4	202,2	60,2	244	18,4	<i>biological (in composting plants)</i>
zdeponowane na składowiskach.....	8693,2	3547,1	5145,2	7054,6	1638,7	<i>deposited for landfill sites</i>
Składowiska kontrolowane czynne:						<i>Controlled landfill sites in operation:</i>
liczba.....	879	781	97	172	707	<i>number</i>
powierzchnia w ha (stan na 31 XII)	2999,7	2531,0	467,8	828,8	2170,9	<i>area in ha (as of 31 XII)</i>
powierzchnia zrehabilitowana w ha w ciągu roku.....	6,3	3,2	3,1	1,0	5,3	<i>Reclaimed area in ha during the year</i>
zamknięte:						<i>closed:</i>
liczba.....	70	58	12	12	58	<i>number</i>
powierzchnia w ha (stan na 31 XII)	167,4	150,1	17,3	58	109,4	<i>area in ha (as of 31 XII)</i>
powierzchnia zrehabilitowana w ha w ciągu roku.....	10,3	9,1	1,2	0,6	9,7	<i>area in ha reclaimed during the year</i>

a Dane szacunkowe. b Bez wyselekcjonowanych. a Estimated data. b Without selected.

TABL. 28(284). ODPADY KOMUNALNE WYTWORZONE I ZEBRANE ^a
MUNICIPAL WASTE GENERATED AND COLLECTED ^a

WOJEWÓDZTWA <i>VOIVODSHIPS</i>	Odpady komunalne wytworzone <i>Municipal waste generated</i>		Ludność objęta zbiórką odpadów komunalnych w % <i>Population covered by municipal waste collection in %</i>	Odpady komunalne zebrane <i>Municipal waste collected</i>	
	w tys. ton <i>in thous. tonnes</i>	w kg na 1 mieszkańca <i>in kg per capita</i>		w tys. ton <i>in thous. tonnes</i>	w kg na 1 mieszkańca <i>in kg per capita</i>
P O L S K A.....2005	12169	319	68,9	9352	245
P O L A N D					
2006	12235	321	73,9	9877	259
2007	12264	322	76,3	10083	265
2008	12194	320	78,1	10036	263
Dolnośląskie	1034	359	90,2	928	323
Kujawsko-pomorskie	686	332	72,5	512	248
Lubelskie	461	213	76,2	372	172
Lubuskie	358	355	81,7	310	307
Łódzkie	861	338	66,4	626	245
Małopolskie	860	262	79,0	735	224
Mazowieckie.....	2052	394	75,0	1682	324
Opolskie.....	287	278	84,5	250	242
Podkarpackie.....	424	202	81,2	364	174
Podlaskie.....	354	297	68,5	247	207
Pomorskie	769	346	83,3	681	307
Śląskie.....	1617	348	81,0	1358	292
Świętokrzyskie.....	275	216	71,9	207	162
Warmińsko-mazurskie	429	301	74,2	343	240
Wielkopolskie.....	1104	325	75,8	889	262
Zachodniopomorskie	623	368	86,9	533	315

a Dane szacunkowe. a Estimated data.

TABL. 29(285). ODPADY KOMUNALNE ZEBRANE ^a.
MUNICIPAL WASTE COLLECTED ^a.

WOJEWÓDZTWA <i>VOIVODSHIPS</i>	2005		2006		2007		2008	
	w tys. ton <i>in thous. tonnes</i>	w kg na 1 mieszkańca <i>in kg per capita</i>	w tys. ton <i>in thous. tonnes</i>	w kg na 1 mieszkańca <i>in kg per capita</i>	w tys. ton <i>in thous. tonnes</i>	w kg na 1 mieszkańca <i>in kg per capita</i>	w tys. ton <i>in thous. tonnes</i>	w kg na 1 mieszkańca <i>in kg per capita</i>
P O L S K A.....	9352	245	9877	259	10083	265	10036	263
P O L A N D								
Dolnośląskie	893	309	918	318	976	339	928	323
Kujawsko-pomorskie ...	448	217	482	233	515	250	512	248
Lubelskie	338	155	365	168	374	173	372	172
Lubuskie	280	277	289	287	267	265	310	307
Łódzkie	639	248	769	299	696	272	626	245
Małopolskie	630	193	684	209	725	221	735	224
Mazowieckie.....	1500	291	1543	299	1669	322	1682	324
Opolskie.....	255	243	251	240	270	260	250	242
Podkarpackie.....	346	165	359	171	351	167	364	174
Podlaskie.....	268	223	278	232	262	220	247	207
Pomorskie	587	267	619	281	663	300	681	307
Śląskie.....	1307	278	1380	295	1388	298	1358	292
Świętokrzyskie.....	185	144	200	156	207	162	207	162
Warmińsko-mazurskie .	313	219	335	235	330	231	343	240
Wielkopolskie.....	862	256	897	266	865	256	889	262
Zachodniopomorskie ...	502	297	507	299	525	310	533	315

^a Dane szacunkowe. ^a Estimated data.

TABL. 30(286). ODPADY KOMUNALNE ZEBRANE ^a (BEZ WYSELEKCJONOWANYCH) WEDŁUG WOJEWÓDZTW
W 2008 R.
MUNICIPAL WASTE COLLECTED ^a (WITHOUT SELECTED) BY VOIVODSHIPS IN 2008.

WOJEWÓDZTWA VOIVODSHIPS	Ogółem <i>Grand total</i>	Miasto <i>Cities</i>	Wieś <i>Villages</i>	W tym z gospodarstw domowych <i>Of which from households</i>		
				ogółem <i>total</i>	miasto <i>cities</i>	wieś <i>villages</i>
	w tysiącach ton <i>in thous. tonnes</i>					
P O L S K A.....	9353,9	7658,8	1695,1	6427,8	5156,6	1271,2
P O L A N D						
Dolnośląskie	867,5	724,6	142,9	600,6	489,8	110,8
Kujawsko-pomorskie.....	485,1	398,2	87,0	349,5	285,6	63,8
Lubelskie	354,0	267,7	86,4	270,2	204,3	66,0
Lubuskie.....	291,9	221,1	70,7	204,6	153,1	51,5
Łódzkie.....	579,9	478,3	101,6	409,1	334,3	74,8
Małopolskie.....	669,7	527,2	142,4	425,7	319,7	106,0
Mazowieckie	1560,3	1332,9	227,4	1017,3	851,6	165,7
Opolskie	238,3	161,3	77,0	183,0	119,7	63,3
Podkarpackie	333,0	237,5	95,5	236,5	162,9	73,6
Podlaskie	235,9	187,6	48,4	169,4	133,6	35,8
Pomorskie.....	645,2	526,6	118,6	412,1	328,2	83,9
Śląskie	1261,3	1141,2	120,1	893,8	800,4	93,4
Świętokrzyskie	196,8	155,6	41,3	137,6	104,2	33,4
Warmińsko-mazurskie.....	325,2	262,7	62,5	233,6	183,9	49,8
Wielkopolskie.....	810,0	616,2	193,8	550,5	404,3	146,1
Zachodniopomorskie	499,7	420,1	79,6	334,1	280,9	53,2

^a Dane szacunkowe. ^a Estimated data.

TABL. 31(287). ODPADY KOMUNALNE ZEBRANE "SELEKTYWNIIE WEDŁUG WOJEWÓDZTW W 2008 R.
MUNICIPAL WASTE COLLECTED " SELECTIVELY BY VOIVODSHIPS IN 2008

WOJEWÓDZTWA <i>VOIVODSHIPS</i>	Ogółem <i>Grand total</i>		Bez wyse- lekcjo- nowa- nych <i>Without selected waste</i>	Wyselekcjonowane <i>Selected waste</i>								
	w tys. ton <i>in thous. tonnes</i>	na 1 mies- zkańca w kg <i>in kg per capita</i>		razem <i>total</i>	w tym <i>of which</i>							
					papier i tektura <i>paper and card- board</i>	szkło <i>glass</i>	two- rzywa sztuczne <i>plastics</i>	metale <i>metals</i>	tekstylia <i>textiles</i>	niebez- pieczne <i>hazardo us</i>	wielko- gabary- towe <i>large- size</i>	bio- degr- dowalne <i>biodegr adable</i>
	w tysiącach ton <i>in thous. tonnes</i>											
P O L S K A	10036	263,3	9354	682	145	175	83	9	38	1	97	123
P O L A N D												
Dolnośląskie.....	929	322,7	867	61	10	14	6	1	3	0	15	12
Kujawsko-pomorskie	512	247,8	485	27	3	9	4	0	2	0	1	6
Lubelskie.....	372	172,1	354	18	6	6	2	0	2	0	1	1
Lubuskie.....	310	306,9	292	18	4	3	2	0	1	0	4	4
Łódzkie	626	245,4	580	46	8	10	5	0	3	0	5	16
Małopolskie.....	735	223,9	670	65	11	23	8	1	3	0	10	10
Mazowieckie	1682	323,8	1560	122	40	21	11	2	6	0	16	24
Opolskie	250	241,6	238	12	2	4	1	0	1	0	2	1
Podkarpackie.....	364	173,5	333	31	6	13	6	2	2	0	1	1
Podlaskie	247	207,2	236	11	3	2	2	0	1	0	2	1
Pomorskie	681	307,3	645	36	4	9	6	0	4	0	5	7
Śląskie.....	1358	292,1	1261	97	12	22	10	1	5	0	22	24
Świętokrzyskie	207	162,3	197	10	4	3	1	0	1	0	1	0
Warmińsko-mazurskie	343	240,1	325	17	4	4	2	0	1	0	2	2
Wielkopolskie	889	262,1	810	79	22	23	12	1	3	0	4	9
Zachodniopomorskie.....	533	314,9	500	33	6	9	5	0	2	0	5	5

a Dane szacunkowe. a Estimated data.

TABL. 32(288). ODPADY KOMUNALNE ZEBRANE " Z GOSPODARSTW DOMOWYCH WEDŁUG WOJEWÓDZTW
W 2008 R.

MUNICIPAL WASTE COLLECTED " FROM HOUSEHOLDS BY VOIVODSHIPS IN 2008

WOJEWÓDZTWA <i>VOIVODSHIPS</i>	Ogółem <i>Grand total</i>		Bez wyse- lekcjo- nowa- nych <i>Without selected waste</i>	Wyselekcjonowane <i>Selected</i>								
	w tys. ton <i>in thous. tonnes</i>	na 1 mies- zkańca w kg <i>in kg per capita</i>		razem <i>total</i>	w tym <i>of which</i>							
					papier i tektura <i>paper and card- board</i>	szkło <i>glass</i>	two- rzywa sztuczne <i>plastics</i>	metale <i>metals</i>	tekstylia <i>textiles</i>	niebez- pieczne <i>hazar- dous</i>	wielko- gabary- towe <i>large- size</i>	bio- degr- dowalne <i>biode- gradable</i>
w tysiącach ton <i>in thous. tonnes</i>												
P O L S K A ..... <i>P O L A N D</i>	6879	180,5	6428	451	70	137	61	5	37	1	87	43
Dolnośląskie.....	646	224,4	601	45	6	11	4	1	3	0	14	6
Kujawsko-pomorskie	369	178,4	349	19	2	8	3	0	2	0	1	2
Lubelskie.....	283	130,8	270	13	3	5	1	0	2	0	1	1
Lubuskie.....	217	214,7	205	12	3	3	2	0	1	0	3	0
Łódzkie	432	169,2	409	23	2	8	3	0	3	0	3	3
Małopolskie.....	472	143,8	426	46	7	14	6	1	3	0	9	6
Mazowieckie	1077	207,3	1017	60	12	15	7	1	6	0	15	3
Opolskie	193	186,6	183	10	1	4	1	0	1	0	2	0
Podkarpackie.....	261	124,3	237	24	4	11	5	1	2	0	1	1
Podlaskie	177	148,2	169	7	1	1	1	0	1	0	1	1
Pomorskie	438	197,6	412	26	3	8	4	0	4	0	3	3
Śląskie.....	966	207,7	894	72	7	20	8	1	5	0	21	10
Świętokrzyskie	144	113,0	138	6	1	3	1	0	1	0	1	0
Warmińsko-mazurskie	248	174,0	234	15	4	4	2	0	1	0	2	1
Wielkopolskie	606	178,7	550	56	12	18	8	0	3	0	4	6
Zachodniopomorskie.....	353	208,3	334	18	1	6	3	0	2	0	4	0

a Dane szacunkowe. a Estimated data.

TABL. 33(289). ODPADY KOMUNALNE ZEBRANE ^a I UNIESZKODLIWIONE WEDŁUG WOJEWÓDZTW W 2008 R.
MUNICIPAL WASTE COLLECTED ^a AND TREATED BY VOIVODSHIPS IN 2008.

WOJEWÓDZTWA VOIVODSHIPS	Zebrane ogółem (bez wyselekcjonowanych) <i>Collected in total (without selected)</i>					Unieszkodliwione w ciągu roku <i>Treated during the year</i>		Wysegre- gowane ze zmiesza- nych <i>Sorted out from mixed waste</i>	Zdepo- nowane na składo- wiskach <i>Deposited for landfill sites</i>
	w tysiącach ton <i>in thous. tonnes</i>	na 1 mieszkańca w kg <i>in kg per capita</i>	w tym z: <i>of which from:</i>			termicznie <i>thermal</i>	biolo- gicznie <i>biological</i>		
			handlu, małego biznesu, biur i instytucji <i>trade, small business, offices and institu- tions</i>	usług komunal- nych <i>municipal services</i>	gospo- darstw domowych <i>households</i>				
P O L S K A	9354	245,4	2405	521	6428	63	262	336	8693
P O L A N D									
Dolnośląskie.....	867	301,5	224	43	601	—	20	44	803
Kujawsko-pomorskie	485	234,8	117	19	349	—	1	32	452
Lubelskie.....	354	163,7	70	14	270	—	8	9	337
Lubuskie.....	292	289,4	72	16	205	—	17	0	275
Łódzkie	580	227,3	155	16	409	—	7	35	538
Małopolskie.....	670	204,0	217	26	426	—	3	3	664
Mazowieckie	1560	300,3	408	135	1017	63	102	26	1370
Opolskie	238	230,3	44	11	183	—	0	3	235
Podkarpackie.....	333	158,8	83	13	237	—	—	1	332
Podlaskie	236	198,0	60	7	169	—	6	0	230
Pomorskie	645	291,3	183	50	412	0	13	113	519
Śląskie.....	1261	271,3	303	64	894	—	73	53	1135
Świętokrzyskie	197	154,6	50	9	138	—	0	0	196
Warmińsko-mazurskie	325	228,0	75	17	234	—	—	9	317
Wielkopolskie	810	238,9	216	44	550	—	0	2	808
Zachodniopomorskie.....	500	295,3	129	37	334	—	12	5	482

^a Dane szacunkowe

^a Estimated data.

TABL. 34(290). ODPADY KOMUNALNE ZEBRANE ^a I UNIESZKODLIWIONE WEDŁUG MIAST W 2008 R.
MUNICIPAL WASTE COLLECTED ^a AND TREATED BY CITIES IN 2008.

MIASTA CITIES	Zebrane ogółem (bez wyselekcjonowanych) Collected in total (without selected)					Unieszkodliwione w ciągu roku Treated during the year		Wysegre- gowane ze zmiesza- nych Sorted out from mixed waste	Zdepo- nowane na składo- wiskach Deposited for landfill sites
	w tysiącach ton in thous. tonnes	na 1 mieszkańca w kg in kg per capita	w tym z: of which from:			termicznie thermal	biolo- gicznie biological		
			handlu, małego biznesu, biur i instytucji trade, small business, offices and institu- tions	usług komunal- nych municipal services	gospo- darstw domowych households				
P O L S K A ..... P O L A N D	9354	245,4	2405	521	6428	63	262	336	8693
w tym 42 miasta o największej ilości wywiezionych odpadów of which 42 cities with the largest quantity of waste									
RAZEM..... TOTAL	4113	364,9	1120	246	2746	57	193	204	3660
Warszawa	814	476,8	217	92	505	57	74	11	673
Kraków	281	371,0	112	10	159	-	1	1	279
Wrocław	238	376,7	83	11	144	-	14	31	194
Łódź	235	312,9	65	2	168	-	1	2	232
Poznań	204	363,8	63	10	131	-	0	-	203
Gdańsk	169	371,4	63	13	94	-	-	0	169
Szczecin	147	360,8	38	8	101	-	-	-	147
Bydgoszcz	121	334,7	32	5	83	-	0	2	118
Katowice	117	374,9	36	8	73	-	64	0	52
Lublin	100	284,8	14	2	84	-	8	7	85
Gdynia	94	377,3	28	6	60	0	8	58	28
Białystok	94	320,1	23	2	70	-	-	-	94
Bytom	77	420,4	12	3	63	-	0	-	77
Radom	74	330,7	15	1	58	-	0	2	72
Gliwice	74	375,2	12	2	59	-	0	0	74
Częstochowa	69	287,5	16	4	49	-	-	0	69
Sosnowiec	69	311,1	24	6	38	-	4	0	65

a Dane szacunkowe.
a Estimated data.

TABL. 34(290). ODPADY KOMUNALNE ZEBRANE^a I UNIESZKODLIWIONE WEDŁUG MIAST W 2008 R. (dok.).
MUNICIPAL WASTE COLLECTED^a AND TREATED BY CITIES IN 2008 (cont.).

MIASTA CITIES	Zebrane ogółem (bez wyselekcjonowanych) Collected in total (without selected)					Unieszkodliwione w ciągu roku Treated during the year		Wysegre- gowane ze zmiesza- nych Sorted out from mixed waste	Zdepo- nowane na składo- wiskach Deposited for landfill sites
	w tysiącach ton in thous. tonnes	na 1 mieszkańca w kg in kg per capita	w tym z: of which from:			termicznie thermal	biolo- gicznie biological		
			handlu, małego biznesu, biur i instytucji trade, small business, offices and institu- tions	usług komunal- nych municipal services	gospo- darstw domowych households				
Toruń.....	67	322,4	18	4	45	-	-	-	67
Kielce	66	320,5	19	2	45	-	-	0	66
Legnica.....	61	579,4	15	5	40	-	-	-	61
Zabrze	59	310,5	13	7	39	-	-	0	59
Bielsko-Biała.....	58	327,8	11	5	42	-	0	-	58
Olsztyn	57	324,2	22	2	33	-	-	0	57
Rzeszów	55	323,0	10	2	43	-	-	0	55
Gorzów Wielkopolski	52	413,2	8	4	40	-	-	-	52
Opole.....	49	391,6	9	3	38	-	-	1	49
Ruda Śląska.....	48	333,7	7	0	41	-	0	5	43
Koszalin	45	416,0	12	4	29	-	2	5	38
Rybnik.....	43	307,4	8	3	32	-	-	29	15
Dąbrowa Górnicza	43	334,4	9	4	29	-	0	0	43
Elbląg	42	333,9	10	1	31	-	-	-	42
Zielona Góra	41	349,1	15	2	24	-	17	-	24
Wałbrzych	38	312,5	3	2	33	-	-	-	38
Tychy	38	291,0	10	1	27	-	0	-	38
Włocławek	37	315,3	9	1	27	-	-	26	11
Chorzów	37	326,3	15	1	21	-	0	8	29
Słupsk.....	34	352,3	6	4	24	-	0	15	19
Jaworzno	34	358,8	8	0	26	-	0	-	34
Płock	34	268,2	3	2	29	-	-	1	33
Tarnów	33	286,7	12	1	21	-	-	-	33
Kalisz	33	306,0	11	1	20	-	-	-	33
Grudziądz.....	32	326,6	4	0	28	-	-	-	32

^a Dane szacunkowe.

^a Estimated data.

TABL. 35(291). ODPADY KOMUNALNE W UZDROWISKACH W 2008 R.
MUNICIPAL WASTE IN HEALTH RESORTS IN 2008.

UZDROWISKA HEALTH RESORTS	Odpady zebrane ^a Waste collected ^a			Czynne składowiska zorganizowane (stan w dniu 31 XII) Controlled landfill sites in operation (as of 31 December)	
	ogółem (bez wyselekcjo- nowanych) total (excluding selected waste)	w tym of which		liczba number	powierzchnia w ha area in ha
		z gospodarstw domowych from households	zdeponowane na składowiskach deposited for landfill sites		
Augustów	11625,8	7341,0	11625,8	-	-
Busko-Zdrój	7393,1	5776,3	7393,1	-	-
Ciechocinek	4325,4	2999,8	3858,7	-	-
Duszniki-Zdrój	3765,4	1864,0	3765,4	2	6,1
Goczałkowice-Zdrój ^b	912,1	757,6	904,9	-	-
Gołdap	1969,2	1273,3	1969,2	-	-
Horyniec ^b	466,3	327,6	466,3	-	-
Inowrocław	25534,0	19140,5	25484,0	1	5,8
Iwonicz Zdrój	975,9	378,7	975,9	-	-
Jedlina Zdrój	1388,2	1279,9	1388,2	-	-
Kamień Pomorski	3029,0	1808,5	3029,0	-	-
Kołobrzeg	22010,4	10673,8	13171,5	-	-
Konstancin Jeziorna	5668,1	3655,7	5572,1	-	-
Krasnobród	178,0	145,5	173,0	-	-
Krynica Zdrój	3868,1	1702,0	3868,1	1	1,3
Kudowa Zdrój	2745,6	1569,6	2745,6	1	4,3
Łądek Zdrój	3989,6	2060,3	3606,5	1	0,6
Muszyna	687,5	225,0	687,5	-	-
Nałęczów	1476,1	792,3	1476,1	-	-
Piwniczna Zdrój	504,4	353,1	504,4	-	-
Polanica Zdrój	1456,0	767,0	1456,0	1	1,4
Połczyn Zdrój	3461,6	2215,7	3461,6	-	-
Rabka Zdrój	2185,9	1379,5	2185,9	-	-
Rymanów Zdrój	1210,0	800,0	1210,0	-	-
Solec Zdrój ^b	371,8	114,7	371,8	-	-
Sopot	18315,0	16294,8	4908,7	-	-
Supraśl	1791,9	900,3	1791,9	-	-
Szczawnica	425,0	209,3	425,0	1	1,2
Szczawno Zdrój	2349,1	2136,5	2349,1	-	-
Świeradów Zdrój	693,1	257,7	693,1	-	-
Świnoujście	15415,3	10500,5	15415,3	1	4,6
Ustka	4231,7	3472,2	3929,3	-	-
Ustroń	4883,2	1743,0	4883,2	-	-

^a Dane szacunkowe. ^b Na terenie gminy.
^a Estimated data. ^b In a gmina.

TABL. 36(292). SKŁADOWISKA ODPADÓW KOMUNALNYCH WEDŁUG WOJEWÓDZTW W 2008 R.
LANDFILL SITES OF MUNICIPAL WASTE BY VOIVODSHIP IN 2008

WOJEWÓDZTWA VOIVODSHIPS	Składowiska kontrolowane Controlled landfill sites						
	czynne in operation				o zakończonej eksploatacji exploitation completed		
	ogółem grand total	powierzchnia w ha area in ha			ogółem grand total	powierzchnia w ha area in ha	
		razem total	w tym składowisk zamkniętych w ciągu roku of which closed landfill sites during the year			razem total	w tym zreulty- wowana w ciągu roku of which reclaimed landfill sites
	stan w dniu 31 XII as of 31 December		razem total	w tym zreulty- wowanych of which reclaimed landfill sites		stan w dniu 31 XII as of 31 December	
P O L S K A..... P O L A N D	879	2999,7	65,6	6,3	70	167,4	10,3
Dolnośląskie	90	309,7	1,5	-	17	34,7	-
Kujawsko-pomorskie	83	257,7	0,2	-	1	0,7	-
Lubelskie	112	210,8	8,6	-	5	8,7	1,7
Lubuskie	25	99,0	-	-	-	-	-
Łódzkie	43	191,4	-	-	6	13,8	0,7
Małopolskie	38	111,4	0,5	-	2	2,8	-
Mazowieckie.....	84	285,3	6,3	5,2	5	5,3	-
Opolskie.....	33	196,2	8,5	-	1	2,2	-
Podkarpackie.....	32	80,2	4,4	-	1	0,9	-
Podlaskie.....	77	134,6	-	-	2	9,1	0,6
Pomorskie	43	204,6	0,8	-	4	4,1	2,7
Śląskie.....	39	154,9	10,0	-	2	17,1	-
Świętokrzyskie.....	18	55,8	-	-	3	4,8	-
Warmińsko-mazurskie	41	210,7	18,3	-	8	27,9	-
Wielkopolskie	84	320,6	4,7	1,1	9	29,3	1,6
Zachodniopomorskie	37	176,8	1,8	-	4	6,0	3,0

TABL. 37(293). KONTROLOWANE SKŁADOWISKA CZYNNIE WEDŁUG MIAST I WSI W 2008 R.
CONTROLLED LANDFILL SITES IN OPERATION BY CITIES AND VILLAGES IN 2008

WOJEWÓDZTWA VOIVODSHIPS	Ogółem <i>Grand total</i>	W tym <i>Of which</i>		Powierzchnia w hektarach <i>Area in hectares</i>					
		miasta <i>cities</i>	obszary wiejskie <i>rural areas</i>	razem <i>total</i>	miasta <i>cities</i>	obszary wiejskie <i>rural areas</i>	w tym składowisk zamkniętych w ciągu roku <i>of which closed landfills during the year</i>		
							razem <i>total</i>	miasta <i>cities</i>	obszary wiejskie <i>rural areas</i>
	stan w dniu 31 XII <i>as of 31 December</i>								
P O L S K A..... <i>P O L A N D</i>	879	172	707	2999,7	828,8	2170,9	65,6	16,1	49,5
Dolnośląskie	90	27	63	309,7	126,4	183,3	1,5	-	1,5
Kujawsko-pomorskie	83	11	72	257,7	66,8	190,9	0,2	-	0,2
Lubelskie	112	13	99	210,8	42,6	168,2	8,6	1,6	7,0
Lubuskie	25	9	16	99,0	39,4	59,6	-	-	-
Łódzkie	43	1	42	191,4	3,0	188,4	-	-	-
Małopolskie	38	20	18	111,4	56,7	54,7	0,5	0,5	-
Mazowieckie.....	84	15	69	285,3	66,8	218,5	6,3	1,0	5,3
Opolskie.....	33	8	25	196,2	69,0	127,2	8,5	8,5	-
Podkarpackie.....	32	6	26	80,2	16,2	64,0	4,4	3,6	0,8
Podlaskie.....	77	12	65	134,6	28,4	106,2	-	-	-
Pomorskie	43	5	38	204,6	75,5	129,1	0,8	-	0,8
Śląskie.....	39	26	13	154,9	111,0	43,9	10,0	0,9	9,1
Świętokrzyskie.....	18	2	16	55,8	14,2	41,6	-	-	-
Warmińsko-mazurskie	41	5	36	210,7	30,6	180,1	18,3	-	18,3
Wielkopolskie	84	7	77	320,6	51,1	269,5	4,7	-	4,7
Zachodniopomorskie	37	5	32	176,8	31,1	145,7	1,8	-	1,8

TABL. 38(294). ODGAZOWYWANIE SKŁADOWISK ODPADÓW KOMUNALNYCH WEDŁUG WOJEWÓDZTW W 2008 R.
OUTGASSING OF MUNICIPAL WASTE LANDFILL SITES BY VOIVODSHIP IN 2008

WOJEWÓDZTWA <i>VOIVODSHIPS</i>	Liczba składowisk z instalacją odgazowywania <i>Number of landfill sites equipped with outgassing installation</i>							
	ogółem <i>grand total</i>	w tym z gazem uchodzącym do atmosfery <i>of which gas escaping to the atmosphere</i>						
		razem <i>total</i>	w tym unieszkodliwionym przez spalanie/ <i>of which those treated through combustion</i>					
			bez odzysku energii <i>without energy recovery</i>		z odzyskiem energii <i>with energy recovery</i>			
			w palnikach indywi- dualnych <i>in individual burners</i>	w pochodni zbiorczej <i>in collective flare</i>	cieplnej <i>thermal</i>	elektrycznej <i>electric</i>	ilość wyprodukowanej energii <i>quantity of generated energy</i>	
							energii cieplnej w GJ ^a <i>thermal in GJ ^a</i>	elektrycznej w MWh ^a <i>electric in MWh ^a</i>
P O L S K A ..... P O L A N D	340	274	11	18	8	45	59030,9	98555,8
Dolnośląskie.....	37	35	-	-	-	2	-	10629,6
Kujawsko-pomorskie	32	27	1	-	1	4	12310,0	411,2
Lubelskie.....	18	18	-	-	-	1	-	2098,0
Lubuskie.....	12	11	-	-	-	1	-	2161,3
Łódzkie	19	14	-	1	-	5	-	8628,4
Małopolskie.....	23	16	2	5	-	3	-	7409,6
Mazowieckie	35	26	-	1	2	8	30983,1	22880,0
Opolskie	20	20	-	-	-	-	-	-
Podkarpackie.....	14	10	3	-	-	3	-	4338,7
Podlaskie	7	7	-	-	-	-	-	-
Pomorskie	13	9	1	-	2	3	8634,2	9617,6
Śląskie.....	26	12	2	5	1	9	6418,9	20313,5
Świętokrzyskie	7	5	-	1	-	1	-	375,1
Warmińsko-mazurskie	13	8	-	4	1	-	219,6	-
Wielkopolskie	37	34	-	1	1	2	465,1	8382,5
Zachodniopomorskie.....	27	22	2	-	-	3	-	1310,3

a Dane szacunkowe. a Estimated data

TABL. 39(295). DZIAŁALNOŚĆ WOJEWÓDZKICH INSPEKTORATÓW OCHRONY ŚRODOWISKA W ZAKRESIE GOSPODARKI ODPADAMI W 2008 R.
ACTIVITY OF VOIVODSHIP ENVIRONMENT PROTECTION INSPECTORATES IN THE SCOPE OF WASTE MANAGEMENT IN 2008

WOJEWÓDZTWA VOIVODSHIPS	Pobrane próbki pierwotne <i>Original samples taken</i>			Wykonane oznaczenia w ramach <i>Performed markings in the framework of</i>						Mogilniki <i>Waste burial grounds</i>	
	ogółem <i>total</i>	w tym w ramach <i>of which in the framework of</i>		moni- toringu <i>monito- ring</i>	kontroli <i>inspect- tion</i>	prac własnych i pozostałych ^a <i>own and other works^a</i>				zlik- wido- wane <i>liqui- dated</i>	do lik- wida- cji <i>intended for liquida- tion</i>
		kontro- li <i>inspec- tion</i>	prac własnych i pozosta- łych ^a <i>own and other works^a</i>			ogółem <i>total</i>	w tym wskaźników <i>of which indicators</i>				
							fizyko- chemi- cznych <i>physico- chemical</i>	hydro- biologi- cznych <i>hydro- biological</i>	bakterio- logicz- nych <i>bacteriolo- gical</i>		
POLSKA	1599	236	1279	130	1578	12482	12154	109	219	12	88
P O L A N D											
Dolnośląskie	71	2	69	-	30	1636	1636	-	-	-	7
Kujawsko-pomorskie	28	5	20	43	49	301	301	-	-	-	15
Lubelskie	368	89	218	87	514	1033	1022	-	11	-	-
Lubuskie	67	-	67	-	25	316	316	-	-	-	-
Łódzkie	22	5	17	-	17	615	583	-	32	3	17
Małopolskie	169	11	158	-	35	1487	1430	-	57	-	- ^b
Mazowieckie	106	24	74	-	113	1319	1267	19	33	1	10
Opolskie	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1
Podkarpackie	120	4	116	-	15	789	659	63	67	1	-
Podlaskie	44	-	44	-	-	1449	1449	-	-	-	3
Pomorskie	60	9	49	-	-	809	809	-	-	1	3
Śląskie	117	40	73	-	573	697	697	-	-	-	4
Świętokrzyskie	14	10	4	-	58	4	4	-	-	-	-
Warmińsko-mazurskie	2	1	1	-	1	6	6	-	-	-	-
Wielkopolskie	399	35	362	-	147	1962	1916	27	19	3	3
Zachodniopomorskie	12	1	7	-	1	59	59	-	-	2	25

a Prace zlecone (inne, niż monitoring) i prace własne prowadzone w laboratoriach. b 21 dołów ziemnych na terenie województwa małopolskiego nie zostało przewidzianych do likwidacji.

Ź r ó d ł o: dane Inspekcji Ochrony Środowiska.
a Commissioned works (other than monitoring) and own works conducted in laboratories. b 21 holes in the ground in Małopolskie Voivodships have not been intended for liquidation
Source: data of the Inspectorate for Environmental Protection.

TABL. 40(296). OBRÓT SUROWCAMI WTÓRNYMI W JEDNOSTKACH PRODUKCYJNYCH W 2008 R.
TURNOVER OF SECONDARY RAW MATERIALS IN PRODUCTION UNITS IN 2008

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Przychód Income				Rozchód Use					Zapas na koniec roku <i>Stock as of the end of the year</i>
	ogółem <i>total</i>	z własnej działalno- ści <i>from own activity</i>	skup <i>procu- rement</i>	import <i>import</i>	ogółem <i>total</i>	zużycie własne <i>own use</i>	sprzedaż krajowa <i>domestic sales</i>	eksport <i>export</i>	ubytki naturalne i straty <i>natural wastes and losses</i>	
	w tysiącach ton <i>in thousand tonnes</i>									
SUROWCE WTÓRNE METALICZNE <i>METALLIC RAW MATERIALS</i>										
Złom i odpady: <i>Scrap and waste:</i>										
stalowe i żeliwne ^a	6557,2	1263,9	4967,6	325,7	6576,7	6182,0	300,2	-	94,5	193,3
<i>steel and cast-iron^a</i>										
miedzi, mosiądzu i brązu	172,8	66,3	105,8	0,7	171,6	128,8	40,1	2,3	0,4	5,5
<i>copper, brass and bronze</i>										
ołowiu, cynku i cyny.....	133,3	25,7	97,7	9,9	132,3	102,2	29,9	0,2	0,0	7,0
<i>lead, zinc and tin</i>										
aluminium.....	409,6	122,8	260,7	26,1	414,0	214,1	185,5	14,1	0,3	20,5
<i>aluminium</i>										
SUROWCE WTÓRNE NIEMETALICZNE <i>NON-METALLIC RAW MATERIALS</i>										
Oleje przepracowane.....	109,1	23,7	85,4	-	106,6	65,1	41,4	-	0,1	10,6
<i>Used oils</i>										
Tworzywa sztuczne.....	364,5	251,0	113,1	0,4	358,5	104,8	228,1	21,6	4,0	34,9
<i>Plastics</i>										
Złom gumowy.....	112,5	56,8	52,7	3,0	110,6	42,0	67,0	1,1	0,5	20,3
<i>Rubber scrap</i>										
Słuczka szklana.....	1037,9	524,4	486,0	27,5	1013,8	660,7	348,6	2,4	2,1	81,9
<i>Cullet</i>										
Makulatura oraz odpady z papieru i tektury	2411,1	913,6	1487,0	10,5	2415,0	1432,9	860,9	116,6	4,6	70,8
<i>Waste paper and cardboard waste</i>										
Odpadki włókiennicze	66,2	52,9	12,0	1,3	65,0	13,6	32,5	18,0	0,9	4,0
<i>Textile waste</i>										

^a Dane Ministerstwa Gospodarki. ^a Data of the Ministry of Economic Affairs

TABL. 41(297). OBRÓT SUROWCAMI WTÓRNYMI W JEDNOSTKACH HANDLOWYCH W 2008 R.
TURNOVER OF SECONDARY RAW MATERIALS IN COMMERCIAL UNITS IN 2008

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Przychód <i>Income</i>				Rozchód <i>Use</i>					Zapas na koniec roku <i>Stock as of the end of the year</i>
	ogółem <i>total</i>	z własnej działalno- ści <i>from own activity</i>	skup <i>procu- rement</i>	import <i>import</i>	ogółem <i>total</i>	zużycie własne <i>own use</i>	sprzedaż krajowa <i>domestic sales</i>	eksport <i>export</i>	ubytki naturalne i straty <i>natural wastes and losses</i>	
	w tysiącach ton <i>in thousand tonnes</i>									
SUROWCE WTÓRNE METALICZNE <i>METALLIC RAW MATERIALS</i>										
Złom i odpady: <i>Scrap and waste:</i>										
stalowe i żeliwne ^a	3437,0	148,1	3286,3	2,6	3468,8	-	3245,0	190,0	33,8	116,1
<i>steel and cast-iron^a</i>										
miedzi, mosiądzu i brązu	36,3	2,6	33,7	0,0	36,2	0,4	29,6	6,1	0,1	2,3
<i>copper, brass and bronze</i>										
ołowiu, cynku i cyny.....	9,5	0,5	9,0	-	8,6	0,0	8,5	0,0	0,1	1,4
<i>lead, zinc and tin</i>										
aluminium.....	52,4	0,8	51,6	0,0	52,5	1,4	48,4	2,6	0,1	4,2
<i>aluminium</i>										

^a Dane Ministerstwa Gospodarki. ^a Data of the Ministry of Economic Affairs

TABL. 41(297). OBRÓT SUROWCAMI WTÓRNYMI W JEDNOSTKACH HANDLOWYCH W 2008 R. (dok.)
TURNOVER OF SECONDARY RAW MATERIALS IN COMMERCIAL UNITS IN 2008 (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE <i>SPECIFICATION</i>	Przychód <i>Income</i>				Rozchód <i>Use</i>					Zapas na koniec roku <i>Stock as of the end of the year</i>
	ogółem <i>total</i>	z własnej działalno- ści <i>from own activity</i>	skup <i>procu- rement</i>	import <i>import</i>	ogółem <i>total</i>	zużycie własne <i>own use</i>	sprzedaż krajowa <i>domestic sales</i>	eksport <i>export</i>	ubytki naturalne i straty <i>natural wastes and losses</i>	
	w tysiącach ton <i>in thousand tonnes</i>									
SUROWCE WTÓRNE NIEMETALICZNE <i>NON-METALLIC RAW MATERIALS</i>										
Oleje przepracowane..... <i>Used oils</i>	38,4	0,6	37,8	-	38,3	0,0	38,3	-	-	0,4
Tworzywa sztuczne..... <i>Plastics</i>	37,9	1,3	36,3	0,3	36,1	19,7	12,6	3,7	0,1	7,2
Złom gumowy..... <i>Rubber scrap</i>	0,9	0,4	0,5	-	0,9	0,0	0,9	-	-	0,2
Stłuczka szklana..... <i>Cullet</i>	69,0	0,7	68,3	-	63,8	0,0	61,4	2,4	0,0	12,8
Makulatura oraz odpady z papieru i tektury ..... <i>Waste paper and cardboard waste</i>	878,0	42,5	835,5	-	877,9	0,8	777,3	99,2	0,6	7,4
Odpadki włókiennicze ..... <i>Textile waste</i>	2,7	0,5	0,2	2,0	2,8	2,0	0,7	0,1	-	0,3

a Dane Ministerstwa Gospodarki. a Data of the Ministry of Economic Affairs

TABL. 42(298). ZUŻYCIE I ZAPASY MAKULATURY
USE AND STOCK OF WASTE PAPER

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2006	2007	2008	SPECIFICATION
	w tysiącach ton <i>in thousand tonnes</i>					
Zużycie ogółem.....	733,8	1099,6	1153,6	1221,3	1255,7	<i>Total use</i>
w tym produkcja masy celulozowej, papieru oraz wyrobów z papieru	713,1	1058,1	1121,0	1163,1	1198,6	<i>of which the production of chemical paper-pulp, paper and paper products</i>
Zapasy ogółem.....	38,5	43,8	38,9	63,2	49,4	<i>Total stocks</i>
w tym produkcja masy celulozowej, papieru oraz wyrobów z papieru	38,3	41,2	36,1	60,1	47,7	<i>of which the production of chemical paper-pulp, paper and paper products</i>
Wskaźnik zużycia makulatury na 1 tonę papieru i tektury.....	0,4	0,4	0,4	0,4	.	<i>Rate of waste paper use by 1 ton of paper and cardboard</i>

TABL. 43(299). POSTĘPOWANIE Z ODPADAMI POCHODZĄCYMI Z POJAZDÓW WYCOFANYCH Z EKSPLOATACJI
W 2008 R.
TREATMENT OF WASTE FROM VEHICLES WITHDRAWN FROM OPERATION IN 2008

WYSZCZEGÓLNIENIE	Liczba <i>Number</i>	Masa w tonach <i>Mass in tonnes</i>	SPECIFICATION
Pojazdy wycofane z eksploatacji przekazane do stacji demontażu ..... <i>Vehicles withdrawn from operation and handed over to a dismantling facility</i>	198770	178037	<i>Waste from vehicles processed in dismantling facilities</i>
Odpady pochodzące z pojazdów poddanych przetwarzaniu w stacjach demontażu <i>of which:</i>			
w tym:			
poddane przetwarzaniu ..... <i>processed</i>	x	156686	
poddane odzyskowi i recyklingowi..... <i>recovered and recycled</i>	x	108336	
przeznaczone do ponownego użycia przedmiotów wyposażenia i części ..... <i>destined for future use as equipment and parts</i>	x	24239	
poddane strzępieniu ..... <i>shredded</i>	x	23566	
przekazane do unieszkodliwienia ..... <i>handed over for treatment</i>	x	544	

Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Środowiska.
Source: data of the Ministry of the Environment

Dział 7. PROMIENIOWANIE. HAŁAS

Uwagi metodyczne

Przez pojęcie **promieniowanie jonizujące** określa się szczególny rodzaj promieniowania, które przechodząc przez materię wywołuje w obojętnych elektrycznie atomach i cząsteczkach – zmiany ich ładunków elektrycznych czyli tzw. jonizację. Promieniowanie to może mieć postać promieniowania korpuskularnego, do którego zalicza się między innymi cząstki alfa, beta, protony, a także – promieniowania elektromagnetycznego obejmującego promieniowanie gamma oraz promieniowanie rentgenowskie (X) o długości fali mniejszej niż 100 nm (nanometrów).

W zależności od źródeł pochodzenia rozróżnia się:

- **promieniowanie naturalne** pochodzące z przestrzeni kosmicznej oraz promieniowanie emitowane przez naturalne izotopy promieniotwórcze znajdujące się w skorupie ziemskiej, materiałach budowlanych, wodzie, powietrzu, żywności a także w organizmie każdego człowieka,
- **promieniowanie sztuczne** pochodzące ze zbudowanych i wykorzystywanych przez człowieka urządzeń radiacyjnych takich jak aparaty rentgenowskie (promieniowanie X), bomby kobaltowe (promieniowanie gamma), reaktory jądrowe (promieniowanie X, gamma i neutrony), sztucznie wytworzonych izotopów promieniotwórczych stosowanych w gospodarce, medycynie, przemyśle i nauce oraz - z uwolnionych do środowiska w wyniku prób jądrowych lub awarii jądrowych substancji promieniotwórczych.

W celu ilościowego określenia wpływu promieniowania jonizującego na materię wprowadzono pojęcie **dawki pochłoniętej**, która jest wielkością fizyczną obrazującą energię promieniowania jonizującego zaabsorbowaną w jednostkowej masie materii.

W przypadku oddziaływania promieniowania jonizującego na organizm człowieka efekt fizyczny, jakim jest jonizacja atomów powoduje określone efekty biologiczne zależne nie tylko od wartości dawki pochłoniętej, ale również od rodzaju promieniowania jonizującego i narażonej tkanki lub narządu. Dlatego dla celów ochrony radiologicznej wprowadzono dodatkowo pojęcie tzw. **dawki równoważnej**, obrazującej narażenie poszczególnych tkanek lub narządów oraz **dawki skutecznej** (efektywnej) obrazującej narażenie całego ciała człowieka. W celu uniknięcia niekorzystnych dla zdrowia człowieka skutków oddziaływania promieniowania jonizującego określone zostały międzynarodowe podstawowe standardy bezpieczeństwa określające wartości progowe tych dawek, zwane w przepisach krajowych **dawkami granicznymi**, a także wymagania dotyczące zasad ich kontroli.

Dawki graniczne nie obejmują narażenia na promieniowanie naturalne, jeśli narażenie to nie zostało zwiększone w wyniku działalności człowieka, w szczególności nie obejmuje narażenia pochodzącego od radonu w budynkach mieszkalnych, od naturalnych radionuklidów wchodzących w skład ciała ludzkiego, od promieniowania kosmicznego na powierzchni ziemi, od promieniowania emitowanego przez radionuklidy zawarte w nienaruszonej skorupie ziemskiej. Dawki te nie dotyczą również narażenia wyjątkowego tj. narażenia osób uczestniczących w usuwaniu skutków zdarzenia radiacyjnego lub w działaniach interwencyjnych.

W Polsce, tak jak w innych krajach, kontrola ta obejmuje między innymi systematyczne prowadzenie pomiarów mocy dawki promieniowania gamma w powietrzu, zawartości sztucznych izotopów promieniotwórczych w podstawowych komponentach środowiska, materiałach budowlanych, odpadach pochodzących z instytucji lub zakładów stosujących źródła promieniotwórcze, żywności, a także – pomiary dawek indywidualnych pracowników zatrudnionych przy pracach ze źródłami promieniowania jonizującego.

Pomiary te – zgodnie z ustawą **Prawo atomowe** (Dz. U. z 2007 r. Nr 42 poz. 276 z późn. zmianami) wykonywane są głównie przez stacje wczesnego wykrywania skażeń promieniotwórczych i placówki pomiarów skażeń promieniotwórczych, a także przez specjalistyczne laboratoria jednostek badawczo-rozwojowych należących do różnych resortów, a działalność tych stacji placówek koordynowana jest przez Prezesa Państwowej Agencji Atomistyki z udziałem Głównego Inspektora Ochrony Środowiska.

Prezentowane dane dotyczące stężenia cezu-137 oraz udziału źródeł promieniowania jonizującego w średniorocznej dawce skutecznej otrzymanej przez statystycznego mieszkańca Polski opracowane zostały na podstawie wyników Centralnego Laboratorium Ochrony Radiologicznej (CLOR) uzyskanych w ramach prac dofinansowanych przez Państwową Agencję Atomistyki (PAA). Pomiary stężeń cezu – 137 oraz strontu – 90 w wybranych rzekach prowadzone są przez CLOR na zlecenie Głównego Inspektora Ochrony Środowiska.

Aktywność – liczba samoistnych przemian jądrowych zachodzących w jednostce czasu, w określonej masie danego nuklidu promieniotwórczego. Jednostką aktywności jest bekerel (Bq). 1 Bq oznacza jedną przemianę w ciągu sekundy. Poprzednio używaną jednostką był Curie (Ci).

Dawka – termin ogólny, oznaczający np. dawkę pochłoniętą, równoważną, skuteczną (efektywną).

Dawka pochłonięta – energia promieniowania jonizującego pochłonięta w jednostce objętości materii uśredniona w tkance lub narządzie. Jednostką dawki pochłoniętej jest grej (Gy). 1 Gy oznacza energię 1 dżula (J) pochłoniętą w 1 kg materii.

Dawka równoważna – dawka obliczona na podstawie dawki pochłoniętej w tkance lub narządzie, wyznaczona z uwzględnieniem rodzaju i energii promieniowania.

Dawka skuteczna (efektywna) – suma dawek równoważnych pochodzących od zewnętrznego i wewnętrznego narażenia wyznaczona z uwzględnieniem odpowiednich współczynników określonych dla narządów lub tkanek.

Narażenie – proces, w którym organizm ludzki podlega działaniu promieniowania.

Moc dawki – dawka przypadająca na jednostkę czasu.

Ochrona radiologiczna - zapobieganie narażeniu ludzi i skażeniu środowiska, a w przypadku braku możliwości zapobieżenia takim sytuacjom - ograniczenie ich skutków do poziomu tak niskiego, jak tylko jest to rozsądnie osiągalne, przy uwzględnieniu czynników ekonomicznych, społecznych i zdrowotnych.

Opad całkowity – suma opadu mokrego (osadzonego na powierzchni ziemi przez deszcz i śnieg) oraz opadu suchego (suchy pył osadzony na powierzchni ziemi).

Promieniowanie alfa – jądra atomów helu emitowane przez jądra pierwiastków promieniotwórczych.

Promieniowanie beta – elektrony emitowane przez jądra pierwiastków promieniotwórczych.

Promieniowanie gamma – promieniowanie elektromagnetyczne emitowane przez jądra atomów w wyniku przemian zachodzących w tych jądrach.

Promieniowanie rentgenowskie (X) – promieniowanie elektromagnetyczne powstające w wyniku hamowania elektronów przechodzących przez pole elektryczne jądra atomowego.

Promieniowanie kosmiczne – strumień cząstek o dużej energii przychodzących z przestrzeni kosmicznej.

Radionuklid – atom o jądrze promieniotwórczym; nietrwały nuklid ulegający samorzutnej przemianie promieniotwórczej z emisją cząstki lub kwantu promieniowania gamma.

Stacje ASS-500 – stacje monitoringu radioaktywnych zanieczyszczeń przyziemnej warstwy powietrza, pracujące w ogólnopolskiej Sieci Wczesnego Wykrywania Awarii Obiektów Jądrowych koordynowanej przez CLOR- Warszawa i PAA. Pozwalają określić skład izotopowy zanieczyszczeń pyłowych – zarówno ilościowy (w Bq/m³) jak i jakościowy.

Problematyką powstawania, przetwarzania i składowania oraz ewidencji odpadów promieniotwórczych w Polsce zajmuje się Zakład Unieszkodliwiania Odpadów Promieniotwórczych.

Do głównych **źródeł pochodzenia odpadów promieniotwórczych** (nie licząc zastosowań militarnych energii jądrowej) zalicza się: kopalnie rud uranu oraz zakłady przerobu tych rud, produkcję paliwa reaktorowego oraz przerób paliwa wypalonego, eksploatację reaktorów energetycznych i badawczych, likwidację reaktorów jądrowych, stosowanie izotopów promieniotwórczych w medycynie, przemyśle, rolnictwie i badaniach naukowych.

W Polsce odpady promieniotwórcze powstają w wyniku wytwarzania źródeł promieniotwórczych i ich stosowania w medycynie, przemyśle i badaniach naukowych. Odpady te składa się w odpowiednio przystosowanych do tego celu betonowych bunkrach dawnego fortu wojskowego w Różanie. Komory wypełnione odpadami zostają zamurowane. Pozostałe odpady, zalewa się warstwą betonu i asfaltu, co zabezpiecza je przed dostępem wód opadowych i umieszcza się w fosie. Odrębną grupę odpadów stanowi zużyte („wypalone”) paliwo jądrowe z reaktorów badawczych EWA i MARIA, które – zgodnie z międzynarodowymi umowami – podlega specjalnym zabezpieczeniom, kontroli oraz ewidencji. Paliwo to znajduje się w specjalnych (wypełnionych wodą) tzw. przechowalnikach w ośrodku jądrowym w Świerku.

Pole elektromagnetyczne to szczególny stan materii, charakteryzujący wszelkie, równoczesne oddziaływania pomiędzy ładunkami elektrycznymi i dipolami magnetycznymi za pośrednictwem pola elektrycznego i pola magnetycznego. Jednostką charakteryzującą stan energetyczny pola elektromagnetycznego jest gęstość mocy pola wyrażana w watach na metr kwadratowy (W/m²).

Pole elektryczne to stan energetyczny przestrzeni wokół ładunków elektrycznych, może być to składowa elektryczna pola elektromagnetycznego. Natężenie pola elektrycznego stanowi jedno z podstawowych kryteriów oceny oddziaływania pól elektromagnetycznych na środowisko. Jednostką natężenia pola elektrycznego jest 1 volt na metr (V/m).

Pole magnetyczne to stan energetyczny przestrzeni wokół poruszających się ładunków elektrycznych – przepływającego prądu elektrycznego, może być to składowa magnetyczna pola elektromagnetycznego. Jednostką natężenia pola magnetycznego jest amper na metr (1 A/m).

Pola elektromagnetyczne są bardzo zróżnicowanym czynnikiem środowiskowym - od pól statycznych (elektrostatycznych i magnetostatycznych), małej i wielkiej częstotliwości do promieniowania mikrofalowego (o częstotliwościach poniżej 300 GHz). Sposób i skutki oddziaływania pól elektromagnetycznych, zarówno bezpośrednio na ciało człowieka, jak i na materialne elementy środowiska pracy, zależą od ich częstotliwości i natężenia. Pola elektromagnetyczne w przeciwieństwie do wielu fizycznych czynników środowiska, jak np. hałas, nie są z reguły rejestrowane przez zmysły człowieka, dlatego niemożliwe jest intuicyjne dostosowanie sposobu postępowania człowieka do stopnia zagrożenia. Pola elektromagnetyczne o różnych częstotliwościach znajdują liczne zastosowania praktyczne w przemyśle, służbie zdrowia, telekomunikacji i życiu codziennym. Energia pól elektromagnetycznych absorbowana bezpośrednio w organizmie powoduje powstawanie w nim elektrycznych prądów indukowanych oraz podgrzewanie tkanek. Może to być przyczyną niepożądanych efektów biologicznych i w konsekwencji zmian stanu zdrowia (czasowego i trwałego). Pole elektromagnetyczne może stwarzać także zagrożenie dla ludzi poprzez oddziaływanie na infrastrukturę techniczną, ponieważ odbiór energii pola elektromagnetycznego przez urządzenia może być przyczyną m.in.:

- zakłóceń pracy automatycznych urządzeń sterujących i elektronicznej aparatury medycznej (w tym elektrostymulatorów serca oraz innych elektronicznych implantów medycznych),
- detonacji urządzeń elektrowybuchowych (detonatorów),
- pożarów i eksplozji związanych z zapaleniem się materiałów łatwopalnych od iskier wywoływanych przez pola indukowane lub ładunki elektrostatyczne.

Głównymi rodzajami źródeł sztucznych pól elektromagnetycznych występujących w środowisku są:

- linie elektroenergetyczne,
- obiekty radiokomunikacyjne, w tym: stacje nadawcze radiowe i telewizyjne, stacje bazowe telefonii komórkowych,
- obiekty radiolokacyjne.

Zakresy pól elektromagnetycznych w zależności od ich częstotliwości oraz typy urządzeń, których funkcjonowanie jest związane z poszczególnymi zakresami częstotliwości przedstawione są na wykresie.

Hałas definiowany jest jako dźwięk niepożądany lub szkodliwy dla zdrowia ludzkiego. Szkodliwość lub uciążliwość hałasu zależy od jego natężenia, częstotliwości, charakteru zmian w czasie, długotrwałości działania oraz zawartości składowych niesłyszalnych, a także od takich cech odbiorcy jak: stan zdrowia, nastrój, wiek. W zależności od miejsca występowania i źródła rozróżnia się hałas: komunikacyjny (drogowy, kolejowy, lotniczy), przemysłowy, osiedlowy oraz domowy.

Zjawisku hałasu zwykle towarzyszą: **drgania mechaniczne** - wytwarzane przez pojazdy, maszyny, urządzenia, **wstrząsy**, **infradźwięki** - dźwięki o niskiej częstotliwości /0-16Hz/ poniżej zakresu słyszalnego (1Hz = 1cykl/1sekunda), **ultradźwięki** - dźwięki o wysokiej częstotliwości /powyżej 20 kHz/, powyżej zakresu słyszalnego.

Wprowadzono – ze względu na szeroki zakres ciśnień akustycznych - logarytmiczną skalę oceny i związane z tym pojęcie **poziomu dźwięku** oznaczonego literą L (ang. level), którego jednostką jest **decybel (dB)**. Ciśnieniu akustycznemu wyznaczającemu próg słyszenia przypisano wartość poziomu dźwięku - 0 dB; granicy bólu - 130 dB.

Wszystkie dźwięki charakteryzujące się częstotliwościami z zakresu od około 16 Hz do ok. 20000 Hz określa się słyszalnymi (są one odbierane jako wrażenia słuchowe). Organ słuchu nie reaguje jednakowo na dźwięki w całym paśmie słyszalnym. Największa wrażliwość ucha ludzkiego występuje w zakresie 1000 - 4000 Hz. Aby wyniki pomiarów poziomu dźwięku lepiej skorelować z fizjologicznymi właściwościami organu słuchu wprowadzono do mierników specjalną charakterystykę korekcyjną (w funkcji częstotliwości), uwzględniającą wspomniane zakresy czułości słuchu, którą oznacza się indeksem "A" (np. L_A). Hałas w środowisku charakteryzuje się najczęściej zmiennym poziomem w czasie. Dla oceny tego typu zjawisk akustycznych wprowadzono tzw. **równoważny poziom dźwięku A**, oznaczany symbolem L_{Aeq} , w dB, który uśrednia zmienne ciśnienie akustyczne w danym czasie obserwacji.

Wszystkie poziomy hałasu, zestawione w tabelach, przedstawione są w postaci **poziomów równoważnych**. Informacje w niniejszym dziale, w części dotyczącej hałasu, opracowano na podstawie danych Inspekcji Ochrony Środowiska. Badania na obszarach szczególnego zagrożenia hałasem wykonuje się w celu kontroli skrajnie zdegradowanych środowisk jak np. budynki mieszkalne sąsiadujące z obiektami wysoce hałaśliwymi, tereny o cennych walorach wypoczynkowych i uzdrowiskowych. Informacje o stanie klimatu akustycznego środowiska pozyskiwane są w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska od 1992 r., finansowanego ze środków Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, gromadzone w ramach tzw. „**Systemu kontroli i ewidencji obiektów emitujących hałas**”. W ramach tego systemu dane zbierane są corocznie, a następnie kumulowane w okresach 5-cio letnich. Co 5 lat dokonywana jest podsumowująca ocena stanu klimatu akustycznego i trendów jego zmian. W 1996 r. podsumowano pierwszy 5-cio letni cykl badań. Natomiast od roku 2007 rozpoczęto nowy, czwarty z kolei cykl monitoringowy. W systemie tym gromadzone są głównie trzy rodzaje badań: kontrole interwencyjne obiektów przemysłowych, plany akustyczne miast oraz systematyczne, o charakterze monitoringowym, badania kontrolne na tzw. obszarach szczególnego zagrożenia (uciążliwości) hałasu.

Wskaźnik społecznego zapotrzebowania na środki ochronne /M/ wyraża się stopniem przekroczenia dopuszczalnego poziomu hałasu na danym terenie, w skojarzeniu z ilością osób zamieszkałych na tym terenie. Miara wskaźnika /M/ jest proporcjonalna do wielkości zapotrzebowania na środki ochronne na danym terenie. Dopuszczalne poziomy hałas w środowisku określa Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. (Dz. U. Nr 120, poz. 826 z 2007 r.).

Chapter 7 RADIATION. NOISE

Methodological notes

Ionizing radiation is the energy in the form of waves moving subatomic particles depending on its effect on atomic matter. Ionizing radiation has enough energy to ionize atoms and molecules. This radiation can be classified as corpuscular radiation including particles of alpha, beta, protons and electromagnetic radiation including gamma radiation and X-ray radiation of the length of waves less than 100 nm. (nanometres). Depending on source there are:

- **Natural radiation** comes from space and from the background. It is emitted by natural isotopes from the Earth, building materials, water, air, food and every human organism,
- **Artificial radiation** comes from different human-made devices i.e. X-ray apparatuses (X-rays), cobalt bombs (gamma radiation), nuclear reactors (X radiation, gamma radiation and neutrons), artificially made radioactive isotopes used in economy, medicine, industry and science and from environment contamination resulting from nuclear tests and nuclear failures of radioactive matter.

In order to enlarge the ionizing radiation influence upon the matter a new term was introduced called **absorbed dose**, which is a physical quantity reflecting the energy of ionizing radiation captured in a single matter mass.

In case of human exposure to ionizing radiation, ionization of atoms causes biological effects depending not only from the capture dose but also from the source of ionizing radiation and the exposed tissue or organ. Therefore, a new term was coined for radiological protection called **equivalent dose**, showing the radiosensitivity of tissues and organs. An **effective dose** shows the radiosensitivity of all human body. In order to avoid some unhealthy effects of ionizing radiation on human body international and evaluation standards were established illustrating the threshold values of the doses. They are also called in national provisions **limited doses**.

Limited doses do not include: the exposure to natural radiation provided that the radiation did not increase because of human activity; and in particular; the exposure to radon in residential buildings, natural radionuclides in human bodies, cosmic radiation from the background, the radiation emitted by radionuclides released from Earth's crust. These doses do not apply to extraordinary hazards of people exposed to removals of results after nuclear accidents or interventions.

In Poland as in other countries, the supervision includes systematic measurement of the power dose of gamma radiation in the air, the content of artificial radioactive isotopes in basic environmental components, building materials, industrial and institutional waste that use radiation sources, foodstuffs and agricultural products. The supervision also includes the measurements of the individual doses among workers exposed to ionizing radiation sources.

The Measurements according to **Atomic Law Act** are done merely by early radiation contamination stations, and also done by special research and development centres belonging to different resorts coordinated by the President of National Atomic Energy Agency with assistance of Chief Inspector of Environmental Protection.

Date referred to concentration of cesium -137 and share of ionizing radiation sources in average effective dose taken by statistic inhabitant of Poland has been worked out on the basis of results of Central Laboratory of Radiological Protection (CLOR) obtained during the works financed by National Atomic Energy Agency (PAA). Measurements of cesium -137 and strontium -90 concentration in selected rivers have been provided by CLOR and commissioned by the Chief Inspector of Environmental Protection

Activity- the number of intrinsic nuclear changes in a unit of time, in a particular radiation nucleus mass.

The SI unit of radioactive decay (the phenomenon of natural and artificial radioactivity) is the becquerel (Bq).

One Bq is defined as one transformation (or decay) per second. The previous unit was Curie (Ci)

Dose- general term meaning for example absorbed dose, equivalent dose and effective dose.

Absorbed dose- is a measure of the energy deposited in a medium by ionizing radiation. It is equal to the energy deposited per unit mass of medium, and so has the unit J/kg, which is given the special name Gray (Gy).

Equivalent dose- is a measure of the radiation dose to tissue where an attempt has been made to allow for the different relative biological effect of different types of ionizing radiation

Effective dose- the total number of doses from internal and external exposure found by calculating a weighted average of the equivalent dose (E) to different body tissues, with the weighting factors (W) designed to reflect the different radiosensitivities of the tissues.

Exposure- the process of affecting human organism by radiation.

Power dose- a dose per time unit.

Radiological protection- is the science of protecting people and the environment from the harmful effects of radiation, prevention and minimizing the harmful effects taking into account economic, social and health factors.

Total precipitation- is the sum of wet precipitation (on the Earth's surface from rain and snow) and dry precipitation (dry dust on the Earth's surface).

Alpha radiation- decay in which an atomic nucleus emits an alpha particle (two protons and two neutrons bound together into a particle identical to a helium nucleus).

Beta radiation- the electrons emitted by radioactive atomic nuclei.

Gamma radiation- electromagnetic radiation emitted by the atomic nuclei as a result of transitions within these nuclei.

Roentgen X-rays- are a form of electromagnetic radiation occurring as an effect of stopping electrons on an electric field within the atomic nucleus.

Cosmic radiation- is an effect of energetic particles of high energy originating from space that impinge on Earth's atmosphere.

Radionuclei- an atom with a radioactive nuclei, endurable and intrinsically transitional with an emission of particle or quantum of gamma radiation.

ASS - 500 stations – Aerosol Sampling Stations - stations of radioactive pollutants monitoring of the ground layer of the atmosphere, working in the Poland-wide Net of Early Detection of Radiation Accidents of Nuclear Objects coordinated by CLOR – Warsaw and PAA. They allow determining dust pollutants isotopic composition – quantitative (in Bq/m³) as well as qualitative.

Experiment Plant of Treatment of Radioactive Waste is responsible for the problem of waste production, treatment, storage and keeping record on radioactive waste in Poland.

The main sources of radioactive waste (not including the military usage of nuclear energy) are: uranium ore mines and processing plants, producing reactor fuels and processing of burnt fuel, exploitation of energetic and scientific reactors, liquidation of nuclear reactors, the usage of radioactive isotopes in medicine, agriculture and scientific research.

In Poland radioactive waste is produced as a result of formation of radiation sources and their use in medicine, industry, scientific research. The waste is stored in specially adapted concrete bunkers of former military fort in Różnana. The chambers filled with radioactive waste are bricked up. The remaining waste is covered with asphalt and placed in a moat, which protects the precipitation water from contamination. The different group of radioactive waste is used, burnt nuclear fuel from research reactors called MARIA i EWA, which according to international agreements should be specially protected, supervised and filed. The fuel is stored in special (filled with water) bunkers in nuclear plant in Świerk.

The **electromagnetic field** is a physical field produced by electrically charged objects. It affects the behaviour of charged objects in the vicinity of the field. The field can be viewed as the combination of an electric field and a magnetic field. The electric field is produced by stationary charges, and the magnetic field by moving charges (currents). The unit describing the power density is Watt per square meter (W/m²).

Electric Field- is an electrical state of space around charges, it also can be an electrical component of electromagnetic field. Intensity of electric field is a major criterion of evaluation of electric fields on natural environment. The electric field intensity unit is 1 Volt per meter (V/m).

Magnetic field is an electrical state of space around moving charges- flowing current can be magnetic component electromagnetic field. The magnetic field intensity unit is Ampere per meter (1 A/m).

Electromagnetic fields are very diversified environmental factor- from static fields (electrostatic and magnetostatic) of small and big frequency to the microwave radiation (frequency of below 300 GHz). The way and impact of electromagnetic radiation directly on the human body and on material elements of working environment depend on their intensity and frequency. Electromagnetic fields unlike many physical factors such as noise for example, are not generally detected by human senses that is why it is impossible to intuitively adjust human activity to the scope of radiation threat. Electromagnetic fields of different frequencies have numerous applications in industry, health care, telecommunications and every day life. The energy of electromagnetic fields absorbed directly in organism causes the formation of inductive current and warming up the tissues. This can result in undesirable effects and consequently in changes of health condition (permanent and temporary). Electromagnetic field can also cause the threat to the people due to its impact on technical infrastructure, as energy reception from electromagnetic field by equipment can result in:

- disturbances of automatic control equipment and electronic medical apparatus (heart electrosymulators and other medical implants),
- detonation of electroexplosive devices (detonators),
- fires and explosions as a result of lighting up the flammable materials from sparks made by inductive fields or electrostatic charges.

Main types of artificial electromagnetic fields in natural environment:

- power lines,
- radio communication objects including: TV and radio broadcasting stations, GSM stations,
- radiolocation objects.

The ranges of electromagnetic fields depending on their frequency and types of equipment are shown in the chart.

In common use, the word **noise** means unwanted sound or noise pollution harmful to human health. Harmfulness or strenuousness of noise depends on its intensity, frequency, changes in time, endurance and the content of inaudible components such as: health condition, mood, age. In relation to the place there are different noises: communication traffic, railway, airport), industrial, neighbourhood and home.

Noise is always accompanied by **vibrations** produced by vehicles, machines and equipment.

Shocks, infrasounds- are sounds of low frequency /0-16Hz/ below the audible range (1Hz = 1 cycle/1 second).

Ultrasonounds- are sounds of high frequency /more than 20 kHz/ above the audible range.

Due to a wide range of acoustic pressures, logarithmic evaluation scale and **sound level** (marked by L , measured in **decibels dB**). were introduced. The acoustic pressure which reflects audibility threshold is - 0 dB, whereas the pain threshold is 130 dB.

All sounds of frequencies from 16 Hz to about 20000 Hz are audible but the hearing organ does not react the same on sounds from all this audible range. Human ear is the most sensitive to the sounds from 1000- 4000 Hz. In order to better correlate the results of sound search level with physiological features of human ear, a special correlating feature was introduced to the measuring instruments (functioning as frequency) taking into account mentioned sound sensitive ranges. This feature is marked by „A” index (for example L_A).

The majority of noises in environment is characterised by changeable level in time. For evaluation of these acoustic phenomena a so called **balanced A sound level** was introduced, marked as L_{aeq} in decibels, which averages the changeable acoustic pressure in particular observation period.

All sound levels, placed in tables are presented in **balanced levels**. The information in this chapter about noise was worked out on the basis of data of the Inspectorate for Environmental Protection. The research on special noise exposure is done in order to supervise extremely degenerate environment as residential buildings surrounded by buildings producing a lot of noise, and valuable tourist and health resort areas.

The information of acoustic environment state is obtained within the framework of National Environment Monitoring from 1992 and financed by funds of National Found for Environmental Protection and Water Management gathered within the framework of „The system of supervision and registering facilities emitting excessive noise. This system collects data every year and accumulates them in 5 year periods. Every 5 years a summarizing evaluation is done concerning the acoustic climate state and trend changes. In 1996 summarised the first 5-year research cycle. In 2007 a new, fourth monitoring cycle was started. In this system three types of research are collected: interventional inspections of industrial buildings, urban acoustic plans and monitoring inspections in so called extreme noise exposure areas.

Protective Measures Demand Indicator /M/ indicates the exceeded degree of admissible noise level in a particular area (O.J. No 178, item 1841, 2004) in comparison with the number of its inhabitants. The indicator measurement /M/ is proportional to the size of protective measures demand on a particular area.

The admissible noise level in environment is specified by the Regulation of the Minister of Environment of 14 June 2007 (O.J.no.120 item 826).

TABL. 1(300). MOC DAWKI PROMIENIOWANIA GAMMA W 2008 R.
DOSE RATE OF GAMMA RADIATION IN 2008

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Zakres średnich dobowych <i>The range of average daily doses</i>		Średnia roczna <i>Annual average</i>	WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Zakres średnich dobowych <i>The range of average daily doses</i>		Średnia roczna <i>Annual average</i>
		w nGy/h <i>in nGy/h</i>					w nGy/h <i>in nGy/h</i>		
Stacje PMS^a <i>PMS stations</i>	Białystok	60	- 92	70	Stacje IMGW^b <i>IMGW stations</i>	Gdynia.....	80	- 95	86
	Gdynia.....	92	- 115	99		Gorzów	87	- 108	97
	Koszalin	58	- 94	71		Legnica	103	- 130	111
	Kraków.....	90	- 123	101		Lesko	77	- 152	109
	Łódź.....	59	- 100	67		Mikołajki.....	99	- 121	109
	Lublin.....	89	- 123	97		Świnoujście.....	87	- 100	92
	Olsztyn.....	83	- 125	91		Warszawa.....	64	- 99	82
	Sanok	79	- 114	91		Włodawa.....	64	- 89	73
	Szczecin	80	- 105	87		Zakopane.....	100	- 143	120
	Toruń.....	76	- 121	83					
	Warszawa.....	80	- 117	86					
	Wrocław	51	- 84	59					
	Zielona Góra	66	- 93	73					

a PMS – Państwowy Monitoring Środowiska *b* IMGW – Instytut Meteorologii i Gospodarki Wodnej
Ź r ó d ł o : dane Państwowej Agencji Atomistyki, na podstawie pomiarów ze stacji wczesnego wykrywania skażeń promieniotwórczych.
a PMS - National Environmental Monitoring *b*IMGW - the Institute of Meteorology and Water Management
S o u r c e : data of the National Atomic Energy Agency on the basis of measurements of early detection stations of radioactive contamination.

TABL. 2(301). ŚREDNIE ROCZNE STEŻENIE CEZU 137 ORAZ STRONTU 90 W OPADZIE CAŁKOWITYM
AVERAGE ANNUAL CAESIUM 137 AND STRONTIUM 90 CONCENTRATION IN TOTAL FALL - OUT

LATA YEARS	Cez 137 Caesium 137	Stront 90 Strontium 90	LATA YEARS	Cez 137 Caesium 137	Stront 90 Strontium 90	LATA YEARS	Cez 137 Caesium 137	Stront 90 Strontium 90
	Bq/m ²			Bq/m ²			Bq/m ²	
1970	34	15	1983	5	2	1996	1,3	<1,0
1971	31	17	1984	5	2	1997	1,5	<1,0
1972.	12	8	1985	6	2	1998	1,0	<1,0
1973	9	5	1986.....	1511,0	22,0	1999	0,8	<1,0
1974	28	14	1987.....	22,0	3,9	2000	0,8	<1,0
1975	12	4	1988.....	12,0	4,0	2001	0,7	<1,0
1976	12	7	1989.....	8,0	1,9	2002	0,8	<1,0
1977	12	8	1990.....	7,6	2,0	2003	0,8	0,06
1978	12	6	1991.....	5,3	1,6	2004	0,7	<1,0
1979	8	5	1992.....	3,8	<1,2	2005	0,5	0,1
1980	17	5	1993.....	3,8	<1,2	2006	0,6	0,1
1981	10	3	1994.....	2,2	<1,2	2007	0,5	0,1
1982	6	2	1995.....	2,1	<1,0	2008	0,5	0,1

Uwaga. W latach 1986 – 1997 obserwowano pojawienie się Cezu 134 w zakresie 753,0 Bq/m²- <0,1 Bq/m, co było spowodowane awarią elektrowni atomowej w Czarnobylu.
Ź r ó d ł o : dane Państwowej Agencji Atomistyki na podstawie wyników z placówek IMGW prowadzących pomiary skażeń promieniotwórczych.
Note. In the years 1986 – 1997, the occurence of Caesium 134 in the range 753.0 Bq/m²- <0.1 Bq/m²was observed, caused by the failure of the atomic power plant in Chernobyl.
S o u r c e : data of the National Atomic Energy Agency on the basis of the results obtained from IMGW centres conducting measurements of radioactive contamination.

TABL. 3(302). STĘŻENIA RADIONUKLIDÓW W POWIETRZU W 2008 R.
RADIONUCLIDES CONCENTRATIONS IN THE AIR IN 2008

LOKALIZACJA STACJI WCZESNEGO WYKRYWANIA LOCATION OF EARLY DETECTION STATIONS	Cez-137 Caesium-137			Beryl-7 Beryllium-7			Potas-40 Potassium-40		
	średnia average	min.	max	średnia average	min.	max	średnia average	min.	max
	w mikrobekerelach na m ³ [μBq/m ³] in microbecquerels per m ³ [μBq/m ³]								
POLSKA ..... <i>POLAND</i>	1,1	<0,1	11,5	3660	660	12750	18,1	<1,3	96,8
Warszawa	0,8	<0,1	4,1	3240	1240	6280	17,8	3,6	61,8
Świder.....	1,4	<0,2	4,2	3750	1320	7630	13,8	<0,2	54,9
Białystok.....	1.2	0.3	5.1	2530	670	5810	15.8	7.1	36.7
Katowice	1.8	0.5	6.3	6450	2700	12750	27.4	8.8	64.6
Kraków	1.1	<0.2	3.8	3570	1250	7750	24.0	8.8	42.5
Lublin	1.6	<0.2	11.5	4090	1200	9500	21.1	3.9	57.0
Gdynia	0.9	0.3	3.8	3340	1130	7460	18.1	<3.2	96.8
Wrocław	0.8	<0.1	1.7	2870	1220	4880	26.4	14.7	58.7
Szczecin	0.5	<0.1	3.2	3300	1250	7060	13.3	2.5	62.0
Sanok	0.4	<0.1	3.4	3640	660	7220	14.7	<3.4	39.7
Toruń	0.7	<0.1	4.3	3360	1360	7720	14.7	4.2	79.5
Łódź.....	0.9	<0.3	3.4	3880	920	11730	16.7	<1.3	46.8
Zielona Góra.....	0.6	<0.1	3.0	3570	1350	7100	11.5	<2.2	57.0

(dok.) (cont.)

LOKALIZACJA STACJI WCZESNEGO WYKRYWANIA LOCATION OF EARLY DETECTION STATIONS	Ołów -210 Lead-210			Rad -226 Radium-226			Rad -228 Radium-228		
	średnia average	min.	max	średnia average	min.	max	średnia average	min.	max
	w mikrobekerelach na m ³ [μBq/m ³] in microbecquerels per m ³ [μBq/m ³]								
POLSKA ..... <i>POLAND</i>	430	<17	2046	5.0	<1.7	28.6	1.3	<0.2	6.7
Warszawa	401	141	1044	4.1	<2.5	9.8	0.9	<0.3	2.2
Świder.....	485	177	1501	6.3	<3.3	28.6	1.0	<0.4	3.9
Białystok.....	270	<26	641	<9.9	<5.3	<16.6	2.9	<0.8	6.7
Katowice	493	181	1112	4.3	2.0	8.8	2.4	<0.4	6.6
Kraków	323	<17	954	6.4	<2.7	17.8	1.6	<0.6	4.5
Lublin	621	24	2046	5.1	<2.0	9.7	1.1	<0.3	3.9
Gdynia	300	68	855	5.8	<1.9	17.3	1.4	<0.5	4.8
Wrocław	466	158	831	2.6	<1.7	8.2	1.2	<0.3	2.0
Szczecin	361	123	1568	3.6	<2.2	7.5	0.7	<0.2	2.8
Sanok	491	62	1321	4.7	<2.2	13.6	1.1	<0.5	2.7
Toruń	399	136	1400	3.9	<2.6	6.7	0.6	<0.2	1.8
Łódź.....	472	172	1216	4.1	<2.5	13.0	0.9	<0.2	3.2
Zielona Góra.....	422	129	1260	3.6	<2.2	<8.9	0.6	<0.2	2.1

Ź r ó d ł o : dane Państwowej Agencji Atomistyki na podstawie wyników dostarczonych przez Centralne Laboratorium Ochrony Radiologicznej uzyskanych ze stacji wczesnego wykrywania skażeń promieniotwórczych ASS-500.
S o u r c e : data of the National Atomic Energy Agency on the basis of the results provided by the Central Laboratory for Radiological Protection obtained from early detection stations of radioactive contamination ASS-500.

TABL. 4(303). STĘŻENIA RADIONUKLIDÓW NATURALNYCH I WARTOŚCI WSKAŹNIKÓW AKTYWNOŚCI f_1 i f_2 ^a
W WYBRANYCH SUROWCACH I MATERIAŁACH BUDOWLANYCH POMIERZONE W LATACH 2003-2008
NATURAL RADIONUCLIDES CONCENTRATIONS AND VALUES OF f_1 AND f_2 ^a ACTIVITY INDICES IN SELECTED RAW
MATERIALS AND CONSTRUCTION PRODUCTS IN THE YEARS 2003-2008

RODZAJ SUROWCA LUB MATERIAŁU BUDOWLANEGO <i>TYPE OF CONSTRUCTION PRODUCT OR MATERIAL</i>	Liczba próbek	Stężenia radionuklidów ^b w Bq/kg <i>Radionuclides concentration ^b in Bq/kg</i>						Wartości wskaźników aktywności ^b <i>Values of activity indices ^b</i>			
	<i>Number of samples</i>	potas-40 <i>Potassium-40</i>		rad-226 <i>Radium-226</i>		tor-228 <i>Thorium-228</i>		f ₁		f ₂ w Bq/kg <i>f₂ in Bq/kg</i>	
SUROWCE POCHODZENIA NATURALNEGO (1980 – 2008)^c <i>NATURAL PRODUCTS (1980 – 2008)^c</i>											
Marmur ..... <i>Marble</i>	17	7-58	(31)	1-10	(3)	1-7	(2)	0,01-0,09	(0,03)	1-10	(3)
Kreda..... <i>Chalk</i>	34	43-295	(120)	2-43	(14)	1-14	(5)	0,05-0,27	(0,11)	2-43	(14)
Gips..... <i>Gypsum</i>	207	1-279	(68)	1-64	(14)	1-45	(4)	0,01-0,43	(0,09)	1-64	(14)
Kamień wapienny..... <i>Limestone</i>	144	1-629	(88)	1-51	(17)	1-54	(4)	0,01-0,64	(0,11)	1-51	(17)
Wapno..... <i>Lime</i>	104	1-331	(45)	1-47	(24)	1-20	(4)	0,03-0,31	(0,11)	1-47	(24)
Piasek..... <i>Sand</i>	228	1-875	(234)	1-91	(13)	1-87	(12)	0,01-0,95	(0,18)	1-91	(13)
Margiel..... <i>Marl</i>	45	128-402	(246)	1-37	(19)	3-27	(13)	0,13-0,37	(0,21)	1-37	(19)
Klinkier..... <i>Clinker</i>	169	1-534	(194)	9-121	(37)	1-41	(16)	0,09-0,56	(0,27)	9-121	(37)
Surowiec ilasty..... <i>Loamy product</i>	737	44-1241	(684)	7-130	(38)	13-144	(44)	0,28-1,38	(0,58)	7-130	(38)
Glina..... <i>Clay</i>	116	161-1245	(609)	6-161	(48)	6-127	(49)	0,12-1,39	(0,61)	6-161	(48)
Łupek..... <i>Slate</i>	166	79-1925	(634)	2-116	(55)	5-219	(54)	0,06-2,03	(0,67)	2-116	(55)
SUROWCE POCHODZENIA PRZEMYSŁOWEGO <i>INDUSTRIAL PRODUCTS</i>											
Popioły lotne..... <i>Fly ash</i>	4030	7-1420	(687)	11-876	(122)	8-177	(91)	0,02-3,59	(1,07)	11-876	(122)
Żużel kotłowy..... <i>Boiler slug</i>	1817	5-1436	(581)	5-469	(89)	5-144	(72)	0,04-2,19	(0,84)	5-469	(89)
Gips z odsiarczania spalin..... <i>Gypsum from desulphur- isation of waste gases</i>	37	2-147	(38)	1-67	(10)	1-22	(4)	0,01-0,37	(0,07)	1-67	(10)
Mieszanka popiołów i produktów odsiarczania spalin..... <i>Mixtures of flyash and products of methods of desulphurisation of waste gases</i>	99	260-933	(606)	23-153	(95)	13-101	(71)	0,41-1,25	(0,86)	23-153	(95)
Żużel wielkopieczowy..... <i>Blast furnace slag</i>	13	22-248	(125)	16-178	(111)	7-40	(28)	0,09-0,85	(0,54)	16-178	(111)
Żużel pomiedziowy..... <i>Copper slug</i>	9	807-988	(901)	267-386	(316)	45-142	(59)	1,41-2,27	(1,64)	267-386	(316)
Fosfogips..... <i>Fosfogypsum</i>	1	109	-	360	-	15	-	1,31	-	360	-
Kruszywo z popiołów..... <i>Flyash aggregate</i>	484	498-872	(696)	58-166	(123)	58-95	(81)	0,87-1,20	(1,04)	58-166	(123)

TABL. 4(303). STĘŻENIA RADIONUKLIDÓW NATURALNYCH I WARTOŚCI WSKAŹNIKÓW AKTYWNOŚCI f_1 i f_2 ^a W WYBRANYCH SUROWCACH I MATERIAŁACH BUDOWLANYCH POMIERZONE W LATACH 2003-2008 (dok.)
NATURAL RADIONUCLIDES CONCENTRATIONS AND VALUES OF f_1 and f_2 ^a ACTIVITY INDICES IN SELECTED CONSTRUCTION PRODUCTS AND MATERIALS IN THE YEARS 2003-2008 (cont.)

RODZAJ SUROWCA LUB MATERIAŁU BUDOWLANEGO TYPE OF CONSTRUCTION PRODUCT OR MATERIAL	Liczba próbek Number of samples	Stężenia radionuklidów ^b w Bq/kg Radionuclides concentration ^b in Bq/kg						Wartości wskaźników aktywności ^b Values of activity indices ^b			
		potas-40 Potassium-40		rad-226 Radium-226		tor-228 Thorium-228		f ₁		f ₂ w Bq/kg f ₂ in Bq/kg	
MATERIAŁY BUDOWLANE CONSTRUCTION MATERIALS											
Cement..... Cement	445	25-589	(261)	10-112	(38)	7-73	(26)	0,03-0,87	(0,29)	10-128	(38)
Beton komórkowy i lekki..... Cellular concrete	741	105-1015	(479)	6-225	(68)	3-106	(56)	0,10-1,17	(0,66)	6-225	(68)
Betony inne..... Other concrete	51	48-743	(404)	5-356	(76)	4-384	(50)	0,09-3,11	(0,63)	5-356	(76)
Ceramika budowlana ^d ..... Construction ceramics ^d	2148	55-1368	(684)	8-176	(53)	2-174	(48)	0,11-1,63	(0,64)	8-176	(53)

a Od dnia 1.01.2003 r. do oceny surowców i materiałów stosowanych w budownictwie stosuje się **wskaźniki aktywności** określone wzorami: $f_1 = S_K/3000 + S_{Ra}/300 + S_{Th}/200$; $f_2 = S_{Ra}$. W obu wskaźnikach stężenia izotopów są wyrażone w Bq/kg.
Ocena przydatności materiału przeprowadza się w zależności od celu, w jakim badana partia będzie stosowana.

1) $f_1 = 1$ i $f_2 = 200$ Bq/kg, w odniesieniu do surowców i materiałów budowlanych stosowanych w budynkach przeznaczonych na pobyt dla ludzi i inwentarza żywego.

2) $f_1 = 2$ i $f_2 = 400$ Bq/kg, w odniesieniu do odpadów przemysłowych stosowanych w obiektach budowlanych naziemnych wznoszonych na terenach zabudowanych lub przeznaczonych do zabudowy w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego oraz do niwelacji takich terenów.

3) $f_1 = 3,5$ i $f_2 = 1000$ Bq/kg, w odniesieniu do odpadów przemysłowych stosowanych w częściach naziemnych obiektów budowlanych niewymienionych w p.2 oraz do niwelacji terenów niewymienionych w p. 2.

4) $f_1 = 7$ i $f_2 = 2000$ Bq/kg, w odniesieniu do odpadów przemysłowych stosowanych w częściach podziemnych obiektów, o których mowa w p.3 oraz w budowach podziemnych, w tym w tunelach kolejowych i drogowych.

5) Przy stosowaniu odpadów przemysłowych do niwelacji terenów, o których mowa w p. 2 i 3 oraz do budowy dróg, obiektów sportowych i rekreacyjnych, zapewnia się przy zachowaniu wymaganych wartości wskaźników f_1 i f_2 , obniżenie mocy dawki pochłoniętej na wysokości 1 m nad powierzchnią terenu, drogi lub obiektu do wartości nie przekraczającej 300 nGy/h, w szczególności przez położenie dodatkowej warstwy innego materiału.

b W nawiasach podano wartości średnie stężeń: potasu-40, radu-226, toru-228 oraz wskaźników f_1 i f_2 .

c Surowce pochodzenia naturalnego są objęte obowiązkiem badania radioaktywności naturalnej tylko na etapie dokumentacji złoza, lub na życzenie producenta. W latach 2003 do 2007 zebrano wyniki pomiarów pojedynczych próbek tych materiałów. Z tego względu w tabeli przedstawiono bardziej reprezentatywne dla ww. surowców wyniki badań zebrane w ogólnopolskiej bazie danych w CLOR w latach 1980 do 2007. Od 1980 do 2002 obowiązywało w Polsce ograniczenie wartości współczynnika kwalifikacyjnego $f_1=0,00027 S_K + 0,0027 S_{Ra} + 0,0043 S_{Th}$. Wartości f_1 podane w tabeli zostały przeliczone na obecnie obowiązujące wartości wskaźnika aktywności f_1 .

d Cegły, pustaki ceramiczne, dachówki, kształtki itp.

Ź r ó d ł o: dane Centralnego Laboratorium Ochrony Radiologicznej.

a Since 1.01.2003 products and raw materials used in construction are assessed by means of **activity indices** defined by the following formulae: $f_1 = S_K/3000 + S_{Ra}/300 + S_{Th}/200$; $f_2 = S_{Ra}$. In both indices isotope concentrations are expressed in Bq/kg.
The assessment of the usability of a given material is carried out depending on the aim of a given batch.

1) $f_1 = 1$ and $f_2 = 200$ Bq/kg, in relation to construction products and raw materials used in buildings designed for people and livestock.

2) $f_1 = 2$ and $f_2 = 400$ Bq/kg, in relation to industrial waste used in ground constructions erected on built-up areas or designed for development in the local spatial development plan as well as for levelling such areas.

3) $f_1 = 3,5$ and $f_2 = 1000$ Bq/kg, in relation to industrial waste used in ground parts of constructions not referred to in p.2 as well as for levelling areas not referred to in p. 2.

4) $f_1 = 7$ and $f_2 = 2000$ Bq/kg, in relation to industrial waste used in underground parts of constructions referred to in p.3 as well as in underground construction, including railway and road tunnels.

5) With the use of industrial waste for levelling areas referred to in p. 2 and 3 as well as for construction of roads, sport and recreation facilities, maintaining the values of f_1 and f_2 , lowering the strength of the dose absorbed at the height of 1 m over the ground level can be lowered to the value below 300 nGy/h, especially by adding another layer of different material.

b Average concentration values of potassium-40, radium-226, thorium-228 as well as f_1 and f_2 indices are given in brackets.

c Natural products are covered with a duty to measure natural radioactivity only at the stage of deposit documentation Or upon the producer's request. In the years 2003-2007 results of measures of individual samples of these materials were collected. Due to this fact, the table presents more representative results for the above mentioned products collected in a national database in CLOR in the years 1980-2007. From 1980 to 2002 in Poland there was a limitation of the qualifying coefficient $f_1=0.00027 S_K + 0.0027 S_{Ra} + 0.0043 S_{Th}$. The f_1 values given in the table have been converted into the currently operative values of the f_1 activity index.

d Bricks, ceramic building blocks, tiles, shaped stones, etc.

S o u r c e : data of the Central Laboratory for Radiological Protection.

TABL. 5(304). WARTOŚCI ŚREDNICH ROCZNYCH DAWEK SKUTECZNYCH OTRZYMANYCH PRZEZ MIESZKAŃCÓW POLSKI Z NATURALNYCH I SZTUCZNYCH ŹRÓDEŁ PROMIENIOWANIA W 1986 ORAZ 2008 R.
VALUES OF AVERAGE ANNUAL INDIVIDUAL EFFECTIVE DOSES RECEIVED BY INHABITANTS OF POLAND FROM NATURAL AND MAN-MADE SOURCES OF RADIATION IN 1986 AND 2008

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Średnie dawki mSv/osobę Average doses mSv/person		Narażenie populacji w % Exposure in the population in %	
	1986 ^a	2008	1986 ^a	2008
OGÓŁEM ..... TOTAL	3,68	3,350	100,0	100,0
ŹRÓDŁA PROMIENIOWANIA W ŚRODOWISKU SOURCES OF RADIATION IN THE ENVIRONMENT				
POCHODZENIA NATURALNEGO NATURAL				
RAZEM..... TOTAL	2,74	2,486	74,5	74,2
Promieniowanie na zewnątrz budynków (q=0,2) ^b Radiation outside buildings (q=0,2) ^b				
promieniowanie kosmiczne ..... cosmic radiation	0,07	0,068	1,9	2,0
ziemskie promieniowanie gamma od radionuklidów naturalnych ..... terrestrial gamma radiation from natural radionuclides	0,04	0,052	1,1	1,6
promieniowanie radonu-222 i jego krótkożyciowych pochodnych..... radiation of radon-222 and its short-lived derivatives	0,06	0,064	1,6	1,9
promieniowanie radonu-220 (toron) ..... radiation of radon-22 (toron)	0,02	0,009	0,5	0,3
Promieniowanie wewnątrz budynków (q=0,8) Radiation inside buildings (q=0,8)				
promieniowanie kosmiczne ..... cosmic radiation	0,22	0,216	6,0	6,5
promieniowanie gamma..... gamma radiation	0,38	0,410	10,3	12,2
promieniowanie radonu-222 i jego pochodnych w powietrzu ..... radiation of radon-222 and its derivatives in air	1,43	1,297	38,9	38,7
promieniowanie radonu-220 (toron) ..... radiation of radon-22 (toron)	0,15	0,092	4,1	2,7
Radionuklidy inkorporowane Incorporated radionuclides				
naturalne (wyłączając radon, toron) ..... natural (excluding radon, toron)	0,37	0,278	10,1	8,3
POCHODZENIA SZTUCZNEGO ARTIFICIAL				
RAZEM..... TOTAL	0,32	0,010	8,7	0,3
Promieniowanie na zewnątrz budynków (q=0,2) Radiation outside buildings (q=0,2)				
opad promieniotwórczy z wybuchów jądrowych..... radioactive precipitation from nuclear explosions	0,002	0,000	0,1	0,0
skażenia po awarii EJ w Czarnobylu ..... contamination following the failure of the nuclear power plant in Czernobyl	0,056	0,000	1,5	0,0
Radionuklidy inkorporowane Incorporated radionuclides				
opad promieniotwórczy z wybuchów jądrowych..... radioactive precipitation from nuclear explosions	0,010	0,003	0,3	0,1
skażenia po awarii EJ w Czarnobylu: contamination following the failure of the nuclear power plant in Czernobyl				
skażenia powietrza ..... air contamination	0,045	0,000	1,2	0,0
skażenia żywności..... food contamination	0,207	0,007	5,6	0,2

TABL. 5(304). WARTOŚCI ŚREDNICH ROCZNYCH DAWEK SKUTECZNYCH OTRZYMANYCH PRZEZ MIESZKAŃCÓW POLSKI Z NATURALNYCH I SZTUCZNYCH ŹRÓDEŁ PROMIENIOWANIA W 1986 ORAZ 2008 R. (dok.)
VALUES OF AVERAGE ANNUAL EFFECTIVE DOSES RECEIVED BY INHABITANTS OF POLAND FROM NATURAL AND ARTIFICIAL SOURCES OF RADIATION IN 1986 AND 2008 (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Średnie dawki mSv/osobę Average doses mSv/person		Narażenie populacji w % Exposure in the population in %	
	1986 ^a	2008	1986 ^a	2008
ŹRÓDŁA PROMIENIOWANIA STOSOWANE W DIAGNOSTYCE MEDYCZNEJ SOURCES OF RADIATION USED IN MEDICAL DIAGNOSTICS				
R A Z E M ..... TOTAL	0,59	0,850	16,1	25,4
Diagnostyka rentgenowska..... X-ray diagnostics	0,54	0,800	14,7	23,9
Badania radioizotopowe in vivo ..... Radioisotopic examinations in vivo	0,05	0,050	1,4	1,5
NARAŻENIE ZAWODOWE OCCUPATIONAL EXPOSURE				
R A Z E M ..... TOTAL	0,023	0,002	0,6	0,1
Promieniowanie zewnętrzne..... External radiation	0,002	0,001	0,1	0,0
Promieniowanie radonu i jego pochodnych Radiation of radon and its derivatives				
w kopalniach: in mines:				
węgla kamiennego..... coal mines	0,020	0,000	0,5	0,0
innych ..... other	0,001	0,001	0,0	0,0
PRZEDMIOTY POWSZECHNEGO UŻYTKU OBJECTS OF GENERAL USE				
R A Z E M ..... TOTAL	0,005	0,003	0,1	0,1

^a W okresie jednego roku od momentu awarii Elektrowni Jądrowej w Czarnobylu. ^b Przy założeniu, że mieszkańcy Polski 80% czasu spędzają w budynkach.
Ź r ó d ł o: dane Centralnego Laboratorium Ochrony Radiologicznej.
^a In the period of one year since the failure of the Nuclear Power Plant in Chernobyl. ^b With an assumption that inhabitants of Poland spend 80% of their time in buildings.
S o u r c e : data of the Central Laboratory for Radiological Protection.

TABL. 6(305). STĘŻENIE CEZU 137 ORAZ STRONTU 90 W WYBRANYCH RZEKACH W 2008 R.
CONCENTRATION OF CAESIUM 137 AND STRONTIUM 90 IN SELECTED RIVERS IN 2008

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Cs-137		Sr-90	
	Bq/m ³			
	zakres range	średnio average	zakres range	średnio average
Wisła , Bug , Narew	1,5 – 2,3	1,9	2,8 – 4,1	3,3
Odra , Warta	2,0 – 3,6	2,9	3,0 – 3,8	3,4
Jeziora	1,4 – 6,9	2,9	1,9 – 8,7	3,5
Lakes				

Ź r ó d ł o: dane Państwowej Agencji Atomistyki na podstawie pomiarów Centralnego Laboratorium Ochrony Radiologicznej wykonywanych na zlecenie Głównego Inspektora Ochrony Środowiska (GIOŚ).
S o u r c e : data of the National Atomic Energy Agency on the basis of the measurements made by the Central Laboratory for Radiological Protection commissioned by the Chief Inspector of Environmental Protection (GIOŚ).

TABL. 7(306). ŚREDNIE ROCZNE STEŻENIE CEZU 137 W WYBRANYCH ARTYKUŁACH ŻYWNOŚCIOWYCH
AVERAGE ANNUAL CAESIUM 137 CONCENTRATION IN SELECTED FOOD PRODUCTS

LATA YEARS	Mięso Meat	Drób Poultry	Ryby Fish	Jaja Eggs	Ziemniaki Potatoes	Warzywa Vegetables	Owoce Fruit	Zboża Cereals
w bekerelach na kilogram [Bq/kg] in in becquerels per m ³ [Bq/m ³]								
1985	0,8	0,3	0,3	-	0,2	0,7	0,4	0,6
1986	16,4	3,1	6,3	2,4	1,2	5,0	8,2	7,4
1987	12,3	1,7	3,8	0,7	0,8	1,0	3,6	0,9
1988	3,6	0,6	2,7	0,7	0,7	0,7	0,8	0,9
1989	3,8	1,1	2,4	0,7	0,8	0,8	0,6	0,7
1990	4,4	1,3	2,8	0,8	0,8	0,8	0,8	0,8
1991	4,0	1,2	2,8	0,5	0,9	0,9	0,7	0,6
1992	2,5	1,0	1,6	0,7	0,5	0,5	0,5	0,2
1993	2,1	0,8	1,5	0,6	0,4	0,5	0,5	0,2
1994	2,6	0,7	2,2	0,6	0,6	0,5	0,5	0,4
1995	2,0	0,8	2,7	0,6	0,6	0,5	0,5	0,3
1996	2,5	0,9	2,4	0,7	0,6	0,5	0,5	0,2
1997	1,9	0,8	1,7	0,7	0,6	0,5	0,5	0,2
1998	2,3	0,7	1,0	0,7	0,6	0,6	0,5	0,2
1999	2,3	0,9	1,4	0,6	0,6	0,6	0,5	0,1
2000	2,6	0,8	1,8	0,7	0,6	0,6	0,5	0,1
2001	1,9	0,9	1,3	0,7	0,7	0,7	0,5	0,2
2002	1,7	1,1	1,7	1,0	0,8	0,5	0,5	0,2
2003	(0,1-8,2) 1,7	(0,03-4,2) 0,8	(0,1-14,6) 1,8	(0,2-1,8) 0,7	(0,1-1,6) 0,6	(0,04-4,3) 0,7	(0,02-3,2) 0,5	(0,2-1,7) 0,2
2004	(0,2-6,8) 1,2	(0,2-3,3) 0,7	(0,2-8,2) 1,3	(0,03-2,6) 0,7	(0,1-1,7) 0,8	(0,2-1,9) 0,6	(0,1-2,1) 0,5	(0,2-0,7) 0,3
2005	(0,2-5,65) 1,0	(0,3-1,8) 0,6	(0,4-2,46) 1,0	(0,2-1,41) 0,4	(0,1-1,7) 0,6	(0,2-1,0) 0,6	(0,1-0,96) 0,4	(0,1-1,5) 0,7
2006 ^a	(0,1-1,8) 0,7	(0,2-0,7) 0,4	(0,2-2,4) 0,7	(0,2-1,2) 0,4	(0,1-0,8) 0,5	(0,1-0,9) 0,4	(0,1-0,7) 0,3	(0,2-1,1) 0,5
2007 ^a	(0,2-1,8) 0,6	(0,2-1,8) 0,7	(0,1-3,1) 0,7	(0,2-1,2) 1,0	(0,2-1,2) 0,4	(0,2-1,0) 0,5	(0,1-1,4) 0,5	(0,1-0,5) 0,3
2008 ^a	(0,1-2,3) 0,7	(0,16-1,5) 0,5	(0,1-3,7) 0,8	(0,1-0,75) 0,4	(0,1-0,7) 0,4	(0,1-0,74) 0,5	(0,15-0,5) 0,3	(0,2-2,3) 0,6

Uwaga: począwszy od danych za rok 2003, przed wartościami średnich stężeń podawany jest – w nawiasie - zakres stężeń w Bq/kg.
^a Dane uzyskane przy zastosowaniu uproszczonych metod pomiarowych.
Ź r ó d ł o : dane Państwowej Agencji Atomistyki na podstawie wyników z placówek podstawowych pomiarów skażeń promieniotwórczych, stacji Sanitarno Epidemiologicznych.
Note: since 2003 before values of average concentrations, the range of concentrations in Bq/kg has been included in the data.
^a Data obtained with the use of simplified measurement methods.
S o u r c e : data of the National Atomic Energy Agency on the basis of results obtained from centres conducting basic measurements of radioactive contamination and sanitary-epidemiological stations.

TABL. 8(307). ŚREDNIE ROCZNE STEŻENIE CEZU 137 ORAZ STRONTU 90 W MLEKU
AVERAGE ANNUAL CAESIUM 137 AND STRONTIUM 90 CONCENTRATION IN MILK

LATA YEARS	Cez 137 Caesium 137	Stront 90 Strontium 90	LATA YEARS	Cez 137 Caesium 137	Stront 90 Strontium 90	LATA YEARS	Cez 137 Caesium 137	Stront 90 Strontium 90
Bq/dm ³			Bq/dm ³			Bq/dm ³		
1963	5,6	0,58	1972	1,0	0,21	1981	0,5	0,09
1964	4,5	0,65	1973	0,7	0,22	1982	0,5	0,08
1965	3,2	0,69	1974	0,8	0,21	1983	0,4	0,08
1966	2,2	0,50	1975	0,8	0,17	1984	0,4	0,08
1967	1,6	0,50	1976	0,7	0,24	1985	0,3	0,08
1968	1,4	0,36	1977	0,7	0,26	1986	5,2	0,11
1969	1,2	0,32	1978	0,7	0,25	1987	4,2	0,10
1970	1,2	0,24	1979	0,5	0,27	1988	1,8	0,08
1971	1,2	0,28	1980	0,5	0,09	1989	1,5	0,08

TABL. 8(307). ŚREDNIE ROCZNE STĘŻENIE CEZU 137 ORAZ STRONTU 90 W MLEKU (dok.)
AVERAGE ANNUAL CAESIUM 137 AND STRONTIUM 90 CONCENTRATION IN MILK (cont.)

LATA YEARS	Cez 137 Caesium 137	Stront 90 Strontium 90	LATA YEARS	Cez 137 Caesium 137	Stront 90 Strontium 90	LATA YEARS	Cez 137 Caesium 137	Stront 90 Strontium 90
	Bq/dm ³			Bq/dm ³			Bq/dm ³	
1990	1,4	0,08	1997.....	0,9	0,08	2004	(0,2-2,6) 0,6	(0,01-0,19) 0.08
1991	1,3	0,08	1998.....	0,9	0,08	2005	(0,1-2,0) 0,6	≤ 0,1
1992	1,1	0,08	1999.....	0,9	0,08	2006	(0,2-1,2) 0,5	≤ 0,1
1993	1,0	0,08	2000	0,7	0,08	2007	(0,1-2,1) 0,7	.
1994	1,0	0,08	2001	0,8	0,08	2008	(0,1-1,34) 0,6	.
1996	0,9	0,08	2003	(0,1-6,5) 0,8	(0,03-0,17) 0.08			

Uwaga. W latach 1986 – 1997 obserwowano pojawienie się Cezu 134 w zakresie 3,0 - <0,1, co było spowodowane awarią Elektrowni Jądrowej w Czarnobylu .Począwszy od danych za rok 2003, przed wartościami średnich stężeń podawany jest – w nawiasie - zakres stężeń w Bq/dm³.

Ź r ó d ł o : dane Państwowej Agencji Atomistyki na podstawie wyników z placówek podstawowych pomiarów skażeń promieniotwórczych, stacji Sanitarno Epidemiologicznych.

Note. In the years 1986 – 1997 the occurrence of Caesium 134 in the range 3.0 - <0.1 was observed, caused by the failure of the atomic power plant in Chernobyl. Since 2003 before values of average concentrations, the range of concentrations in Bq/dm³ has been included in the data.

S o u r c e : data of the National Atomic Energy Agency on the basis of results obtained from centres conducting basic measurements of radioactive contamination and sanitary-epidemiological stations.

TABL. 9(308). SUMARYCZNA AKTYWNOŚĆ ODPADÓW SKŁADOWANYCH W CENTRALNEJ SKŁADNICY ODPADÓW PROMIENIOTWÓRCZYCH ^a
SUMMARY ACTIVITY OF WASTE STORED IN THE CENTRAL RADIOACTIVE WASTE REPOSITORY^a

LATA YEARS	Aktywność w TBq Activity in TBq	LATA YEARS	Aktywność w TBq Activity in TBq	LATA YEARS	Aktywność w TBq Activity in TBq
1961	0,068	1977	26,577	1993.....	30,771
1962	2,001	1978	30,995	1994.....	32,016
1963	2,116	1979	30,092	1995.....	36,371
1964	4,201	1980	29,726	1996.....	35,506
1965	5,690	1981	29,259	1997.....	35,828
1966	6,978	1982	29,834	1998.....	35,772
1967	7,262	1983	29,418	1999.....	34,227
1968	8,184	1984	29,912	2000.....	33,906
1969	11,616	1985	30,446	2001.....	33,866
1970	12,047	1986	30,468	2002.....	34,648
1971	13,276	1987	30,848	2003.....	34,441
1972	12,786	1988	30,436	2004.....	33,425
1973	22,150	1989	30,367	2005.....	33,828
1974.....	21,637	1990	30,913	2006.....	34,295
1975.....	26,042	1991	30,478	2007.....	34,156
1976.....	26,952	1992	31,232	2008.....	33,848

^a Stan w dniu 31 XII

Ź r ó d ł o : dane Państwowej Agencji Atomistyki na podstawie wyników Zakładu Unieszkodliwiania Odpadów Promieniotwórczych (ZUOP).
^a As of 31 XII

S o u r c e : data of the National Atomic Energy Agency on the basis of the results of the Department of the Neutralisation of Radioactive Waste (ZUOP).

TABL. 10(309). ODPADY PROMIENIOTWÓRCZE ODEBRANE PRZEZ ZAKŁAD UNIESZKODLIWIANIA ODPADÓW PROMIENIOTWÓRCZYCH W 2008 R.
RADIOACTIVE WASTE RECEIVED BY THE DEPARTMENT OF THE NEUTRALISATION OF RADIOACTIVE WASTE IN 2008

ŹRÓDŁA ODPADÓW	Stale <i>Solid</i>	Ciekłe <i>Liquid</i>	SOURCES OF WASTE
	w m ³ <i>in m³</i>		
OGÓŁEM	39,37	37,64	TOTAL
Medycyna, przemysł, badania naukowe	29,25	2,59	Medicine, industry and scientific research
Produkcja izotopów	0,01	0,05	Isotope production
Instytut Energii Atomowej (w tym reaktor MARIA)	6,76	29,00	Atomic Energy Institute (including the MARIA reactor)
ZUOP	3,35	6,00	

Ź r ó d ł o: dane Państwowej Agencji Atomistyki na podstawie wyników Zakładu Unieszkodliwiania Odpadów Promieniotwórczych (ZUOP).
S o u r c e : data of the National Atomic Energy Agency on the basis of the results of the Department of the Neutralisation of Radioactive Waste (ZUOP).

TABL. 11(310). OCHRONA RADIOLOGICZNA WEDŁUG RODZAJU ŹRÓDEŁ PROMIENIOWANIA W 2008 R.
RADIOLOGICAL PROTECTION BY THE RADIATION SOURCES IN 2008

RODZAJ APARATÓW RTG	Liczba aparatów Number of machines					TYPE OF X-RAY MACHINES
	wg ewidencji registered	skontrolo wanych inspected	na które wydano zezwole nia for which permissi ons were granted	przy których wykonano pomiar for which measurements were carried out		
				ogółem total	w zakresie kontroli jakości in the scope of quality control	
Diagnostyczna						Diagnostic
tylko do prześwietleń	820	267	129	198	53	for x-ray examinations only
tylko do zdjęć	2205	746	299	532	264	for images only
do zdjęć i prześwietleń	1154	288	74	196	91	for images and x-ray examinations
mammografy	489	229	100	158	68	mammographs
stomat. punktowe	5409	1757	855	1348	530	stomatological point
stomat. panoramiczne	709	261	127	170	31	stomatological panoramic
densytometry	209	49	38	27	0	densitometers
tomografy komputerowe	397	140	96	104	3	computer tomographs
Terapeutyczna						Therapeutical
do terapii powierzchniowej	4	1	-	2	-	for surface therapy
do terapii schorzeń nienowotworowych	12	1	-	-	-	for the treatment of non-neoplastic diseases

Ź r ó d ł o: dane Głównego Inspektoratu Sanitarnego.
S o u r c e: data of the Main Sanitary Inspectorate.

TABL. 12(311). OCHRONA RADIOLOGICZNA - POMIARY SKAŻEŃ PROMIENIOTWÓRCZYCH W 2008 R.
RADIOLOGICAL PROTECTION – RADIOACTIVE CONTAMINATION MEASUREMENTS IN 2008

POMIARY SKAŻEŃ <i>CONTAMINATION MEASUREMENTS</i>	Pierwiastki promieniotwórcze <i>Radioactive elements</i>			
	Cs-137		Sr-90	Inne <i>other</i>
	metoda radiochemiczna <i>the radiochemical</i>	metoda spektrometryczna <i>the spectrometric</i>		
	liczba oznaczeń <i>number of designations</i>			
W ramach nadzoru nad bezpieczeństwem żywności ..... <i>Within supervision over food safety</i>	116	298	30	78
W ramach pomiarów skażeń promieniotwórczych..... <i>Within the radioactive contamination measurements</i>	565	843	83	811
Inne ..... <i>Other</i>	4	230	9	4459

Ź r ó d ł o: dane Głównego Inspektoratu Sanitarnego.
S o u r c e : data of the Main Sanitary Inspectorate.

TABL. 13(312). OCHRONA RADIOLOGICZNA WEDŁUG RODZAJU DZIAŁALNOŚCI W 2008 R.
RADIOLOGICAL PROTECTION BY THE TYPE OF ACTIVITY IN 2008

RODZAJ DZIAŁALNOŚCI TYPE OF ACTIVITY	Liczba Number of							przekro- czeń limitów granicz- nych transgre- ssions of borderli- ne limits
	pracowni i urządzeń laboratories and devices		kontroli inspe- ctions	decyz- ji deci- sions	wyda- nych opinii opi- nions passed	osób persons		
	wg ewiden- cji regi- stered	skontro- lowanych inspected				pracu- jących w naraże- niu expose at work	objętych kontrolą dawek indywi- dualnych included in inspections of individual doses	
Diagnostyka: Diagnostics								
pracownie rtg	6428	1998	2232	484	1074	21460	20498	-
X-ray laboratories								
aparaty rtg bez pracowni	2165	744	897	137	240	5662	5038	-
X-ray machines without laboratories								
ambulanse rtg	48	24	16	3	2	98	99	-
X-ray ambulances								
Pracownie rtg terapeutyczne	4	1	1	-	-	52	52	-
X-ray therapy laboratories								

Ź r ó d ł o: dane Głównego Inspektoratu Sanitarnego.
S o u r c e: data of the Main Sanitary Inspectorate.

TABL. 14(313). OCHRONA PRZED POLAMI ELEKTROMAGNETYCZNYMI O CZĘSTOTLIWOŚCI 0 Hz – 300 GHz
W ŚRODOWISKU PRACY W 2008 R.
PROTECTION AGAINST ELECTROMAGNETIC FIELDS WITH THE FREQUENCY OF 0 Hz – 300 GHz IN WORKING
PLACES IN 2008

URZĄDZENIA I INSTALACJE DEVICES AND INSTALLATIONS	Liczba Number of								
	urządzeń devices		zakładów workplaces		osób persons	wskaźników ekspozycji exposure indices			decy zji decisions
	wg ewidencji registered	skontrolo wanych inspected	wg ewide- ncji registered	skontro- lowanych inspected		< 0.5	< 0,5-1>	> 1	

OCHRONA ZDROWIA
HEALTH CARE

Urządzenia MRI	102	30	2609	769	580	264	134	12	155	
<i>MRI devices</i>										
Aparaty do elektrochirurgii	4838	1199			22528	13376	1918	152		
<i>Electrosurgery devices</i>										
Diatermie.....	1895	578	5456	3772	229	8				
<i>Diathermy devices</i>										
Inne	1639	417								
<i>Other</i>										

ENERGETYKA
POWER PLANTS

Ogółem ..... Total	174	17	19	6	71	71	-	-	-
-----------------------	-----	----	----	---	----	----	---	---	---

PRZEMYSŁ
INDUSTRY

Urządzenia do spawania..... Welding devices	1209	180	929	195	294	193	8	-	18
Wanny elektrolityczne..... Electrolytic tubs	164	19			99	47	-	-	
Iskierniki ..... Spark gaps	164	35			345	250	95	-	
Elektrodrażarki..... Electro-erosion machines	433	222			377	264	-	-	
Urządzenia indukcyjne..... Induction machines	679	153	295	195	1495	764	72	35	
Zgrzewarki ..... Welders	1099	295			1526	844	388	64	
Inne ..... Other	283	92			766	597	85	16	

**TABL. 14(313). OCHRONA PRZED POLAMI ELEKTROMAGNETYCZNYMI O CZĘSTOTLIWOŚCI 0 Hz – 300 GHz
W ŚRODOWISKU PRACY W 2008 R.(dok.)**
*PROTECTION AGAINST ELECTROMAGNETIC FIELDS WITH THE FREQUENCY OF 0 Hz – 300 GHz IN WORKING
PLACES IN 2008 (cont)*

URZĄDZENIA I INSTALACJE DEVICES AND INSTALLATIONS	Liczba Number of								De- czy- zi deci- sions		
	urządzeń Devices		zakładów Workplaces		osób per- sons	wskaźników ekspozycji exposure indices					
	wg ewidencji registered	skontrolo- wanych inspected	wg ewidencji registered	skontrolo- wanych inspected		< 0.5	< 0,5-1>	> 1			
RADIOKOMUNIKACJA I ŁĄCZNOŚĆ RADIOCOMMUNICATION AND COMMUNICATIONS											
Radiofoniczne	488	113	1602	31	250	212	10	-	6		
Radio											
Telewizyjne.....	378	43					235	160		-	-
Television											
Radiolokacyjne i radionawigacyjne.....	558	15					193	193		-	-
Radiolocation and radionavigation											
Inne	9104	1332			1570	891	30	-			
Other											
NAUKA SCIENCE											
Spektrometry EPR, NMR.....	53	5	37	10	58	25	-	-	2		
EPR and NMR spectrometers											
Inne	95	26					43	43		-	-
Other											
INNE OTHER											
Ogółem	71	2	30	1	147	108	-	-	1		
Total											

Źródło: dane Głównego Inspektoratu Sanitarnego.

Source: data of the Main Sanitary Inspectorate.

TABL. 15(314). HAŁAS PRZEMYSŁOWY WEDŁUG WOJEWÓDZTW W LATACH 2007-2008^a
INDUSTRIAL NOISE BY VOIVODSHIPS IN THE YEARS 2007-2008^a

WOJEWÓDZTWA VOIVODSHIPS	Zakłady skontrolowane emitujące hałas ^b Inspected companies emitting noise ^b													Liczba punktów pomiaro- wych <i>Number of measure ment points</i>	Zakłady, które dostosowały się do poziomów dopuszczalnych w 2008r. <i>Companies which conformed to permissible levels in 2008</i>
	ogółem <i>grand total</i>	razem <i>total</i>	% z razem noc <i>total % - night</i>	przekraczające poziomy dopuszczalne ^c <i>exceeding permissible levels^c</i>											
				w decybelach (dB) <i>in decibels (dB)</i>											
				0,1-5		5-10		10-15		15-20		ponad 20 <i>over 20</i>			
				dzień <i>day</i>	noc <i>night</i>	dzień <i>day</i>	noc <i>night</i>	dzień <i>day</i>	noc <i>night</i>	dzień <i>day</i>	noc <i>night</i>	dzień <i>day</i>	noc <i>night</i>		
POLSKA	1676	943	49	315	185	192	142	95	80	24	43	16	16	3260	88
POLAND															
Dolnośląskie	225	138	47	51	25	28	17	15	13	3	7	-	3	373	13
Kujawsko-pomorskie	147	50	48	16	10	8	7	3	4	1	3	-	-	309	6
Lubelskie.....	46	25	48	7	6	8	2	2	2	1	1	1	1	107	1
Lubuskie.....	54	34	47	18	7	6	5	3	1	-	1	-	2	78	4
Łódzkie	103	75	55	24	21	15	10	9	8	-	-	2	2	211	2
Małopolskie.....	198	90	41	29	13	14	9	11	10	2	3	1	2	337	4
Mazowieckie	189	124	50	38	28	31	23	14	8	3	3	1	-	444	17
Opolskie	53	19	79	2	8	4	4	1	1	-	2	-	-	203	4
Podkarpackie.	50	26	42	12	4	5	4	2	-	-	3	1	-	89	1
Podlaskie.....	60	35	57	6	7	5	9	2	1	5	3	2	-	134	2
Pomorskie	50	34	32	11	5	6	3	5	2	2	1	1	-	74	4
Śląskie.....	144	63	46	26	12	12	10	3	5	2	2	-	-	271	4
Świętokrzyskie.....	51	44	61	18	4	10	10	5	7	-	5	1	1	162	6
Warmińsko-mazurskie ..	52	26	42	10	2	8	3	4	3	1	2	1	1	85	3
Wielkopolskie	175	121	55	38	26	22	19	14	15	3	4	4	3	236	10
Zachodniopomorskie.....	79	39	46	9	7	10	7	2	-	1	3	1	1	147	7

^a Patrz Uwagi metodyczne ^b Będące w centralnej ewidencji systemu kontroli klimatu akustycznego PIOŚ. ^c Uwzględniono emisję hałasu z zakładów.

Źródło: dane Inspekcji Ochrony Środowiska.

^a See Methodological notes ^b Included in the central register of acoustic climate control of PIO. ^c Noise emission from companies was included.

Source: data of the Inspectorate for Environmental Protection.

TABL. 16(315). HAŁAS DROGOWY W DZIEŃ W MIASTACH W 2008 R.
TRAFFIC NOISE DURING A DAY IN THE TOWNS IN 2008

MIASTA CITIES	Długość ulic w mieście The length of streets in the city										Średnie ważone natężenie ruchu, pojazdów/godz Average weighted traffic volume, vehicles/hour
	ogółem grand total	w tym skontrolowanych of which inspected		przy których emisja hałasu przekracza maksymalny poziom dopuszczalny 60 dB at which noise emission exceeds the maximum permissible level 60 dB							
				razem km total km	w % skontro- lowanych inspected in %	<0,1-5> dB	(5-10> dB	(10-15> dB	(15-20> dB	>20 dB	
		km	% ogółem total %								
Dolnośląskie											
Bierutów.....	25,4	0,2	0,8	0,2	100,0	-	0,2	-	-	-	396
Głogów	.	0,4	.	0,4	100,0	-	0,4	-	-	-	120
Góra	19,5	0,8	4,1	0,8	100,0	0,1	0,7	-	-	-	519
Gryfów Śląski	22,0	5,1	23,2	5,1	100,0	0,5	4,6	-	-	-	279
Kamienna Góra	.	23,9	.	23,9	100,0	-	20,2	3,7	-	-	234
Kąty Wrocławskie.....	30,0	0,2	0,7	0,2	100,0	-	-	0,2	-	-	626
Legnica	.	1,8	.	1,6	88,9	-	-	0,4	1,2	-	120
Lwówek Śląski.....	17,0	4,7	27,6	4,7	100,0	-	4,0	0,7	-	-	308
Międzybórz	18,6	0,2	1,1	0,2	100,0	-	0,2	-	-	-	276
Oborniki Śląskie.....	.	0,4	.	0,4	100,0	-	-	0,4	-	-	619
Strzegom	58,6	2,0	3,4	2,0	100,0	-	-	2,0	-	-	663
Syców.....	75,3	0,5	0,7	0,5	100,0	-	0,3	0,2	-	-	618
Swidnica.....	130,0	3,0	2,3	3,0	100,0	-	3,0	-	-	-	588
Świebodzice	52,0	2,0	3,8	2,0	100,0	-	2,0	-	-	-	760
Trzebnica	46,0	0,9	2,0	0,9	100,0	0,1	-	0,8	-	-	662
Twardogóra.....	33,6	0,2	0,6	0,2	100,0	-	0,2	-	-	-	345
Wąsosz	12,7	0,1	0,8	0,1	100,0	-	0,1	-	-	-	258
Wleń.....	14,0	0,6	4,3	0,6	100,0	0,6	-	-	-	-	144
Wrocław.....	1382,0	17,2	1,2	16,6	96,5	5,1	6,9	4,5	-	-	1025
Zgorzelec	57,8	31,1	53,8	31,1	100,0	-	-	31,1	-	-	425
Żmigród	.	0,2	.	0,2	100,0	0,1	0,1	-	-	-	229
Kujawsko-pomorskie											
Brodnica.....	.	1,3	.	1,3	100,0	-	0,5	0,8	-	-	855
Bydgoszcz.....	654,3	11,1	1,7	11,1	100,0	4,8	4,9	1,4	-	-	1011
Ciechocinek.....	.	6,2	.	6,2	100,0	3,7	2,5	-	-	-	328
Golub Dobrzyń.....	.	8,0	.	8,0	100,0	-	-	8,0	-	-	359
Grudziądz.....	67,9	4,5	6,6	4,5	100,0	-	-	4,3	0,2	-	1503
Inowrocław	139,0	8,9	6,4	3,1	34,8	0,4	2,7	-	-	-	1326
Lipno.....	17,2	2,4	14,0	0,4	16,7	0,4	-	-	-	-	613
Łasin.....	.	9,5	.	9,5	100,0	-	9,5	-	-	-	280
Nakło n. Notecią	38,9	3,6	9,3	3,6	100,0	1,3	1,8	0,5	-	-	228
Świecie.....	34,0	7,5	22,1	1,0	13,3	1,0	-	-	-	-	244
Toruń.....	329,0	40,1	12,2	40,1	100,0	2,8	7,0	30,3	-	-	383
Tuchola	63,4	4,8	7,6	4,8	100,0	-	2,9	1,9	-	-	65
Wąbrzeźno	13,6	9,0	66,2	9,0	100,0	-	2,0	7,0	-	-	.
Włocławek	242,0	17,4	7,2	17,4	100,0	-	-	4,5	12,9	-	1516
Lubelskie											
Biała Podlaska.....	215,0	0,8	0,4	0,8	100,0	-	0,8	-	-	-	899
Biłgoraj	18,4	3,5	19,0	2,5	71,4	-	2,5	-	-	-	638
Chełm.....	152,4	3,3	2,2	3,3	100,0	-	0,3	1,6	1,4	-	999
Firlej.....	.	2,0	.	2,0	100,0	-	-	2,0	-	-	572
Kazimierz Dln.	58,0	2,2	3,8	0,9	40,9	0,9	-	-	-	-	123
Krasnobród.....	12,5	0,6	4,8	0,6	100,0	-	0,6	-	-	-	354
Krasnystaw.....	105,5	1,2	1,1	1,2	100,0	0,7	0,5	-	-	-	590
Lublin.....	611,8	7,0	1,1	7,0	100,0	-	3,4	3,6	-	-	1184
Łuków	104,0	0,8	0,8	0,2	25,0	-	0,2	-	-	-	374
Międzyrzec Podl.	63,7	1,6	2,5	1,6	100,0	0,2	0,6	0,8	-	-	730
Nałęczów.....	30,7	3,8	12,4	3,8	100,0	0,8	3,0	-	-	-	250

TABL. 16(315). HAŁAS DROGOWY W DZIEŃ W MIASTACH W 2008 R. (c.d.).

TRAFFIC NOISE DURING A DAY IN THE TOWNS IN 2008 (cont.).

MIASTA CITIES	Długość ulic w mieście The length of streets in the city										Średnie ważone natężenie ruchu, pojazdów/godz Average weighted traffic volume, vehicles/hour
	ogółem grand total	w tym skontrolowanych of which inspected		przy których emisja hałasu przekracza maksymalny poziom dopuszczalny 60 dB at which noise emission exceeds the maximum permissible level 60 dB							
				razem km total km	w % skontro- lowanych inspected in %	<0,1-5> dB	(5-10> dB	(10-15> dB	(15-20> dB	>20 dB	
						km					
	km	% ogółem total %				km					
Lubelskie c.d.											
Piaski.....	47,0	0,4	0,9	0,4	100,0	-	-	0,4	-	-	1637
Puławy	91,8	2,3	2,5	2,3	100,0	-	2,2	0,1	-	-	445
Radzyń Podl.	67,4	1,0	1,5	1,0	100,0	-	1,0	-	-	-	470
Rejowiec Fabr.	31,7	0,3	0,9	-	-	-	-	-	-	-	260
Stoczek Łuk.	.	1,0	.	1,0	100	0,3	0,7	-	-	-	209
Włodawa	59,0	1,0	1,7	1,0	100	0,6	0,4	-	-	-	445
Zamość.....	42,0	2,4	5,7	2,4	100	-	0,7	1,7	-	-	1307
Zwierzyniec.....	14,0	0,3	2,1	-	-	-	-	-	-	-	322
Lubuskie											
Międzyrzecz.....	.	3,5	.	3,5	100,0	1,5	2,0	-	-	-	3556
Sulechów.....	.	3,5	.	3,5	100,0	3,5	-	-	-	-	655
Wschowa.....	.	0,4	.	0,4	100,0	0,1	0,2	0,1	-	-	592
Zielona Góra	94,0	2,2	2,3	2,2	100,0	-	-	2,2	-	-	115
Łódzkie											
Łódź	1140,0 ^a	1,0	0,1	1,0	100,0	-	1,0	-	-	-	814
Piotrków Tryb	.	4,4	.	4,4	100,0	-	2,3	2,1	-	-	69
Rawa Maz.	64,0	2,0	3,1	2,0	100,0	1,0	1,0	-	-	-	396
Sieradz	.	1,8	.	1,8	100,0	-	1,8	-	-	-	1065
Skierniewice.....	.	2,0	.	2,0	100,0	-	2,0	-	-	-	1160
Małopolskie											
Dąbrowa Tarn.	.	0,7	.	0,7	100,0	0,7	-	-	-	-	.
Kraków.....	.	2	.	2,0	100,0	-	-	-	2,0	-	.
Maków Podh.	.	0,2	.	0,2	100,0	-	-	0,2	-	-	.
Myślenice.....	.	1,5	.	1,5	100,0	-	-	1,5	-	-	.
Nowy Sącz	.	0,1	.	0,1	100,0	-	0,1	-	-	-	.
Olkusz	.	2,0	.	2,0	100,0	-	-	2,0	-	-	.
Tarnów	20,6	1,8	.	1,6	88,9	0,8	0,2	0,6	-	-	.
Mazowieckie											
Białobrzegi.....	.	5,0	.	5,0	100,0	-	-	5,0	-	-	836
Grójec.....	.	3,0	.	3,0	100,0	-	3,0	-	-	-	860
Konstancin-Jeziorna	.	2,0	.	2,0	100,0	-	-	2,0	-	-	.
Mszczonów	.	2,0	.	2,0	100,0	-	-	-	2,0	-	2149
Ostrołęka	63,0	2,0	3,2	0,5	25,0	0,5	-	-	-	-	.
Pionki.....	.	1,0	.	1,0	100,0	1,0	-	-	-	-	527
Przasnysz.....	.	1,0	.	1,0	100,0	1,0	-	-	-	-	.
Radom.....	330,0	0,2	0,1	0,2	100,0	0,2	-	-	-	-	141
Sierpc	100,0	3,5	3,5	3,5	100,0	-	1,5	2	-	-	608
Sochaczew.....	146,0	1,5	1,0	1,5	100,0	-	0,5	1	-	-	693
Warszawa.....	1151,0	22,3	1,9	22,3	100,0	0,9	9,2	10,2	2,1	-	2308
Żyrardów.....	.	2,0	.	2,0	100,0	-	-	2,0	-	-	809

TABL. 16(315). HAŁAS DROGOWY W DZIEŃ W MIASTACH W 2008 R. (dok.).
TRAFFIC NOISE DURING A DAY IN THE TOWNS IN 2008 (cont.).

MIASTA CITIES	Długość ulic w mieście The length of streets in the city										Średnie ważone natężenie ruchu, pojazdów/godz Average weighted traffic volume, vehicles/hour
	ogółem grand total	w tym skontrolowanych of which inspected		przy których emisja hałasu przekracza maksymalny poziom dopuszczalny 60 dB at which noise emission exceeds the maximum permissible level 60 dB							
				razem km total km	w % skontro- lowanych inspected in %	0,1-5 dB	5-10 dB	10-15 dB	15-20 dB	>20 dB	
		km	% ogółem total %								
Opolskie											
Gogolin	.	21,0	.	21,0	100,0	-	21,0	-	-	-	103
Kędzierzyn-Koźle	211,3	4,9	2,3	4,9	100,0	3,2	0,5	1,2	-	-	89
Kluczbork.....	.	0,9	.	0,9	100,0	-	0,9	-	-	-	.
Nysa	105,9	3,4	3,2	3,4	100,0	1,5	1,9	-	-	-	41
Podkarpackie											
Jasło	137,2	7,8	5,7	7,1	91,0	1,3	3,6	2,2	-	-	513
Łańcut	.	8,8	.	4,8	54,5	4,2	0,2	0,4	-	-	593
Przeworsk.....	.	14,0	.	14,0	100,0	4,6	5,9	3,5	-	-	536
Rzeszów	235,0	1,4	0,6	1,4	100,0	-	1,3	0,2	-	-	.
Tarnobrzeg	164,0	2,4	1,5	2,4	100,0	1,3	1,1	-	-	-	677
Podlaskie											
Białystok	.	0,2	.	0,2	100,0	-	-	-	0,2	-	.
Grajewo.....	.	2,3	.	2,3	100,0	-	1,4	0,9	-	-	610
Zambrów	.	1,3	.	1,3	100,0	-	1,0	0,3			.
Pomorskie											
Czersk	.	0,1	.	0,1	100,0	-	-	0,1	-	-	63
Kartuzy.....	.	0,4	.	0,3	75,0	0,3	-	-	-	-	314
Kościerzyna.....	.	0,6	.	-	-	-	-	-	-	-	382
Malbork.....	.	1,8	.	-	-	-	-	-	-	-	217.
Słupsk.....	76,0	0,2	0,3	0,2	100,0	-	0,2	-	-	-	.
Śląskie											
Czeladź.....	90,0	2,3	2,6	2,3	100,0	-	2,3	-	-	-	.
Jaworzno	268,0	1,6	0,6	1,6	100,0	-	1,6	-	-	-	.
Mikołów	129,0	4,4	3,4	4,4	100,0	-	2,4	2,0	-	-	882
Piekary Śl.....	137,0	3,0	2,2	3,0	100,0	-	2,1	0,9	-	-	.
Pyskowice	58,0	0,5	0,9	0,5	100,0	-	0,5	-	-	-	.
Siemianowice Śl.	107,6	3,7	3,4	3,7	100,0	-	-	3,7	-	-	941
Ustroń.....	.	0,5	.	0,5	100,0	-	-	-	-	-	.
Świętokrzyskie											
Skarżysko Kamienna.....	128,1	23,2	18,1	23,2	100,0	2,25	13,4	7,5	-	-	533
Warmińsko-mazurskie											
Dobre Miasto.....	.	0,1	.	0,1	100,0	-	-	0,1	-	-	894
Kętrzyn.....	.	11,0	.	11	100,0	3,0	6,0	2,0	-	-	45
Mragowo	.	7,5	.	7,5	100,0	-	7,5	-	-	-	53
Olsztyn	318,0	4,0	1,3	3	75,0	-	2,5	0,5	-	-	.
Wielkopolskie											
Chodzież	.	7,9	.	7,4	93,7	0,4	3,8	2,7	05	-	424
Gniezno	195,5	0,6	0,3	0,6	100,0	-	-	0,6	-	-	1270
Kalisz	312,0	0,3	0,1	-	-	-	-	-	-	-	.
Konin	73,5	0,5	0,7	0,5	100,0	-	0,5	-	-	-	1228
Łęczyca	.	0,8	.	0,8	100,0	-	-	0,8	-	-	993
Poznań.....	500,0	0,5	0,1	0,5	100,0	-	0,5	-	-	-	1706
Szamotuły	84,8	10,2	12,0	10,2	100,0	4,1	6,1	-	-	-	183

a według mapy akustycznej miasta
Ź r ó d ł o : dane Inspekcji Ochrony Środowiska.
a according to the acoustic map of the city
S o u r c e : data of the Inspectorate for Environmental Protection.

TABL. 17(316). MONITORING SZCZEGÓLNYCH UCIAŹLIWOŚCI HAŁASU SAMOCHODOWEGO NIEKTÓRYCH DRÓG KRAJOWYCH I MIAST W LATACH 2007-2008
MONITORING OF TRAFFIC NOISE OF SPECIAL NUISANCE OF SELECTED COUNTRY ROADS AND TOWNS IN THE YEARS 2007-2008

MIASTA/DROGI KRAJOWE CITIES/NATIONAL ROADS	Liczba Number of		Średnia odległość budynków od drogi w metrach Average distance of buildings from the road in metres	Wskaźnik społecznego zapotrzebowania na środki ochrony /M/ Index of social demand for protection measures /M/
	punktów ze szczególną uciaźliwością points of special nuisance	budynków położonych na odcinkach ze szczególną uciaźliwością buildings situated in segments of special nuisance		
Dolnośląskie				
Bielany Wrocławskie / droga krajowa nr 8	1	1	4,0	.
Bielany Wrocławskie / national road no 8				
Dąbrowa.....	1	7	4,0	.
Kamienna Góra	1	32	4,0	12679
Kąty Wrocł.	1	1	13,0	.
Legnica.....	2	38	17,0	29995
Lipce	1	11	5,0	152
Łukowice.....	1	3	4,0	241
Marciszów / droga krajowa nr 5	2	49	4,0	7390
Marciszów / national road no 5				
Nielubia.....	1	8	18,0	1037
Psary.....	1	1	3,0	.
Serby	1	40	4,0	11099
Siechnice	1	1	4,0	.
Sobótka	1	1	3,0	.
Św. Katarzyna	1	1	3,0	.
Syców.....	1	14	3,0	82
Trzebnica.....	1	1	4,0	.
Turów	1	1	4,0	.
Kujawsko-pomorskie				
Brodnica.....	1	1	8,0	.
Bydgoszcz	3	92	4,0	1701
Grudziądz.....	4	4	5,3	.
Inowrocław.....	4	51	3,5	2539
Kowal.....	1	1	3,0	.
Łasin	1	10	4,0	2751
Nakło n. Notecią.....	1	33	3,0	2694
Toruń.....	2	11	10,0	28294
Tuchola	1	52	3,0	3262
Wąbrzeźno	1	1	4,0	.
Włocławek	5	5	3,8	.
droga krajowa nr 1	4	4	3,0	.
national road no 1				
droga krajowa nr 16.....	4	13	5,0	3391
national road no 16				
Lubelskie				
Chełm.....	7	31	7,5	7535
Kurów	2	41	6,0	26565
Lublin.....	15	19	63,1	1210
Międzyrzec Podl.	4	54	4,0	3235
Piaski.....	2	9	5,0	4334
Puławy.....	2	12	6,5	6381
Ryki.....	1	1	.	.
Sitaniec.....	1	6	6,0	950
Tomaszów Lub.	1	10	8,0	1414
Zamość	1	10	6,0	623
droga krajowa nr 17.....	7	76	6,7	46470
national road no 17				

TABL. 17(316). MONITORING SZCZEGÓLNYCH UCIAŹLIWOŚCI HAŁASU SAMOCHODOWEGO NIEKTÓRYCH DRÓG KRAJOWYCH I MIAST W LATACH 2007-2008 ^a(dok.)
MONITORING OF TRAFFIC NOISE OF SPECIAL NUISANCE OF SELECTED COUNTRY ROADS AND TOWNS IN THE YEARS 2007-2008 (cont.)

MIASTA/DROGI KRAJOWE CITIES/NATIONAL ROADS	Liczba Number of		Średnia odległość budynków od drogi w metrach Average distance of buildings from the road in metres	Wskaźnik społecznego zapotrzebowania na środki ochronne /M/ Index of social demand for protection measures /M/
	punktów ze szczególną uciaźliwością points of special nuisance	budynków położonych na odcinkach ze szczególną uciaźliwością buildings situated in segments of special nuisance		
Łódzkie				
Łódź	1	11	12,0	308
Małopolskie				
Gaj / droga krajowa nr 7	1	5	12,0	291
Gaj / national road no 7				
Tarnów	3	10	6,7	1994
Mazowieckie				
Ilża / droga krajowa nr 9	1	1	5,0	.
Ostrów	1	1	15,0	37
Radom	1	1	10,0	.
Skaryszew	1	20	10,0	259
Warszawa	15	26	6,0	4581
Żyrardów	1	1	4,0	.
Opolskie				
Prady / droga krajowa nr 4	1	1	20,0	.
Prady / national road no. 4				
Podkarpackie				
Przeworsk	4	44	16.7	.
Podlaskie				
Suchowola	1	1	4,0	.
Sztabin /droga krajowa nr 8	1	5	6,0	504
Sztabin / national road no. 8				
Śląskie				
Czeladź	1	1	7,0	.
Kłobuck	1	1	10,0	.
Mikołów	1	56	6.5	1016
			7,0	
Piekary	2	2		.
Siemianowice Śląskie /droga krajowa nr 94	3	3	4,0	7904
Siemianowice Śląskie /national road no. 94				
Wanaty /droga krajowa nr 1	1	52	3,0	15059
Wanaty/national road no. 1				
Świętokrzyskie				
Skarżysko Kamienna	3	65	19,6	7746
Wielkopolskie				
Chodzież	2	12	3.5	13632
Łęczyca	1	9	7,0	655
Rychwał	1	27	100,0	2783

a W 2007 r. zapoczątkowano kolejny,5-cio letni cykl badań zagrożenia środowiska hałasem
a In 2007 another 5-year series of inspections concerning environmental threats connected with noise was initiated.
Ź r ó d ł o : dane Inspekcji Ochrony Środowiska.
S o u r c e : data of the Inspectorate for Environmental Protection.

Dział 8. EKONOMICZNE ASPEKTY OCHRONY ŚRODOWISKA

Uwagi metodyczne

W dziale wyodrębniono informacje o zakresie i formach funkcjonowania oraz skuteczności ekonomicznych narzędzi i środków w przedsięwzięciach na rzecz ochrony środowiska i gospodarki wodnej.

Całkowite nakłady na ochronę środowiska stanowią sumę nakładów na środki trwałe służące ochronie środowiska i kosztów bieżących.

Wartości nakładów na ochronę środowiska w układzie organizacyjnym zostały ujęte według **sektorów własności** w podziale na:

- sektor publiczny – instytucje rządowe i samorządowe (organy administracji publicznej szczebla centralnego, regionalnego oraz powiatowego i gminnego, jak też organizacje i instytucje o charakterze publicznym, głównie jednostki sklasyfikowane w PKD 75),
- sektor gospodarczy – sektor przedsiębiorstw, instytucje finansowe i ubezpieczeniowe oraz instytucje niekomercyjne (wszystkie rodzaje działalności poza PKD 75 – sektor publiczny), w sektorze tym wyróżnia się producentów wyspecjalizowanych w ochronie środowiska (PKD 37 i 90), których główną działalnością jest świadczenie usług ochrony środowiska – gromadzenie i unieszkodliwianie odpadów oraz oczyszczanie ścieków,
- sektor gospodarstw domowych – w odróżnieniu do pozostałych sektorów, nie ma tu wyraźnego podziału na nakłady na środki trwałe służące ochronie środowiska i koszty bieżące; specyfika działań gospodarstw domowych powoduje, iż wszystkie wydatki są traktowane łącznie.

Przedsięwzięcia „**końca rury**” – nie ingerujące w proces produkcyjny (produkcja może być prowadzona bez tej inwestycji), lecz redukujące lub unieszkodliwiające zanieczyszczenia powstałe w procesie produkcji. Nakłady na tego typu przedsięwzięcia – zgodnie z metodologią zalecaną przez Biuro Statystyczne Unii Europejskiej EUROSTAT – w całości zaliczane są do nakładów na ochronę środowiska.

Przedsięwzięcia „**zintegrowane**” **zapobiegające zanieczyszczeniom** – prowadzące do zmniejszenia ilości wytwarzanych zanieczyszczeń poprzez modyfikację procesów technologicznych (wymiana lub modernizacja linii produkcyjnej, zakup dodatkowych urządzeń), co powoduje, że produkcja staje się bardziej czysta i przyjazna środowisku. Jeżeli wprowadzany jest nowy proces technologiczny, nakłady na środki trwałe służące ochronie środowiska obejmują nakłady przewyższające te, które byłyby poniesione na wyposażenie tańsze i sprawne, ale zapewniające produkcję mniej przyjazną środowisku. W przypadku, gdy modernizowany jest zakład już istniejący, nakłady na środki trwałe służące ochronie środowiska są równe całkowitym nakładom poniesionym na dostosowanie do wymagań środowiska.

Dane o **nakładach na środki trwałe służących ochronie środowiska i ich efektach rzeczowych** od 1999 r. prezentuje się zgodnie z **Polską Klasyfikacją Statystyczną Dotyczącą Działalności i Urzędzeń Związanych z Ochroną Środowiska** wprowadzoną rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 2 marca 1999 r. (Dz. U. Nr 25, poz. 218). Klasyfikacja ta opracowana została na podstawie Międzynarodowej Standardowej Statystycznej Klasyfikacji EKG/ONZ Dotyczącej Działalności i Urzędzeń Związanych z Ochroną Środowiska i Europejskiego Systemu Zbierania Informacji Ekonomicznej Dotyczącej Ochrony Środowiska (SERIEE), wdrażanego przez Unię Europejską (EUROSTAT). Dane te są porównywalne z danymi prezentowanymi od 1996 r. Wyróżniono 9 dziedzin ochrony środowiska:

- Ochrona powietrza atmosferycznego i klimatu,
- Gospodarka ściekowa i ochrona wód,
- Gospodarka odpadami,
- Ochrona i przywrócenie wartości użytkowej gleb oraz ochrona wód podziemnych i powierzchniowych,
- Zmniejszanie hałasu i wibracji,
- Ochrona różnorodności biologicznej i krajobrazu,
- Ochrona przed promieniowaniem jonizującym,
- Działalność badawczo-rozwojowa,
- Pozostała działalność związana z ochroną środowiska.

Nakłady inwestycyjne są to nakłady finansowe lub rzeczowe, których celem jest stworzenie nowych środków trwałych lub ulepszenie (przebudowa, rozbudowa, rekonstrukcja, adaptacja lub modernizacja) istniejących obiektów majątku trwałego, a także nakłady na tzw. pierwsze wyposażenie inwestycji.

Prezentowany podział nakładów inwestycyjnych opracowano według zasad systemu rachunków narodowych, zgodnie z zaleceniami „SNA 1993”. Nakłady inwestycyjne dzielą się na nakłady na środki trwałe oraz pozostałe nakłady.

Nakłady na środki trwałe są to nakłady na:

- nabycie gruntów (w tym prawo użytkowania wieczystego gruntu),
- budynki, lokale i obiekty inżynierii lądowej i wodnej (w tym m.in.: na roboty budowlano-montażowe, dokumentację projektowo-kosztorysowe),
- urządzenia techniczne i maszyny,
- środki transportu,

- narzędzia, przyrządy, ruchomości i wyposażenie,
- inne środki trwałe, których celem jest uzyskanie efektów ochronnych lub efektów w gospodarce wodnej.

Pozostałe nakłady, są to nakłady na tzw. pierwsze wyposażenie inwestycji oraz inne koszty związane z realizacją inwestycji. Nakłady te nie zwiększają wartości środków trwałych.

Dane o **nakładach na środki trwałe służące ochronie środowiska i gospodarce wodnej** dotyczą: osób prawnych i jednostek organizacyjnych nie mających osobowości prawnej oraz osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą, w których liczba pracujących przekracza 9 osób (z wyjątkiem gospodarstw indywidualnych w rolnictwie i z wyłączeniem osób fizycznych i spółek cywilnych osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą – prowadzących księgi przychodów i rozchodów); jednostek budżetowych prowadzących działalność zaklasyfikowaną według Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD) w zakresie poboru, uzdatniania i rozprowadzania wody (dział 41), wznoszenia kompletnych obiektów budowlanych lub ich części; inżynierii lądowej i wodnej (grupa 45.2), działalności w zakresie architektury, inżynierii (grupa 74.2) badań i analiz technicznych (grupa 74.3), administracji publicznej oraz polityki ekonomicznej i społecznej (grupa 75.1), usług na rzecz całego społeczeństwa grupa (75.2 z wyłączeniem klasy 75.23 – wymiar sprawiedliwości), ochrony zdrowia ludzkiego (grupa 85.1), odprowadzania ścieków, wywozu odpadów, usług sanitarnych i pokrewnych (dział 90), a także gmin oraz spółek wodno-ściekowych bez względu na liczbę zatrudnionych.

Do **inwestycji związanych z ochroną powietrza atmosferycznego i klimatu** zalicza się instalacje urządzeń oczyszczających i dezodorujących (odpylających, redukujących, unieszkodliwiających i neutralizujących zanieczyszczenia gazowe) oraz instalacje z zastosowaniem reakcji przemian chemicznych do substancji mniej uciążliwych dla środowiska wraz z kompletnym wyposażeniem i zespołem koniecznych urządzeń pomocniczych zapewniających prawidłową eksploatację instalacji oraz urządzenia i aparaturę zapewniające zmniejszenie ilości bądź stężeń powstających lub emitowanych zanieczyszczeń, zadania związane z wyposażeniem w aparaturę kontrolno-pomiarową zanieczyszczeń powietrza.

Ponadto zaliczono: nowe techniki i technologie spalania paliw; modernizację kotłowni i ciepłowni w celu ograniczenia zanieczyszczeń wydanych do powietrza powstających w procesie spalania; niekonwencjonalne źródła energii (np. elektrownie wiatrowe, wykorzystanie wód geotermicznych); dostosowanie silników spalinowych do paliwa gazowego, a także budowę zespołu hydrokrakingu.

Nie ujmuje się urządzeń redukujących zanieczyszczenia, a stanowiących integralną część procesu technologicznego zapewniającą odpowiednią jakość surowców i półproduktów dla kolejnych etapów produkcji. Dotyczy to również instalowania wszelkiego rodzaju urządzeń pomocniczych niezbędnych ze względów technologicznych czy naukowych zakładu produkcyjnego.

Do **inwestycji związanych z gospodarką ściekową i ochroną wód** zalicza się urządzenia do unieszkodliwiania i oczyszczania ścieków przemysłowych, komunalnych, wód (ścieków) opadowych oraz zanieczyszczonych wód kopalnianych odprowadzanych bezpośrednio do wód powierzchniowych i do ziemi. Obejmują one oczyszczalnie ścieków lub ich elementy według technologii oczyszczania (mechanicznego, chemicznego, biologicznego i o podwyższonym stopniu usuwania biogenów, a także oczyszczalnie indywidualne przydomowe i inwestycje związane ze wstępnym oczyszczaniem ścieków), urządzenia do gospodarczego wykorzystania ścieków, do utylizacji, gromadzenia i transportu wód zasolonych, do gromadzenia ścieków, jak również wyposażanie oczyszczalni ścieków w urządzenia i aparaturę kontrolno-pomiarową w przypadkach, gdy nie są one ujęte w kosztach budowy oczyszczalni ścieków. Zakres danych obejmuje także: budowę kanalizacji sanitarnej odprowadzającej ścieki oraz wody opadowe; urządzenia do przeróbki i zagospodarowania osadów z oczyszczalni ścieków; systemy obiegowego zasilania wodą; zabezpieczenia przed przenikaniem do rzek, mórz oraz innych akwenów zanieczyszczeń powstających przy transporcie wodnym; tworzenie stref ochrony źródeł i ujęć wody.

Do **inwestycji związanych z gospodarką odpadami, ochroną i przywróceniem wartości użytkowej gleb oraz ochroną wód podziemnych i powierzchniowych** zalicza się:

- działania związane z zapobieganiem zanieczyszczeniom poprzez modyfikowanie procesów technologicznych, w tym nowe techniki i technologie mało i bezodpadowe,
- zbieranie (w tym selektywne) odpadów i ich transport,
- działania związane z recyklingiem odpadów,
- urządzenia do przeróbki i zagospodarowania osadów z oczyszczalni ścieków,
- gospodarcze wykorzystanie odpadów, tj. metody i sposoby oraz urządzenia, w wyniku których następuje wyraźna redukcja ilościowa odpadów wytwarzanych bądź nagromadzonych na składowiskach, np. wykorzystanie odpadów do budowy nasypów drogowych, kolejowych, do podsadzania wyrobisk kopalnianych oraz wykorzystanie i przeróbkę odpadów przez zakłady przemysłowe,
- unieszkodliwianie odpadów, tj. metody i sposoby, w wyniku których następuje redukcja szkodliwości odpadów dla środowiska, czyli zmniejszenie ładunku zanieczyszczeń wprowadzanych z odpadami do powierzchniowych warstw ziemi, w tym budowę i urządzenie składowisk oraz stawów osadowych dla odpadów w powierzchniowych warstwach ziemi, urządzenie stref ochronnych wokół składowisk, zabiegi zabezpieczające przed pyleniem składowisk,
- rekultywację składowisk, hałd, wysypisk i stawów osadowych oraz innych terenów zdewastowanych i zdegradowanych obejmującą etap zakończonej rekultywacji biologicznej bądź przekazanie zrehabilitowanej powierzchni do zagospodarowania,

- przedsięwzięcia związane z zapobieganiem degradacji i dewastacji gleby, działanie związane z tarasowaniem i wyrównywaniem nierówności gleby, prowadzenie przeciwoerozyjnych nasadzeń oraz usuwanie skutków erozji.
- budowę, utrzymanie i obsługę urządzeń służących do neutralizacji zanieczyszczeń (skażeń) gleby, oczyszczania wód podziemnych a także zapobieganie infiltracji (przenikaniu) zanieczyszczeń do gleby i wód podziemnych,
- wyposażenie w aparaturę kontrolno-pomiarową w zakresie gospodarki odpadami, ochrony gleby i wód podziemnych i powierzchniowych.

Do **inwestycji związanych z ochroną różnorodności biologicznej i krajobrazu** zalicza się:

- ochronę i odbudowę gatunków i siedlisk – rodzaje działalności związane z ochroną ekosystemów i siedlisk istotnych dla utrzymania gatunków zwierząt i roślin. Obejmuje również ochronę wartości estetycznych krajobrazu, jak również ochronę prawnie chronionych obiektów przyrodniczych.
- ochronę naturalnego i półnaturalnego krajobrazu – każda działalność związana z ochroną lasów i zadrzewień jako naturalnych elementów środowiska, obejmująca m.in. działania mające na celu zapobieganie pożarom na obszarach leśnych.

Do **inwestycji związanych ze zmniejszeniem hałasu i wibracji** zalicza się:

- urządzenia lub zakup wyposażenia, przy pomocy których uzyskuje się ogólne zmniejszenie poziomu hałasu w okolicy źródła i u „odbiorcy”,
- budowę urządzeń antyhałasowych (ekranów, barier, wałów, żywopłotów i okien dźwiękoszczelnych itp. działań zmniejszających uciążliwość hałasu drogowego, szynowego a także powodowanego ruchem lotniczym),
- urządzenia i zakup przyrządów pomiarowych do pomiaru natężenia hałasu i wibracji (nie zalicza się zadań związanych z bhp - zmniejszenie hałasu na stanowiskach pracy).

Do **inwestycji związanych z ochroną przed promieniowaniem jonizującym** zaliczono zakup urządzeń lub wyposażenia zmniejszających skutki promieniowania jonizującego oraz przyrządów pomiarowych do mierzenia promieniowania.

W każdym wyżej wymienionym kierunku inwestowania uwzględniono również **nakłady na budowę poszczególnych podsystemów monitoringowych** polegających na budowie sieci stacji kontrolno-pomiarowych i stanowisk pomiarowych szczebla krajowego, regionalnego i lokalnego dla potrzeb Państwowego Monitoringu Środowiska, a także **nakłady na prowadzenie prac badawczo-rozwojowych i wdrożeniowych oraz na szkolenia**.

Do **inwestycji związanych z gospodarką wodną**, zalicza się:

- budowę ujęć służących do poboru wody: powierzchniowej, podziemnej i kopalnianej (również w energetyce zawodowej), łącznie z urządzeniami uzdatniającymi oraz wodną siecią magistralną i rozdzielczą (ujęcia, studnie, stacje uzdatniania, filtry, stacje pomp, doprowadzenie sieci wodociągowej - bez przyłączy do budynków i gospodarstw), budowę laboratoriów kontroli jakości wody, w tym automatycznych stacji pomiaru jakości wody,
- budowę: zbiorników retencyjnych (poza zbiornikami przeciwpożarowymi i wyrównania dobowego), stopni wodnych, żeglugowych i energetycznych oraz śluz i jazów,
- regulację rzek i zabudowę potoków,
- budowę obwałowań przeciwpowodziowych,
- budowę stacji pomp na zawałach i obszarach depresyjnych.

Dane o **kosztach bieżących** ochrony środowiska (w tym nakłady w gospodarstwach domowych) prezentowane są w oparciu o wyniki badań przeprowadzonych metodą reprezentacyjną przez Ministerstwo Środowiska według rodzajów kosztów i elementów środowiska w ujęciu sektorowym. Metodologia badań oparta jest o Europejski System Zbierania Informacji Ekonomicznej Dotyczącej Ochrony Środowiska (SERIEE) wdrażany przez Unię Europejską (EUROSTAT) i wymogi kwestionariusza OECD i EUROSTAT– EPER (*Joint OECD/Eurostat Questionnaire – Environmental Protection Expenditure and Revenues*). Badania prowadzone były w cyklu 4-letnim, a w okresach między badaniami dane były określone metodą szacunkową.

Koszty bieżące ochrony środowiska brutto są to koszty obsługi i utrzymania działalności (technologii, procesu, wyposażenia) związanej z ochroną środowiska. Ich głównym celem jest zapobieganie, zmniejszanie, unieszkodliwianie lub eliminowanie zanieczyszczeń i jakichkolwiek innych strat środowiskowych wynikających z bieżącej działalności jednostki. Obejmują one koszty działań własnych, w tym koszty związane z funkcjonowaniem i utrzymaniem urządzeń ochrony środowiska (końca rury oraz zapobiegających zanieczyszczeniom) oraz koszty działań świadczonych przez podmioty zewnętrzne, opłaty usługowe (za oczyszczanie ścieków i wywóz odpadów), opłaty ekologiczne oraz koszty kontroli, monitoringu, badań laboratoryjnych itp.

Koszty bieżące ochrony środowiska netto są to koszty brutto pomniejszone o przychody i oszczędności osiągane z tytułu funkcjonowania urządzeń ochronnych, subwencje z innych sektorów oraz przychody za usługi ochrony środowiska (głównie za oczyszczanie ścieków oraz transport i unieszkodliwianie odpadów).

Koszty bieżące ochrony środowiska nie uwzględniają:

- kosztów odpisów amortyzacyjnych,
- kosztów działań związanych z bezpieczeństwem i higieną pracy,
- kosztów gospodarki wodnej i leśnej,
- kosztów działań związanych z ochroną zasobów naturalnych lub oszczędzaniem energii, jeśli głównym celem tych działań nie była ochrona środowiska.

Opłaty za korzystanie ze środowiska i wprowadzanie w nim zmian są to kwoty pieniężne pobierane za emisję zanieczyszczeń powietrza, składowanie odpadów, usuwanie drzew lub krzewów oraz za pobór i korzystanie z wód, z

urządzeń wodnych i wprowadzanie ścieków do wód lub ziemi, a także za wydobywanie materiałów z wód stanowiących własność Państwa. Zasady naliczania i uiszczania opłat określa ustawa „Prawo Ochrony Środowiska” z dnia 27 kwietnia 2001 r (tekst jednolity: Dz.U. 2008, Nr 25, poz. 150 z późn. zm.).

Kary za naruszenie wymagań w zakresie ochrony środowiska są to kwoty pieniężne wymierzone za wprowadzanie do środowiska zanieczyszczeń przekraczających dopuszczalne normy i za wprowadzanie zmian w środowisku.

Fundusze ekologiczne są to fundusze tworzone z opłat za korzystanie ze środowiska i wprowadzanie w nim zmian, w tym za pobór i korzystanie z wód i wprowadzanie ścieków do wód i ziemi, opłat eksploatacyjnych i koncesyjnych wynikających z ustawy prawo geologiczne i górnicze oraz z opłat za wyłączenie gruntów rolnych i leśnych na cele nierolnicze i nieleśne, a także z kar za naruszenie wymagań w zakresie ochrony środowiska, wydobywanie kopalin bez wymaganej koncesji lub z rażącym naruszeniem jej warunków - art. 128 prawa geologicznego i górniczego oraz innych wpływów (m.in. za żeglugę i spław oraz wydobywanie kruszywa i piasku z wód, zwroty niewykorzystanych w ustalonym czasie, z prowadzonych operacji finansowych, oprocentowania pożyczek, rachunków bankowych, uzyskane pożyczki). Środki funduszy przeznaczone są na finansowanie w całości lub w części działalności związanej z ochroną środowiska i gospodarką wodną.

Udział poszczególnych funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej w dochodach z tytułu opłat za korzystanie ze środowiska oraz kar pieniężnych za naruszanie warunków korzystania ze środowiska według obowiązującej ustawy – „Prawo Ochrony Środowiska” kształtuje się następująco:

ŹRÓDŁO DOCHODÓW	Gminne fundusze ochrony środowiska i gospodarki wodnej	Powiatowe fundusze ochrony środowiska i gospodarki wodnej	Wojewódzkie fundusze ochrony środowiska i gospodarki wodnej	Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej
Opłaty i kary za usuwanie drzew i krzewów ..	100%	–	–	–
Opłaty i kary za zrzut zasolonych wód kopalnianych oraz emisję NOx	20%	10%	45,5%	24,5%
Opłaty za składowanie odpadów i kary związane z niewłaściwym składowaniem ..	50%	10%	26%	14%
Pozostałe opłaty za korzystanie ze środowiska i wprowadzanie w nim zmian oraz szczególne korzystanie z wód i urządzeń wodnych a także kary z tytułu naruszania zasad korzystania ze środowiska	20%	10%	45,5%	24,5%

Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej oraz wojewódzkie fundusze ochrony środowiska i gospodarki wodnej zostały utworzone z dniem 1 lipca 1989 r. na mocy ustawy z dnia 27 kwietnia 1989 r. „o zmianie ustawy o ochronie i kształtowaniu środowiska” i ustawy – „Prawo wodne” (Dz.U. Nr 26, poz. 139). Ponadto od połowy 1993 r. utworzono **gminne fundusze ochrony środowiska i gospodarki wodnej**, a równocześnie z wdrożeniem ustawy reformującej administrację publiczną (Dz. U. z 1998 r. Nr 133, poz. 872) utworzono **powiatowe fundusze ochrony środowiska i gospodarki wodnej**.

Opłaty produktowe to obciążenia nakładane na produkty szkodliwe dla środowiska w fazie produkcji, konsumpcji lub składowania, charakteryzujące się rozproszonym sposobem konsumpcji (na przykład przez gospodarstwa domowe), powodujące relatywnie niewielkie szkody środowiskowe w skali jednostkowego zużycia - konsumpcyjnego i/lub produkcyjnego - lecz wywołujące istotne zagrożenia dla środowiska jeśli chodzi o zużycie jako całość. Aktualnie obowiązują dla opakowań (jednostkowych, transportowych i zbiorczych) i dla 5 grup produktów: akumulatorów, baterii galwanicznych i ogniów, olejów technicznych, lamp wyładowczych, opon.

Depozyty ekologiczne (opłaty depozytowe) to obciążenia finansowe nakładane na produkty szczególnie niebezpieczne, nawet w skali jednostkowej, dla środowiska w fazie poprodukcyjnej lub pokonsumpcyjnej. Podlegają one zwrotowi w momencie przekazania dobra do recyklingu, neutralizacji lub właściwego (pod względem ekologicznym) składowania poprodukcyjnego/pokonsumpcyjnego. Aktualnie obowiązują dla akumulatorów kwasowo-olowiowych.

Opłaty za pozwolenie zintegrowane – nakładane za prowadzenie wybranych rodzajów instalacji przemysłowych. Jest to pozwolenie na wprowadzanie do środowiska substancji lub energii przy zachowaniu wymogów ochrony środowiska według zasad tzw. **Najlepszych Dostępnych Technik** (ang. **BAT** – Best Available Techniques). Rodzaje instalacji, których prowadzenie wymaga uzyskania pozwolenia zintegrowanego zostały określone w „Rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 26 lipca 2002 r. w sprawie rodzajów instalacji mogących powodować znaczne zanieczyszczenie poszczególnych elementów przyrodniczych albo środowiska jako całości” (Dz. U. 2002r., Nr 122, poz.1055). W Rozporządzeniu wymieniono instalacje przemysłu energetycznego, hutniczego, metalurgicznego, mineralnego, chemicznego, gospodarki odpadami i inne instalacje potencjalnie uciążliwe dla środowiska.

Celem wprowadzenia na szerszą skalę opłat produktowych i depozytów ekologicznych jest:

- ograniczenie wytwarzania produktów uciążliwych dla środowiska w fazie użytkowania i składowania, szczególnie tych, dla których istnieją przyjaźniejsze dla środowiska substytuty,
- ograniczenie strumienia trafiających na wysypiska takich odpadów, które mogłyby być gospodarczo wykorzystane,
- skłonienie konsumentów do zmiany preferencji na korzyść produktów bardziej "przyjaznych" środowisku,
- wyrobienie nawyków segregowania odpadów i przekazywania posegregowanych odpadów odpowiednim odbiorcom,
- stworzenie źródeł finansowania systemu zbiórki, utylizacji i recykulacji odpadów.

Przeznaczeniem osiąganych dochodów z opłat produktowych i depozytów ekologicznych powinno być dofinansowywanie systemu ograniczania oraz zbierania, recykulacji, neutralizacji i odpowiedniego składowania odpadów. Ważnym argumentem na rzecz wprowadzania w Polsce opłat produktowych i depozytów ekologicznych jest również powszechność ich stosowania w krajach Unii Europejskiej.

Redystrybucja wpływów z opłat produktowych: („Ustawa o obowiązkach przedsiębiorców w zakresie gospodarowania niektórymi odpadami oraz o opłacie produktowej i opłacie depozytowej” (tekst jednolity Dz.U. 2007, Nr 90, poz. 607):

- do Urzędów Marszałkowskich – przekazywane jest 100% wpływów,
- w UM zostaje 2%, do NFOŚiGW przekazywane jest 98%,
- w NFOŚiGW – dla wpływów z 5 tytułów (akumulatory, baterie i ogniwa, oleje techniczne, lampy wyładowcze, opony) zatrzymywana jest całość sumy wpływów; dla opakowań zatrzymywane jest 30% sumy wpływów, a 70% sumy przekazywane jest na konto WFOŚiGW, skąd środki te w całości przekazywane są do urzędów gmin (jako dochód gminy),
- redystrybucja środków pieniężnych uzyskanych z opłaty produktowej za opakowania, oparta o wskaźnik ilości odpadów opakowaniowych przekazanych do odzysku i recyklingu powoduje transfer środków z województw uzyskujących duże wpływy do województw o niskich wpływach z opłaty produktowej.

Fundusz Ochrony Gruntów Rolnych został utworzony na podstawie ustawy o ochronie gruntów rolnych i leśnych z dnia 26 marca 1982 r. (Dz. U. Nr 11, poz. 79) i utrzymany mocą nowej ustawy z dnia 3 lutego 1995 r. (tekst jednolity Dz.U. z 2004 r. Nr 121 poz. 1266 z późn. zmianami). Dochodami Funduszu są: należności i opłaty związane z wyłączeniem gruntów rolnych z produkcji, opłaty z tytułu niewykonania obowiązku zdjęcia i wykorzystania próchnicznej warstwy gleby, opłaty podwyższone za nieterminową rekultywację gruntów zdewastowanych, a także darowizny i inne dochody.

Fundusz dzieli się na terenowy i centralny. Środkami funduszu terenowego (80% dochodów) dysponuje samorząd województwa, a środkami funduszu centralnego, tworzonym z 20% dochodów - Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

Pomoc zagraniczna na ochronę środowiska w postaci dotacji dewizowych i darowizn udzielana jest Polsce od 1990 r. w oparciu o umowy i porozumienia międzyrządowe oraz na podstawie protokołów, oświadczeń i porozumień podpisywanych przez upoważnione agendy rządowe Polski i państw wspierających finansowo realizację projektów ochrony środowiska.

Stosowne umowy Rząd RP zawarł z Międzynarodowym Bankiem Rekonstrukcji i Rozwoju (IBRD) jako powiernikiem Banku Światowego oraz z rządami Belgii, Szwajcarii i Szwecji.

Porozumienia finansowe Rząd RP zawarł z Komisją Wspólnot Europejskich i z rządem Finlandii (ekokonwersja), a rząd Danii udziela subsydiów na podstawie aktu Królowej Danii z 1991 r. o wspieraniu działalności w zakresie ochrony środowiska w krajach Europy Środkowej i Wschodniej.

Protokoły i porozumienia oraz wspólne oświadczenia i programy współpracy zostały uzgodnione i podpisane przez b. Ministerstwo Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa z odpowiednimi agendami i organizacjami państwowymi Holandii, Niemiec, Norwegii i USA. Pozostała pomoc bilateralna realizowana jest w oparciu o indywidualne decyzje zainteresowanych państw.

Poczynając od 2004 r. pomoc zagraniczna przyznawana jest w ramach Unii Europejskiej jako: Fundusze Strukturalne, Fundusz Spójności, Instrument Finansowy LIFE + oraz w ramach Norweskiego Mechanizmu Finansowego i Mechanizmu Finansowego Europejskiego Obszaru Gospodarczego.

Chapter 8. ECONOMIC ASPECTS OF ENVIRONMENTAL PROTECTION

Methodological notes

The Chapter provides information on the scope and forms of functioning and efficiency of economic tools and resources in undertakings targeted at environmental protection and water management.

Total outlays on environmental protection cover the amount of expenditures on fixed assets used for environmental protection as well as current costs.

The values of expenditures on environmental protection in organizational system have been presented by ownership sectors:

- public sector – state and local government institutions (central, regional and local public administration bodies as well as public organizations and institutions classified in PKD 75 (PKD – Polish Classification of Activity),*
- economic sector – the sector of enterprises, financial and insurance institutions as well as non-commercial institutions (all types of activity, except for PKD 75 – public sector). The sector encompasses also specialised producers (PKD 37 and 90), whose main business area activity covers environmental protection activities - collection and disposal of waste as well as wastewater treatment,*
- household sector – unlike in other sectors, there is no clear distinction of outlays into fixed assets used for environmental protection and current costs; owing to the nature of household activities, the expenses are treated jointly.*

“End-of-pipe” undertakings – which do not interfere with the production process (the production may be carried out without this investment), but reduce or neutralize pollution from the production process. Expenses for this type of undertakings – in compliance with methodology recommended by the Statistical Office of the European Union EUROSTAT – are all recorded as environmental protection expenditures.

Integrated pollution prevention, which leads to reduction of the amount of produced pollution through modification of technological processes (replacement or upgrade of production line, purchase of additional equipment), which makes the production cleaner and environmental-friendly. If a new technological process is introduced, outlays on fixed assets used for environmental protection encompass expenses exceeding those spent on less expensive and efficient equipment but ensuring less environment-friendly production. In the case of upgrade of existing facilities, outlays on fixed assets used for environmental protection equal total outlays on adjustment to environmental requirements.

From 1999, data ***on outlays on fixed assets used for environmental protection and its material effects*** are presented in accordance with ***Polish Statistical Classification concerning Activity and Equipment related to Environmental Protection*** introduced by the virtue of the Council of Ministers of 2 March 1999 (O. J. No. 25 item 218). This classification was compiled on the basis of the ECE/UN Single European Standard Statistical Classification of Environmental Protection Activities and Facilities as well as the European System for the Collection of Economic Information on the Environment (SERRIE), implemented by the European Union (EUROSTAT). These data are comparable with data presented from 1996. 9 areas of the environmental protection were identified:

- Protection of air and climate,*
- Waste water management and protection of water,*
- Waste management,*
- Protection of soil, underground and surface waters,*
- Protection against noise and vibration,*
- Protection of biodiversity and landscape,*
- Protection against radiation,*
- Research and development activity,*
- Other activities related to environmental protection.*

Investment outlays are the financial or material expenditures targeted at creating new fixed assets or enhancement (rebuilding, development, reconstruction, adaptation or upgrade) of existing fixed assets facilities as well as outlays on so-called initial investments.

The distribution of investment outlays has been presented according to the rules of the System of National Accounts, in line with SNA 1993 Recommendations. Investment outlays are divided into fixed assets and other outlays.

Outlays on fixed assets include:

- purchase of land (including usufruct of land),*
- buildings, apartments and civil engineering constructions (including outlays on construction and installation works, design and cost estimation documentation),*
- technical equipment and machines,*
- means of transport,*
- tools, accessories, movable goods and equipment*

- other fixed assets for achieving results in environmental protection and water management.

Other outlays encompass so-called initial investment as well as other costs related to performance of investment. The outlays do not increase the value of the fixed assets.

Data on **outlays on fixed assets for environmental protection and water management** refer to: legal persons and organizations without legal identity and natural persons conducting economic activity, where the number of employed persons exceeds 9 (except for individual farmsteads in agriculture and natural persons and partnerships of natural persons conducting business activity – which keep revenue and cost register); budget units conducting economic activity classified according to the Polish Classification of Activity (PKD) as: collection, purification and distribution of water (group 41), building of complete constructions or parts thereof; civil engineering (group 45.2), architectural and engineering activities and related technical consultancy (group 74.2), technical testing and analysis (group 74.3), labour recruitment and provision of personnel (75.1), provision of services to the community as a whole (75.2) except for (75.23) justice and judicial activities, human health activities (group 85.1), sewage and refuse disposal, sanitation and similar activities (group 90) as well as communes and water and sewage companies, regardless of the number of the employed people.

Investments associated with protection of air and climate include: air treatment and deodorizing installations (dust collectors, reducers, devices for neutralization of gaseous pollution) as well as installations using chemical reactions to produce less hazardous substances as well as comprehensive equipment and set of indispensable auxiliary devices for proper operation of installations as well as equipment and devices reducing the quantity or concentration of created or emitted pollution, objectives related to installation of control and measurement equipment for air pollution.

Furthermore, the category includes: new methods and technologies of fuel combustion; upgrade of boiler houses and heating plants in order to reduce pollutants emitted to air as a result of combustion; unconventional sources of energy (e.g. wind power plants, geothermal waters); adjustment of internal combustion engines to gaseous fuel and construction of hydrocracking utilities.

The category does not include: pollution reduction facilities constituting an integral part of technological process ensuring proper quality of raw materials and semi-products for the consecutive stages of production. This refers also to installation of all kinds of auxiliary devices, essential for production plants due to technological or scientific reasons.

Investments associated with waste water management and water protection include facilities for disposal and treatment of industrial waste water, municipal waste water, precipitation water and contaminated mine waters discharged directly to ground waters and to earth. The category includes: wastewater treatment plants or part thereof by wastewater treatment technologies (mechanical, chemical, biological with the increased degree of treatment, as well as individual farmstead wastewater treatment plants and investments referring to pre-treatment of waste water), equipment for use of waste water in agriculture (forest management), for disposal, storage and transport of brine, for waste water collection as well as installation of control and measurement equipment at waste water treatment plants, if they are not included in the costs of construction of wastewater treatment plants. The scope of data encompasses also: construction of sanitary sewage system discharging waste water and precipitation water; equipment for processing and management of sediments from wastewater treatment plants; current water supply systems; safety devices preventing water transport pollution from entering rivers, seas, and other water reservoirs; establishment of spring protection areas and water intake areas.

Investments associated with waste management, protection of soil, underground and surface waters include:

- activities related to prevention of pollution through modification of technological processes, including new no- and low- waste methods and technologies,
- collection, including selective collection of wastes and transport of waste,
- activities targeted at waste recycling,
- equipment for processing and management of wastewater treatment plants,
- economic use of wastes i.e. methods and equipment for clear quantitative reduction of wastes produced or gathered at storage yards e.g. use of wastes for construction of road and railway embankments, backfilling of excavations and the utilization and processing of wastes by industrial plants.
- waste treatment i.e. methods and technologies, which enable to reduce harmful effects for the environment i.e. reduction of the load of pollution entered to the earth surface with waste, including construction and management of waste storage areas and ponds for wastes in the surface area of land, facilities for management of buffer zones around waste storage areas, measures targeted at prevention of dusting from waste storage areas,
- reclamation of waste dumps, waste landfill sites and sludge tanks as well as other devastated and degraded land, including the stage of accomplished biological land reclamation or transferring of reclaimed land for management.
- undertakings associated with prevention of degradation and devastation of soil, benching and levelling of soil unevenness, growing plants to prevent erosion and removal of the effects of erosion.
- construction, maintenance and servicing of equipment for neutralization of pollution (contamination) of soil, treatment of underground waters, prevention of infiltration (penetration) of pollution to soil and underground waters,
- installation of control and measurement devices for waste management, protection of soil, underground and surface waters.

The investments associated with protection of biodiversity and landscape include:

- protection and reconstruction of species and habitats - type of activity related to protection of ecosystems and habitats indispensable for maintenance of various species of fauna and flora. Protection of aesthetic values of a landscape as well as protection of legally protected nature elements,
- protection of natural and semi-natural landscape – each activity related to forest and wood protection as well as natural elements of the environment, including measures targeted at prevention of forest areas.

The **investments associated with noise and vibration reduction** include:

- construction or purchase of equipment for general reduction of noise level at the source and at the recipient side,
- construction of anti-noise equipment (screens, barriers, embankments, hedges and sound-proof windows etc.; measures reducing burden of road, railway and air traffic noise),
- construction and purchase of measurement devices for measuring the level of noise and vibrations (except for OHS measures – reducing noise in workplaces).

Investments associated with protection against radiation include: purchase of devices or equipment reducing the effects of radiation and equipment for measuring radiation.

The above mentioned directions of investment, include also **outlays on construction of particular monitoring subsystems** i.e. construction of network of control and measurement stations and posts at a national, regional and local level to meet the needs of the National Environmental Monitoring System as well as outlays on **research and development activity and trainings**.

The **investments associated with water management** include:

- construction of water intakes: for surface, underground and mining water (including power industry sector) together with water treatment facilities and water main and water distribution network (water intakes, wells, water treatment plants, filters, pump stations, water supply excluding water supply pipes for buildings and households), construction of water quality control laboratories, including automatical quality water measurement stations,
- construction of: storage reservoir (except for fire and equalizing tanks), stages of fall, navigation dams, power dams as well as canal locks and weirs,
- river and stream engineering,
- construction of fire embankments,
- construction of pump stations and development of depression areas.

Data on **current costs** of environmental protection (including outlays by households) are presented on the basis of the results of survey conducted with representative method by the Ministry of Environment by costs and elements of environment in sectors. Survey methodology is based on the European System for the Collection of Economic Information on the Environment (SERIEE) implemented by the European Union (EUROSTAT) and Joint OECD/Eurostat Questionnaire – Environmental Protection Expenditure and Revenues. The survey was carried out every 4 years and in the intervals between, the data was established using estimation method.

Gross current costs of environmental protection are the costs of maintenance of activity (technologies, processes, and equipment) related to environmental protection. The costs are targeted at prevention, reduction, neutralization or elimination of pollution and other environmental losses stemming from current activity of an entity. The costs encompass expenditures of own operating activity including expenditures related to operation and maintenance of environmental protection equipment (“end-of-pipe” and pollution prevention activities) as well as costs of activities provided by external entities, service fees (for wastewater treatment and waste removal), ecological fees and charges associated with control, monitoring and laboratory research etc.).

Current net costs of environmental protection are the gross expenditures less the revenues and savings made as a result of operation of protective equipment, subsidies from other sectors and revenues from environmental protection services (mainly for wastewater treatment plants as well as transport and treatment of waste).

Current expenditures on environmental protection do not include:

- capital allowance costs,
- costs of activities related to occupational health and safety,
- water and forest management costs,
- costs of activities related to protection of natural resources and energy saving, if the main objective of these activities did not assume environmental protection.

Payments for use of natural environment and modification of the environment constitute amounts collected for emission of air pollutants, waste storage, removal of trees or shrubs as well as for intake and use of water from water facilities and entry of waste water to waters and earth as well as for extraction of materials from waters owned by the state. The rules for calculation and payment of fees are laid down in Act on the Environmental Protection of 27 April 2001 (consolidated text O. J. 2008, No. 25, item 150 as amended).

Fines for infringement of requirements on environmental protection are the costs imposed for introduction of excessive quantities of pollutants to the environment and making changes to it.

Ecological funds are funds created from income originating from fees for the use of the natural environment and for introducing changes to it, including abstraction and use of waters and entry of waste water to waters and earth, operational and licence fees resulting from the act on geology and mining law as well as fees for exemption of rural and forest land for non-agricultural and non-forest purposes as well as for the fines for infringement of requirements on environmental protection, extraction of useful minerals without required licences or with severe breach of the terms and conditions of a license – Article 128 of the geology and mining law and another revenues (including revenues from

navigation and rafting and extraction of minerals and sand from waters, revenues from financial operations, credit interest, bank accounts, loans). The funds are aimed at financing all or a part of activity related to environmental protection or water management.

The share of particular environmental protection and water management funds in the income from charges for use of the environment and fines for infringement of the terms and conditions of using the environment in compliance with the binding Environmental Protection Law is as follows:

SOURCE OF INCOME	Gmina Funds for Environmental Protection and Water Management	Powiat Funds for Environmental Protection and Water Management	Voivodship Funds for Environmental Protection and Water Management	National Fund for Environmental Protection and Water Management
Charges and fines for removal of trees and shrubs	100%	—	—	—
Charges and fines for discharge of mining salt water and emission of NOx.....	20%	10%	45,5%	24,5%
Charges for storage of waste and fines for improper storage.....	50%	10%	26%	14%
Other charges for using the environment and changing it as well as for special use of water and water facilities and penalties for infringement of rules of using the environment	20%	10%	45,5%	24,5%

The National Environmental Protection and Water Management Fund as well as Voivodship Environmental Protection and Water Management Funds were established on 1st July 1989 pursuant to the Act of 27 April 1989 to on the basis of an amended Act concerning the shaping and protection of nature created on April 27 1989 amending the Act on protection and shaping the environment and the Water Act (O. J. No. 26 item 139). Furthermore, in the middle of 1993 **Gmina Environmental Protection and Water Management Funds** were created, and upon the reform of public administration (O. J. of 1998, No. 133 item 872) **Powiat Environmental Protection and Water Management Funds** were put into existence.

Product payments are fees imposed on products whose production, consumption or storage is dangerous to the environment. Their consumption is scattered (e.g., households) causing relatively low environmental damage – as a single act of consumption or production – but dangerous to the environment in aggregated terms. At present, product fees apply to packages (unit, transport and collective packages) and also for five groups of products: accumulators, galvanic batteries and cells, technical oils, discharge lamps, tyres.

Environmental deposits (deposit payments) are financial burden on products of particular danger, even in non-aggregated scale, during production or after consumption. Such products are subject to recycling, neutralisation or proper storage after production or consumption. Currently, the fees are applied for lead-acid accumulators.

Integrated permit payments – are imposed for operation of selected types of industrial installations. This is a permit for introduction of substances into the environment or energy into all elements of environment, in compliance with requirements concerning the environmental protection, following the principle of the so-called Best Available Techniques. The types of installations, the operation of which requires integrate permit were determined in the Regulation of the Minister of Environment of 26 July 2002 on the types of installations, which may cause significant pollution of elements of the environment or the environment as a whole (O. J. 2002, no. 122 item 1055). The Regulation enlists power engineering, metallurgical, mineral, chemical industry installations as well as waste management and other installations potentially environmental nuisance.

Environmental deposits and product payments aim to be broadly introduced to the following end:

- to restrict manufacturing products environmental nuisance in use and storage, especially those which can be replaced by environment-friendly substitutes,
- to restrict throwing waste that could find industrial application,
- to incite consumers to use more environment-friendly products,
- to develop the behaviour of recycling waste and passing segregated waste to appropriate receivers,
- to establish financing for the collection, disposal and recycling of wastes.

Revenues from product and deposits payments should support the system of restricting, collecting, recycling, neutralising and proper disposing of wastes. An important argument for introduction in Poland of product and deposits payments is its popularity in the EU.

Distribution of revenues from product payments: (The Act on requirements for entrepreneurs with respect to management of some wastes and product and deposit fees-consolidated text O. J. 2007, no. 90 item 607):

- Marshal Offices receive 100% of revenues,

- Marshall Offices keep 2%, 98% is transferred to the National Environmental Protection and Water Management Fund,
- The National Environmental Protection and Water Management Fund keeps the revenues with respect to five groups (accumulators, galvanic batteries and cells, technical oils, discharge lamps, tyres); it also keeps 30% of revenues from packages, while 70% is transferred to **Voivodship Environmental Protection and Water Management Funds, which transfer all the resources to the Gmina Office (as income of the gmina),**
- Redistribution of funds from product payments for packages, based on the indicator of the quantity of package waste assigned for recovery and recycling, causes the funds from the voivodships which gain high revenues from product payments to be transferred to the voivodships which gain low revenues.

Agricultural Land Protection Fund was established on the basis of the Act on Protection of agricultural and forest land of 26 March 1982 (O. J. No. 11 item 79) and maintained pursuant to a new Act of 3 February 1995 (consolidated text O. J. 2004 No. 121, item 1266, as amended). The income of the fund includes: charges and fees related to the exemption of land from agricultural production, charges for non-compliance with the requirement to remove and use the humus of soil, charges for untimely reclamation of devastated land as well as donations and other income.

The fund has two divisions: central and local. The resources from local fund (80% of income) are managed by voivodship local government, whereas the resources from the central fund (20% of income) are managed by the Minister of Agriculture and Rural Development.

Foreign aid concerning environmental protection in the form of subsidies and donations is provided in Poland since 1990 on the basis of international agreements as well as protocols, statements and agreements signed by authorized Polish government agencies and states providing financial support for environmental protection projects.

The Polish government executed relevant agreements with the International Bank for Reconstruction and Development as a trustee of the World Bank as well as with the banks of Belgium, Switzerland and Sweden.

Furthermore, Polish government entered into financial agreements with the Commission of European Communities and the government of Finland (ecoconversion) while the Danish Government provides subsidies on the basis of the Act of the Queen of Denmark of 1991 on support for the environmental protection activity in the Central and Eastern Europe.

The former Ministry of Environmental Protection, Natural Resources and Forestry concluded and signed protocols and agreements as well as joint statements and programmes with relevant agencies and state organizations in the Netherlands, Germany, Norway and the USA. There are also bilateral aid projects based on individual decisions of interested states.

Since 2004 foreign aid has been realised in the European Union as: Structural Funds, Cohesion Fund, LIFE + Financial Instrument and also Norwegian Financial Mechanism and Financial Mechanism of the European Economic Area.

TABL. 1(317). NAKŁADY NA OCHRONĘ ŚRODOWISKA (NAKŁADY NA ŚRODKI TRWAŁE I KOSZTY BIEŻĄCE) NETTO WEDŁUG SEKTORÓW I DZIEDZIN OCHRONY ŚRODOWISKA (ceny stałe 2008 r.)
NET OUTLAYS ON ENVIRONMENTAL PROTECTION (OUTLAYS ON FIXED ASSETS AND CURRENT COSTS) BY SECTORS AND FIELDS OF ENVIRONMENTAL PROTECTION (fixed prices in 2008)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000 ^a	2005	2006	2007	2008	SPECIFICATION
OGÓŁEM TOTAL						
OGÓŁEM w mln zł	39939,8	32687,7	38593,9	41392,7	41393,3	TOTAL in mln zł
Udział w produkcie krajowym brutto w % ..	4,5	3,1	3,4	3,4	3,4	Share in gross domestic product in %
Na 1 mieszkańca w złotych	1044,2	856,5	1012,3	1086,0	1085,4	Per capita in zlotys
NAKŁADY NA ŚRODKI TRWAŁE						OUTLAYS ON FIXED ASSETS
Ogółem w mln zł	8116,2	6457,8	7345,8	7836,6	8528,6	Total in mln zł
Udział w produkcie krajowym brutto w % ..	0,9	0,6	0,7	0,6	0,7	Share in gross domestic product in %
Na 1 mieszkańca w złotych	212,5	169,4	192,7	205,6	223,6	Per capita in zlotys
KOSZTY BIEŻĄCE						CURRENT COSTS
Ogółem w mln zł	12476,9	8139,5	9212,7	11277,2	10342,2	Total in mln zł
Udział w produkcie krajowym brutto w % ..	1,4	0,8	0,8	0,9	0,8	Share in gross domestic product in %
Na 1 mieszkańca w złotych	325,8	213,6	241,6	295,9	271,2	Per capita in zlotys
WYDATKI GOSPODARSTW DOMOWYCH						HOUSEHOLD EXPENDITURES
Ogółem w mln zł	19346,7	18090,4	22035,4	22278,9	22522,5	Total in mln zł
Udział w produkcie krajowym brutto w % ..	2,1	1,7	2,0	1,8	1,8	Share in gross domestic product in %
Na 1 mieszkańca w złotych	505,9	473,6	578,0	584,5	590,6	Per capita in zlotys
SEKTOR PUBLICZNY, GOSPODARCZY I SEKTOR USŁUG OCHRONY ŚRODOWISKA PUBLIC, ECONOMIC AND SECTOR OF ENVIRONMENTAL PROTECTION SERVICES						
RAZEM w mln zł	20593,0	14597,3	16558,6	19113,8	18870,8	TOTAL in mln zł
Udział w produkcie krajowym brutto w % ..	2,5	1,4	1,5	1,6	1,5	Share in gross domestic product in %
Na 1 mieszkańca w złotych	538,3	382,9	434,3	501,5	494,8	Per capita in zlotys
Ochrona powietrza atmosferycznego i klimatu	7978,7	3069,2	3750,9	3828,3	4117,4	Protection of air and climate
Gospodarka ściekowa i ochrona wód	7510,4	5712,3	6180,3	7921,0	8587,8	Waste water management and protection of water
Gospodarka odpadami, ochrona gleb, wód podziemnych i powierzchniowych	3453,6	3630,4	3890,8	4399,0	3138,8	Waste management, protection of soil, underground and surface waters
Ochrona różnorodności biologicznej i krajobrazu	374,9	354,1	337,2	899,6	949,5	Protection of biodiversity and landscape
Ochrona przed hałasem i wibracjami	60,9	168,0	132,9	141,5	216,8	Protection against noise and vibration
Ochrona przed promieniowaniem	0,3	9,9	8,2	7,8	10,1	Protection against radiation
Pozostała działalność związana z ochroną środowiska ^b	1214,2	1653,4	2258,1	1916,5	1850,3	Other activities related to environmental protection ^b
GOSPODARSTWA DOMOWE HOUSEHOLDS						
OGÓŁEM w mln zł	19346,7	18090,4	22035,4	22278,9	22522,5	TOTAL in mln zł
Udział w produkcie krajowym brutto w % ..	2,1	1,7	2,0	1,8	1,8	Share in gross domestic product in %
Na 1 mieszkańca w złotych	505,9	473,6	578,0	584,5	590,6	Per capita in zlotys
Usługi związane z ochroną środowiska Services related to environmental protection						
RAZEM w mln zł	4552,0	5674,2	6030,1	6095,7	6161,5	TOTAL in mln zł
Wywóz ścieków, odprowadzanie do kanalizacji i oczyszczanie ścieków	3049,8	3963,9	4118,4	4163,5	4208,7	Sewage disposal, discharge and sanitation
Wywóz odpadów (w tym osadów ściekowych)	1502,2	1710,3	1911,7	1932,3	1952,8	Waste disposal (including sewage sludge)
Zakup, montaż i budowa urządzeń i produktów służących bezpośrednio ochronie środowiska Purchase, installation and construction of machine and products used directly in environmental protection						
RAZEM w mln zł	14794,8	12416,1	16005,3	16183,1	16361,0	TOTAL in mln zł
Ochrona powietrza	10707,6	9633,0	12421,3	12559,7	12698,2	Protection of air
wody	559,0	602,1	662,3	670,5	678,7	water
powierzchni ziemi	12,0	370,3	382,0	386,1	390,2	land area
bi bioróżnorodności i krajobrazu	2258,5	1157,0	1380,2	1395,1	1409,9	landscape biodiversity
przed hałasem i wibracjami	1252,1	653,6	1159,4	1171,8	1184,0	against noise and vibration
przed promieniowaniem	5,6	-	-	-	-	against radiation

^a Dane szacunkowe. ^b Łącznie z działalnością badawczo-rozwojową.

Źródło: w zakresie inwestycji dane GUS, a w zakresie kosztów bieżących dane Ministerstwa Środowiska opracowane przez Fundację Ekonomistów Środowiska i Zasobów Naturalnych.

^a Estimated data. ^b Including research and development activity.

Source: in the scope of investments – data of the Central Statistical Office, in the scope of current costs – data of the Ministry of the Environment compiled by the Foundation of Environmental and Resources Economists.

TABL. 2(318). NAKŁADY NA ŚRODKI TRWAŁE SŁUŻĄCE OCHRONIE ŚRODOWISKA I GOSPODARCE WODNEJ (ceny bieżące)
OUTLAYS ON FIXED ASSETS FOR ENVIRONMENTAL PROTECTION AND WATER MANAGEMENT (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2006	2007	2008	SPECIFICATION
W MILIONACH ZŁOTYCH IN MILLION ZLOTYS						
Ochrona środowiska.....	6570,3	5986,5	6877,8	7520,7	8528,6	Environmental protection
w tym:						of which
Ochrona powietrza atmosferycznego i klimatu.....	2417,8	1149,5	1804,6	1724,4	1969,2	Protection of air and climate
w tym na nowe techniki i technologie spalania paliw oraz modernizacja kotłowni i ciepłowni ..	882,1	406,9	593,1	403,0	550,8	of which outlays on modern fuel combustion technologies as well as the modernization of boiler and thermal energy plants
Gospodarka ściekowa i ochrona wód.....	3341,2	3615,6	3938,6	4477,3	5433,1	Waste water management and protection of water
w tym nakłady na:						of which outlays on:
oczyszczanie ścieków komunalnych	1161,8	839,3	781,4	841,5	1182,1	municipal waste water treatment
sieć kanalizacyjną odprowadzającą ścieki i wody opadowe.....	1902,2	2464,0	2913,3	3330,6	3928,6	sewerage system discharging waste water and precipitation water
systemy obiegowe zasilania wodą	45,8	45,9	35,4	17,1	9,4	rotary system of water supply
Gospodarka odpadami, ochrona gleb i wód podziemnych i powierzchniowych.....	650,6	847,5	724,8	889,2	681,4	Waste management, protection of soil, underground and surface waters
Ochrona różnorodności biologicznej i krajobrazu	4,0	7,6	10,9	6,3	3,0	Protection of biodiversity and landscape
w tym przyrody i krajobrazu	3,2 ^a	6,1	7,1	3,6	2,9	of which nature and landscape
Zmniejszanie hałasu i wibracji.....	47,3	113,9	76,0	87,6	147,3	Noise and vibration reduction
Ochrona przed promieniowaniem jonizującym	0,3	0,3	0,7	0,1	-	Protection against ionising radiation
Gospodarka wodna.....	1652,7	1715,8	2001,6	2245,4	2264,8	Water management
Ujęcia i doprowadzenia wody.....	851,8	863,3	1049,3	1133,6	1363,8	Water intakes and systems
Stacje uzdatniania wody	196,8	291,8	357,4	366,5	399,8	Water treatment plants
Zbiorniki i stopnie wodne	205,8	335,3	282,1	336,3	210,8	Water reservoirs and falls
Regulacja i zabudowa rzek i potoków	154,9	108,5	155,9	196,1	145,9	Regulation and management of rivers and streams
Obwałowania przeciwpowodziowe i stacje pomp.....	243,5	116,9	156,9	213,0	144,4	Flood embankments and pump stations
UDZIAŁ W NAKŁADACH INWESTYCYJNYCH W GOSPODARCE NARODOWEJ W % SHARE IN INVESTMENT OUTLAYS IN THE NATIONAL ECONOMY in %						
Ochrona środowiska	4,9	4,6	4,4	3,9	3,9	Environmental protection
Gospodarka wodna	1,2	1,3	1,3	1,2	1,0	Water management
UDZIAŁ W PRODUKCIE KRAJOWYM BRUTTO W % SHARE IN GROSS DOMESTIC PRODUCT in %						
Ochrona środowiska	0,88	0,61	0,65	0,64	0,67	Environmental protection
Gospodarka wodna	0,22	0,17	0,19	0,19	0,18	Water management

a Nie obejmuje ochronę i odbudowę gatunków i siedlisk.

a Excluding protection and reconstruction of species and habitats.

**TABL. 3(319). EFEKTY RZECZOWE UZYSKANE W WYNIKU PRZEKAZANIA DO UŻYTKU INWESTYCJI
OCHRONY ŚRODOWISKA I GOSPODARKI WODNEJ**
*TANGIBLE EFFECTS OF COMPLETED INVESTMENTS IN ENVIRONMENTAL PROTECTION AND WATER
MANAGEMENT*

WYSZCZEGÓLNIENIE	Jednostka miary <i>Unit of measure</i>	2000	2005	2006	2007	2008	SPECIFICATION
OCHRONA ŚRODOWISKA <i>ENVIRONMENTAL PROTECTION</i>							
Oczyszczalnie ścieków:							<i>Waste water treatment plants:</i>
obiekty	szt <i>unit</i>	324 ^a	118 ^a	86 ^a	83 ^a	108 ^a	<i>facilities</i>
w tym: biologiczne	szt <i>unit</i>	135	70	56	52	67	<i>of which biological</i>
z podwyższonym usuwaniem	szt <i>unit</i>						<i>with increased biogene</i>
biogenów	unit	40	9	5	12	9	<i>removal (disposal)</i>
przepustowość oczyszczalni	dam ³ /d <i>dam³/24 h</i>	1098 ^a	123 ^a	326 ^a	157 ^a	74 ^a	<i>capacity of treatment plants</i>
mechanicznych	dam ³ /d <i>dam³/24 h</i>	253	28	17	37	29	<i>mechanical</i>
chemicznych	dam ³ /d <i>dam³/24 h</i>	76	4	1	-	-	<i>chemical</i>
biologicznych	dam ³ /d <i>dam³/24 h</i>	405	56	300	61	27	<i>biological</i>
z podwyższonym usuwaniem	dam ³ /d <i>dam³/24 h</i>						<i>with increased biogene</i>
biogenów	dam ³ /24 h	364	35	8	59	18	<i>removal (disposal)</i>
Zdolność przekazanych do							<i>Ability of completed systems</i>
eksploatacji urządzeń w							<i>to:</i>
zakresie:							
redukcji zanieczyszczeń:	tys.t/r						<i>reduce: particulates</i>
pyłowych	thous. t/y	170,3	238,0	244,1	146,9	77,9	<i>pollutants</i>
gazowych	tys.t/r <i>thous. t/y</i>	176,3	4,3	19,0	40,7	823,5	<i>gaseous pollutants</i>
unieszkodliwiania odpadów	tys.t/r <i>thous. t/y</i>	870	732	1079	14486	838	<i>treat waste</i>
w tym składowania	tys.t/r <i>thous. t/y</i>	631	615	708	14467	449	<i>of which land filling</i>
gospodarczego wykorzystania	tys.t/r						<i>manage waste</i>
odpadów	thous. t/y	746	528	349	287	354	
Składowiska, stawy osadowe i							<i>Landfill sites, sludge tanks,</i>
wylewiska dla odpadów	ha	126	53	26	150	58	<i>liquid waste dumps for</i>
przemysłowych i komunalnych							<i>industrial and municipal</i>
waste							<i>waste</i>
Rekultywacja terenów składowania							<i>Reclamation of areas used for</i>
odpadów	ha	77	26	65	94	58	<i>depositing waste in ha</i>
Sieć kanalizacyjna odprowadzająca:							<i>Sewerage system discharging:</i>
ścieki	km	4758	5417	5685	4426	4948	<i>waste water</i>
wody opadowe	km	343	352	478	455	637	<i>precipitation water</i>
GOSPODARKA WODNA <i>WATER MANAGEMENT</i>							
Wydajność ujęć wodnych	dam ³ /d <i>dam³/24 h</i>	301	98	101	101	141	<i>Capacity of water intakes</i>
Uzdatnianie wody	dam ³ /d <i>dam³/24 h</i>	173	147	125	88	104	<i>Water treatment</i>
Sieć wodociągowa	km	7837	5576	5869	5169	4979	<i>Water-line system</i>
Pojemność zbiorników wodnych	hm ³	8,1	51,9 ^b	4,2	5,3	55,0 ^c	<i>Capacity of water reservoirs</i>
Regulacja i zabudowa rzek i potoków ..	km	205	280	222	326	416	<i>Regulation and management of</i>
rivers and streams							<i>rivers and streams</i>
Obwałowania przeciwpowodziowe	km	204	78	102	95	248	<i>Flood embankments</i>

a Ponadto oddano do użytku indywidualne przydomowe oczyszczalnie ścieków: w 2000 r. – 578 szt o łącznej przepustowości 502 m³/d, w 2005 r. – 1782 szt i 2101 m³/d, w 2006 r. – 1815 szt i 2214 m³/d, w 2007 r. – 2832 szt i 3189 m³/d., w 2008 r. – 2686 szt i 3075 m³/d. *b* W tym Kuźnica Warężyńska 51,2 hm³. *c* W tym Wióry 35,0 hm³ oraz Nielisz 19,5 hm³.

a Moreover, the following farmstead treatment facilities were completed: in 2000 — 578 with a total capacity of 502 m³/24 h, in 2005 – 1782 and 2101 m³/24 h, in 2006 — 1815 and 2214 m³/24 h, in 2007 - 2832 and 3189m³/24 h, in 2008 - 2686 szt i 3075 m³/24 h. *b* Including Kuźnica Warężyńska - 51,2 hm³. *c* Including Wióry 35,0 hm³ and Nielisz 19,5 hm³

TABL.4(320). NAKŁADY NA ŚRODKI TRWAŁE SŁUŻĄCE OCHRONIE ŚRODOWISKA I GOSPODARCE WODNEJ
WEDŁUG ŹRÓDEŁ FINANSOWANIA I GRUP INWESTORÓW (ceny bieżące)
OUTLAYS ON FIXED ASSETS FOR ENVIRONMENTAL PROTECTION AND WATER MANAGEMENT BY SOURCES OF
FINANCING AND GROUPS OF INVESTORS (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2006	2007	2008	SPECIFICATION
OCHRONA ŚRODOWISKA						
ENVIRONMENTAL PROTECTION						
ŹRÓDŁA FINANSOWANIA						SOURCES OF FINANCING
	w milionach złotych in million zlotys					
Ogółem	6570	5986	6877	7520	8529	Total
		w % ogółem		total %		
Środki własne.....	53,4	49,07	45,52	47,59	50,18	Own funds
w tym gmin	.	18,02	15,30	17,15	17,51	of which gmina funds
Środki z budżetu: centralnego	2,2	1,07	0,98	0,91	1,17	Funds from the central budget
województwa	1,6	0,45	0,67	0,40	0,51	from voivodship budget
powiatu	0,2	0,10	0,24	0,14	0,39	from powiat budget
gminy (współudział)	1,4	1,03	0,86	1,57	1,73	from gmina budget (share)
Środki z zagranicy	3,9	15,96	19,16	14,82	16,35	Funds from abroad
Fundusze ekologiczne (pożyczki, kredyty i dotacje)	20,0	21,15	17,56	20,85	16,57	Ecological funds (credits, loans and allocations)
Kredyty i pożyczki krajowe w tym bankowe	11,7	7,60	11,43	9,96	9,62	Domestic credits and loans, including bank credits and loans
Inne środki w tym nakłady niesfinansowane	5,6	3,56	3,59	3,77	3,47	Other funds, including non-financed outlays
GRUPY INWESTORÓW						
	w milionach złotych in million zlotys					
Ogółem	6570,3	5986,50	6877,76	7520,68	8528,56	Total
		w % ogółem		total %		
Przedsiębiorstwa	52,3	47,20	50,54	54,67	59,40	Enterprises
Gminy	44,4	50,35	46,60	42,78	36,69	Gminas
Jednostki budżetowe	3,3	2,45	2,86	2,55	3,91	Budgetary entities
GOSPODARKA WODNA						
WATER MANAGEMENT						
ŹRÓDŁA FINANSOWANIA						SOURCES OF FINANCING
	w milionach złotych in million zlotys					
Ogółem	1652,7	1715,75	2001,60	2245,43	2264,76	Total
		w % ogółem		total %		
Środki własne.....	45,4	46,13	46,62	48,45	51,48	Own funds
w tym gmin	.	17,80	18,69	18,05	20,77	of which gmina funds
Środki z budżetu: centralnego	9,6	11,16	6,89	4,67	6,19	Funds from the central budget
województwa	9,7	4,94	6,37	9,64	7,41	from voivodship budget
powiatu	-	0,03	0,04	0,01	0,17	from powiat budget
gminy (współudział)	1,3	1,24	1,28	1,00	1,59	from gmina budget (share)
Środki z zagranicy	13,1	10,99	14,85	13,54	11,82	Funds from abroad
Fundusze ekologiczne (pożyczki, kredyty i dotacje)	8,9	16,32	11,45	10,08	11,85	Ecological funds (credits, loans and allocations)
Kredyty i pożyczki krajowe w tym bankowe	4,1	4,65	7,68	8,03	5,85	Domestic credits and loans, including bank credits and loans
Inne środki w tym nakłady niesfinansowane	7,9	4,53	4,80	4,58	3,65	Other funds, including non-financed outlays
GRUPY INWESTORÓW						
	w milionach złotych in million zlotys					
Ogółem	1652,7	1715,75	2001,60	2245,43	2264,76	Total
		w % ogółem		total %		
Przedsiębiorstwa	23,7	33,74	32,17	33,97	45,60	Enterprises
Gminy	39,4	33,48	39,09	33,98	33,00	Gminas
Jednostki budżetowe	36,9	32,79	28,74	32,05	21,40	Budgetary entities

**TABL. 5(321). NAKŁADY NA ŚRODKI TRWAŁE SŁUŻĄCE OCHRONIE ŚRODOWISKA I GOSPODARCE WODNEJ
WEDŁUG POLSKIEJ KLASYFIKACJI DZIAŁALNOŚCI^a W 2008 R. (ceny bieżące)
OUTLAYS ON FIXED ASSETS FOR ENVIRONMENTAL PROTECTION AND WATER MANAGEMENT BY THE POLISH
CLASSIFICATION OF ACTIVITIES^a IN 2008 (current prices)**

POZIOM PKD PKD LEVEL		WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ochrona środowiska Environmental protection		Gospodarka wodna Water management	
dział division	grupa group		w tys.zł in thous. zł	w % in %	w tys.zł in thous. zł	w % in %
		O G O Ł E M / T O T A L.....	8528558,0	100,0	2264763,5	100,0
		SEKCJA A / SECTION A.....	29,2	0,0	9,0	0,0
01			29,2	0,0	9,0	0,0
	01.4		29,2	0,0	9,0	0,0
		SEKCJE C+D+E / SECTION C+D+E	4246792,4	49,8	936924,1	41,4
		SEKCJA C / SECTION C	61274,5	0,7	1775,8	0,1
		PODSEKCJA CA / SUBSECTION CA				
10			37620,9	0,4	1700,6	0,1
	10.1		35910,4	0,4	532,6	0,0
	10.2		1710,5	0,0	1168,0	0,1
11			1113,7	0,0	-	-
	11.1		1113,7	0,0	-	-
		PODSEKCJA CB / SUBSECTION CB				
13			14014,2	0,2	-	-
	13.2		14014,2	0,2	-	-
14			8525,7	0,1	75,2	0,0
	14.1		5922,3	0,1	19,3	0,0
	14.2		129,6	0,0	55,9	0,0
	14.3		1531,6	0,0	-	-
	14.4		145,2	0,0	-	-
	14.5		797,0	0,0	-	-
		SEKCJA D / SECTION D	1079543,9	12,7	20135,9	0,9
		PODSEKCJA DA / SUBSECTION DA				
15			80488,0	0,9	10277,9	0,5
	15.1		33788,6	0,4	411,1	0,0
	15.2		3045,2	0,0	-	-
	15.3		9980,7	0,1	142,6	0,0
	15.4		2405,9	0,0	-	-
	15.5		2664,2	0,0	-	-
	15.6		1004,0	0,0	-	-
	15.7		893,3	0,0	-	-
	15.8		7980,2	0,1	201,3	0,0
	15.9		18725,9	0,2	9522,9	0,4
16			87,7	0,0	-	-
	16.0		87,7	0,0	-	-
		PODSEKCJA DB / SUBSECTION DB				
17			1465,7	0,0	66,0	0,0
	17.2		1382,7	0,0	-	-
	17.4		83,0	0,0	-	-
	17.6		-	-	66,0	0,0
18			1168,5	0,0	-	-
	18.2		1168,5	0,0	-	-
		PODSEKCJA DC / SUBSECTION DC				
19			4424,6	0,1	-	-
	19.1		4424,6	0,1	-	-
		PODSEKCJA DD / SUBSECTION DD				
20			50015,4	0,6	390,6	0,0
	20.1		17925,1	0,2	-	-
	20.2		26889,8	0,3	390,6	0,0
	20.3		4579,6	0,1	-	-
	20.4		29,0	0,0	-	-
	20.5		591,9	0,0	-	-
		PODSEKCJA DE / SUBSECTION DE				
21			53443,4	0,6	-	-
	21.1		47381,0	0,6	-	-
	21.2		6062,4	0,1	-	-
22			10317,2	0,1	-	-
	22.1		9953,1	0,1	-	-
	22.2		364,1	0,0	-	-
		PODSEKCJA DF / SUBSECTION DF				
23			353899,3	4,1	-	-
	23.1		46800,1	0,5	-	-
	23.2		307099,2	3,6	-	-
		PODSEKCJA DG / SUBSECTION DG				
24			80845,8	0,9	5987,9	0,3
	24.1		44082,0	0,5	2662,1	0,1
	24.2		27,0	0,0	-	-
	24.3		705,7	0,0	-	-

TABL. 5(321). NAKŁADY NA ŚRODKI TRWAŁE SŁUŻĄCE OCHRONIE ŚRODOWISKA I GOSPODARCE WODNEJ
WEDŁUG POLSKIEJ KLASYFIKACJI DZIAŁALNOŚCI^a W 2008 R. (ceny bieżące) (cd.)
OUTLAYS ON FIXED ASSETS FOR ENVIRONMENTAL PROTECTION AND WATER MANAGEMENT BY the POLISH
CLASSIFICATION OF ACTIVITIES^a IN 2008 (current prices)(cont.)

Poziom PKD PKD level		WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ochrona środowiska Environmental protection		Gospodarka wodna Water management	
dział division	grupa group		w tys.zł in thous. zł	w % in %	w tys.zł in thous. zł	w % in %
25	24.4	PODSEKCJA DH / SUBSECTION DH	14948,2	0,2	2891,2	0,1
	24.5		1618,6	0,0	200,5	0,0
	24.6		19464,3	0,2	234,1	0,0
	25.1	PODSEKCJA DI / SUBSECTION DI	22830,3	0,3	944,6	0,0
	25.2		13723,2	0,2	938,0	0,0
26	26.1		9107,1	0,1	6,6	0,0
	26.2	PODSEKCJA DJ / SUBSECTION DJ	127821,7	1,5	898,6	0,0
	26.3		22872,8	0,3	-	-
	26.4		2476,0	0,0	-	-
	26.5		1204,2	0,0	-	-
	26.6		709,5	0,0	-	-
	26.7		87172,1	1,0	807,6	0,0
	26.8		3975,3	0,0	91,0	0,0
	27.1		565,0	0,0	-	-
	27.2		8846,8	0,1	-	-
28	28.1	PODSEKCJA DK / SUBSECTION DK	183184,7	2,1	524,2	0,0
	28.2		133156,4	1,6	454,9	0,0
	28.3		1000,9	0,0	-	-
	28.4		9685,3	0,1	69,3	0,0
	28.5		21154,8	0,2	-	-
	28.6		18187,3	0,2	-	-
	28.7		22459,2	0,3	90,1	0,0
	28.8		1575,3	0,0	-	-
	28.9		168,9	0,0	-	-
	28.0		154,8	0,0	-	-
29	29.1	PODSEKCJA DL / SUBSECTION DL	518,3	0,0	-	-
	29.2		2019,6	0,0	90,1	0,0
	29.3		667,0	0,0	-	-
	29.4		17355,3	0,2	-	-
	29.5		22578,2	0,3	513,3	0,0
	29.6		16307,5	0,2	277,3	0,0
	29.7		2529,6	0,0	236,0	0,0
	30.1		669,0	0,0	-	-
	30.2		123,0	0,0	-	-
	30.3		1306,9	0,0	-	-
31	31.1	PODSEKCJA DM / SUBSECTION DM	1474,7	0,0	-	-
	31.2		167,5	0,0	-	-
	31.3		8471,2	0,1	-	-
	31.4		5258,0	0,1	-	-
	31.5		486,3	0,0	-	-
	31.6		459,4	0,0	-	-
	31.7		240,8	0,0	-	-
	31.8		166,6	0,0	-	-
	31.9		1860,1	0,0	-	-
	31.0		277,5	0,0	-	-
32	32.1	PODSEKCJA DN / SUBSECTION DN	13,5	0,0	-	-
	32.2		264,0	0,0	-	-
	32.3		1497,8	0,0	55,0	0,0
	32.4		331,6	0,0	55,0	0,0
	32.5		221,8	0,0	-	-
	32.6		793,8	0,0	-	-
	32.7		150,6	0,0	-	-
	32.8		14879,2	0,2	129,4	0,0
	32.9		10993,3	0,1	-	-
	32.0		3885,9	0,0	129,4	0,0
33	33.1	PODSEKCJA DP / SUBSECTION DP	18817,6	0,2	37,0	0,0
	33.2		10526,4	0,1	8,3	0,0
	33.3		5587,9	0,1	-	-
	33.4		2703,3	0,0	28,7	0,0
	33.5		2636,2	0,0	28,3	0,0
	33.6		1949,8	0,0	28,3	0,0
	33.7		686,4	0,0	-	-
	33.8		17934,7	0,2	193,0	0,0
	33.9		15315,3	0,2	-	-
	33.0					

**TABL. 5(321). NAKŁADY NA ŚRODKI TRWAŁE SŁUŻĄCE OCHRONIE ŚRODOWISKA I GOSPODARCE WODNEJ
WEDŁUG POLSKIEJ KLASYFIKACJI DZIAŁALNOŚCI^a W 2008 R. (ceny bieżące) (cd.)
OUTLAYS ON FIXED ASSETS FOR ENVIRONMENTAL PROTECTION AND WATER MANAGEMENT BY the POLISH
CLASSIFICATION OF ACTIVITIES^a IN 2008 (current prices) (cont.)**

Poziom PKD PKD level		WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ochrona środowiska Environmental protection		Gospodarka wodna Water management	
dział division	grupa group		w tys.zł in thous. zł	w % in %	w tys.zł in thous. zł	w % in %
40	37.2	SEKCJA E / SECTION E	2619,4	0,0	193,0	0,0
			3105974,0	36,4	915012,4	40,4
	40.1		1258478,8	14,8	14171,4	0,6
	40.2		831888,4	9,8	8002,4	0,4
41	40.3	SEKCJA F / SECTION F	10081,7	0,1	-	-
	41.0		416508,7	4,9	6169,0	0,3
			1847495,2	21,7	900841,0	39,8
			80388,8	0,9	14372,8	0,6
45	45.2	SEKCJA G / SECTION G	80388,8	0,9	14372,8	0,6
	45.3		79374,2	0,9	14325,6	0,6
	45.4		899,5	0,0	32,4	0,0
	45.5		101,0	0,0	-	-
50		SEKCJA H / SECTION H	14,1	0,0	14,8	0,0
	50.1		52034,1	0,6	578,8	0,0
	50.2		2418,5	0,0	-	-
	50.5		1253,0	0,0	-	-
51		SEKCJA I / SECTION I	426,0	0,0	-	-
	51.2		739,5	0,0	-	-
	51.3		47360,2	0,6	574,8	0,0
	51.4		2472,0	0,0	16,5	0,0
52	51.5	SEKCJA J / SECTION J	289,9	0,0	281,6	0,0
	51.8		495,8	0,0	-	-
	51.9		36897,9	0,4	276,7	0,0
			307,5	0,0	-	-
55	52.1	SEKCJA K / SECTION K	6897,1	0,1	-	-
	52.4		2255,4	0,0	4,0	0,0
			2238,4	0,0	4,0	0,0
			17,0	0,0	-	-
60	55.1	SEKCJA L / SECTION L	2069,5	0,0	-	-
	55.2		2069,5	0,0	-	-
	55.3		594,0	0,0	-	-
			1420,2	0,0	-	-
62	60.1	SEKCJA M / SECTION M	55,3	0,0	-	-
	60.2		56360,0	0,7	1603,5	0,1
	60.3		48455,3	0,6	1587,6	0,1
			34299,4	0,4	178,6	-
63	62.1	SEKCJA N / SECTION N	11094,5	0,1	1409,0	0,1
	63.1		3061,4	0,0	-	-
	63.2		78,0	0,0	-	-
	63.4		78,0	0,0	-	-
64	64.1	SEKCJA O / SECTION O	6894,1	0,1	15,9	0,0
	64.2		5748,4	0,1	-	-
			1110,2	0,0	15,9	0,0
			35,5	0,0	-	-
70	64.1	SEKCJA P / SECTION P	932,6	0,0	-	-
	64.2		476,5	0,0	-	-
			456,1	0,0	-	-
			304679,7	3,6	64373,8	2,8
73	70.1	SEKCJA Q / SECTION Q	133512,3	1,6	15741,5	0,7
	70.2		18042,5	0,2	4353,0	0,2
	70.3		87394,1	1,0	10170,5	0,4
			28075,7	0,3	1218,0	0,1
74	73.1	SEKCJA R / SECTION R	5956,9	0,1	-	-
	74.1		5956,9	0,1	-	-
	74.2		165210,5	1,9	48632,3	2,1
	74.7		126854,7	1,5	33224,1	1,5
75		SEKCJA S / SECTION S	38234,3	0,4	15408,2	0,7
	75.1		121,5	0,0	-	-
	75.2		3334048,9	39,1	1185675,3	52,4
			3334048,9	39,1	1185675,3	52,4
80	80.4	SEKCJA T / SECTION T	3321392,4	38,9	1185661,3	52,4
			12656,5	0,1	14,0	0,0
			40,0	0,0	-	-
			40,0	0,0	-	-
85		SEKCJA U / SECTION U	40,0	0,0	-	-
	85.1		51719,3	0,6	2126,8	0,1
			51719,3	0,6	2126,8	0,1
			51719,3	0,6	2126,8	0,1

a See Annex, page 518

[illegible][illegible]

[illegible]

KIERUNKI INWESTOWANIA <i>DIRECTIONS OF INVESTING</i>	Ogółem <i>Total</i>	Środki <i>Funds</i>						Fundusze ekolo- giczne (poży- czki, kredyty i dotacje) <i>Ecologi- cal funds - credits, loans and alloca- tions</i>	Kredyty i poży- czki krajowe w tym bankowe <i>Dome- stic cre- dits and loans, includ- ing bank credits and loans</i>	Inne środki w tym nakłady niesfi- nanso- wane <i>Other funds, including non- financed outlays</i>
		własne <i>own</i>	z budżetu <i>from budget</i>			z zagranicy <i>from abroad</i>				
			central- nego <i>central</i>	woje- wódz- twa <i>voivod- ship</i>	powiatu <i>powiat</i>					
							gminy (współ- udział) <i>gmina (share)</i>			
	w tysiącach złotych <i>in thousand zlotys</i>									
Pomiary, kontrola, działalność laboratoriów... <i>Measurements, control, the activity of laboratories</i>	7861,8	6849,9	238,6	2,8	-	-	-	297,0	473,5	-
Pozostałe rodzaje działalności ..... <i>Other types of activity</i>	14631,7	10167,1	961,9	-	22,0	100,0	121,3	805,7	1629,7	824,0
systemy obiegowego zasilania wodą	9430,9	8232,2	-	-	-	-	121,3	141,0	112,4	824,0
<i>rotary system of water supply</i>										
zabezpieczenie przed przenikaniem zanieczyszczeń do rzek, mórz oraz innych akwenów powstających przy transporcie wodnym ..	41,0	41,0	-	-	-	-	-	-	-	-
<i>protection against permeating of contaminants to rivers, seas and other reservoirs during water transport</i>										
utworzenie stref ochrony źródeł i ujęć wody	263,7	89,5	164,9	-	-	-	-	-	9,3	-
<i>the creation of protection zones of water sources and intakes</i>										
inne rodzaje działalności.....	4896,1	1804,4	797,0	-	22,0	100,0	-	664,7	1508,0	-
<i>other types of activity</i>										
GOSPODARKA ODPADAMI ..... <i>WASTE MANAGEMENT</i>	612939,0	391637,9	12776,0	5004,0	878,4	18220,2	33980,4	89529,3	53940,5	6972,3
Zapobieganie zanieczyszczeniom ..... <i>Preventing pollution</i>	12512,6	8164,8	-	-	104,7	-	-	-	3397,0	846,1
w tym nowe techniki i technologie mało- i bezodpadowe	2104,0	1153,2	-	-	104,7	-	-	-	-	846,1
<i>of which new no- and low-waste methods technologies</i>										
Zbieranie odpadów i ich transport ..... <i>Waste collection and transport</i>	185197,4	141031,0	125,2	3685,0	97,6	3390,1	14160,0	10891,9	11553,2	263,4
w tym odpadów komunalnych	88200,8	70867,0	-	50,0	38,6	2605,9	410,0	6445,4	7783,9	-
<i>of which municipal waste</i>										
selektywne zbieranie odpadów.....	88529,2	60530,9	125,2	3500,0	20,0	926,4	14160,0	5731,3	3436,0	99,4
w tym odpadów komunalnych	11960,7	8202,5	-	-	20,0	486,4	410,0	2553,8	288,0	-
<i>selective collection of waste, including municipal waste</i>										

[illegible]

KIERUNKI INWESTOWANIA <i>DIRECTIONS OF INVESTING</i>	Ogółem <i>Total</i>	Środki <i>Funds</i>						Fundusze ekolo- giczne (poży- czki, kredyty i dotacje) <i>Ecologi- cal funds - credits, loans and alloca- tions</i>	Kredyty i poży- czki krajowe w tym bankowe <i>Dome- stic cre- dits and loans, includ- ing bank credits and loans</i>	Inne środki w tym nakłady niesfi- nanso- wane <i>Other funds, including non- financed outlays</i>
		własne <i>own</i>	z budżetu		<i>from budget</i>		z zagranicy <i>from abroad</i>			
			central- nego <i>central</i>	woje- wódz- twa <i>voivod- ship</i>	powiatu <i>powiat</i>	gminy (współ- udział) <i>gmina (share)</i>				
inne metody unieszkodliwia- nia i usuwania odpadów komunalnych..... <i>other methods of treatment and disposal of municipal waste</i>	16396,0	8396,3	-	-	-	1382,9	774,3	5531,9	310,6	-
w tym kompostowanie ..... <i>of which composting</i>	8885,0	3672,3	-	-	-	1382,9	774,3	3055,5	-	-
inne metody unieszkodliwia- nia i usuwania odpadów z wyłączeniem komunalnych.. <i>other methods of treatment and disposal of waste excluding municipal waste</i>	2452,2	1146,2	671,0	-	-	195,0	-	200,0	240,0	-
w tym kompostowanie ..... <i>of which composting</i>	922,3	527,3	-	-	-	195,0	-	200,0	-	-
Pomiary, kontrola, działal- ność laboratoriów..... <i>Measurements, control, the activity of laboratories</i>	1116,3	419,7	-	-	-	15,0	15,0	516,6	150,0	-
Pozostałe rodzaje działal- ności ..... <i>Other types of activity</i>	200810,0	115549,3	11979,8	319,0	20,0	11088,7	5473,9	29307,7	24827,0	2244,6
związane z recyklingiem i wykorzystywaniem odpadów.. <i>related to recycling and waste management</i>	125791,0	64097,8	295,0	228,0	20,0	11055,9	4890,3	18958,4	24086,0	2159,6
rekultywacja hałd, stawów osadowych i składowisk odpadów oraz innych terenów zdewastowanych i zdegradowanych	62218,7	41218,6	11684,8	91,0	-	32,8	-	8365,5	741,0	85,0
<i>reclamation of waste, dumps, sludge tanks, waste landfill sites and other deva-stated and degraded land</i>										
urządzenia do przeróbki i zagospodarowania osadów z oczyszczalni ścieków..... <i>equipment for processing and management of sludge from waste water treatment plants</i>	12660,0	10104,6	-	-	-	-	583,6	1971,8	-	-
inne rodzaje działalności..... <i>other types of activity</i>	140,3	128,3	-	-	-	-	-	12,0	-	-
OCHRONA GLEB, OCHRONA WÓD POD- ZIEMNYCH I PO- WIERZCHNIOWYCH ..... <i>PROTECTION OF SOIL, PROTECTION OF UNDERGROUND AND SURFACE WATERS</i>	68428,5	58590,4	2390,2	222,3	269,9	-	4213,4	1283,9	928,6	529,8

[illegible]

[illegible]

TABL.6(322). NAKŁADY NA ŚRODKI TRWAŁE SŁUŻĄCE OCHRONIE ŚRODOWISKA WEDŁUG KIERUNKÓW INWESTOWANIA I ŹRÓDEŁ FINANSOWANIA W 2008 R.(ceny bieżące) (dok.)
OUTLAYS ON FIXED ASSETS FOR ENVIRONMENTAL PROTECTION BY DIRECTIONS OF INVESTING AND SOURCES OF FINANCING IN 2008 (current prices) (cont.)

KIERUNKI INWESTOWANIA DIRECTIONS OF INVESTING	Ogółem Total	Środki Funds						Fundusze ekolo- giczne (poży- czki, kredyty i dotacje) Ecologi- cal funds - credits, loans and alloca- tions	Kredyty i poży- czki krajowe w tym bankowe Dome- stic cre- dits and loans, includ- ing bank credits and loans	Inne środki w tym nakłady niesfi- nanso- wane Other funds, including non- financed outlays
		własne own	z budżetu		from budget		z zagranicy from abroad			
			central- nego central	woje- wódz- twa voivod- ship	powiatu powiat	gminy (współ- udział) gmina (share)				
	w tysiącach złotych in thousand zlotys									
Działalność edukacyjna, szkoleniowa i informacyjna	2933,2	2619,7	-	-	-	-	-	313,5	-	-
Educational, training and information activity										
Działalności wyżej nie iden- tyfikowane prowadzące do niepodzielnych wydatków...	11,5	11,5	-	-	-	-	-	-	-	-
Activities not identified above leading to indivisible expenditures										
Działalności gdzie indziej nie sklasyfikowane	284460,3	140577,3	7372,7	4326,3	5030,4	936,4	14535,6	73013,9	36322,6	2345,1
Activities not classified elsewhere										
oszczędzanie energii (wyłącznie w celu ochrony środowiska)	281980,1	138097,1	7372,7	4326,3	5030,4	936,4	14535,6	73013,9	36322,6	2345,1
energy saving (only for the purpose of environmental protection										
wymiana oświetlenia na energooszczędne	7673,2	6529,8	-	-	-	-	-	660,7	482,7	-
replacement of lightning on energy-saving one										
inwestycje energooszczędne dotyczące centralnego ogrzewania i ciepłej wody oraz docieplania budynków	274306,9	131567,3	7372,7	4326,3	5030,4	936,4	14535,6	72353,2	35839,9	2345,1
energy-saving investment concerning central heating, hot water and insulation of buildings										
inne działalności	2480,2	2480,2	-	-	-	-	-	-	-	-
other activities										

a Atmosferycznego i klimatu. b Poprzez modyfikację procesów technologicznych i zwiększenie efektywności wykorzystania energii. c Dotyczy emisji gazów cieplarnianych oraz gazów, które niekorzystnie wpływają na warstwę ozonową stratosfery (dwutlenek węgla, metan, podtlenek azotu, freony i halony). d Innych niżel gazów cieplarnianych oraz gazów, które niekorzystnie wpływają na warstwę ozonową stratosfery (dwutlenek węgla, metan, podtlenek azotu, freony i halony). e Poprzez modyfikację procesów technologicznych. f Powodujące zmniejszenie ilości wytwarzanych ścieków oraz stężeń zanieczyszczeń i zmniejszenie ilości osadów ściekowych. g Z wyłączeniem ochrony miejsc pracy. h Z wyłączeniem bezpieczeństwa zewnętrznego.

a Of air and climate. b Through modification of technological processes and the increase in efficiency of energy use. c Concerns emission of greenhouse gases and gases that have a harmful influence on the ozone layer of stratosphere (carbon dioxide, methane, nitrogen oxide, chlorofluorocarbons and halocarbons). d Of other than greenhouse gases and gases that have a harmful influence on the ozone layer of stratosphere (carbon dioxide, methane, nitrogen oxide, chlorofluorocarbons and halocarbons). e Through modification of technological processes. f Resulting in reduction of the amount of waste water produced and pollutant concentration and reduction of the amount of sewage sludge. g Excluding protection of workplaces. h Excluding external security.

**TABL.7(323). NAKŁADY NA ŚRODKI TRWAŁE SŁUŻĄCE OCHRONIE ŚRODOWISKA WEDŁUG ŹRÓDEŁ
FINANSOWANIA I WOJEWÓDZTW W 2008 R.** (ceny bieżące)
*OUTLAYS ON FIXED ASSETS FOR ENVIRONMENTAL PROTECTION BY SOURCES OF FINANCING AND
VOIVODSHIP IN 2008 (current prices)*

WOJEWÓDZTWA VOIVODSHIPS	Ogółem Total	Środki Funds						Fundusze ekolo- giczne (pożyczki, kredyty i dotacje) Ecological funds (credits, loans and alloca- tions)	Kredyty i poży- czki krajowe w tym bankowe Domestic credits and loans, including bank credits and loans	Inne środki w tym nakłady niesfi- nanso- wane Other funds, including non- financed outlays
		własne own	z budżetu		from budget		z zagranicy from abroad			
			central- nego state	woje- wództwa voivod- ship	powiatu powiat	gminy (współ- udział) gmina (share)				
w tysiącach złotych in thousand zlotys										
P O L S K A	8528558,0	4279276,9	99777,8	43677,6	33508,9	147312,7	1394831,4	1413301,8	820645,3	296225,6
P O L A N D										
Dolnośląskie.....	705109,4	337057,7	10890,5	381,5	1390,9	711,9	80487,0	201464,1	61706,8	11019,0
Kujawsko-pomorskie ...	336923,2	174384,2	4750,2	260,7	2946,7	2616,0	88122,2	47488,1	10339,6	6015,5
Lubelskie.....	206929,2	83343,7	3369,3	2482,8	1051,1	2839,9	15526,8	30182,5	59222,8	8910,3
Lubuskie.....	234515,5	94392,6	10276,3	4311,0	1255,2	6858,2	6595,0	75256,2	30059,6	5511,4
Łódzkie	558728,1	267944,6	13305,8	3050,9	903,1	3291,1	79625,3	128265,8	34217,3	28124,2
Małopolskie.....	582544,4	262750,8	10392,4	2675,4	1062,8	4893,2	117492,0	127218,6	32573,8	23485,4
Mazowieckie	1455969,3	833635,2	5830,9	16070,8	3095,3	47401,8	115502,5	235476,3	179633,6	19322,9
Opolskie	255576,1	119913,7	2003,9	5973,1	20,0	7586,3	20846,8	58086,5	23400,1	17745,7
Podkarpackie.....	296033,4	150142,7	553,3	2433,6	805,4	5269,2	71520,8	43101,6	20300,5	1906,3
Podlaskie	174866,7	123327,3	157,2	486,6	570,0	192,8	3471,3	37366,5	9093,8	201,2
Pomorskie	481352,6	237890,4	1023,1	340,0	-	25871,0	92545,4	73705,8	48855,8	1121,1
Śląskie.....	1639978,8	752507,1	23630,9	1243,4	956,6	15001,7	470050,2	179948,9	164824,6	31815,4
Świętokrzyskie.....	244954,2	167018,3	484,0	909,1	2644,7	12682,6	12844,9	14449,7	32264,5	1656,4
Warmińsko-mazurskie ..	139386,7	89308,0	1139,8	892,7	2,9	3400,9	14967,3	15031,5	9225,3	5418,3
Wielkopolskie	767701,2	459320,1	5722,5	981,0	13269,9	8321,3	23737,3	90646,7	33772,9	131929,5
Zachodniopomorskie...	447989,2	126340,5	6247,7	1185,0	3534,3	374,8	181496,6	55613,0	71154,3	2043,0

**TABL. 8(324). NAKŁADY NA ŚRODKI TRWAŁE SŁUŻĄCE OCHRONIE ŚRODOWISKA WEDŁUG GRUP INWESTORÓW
I WOJEWÓDZTW W 2008 R.** (ceny bieżące)
*OUTLAYS ON FIXED ASSETS FOR ENVIRONMENTAL PROTECTION BY GROUPS OF INVESTORS AND VOIVODSHIP
IN 2008 (current prices)*

WOJEWÓDZTWA VOIVODSHIPS	Ogółem Total	Grupy inwestorów Groups of investors		
		przedsiębiorstwa enterprises	gminy gminas	jednostki budżetowe budgetary entities
		w tysiącach złotych in thousand zlotys		
P O L S K A	8528558,0	5065787,1	3129008,4	333762,5
P O L A N D				
Dolnośląskie.....	705109,4	353521,4	263103,6	88484,4
Kujawsko-pomorskie	336923,2	210464,0	120565,6	5893,6
Lubelskie.....	206929,2	75908,0	117690,4	13330,8
Lubuskie.....	234515,5	182320,6	40954,3	11240,6
Łódzkie	558728,1	375491,0	173162,3	10074,8
Małopolskie.....	582544,4	347959,7	203927,1	30657,6
Mazowieckie	1455969,3	836641,5	582919,9	36407,9
Opolskie	255576,1	154429,6	101040,5	106,0
Podkarpackie.....	296033,4	151379,2	134210,3	10443,9
Podlaskie	174866,7	113344,1	61289,0	233,6
Pomorskie	481352,6	282588,5	173180,0	25584,1
Śląskie.....	1639978,8	890035,1	712234,8	37708,9
Świętokrzyskie.....	244954,2	191635,7	39138,9	14179,6
Warmińsko-mazurskie	139386,7	58031,1	63333,8	18021,8
Wielkopolskie	767701,2	481410,7	262977,6	23312,9
Zachodniopomorskie	447989,2	360626,9	79280,3	8082,0

TABL. 9(325). NAKŁADY NA ŚRODKI TRWAŁE SŁUŻĄCE OCHRONIE ŚRODOWISKA WEDŁUG KIERUNKÓW
INWESTOWANIA I GRUP INWESTORÓW W 2008 R. (ceny bieżące)
OUTLAYS ON FIXED ASSETS FOR ENVIRONMENTAL PROTECTION BY DIRECTIONS OF INVESTING AND GROUPS
OF INVESTORS IN 2008 (current prices)

KIERUNKI INWESTOWANIA DIRECTIONS OF INVESTING	Ogółem Total	Grupy inwestorów Groups of investors		
		przedsię- biorstwa enterprises	gminy gminas	jednostki budżetowe budgetary entities
		w tysiącach złotych	in thousand zlotys	
O G Ó Ł E M	8528558,0	5065787,1	3129008,4	333762,5
T O T A L				
OCHRONA POWIETRZA ^a	1969191,3	1903445,2	56065,3	9680,8
AIR PROTECTION ^a				
Zapobieganie zanieczyszczeniom ^b	947383,6	885104,8	56062,2	6216,6
Preventing pollution ^b				
w zakresie ochrony powietrza.....	737315,3	675036,5	56062,2	6216,6
in the scope of air protection				
nowe techniki i technologie spalania paliw	550752,9	499355,3	46982,0	4415,6
modern fuel combustion technologies				
w tym modernizacja kotłowni i ciepłowni.....	549062,9	498518,3	46129,0	4415,6
of which the modernisation of boiler and thermal energy plants				
dostosowanie układów zasilania i silników spalinowych do paliwa gazowego	6705,8	6633,8	72,0	-
adjusting power supply systems and internal-combustion engines to gas fuel				
niekonwencjonalne źródła energii.....	179856,6	169047,4	9008,2	1801,0
unconventional energy sources				
w zakresie ochrony klimatu i warstwy ozonowej ^c	210068,3	210068,3	-	-
in the scope of climate and ozone layer protection ^c				
Redukcja zanieczyszczeń	1015393,5	1012718,4	-	2675,1
Pollution reduction				
w zakresie ochrony powietrza.....	967175,4	965049,2	-	2126,2
in the scope of air protection				
pyłowych	599907,4	599763,1	-	144,3
particulates				
gazów odlotowych ^d	367268,0	365286,1	-	1981,9
waste gases ^d				
w zakresie ochrony klimatu i warstwy ozonowej ^c	48218,1	47669,2	-	548,9
in the scope of climate and ozone layer protection ^c				
Pomiary, kontrola, działalność laboratoriów	5414,0	4621,8	3,1	789,1
Measurements, control, the activity of laboratories				
Inne rodzaje działalności	1000,2	1000,2	-	-
Other types of activity				
GOSPODARKA ŚCIEKOWA I OCHRONA WÓD	5433088,7	2448238,3	2780350,1	204500,3
WASTE WATER MANAGEMENT AND PROTECTION OF WATER				
Zapobieganie zanieczyszczeniom ^e	90442,4	90343,3	-	99,1
Preventing pollution ^e				
w tym nowe techniki i technologie produkcji ^f	14896,9	14896,9	-	-
of which new production techniques and technologies ^f				
Sieć kanalizacyjna	3928575,8	1483554,6	2319485,7	125535,5
Sewerage system				
odprowadzająca ścieki	3210231,0	1307281,3	1853248,7	49701,0
discharging waste water				
wody (ścieki) opadowe	718344,8	176273,3	466237,0	75834,5
precipitation water (waste water)				
Oczyszczanie ścieków	1382379,9	845870,8	459260,1	77249,0
Waste water treatment				
przemysłowych.....	116407,2	116339,2	-	68,0
industrial				
komunalnych	1182105,6	680574,5	424482,7	77048,4
municipal				
indywidualne przydomowe.....	35020,4	110,4	34777,4	132,6
individual farmstead				
podczyszczanie ścieków przemysłowych	48846,7	48846,7	-	-
pre-treatment of industrial waste water				
Oczyszczanie wód chłodniczych	9197,1	9197,1	-	-
Cooling waters treatment				
Pomiary, kontrola, działalność laboratoriów	7861,8	6255,5	203,9	1402,4
Measurements, control, the activity of laboratories				
Pozostałe rodzaje działalności	14631,7	13017,0	1400,4	214,3
Other types of activity				
systemy obiegowego zasilania wodą	9430,9	9430,9	-	-
rotary system of water supply				

TABL. 9(325). NAKŁADY NA ŚRODKI TRWAŁE SŁUŻĄCE OCHRONIE ŚRODOWISKA WEDŁUG KIERUNKÓW INWESTOWANIA I GRUP INWESTORÓW W 2008 R. (ceny bieżące) (cd.)

OUTLAYS ON FIXED ASSETS FOR ENVIRONMENTAL PROTECTION BY DIRECTIONS OF INVESTING AND GROUPS OF INVESTORS IN 2008 (current prices) (cont.)

KIERUNKI INWESTOWANIA <i>DIRECTIONS OF INVESTING</i>	Ogółem <i>Total</i>	Grupy inwestorów <i>Groups of investors</i>		
		przedsiębiorstwa <i>enterprises</i>	gminy <i>gminas</i>	jednostki budżetowe <i>budgetary entities</i>
		w tysiącach złotych <i>in thousand zlotys</i>		
zabezpieczenie przed przenikaniem zanieczyszczeń do rzek, mórz oraz innych akwenów powstających przy transporcie wodnym	41,0	41,0	-	-
<i>protection against permeating of contaminants to rivers, seas and other reservoirs during water transport</i>				
utworzenie stref ochrony źródeł i ujęć wody	263,7	14,6	249,1	-
<i>the creation of protection zones of water sources and intakes</i>				
inne rodzaje działalności	4896,1	3530,5	1151,3	214,3
<i>other types of activity</i>				
GOSPODARKA ODPADAMI	612939,0	510238,3	77143,8	25556,9
<i>WASTE MANAGEMENT</i>				
Zapobieganie zanieczyszczeniom^e	12512,6	12512,6	-	-
<i>Preventing pollution^e</i>				
w tym nowe techniki i technologie mało- i bezodpadowe	2104,0	2104,0	-	-
<i>of which new no- and low- waste methods and technologies</i>				
Zbieranie odpadów i ich transport	185197,4	169389,6	9804,6	6003,2
<i>Waste collection and transport</i>				
w tym odpadów komunalnych	88200,8	74674,2	8988,9	4537,7
<i>of which municipal waste</i>				
selektywne zbieranie odpadów	88529,2	84413,8	2954,0	1161,4
<i>selective collection of waste</i>				
w tym odpadów komunalnych	11960,7	8834,5	2605,6	520,6
<i>of which municipal waste</i>				
Unieszkodliwianie i usuwanie odpadów niebezpiecznych	56673,5	56664,2	9,3	-
<i>Treatment and disposal of hazardous waste</i>				
spalanie odpadów komunalnych	2997,5	2997,5	-	-
<i>municipal waste incineration</i>				
spalanie odpadów z wyłączeniem komunalnych	45849,8	45849,8	-	-
<i>incineration of waste excluding municipal waste</i>				
w tym termiczne przekształcanie	42822,5	42822,5	-	-
<i>which thermally processed</i>				
składowanie odpadów komunalnych	432,2	422,9	9,3	-
<i>municipal waste land filling</i>				
składowanie odpadów z wyłączeniem komunalnych	3332,8	3332,8	-	-
<i>land filling of waste excluding municipal waste</i>				
inne metody unieszkodliwiania i usuwania odpadów z wyłączeniem komunalnych	4061,2	4061,2	-	-
<i>other methods of treatment and disposal of waste excluding municipal waste</i>				
Unieszkodliwianie i usuwanie odpadów innych niż niebezpieczne	156629,2	99913,2	37751,6	18964,4
<i>Treatment and disposal of waste other than hazardous waste</i>				
spalanie odpadów komunalnych	12655,9	11738,0	917,9	-
<i>municipal waste incineration</i>				
w tym termiczne przekształcanie	12455,0	11537,1	917,9	-
<i>of which thermally processed</i>				
spalanie odpadów z wyłączeniem komunalnych	6569,3	6569,3	-	-
<i>incineration of waste excluding municipal waste</i>				
składowanie odpadów komunalnych	86548,2	33905,3	33678,5	18964,4
<i>municipal waste land filling</i>				
składowanie odpadów z wyłączeniem komunalnych	32007,6	32007,6	-	-
<i>land filling of waste excluding municipal waste</i>				
inne metody unieszkodliwiania i usuwania odpadów komunalnych	16396,0	13240,8	3155,2	-
<i>other methods of treatment and disposal of municipal waste</i>				
w tym kompostowanie	8885,0	5839,1	3045,9	-
<i>of which composting</i>				
inne metody unieszkodliwiania i usuwania odpadów z wyłączeniem komunalnych	2452,2	2452,2	-	-
<i>other methods of treatment and disposal of waste excluding municipal waste</i>				
w tym kompostowanie	922,3	922,3	-	-
<i>of which composting</i>				
Pomiary, kontrola, działalność laboratoriów	1116,3	1017,4	63,6	35,3
<i>Measurements, control, the activity of laboratories</i>				
Pozostałe rodzaje działalności	200810,0	170741,3	29514,7	554,0
<i>Other types of activity</i>				
związane z recyklingiem i wykorzystywaniem odpadów	125791,0	122766,8	2533,0	491,2
<i>related to recycling and waste management</i>				

TABL. 9(325). NAKŁADY NA ŚRODKI TRWAŁE SŁUŻĄCE OCHRONIE ŚRODOWISKA WEDŁUG KIERUNKÓW
INWESTOWANIA I GRUP INWESTORÓW W 2008 R. (ceny bieżące) (cd.)
OUTLAYS ON FIXED ASSETS FOR ENVIRONMENTAL PROTECTION BY DIRECTIONS OF INVESTING AND GROUPS
OF INVESTORS IN 2008 (current prices) (cont.)

KIERUNKI INWESTOWANIA DIRECTIONS OF INVESTING	Ogółem Total	Grupy inwestorów Groups of investors		
		przedsię- biorstwa enterpri- ses	gminy gminas	jednostki budżetowe budgetary entities
	w tysiącach złotych	in thousand zlotys		
związane z recyklingiem i wykorzystywaniem odpadów	125791,0	122766,8	2533,0	491,2
related to recycling and waste management				
rekultywacja hałd, stawów osadowych i składowisk odpadów oraz innych terenów zdevastowanych i zdegradowanych	62218,7	35204,2	26981,7	32,8
reclamation of waste dumps, sludge tanks, waste landfill sites and other devastated and degraded land				
urządzenia do przeróbki i zagospodarowania osadów z oczyszczalni ścieków.....	12660,0	12642,0	-	18,0
equipment for processing and management of sludge from waste water treatment plants				
inne rodzaje działalności.....	140,3	128,3	-	12,0
other types of activity				
OCHRONA I PRZYWRÓCENIE WARTOŚCI UŻYTKOWEJ GLEB, OCHRONA WÓD PODZIEMNYCH I POWIERZCHNIOWYCH	68428,5	63992,7	1107,8	3328,0
PROTECTION AND RESTORATION OF UTILITY VALUE OF SOIL, PROTECTION OF UNDERGROUND AND SURFACE WATERS				
Zapobieganie infiltracji zanieczyszczeń.....	54895,7	52964,9	-	1930,8
Preventing contamination infiltration				
Oczyszczanie gleb i wód	6733,1	5758,2	-	974,9
Treatment of soil and water				
Ochrona przed erozją i inną fizyczną degradacją	783,2	-	783,2	-
Protection against erosion and other physical degradation				
Zapobieganie zasoleniu gleb oraz przywracanie właściwego zasolenia.....	269,2	269,2	-	-
Preventing soil salinity and restoration of appropriate salinity level				
Pomiary, kontrola, działalność laboratoriów	1173,2	1091,6	36,6	45,0
Measurements, control, the activity of laboratories				
Pozostałe rodzaje działalności	4574,1	3908,8	288,0	377,3
Other types of activity				
ZMNIEJSZANIE HAŁASU I WIBRACJI ^g	147292,6	62715,1	34766,9	49810,6
NOISE AND VIBRATION REDUCTION ^g				
Ochrona poprzez modyfikację źródeł hałasu/wibracji.....	9590,7	6526,2	-	3064,5
Protection through modification of the sources of noise/vibration				
ruch drogowy i kolejowy	4980,8	1916,3	-	3064,5
road and rail traffic				
hałas przemysłowy i pozostały	4609,9	4609,9	-	-
industrial and other noise				
Budowa urządzeń anty-hałasowych i anty-wibracyjnych	136765,3	56044,4	34749,8	45971,1
Construction of anti-noise and anti-vibration equipment				
ruch drogowy i kolejowy	108954,3	28233,4	34749,8	45971,1
road and rail traffic				
hałas przemysłowy i pozostały	27811,0	27811,0	-	-
industrial and other noise				
Pomiary, kontrola, działalność laboratoriów	936,6	144,5	17,1	775,0
Measurements, control, the activity of laboratories				
OCHRONA RÓŻNORODNOŚCI BIOLOGICZNEJ I KRAJOBRAZU	2988,2	1084,1	1778,3	125,8
PROTECTION OF BIODIVERSITY AND LANDSCAPE				
Ochrona i odbudowa gatunków i siedlisk.....	2901,1	1079,2	1696,1	125,8
Protection and reconstruction of species and habitats				
Ochrona naturalnego i półnaturalnego krajobrazu	23,2	-	23,2	-
Protection of natural and semi-natural landscape				
Pomiary, kontrola, działalność laboratoriów	13,0	-	13,0	-
Measurements, control, the activity of laboratories				
Pozostałe rodzaje działalności	50,9	4,9	46,0	-
Other types of activity				
OCHRONA PRZED PROMIENIOWANIEM JONIZUJĄCYM ^h	-	-	-	-
PROTECTION AGAINST IONIZING RADIATION ^h				
DZIAŁALNOŚĆ BADAWCZO-ROZWOJOWA	5220,4	679,4	40,0	4501,0
RESEARCH AND DEVELOPMENT ACTIVITY				
Działalność w zakresie dziedzin wcześniej wymienionych	5220,4	679,4	40,0	4501,0
Activity in the scope of previously mentioned areas				
POZOSTAŁA DZIAŁALNOŚĆ ZWIĄZANA Z OCHRONĄ ŚRODOWISKA	289409,3	75394,0	177756,2	36259,1
OTHER ACTIVITIES RELATED TO ENVIRONMENTAL PROTECTION				
Administrowanie, zarządzanie środowiskiem	2004,3	538,0	968,7	497,6
Environmental administration and management				

TABL. 9(325). NAKŁADY NA ŚRODKI TRWAŁE SŁUŻĄCE OCHRONIE ŚRODOWISKA WEDŁUG KIERUNKÓW INWESTOWANIA I GRUP INWESTORÓW W 2008 R. (ceny bieżące) (dok.)
OUTLAYS ON FIXED ASSETS FOR ENVIRONMENTAL PROTECTION BY DIRECTIONS OF INVESTING AND GROUPS AND INVESTORS IN 2008 (current prices) (cont.)

KIERUNKI INWESTOWANIA DIRECTIONS OF INVESTING	Ogółem Total	Grupy inwestorów Groups of investors		
		przedsię- biorstwa enterprises	gminy gminas	jednostki budżetowe budgetary entities
		w tysiącach złotych in thousand zlotys		
Działalność edukacyjna, szkoleniowa i informacyjna ..... Educational, training and information activity	2933,2	25,1	2697,8	210,3
Działalności wyżej nie identyfikowane prowadzące do niepodzielnych wydatków ..... Activities not identified above leading to indivisible expenditures	11,5	11,5	-	-
Działalności gdzie indziej nie sklasyfikowane ..... Activities not classified elsewhere	284460,3	74819,4	174089,7	35551,2
oszczędzanie energii (wyłącznie w celu ochrony środowiska)..... energy saving (only for the purpose of environmental protection)	281980,1	72339,2	174089,7	35551,2
wymiana oświetlenia na energooszczędne ..... replacement of lightning on energy-saving one	7673,2	3169,8	4503,4	-
inwestycje energooszczędne dotyczące centralnego ogrzewania i ciepłej wody oraz docieplania budynków ..... energy-saving investment concerning central heating, hot water and insulation of buildings	274306,9	69169,4	169586,3	35551,2
inne działalności..... other activities	2480,2	2480,2	-	-

a Atmosferycznego i klimatu. b Poprzez modyfikację procesów technologicznych i zwiększenie efektywności wykorzystania energii. c Dotyczy emisji gazów cieplarnianych oraz gazów, które niekorzystnie wpływają na warstwę ozonową stratosfery (dwutlenek węgla, metan, podtlenek azotu, freony i halony). d Innych aniżeli gazy cieplarniane oraz gazy, które niekorzystnie wpływają na warstwę ozonową stratosfery (dwutlenek węgla, metan, podtlenek azotu, freony i halony). e Poprzez modyfikację procesów technologicznych. f Powodujące zmniejszenie ilości wytwarzanych ścieków oraz stężeń zanieczyszczeń i zmniejszenie ilości osadów ściekowych. g Z wyłączeniem ochrony miejsc pracy. h Z wyłączeniem bezpieczeństwa zewnętrznego.
a Of air and climate. b Through modification of technological processes and the increase in efficiency of energy use. c Concerns emission of greenhouse gases and gases that have a harmful influence on the ozone layer of stratosphere (carbon dioxide, methane, nitrogen oxide, chlorofluorocarbons and halocarbons). d Of other than greenhouse gases and gases that have a harmful influence on the ozone layer of stratosphere (carbon dioxide, methane, nitrogen oxide, chlorofluorocarbons and halocarbons). e Through modification of technological processes. f Resulting in reduction of the amount of waste water produced and pollutant concentration and reduction of the amount of sewage sludge. g Excluding protection of workplaces. h Excluding external security.

TABL. 10(326). NAKŁADY NA ŚRODKI TRWAŁE SŁUŻĄCE OCHRONIE ŚRODOWISKA WEDŁUG NIEKTÓRYCH KIERUNKÓW INWESTOWANIA ORAZ WOJEWÓDZTW W 2008 R. (ceny bieżące)
OUTLAYS ON FIXED ASSETS FOR ENVIRONMENTAL PROTECTION BY SELECTED DIRECTIONS OF INVESTING AND VOIVODSHIP IN 2008 (current prices)

WOJEWÓDZTWA VOIVODSHIPS	Ogółem Total				W tym na Of which on			
	w tys. zł in thous. zł	w % nakładów inwestycyjnych na gospodarkę narodową in % of investment outlays on the national economy	na 1 miesz- kańca w zł per capita in zł	w odset- kach in percent	gospodarkę ściekową i ochronę wód waste water management and protection of water			
					razem total	w tym na of which on		
						oczyszczanie ścieków waste water treatment plants	kanalizację odprowadzającą sewerage system discharging	
							ścieki waste water	wody opadowe precipitation water
w tysiącach złotych in thousand zlotys								
P O L S K A ..... P O L A N D	8528558,0	3,9	224	100,0	5433088,7	1382379,9	3210231,0	718344,8
Dolnośląskie.....	705109,4	3,8	245	8,3	437078,0	108533,6	281257,4	46569,4
Kujawsko-pomorskie ...	336923,2	3,4	163	4,0	270640,8	40959,1	205118,2	20646,4
Lubelskie.....	206929,2	2,7	96	2,4	151722,7	42318,5	57971,9	50126,1
Lubuskie.....	234515,5	5,3	233	2,7	168610,3	38003,3	108990,9	20800,4
Łódzkie.....	558728,1	3,8	219	6,6	324572,1	79098,6	100906,1	75597,6
Małopolskie.....	582544,4	3,6	177	6,8	404285,1	106195,9	286061,9	10590,4
Mazowieckie.....	1455969,3	3,1	280	17,1	825993,8	269990,5	482069,6	58617,8
Opolskie.....	255576,1	6,5	247	3,0	152229,3	11455,2	123229,9	16796,5
Podkarpackie.....	296033,4	3,8	141	3,5	208075,5	63087,0	119819,6	18356,3
Podlaskie.....	174866,7	3,6	147	2,1	45711,1	4619,5	21182,5	19729,0
Pomorskie.....	481352,6	3,4	217	5,6	343236,1	133657,3	142843,0	58829,7
Śląskie.....	1639978,8	6,0	353	19,2	1005595,4	145684,2	691630,2	159608,1
Świętokrzyskie.....	244954,2	4,4	192	2,9	53712,7	6423,6	28903,0	18202,6
Warmińsko-mazurskie...	139386,7	2,4	98	1,6	70440,0	4468,6	34378,9	31236,7
Wielkopolskie.....	767701,2	3,8	226	9,0	673760,0	264548,0	310639,7	95006,2
Zachodniopomorskie...	447989,2	5,0	265	5,3	297425,8	63337,0	215228,2	17631,6

TABL. 10(326). NAKŁADY NA ŚRODKI TRWAŁE SŁUŻĄCE OCHRONIE ŚRODOWISKA WEDŁUG NIEKTÓRYCH KIERUNKÓW INWESTOWANIA ORAZ WOJEWÓDZTW W 2008 R. (ceny bieżące) (dok.)
OUTLAYS ON FIXED ASSETS FOR ENVIRONMENTAL PROTECTION BY SELECTED DIRECTIONS OF INVESTING AND VOIVODSHIP IN 2008 (current prices) (cont.)

WOJEWÓDZTWA VOIVODSHIPS	W tym na Of which on			
	ochronę powietrza i klimatu protection of air and climate	gospodarkę odpadami waste management	ochronę różnorodności biologicznej i krajobrazu protection of biodiversity and landscape	zmniejszenie hałasu i wibracji noise and vibration reduction
	w tysiącach złotych in thousand zlotys			
P O L S K A	1969191,3	612939,0	2988,2	147292,6
P O L A N D				
Dolnośląskie.....	168053,6	59715,0	167,0	3964,1
Kujawsko-pomorskie	36193,9	11720,5	-	4080,4
Lubelskie.....	23502,7	12208,0	75,0	9432,9
Lubuskie.....	47699,8	13212,3	80,6	2809,7
Łódzkie	139887,7	36596,2	1004,2	11571,1
Małopolskie.....	118740,0	42178,5	119,8	4106,6
Mazowieckie	430701,6	119377,2	-	20749,8
Opolskie	61860,9	16814,6	6,0	5008,8
Podkarpackie.....	47833,6	29522,6	-	1325,8
Podlaskie.....	92776,5	16611,2	-	-
Pomorskie	96016,5	12311,4	4,9	25520,0
Śląskie.....	400957,9	112596,3	35,0	43401,2
Świętokrzyskie	167853,9	11209,7	-	2802,3
Warmińsko-mazurskie ..	25492,5	36737,4	13,0	113,3
Wielkopolskie	28364,1	33985,2	30,0	7569,8
Zachodniopomorskie.....	83256,1	48142,9	1452,7	4836,8

TABL. 11(327). NAKŁADY NA ŚRODKI TRWAŁE SŁUŻĄCE OCHRONIE ŚRODOWISKA WEDŁUG KIERUNKÓW INWESTOWANIA, SEKTORÓW, INWESTYCJI „KOŃCA RURY” I TECHNOLOGII ZINTEGROWANYCH ORAZ POLSKIEJ KLASYFIKACJI DZIAŁALNOŚCI^a W 2008 R. (ceny bieżące)
OUTLAYS ON FIXED ASSETS FOR ENVIRONMENTAL PROTECTION BY DIRECTIONS OF INVESTING, SECTORS, “END-OF-PIPE” INVESTMENTS AND INTEGRATED TECHNOLOGIES AS WELL AS THE POLISH CLASSIFICATION OF ACTIVITIES^a IN 2008 (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Poziom PKD PKD level		Ogółem Grand total	Ochrona Protection				
	sekcja section	dział division		powietrza of air	wód of water	przed odpadami against waste		
						razem total	w tym of which	
							groma- dzenie land filling	unieszkodli- wianie treatment
		w tysiącach złotych		in thousand zlotys				
OGÓŁEM TOTAL								
O G Ó Ł E M (I+II+III)			8528558,0	1969191,3	5433088,7	612939,0	307518,2	229432,9
T O T A L (I+II+III)								
I. SEKTOR PUBLICZNY								
I. PUBLIC SECTOR								
(gminy i jednostki budżetowe bez działów 37 i 90).....			3449847,6	79483,0	2227324,7	355067,7	186081,0	125406,5
(gminas and budgetary entities excluding divisions 37 and 90)								
II. SEKTOR GOSPODARCZY								
II. ECONOMIC SECTOR								
(bez działów 37 i 90)			4661797,0	1130418,8	2557569,8	361155,0	257985,7	85250,5
(excluding divisions 37 and 90)								
Przedsiębiorstwa według sekcji i działów	A-B	wszystkie all	29,2	-	-	-	-	-
Enterprises by sections and divisions								
	C	wszystkie all	61274,5	19286,0	4181,0	12854,7	12788,2	-
	D	wszystkie all	1061609,2	335823,1	509527,6	90797,3	25105,3	54701,5
		15-16	80575,7	18395,4	34368,8	10370,2	7988,2	2382,0
		17-19	7058,8	2425,4	4482,9	150,5	18,9	131,6
		20	50015,4	16746,2	9714,4	23400,6	6793,6	16607,0
		21-22	63760,6	32887,3	16707,8	14132,5	800,4	13332,1
		23	353899,3	150,0	341397,9	5870,9	-	5870,9
		24-25	103676,1	33087,9	36664,0	4737,2	223,5	2692,0
		26	127821,7	75023,6	5786,7	11378,1	796,4	10581,7

TABL. 11(327). NAKŁADY NA ŚRODKI TRWAŁE SŁUŻĄCE OCHRONIE ŚRODOWISKA WEDŁUG KIERUNKÓW INWESTOWANIA, SEKTORÓW, INWESTYCJI „KOŃCA RURY” I TECHNOLOGII ZINTEGROWANYCH ORAZ POLSKIEJ KLASYFIKACJI DZIAŁALNOŚCI^a W 2008 R. (ceny bieżące) (cd.)
OUTLAYS ON FIXED ASSETS FOR ENVIRONMENTAL PROTECTION BY DIRECTIONS OF INVESTING, SECTORS, “END-OF-PIPE” INVESTMENTS AND INTEGRATED TECHNOLOGIES AS WELL AS THE POLISH CLASSIFICATION OF ACTIVITIES^a IN 2008 (current prices) (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Poziom PKD PKD level		Ogółem Grand total	Ochrona Protection				
	sekcja section	dział division		powietrza of air	wód of water	przed odpadami against waste		
						razem total	w tym of which	
							groma- dzenie land filling	unieszkodli- wianie treatment
			w tysiącach złotych		in thousand zlotys			
	OGÓŁEM (cd.)		TOTAL (cont.)					
		27	183184,7	133992,5	27085,7	9885,1	-	1233,3
		28-36	91616,9	23114,8	33319,4	10872,2	8484,3	1870,9
	E	wszystkie all	3082077,1	719648,9	1766375,5	218063,8	194569,5	20349,8
	F-Q	wszystkie all	456807,0	55660,8	277485,7	39439,2	25522,7	10199,2
III. SEKTOR USŁUG OCHRONY ŚRODOWISKA	D,Q	37, 90	416913,4	21884,8	122692,7	269245,5	192852,1	71092,6
III. SECTOR OF ENVIRONMENTAL PROTECTION SERVICES								
sektor publiczny	D,Q	37, 90	248791,6	21755,4	115427,1	108518,7	64311,7	42806,6
public sector								
sektor prywatny	D,Q	37, 90	168121,8	129,4	7265,6	160726,8	128540,4	28286,0
private sector								
w tym recykling i zagospodarowanie odpadów	D	37	17934,7	129,4	34,1	17771,2	10630,0	7141,2
of which recycling and waste management								
sektor publiczny	D	37	1038,7	-	34,1	1004,6	-	1004,6
publi sector								
INWESTYCJE „KOŃCA RURY” „END-OF-PIPE” INVESTMENTS								
I. SEKTOR PUBLICZNY								
I. PUBLIC SECTOR								
(gminy i jednostki budżetowe bez działów 37 i 90)			3172458,9	3520,9	2580888,0	489647,5	168860,4	270635,5
(gminas and budgetary entities excluding divisions 37 and 90)								
II. SEKTOR GOSPODARCZY								
II. ECONOMIC SECTOR			3571980,6	483272,3	2212481,2	295450,1	194447,0	88978,3
(bez działów 37 i 90)								
(excluding divisions 37 and 90)								
Przedsiębiorstwa według sekcji i działów	A-B	wszystkie all	29,2	-	-	-	-	-
Enterprises by sections and divisions								
	C	wszystkie all	47615,5	1333,1	4239,0	11262,4	11195,9	-
	D	wszystkie all	845037,2	191293,4	210272,2	80827,2	17971,8	58533,3
		15-16	73391,2	18677,8	31509,7	9731,3	7414,3	2317,0
		17-19	6016,1	1382,7	4482,9	150,5	18,9	131,6
		20	40798,8	8112,5	9714,4	22850,6	6793,6	16057,0
		21-22	36359,9	450,1	21940,6	13936,2	800,4	13135,8
		23	343164,8	150,0	51009,4	5792,4	-	5792,4
		24-25	87439,6	22128,1	38064,8	3252,4	247,0	1855,0
		26	120656,3	74660,9	4567,4	17816,3	305,4	17510,9
		27	81555,2	43647,1	24141,3	4405,0	-	1233,3
		28-36	55655,3	22084,2	24841,7	2892,5	2392,2	500,3
	E	wszystkie all	2389895,6	278551,6	1794322,5	162841,6	138602,6	20245,8
	F-Q	wszystkie all	289403,1	12094,2	203647,5	40518,9	26676,7	10199,2

TABL. 11(327). NAKŁADY NA ŚRODKI TRWAŁE SŁUŻĄCE OCHRONIE ŚRODOWISKA WEDŁUG KIERUNKÓW INWESTOWANIA, SEKTORÓW, INWESTYCJI „KOŃCA RURY” I TECHNOLOGII ZINTEGROWANYCH ORAZ POLSKIEJ KLASYFIKACJI DZIAŁALNOŚCI^a W 2008 R. (ceny bieżące) (cd.)
OUTLAYS ON FIXED ASSETS FOR ENVIRONMENTAL PROTECTION BY DIRECTIONS OF INVESTING, SECTORS, “END-OF-PIPE” INVESTMENTS AND INTEGRATED TECHNOLOGIES AS WELL AS THE POLISH CLASSIFICATION OF ACTIVITIES^a IN 2008 (current prices) (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Poziom PKD PKD level		Ogółem Grand total	Ochrona Protection				
	sekcja section	dział division		powietrza of air	wód of water	przed odpadami against waste		
						razem total	w tym of which	
							groma- dzenie land filling	unieszkodli- wianie treatment
INWESTYCJE „KONCA RURY” (cd.) „END-OF-PIPE” INVESTMENTS (cont.)								
III. SEKTOR USŁUG OCHRONY ŚRODOWISKA	D,Q	37, 90	407952,2	3823,0	119856,6	283692,7	195385,3	83006,6
III. SECTOR OF ENVIRONMENTAL PROTECTION SERVICES								
sektor publiczny	D,Q	37, 90	240312,8	3823,0	112591,0	123318,9	66844,9	55073,6
public sector								
sektor prywatny	D,Q	37, 90	167639,4	-	7265,6	160373,8	128540,4	27933,0
private sector								
w tym recykling i zagospodarowanie odpadów	D	37	17805,3	-	34,1	17771,2	10630,0	7141,2
of which recycling and waste management								
sektor publiczny	D	37	1038,7	-	34,1	1004,6	-	1004,6
publi sector								
sektor prywatny	D	37	16766,6	-	-	16766,6	10630,0	6136,6
private sector								
TECHNOLOGIE ZINTEGROWANE INTEGRATED TECHNOLOGIES								
RAZEM (I+II+III)			1376166,3	947536,4	101599,6	13883,2	-	1370,6
TOTAL (I+II+III)								
I. SEKTOR PUBLICZNY								
I. PUBLIC SECTOR								
(gminy i jednostki budżetowe bez działów 37 i 90).....			277388,7	61144,9	1460,8	-	-	-
(gminas and budgetary entities excluding divisions 37 and 90)								
II. SEKTOR GOSPODARCZY								
II. ECONOMIC SECTOR			1089816,4	733152,6	97488,6	24671,3	-	1370,6
(bez działów 37 i 90)								
(excluding divisions 37 and 90)								
Przedsiębiorstwa według sekcji i działów	A-B	wszystkie all	-	-	-	-	-	-
Enterprises by sections and divisions								
	C	wszystkie all	13659,0	10233,0	161,6	-	-	-
	D	wszystkie all	216572,0	148710,0	25509,4	10102,7	-	1370,6
		15-16	7184,5	4048,9	682,0	127,0	-	-
		17-19	1042,7	1042,7	-	-	-	-
		20	9216,6	8633,7	-	-	-	-
		21-22	27400,7	23048,0	4352,7	-	-	-
		23	10734,5	4322,5	-	-	-	-
		24-25	16236,5	7641,8	3514,2	671,3	-	-
		26	7165,4	472,3	1732,3	-	-	-
		27	101629,5	90479,6	2979,7	5444,8	-	-
		28-36	35961,6	9020,5	12248,5	3859,6	-	1370,6
	E	wszystkie all	692181,5	525686,4	1020,7	14564,0	-	-
	F-Q	wszystkie all	167403,9	48523,2	70796,9	4,6	-	-
III. SEKTOR USŁUG OCHRONY ŚRODOWISKA	D,Q	37, 90	8961,2	7951,2	1003,5	-	-	-
III. SECTOR OF ENVIRONMENTAL PROTECTION SERVICES								
sektor publiczny	D,Q	37, 90	8478,8	7468,8	1003,5	-	-	-
public sector								

TABL. 11(327). NAKŁADY NA ŚRODKI TRWAŁE SŁUŻĄCE OCHRONIE ŚRODOWISKA WEDŁUG KIERUNKÓW INWESTOWANIA, SEKTORÓW, INWESTYCJI „KOŃCA RURY” I TECHNOLOGII ZINTEGROWANYCH ORAZ POLSKIEJ KLASYFIKACJI DZIAŁALNOŚCI^a W 2008 R. (ceny bieżące) (cd.)
OUTLAYS ON FIXED ASSETS FOR ENVIRONMENTAL PROTECTION BY DIRECTIONS OF INVESTING, SECTORS, “END-OF-PIPE” INVESTMENTS AND INTEGRATED TECHNOLOGIES AS WELL AS THE POLISH CLASSIFICATION OF ACTIVITIES^a IN 2008 (current prices) (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Poziom PKD PKD level		Ogółem Grand total	Ochrona Protection				
	sekcja section	dział division		powietrza of air	wód of water	przed odpadami against waste		
						razem total	w tym of which	
							groma- dzenie land filling	unieszkodli- wianie treatment
w tysiącach złotych in thousand zlotys								
TECHNOLOGIE ZINTEGROWANE (cd.) INTEGRATED TECHNOLOGIES (cont.)								
sektor prywatny ..... private sector	D,Q	37, 90	482,4	482,4	-	-	-	-
w tym recykling i zagospodarowanie odpadów ..... of which recycling and waste management	D	37	129,4	129,4	-	-	-	-
sektor publiczny ..... publi sector	D	37	-	-	-	-	-	-
sektor prywatny ..... private sector	D	37	129,4	129,4	-	-	-	-

(cd.) (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Poziom PKD PKD level		Ochrona Protection			Inne Other			
	sekcja section	dział division	gleb i wód pod-ziemnych i powierzchniowych of soil, under-ground and surface waters	przed hałasem against noise	różno-rodności biolo-gicznej i krajo-brazu of biodiversity and land-scape	razem total	promie-niowanie joni-zujące ionizing radiation	pozostała działalność związana z ochroną środowiska other activities related to environmen-tal protection	działał ność badaw-czo- rozwo- jowa resea- rch and develo- pment activity
			w tysiącach złotych in thousand zlotys						

OGÓŁEM (dok.) TOTAL (cont.)			68428,5	147292,6	2988,2	294629,7	-	289409,3	5220,4
RAZEM (I+II+III) ..... TOTAL (I+II+III)									
I. SEKTOR PUBLICZNY I. PUBLIC SECTOR									
(gminy i jednostki budżetowe bez działów 37 i 90)..... (gminas and budgetary entities excluding divisions 37 and 90)			7587,6	58202,2	6481,2	715701,2	-	710168,2	5533,0
II. SEKTOR GOSPODARCZY II. ECONOMIC SECTOR									
(bez działów 37 i 90) ..... (excluding divisions 37 and 90)			325950,7	184760,6	96,2	101845,9	-	101613,9	232,0
Przedsiębiorstwa według sekcji i działów ..... Enterprises by sections and divisions	A-B	wszystkie all	29,2	-	-	-	-	-	-
	C	wszystkie all	12535,1	8394,8	-	4022,9	-	4022,9	-
	D	wszystkie all	75033,2	28243,6	-	22184,4	-	21952,4	232,0
		15-16	1187,5	709,7	-	15544,1	-	15544,1	-
		17-19	-	-	-	-	-	-	-
		20	-	154,2	-	-	-	-	-
		21-22	-	33,0	-	-	-	-	-
		23	6468,0	12,5	-	-	-	-	-
		24-25	17183,4	9051,6	-	2952,0	-	2720,0	232,0
		26	33794,6	1838,7	-	-	-	-	-
		27	-	10771,8	-	1449,6	-	1449,6	-
		28-36	16399,7	5672,1	-	2238,7	-	2238,7	-

TABL. 11(327). NAKŁADY NA ŚRODKI TRWAŁE SŁUŻĄCE OCHRONIE ŚRODOWISKA WEDŁUG KIERUNKÓW INWESTOWANIA, SEKTORÓW, INWESTYCJI „KOŃCA RURY” I TECHNOLOGII ZINTEGROWANYCH ORAZ POLSKIEJ KLASYFIKACJI DZIAŁALNOŚCI^a W 2008 R. (ceny bieżące) (cd.)
OUTLAYS ON FIXED ASSETS FOR ENVIRONMENTAL PROTECTION BY DIRECTIONS OF INVESTING, SECTORS, “END-OF-PIPE” INVESTMENTS AND INTEGRATED TECHNOLOGIES AS WELL AS THE POLISH CLASSIFICATION OF ACTIVITIES^a IN 2008 (current prices) (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Poziom PKD PKD level		Ochrona Protection			Inne Other			
	sekcja section	dział division	gleb i wód pod- ziemnych i powierzch- niowych <i>of soil, under- ground and surface waters</i>	przed hałasem <i>against noise</i>	różno- rodności biolo- gicznej i krajo- brazu <i>of biodiver- sity and land- scape</i>	razem <i>total</i>	promie- niowanie joni- zujące <i>ionizing radiation</i>	pozostała działalność związana z ochroną środowiska <i>other activities related to environmen- tal protection</i>	działal- ność badaw- czo- rozwo- jowa <i>resea- rch and develo- pment activity</i>
			w tysiącach złotych <i>in thousand zlotys</i>						
	OGÓŁEM (dok.)		TOTAL (cont.)						
III. SEKTOR USŁUG OCHRONY ŚRODOWISKA ..... III. SECTOR OF ENVIRONMENTAL PROTECTION SERVICES	E	wszystkie <i>all</i>	226079,8	116281,9	96,2	35531,0	-	35531,0	-
	F-Q	wszystkie <i>all</i>	12273,4	31840,3	-	40107,6	-	40107,6	-
	D,Q	37, 90	2504,0	-	-	586,4	-	586,4	-
	D,Q	37, 90	2504,0	-	-	586,4	-	586,4	-
	D	37	-	-	-	-	-	-	-
INWESTYCJE „KOŃCA RURY”		„END-OF-PIPE” INVESTMENTS							
RAZEM (I+II+III) ..... TOTAL (I+II+III)			48504,6	137701,9	2983,3	11002,1	-	5781,7	5220,4
I. SEKTOR PUBLICZNY I. PUBLIC SECTOR									
(gminy i jednostki budżetowe bez działów 37 i 90)..... (gminas and budgetary entities excluding divisions 37 and 90)			4074,9	69272,9	6475,2	18579,5	-	13046,5	5533,0
II. SEKTOR GOSPODARCZY II. ECONOMIC SECTOR			459033,9	105149,6	96,2	16497,3	-	16460,4	36,9
(bez działów 37 i 90) ..... (excluding divisions 37 and 90)									
Przedsiębiorstwa według sekcji i działów ..... Enterprises by sections and divisions	A-B	wszystkie <i>all</i>	29,2	-	-	-	-	-	-
	C	wszystkie <i>all</i>	19878,7	8931,1	-	1971,2	-	1971,2	-
	D	wszystkie <i>all</i>	292639,4	55478,9	-	14526,1	-	14489,2	36,9
		15-16	1125,1	477,7	-	11869,6	-	11869,6	-
		17-19	-	-	-	-	-	-	-
		20	-	121,3	-	-	-	-	-
		21-22	-	33,0	-	-	-	-	-
		23	286200,5	12,5	-	-	-	-	-
		24-25	506,5	20831,3	-	2656,5	-	2619,6	36,9
			442,5	23169,2	-	-	-	-	-
			-	9361,8	-	-	-	-	-
			4364,8	1472,1	-	-	-	-	-
	E		143402,1	10681,6	96,2	-	-	-	-
	F-Q		3084,5	30058,0	-	-	-	-	-
III. SEKTOR USŁUG OCHRONY ŚRODOWISKA ..... III. SECTOR OF ENVIRONMENTAL PROTECTION SERVICES	D,Q		-	-	-	579,9	-	579,9	-

TABL. 11(327). NAKŁADY NA ŚRODKI TRWAŁE SŁUŻĄCE OCHRONIE ŚRODOWISKA WEDŁUG KIERUNKÓW INWESTOWANIA, SEKTORÓW, INWESTYCJI „KOŃCA RURY” I TECHNOLOGII ZINTEGROWANYCH ORAZ POLSKIEJ KLASYFIKACJI DZIAŁALNOŚCI^a W 2008 R. (ceny bieżące) (dok.)
OUTLAYS ON FIXED ASSETS FOR ENVIRONMENTAL PROTECTION BY DIRECTIONS OF INVESTING, SECTORS, “END-OF-PIPE” INVESTMENTS AND INTEGRATED TECHNOLOGIES AS WELL AS THE POLISH CLASSIFICATION OF ACTIVITIES^a IN 2008 (current prices) (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Poziom PKD PKD level		Ochrona Protection			Inne Other			
	sekcja section	dział division	gleb i wód pod- ziemnych i powierz- chnio- wych of soil, under- ground and surface waters	przed hałasem against noise	różno- rodności biolo- gicznej i krajo- brazu of biodiver- sity and land- scape	razem total	promie- niowanie joni- zujące ionizing radiation	pozostała działalność związana z ochroną środowiska other activities related to environme- ntal protection	działal- ność badaw- czo- rozwo- jowa research and develo- pment activity
			w tysiącach złotych in thousand zlotys						
INWESTYCJE „KONCA RURY” (dok.) „END-OF-PIPE” INVESTMENTS (cont.)									
sektor publiczny ..... public sector	D,Q		-	-	-	579,9	-	579,9	-
w tym recykling i zagospodarowanie odpadów..... of which recycling and waste management	D		-	-	-	-	-	-	-
TECHNOLOGIE ZINTEGROWANE INTEGRATED TECHNOLOGIES									
RAZEM (I+II+III) ..... TOTAL (I+II+III)			19923,9	9590,7	4,9	283627,6	-	283627,6	-
I. SEKTOR PUBLICZNY I. PUBLIC SECTOR									
(gminy i jednostki budżetowe bez działów 37 i 90)..... (gminas and budgetary entities excluding divisions 37 and 90)			4465,9	3086,5	6,0	207224,6	-	207224,6	-
II. SEKTOR GOSPODARCZY II. ECONOMIC SECTOR									
(bez działów 37 i 90) ..... (excluding divisions 37 and 90)			43901,9	108131,3	-	82470,7	-	82470,7	-
Przedsiębiorstwa według sekcji i działów ..... Enterprises by sections and divisions	A-B	wszystkie all	-	-	-	-	-	-	-
	C	wszystkie all	1270,7	-	-	1993,7	-	1993,7	-
	D	wszystkie all	23250,3	1945,6	-	7054,0	-	7054,0	-
		15-16	62,4	232,0	-	2032,2	-	2032,2	-
		17-19	-	-	-	-	-	-	-
		20	-	582,9	-	-	-	-	-
		21-22	-	-	-	-	-	-	-
		23	6412,0	-	-	-	-	-	-
		24-25	4137,0	267,2	-	5,0	-	5,0	-
		26	4397,3	563,5	-	-	-	-	-
		27	1084,4	300,0	-	1341,0	-	1341,0	-
		28-36	7157,2	-	-	3675,8	-	3675,8	-
	E	wszystkie all	13211,0	104244,1	-	33455,3	-	33455,3	-
	F-Q	wszystkie all	6169,9	1941,6	-	39967,7	-	39967,7	-
III. SEKTOR USŁUG OCHRONY ŚRODOWISKA ..... III. SECTOR OF ENVIRONMENTAL PROTECTION SERVICES	D,Q	37, 90	-	-	-	6,5	-	6,5	-
sektor publiczny ..... public sector	D,Q	37, 90	-	-	-	6,5	-	6,5	-
w tym recykling i zagospodarowanie odpadów..... of which recycling and waste management	D	37	-	-	-	-	-	-	-

a Patrz Aneks, str.518
a See Annex, page 518

TABL. 12(328). NAKŁADY NA ŚRODKI TRWAŁE SŁUŻĄCE OCHRONIE ŚRODOWISKA WEDŁUG RODZAJU INWESTYCJI I WOJEWÓDZTW W 2008 R. (ceny bieżące)
OUTLAYS ON FIXED ASSETS FOR ENVIRONMENTAL PROTECTION BY TYPES OF INVESTMENT AND VOIVODSHIP IN 2008 (current prices)

WOJEWÓDZTWA <i>VOIVODSHIPS</i> a – w tys. zł b – w % <i>a – in thous. zł</i> <i>b – in %</i>	Ogółem <i>Grand total</i>	Wyłącznie <i>Exclusively</i>				Łącznie (mieszane) <i>Joint (mixed)</i>			Działalność badawczo- rozwojowa <i>Research and development activity</i>
		razem <i>total</i>	z tego <i>of which</i>			razem <i>total</i>	z tego <i>of which</i>		
			końca rury <i>end-of-pipe</i>	w tym moni- toring <i>of which monito- ring</i>	zintegro- wane <i>integrated</i>		końca rury <i>end-of-pipe</i>	zintegro- wane <i>integrated</i>	
P O L S K A ..... a	8528558,0	8447462,1	7094751,2	16514,9	1352710,9	75875,5	52420,1	23455,4	5220,4
P O L A N D ..... b	100,0	99,0	83,2	0,2	15,9	0,9	0,6	0,3	0,1
Dolnośląskie..... a	705109,4	700876,3	524526,2	501,1	176350,1	4233,1	2309,1	1924,0	-
b	100,0	99,4	74,4	0,1	25,0	0,6	0,3	0,3	-
Kujawsko-pomorskie ..... a	336923,2	330936,5	300258,0	702,9	30678,5	5972,3	5147,5	824,8	14,4
b	100,0	98,2	89,1	0,2	9,1	1,8	1,5	0,2	0,0
Lubelskie..... a	206929,2	202847,5	185343,6	964,8	17503,9	4081,7	3779,8	301,9	-
b	100,0	98,0	89,6	0,5	8,5	2,0	1,8	0,1	-
Lubuskie..... a	234515,5	233713,4	204271,2	1336,1	29442,2	802,1	638,0	164,1	-
b	100,0	99,7	87,1	0,6	12,6	0,3	0,3	0,1	-
Łódzkie ..... a	558728,1	555212,4	416884,4	204,3	138328,0	3515,7	2189,4	1326,3	-
b	100,0	99,4	74,6	0,0	24,8	0,6	0,4	0,2	-
Małopolskie..... a	582544,4	579476,6	489137,6	1294,6	90339,0	3067,8	2363,9	703,9	-
b	100,0	99,5	84,0	0,2	15,5	0,5	0,4	0,1	-
Mazowieckie ..... a	1455969,3	1445873,4	1361369,3	2950,0	84504,1	10095,9	8281,5	1814,4	-
b	100,0	99,3	93,5	0,2	5,8	0,7	0,6	0,1	-
Opolskie ..... a	255576,1	252359,3	216607,6	117,3	35751,7	3216,8	2658,8	558,0	-
b	100,0	98,7	84,8	0,0	14,0	1,3	1,0	0,2	-
Podkarpackie..... a	296033,4	292192,4	268563,3	181,5	23629,1	3841,0	1568,5	2272,5	-
b	100,0	98,7	90,7	0,1	8,0	1,3	0,5	0,8	-
Podlaskie ..... a	174866,7	173298,9	66780,5	60,9	106518,4	1567,8	828,9	738,9	-
b	100,0	99,1	38,2	0,0	60,9	0,9	0,5	0,4	-
Pomorskie ..... a	481352,6	477662,6	380829,4	1400,5	96833,2	3690,0	2348,6	1341,4	-
b	100,0	99,2	79,1	0,3	20,1	0,8	0,5	0,3	-
Śląskie..... a	1639978,8	1627008,1	1367479,0	3087,5	259529,1	12970,7	10163,9	2806,8	-
b	100,0	99,2	83,4	0,2	15,8	0,8	0,6	0,2	-
Świętokrzyskie..... a	244954,2	241321,5	104476,0	301,8	136845,5	3632,7	3608,8	23,9	-
b	100,0	98,5	42,7	0,1	55,9	1,5	1,5	0,0	-
Warmińsko-mazurskie ..... a	139386,7	137196,0	121822,2	134,9	15373,8	2190,7	1928,9	261,8	-
b	100,0	98,4	87,4	0,1	11,0	1,6	1,4	0,2	-
Wielkopolskie ..... a	767701,2	757660,4	728964,7	948,8	28695,7	10040,8	2049,7	7991,1	-
b	100,0	98,7	95,0	0,1	3,7	1,3	0,3	1,0	-
Zachodniopomorskie..... a	447989,2	439826,8	357438,2	2327,9	82388,6	2956,4	2554,8	401,6	5206,0
b	100,0	98,2	79,8	0,5	18,4	0,7	0,6	0,1	1,2

TABL. 13(329). NAKŁADY NA KOMUNALNE OCZYSZCZALNIE ŚCIEKÓW I EFEKTY RZECZOWE WEDŁUG WOJEWÓDZTW^a W 2008 R.
OUTLAYS ON MUNICIPAL WASTE WATER TREATMENT PLANTS AND TANGIBLE EFFECTS BY VOIVODSHIP^a IN 2008

WOJEWÓDZTWA VOIVODSHIPS	Nakłady ogółem w tys. złotych <i>Total outlays in thous. zlotys</i>	Oczyszczalnie ścieków <i>Waste water treatment plants</i>					
		ogółem <i>total</i>			mechaniczne <i>mechanical</i>		
		liczba obiektów <i>number of facilities</i>	przepus- towość w m ³ /d <i>capacity in m³/d</i>	wskaźnik RLM ^b <i>population equivalent (P.E.)^b</i>	liczba obiektów <i>number of facilities</i>	przepus- towość w m ³ /d <i>capacity in m³/d</i>	wskaźnik RLM ^b <i>population equivalent (P.E.)^b</i>
P O L S K A <i>P O L A N D</i>	1182105,6	88	45266	325807	19	16922	95950
Dolnośląskie.....	96212,4	5	123	672	1	25	180
Kujawsko-pomorskie	31130,8	1	9	21	-	-	-
Lubelskie.....	30292,0	1	477	5044	-	100	1000
Lubuskie.....	20790,4	1	601	8024	-	-	-
Łódzkie	66910,2	16	2518	19756	3	1131	10968
Małopolskie.....	91137,9	15	7017	64634	3	428	2353
Mazowieckie	234306,1	8	10638	35101	4	10260	30460
Opolskie	2620,3	-	-	-	-	-	-
Podkarpackie.....	57825,4	7	3352	23307	2	450	3724
Podlaskie	1746,0	1	25	150	-	-	-
Pomorskie	117573,1	9	7185	52082	-	-	-
Śląskie.....	109238,4	-	2145	50570	-	28	25040
Świętokrzyskie.....	3353,9	-	89	-	-	89	-
Warmińsko-mazurskie	3607,5	7	5565	39192	1	1944	14340
Wielkopolskie	254739,5	13	4338	23880	4	1727	7285
Zachodniopomorskie.....	60621,7	4	1184	3374	1	740	600

(dok.) (cont.)

WOJEWÓDZTWA VOIVODSHIPS	Oczyszczalnie ścieków <i>Waste water treatment plants</i>					
	biologiczne <i>biological</i>			o podwyższonym stopniu oczyszczania <i>with the increased degree of treatment</i>		
	liczba obiektów <i>number of facilities</i>	przepustowość w m ³ /d <i>capacity in m³/d</i>	wskaźnik RLM ^b <i>population equivalent (P.E.)^b</i>	liczba obiektów <i>number of facilities</i>	przepustowość w m ³ /d <i>capacity in m³/d</i>	wskaźnik RLM ^b <i>population equivalent (P.E.)^b</i>
P O L S K A <i>P O L A N D</i>	63	21084	151467	6	7260	78390
Dolnośląskie.....	4	98	492	-	-	-
Kujawsko-pomorskie	1	9	21	-	-	-
Lubelskie.....	1	377	4044	-	-	-
Lubuskie.....	1	601	8024	-	-	-
Łódzkie	13	1387	8788	-	-	-
Małopolskie.....	12	6589	62281	-	-	-
Mazowieckie	4	378	4641	-	-	-
Opolskie	-	-	-	-	-	-
Podkarpackie.....	3	1880	12773	2	1022	6810
Podlaskie	1	25	150	-	-	-
Pomorskie	8	6914	34985	1	271	17097
Śląskie.....	-	750	5560	-	1367	19970
Świętokrzyskie.....	-	-	-	-	-	-
Warmińsko-mazurskie	5	621	3669	1	3000	21183
Wielkopolskie	7	1011	3265	2	1600	13330
Zachodniopomorskie.....	3	444	2774	-	-	-

a Uwzględnione w ogólnych nakładach i efektach rzeczowych inwestycji ochrony środowiska. b Równoważna liczba mieszkańców (RLM) według dokumentacji technicznej lub wyliczona (w przypadku braku) dzieląc przyjęty w tej dokumentacji dobowy ładunek BZT₅ w ściekach dopływających do oczyszczalni przez ładunek BZT₅ pochodzący od 1 mieszkańca, tj. 60g O₂/dobę.

a Included in total outlays and tangible effects of environmental protection investment. b Population equivalent (P.E.) b according to technical documentation or calculated (in case of lack)) by dividing a diurnal mass of BOD₅ adopted in this documentation in waste water entering the waste water treatment plant by BOD₅ mass originating from one inhabitant, i.e. 60g O₂/24 hours.

TABL.14(330). EFEKTY RZECZOWE ODDANYCH DO UŻYTKU INWESTYCJI OCHRONY ŚRODOWISKA WEDŁUG GRUP INWESTORÓW W 2008 R.

TANGIBLE EFFECTS OF COMPLETED INVESTMENTS IN ENVIRONMENTAL PROTECTION BY GROUPS OF INVESTORS IN 2008

WYSZCZEGÓLNIENIE <i>SPECIFICATION</i>	Jednostka miary <i>Unit of measure</i>	Ogółem <i>Total</i>	Grupy inwestorów <i>Groups of investors</i>		
			przedsię- biorstwa <i>enterprises</i>	gminy <i>gminas</i>	jednostki budżetowe <i>budgetary entities</i>
OCHRONA POWIETRZA ATMOSFERYCZNEGO I KLIMATU <i>PROTECTION OF AIR AND CLIMATE</i>					
Zdolność zainstalowanych urządzeń i instalacji do redukcji zanieczyszczeń <i>Ability of installed pollution reduction equipment and installations</i>					
pyłowych ..... <i>particulates</i>	t/rok <i>t/year</i>	77934	77923	1	10
gazowych ..... <i>gaseous</i>	t/rok <i>t/year</i>	823479	823479	-	-
Urządzenia do monitoringu powietrza <i>Air monitoring equipment</i>					
stacjonarne zlokalizowane na terenie <i>stationary located in</i>					
zabudowanym <i>built-up areas</i>					
punkty pomiarowe ..... <i>measurement stations</i>	szt <i>unit</i>	84	50	-	34
urządzenia pomiarowe ..... <i>measurement equipment</i>	szt <i>unit</i>	101	58	-	43
otwartym <i>in open areas</i>					
punkty pomiarowe ..... <i>measurement stations</i>	szt <i>unit</i>	10	10	-	-
urządzenia pomiarowe ..... <i>measurement equipment</i>	szt <i>unit</i>	10	10	-	-
ruchome <i>mobile</i>					
punkty pomiarowe ..... <i>measurement stations</i>	szt <i>unit</i>	5	-	1	4
urządzenia pomiarowe ..... <i>measurement equipment</i>	szt <i>unit</i>	6	-	1	5
GOSPODARKA ŚCIEKOWA I OCHRONA WÓD <i>WASTE WATER MANAGEMENT AND PROTECTION OF WATER</i>					
Sieć kanalizacyjna <i>Sewerage system</i>					
odprowadzająca ścieki (bez przykanalików) ..... <i>discharging waste water (without house drains)</i>	km	4947,6	1420,9	3434,6	92,1
przykanaliki: obiekty ..... <i>house drains: facilities</i>	szt <i>unit</i>	45444	10106	34532	806
długość ..... <i>length</i>	km	591,8	108,4	461,9	21,5
odprowadzająca wody (ścieki) opadowe ..... <i>discharging precipitation water (waste water)</i>	km	636,8	218,4	391,4	27
Oczyszczalnie ścieków <i>Waste water treatment plants</i>					
obiekty ..... <i>facilities</i>	szt <i>unit</i>	108	24	79	5
przepustowość ..... <i>capacity</i>	m ³ /d	73928	32705	30637	10505
w tym oczyszczalnie komunalne <i>of which municipal waste water treatment plants</i>					
obiekty ..... <i>facilities</i>	szt <i>unit</i>	88	4	79	5
przepustowość ..... <i>capacity</i>	m ³ /d	45266	4124	30637	10505
liczba równoważnych mieszkańców ..... <i>population equivalent</i>	RLM <i>(P.E.)</i>	325807	57292	238529	29986
Mechaniczne <i>Mechanical</i>					
obiekty ..... <i>facilities</i>	szt <i>unit</i>	32	14	15	3
przepustowość ..... <i>capacity</i>	m ³ /d	29166	13072	5667	10427

TABL.14(330). EFEKTY RZECZOWE ODDANYCH DO UŻYTKU INWESTYCJI OCHRONY ŚRODOWISKA WEDŁUG GRUP INWESTORÓW W 2008 R. (cd.)
TANGIBLE EFFECTS OF COMPLETED INVESTMENTS IN ENVIRONMENTAL PROTECTION BY GROUPS OF INVESTORS IN 2008 (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Jednostka miary Unit of measure	Ogółem Total	Grupy inwestorów Groups of investors		
			przedsię- biorstwa enterprises	gminy gminas	jednostki budżetowe budgetary entities
oczyszczalnie ścieków przemysłowych industrial waste water treatment plants					
obiekty..... facilities	szt unit	13	13	-	-
przepustowość ..... capacity	m³/d	12244	12244	-	-
oczyszczalnie ścieków komunalnych municipal waste water treatment plants					
obiekty..... facilities	szt unit	19	1	15	3
przepustowość ..... capacity	m³/d	16922	828	5667	10427
liczba równoważnych mieszkańców..... population equivalent	RLM (P.E.)	95950	25045	41477	29428
Biologiczne (z wyjątkiem komór fermentacyjnych) Biological (excluding fermentation tanks)					
obiekty..... facilities	szt unit	67	6	59	2
przepustowość ..... capacity	m³/d	26574	8515	17981	78
oczyszczalnie ścieków przemysłowych industrial waste water treatment plants					
obiekty..... facilities	szt unit	4	4	-	-
przepustowość ..... capacity	m³/d	5490	5490	-	-
oczyszczalnie ścieków komunalnych municipal waste water treatment plants					
obiekty..... facilities	szt unit	63	2	59	2
przepustowość ..... capacity	m³/d	21084	3025	17981	78
liczba równoważnych mieszkańców..... population equivalent	RLM (P.E.)	151467	15150	135759	558
Oczyszczalnie o podwyższonym stopniu oczyszczania (w tym chemiczne) Treatment plants with the increased degree of treatment (of which chemical)					
obiekty..... facilities	szt unit	9	4	5	-
przepustowość ..... capacity	m³/d	18188	11199	6989	-
ścieków przemysłowych industrial waste water					
obiekty..... facilities	szt unit	3	3	-	-
przepustowość ..... capacity	m³/d	10928	10928	-	-
ścieków komunalnych municipal waste water					
obiekty..... facilities	szt unit	6	1	5	-
przepustowość ..... capacity	m³/d	7260	271	6989	-
liczba równoważnych mieszkańców..... population equivalent	RLM (P.E.)	78390	17097	61293	-
Komory fermentacyjne Fermentation tanks					
obiekty ..... facilities	szt unit	2	2	-	-
przepustowość..... capacity	m³/d	9	9	-	-

TABL.14(330). EFEKTY RZECZOWE ODDANYCH DO UŻYTKU INWESTYCJI OCHRONY ŚRODOWISKA WEDŁUG GRUP INWESTORÓW W 2008 R. (cd.)

TANGIBLE EFFECTS OF COMPLETED INVESTMENTS IN ENVIRONMENTAL PROTECTION BY GROUPS OF INVESTORS IN 2008 (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Jednostka miary Unit of measure	Ogółem Total	Grupy inwestorów Groups of investors		
			przedsię- biorstwa enterprises	gminy gminas	jednostki budżetowe budgetary entities
Urządzenia do monitoringu w zakresie gospodarki ściekowej i ochrony wód					
<i>Monitoring equipment in the scope of waste water management and protection of water</i>					
stacjonarne zlokalizowane na terenie <i>stationary located in</i>					
zabudowanym <i>built-up areas</i>					
punkty pomiarowe	szt <i>unit</i>	252	238	10	4
<i>measurement stations</i>					
urządzenia pomiarowe	szt <i>unit</i>	264	257	3	4
<i>measurement equipment</i>					
otwartym <i>in open areas</i>					
punkty pomiarowe	szt <i>unit</i>	37	28	7	2
<i>measurement stations</i>					
urządzenia pomiarowe	szt <i>unit</i>	72	60	8	4
<i>measurement equipment</i>					
ruchome <i>mobile</i>					
punkty pomiarowe	szt <i>unit</i>	4	3	-	1
<i>measurement stations</i>					
urządzenia pomiarowe	szt <i>unit</i>	4	3	-	1
<i>measurement equipment</i>					
Inne efekty rzeczowe inwestycji gospodarki ściekowej i ochrony wód					
<i>Other tangible effects of investments in waste water management and protection of water</i>					
Indywidualne przydomowe oczyszczalnie ścieków <i>Individual farmstead waster water treatment plants</i>					
obiekty	szt <i>unit</i>	2686	9	2673	4
<i>facilities</i>					
przepustowość	m ³ /d	3075	19	3045	11
<i>capacity</i>					
Podczyszczalnie ścieków przemysłowych <i>Industrial waste water pre-treatment plants</i>					
obiekty	szt <i>unit</i>	37	37	-	-
<i>facilities</i>					
przepustowość	m ³ /d	3659	3659	-	-
<i>capacity</i>					
Obiegowy system zasilania wodą (pojemność instalacji)	m ³	21589	21588	1	-
<i>Rotary system of water supply (installation capacity)</i>					
GOSPODARKA ODPADAMI					
WASTE MANAGEMENT					
Urządzenia do unieszkodliwiania odpadów niebezpiecznych					
<i>Hazardous waste treatment equipment</i>					
unieszkodliwianie fizyko-chemiczne <i>physicochemical treatment</i>					
obiekty	szt <i>unit</i>	5	5	-	-
<i>facilities</i>					
wydajność	t/rok <i>t/year</i>	8100	8100	-	-
<i>capacity</i>					
unieszkodliwianie poprzez przekształcanie termiczne <i>treatment through thermal transformation</i>					
obiekty	szt <i>unit</i>	4	4	-	-
<i>facilities</i>					
wydajność	t/rok <i>t/year</i>	3671	3671	-	-
<i>capacity</i>					
inne metody unieszkodliwiania odpadów <i>other methods of waste treatment</i>					
obiekty	szt <i>unit</i>	3	3	-	-
<i>facilities</i>					
wydajność	t/rok <i>t/year</i>	23986	23986	-	-
<i>capacity</i>					

TABL.14(330). EFEKTY RZECZOWE ODDANYCH DO UŻYTKU INWESTYCJI OCHRONY ŚRODOWISKA WEDŁUG GRUP INWESTORÓW W 2008 R. (cd.)
TANGIBLE EFFECTS OF COMPLETED INVESTMENTS IN ENVIRONMENTAL PROTECTION BY GROUPS OF INVESTORS IN 2008 (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Jednostka miary Unit of measure	Ogółem Total	Grupy inwestorów Groups of investors		
			przedsię- biorstwa enterprises	gminy gminas	jednostki budżetowe budgetary entities
Urządzenia do unieszkodliwiania odpadów innych niż niebezpieczne <i>Equipment for treatment of waste other than hazardous waste</i>					
unieszkodliwianie fizyko-chemiczne <i>physicochemical treatment</i>					
obiekty ..... <i>facilities</i>	szt <i>unit</i>	5	5	-	-
wydajność ..... <i>capacity</i>	t/rok <i>t/year</i>	43924	43924	-	-
spalanie odpadów komunalnych lub podobnych <i>incineration of municipal and similar waste</i>					
obiekty ..... <i>facilities</i>	szt <i>unit</i>	1	1	-	-
wydajność ..... <i>capacity</i>	t/rok <i>t/year</i>	294500	294500	-	-
spalanie odpadów przemysłowych <i>industrial waste incineration</i>					
obiekty ..... <i>facilities</i>	szt <i>unit</i>	1	1	-	-
wydajność ..... <i>capacity</i>	t/rok <i>t/year</i>	692	692	-	-
unieszkodliwianie biologiczne <i>biological treatment</i>					
obiekty ..... <i>facilities</i>	szt <i>unit</i>	3	3	-	-
wydajność ..... <i>capacity</i>	t/rok <i>t/year</i>	3243	3243	-	-
w tym do kompostowania <i>of which for composting</i>					
obiekty ..... <i>facilities</i>	szt <i>unit</i>	2	2	-	-
wydajność ..... <i>capacity</i>	t/rok <i>t/year</i>	3003	3003	-	-
inne metody unieszkodliwiania odpadów <i>other methods of waste treatment</i>					
obiekty ..... <i>facilities</i>	szt <i>unit</i>	4	4	-	-
wydajność ..... <i>capacity</i>	t/rok <i>t/year</i>	11741	11741	-	-
Urządzenia do usuwania odpadów <i>Waste removal equipment</i>					
składowiska dla odpadów (z wyłączeniem komunalnych) <i>waste landfill sites (excluding municipal)</i>					
obiekty ..... <i>facilities</i>	szt <i>unit</i>	4	4	-	-
powierzchnia ..... <i>area</i>	ha	14,4	14,4	-	-
wydajność ..... <i>capacity</i>	t/rok <i>t/year</i>	112500	112500	-	-
składowiska dla odpadów komunalnych <i>municipal waste landfill sites</i>					
obiekty ..... <i>facilities</i>	szt <i>unit</i>	8	3	3	2
powierzchnia ..... <i>area</i>	ha	41,9	33	6	2,9
wydajność ..... <i>capacity</i>	t/rok <i>t/year</i>	336064	262266	26807	46991
składowiska specjalnie zabezpieczone/podziemne <i>specially secured/underground landfill sites</i>					
obiekty ..... <i>facilities</i>	szt <i>unit</i>	1	1	-	-
powierzchnia ..... <i>area</i>	ha	1,5	1,5	-	-
wydajność ..... <i>capacity</i>	t/rok <i>t/year</i>	30	30	-	-

TABL.14(330). EFEKTY RZECZOWE ODDANYCH DO UŻYTKU INWESTYCJI OCHRONY ŚRODOWISKA WEDŁUG GRUP INWESTORÓW W 2008 R. (dok.)

TANGIBLE EFFECTS OF COMPLETED INVESTMENTS IN ENVIRONMENTAL PROTECTION BY GROUPS OF INVESTORS IN 2008 (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE <i>SPECIFICATION</i>	Jedno- stka miary <i>Unit of measure</i>	Ogółem <i>Total</i>	Grupy inwestorów <i>Groups of investors</i>		
			przedsię- biorstwa <i>enterprises</i>	gminy <i>gminas</i>	jednostki budżetowe <i>budgetary entities</i>
Inne rodzaje urządzeń i działalności związane z usuwaniem odpadów: <i>Other types of equipment and activity related to waste disposal:</i>					
wydajność urządzeń do gospodarczego wykorzystania odpadów (z wyłączeniem odpadów komunalnych)	t/rok <i>t/year</i>	167003	167003	-	-
<i>capacity of equipment for economic waste use (excluding municipal waste)</i>					
wydajność urządzeń do gospodarczego wykorzystania odpadów komunalnych.....	t/rok <i>t/year</i>	186939	186938	1	-
<i>capacity of equipment for economic use of municipal waste</i>					
rekultywacja hałd, wyspisk i stawów osadowych oraz innych terenów zdegradowanych i zdegradowanych	ha	57,9	30,3	27,6	-
<i>reclamation of waste dumps, waste landfill sites and sludge tanks as well as other devastated and degraded land</i>					
do przeróbki i zagospodarowania osadów z oczyszczalni ścieków (w suchej masie).....	t/rok <i>t/year</i>	22177	21482	695	-
<i>for processing and management of sludge from waste water treatment plants (in dry mass)</i>					
inne rodzaje urządzeń do usuwania odpadów <i>other types of waste disposal equipment</i>					
obiekty	szt <i>unit</i>	108894	100441	8083	370
<i>facilities</i>					
powierzchnia.....	ha	7,3	0,1	7,1	0,1
<i>area</i>					
wydajność	t/rok <i>t/year</i>	83599	83318	32	249
<i>capacity</i>					
OCHRONA I PRZYWRÓCENIE WARTOŚCI UŻYTKOWEJ GLEB, OCHRONA WÓD PODZIEMNYCH I POWIERZCHNIOWYCH					
<i>PROTECTION AND RESTORATION OF A UTILITY VALUE OF SOIL, PROTECTION OF UNDERGROUND AND SURFACE WATERS</i>					
Uszczelnianie gruntu łącznie z rowami i wałami, systemy odwadniające obiekty.....	szt <i>unit</i>	214	214	-	-
<i>Land sealing including ditches and rollers, drainage systems</i>					
Zbiorniki dla odpływów, strat, przecieków wód podziemnych <i>Tanks for outflows, losses, underground water leaks</i>					
obiekty.....	szt <i>unit</i>	26	26	-	-
<i>facilities</i>					
pojemność.....	m ³	868	868	-	-
<i>capacity</i>					
Udoskonalanie magazynów podziemnych i urządzeń transportowych w celu ochrony wód podziemnych i gleby.....	szt <i>unit</i>	102	97	-	5
<i>Improvement of underground storerooms and transport equipment for protection of underground waters and soil</i>					
Transport cysternowy, zabezpieczenie systemów transportowych dla produktów niebezpiecznych oraz inne urządzenia zintegrowane.....	szt <i>unit</i>	5	5	-	-
<i>Tank transport, protection of transport systems for hazardous products and other integrated equipment</i>					
ZMNIEJSZANIE HAŁASU I WIBRACJI					
<i>NOISE AND VIBRATION REDUCTION</i>					
Bariery przeciwi hałasowi <i>Noise barriers</i>					
drogowemu.....	km	18,9	3,2	3,6	12,1
<i>road noise</i>					
szynowemu.....	km	12,7	12,7	-	-
<i>rail noise</i>					
Urządzenia do monitoringu w zakresie zmniejszania hałasu <i>Monitoring equipment in the scope of noise reduction</i>					
punkty pomiarowe	szt <i>unit</i>	9	8	-	1
<i>measurement stations</i>					
urządzenia pomiarowe.....	szt <i>unit</i>	9	8	-	1
<i>measurement equipment</i>					

TABL. 15(331). NIEKTÓRE EFEKTY RZECZOWE INWESTYCJI OCHRONY ŚRODOWISKA WEDŁUG WOJEWÓDZTW W 2008 R.
A. OCHRONA POWIETRZA I KLIMATU ORAZ GOSPODARKA ODPADAMI.
SELECTED TANGIBLE EFFECTS OF INVESTMENTS IN ENVIRONMENTAL PROTECTION BY VOIVODSHIP IN 2008
A. PROTECTION OF AIR AND CLIMATE AS WELL AS WASTE MANAGEMENT.

WOJEWÓDZTWA VOIVODSHIPS	Zdolność przekazanych do eksploatacji urządzeń w zakresie: <i>Ability of completed equipment in the scope of:</i>										Rekultywacja hałd, wysypisk i stawów osadowych oraz innych terenów zde-wastowanych i zdegrado-wanych <i>Reclamation of waste dumps, waste landfill sites and sludge tanks as well as other devastated and degraded land</i>
	redukcji zanieczyszczeń <i>pollution reduction</i>		gospodarczego wykorzystania odpadów <i>economic use of waste</i>		unieszkodliwiania odpadów <i>waste treatment</i>					przeróbki i zagospodarowania osadów z oczyszczalni ścieków <i>processing and management of sludge from waste water treatment plants</i>	
					z ogółem poprzez składowanie <i>of total through land filling</i>						
	pyłowych <i>particulates</i>	gazowych <i>gaseous</i>	komunalnych <i>municipal</i>	innych niż komunalne <i>other than municipal</i>	ogółem <i>total</i>	w tym niebezpieczne <i>of which hazardous</i>	niebezpiecznych <i>hazardous</i>	komunalnych <i>municipal</i>	z wyłączeniem komunalnych <i>excluding municipal</i>		
t/rok <i>t/year</i>										ha	
P O L S K A	77934	823479	186939	167003	838451	35757	-	336064	112500	22177	57,9
P O L A N D											
Dolnośląskie.....	3574	5400	85000	-	30	-	-	-	-	300	1,4
Kujawsko-pomorskie	51283	740715	-	-	3741	-	-	-	-	-	-
Lubelskie.....	998	378	1	-	2600	2600	-	-	-	720	5,4
Lubuskie.....	400	54	-	-	2015	2015	-	-	-	-	7,6
Łódzkie	5218	6108	-	36	2072	2072	-	-	-	1500	0,6
Małopolskie.....	705	15648	-	6	15300	800	-	12000	2500	-	9,6
Mazowieckie	1524	453	-	-	138266	-	-	138266	-	-	2,5
Opolskie	2175	-	-	-	406320	820	-	100000	-	-	7,5
Podkarpackie.....	53	105	32000	11849	42859	-	-	42167	-	2929	-
Podlaskie	37	117	-	-	-	-	-	-	-	13484	-
Pomorskie	485	10	-	-	16	16	-	-	-	-	-
Śląskie	3571	38295	-	155112	20015	20000	-	-	-	-	21,1
Świętokrzyskie.....	2770	-	-	-	30900	-	-	16991	10000	-	-
Warmińsko-mazurskie	130	49	69938	-	-	-	-	-	-	-	-
Wielkopolskie	81	8996	-	-	27014	134	-	26640	-	2849	2,1
Zachodniopomorskie.....	4930	7151	-	-	147303	7300	-	-	100000	395	0,1

TABL. 15(331). NIEKTÓRE EFEKTY RZECZOWE INWESTYCJI OCHRONY ŚRODOWISKA WEDŁUG WOJEWÓDZTW W 2008 R. (dok.)
B. GOSPODARKA ŚCIEKOWA I OCHRONA WÓD
SELECTED TANGIBLE EFFECTS OF INVESTMENTS IN ENVIRONMENTAL PROTECTION BY VOIVODSHIP IN 2008 (cont.)
B. WASTE WATER MANAGEMENT AND PROTECTION OF WATER

WOJEWÓDZ-TWA VOIVODSHIP	Oczyszczalnie ścieków Waste water treatment plants										Podczyszczalnie ścieków przemysłowych Industrial waste water pre-treatment plants		Sieć kanalizacyjna odprowadzająca w km Sewerage system discharging in km	
	ogółem (przemysłowe i komunalne) total (industrial and municipal)		mechaniczne mechanical		chemiczne chemical		biologiczne ^a biological ^a		o podwyższonym stopniu usuwania biogenów ^b with increased biogene removal ^b				ścieki waste water	wody (ścieki) opadowe precipitation water (waste water)
	liczba obiektów number of facilities	przepus-towość w m ³ /dobę capacity in m ³ /24 hours	liczba obiektów number of facilities	przepus-towość w m ³ /dobę capacity in m ³ /24 hours	liczba obiektów number of facilities	przepus-towość w m ³ /dobę capacity in m ³ /24 hours	liczba obiektów number of facilities	przepus-towość w m ³ /dobę capacity in m ³ /24 hours	liczba obiektów number of facilities	przepus-towość w m ³ /dobę capacity in m ³ /24 hours	liczba obiektów number of facilities	przepus-towość w m ³ /dobę capacity in m ³ /24 hours		
P O L S K A	108	73928	32	29166	-	-	67	26574	9	18188	37	3659	4947,6	636,8
P O L A N D														
Dolnośląskie.....	9	5780	4	5182	-	-	5	598	-	-	3	384	370,0	63,7
Kujawsko-pomorskie.....	3	97	-	-	-	-	1	9	2	88	2	500	353,6	27,5
Lubelskie.....	2	827	1	450	-	-	1	377	-	-	1	600	139,2	24,2
Lubuskie.....	2	1241	-	-	-	-	2	1241	-	-	-	-	78,2	16,1
Łódzkie	16	2518	3	1131	-	-	13	1387	-	-	4	192	188,5	26,9
Małopolskie.....	16	8461	4	432	-	-	12	6589	-	1440	2	161	510,5	8,5
Mazowieckie	9	13610	5	10932	-	-	4	2678	-	-	7	778	399,8	76,2
Opolskie	1	10120	-	-	-	-	1	832	-	9288	1	100	427,6	18,4
Podkarpackie.....	8	4702	3	1800	-	-	3	1880	2	1022	-	-	750,5	41,0
Podlaskie	3	512	2	487	-	-	1	25	-	-	-	-	48,2	18,4
Pomorskie	9	7235	-	50	-	-	8	6914	1	271	1	250	320,6	30,5
Śląskie.....	3	5275	1	2228	-	-	1	1590	1	1457	3	108	699,6	113,6
Świętokrzyskie....	1	114	1	114	-	-	-	-	-	-	-	-	50,0	6,1
Warmińsko-mazurskie	7	5565	1	1944	-	-	5	621	1	3000	7	16	87,8	15,5
Wielkopolskie	15	6687	6	3676	-	-	7	1389	2	1622	6	570	261,2	96,1
Zachodniopomor-skie	4	1184	1	740	-	-	3	444	-	-	-	-	262,3	54,1

a Bez komór fermentacyjnych. b Bez chemicznych
a Excluding fermentation tanks. b Excluding chemical

TABL. 16(332). NAKŁADY NA ŚRODKI TRWAŁE SŁUŻĄCE GOSPODARCE WODNEJ WEDŁUG KIERUNKÓW INWESTOWANIA I ŹRÓDEŁ FINANSOWANIA W 2008 R. (ceny bieżące)
OUTLAYS ON FIXED ASSETS FOR WATER MANAGEMENT BY DIRECTIONS OF INVESTING AND SOURCES OF FINANCING IN 2008 (current prices)

KIERUNKI INWESTOWANIA DIRECTIONS OF INVESTING	Ogółem Total	Środki Funds						Fundusze ekolo- giczne (pożyczki i dotacje) Ecologi- cal funds (loans, credits and alloca- tions)	Kredyty i poży- czki krajowe w tym bankowe Domestic credits and loans including bank credits and loans	Inne środki w tym nakłady niesfinan- sowane Other funds including non- financed outlays
		własne own	z budżetu from budget				z zagra- nicy from abroad			
			central- nego state	woje- wództwa voivodship	powiatu powiat	gminy gmina				
	w tysiącach złotych in thousand zlotys									
OGÓŁEM	2264763,5	1165800,4	140296,5	167754,5	3879,5	35964,6	267743,5	268292,2	132447,1	82585,2
TOTAL										
Ujęcia i doprowadzenia wody	1363811,9	838816,5	9834,7	16251,0	3700,7	13953,0	198429,9	134558,9	86437,2	61830,0
Water intakes and and distribution network										
Budowa i modernizacja stacji uzdatniania wody	399810,9	211976,2	989,6	3241,1	49,4	18035,8	51286,3	56179,5	44641,7	13411,3
Construction and modernization of water treatment plants										
Zbiorniki i stopnie wodne	210841,0	102128,7	23257,2	20067,7	48,0	2938,8	3758,5	53831,6	-	4810,5
Water reservoirs and falls										
Regulacja i zabudowa rzek i potoków górskich.....	145939,5	7001,0	54610,9	65539,2	81,4	736,2	4545,6	11885,3	180,2	1359,7
Regulation and management of rivers and mountain streams										
Obwałowania przeciwpowodziowe.....	137736,0	5785,3	51089,2	57341,4	-	300,8	9200,7	11656,9	1188,0	1173,7
Flood embankments										
Stacje pomp na zawałach i obszarach depresyjnych .	6624,2	92,7	514,9	5314,1	-	-	522,5	180,0	-	-
Pump stations behind embankments and on depression areas										

TABL. 17(333). NAKŁADY NA ŚRODKI TRWAŁE SŁUŻĄCE GOSPODARCE WODNEJ WEDŁUG KIERUNKÓW INWESTOWANIA I GRUP INWESTORÓW W 2008 R. (ceny bieżące)
OUTLAYS ON FIXED ASSETS FOR WATER MANAGEMENT BY DIRECTIONS OF INVESTING AND GROUPS OF INVESTORS IN 2008 (current prices)

KIERUNKI INWESTOWANIA DIRECTIONS OF INVESTING	Ogółem Total	Grupy inwestorów Group of investors		
		przedsię- biorstwa enterprises	gminy gminas	jednostki budżetowe budgetary entities
		w tysiącach złotych		in thousand zlotys
OGÓŁEM	2264763,5	1032670,3	747447,9	484645,3
TOTAL				
Ujęcia i doprowadzenia wody	1363811,9	758956,8	588461,2	16393,9
Water intakes and distribution network				
Budowa i modernizacja stacji uzdatniania wody.....	399810,9	270278,0	124665,2	4867,7
Construction and modernization of water treatment plants				
Zbiorniki i stopnie wodne	210841,0	2393,7	11814,1	196633,2
Water reservoirs and falls				
Regulacja i zabudowa rzek i potoków górskich	145939,5	195,1	7239,1	138505,3
Regulation and management of rivers and mountain streams				
Obwałowania przeciwpowodziowe.....	137736,0	842,0	15180,3	121713,7
Flood embankments				
Stacje pomp na zawałach i obszarach depresyjnych.....	6624,2	4,7	88,0	6531,5
Pump stations behind embankments and on depression areas				

TABL. 18(334). NAKŁADY NA ŚRODKI TRWAŁE SŁUŻĄCE GOSPODARCE WODNEJ WEDŁUG KIERUNKÓW INWESTOWANIA I WOJEWÓDZTW W 2008 R. (ceny bieżące)
OUTLAYS ON FIXED ASSETS FOR WATER MANAGEMENT BY DIRECTIONS OF INVESTING AND VOIVODSHIP IN 2008 (current prices)

WOJEWÓDZTWA VOIVODSHIPS	Ogółem Total				Ujęcia i dopro- wadzenia wody Water intakes and systems	Budowa i moder- nizacja stacji uzdatnia- nia wody Construc- tion and modern- ization of water treatment plants	Zbiorniki i stopnie wodne Water reser- voirs and falls	Regulacja i zabudo- wa rzek i potoków górskich Regula- tion and manage- ment of rivers and mountain streams	Obwało- wania przeciw- powo- dziowe Flood embank- ments	Stacje pomp na zawalach i obsza- rach depresyj- nych Pump stations behind embank- ments and on depre- ssion areas
	w tys. zł in thous. zł	w % nakła- dów inwesty- cyjnych na gospo- darkę narodową in % of invest- ment outlays on the national economy	na 1 miesz- kańca w zł per capita in zł	w odset- kach in perce nt						
POLSKA ..... POLAND	2264763,5	1,0	59	100,0	1363811,9	399810,9	210841,0	145939,5	137736,0	6624,2
Dolnośląskie.....	290847,8	1,6	101	12,8	158866,8	21737,9	66227,4	36354,4	7543,9	117,4
Kujawsko-pomorskie	142775,2	1,4	69	6,3	126937,8	11729,9	-	4107,5	-	-
Lubelskie.....	48175,5	0,6	22	2,1	35764,6	6816,7	2561,2	2449,5	582,3	1,2
Lubuskie.....	54615,0	1,2	54	2,4	32820,3	8182,4	1036,9	4897,1	6687,8	990,5
Łódzkie	98281,3	0,7	39	4,3	77861,2	14314,1	1874,0	1703,6	2528,4	-
Małopolskie.....	269140,4	1,7	82	11,9	115813,5	7780,8	91737,2	21422,6	32381,6	4,7
Mazowieckie	364955,5	0,8	70	16,1	234405,9	120904,1	2039,5	4515,6	3090,4	-
Opolskie	58258,7	1,5	56	2,6	32236,8	8344,6	1111,9	10516,0	5196,7	852,7
Podkarpackie.....	192054,3	2,4	92	8,5	45777,4	108256,0	2856,5	18571,2	16593,2	-
Podlaskie.....	53359,1	1,1	45	2,4	24379,8	15299,7	6937,5	6271,1	471,0	-
Pomorskie	87611,3	0,6	40	3,9	44997,3	19124,5	2678,2	4290,3	13611,4	2909,6
Śląskie	177828,5	0,7	38	7,9	141318,4	8665,4	5568,8	13757,3	8518,6	-
Świętokrzyskie	62640,2	1,1	49	2,8	28952,6	1008,1	4833,4	5190,5	22477,5	178,1
Warmińsko-mazurskie	76099,4	1,3	53	3,4	54560,0	11158,0	914,6	3234,4	5111,7	1120,7
Wielkopolskie	141401,8	0,7	42	6,1	95164,3	21583,6	17197,2	3072,9	4321,0	62,8
Zachodniopomorskie.....	146719,5	1,6	87	6,5	113955,2	14905,1	3266,7	5585,5	8620,5	386,5

TABL. 19(335). NAKŁADY NA ŚRODKI TRWAŁE SŁUŻĄCE GOSPODARCE WODNEJ WEDŁUG GRUP INWESTORÓW I WOJEWÓDZTW W 2008 R. (ceny bieżące)
OUTLAYS ON FIXED ASSETS FOR WATER MANAGEMENT BY GROUPS OF INVESTORS AND VOIVODSHIP IN 2008 (current prices)

WOJEWÓDZTWA VOIVODSHIPS	Ogółem <i>Total</i>	Grupy inwestorów <i>Groups of investors</i>		
		przedsiębiorstwa <i>enterprises</i>	gminy <i>gminas</i>	jednostki budżetowe <i>budgetary entities</i>
		w tysiącach złotych <i>in thousand zlotys</i>		
POLSKA <i>POLAND</i>	2264763,5	1032670,3	747447,9	484645,3
Dolnośląskie.....	290847,8	100369,4	83222,0	107256,4
Kujawsko-pomorskie	142775,2	95879,9	41772,3	5123,0
Lubelskie.....	48175,5	10653,0	32460,3	5062,2
Lubuskie.....	54615,0	19426,9	21509,9	13678,2
Łódzkie	98281,3	43119,4	46474,2	8687,7
Małopolskie.....	269140,4	82340,7	45494,9	141304,8
Mazowieckie	364955,5	199548,6	156523,5	8883,4
Opolskie	58258,7	13010,5	27300,3	17947,9
Podkarpackie.....	192054,3	119079,3	35738,0	37237,0
Podlaskie.....	53359,1	24436,1	15245,9	13677,1
Pomorskie	87611,3	29438,7	38902,6	19270,0
Śląskie.....	177828,5	93108,2	56959,3	27761,0
Świętokrzyskie.....	62640,2	3975,2	33211,2	25453,8
Warmińsko-mazurskie	76099,4	29382,6	35327,4	11389,4
Wielkopolskie	141401,8	63758,6	52642,8	25000,4
Zachodniopomorskie.....	146719,5	105143,2	24663,3	16913,0

**TABL.20(336). NAKŁADY NA ŚRODKI TRWAŁE SŁUŻĄCE GOSPODARCE WODNEJ WEDŁUG ŹRÓDEŁ
FINANSOWANIA I WOJEWÓDZTW W 2008 R. (ceny bieżące)**
*OUTLAYS ON FIXED ASSETS FOR WATER MANAGEMENT BY SOURCES OF FINANCING AND VOIVODSHIP IN
2008 (current prices)*

WOJEWÓDZTWA VOIVODSHIPS	Ogółem Total	Środki Funds						Fundusze ekolo- giczne (pożyczki, kredyty i dotacje) Ecological funds (loans, credits and alloca- tions)	Kredyty i poży- czki krajowe w tym bankowe Domestic credits and loans including bank credits and loans	Inne środki w tym nakłady niesfinan- sowane Other funds including non- financed outlays
		własne own	z budżetu from budget				z zagra- nicy from abroad			
			central- nego state	woje- wództwa voivod- ship	powiatu powiat	gminy (współ- udział) gmina (share)				
	w tysiącach złotych in thousand zlotys									
P O L S K A ..... P O L A N D	2264763,5	1165800,4	140296,5	167754,5	3879,5	35964,6	267743,5	268292,2	132447,1	82585,2
Dolnośląskie.....	290847,8	108571,4	23447,0	31349,6	-	868,1	43142,7	66915,5	8968,1	7585,4
Kujawsko-pomorskie	142775,2	84644,5	3963,1	1967,0	-	997,6	28953,2	16287,1	5608,6	354,1
Lubelskie.....	48175,5	29750,8	1874,4	1504,0	112,4	219,6	2094,0	2716,8	9342,3	561,2
Lubuskie.....	54615,0	29672,5	476,2	12604,2	99,6	1774,0	-	3260,1	5911,4	817,0
Łódzkie	98281,3	52874,2	2734,3	335,1	91,4	886,6	12707,2	24860,9	1753,4	2038,2
Małopolskie.....	269140,4	179105,0	35682,1	7049,5	681,3	1529,6	27606,0	6619,7	5451,3	5415,9
Mazowieckie	364955,5	210410,7	1733,6	14557,2	623,0	10880,9	4757,6	58549,6	32878,5	30564,4
Opolskie	58258,7	19146,3	13006,6	583,3	-	151,1	7759,5	11494,3	5495,7	621,9
Podkarpackie.....	192054,3	68342,5	35294,3	2296,1	22,4	7165,0	42487,4	33026,8	2717,0	702,8
Podlaskie	53359,1	33663,7	-	13429,2	97,0	49,1	1287,4	1131,0	3592,0	109,7
Pomorskie	87611,3	53262,0	11433,4	2885,2	-	4851,3	4170,4	1390,0	8054,5	1564,5
Śląskie	177828,5	93104,6	0,1	21291,9	5,0	1059,9	19932,0	23905,3	8825,3	9704,4
Świętokrzyskie	62640,2	25996,2	2833,7	24167,3	106,0	650,4	3188,1	1932,8	2478,4	1287,3
Warmińsko-mazurskie	76099,4	39133,7	1275,5	5811,4	-	727,8	15769,5	6918,5	4646,5	1816,5
Wielkopolskie	141401,8	89215,0	5913,1	13621,2	-	2182,0	2064,7	4995,0	5214,0	18196,8
Zachodniopomorskie.....	146719,5	48907,3	629,1	14302,3	2041,4	1971,6	51823,8	4288,8	21510,1	1245,1

**TABL. 21(337). EFEKTY RZECZOWE ODDANYCH DO UŻYTKU INWESTYCJI GOSPODARKI WODNEJ WEDŁUG GRUP
INWESTORÓW W 2008 R.**
*TANGIBLE EFFECTS OF COMPLETED INVESTMENTS IN WATER MANAGEMENT BY GROUPS OF INVESTORS
IN 2008*

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Jednostka miary Unit of measure	Ogółem Total	Grupy inwestorów Groups of investors		
			przedsiębiorstwa enterprises	gminy gminas	jednostki budżetowe budgetary entities
Ujęcia wody	m ³ /d	141291,0	52971,0	67740,0	20580,0
Water intakes					
Uzdatnianie wody.....	m ³ /d	104033,0	29968,0	67357,0	6708,0
Water treatment					
Sieć wodociągowa (magistralna i rozdzielcza).....	km	4979,3	1170,8	3723,0	85,5
Water-line system (main and distribution)					
Zbiorniki wodne					
Water reservoirs					
obiekty	szt unit	13,0	-	6,0	7,0
objects					
pojemność całkowita	m ³	54994410,0	-	293900,0	54700510,0
total capacity					
Regulacja i zabudowa rzek	km	414,1	-	3,9	410,2
Regulation and management of rivers					
Obwałowania przeciwpowodziowe ^a	km	248,1	-	3,7	244,4
Flood embankments ^a					
Zabudowa potoków górskich	km	1,6	-	0,2	1,4
Management of mountain streams					
Stopnie wodne.....	szt unit	12,0	-	1,0	11,0
Water falls					
Stacje pomp na zawałach	szt unit	11,0	-	3,0	8,0
Pump stations behind embankments					

*a Budowa i modernizacja
a Construction and modernization*

TABL. 22(338). EFEKTY RZECZOWE INWESTYCJI GOSPODARKI WODNEJ WEDŁUG WOJEWÓDZTW W 2008 R.
TANGIBLE EFFECTS OF WATER MANAGEMENT INVESTMENTS BY VOIVODSHIP IN 2008

WOJEWÓDZTWA VOIVODSHIPS	Ujęcia wody <i>Water intakes</i>	Uzdatniania wody <i>Water treatment</i>	Sieć wodociąg- owa ^a <i>Water-line system^a</i>	Regulacja i zabudowa rzek ^b <i>Regulation and manage- ment of rivers^b</i>	Obwało- wania przeci- powo- dziowe <i>Flood embank- ments</i>	Zbiorniki wodne <i>Water reservoirs</i>		Stacje pomp na zawałach i obszarach depresyjnych w szt <i>Pump stations behind embankments and on depression areas in units</i>
						obiekty <i>objects</i>	pojemność <i>capacity</i>	
	m ³ /dobę <i>m³/24 hours</i>		km			w szt <i>in units</i>	w m ³ <i>in m³</i>	
P O L S K A	141291	104033	4979,3	415,7	248,1	13	54994410	11
P O L A N D								
Dolnośląskie.....	6139	15230	238,1	59,5	5,6	-	-	-
Kujawsko-pomorskie	4076	3034	512,2	18,0	-	-	-	-
Lubelskie.....	6129	2148	290,6	5,7	2,5	1	19500000	-
Lubuskie.....	12007	2125	107,2	32,3	10,9	1	100	2
Łódzkie	18495	2534	244,7	9,4	-	-	-	-
Małopolskie.....	6598	440	544,1	120,6	154,3	-	-	-
Mazowieckie	13226	25638	990,1	15,2	10,6	1	7000	-
Opolskie	3301	2940	83,5	61,0	7,4	1	96700	-
Podkarpackie.....	10717	6635	156,9	1,1	5,3	1	310	1
Podlaskie	8256	3564	134,6	-	-	2	103000	-
Pomorskie	10549	2410	217,5	18,9	9,4	-	-	1
Śląskie.....	2064	540	421,7	-	1,6	-	-	-
Świętokrzyskie.....	13095	2232	168,4	9,5	8,2	2	35285900	1
Warmińsko-mazurskie	7166	5250	385,5	24,4	9,0	-	-	4
Wielkopolskie	13188	28596	309,3	20,5	7,2	-	-	2
Zachodniopomorskie.....	6285	717	174,9	19,6	16,1	4	1400	-

a Łącznie z siecią wodociągową realizowaną na terenie wsi. b Łącznie z zabudową potoków górskich.
a Including the water-line system in rural areas. b Including the management of mountain streams.

TABL. 23(339). KOSZTY BIEŻĄCE OCHRONY ŚRODOWISKA NETTO WEDŁUG DZIEDZIN OCHRONY ŚRODOWISKA
W SEKTORZE PUBLICZNYM, GOSPODARCZYM I SEKTORZE USŁUG OCHRONY ŚRODOWISKA

(ceny stałe 2008 R.)

CURRENT NET COSTS OF ENVIRONMENTAL PROTECTION BY FIELDS OF ENVIRONMENTAL PROTECTION IN
PUBLIC, ECONOMIC SECTOR AND SECTOR OF ENVIRONMENTAL PROTECTION SERVICES

(current prices in 2008)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2006	2007	2008	SPECIFICATION
W MILIONACH ZŁOTYCH IN MILLION ZLOTYS						
O G Ó Ł E M	11974,0	7811,4 ^a	8841,4	10822,7	10342,2	T O T A L
Ochrona powietrza atmosferycznego i klimatu	4790,8	1755,5	1750,0	1949,6	2413,0	Protection of air and climate
Gospodarka ściekowa i ochrona wód	3246,8	1739,0	1894,1	3124,5	8864,7	Waste water management and protection of water
Gospodarka odpadami.....	1731,0	2395,6	2770,3	2282,7	11958,4	Waste management
Ochrona gleb, wód podziemnych i powierzchniowych	812,1	211,1	220,8	1049,8	1433,3	Protection of soil, underground and surface waters
Ochrona przed hałasem i wibracjami	2,4	43,3	49,6	48,2	69,5	Protection against noise and vibration
Ochrona różnorodności biologicznej i krajobrazu	355,2	332,0	312,4	857,1	1011,3	Protection of biodiversity and landscape
Ochrona przed promieniowaniem	x ^b	7,8	7,7	7,4	10,1	Protection against radiation
Pozostała działalność związana z ochroną środowiska ^c	1035,9	1325,8	1836,3	1503,5	1671,8	Other activities related to environmental protection ^c
UDZIAŁ W PRODUKCIE KRAJOWYM BRUTTO SHARE IN GROSS DOMESTIC PRODUCT						
W %	1,4	0,8	0,8	0,9	0,8	In %
NA 1 MIESZKAŃCA PER CAPITA						
W złotych.....	313	205	232	284	271	In złotych

a Od 2002 r. uwzględniono przychody sektora usług ochrony środowiska. b Ujęto w pozycji „Pozostała działalność związana z ochroną środowiska”. c Łącznie z działalnością badawczo-rozwojową.

Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Środowiska opracowane przez Fundację Ekonomistów Środowiska i Zasobów Naturalnych.

a Since 2002 the revenues of the sector of environmental protection services have been included. b Included in item “Other activities related to environmental protection”. c Including research and development activity.

S o u r c e: data of the Ministry of Environment compiled by the Foundation of Environmental and Resources Economists.

TABL. 24(340). KOSZTY BIEŻĄCE OCHRONY ŚRODOWISKA I PRZYCHODY WEDŁUG DZIEDZIN OCHRONY ŚRODOWISKA W POSZCZEGÓLNYCH SEKTORACH W 2008 R. (ceny bieżące)
CURRENT NET COSTS OF ENVIRONMENTAL PROTECTION BY FIELDS OF ENVIRONMENTAL PROTECTION IN INDIVIDUAL SECTORS IN 2008 (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	Sektor <i>Sector</i>		
		publiczny <i>public</i>	gospodarczy <i>economic</i>	usług ochrony środowiska <i>environmental protection services</i>
		w tysiącach złotych <i>in thousand zlotys</i>		
RAZEM KOSZTY NETTO	10342240	1415045	10497553	-1570358
TOTAL NET COSTS				
RAZEM KOSZTY BRUTTO	27432087	1863520	11218299	14350269
TOTAL GROSS COSTS				
Ochrona powietrza atmosferycznego i klimatu	2413042	46538	1930719	435785
Protection of air and climate				
Gospodarka ściekowa i ochrona wód	8864666	468596	3887929	4508140
Waste water management and protection of water				
Gospodarka odpadami	11958414	359710	2826185	8772519
Waste management				
Ochrona i przywrócenie wartości użytkowej gleb, ochrona wód podziemnych i powierzchniowych	1433259	66741	1016725	349793
Protection and restoration of a utility value of soil, protection of underground and surface waters				
Zmniejszanie hałasu i wibracji	69525	13624	54120	1781
Noise and vibration reduction				
Ochrona różnorodności biologicznej i krajobrazu	1011307	157636	739770	113900
Protection of biodiversity and landscape				
Ochrona przed promieniowaniem jonizującym	10119	4426	5693	-
Protection against ionizing radiation				
Działalność badawczo-rozwojowa	116406	66567	39274	10566
Research and development activity				
Pozostała działalność związana z ochroną środowiska	1555350	679682	717883	157785
Other activities related to environmental protection				
RAZEM PRZYCHODY	17089847	448474	720746	15920627
TOTAL REVENUES				
Przychody i oszczędności osiągane z tytułu funkcjonowania urządzeń ochronnych	1760881	63673	652852	1044356
Revenues and savings from operation of protective equipment				
Subwencje	311768	127702	67894	116171
Subsidies				
Przychody za usługi ochrony środowiska	15017199	257099	-	14760100
Revenues from environmental protection services				

Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Środowiska opracowane przez Fundację Ekonomistów Środowiska i Zasobów Naturalnych.
S o u r c e: data of the Ministry of Environment compiled by the Foundation of Environmental and Resources Economists.

TABL. 25(341). KOSZTY BIEŻĄCE OCHRONY ŚRODOWISKA I PRZYCHODY WEDŁUG DZIEDZIN OCHRONY ŚRODOWISKA I SEKTORÓW W 2008 R. (ceny bieżące)
CURRENT NET COSTS OF ENVIRONMENTAL PROTECTION AND REVENUES BY FIELDS OF ENVIRONMENTAL PROTECTION AND SECTORS IN 2008 (current prices)

KIERUNKI INWESTOWANIA DIRECTIONS OF INVESTING	Ogółem Total	Sektor <i>Sector</i>		
		publiczny <i>public</i>	gospodarczy <i>economic</i>	usług ochrony środowiska <i>environmental protection services</i>
		w tysiącach złotych <i>in thousand zlotys</i>		
OGÓŁEM KOSZTY NETTO	10342241	1415045	10497553	-1570358
TOTAL NET COSTS				
OGÓŁEM KOSZTY BRUTTO	27432091	1863524	11218298	14350269
TOTAL GROSS COSTS				
OGÓŁEM PRZYCHODY	17089850	448477	720746	15920627
TOTAL REVENUES				
OCHRONA POWIETRZA – KOSZTY NETTO	2148195	22086	1730676	395433
ENVIRONMENTAL PROTECTION – NET COSTS				
RAZEM KOSZTY BRUTTO	2413042	46538	1930719	435785
TOTAL GROSS COSTS				

TABL. 25(341). KOSZTY BIEŻĄCE OCHRONY ŚRODOWISKA I PRZYCHODY WEDŁUG DZIEDZIN OCHRONY ŚRODOWISKA I SEKTORÓW W 2008 R. (ceny bieżące) (cd.)
CURRENT NET COSTS OF ENVIRONMENTAL PROTECTION AND REVENUES BY FIELDS OF ENVIRONMENTAL PROTECTION AND SECTORS IN 2008 (current prices) (cont.)

KIERUNKI INWESTOWANIA <i>DIRECTIONS OF INVESTING</i>	Ogółem <i>Total</i>	Sektor <i>Sector</i>		
		publiczny <i>public</i>	gospodarczy <i>economic</i>	usług ochrony środowiska <i>environmental protection services</i>
	w tysiącach złotych		<i>in thousand zlotys</i>	
Koszty działań służących ochronie środowiska	1506642	36325	1183383	286934
<i>Costs of activities for environmental protection</i>				
w tym				
<i>of which</i>				
podejmowanych we własnym zakresie	1267402	12464	972761	282177
<i>undertaken using own means</i>				
świadczonych przez podmioty zewnętrzne	239240	23861	210622	4757
<i>provided by external entities</i>				
w tym				
<i>of which</i>				
koszty funkcjonowania urządzeń "końca rury"	763157	6164	561946	195047
<i>operation costs of "end-of-pipe" equipment</i>				
koszty funkcjonowania urządzeń zapobiegających zanieczyszczeniom	637586	13186	540149	84251
<i>operation costs of pollution prevention equipment</i>				
Oplaty za usługi ochrony środowiska	-	-	-	-
<i>Payments for environmental protection services</i>				
Oplaty ekologiczne	906400	10213	747336	148851
<i>Ecological payments</i>				
RAZEM PRZYCHODY	264847	24452	200043	40352
<i>TOTAL REVENUES</i>				
Przychody i oszczędności z tytułu funkcjonowania urządzeń ochronnych	174705	-	163902	10803
<i>Revenues and savings from operation of protective equipment</i>				
Subwencje	63403	15266	36141	11996
<i>Subsidies</i>				
Przychody za usługi	26739	9186	-	17553
<i>Revenues from services</i>				
GOSPODARKA ŚCIEKOWA I OCHRONA WÓD – KOSZTY NETTO	3154756	270885	3755503	-871632
<i>WASTE WATER MANAGEMENT AND PROTECTION OF WATER – NET COSTS</i>				
RAZEM KOSZTY BRUTTO	8864666	468597	3887929	4508140
<i>TOTAL GROSS COSTS</i>				
Koszty działań służących ochronie środowiska	5719891	357132	1575456	3787303
<i>Costs of activities for environmental protection</i>				
w tym				
<i>of which</i>				
podejmowanych we własnym zakresie	5146717	259031	1418692	3468994
<i>undertaken using own means</i>				
świadczonych przez podmioty zewnętrzne	573174	98101	156764	318309
<i>provided by external entities</i>				
w tym				
<i>of which</i>				
koszty funkcjonowania urządzeń końca rury	5272323	305846	1355873	3610604
<i>operation costs of "end-of-pipe" equipment</i>				
koszty funkcjonowania urządzeń zapobiegających zanieczyszczeniom	199949	10468	147433	42048
<i>operation costs of pollution prevention equipment</i>				
Oplaty za usługi ochrony środowiska	2878112	102140	2131530	644442
<i>Payments for environmental protection services</i>				
Oplaty ekologiczne	266663	9325	180943	76395
<i>Ecological payments</i>				
RAZEM PRZYCHODY	5709910	197712	132426	5379772
<i>TOTAL REVENUES</i>				
Przychody i oszczędności z tytułu funkcjonowania urządzeń ochronnych	755009	44577	119264	591168
<i>Revenues and savings from operation of protective equipment</i>				
Subwencje	65386	2822	13162	49402
<i>Subsidies</i>				
Przychody za usługi	4889515	150313	-	4739202
<i>Revenues from services</i>				
GOSPODARKA ODPADAMI – KOSZTY NETTO	1318078	252451	2472274	-1406647
<i>WASTE MANAGEMENT – NET COSTS</i>				
RAZEM KOSZTY BRUTTO	11958415	359711	2826184	8772520
<i>TOTAL GROSS COSTS</i>				

TABL. 25(341). KOSZTY BIEŻĄCE OCHRONY ŚRODOWISKA I PRZYCHODY WEDŁUG DZIEDZIN OCHRONY ŚRODOWISKA I SEKTORÓW W 2008 R. (ceny bieżące) (cd.)
CURRENT NET COSTS OF ENVIRONMENTAL PROTECTION AND REVENUES BY FIELDS OF ENVIRONMENTAL PROTECTION AND SECTORS IN 2008 (current prices) (cont.)

KIERUNKI INWESTOWANIA DIRECTIONS OF INVESTING	Ogółem Total	Sektor Sector		
		publiczny public	gospodarczy economic	usług ochrony środowiska environmental protection services
	w tysiącach złotych		in thousand zlotys	
Koszty działań służących ochronie środowiska	8892841	138663	843201	7910977
Costs of activities for environmental protection				
w tym				
of which				
podejmowanych we własnym zakresie	6904118	92524	651246	6160348
undertaken using own means				
świadczonych przez podmioty zewnętrzne	1988723	46139	191955	1750629
provided by external entities				
w tym				
of which				
koszty funkcjonowania urządzeń "końca rury"	6818595	91357	583780	6143458
operation costs of "end-of-pipe" equipment				
koszty funkcjonowania urządzeń zapobiegających zanieczyszczeniom	1626439	14555	176072	1435812
operation costs of pollution prevention equipment				
Oplaty za usługi ochrony środowiska	2671721	206798	1839743	625180
Payments for environmental protection services				
Oplaty ekologiczne	393853	14250	143240	236363
Ecological payments				
RAZEM PRZYCHODY	10640337	107260	353910	10179167
TOTAL REVENUES				
Przychody i oszczędności z tytułu funkcjonowania urządzeń ochronnych	801722	18777	351041	431904
Revenues and savings from operation of protective equipment				
Subwencje	62184	9411	2869	49904
Subsidies				
Przychody za usługi	9776431	79072	-	9697359
Revenues from services				
OCHRONA GLEBY, OCHRONA WÓD PODZIEMNYCH I POWIERZCHNIOWYCH – KOSZTY NETTO	1139386	18504	1013494	107388
PROTECTION OF SOIL, UNDERGROUND AND SURFACE WATERS – NET COSTS				
RAZEM KOSZTY BRUTTO	1433259	66741	1016725	349793
TOTAL GROSS COSTS				
Koszty działań służących ochronie środowiska	901711	56784	527111	317816
Costs of activities for environmental protection				
w tym				
of which				
podejmowanych we własnym zakresie	275904	19195	111818	144891
undertaken using own means				
świadczonych przez podmioty zewnętrzne	625807	37589	415293	172925
provided by external entities				
w tym				
of which				
koszty funkcjonowania urządzeń "końca rury"	627789	6982	365603	255204
operation costs of "end-of-pipe" equipment				
koszty funkcjonowania urządzeń zapobiegających zanieczyszczeniom	72276	2887	34701	34688
operation costs of pollution prevention equipment				
Oplaty za usługi ochrony środowiska	51509	1745	42186	7578
Payments for environmental protection services				
Oplaty ekologiczne	480039	8212	447428	24399
Ecological payments				
RAZEM PRZYCHODY	293873	48237	3231	242405
TOTAL REVENUES				
Przychody i oszczędności z tytułu funkcjonowania urządzeń ochronnych	-	-	-	-
Revenues and savings from operation of protective equipment				
Subwencje	45779	38484	3231	4064
Subsidies				
Przychody za usługi	248094	9753	-	238341
Revenues from services				
ZMNIEJSZANIE HAŁASU I WIBRACJI – KOSZTY NETTO	69527	13627	54120	1780
NOISE AND VIBRATION REDUCTION – NET COSTS				
RAZEM KOSZTY BRUTTO	69527	13627	54120	1780
TOTAL GROSS COSTS				

TABL. 25(341). KOSZTY BIEŻĄCE OCHRONY ŚRODOWISKA I PRZYCHODY WEDŁUG DZIEDZIN OCHRONY ŚRODOWISKA I SEKTORÓW W 2008 R. (ceny bieżące) (cd.)
CURRENT NET COSTS OF ENVIRONMENTAL PROTECTION AND REVENUES BY FIELDS OF ENVIRONMENTAL PROTECTION AND SECTORS IN 2008 (current prices) (cont.)

KIERUNKI INWESTOWANIA <i>DIRECTIONS OF INVESTING</i>	Ogółem <i>Total</i>	Sektor <i>Sector</i>		
		publiczny <i>public</i>	gospodarczy <i>economic</i>	usług ochrony środowiska <i>environmental protection services</i>
	w tysiącach złotych		<i>in thousand zlotys</i>	
Koszty działań służących ochronie środowiska	69527	13627	54120	1780
<i>Costs of activities for environmental protection</i>				
w tym				
<i>of which</i>				
podejmowanych we własnym zakresie	50318	12789	35801	1728
<i>undertaken using own means</i>				
świadczonych przez podmioty zewnętrzne	19209	838	18319	52
<i>provided by external entities</i>				
w tym				
<i>of which</i>				
koszty funkcjonowania urządzeń "końca rury"	31495	10627	19163	1705
<i>operation costs of "end-of-pipe" equipment</i>				
koszty funkcjonowania urządzeń zapobiegających zanieczyszczeniom	22915	12	22903	-
<i>operation costs of pollution prevention equipment</i>				
RAZEM PRZYCHODY	-	-	-	-
TOTAL REVENUES				
Przychody i oszczędności z tytułu funkcjonowania urządzeń ochronnych	-	-	-	-
<i>Revenues and savings from operation of protective equipment</i>				
Subwencje	-	-	-	-
<i>Subsidies</i>				
Przychody za usługi	-	-	-	-
<i>Revenues from services</i>				
OCHRONA RÓŻNORODNOŚCI BIOLOGICZNEJ I KRAJOBRAZU – KOSZTY NETTO	946469	95916	737457	113096
PROTECTION OF BIODIVERSITY AND LANDSCAPE – NET COSTS				
RAZEM KOSZTY BRUTTO	1011308	157636	739771	113901
TOTAL GROSS COSTS				
Koszty działań służących ochronie środowiska	477566	153770	318149	5647
<i>Costs of activities for environmental protection</i>				
w tym				
<i>of which</i>				
podejmowanych we własnym zakresie	220732	36653	181437	2642
<i>undertaken using own means</i>				
świadczonych przez podmioty zewnętrzne	256834	117117	136712	3005
<i>provided by external entities</i>				
w tym				
<i>of which</i>				
działania "końca rury"	119561	20679	98882	-
<i>"end-of-pipe" activities</i>				
działania zapobiegające zanieczyszczeniom	313278	110830	196801	5647
<i>pollution prevention activities</i>				
Opłaty ekologiczne	533742	3866	421622	108254
<i>Ecological payments</i>				
RAZEM PRZYCHODY	64839	61720	2314	805
TOTAL REVENUES				
Subwencje	64839	61720	2314	805
<i>Subsidies</i>				
Przychody za usługi	-	-	-	-
<i>Revenues from services</i>				
OCHRONA PRZED PROMIENIOWANIEM JONIZUJĄCYM – KOSZTY NETTO	10119	4426	5693	-
PROTECTION AGAINST IONIZING RADIATION – NET COSTS				
RAZEM KOSZTY BRUTTO	10119	4426	5693	-
TOTAL GROSS COSTS				
Koszty działań służących ochronie środowiska	10119	4426	5693	-
<i>Costs of activities for environmental protection</i>				
w tym				
<i>of which</i>				
podejmowanych we własnym zakresie	8008	4270	3738	-
<i>undertaken using own means</i>				
świadczonych przez podmioty zewnętrzne	2111	156	1955	-
<i>provided by external entities</i>				

TABL. 25(341). KOSZTY BIEŻĄCE OCHRONY ŚRODOWISKA I PRZYCHODY WEDŁUG DZIEDZIN OCHRONY ŚRODOWISKA I SEKTORÓW W 2008 R. (ceny bieżące) (dok.)
CURRENT NET COSTS OF ENVIRONMENTAL PROTECTION AND REVENUES BY FIELDS OF ENVIRONMENTAL PROTECTION AND SECTORS IN 2008 (current prices) (cont.)

KIERUNKI INWESTOWANIA DIRECTIONS OF INVESTING	Ogółem Total	Sektor Sector		
		publiczny public	gospodarczy economic	usług ochrony środowiska environmental protection services
	w tysiącach złotych		in thousand zlotys	
w tym of which				
koszty funkcjonowania urządzeń "końca rury"	840	-	840	-
operation costs of "end-of-pipe" equipment				
koszty funkcjonowania urządzeń zapobiegających zanieczyszczeniom	120	-	120	-
operation costs of pollution prevention equipment				
RAZEM PRZYCHODY				
TOTAL REVENUES	-	-	-	-
Przychody i oszczędności z tytułu funkcjonowania urządzeń ochronnych	-	-	-	-
Revenues and savings from operation of protective equipment				
Subwencje	-	-	-	-
Subsidies				
Przychody za usługi	-	-	-	-
Revenues from services				
DZIAŁALNOŚĆ BADAWCZO-ROZWOJOWA – KOSZTY NETTO	116407	66567	39274	10566
RESEARCH AND DEVELOPMENT ACTIVITY – NET COSTS				
RAZEM KOSZTY BRUTTO	116407	66567	39274	10566
TOTAL GROSS COSTS				
Koszty działań służących ochronie środowiska	116407	66567	39274	10566
Costs of activities for environmental protection				
w tym of which				
podejmowanych we własnym zakresie	116407	66567	39274	10566
undertaken using own means				
świadczone przez podmioty zewnętrzne	-	-	-	-
provided by external entities				
RAZEM PRZYCHODY	-	-	-	-
TOTAL REVENUES				
Subwencje	-	-	-	-
Subsidies				
Przychody za usługi	-	-	-	-
Revenues from services				
POZOSTAŁA DZIAŁALNOŚĆ ZWIĄZANA Z OCHRONĄ ŚRODOWISKA – KOSZTY NETTO	1439304	670585	689061	79658
OTHER ACTIVITIES RELATED TO ENVIRONMENTAL PROTECTION – NET COSTS				
RAZEM KOSZTY BRUTTO	1555348	679681	717883	157784
TOTAL GROSS COSTS				
Koszty działań służących ochronie środowiska	1555348	679681	717883	157784
Costs of activities for environmental protection				
w tym of which				
podejmowanych we własnym zakresie	1233844	602432	517523	113889
undertaken using own means				
świadczone przez podmioty zewnętrzne	321504	77249	200360	43895
provided by external entities				
w tym of which				
działania "końca rury"	61017	209	47395	13413
"end-of-pipe" activities				
działania zapobiegające zanieczyszczeniom	51513	12977	31282	7254
pollution prevention activities				
RAZEM PRZYCHODY	116044	9096	28822	78126
TOTAL REVENUES				
Przychody i oszczędności z tytułu funkcjonowania urządzeń ochronnych	29446	320	18645	10481
Revenues and savings from operation of protective equipment				
Subwencje	10177	-	10177	-
Subsidies				
Przychody za usługi	76421	8776	-	67645
Revenues from services				

Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Środowiska opracowane przez Fundację Ekonomistów Środowiska i Zasobów Naturalnych.
S o u r c e: data of the Ministry of Environment compiled by the Foundation of Environmental and Resources Economists.

TABL. 26(342). KOSZTY BIEŻĄCE OCHRONY ŚRODOWISKA NETTO WEDŁUG DZIEDZIN OCHRONY ŚRODOWISKA, SEKTORÓW ORAZ POLSKIEJ KLASYFIKACJI DZIAŁALNOŚCI^a W 2008 R. (ceny bieżące)
CURRENT NET COSTS OF ENVIRONMENTAL PROTECTION BY FIELDS OF ENVIRONMENTAL PROTECTION, SECTORS AND THE POLISH CLASSIFICATION OF ACTIVITIES^a IN 2008 (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Poziom PKD PKD level		Ogółem Total	Ochrona Protection			
	sekcja section	dział division		powietrza of air	wód of water	przed odpadami against waste	gleb i wód podziemnych i powierzchnio- wych of soil, underground and surface waters
w tysiącach złotych in thousand zlotys							
OGÓŁEM TOTAL							
OGÓŁEM (I+II+III)			10342240	2148195	3154756	1318078	1139386
TOTAL (I+II+III)							
I. SEKTOR PUBLICZNY		75	1415045	22086	270885	252451	18504
I. PUBLIC SECTOR							
II. SEKTOR GOSPODARCZY							
II. ECONOMIC SECTOR							
(bez działów 37, częściowo 40 i 41 oraz 90)		1-99	10497553	1730676	3755503	2472274	1013494
(excluding division 37, partly 40, 41 and 90)							
Przedsiębiorstwa według sekcji i działów	A-B	wszystkie all	77317	19038	13219	20249	5976
Enterprises by sections and divisions							
	C	wszystkie all	1580735	173110	260858	425706	340732
	D	wszystkie all	4284329	579363	2234786	807239	240642
		15-16	840336	22579	340319	148542	181998
		17-19	85999	6310	50469	24509	1032
		20	55501	22639	11893	8965	661
		21-22	242683	31569	157102	39113	3198
		23	233276	119775	86167	9660	6042
		24-25	717110	39527	420338	184063	13239
		26	326451	91025	126808	81898	4046
		27	1152870	130971	823610	129310	21947
		28-36	630103	114968	218080	181179	8479
	E	częściowo 40, 41 partly 40, 41	2093950	600298	396752	410699	346281
	F-O	wszystkie all	2461227	358866	849891	808383	79862
III. SEKTOR USŁUG OCHRONY ŚRODOWISKA.....		37, 90, częściowo 40 i 41	-1570358	395433	-871632	-1406647	107388
III. SECTOR OF ENVIRONMENTAL PROTECTION SERVICES		37, 90, partly 40 and 41					
jednostki publiczne.....	D,O, E	37, 90, częściowo 40 i 41	-729118	294000	-545608	-477201	-17988
jednostki prywatne		37, 90, partly 40 and 41	-841240	101432	-326023	-929447	125376
private entities							
w tym KOSZTY FUNKCJONOWANIA URZĄDZEŃ „KOŃCA RURY” of which OPERATION COSTS OF "END-OF-PIPE" EQUIPMENT							
OGÓŁEM (I+II+III)			13694779	763157	5272325	6818594	627790
TOTAL (I+II+III)							
I. SEKTOR PUBLICZNY		75	441864	6164	305846	91357	6982
I. PUBLIC SECTOR							
II. SEKTOR GOSPODARCZY							
II. ECONOMIC SECTOR							
(bez działów 37, częściowo 40 i 41 oraz 90)		1-99	3033485	561947	1355875	583779	365604
(excluding division 37, partly 40, 41 and 90)							
Przedsiębiorstwa według sekcji i działów	A-B	wszystkie all	17744	383	4267	589	725
Enterprises by sections and divisions							

TABL. 26(342). KOSZTY BIEŻĄCE OCHRONY ŚRODOWISKA NETTO WEDŁUG DZIEDZIN OCHRONY ŚRODOWISKA, SEKTORÓW ORAZ POLSKIEJ KLASYFIKACJI DZIAŁALNOŚCI^a W 2008 R. (ceny bieżące) (cd.)
CURRENT NET COSTS OF ENVIRONMENTAL PROTECTION BY FIELDS OF ENVIRONMENTAL PROTECTION, SECTORS AND THE POLISH CLASSIFICATION OF ACTIVITIES^a IN 2008 (current prices) (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Poziom PKD PKD level		Ogółem Total	Ochrona Protection			
	sekcja section	dział division		powietrza of air	wód of water	przed odpadami against waste	gleb i wód podziemnych i powierzchnio- wych of soil, underground and surface waters
w tysiącach złotych in thousand zlotys							
w tym KOSZTY FUNKCJONOWANIA URZĄDZEŃ „KOŃCA RURY” (dok.) of which OPERATION COSTS OF "END-OF-PIPE" EQUIPMENT (cont.)							
III. SEKTOR USŁUG OCHRONY ŚRODOWISKA... III. SECTOR OF ENVIRONMENTAL PROTECTION SERVICES	C	wszystkie all	309915	59016	67203	147017	11382
	D	wszystkie all	1525116	274809	987849	147557	17082
		15-16	305052	86995	108641	15045	11549
		17-19	4734	2161	2552	21	-
		20	13563	8919	1802	130	-
		21-22	101398	7738	70560	21878	-
		23	125016	50396	64130	5887	3728
		24-25	329502	18614	260104	46867	-
		26	73392	15911	27493	29290	17
		27	436460	39766	376122	15855	115
		28-36	135999	44309	76445	12584	1673
		E	częściowo 40, 41 partly 40, 41	711741	202290	123084	50854
	F-O	wszystkie all	468969	25449	173472	237762	18282
	D,O, E	37, 90, częś- ciowo 40 i 41 37, 90, partly 40 and 41	10219430	195046	3610604	6143458	255204
		jednostki publiczne..... public entities	6407288	164346	2842730	3298889	94737
		jednostki prywatne ..... private entities	3812142	30700	767874	2844569	160467
	w tym KOSZTY FUNKCJONOWANIA URZĄDZEŃ ZAPOBIEGAJĄCYCH POWSTAWANIU ZANIECZYSZCZEŃ of which OPERATION COSTS OF POLLUTION PREVENTION EQUIPMENT						
OGÓŁEM (I+II+III) ..... TOTAL (I+II+III)			2924080	637586	199950	1626439	72276
I. SEKTOR PUBLICZNY ..... I. PUBLIC SECTOR		75	164915	13186	10468	14555	2887
II. SEKTOR GOSPODARCZY II. ECONOMIC SECTOR							
(bez działów 37, częściowo 40 i 41 oraz 90) ..... (excluding division 37, partly 40, 41 and 90)		1-99	1149463	540149	147433	176072	34700
Przedsiębiorstwa według sekcji i działów ..... Enterprises by sections and divisions	A-B	wszystkie all	5129	706	10	-	224
	C	wszystkie all	207235	106922	27374	56175	3069
	D	wszystkie all	292981	84986	103150	40717	7708
15-16		10459	1781	441	1138	-	
17-19		4227	2469	1039	1	-	

TABL. 26(342). KOSZTY BIEŻĄCE OCHRONY ŚRODOWISKA NETTO WEDŁUG DZIEDZIN OCHRONY ŚRODOWISKA, SEKTORÓW ORAZ POLSKIEJ KLASYFIKACJI DZIAŁALNOŚCI^a W 2008 R. (ceny bieżące) (cd.)
CURRENT NET COSTS OF ENVIRONMENTAL PROTECTION BY FIELDS OF ENVIRONMENTAL PROTECTION, SECTORS AND THE POLISH CLASSIFICATION OF ACTIVITIES^a IN 2008 (current prices) (cont.)

SECTORS AND THE POLISH CLASSIFICATION OF ACTIVITIES IN 2008 (current prices) (cont.)							
WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Poziom PKD PKD level		Ogółem Total	Ochrona Protection			
	sekcja section	dział division		powietrza of air	wód of water	przed odpadami against waste	gleb i wód podziemnych i powierzchnio- wych of soil, underground and surface waters

w tym KOSZTY FUNKCJONOWANIA URZĄDZEŃ ZAPOBIEGAJĄCYCH POWSTAWANIU ZANIECZYSZCZEŃ (dok.)

of which OPERATION COSTS OF POLLUTION PREVENTION EQUIPMENT (cont.)

		20	1749	1250	-	489	-
		21-22	11623	625	4837	5863	-
		23	7073	955	2736	-	455
		24-25	96762	1370	73483	12682	1762
		26	51136	36038	3109	1339	-
		27	38013	2558	14275	17695	496
		28-36	71939	37940	3230	1510	4995
		częściowo 40,					
		41	205165	113109	4510	75744	7880
		partly 40, 41					
	F-O	wszystkie	438953	234426	12389	3436	15819
	all						
III. SEKTOR USŁUG							
OCHRONY ŚRODOWISKA...							
III. SECTOR OF							
ENVIRONMENTAL							
PROTECTION SERVICES							
jednostki publiczne.....	D,O, E	37, 90, częś- ciowo 40 i 41	1609702	84251	42049	1435812	34689
public entities		37, 90, partly 40 and 41					
jednostki prywatne		37, 90, częś- ciowo 40 i 41	823729	59731	26100	709191	19349
private entities		37, 90, partly 40 and 41	785973	24520	15949	726621	15340

OGÓŁEM (dok.)

TOTAL (cont.)

OGÓŁEM (I+II+III) ..... TOTAL (I+II+III)			946469	69527	10119	1439304	116407
I. SEKTOR PUBLICZNY ..... I. PUBLIC SECTOR		75	95916	136274	4426	670585	66567
II. SEKTOR GOSPODARCZY II. ECONOMIC SECTOR							
(bez działów 37, częściowo 40 i 41 oraz 90)		1-99	737457	54120	5693	689061	39274
(excluding division 37, partly 40, 41 and 90)							
Przedsiębiorstwa według sekcji i działów	A-B	wszystkie all	14849	20	-	3810	156
Enterprises by sections and divisions							
	C	wszystkie all	196636	4994	881	170501	7317
	D	wszystkie all	125074	20882	527	263713	12103
		15-16	95358	5947	-	45324	269
		17-19	718	6	-	2955	-
		20	926	110	-	10216	91
		21-22	1394	910	28	8557	812
		23	2855	761	-	6816	1200
		24-25	7791	690	93	46292	5077
		26	1131	10543	6	10140	854
		27	4492	541	400	40877	722
		28-36	10409	1374	-	92536	3078
	E	częściowo 40, 41	201929	1679	71	128164	8077
		partly 40, 41					

TABL. 26(342). KOSZTY BIEŻĄCE OCHRONY ŚRODOWISKA NETTO WEDŁUG DZIEDZIN OCHRONY ŚRODOWISKA, SEKTORÓW ORAZ POLSKIEJ KLASYFIKACJI DZIAŁALNOŚCI^a W 2008 R. (ceny bieżące) (cd.)
CURRENT NET COSTS OF ENVIRONMENTAL PROTECTION BY FIELDS OF ENVIRONMENTAL PROTECTION, SECTORS AND THE POLISH CLASSIFICATION OF ACTIVITIES^a IN 2008 (current prices) (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Poziom PKD PKD level		Ogółem Total	Ochrona Protection			
	sekcja section	dział division		powietrza of air	wód of water	przed odpadami against waste	gleb i wód podziemnych i powierzch- niowych of soil, underground and surface waters
				w tysiącach złotych in thousand zlotys			

OGÓŁEM (dok.)
TOTAL (cont.)

III. SEKTOR USŁUG OCHRONY ŚRODOWISKA III. SECTOR OF ENVIRONMENTAL PROTECTION SERVICES	F-O	wszystkie all	198970	26546	4215	122873	11621
		37, 90, częściowo 40 i 41 37, 90, partly 40 and 41	113096	1780	-	79658	10566
	D,O, E	37, 90, częściowo 40 i 41 37, 90, partly 40 and 41	8949	1781	-	2381	4568
jednostki prywatne private entities			104147	-	-	77278	5997

w tym KOSZTY FUNKCJONOWANIA URZĄDZEŃ KOŃCA RURY
of which OPERATION COSTS OF "END-OF-PIPE" EQUIPMENT

OGÓŁEM (I+II+III) TOTAL (I+II+III)			119561	31495	841	61016	-
I. SEKTOR PUBLICZNY I. PUBLIC SECTOR		75	20679	10627	-	209	-
II. SEKTOR GOSPODARCZY II. ECONOMIC SECTOR							
(bez działów 37, częściowo 40 i 41 oraz 90) (excluding division 37, partly 40, 41 and 90)		1-99	98882	19163	841	47394	-
Przedsiębiorstwa według sekcji i działów Enterprises by sections and divisions	A-B	wszystkie all	11770	10	-	-	-
	C	wszystkie all	22321	609	16	2351	-
	D	wszystkie all	63459	5644	248	28468	-
		15-16	60191	2957	-	19674	-
		17-19	-	-	-	-	-
		20	-	62	-	2650	-
		21-22	-	729	-	493	-
		23	217	658	-	-	-
		24-25	-	27	-	3890	-
		26	87	594	-	-	-
		27	2964	427	248	963	-
		28-36	-	190	-	798	-
	E	częściowo 40, 41 partly 40, 41	726	158	-	16496	-
	F-O	wszystkie all	606	12742	577	79	-
III. SEKTOR USŁUG OCHRONY ŚRODOWISKA III. SECTOR OF ENVIRONMENTAL PROTECTION SERVICES		37, 90, częściowo 40 i 41 37, 90, partly 40 and 41	-	1705	-	13413	-
jednostki publiczne public entities	D,O, E	37, 90, częściowo 40 i 41 37, 90, partly 40 and 41	-	1705	-	4881	-
jednostki prywatne private entities			-	-	-	8532	-

TABL. 26(342). KOSZTY BIEŻĄCE OCHRONY ŚRODOWISKA NETTO WEDŁUG DZIEDZIN OCHRONY ŚRODOWISKA, SEKTORÓW ORAZ POLSKIEJ KLASYFIKACJI DZIAŁALNOŚCI^a W 2008 R (ceny bieżące) (dok.)
CURRENT NET COSTS OF ENVIRONMENTAL PROTECTION BY FIELDS OF ENVIRONMENTAL PROTECTION, SECTORS AND THE POLISH CLASSIFICATION OF ACTIVITIES^a IN 2008 (current prices) (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Poziom PKD PKD level		Ogółem Total	Ochrona Protection			
	sekcja section	dział division		powietrza of air	wód of water	przed odpadami against waste	gleb i wód podziemnych i powierzchnio- wych of soil, underground and surface waters
w tysiącach złotych in thousand zlotys							
w tym KOSZTY FUNKCJONOWANIA URZĄDZEŃ ZAPOBIEGAJĄCYCH POWSTAWANIU ZANIECZYSZCZEŃ of which OPERATION COSTS OF POLLUTION PREVENTION EQUIPMENT							
OGÓŁEM (I+II+III)			313278	22916	120	51515	-
TOTAL (I+II+III)							
I. SEKTOR PUBLICZNY		75	110830	12	-	12977	-
I. PUBLIC SECTOR							
II. SEKTOR GOSPODARCZY							
II. ECONOMIC SECTOR							
(bez działów 37, częściowo 40 i 41 oraz 90)		1-99	196801	22904	120	31284	-
(excluding division 37, partly 40, 41 and 90)							
Przedsiębiorstwa według sekcji i działów	A-B	wszystkie all	2458	-	-	1731	-
Enterprises by sections and divisions							
	C	wszystkie all	6334	3999	27	3335	-
	D	wszystkie all	22526	12382	93	21419	-
		15-16	493	1940	-	4666	-
		17-19	718	-	-	-	-
		20	-	10	-	-	-
		21-22	-	28	-	270	-
		23	2639	98	-	190	-
		24-25	6757	195	93	420	-
		26	537	9783	-	330	-
		27	1293	8	-	1688	-
		28-36	10089	320	-	13855	-
	E	częściowo 40, 41 partly 40, 41	1907	1010	-	1005	-
	F-O	wszystkie all	163576	5513	-	3794	-
III. SEKTOR USŁUG OCHRONY ŚRODOWISKA...		37, 90, częściowo 40 i 41	5647	-	-	7254	-
III. SECTOR OF ENVIRONMENTAL PROTECTION SERVICES		37, 90, partly 40 and 41					
jednostki publiczne.....		37, 90, częściowo 40 i 41	5118	-	-	4240	-
public entities							
jednostki prywatne	D,O, E	37, 90, partly 40 and 41	529	-	-	3014	-
private entities							

^a Patrz Aneks, str.518

Źródło: dane Ministerstwa Środowiska opracowane przez Fundację Ekonomistów Środowiska i Zasobów Naturalnych.

^a See Annex, page 518

Source: data of the Ministry of Environment compiled by the Foundation of Environmental and Resources Economists.

TABL. 27(343). STAN WYPOSAŻENIA WSI W NIEKTÓRE URZĄDZENIA I OBIEKTY OCHRONY ŚRODOWISKA I GOSPODARKI WODNEJ WEDŁUG WOJEWÓDZTW W 2008 R.
Stan w dniu 31 XII.
EQUIPMENT WITH SOME APPLIANCES AND FACILITIES OF ENVIRONMENTAL PROTECTION AND WATER MANAGEMENT IN VILLAGES BY VOIVODSHIPS IN 2008
As of 31 XII.

WOJEWÓDZTWA VOIVODSHIPS	Wodociągi zbiorowe Collective water-line systems			Stacje uzdatniania wody w sztukach <i>Water treatment stations in units</i>	Kanalizacja zbiorcza Collective sewerage system		
	przyłącza do budynków building terminals		sieć wodociągowa w km water-line system in km		przykanaliki do budynków building sewage system (building plumb-in systems)		zbiorcza sieć kanalizacyjna w km collective sewerage system in km
	km km	szt. items			km km	szt. items	
P O L S K A ..... P O L A N D	82763,4	3033407	212844,2	7268	14452,3	847002	50621,9
Dolnośląskie.....	3333,9	174171	10546,4	337	694,4	57174	3526,8
Kujawsko-pomorskie	5470,0	161810	19022,1	412	815,5	42157	3212,5
Lubelskie.....	9156,3	249027	16286,0	466	783,7	33899	1814,6
Lubuskie.....	1458,3	64607	4083,5	333	247,2	14654	2035,9
Łódzkie	6516,3	248544	17799,3	539	536,8	35385	1606,8
Małopolskie.....	6958,0	269445	13550,6	172	1672,4	88341	4976,5
Mazowieckie	12000,8	410690	31097,3	747	1290,6	87018	3422,0
Opolskie	2957,9	114999	5960,9	171	684,1	33849	1545,9
Podkarpackie.....	6258,7	204685	11400,6	243	2224,1	117628	8440,2
Podlaskie	3653,0	105282	10138,3	269	335,4	21497	1000,8
Pomorskie	2925,5	134372	9804,9	710	862,5	58861	3725,4
Śląskie.....	5046,4	228038	9818,5	111	1060,6	65636	2935,3
Świętokrzyskie.....	3847,2	158834	10349,7	77	597,3	28917	1663,9
Warmińsko-mazurskie ..	2915,2	100337	11941,8	648	522,5	30519	2849,4
Wielkopolskie	8322,7	316649	24224,8	973	1466,8	95073	4893,1
Zachodniopomorskie.....	1943,4	91917	6819,5	1060	658,4	36394	2972,9

(dok.) (cont.)

WOJEWÓDZTWA VOIVODSHIPS	Oczyszczalnie ścieków Waste water treatment plants			Wysypiska odpadów Waste landfills	
	zbiorcze collective		indywidualne wiejskie oczyszczalnie ścieków w szt. individual rural waste water treatment plants in units	obiekty w szt. facilities in units	powierzchnia w ha area in ha
	szt. units	przepustowość w m ³ /dobę capacity in m ³ /24 h			
P O L S K A ..... P O L A N D	2649	1555330,4	43442	807	2 213,2
Dolnośląskie.....	147	113628,9	3665	71	206,4
Kujawsko-pomorskie	119	68807,7	7291	91	193,6
Lubelskie.....	222	42676,2	6523	96	182,8
Lubuskie.....	72	60618,6	474	16	36,0
Łódzkie	143	48540,8	2511	44	97,1
Małopolskie.....	206	155931,8	5337	25	62,4
Mazowieckie	231	127711,4	3446	74	155,1
Opolskie	62	82410,2	489	36	122,2
Podkarpackie.....	216	75508,7	3232	28	27,8
Podlaskie	80	24832,0	2684	74	138,2
Pomorskie	181	80730,0	1112	35	145,1
Śląskie.....	122	87929,5	1208	15	45,0
Świętokrzyskie.....	99	51258,4	430	16	31,3
Warmińsko-mazurskie ..	186	68243,0	760	39	142,0
Wielkopolskie	316	366862,3	3471	104	356,7
Zachodniopomorskie.....	247	99641,1	809	43	271,5

Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi.
S o u r c e: data of the Ministry of Agriculture and Rural Development.

TABL. 28(344). NAKŁADY INWESTYCYJNE NA OCHRONĘ ŚRODOWISKA I GOSPODARKE WODNĄ NA WSI WEDŁUG WOJEWÓDZTW W 2008 R.

A. WODOCIĄGI ZBIOROWE I STACJE UZDATNIANIA WODY

INVESTMENT OUTLAYS FOR ENVIRONMENTAL PROTECTION AND WATER MANAGEMENT IN VILLAGES BY VOIVODSHIPS IN 2008

A. COLLECTIVE WATER-LINE SYSTEMS AND WATER TREATMENT PLANTS

WOJEWÓDZTWA VOIVODSHIPS	Wodociągi zbiorowe Collective water-line systems								Stacje uzdatniania wody ogółem Water treatment plants in total
	ogółem total	ze środków with the use of funds from							
		budżetu państwa state budget	samo- rządów gmin gmina self- governments	miesz- kańców wsi village inhabi- tants	funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej environmental protection and water management funds		funduszy strukturalnych Unii Europejskiej the European Union structural funds	innych ^a other	
					razem total	w tym pożyczki of which loans			
	w tysiącach złotych in thousand zlotys								
P O L S K A	599834,6	12630,0	380614,0	22372,9	101981,6	91742,5	31109,5	51126,6	149814,1
P O L A N D									
Dolnośląskie.....	42870,7	-	22945,1	1987,8	7182,3	6391,4	6881,0	3874,5	3547,4
Kujawsko-pomorskie	35774,1	2697,0	19527,7	826,9	10589,8	10510,6	964,1	1168,6	9671,0
Lubelskie.....	33652,5	590,4	24987,4	1920,8	4855,3	4529,5	946,4	352,2	14831,5
Lubuskie.....	13714,1	119,0	8267,6	37,0	4053,5	3454,5	148,3	1088,7	4905,3
Łódzkie	39186,4	1316,1	27479,4	1424,2	6303,3	5386,9	2097,1	566,3	14662,7
Małopolskie.....	47774,0	532,8	30096,5	1774,1	3343,5	2915,4	6288,3	5738,8	7382,6
Mazowieckie	136339,1	3214,9	71575,7	6859,1	44272,6	41592,3	360,4	10056,4	46381,4
Opolskie	12076,0	473,6	7243,7	45,5	-	-	396,9	3916,3	2973,9
Podkarpackie.....	28453,0	800,0	20871,9	1104,5	739,4	707,4	4336,8	600,4	5694,1
Podlaskie	11455,5	-	7201,4	601,3	2795,6	2733,6	857,2	-	689,5
Pomorskie	34620,1	-	27648,2	381,3	3062,3	2167,6	-	3528,3	12370,4
Śląskie.....	23537,2	-	11837,8	1272,5	5945,5	5945,5	2161,2	2320,2	193,1
Świętokrzyskie	25287,2	1605,1	21025,2	580,6	662,0	-	1203,8	210,5	677,6
Warmińsko-mazurskie ..	32271,7	962,5	22832,6	191,1	3453,2	2686,6	897,7	3934,6	8334,1
Wielkopolskie	62980,3	318,6	46666,4	1363,7	2314,3	679,7	1327,1	10990,2	12226,6
Zachodniopomorskie.....	19842,7	-	10407,4	2002,5	2409,0	2041,5	2243,2	2780,6	5272,9

B. KANALIZACJA ZBIORCZA

B. COLLECTIVE WATER-LINE SYSTEM

WOJEWÓDZTWA VOIVODSHIPS	Ogółem Total	Ze środków With the use of funds from						
		budżetu państwa state budget	samo- rządów gmin gmina self- government	miesz- kańców wsi village inhabi- tants	funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej environmental protection and water management funds		funduszy strukturalnych Unii Europejskiej European Union structural funds	innych ^a others
					razem total	w tym pożyczki of which loans		
	w tysiącach złotych in thousands zlotys							
P O L S K A	1110145,3	13240,2	506160,4	18080,4	368177,9	324367,8	148108,7	56377,7
P O L A N D								
Dolnośląskie.....	95052,8	238,7	35364,7	445,3	46937,9	30694,6	7274,0	4792,2
Kujawsko-pomorskie	34265,3	563,0	15992,6	148,9	17278,3	17074,6	-	282,5
Lubelskie.....	26016,0	2030,5	11821,3	983,4	10021,4	9723,4	1159,4	-
Lubuskie.....	15792,9	-	11305,3	-	4487,6	3682,6	-	-
Łódzkie	41100,2	-	21604,3	346,2	16998,1	15670,5	2042,2	109,4
Małopolskie.....	147396,5	178,9	42368,5	1868,6	36453,5	32842,1	45458,8	21068,2
Mazowieckie	218521,5	3391,5	99864,9	5620,0	90578,9	88474,7	18391,8	674,4
Opolskie	103181,0	3212,4	87545,0	249,0	7861,9	7861,9	3955,3	357,4
Podkarpackie.....	97155,6	229,6	37433,4	1690,6	15278,2	15211,3	42164,3	359,5
Podlaskie	7501,5	-	3191,9	32,2	2210,0	1960,0	2067,4	-
Pomorskie	76153,5	190,0	32969,9	2258,7	33247,0	19893,0	1275,7	6212,2
Śląskie.....	65517,5	149,0	29876,0	2179,2	28968,9	28538,9	4344,4	-
Świętokrzyskie	39569,1	-	13884,1	90,9	8265,0	7737,0	15963,9	1365,2
Warmińsko-mazurskie ..	19212,6	1195,8	13122,5	193,6	2154,5	1669,5	-	2546,2
Wielkopolskie	102752,2	1860,8	40680,3	954,8	40757,2	37567,1	1705,8	16793,3
Zachodniopomorskie.....	20957,1	-	9135,7	1019,0	6679,5	5766,6	2305,7	1817,2

TABL. 28(344). NAKŁADY INWESTYCYJNE NA OCHRONĘ ŚRODOWISKA I GOSPODARKE WODNĄ NA WSI WEDŁUG WOJEWÓDZTW W 2008 R. (cd.)
C. OCZYSZCZALNIE ŚCIEKÓW ZBIORCZE
INVESTMENTS FOR ENVIRONMENTAL PROTECTION AND WATER MANAGEMENT IN VILLAGES BY VOIVODSHIPS IN 2008 (cont.)
C. COLLECTIVE WASTE WATER TREATMENT PLANTS

WOJEWÓDZTWA VOIVODSHIPS	Ogółem Total	W tym na moder- nizację Of which modernisa- tion	Ze środków <i>With the use of funds from</i>						
			budżetu państwa state budget	samo- rządów gmin gmina self- govern- ments	miesz- kańców wsi village inhabita nts	funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej <i>environmental protection and water management funds</i>		funduszy strukturalnych Unii Europejskiej European Union structural funds	innych ^a other
						razem total	w tym pożyczki of which loans		
	w tysiącach złotych <i>in thousand zlotys</i>								
P O L S K A	347665,4	120345,0	3740,6	77630,6	48,2	98770,6	89094,8	40679,6	126795,8
P O L A N D									
Dolnośląskie.....	27167,0	819,8	299,0	7597,9	-	18338,4	12843,5	-	931,7
Kujawsko-pomorskie ..	3644,9	1780,6	-	1591,1	-	2053,8	2018,8	-	-
Lubelskie.....	16039,8	6025,6	383,9	7906,4	-	4777,6	4547,6	2971,9	-
Lubuskie.....	560,6	318,9	-	560,6	-	-	-	-	-
Łódzkie	9622,7	4585,9	-	4946,3	-	4308,0	4143,0	218,4	150,0
Małopolskie.....	37483,9	20796,4	699,8	8717,4	-	11985,4	11985,4	13205,3	2876,0
Mazowieckie	50958,1	30788,0	50,0	14064,3	48,2	28950,4	28950,4	7350,4	494,8
Opolskie	1498,8	758,1	281,7	257,0	-	90,0	90,0	-	870,1
Podkarpackie.....	26375,4	6296,7	684,9	7190,5	-	7079,8	6679,8	11233,7	186,5
Podlaskie	7,2	7,2	-	7,2	-	-	-	-	-
Pomorskie	12161,4	11088,1	360,0	3591,7	-	5321,9	2780,0	-	2887,8
Śląskie.....	6024,0	1609,7	-	5177,4	-	846,6	846,6	-	-
Świętokrzyskie.....	2345,9	1791,4	-	1102,6	-	105,9	105,9	857,8	279,6
Warmińsko-mazurskie	3873,9	3668,1	538,3	594,0	-	527,9	-	-	2213,7
Wielkopolskie	141530,8	25665,1	443,0	12385,1	-	8026,1	7958,9	4793,0	115883,6
Zachodniopomorskie...	8371,0	4345,4	-	1941,1	-	6358,8	6144,9	49,1	22,0

D. INDYWIDUALNE WIEJSKIE OCZYSZCZALNIE ŚCIEKÓW^b
D. INDIVIDUAL VILLAGE WASTE WATER TREATMENT PLANTS^b

WOJEWÓDZTWA VOIVODSHIPS	Ogółem Total	Ze środków <i>With the use of funds from</i>						
		budżetu państwa state budget	samo-rządów gmin gmina self-government	miesz-kańców wsi village inhabitants	funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej environmental protection and water management funds		funduszy strukturalnych Unii Europejskiej European Union structural funds	innych ^a other
					razem total	w tym pożyczki of which loans		
w tysiącach złotych <i>in thousand zlotys</i>								
P O L S K A	38696,9	930,9	14203,9	8796,8	14531,5	12207,2	80,5	153,3
P O L A N D								
Dolnośląskie.....	1691,6	-	91,8	1089,0	470,8	-	-	40,0
Kujawsko-pomorskie ..	7264,7	-	2614,7	1552,1	3097,9	2741,3	-	-
Lubelskie.....	6281,4	-	1978,6	1618,1	2684,7	2636,5	-	-
Lubuskie.....	345,1	-	189,4	39,4	60,4	-	-	55,9
Łódzkie	1579,6	3,9	997,6	33,6	512,6	301,4	30,5	1,4
Małopolskie.....	310,2	-	112,3	104,9	93,0	-	-	-
Mazowieckie	12577,3	785,0	5560,8	947,7	5233,8	5182,5	50,0	-
Opolskie	405,4	142,0	103,0	126,9	33,5	-	-	-
Podkarpackie.....	227,8	-	227,8	-	-	-	-	-
Podlaskie	2293,5	-	754,3	923,1	616,1	556,4	-	-
Pomorskie	1135,1	-	157,4	456,7	521,0	490,0	-	-
Śląskie.....	297,8	-	112,4	156,0	29,4	-	-	-
Świętokrzyskie.....	801,6	-	172,5	330,0	299,1	299,1	-	-
Warmińsko-mazurskie	480,7	-	212,2	168,6	99,9	-	-	-
Wielkopolskie	2516,2	-	827,1	1074,2	558,9	-	-	56,0
Zachodniopomorskie...	488,9	-	92,0	176,5	220,4	-	-	-

TABL. 28(344). NAKŁADY INWESTYCYJNE NA OCHRONĘ ŚRODOWISKA I GOSPODARKĘ WODNĄ NA WSI WEDŁUG WOJEWÓDZTW W 2008 R. (dok.)

E. WYSYPISKA ODPADÓW

INVESTMENT OUTLAYS ON ENVIRONMENTAL PROTECTION AND WATER MANAGEMENT IN VILLAGES BY VOIVODSHIPS IN 2008 (cont.)

E. WASTE LANDFILLS

WOJEWÓDZTWA VOIVODSHIPS	Ogółem Total	Ze środków <i>With the use of funds</i>						
		budżetu państwa state budget	samo- rządów gmin selfgove- rment	mieszkań- ców wsi village inhabitants	funduszy ochrony		funduszy strukturalnych Unii Europejskiej European Union structural funds	innych ^a other
					środowiska i gospodarki wodnej environmental protection and water management funds			
					razem total	w tym pożyczki of which loans		
w tysiącach złotych <i>in thousand zlotys</i>								
P O L S K A	19632,8	1223,3	8982,4	251,9	2515,6	2124,7	594,0	6065,6
P O L A N D								
Dolnośląskie.....	4302,3	198,0	2122,4	-	8,9	-	594,0	1379,0
Kujawsko-pomorskie ..	917,3	-	563,0	124,2	230,1	230,1	-	-
Lubelskie.....	665,1	-	570,7	-	94,4	-	-	-
Lubuskie.....	58,9	-	58,9	-	-	-	-	-
Łódzkie	-	-	-	-	-	-	-	-
Małopolskie.....	5808,7	-	594,0	-	564,1	564,1	-	4650,6
Mazowieckie	1313,6	-	545,3	-	768,3	738,3	-	-
Opolskie	850,2	-	313,8	49,4	148,2	148,2	-	-
Podkarpackie.....	438,7	338,8	169,4	78,3	155,0	-	-	36,0
Podlaskie	91,1	-	91,1	-	-	-	-	-
Pomorskie	60,7	-	18,7	-	42,0	-	-	-
Śląskie.....	143,6	-	91,3	-	52,3	-	-	-
Świętokrzyskie	158,6	-	158,6	-	-	-	-	-
Warmińsko-mazurskie	1170,6	-	1170,6	-	-	-	-	-
Wielkopolskie	3399,4	686,5	2260,6	-	452,3	444,0	-	-
Zachodniopomorskie...	254,0	-	254,0	-	-	-	-	-

^a M.in.: Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, Agencja Nieruchomości Rolnych, RPWiK, Ekofundusz, RZGW, *b* Urządzenia do oczyszczania ścieków bytowo-gospodarczych nie odprowadzanych do zbiorczej sieci kanalizacyjnej, budowane dla gospodarstwa rolnego (jednego lub kilku), domowego, obiektu usługowego lub użyteczności publicznej, itp., o przepustowości nie przekraczającej 5m³/dobę lub 25 LRM.

Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi

a Inter alia: the Voivodship Environmental Protection and Water Management Fund, the Agricultural Property Agency, RPWiK, Ekofundusz, RZGW *b* Appliances for domestic waste water treatment not transported to collective sewerage system, built for the purpose of farm(s), household(s), a service facility or a general purpose public building, etc. with capacity below 5m³/24 h or 25 LRM.

S o u r c e: Data of the Ministry of Agriculture and Rural Development

TABL. 29(345). EFEKTY RZECZOWE INWESTYCJI OCHRONY ŚRODOWISKA I GOSPODARKI WODNEJ NA WSI WEDŁUG WOJEWÓDZTW W 2008 R.

A. W ZAKRESIE WODOCIĄGÓW ZBIOROWYCH I STACJI UZDATNIANIA WODY

TANGIBLE EFFECTS OF ENVIRONMENTAL PROTECTION AND WATER MANAGEMENT INVESTMENTS IN VILLAGES BY VOIVODSHIPS IN 2008

A. CONCERNING COLLECTIVE WATER-LINE SYSTEMS AND WATER TREATMENT PLANTS

WOJEWÓDZTWA VOIVODSHIPS	Sieć wodociągowa w km Water-line system in km	Przyłącza do budynków Water connections to buildings		Stacje uzdatniania wody Water treatment plants	Z tego Of which	
		w km in km	w szt. items		zmodernizowane modernised	nowe new
P O L S K A	4054,0	2134,8	72197	344	287	57
P O L A N D						
Dolnośląskie.....	219,4	123,6	5169	6	5	1
Kujawsko-pomorskie	509,5	113,9	4673	14	11	3
Lubelskie.....	189,3	162,3	4608	18	17	1
Lubuskie.....	87,7	21,8	1110	21	12	9
Łódzkie	189,8	124,0	5070	29	25	4
Małopolskie.....	263,2	251,6	7279	8	-	8
Mazowieckie	965,5	382,0	15218	45	34	11
Opolskie	52,1	21,2	898	5	5	-
Podkarpackie.....	108,3	92,6	3284	13	12	1
Podlaskie	123,6	92,5	1517	15	15	-
Pomorskie	210,7	107,1	4127	26	17	9
Śląskie.....	108,0	133,4	4140	68	67	1
Świętokrzyskie.....	154,4	82,4	3187	4	3	1
Warmińsko-mazurskie ..	358,5	91,4	2886	15	14	1
Wielkopolskie	379,4	287,8	6969	40	37	3
Zachodniopomorskie.....	134,6	47,2	2062	17	13	4

TABL. 29(345). EFEKTY RZECZOWE INWESTYCJI OCHRONY ŚRODOWISKA I GOSPODARKI WODNEJ NA WSI
WEDŁUG WOJEWÓDZTW W 2008 R. (dok.)
B. W ZAKRESIE: SIECI KANALIZACYJNEJ, OCZYSZCZALNI ŚCIEKÓW, WYSYPISK ODPADÓW
TANGIBLE EFFECTS OF ENVIRONMENTAL PROTECTION AND WATER MANAGEMENT INVESTMENTS IN
VILLAGES BY VOIVODSHIPS IN 2008 (cont.)
B. CONCERNING: SEWERAGE SYSTEM, WASTE WATER TREATMENT PLANTS, WASTE LANDFILLS

WOJEWÓDZTWA VOIVODSHIPS	Sieć kanalizacyjna Sewerage system			Oczyszczalnie ścieków Waste water treatment plants				Wysypiska Waste landfills	
	zbiorcza total	przykanaliki do budynków sewers to buildings		zbiorcze collective		indywidualne wiejskie individual village	obiekty facilities	powierz- chnia w ha area in ha	
				obiekty (nowe i zmodernizowane) facilities (new and modernised)					
				ogółem total	w tym nowe of which new				przepustowość w m³/dobę capacity in m³/24 h
	w km in km	w szt. items							
POLSKA	2575,7	908,1	53381	78	50	18626,1	6432	2	16,2
POLAND									
Dolnośląskie	199,9	64,8	4841	3	5	1432,1	274	-	-
Kujawsko-pomorskie	126,8	30,8	1429	-	-	-	1342	-	-
Lubelskie	74,4	42,9	1629	9	1	433,5	979	-	-
Lubuskie	36,6	14,1	669	2	5	1558,0	158	-	-
Łódzkie	121,9	42,1	3130	6	4	925,0	185	1	1,5
Małopolskie	314,9	114,5	6373	6	9	2795,0	258	-	-
Mazowieckie	274,9	89,6	5889	9	4	687,5	1187	-	0,2
Opolskie	81,8	58,7	3631	6	-	-	69	-	-
Podkarpackie	530,0	167,2	8142	4	3	3856,0	47	-	0,3
Podlaskie	24,0	20,2	472	1	-	-	329	-	-
Pomorskie	174,7	53,2	3617	3	4	475,1	197	-	-
Śląskie	200,3	59,2	4610	4	5	1696,4	169	-	-
Świętokrzyskie	34,2	37,3	1273	1	1	-	63	-	-
Warmińsko-mazurskie	75,2	14,9	970	9	2	1178,1	178	-	-
Wielkopolskie	221,4	72,8	5616	15	6	3561,5	810	-	3,1
Zachodniopomorskie	84,7	25,9	1090	-	1	28,0	187	1	11,1

a Zwiększenie powierzchni istniejących wysypisk.
Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi.
a An increase of the existing waste landfills area.
S o u r c e : data of the Ministry of Agriculture and Rural Development.

TABL. 30(346). NAKŁADY INWESTYCYJNE NA MAŁĄ RETENCJĘ WODNĄ WEDŁUG WOJEWÓDZTW
A. KIERUNKI INWESTOWANIA
INVESTMENT OUTLAYS FOR SMALL WATER RETENTION BY VOIVODSHIPS
A. DIRECTIONS OF INVESTING

WOJEWÓDZTWA VOIVODSHIPS	Ogółem Total	Z tego Of which					
		sztuczne zbiorniki artificial reservoirs	samodzielne budowle piętrzące i ujęcia wód na ciekach independent damming constructions and intakes on watercourses		piętrzenie jezior damming of lakes	stawy rybne fishponds	inne ^a others
			podstawowych basic	szczegółowych detailed			
		w tysiącach złotych in thousand zlotys					
P O L S K A 2000	55341	35769	9366	265	1445	8050	447
P O L A N D 2006	60576	48042	4889	138	920	5381	1206
..... 2007	73826	48302	15469	445	3081	3654	2875
..... 2008	40951	21832	8071	18	265	4968	5797
Dolnośląskie	4346	860	52	18	-	3341	75
Kujawsko-pomorskie	1025	-	-	-	-	-	1025
Lubelskie	3493	3470	23	-	-	-	-
Lubuskie	489	489	-	-	-	-	-
Łódzkie	1617	879	738	-	-	-	-
Małopolskie	96	29	-	-	-	67	-
Mazowieckie	5952	4422	785	-	71	55	619
Opolskie	80	-	-	-	-	80	-
Podkarpackie	12	-	-	-	-	-	12
Podlaskie	12784	6891	1864	-	-	-	4029
Pomorskie	-	-	-	-	-	-	-
Śląskie	4714	1193	3390	-	-	131	-
Świętokrzyskie	3252	2033	1219	-	-	-	-
Warmińsko-mazurskie	214	172	-	-	-	42	-
Wielkopolskie	2333	1172	-	-	-	1124	37
Zachodniopomorskie	544	222	-	-	194	128	-

TABL. 30(346). NAKŁADY INWESTYCYJNE NA MAŁĄ RETENCJĘ WODNĄ WEDŁUG WOJEWÓDZTW (dok.)

B. ŹRÓDŁA FINANSOWANIA
INVESTMENT OUTLAYS FOR SMALL WATER RETENTION BY VOIVODSHIPS (cont.)
B. SOURCE OF FINANCING

WOJEWÓDZTWA VOIVODSHIPS	Ogółem Total	Z tego Of which					
		z budżetu Wojewody from the Voivod's budget	funduszy funds			samorządów self-government funds	inne other
			ochrony środowiska i gospodarki wodnej environmental protection and water management	ochrony gruntów rolnych agricultural land protection funds	strukturalnych structural funds		
		w tysiącach złotych in thousand zlotys					
P O L S K A.....2000	55341	13592	19589	2149	.	4665	15246
P O L A N D 2006	60577	16127	18441	6061	4065	9898	10049
2007	73826	8299	12800	987	29186	17143	5411
2008	40951	9956	7484	1667	9292	5739	6813
Dolnośląskie	4346	96	-	700	-	493	3057
Kujawsko-pomorskie....	1025	40	985	-	-	-	-
Lubelskie	3493	23	978	-	1239	1072	181
Lubuskie	489	341	-	26	-	122	-
Łódzkie.....	1617	332	-	-	497	-	788
Małopolskie	96	-	-	-	-	96	-
Mazowieckie	5952	566	1644	-	575	2095	1072
Opolskie	80	-	-	-	-	-	80
Podkarpackie	12	-	-	-	-	12	-
Podlaskie	12784	8391	-	-	4229	164	-
Pomorskie.....	-	-	-	-	-	-	-
Śląskie	4714	-	2869	31	1671	12	131
Świętokrzyskie	3252	20	911	-	1081	1118	122
Warmińsko-mazurskie..	214	-	-	20	-	152	42
Wielkopolskie.....	2333	50	-	890	-	281	1112
Zachodniopomorskie	544	97	97	-	-	122	228

a W tym doprowadzalniki.
Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi.
a Including water connectors.
S o u r c e: data of the Ministry of Agriculture and Rural Development.

TABL. 31(347). EFEKTY RZECZOWE INWESTYCJI MAŁEJ RETENCJI WODNEJ WEDŁUG WOJEWÓDZTW W 2008 R.
TANGIBLE EFFECTS OF INVESTMENTS IN SMALL WATER RETENTION BY VOIVODSHIPS IN 2008

WOJEWÓDZTWA VOIVODSHIPS	Liczba obie- któw <i>Number of facilities</i>	Przyrost pojem- ności w dam ³ <i>Increase of capacity in dam</i>	W tym <i>Of which</i>								Powierz- chnia na- wodnień w ha <i>Irrigation area in ha</i>
			piętrzenie jezior <i>damming of lakes</i>		sztuczne zbiorniki wodne <i>artificial water reservoirs</i>		stawy rybne <i>fish-ponds</i>		budowle piętrzące/ obiekty <i>damming structures/ facilities</i>	inne obiekty ^a <i>other facilities^a</i>	
			obiekty <i>facilities</i>	dam ³ <i>dam³</i>	obiekty <i>facilities</i>	dam ³ <i>dam³</i>	obiekty <i>facilities</i>	dam ³ <i>dam³</i>			
P O L S K A ..... <i>P O L A N D</i>	249	4964,0	2	154,6	104	1686,1	82	2910,0	48	13	285,3
Dolnośląskie	62	448,7	-	-	12	52,0	35	395,4	8	7	-
Kujawsko-pomorskie....	-	93,0	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Lubelskie	7	1047,2	-	-	3	956,2	-	-	4	-	15,0
Lubuskie	1	15,5	-	-	1	15,5	-	-	-	-	-
Łódzkie.....	17	15,0	-	-	-	-	-	-	17	-	98,0
Małopolskie	8	223,3	-	-	-	-	6	223,3	-	2	-
Mazowieckie	28	93,0	1	4,6	15	57,1	4	22,0	8	-	30,0
Opolskie	2	5,8	-	-	-	-	2	2,0	-	-	40,0
Podkarpackie	3	-	-	-	-	-	-	-	-	3	-
Podlaskie	47	207,0	-	-	47	207,0	-	-	-	-	98,0
Pomorskie.....	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Śląskie	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Świętokrzyskie	1	319,0	-	-	1	319,0	-	-	-	-	-
Warmińsko-mazurskie..	15	333,0	-	-	8	4,2	7	328,8	-	-	-
Wielkopolskie.....	33	275,9	-	-	15	48,5	17	227,4	-	1	4,3
Zachodniopomorskie	25	1887,7	1	150,0	2	26,6	11	1711,1	11	-	-

a W tym doprowadzalniki.
Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi.
a Including water connectors.
S o u r c e: data of the Ministry of Agriculture and Rural Development.

TABL. 32(348). KREDYTY PROEKOLOGICZNE UDZIELONE PRZEZ BANK OCHRONY ŚRODOWISKA S.A.
PRO – ECOLOGICAL LOANS GRANTED BY THE BANK OCHRONY ŚRODOWISKA S.A.

KIERUNKI PRZEZNACZENIA	Liczba Number					Wartość w milionach złotych Amount in million zlotys					DIRECTIONS OF DESTINATION
	2000	2005	2006	2007	2008	2000	2005	2006	2007	2008	
WE WSPÓŁPRACY Z NARODOWYM FUNDUSZEM OCHRONY ŚRODOWISKA I GOSPODARKI WODNEJ IN COOPERATION WITH THE NATIONAL ENVIRONMENTAL PROTECTION AND WATER MANAGEMENT FUND											
OGÓŁEM.....	297	1509	129	4	–	99,0	331,3	239,3	288,9	–	TOTAL
Ochrona: atmosfery	64	1217	91	2	–	24,3	234,1 ^a	149,4 ^{bc}	220,0 ⁱ	–	Protection of: air
wody	196	131	12	2	–	61,5	24,8	74,4 ^d	68,9	–	water
ziemi	36	146	22	–	–	12,8	62,3	13,5 ^e	–	–	soil
przyrody i edukacja ekologiczna	–	5	1	–	–	–	2,4	1,0	–	–	environmental protection and ecological education
Gospodarka wodna	1	10	3	–	–	0,4	7,7	1,0	–	–	Water management
WE WSPÓŁPRACY Z WOJEWÓDZKIMI FUNDUSZAMI OCHRONY ŚRODOWISKA I GOSPODARKI WODNEJ IN COOPERATION WITH VOIVODSHIP ENVIRONMENTAL PROTECTION AND WATER MANAGEMENT FUNDS											
OGÓŁEM.....	729	828	1052	1742	1710	33,3	83,3	114,5	290,4	283,3	TOTAL
Ochrona: atmosfery.....	679	760	906	1530	1470	23,3	44,1	75,8 ^f	253,9	98,7	Protection of: air
wody.....	44	48	125	149	160	8,7	10,4 ^g	30,6	18,1	149,1	water
ziemi.....	5	6	12	46	65	1,1	24,7 ^h	3,5	11,9	27,8	soil
Gospodarka wodna	1	14	9	17	15	0,2	4,1	4,6	6,5	7,8	Water management

a, b, d, e, f, g, h Ze środkami własnymi Banku w wysokości (mln zł): a 73,0 , b 26,0 , d 36,9 , e 2,1 , f 3,9 , g 0,9 , h 23,9.
c, i W tym środki WFOŚiGW w wysokości: c 751 tys. zł, i 30350 tys. zł.
Uwaga: Ponadto w 2000 r. udzielono we współpracy z gminnymi funduszami ochrony środowiska i gospodarki wodnej 48 kredytów w wysokości 67 tys. złotych na ochronę wód.
a, b, d, e, f, g, h Including the own funds of the Bank on the amount of (mln zł): a 73.0 , b 26.0 , d 36.9 , e 2.1 , f 3.9 , g 0.9 , h 23.9. c, i Of which money from theVoivodship Environmental Protection and Water Management Fund in the amount of: c 751 thous. zł, i 30350 thous. zł.
Note: Moreover, in 2000 48 loans for water protection with the participation of Gmina Environmental Protection and Water Management Funds in the amount of 67 thousand zlotys were granted.

TABL. 33(349). KREDYTY PROEKOLOGICZNE UDZIELONE PRZEZ BANK OCHRONY ŚRODOWISKA S.A.
WE WSPÓŁPRACY Z WFOŚiGW^a WEDŁUG WOJEWÓDZTW W 2008 R.
PRO-ECOLOGICAL CREDITS GRANTED BY BANK OCHRONY ŚRODOWISKA S.A.WITH COOPERATION WITH
THE VOIVODSHIP ENVIRONMENTAL PROTECTION AND WATER MANAGEMENT FUNDS BY VOIVODSHIPS
IN 2008

WOJEWÓDZTWA VOIVODSHIPS	Ogółem Total		W tym Of which							
	liczba kredytów number of credits	wartość w tys. zł amount in thous. zł	ochrona atmosfery air protection		ochrona wód protection of waters		ochrona powierzchni ziemi soil surface protection		gospodarka wodna water management	
			liczba kredytów number of credits	wartość w tys. zł amount in thous.zł	liczba kredytów number of credits	wartość w tys. zł amount in thous. zł	liczba kredytów number of credits	wartość w tys. zł amount in thous. zł	liczba kredytów number of credits	wartość w tys. zł amount in thous.zł
POLSKA	1710	283317,8	1470	98680,3	160	149100,7	65	27761,1	15	7775,5
POLAND										
Dolnośląskie.....	92	1587,6	84	1496,0	8	91,54	-	-	-	-
Kujawsko- pomorskie ..	263	24643,8	288	23100,4	13	377,7	22	1165,6	-	-
Lubelskie.....	55	4963,5	31	601,8	14	92,9	1	3,6	9	4265,1
Lubuskie.....	15	182,6	7	108,9	7	50,3	1	23,4	-	-
Łódzkie	63	11090,5	51	8866,5	9	2043,0	2	179,9	1	1,15
Małopolskie.....	181	2666,5	160	2323,1	21	343,4	-	-	-	-
Mazowieckie	69	159199,4	45	19444,9	19	135477,2	1	2012,3	4	2265,0
Opolskie	84	1305,4	79	1284,0	5	21,4	-	-	-	-
Podkarpackie.....	157	12619,3	153	4429,3	2	7850,0	2	340,0	-	-
Podlaskie	45	3919,6	44	3911,9	1	7,7	-	-	-	-
Pomorskie	53	3042,0	49	1705,6	1	18,4	3	1317,9	-	-
Śląskie.....	284	30156,9	272	16188,0	10	95,1	2	13873,8	-	-
Świętokrzyskie	10	165,8	9	154,4	1	11,4	-	-	-	-
Warmińsko- mazurskie	36	13298,2	29	7041,6	4	1822,6	3	4434,0	-	-
Wielkopolskie	116	7563,9	71	2032,9	30	612,4	14	3674,4	1	1244,2
Zachodniopomorskie....	187	6913,0	158	5991,0	15	185,77	14	736,2	-	-

a Bez środków EFRWP „Counterpart Fund” (14 kredytów o wartości 3574,0 tys. zł.).
Źródło: dane Banku Ochrony Środowiska S.A.
a Excluding money from EFRWP „Counterpart Fund” (14 credits with the value of 3574,0 thous.zł).
Source: data of Bank Ochrony Środowiska S.A.

TABL. 34(350). PREFERENCYJNE KREDYTY PROEKOLOGICZNE UDZIELONE PRZEZ BANK OCHRONY ŚRODOWISKA S.A. WE WSPÓŁPRACY Z EUROPEJSKIM FUNDUSZEM ROZWOJU WSI POLSKIEJ WEDŁUG WOJEWÓDZTW W 2008 R.
PREFERENTIAL PRO-ECOLOGICAL CREDITS GRANTED BY BANK OCHRONY ŚRODOWISKA S.A. IN COOPERATION WITH THE EUROPEAN FUND FOR THE RURAL DEVELOPMENT OF POLAND BY VOIVODSHIPS IN 2008

WOJEWÓDZTWA VOIVODSHIPS	Ogółem <i>Total</i>		Gospodarka wodna <i>Water management</i>		Edukacja ekologiczna <i>Ecological education</i>		Ochrona wód <i>Protection of water</i>	
	liczba kredytów <i>number of credits</i>	wartość w tys. zł <i>amount in thous. zł</i>	liczba kredytów <i>number of credits</i>	wartość w tys. zł <i>amount in thous. zł</i>	liczba kredytów <i>number of credits</i>	wartość w tys. zł <i>amount in thous. zł</i>	liczba kredytów <i>number of credits</i>	wartość w tys. zł <i>amount in thous. zł</i>
P O L S K A.....	14	3574,0	7	2430,6	5	193,5	2	950,0
P O L A N D								
Dolnośląskie	1	29,9	-	-	1	29,9	-	-
Kujawsko- pomorskie	-	-	-	-	-	-	-	-
Lubelskie	-	-	-	-	-	-	-	-
Lubuskie	-	-	-	-	-	-	-	-
Łódzkie.....	-	-	-	-	-	-	-	-
Małopolskie	1	500,0	1	500,0	-	-	-	-
Mazowieckie.....	2	600,0	2	600,0	-	-	-	-
Opolskie.....	4	1257,0	2	793,4	1	13,6	1	450,0
Podkarpackie	1	50,0	-	-	1	50,0	-	-
Podlaskie.....	1	337,2	1	337,2	-	-	-	-
Pomorskie	2	550,0	-	-	1	50,0	1	500,0
Śląskie.....	-	-	-	-	-	-	-	-
Świętokrzyskie.....	-	-	-	-	-	-	-	-
Warmińsko- mazurskie	1	50,0	-	-	1	50,0	-	-
Wielkopolskie.....	1	200,0	1	200,0	-	-	-	-
Zachodniopomorskie	-	-	-	-	-	-	-	-

Ź r ó d ł o: dane Banku Ochrony Środowiska S.A.

S o u r c e: data of Bank Ochrony Środowiska S.A.

TABL. 35(351). KOMERCYJNE KREDYTY^a PROEKOLOGICZNE UDZIELONE PRZEZ BANK OCHRONY ŚRODOWISKA S.A. WEDŁUG WOJEWÓDZTW W 2008 R.
COMMERCIAL PRO-ECOLOGICAL CREDITS GRANTED BY BANK OCHRONY ŚRODOWISKA S.A. BY VOIVODSHIPS IN 2008.

WOJEWÓDZTWA VOIVODSHIPS	Ogółem <i>Total</i>		W tym <i>Of which</i>							
	liczba kredy- tów <i>number of credits</i>	wartość w tys. zł <i>amount in thous. zł</i>	ochrona atmosfery <i>protection of air</i>		ochrona wód <i>protection of water</i>		ochrona powierzchni ziemi <i>protection of ground</i>		gospodarka wodna <i>water management</i>	
			liczba kredytów <i>number of credits</i>	wartość w tys. zł <i>amount in thous. zł</i>	liczba kredytów <i>number of credits</i>	wartość w tys. zł <i>amount in thous.zł</i>	liczba kredytów <i>number of credits</i>	wartość w tys. zł <i>amount in thous.zł</i>	liczba kredytów <i>number of credits</i>	wartość w tys. zł <i>amount in thous.zł</i>
P O L S K A	628	321261,3	548	178739,7	44	118806,3	22	13761,4	12	8652,6
P O L A N D										
Dolnośląskie.....	23	6608,6	22	6098,6	-	-	1	510,0	-	-
Kujawsko- pomorskie	14	4120,5	9	3017,3	1	8,3	2	95,7	2	999,3
Lubelskie.....	34	5556,1	30	5355,5	1	6,0	2	66,0	1	128,6
Lubuskie	5	3610,8	4	3467,9	1	143,0	-	-	-	-
Łódzkie.....	96	25960,5	79	15881,9	15	10053,6	2	25,0	-	-
Małopolskie.....	75	35603,3	70	31190,4	2	1733,8	1	579,1	2	2100,0
Mazowieckie	70	16412,9	69	16202,4	-	-	-	-	1	210,5
Opolskie	25	3340,3	25	3340,3	-	-	-	-	-	-
Podkarpackie.....	22 ^b	24882,4 ^b	10	4840,3	6	18080,8	4	659,6	-	-
Podlaskie	31	10023,4	31	10023,4	-	-	-	-	-	-
Pomorskie.....	41	12266,9	39	11668,1	-	-	2	598,8	-	-
Śląskie.....	50	65386,0	42	10473,2	5	53782,8	2	830,0	1	300,0
Świętokrzyskie.....	2	2601,5	1	1237,7	-	-	-	-	1	1363,8
Warmińsko- mazurskie...	40	7642,5	37	6610,3	-	-	3	1032,2	-	-
Wielkopolskie	50	71204,3	33	28590,0	12	34149,0	2	5365,0	3	3100,4
Zachodniopomorskie	50	26041,4	47	20742,4	1	849,0	1	4000,0	1	450,0

^a Kredyty ze środków własnych Banku na przedsięwzięcia termomodernizacyjne i kredyty na zakup urządzeń i wyrobów służących ochronie środowiska, kredyty we współpracy z EBI (Europejski Bank Inwestycyjny), CEB (Bank Rozwoju Rady Europy), KfW (Grupa bankowa „Kreditanstalt für Wiederaufbau”). ^b W tym 2 kredyty na edukację ekologiczną w wysokości 1301,7 tys. zł.

Ź r ó d ł o: dane Banku Ochrony Środowiska S.A.

^a Credits from Bank's own funds for thermo-modernisation undertakings and credits the purchase of articles and appliances for environmental protection purposes, credits in cooperation with EBI (European Investment Bank), CEB (Council of Europe Development Bank), KfW (Bank group “Kreditanstalt für Wiederaufbau”). ^b Of which 2 credits for ecological education in the amount of 1301,7 thous.zł.

S o u r c e: data of Bank Ochrony Środowiska S.A.

1. Ogółem kredyty proekologiczne	608,2 mln zł
<i>Pro-ecological credits</i>	<i>million zlotys</i>
1.1. Kredyty preferencyjne	286,9 mln zł
<i>Preferential credits</i>	
1.1.1. we współpracy z Narodowym Funduszem Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej – linie kredytowe	-
<i>in cooperation with the National Environmental Protection and Water Management Fund – credit lines</i>	
1.1.2. we współpracy z wojewódzkimi funduszami ochrony środowiska i gospodarki wodnej	283,3 mln zł
<i>in cooperation with voivodship environmental protection and water management funds</i>	
1.1.2.1. z dopłatami wojewódzkich funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej	263,6 mln zł
<i>with grants of voivodship environmental protection and water management funds</i>	
1.1.2.2. ze środków wojewódzkich funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej	19,7 mln zł
<i>from voivodship environmental protection and water management funds</i>	
1.1.3. wspólne finansowanie z NFOŚiGW i WFOŚiGW	- mln,zł
<i>joint financing by the National Environmental Protection and Water Management Fund and voivodship environmental protection and water management funds</i>	
1.1.4. we współpracy z Europejskim Funduszem Rozwoju Wsi Polskiej „Counterpart Fund” ⁱ	3,6 mln zł
<i>in cooperation with the European Fund for the Rural Development of Poland- „Counterpart Fund”ⁱ</i>	
1.2. Kredyty komercyjne	321,3 mln zł
<i>Commercial credits</i>	
1.2.1. na przedsięwzięcia termomodernizacyjne	102,1 mln zł
<i>for thermo-modernisation undertakings</i>	
1.2.2. na zakup wyrobów i urządzeń służących ochronie środowiska	85,7 mln zł
<i>for the purchase of articles and appliances for environmental protection purposes</i>	
1.2.3. ze środków zagranicznych instytucji finansowych EBI, CEB i KfW	133,5 mln zł
<i>foreign investments of financial institutions such as EBI, CEB and KfW</i>	
1.2.4. inne kredyty proekologiczne inwestycyjne	- mln zł
<i>other pro-ecological investment credits</i>	
2. Efekty ekologiczne uzyskane w wyniku zakończenia zadań współfinansowanych przez Bank Ochrony Środowiska S. A. kredytami proekologicznymi:	
<i>Ecological Effects obtained after finishing actions co-financed by Bank Ochrony Środowiska S.A. with the use of proecological credits</i>	
– redukcja emisji pyłu	1139 ton/rok
<i>reduction of particulate emission</i>	<i>tons/year</i>
– redukcja emisji SO ₂	21928 ton/rok
<i>reduction of SO₂ emission</i>	
– redukcja emisji NO _x	265 ton/rok
<i>reduction of NO_x emission</i>	
– ilość unieszkodliwianych odpadów i odzyskanych surowców wtórnych	41510 ton/rok
<i>the amount of neutralised and recycled waste</i>	
– zmniejszenie zużycia i strat ciepła oraz zużycia energii pierwotnej	338559 GJ/rok
<i>reduction of heat consumption and loss as well as the use of primary energy</i>	
– produkcja energii elektrycznej przy zastosowaniu odnawialnych źródeł energii	103893 MWh/rok
<i>production of electricity with the use of renewable energy sources</i>	
– przepustowość oczyszczalni ścieków	188 m ³ /d
<i>capacity of waste water treatment plants</i>	
– długość sieci kanalizacyjnej	136 km
<i>the length of the sewerage system</i>	
– wydajność stacji uzdatniania wody	1174 m ³ /h
<i>the efficiency of water treatment plants</i>	
– pojemność składowisk	113 tys.m ³
<i>the capacity of landfill sites</i>	

i Kredyty na ochronę wód, gospodarkę wodną oraz ochronę przyrody (edukację ekologiczną).
Ź r ó d ł o: dane Banku Ochrony Środowiska S.A.
i Credits for protection of water, water management and protection of nature(ecological education).
S o u r c e: data of Bank Ochrony Środowiska S.A.

TABL. 36(352). EKOFUNDUSZ – WPŁYWY Z TYTUŁU EKOKONWERSJI WEDŁUG ŹRÓDEŁ POCHODZENIA I KIERUNKI WYDATKOWANIA DOTACJI
A. WPŁYWY Z EKOKONWERSJI
ECOFUND – RECEIPTS FROM ECOCONVERSION BY SOURCES OF ORIGIN AND DIRECTIONS OF GRANT SPENDING
A. RECEIPTS FROM ECOCONVERSION

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2000			2005			2006			2007			2008		
	w mln dola- rów USA <i>in mln USD</i>	w tys. zł <i>in thous. zł</i>	w % <i>in %</i>	w mln dola- rów USA <i>in mln USD</i>	w tys. zł <i>in thous. zł</i>	w % <i>in %</i>	w mln dola- rów USA <i>in mln USD</i>	w tys. zł <i>in thous. zł</i>	w % <i>in %</i>	w mln dola- rów USA <i>in mln USD</i>	w tys. zł <i>in thous. zł</i>	w % <i>in %</i>	w mln dola- rów USA <i>in mln USD</i>	w tys. zł <i>in thous. zł</i>	w % <i>in %</i>
OGÓŁEM ..... TOTAL z tego na podstawie umowy z: of which upon agreement with:	31,7	135924	100	45,5	146018	100	46,9	149744	100	49,8	137836	100	53,91	124076	100
Stanami Zjednoczo- nymi Ameryki ..... The United States of America	24,5	104643	77	24,2	77701	53	24,3	77524	52	24,3	67438	49	24,21	55694	45
Francją ..... France	1,7	7179	5	6,8	21730	15	7,3	23284	16	8,5	23362	17	9,97	22953	18
Norwegią ..... Norway	1,1	4975	4	3,1	10031	7	3,1	9743	6	3,5	9674	7	3,69	11282	9
Szwajcarią ..... Switzerland	1,9	8293	6	7,5	24182	17	8,0	25654	17	9,0	24969	18	11,15	25663	21
Szwecją ..... Sweden	1,3	5513	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Włochami ..... Italy	1,2	5321	4	3,9	12374	8	4,2	13539	9	4,5	12393	9	4,89	8484	7

B. KIERUNKI WYDATKOWANIA DOTACJI
B. DIRECTIONS OF GRANT SPENDING

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2000			2005			2006			2007			2008		
	liczba pro- jek- tów <i>num- ber of pro- jects</i>	dotacje <i>grants</i>		liczba pro- jek- tów <i>num- ber of pro- jects</i>	dotacje <i>grants</i>		liczba pro- jek- tów <i>num- ber of pro- jects</i>	dotacje <i>grants</i>		liczba pro- jek- tów <i>num- ber of pro- jects</i>	dotacje <i>grants</i>		liczba pro- jek- tów <i>num- ber of pro- jects</i>	dotacje <i>grants</i>	
		w tys. zł <i>in thous. zł</i>	w % <i>in %</i>		w tys. zł <i>in thous. zł</i>	w % <i>in %</i>		w tys. zł <i>in thous. zł</i>	w % <i>in %</i>		w tys. zł <i>in thous. zł</i>	w % <i>in %</i>		w tys. zł <i>in thous. zł</i>	w % <i>in %</i>
OGÓŁEM ..... TOTAL z tego ochrona: of which protection of:	85	134220	100	240	119070	100	237	176963	100	198	143008	100	248	160879	100
Powietrza ..... Air	2	34065	25	2	2109	2	3	3090	2	5	5580	4	2	3440	2
Bałtyku ..... Baltic Sea	4	38779	29	30	36347	30	28	36536	21	10	24057	17	30	46400	29
Klimatu ..... Climate	34	30204	23	90	43500	37	89	85446	48	74	68823	48	102	60249	37
Różnorodności biologicznej .... Biodiversity	39	24597	18	89	13044	11	88	14047	8	92	15080	10	90	20225	13
Zagospodarowania odpadów ... Waste management	6	6575	5	29	24070	20	29	37844	21	17	29468	21	24	30564	19

TABL. 37(353). FUNDUSZE OCHRONY ŚRODOWISKA I GOSPODARKI WODNEJ – ŹRÓDŁA, WYKORZYSTANIE I STAN W 2008 R.
ENVIRONMENTAL PROTECTION AND WATER MANAGEMENT FUNDS – SOURCES, USE AND BALANCE IN 2008

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	Narodowy ^a National ^a	Wojewódz- kie ^a Voivodship	Powia- towe ^b Powiat ^b	Gminne ^b Gmina ^b
	w milionach złotych		in million zlotys		
A. ŚRODKI FUNDS					
Stan funduszy na początek roku..... <i>Funds at the beginning of the year</i>	11803,9 ^c	6280,0 ^c	4940,2	97,9 ^c	485,9 ^c
w tym środki pieniężne i papiery wartościowe przeznaczone do obrotu..... <i>of which: cash equivalents and securities designated for trading</i>	3176,5	1434,5	1158,3	97,9	485,9
należności z tytułu udzielonych pożyczek i kredytów ze środków funduszu ..... <i>dues from granted credits and loans</i>	7625,8	3992,6	3633,2	—	—
Zwiększenia stanu funduszy ..... <i>Increases of funds</i>	3882,8	1895,6	1059,3	189,0	739,0
Opłaty za korzystanie ze środowiska..... <i>Payments for use of natural environment</i>	2604,0	1149,5	737,1	185,9	531,5
gospodarka ściekowa i ochrona wód ..... <i>waste water management and protection of water</i>	315,1	110,8	204,3	—	—
ochrona powietrza atmosferycznego i klimatu ..... <i>protection of air and climate</i>	615,2	211,8	403,4	—	—
gospodarka odpadami ..... <i>waste management</i>	197,4	72,1	125,3	—	—
z tytułu działalności górniczej ..... <i>due to mining activity</i>	225,8	225,8	—	—	—
produktowe ..... <i>products</i>	6,1	6,1	—	—	—
z tytułu składania wniosków o pozwolenie zintegrowane ..... <i>due to applications for integrated permits</i>	1,2	1,2	—	—	—
wynikająca z art. 142 ustawy Prawo Wodne..... <i>pursuant to art. 142 of the Water Law</i>	4,9	4,9	—	—	—
z tytułu ustawy o recyklingu pojazdów wycofanych z eksploatacji..... <i>pursuant to the Act on recycling of scraped vehicles</i>	490,4	490,4	—	—	—
z tytułu wprowadzania substancji zubażających warstwę ozonową..... <i>due to introduction of substances impoverishing the ozone layer</i>	2,3	2,3	—	—	—
z tytułu handlu uprawnieniami do emisji..... <i>due to emission allowance trading</i>	21,9	21,9	—	—	—
pozostałe..... <i>other</i>	723,8 ^d	2,3	4,1	—	—
Kary ^b za naruszenie wymagań w zakresie ochrony środowiska <i>Fines^b for violating requirements of environmental protection</i>					
w tym: kary za naruszenie wymagań w zakresie ochrony środowiska. .... <i>of which :fines for violating requirements of environmental protection</i>	1,9	0,7	1,2	—	—
kary wynikające z art. 56 ust.1 pkt 1a ustawy Prawo Energetyczne ..... <i>fines pursuant to Art. 56, Para. 1, point 1a of the Energy Law</i>	367,3	367,3	—	—	—
Opłaty i kary za usuwanie drzew i krzewów ..... <i>Payments and fines for removal of trees and bushes</i>	180,7	—	—	—	180,7
Otrzymane nadwyżki ..... <i>Received surpluses</i>	101,2	—	101,2	—	—
Przychody finansowe ..... <i>Financial revenues</i>	493,1	279,1	214,0	—	—
w tym z oprocentowania: <i>of which from interest:</i>					
udzielonych pożyczek ..... <i>granted loans</i>	237,7	120,9	116,8	—	—
wolnych środków..... <i>disposable funds</i>	209,2	127,6	81,7	—	—
Pozostałe zwiększenia funduszy ..... <i>Other increases of funds</i>	133,7	98,9	5,8	2,8	26,2
Zmniejszenia stanu funduszy ..... <i>Decreases of funds</i>	2306,3	961,5	574,6	165,0	605,2
Dotacje ..... <i>Grants</i>	2004,6	881,4	454,2	153,1	516,0
Przekazane nadwyżki ..... <i>Transferred surpluses</i>	101,2	—	—	12,0	89,2
Koszty działalności operacyjnej ..... <i>Costs of operating activity</i>	167,7	68,0	99,7	—	—
Koszty finansowe ..... <i>Financial costs</i>	28,4	12,1	16,3	—	—
Inne koszty i pozostałe zmniejszenia stanu funduszy ..... <i>Other costs and decreases of funds</i>	4,4	0,0	4,3	—	—

TABL. 37(35). FUNDUSZE OCHRONY ŚRODOWISKA I GOSPODARKI WODNEJ – ŹRÓDŁA, WYKORZYSTANIE
I STAN W 2008 R. (dok.)
ENVIRONMENTAL PROTECTION AND WATER MANAGEMENT FUNDS – SOURCES, USE AND BALANCE
IN 2008 (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	Narodowy ^a National ^a	Wojewódz- kie ^a Voivodship	Powia- towe ^b Powiat ^b	Gminne ^b Gmina ^b
Stan funduszy na koniec roku..... Funds at the end of the year	13380,5	7214, 0	5424,9	121,8	619,7
w tym: of which:					
Środki pieniężne i papiery wartościowe przeznaczone do obrotu..... Cash equivalents and securities designated for trading	4114,9	2292,7	1080,7	121,8	619,7
Należności z tytułu udzielonych pożyczek i kredytów ze środków funduszy..... Dues from granted credits and loans	8215,8	4028,7	4187,1	—	—

B. DZIEDZINY FINANSOWANIA
B. DOMAIN OF FINANCING

O G Ó Ł E M ..... T O T A L	4461,3	1776,7	2026,5	149,6	508,6
Gospodarka ściekowa i ochrona wód..... Waste water management and protection of water	2241,6	926,6	1110,9	20,8	183,2
Ochrona powietrza atmosferycznego i klimatu..... Protection of air and climate	974,1	311,1	537,3	49,3	76,4
Gospodarka odpadami	305,2	72,4	128,5	30,6	73,7
Pozostałe dziedziny	940,4	466,6	249,8	48,9	175,2
Other					

a Dane w ujęciu memoriałowym. *b* Dane w ujęciu kasowym. *c* Stan funduszu na początek roku 2008 jest różny w stosunku do końca roku 2007 z powodu nadesłanej korekty sprawozdań. *d* W tym wpłaty na fundusze: powiatowe — 185,9 mln zł, gminne — 531,5 mln zł.

Ź r ó d ł o: dane Zarządu Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.

a Data on accrual basis. *b* Data on cash basis. *c* Funds at the beginning of the year 2007 is different in relation to the end of 2006 due to correction of the reports sent in 2007. *d* Including payments for funds: — 185,9 mln zł, gmina — 531,5 mln zł.

S o u r c e: data of the Management Board of the National Fund for Environmental Protection and Water Management.

TABL. 38(354). OPŁATY ZA KORZYSTANIE ZE ŚRODOWISKA I INNE WPŁYWY NA FUNDUSZ OCHRONY
ŚRODOWISKA I GOSPODARKI WODNEJ I ICH REDYSTRYBUCJA WEDŁUG WOJEWÓDZTW W 2008 R.
PAYMENTS FOR USE OF NATURAL ENVIRONMENT AND OTHER RECEIPTS FOR THE NATIONAL ENVIRONMENTAL
PROTECTION AND WATER MANAGEMENT FUND AND THEIR REDISTRIBUTION BY VOIVODSHIPS in 2008

WOJEWÓDZTWA VOIVODSHIPS	Stan środków na początek roku <i>Funds at the beginning of the year</i>	Wpływy ogółem <i>Total receipts</i>	Z tytułu opłat <i>Due to payments</i>				Inne wpływy ^a <i>Other receipts^a</i>
			gospodarka ściekowa i ochrona wód <i>waste water management and protection of water</i>	ochrona powietrza atmosferycznego i klimatu <i>protection of air and climate</i>	gospodarka odpadami <i>waste management</i>	pozostałe dziedziny <i>other domains</i>	
			w tysiącach złotych <i>in thousand zlotys</i>				
P O L S K A..... <i>P O L A N D</i>	81034,6	1857396,0	449280,0	817250,5	522010,5	1,7	68853,3
Dolnośląskie	4375,5	208464,1	41407,6	55097,3	107721,8	-	4237,4
Kujawsko-pomorskie	1071,5	96084,8	36239,1	36328,0	23452,9	-	64,8
Lubelskie	1796,3	63755,3	19289,9	24185,9	18749,7	-	1529,8
Lubuskie	3208,2	29246,0	8476,4	12357,6	8547,6	-	-135,6 ^b
Łódzkie	6571,8	174752,6	25117,6	83410,3	64162,9	-	2061,9
Małopolskie	7307,6	140878,1	37381,4	61116,6	37106,8	-	5273,3
Mazowieckie.....	10621,1	219267,3	55705,7	113979,3	45808,5	-	3773,6
Opolskie.....	1102,7	55869,4	11847,4	32579,2	10655,4	-	787,3
Podkarpackie.....	1329,5	43555,7	11410,9	18310,5	12103,3	-	1731,0
Podlaskie.....	633,1	24646,4	6843,8	10661,4	6565,5	-	575,8
Pomorskie	708,6	81531,7	26436,0	29023,9	24983,6	-	1088,2
Śląskie.....	16356,4	367925,3	97534,7	169944,5	51174,7	-	49271,4
Świętokrzyskie.....	184,1	55945,6	10447,9	36071,8	8400,0	-	1025,9
Warmińsko-mazurskie	1373,6	32667,7	9115,8	13817,4	8634,0	1,7	1098,8
Wielkopolskie	13555,8	163611,3	29847,8	88182,8	49623,2	-	-4042,6 ^b
Zachodniopomorskie.....	10839,0	99194,6	22178,0	32183,8	44320,5	-	512,3

TABL. 38(354). OPLATY ZA KORZYSTANIE ZE ŚRODOWISKA I INNE WPŁYWY NA FUNDUSZ OCHRONY ŚRODOWISKA I GOSPODARKI WODNEJ I ICH REDYSTRYBUCJA WEDŁUG WOJEWÓDZTW W 2008 R. (dok.)
PAYMENTS FOR USE OF NATURAL ENVIRONMENT AND OTHER RECEIPTS FOR THE NATIONAL ENVIRONMENTAL PROTECTION AND WATER MANAGEMENT FUND AND THEIR REDISTRIBUTION BY VOIVODSHIPS in 2008 (cont.)

WOJEWÓDZTWA VOIVODSHIPS	Wydatki ogółem Total expenditures	Z ogółem przekazano na fundusze ochrony środowiska i gospodarki wodnej Of total transferred for environmental protection and water management funds				Inne koszty i wydatki Other costs and expenditures	Stan środków na koniec roku Funds at the end of the year
		gminne gmina	powiatowe powiat	woje- wódzkie voivodship	Narodowy fundusz National fund		
	w tysiącach złotych in thousand zlotys						
P O L S K A.....	1869062,9	531456,4	185879,8	737148,1	396956,0	17622,7	69367,7
P O L A N D							
Dolnośląskie	208110,6	74002,9	20666,3	72729,1	39161,5	1550,9	4729,0
Kujawsko-pomorskie	96704,1	25166,1	9769,3	40016,7	21550,1	202,0	452,1
Lubelskie	63264,0	18207,8	6277,7	24877,1	13395,3	506,2	2287,6
Lubuskie	30047,4	8273,3	2942,2	11808,8	6353,6	669,5	2406,8
Łódzkie	176899,6	54214,7	17384,6	66557,9	35835,8	2906,7	4424,8
Małopolskie	139205,8	38689,9	13793,7	54616,2	29407,9	2698,1	8979,9
Mazowieckie.....	225587,2	59786,8	22570,8	90639,9	48839,1	3750,6	4301,2
Opolskie.....	55671,3	14348,6	5540,1	23118,9	12449,1	214,6	1300,7
Podkarpackie.....	43179,3	12084,9	4251,4	17088,7	9201,7	552,6	1705,9
Podlaskie.....	24792,4	6859,8	2449,2	9812,3	5283,5	387,6	487,1
Pomorskie	81732,2	23784,4	8118,4	32022,4	17242,8	564,2	508,1
Śląskie.....	360204,9	87733,5	35907,6	152979,8	82391,1	1193,0	24076,8
Świętokrzyskie.....	55777,1	13448,8	5533,5	23503,8	12655,9	635,1	352,6
Warmińsko-mazurskie	32887,4	9077,2	3252,2	13061,5	7028,4	468,1	1153,9
Wielkopolskie	167682,1	48698,8	16638,2	65919,7	35485,9	939,4	9485,0
Zachodniopomorskie.....	107317,3	37078,8	10784,6	38395,4	20674,4	384,2	2716,2

a Z tytułu m. in.: odsetek za przeterminowane wpłaty opłat, oprocentowanie rachunków bankowych, odzyskanych kosztów postępowań egzekucyjnych, błędnych wpłat podlegających zwrotowi, nie obejmuje kar. b Wpływy podlegające zwrotowi.
Ź r ó d ł o: dane Zarządu Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.
a Due to, among others: interest rates for expired payments, interest rates of bank accounts, recovered costs of enforcement proceedings, incorrect payments subject to repayment, fines not included. b Receipts subject to repayment.
S o u r c e: data of the Management Board of the National Fund for Environmental Protection and Water Management.

TABL. 39(355). WPŁYWY NA WOJEWÓDZKIE FUNDUSZE OCHRONY ŚRODOWISKA I GOSPODARKI WODNEJ WEDŁUG WOJEWÓDZTW W 2008 R.
RECEIPTS FOR VOIVODSHIP ENVIRONMENTAL PROTECTION AND WATER MANAGEMENT FUNDS BY VOIVODSHIPS in 2008

WOJEWÓDZTWA VOIVODSHIPS	Stan funduszu na początek roku <i>Funds at the beginning of the year</i>	Ogółem zwiększenie <i>Total increase</i>	Z tego Of which				
			opłaty <i>payments</i>	kary <i>fines</i>	nadwyżki przekazane od funduszy powiatowych i gminnych <i>surpluses transferred from powiat and gmina funds</i>	przychody finansowe <i>financial revenues</i>	pozostałe przychody i zwiększenia funduszu <i>other revenues and increase of funds</i>
	w tysiącach złotych in thousand zlotys						
P O L S K A.....	4940237,4	1059295,1	737148,1	1171,4	101183,6	214026,2	5765,9
P O L A N D							
Dolnośląskie	380528,9	125478,1	72729,1	37,6	32078,7	20364,5	268,3
Kujawsko-pomorskie	253899,2	54410,7	40016,7	217,5	1863,1	12212,4	100,9
Lubelskie	131218,9	32489,8	24877,1	38,2	1331,3	6204,6	38,7
Lubuskie	92803,5	16213,6	11808,8	10,9	-	4173,2	220,7
Łódzkie	474966,6	125350,6	66557,9	66,5	34941,1	23509,9	275,2
Małopolskie	483432,9	79887,1	54616,2	71,1	-	24221,2	978,6
Mazowieckie.....	537970,8	122509,2	90639,9	118,9	6216,7	24441,4	1092,4
Opolskie	262376,4	32284,4	23118,9	19,4	143,5	8997,6	5,0
Podkarpackie.....	162215,1	24061,8	17088,7	76,3	-	6417,5	479,2
Podlaskie.....	62378,7	13216,5	9812,3	17,4	-	3328,2	58,8
Pomorskie	145151,1	40061,4	32022,4	9,7	617,1	6105,2	1307,0
Śląskie.....	978318,3	186719,1	152979,8	148,0	956,0	32613,1	22,2
Świętokrzyskie.....	132326,1	30470,8	23503,8	63,8	921,0	5982,2	-
Warmińsko-mazurskie	75633,8	18359,7	13061,5	34,6	-	4762,4	501,2
Wielkopolskie	399072,5	86091,8	65919,7	116,2	3981,6	15927,6	146,7
Zachodniopomorskie.....	367944,6	71690,6	38395,4	125,3	18133,5	14765,4	270,9

Ź r ó d ł o: dane Zarządu Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.
S o u r c e: data of the Management Board of the National Fund for Environmental Protection and Water Management.

TABL. 40(356). WYDATKI WOJEWÓDZKICH FUNDUSZY OCHRONY ŚRODOWISKA I GOSPODARKI WODNEJ WEDŁUG WOJEWÓDZTW W 2008 R.
EXPENDITURES OF VOIVODSHIP ENVIRONMENTAL PROTECTION AND WATER MANAGEMENT FUNDS BY VOIVODSHIPS IN 2008

WOJEWÓDZTWA VOIVODSHIPS	Razem Total	Z tegoOf which							Stan funduszu na koniec roku Funds at the end of the year
		dotacje na realizację zadań bieżących grants for current tasks	dotacje inwestycyjne investme nt grants	dopłaty do oprocen- towania kredytów payments into the interest of credits	umorzenia pożyczek i kredytów ze środków funduszu depreciation of loans and credits from the fund	koszty działal- ności opera- cyjnej costs of operating activity	koszty finan- sowe i inne financial costs and other	pozostałe zmniej- szenia funduszu other decreases of funds	
		w tysiącach złotychin thousand zlotys							
P O L S K A..... P O L A N D	574584,2	90675,2	186824,5	10568,5	163743,9	99744,3	16284,4	6743,4	5424948,4
Dolnośląskie	72345,5	10989,3	47961,4	175,0	28,1	9900,1	3076,3	215,4	433661,6
Kujawsko-pomorskie	31693,1	2925,7	9277,4	2515,9	11390,8	5522,1	-	61,2	276616,8
Lubelskie	18382,0	2569,8	3046,6	345,9	8047,1	4292,6	6,6	73,4	145326,7
Lubuskie	6649,7	547,3	2553,8	21,9	227,4	3294,0	-	5,3	102367,4
Łódzkie	50955,3	7396,7	20293,6	854,6	9873,2	8448,9	3978,5	109,7	549361,9
Małopolskie	32432,1	9190,9	3651,2	163,7	15503,7	3457,7	103,7	361,2	530887,9
Mazowieckie.....	73565,4	8709,2	30497,6	2457,4	19828,0	11461,3	567,6	44,3	586914,7
Opolskie.....	11804,8	471,7	5142,4	-	2405,6	3665,3	98,7	21,1	282856,0
Podkarpackie.....	15578,2	1947,3	4310,8	50,8	4131,1	4436,3	471,1	230,8	170698,7
Podlaskie.....	10029,4	1735,8	2566,8	164,7	915,1	3644,1	151,4	851,5	65565,8
Pomorskie	35956,1	10060,3	7401,0	298,3	13057,8	4478,8	34,1	625,7	149256,3
Śląskie.....	108009,8	18138,4	23079,7	1792,6	49995,0	11342,7	286,7	3374,7	1057027,6
Świętokrzyskie.....	12966,3	765,1	3027,7	-	5699,2	3437,4	-	36,9	149830,6
Warmińsko-mazurskie	14872,0	3446,8	2850,1	1000,0	623,8	6427,4	148,9	374,9	79121,5
Wielkopolskie	47660,2	7667,5	13289,5	448,0	17933,8	8173,3	0,2	147,9	437504,1
Zachodniopomorskie.....	31684,3	4113,4	7874,9	279,8	4084,3	7762,2	7360,5	209,2	407950,9

Ź r ó d ł o: dane Zarządu Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.
S o u r c e: data of the Management Board of the National Fund for Environmental Protection and Water Management.

TABL.41(357). KIERUNKI FINANSOWANIA WOJEWÓDZKICH FUNDUSZY OCHRONY ŚRODOWISKA I GOSPODARKI WODNEJ WEDŁUG WOJEWÓDZTW W 2008 R.
FINANCING DIRECTIONS OF VOIVODSHIP ENVIRONMENTAL PROTECTION AND WATER MANAGEMENT FUNDS BY VOIVODSHIPS IN 2008

WOJEWÓDZTWA VOIVODSHIPS	Razem Total	Z tego na Of which for			
		gospodarkę ściekową i ochronę wód waste water management and protection of water	ochronę powietrza atmosferycznego i klimatu protection of air and climate	gospodarkę odpadami waste management	pozostałe dziedziny other domains
		w tysiącach złotych in thousand zlotys			
P O L S K A..... P O L A N D	2026525,2	1110926,6	537277,7	128523,6	249797,3
Dolnośląskie	226331,6	110848,7	34200,3	8568,8	72713,7
Kujawsko-pomorskie	118263,9	66939,9	34168,7	5632,3	11523,1
Lubelskie	71607,5	30301,2	24390,4	7817,3	9098,6
Lubuskie	19549,3	15185,5	2656,0	15,5	1692,3
Łódzkie	217078,6	152857,3	41889,1	7018,4	15313,8
Małopolskie	159713,6	77167,5	39760,5	11136,8	31648,8
Mazowieckie.....	308667,3	200426,4	61627,3	19979,8	26633,8
Opolskie.....	66299,6	40992,0	20213,6	2048,8	3045,2
Podkarpackie.....	64914,0	38617,1	15261,4	7310,1	3725,4
Podlaskie.....	28783,3	10299,3	12053,1	4674,7	1756,1
Pomorskie	85404,2	55869,3	8486,7	9829,6	11218,6
Śląskie.....	359865,2	126269,3	182566,6	22675,3	28354,0
Świętokrzyskie.....	47426,0	31364,8	10534,3	3147,6	2379,3
Warmińsko-mazurskie	21437,1	8719,4	4941,2	2028,7	5747,7
Wielkopolskie	150952,5	92201,2	35233,4	11459,2	12058,7
Zachodniopomorskie.....	80231,6	52867,6	9295,2	5180,6	12888,2

Ź r ó d ł o: dane Zarządu Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.
S o u r c e: data of the Management Board of the National Fund for Environmental Protection and Water Management.

TABL. 42(358). WPŁYWY NA FUNDUSZE OCHRONY ŚRODOWISKA I GOSPODARKI WODNEJ Z TYTUŁU KAR WEDŁUG WOJEWÓDZTW W 2008 R.
RECEIPTS FOR VOIVODSHIP ENVIRONMENTAL PROTECTION AND WATER MANAGEMENT FUNDS DUE TO FINES BY VOIVODSHIPS IN 2008

WOJEWÓDZTWA VOIVODSHIPS	Ogółem Total		Z tego za Of which for									
			przekroczenie transgress of						składowanie odpadów niezgodnie z przepisami waste land filling inconsistent with legal regulations		nielegalny pobór wody oraz piętrzenie wody wyższe od dozwolonego illegal water with-drawal and water damming higher than permitted	
			warunków wprowadzania ścieków do wód lub do ziemi conditions of releasing waste water into water or the ground		dopuszczalnej emisji zanieczyszczeń powietrza razem total acceptable emission of air pollution		dopuszczalnego poziomu dźwięku acceptable sound level					
	wymie-rzono awar-ded	wpły-nęło recei-ved	wymie-rzono awarded	wpłynęło received	wymie-rzono awar-ded	wpły-nęło recei-ved	wymie-rzono awar-ded	wpły-nęło recei-ved	wymie-rzono awarded	wpły-nęło received		
	w tysiącach złotych in thousand zlotys											
P O L S K A	27441,5	3427,7	17454,2	1603,4	2524,7	1062,6	1874,3	575,1	5213,9	68,5	84,4	37,3
P O L A N D												
Dolnośląskie	5333,3	153,7	4116,3	18,5	1045,9	65,4	157,7	56,4	5,7	5,7	7,7	7,7
Kujawsko-pomorskie...	1051,4	600,3	159,9	43,6	204,7	460,5	218,3	90,0	464,1	6,3	4,4	-
Lubelskie	438,3	125,3	258,0	70,6	157,2	40,5	11,2	2,1	-	-	11,9	12,1
Lubuskie	258,2	35,4	247,5	21,4	4,2	4,2	3,0	6,3	-	-	3,5	3,5
Łódzkie.....	203,4	219,1	27,7	79,9	86,1	49,5	76,5	76,5	-	-	13,1	13,1
Małopolskie	5236,2 ^a	197,5	964,9	165,6	9,6	4,1	118,8	27,8	4092,7	-	-	-
Mazowieckie	5567,0 ^a	405,1 ^b	4571,9	128,1	205,3	165,5	546,7	22,4	83,1	38,3	-	-
Opolskie	87,5	48,6	3,2	3,2	-	-	44,2	45,4	-	-	40,1	-
Podkarpackie	789,5	217,5	608,9	163,9	90,2	48,8	4,8	4,8	82,7	-	2,8	-
Podlaskie	614,5 ^a	47,8	381,9	2,6	108,5	41,3	74,1	3,9	-	-	-	-
Pomorskie.....	3780,3	26,6	3723,8	26,6	-	-	56,5	-	-	-	-	-
Śląskie	1792,2	384,8	1294,4	303,1	249,5	27,6	240,3	48,1	8,0	6,0	-	-
Świętokrzyskie	769,8	177,5	209,9	102,0	1,9	1,9	115,1	73,6	442,9	-	-	-
Warmińsko-mazurskie..	932,7	83,9	718,9	71,2	192,5	8,3	20,3	3,4	-	-	1,0	1,0
Wielkopolskie.....	372,8 ^a	346,2 ^b	122,2	214,5	94,5	70,5	100,3	27,8	25,9	3,4	-	-
Zachodniopomorskie ...	214,5	358,6	44,7	188,8	74,5	74,5	86,5	86,5	8,8	8,8	-	-

a W tym z tytułu międzynarodowego przemieszczania odpadów: 50,0 tys. zł w województwie małopolskim, 160,0 tys. zł – mazowieckim, 50,0 tys. zł – podlaskim, 30,0 tys. zł – wielkopolskim. b W tym z tytułu międzynarodowego przemieszczania odpadów: 50,7 tys. zł w województwie mazowieckim, 30,0 tys. zł – wielkopolskim.

Ź r ó d ł o: dane Inspekcji Ochrony Środowiska.
a Of which awarded for international transport of waste: 50,0 thous. zł in małopolskie voivodship, 160,0 thous. zł – mazowieckie, 50,0 thous. zł – podlaskie, 30,0 thous. zł – wielkopolskie. b Of which received of for international transport of waste: 50,7 thous. zł in mazowieckie voivodship, 30,0 thous. zł – wielkopolskie.
S o u r c e: data of the Inspectorate for Environmental Protection.

TABL. 43(359). REDYSTRYBUCJA WPŁYWÓW Z TYTUŁU KAR NA FUNDUSZE OCHRONY ŚRODOWISKA I GOSPODARKI WODNEJ WEDŁUG WOJEWÓDZTW W 2008 R.
REDISTRIBUTION OF RECEIPTS DUE TO FINES FOR VOIVODSHIP ENVIRONMENTAL PROTECTION AND WATER MANAGEMENT FUNDS BY VOIVODSHIPS IN 2008

WOJEWÓDZTWA VOIVODSHIPS	Ogółem Total	Z tego na fundusze Of which for funds			
		Narodowy/National	wojewódzkie/voivodship	powiatowe/powiat	gminne/gmina
	w tysiącach złotych		in thousand zlotys		
P O L S K A	2804,9	634,7	1171,4	325,9	672,9
P O L A N D					
Dolnośląskie.....	95,0	20,3	37,6	11,0	26,2
Kujawsko-pomorskie ...	518,2	117,1	217,5	60,0	123,5
Lubelskie.....	90,3	20,5	38,2	8,9	22,6
Lubuskie	25,7	5,9	10,9	3,0	6,0
Łódzkie	157,1	35,8	66,5	18,3	36,5
Małopolskie	168,0	38,3	71,1	19,5	39,1
Mazowieckie.....	292,5	64,0	118,9	33,8	75,8
Opolskie	45,9	10,5	19,4	5,3	10,7
Podkarpackie.....	180,4	41,1	76,3	21,0	41,9
Podlaskie.....	41,1	9,4	17,4	4,8	9,6
Pomorskie	22,8	5,2	9,7	2,7	5,3
Śląskie.....	352,1	79,7	148,0	40,9	83,5
Świętokrzyskie.....	150,7	34,3	63,8	17,5	35,0
Warmińsko-mazurskie .	81,8	18,6	34,6	9,5	19,1
Wielkopolskie	284,2	62,6	116,2	34,9	70,6
Zachodniopomorskie....	299,1	71,5	125,3	34,8	67,6

Ź r ó d ł o: dane Zarządu Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.
S o u r c e: data of the Management Board of the National Fund for Environmental Protection and Water Management.

TABL. 44(360). WPŁYWY ORAZ NALEŻNOŚCI Z TYTUŁU KAR WYMIERZONYCH ZA PRZEKROCZENIA
USTALONYCH WARUNKÓW KORZYSTANIA ZE ŚRODOWISKA W 2008 R.
RECEIPTS AND DUES FROM FINES FOR TRANSGRESS OF CONDITIONS FOR USE OF NATURAL ENVIRONMENT IN 2008

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Wpływy przekazane na fundusze ochrony środowiska i gospodarki wodnej Receipts transferred for the environmental protection and water management funds					Należności Dues					
						odroczone deferred		rozłożone na raty in instalments		niewyegzekwowane not-executed	
	ogółem total	Narodowy National	wojewódzkie voivodship	powiatowe powiat	gminne gmina	liczba decyzji number of decisions	kwota w tys. zł amount in thous. zł	liczba decyzji number of decisions	kwota w tys. zł amount in thous. zł	liczba decyzji number of decisions	kwota w tys. zł amount in thous. zł
	w tysiącach złotych in thousand zlotys										
OGÓŁEM ..... TOTAL	2806,0	631,2	1172,2	327,7	674,9	223	24173,8	8	225,0	512	13423,0
Zanieczyszczenia w odprowadzanych ściekach..... Pollutants in discharged waste water	1364,6	310,6	576,8	159,1	318,1	136	15821,8	5	180,4	221	5362,0
Nielegalny pobór wody oraz piętrzenie wody wyższe od dozwolonego..... Illegal water withdrawal and water damming higher than permitted	17,6	4,0	7,5	2,1	4,1	1	40,1	-	-	-	-
Zanieczyszczenie powietrza (emisje) ogółem..... Total air pollution (emission)	887,7	201,3	373,8	104,2	208,4	26	1725,5	2	41,5	136	2177,8
Przekroczenia dopuszczalnego poziomu dźwięku..... Transgress of acceptable voice level	474,4	107,8	200,2	55,6	110,9	50	1176,2	-	-	114	1223,5
Nielegalne składowanie odpadów ..... Illegal waste land filling	61,7	7,5	14,0	6,7	33,5	10	5410,2	1	3,1	41	4659,7

Źródło: dane Inspekcji Ochrony Środowiska.
Source: data of the Inspectorate for Environmental Protection.

TAB. 45(361). GOSPODAROWANIE POWIATOWYMI FUNDUSZAMI OCHRONY ŚRODOWISKA I GOSPODARKI
WODNEJ WEDŁUG WOJEWÓDZTW W 2008 R.
MANAGEMENT OF THE POWIAT ENVIRONMENTAL PROTECTION AND WATER MANAGEMENT FUNDS BY
VOIVODSHIPS IN 2008

WOJEWÓDZTWA VOIVODSHIPS	Stan środków pieniężnych na początek roku <i>Funds at the beginning of the year</i>	Ogółem przekazane przez zarząd województwa <i>Total transferred by the voivodship board</i>	Wpływy z tytułu <i>Receipts due to</i>		
			opłat <i>payments</i>	kar <i>fines</i>	inne <i>other</i>
	w tysiącach złotych <i>in thousand zlotys</i>				
P O L S K A	97850,8	188963,7	185879,8	325,9	2758,0
<i>P O L A N D</i>					
Dolnośląskie	11851,0	21122,5	20666,3	11,0	445,3
Kujawsko-pomorskie	5331,2	10149,4	9769,3	60,0	320,1
Lubelskie	3344,8	6353,4	6277,7	8,9	66,8
Lubuskie	2375,1	2962,1	2942,2	3,0	16,9
Łódzkie	8856,3	17661,9	17384,6	18,3	259,0
Małopolskie	3216,4	13857,4	13793,7	19,5	44,2
Mazowieckie.....	8205,9	22940,4	22570,8	33,8	335,8
Opolskie.....	6184,5	5716,2	5540,1	5,3	170,7
Podkarpackie.....	2225,9	4334,5	4251,4	21,0	62,2
Podlaskie.....	1642,4	2526,6	2449,2	4,8	72,6
Pomorskie	4758,4	8246,1	8118,4	2,7	125,0
Śląskie.....	19248,6	36186,2	35907,6	40,9	237,7
Świętokrzyskie.....	2759,6	5633,7	5533,5	17,5	82,7
Warmińsko-mazurskie	2031,3	3267,6	3252,2	9,5	5,9
Wielkopolskie	7996,9	16775,7	16638,2	34,9	102,6
Zachodniopomorskie.....	7822,4	11230,0	10784,6	34,8	410,6

TAB. 45(361). GOSPODAROWANIE POWIATOWYMI FUNDUSZAMI OCHRONY ŚRODOWISKA I GOSPODARKI WODNEJ WEDŁUG WOJEWÓDZTW W 2008 R. (dok.)
MANAGEMENT OF THE POWIAT ENVIRONMENTAL PROTECTION AND WATER MANAGEMENT FUNDS BY VOIVODSHIPS IN 2008 (cont.)

WOJEWÓDZTWA VOIVODSHIPS	Środki funduszu ogółem <i>Total funds</i>	Wydatki <i>Expenditures</i>	Z tego na <i>Of which for</i>						Stan środków na koniec roku <i>Funds at the end of the year</i>
			gospodar- kę ściekową i ochronę wód <i>waste water management and protection of water</i>	ochronę powietrza atmosfe- rycznego i klimatu <i>protection of air and climate</i>	gospodar- kę odpadami <i>waste management</i>	pozostałe dziedziny <i>other domains</i>	wpłaty do Wojewódz- kiego Funduszu z tytułu nadwyżki dochodów <i>payments for the Voivodship Fund due to income surpluses</i>	inne wydatki <i>other expenditures</i>	
			w tysiącach złotych <i>in thousand zlotys</i>						
P O L S K A.....	286814,5	165039,5	20804,4	49345,1	30547,0	48864,9	11967,3	3510,8	121775,0
P O L A N D									
Dolnośląskie	32973,5	20502,4	2243,4	10918,1	1339,6	5303,7	480,8	216,9	12471,1
Kujawsko-pomorskie ...	15480,6	9515,1	1676,3	2326,2	1787,7	3312,1	-	412,9	5965,5
Lubelskie	9698,3	5872,2	1306,0	2013,8	964,5	1465,4	-	122,6	3826,1
Lubuskie	5337,2	2721,8	276,8	1175,1	113,9	1146,6	-	9,4	2615,5
Łódzkie	26518,1	16101,2	1352,3	3160,8	1762,3	3944,6	5726,7	154,4	10416,9
Małopolskie	17073,8	11857,2	878,2	1589,5	6081,6	3259,0	-	48,8	5216,7
Mazowieckie.....	31146,3	16888,8	2874,7	3242,3	1673,9	7647,4	1095,3	355,2	14257,5
Opolskie	11900,7	4178,6	290,0	2158,8	388,8	1177,0	-	164,0	7722,1
Podkarpackie.....	6560,4	4319,6	753,3	1076,3	574,7	1739,9	-	175,3	2240,8
Podlaskie.....	4169,0	1711,1	61,0	189,6	324,1	1132,3	-	4,1	2457,9
Pomorskie	13004,5	6506,5	930,1	1336,3	2484,0	1613,9	-	142,3	6497,9
Śląskie	55434,8	30814,4	3522,2	10421,0	7020,0	8632,2	929,5	289,6	24620,4
Świętokrzyskie.....	8393,2	4137,0	255,4	1223,5	516,1	2086,7	-	55,3	4256,3
Warmińsko-mazurskie .	5298,9	2876,3	194,6	721,9	185,7	1520,9	-	253,2	2422,6
Wielkopolskie	24772,7	15629,4	2570,3	4197,0	3160,6	3273,6	1676,9	751,0	9143,3
Zachodniopomorskie....	19052,4	11407,9	1619,8	3594,9	2169,6	1609,4	2058,1	356,0	7644,5

Ź r ó d ł o: dane Zarządu Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.
S o u r c e: data of the Management Board of the National Fund for Environmental Protection and Water Management.

TAB. 46(362). GOSPODAROWANIE GMINNYMI FUNDUSZAMI OCHRONY ŚRODOWISKA I GOSPODARKI WODNEJ WEDŁUG WOJEWÓDZTW W 2008 R.
MANAGEMENT OF THE GMINA ENVIRONMENTAL PROTECTION AND WATER MANAGEMENT FUNDS BY VOIVODSHIPS IN 2008

WOJEWÓDZTWA VOIVODSHIPS	Stan środków na początek roku <i>Funds at the beginning of the year</i>	Przychody <i>Revenues</i>				Środki funduszu ogółem <i>Total funds</i>	Wydatki ogółem <i>Total expenditures</i>
		ogółem przekazane przez zarząd województwa <i>total transferred by the voivodship board</i>	z tytułu opłat i kar <i>due to payments and fines</i>		inne <i>other</i>		
			za usuwanie drzew i krzewów <i>for removal of trees and bushes</i>	pozostałych <i>other</i>			
w tysiącach złotych <i>in thousand zlotys</i>							
P O L S K A.....	485856,8	739040,7	532129,3	180724,2	26187,3	1224897,5	605170,6
P O L A N D							
Dolnośląskie	85144,5	100211,2	74029,1	23621,2	2560,8	185355,6	88696,3
Kujawsko-pomorskie	26264,8	35809,5	25289,6	10011,2	508,7	62074,3	26434,8
Lubelskie	10654,9	23780,0	18230,4	857,9	4691,7	34435,0	20349,8
Lubuskie	10565,6	25290,0	8279,3	16664,5	346,1	35855,5	11806,6
Łódzkie	36529,9	69618,9	54251,2	14207,7	1160,0	106148,9	56479,8
Małopolskie	13913,9	50267,0	38728,9	7090,7	4447,3	64180,8	48103,3
Mazowieckie.....	54050,4	104937,5	59862,6	42873,1	2201,8	158987,9	60890,4
Opolskie	18003,0	16110,7	14359,3	1565,2	186,2	34113,7	14937,5
Podkarpackie.....	6519,3	13279,9	12126,9	830,4	322,6	19799,2	11203,6
Podlaskie.....	6355,6	8363,1	6869,4	1241,2	252,6	14718,7	7155,9
Pomorskie	18338,5	35977,4	23789,7	11808,3	379,4	54315,9	23804,3
Śląskie.....	112771,4	114088,3	87817,0	24349,4	1921,9	226859,7	111626,8
Świętokrzyskie.....	13926,5	16450,3	13483,8	2419,9	546,5	30376,8	13793,8
Warmińsko-mazurskie	14669,6	13339,8	9096,3	3575,2	668,4	28009,4	10885,4
Wielkopolskie	28299,8	60602,3	48769,4	10566,0	1266,9	88902,1	48400,6
Zachodniopomorskie.....	29849,2	50914,8	37146,4	9042,2	4726,3	80764,0	50601,6

TABL. 46(362). GOSPODAROWANIE GMINNYMI FUNDUSZAMI OCHRONY ŚRODOWISKA I GOSPODARKI WODNEJ WEDŁUG WOJEWÓDZTW W 2008 R. (dok.)
MANAGEMENT OF THE GMINA ENVIRONMENTAL PROTECTION AND WATER MANAGEMENT FUNDS BY VOIVODSHIPS IN 2008 (cont.)

WOJEWÓDZTWA VOIVODSHIPS	Z tego na Of which for						Stan środków na koniec roku Funds at the end of the year
	gospodarkę ściekową i ochronę wód waste water management and protection of water	ochronę powietrza atmosferycz- nego i klimatu protection of air and climate	gospodarkę odpadami waste manage- ment	pozostałe dziedziny other domains	wpłaty do Wojewódzkiego Funduszu z tytułu nadwyżki dochodów payments for the Voivodship Fund due to income surpluses	inne wydatki other expenditures	
	w tysiącach złotych			in thousand zlotys			
P O L S K A.....	183240,8	76378,5	73742,6	175183,7	89216,3	7408,6	619726,9
P O L A N D							
Dolnośląskie	19569,1	2939,6	6964,4	26449,1	31597,9	1176,3	96659,4
Kujawsko-pomorskie	7670,1	1674,4	3007,4	11611,2	1863,1	608,7	35639,4
Lubelskie	7560,4	4156,8	3937,6	3238,0	1331,3	125,7	14085,1
Lubuskie	3533,4	178,8	4464,7	3409,0	-	220,8	24048,9
Łódzkie	6042,0	478,7	3558,4	16165,4	29214,4	1021,0	49669,0
Małopolskie	16275,1	4007,2	5702,8	21988,0	-	130,3	16077,6
Mazowieckie	15366,4	11373,0	11642,8	16256,9	5121,5	1129,7	98097,5
Opolskie	3684,6	1798,8	4956,4	4250,6	143,5	103,6	19176,2
Podkarpackie	3394,8	652,9	3341,7	3721,5	-	92,6	8595,6
Podlaskie	2763,7	183,8	1494,1	2352,3	-	362,0	7562,8
Pomorskie	8528,4	3664,4	2660,5	7817,6	617,1	516,4	30511,7
Śląskie	36408,9	32499,6	6273,9	35875,3	26,5	542,6	115232,9
Świętokrzyskie	7541,7	393,6	1940,5	2865,2	921,0	131,8	16583,0
Warmińsko-mazurskie	5054,7	201,8	2614,0	2770,4	-	244,5	17124,0
Wielkopolskie	26544,8	4530,2	5858,5	8696,2	2304,7	466,3	40501,5
Zachodniopomorskie	13302,9	7644,9	5324,9	7717,0	16075,4	536,5	30162,4

Ź r ó d ł o: dane Zarządu Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.

S o u r c e: data of the Management Board of the National Fund for Environmental Protection and Water Management.

TABL. 47(363). OPŁATY PRODUKTOWE – WPŁYWY I REDYSTRYBUCJA WEDŁUG WOJEWÓDZTW W 2008 R.
PRODUCT PAYMENTS – RECEIPTS AND REDISTRIBUTION BY VOIVODSHIPS IN 2008

WOJEWÓDZTWA VOIVODSHIPS	Wpływy ^a z Urzędów Marszałkowskich do Narodowego Funduszu w podziale na tytuły: <i>Receipts^a from Marshals' Office for the National Fund divided into:</i>				Redystrybucja ^b środków z Narodowego Funduszu do wojewódzkich funduszy <i>Redistribution^b of funds of the National Fund to the voivodship funds</i>	
	razem <i>total</i>	z tego <i>of which</i>				
		opakowania <i>packages</i>	akumulatory <i>accumulators</i>	pozostałe ^c <i>other^c</i>		
	w tysiącach złotych <i>in thousand zlotys</i>					
P O L S K A..... P O L A N D	13920,7	11441,3	256,9	2222,5	8404,7	60,4%
Dolnośląskie	809,7	721,7	10,5	77,5	740,3	91,4%
Kujawsko-pomorskie	459,7	447,7	2,2	9,8	550,2	119,7%
Lubelskie	90,6	90,6	0,0	0,0	541,7	597,9%
Lubuskie	244,9	244,9	0,0	0,0	7,1	2,9%
Łódzkie	1906,1	1822,3	42,9	40,9	444,8	23,3%
Małopolskie	624,1	658,7	-93,3	58,7	227,3	36,4%
Mazowieckie.....	4215,1	2840,0	223,3	1151,8	1086,9	25,8%
Opolskie.....	343,2	316,6	0,0	26,6	288,2	84,0%
Podkarpackie.....	583,4	249,0	0,0	334,4	461,8	79,2%
Podlaskie.....	346,2	177,6	7,5	161,1	261,2	75,4%
Pomorskie	608,9	549,1	51,2	8,6	570,0	93,6%
Śląskie.....	1229,2	1209,0	0,0	20,2	1293,5	105,2%
Świętokrzyskie.....	146,6	145,3	0,4	0,9	107,5	73,3%
Warmińsko-mazurskie	299,2	1224,1	8,9	-933,8	212,2	70,9%
Wielkopolskie	1535,2	267,4	2,7	1265,1	1214,3	79,1%
Zachodniopomorskie.....	478,6	477,3	0,6	0,7	397,7	83,1%

^a Wpływy z Urzędów Marszałkowskich nie obejmują odsetek od przekazanych do Narodowego Funduszu opłat, które uwzględnia się przy redystrybucji środków na poszczególne województwa. ^b Redystrybucja środków pieniężnych uzyskanych z opłaty produktowej za opakowania, oparta o wskaźnik ilości odpadów opakowaniowych przekazanych do odzysku i recyklingu powoduje transfer środków z województw uzyskujących duże wpływy do województw o niskich wpływach z opłaty produktowej. ^c Baterie i ogniwa, oleje techniczne, lampy wyładowcze, opony.

Ź r ó d ł o: dane Zarządu Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.

^a Receipts from Marshals' offices do not include interest from payments transferred to the National Fund, which are taken into consideration during redistribution of funds between particular voivodships. ^b Redistribution of financial funds obtained from product fees for packages, based on the index of the number of package waste transferred for recycling causes the transfer of funds from voivodships obtaining high receipts to voivodships with low receipts from product fees. ^c Batteries and cells, technical oils, discharge lamps, tyres.

S o u r c e: data of the Management Board of the National Fund for Environmental Protection and Water Management.

TABL. 48(364). WYSOKOŚĆ OPŁATY PRODUKTOWEJ OGÓŁEM WPLĄCONEJ DO URZĘDÓW MARSZAŁKOWSKICH WEDŁUG WOJEWÓDZTW W 2008 R.
THE VALUE OF TOTAL PRODUCT FEE PAID TO MARSHALS' OFFICES BY VOIVODSHIPS IN 2008

WOJEWÓDZTWA VOIVODSHIPS	Ogółem Total	Z tego za Of which for					
		opakowania packages	akumulatory accumulators	baterie i ogniwa batteries and cells	oleje techniczne technical oils	lampy wyładowcze discharge lamps	opony tyres
		w tysiącach złotych in thousand zlotys					
POLSKA	3019,5	1925,1	57,6	20,7	15,0	-	1001,0
POLAND							
Dolnośląskie	96,8	90,4	0,7	-	0,0	-	5,7
Kujawsko-pomorskie	26,3	25,4	-	-	0,3	-	0,5
Lubelskie	70,1	69,7	-	0,4	-	-	-
Lubuskie	40,6	40,6	-	-	-	-	-
Łódzkie	116,3	115,4	0,0	0,8	-	-	0,1
Małopolskie	235,9	214,0	5,9	0,0	2,7	-	13,4
Mazowieckie.....	1178,7	539,5	27,2	19,2	3,4	-	589,4
Opolskie	53,7	53,3	-	-	0,3	-	0,1
Podkarpackie.....	360,7	64,5	1,0	0,1	-	-	295,1
Podlaskie.....	125,6	34,0	4,1	0,0	-	-	87,5
Pomorskie	269,7	260,0	0,9	0,0	6,8	-	1,9
Śląskie.....	212,5	200,6	7,1	0,1	1,3	-	3,4
Świętokrzyskie.....	32,8	32,8	-	-	-	-	-
Warmińsko-mazurskie	60,7	47,3	9,4	-	0,1	-	3,9
Wielkopolskie	101,8	100,6	1,2	-	-	-	-
Zachodniopomorskie.....	37,2	37,1	0,1	-	-	-	0,0

Źródło: dane Zarządu Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.
Source: data of the Management Board of the National Fund for Environmental Protection and Water Management.

TABL. 49(365) WYSOKOŚĆ ZALEGŁEJ OPŁATY PRODUKTOWEJ (Z ODSETKAMI) ORAZ DODATKOWEJ OPŁATY PRODUKTOWEJ WPLĄCONYCH DO URZĘDÓW MARSZAŁKOWSKICH WEDŁUG WOJEWÓDZTW W 2008 R.
THE VALUE OF DUE PRODUCT FEE (WITH INTEREST) AS WELL AS ADDITIONAL PRODUCT FEE PAID TO MARSHALS' OFFICES BY VOIVODSHIPS IN 2008

WOJEWÓDZTWA VOIVODSHIPS	Ogółem Total	Z tego za Of which for					
		opakowania packages	akumulatory accumulators	baterie i ogniwa batteries and cells	oleje techniczne technical oils	lampy wyładowcze discharge lamps	opony tyres
		w tysiącach złotych in thousand zlotys					
POLSKA	7460,5	6571,6	24,1	96,0	19,1	1,6	748,0
POLAND							
Dolnośląskie	486,9	442,4	8,8	-	-	-	35,8
Kujawsko-pomorskie	45,8	45,8	-	-	-	-	-
Lubelskie	96,5	96,5	-	-	-	-	-
Lubuskie	229,1	221,0	-	-	-	1,6	6,5
Łódzkie	878,1	850,2	0,0	7,2	0,0	-	20,5
Małopolskie	312,6	424,9	-114,0	-0,2	0,1	-	1,6
Mazowieckie.....	1781,4	1466,1	126,6	89,1	0,4	-	99,2
Opolskie	305,2	278,1	0,0	-	0,4	-	26,6
Podkarpackie.....	412,2	167,0	-	-	-	-	245,1
Podlaskie.....	163,3	157,0	-	-	-	-	6,4
Pomorskie	280,7	233,4	46,7	0,6	-	-	-
Śląskie.....	620,8	663,9	-49,8	-0,7	1,7	-	5,7
Świętokrzyskie.....	44,1	43,2	0,2	-	0,1	-	0,6
Warmińsko-mazurskie	165,2	154,5	0,0	-	0,2	-	10,5
Wielkopolskie	1422,3	1111,9	5,5	-	16,1	-	288,8
Zachodniopomorskie.....	216,3	215,6	0,0	-	0,2	-	0,5

Źródło: dane Zarządu Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.
Source: data of the Management Board of the National Fund for Environmental Protection and Water Management.

TABL. 50(366). WYSOKOŚĆ OPŁATY PRODUKTOWEJ OD OPAKOWAŃ WPLACONEJ DO URZĘDÓW MARSZAŁKOWSKICH WEDŁUG WOJEWÓDZTW W 2008 R.

THE VALUE OF PRODUCT FEE FOR PACKAGES PAID TO MARSHALS' OFFICES BY VOIVODSHIPS IN 2008

WOJEWÓDZTWA VOIVODSHIPS	Ogółem <i>Total</i>	Z tego za opakowania: <i>Of which for packages made of:</i>					
		z tworzyw sztucznych <i>plastics</i>	z aluminium <i>aluminium</i>	ze stali, w tym z blachy stalowej <i>steel, including steel sheets</i>	z papieru i tektury <i>paper and paperboard</i>	ze szkła gospodarczego, poza ampulkami <i>industrial glass, excluding ampules</i>	z materiałów naturalnych (drewna i tekstyliów) <i>natural materials (wood and textiles)</i>
		w tysiącach złotych <i>in thousand zlotys</i>					
POLSKA ..... <i>POLAND</i>	717,6	219,6	5,2	49,1	323,7	4,3	115,8
Dolnośląskie	34,5	8,7	0,1	0,6	16,8	0,0	8,3
Kujawsko-pomorskie	8,5	4,3	0,0	0,0	3,7	-	0,4
Lubelskie	22,2	14,8	0,0	0,0	5,6	0,0	1,7
Lubuskie	11,5	3,9	0,3	0,7	5,2	0,2	1,2
Łódzkie	36,6	12,2	0,2	1,4	17,1	0,2	5,5
Małopolskie	79,0	23,7	1,7	3,6	39,2	0,4	10,4
Mazowieckie	219,5	43,8	0,6	8,0	114,1	0,5	52,6
Opolskie	18,7	10,9	0,1	0,0	6,7	-	1,0
Podkarpackie	19,2	4,0	0,2	4,5	5,7	-	4,8
Podlaskie	11,6	3,0	0,3	0,8	7,1	-	0,4
Pomorskie	89,5	25,7	0,5	20,9	31,4	0,5	10,6
Śląskie	77,0	24,2	0,3	4,0	35,2	2,4	10,9
Świętokrzyskie	10,5	3,5	0,1	0,2	4,5	-	2,3
Warmińsko-mazurskie ...	25,8	15,3	0,2	2,2	5,8	-	2,3
Wielkopolskie	38,4	14,0	0,3	1,9	19,1	0,1	2,9
Zachodniopomorskie	15,1	7,7	0,2	0,2	6,6	-	0,5

Źródło: dane Zarządu Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.

Source: data of the Management Board of the National Fund for Environmental Protection and Water Management.

TABL. 51(367). WYSOKOŚĆ ZALEGŁEJ OPŁATY PRODUKTOWEJ (Z ODSETKAMI) OD OPAKOWAŃ WPLACONEJ DO URZĘDÓW MARSZAŁKOWSKICH WEDŁUG WOJEWÓDZTW W 2008 R.

THE VALUE OF DUE PRODUCT FEE (WITH INTEREST) FOR PACKAGES PAID TO MARSHALS' OFFICES BY VOIVODSHIPS IN 2008

WOJEWÓDZTWA VOIVODSHIPS	Ogółem <i>Total</i>	Z tego za opakowania: <i>Of which for packages made of:</i>					
		z tworzyw sztucznych <i>plastics</i>	z aluminium <i>aluminium</i>	ze stali, w tym z blachy stalowej <i>steel, including steel sheets</i>	z papieru i tektury <i>paper and paperboard</i>	ze szkła gospodarczego, poza ampulkami <i>industrial glass, excluding ampules</i>	z materiałów naturalnych (drewna i tekstyliów) <i>natural materials (wood and textiles)</i>
		w tysiącach złotych <i>in thousand zlotys</i>					
POLSKA ..... <i>POLAND</i>	2531,9	847,0	17,2	138,0	1147,9	15,0	366,9
Dolnośląskie	168,9	42,5	0,4	3,1	82,1	0,0	40,8
Kujawsko-pomorskie	21,4	10,0	-	3,1	8,3	-	-
Lubelskie	30,8	20,5	0,0	0,0	7,8	0,0	2,4
Lubuskie	62,7	21,1	1,8	3,9	28,4	1,0	6,5
Łódzkie	269,7	89,7	1,5	10,4	126,3	1,4	40,4
Małopolskie	156,9	47,0	3,4	7,1	77,8	0,8	20,7
Mazowieckie	596,6	118,9	1,7	21,8	309,9	1,4	142,8
Opolskie	97,4	57,0	0,4	0,1	35,0	-	5,0
Podkarpackie	49,7	10,4	0,5	11,7	14,7	-	12,5
Podlaskie	72,3	30,6	0,9	2,4	37,0	-	1,4
Pomorskie	80,4	23,1	0,4	18,7	28,1	0,5	9,5
Śląskie	254,9	80,2	1,0	13,3	116,4	7,8	36,1
Świętokrzyskie	12,1	4,0	0,2	0,0	4,8	-	3,1
Warmińsko-mazurskie ...	154,5	91,7	0,9	13,3	34,7	-	13,9
Wielkopolskie	424,1	154,9	3,8	21,0	211,2	1,5	31,6
Zachodniopomorskie	79,6	45,5	0,1	7,9	25,3	0,6	0,1

Źródło: dane Zarządu Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.

Source: data of the Management Board of the National Fund for Environmental Protection and Water Management.

TABL. 52(368). FORMY FINANSOWANIA Z FUNDUSZY OCHRONY ŚRODOWISKA I GOSPODARKI WODNEJ W 2008 R.
FORMS OF FINANCING FROM THE ENVIRONMENTAL PROTECTION AND WATER MANAGEMENT FUNDS IN 2008

FORMY FINANSOWANIA FORMS OF FINANCING	Ogółem Total	Gospodarka ściekowa i ochrona wód Waste water management and protection of water	Ochrona powietrza atmosfery- cznego i klimatu Protection of air and climate	Gospodarka odpadami Waste management	Pozostałe dziedziny Other domains
OGÓŁEM..... TOTAL	4461,4	2241,5	974,2	305,2	940,5
Finansowanie zwrotne (pożyczki, kredyty, konsorcja)..... Redeemable financing (loans, credits, consortia)	2467,7	1625,5	637,0	115,4	89,8
Finansowanie bezzwrotne (dotacje, dopłaty, umorzenia) ..... Non-redeemable financing (donations, grants, debt forgiveness)	1993,7	616,0	337,2	189,8	850,7
Finansowanie kapitałowe (akcje, udziały, obligacje)..... Capital financing (shares, bonds)	0,0	-	-	-	0,0
NARODOWY FUNDUSZ OCHRONY ŚRODOWISKA I GOSPODARKI WODNEJ THE NATIONAL ENVIRONMENTAL PROTECTION AND WATER MANAGEMENT FUND					
RAZEM..... TOTAL	1776,8	926,6	311,2	72,4	466,6
Finansowanie zwrotne (pożyczki, kredyty, konsorcja)..... Redeemable financing (loans, credits, consortia)	895,4	684,5	192,0	9,7	9,2
Finansowanie bezzwrotne (dotacje, dopłaty, umorzenia) ..... Non-redeemable financing (donations, grants, debt forgiveness)	881,4	242,1	119,2	62,7	457,4
Finansowanie kapitałowe (akcje, udziały, obligacje)..... Capital financing (shares, bonds)	-	-	-	-	-
WOJEWÓDZKIE FUNDUSZE OCHRONY ŚRODOWISKA I GOSPODARKI WODNEJ VOIVODSHIP ENVIRONMENTAL PROTECTION AND WATER MANAGEMENT FUNDS					
RAZEM..... TOTAL	2026,5	1110,9	537,3	128,6	249,8
Finansowanie zwrotne (pożyczki, kredyty, konsorcja)..... Redeemable financing (loans, credits, consortia)	1572,3	941,0	445,0	105,7	80,6
Finansowanie bezzwrotne (dotacje, dopłaty, umorzenia) ..... Non-redeemable financing (donations, grants, debt forgiveness)	454,2	169,9	92,3	22,9	169,2
Finansowanie kapitałowe (akcje, udziały, obligacje)..... Capital financing (shares, bonds)	0,0	-	-	-	0,0
POWIATOWE FUNDUSZE OCHRONY ŚRODOWISKA I GOSPODARKI WODNEJ POWIAT ENVIRONMENTAL PROTECTION AND WATER MANAGEMENT FUNDS					
RAZEM (Finansowanie wyłącznie w formie bezzwrotnej)..... TOTAL (Non-redeemable financing only)	149,6	20,8	49,3	30,5	48,9
GMINNE FUNDUSZE OCHRONY ŚRODOWISKA I GOSPODARKI WODNEJ GMINA ENVIRONMENTAL PROTECTION AND WATER MANAGEMENT FUNDS					
RAZEM (Finansowanie wyłącznie w formie bezzwrotnej)..... TOTAL (Non-redeemable financing onl)	508,5	183,2	76,4	73,7	175,2

Źródło: dane Zarządu Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.
Source: data of the Management Board of the National Fund for Environmental Protection and Water Management.

TABL. 53(369). WYKORZYSTANIE ŚRODKÓW FUNDUSZU OCHRONY GRUNTÓW ROLNYCH
THE USE OF RESOURCES FROM THE AGRICULTURAL LAND PROTECTION FUND

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2006	2007	2008	SPECIFICATION
	w tysiącach złotych <i>in thousand zlotys</i>					
OGÓŁEM	80810,9	106000,7	109475,8	115751,6	183188,3	TOTAL
Przystosowanie nieużytków do potrzeb produkcji rolniczej oraz rekultywacja.....	727,3	525,7	417,8	258,7	302,7	Adjustment of wasteland for the purposes of agricultural production and reclamation
Rolnicze zagospodarowanie gruntów zrekultywowanych	301,0	98,4	87,1	57,7	22,1	Agricultural management of reclaimed land
Użyźnianie gleb ^a	3067,3	2228,4	902,1	1018,3	1360,2	Soil fertilisation ^a
Przeciwdziałanie erozji gleb.....	399,0	3,5	3,0	2,0	-	Preventing soil erosion
Budowa i renowacja zbiorników wodnych służących małej retencji wodnej	4039,7	3122,4	4839,5	4077,3	3518,2	Construction and renovation of water reservoirs for the purposes of small water retention
Budowa i modernizacja dróg dla potrzeb rolnictwa	63906,5	92313,7	96178,0	102752,9	169754,8	Construction and modernisation of roads for the purposes of agriculture
Inne	8370,0	7708,6	7048,4	7584,7	8230,3	Other

^a Łącznie z odkamienianiem gleb i odkrzaczaniem gruntów rolnych.
Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi.
^a Including destoning soils and debushing agricultural land.
S o u r c e: data of the Ministry of Agriculture and Rural Development.

TABL. 54(370). PRACE I PRZEDSIĘWZIĘCIA ZREALIZOWANE W OPARCIU O ŚRODKI FUNDUSZU OCHRONY GRUNTÓW ROLNYCH
WORKS AND UNDERTAKINGS CARRIED OUT WITH THE USE OF THE MONEY FROM THE AGRICULTURAL LAND PROTECTION FUND

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2006	2007	2008	SPECIFICATION
	w hektarach <i>in hectares</i>					
Rekultywacja i przystosowanie nieużytków oraz bagien do potrzeb produkcji rolniczej	311	70	42	25	57	<i>Reclamation and adjustment of wasteland and marshes for the purposes of agricultural production</i>
Rolnicze zagospodarowanie gruntów zrekultywowanych	605	56	38	36	36	<i>Agricultural management of reclaimed land</i>
Użyźnianie gleb ^a	31763	17297	3679	4041	5347	<i>Soil fertilisation</i>
Przeciwdziałanie erozji gleb.....	.	1	1	1	-	<i>Preventing soil erosion</i>
Budowa i renowacja zbiorników wodnych służących małej retencji wodnej.....	391	368	375	387	522	<i>Construction and renovation of water reservoirs for the purposes of small water retention</i>
Budowa i modernizacja dróg dla potrzeb rolnictwa ^b	3088	2119	1890	1896	2364	<i>Construction and modernisation of roads for the purposes of</i>

^a Łącznie z odkamienianiem gleb i odkrzaczaniem gruntów rolnych. ^b W kilometrach.
Ź r ó d ł o: dane Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi.
^a Including destoning soils and debushing agricultural land.
S o u r c e: data of the Ministry of Agriculture and Rural Development.

TABL. 55(371). GROMADZENIE ŚRODKÓW PIENIĘŻNYCH FUNDUSZU OCHRONY GRUNTÓW ROLNYCH
WEDŁUG WOJEWÓDZTW W 2008 R.
ACCUMULATION OF MONEY OF THE AGRICULTURAL LAND PROTECTION FUND BY VOIVODSHIPS IN 2008

WOJEWÓDZTWA VOIVODSHIPS	Opłaty Payments									
	ogółem total		jednorazowe one-time		roczne annual		roczne podwyższone annual increased		inne other	
	wymie- rzono awarded	wpłynęło received	wymie- rzono awarded	wpłynęło received	wymie- rzono awarded	wpłynęło received	wymie- rzono awarded	wpłynę- ło received	wymie- rzono awarded	wpłynęło received
	w tysiącach złotych in thousand zlotys									
P O L S K A	210972,7	203701,9	11163,5	7376,9	198452,1	188136,2	263,5	-	1093,5	8188,7
P O L A N D										
Dolnośląskie	42765,4	40921,4	1057,8	872,2	41707,7	38964,6	-	-	-	1084,6
Kujawsko-pomorskie	6909,1	8468,2	1152,3	994,5	5756,8	7018,4	-	-	-	455,4
Lubelskie	13362,1	12858,6	558,5	518,5	12803,6	11790,3	-	-	-	549,8
Lubuskie	3048,2	3179,3	98,2	41,2	2950,0	2953,1	-	-	-	185,0
Łódzkie	16616,3	15331,1	1097,4	324,4	15368,0	14649,7	-	-	150,9	357,0
Małopolskie	14618,1	13824,7	434,2	241,0	13914,9	13212,5	254,4	-	14,6	371,2
Mazowieckie	22471,4	22539,5	742,7	605,4	21562,2	20238,7	-	-	166,5	1695,4
Opolskie	7375,5	7313,3	651,8	616,8	6683,9	6495,2	-	-	39,8	201,3
Podkarpackie	14791,7	11235,3	1821,7	1182,2	12970,0	9482,6	-	-	-	570,5
Podlaskie	2255,5	2250,3	214,8	148,5	2040,7	1996,3	-	-	-	105,5
Pomorskie	7817,4	7164,4	808,8	437,7	7008,6	6380,8	-	-	-	345,9
Śląskie	12893,6	13231,6	387,4	339,5	12506,2	12211,1	-	-	-	681,0
Świętokrzyskie	1766,3	1986,4	230,7	220,5	1534,7	1708,3	0,9	-	-	57,6
Warmińsko-mazurskie	2667,8	2366,6	385,0	270,8	2282,8	2094,8	-	-	-	0,9
Wielkopolskie	33900,5	33359,5	845,8	340,3	32333,1	32297,6	-	-	721,6	721,6
Zachodniopomorskie	7713,8	7671,6	676,4	223,5	7029,1	6642,3	8,2	-	-	805,8

Źródło: dane Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi.
Source: data of the Ministry of Agriculture and Rural Development.

TABL. 56(372). WPŁYWY I GOSPODAROWANIE FUNDUSZEM OCHRONY GRUNTÓW ROLNYCH W 2008 R.
RECEIPTS AND MANAGEMENT OF THE AGRICULTURAL LAND PROTECTION FUND IN 2008

WOJEWÓDZTWA VOIVODSHIPS	Stan środków na początku roku Funds at the beginning of the year	Wpływy ogółem Total receipts	Przekazano na centralny Fundusz Transferred to the central Fund	Uzyskano z centralnego Funduszu Received from the central Fund	Umorzono Repealed	Stan środków na końcu roku Funds at the end of the year
	w tysiącach złotych in thousand zlotys					
P O L S K A	30563,0	203701,9	39378,8	43814,0	10504,4	55511,7
P O L A N D						
Dolnośląskie	9428,3	40921,4	8012,9	1390,0	2496,9	10665,5
Kujawsko-pomorskie	1510,8	8468,2	1499,7	1100,0	2696,8	2382,8
Lubelskie	4734,2	12858,6	3168,0	4000,0	255,3	3913,7
Lubuskie	1995,1	3179,3	660,9	2500,0	50,3	4343,1
Łódzkie	1115,9	15331,1	2922,2	1700,0	128,2	3404,0
Małopolskie	1013,0	13824,7	2600,2	4500,0	2531,0	4028,7
Mazowieckie	679,0	22539,5	4196,9	1500,0	-	5477,9
Opolskie	1799,3	7313,3	1364,2	2935,0	291,1	3665,1
Podkarpackie	992,0	11235,3	2090,6	4920,0	853,1	3752,7
Podlaskie	939,0	2250,3	414,7	3780,0	-	3027,8
Pomorskie	1262,1	7164,4	1305,1	4689,0	675,6	3545,3
Śląskie	403,9	13231,6	2568,9	2800,0	90,2	1579,3
Świętokrzyskie	79,1	1986,4	376,3	2400,0	159,1	140,0
Warmińsko-mazurskie	44,6	2366,6	500,4	1600,0	24,8	616,1
Wielkopolskie	3158,9	33359,5	6199,0	2500,0	251,9	4706,2
Zachodniopomorskie	1407,9	7 671,6	1498,9	1500,0	-	263,6

Źródło: dane Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi.
Source: data of the Ministry of Agriculture and Rural Development.

TABL. 57(373). WYKORZYSTANIE ŚRODKÓW PIENIĘŻNYCH FUNDUSZU OCHRONY GRUNTÓW ROLNYCH W 2008 R.
THE USE OF MONEY FROM THE AGRICULTURAL LAND PROTECTION FUND IN 2008

THE USE OF MONEY FROM THE AGRICULTURAL LAND PROTECTION FUND IN 2009											
WOJEWÓDZTWA VOIVODSHIPS	Wydatki ogółem <i>Total expendi- tures</i>	Z tego na <i>Of which for</i>									
		rekulty- wację gruntów na cele rolnicze <i>land recla- mation for agricul- tural purposes</i>	rolnicze zagos- podaro- wanie gruntów zrekul- tywo- wanych <i>farm mana- gement of re- claimed land</i>	użyźnia- nie i ulepsza- nie gleb, usu- wanie kamieni, odkrza- czanie <i>soil fertilisa- tion and improve- ment, destoning and debushing</i>	przeciw- działanie erozji gleb na gruntach rolnych <i>preventing soil erosion on agri- cultural land</i>	budowę i renowację zbiorników wodnych służących małej retencji <i>construction and renovation of water reservoirs for small water retention</i>	budowę i moder- nizację dróg dojazd- dowych do gruntów rolnych <i>construction and modernisa- tion of approach roads to agricultural lands</i>	wdra- żanie i upowsze- chnianie wyników prac naukowo- badaw- czych <i>implemen- tation and dissemina- tion of results of scientific studies and research</i>	badanie plodów rolnych w strefach ochron- nych oraz eksper- tyzy z zakresu ochrony gruntów rolnych <i>the analysis of crops in protection areas and expertises in the scope of agricultural land protection</i>	zakup sprzę- tu pomia- rowego informa- tycznego wraz z oprogra- mowaniem do ewidencji i ochrony gruntów rolnych <i>the purchase of measurement devices with software for recording and protection of agricultural land</i>	pozostałe ^a <i>other^a</i>
		w tysiącach złotych <i>in thousand zlotys</i>									
P O L S K A ..... P O L A N D	183188,3	302,7	22,1	1360,2	-	3518,2	169754,8	115,0	4046,3	2479,5	1589,6
Dolnośląskie	33061,3	26,5	-	1042,4	-	1495,7	25238,5	-	3963,5	1130,6	164,0
Kujawsko-pomorskie...	7196,6	24,3	-	-	-	-	7079,9	-	-	-	92,4
Lubelskie	14511,1	-	-	-	-	-	14459,6	-	-	45,5	6,0
Lubuskie	2670,4	-	-	25,7	-	200,8	2232,3	15,0	-	75,0	121,5
Łódzkie	11820,7	-	-	-	-	-	11702,2	-	9,1	107,5	1,9
Małopolskie	12708,9	-	-	-	-	-	12646,1	-	-	49,5	13,2
Mazowieckie	15043,7	-	-	-	-	-	14311,6	-	-	-	732,1
Opolskie.....	7018,2	172,0	-	-	-	-	6779,7	-	14,0	52,0	0,5
Podkarpackie	11304,0	79,9	-	-	-	-	10968,7	-	-	237,1	18,2
Podlaskie.....	3526,8	-	-	292,0	-	38,0	3085,0	-	-	107,2	4,7
Pomorskie	8265,1	-	-	-	-	-	7754,1	-	-	236,8	274,2
Śląskie	12287,3	-	-	-	-	-	12139,4	-	59,6	88,1	0,2
Świętokrzyskie	3949,3	-	-	-	-	30,0	3894,5	-	-	19,9	4,9
Warmińsko-mazurskie	2894,6	-	22,1	-	-	20,0	2794,7	-	-	77,6	2,3
Wielkopolskie	28113,3	-	-	-	-	1733,6	26023,3	100,0	-	200,1	34,1
Zachodniopomorskie ...	8817,1	-	-	-	-	-	8645,0	-	-	52,6	119,4

^a Rekultywacja nieużytków i użyźnianie gleb na potrzeby nowo zakładanych pracowniczych ogrodów działkowych.

Źródło: dane Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

a Reclamation of wasteland and soil fertilisation for the purposes of newly established employee allotment gardens.

S o u r c e: data of the Ministry of Agriculture and Rural Development.

TABL. 58(374). PRACE I PRZEDSIĘWZIĘCIA ZREALIZOWANE W OPARCIU O ŚRODKI FUNDUSZU OCHRONY GRUNTÓW ROLNYCH WEDŁUG WOJEWÓDZTW W 2008 R.
WORKS AND UNDERTAKINGS CARRIED OUT WITH THE USE OF THE MONEY FROM THE AGRICULTURAL LAND PROTECTION FUND BY VOIVODSHIPS IN 2008

WOJEWÓDZTWA VOIVODSHIPS	Ogółem Total	Z tego Of which			
		rekultywacja gruntów na cele rolnicze land reclamation for agricultural purposes	użyźnianie i ulepszanie gleb, usuwanie kamieni, odkrzaczanie soil fertilisation and improvement, destoning and debushing	budowa i renowacja zbiorników wodnych służących małej retencji construction and renovation of water reservoirs for small water retention	budowa i modernizacja dróg dojazdowych do gruntów rolnych construction and modernisation of approach roads to agricultural lands
		w hektarach in hectares			w km. in km
POLSKA	5835	57	5347	431	2364
POLAND					
Dolnośląskie.....	4794	23	4387	384	180
Kujawsko-pomorskie	26	26	-	-	115
Lubelskie.....	-	-	-	-	176
Lubuskie.....	169	-	167	2	78
Łódzkie	-	-	-	-	342
Małopolskie.....	-	-	-	-	201
Mazowieckie	-	-	-	-	250
Opolskie	1	1	-	-	41
Podkarpackie.....	7	7	-	-	202
Podlaskie	793	-	793	-	69
Pomorskie	-	-	-	-	145
Śląskie.....	-	-	-	-	115
Świętokrzyskie.....	1	-	-	1	79
Warmińsko-mazurskie ..	-	-	-	-	50
Wielkopolskie	44	-	-	44	260
Zachodniopomorskie.....	-	-	-	-	61

Źródło: dane Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi.
Source: data of the Ministry of Agriculture and Rural Development.

TABL. 59(375). WAŻNIEJSZE STRATY POWODZIOWE^a WEDŁUG WOJEWÓDZTW W 2008 R.
MAIN FLOOD DAMAGES^a BY VOIVODSHIPS IN 2008

WOJEWÓDZTWA VOIVODSHIPS	Ogółem Total	Straty w infrastrukturze jednostek samorządu terytorialnego Damages in the infrastructure of local government units	Straty Zarządu Dróg Wojewódzkich; Wojewódzkiego Zarządu Melioracji i Urzędzeń Wodnych; inne straty Damages of the Board of Voivodship Roads, the Voivodship Board for Melioration and Water Facilities, other damages
POLSKA	673152,5	603064,1	70088,4
POLAND			
Dolnośląskie.....	3732,0	3152,0	580,0
Kujawsko-pomorskie	—	—	—
Lubelskie	3449,0	399,0	3050,0
Lubuskie.....	—	—	—
Łódzkie	—	—	—
Małopolskie.....	217233,7	209588,7	7645,0
Mazowieckie	—	—	—
Opolskie	—	—	—
Podkarpackie.....	392021,2	340008,1	52013,1
Podlaskie	—	—	—
Pomorskie	—	—	—
Śląskie.....	—	—	—
Świętokrzyskie.....	43731,7	42481,4	1250,3
Warmińsko-mazurskie	—	—	—
Wielkopolskie	—	—	—
Zachodniopomorskie.....	12984,9	7434,9	5550,0

^a Dane według ewidencji zgłoszeniowej.
Źródło: dane Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji.
^a Data by the reporting register.
Source: data of the Ministry of the Interior and Administration.

TABL. 60(376). NAPRAWA SZKÓD GÓRNICZYCH WEDŁUG RODZAJÓW KOPALIN ORAZ OBIEKTÓW I URZĄDZEŃ W 2008 R.

THE COMPENSATION OF MINER'S DAMAGES BY TYPES OF MINERAL RESOURCES AS WELL AS FACILITIES AND APPLIANCES IN 2008

WYSZCZEGÓLNIENIE <i>SPECIFICATION</i>	Obiekty <i>Facilities</i>		Nakłady ^a poniesione na usuwanie szkód <i>Outlays incurred for compensation purposes</i>	
	naprawione <i>compensated</i>	w toku naprawy <i>in the course of compensation</i>		
	w sztukach <i>in units</i>		w tysiącach złotych <i>in thousand zlotys</i>	w odsetkach <i>in percent</i>
O G Ó Ł E M..... <i>T O T A L</i>	6794	1550	315637,6	100,0
RODZAJE KOPALIN <i>TYPES OF MINERAL RESOURCES</i>				
Węgiel kamienny..... <i>Hard coal</i>	6543	1547	287454,4	91,07
Węgiel brunatny..... <i>Lignite</i>	44	-	14213,8	4,50
Ropa naftowa i gaz ziemny..... <i>Crude petroleum and natural gas</i>	-	-	356,8	0,12
Rudy cynku i ołowiu..... <i>Zinc and lead ores</i>	32	-	204,8	0,06
Rudy miedzi..... <i>Copper ores</i>	162	-	12690,2	4,02
Siarka rodzima..... <i>Native sulphur</i>	-	-	0,2	0,0
Sól i solanki..... <i>Salt and salt waters</i>	11	-	605,6	0,19
Surowce skalne..... <i>Mineral resources</i>	2	3	111,8	0,04
OBIEKTY I URZĄDZENIA <i>FACILITIES AND APPLIANCES</i>				
Budynki: mieszkalne..... <i>Residential buildings</i>	3509	1101	80329,1	25,45
gospodarcze..... <i>farm</i>	635	153	6801,2	2,15
przemysłowe..... <i>industrial</i>	36	8	1998,9	0,63
Obiekty użyteczności publicznej..... <i>General purpose public buildings</i>	160	33	13468,2	4,27
Obiekty i urządzenia kolejowe PKP..... <i>Railway buildings and appliances of the PKP</i>	47	9	17310,1	5,48
Obiekty i urządzenia kolejowe przedsiębiorstw górnictw..... <i>Railway buildings and appliances of mining companies</i>	20	2	7081,1	2,24
Regulacja rzek i cieków..... <i>Regulation of rivers and watercourses</i>	45	18	20378,8	6,46
Odwodnienie zalewisk..... <i>Reservoir drainage</i>	64	42	10377,9	3,29
Sieć:..... <i>System:</i>	98	14	6995,3	2,22
wodociągowa kanalizacyjna..... <i>water-line sewerage</i>	41	10	7416,2	2,35
gazowa..... <i>gas</i>	39	5	3371,7	1,07
Drogi, ulice, mosty i wiadukty..... <i>Roads, streets, bridges and elevated highways</i>	135	11	20180,5	6,39
Inne obiekty..... <i>Other facilities</i>	1204	107	15619,5	4,95
Zastępcze budownictwo: niemieszkaniowe..... <i>Supplementary construction: non-residential</i>	-	-	300,0	0,10
mieszkaniowe..... <i>residential</i>	1	-	2631,5	0,83
Zabezpieczenie profilaktyczne obiektów i urządzeń ... <i>Prophylactic protection of facilities and appliances</i>	-	(1138)	24370,4	7,72
Odszkodowanie za grunty i plony..... <i>Damages for land and crops</i>	-	-	15214,7	4,82
Odszkodowanie za obiekty budowlane..... <i>Damages for construction facilities</i>	760	37	44710,9	14,17
Pozostałe koszty..... <i>Other costs</i>	-	-	17081,6	5,41

^a W tym: odszkodowania, postępowania sądowe i administracyjne, obserwacje, badania.

Źródło: dane Wyższego Urzędu Górniczego.

^a Including damages, judicial and administrative proceedings, observations, research.

Source: data of the Higher Mining Office.

[illegible]

TABL. 61(377). POMOC ZAGRANICZNA NA OCHRONĘ ŚRODOWISKA WEDŁUG ŹRÓDEŁ POCHODZENIA, KIERUNKÓW I ZAKRESU RZECZOWEGO W LATACH 2006-2008 (dok.)
FOREIGN AID CONCERNING ENVIRONMENTAL PROTECTION BY SOURCES OF ORIGIN, DIRECTIONS AND MATERIAL SCOPE IN THE YEARS 2006-2008(cont.)

MYRIE SCOPE IN THE YEARS 2000-2006 (Cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2006			2007			2008		
	liczba proje- któw <i>number of projects</i>	wielkość dotacji <i>value of subsidies</i>		liczba proje- któw <i>number of projects</i>	wielkość dotacji <i>value of subsidies</i>		liczba proje- któw <i>number of projects</i>	wielkość dotacji <i>value of subsidies</i>	
		w mln Euro <i>in million EUR</i>	w % ogółem <i>in total %</i>		w mln Euro <i>in million EUR</i>	w % ogółem <i>in total %</i>		w mln Euro <i>in million EUR</i>	w % ogółem <i>in total %</i>
B. POMOC ZREALIZOWANA^e									
ŹRÓDŁA POCHODZENIA									
O G Ó Ł E M.....	82	171,8	100,0	278	399,0	100,0	275	763,1	100,0
<i>T O T A L</i>									
Unia Europejska (Fundusze Strukturalne).. <i>The European Union (Structural Funds)</i>	34	5,9	3,4	157	48,4	12,1	120	78,4	10,3
w ramach PO IiŚ ^a	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Unia Europejska (Fundusz ISPA/Fundusz Spójności) ^b	48	165,9	96,6	89	348,5	87,4	81	665	87,1
<i>The European Union (ISPA Fund/the Cohesion Fund)^b</i>									
NMF i MF EOG (Norwegia, Lichtenstein i Islandia) ^c	—	—	—	32	2,1	0,5	74	19,7	2,6
<i>NMF and MF EOG (Norway, Liechtenstein and Iceland)^c</i>									
Instrument Finansowy LIFE + ...	—	—	—	—	—	—	—	—	—
<i>LIFE + Financial Instrument</i>									
KIERUNKI POMOCY									
O G Ó Ł E M.....	82	171,8	100,0	278	399,0	100,0	275	763,1	100,0
<i>T O T A L</i>									
Ochrona powietrza/ <i>Air protection</i>	2	0,2	0,1	42	23,7	5,9	72	48,3	6,3
wód i gospodarka wodna/ <i>water protection and management</i>	46	149,6	87,1	116	324,5	81,3	107	641,4	84,1
powierzchni ziemi/ <i>earth surface protection</i>	17	14,2	8,3	55	21,8	5,5	30	27,2	3,5
przyrody/ <i>nature protection</i>	—	—	—	2	0,2	0,0	3	0,6	0,1
Monitoring środowiska/ <i>Environmental monitoring</i>	—	—	—	1	0,1	0,0	2	0,04	0,0
Inne/ <i>Other</i>	17	7,8	4,5	62	28,7	7,2	61	45,6	6,0
ZAKRES RZECZOWY									
O G Ó Ł E M.....	82	171,8	100,0	279	399,0	100,0	275	763,1	100,0
<i>T O T A L</i>									
Inwestycje:									
budowa instalacji i urządzeń	80	168,5	98,1	274	397,6	99,7	270	762,5	99,9
<i>construction of installations/equipment</i>									
dostawa aparatury pomiarowej, badawczej i monitoringowej	—	—	—	1	0,1	0,0	2	0,04	0,0
<i>delivery of measurement, research and monitoring equipment</i>									
Projekty przedinwestycyjne:									
studia i ekspertyzy	1	3,3	1,9	3	0,3	0,1	—	—	—
<i>studies and experts' opinions</i>									
Pozostałe projekty (dotyczące szkolenia) ... <i>Other projects (concerning trainings)</i>	1	0,0	0,0	1	1,1	0,3	3	0,6	0,1

^a Program Infrastruktura i Środowisko. ^b Przedsięwzięcia finansowane z Funduszu Spójności i ze środków Europejskiego Obszaru Gospodarczego obejmują zazwyczaj po kilka tematów wyszczególnionych w tabeli. ^c Norweski Mechanizm Finansowy i Mechanizm Finansowy Europejskiego Obszaru Gospodarczego. ^d Narodowy Fundusz na podstawie posiadanej dokumentacji rozbił kwoty na tematy obejmujące zakres rzeczowy wskutek czego ilość umów nie jest taka sama w pozycjach źródła pochodzenia pomocy i kierunki pomocy w porównaniu do zakresu rzeczowego. Narodowy Fundusz zdecydował o przyporządkowaniu kwot do tematów wiodących obejmujących największą część danego projektu. ^e Liczba projektów i wielkość dotacji dotyczy projektów zakończonych i będących w trakcie realizacji (podpisanych w latach wcześniejszych) w ramach których dokonano płatności ze środków zagranicznych nie obejmuje pomocy bilateralnej i pomocy technicznej dla NFOŚiGW.

Źródło: dane Zarządu Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.

^a Infrastructure and Environmental National Cohesion Strategy. ^b Undertakings funded from the Cohesion Fund and from the sources of European Economic Area include usually several topics listed in the table. ^c Norwegian Financial Mechanism and the Financial Mechanism of the European Economic Area. ^d On the basis of documentation held, the National Fund divided amounts into topics including the material scope, which resulted in the fact that the number of agreements is different in items "sources of origin" and "directions of aid" in comparison to the material scope. The National Fund decided to assign amounts to lead topics including the largest portion of the given project. ^e Number of projects and subsidy size concerns projects completed and those being implemented (signed in the previous years), as part of which payments from foreign sources have been made; does not include bilateral aid and technical aid for NFOŚiGW.

Source: data of the Management Board of the National Fund for Environmental Protection and Water Management.

Dział 9. PORÓWNANIA MIĘDZYNARODOWE

Uwagi metodyczne

Zakres danych prezentowanych w niniejszym dziale obejmuje szeroką problematykę dotyczącą stanu, zagrożenia i ochrony środowiska w Polsce na tle innych krajów, głównie będących członkami Unii Europejskiej i OECD. Porównania **międzynarodowe** uwzględniają m.in. następujące zagadnienia:

- zasoby i pobór wód oraz obsługiwanie ludności przez oczyszczalnie ścieków,
- stan, zagrożenie i ochronę przyrody i zasobów leśnych,
- emisję zanieczyszczeń do powietrza, w tym emisję gazów cieplarnianych,
- odpady zebrane, ich zagrożenie dla środowiska i unieszkodliwianie,
- reaktory jądrowe,
- wydatki na ochronę środowiska.

Większość informacji wykorzystanych przy przygotowywaniu tablic do niniejszego działu pochodzi z **bazy danych New Cronos Eurostat-u**, gdzie przedstawiono dane dla **wszystkich krajów członkowskich UE**, a także dodatkowo dla **krajów kandydujących do UE** i państw członkowskich **EFTA**. Informacje zawarte w bazie – przedstawione w formie tabelarycznej - przygotowano przede wszystkim w oparciu o „**Kwestionariusz OECD/Eurostat – Ochrona Środowiska**” oraz **Kwestionariusz OECD/Eurostat „Wydatki na ochronę środowiska i dochody” (EPER)**, wypełniane z częstotliwością 2-letnią przez wszystkie kraje członkowskie UE, EFTA i OECD.

Zamieszczone tablice prezentują obiektywną, wiarygodną i porównywalną na poziomie międzynarodowym informację statystyczną w zakresie ochrony środowiska; baza New Cronos oferuje użytkownikom zestaw danych obejmujących niemal wszystkie obszary tematyczne z tej dziedziny statystyki.

Z bazy wybrano dane najbardziej istotne i interesujące dla użytkowników, a także kierując się w tym względzie dotychczasowym doświadczeniem. Generalnie rokiem bazowym w zestawieniach tabelarycznych jest 2000, niemniej jednak w celach porównawczych, w wielu przypadkach pokazano rok 1995.

Kolejnym, równie ważnym źródłem danych prezentowanych w niniejszej publikacji jest wydawnictwo **Organizacji Współpracy Gospodarczej i Rozwoju (OECD) Kompendium Ochrony Środowiska OECD 2008, Kompendium Ochrony Środowiska OECD 2006/2007 i Kompendium Ochrony Środowiska OECD 2006 („OECD Environmental Data. Compendium 2008”; „OECD Environmental Data. Compendium 2006/2007”; „OECD Environmental Data. Compendium 2006”)**. Dane ujęte w Kompendium pozyskano głównie na podstawie wspólnego „Kwestionariusza OECD/Eurostat – Ochrona Środowiska”, a ponadto obejmują one szacunki Sekretariatu OECD oraz pochodzą z innych, wiarygodnych źródeł danych zawartych w międzynarodowych bazach i będących w gestii innych organizacji międzynarodowych. Kompendium ma na celu – poprzez informowanie opinii publicznej – ułatwienie identyfikacji priorytetów dla poprawy stanu środowiska i przeciwdziałaniu jego zagrożeniu. Zakres prezentowanych danych służy także promowaniu **zasad zrównoważonego rozwoju na poziomie krajowym i międzynarodowym**.

Źródłem danych zamieszczonym w publikacji jest ponadto inne wydawnictwo Eurostat-u „Europa w liczbach. Rocznik Statystyczny Eurostat-u 2009” („Europe in figures. Eurostat Yearbook 2009”). Dodatkowo do niniejszej publikacji włączono również m.in. następujące źródła informacji:

- raport Wspólnego Instytutu Badawczego UE,
- raport UNECE/FAO „State of Europe’s Forest Management in Europe, the MCPFE Report on Sustainable Forest Management in Europe”,
- raport FAO “Global Forest Resources Assessment 2005”,
- publikację MAEA “Nuclear Power Reactors in the World 2008”.

Przy interpretacji i wykorzystywaniu danych należy zapoznać się z notkami umieszczonymi pod tablicami, które niejednokrotnie zmieniają obraz prezentowanych danych, sygnalizowanych w tytułach tablic.

Dane o obszarach chronionych według kategorii Międzynarodowej Unii Ochrony Przyrody (IUCN) obejmują I – VI kategorii: Ia/Ib - Ścisłe rezerwaty przyrody/obszary dzikie chronione głównie w celach naukowych dla ochrony dzikiej przyrody; II -parki narodowe to obszary o nie zmienionych ekosystemach i obszary chronione w celach rekreacyjnych; III – pomniki przyrody; IV – obszary chronione głównie w celu zachowania siedlisk i gatunków; V – obszary chronionego krajobrazu głównie w celach zachowawczych i rekreacyjnych; VI – obszary chronione głównie w celach zrównoważonego wykorzystania naturalnych ekosystemów.

Chapter 9. INTERNATIONAL COMPARISONS

Methodological notes

The scope of data presented in this chapter covers a wide range of issues related to the condition, threat and protection of environment in Poland in comparison to other countries, mainly the EU and OECD Member States. International comparisons take into account the following issues:

- water resources and abstraction as well as population connected to waste-water treatment plants
- the condition, threat and protection of nature and forest resources
- the emission of pollutants into air of which greenhouse gas
- waste collected threat to the environment and dispose
- nuclear reactors
- expenditures on the natural environment protection

The majority of information used in preparing tables to this section comes from **New Cronos Eurostat** base where all data concerning **EU Members, Candidate States and EFTA Member States** were presented. The information included in the base in the table was prepared according to the **Joint OECD/Eurostat Questionnaire on the State of the Environment** and **OECD/Eurostat Questionnaire on Environment Protection Expenditure and Revenues (EPER)**, all the Member States of EU, EFTA and OECD elaborate the Questionnaires every two years.

The tables present objective, reliable and comparable statistics information concerning environmental protection on the international level. New Cronos base offers the users the collection of information concerning this statistical area. The most interesting and essential data were chosen for the users on the basis of former experience. Data presented in the tables mostly come from 2000. However, for the data to be comparable the previous years have been presented the most frequently 1995.

The following very important source of information in this publication is the publishing house **Organization for Economic Co-operation and Development (OECD)** editing „**OECD Environmental Data. Compendium 2008**”, „**OECD Environmental Data. Compendium 2006/2007**” and „**OECD Environmental Data. Compendium 2006**”. The data comprised in Compendiums were taken mainly from the Joint “OECD/Eurostat Questionnaire on the State of the Environment”. Moreover, the data comprise the estimations of OECD Secretariat and come from other reliable sources of information included in the international data bases managed by other international organizations. The Compendiums are to facilitate the identification of the priorities, by the informing the public opinion, for the environmental protection and working against its threat. The range of the data is to promote **sustainable development at home and abroad**.

The information placed in this publication comes also from Eurostat publishing house like „**Europe in figures. Eurostat Yearbook 2009**”. Additionally, the following sources of information were included:

- report of Joint Research Center,
- UNECE/FAO report “State of Europe’s Forest Management in Europe, the MCPFE Report on Sustainable Forest Management in Europe”,
- FAO report „Global Forest Resources Assessment 2005”,
- MAEA publication “Nuclear Power Reactors in the World 2008”.

When interpreting and using data you should acquaint yourself with the notes under the tables, which change the picture of the included data, indicated in the table titles more than once.

Data concerning major protected areas according to International Union for Conservation of Nature (IUCN) include I – IV management categories: Ia/Ib - strict nature reserves/wilderness areas, protected areas managed mainly for science/wilderness protection; II - national parks: protected areas managed mainly for ecosystem protection and recreation; III - natural monuments; IV - Habitat/species management areas: protected areas managed mainly for habitat and species conservation; V - Protected landscapes/seascapes: protected areas managed mainly for landscape/seascape conservation and recreation; VI - Managed resource protected areas: protected areas managed mainly for the sustainable use of natural ecosystems.

TABL. 1(378). UŻYTKOWANIE GRUNTÓW W KRAJACH CZŁONKOWSKICH UNII EUROPEJSKIEJ I KANDYDUJĄCYCH DO UE ^a
LAND USE IN THE EUROPEAN UNION MEMBER STATES AND CANDIDATES COUNTRIES ^a

KRAJE	Powierzchnia gruntów w tysiącach ha ^b <i>Land area in 1000 ha^b</i>	Użytki rolne <i>Utilised agricultural area</i>	Grunty orne <i>Areable land</i>	Lasy i zadrze- wienia ^c <i>Wooded area^c</i>	Tereny zabu- dowane ^d <i>Buit-up area^d</i>	COUNTRIES
		%				
Belgia.....	3 033	45,3	27,8	20,4	18,6	<i>Belgium</i>
Bułgaria.....	11 100	24,6	22,7	34,5	.	<i>Bulgaria</i>
Rep. Czeska.....	7 726	45,5	33,3	34,2	10,5	<i>Czech Republic</i>
Dania.....	4 310	61,8	56,9	11,5	16,9	<i>Denmark</i>
Niemcy.....	35 709	47,7	33,3	.	12,8	<i>Germany</i>
Estonia	4 343	20,9	14,4	53,9	.	<i>Estonia</i>
Irlandia	6 839	60,5	14,7	.	.	<i>Ireland</i>
Grecja.....	13 071	30,5	15,7	30,7	.	<i>Greece</i>
Hiszpania.....	50 600	49,1	23,6	38,0	.	<i>Spain</i>
Francja	63 283	43,6	29,0	28,7	6,7	<i>France</i>
Włochy.....	29 511	43,1	23,9	34,6	.	<i>Italy</i>
Cypr	925	16,4	11,9	.	2,2	<i>Cyprus</i>
Łotwa	6 229	28,5	17,8	46,6	4,2	<i>Latvia</i>
Litwa	6 268	42,3	28,9	33,5	3,2	<i>Lithuania</i>
Luksemburg	259	50,6	23,6	35,1	8,5	<i>Luxembourg</i>
Węgry.....	9 303	45,5	38,2	19,8	.	<i>Hungary</i>
Malta	32	32,7	25,4	.	.	<i>Malta</i>
Niderlandy.....	3 376	56,7	31,4	10,3	17,0	<i>Netherlands</i>
Austria.....	8 248	39,6	17,0	40,1	4,6	<i>Austria</i>
Polska	31 269	49,5	37,6	30,2	6,6	<i>Poland</i>
Portugalia	9 212	39,9	13,5	36,3	17,8	<i>Portugal</i>
Rumunia.....	23 000	60,5	38,6	29,3	4,4	<i>Romania</i>
Słowenia.....	2 014	24,3	8,6	63,7	3,9	<i>Slovenia</i>
Słowacja.....	4 903	38,3	26,9	41,7	7,5	<i>Slovakia</i>
Finlandia	30 409	7,5	7,4	.	2,5	<i>Finland</i>
Szwecja	41 034	7,6	6,4	57,5	.	<i>Sweden</i>
Wlk. Brytania.....	24 250	65,8	25,2	.	.	<i>United Kingdom</i>
Chorwacja	.	.	.	35,3	8,6	<i>Croatia</i>
Islandia.....	.	.	.	.	1,4	<i>Iceland</i>
Norwegia.....	30 428	3,4	2,0	.	.	<i>Norway</i>
Szwajcaria	4 000	26,5	10,2	.	7,0	<i>Switzerland</i>

^a Dane dotyczą 2007 r.; z wyjątkiem danych dla Bułgarii, Niemiec, Grecji, Hiszpanii, Francji, Włoch, Cypru, Austrii, Portugalii, Rumunii, Słowacji, Wielkiej Brytanii, Norwegii, Szwajcarii, które dotyczą 2005 r. ^b Dane dotyczą 2005r, z wyjątkiem danych dla Estonii, Irlandii, Łotwy, Litwy, Niderlandów, Słowenii, Finlandii, które dotyczą 2007r. ^c Dane dotyczą 2006, z wyjątkiem, danych dla Niemiec i Portugalii, które dotyczą 2001, Chorwacji – 2003r, Republiki Czech – 2004, Francji, Irlandii, Włoch, Łotwy, Austrii, Rumunii – 2005r ^d Dane dotyczą 2000r, z wyjątkiem danych dla Łotwy i Luxemburga, które dotyczą 1990r oraz Finlandii i Szwajcarii, które dotyczą 1995r.

Ź r ó ł o: Europe in figures. Eurostat Yearbook 2009, Eurostat 2009 r.

^a Data concern 2007, for Bulgaria, Germany, Greece, Spain, France, Italy, Cyprus, Austria, Portugal, Romania, Slovakia, the United Kingdom data concern 2005 ^b Data concern 2005, for Estonia, Ireland, Latvia, Lithuania, the Netherlands, Slovenia, Finland and Sweden data 2007 ^c Data concern 2006, for Germany, Portugal – 2001, Croatia – 2003, Czech Republic – 2004, France, Ireland, Italy, Latvia, Austria, Romania 2005^d Data concern 2000; for Latvia and Luxembourg data concern 1990; for Finland and Switzerland data concern 1995.

S o u r c e: Europe in figures. Eurostat Yearbook 2009, Eurostat 2009 r.

TABL. 2(379). ZUŻYCIE NAWOZÓW SZTUCZNYCH (NPK)
USE OF ARTIFICIAL FERTILIZERS (NPK)

KRAJE	2000	2002	2004	2005	2006	2008	COUNTRIES
	w tysiącach ton in thousands tonnes						
UE - 27	.	.	.	.	16933	17898	EU - 27
Austria.....	216	221	188	.	180	203	Austria
Bułgaria.....	152	.	.	.	148	148	Bulgaria
Szwajcaria.....	.	.	.	.	95	91	Switzerland
Cypr	14	.	.	15	14	14	Cyprus
Rep. Czeska.....	330	.	.	395	373	378	Czech Republic
Niemcy.....	2743	2602	2605	.	2485	2522	Germany
Dania.....	349	321	315	.	296	306	Denmark
Estonia	35	.	.	46	45	56	Estonia
Hiszpania.....	2149	2176	2265	.	1825	1939	Spain
Finlandia	299	272	277	.	269	265	Finland
Francja	4144	4169	3979	.	3539	3823	France
Grecja.....	456	432	426	.	372	324	Greece
Węgry.....	417	.	.	481	484	448	Hungary
Irlandia	599	594	585	.	536	503	Ireland
Włochy.....	1732	1655	1587	.	1257	1380	Italy
Litwa	153	.	.	197	195	252	Lithuania
Łotwa	50	.	.	62	66	118	Latvia
Malta	0	.	.	2	.	.	Malta
Niderlandy.....	418	416	398	.	349	343	Netherlands
Norwegia.....		.	.	.	186	190	Norway
Polska	1584	.	.	1628	1686	2011	Poland
Portugalia	219	205	187	.	167	152	Portugal
Rumunia.....	304	.	.	.	332	332	Romania
Szwecja	282	273	264	.	232	265	Sweden
Słowenia.....	75	.	.	57	90	90	Slovenia
Słowacja.....	118	.	.	128	128	130	Slovakia
Wlk. Brytania.....	1764	1886	1784	.	1565	1610	United Kingdom

Ź r ó d ł o: Eurostat’s New Cronos Database.

S o u r c e: Eurostat’s New Cronos Database.

TABL. 3(380). TRENDY W ZUŻYCIU NAWOZÓW AZOTOWYCH I FOSFOROWYCH
TRENDS IN USE OF NITROGEN AND PHOSPHOROUS FERTILIZERS

KRAJE	Nawozy azotowe <i>Nitrogenous fertilizers</i>						Nawozy fosforowe <i>Phosphate fertilizers</i>						COUNTRIES
	2000	2002	2004	2005	2006	2008	2000	2002	2004	2005	2006	2008	
	w tysiącach ton <i>in thousands tonnes</i>												
UE - 27	.	.	.	.	10538	11097	.	.	.	.	3017	3151	<i>EU - 27</i>
Austria.....	118	120	100	.	104	111	47	47	38	.	35	43	<i>Austria</i>
Bułgaria.....	145	.	.	.	138	138	4	.	.	.	5	5	<i>Bulgaria</i>
Szwajcaria.....	.	.	.	.	53	51	.	.	.	.	15	14	<i>Switzerland</i>
Cypr	8	.	.	8	8	8	5	.	.	5	4	4	<i>Cyprus</i>
Rep. Czeska.....	263	.	.	296	285	289	43	.	.	50	49	50	<i>Czech Republic</i>
Niemcy.....	1848	1788	1829	.	1785	1779	351	312	284	.	274	262	<i>Germany</i>
Dania.....	234	210	206	.	192	206	36	35	32	.	31	29	<i>Denmark</i>
Estonia	22	.	.	29	28	34	6	.	.	7	7	8	<i>Estonia</i>
Hiszpania.....	1114	1107	1158	.	955	983	568	602	618	.	465	525	<i>Spain</i>
Finlandia	167	159	163	.	158	161	52	46	46	.	44	40	<i>Finland</i>
Francja	2316	2397	2330	.	2206	2395	795	758	721	.	597	633	<i>France</i>
Grecja.....	285	261	259	.	228	202	113	113	110	.	88	76	<i>Greece</i>
Węgry.....	320	.	.	340	342	317	45	.	.	68	66	63	<i>Hungary</i>
Irlandia	368	366	362	.	342	313	96	97	96	.	84	77	<i>Ireland</i>
Włochy.....	828	818	752	.	620	729	504	457	454	.	346	348	<i>Italy</i>
Litwa	98	.	.	121	119	154	20	.	.	35	32	41	<i>Lithuania</i>
Łotwa	28	.	.	37	39	83	10	.	.	12	14	22	<i>Latvia</i>
Malta	0	.	.	1	.	.	0	.	.	0	.	.	<i>Malta</i>
Niderlandy.....	300	296	280	.	263	261	54	54	51	.	43	39	<i>Netherlands</i>
Norwegia.....	.	.	.	.	104	106	.	.	.	.	28	29	<i>Norway</i>
Polska	896	.	.	892	931	1080	318	.	.	346	354	420	<i>Poland</i>
Portugalia	113	103	95	.	84	76	63	63	54	.	50	44	<i>Portugal</i>
Rumunia.....	239	.	.	.	241	241	56	.	.	.	74	74	<i>Romania</i>
Szwecja	197	187	180	.	165	191	39	37	38	.	30	33	<i>Sweden</i>
Słowenia.....	35	.	.	32	54	54	18	.	.	12	15	15	<i>Slovenia</i>
Słowacja.....	82	.	.	89	90	92	19	.	.	21	21	21	<i>Slovakia</i>
Wlk. Brytania....	1115	1203	1130	.	1002	1048	279	289	279	.	237	231	<i>United Kingdom</i>

Ź r ó d ł o: Eurostat’s New Cronos Database.
S o u r c e: Eurostat’s New Cronos Database.

TABL. 4(381). ZUŻYCIE ŚRODKÓW OCHRONY ROŚLIN ^a
USE OF PESTICIDES ^a

KRAJE	Lata Years	Środki ochrony roślin Pesticides					COUNTRIES
		ogółem total	owadobójcze insecticides	grzybobójcze fungicides	chwastobójcze herbicides	pozostałe other	
		w tonach in tonnes					
Belgia	2005	9776	930	2444	5556	846	Belgium
Dania	2008	4051	40	911	2813	287	Denmark
Niemcy	2008	34664	909	11505	18626	3624	Germany
Estonia.....	2007	459	18	38	360	43	Estonia
Irlandia	2006	2874	43	551	2028	253	Ireland
Grecja	2001	11111	2638	4860	2650	963	Greece
Hiszpania.....	2001	35700	11781	7854	12138	3927	Spain
Francja.....	2007	77255	2100	36919	26808	11428	France
Włochy	2006	81450	4386	50749	8924	17393	Italy
Łotwa.....	2007	1052	25	146	735	146	Latvia
Luksemburg.....	1999	421	19	186	198	18	Luxembourg
Węgry	2008	12084	2540	3008	4796	1740	Hungary
Malta	2003	243	27	180	22	14	Malta
Niderlandy	2007	10740	179	4709	2736	3116	Netherlands
Austria	2005	3404	138	1650	1466	151	Austria
Polska.....	2007	15303	553	4697	8435	1618	Poland
Portugalia	2007	16689	627	11519	2120	2423	Portugal
Słowenia.....	2006	1281	35	817	319	110	Slovenia
Finlandia.....	2006	1645	24	259	1274	89	Finland
Szwecja.....	2006	1707	36	222	1432	17	Sweden
Wlk. Brytania	2006	21151	675	5308	9131	6037	United Kingdom
Norwegia	2007	720	7	103	572	39	Norway

^a W odniesieniu do substancji aktywnej.
Ź r ó d ł o: Eurostat’s New Cronos Database.
^a Refers to active ingredient.
S o u r c e: Eurostat’s New Cronos Database.

TABL. 5(382). ZASOBY WÓD (średnie roczne z wielolecia)
WATER RESOURCES (long term annual average)

KRAJE	Opad <i>Precipitation</i>	Parowanie <i>Evapotranspiration</i>	Zasoby wewnętrzne <i>Internal resources</i>	Dopływ ^a <i>Inflow^a</i>	Całkowite zasoby odnawialne <i>Total renewable resources</i>	Odpływ ^a <i>Outflow^a</i>	COUNTRIES
	km ³ in km ³						
OECD Europa	4300	2200	2100	.	.	.	<i>OECD Europe</i>
OECD.....	22100	13200	8900	.	.	.	<i>OECD</i>
Kanada	4930	2190	2740	52	2792	.	<i>Canada</i>
Meksyk.....	1515	1093	423	50	473	472	<i>Mexico</i>
St. Zjedn. Amer.	6640	3980	2460	18	2478	.	<i>United States</i>
Japonia	649	226	424	-	424	.	<i>Japan</i>
Korea.....	124	52	72	-	72	39	<i>Korea</i>
Australia.....	3631	3243	387	-	387	350	<i>Australia</i>
Nowa Zelandia	537	210	327	-	327	326	<i>New Zealand</i>
Austria.....	98	43	55	29	84	84	<i>Austria</i>
Belgia ^b	28	16	12	8	21	16	<i>Belgium^b</i>
Rep. Czeska ^b	55	39	15	1	16	16	<i>Czech Republic^b</i>
Dania.....	38	22	16	-	16	2	<i>Denmark</i>
Finlandia	222	115	107	3	110	110	<i>Finland</i>
Francja ^b	486	311	174	11	185	168	<i>France^b</i>
Niemcy.....	307	190	117	71	188	180	<i>Germany</i>
Grecja.....	115	55	60	12	72	37	<i>Greece</i>
Węgry.....	58	52	6	114	120	120	<i>Hungary</i>
Islandia.....	200	30	170	-	170	170	<i>Iceland</i>
Irlandia	81	32	49	1	50	45	<i>Ireland</i>
Włochy.....	243	155	88	8	95	145	<i>Italy</i>
Luksemburg	2,3	1,2	1,1	0,7	1,8	1,8	<i>Luxembourg</i>
Niderlandy ^b	30	21	8	81	90	86	<i>Netherlands^b</i>
Norwegia.....	471	112	378	13	391	391	<i>Norway</i>
Polska	193	138	55	8	63	63	<i>Poland</i>
Portugalia	82	44	39	35	74	34	<i>Portugal</i>
Słowacja ^b	37	24	13	67	80	82	<i>Slovakia^b</i>
Hiszpania.....	347	235	111	-	111	111	<i>Spain</i>
Szwecja	336	166	170	11	181	179	<i>Sweden</i>
Szwajcaria	60	20	40	13	53	54	<i>Switzerland</i>
Turcja.....	501	274	227	7	234	178	<i>Turkey</i>
Wlk. Brytania.....	284	111	173	3	175	175	<i>United Kingdom</i>

a Dopływ – dopływy wód z sąsiednich krajów; odpływ – odpływy wód do sąsiednich krajów i do morza (uwzględniono przepływy wód podziemnych). b Dane nie obejmują przepływów wód podziemnych.

Ź r ó d ł o: „OECD Environmental Data. Compendium 2006-2008”.

a Inflow – water flows from neighbouring countries; outflow – water flows to neighbouring countries and to the sea (includes underground flows of surface waters). b Excludes underground flows.

S o u r c e: „OECD Environmental Data. Compendium 2006-2008”.

TABL. 6(383). POBÓR WODY ^a
WATER ABSTRACTION ^a

KRAJE	Ogółem <i>Total</i>	Z wód powierzchnio- wych <i>From surface waters</i>	Z wód podziemnych <i>From groundwaters</i>	Na 1 mieszkańca w m ³ <i>Per capita in m³</i>	COUNTRIES
	w milionach m ³ <i>in mln m³</i>				
Belgia ^b	6388,7	5752,6	636,1	611,6	<i>Belgium ^b</i>
Bułgaria.....	6181,5	5708,3	473,2	805,0	<i>Bulgaria</i>
Rep. Czeska.....	1969,3	1588,7	380,6	191,4	<i>Czech Republic</i>
Dania ^c	680,1	20,9	659,3	126,0	<i>Denmark ^c</i>
Niemcy ^c	35557,0	29524,1	6032,9	430,8	<i>Germany^c</i>
Estonia ^c	432,9	122,6	310,4	320,4	<i>Estonia^c</i>
Grecja.....	9538,6	5820,5	3651,1	853,8	<i>Greece</i>
Hiszpania ^d	33760,0	27738,0	6022,0	771,5	<i>Spain ^d</i>
Francja ^d	32552,1	26367,8	6184,4	516,7	<i>France^d</i>
Irlandia	730,0	517,0	213,0	169,3	<i>Ireland</i>
Włochy ^e	41982,0	.	.	737,8	<i>Italy ^e</i>
Cypr	208,6	63,6	145,0	267,9	<i>Cyprus</i>
Łotwa	211,4	103,8	107,6	92,7	<i>Latvia</i>
Litwa	2269,0	2093,6	175,4	670,3	<i>Lithuania</i>
Luksemburg ^f	60,8	29,2	31,6	142,2	<i>Luxembourg^f</i>
Węgry ^d	17972,3	17431,8	540,5	1783,6	<i>Hungary^d</i>
Malta	14,0	0,0	14,0	34,2	<i>Malta</i>
Niderlandy ^d	9779,0	8720,0	1059,0	598,7	<i>Netherlands^d</i>
Austria ^f	3667,9	2553,0	1114,9	459,5	<i>Austria^f</i>
Polska	11521,9	8889,4	2632,5	301,8	<i>Poland</i>
Portugalia ^e	11090,0	4800,0	.	1097,0	<i>Portugal^e</i>
Rumunia.....	5933,6	5425,7	508,0	275,1	<i>Romania</i>
Słowenia.....	935,4	744,9	190,5	465,3	<i>Slovenia</i>
Słowacja.....	688,0	329,5	358,4	127,5	<i>Slovakia</i>
Finlandia ^f	2328,2	2043,4	284,7	451,2	<i>Finland^f</i>
Szwecja	2630,0	2285,0	346,0	288,6	<i>Sweden</i>
Wielka Brytania	.	.	.	.	<i>United Kingdom</i>
Chorwacja	30315,7	29153,5	1162,2	6826,0	<i>Croatia</i>
Turcja ^g	44450,0	33780,0	10670	654,7	<i>Turkey^g</i>
Islandia ^b	165,0	5,0	160,0	562,0	<i>Iceland^b</i>
Norwegia.....	.	.	.	.	<i>Norway</i>
Szwajcaria ^d	2260,0	1872,0	788,0	356,6	<i>Switzerland^d</i>

^a Dane dotyczą 2007r. ^b Dane dotyczą 2005r. ^c Dane dotyczą 2004r. ^d Dane odnoszą się do 2006r. ^e Dane dotyczą 1998r. ^f Dane dotyczą 1999r. ^g Dane odnoszą się do 2001r.

Źródło: Eurostat's New Cronos Database.

^a Data concern 2007. ^b Data concern 2005. ^c Data concern 2004. ^d Data of 2006. ^e Data concern 1998. ^f Data of 1999. ^g Data of 2001.

Source: Eurosta'st NewCronos Database

TABL. 7(384). POBÓR WODY NA ZAOPATRZENIE LUDNOŚCI I GOSPODARKI NARODOWEJ
WATER ABSTRACTION FOR POPULATION AND NATIONAL ECONOMY SUPPLY

KRAJE	Gospodarka komunalna <i>Public water supply</i>		Nawodnienia <i>Irrigation</i>		Działalność produkcyjna <i>Manufacturing industry</i>		Procesy chłodzenia przy wytwarzaniu energii elektrycznej <i>Electricity production and distribution: for cooling</i>		COUNTRIES
	2000	2007	2000	2007	2000	2007	2000	2007	
	w milionach m ³ <i>in mln m³</i>								
Belgia	744,9	728,4	35,5	37,5	1383,8	.	5097,7	.	<i>Belgium</i>
Bułgaria.....	1178,0	1026,4	1184,6	1015,2	400,0	218,0	3273,1	3861,6	<i>Bulgaria</i>
Rep. Czeska.....	807,9	701,7	14,5	29,8	370,3	303,8	513,8	607,1	<i>Czech Rep.</i>
Dania ^a	.	421,9	.	196,8	.	44,9	.	4,3	<i>Denmark^a</i>
Niemcy ^a	.	5371,7	.	.	.	5411,8	.	22470,1	<i>Germany^a</i>
Estonia ^a	71,5	66,1	36,4	73,4	27,4	23,4	1116,2	.	<i>Estonia^a</i>
Grecja.....	795,3	846,2	9067,1	8457,9	.	.	.	100,4	<i>Greece</i>
Hiszpania ^b	5475,8	5701,0	24069,8	20451,0	1457,6	960,0	5929,3	6525,0	<i>Spain^b</i>
Francja ^b	5871,7	5861,7	4871,9	4757,0	3632,9	2861,3	18338,9	19072,2	<i>France^b</i>
Irlandia	.	609,0	.	.	.	.	.	.	<i>Ireland</i>
Włochy.....	.	.	.	.	.	.	.	.	<i>Italy</i>
Cypr	46,3	59,2	140,7	149,4	.	.	.	.	<i>Cyprus</i>
Łotwa	22,7	13,7	48,4	51,2	42,1	24,5	26,0	2,2	<i>Latvia</i>
Litwa ^d	127,0	132,5	53,0	81,8	57,0	33,9	2486,0	1979,4	<i>Lithuania^d</i>
Luksemburg	.	.	.	.	.	.	.	.	<i>Luxembourg</i>
Węgry ^b	817,3	661,3	720,7	305,4	166,1	89,2	16743,4	16578,4	<i>Hungary^b</i>
Malta	18,6	14,0	.	.	.	.	.	.	<i>Malta</i>
Niderlandy ^b	1313,0	1279,0	.	138,4	.	2639,7	.	5202,7	<i>Netherlands^b</i>
Austria.....	.	.	100,0	.	1259,2	.	1629,4	.	<i>Austria</i>
Polska	2350,0	2085,6	1060,6	1122,0	775,2	491,7	6633,8	7213,1	<i>Poland</i>
Portugalia	.	977,3	.	.	.	.	.	.	<i>Portugal</i>
Rumunia.....	2609,0	1592,9	940,0	787,7	1032,0	.	3356,0	3069,6	<i>Romania</i>
Słowenia.....	219,7	167,4	.	4,6	84,8	54,9	.	706,3	<i>Slovenia</i>
Słowacja.....	423,4	319,5	91,3	22,5	623,2	307,0	.	.	<i>Slovakia</i>
Finlandia ^c	404,0	404,0	50,0	50,0	1566,0	1005,9	250,0	174,0	<i>Finland^c</i>
Szwecja	923,0	891,0	150,0	107,0	1406,0	1406,0	97,0	103,0	<i>Sweden</i>
Wlk. Brytania ^a	.	7383,2	.	.	.	.	.	.	<i>United Kingdom^a</i>
Turcja ^b	4453,2	5163,5	.	.	809,4	.	78,6	61,7	<i>Turkey^b</i>
Islandia ^c	77,0	79,0	70,0	70,0	14,0	14,0	0,0	0,0	<i>Iceland^c</i>
Norwegia.....	802,0	833,0	769,8	.	.	1191,2	.	.	<i>Norway</i>
Szwajcaria ^b	1061,0	981,0	.	.	.	.	1503,0	1680,0	<i>Switzerland^b</i>

^a Dane 2007r. dotyczą 2004r. ^b Dane 2007r. odnoszą się do 2006r. ^c Dane 2007r. odnoszą się do 2005r. Szacunki dotyczące gospodarki komunalnej i nawodnień. ^d Dane 2000r. dotyczą 2001r.

Ź r ó d ł o: Eurostat’s New Cronos Database.

^a Data 2007 concern 2004. ^b Data 2007 concern 2006. ^c Data 2007. concern 2005. Estimated values for public water supply and irrigation. ^d Data 2000 concern 2001.

S o u r c e: Eurostat’s New Cronos Database.

TABL. 8(385). LUDNOŚĆ KORZYSTAJĄCA Z WODOCIAGÓW
POPULATION CONNECTED TO PUBLIC WATER SUPPLY

KRAJE	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	COUNTRIES
	w % in %								
Belgia	95,3	96,6	96,4	96,7	96,6	97,6	98,8	98,8	Belgium
Bułgaria.....	98,5	98,7	98,8	98,8	98,8	98,9	98,9	98,9	Bulgaria
Rep. Czeska.....	87,1	87,3	89,8	89,8	91,6	91,6	92,4	92,3	Czech Republic
Dania.....	.	95,0	97,0	.	.	.	.	.	Denmark
Niemcy	.	99,1	.	.	.	.	.	.	Germany
Estonia	70,0	71,0	72,0	72,0	72,0	72,0	74,0	76,5	Estonia
Grecja.....	85,0	87,0	88,0	89,0	90,0	91,0	92,0	94,0	Greece
Hiszpania.....	.	.	.	.	.	.	.	.	Spain
Francja	.	99,4	.	.	.	.	.	.	France
Irlandia	.	.	90,0	.	.	83,0	.	85,0	Ireland
Włochy	.	.	.	.	.	.	.	.	Italy
Cypr	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	Cyprus
Łotwa	.	.	.	.	.	.	.	.	Latvia
Litwa	.	.	76,0	76,0	76,0	76,0	76,0	76,0	Lithuania
Luksemburg	.	.	.	.	.	.	.	.	Luxembourg
Węgry.....	97,9	92,6	93,0	.	.	.	94,0	94,3	Hungary
Malta	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	Malta
Niderlandy.....	99,9	99,9	99,9	99,9	99,9	99,9	99,9	.	Netherlands
Austria.....	88,9	89,2	89,6	.	.	.	.	.	Austria
Polska	82,8	84,5	84,8	85,4	85,8	86,1	86,3	86,6	Poland
Portugalia	.	.	.	.	.	91,5	91,3	92,1	Portugal
Rumunia.....	.	.	54,2	.	.	.	.	49,3	Romania
Słowenia.....	.	.	90,6	.	.	.	.	.	Slovenia
Słowacja.....	.	.	83,9	84,0	84,7	85,4	86,3	86,6	Slovakia
Finlandia	.	.	.	.	.	.	.	.	Finland
Szwecja	84,9	.	.	.	.	85,3	85,3	85,3	Sweden
Wlk. Brytania.....	.	.	.	.	.	.	.	.	United Kingdom
Turcja	74,2 ^a	74,8	76,1	76,5	78,5	79,6 ^a	81,7	.	Turkey
Islandia.....	95,0	95,0	95,0	95,0	95,0	95,0	.	.	Iceland
Norwegia.....	89,2	88,6	89,0	89,0	89,0	89,0	90,5	.	Norway

^a Dane szacunkowe.

Ź r ó d ł o: Eurostat’s New Cronos Database.

^a Estimations.

S o u r c e: Eurostat’s New Cronos Database.

TABL. 9(386). LUDNOŚĆ OBSŁUGIWANA PRZEZ SIEĆ KANALIZACYJNĄ
POPULATION CONNECTED TO URBAN WASTE WATER COLLECTING SYSTEMS

KRAJE	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	COUNTRIES
	w % in %								
Belgia	81	81	82	84	84	86	86	86	Belgium
Bułgaria.....	66	67	68	68	68	69	69	70	Bulgaria
Rep. Czeska.....	75	75	77	78	78	79	80	81	Czech Republic
Dania.....	.	.	.	.	.	.	.	.	Denmark
Niemcy	.	95	.	.	96	97	.	.	Germany
Estonia	70	70	72	72	73	74	74	74	Estonia
Grecja.....	.	.	.	.	.	.	.	85	Greece
Hiszpania.....	100	.	100	.	.	100	.	100	Spain
Francja	.	82	.	.	82	.	.	.	France
Irlandia	.	93	.	.	.	95	.	.	Ireland
Włochy.....	.	.	.	.	.	94	.	.	Italy
Cypr	14	16	18	23	28	30	.	.	Cyprus
Łotwa	.	.	.	.	.	.	71	71	Latvia
Litwa	.	.	71	73	.	70	62	62	Lithuania
Luksemburg	.	.	.	.	.	.	.	.	Luxembourg
Węgry.....	51	54	62	.	.	.	.	.	Hungary
Malta	100	100	100	100	100	100	100	100	Malta
Niderlandy.....	98	98	99	99	99	99	99	.	Netherlands
Austria.....	85	86	86	89	89	.	92	.	Austria
Polska	54	56	57	57	58	59	60	60	Poland
Portugalia	.	.	73	74	.	74	.	.	Portugal
Rumunia.....	.	.	43	.	40	40	42	43	Romania
Słowenia.....	53	53	63	63	63	63	63	63	Slovenia
Słowacja.....	55	55	55	56	56	57	57	58	Slovakia
Finlandia	80	81	81	.	.	.	.	.	Finland
Szwecja	86	.	85	86	86	86	86	.	Sweden
Wlk. Brytania.....	.	.	.	.	.	.	.	.	United Kingdom
Turcja.....	62 ^a	63	65	67	68	71	72	.	Turkey
Islandia.....	90	90	90	90	90	90	.	.	Iceland
Norwegia.....	80	81	80	81	81	82	83	83	Norway
Szwajcaria	96	96	96	.	.	97	.	.	Switzerland

^a Dane szacunkowe.
Ź r ó d ł o: Eurostat’s New Cronos Database.
a Estimations.
S o u r c e: Eurostat’s New Cronos Database.

TABL. 10(387). LUDNOŚĆ KORZYSTAJĄCA Z OCZYSZCZALNI ŚCIEKÓW
POPULATION CONNECTED TO WASTE WATER TREATMENT PLANTS

KRAJE	Ogółem <i>Total</i>			Mechaniczne ^a <i>Primary treatment ^a</i>			Biologiczne ^b <i>Secondary treatment ^b</i>			Z podwyższonym usuwaniam biogenów ^c <i>Tertiary treatment ^c</i>			COUNTRIES
	2000	2005	2007	2000	2005	2007	2000	2005	2007	2000	2005	2007	
	w % in %												
Belgia.....	41	55	60	0	0	0	13	19	19	28	36	41	<i>Belgium</i>
Bułgaria.....	37	41	42	1	3	3	36	38	39	0	0	1	<i>Bulgaria</i>
Rep. Czeska.....	66	75	78	.	0	0	.	17	15	.	56	60	<i>Czech Republic</i>
Dania.....	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	<i>Denmark</i>
Niemcy ^d	91	93	94	.	0	.	.	1	.	.	96	.	<i>Germany ^d</i>
Estonia.....	69	75	75	1	1	1	28	25	13	40	48	61	<i>Estonia</i>
Grecja.....	.	.	85	.	.	0	.	.	7	.	.	78	<i>Greece</i>
Hiszpania.....	88	92	100	8	1	2	65	65	56	15	27	42	<i>Spain</i>
Francja ^d	77	79	80	.	.	.	.	.	.	.	.	.	<i>France ^d</i>
Irlandia ^e	70	84	.	41	2	.	21	70	.	8	12	.	<i>Ireland ^e</i>
Włochy.....	.	.	.	.	0	.	.	10	.	.	84	.	<i>Italy</i>
Cypr.....	14	30	.	0	0	.	7	12	.	8	18	.	<i>Cyprus</i>
Łotwa.....	.	67	67	.	2	2	.	26	25	.	38	38	<i>Latvia</i>
Litwa.....	.	70	70	.	11	8	.	22	25	.	36	36	<i>Lithuania</i>
Luksemburg ^f	93	95	.	.	7	.	.	66	.	.	22	.	<i>Luxembourg ^f</i>
Węgry.....	46	55	.	16	2	.	24	28	.	6	24	.	<i>Hungary</i>
Malta.....	13	13	13	0	0	0	0	0	0	13	13	13	<i>Malta</i>
Niderlandy.....	98	99	.	0	0	.	17	5	.	82	94	.	<i>Netherlands</i>
Austria.....	85	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	<i>Austria</i>
Polska.....	54	60	62	3	2	1	30	21	21	20	37	41	<i>Poland</i>
Portugalia.....	.	65	.	.	.	9	.	.	34	.	.	14	<i>Portugal</i>
Rumunia.....	.	28	28	.	11	8	.	17	20	.	0	.	<i>Romania</i>
Słowenia.....	39	51	51	10	6	4	6	18	34	8	13	13	<i>Slovenia</i>
Słowacja.....	51	55	57	.	.	.	.	.	.	.	.	.	<i>Slovakia</i>
Finlandia ^g	80	81	.	0	.	.	0	.	.	80	81	.	<i>Finland ^g</i>
Szwecja.....	86	86	86	0	.	.	5	5	.	81	81	.	<i>Sweden</i>
Wlk. Brytania.....	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	<i>United Kingdom</i>
Chorwacja.....	.	.	.	.	.	.	4	9	22	.	.	.	<i>Croatia</i>
Turcja.....	26	39	.	9	12	.	14	21	.	3	3	.	<i>Turkey</i>
Islandia.....	33	57	.	33	55	.	0	2	.	0	0	.	<i>Iceland</i>
Norwegia.....	73	77	78	22	19	20.	1	1	2	50	56	56	<i>Norway</i>
Szwajcaria.....	96	97	.	.	.	.	22	20	.	74	77	.	<i>Switzerland</i>

a Obejmuje procesy fizyczne i mechaniczne, w wyniku których powstaje zdekantowała ciecz i osad. *b* Obejmuje procesy biologiczne, w których wykorzystywane są tlenowe i beztlenowe mikroorganizmy. *c* Dotyczy zaawansowanych technologii oczyszczania, w których wykorzystuje się procesy chemiczne. *d* Dla ogółem dane 2000r. odnoszą się do 1998 r., 2005r. dotyczą 2001r., a 2007r. odnoszą się do 2004r. *e* Dane 2000r. odnoszą się do 2001r. *f* Dane 2000r. dotyczą 1999r., a dane 2005r. odnoszą się do 2003r. *g* Dane 2005r. dotyczą 2002r.

Ź r ó d ł o: Eurostat’s New Cronos Database.

a Involves physical and mechanical processes in which decanted effluent and sewage sludge are produced. *b* Involves biological processes using aerobic and anaerobic microorganisms. *c* Involves advanced technologies using chemical processes *d* For total: data 2000 concern 1998, 2005 concern 2001 and for 2007 concern 2004. *e* Data 2000 concern 2001. *f* Data 2000 concern 1999, 2005 concern 2003 *g* Data 2005 concern 2002.

S o u r c e: Eurostat’s New Cronos Database.

TABL. 11(388). OSADY Z KOMUNALNYCH OCZYSZCZALNI ŚCIEKÓW
SEWAGE SLUDGE FROM URBAN WASTE WATER TREATMENT PLANTS

KRAJE	Rok Year	Wytworzone w ciągu roku Generated during year						COUNTRIES
		ogółem w tysiącach ton total in thous. t	w tym of which					
			wykorzystane na cele rolnicze ^a agricultural use ^a	kompostowane ^b composting ^b	Składowane landfill	przekształ- cone termicznie incineration	usuwane innymi metodami other method of disposal	
Belgia	2005	.	17,7	0,0	4,1	.	44,8	Belgium
Bułgaria	2007	39,9	6,5	0,0	20,8	0,0	0,0	Bulgaria
Rep. Czeska...	2007	172,3	55,4	80,4	8,5	0,0	28,0	Czech Rep.
Dania	1998	153,8	91,0	4,2	20,3	31,9	6,4	Denmark
Niemcy	2006	2048,5	611,6	399,7	5,1	965,1	67,0	Germany
Grecja	2006	126,0	0,1	0,0	123,2	0,0	2,7	Greece
Hiszpania	2006	1065,0	687,0	0,0	168,1	41,1	168,8	Spain
Francja	2004	1059,8	465,3	166,6	222,1	178,4	26,8	France
Irlandia	2007	88,0	61,2	.	4,6	.	22,3	Ireland
Włochy	2005	1056,4	236,4	229,7	440,1	30,8	115,7	Italy
Łotwa	2007	23,3	8,1	2,1	0,0	0,0	8,8	Latvia
Litwa	2007	76,5	24,7	7,5	8,6	0,0	0,0	Lithuania
Luksemburg...	2003	12,5	6,1	2,3	4,1	.	.	Luxembourg
Węgry	2004	184,0	41,3	84,4	52,6	.	5,6	Hungary
Malta	2006	0,3	0,0	0,0	0,3	0,0	0,0	Malta
Niderlandy	2006	372,7	0,0	47,6	14,8	252,5	44,6	Netherlands
Austria	2006	254,6	39,5	74,0	24,9	98,3	17,6	Austria
Polska	2007	533,4	98,2	25,5	124,5	1,7	283,5	Poland
Rumunia	2007	99,6	0,7	2,7	44,4	.	7,7	Romania
Słowenia	2007	21,1	0,0	3,5	8,9	5,1	3,6	Slovenia
Słowacja	2007	.	0,0	37,2	13,0	0,0	5,1	Slovakia
Finlandia	2000	160,0	19,0	128,0	10,0	0,0	3,0	Finland
Szwecja	2006	210,0	30,0	.	.	0,0	.	Sweden
Wlk. Brytania	2005	1770,7	1221,1	13,5	96,0	281,9	158,1	U.Kingdom
Islandia	2003	1,2	.	.	1,2	.	.	Iceland
Norwegia	2007	.	63,9	18,4	9,4	.	8,3	Norway
Szwajcaria	2006	210,0	19,8	1,9	0,5	187,8	.	Switzerland

^a Dotyczy wykorzystania osadów ściekowych w formie nawozu na gruntach ornych lub pastwiskach. ^b Kompostowanie oznacza stosowanie osadów ściekowych – po zmieszaniu z innym materiałem organicznym – w parkach, ogrodnictwie itd.

Ź r ó d ł o: Eurostat’s New Cronos Database.

^a Concerns all use of sewage sludge as fertilizer on arable land or pastures. ^b Means all application of sewage sludge after mixing with other organic material and compostation in parks, horticulture.

S o u r c e: Eurostat’s New Cronos Database.

TABL. 12(390). PRODUKCJA ENERGII PIERWOTNEJ
PRODUCTION OF PRIMARY ENERGY

KRAJE	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	COUNTRIES
	w tysiącach toe ^a in thous. toe ^a								
Unia Europejska - 27	932962	932241	932067	926356	922330	890188	870307	849551	European Union -27
Belgia	13139	12769	12984	13213	13244	13454	13367	13713	Belgium
Bułgaria.....	9834	10290	10530	10098	10169	10553	10911	9805	Bulgaria
Rep. Czeska	29566	30198	30396	34073	32781	32434	33216	33348	Czech Republic
Dania.....	27652	27076	28505	28403	31018	31220	29500	26987	Denmark
Niemcy	132012	132073	132450	133840	135466	133873	134788	135263	Germany
Estonia	3301	3307	3505	4060	3848	4010	3879	4423	Estonia
Grecja.....	9947	9943	10539	9887	10264	10291	10050	12172	Greece
Hiszpania.....	31179	32910	31567	32782	32399	30127	31147	30180	Spain
Francja	130878	131750	133475	135141	136255	136122	136274	134021	France
Irlandia	2182	1791	1545	1866	1881	1616	1597	1408	Ireland
Włochy.....	26810	25680	26329	27274	28073	27665	27053	25899	Italy
Cypr	44	44	45	48	48	48	50	65	Cyprus
Łotwa	1409	1523	1609	1730	1840	1856	1842	1797	Latvia
Litwa	3162	4080	4812	5105	4963	3683	3244	3521	Lithuania
Luxemburg.....	57	50	56	60	73	74	79	82	Luxembourg
Węgry.....	11215	10842	11132	10684	10166	10439	10353	10174	Hungary
Niderlandy.....	57170	60953	60425	58452	67674	61899	60763	60992	Netherlands
Austria.....	9615	9657	9940	9728	9949	9660	10024	10431	Austria
Polska	78443	79373	79056	78703	77951	77714	76845	71632	Poland
Portugalia	3826	4070	3643	4336	3894	3578	4320	4610	Portugal
Rumunia.....	28658	27612	28008	28278	28406	27438	27401	27619	Romania
Słowenia.....	3085	3146	3322	3245	3435	3479	3415	3437	Slovenia
Słowacja.....	5971	6366	6485	6281	6151	6251	6302	5622	Slovakia
Finlandia	14747	14692	15579	15508	15415	16210	17787	15719	Finland
Szwecja	29983	33322	31225	30390	33799	34166	32275	33068	Sweden
Wielka Brytania.....	269078	258724	254905	243171	223166	202328	183826	173564	United Kingdom
Chorwacja	3566	3733	3693	3732	3856	3783	4130	4035	Croatia
Turcja	26808	25161	24648	23873	24212	23626	26540	27279	Turkey
Islandia.....	2306	2451	2462	2457	2519	2636	3259	.	Iceland
Norwegia.....	224989	228938	233630	236016	238467	234026	223650	216006	Norway
Szwajcaria.....	11101	11653	11213	11409	11438	10507	11751	12243	Switzerland

a Toe - tona oleju ekwiwalentnego (umownego) - ton of oil equivalent - stosowana w bilansach międzynarodowych jednostka miary energii. Oznacza ilość energii, jaka może zostać wyprodukowana ze spalania jednej metrycznej tony ropy naftowej. Jedna tona oleju umownego równa jest 41,868 GJ lub 11,63 MWh.

Ź r ó d ł o: Eurostat’s New Cronos Database.

a Toe - ton of oil equivalent – unit of energy used in international balances. It refers to the amount of energy released by burning one metric ton of crude oil. One ton of oil equivalent equals to 41,868 GJ or 11,63 MWh.

S o u r c e: Eurostat’s New Cronos Database.

TABL. 13(391). PRODUKCJA ENERGII ODNAWIALNEJ WEDŁUG ŹRÓDEŁ
 PRODUCTION OF RENEWABLE ENERGY BY SOURCES

KRAJE	Z biomasy i spalania odpadów <i>From biomass and waste incineration</i>		Geotermalna <i>Geothermal</i>		Wodna <i>Hydro</i>		Wiatrowa <i>Wind</i>		COUNTRIES
	2000	2007	2000	2007	2000	2007	2000	2007	
	w tysiącach toe ^a in thous. toe ^a								
UE-27.....	63069	96179	3419	5771	30374	26653	1913	8965	EU-27
Belgia.....	671	1189	2	3	39	33	1	42	Belgium
Bułgaria.....	550	711	0	33	230	247	0	4	Bulgaria
Rep. Czeska.....	444	2210	.	.	151	180	0	11	Czech Rep.
Dania.....	1687	2549	3	14	3	2	365	617	Denmark
Niemcy.....	6849	22118	10	212	1869	1797	804	3415	Germany
Estonia	512	735	.	.	0	2	0	8	Estonia
Grecja.....	946	1123	2	14	318	223	39	156	Greece
Hiszpania.....	4035	5390	8	8	2534	2387	406	2365	Spain
Francja	12181	13081	124	130	5822	5048	7	348	France
Irlandia.....	141	218	0	2	73	57	21	168	Ireland
Włochy.....	1572	3675	3103	5002	3812	2822	48	347	Italy
Cypr	9	12	.	.	.	.	.	.	Cyprus
Łotwa	1150	1555	.	.	242	235	0	5	Latvia
Litwa.....	627	766	0	2	29	36	0	9	Lithuania
Luksemburg	44	65	.	.	10	9	2	6	Luxembourg
Węgry.....	415	1288	86	86	15	18	0	9	Hungary
Niderlandy.....	1736	2168	.	.	12	9	71	296	Netherlands
Austria.....	3005	4430	23	32	3598	3095	6	173	Austria
Polska	3625	4760	3	10	181	202	0	45	Poland
Portugalia	2770	3174	49	193	974	868	14	347	Portugal
Rumunia.....	2763	3325	7	20	1271	1373	0	0	Romania
Słowenia.....	458	445	.	.	330	281	.	.	Slovenia
Słowacja.....	100	589	0	10	406	383	0	1	Slovakia
Finlandia	6474	7353	.	.	1261	1219	7	16	Finland
Szwecja.....	8238	9819	.	.	6757	5689	39	123	Sweden
Wielka Brytania ...	2069	3430	1	1	437	438	81	453	U.Kingdom
Chorwacja	374	366	0	3	505	364	0	3	Croatia
Turcja.....	6546	5023	684	1048	2655	3083	3	31	Turkey
Islandia ^b	2	2	1758	2630	547	627	0	0	Iceland ^b
Norwegia.....	1349	1282	.	.	11945	11516	3	77	Norway
Szwajcaria.....	997	1815	91	163	3167	3031	0	1	Switzerland

a Toe - tona oleju ekwiwalentnego (umownego) - ton of oil equivalent - stosowana w bilansach międzynarodowych jednostka miary energii. b Dane 2007r. odnoszą się do 2006r.

Ź r ó d ł o: Eurostat’s New Cronos Database.

a Toe - ton of oil equivalent – unit of energy used in international balances. b Data of 2007 concern 2006.

S o u r c e: Eurostat’s New Cronos Database.

TABL. 14(392). EMISJA TLENKÓW SIARKI ^a
EMISSION OF SULPHUR OXIDES ^a

KRAJE	2000	2001	2002	2003	2004	2005	COUNTRIES
	w tysiącach ton <i>in thous. t</i>						
UE-27.....	10492,1	10261,8	9843,5	9281,7	8724,2	8284,3	<i>EU-27</i>
Belgia.....	170,9	169,5	157,6	153,8	157,0	146,6	<i>Belgium</i>
Bułgaria.....	982,0	940,4	964,5	968,4	929,3	900,3	<i>Bulgaria</i>
Republika Czeska.....	264,0	251,0	237,4	232,1	227,0	218,6	<i>Czech Rep.</i>
Dania.....	29,0	27,2	25,6	32,2	25,6	21,9	<i>Denmark</i>
Niemcy.....	640,5	642,6	605,1	616,2	591,9	560,1	<i>Germany</i>
Estonia.....	95,8	91,7	87,9	101,0	89,0	77,2	<i>Estonia</i>
Grecja.....	492,8	502,1	513,1 ^b	545,1	529,4	529,4 ^b	<i>Greece</i>
Hiszpania.....	1479,2	1456,9	1562,3	1287,2	1359,6 ^b	1359,6 ^b	<i>Spain</i>
Francja.....	611,8	558,8	514,8	506,3	487,5	465,5	<i>France</i>
Irlandia.....	137,2	129,6	99,7	78,0	72,2	70,4	<i>Ireland</i>
Włochy.....	755,1	704,8	624,7	528,2	496,4 ^b	496,4 ^b	<i>Italy</i>
Cypr.....	52,4	49,9	50,7	45,4	45,4	42,5	<i>Cyprus</i>
Łotwa.....	9,7	7,8	6,2	4,8	3,9	3,6	<i>Latvia</i>
Litwa.....	43,1	48,8	42,6	42,6	42,3	43,7	<i>Lithuania</i>
Luksemburg.....	3,1	2,8 ^b	2,5	2,4	2,9	2,9 ^b	<i>Luxembourg</i>
Węgry.....	486,2	400,5	359,4	347,4	247,5	129,2	<i>Hungary</i>
Malta.....	32,7 ^b	32,7 ^b	32,7 ^b	32,7	17,6	18,0	<i>Malta</i>
Niderlandy.....	72,0	73,3	66,6	62,7	63,5	62,3	<i>Netherlands</i>
Austria.....	31,4	33,0	31,9	32,6	27,3	26,4	<i>Austria</i>
Polska.....	1511,0	1564,0	1455,5	1374,5	1241,2	1145,0 ^c	<i>Poland</i>
Portugalia.....	304,5	293,4	293,5	201,3	202,8	214,9	<i>Portugal</i>
Rumunia.....	727,6	832,7	806,3 ^b	779,9 ^b	753,5 ^b	727,2	<i>Romania</i>
Słowenia.....	98,7	68,3	71,0	65,6	54,1	41,8	<i>Slovenia</i>
Słowacja.....	127,0	131,2	103,4	106,1	96,9	89,0	<i>Slovakia</i>
Finlandia.....	73,5	85,2	82,4	98,8	83,5	69,2	<i>Finland</i>
Szwecja.....	45,9	44,5	44,6	45,5	41,2	39,7	<i>Sweden</i>
Wlk. Brytania.....	1215,2	1119,3	1001,5	990,8	835,7	706,2	<i>United Kingdom</i>
Chorwacja.....	67,9	68,4	74,4	73,0 ^b	60,4 ^b	60,4 ^b	<i>Croatia</i>
Turcja.....	1347,0	1347,0 ^b	1347,0 ^b	1347,0 ^b	1347,0 ^b	1347,0 ^b	<i>Turkey</i>
Norwegia.....	27,2	25,3	22,9	23,3	25,1	24,1	<i>Norway</i>
Szwajcaria.....	17,6	5843,0	5625,9	5181,2	4976,5	17,4	<i>Switzerland</i>

^a Dane wyrażone w ekwiwalencie siarki. ^b Dane szacunkowe. ^c Dana zrealkulowana.

Źródło: Eurostat's New Cronos Database.

^a Data expressed in sulphur equivalen. ^b Estimations. ^c Datum recalculated.

Source: Eurostat's New Cronos Database.

TABL. 15(393). EMISJA TLENKÓW AZOTU ^a
EMISSION OF NITROGEN OXIDES ^a

KRAJE	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	COUNTRIES
	w tysiącach ton <i>in thous. t</i>							
UE-27	12580,6	12285,8	12018,5	11954,7	11727,6	11405,9	11198,6	EU-27
Belgia	329,9	316,1	299,9	297,5	298,8	284,9	277,7	Belgium
Bułgaria.....	127,8	137,6	197,5	209,1	215,7	233,5	245,9	Bulgaria
Republika Czeska.....	395,7	331,8	318,2	323,1	327,6	277,9	282,2	Czech Rep.
Dania.....	205,2	202,6	199,3	208,3	192,7	184,2	185,3	Denmark
Niemcy	1814,7	1734,7	1640,2	1580,0	1532,1	1446,7	1394,3	Germany
Estonia	34,7	37,4	39,7	39,2	36,8	32,1	30,5	Estonia
Grecja.....	329,8	343,5	340,7	342,7	316,9	331,6	315,6	Greece
Hiszpania	1462,3	1445,7	1495,8	1499,8	1529,5	1529,2	1481,2	Spain
Francja	1559,2	1516,4	1482,9	1450,1	1431,0	1412,5	1351,2	France
Irlandia	135,9	137,5	128,1	123,2	122,7	124,0	119,0	Ireland
Włochy	1373,1	1351,6	1258,1	1249,4	1180,2	1111,7	1061,3	Italy
Cypr	21,6	21,4	22,2	20,9	18,4	17,3	17,6	Cyprus
Łotwa	37,1	37,6	37,7	39,3	39,6	40,3	43,8	Latvia
Litwa	46,3	44,5	51,3	52,6	54,7	57,6	61,4	Lithuania
Luksemburg	3,5	3,8	3,4	3,3	2,7	2,7	0,4	Luxembourg
Węgry.....	185,1	183,2	182,9	179,7	185,3	203,1	207,8	Hungary
Malta	8,6	9,3	9,3	9,7	9,1	9,0	8,6	Malta
Niderlandy.....	376,8	367,1	359,9	357,8	337,9	324,9	310,9	Netherlands
Austria.....	205,4	215,0	224,6	235,5	233,3	237,0	225,2	Austria
Polska	844,3 ^c	805,4	796,0	808,2	804,2	874,6 ^c	920,9 ^c	Poland
Portugalia	298,0	300,0	308,9	285,5	288,1	289,3	267,0	Portugal
Rumunia.....	304,8	328,1	345,2	356,2	372,4	323,4	326,5	Romania
Słowenia.....	49,0	49,6	49,2	48,2	47,9	46,7	46,9	Slovenia
Słowacja.....	109,2	108,7	101,1	98,1	98,1	98,0	86,6	Slovakia
Finlandia	210,2	219,8	207,9	218,7	204,6	177,4	192,8	Finland
Szwecja	219,5	209,3	203,8	197,9	187,8	180,6	174,6	Sweden
Wlk. Brytania.....	1899,4	1828,2	1714,8	1721,0	1659,4	1619,8	1594,8	United Kingdom
Chorwacja	71,6	71,2	70,2	70,97 ^b	68,90 ^b	68,90 ^b	.	Croatia
Turcja.....	1043,6	1000,2	1031,1	1091,9	1149,3	1080,2	1080,2	Turkey
Norwegia.....	207,2	205,7	198,2	196,7	197,8	191,8	190,8	Norway
Szwajcaria	100,7	98,0	93,0	89,9	88,0	84,8	82,0	Switzerland

^a Dane wyrażone w ekwiwalencie dwutlenku azotu. ^b Dane szacunkowe. ^c Dane zrekalkulowane.

Ź r ó d ł o: Eurostat’s New Cronos Database.

^a Data expressed in nitrogen dioxide equivalent. ^b Estimations. ^c Data recalculated.

S o u r c e: Eurostat’s New Cronos Database.

TABL. 16(394). EMISJA TLENKU WĘGLA
EMISSION OF CARBON MONOXIDE

KRAJE	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	COUNTRIES
	w tysiącach ton <i>in thous. t</i>							
UE-27.....	39433,9	37891,2	35694,1	34004,7	34390,7	32240,1	30200,0	EU-27
Belgia.....	1071,8	1008,7	985,5	952,6	898,1	838,7	837,8	Belgium
Bułgaria.....	634,8	583,0	700,4	715,7	754,7	740,3	784,6	Bulgaria
Republika Czeska.....	675,7	682,9	546,1	578,0	571,5	510,8	483,7	Czech Rep.
Dania.....	542,9	558,6	542,9	563,4	558,7	592,1	590,6	Denmark
Niemcy.....	5134,5	4907,4	4634,1	4484,3	4316,8	4200,8	4006,0	Germany
Estonia.....	184,4	189,5	189,4	183,1	174,8	158,1	148,1	Estonia
Grecja.....	1363,6	1275,1	1244,3	1200,5	1155,0	1074,7	956,0	Greece
Hiszpania.....	2997,9	2963,6	2738,8	2821,4	2716,6	2530,5	2432,8	Spain
Francja.....	7131,1	6574,6	6320,2	6025,6	6183,4	5668,4	5179,2	France
Irlandia.....	243,1	233,0	215,0	203,1	193,4	183,5	174,5	Ireland
Włochy.....	5122,8	5057,8	4446,0	4345,7	4182,4	3807,7	3576,3	Italy
Cypr.....	87,4	86,7	83,5	83,7	45,5	41,1	33,6	Cyprus
Łotwa.....	301,9	308,1	305,3	316,2	321,8	327,6	329,7	Latvia
Litwa.....	281,0	217,7	223,6	224,8	184,5	190,4	199,8	Lithuania
Luksemburg.....	14,9	15,5	13,0	12,8	10,5	12,2	0,2	Luxembourg
Węgry.....	592,4	578,8	573,9	599,9	586,8	587,0	568,8	Hungary
Malta.....	0,4	0,4	0,4	0,5	0,4	0,8	0,5	Malta
Niderlandy.....	652,3	619,9	597,3	576,0	575,5	543,4	519,3	Netherlands
Austria.....	959,1	930,4	898,6	900,1	857,5	823,4	785,4	Austria
Polska.....	3471,9^b	3527,8	3409,8	2625,6	3425,8	2521,3^b	2804,1^b	Poland
Portugalia.....	758,3	708,4	696,7	681,7	672,7	644,7	619,3	Portugal
Rumunia.....	1195,6	1237,8	1298,0	1320,5	1718,2	1495,9	1417,2	Romania
Słowenia.....	162,3	154,2	140,6	134,8	121,5	116,8	109,2	Slovenia
Słowacja.....	312,9	315,1	292,3	308,2	309,8	299,4	289,8	Slovakia
Finlandia.....	610,2	603,8	600,4	563,9	550,6	521,8	510,8	Finland
Szwecja.....	710,1	673,0	660,4	650,6	615,5	608,5	578,3	Sweden
Wlk. Brytania.....	4229,6	3879,5	3337,7	2932,3	2688,8	2388,4	2268,2	United Kingdom
Chorwacja.....	380,8	326,0	308,8	324,54 ^a	311,11 ^a	311,11 ^a	.	Croatia
Turcja.....	4587,7	4146,1	4082,1	3981,1	3925,1	3604,7	3604,7	Turkey
Norwegia.....	566,3	553,9	548,1	512,4	475,0	447,8	421,1	Norway
Szwajcaria.....	411,7	400,2	379,3	365,9	348,8	333,7	318,6	Switzerland

a Dane szacunkowe. *b* Dane zrealkulowane.

Ź r ó d ł o: Eurostat’s New Cronos Database.

a Estimations. *b* Data recalculated.

S o u r c e: Eurostat’s New Cronos Database.

TABL. 17(395). EMISJA NIEMETANOWYCH LOTNYCH ZWIĄZKÓW ORGANICZNYCH
EMISSION OF NON-METHANE VOLATILE ORGANIC COMPOUNDS

KRAJE	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	COUNTRIES
	w tysiącach ton <i>in thous. t</i>							
UE-27	11165,8	10759,7	10519,8	10082,2	9947,6	9596,0	9391,5	<i>EU-27</i>
Belgia	249,5	243,3	230,2	223,7	205,4	153,0	149,7	<i>Belgium</i>
Bułgaria	78,9	81,8	291,7	119,0	129,8	147,0	159,2	<i>Bulgaria</i>
Republika Czeska	244,3	219,9	202,8	203,1	203,0	181,8	178,6	<i>Czech Rep.</i>
Dania	129,2	121,9	119,7	114,9	115,9	115,6	110,0	<i>Denmark</i>
Niemcy	1612,5	1523,8	1451,4	1390,1	1402,0	1385,1	1349,1	<i>Germany</i>
Estonia	40,6	40,2	40,3	39,9	40,2	36,2	33,9	<i>Estonia</i>
Grecja	299,1	294,4	288,9	287,8	331,8	288,6	291,4	<i>Greece</i>
Hiszpania	1088,1	1061,2	1022,4	1038,8	1027,3	989,9	964,6	<i>Spain</i>
Francja	1934,6	1810,1	1661,8	1606,0	1504,5	1425,4	1336,4	<i>France</i>
Irlandia	80,9	77,8	71,0	66,9	63,0	61,5	60,4	<i>Ireland</i>
Włochy	1496,2	1425,1	1330,0	1288,6	1258,8	1212,4	1174,0	<i>Italy</i>
Cypr	16,0	15,8	16,0	15,6	12,3	11,5	10,7	<i>Cyprus</i>
Łotwa	56,3	55,1	57,4	59,5	60,1	62,7	65,0	<i>Latvia</i>
Litwa	69,7	66,2	71,6	74,0	67,3	84,1	77,9	<i>Lithuania</i>
Luksemburg	5,9	5,8	5,6	5,6	5,6	5,7	3,2	<i>Luxembourg</i>
Węgry	166,0	162,3	160,2	155,2	157,4	177,5	176,6	<i>Hungary</i>
Malta	3,1	8,4	5,9	6,1	3,8	3,9	3,8	<i>Malta</i>
Niderlandy	219,7	199,3	189,9	174,9	168,1	169,2	164,0	<i>Netherlands</i>
Austria	177,1	188,3	188,8	183,0	176,0	163,7	171,6	<i>Austria</i>
Polska	904,0 ^b	873,4	898,0	892,1	888,4	867,2 ^b	929,4 ^b	<i>Poland</i>
Portugalia	284,1	285,1	286,9	287,0	288,5	286,6	284,5	<i>Portugal</i>
Rumunia	264,6	266,4	282,0	300,7	359,0	332,3	353,4	<i>Romania</i>
Słowenia	51,3	49,6	48,4	47,5	46,2	42,4	41,3	<i>Slovenia</i>
Słowacja	77,8	83,6	81,9	86,8	88,4	82,6	78,4	<i>Slovakia</i>
Finlandia	159,7	155,3	153,8	145,2	140,3	131,5	132,6	<i>Finland</i>
Szwecja	220,3	208,2	206,0	207,0	203,0	199,6	194,8	<i>Sweden</i>
Wlk Brytania	1338,4	1237,4	1157,5	1063,1	1001,6	960,8	910,0	<i>United Kingdom</i>
Chorwacja	84,1	78,8	85,7	86,73 ^a	91,98 ^a	91,98 ^a	.	<i>Croatia</i>
Turcja	1044,8	934,6	968,2	1012,8	998,6	1068,6	1068,6	<i>Turkey</i>
Norwegia	379,8	389,7	343,8	298,3	265,8	221,4	196,1	<i>Norway</i>
Szwajcaria	140,4	133,0	124,1	115,5	106,6	103,5	101,0	<i>Switzerland</i>

^a Dane szacunkowe. ^b Dane zrekalkulowane.
Źródło: Eurostat's New Cronos Database.
^a Estimations. ^b Data recalculated.
Source: Eurostat's New Cronos Database.

TABL. 18(396). EMISJA GAZÓW CIEPLARNIANYCH ^a
EMISSION OF GREENHOUSE GASES ^a

KRAJE	1996	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	Cel do osiągnięcia w 2010 ^b Target in 2010 ^b	COUNTRIES
	w % do roku bazowego = 100 in % to base year = 100										
UE - 27	95,5	90,8	91,8	91,0	92,6	92,6	91,9	91,8	90,7	.	EU -27
Belgia	106,0	99,6	99,4	98,1	100,0	99,9	97,4	93,7	90,1	92,5	Belgium
Bułgaria	65,0	52,2	52,4	50,2	54,1	53,6	53,6	54,2	57,2	92,0	Bulgaria
Republika Czeska	82,2	75,8	76,9	74,7	75,1	75,7	75,3	76,8	77,6	92,0	Czech Republic
Dania	129,1	97,8	100,1	99,0	106,3	97,7	91,6	102,5	96,1	79,0	Denmark
Niemcy	90,4	81,8	83,2	81,7	81,7	80,9	78,6	79,5	77,6	79,0	Germany
Estonia	50,8	43,1	43,6	42,4	46,6	47,7	46,1	45,0	51,7	92,0	Estonia
Grecja	106,5	118,8	119,8	119,4	123,3	123,4	123,2	119,7	123,2	125,0	Greece
Hiszpania	107,4	133,1	133,2	139,1	141,6	147,0	152,2	149,5	153,6	115,0	Spain
Francja	101,3	98,7	99,0	97,4	97,9	97,9	98,2	96,1	94,2	100,0	France
Irlandia	110,4	124,0	127,1	123,7	123,3	123,4	126,3	125,3	124,5	113,0	Ireland
Włochy	101,3	106,3	107,4	107,5	110,4	111,0	111,0	108,9	106,9	93,5	Italy
Cypr	125,3	170,9	170,2	170,6	171,2	174,7	180,3	182,4	185,3	.	Cyprus
Łotwa	48,5	39,0	41,5	41,5	42,1	42,2	43,3	45,0	46,6	92,0	Latvia
Litwa	47,1	38,8	40,9	41,7	42,2	43,7	45,7	46,3	50,1	92,0	Lithuania
Luksemburg	79,2	75,7	78,1	86,1	89,4	100,9	101,7	101,0	98,1	72,0	Luxembourg
Węgry	70,6	67,6	69,1	67,6	70,4	69,2	69,7	68,3	65,8	94,0	Hungary
Malta	119,7	126,9	133,6	134,9	142,5	141,1	144,2	145,3	149,0	.	Malta
Niderlandy	108,9	100,7	101,3	101,1	101,7	102,4	99,6	97,9	97,4	94,0	Netherlands
Austria	105,9	102,6	107,6	110,1	117,8	116,1	117,4	115,8	111,3	87,0	Austria
Polska	79,6	69,0	68,3	65,9	68,1	68,2	68,6	70,9	70,8	94,0	Poland
Portugalia	112,8	135,8	139,6	147,6	139,3	143,4	148,3	140,8	136,1	127,0	Portugal
Rumunia	68,3	48,7	50,5	52,7	55,2	55,9	53,7	55,3	54,7	92,0	Romania
Słowenia	95,0	92,9	97,2	98,5	97,0	98,5	100,1	101,1	101,8	92,0	Slovenia
Słowacja	71,1	67,2	69,5	68,0	69,7	69,4	68,5	67,9	65,2	92,0	Slovakia
Finlandia	108,8	97,9	105,3	108,2	119,0	113,4	96,8	112,6	110,3	100,0	Finland
Szwecja	107,2	94,5	95,3	96,4	97,3	96,6	93,1	92,7	90,7	104,0	Sweden
Wlk. Brytania	93,7	86,8	87,2	84,5	85,1	84,8	84,1	83,5	82,0	87,5	United Kingdom
Chorwacja	72,4	82,7	86,6	89,7	95,4	95,1	97,0	98,1	103,2	95,0	Croatia
Turcja	142,4	164,6	154,1	159,1	168,3	174	183,7	195,6	219,1	.	Turkey
Islandia	96,3	110,8	109,9	110,6	109,6	111,1	109,7	125,8	134,9	110,0	Iceland
Norwegia	106,2	107,5	110,0	107,4	108,8	110,3	108,2	107,8	110,9	101,0	Norway
Szwajcaria	98,1	97,8	99,4	97,5	99,4	100,4	101,7	100,7	97,1	92,0	Switzerland

^a Dla większości krajów przyjęto jako rok bazowy – 1990, w przypadku Polski jest to 1988 r.; dane wyrażone w ekwiwalencie dwutlenku węgla. ^b Zgodnie z Protokołem z Kioto.

Źródło: Eurostat’s New Cronos Database.

^a For the most countries base year is 1990, for Poland it is 1988; data in carbon dioxide equivalents ^b In accordance to Kyoto Protocol.

Source: Eurostat’s New Cronos Database.

TABL. 19(397). EMISJA GAZÓW CIEPLARNIANYCH WEDŁUG RODZAJÓW
EMISSION OF GREENHOUSE GASES BY KINDS

KRAJE	Dwutlenek węgla <i>Carbon dioxide</i>			Metan <i>Methane</i>			Podtlenek azotu <i>Nitrous oxide</i>			COUNTRIES
	1995	2000	2006	1995	2000	2006	1995	2000	2006	
	w milionach ton <i>in mln t</i>			w tysiącach ton <i>in thous. t</i>						
UE-27.....	4141,4	4099,8	4257,6	25791,3	22846,0	19960,0	1486,2	1353,1	1255,7	<i>EU -27</i>
Belgia.....	123,7	123,8	119,1	470,0	417,8	337,4	37,6	37,2	28,9	<i>Belgium</i>
Bułgaria.....	66,4	50,5	55,1	750,3	626,1	544,3	19,0	16,0	13,7	<i>Bulgaria</i>
Republika Czeska....	131,1	126,8	127,9	649,7	574,9	568,2	26,1	24,9	23,8	<i>Czech Republic</i>
Dania.....	60,5	53,1	57,6	284,3	280,4	262,7	30,3	26,8	21,0	<i>Denmark</i>
Niemcy.....	920,8	883,4	880,3	3879,8	3081,2	2184,7	249,4	190,5	203,0	<i>Germany</i>
Estonia	17,8	15,3	16,0	93,9	93,2	95,1	3,5	3,2	2,7	<i>Estonia</i>
Grecja.....	87,0	103,7	109,7	431,6	421,1	400,2	35,5	35,8	33,3	<i>Greece</i>
Hiszpania	255,6	307,7	359,6	1478,5	1705,0	1786,5	85,6	105,3	97,0	<i>Spain</i>
Francja	388,8	402,6	404,3	3290,1	3051,9	2670,5	288,1	248,1	208,7	<i>France</i>
Irlandia	35,5	44,9	47,3	657,1	644,7	632,7	32,0	32,4	27,2	<i>Ireland</i>
Włochy.....	445,9	464,3	488,0	2100,9	2109,1	1817,1	124,9	131,9	113,3	<i>Italy</i>
Cypr	5,6	6,8	8,2	39,4	40,9	44,5	2,1	2,4	2,8	<i>Cyprus</i>
Łotwa	9,1	7,0	8,3	96,6	82,8	82,8	4,4	4,0	5,1	<i>Latvia</i>
Litwa.....	15,2	12,1	14,5	173,9	153,8	160,4	10,1	13,0	16,8	<i>Lithuania</i>
Luksemburg	9,3	9,0	12,1	22,4	23,2	22,1	1,7	2,0	2,1	<i>Luxembourg</i>
Węgry.....	62,1	59,2	60,4	391,3	393,9	371,8	28,5	30,8	31,0	<i>Hungary</i>
Malta	2,3	2,3	2,6	18,6	15,5	21,5	0,1	0,1	0,1	<i>Malta</i>
Niderlandy.....	170,6	169,7	172,2	1132,1	915,7	775,4	68,7	61,4	54,7	<i>Netherlands</i>
Austria.....	64,0	65,9	77,3	406,8	362,9	330,3	21,4	20,3	17,4	<i>Austria</i>
Polska ^a	366,2	320,6	329,6	2078,5	1857,3	1772,9	99,4	93,2	95,1	<i>Poland ^a</i>
Portugalia	53,2	63,6	64,5	534,9	548,8	564,0	18,7	20,2	19,4	<i>Portugal</i>
Rumunia.....	129,5	95,3	111,0	1598,8	1325,2	1383,8	62,1	49,1	51,5	<i>Romania</i>
Słowenia.....	15,0	15,2	16,9	103,2	106,2	102,8	3,9	4,3	4,2	<i>Slovenia</i>
Słowacja.....	43,9	40,2	40,0	221,2	223,1	220,4	13,2	11,4	13,0	<i>Slovakia</i>
Finlandia	58,0	57,0	68,1	289,2	256,2	216,0	23,1	22,1	22,1	<i>Finland</i>
Szwecja	58,0	53,4	51,5	318,0	289,6	262,3	27,0	25,5	24,3	<i>Sweden</i>
Wlk. Brytania.....	546,6	546,9	554,8	4280,7	3246,0	2331,0	170,6	140,1	123,2	<i>United Kingdom</i>
Chorwacja	17,1	20,1	23,7	127,8	125,6	148,1	10,3	11,2	11,6	<i>Croatia</i>
Turcja	172,0	223,8	284,4 ^b	2025,7	2346,1	2361,8 ^b	20,4	18,5	11,6 ^b	<i>Turkey</i>
Islandia.....	2,3	2,8	3,0	21,6	21,6	22,0	1,1	1,2	1,1	<i>Iceland</i>
Norwegia.....	37,8	41,6	43,3	235	233,7	209,9	14,2	14,6	14,1	<i>Norway</i>
Szwajcaria	43,3	43,9	45,6	189,9	176,0	168,5	11,3	11,1	10,6	<i>Switzerland</i>

^a Dane Krajowego Centrum Inwentaryzacji Emisji, zatwierdzone przez Min. Środowiska. ^b Dane szacunkowe

Ź r ó d ł o: Eurostat's New Cronos Database.

^a Data of National Emission Centre, approved by the Ministry of Environment. ^b Estimations

S o u r c e: Eurostat's New Cronos Database.

TABL. 20(398). EMISJA GAZÓW CIEPLARNIANYCH WEDŁUG ŹRÓDEŁ ^a
GREENHOUSE GAS EMISSIONS BY SECTOR ^a

KRAJE	Ogółem <i>Total</i>	Przemysł energe- tyczny <i>Energy indus- tries</i>	Przemysł wytwór- czy i bu- downic- two <i>Manufac- turing and constru- ction</i>	Tran- sport <i>Tran- sport</i>	Proce- sy prze- mys- łowe <i>Indus- trial proces- ses</i>	Rolni- ctwo <i>Agri- cul- ture</i>	Odpady <i>Waste</i>	Inne źródła energe- tyczne <i>Other energy</i>	Inne źródła poza- energe- tyczne <i>Other non- energy</i>	COUNTRIES
	w milionach ton <i>in mln t</i>									
UE-27	5045,4	1610,7	643,2	982,5	430,6	462,2	141,2	676,0	12,4	EU-27
Belgia	131,3	27,0	26,4	25,9	13,7	9,6	1,1	26,8	0,3	Belgium
Bułgaria	75,8	33,1	10,8	8,3	7,1	5,0	7,7	1,8	0,1	Bulgaria
Republika Czeska	150,8	61,6	25,1	19,2	15,6	7,8	3,6	12,1	0,5	Czech Rep.
Dania	66,6	25,5	5,8	14,2	2,5	10,1	1,4	6,7	0,1	Denmark
Niemcy	956,1	389,7	90,1	153,2	116,1	51,5	11,5	129,9	3,3	Germany
Estonia	22,0	14,5	1,0	2,6	0,9	1,3	0,7	0,5	0,0	Estonia
Grecja	131,9	59,1	10,5	23,8	9,1	11,3	3,2	13,1	0,2	Greece
Hiszpania	442,3	123,0	68,3	112,3	34,9	46,4	14,0	37,7	1,7	Spain
Francja	531,1	67,3	78,1	136,9	40,3	95,7	10,0	95,8	1,4	France
Irlandia	69,2	14,9	6,3	14,4	3,3	17,8	1,9	10,6	0,1	Ireland
Włochy	552,8	158,6	80,6	129,2	36,3	37,2	18,5	83,1	2,1	Italy
Cypr	10,1	3,9	1,2	2,3	0,9	0,8	0,7	0,4	0,0	Cyprus
Łotwa	12,1	2,0	1,2	3,8	0,3	2,1	0,8	1,7	0,1	Latvia
Litwa	24,7	5,0	1,6	5,2	5,5	4,3	1,4	1,5	0,1	Lithuania
Luksemburg	12,9	1,4	1,8	6,7	0,8	0,7	0,1	1,4	0,0	Luxembourg
Węgry	75,9	20,6	7,9	12,8	5,2	9,5	4,1	13,5	0,2	Hungary
Malta	3,0	2,0	0,1	0,5	0,1	0,1	0,2	0,1	0,0	Malta
Niderlandy	207,5	65,9	27,8	35,7	14,5	18,4	6,0	36,4	0,2	Netherlands
Austria	88,0	14,0	15,8	24,2	11,3	8,0	2,2	11,1	0,4	Austria
Polska	398,9	183,6	34,9	38,8	33,3	35,0	8,1	50,7	0,7	Poland
Portugalia	81,8	19,9	10,9	19,5	8,6	7,6	7,7	5,7	0,4	Portugal
Rumunia	152,3	48,6	19,6	12,9	22,2	19,6	6,4	12,1	0,2	Romania
Słowenia	20,7	6,6	2,3	5,4	1,2	2,1	0,7	1,9	0,0	Slovenia
Słowacja	47,0	10,3	12,5	6,7	5,8	3,2	2,3	5,0	0,1	Slovakia
Finlandia	78,4	30,8	11,4	14,8	6,7	5,5	2,4	6,5	0,1	Finland
Szwecja	65,4	10,8	10,7	20,8	6,5	8,4	1,9	4,7	0,3	Sweden
Wlk. Brytania	636,7	211,3	80,4	132,6	27,8	43,2	22,8	105,2	0,0	U. Kingdom
Chorwacja	32,4	7,7	3,9	6,6	4,1	3,4	0,9	3,4	0,2	Croatia
Turcja	372,6	106,9	80,5	51,8	26,2	26,3	31,9	47,3	.	Turkey
Islandia	4,5	0,0	0,4	1,0	1,6	0,5	0,2	0,6	0,0	Iceland
Norwegia	55,1	12,8	3,6	15,9	9,2	4,3	1,3	3,4	0,2	Norway
Szwajcaria	51,3	3,5	5,9	16,4	3,1	5,4	0,7	16,0	0,2	Switzerland

^a W ekwiwalencie dwutlenku węgla. Dane dotyczą 2007r.

Ź r ó d ł o: Eurostat’s New Cronos Database.

^a Data expressed in carbon dioxide equivalent. Data concern 2007.

S o u r c e: Eurostat’s New Cronos Database.

TABL. 21(399). EMISJA DWUTLENKU WĘGLA NA 1 MIESZKAŃCA
 EMISSION OF CARBON DIOXIDE PER CAPITA

KRAJE	Na 1 mieszkańca w tonach Per capita in tonnes								COUNTRIES
	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	
UE-27	8,5	8,6	8,6	8,7	8,7	8,6	8,6	8,4	EU-27
Belgia	12,1	12,1	11,9	12,2	12,2	11,8	11,3	10,8	Belgium
Bułgaria	6,2	6,5	6,3	6,9	6,8	7,0	7,2	7,7	Bulgaria
Republika Czeska	12,4	12,6	12,2	12,4	12,4	12,3	12,5	12,6	Czech Rep.
Dania	9,9	10,2	10,1	11,0	10,0	9,3	10,7	9,7	Denmark
Niemcy	10,7	10,9	10,7	10,8	10,7	10,3	10,5	10,2	Germany
Estonia	11,4	11,6	11,4	12,7	12,9	12,5	12,2	14,2	Estonia
Grecja	9,5	9,6	9,6	9,9	9,9	10,0	9,8	10,1	Greece
Hiszpania	7,6	7,6	8,0	8,0	8,2	8,5	8,1	8,2	Spain
Francja	6,7	6,7	6,6	6,6	6,6	6,6	6,4	6,2	France
Irlandia	11,8	12,2	11,6	11,3	11,3	11,5	11,1	10,9	Ireland
Włochy	8,1	8,2	8,2	8,4	8,4	8,4	8,2	8,0	Italy
Cypr	11,1	10,8	10,5	10,4	10,4	10,5	10,6	10,6	Cyprus
Łotwa	3,0	3,2	3,2	3,3	3,3	3,4	3,6	3,8	Latvia
Litwa	3,4	3,7	3,7	3,8	4,0	4,2	4,3	4,7	Lithuania
Luksemburg	20,4	20,9	23,1	23,8	26,6	26,5	25,9	24,7	Luxembourg
Węgry	5,7	5,9	5,8	6,1	5,9	6,1	5,9	5,7	Hungary
Malta	6,0	6,2	6,2	6,6	6,4	6,6	6,5	6,6	Malta
Niderlandy	10,7	10,9	10,9	11,1	11,1	10,8	10,6	10,5	Netherlands
Austria	8,2	8,7	8,9	9,6	9,5	9,6	9,4	8,9	Austria
Polska ^a	8,3	8,3	8,0	8,3	8,3	8,3	8,6	8,6	Poland^a
Portugalia	6,2	6,3	6,7	6,2	6,4	6,6	6,2	5,9	Portugal
Rumunia	4,2	4,5	4,9	5,1	5,2	4,9	5,1	5,1	Romania
Słowenia	7,6	8,1	8,2	8,0	8,2	8,3	8,4	8,4	Slovenia
Słowacja	7,5	7,8	7,4	7,7	7,6	7,6	7,4	7,1	Slovakia
Finlandia	11,0	11,9	12,4	13,8	13,0	10,7	12,9	12,5	Finland
Szwecja	6,0	6,1	6,2	6,2	6,2	5,9	5,8	5,6	Sweden
Wlk. Brytania	9,3	9,5	9,2	9,3	9,3	9,2	9,1	8,9	U. Kingdom
Chorwacja	4,5	4,7	4,9	5,3	5,2	5,3	5,3	5,6	Croatia
Turcja	3,3	3,0	3,1	3,3	3,4	3,6	3,8	4,3	Turkey
Islandia	9,8	9,7	9,9	9,8	10,0	9,7	.	.	Iceland
Norwegia	9,3	9,5	9,3	9,5	9,6	9,3	9,3	9,5	Norway
Szwajcaria	6,1	6,2	6,0	6,1	6,1	6,2	6,1	.5.8	Switzerland

a Dane Krajowego Centrum Inwentaryzacji Emisji, zatwierdzone przez Min. Środowiska.

Ź r ó d ł o: Eurostat's New Cronos Database.

a Data of National Emission Centre, approved by the Ministry of Environment.

S o u r c e: Eurostat's New Cronos Database.

TABL. 22(400). WYTWARZANIE ODPADÓW WEDŁUG WYBRANYCH DZIAŁÓW EUROPEJSKIEJ KLASYFIKACJI DZIAŁALNOŚCI ^a
GENERATION OF WASTE BY CHOSEN DIVISIONS OF THE EUROPEAN CLASSIFICATION OF ACTIVITIES ^a

KRAJE	Ogółem <i>Total</i>	Rolnic- two i leśnic- two (01-02) <i>Agriculture and forestry (01 – 02)</i>	Górnictwo (10-14) <i>Mining (10-14)</i>	Przetwórstwo przemysłowe (15-37) <i>Manufacturing industry (15-37)</i>	Produk- cja energii (40) <i>Energy produc- tion (40)</i>	Pobór, rozpro- wadza- nie i uzdatnia- nie wody (41) <i>Water purifica- tion and distribu- tion (41)</i>	Budo- wni- ctwo (45) <i>Construc- tion (45)</i>	Inne <i>Other</i>	Odpady komu- nalne <i>Municipal waste</i>	COUNTRIES
w tysiącach ton <i>in thousands tonnes</i>										
Kanada	.	.	.	.	.	.	.	.	13380	<i>Canada</i>
Meksyk.....	.	.	.	.	.	.	.	.	36090	<i>Mexico</i>
St. Zjedn. Ameryki	.	.	.	.	.	.	.	.	222860	<i>USA</i>
Japonia	455180	90430	13770	122880	6970	8310	76150	3860	54930	<i>Japan</i>
Korea.....	110780	.	.	38330	.	.	54200	.	18250	<i>Korea</i>
Australia.....	32380	.	.	9470	.	.	13740	.	8900	<i>Australia</i>
Nowa Zelandia	3290	150	.	800	.	.	800	.	1540	<i>New Zealand</i>
Austria.....	54000	.	.	.	.	1910	28600	18900	4590	<i>Austria</i>
Belgia.....	36360	1150	120	13650	850	200	10490	6300	4750	<i>Belgium</i>
Rep. Czeska...	24940	460	650	6040	2310	650	9110	2770	2950	<i>Czech Rep.</i>
Dania.....	14210	.	.	1850	1080	820	5270	1850	3340	<i>Denmark</i>
Finlandia	65790	860	23820	15710	1570	510	20840	100	2370	<i>Finland</i>
Francja	128610	.	.	90000	.	960	.	.	33780	<i>France</i>
Niemcy.....	339370	.	50450	53010	.	.	187480	.	48430	<i>Germany</i>
Grecja.....	.	.	.	.	.	.	5000	.	4710	<i>Greece</i>
Węgry.....	29990	.	13080	5200	3330	.	1740	2050	4590	<i>Hungary</i>
Islandia.....	490	50	-	50	-	-	20	230	150	<i>Iceland</i>
Irlandia	57160	.	4050	5300	290	60	2680	.	3000	<i>Ireland</i>
Włochy.....	138620	440	900	37780	2800	13550	46460	5530	31150	<i>Italy</i>
Luksemburg ..	8300	.	50	730	-	130	6980	90	310	<i>Luxembourg</i>
Niderlandy.....	61290	2390	90	16900	1430	170	24000	6150	10160	<i>Netherlands</i>
Norwegia.....	9790	160	190	3800	40	.	1500	2260	1840	<i>Norway</i>
Polska	133960	.	39620	58440	19840	3280	240	2740	9350	<i>Poland</i>
Portugalia	17710	.	3630	8980	320	50	.	110	4620	<i>Portugal</i>
Słowacja.....	16590	4490	.	8680	.	260	1690	.	1400	<i>Slovakia</i>
Hiszpania.....	.	.	21780	28510	5940	.	.	9510	27590	<i>Spain</i>
Szwecja	105710	.	58640	29470	1250	920	11270	.	4170	<i>Sweden</i>
Szwajcaria	18140	.	.	1130	.	210	11900	.	4910	<i>Switzerland</i>
Turcja.....	64350	.	.	17500	13890	3240	.	.	29740	<i>Turkey</i>
Wlk. Brytania.....	323430	540	96390	45000	6180	1390	109000	30320	36120	<i>UK</i>

^a Dane dotyczą ostatniego dostępnego roku, przy czym dane sprzed 1998 r. nie są brane pod uwagę.

Ź r ó ł o: „OECD Environmental Data. Compendium 2006/2007”, OECD 2007.

^a Data concern the last available year, data prior to 1998 are not considered.

S o u r c e: „OECD Environmental Data. Compendium 2006/2007”, OECD 2007.

TABL. 23(401). ODPADY KOMUNALNE ^a
MUNICIPAL WASTE ^a

KRAJE	Wytwarzane <i>Generated</i>		Składowane <i>Landfilled</i>		Spalane <i>Incinerated</i>		COUNTRIES
	2000	2007	2000	2007	2000	2007	
	w kilogramach na 1 mieszkańca <i>per capita in kg</i>						
UE-27.....	524	522	288	213	79	104	<i>EU-27</i>
Belgia.....	474	492	73	21	156	162	<i>Belgium</i>
Bułgaria.....	516	468	399	388	0	0	<i>Bulgaria</i>
Rep. Czeska.....	334	294	282	243	31	36	<i>Czech Rep.</i>
Dania.....	665	801	67	41	352	427	<i>Denmark</i>
Niemcy.....	643	564	165	3	133	192	<i>Germany</i>
Estonia	440	536	438	291	0	1	<i>Estonia</i>
Grecja.....	408	448	372	345	0	0	<i>Greece</i>
Hiszpania.....	662	588	339	350	37	58	<i>Spain</i>
Francja	516	541	220	185	169	194	<i>France</i>
Irlandia	603	788	554	467	0	0	<i>Ireland</i>
Włochy.....	509	550	385	286	41	67	<i>Italy</i>
Cypr	680	754	613	658	0	0	<i>Cyprus</i>
Łotwa	270	377	252	322	0	2	<i>Latvia</i>
Litwa.....	363	400	344	368	0	0	<i>Lithuania</i>
Luksemburg	658	694	138	130	284	245	<i>Luxembourg</i>
Węgry.....	445	456	376	341	34	38	<i>Hungary</i>
Malta	535	652	455	606	0	0	<i>Malta</i>
Niderlandy.....	616	630	57	14	190	200	<i>Netherlands</i>
Austria.....	581	597	196	86	65	180	<i>Austria</i>
Polska	316 ^b	322	310	239	0	1	<i>Poland</i>
Portugalia	472	435	338	297	96	91	<i>Portugal</i>
Rumunia.....	363	379	302	284	0	0	<i>Romania</i>
Słowenia.....	513	441	402	342	0	0	<i>Slovenia</i>
Słowacja.....	254	309	196	240	39	33	<i>Slovakia</i>
Finlandia	503	507	306	267	52	59	<i>Finland</i>
Szwecja	428	518	98	21	164	240	<i>Sweden</i>
Wlk. Brytania.....	578	572	469	324	42	53	<i>U. Kingdom</i>
Chorwacja	.	.	.	.	.	.	<i>Croatia</i>
Turecja.....	458	430	357	359	0	0	<i>Turkey</i>
Islandia.....	466	566	351	380	57	49	<i>Iceland</i>
Norwegia.....	615	824	336	262	90	132	<i>Norway</i>
Szwajcaria	657	724	40	0	320	0	<i>Switzerland</i>

a Niektóre dane obejmują szacunki. *b* Dane dotyczą odpadów zebranych.

Ź r ó d ł o: Eurostat’s New Cronos Database.

a Some data cover estimations. *b* Collected waste.

S o u r c e: Eurostat’s New Cronos Database.

TABL. 24(402). REAKTORY JĄDROWE (DZIAŁAJĄCE I W BUDOWIE) W 2007 R. (Stan w dniu 31XII)
NUCLEAR REACTORS IN 2007 (*As of 31XII*)

KRAJE	Reaktory Reactors							COUNTRIES
	działające in operation				w budowie under construction			
	liczba bloków no of units	moc elektryczna MW(e) electric power MW(e)	udział w energii elektry- cznej dostar- czanej w kraju share of total electric energy		liczba bloków no of units	moc elektryczna MW(e) electric power MW(e)		
			ogółem total	w % in %		ogółem total	w % in %	
OGÓŁEM	439 ^a	372208 ^a	100,0	-	33 ^b	27193 ^b	100,0	TOTAL
Argentyna.....	2	935	0,25	6,20	1	692	2,53	Argentina
Armenia	1	376	0,10	43,48	-	-	-	Armenia
Belgia	7	5824	1,56	54,05	-	-	-	Belgium
Brazylia	2	1795	0,48	2,84	-	-	-	Brazil
Bułgaria	2	1906	0,51	32,10	2	1906	7,00	Bulgaria
Kanada	18	12610	3,39	14,70	-	-	-	Canada
Chiny.....	11	8572	2,30	1,92	5	4220	15,41	China
Rep. Czeska.....	6	3619	0,97	30,25	-	-	-	Czech Rep.
Finlandia	4	2696	0,72	28,94	1	1600	5,84	Finland
Francja	59	63260	17,0	76,85	1	1600	5,84	France
Niemcy.....	17	20430	5,49	27,28	-	-	-	Germany
Węgry.....	4	1829	0,49	36,81	-	-	-	Hungary
Indie	17	3782	1,02	2,52	6	2910	10,62	India
Iran	-	-	-	-	1	915	3,34	Iran
Japonia	55	47587	12,79	27,54	1	866	3,16	Japan
Korea Płd.	20	17451	4,69	35,34	3	2880	10,51	Korea Rep.
Litwa	1	1185	0,32	64,36	-	-	-	Lithuania
Meksyk.....	2	1360	0,37	4,56	-	-	-	Mexico
Niderlandy.....	1	482	0,13	4,10	-	-	-	Netherlands
Pakistan	2	425	0,11	2,34	1	300	1,10	Pakistan
Rumunia	2	1305	0,35	13,02	-	-	-	Romania
Rosja	31	21743	5,84	15,97	6	3639	13,38	Russian Fed.
Republika Południowej Afryki	2	1800	0,48	5,45	-	-	-	South Africa
Słowacja	5	2034	0,55	54,30	-	-	-	Slovakia
Słowenia.....	1	666	0,18	41,57	-	-	-	Slovenia
Hiszpania.....	8	7450	2,00	17,44	-	-	-	Spain
Szwecja	10	9034	2,43	46,12	-	-	-	Sweden
Szwajcaria	5	3220	0,87	40,03	-	-	-	Switzerland
Wielka Brytania	19	10222	2,75	15,12	-	-	-	UK
Ukraina.....	15	13107	3,52	48,09	2	1900	6,94	Ukraine
Stany Zjednoczone Ameryki ...	104	100582	27,02	19,39	1	1165	4,25	USA

^a W tym Tajwan, gdzie funkcjonowało 6 bloków dostarczających do sieci 4921 MW mocy elektrycznej co stanowiło 1,32 % światowej mocy reaktorów jądrowych. ^b W tym Tajwan, gdzie w budowie były 2 reaktory o mocy 2600 MW co stanowiło 9,49 % mocy reaktorów w budowie.

Źródło: publikacja MAEA „Nuclear Power Reactors in the World”. Reference Data Series NO 2, IAEA, April 2008.

^a Includes Taiwan with 6 units in operation providing 4921 MW(e) of electric power which accounts for 1,32% of world nuclear reactors' power. ^b Includes Taiwan with 2 units under construction providing 2600 MW(e) which accounts for 9,49 % of reactors' under construction power.

Source: MAEA publication „Nuclear Power Reactors in the World”. Reference Data Series NO 2, IAEA, April 2008.

**TABL. 25(403). POWIERZCHNIA LASÓW I INNYCH TERENÓW LEŚNYCH W PAŃSTWACH CZŁONKOWSKICH
MINISTERIALNYCH KONFERENCJI OCHRONY LASÓW W EUROPIE (MCPFE)
AREA OF FORESTS AND OTHER LAND AREAS IN THE MEMBER STATES OF THE MNISTRY CONFERENCE
OF FOREST PROTECTION IN EUROPE**

KRAJE	Ogółem w tys. ha <i>Total in thous. ha</i>	Lesistość w % <i>Forests in %</i>	Powierzchnia lasów i innych terenów leśnych <i>Forest and other wooded land</i>							<i>COUNTRIES</i>
			lasy <i>forests</i>					inne tereny leśne <i>other woodem land</i>	na jednego mieszkańca w hektarach <i>per capita in hectares</i>	
			razem <i>total</i>	naturalne <i>undis- turbed by men</i>	naturalne zmodyfi- kowane <i>modi- fied natural</i>	półnatu- ralne <i>semi- natural</i>	planta- cje <i>plan- tations</i>			
Albania	1055	29,0	794	85	621	0	89	261	0,33	<i>Albania</i>
Austria	3980	46,7	3862	34,0 ^a	.	3806,0 ^a	0 ^a	118	0,49	<i>Austria</i>
Belgia	694	22,0	667	0	0	392	275	27	0,07	<i>Belgium</i>
Białoruś	8808	38,0	7894	400	5712	1780	2	914	0,90	<i>Belarus</i>
Bośnia i Hercegowina .	2734	43,1	2185	2	1184	857	142	549	0,71	<i>Bosnia and Herzegovina</i>
Bułgaria	3652	32,8	3625	257	.	2365	969	27	0,47	<i>Bulgaria</i>
Chorwacja	2481	38,2	2135	10	2063	0	61	346	0,55	<i>Croatia</i>
Cypr	388	18,9	174	22	111	36	5	214	0,50	<i>Cyprus</i>
Dania	636	11,8	500	0	6	179	315	136	0,12	<i>Denmark</i>
Estonia	2366	53,9	2284	142	1390	751	1	82	1,76	<i>Estonia</i>
Finlandia	23479	73,9	22500	1419	0	21081	0	802	4,50	<i>Finland</i>
Francja	17531	28,3	15554	30	.	13556	1968	1708	0,29	<i>France</i>
Grecja	6532	29,1	3752	0	3618	0	134	2780	0,59	<i>Greece</i>
Hiszpania	28214	35,9	17915	812	11582	4050	1471	10299	0,68	<i>Spain</i>
Irlandia	710	9,7	669	0	0	90	579	41	0,18	<i>Ireland</i>
Islandia	158	0,5	46	0	17	0	29	104	0,54	<i>Island</i>
Lichtenstein ..	7	43,1	7	2	5	.	0	0	0,21	<i>Lichtenstein</i>
Litwa	2238	33,5	2099	26	1548	384	141	77	0,65	<i>Lithuania</i>
Luksemburg .	88	33,5	87	.	.	58	28	1	0,20	<i>Luxembourg</i>
Łotwa	3085	47,4	2941	14	2282	644	1	115	1,34	<i>Latvia</i>
Malta	0,347	1,1	0,347	0	0	0	0	0	0,00	<i>Malta</i>
Mołdowa	360	10,0	329	0	328	0	1	31	0,09	<i>Moldova</i>
Niderlandy	365	10,8	365	0	0	361	4	0	0,02	<i>Netherlands</i>
Niemcy	11076	31,7	11076	0	0	11076	0	.	0,13	<i>Germany</i>
Norwegia	12000	30,7	9387	250	.	8875	262	2613	2,62	<i>Norway</i>
P o l s k a	9192	30,0	9192	53	.	9107	32	.	0,24	<i>Poland</i>
Portugalia	3867	41,3	3783	55	.	2494	1234	84	0,37	<i>Portugal</i>
Republika Czeska	2744	34,3	2648	0	14	2634	0	0	0,27	<i>Czech Rep.</i>
Rosja	887673	47,9	808790	255470	536358	.	16963	74185	6,22	<i>Russian Fed.</i>
Rumunia	6628	27,7	6370	233	651	5339	149	258	0,30	<i>Romania</i>
Słowacja	1961	40,1	1929	24	946	940	19	.	0,36	<i>Slovakia</i>
Słowenia	1332	62,8	1264	119	1107	38	0	44	0,67	<i>Slovenia</i>
Szwajcaria	1288	30,9	1221	14	15	1188	4	67	0,17	<i>Switzerland</i>
Szwecja	32138	66,9	27528	4726	.	22135	667	3257	3,58	<i>Sweden</i>
Turcja	20864	13,2	10175	975	5925	738	2537	10689	0,29	<i>Turkey</i>
Ukraina	10523	16,5	9575	59	4729	4399	388	41	0,22	<i>Ukraine</i>
Węgry	2071	21,5	1976	0	415	1016	545	0	0,21	<i>Hungary</i>
W. Brytania...	2889	11,8	2845	0	646	275	1924	20	0,05	<i>UK</i>
Włochy	11026	33,9	9979	.	.	.	146	1047	0,19	<i>Italy</i>

^a Dane dotyczą lat 1992-1996. ^b Dane dot. lat 1994-1997. ^c Dane dot. lat 1991-2000. ^d Dane dot. 1994 r. ^e Dane dot. 1997 r. ^f Dane dot. lat 1994-1996. ^g Dane dot. lat 1997-2001. ^h Dane dot. lat 1990-1997.

Ź r ó d ł o: „State of Europe’s Forest Management in Europe. The MCPFE Report on Sustainable Forest Management in Europe”, UNECE/FAO, Austria 2003. “Global Forest Resources Assessment 2005”, FAO, Rome 2006.

^a Data concern 1992-1996. ^b Data concern 1994-1997. ^c Data concern 1991-2000. ^d Data concern 1994 r. ^e Data concern 1997 r. ^f Data concern 1994-1996. ^g Data concern 1997-2001. ^h Data concern 1990-1997.

S o u r c e: „State of Europe’s Forest Management in Europe. The MCPFE Report on Sustainable Forest Management in Europe”, UNECE/FAO, Austria 2003. “Global Forest Resources Assessment 2005”, FAO, Rome 2006.

TABL. 26(404). TRENDY ZMIAN USZKODZENIA (DEFOLIACJI) DRZEW W NIEKTÓRYCH KRAJACH EUROPY
TRENDS OF CHANGES OF TREES DAMAGE (DEFOLIATION) IN SELECTED EUROPEAN COUNTRIES

KRAJE	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008		COUNTRIES
	klasy defoliacji 2 – 4 defoliation classes 2-4								zmiana w stosunku do 2007 r. w punktach procentowych change % points 2006 /2007		
	udział drzew w % trees share in %										
Albania.....	10,1	10,2	13,1	.	12,2	.	11,1	.	.	x	Albania
drzewa: iglaste	12,3	12,4	15,5	.	14	.	13,6	.	.	x	conifer
liściaste	8,4	8,4	10,7	.	10,3	.	8,5	.	.	x	broadleaves
Austria ^a	8,9	9,7	10,2	11,1	13,1	14,8	15,0	.	.	x	Austria ^a
drzewa: iglaste	9,1	9,6	10,1	11,2	13,1	15,1	14,5	.	.	x	conifer
liściaste	7,6	10,4	11,3	10,2	13,6	12,9	20,1	.	.	x	broadleaves
Belgia.....	19,0	17,9	17,8	17,3	19,4	19,9	17,9	16,4	14,5	-1,9	Belgium
drzewa: iglaste	19,5	17,5	19,7	18,6	15,6	16,8	15,8	13,9	13,2	-0,7	conifer
liściaste	18,8	18,3	17,0	16,6	21,3	21,4	18,8	17,5	15,3	-2,2	broadleaves
Białoruś.....	24,0	20,7	9,5	11,3	10,0	9,0	7,9	8,1	8,0	-0,1	Belarus
drzewa: iglaste	26,1	23,4	9,7	9,5	8,9	8,4	7,5	8,1	8,1	0,0	conifer
liściaste	16,9	13,3	9,0	15,8	12,9	10,6	8,9	8,2	7,6	-0,6	broadleaves
Bułgaria	46,3	33,8	37,1	33,7	39,7	35,0	37,4	29,7	31,9	2,2	Bulgaria
drzewa: iglaste	46,4	39,1	44,0	38,4	47,1	45,4	47,6	37,4	45,6	8,2	conifer
liściaste	45,8	26,0	29,0	27,2	30,1	23,1	36,4	21,1	17,8	-3,3	broadleaves
Cypr	.	8,9	2,8	18,4	12,2	10,8	20,8	16,7	47,0	30,3	Cyprus
drzewa: iglaste	.	8,9	2,8	18,4	12,2	10,8	20,8	16,7	46,9	30,2	conifer
liściaste	.	.	.	.	.	.	.	.	.	x	broadleaves
Chorwacja.....	23,4	25,0	20,6	22,0	25,2	27,1	24,9	25,1	23,9	-1,2	Croatia
Drzewa: iglaste	53,3	65,1	63,5	77,4	70,6	79,5	71,7	61,1	59,1	-2,0	conifer
liściaste	18,3	18,7	14,4	14,3	17,2	19,2	18,2	20,0	19,1	-0,9	broadleaves
Dania.....	11,0	7,4	8,7	10,2	11,8	9,4	7,6	6,1	9,1	3,0	Denmark
drzewa: iglaste	8,8	6,7	4,5	6,1	5,8	5,5	1,7	3,1	9,9	6,8	conifer
liściaste	13,9	8,5	15,4	16,6	19,1	14,4	14,8	10,3	8,0	-2,3	broadleaves
Estonia	7,4	8,5	7,6	7,6	5,3	5,4	6,2	6,8	9,0	2,2	Estonia
drzewa: iglaste	7,5	8,8	7,9	7,7	5,3	5,6	6,0	6,7	9,3	2,6	conifer
liściaste	9,5	2,1	2,7	6,7	5,3	3,4	8,6	7,6	3,4	-4,2	broadleaves
Finlandia	11,6	11,0	11,5	10,7	9,8	8,8	9,7	10,5	10,2	-0,3	Finland
drzewa: iglaste	12,0	11,4	11,9	11,1	10,1	9,2	9,6	10,4	10,1	-0,3	conifer
liściaste	9,9	8,8	8,8	8,3	8,4	7,2	10,3	10,9	10,6	-0,3	broadleaves
Francja.....	18,3	20,3	21,9	28,4	31,7	34,2	35,6	35,4	32,4	-3,0	France
drzewa: iglaste	12,0	14,0	15,2	18,9	18,6	20,8	23,6	24,1	25,1	1,0	conifer
liściaste.....	21,6	23,6	25,5	33,5	38,7	41,3	42,0	41,6	36,5	-5,1	broadleaves
Grecja.....	18,2	21,7	20,9	.	.	16,3	.	.	.	x	Greece
drzewa: iglaste	16,5	17,2	16,1	.	.	15,0	.	.	.	x	conifer
liściaste.....	20,2	26,6	26,5	.	.	17,9	.	.	.	x	broadleaves
Hiszpania.....	13,8	13,0	16,4	16,6	15,0	21,3	21,5	17,6	15,6	-2,0	Spain
drzewa: iglaste	12,0	11,6	15,6	14,1	14,0	19,4	18,7	15,8	12,9	-2,9	conifer
liściaste	15,7	14,4	17,3	19,1	16,1	23,3	24,4	19,5	18,4	-1,1	broadleaves
Irlandia.....	14,6	17,4	20,7	13,9	17,4	16,2	7,4	6,0	10,0	4,0	Ireland
drzewa: iglaste	14,6	17,4	20,7	13,9	17,4	16,2	7,4	6,2	10,0	3,8	conifer
liściaste	.	.	.	.	.	.	.	.	.	x	broadleaves
Litwa.....	13,9	11,7	12,8	14,7	13,9	11,0	12,0	12,3	19,6	7,3	Lithuania
drzewa: iglaste	12,0	9,8	9,3	10,7	10,2	9,3	9,5	10,2	19,1	8,9	conifer
liściaste	17,7	16,3	19,0	24,6	21,8	15,4	16,6	17,7	20,3	2,6	broadleaves
Luksemburg.....	23,4	.	.	.	.	.	.	.	.	x	Luxembourg
drzewa: iglaste	7,0	.	.	.	.	.	.	.	.	x	conifer
liściaste	33,5	.	.	.	.	.	.	.	.	x	broadleaves
Łotwa.....	20,7	15,6	13,8	12,5	12,5	13,1	13,4	15,0	15,3	0,3	Latvia
drzewa: iglaste	20,1	15,8	14,3	12,2	11,9	13,2	15,2	16,2	16,7	0,5	conifer
liściaste	22,2	14,8	12,8	13,5	14,3	12,9	8,5	11,8	11,5	-0,3	broadleaves
Mołdawia.....	29,1	36,9	42,5	42,4	34,0	26,5	27,6	32,5	33,6	1,1	Moldova
drzewa: iglaste	.	.	.	55,4	35,5	38,0	38,6	34,3	.	x	conifer
liściaste.....	29,2	36,9	42,5	42,3	33,9	26,4	27,6	32,5	34,6	2,1	broadleaves

TABL. 26(404). TRENDY ZMIAN USZKODZENIA (DEFOLIACJI) DRZEW W NIEKTÓRYCH KRAJACH EUROPY (dok.)
 TRENDS OF CHANGES OF TREES DAMAGE (DEFOLIATION) IN SELECTED EUROPEAN COUNTRIES (cont.)

KRAJE	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008		COUNTRIES
	klasy defoliacji 2 – 4 defoliation classes 2-4								zmiana w stosunku do 2007 r. w punktach procentowych change % points 2006 /2007		
	udział drzew w % trees share in %										
Niderlandy	21,8	19,9	21,7	18,0	27,5	30,2	19,5	.	.	x	The Netherlands
drzewa: iglaste	23,5	20,7	17,5	9,4	17,2	17,9	15,3	.	.	x	conifer
liściaste	18,8	18,5	29,6	33,7	46,9	53,1	26,2	.	.	x	broadleaves
Niemcy	23,0	21,9	21,4	22,5	31,4	28,5	27,9	24,8	25,1	0,3	Germany
drzewa: iglaste	19,6	20,0	19,8	20,1	26,3	24,9	22,7	20,2	20,6	0,4	conifer
liściaste	29,9	25,4	24,7	27,3	41,5	35,8	37,2	32,8	32,8	0,0	broadleaves
Norwegia	24,3	27,2	25,5	22,9	20,7	21,6	23,3	26,2	22,7	-3,5	Norway
drzewa: iglaste	21,8	25,1	24,1	21,2	16,7	19,7	20,2	23,0	19,2	-3,8	conifer
liściaste	34,0	33,7	30,4	29,0	33,2	27,6	33,2	36,3	33,8	-2,5	broadleaves
P o l s k a^b	32,0	30,6	32,7	34,7	34,6	30,7	20,1	20,2	18,0	-2,2	Poland^b
drzewa: iglaste	32,1	30,3	32,5	33,2	33,4	29,6	21,1	20,9	17,5	-3,4	conifer
liściaste	32,0	31,4	33,1	39,6	38,7	34,1	18,0	18,9	19,1	0,2	broadleaves
Portugalia	10,3	10,1	9,6	13,0	16,6	24,3	.	.	.	x	Portugal
drzewa: iglaste	4,3	4,3	3,6	5,3	10,8	17,1	.	.	.	x	conifer
liściaste	13,2	12,8	12,6	16,2	19,0	27,0	.	.	.	x	broadleaves
Republika Czeska ^c	51,7	52,1	53,4	54,4	57,3	57,1	56,2	57,1	56,7	-0,4	Czech Rep. ^c
drzewa: iglaste	58,3	58,1	60,1	60,7	62,6	62,7	62,3	62,9	62,8	-0,1	conifer
liściaste	21,4	21,7	19,9	24,4	31,8	32,0	31,2	33,5	32,2	-1,3	broadleaves
Rosja ^d	.	9,8	10,9	.	.	.	.	.	.	x	Russian Fed. ^d
drzewa: iglaste	.	9,8	10,0	.	.	.	.	.	.	x	conifer
liściaste	.	.	16,0	.	.	.	.	.	.	x	broadleaves
Rumunia ^e	14,3	13,3	13,5	12,6	11,7	8,1	8,6	23,2	.	x	Romania ^e
drzewa: iglaste	9,8	9,6	9,9	9,8	7,6	4,7	5,2	21,8	.	x	conifer
liściaste	15,8	14,7	14,8	13,3	13,0	9,3	9,9	23,5	.	x	broadleaves
Serbia	8,4	14,0	3,9	22,8	14,3	16,4	11,3	15,4	11,5	-3,9	Serbia
drzewa: iglaste	10,0	21,3	7,3	39,6	19,8	21,3	12,6	13,3	13,0	-0,3	conifer
liściaste	6,7	6,7	0,6	21,5	13,5	15,7	11,0	15,7	11,3	-4,4	broadleaves
Słowacja	23,5	31,7	24,8	31,4	26,7	22,9	28,1	25,6	29,3	3,7	Slovak Rep.
drzewa: iglaste	37,9	38,7	40,4	39,7	36,2	35,3	42,4	37,5	41,1	3,6	conifer
liściaste	13,9	26,9	14,5	25,6	19,9	13,6	17,0	16,6	20,8	4,2	broadleaves
Słowenia	24,8	28,9	28,1	27,5	29,3	30,6	29,4	35,8	36,9	1,1	Slovenia
drzewa: iglaste	34,5	32,2	31,4	35,3	37,4	33,8	32,1	36,0	40,7	4,7	conifer
liściaste	18,4	26,7	25,9	22,6	24,2	28,5	27,6	35,7	34,6	-1,1	broadleaves
Szwajcaria	29,4	18,2	18,6	14,9	29,1	28,1	22,6	22,4	19,0	-3,4	Switzerland
drzewa: iglaste	33,0	19,1	19,9	13,3	27,4	28,2	22,5	20,7	18,7	-2,0	conifer
liściaste	22,1	16,3	16,0	18,1	32,8	27,9	22,6	26,1	19,6	-6,5	broadleaves
Szwecja	13,7	17,5	15,8	18,2	16,5	18,4	19,4	17,9	17,3	-0,6	Sweden
drzewa: iglaste	13,5	18,4	17,7	20,4	16,0	19,6	20,1	17,9	17,3	-0,6	conifer
liściaste	7,5	14,1	8,6	10,1	8,3	9,2	10,8	.	.	x	broadleaves
Ukraina ^f	60,7	39,6	27,7	27,0	29,9	8,7	6,6	7,1	8,2	1,1	Ukraine ^f
drzewa: iglaste	47,3	16,8	14,6	15,4	29,9	8,1	6,9	7,1	7,1	0,0	conifer
liściaste	69,6	53,3	36,7	35,3	29,9	9,2	6,2	7,1	9,1	2,0	broadleaves
Węgry ^e	20,8	21,2	21,2	22,5	29,9	21,0	19,2	20,7	.	x	Hungary ^e
drzewa: iglaste	21,5	19,5	22,8	27,6	29,9	22,0	20,8	22,3	.	x	conifer
liściaste	20,8	21,5	20,8	22,0	29,9	20,9	19,0	20,6	.	x	broadleaves
Wielka Brytania	21,6	21,1	27,3	24,7	29,9	24,8	25,9	26,0	.	x	United Kingdom
drzewa: iglaste	20,2	20,6	25,1	25,8	29,9	22,2	23,3	16,1	.	x	conifer
liściaste	23,8	21,9	30,3	23,2	29,9	28,2	29,2	35,3	.	x	broadleaves
Włochy	34,4	38,4	37,3	37,6	29,9	32,9	30,5	35,7	32,8	-2,9	Italy
drzewa: iglaste	19,2	19,1	20,5	20,4	29,9	22,8	19,5	22,7	24,0	1,3	conifer
liściaste	40,5	46,3	44,6	45,0	29,9	36,5	35,2	40,4	35,8	-4,6	broadleaves

a Od 2003 r. wyniki pochodzą z innej siatki punktów badawczych i nie mogą być porównywane z poprzednimi latami. b Zmiana siatki punktów badawczych od 2006 r. c Badanie dotyczy wyłącznie drzew w wieku powyżej 60 lat. d Dotyczy wyłącznie północno-zachodniej i centralnej części Europy. e Porównania nie są możliwe z powodu zmiany sposobu prowadzenia badania. f Zmiana siatki punktów badawczych od 2005 r.

Ź r ó d ł o: Forest Condition in Europe" 2009 Technical Report of ICP Forests, Hamburg, 2009.

a From 2003 on. results are based on different transnational grid net and must not be compared with previous years. b Change of grid net since 2006 c Only trees older than 60 years assessed until 1997 d North-western and Central European parts only e Comparisons not possible due to changing surveys designs f Change of grid net in 2005

S o u r c e: Forest Condition in Europe" 2009 Technical Report of ICP Forests, Hamburg, 2009.

TABL. 27(405). OCENA STANU USZKODZENIA LASÓW METODĄ BIOINDYKACYJNĄ (DEFOLIACJI) W NIEKTÓRYCH KRAJACH EUROPY W 2008 R.

EVALUATION OF FORESTS DAMAGE WITH BIOINDICATION METHOD (DEFOLIATION) IN SELECTED EUROPEAN COUNTRIES IN 2008.

KRAJE	Klasy defoliacji drzew <i>Defoliation classes</i>					COUNTRIES
	0	1	2	3 i 4	razem	
	(bez defoliacji) <i>(none)</i>	(słaba defoliacja) <i>(slight)</i>	(średnia defoliacja) <i>(moderate)</i>	(silna defoliacja i drzewa martwe) <i>(severe and dead)</i>	klasy <i>classes together</i> 2 – 4	
	udział drzew w % <i>trees share in %</i>					
Ogółem Europa	30,6	48,2	19,0	2,2	21,1	Total Europe
drzewa: iglaste	32,7	48,5	17,2	1,7	18,8	conifer
liściaste	28,0	47,9	21,2	3,0	24,1	broadleaves
w tym kraje Unii Europejskiej	28,8	48,3	20,7	2,2	22,9	EU
drzewa: iglaste	31,7	47,1	19,5	1,7	21,2	conifer
liściaste	25,1	49,9	22,2	2,8	25,0	broadleaves
Andora	29,2	55,6	13,9	1,4	15,3	Andora
drzewa: iglaste	29,2	55,6	13,9	1,4	15,3	conifer
liściaste	.	.	.	.	.	broadleaves
Belgia.....	36,5	49,0	13,1	1,4	14,5	Belgium
drzewa: iglaste	32,0	54,8	11,4	1,8	13,2	conifer
liściaste	38,6	46,1	14,0	1,3	15,3	broadleaves
Białoruś	27,4	64,6	6,6	1,4	8,0	Belarus
drzewa: iglaste	25,4	66,5	6,9	1,2	8,1	conifer
liściaste	32,8	59,6	5,9	1,4	7,3	broadleaves
Bułgaria	19,9	48,2	27,1	4,8	31,9	Bulgaria
drzewa: iglaste	10,4	43,9	40,7	5,0	45,7	conifer
liściaste	29,6	52,6	13,3	4,5	17,8	broadleaves
Chorwacja	38,4	37,7	20,5	3,4	23,9	Croatia
drzewa: iglaste	9,1	31,8	47,9	11,2	59,1	conifer
liściaste	42,4	38,5	16,8	2,3	19,1	broadleaves
Cypr	3,1	50,0	45,3	1,6	49,9	Cyprus
drzewa: iglaste	3,1	50,0	45,3	1,7	46,9	conifer
liściaste	.	.	.	.	.	broadleaves
Dania	62,8	28,1	6,2	2,9	9,1	Denmark
drzewa: iglaste	69,6	20,5	6,1	3,8	9,9	conifer
liściaste	53,4	38,6	6,4	1,6	8,0	broadleaves
Estonia	42,6	48,4	8,1	0,9	9,0	Estonia
drzewa: iglaste	41,6	49,0	8,4	1,0	9,4	conifer
liściaste	59,0	37,6	3,4	0,0	3,4	broadleaves
Finlandia	54,1	35,7	9,1	1,1	10,2	Finland
drzewa: iglaste	53,4	36,5	9,1	1,0	10,1	conifer
liściaste	57,8	31,6	9,2	1,4	10,6	broadleaves
Francja	30,9	36,7	29,5	2,9	32,4	France
drzewa: iglaste	47,0	27,9	23,4	1,7	25,1	conifer
liściaste	22,2	41,3	32,9	3,6	36,5	broadleaves
Hiszpania	19,7	64,6	13,2	2,5	15,6	Spain
drzewa: iglaste	23,5	63,6	10,7	2,2	12,9	conifer
liściaste	15,9	65,7	15,7	2,7	18,4	broadleaves
Irlandia.....	74,6	15,4	9,0	1,0	10,0	Ireland
drzewa: iglaste	74,6	15,4	9,0	1,0	10,0	conifer
liściaste	.	.	.	.	.	broadleaves
Litwa	23,9	56,5	18,0	1,6	19,6	Lithuania
drzewa: iglaste	20,7	60,2	18,1	1,0	19,1	conifer
liściaste	28,8	50,9	17,8	2,5	20,3	broadleaves
Łotwa	17,8	66,9	13,0	2,3	15,3	Latvia
drzewa: iglaste	12,8	70,5	14,4	2,3	16,7	conifer
liściaste	31,0	57,5	9,2	2,3	11,5	broadleaves
Mołdowa.....	42,8	23,6	26,1	7,5	33,6	Moldova
drzewa: iglaste	.	.	.	.	.	conifer
liściaste	42,8	23,6	26,1	7,5	33,6	broadleaves

TABL. 27(405). OCENA STANU USZKODZENIA LASÓW METODĄ BIOINDYKACYJNĄ (DEFOLIACJI) W NIEKTÓRYCH KRAJACH EUROPY W 2008 R. (dok.)
EVALUATION OF FORESTS DAMAGE WITH BIOINDICATION METHOD (DEFOLIATION) IN SELECTED EUROPEAN COUNTRIES IN 2008.(cont.)

KRAJE	Klasy defoliacji drzew Defoliation classes					COUNTRIES
	0	1	2	3 i 4	razem	
	(bez defoliacji) (none)	(słaba defoliacja) (slight)	(średnia defoliacja) (moderate)	(silna defoliacja i drzewa martwe) (severe and dead)	klasy classes together	
	udział drzew w % trees share in %					
Niderlandy	.	.	.	.	.	The Netherlands
drzewa: iglaste	.	.	.	.	.	conifer
liściaste	.	.	.	.	.	broadleaves
Niemcy	29,8	45,1	23,5	1,6	25,1	Germany
drzewa: iglaste	32,9	46,5	19,2	1,4	20,6	conifer
liściaste	24,6	42,6	31,0	1,8	32,8	broadleaves
Norwegia	41,4	35,9	18,7	4,0	22,7	Norway
drzewa: iglaste	47,3	33,5	16,3	2,9	19,2	conifer
liściaste ^a	22,4	43,8	26,3	7,5	33,8	broadleaves ^a
P o l s k a	24,5	57,5	17,1	0,9	18,0	Poland
drzewa: iglaste	22,9	59,7	16,7	0,7	17,5	conifer
liściaste	27,6	53,3	18,0	1,1	19,1	broadleaves
Portugalia	.	.	.	.	.	Portugal
drzewa: iglaste	.	.	.	.	.	conifer
liściaste	.	.	.	.	.	broadleaves
Republika Czeska	11,9	31,4	54,8	1,9	56,7	Czech Rep. ^b
drzewa: iglaste	10,7	26,4	60,7	2,2	62,9	conifer
liściaste	16,7	51,1	31,1	1,1	32,2	broadleaves
Rosja	.	.	.	.	.	Russian Fed. ^c
drzewa: iglaste	.	.	.	.	.	conifer
liściaste	.	.	.	.	.	broadleaves
Rumunia	.	.	.	.	.	Romania ^d
drzewa: iglaste	.	.	.	.	.	conifer
liściaste	.	.	.	.	.	broadleaves
Serbia	61,3	27,2	9,9	1,6	11,5	Serbia
drzewa: iglaste	63,4	23,6	10,0	3,0	13,0	conifer
liściaste	61,0	27,7	9,9	1,4	11,3	broadleaves
Słowacja	10,0	60,7	28,2	1,1	29,3	Slovak Rep.
drzewa: iglaste	3,0	55,9	39,7	1,4	41,1	conifer
liściaste	15,0	64,2	20,0	0,8	20,8	broadleaves
Słowenia	22,6	40,4	32,2	4,8	37,0	Slovenia
drzewa: iglaste	25,7	33,6	35,8	4,9	40,7	conifer
liściaste	20,7	44,7	30,0	4,6	34,6	broadleaves
Szwajcaria	35,1	45,9	9,9	9,1	19,0	Switzerland
drzewa: iglaste	27,7	53,6	10,8	7,9	18,7	conifer
liściaste	50,7	29,7	7,9	11,7	19,6	broadleaves
Szwecja	52,5	30,2	14,9	2,4	17,3	Sweden
drzewa: iglaste	52,5	30,2	14,9	2,4	17,3	conifer
liściaste	.	.	.	.	.	broadleaves
Ukraina	66,5	25,3	7,0	1,2	8,2	Ukraine ^e
drzewa: iglaste	71,2	21,7	6,5	0,6	7,1	conifer
liściaste	63,1	27,8	7,5	1,6	9,1	broadleaves
Węgry	.	.	.	.	.	Hungary ^d
drzewa: iglaste	.	.	.	.	.	conifer
liściaste	.	.	.	.	.	broadleaves
Wielka Brytania	.	.	.	.	.	United Kingdom
drzewa: iglaste	.	.	.	.	.	conifer
liściaste	.	.	.	.	.	broadleaves
Włochy	26,3	40,9	28,0	4,8	32,8	Italy
drzewa: iglaste	38,9	37,1	21,0	3,0	24,0	conifer
liściaste	21,9	42,3	30,4	5,4	35,8	broadleaves

a Specjalne badanie dotyczące brzozy.
Ź r ó d ł o: " Forest Condition in Europe", 2009 Technical Report of ICP Forests, Hamburg 2009.
a Special study on birch.
S o u r c e: " Forest Condition in Europe", 2009 Technical Report of ICP Forests, Hamburg 2009.

TABL. 28(406). OBSZARY CHRONIONE ^a
MAJOR PROTECTED AREAS ^a

KRAJE	Ważniejsze obszary chronione <i>Protected areas</i>				W tym według kategorii Międzynarodowej Unii Ochrony Przyrody (IUCN) w % ^b <i>of with: IUCN categories (%)^b</i>						COUNTRIES
	powie- rzchnia w km ² <i>total size in km²</i>	w % powie- rzchni kraj % of territorial area	w % powie- rzchni gruntów % of land area	w ha na tysiąc miesz- kańców <i>in ha per 1000 habitants</i>	Ia/Ib	II	III	IV	V	VI	
OECD.....	5199049	12,4	10,7	442,2	15	19	2	18	12	29	OECD
Świat	18783795	12,2	12,1	287,7	9	18	1	16	14	24	World
Kanada	856353	6,7	5,4	2622,9	15	49	0,2	21	1	9	Canada
Meksyk.....	194101	8,6	5,2	185,1	4	8	-	-	-	88	Mexico
St. Zjedn. Ameryki ^c	2063703	19,5	18,0	689,3	19	12	3	21	6	37	USA ^c
Japonia	63880	8,0	14,4	50,0	5	8	-	4	48	-	Japan
Korea.....	7004	3,8	3,7	14,5	-	6	-	7	87	-	Korea
Australia ^d	1128758	13,0	6,1	5452,7	15	19	0,3	22	0,7	43	Australia ^d
Nowa Zelandia	87448	19,5	28,9	2089,6	13	35	34	0,6	17	-	New Zealand
Austria.....	23475	28,0	28,5	283,5	-	4	0,2	20	76	-	Austria
Belgia	1052	3,3	3,5	10,0	-	-	-	9	70	-	Belgium
Rep.Czeska.....	12451	15,8	16,1	121,5	0,9	6	0,2	6	87	-	Czech Rep.
Dania ^e	1720	2,0	3,2	31,6	5	6	5	32	26	-	Denmark ^e
Finlandia	32352	8,2	10,3	614,2	9	27	-	0,9	-	58	Finland
Francja	73758	11,8	11,2	120,2	-	4	-	6	90	-	France
Niemcy.....	211956	55,7	58,3	257,3	-	5	-	6	89	-	Germany
Grecja.....	6884	2,8	3,5	61,7	-	45	2	19	5	-	Greece
Węgry.....	8300	8,9	9,3	82,4	-	27	-	3	69	-	Hungary
Islandia.....	9807	5,6	8,3	3225,8	-	18	3	8	71	-	Iceland
Irlandia	545	0,5	0,7	12,9	-	61	-	39	-	-	Ireland
Włochy.....	57221	12,5	18,2	97,1	4	8	-	6	16	-	Italy
Luksemburg	441	17,0	17,0	94,1	-	-	-	3	82	-	Luxembourg
Niderlandy ^f	8639	15,6	25,5	52,9	-	14	37	48	-	-	Netherlands ^f
Norwegia ^g	20703	4,6	5,1	444,2	10	67	-	0,6	23	-	Norway ^g
Polska	90712	28,1	29,5	237,9	-	2	-	2	27	-	Poland
Portugalia ^h	7639	4,9	6,0	72,2	2	3	0,3	14	81	-	Portugal ^h
Słowacja.....	12347	25,2	25,7	229,0	8	20	0,3	0,6	1,0	-	Slovakia
Hiszpania ⁱ	48335	7,7	9,4	109,7	0,1	5	-	36	47	-	Spain ⁱ
Szwecja	48891	9,2	10,2	538,4	70	13	0,7	2	12	-	Sweden
Szwajcaria	11852	28,7	29,6	158,4	1	-	-	25	73	-	Switzerland
Turcja.....	33532	3,9	3,7	46,0	0,8	12	-	14	4	6	Turkey
Wielka Brytania ^j	75188	18,3	20,7	124,1	-	-	-	3	65	-	UK ^j

^a Dane dotyczą 2007 r. Obszary chronione określone są jako powierzchnie lądów i/lub mórz chronione w sposób szczególnie w celu zachowania różnorodności biologicznej oraz naturalnych i kulturalnych zasobów, zarządzane poprzez akty prawne lub w inny efektywny sposób. ^b Patrz uwagi metodyczne. ^c W tym Alaska; dane nie obejmują Wysp Samoa, Guam, Dziewiczych, Puerto Rico i in. ^d Dane obejmują Park Great Barrier Reef Marine. ^e Dane nie obejmują Grenlandii. ^f Dane nie obejmują Antyli Holenderskich. ^g Dane nie obejmują wysp: Svalbard, Jan Meyen i Bouvet. ^h Dane obejmują Wyspy Azory i Madera. ⁱ Dane obejmują Baleary i Wyspy Kanaryjskie. ^j Dane nie obejmują: Bermudów, Brytyjskich Wysp Dziewiczych, Falklandów, Wysp Cayman, Wyspy Św. Heleny i in.

Ź r ó d ł o: „OECD Environmental Data. Compendium 2008”.

^a Data concern 2007. Protected area is defined as an area of land and/or sea especially dedicated to the protection and maintenance of biological diversity, and of natural and associated cultural resources, and managed through legal or other effective means. ^b See methodological notes. ^c Includes Alaska. Excludes American Samoa , Guam, Minor Outlying Islands, Northern Mariana Islands, Puerto Rico and Virgin Islands. ^d Includes the Great Barrier Reef Marine Park. ^e Excludes Greenland. ^f Excludes the Netherlands Antilles. ^g Excludes Svalbard, Jan Mayen and Bouvet islands. ^h Includes Azores and Madeira. ⁱ Includes Balearics and Canaries. ^j Excludes Bermuda, British Virgin Islands, Cayman Islands, Falkland Islands, St. Helena and Dependencies, South Georgia and the South Sandwich Islands, Turks and Caicos Islands.

S o u r c e: „OECD Environmental Data. Compendium 2008”

TABL. 29(407). REZERWATY BIOSFERY I TERENY WODNO-BŁOTNE ^a
BIOSPHERE RESERVES AND WETLANDS ^a

KRAJE	Rezerwaty biosfery <i>Biosphere reserves</i>	Tereny wodno-błotne <i>Wetlands</i>		COUNTRIES
	liczba ogółem <i>number of sites</i>		powierzchnia ogółem w km ² <i>total area in km²</i>	
OECD	235	968	346302	OECD
Świat.....	531	1743	1611774	World
Kanada.....	15	37	130667	Canada
Meksyk	36	78	59221	Mexico
St. Zjednoczone Ameryki	47	22	13059	USA
Japonia.....	4	33	1303	Japan
Korea	2	7	46	Korea
Australia	14	64	73719	Australia
Nowa Zelandia.....	-	6	391	New Zealand
Austria	6	19	1224	Austria
Belgia	-	9	429	Belgium
Republika Czeska ^b	6	12	547	Czech Rep. ^b
Dania ^c	-	27	7365	Denmark ^c
Finlandia	2	49	7995	Finland
Francja ^d	8	21	6128	France ^d
Niemcy ^e	13	33	8431	Germany ^e
Grecja	2	10	1635	Greece
Węgry	5	28	2354	Hungary
Islandia	-	3	590	Iceland
Irlandia.....	2	45	670	Ireland
Włochy	8	50	598	Italy
Luksemburg.....	-	2	3	Luxembourg
Niderlandy ^f	1	43	8169	Netherlands ^f
Norwegia	-	37	1164	Norway
Polska ^g	9	13	1451	Poland ^g
Portugalia.....	3	17	738	Portugal
Słowacja ^h	4	14	407	Slovakia ^h
Hiszpania	38	63	2818	Spain
Szwecja.....	2	51	5145	Sweden
Szwajcaria.....	2	11	87	Switzerland
Turcja	1	12	1795	Turkey
Wielka Brytania ⁱ	9	152	8156	UK ⁱ

^a Dane dotyczą 2008 r. ^b W tym jeden rezerwat biosfery wspólny z Polską. ^c Dane nie obejmują Grenlandii. ^d W tym jeden rezerwat biosfery wspólny z Niemcami. ^e W tym jeden rezerwat biosfery wspólny z Francją. ^f Tereny podmokłe nie obejmują Antyli Holenderskich i wyspy Aruba. ^g W tym jeden rezerwat biosfery wspólny z Rep. Czeską i jeden wspólny ze Słowacją i Ukrainą. ^h W tym jeden rezerwat biosfery wspólny z Polską i jeden wspólny z Polską i Ukrainą. ⁱ Dane nt. terenów podmokłych nie obejmują Bermudów, terytorium brytyjskiego Oceanu Indyjskiego, Wysp Dziewiczych, Falklandów, Wysp Cayman itd.

Ź r ó d ł o: „OECD Environmental Data. Compendium 2008”.

^a Data concern 2008 ^b Biosphere reserves: of which one common site with Poland. ^c Excludes Greenland. ^d Biosphere reserves: of which one common site with Germany. ^e Biosphere reserves: of which one common site with France. ^f Wetlands: excludes Netherlands Antilles and Aruba. ^g Biosphere reserves: of which one common site with Czech Republic, one with Slovak Republic and one with Slovak Republic and Ukraine. ^h Biosphere reserves: of which one common site with Poland and one with Poland and Ukraine ⁱ Wetlands: excludes oversea territories.

S o u r c e: „OECD Environmental Data. Compendium 2008”.

TABL. 30(408). STAN I ZAGROŻENIE FLORY WEDŁUG GATUNKÓW ^a
STATE AND HAZARD TO FLORA BY SPECIES ^a

KRAJE	Rośliny naczyniowe <i>Vascular plants</i>			Mchy <i>Mosses</i>	Porosty <i>Liches</i>	Grzyby <i>Fungi</i>	Glony <i>Algae</i>	COUNTRIES
	liczba gatun- ków ogółem <i>total number of species</i>	w tym zagrożone ^b <i>of which threatened ^b</i>		liczba gatunków ogółem <i>total number of species</i>				
		razem <i>number</i>	w % ogółem <i>in % total</i>					
Kanada ^c	3694	134	3,6	965	1374	9310	5303	Canada ^c
Meksyk ^{c d}	23424	484	2,1	1480	2500	6000	2702	Mexico ^{c d}
St. Zjedn. Ameryki ^e ..	19569	5375	27,5	1008	1232	.	.	USA ^e
Japonia ^f	7000	1690	24,1	1800	1500	16500	5500	Japan ^f
Korea	3971	65	1,6	691	497	1128	3609	Korea
Australia	18140	1248	6,9	1852	3227	5672	10000	Australia
Nowa Zelandia ^g	.	118	5,0	>1000	1200	3500	1100	New Zealand ^g
Austria	2950	985	33,4	1018	2100	5000	>4000	Austria
Belgia	1849	426	29,2	520	838	2905	4400	Belgium
Republika Czeska	2700	1148	42,5	886	1534	3500	15000	Czech Rep.
Dania	1000	102	10,2	614	950	6000	516	Denmark
Finlandia	1240	180	14,5	883	1452	4798	5000	Finland
Francja	6067	387	6,4	2000	3000	7500	4500	France
Niemcy	3272	804	24,6	1067	1509	5244	2621	Germany
Grecja	5700	239	4,2	.	.	996	550	Greece
Węgry	2510	179	7,1	629	700	2000	3800	Hungary
Islandia	490	47	9,6	606	740	580	238	Iceland
Irlandia	2100	68	3,2	533	1050	>3555	610	Ireland
Włochy	6759	276	4,1	851	2323	4296	924	Italy
Luksemburg.....	1222	354	29,0	599	824	2000	>1000	Luxembourg
Niderlandy	1483	335	22,6	518	662	2475	>4000	Netherlands
Norwegia ^h	1360	217	16,0	1062	1207	2402	301	Norway ^h
Polska	2975	327	11,0	697	1413	3127	10089	Poland
Portugalia	3095	255	8,2	628	800	2500	.	Portugal
Słowacja	3352	1016	30,3	909	1497	2469	3008	Slovakia
Hiszpania ^c	8500	1255	14,8	1044	2250	15000	2438	Spain ^c
Szwecja.....	2272	323	14,2	1070	2038	4825	1100	Sweden
Szwajcaria ^c	.	939	29,9	.	.	.	.	Switzerland ^c
Turcja	10000	2481	24,8	910	1000	.	2150	Turkey
Wielka Brytania ⁱ	3354	345	10,3	1059	1854	.	20000	UK ⁱ

^a Dane dotyczą ostatniego dostępnego roku. ^b Liczba „zagrożonych” gatunków odnosi się do sumy gatunków w kategoriach „skrajnie zagrożone i ginące”, „zagrożone” oraz „narażone na wyginiecie” (nowe kategorie IUCN) lub do sumy gatunków „zagrożonych” i „narażonych na wyginiecie” (stare kategorie IUCN). ^c Dane obejmują tylko gatunki krajowe. ^d Dane dot. grzybów obejmują porosty. ^e W tym Wyspy Pacyfiku i Karaibskie. Dane obejmują tylko krajowe gatunki. ^f Dane szacunkowe. ^g Dane obejmują tylko gatunki rodzime; mchy nie obejmują wątrobowców. ^h Dane dotyczą jedynie gatunków rodzimych. ⁱ Dane nt. mchów obejmują porosty.

Ź r ó d ł o: „OECD Environmental Data. Compendium 2008”.

^a Data concern the latest year available. ^b “Threatened” refers to the sum of species “critically endangered”, “endangered” and “vulnerable” (new IUCN categories), or to the sum of species “endangered” and “vulnerable” (old IUCN categories). ^c Indigenous species only. ^d Fungi include lichens. ^e Includes Pacific and Carabean Islands. Indigenous species only. ^f Estimated data. ^g Indigenous species only; mosses exclude liverworts. ^h Indigenous species only. Mosses include lichens.

S o u r c e: „OECD Environmental Data. Compendium 2008”.

TABL. 31(409). STAN I ZAGROŻENIE FAUNY WEDŁUG GATUNKÓW ^a
STATE AND HAZARD TO FAUNA BY SPECIES ^a

KRAJE	Ssaki <i>Mammals</i>			Ptaki <i>Birds</i>			Ryby <i>Fish</i>			COUNTRIES
	liczba gatunków ogółem <i>total number of species</i>	w tym zagrożone ^b <i>of which threatened^b</i>		liczba gatunków ogółem <i>total number of species</i>	w tym zagrożone ^b <i>of which threatened^b</i>		liczba gatunków ogółem <i>total number of species</i>	w tym zagrożone ^b <i>of which threatened^b</i>		
		razem <i>number</i>	w % ogółem <i>in %</i>		razem <i>number</i>	w % ogółem <i>in %</i>		razem <i>number</i>	w % ogółem <i>in %</i>	
Kanada	187	38	20,3	438	43	9,8	142	42	29,6	<i>Canada</i>
Meksyk	525	167	31,8	1107	179	16,2	500	138	27,6	<i>Mexico</i>
St. Zjedn. Ameryki	453	76	16,8	831	97	11,7	882	280	31,7	<i>USA</i>
Japonia	180	42	23,3	700	92	13,1	400	144	36,0	<i>Japan</i>
Korea	123	14	11,4	457	29	6,3	203	18	8,9	<i>Korea</i>
Australia	378	90	23,8	828	108	13,0	4500	43	1,0	<i>Australia</i>
Nowa Zelandia	.	11	18,0	.	59	21,0	.	4	10,0	<i>New Zealand</i>
Austria	100	22	22,0	242	67	27,7	77	39	50,6	<i>Austria</i>
Belgia	81	23	35,9	197	42	24,9	185	30	23,4	<i>Belgium</i>
Republika Czeska	90	18	20,0	220	110	50,0	65	27	41,5	<i>Czech Rep.</i>
Dania	50	11	22,0	209	34	16,3	38	6	15,8	<i>Denmark</i>
Finlandia	65	7	10,8	240	32	13,3	68	8	11,8	<i>Finland</i>
Francja	121	23	19,0	375	72	19,2	72	26	36,1	<i>France</i>
Niemcy	87	33	37,9	238	65	27,3	66	45	68,2	<i>Germany</i>
Grecja	111	42	37,8	422	8	1,9	126	33	26,2	<i>Greece</i>
Węgry	90	34	37,8	393	57	14,5	81	35	43,2	<i>Hungary</i>
Islandia	4	-	-	75	33	44,0	5	-	-	<i>Iceland</i>
Irlandia	57	1	1,8	610	33	5,4	.	6	23,1	<i>Ireland</i>
Włochy	118	48	40,7	473	87	18,4	77	27	35,1	<i>Italy</i>
Luksemburg	64	33	51,6	281	65	23,1	43	12	27,9	<i>Luxembourg</i>
Niderlandy	59	11	18,6	204	44	21,6	95	21	22,1	<i>Netherlands</i>
Norwegia	73	10	13,7	230	37	16,1	32	3	9,4	<i>Norway</i>
Polska	96	13	13,5	438	34	7,8	138	29	21,0	<i>Poland</i>
Portugalia	103	27	26,2	291	111	38,1	49	22	62,9	<i>Portugal</i>
Słowacja	92	20	21,7	350	49	14,0	83	20	24,1	<i>Slovakia</i>
Hiszpania	158	21	13,3	368	99	26,9	70	36	51,4	<i>Spain</i>
Szwecja	66	11	18,3	246	43	17,5	55	6	10,9	<i>Sweden</i>
Szwajcaria	.	27	32,9	.	71	36,4	.	21	38,9	<i>Switzerland</i>
Turcja	161	23	14,3	460	17	3,7	450	50	11,1	<i>Turkey</i>
Wielka Brytania	96	12	15,8	247	40	16,2	54	6	11,1	<i>UK</i>

TABL. 31(409). STAN I ZAGROŻENIE FAUNY WEDŁUG GATUNKÓW ^a(dok.)
STATE AND HAZARD TO FAUNA BY SPECIES ^a (cont.)

KRAJE	Płazy Amphibians			Gady Reptiles			Bezkręgowce Invertebrates			COUNTRIES
	liczba gatu- nków ogółem <i>total number of species</i>	w tym zagrożone ^b <i>of which threatened^b</i>		liczba gatu- nków ogółem <i>total number of species</i>	w tym zagrożone ^b <i>of which threatened^b</i>		liczba gatu- nków ogółem <i>total number of species</i>	w tym zagrożone ^b <i>of which threatened^b</i>		
		razem <i>number</i>	w % ogółem <i>in %</i>		razem <i>number</i>	w % ogółem <i>in %</i>		razem <i>number</i>	w % ogółem <i>in %</i>	
Kanada.....	46	12	26,1	39	26	66,7	289	40	13,8	Canada
Meksyk	361	48	13,3	804	123	15,3	98715	27	-	Mexico
St. Zjedn. Ameryki.....	270	109	40,4	345	62	18,0	.	3295	42,5	USA
Japonia.....	65	21	32,3	98	31	31,6	35300	672	1,9	Japan
Korea	19	2	10,5	25	7	28,0	13822	32	0,2	Korea
Australia	219	27	12,3	869	52	6,0	95830	22	-	Australia
Nowa Zelandia	4	3	75,0	.	10	11,0	20293	189	0,9	New Zealand
Austria	20	12	60,0	14	9	64,3	~45000	2291	.	Austria
Belgia	18	9	60,0	8	5	71,4	22364	.	.	Belgium
Rep. Czeska	21	13	61,9	11	8	72,7	34740	4541	13,1	Czech Rep.
Dania	15	1	6,7	8	-	-	3674	561	15,3	Denmark
Finlandia	5	1	20,0	5	2	40,0	26600	759	2,9	Finland
Francja	40	11	27,5	40	6	15,0	40400	110	0,3	France
Niemcy	21	13	61,9	14	11	78,6	13727	5166	37,6	Germany
Grecja	20	1	5,0	60	7	11,7	32800	29	0,1	Greece
Węgry	18	5	27,8	15	5	33,3	>43000	>400	>0,9	Hungary
Islandia	-	-	-	-	-	-	1830	.	.	Iceland
Irlandia	3	-	-	3	1	33,3	158	39	24,7	Ireland
Włochy	39	16	41,0	60	21	35,0	42677	2435	5,7	Italy
Luksemburg.....	14	4	28,6	6	6	100,0	30000	.	.	Luxembourg
Niderlandy	16	9	56,3	7	6	85,7	908	312	34,4	Netherlands
Norwegia	6	2	33,3	5	-	-	10130	941	9,3	Norway
Polska.....	18	.	.	9	3	33,3	35368	-	-	Poland
Portugalia	18	2	11,1	37	9	24,3	.	.	.	Portugal
Słowacja	18	8	44,4	13	5	38,5	24806	1312	5,3	Slovakia
Hiszpania	36	11	30,6	74	19	25,7	50400	260	0,5	Spain
Szwecja.....	13	4	30,8	6	2	33,3	27133	736	2,7	Sweden
Szwajcaria	.	13	65,0	.	15	78,9	.	800	33,9	Switzerland
Turcja	28	5	17,9	105	18	17,1	.	.	.	Turkey
Wlk. Brytania	14	.	.	9	.	.	22778	933	4,1	UK

^a Dane dotyczą ostatniego dostępnego roku. ^b Liczba „zagrożonych” gatunków odnosi się do sumy gatunków w kategoriach „skrajnie zagrożone i ginące”, „zagrożone” oraz „narażone na wyginiecie” (nowe kategorie IUCN) lub do sumy gatunków „zagrożonych” i „narażonych na wyginiecie” (stare kategorie IUCN).

Ź r ó d ł o: „OECD Environmental Data. Compendium 2008”.

^a Data concern the latest year available. ^b "Threatened" refers to the sum of species "critically endangered", "endangered" and "vulnerable" (new IUCN categories), or to the sum of species "endangered" and "vulnerable" (old IUCN categories).

S o u r c e: „OECD Environmental Data. Compendium 2008”.

TABL. 32(410). TRENDY POPULACJI PTAKÓW KRAJOBRAZU ROLNICZEGO ^a
POPULATION TRENDS OF FARMLAND BIRDS ^a

KRAJE	Zagregowany indeks populacji szacujący populację wybranego gatunku ptaków krajobrazu rolniczego w zależności od obszaru wylęgu i rozmnażania w procentach w stosunku do roku 2000 <i>An aggregated index of population trend estimating population of selected farmland bird species depending on agricultural land for nesting or feeding in percentage compared to year 2000.</i>								COUNTRIES
	1995	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	
Unia Europejska	86,0	81,0	82,0	77,0	76,0	78,0	79,0	75,0	European Union
Belgia	94,6	64,9	72,5	56,0	63,9	72,3	67,6	.	Belgium
Dania	84,5	80,2	78,1	73,2	70,2	67,6	59,6	62,7	Denmark
Estonia	65,6	87,1	84,2	92,9	80,9	85,8	88,4	91,9	Estonia
Finlandia	88,3	72,9	85,1	82,2	77,4	78,5	79,6	78,0	Finland
Francja	82,8	81,9	79,9	77,9	74,8	79,2	78,8	76,3	France
Hiszpania.....	.	124,6	127,7	121,7	107,2	115,3	115,4	107,2	Spain
Niderlandy.....	82,7	81,6	77,5	74,5	73,5	76,8	75,6	74,7	Netherlands
Irlandia	.	127,1	126,0	126,9	109,0	103,8	112,4	106,3	Ireland
Łotwa	100,0	100,0	121,8	105,1	108,5	93,9	107,1	99,4	Latvia
Niemcy.....	103,0	94,6	89,5	84,3	79,1	85,1	86,8	74,5	Germany
Norwegia.....	100,0	90,3	82,2	81,3	76,1	75,9	68,9	64,6	Norway
Polska	.	100,0	92,9	91,6	83,4	82,1	86,0	89,0	Poland
Portugalia	.	.	.	.	.	100,0	95,3	105,9	Portugal
Republika Czeska.....	120,1	75,7	82,2	83,7	74,6	87,3	69,7	68,1	Czech Rep.
Szwajcaria	.	112,4	99,0	101,0	98,5	104,9	114,3	103,6	Switzerland
Szwecja	89,6	73,8	74,2	69,6	67,9	61,9	61,2	61,5	Sweden
Wielka Brytania	83,0	78,8	80,6	77,0	72,5	71,5	71,2	68,7	UK
Włochy.....	.	100,0	97,0	86,7	75,4	74,6	85,0	68,6	Italy

^a Szczegółowe informacje na ten temat znajdują się w „Uwagach metodycznych” do działu „Ochrona przyrody i różnorodności biologicznej”.

Ź r ó d ł o: Eurostat’s New Cronos Database.

^a Detailed information concerning this index can be found in Methodological notes for chapter: „Nature and biodiversity protection”.

S o u r c e: Eurostat’s New Cronos Database.

TABL. 33(411).LICZBA WPROWADZONYCH DO ŚRODOWISKA ORGANIZMÓW ZMODYFIKOWANYCH GENETYCZNIE (GMO) W CELACH EKSPERYMENTALNYCH W POSZCZEGÓLNYCH KRAJACH UE W LATACH 1993-2006
NUMBER OF GENETIC MODIFIED ORGAISMS (GMO) INTRODUCED EXPERIMENTALLY TO THE ENVIRONMENT IN THE EUROPEAN UNION COUNTRIES IN PERIOD 1993-2006

KRAJE	Ogółem <i>Total</i>	1995	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	COUNTRIES
O G Ó Ł E M	2121 ^a	213	129	88	56	82	72	78	93	<i>TOTAL</i>
Austria	3	-	-	-	-	-	-	-	-	<i>Austria</i>
Belgia	130 ^b	11	16	5	8	1	2	-	-	<i>Belgium</i>
Rep.Czeska	5	-	-	-	-	-	-	2	3	<i>Czech Rep.</i>
Dania	42 ^c	4	1	-	-	-	-	1	1	<i>Denmark</i>
Finlandia	22	1	3	1	-	-	1	1	-	<i>Finland</i>
Francja	573 ^d	69	34	17	3	17	11	14	18	<i>France</i>
Niemcy	159 ^e	12	7	8	7	9	10	7	9	<i>Germany</i>
Grecja	19	-	-	-	-	-	-	-	-	<i>Greece</i>
Węgry	17							10	7	<i>Hungary</i>
Islandia	1	-	-	-	-	-	1	-	-	<i>Island</i>
Irlandia.....	6	-	-	-	1	-	-	-	1	<i>Ireland</i>
Włochy	295	43	18	5	9	2	4	-	-	<i>Italy</i>
Niderlandy	159 ^f	16	-	19	4	4	7	7	1	<i>Netherlands</i>
Norwegia	1	-	-	-	-	-	-	-	-	<i>Norway</i>
Polska.....	5	-	-	-	-	-	1	2	2	<i>Poland</i>
Portugalia	21	1	-	-	-	-	-	4	5	<i>Portugal</i>
Hiszpania	344	11	19	19	17	40	20	26	41	<i>Spain</i>
Szwecja.....	87	8	6	2	2	1	14	4	4	<i>Sweden</i>
Wlk. Bryt.	232 ^g	37	25	12	5	8	1	-	1	<i>UK</i>

a W tym 70 GMO wprowadzonych w latach 1991-1992. *b* W tym 26 GMO wprowadzonych w 1992 r. *c* W tym 5 GMO wprowadzonych w 1992 r. *d* W tym 1 GMO wprowadzony w 1992 r. *e* W tym 3 GMO wprowadzone w 1992 r. *f* W tym 19 GMO wprowadzonych w latach 1991-1992. *g* W tym 16 GMO wprowadzonych w 1992 r.

Ź r ó d ł o: European Commission Joint Research Center.

a Includes 70 GMO introduced 1991-1992. *b* Includes 26 GMO introduced in 1992. *c* Includes 5 GMO introduced in 1992. *d* Includes 1 GMO introduced in 1992. *e* Includes GMO introduced in 1992. *f* Includes 19 GMO introduced 1991-1992. *g* Includes 16 GMO introduced in 1992.

S o u r c e: European Commission Joint Research Center.

TABL. 34(412). UDZIAŁ WYDATKÓW NA OCHRONĘ ŚRODOWISKA (INWESTYCYJNYCH I BIEŻĄCYCH) SEKTORA PUBLICZNEGO W PRODUKCIE KRAJOWYM BRUTTO
ENVIRONMENTAL PROTECTION EXPENDITURES (INVESTMENT AND CURRENT COSTS) IN PUBLIC SECTOR, SHARE OF GDP.

KRAJE	Wydatki <i>Expenditures</i>									COUNTRIES
	ogółem <i>total</i>			inwestycyjne <i>investments</i>			bieżące <i>current</i>			
	2000 ^a	2005 ^b	2007 ^c	2000 ^a	2005 ^b	2007 ^c	2000 ^a	2005 ^b	2007 ^c	
	w % PKB <i>in % of GDP</i>									
Belgia.....	0,59	0,63	.	0,21	0,14	0,17	0,38	0,45	.	Belgium
Bułgaria.....	0,32	0,38	0,5	0,12	0,2	0,26	0,2	0,17	0,24	Bulgaria
Rep. Czeska.....	.	.	0,38	0,49	0,27	0,16	.	.	0,22	Czech Rep.
Dania.....	1,23	1,11	1,09	0,33	0,26	0,21	0,9	0,85	0,89	Denmark
Niemcy.....	0,50	.	.	0,15	0,09	.	0,33	.	.	Germany
Estonia	0,27	0,24	0,16	0,24	0,12	0,09	0,03	0,12	0,07	Estonia
Grecja.....	0,62	.	.	0,17	.	.	0,45	.	.	Greece
Hiszpania.....	0,17	0,33	.	0,1	0,11	.	0,07	0,22	.	Spain
Francja	0,31	0,34	0,34	0,08	0,11	0,1	0,23	0,23	0,24	France
Irlandia	0,52	.	.	0,18	.	.	0,34	.	.	Ireland
Włochy.....	0,76	0,76	0,72	0,15	0,18	0,17	0,62	0,58	0,55	Italy
Cypr	.	0,31	.	.	0,05	.	.	0,26	.	Cyprus
Łotwa	0,01	0,06	.	0	0,02	.	0,01	0,04	.	Latvia
Litwa.....	0,10	0,49	0,65	0,07	0,29	0,41	0,03	0,2	0,24	Lithuania
Luksemburg	.	.	.	.	.	.	.	.	.	Luxembourg
Węgry.....	0,57	0,64	0,29	0,48	0,47	0,19	0,09	0,17	0,09	Hungary
Malta	.	.	.	.	.	.	0,16	.	.	Malta
Niderlandy.....	.	1,38	.	0	0,26	.	0	1,11	.	Netherlands
Austria.....	0,21	0,47	.	0,03	0,02	.	0,19	0,45	.	Austria
Polska	0,76	0,43	0,44	0,41	0,32	0,29	0,34	0,11	0,15	Poland
Portugalia	0,56	0,50	0,46	0,24	0,15	0,08	0,32	0,36	0,37	Portugal
Rumunia.....	0,16	0,23	0,59	0,05	0,1	0,32	0,11	0,13	0,27	Romania
Słowenia.....	0,67	0,68	0,61	0,54	0,49	0,43	0,13	0,19	0,18	Slovenia
Słowacja.....	0,14	0,26	0,24	0,1	0,04	0,04	0,04	0,22	0,2	Slovakia
Finlandia	0,38	0,33	0,39	0,09	0,01	0,08	0,3	0,32	0,31	Finland
Szwecja	0,23	0,32	0,31	0,03	0,04	0,04	0,19	0,27	0,27	Sweden
Wlk. Brytania...	0,48	0,48	.	0,02	0,08	.	0,46	0,39	.	UK
Chorwacja	0,31	0,08	.	0,03	0,08	.	0,28	0	.	Croatia
Turcja.....	0,29	0,40	0,41	0,18	0,12	0,13	0,11	0,28	0,28	Turkey
Islandia	0,33	.	.	0,05	.	.	0,28	.	.	Iceland
Norwegia.....	0,70	0,52	0,49	0,15	0,12	0,13	0,55	0,4	0,36	Norway
Szwajcaria	.	0,67	.	0,21	0,22	.	.	0,45	.	Switzerland

^a Dane mogą dotyczyć lat 1998, 1999 lub 2001. ^b Dane mogą dotyczyć lat 2003 lub 2004. ^c Dane mogą dotyczyć 2006r.

Ź r ó d ł o: Eurostat’s New Cronos Database.

^a Data may concern 1998, 1999 or 2001. ^b Data may concern 2003 or 2004 ^c Data may concern 2006.

S o u r c e: Eurostat’s New Cronos Database.

TABL. 35(413). UDZIAŁ WYDATKÓW NA OCHRONĘ ŚRODOWISKA (INWESTYCYJNYCH I BIEŻĄCYCH) SEKTORA GOSPODARCZEGO W PRODUKCIE KRAJOWYM BRUTTO
ENVIRONMENTAL PROTECTION EXPENDITURES (INVESTMENT AND CURRENT COSTS) IN BUSSINES SECTOR, SHARE OF GDP.

KRAJE	Wydatki <i>Expenditures</i>									COUNTRIES
	Ogółem <i>total</i>			inwestycyjne <i>investments</i>			bieżące <i>current</i>			
	2000 ^a	2005 ^b	2007 ^c	2000 ^a	2005 ^b	2007 ^c	2000 ^a	2005 ^b	2007 ^c	
	w % PKB <i>in % of GDP</i>									
Belgia	0,52	0,53	.	0,11	0,09	.	0,39	0,43	.	<i>Belgium</i>
Bułgaria.....	1,10	0,78	1,02	0,53	0,40	0,60	0,57	0,38	0,42	<i>Bulgaria</i>
Rep. Czeska.....	.	0,87	0,82	0,40	0,27	0,31	.	0,60	0,51	<i>Czech Rep.</i>
Dania.....	.	.	.	.	.	.	.	.	.	<i>Denmark</i>
Niemcy.....	0,51	0,29	.	0,08	0,06	.	0,43	0,23	.	<i>Germany</i>
Estonia	0,72	0,35	0,81	0,44	0,11	0,41	0,27	0,24	0,40	<i>Estonia</i>
Grecja.....	.	.	.	.	.	.	.	.	.	<i>Greece</i>
Hiszpania.....	0,23	0,26	0,27	0,14	0,11	0,12	0,09	0,15	0,14	<i>Spain</i>
Francja	.	0,12	.	0,07	0,06	0,06	.	0,06	.	<i>France</i>
Irlandia	0,21	.	.	0,13	.	.	0,08	.	.	<i>Ireland</i>
Włochy.....	1,24	0,85	.	0,30	0,13	.	0,75	0,72	0,76	<i>Italy</i>
Cypr	0,18	0,23	0,20	0,05	0,09	0,08	0,13	0,13	0,13	<i>Cyprus</i>
Łotwa	0,17	0,19	.	0,03	0,09	.	0,09	0,10	.	<i>Latvia</i>
Litwa.....	0,37	0,41	0,49	0,12	0,14	0,25	0,24	0,28	0,24	<i>Lithuania</i>
Luksemburg	.	.	.	.	.	.	.	.	.	<i>Luxembourg</i>
Węgry.....	1,01	0,64	0,57	0,40	0,17	0,21	0,62	0,46	0,36	<i>Hungary</i>
Malta	.	.	.	.	.	.	.	.	.	<i>Malta</i>
Niderlandy.....	0,42	0,34	.	0,10	0,07	.	0,32	0,27	.	<i>Netherlands</i>
Austria.....	0,50	0,36	.	0,09	0,10	.	0,41	0,26	.	<i>Austria</i>
Polska	1,09	0,74	0,83	0,39	0,24	0,29	0,74	0,50	0,54	<i>Poland</i>
Portugalia	0,68	0,45	0,34	0,38	0,29	0,22	0,30	0,16	0,11	<i>Portugal</i>
Rumunia.....	0,74	0,60	0,64	0,3	0,26	0,32	0,44	0,34	0,32	<i>Romania</i>
Słowenia.....	0,90	0,73	0,73	0,48	0,32	0,36	0,42	0,40	0,38	<i>Slovenia</i>
Słowacja.....	0,92	1,12	0,81	0,30	0,49	0,38	0,63	0,63	0,44	<i>Slovakia</i>
Finlandia	0,46	0,38	0,38	0,17	0,09	0,09	0,29	0,28	0,30	<i>Finland</i>
Szwecja	0,47	0,38	0,35	0,13	0,15	0,11	0,30	0,22	0,24	<i>Sweden</i>
Wlk. Brytania...	0,45	0,27	0,32	0,15	0,07	0,09	0,30	0,20	0,23	<i>UK</i>
Chorwacja	0,24	0,73	.	0,09	0,41	.	0,15	0,31	.	<i>Croatia</i>
Turcja.....	.	.	.	.	.	.	.	.	.	<i>Turkey</i>
Szwajcaria.....	.	0,29	.	.	0,10	.	.	0,19	.	<i>Switzerland</i>

a Dane mogą dotyczyć lat 1998, 1999 lub 2001. *b* Dane mogą dotyczyć lat 2003 lub 2004. *c* Dane mogą dotyczyć 2006r.

Ź r ó d ł o: Eurostat's New Cronos Database.

a Data may concern 1998, 1999 or 2001. *b* Data may concern 2003 or 2004 *c* Data may concern 2006.

S o u r c e: Eurostat's New Cronos Database.

POLSKA KLASYFIKACJA DZIAŁALNOŚCI 2004
POLISH CLASSIFICATION OF ECONOMIC ACTIVITIES 2004

ANEKS
ANNEX

Poziom Level		WYSZCZEGÓLNIENIE	SPECIFICATION
Dział Division	Grupa Group		
		O G Ó Ł E M	TOTAL
SEKCJA A SECTION A		ROLNICTWO, ŁOWIECTWO I LEŚNICTWO	AGRICULTURE, HUNTING AND FORESTRY
01		Rolnictwo, łowiectwo, włączając działalność usługową	Agriculture, hunting and related service activities
	01.4	Działalność usługowa związana z uprawami rolnymi, chowem i hodowlą zwierząt, z wyłączeniem działalności weterynaryjnej	Agricultural and animal husbandry service activities, except veterinary activities; landscape gardening
		PRZEMYSŁ (SEKCJA C+D+E)	INDUSTRY (SECTION C+D+E)
SEKCJA C SECTION C		GÓRNICTWO	MINING AND QUARRYING
		PODSEKCJA CA – GÓRNICTWO SUROWCÓW ENERGETYCZNYCH	SUBSECTION CA - MINING AND QUARRYING OF ENERGY PRODUCING MATERIALS
10		Górnictwo węgla kamiennego i brunatnego; (lignitu); wydobywanie torfu	Mining of coal and lignite; extraction of peat
	10.1	Wydobywanie węgla kamiennego; brykietowanie	Mining and agglomeration of hard coal
	10.2	Wydobywanie węgla brunatnego (lignitu); brykietowanie	Mining and agglomeration of lignite
11		Górnictwo ropy naftowej i gazu ziemnego, włączając działalność usługową	Extraction of crude petroleum and natural gas; service activities incidental to oil and gas extraction, excluding surveying
	11.1	Górnictwo ropy naftowej i gazu ziemnego	Extraction of crude petroleum and natural gas
		PODSEKCJA CB – GÓRNICTWO SUROWCÓW INNYCH NIŻ ENERGETYCZNE	SUBSECTION CB - MINING AND QUARRYING, EXCEPT OF ENERGY PRODUCING MATERIALS
13		Górnictwo rud metali	Mining of metal ores
	13.2	Górnictwo rud metali nieżelaznych, z wyłączeniem rud uranu i toru	Mining of non-ferrous metal ores, except uranium and thorium ores
14		Pozostałe górnictwo	Other mining and quarrying
	14.1	Wydobywanie kamienia	Quarrying of stone
		w tym : Wydobywanie kamieni ozdobnych oraz kamienia dla potrzeb budownictwa (klasa 14.11)	of which: Quarrying of ornamental and building stone(class 14.11)
		Wydobywanie skał wapiennych, gipsu i kredy (klasa 14.12)	Quarrying of limestone, gypsum and chalk (class 14.12)
	14.2	Wydobywanie żwiru, piasku i gliny	Quarrying of sand and clay
		w tym : Wydobywanie żwiru i piasku (klasa 14.21)	of which: Operation of gravel and sand pits (class 14.21)
	14.3	Wydobywanie minerałów dla przemysłu chemicznego oraz do produkcji nawozów	Mining of chemical and fertilizer minerals
	14.4	Produkcja soli	Production of salt
	14.5	Pozostałe górnictwo, gdzie indziej niesklasyfikowane	Other mining and quarrying n.e.c.
SEKCJA D SECTION D		PRZETWÓRSTWO PRZEMYSŁOWE	MANUFACTURING
		PODSEKCJA DA – PRODUKCJA ARTYKUŁÓW SPOŻYWCZYCH; NAPOJÓW I WYROBÓW TYTONIOWYCH	SUBSECTION DA - MANUFACTURE OF FOOD PRODUCTS; BEVERAGES AND TOBACCO
15		Produkcja artykułów spożywczych i napojów	Manufacture of food products and beverages
	15.1	Produkcja, przetwórstwo i konserwowanie mięsa i wyrobów z mięsa	Production, processing and preserving of meat and meat products
	15.2	Przetwarzanie i konserwowanie ryb i pozostałych produktów rybactwa	Processing and preserving of fish and fish products
	15.3	Przetwórstwo owoców i warzyw w tym ziemniaków (klasa 15.31)	Processing and preserving of fruit and vegetables of which processing and preserving of potatoes (class 15.31)
	15.4	Produkcja olejów i tłuszczów pochodzenia roślinnego i zwierzęcego	Manufacture of vegetable and animal oils and fats
	15.5	Wytwarzanie wyrobów mleczarskich	Manufacture of dairy products
	15.6	Wytwarzanie produktów przemiału zbóż, skrobi i wyrobów skrobiowych	Manufacture of grain mill products, starches and starch products
	15.7	Produkcja gotowych pasz dla zwierząt	Manufacture of prepared animal feeds
	15.8	Produkcja pozostałych artykułów spożywczych w tym cukru (klasa 15.83)	Manufacture of other food products of which: manufacture of sugar (class 15.83)

Poziom Level		WYSZCZEGÓLNIENIE	SPECIFICATION
Dział Division	Grupa Group		
15		Produkcja artykułów spożywczych i napojów	Manufacture of food products and beverages
	15.9	Produkcja napojów w tym piwa (klasa 15..96)	Manufacture of beverages of which: Manufacture of beer (class 15.96)
16		Produkcja wyrobów tytoniowych	Manufacture of tobacco products
	16.0	Produkcja wyrobów tytoniowych	Manufacture of tobacco products
		PODSEKCJA DB – PRODUKCJA WYROBÓW WŁÓKIENNICZYCH I ODZIEŻY	SUBSECTION DB - MANUFACTURE OF TEXTILES AND TEXTILE PRODUCTS
17		Włókiennictwo	Manufacture of textiles
	17.1	Produkcja przędzy włókienniczej i nici	Preparation and spinning of textile fibres
	17.2	Produkcja tkanin włókienniczych	Textile weaving
	17.4	Produkcja gotowych wyrobów włókienniczych, z wyłączeniem odzieży	Manufacture of made-up textile articles, except apparel
	17.5	Produkcja pozostałych wyrobów włókienniczych	Manufacture of other textiles
	17.6	Produkcja dzianin	Manufacture of knitted and crocheted fabrics
	17.3- 17.7	Pozostałe grupy	Other groups
18		Produkcja odzieży i wyrobów futrzarskich	Manufacture of wearing apparel; dressing and dyeing of fur
	18.2	Produkcja odzieży i dodatków do odzieży z wyłączeniem odzieży skórzanej	Manufacture of other wearing apparel and accessories
	18.3	Wyprawianie i barwienie skór futerkowych; produkcja wyrobów futrzarskich	Dressing and dyeing of fur; manufacture of articles of fur
		PODSEKCJA DC – PRODUKCJA SKÓR WYPRAWIONYCH I WYROBÓW ZE SKÓR WYPRAWIONYCH	SUBSECTION DC - MANUFACTURE OF LEATHER AND LEATHER PRODUCTS
19		Produkcja skór wyprawionych i wyrobów ze skór wyprawionych	Tanning and dressing of leather; manufacture of luggage, handbags, saddlery, harness and footwear
	19.1	Produkcja skór wyprawionych	Tanning and dressing of leather
	19.2	Produkcja wyrobów kaletniczych i rymarskich	Manufacture of luggage, handbags and the like, saddlery and harness
	19.3	Produkcja obuwia	Manufacture of footwear
		PODSEKCJA DD – PRODUKCJA DREWNA I WYROBÓW Z DREWNA	SUBSECTION DD - MANUFACTURE OF WOOD AND WOOD PRODUCTS
20		Produkcja drewna i wyrobów z drewna oraz z korka (z wyłączeniem mebli), wyrobów ze słomy i materiałów używanych do wyplatania	Manufacture of wood and of products of wood and cork (except furniture); manufacture of articles of straw and plaiting materials
	20.1	Produkcja wyrobów tartacznych, impregnacja drewna	Sawmilling and planing of wood; impregnation of wood
	20.2	Produkcja arkuszy fornirowych; produkcja płyt i sklejek	Manufacture of veneer sheets; manufacture of plywood, laminboard, particle board, fibre board and other panels and boards
	20.3	Produkcja wyrobów stolarskich i ciesielskich dla budownictwa	Manufacture of builders' carpentry and joinery
	20.4	Produkcja opakowań drewnianych	Manufacture of wooden containers
	20.5	Produkcja pozostałych wyrobów z drewna; produkcja wyrobów z korka, słomy i z materiałów używanych do wyplatania	Manufacture of other products of wood; manufacture of articles of cork, straw and plaiting materials
		PODSEKCJA DE – PRODUKCJA MASY WŁÓKNISTEJ, PAPIERU ORAZ WYROBÓW Z PAPIERU; DZIAŁALNOŚĆ PUBLIKACYJNA I POLIGRAFICZNA	SUBSECTION DE - MANUFACTURE OF PULP, PAPER AND PAPER PRODUCTS; PUBLISHING AND PRINTING
21		Produkcja masy włóknistej, papieru oraz wyrobów z papieru	Manufacture of pulp, paper and paper products
	21.1	Produkcja masy włóknistej, papieru i tektury	Manufacture of pulp, paper and paperboard
	21.2	Produkcja wyrobów z papieru i tektury	Manufacture of articles of paper and paperboard
22		Działalność wydawnicza; poligrafia i reprodukcja zapisanych nośników informacji	Publishing, printing and reproduction of recorded media
	22.1	Działalność wydawnicza	Publishing
	22.2	Działalność poligraficzna	Printing and service activities related to printing

Poziom Level		WYSZCZEGÓLNIENIE	SPECIFICATION
Dział Division	Grupa Group		
		PODSEKCJA DF – WYTWARZANIE KOKSU, PRODUKTÓW RAFINACJI ROPY NAFTOWEJ I PALIW JĄDROWYCH	SUBSECTION DF - MANUFACTURE OF COKE, REFINED PETROLEUM PRODUCTS AND NUCLEAR FUEL
23		Wytwarzanie koksu, produktów rafinacji ropy naftowej i paliw jądrowych	Manufacture of coke, refined petroleum products and nuclear fuel
	23.1	Wytwarzanie i przetwarzanie produktów koksowania węgla	Manufacture of coke oven products
	23.2	Wytwarzanie i przetwarzanie produktów rafinacji ropy naftowej	Manufacture of refined petroleum products
		PODSEKCJA DG – PRODUKCJA WYROBÓW CHEMICZNYCH	SUBSECTION DG - MANUFACTURE OF CHEMICALS, CHEMICAL PRODUCTS AND MAN-MADE FIBRES
24		Produkcja wyrobów chemicznych	Manufacture of chemicals and chemical products
	24.1	Produkcja podstawowych chemikaliów w tym:	Manufacture of basic chemicals of which:
		Produkcja chemikaliów nieorganicznych podstawowych pozostałych (klasa 24.13)	Manufacture of other inorganic basic chemicals (class 24.13)
		Produkcja chemikaliów organicznych podstawowych pozostałych (klasa 24.14)	Manufacture of other organic basic chemicals (class 24.14)
		Produkcja nawozów sztucznych i związków azotowych (klasa 24.15)	Manufacture of fertilizers and nitrogen compounds (class 24.15)
		Produkcja tworzyw sztucznych (klasa 24.16)	Manufacture of plastics in primary forms (class 24.16)
	24.2	Produkcja pestycydów i pozostałych środków agrochemicznych	Manufacture of pesticides and other agro-chemical products
	24.3	Produkcja farb i lakierów	Manufacture of paints, varnishes and similar coatings, printing ink and mastics
	24.4	Produkcja wyrobów farmaceutycznych	Manufacture of pharmaceuticals, medicinal chemicals and botanical products
	24.5	Produkcja środków myjących i czyszczących artykułów kosmetycznych i toaletowych	Manufacture of soap and detergents, cleaning and polishing preparations, perfumes and toilet preparations
	24.6	Produkcja wyrobów chemicznych pozostałych	Manufacture of other chemical products
	24.7	Produkcja włókien chemicznych	Manufacture of man-made fibres
		PODSEKCJA DH – PRODUKCJA WYROBÓW GUMOWYCH I Z TWORZYW SZTUCZNYCH	SUBSECTION DH - MANUFACTURE OF RUBBER AND PLASTIC PRODUCTS
25		Produkcja wyrobów gumowych i z tworzyw	Manufacture of rubber and plastic products
	25.1	Produkcja wyrobów gumowych w tym:	Manufacture of rubber products
		Produkcja ogumienia dla środków transportu (klasa 25.11)	Manufacture of rubber tyres and tubes
	25.2	Produkcja wyrobów z tworzyw sztucznych	Manufacture of plastic products
		PODSEKCJA DI – PRODUKCJA WYROBÓW Z POZOSTAŁYCH SUROWCÓW NIEMETALICZNYCH	SUBSECTION DI - MANUFACTURE OF OTHER NON-METALLIC MINERAL PRODUCTS
26		Produkcja wyrobów z pozostałych surowców niemetalicznych	Manufacture of other non-metallic mineral products
	26.1	Produkcja szkła i wyrobów ze szkła	Manufacture of glass and glass products
	26.2	Produkcja ceramiki szlachetnej, materiałów wyrobów ogniotrwałych	Manufacture of non-refractory ceramic goods other than for construction purposes; manufacture of refractory ceramic products
	26.3	Produkcja płytek ceramicznych	Manufacture of ceramic tiles and flags
	26.4	Produkcja ceramiki budowlanej	Manufacture of bricks, tiles and construction products, in baked clay
	26.5	Produkcja cementu, wapna oraz gipsu w tym :	Manufacture of cement, lime and plaster of which:
		Produkcja cementu (klasa 26.51)	Manufacture of cement (class 26.51)
		Produkcja wapna (klasa 26.52)	Manufacture of lime (class 26.52)
	26.6	Produkcja wyrobów betonowych i gipsowych	Manufacture of articles of concrete, plaster and cement
	26.7	Cięcie, formowanie i wykończanie kamienia ozdobnego i kamieni dla budownictwa	Cutting, shaping and finishing of ornamental and building stone

ANEKS (cd.)
ANNEX (cont.)

Poziom Level		WYSZCZEGÓLNIENIE	SPECIFICATION
Dział Division	Grupa Group		
26		Produkcja wyrobów z pozostałych surowców niemetalicznych (dok.)	Manufacture of other non-metallic mineral products (cont.)
	26.8	Produkcja wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych	Manufacture of other non-metallic mineral products
		PODSEKCJA DJ – PRODUKCJA METALI I WYROBÓW Z METALI	SUBSECTION DJ - MANUFACTURE OF BASIC METALS AND FABRICATED METAL PRODUCTS
27		Produkcja metali	Manufacture of basic metals
	27.1	Produkcja żeliwa i stali oraz stopów żelaza	Manufacture of basic iron and steel and of ferro-alloys
	27.2	Produkcja rur	Manufacture of tubes
	27.3	Pozostała obróbka wstępna żeliwa i stali	Other first processing of iron and steel
	27.4	Produkcja metali szlachetnych i nieżelaznych	Manufacture of basic precious and non-ferrous metals
		w tym :	of which:
		Produkcja ołowiu, cynku i cyny (klasa 27.43)	Lead, zinc and tin production (class 27.43)
		Produkcja miedzi (klasa 27.44)	Copper production (class 27.44)
	27.5	Odlewnictwo metali	Casting of metals
		w tym:	of which:
		odlewnictwo żeliwa (klasa 27.51)	Casting of iron (class 27.51)
28		Produkcja metalowych wyrobów gotowych, z wyłączeniem maszyn i urządzeń	Manufacture of fabricated metal products, except, machinery and wquipment
	28.1	Produkcja metalowych elementów konstrukcyjnych	Manufacture of structural metal products
	28.2	Produkcja cystern, pojemników i zbiorników metalowych; produkcja grzejników i kotłów centralnego ogrzewania	Manufacture of tanks, reservoirs and containers of metal; manufacture of central heating radiators and boilers
	28.3	Produkcja wytwornic pary, z wyłączeniem kotłów do centralnego ogrzewania gorącą wodą	Manufacture of steam generators, except central heating hot water boilers
	28.4	Kucie, prasowanie, wylaczanie i walcowanie metali; metalurgia proszków	Forging, pressing, stamping and roll forming of metal; powder metallurgy
	28.5	Obróbka metali i nakładanie powłok na metale; obróbka mechaniczna elementów metalowych	Treatment and coating of metals; general mechanical engineering
	28.6	Produkcja wyrobów nożowniczych, narzędzi i wyrobów metalowych ogólnego przeznaczenia	Manufacture of cutlery, tools and general hardware
	28.7	Produkcja pozostałych metalowych wyrobów gotowych	Manufacture of other fabricated metal products
		PODSEKCJA DK – PRODUKCJA MASZYN I URZĄDZEŃ, GDZIE INDZIEJ NIESKLASYFIKOWANA	SUBSECTION DK - MANUFACTURE OF MACHINERY AND EQUIPMENT N.E.C.
		Produkcja maszyn i urządzeń, gdzie indziej niesklasyfikowana	Manufacture of machinery and equipments n.e.c.
29	29.1	Produkcja urządzeń do wytwarzania i wykorzystywania energii mechanicznej, z wyłączeniem silników lotniczych, samochodowych i motocyklowych	Manufacture of machinery for the production and use of mechanical power, except aircraft, vehicle and cycle engines
	29.2	Produkcja pozostałych maszyn ogólnego przeznaczenia	Manufacture of other general purpose machinery
	29.3	Produkcja maszyn dla rolnictwa i leśnictwa	Manufacture of agricultural and forestry machinery
	29.4	Produkcja obrabiarek i narzędzi mechanicznych	Manufacture of machine-tools
	29.5	Produkcja pozostałych maszyn specjalnego przeznaczenia w tym:	Manufacture of other special purpose machinery of which:
		Produkcja pozostałych maszyn dla górnictwa i budownictwa (klasa 29.52)	Manufacture of machinery for mining, quarrying and construction (class 29.52)
	29.6	Produkcja broni i amunicji	Manufacture of weapons and ammunition
	29.7	Produkcja sprzętu gospodarstwa domowego, gdzie indziej niesklasyfikowana	Manufacture of domestic appliances n.e.c.
		PODSEKCJA DL –PRODUKCJA URZĄDZEŃ ELEKTRYCZNYCH I OPTYCZNYCH	SUBSECTION DL - MANUFACTURE OF ELECTRICAL AND OPTICAL EQUIPMENT
31		Produkcja maszyn i aparatury elektrycznej gdzie indziej niesklasyfikowana	Manufacture of electrical machinery and apparatus n.e.c.
	31.1	Produkcja elektrycznych silników, prądnic i transformatorów	Manufacture of electric motors, generators and transformers
	31.2	Produkcja aparatury rozdzielczej i sterowniczej energii elektrycznej	Manufacture of electricity distribution and control apparatus

Poziom Level		WYSZCZEGÓLNIENIE	SPECIFICATION
Dział Division	Grupa Group		
31		Produkcja maszyn i aparatury elektrycznej gdzie indziej niesklasyfikowana (dok.)	Manufacture of electrical machinery and apparatus n.e.c. (cont.)
	31.3	Produkcja izolowanych drutów i przewodów	Manufacture of insulated wire and cable
	31.4	Produkcja akumulatorów, ogniw i baterii galwanicznych	Manufacture of accumulators, primary cells and primary batteries
	31.5	Produkcja sprzętu oświetleniowego i lamp elektrycznych	Manufacture of lighting equipment and electric lamps
	31.6	Produkcja pozostałego sprzętu elektrycznego, gdzie indziej nie sklasyfikowana	Manufacture of electrical equipment n.e.c.
32		Produkcja sprzętu i urządzeń radiowych, telewizyjnych i telekomunikacyjnych	Manufacture of radio, television and communication equipment and apparatus
	32.1	Produkcja lamp elektronowych i pozostałych elementów elektronicznych	Manufacture of electronic valves and tubes and other electronic components
	32.2	Produkcja nadajników telewizyjnych i radiowych oraz aparatów do telefonii i telegrafii przewodowej	Manufacture of television and radio transmitters and apparatus for line telephony and line telegraphy
	32.3	Produkcja odbiorników telewizyjnych i radiowych, urządzeń do rejestracji i odtwarzania dźwięku i obrazu oraz akcesoriów do nich	Manufacture of television and radio receivers, sound or video recording or reproducing apparatus and associated goods
33		Produkcja instrumentów medycznych, precyzyjnych i optycznych, zegarów i zegarków	Manufacture of medical, precision and optical instruments, watches and clocks
	33.1	Produkcja sprzętu medycznego i chirurgicznego oraz przyrządów ortopedycznych	Manufacture of medical and surgical equipment and orthopaedic appliances
	33.2	Produkcja instrumentów i przyrządów pomiarowych, kontrolnych, badawczych, nawigacyjnych i pozostałego przeznaczenia, z wyłączeniem sprzętu do sterowania procesami przemysłowymi	Manufacture of instruments and appliances for measuring, checking, testing, navigating and other purposes, except industrial process control equipment
	33.3	Produkcja systemów do sterowania procesami przemysłowymi	Manufacture of industrial process control equipment
	33.4	Produkcja instrumentów optycznych i sprzętu fotograficznego	Manufacture of optical instruments and photographic equipment
30, 33		Pozostałe działy	Other divisions
		PODSEKCJA DM – PRODUKCJA SPRZĘTU TRANSPORTOWEGO	SUBSECTION DM - MANUFACTURE OF TRANSPORT EQUIPMENT
34		Produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep	Manufacture of motor vehicles, trailers and semi-trailers
	34.1	W tym produkcja pojazdów mechanicznych	Manufacture of motor vehicles
	34.2	Produkcja nadwozi pojazdów samochodowych, przyczep i naczep	Manufacture of bodies (coachwork) for motor vehicles; manufacture of trailers and semi-trailers
	34.3	Produkcja części i akcesoriów do pojazdów mechanicznych i ich silników	Manufacture of parts and accessories for motor vehicles and their engines
35		Produkcja pozostałego sprzętu transportowego	Manufacture of other transport equipment
	35.1	Produkcja i naprawa statków i łodzi	Building and repairing of ships and boats
	35.2	Produkcja lokomotyw kolejowych i tramwajowych oraz taboru kolejowego i tramwajowego	Manufacture of railway and tramway locomotives and rolling stock
	35.3	Produkcja statków powietrznych i kosmicznych	Manufacture of aircraft and spacecraft
	35.4	Produkcja motocykli i rowerów	Manufacture of motorcycles and bicycles
		PODSEKCJA DN – PRODUKCJA GDZIE INDZIEJ NIESKLASYFIKOWANA	SUBSECTION DN - MANUFACTURING N.E.C.
36		Produkcja mebli; działalność produkcyjna, gdzie indziej niesklasyfikowana	Manufacture of furniture; manufacturing n.e.c.
	36.1	Produkcja mebli	Manufacture of furniture
	36.3	Produkcja instrumentów muzycznych	Manufacture of musical instruments
	36.4	Produkcja sprzętu sportowego	Manufacture of sports goods
	36.6	Pozostała działalność produkcyjna, gdzie indziej Niesklasyfikowana	Miscellaneous manufacturing n.e.c.
37		Przetwarzanie odpadów	Recycling
	37.1	Przetwarzanie odpadów metalowych, włączając złom	Recycling of metal waste and scrap
	37.2	Przetwarzanie odpadów niemetalowych, włączając wyroby wybrakowane	Recycling of non-metal waste and scrap

Poziom Level		WYSZCZEGÓLNIENIE	SPECIFICATION
Dział Division	Grupa Group		
SEKCJA E <i>SECTION E</i>		WYTWARZANIE I ZAOPATRYWANIE W ENERGIĘ ELEKTRYCZNĄ, GAZ, WODĘ	ELECTRICITY, GAS AND WATER SUPPLY
40		Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę	Electricity, gas and water supply
	40.1	Wytwarzanie i dystrybucja energii elektrycznej	Production and distribution of electricity
	40.2	Wytwarzanie paliw gazowych; dystrybucja paliw gazowych w systemie sieciowym	Manufacture of gas; distribution of gaseous fuels through mains
	40.3	Produkcja i dystrybucja ciepła (pary wodnej i gorącej wody)	Steam and hot water supply
41	41.0	Pobór, uzdatnianie i rozprowadzanie wody	Collection, purification and distribution of water
SEKCJA F <i>SECTION F</i>		BUDOWNICTWO	CONSTRUCTION
45		Budownictwo	Construction
	45.2	W tym wznoszenie kompletnych budynków i budowli lub ich części; inżynieria lądowa i wodna	Building of complete constructions or parts thereof; civil engineering
	45.3	Wykonywanie instalacji budowlanych	Building installation
	45.4	Wykonywanie robót budowlanych wykończeniowych	Building completion
	45.5	Wynajem sprzętu budowlanego i burzącego z obsługą operatorską	Renting of construction or demolition equipment with operator
SEKCJA G <i>SECTION G</i>		HANDEL HURTOWY I DETALICZNY; NAPRAWA POJAZDÓW SAMOCHODOWYCH, MOTOCYKLI ORAZ ARTYKUŁÓW UŻYTKU OSOBISTEGO I DOMOWEGO	WHOLESALE AND RETAIL TRADE; REPAIR OF MOTOR VEHICLES, MOTORCYCLES AND PERSONAL AND HOUSEHOLD GOODS
50		Sprzedaż, obsługa i naprawa pojazdów samochodowych i motocykli; sprzedaż detaliczna paliw do pojazdów samochodowych	Sale, maintenance and repair of motor vehicles and motorcycles; retail of automotive fuel
	50.1	Sprzedaż pojazdów samochodowych	Sale of motor vehicles
	50.2	Konserwacja i naprawa pojazdów samochodowych; pomoc drogowa	Maintenance and repair of motor vehicles
	50.3	Sprzedaż części i akcesoriów do pojazdów samochodowych	Sale of motor vehicle parts and accessories
	50.5	Sprzedaż detaliczna paliw	Retail sale of automotive fuel
51		Handel hurtowy i komisowy, z wyłączeniem handlu pojazdami samochodowymi i motocyklami	Wholesale trade and commission trade, except of motor vehicles and motorcycles
	51.1	Sprzedaż hurtowa realizowana na zlecenie	Wholesale on a fee or contract basis
	51.2	Sprzedaż hurtowa produktów rolnych i żywych zwierząt	Retail sale of food, beverages and tobacco in specialized stores
	51.3	Sprzedaż hurtowa żywności, napojów i tytoniu	Retail sale of pharmaceutical and medical goods, cosmetic and toilet articles
	51.4	Sprzedaż hurtowa artykułów użytku domowego i osobistego	Wholesale of household goods
	51.5	Sprzedaż hurtowa półproduktów i odpadów pochodzenia nierolniczego oraz złomu	Wholesale of non-agricultural intermediate products, waste and scrap
	51.8	Sprzedaż hurtowa maszyn, sprzętu i dodatkowego wyposażenia	Wholesale of machinery, equipment and supplies
	51.9	Pozostała sprzedaż hurtowa	Other wholesale
52		Handel detaliczny, z wyłączeniem sprzedaży pojazdów samochodowych i motocykli; naprawa artykułów użytku osobistego i domowego	Retail trade, except of motor vehicles and motorcycles; repair of personal and household goods
	52.1	Sprzedaż detaliczna w nie wyspecjalizowanych sklepach	Retail sale in non-specialized stores
	52.4	Sprzedaż detaliczna pozostała nowych towarów w wyspecjalizowanych sklepach	Other retail sale of new goods in specialized stores
	52.6	Handel detaliczny prowadzony poza siecią sklepową	Retail sale not in stores
SEKCJA H <i>SECTION H</i>		HOTELE I RESTAURACJE	HOTELS AND RESTAURANTS
55		Hotele i restauracje	Hotels and restaurants
	55.1	Hotele	Hotels
	55.2	Obiekty noclegowe turystyki i miejsca krótkotrwałego zakwaterowania, pozostałe	Camping sites and other provision of short-stay accommodation
	55.3	Restauracje i pozostałe placówki gastronomiczne	Restaurants

Poziom Level		WYSZCZEGÓLNIENIE	SPECIFICATION
Dział Division	Grupa Group		
SEKCJA I <i>SECTION I</i>		TRANSPORT, GOSPODARKA MAGAZYNOWA I ŁĄCZNOŚĆ	TRANSPORT, STORAGE AND COMMUNICATION
60		Transport lądowy; transport rurociagowy	Land transport; transport via pipelines
	60.1	Transport kolejowy	Transport via railways
	60.2	Transport lądowy pozostały	Other land transport
	60.3	Transport rurociagowy	Transport via pipelines
61		Transport wodny	Water transport
	61.1	Transport wodny morski i przybrzeżny	Sea and coastal water transport
62		Transport lotniczy	Air transport
	62.1	Transport lotniczy regularny	Scheduled air transport
63		Działalność wspomagająca transport; działalność związana z turystyką	Supporting and auxiliary transport activities; activities of travel agencies
	63.1	Przeładunek, magazynowanie, i przechowywanie towarów	Cargo handling and storage
	63.2	Działalność wspomagająca transport, pozostała	Other supporting transport activities
	63.4	Działalność agencji transportowych	Activities of other transport agencies
64		Poczta i telekomunikacja	Post and telecommunications
	64.1	Działalność pocztowa i kurierska	Post and courier activities
	64.2	Telekomunikacja	Telecommunications
SEKCJA K <i>SECTION K</i>		OBSŁUGA NIERUCHOMOŚCI, WYNAJEM I USŁUGI ZWIĄZANE Z PROWADZENIEM DZIAŁALNOŚCI GOSPODARCZEJ	REAL ESTATE, RENTING AND BUSINESS ACTIVITIES
70		Obsługa nieruchomości	Real estate activities
	70.1	Obsługa nieruchomości na własny rachunek	Real estate activities with own property
	70.2	Wynajem nieruchomości na własny rachunek	Letting of own property
	70.3	Obsługa nieruchomości świadczona na zlecenie	Real estate activities on a fee or contract basis
72		Informatyka	Komputer and related activities
	72.2	Działalność w zakresie oprogramowania	Software consultancy and supply
73		Działalność badawczo-rozwojowa	Research and development
	73.1	Prace badawczo-rozwojowe w dziedzinie nauk przyrodniczych i technicznych	Research and experimental development on natural sciences and engineering
74		Działalność gospodarcza pozostała	Other business activities
	74.1	Działalność prawnicza, rachunkowo- księgową; doradztwo; zarządzanie holdingami	Legal, accounting, book-keeping and auditing activities; tax consultancy; market research and public opinion polling; business and management consultancy; holdings
	74.2	Działalność w zakresie architektury, inżynierii	Architectural and engineering activities and related technical consultancy
	74.3	Badania i analizy techniczne	Technical testing and analysis
	74.6	Działalność detektywistyczna i ochroniarska	Investigation and security activities
	74.7	Sprzątanie i czyszczenie obiektów	Industrial cleaning
SEKCJA L <i>SECTION L</i>		ADMINISTRACJA PUBLICZNA I OBRONA NARODOWA; OBOWIĄZKOWE UBEZPIECZENIE SPOŁECZNE I POWSZECHNE UBEZPIECZENIE ZDROWOTNE	PUBLIC ADMINISTRATION AND DEFENCE; COMPULSORY SOCIAL SECURITY
75		Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe ubezpieczenia społeczne i powszechne ubezpieczenie zdrowotne	Public administration and defence; compulsory social security
	75.1	Administracja publiczna oraz polityka ekonomiczna i społeczna	Administration of the State and the economic and social policy of the community
	75.2	Usługi na rzecz całego społeczeństwa	Provision of services to the community as a whole
SEKCJA M <i>SECTION M</i>		EDUKACJA	EDUCATION
80		Edukacja	Education
	80.4	Kształcenie ustawiczne dorosłych i pozostałe formy kształcenia	Adult and other education

Poziom Level		WYSZCZEGÓLNIENIE	SPECIFICATION
Dział Division	Grupa Group		
SEKCJA N SECTION N		OCHRONA ZDROWIA I POMOC SPOŁECZNA	HEALTH AND SOCIAL WORK
85		Ochrona zdrowia i pomoc społeczna	Health and social work
	85.1	Działalność w zakresie ochrony zdrowia ludzkiego	Human health activities
SEKCJA O SECTION O		DZIAŁALNOŚĆ USŁUGOWA KOMUNALNA, SPOŁECZNA I INDYWIDUALNA POZOSTAŁA	OTHER COMMUNITY, SOCIAL AND PERSONAL SERVICE ACTIVITIES
90		Odprowadzanie i oczyszczanie ścieków, gospodarowanie odpadami, pozostałe usługi sanitarne i pokrewne	Sewage and refuse disposal, sanitation and similar activities
	90.0	Odprowadzanie i oczyszczanie ścieków, gospodarowanie odpadami, pozostałe usługi sanitarne i pokrewne w tym:	Sewage and refuse disposal, sanitation and similar activities of which:
		Odprowadzanie i oczyszczanie ścieków (klasa 90.01)	Collection and treatment of sewage
		Gospodarowanie odpadami (klasa 90.02)	Collection and treatment of other waste
		Działalność sanitarna i pokrewna (klasa 90.03)	Sanitation, remediation and similar activities
92		Działalność związana z kulturą, rekreacją i sportem	Recreational, cultural and sporting activities
	92.1	Działalność związana z filmem i przemysłem wideo	Motion picture and video activities
	92.6	Działalność związana ze sportem	Sporting activities
	92.7	Działalność rekreacyjna, pozostała	Other recreational activities
91 - 93		Pozostałe działy	Other divisions
		POZOSTAŁE SEKCJE	OTHER SECTIONS

WYKAZ OPRACOWAŃ I PUBLIKACJI GUS Z ZAKRESU STATYSTYKI OCHRONY ŚRODOWISKA WYDANYCH W LATACH 1981-2008

1. Statystyka Polski, Materiały Statystyczne nr 3 „Ochrona Środowiska i Gospodarka Wodna 1981”, Warszawa 1981, str. 282, wyk. 15.
2. Statystyka Polski, Materiały Statystyczne nr 12 „Ochrona Środowiska i Gospodarka Wodna 1982”, Warszawa 1982, str. 280, wyk. 11.
3. Opracowania Statystyczne „Ochrona Środowiska i Gospodarka Wodna 1983”, Warszawa 1983, str. 267, wyk. 4.
4. Opracowania Statystyczne „Ochrona Środowiska i Gospodarka Wodna 1984”, Warszawa 1984, str. 288, wyk. 4.
5. Opracowania Regionalne „Obszary ekologicznego zagrożenia w Polsce”, Warszawa 1984, str. 237, wyk. 4.
6. Opracowania Statystyczne „Ochrona Środowiska i Gospodarka Wodna 1985”, Warszawa 1985, str. 309, wyk. 5.
7. Opracowania Statystyczne „Ochrona Środowiska i Gospodarka Wodna 1986”, Warszawa 1986, str. 352, wyk. 18.
8. Opracowania Statystyczne „Ochrona Środowiska i Gospodarka Wodna 1987”, Warszawa 1987, str. 363, wyk. 4.
9. Opracowania Statystyczne „Ochrona Środowiska i Gospodarka Wodna 1988”, Warszawa 1988, str. 373, wyk. 7.
10. Statystyka Polski, Materiały Statystyczne nr 68 „Ochrona Środowiska 1989”, Warszawa 1989, str. 223, wyk. 20.
11. Studia i Analizy Statystyczne „Raport o stanie, zagrożeniu i ochronie środowiska 1990”, Warszawa 1990, str. 357, wyk. 40.
12. Materiały i Opracowania Statystyczne „Ochrona Środowiska 1991”, Warszawa 1991, str. 311, wyk. 30.
13. Materiały i Opracowania Statystyczne „Ochrona Środowiska 1992”, Warszawa 1992, str. 385, wyk. 43.
14. Studia i Analizy Statystyczne „Obszary ekologicznego zagrożenia w Polsce w latach 1982 i 1990”, Warszawa 1992, str. 80, wyk. 9.
15. „Definicje pojęć z zakresu ochrony środowiska”, Warszawa 1993, str. 131.
16. Informacje i Opracowania Statystyczne „Ochrona Środowiska 1993”, Warszawa 1993, str. 449, wyk. 74.
17. Informacje i Opracowania Statystyczne „Ochrona Środowiska 1994”, Warszawa 1994, str. 518, wyk. 87.
18. Informacje i Opracowania Statystyczne „Ochrona Środowiska 1995”, Warszawa 1995, str. 490, wyk. 66.
19. Informacje i Opracowania Statystyczne „Ochrona Środowiska 1996”, Warszawa 1996, str. 514, wyk. 65.
20. Informacje i Opracowania Statystyczne „Ochrona Środowiska 1997”, Warszawa 1997, str. 518, wyk. 72.
21. Informacje i Opracowania Statystyczne „Ochrona Środowiska 1998”, Warszawa 1998, str. 554, wyk. 108.
22. Informacje i Opracowania Statystyczne „Ochrona Środowiska 1999”, Warszawa 1999, str. 510, wyk. 105.
23. Informacje i Opracowania Statystyczne „Ochrona Środowiska 2000”, Warszawa 2000, str. 501, wyk. 101.
24. Informacje i Opracowania Statystyczne „Ochrona Środowiska 2001”, Warszawa 2001, str. 556, wyk. 102.
25. Informacje i Opracowania Statystyczne „Ochrona Środowiska 2002”, Warszawa 2002, str. 502, wyk. 103.
26. Informacje i Opracowania Statystyczne „Ochrona Środowiska 2003”, Warszawa 2003, str. 506, wyk. 90.
27. Informacje i Opracowania Statystyczne „Ochrona Środowiska 2004”, Warszawa 2004, str. 508, wyk. 107.
28. Informacje i Opracowania Statystyczne „Ochrona Środowiska 2005”, Warszawa 2005, str. 540, wyk. 117.
29. Informacje i Opracowania Statystyczne „Ochrona Środowiska 2006”, Warszawa 2006, str. 522, wyk. 148.
30. Informacje i Opracowania Statystyczne „Ochrona Środowiska 2007”, Warszawa 2007, str. 546, wyk. 124.
31. Informacje i Opracowania Statystyczne „Ochrona Środowiska 2008”, Warszawa 2008, str. 554, wyk. 113.

OBJAŚNIENIA ZNAKÓW UMOWNYCH

Kreska (-)	- zjawisko nie wystąpiło.
Zero (0)	- zjawisko istniało, w wielkości mniejszej od 0,5
(0,0)	- zjawisko istniało w wielkości mniejszej od 0,05
Kropka (.)	- zupełny brak informacji albo brak informacji wiarygodnych.
Znak x	- wypełnianie pozycji jest niemożliwe lub niecelowe.
„W tym”	- oznacza, że nie podaje się wszystkich składników sumy.

WAŻNIEJSZE SKRÓTY

tys.	– tysiąc	bu.	– brak urzędzeń
mln	– milion	n. o. n.	– nie odpowiadające normom (dotyczy klasyfikacji jakości wód)
kg	– kilogram	szt.	– sztuka
mg	– miligram	b. n.	– brak normy
µg	– mikrogram	PMS	– Państwowy Monitoring Środowiska
t	– tona	UN	– United Nations – Organizacja Narodów Zjednoczonych (ONZ)
Gg	– gigagram	UNEP	– United Nations Environment Programme – Program Ochrony Środowiska Narodów Zjednoczonych
Mg	– megagram	UNDP	– United Nations Development Programme – Program Rozwoju Organizacji Narodów Zjednoczonych
m	– metr	ECE	– Economic Commission for Europe – Europejska Komisja Gospodarcza (EKG)
m ²	– metr kwadratowy	WRI	– The World Resources Institute – Światowy Instytut Zasobów
ha	– hektar	WHO	– World Health Organization – Światowa Organizacja Zdrowia
tys. m ³	– tysiąc metrów sześciennych	ICD	– International Classification of Diseases – Międzynarodowa Klasyfikacja Chorób
km	– kilometr	FAO	– Food and Agriculture Organization of the United Nations – Organizacja Narodów Zjednoczonych do Spraw Wyżywienia i Rolnictwa
km ²	– kilometr kwadratowy	GEMS	– Global Environment Monitoring System – Światowy System Monitoringu Środowiska
mln m ²	– milion metrów kwadratowych	EMEP	– European Monitoring and Evaluation Programme – Europejski Program Monitoringu Zanieczyszczeń Powietrza
m ³	– metr sześcienny	OECD	– Organization for Economic Cooperation and Development – Organizacja Współpracy Gospodarczej i Rozwoju
dam ³	– dekametr sześcienny	EU	– European Union – Unia Europejska (UE – do 31 X 1993 r. Europejska Wspólnota Gospodarcza)
hm ³	– hektometr sześcienny	EUROSTAT	– Statistical Office of the European Communities – Biuro Statystyczne Unii Europejskiej
mln m ³	– milion metrów sześciennych	IUCN	– The International Union for Conservation of Nature and Natural Resources – (WCU) Międzynarodowa Unia Ochrony Przyrody i Zasobów Naturalnych
dm ³	– decymetr sześcienny	INC FCCC	– Intergovernmental Negotiating Committee for a Framework Convention on Climate Change – Międzyrządowy Komitet Negocjacyjny Ramowej Konwencji Narodów Zjednoczonych w Sprawie Zmian Klimatu
km ³	– kilometr sześcienny	IPCC	– Intergovernmental Panel Climate Change – Międzyrządowy Zespół ds. Zmian Klimatu
mld m ³	– miliard metrów sześciennych	EEA	– European Environment Agency – Europejska Agencja Ochrony Środowiska
s	– sekunda	BAT	– Best Available Technique – Najlepsza Dostępna Technika
sek.	– sekunda	GMO	– Genetically Modified Organism – Organizm Zmodyfikowany Genetycznie
h	– godzina	ISPA	– Investment for Structural Policies for Pre -Accession – Instrument Przedakcesyjnej Polityki Strukturalnej
godz	– godzina	SAPARD	– Support for Accession Measures for Agriculture and Rural Development – Fundusz wsparcia dla rolnictwa i wielofunkcyjnego rozwoju obszarów wiejskich w krajach kandydujących
r.	– rok	PHARE	– Poland and Hungary Assistance for Reconstructing of the Economies – Fundusz spójności społeczno-gospodarczej w celu wsparcia przemian gospodarczych w Polsce i na Węgrzech
dB	– decybel		
TOE	– tona oleju ekwiwalentnego		
KOE	– kilogram oleju ekwiwalentnego		
TJ	– teradżul		
Tcal	– terakaloria		
MWt	– megawat cieplny		
MWe	– megawat elektryczny		
KW	– kilowat		
Gwh	– gigawatogodzina		
D	– dobson		
hPa	– hektopaskal (sto paskali)		
Bq	– bekerel		
µBq	– mikrobekerel		
mBq	– milibekerel		
kBq	– kilobekerel		
TBq	– terabekerel		
nGy	– nanogrey		
mSv	– milisiwert		
µSv	– mikrosiwert		

Przy publikowaniu danych GUS - prosimy o podanie źródła.
When publishing the CSO data - please indicate the source.